

hic ipse non fecit
vendit

Constat una mēta denario et vii gr

1.2.2.9.2^a fia palmarum

Nicolaus Ventorum

Marius Mazulus et vangeluon

Subdia
met scilicet

memoria p...

116

In nomine domini anno domini millesimo

Mari Mazulus vly sanctorum

Millesimo quingentesimo

Emptus vij gr albe

gratias agimus tibi domine

Alma mater

Andreas a mialossice mercatus est hunc
Librum grossis 18 a Magro vralisflavita
pfugo

N. Jan 640

116
29

phylloz capto factu

dando nobis quada uirtute i spmate de
 relictis quo me re possit se suare i ee
 specifico ~~ppz~~ ~~pru~~ ~~uebr~~ ~~ppos~~
 passupre mltu eudet declaratu
Consequet restat ~~re~~ declarandu
 s q gua^o rez nalu^o i qstib m fior
 bus nat^o i nobilitat^o ab m plueria
 corpus celest^o ~~ita~~ i plueria q est
 sempitua nat^o i nobit^o suu actu p
 effay ~~sz~~ i pluer^o corpus celest^o est
 quod i ~~et aer no~~ qz ee et mdee
 nobile i necessalme esse ~~imor~~ p pper
~~anlem~~ p^o a ~~re~~ celi i mudr i octa^o
~~physicor~~ **O**d corpus celestia ppter
 corp motu cotinuu i lume sp m
 fluit i qstib m fioribz ut spualiter
 apparz de sole p msta ~~em~~ m
~~de~~ de gua^ode quia sol i oblico ar
 culo ~~sz~~ p sodiato p eub accessu
 i recessu ad emissu mny ut
 ab emissu mo est cu duse ge
 neratib mny cotinuu i qstib m
 fioribz **P**rea ~~re~~ illa m plueria
 q pducit effay nobiles reddit
 gua^o i rru nalu^o ~~sz~~ m plueria
 corpus celest^o e humil^o maior
 nota quia effay sortit suam
 nam nobilitate actusa ~~imor~~ p
 p qz m pluer^o supoz cotinuu
 facit ad pducit^o homy qui sut ef
 fectus nobilissimi i ter cetia ci
 tia nalia i io p dny aristotilem
 i p^o p^o p^o p^o h^o est fruib omz ~~re~~
~~nalu^o i nobilitate qz p mltitudo p~~
~~nam rona lem excellit oia nalia~~
~~bruta~~ **P**retea p se illa i plueria
 q e nobilissima i plues i qstib m
 reddit gua^o nalu^o nob^o ~~em~~ ~~sz~~ ~~re~~
 i plueria corpus celest^o e humil^o
~~et maior nota p mltis quia qz p~~
~~nobilitat^o est cause p^o etia m~~
~~esse effay~~ ~~imor~~ p qz i plueria
 corpus celest^o de p dny actusa
 nobilissu v^o motore ~~re~~ p^o putat
 do ut apparet p assertoy i d
 deomo msta ce cometo d^o mo

dando nobis quada uirtute i spmate de
 relictis quo me re possit se suare i ee
 specifico ~~ppz~~ ~~pru~~ ~~uebr~~ ~~ppos~~
 passupre mltu eudet declaratu
Consequet restat ~~re~~ declarandu
 s q gua^o rez nalu^o i qstib m fior
 bus nat^o i nobilitat^o ab m plueria
 corpus celest^o ~~ita~~ i plueria q est
 sempiterna nat^o i nobit^o suu actu p
 effay ~~sz~~ i plueria corpus celest^o est
 quod i ~~et aer no~~ qz ee etindee
 nobile i necessarium esse ~~imor~~ p p per
~~anlem~~ p^o a ~~re~~ celi i mudi i octa^o
~~physicor~~ **O**d corpus celestia ppter
 corp motu cotinuu i lume sp m
 fluit i qstib m fioribz ut spualiter
 apparz de sole p msta ~~em~~ m
~~de~~ de guntoc quia sol i oblico ar
 culo ~~sz~~ p sodiato p eub accessu
 i recessu ad emissu mny ut
 ab emissu mo est cu duse ge
 neratib mny cotinuu i qstib m
 fioribz **P**rea ~~re~~ illa m plueria
 q pducit effay nobles reddit
 gua^o i rru nalu^o ~~sz~~ m plueria
 corpus celest^o e humib ~~maior~~
 nota quia effay sortit^o suam
 nam nobilitate actusa ~~imor~~ p
 p qz m plueria supior cotinuu
 facit ad pducioz homy qui sut ef
 fectus nobilissimi i ter cetia ci
 tia nalia i io p dny aristotilem
 i p^o p^o p^o p^o h^o est fruib omz ~~re~~
~~nalu^o i nobilitate qz p intellectu~~
 nam rona lem excellit oia nalia
 bruta **P**reterea p se illa i plueria
 q e nobilissima i plues i qstib m
 reddit gua^o nalu^o nob^o ~~em~~ ~~sz~~ ~~re~~
 i plueria corpus celest^o e humib
~~et maior nota~~ p t mib quia qz
 nobilitat^o est cause p t erid m
 esse effay ~~imor~~ p qz i plueria
 corpus celest^o de p dny actusa
 nobilissu v^o motore ~~re~~ p^o putat
 do ut apparet p assertoy i d
 deomo msta ce cometo d^o mo

quanto / qz nā mīta meliū agat i pīs
 mīoribz nī i gūmī adeo addē mī
 illigūmī pū cause nobilissīe u pī
 ppo palle gata quo ad singula
 eius meliū lūde declarata. Cir
 ca quā pīone pō notādū cū hī
 sit mēto dē mī flūcia mātīe pī
 mātīe qz mī gīatī. hī sūe tīe
 quito i flūcia tīs mātīe fit de
 meliōi r pīorī pīa totū corpus
 ut appaz mī cōta duplicatō ut tū
 plicatō i quo corpī magis lassatū
 quā si i decuplatū. Sāguī gītūb
 pī flūciōtūmī a corpīe cīqz pī nota
 aō mī gīatī. Ibidem qz illa i flūcia
 simplī quā oportz r mī qz oportet
 gīatī corpī quāno gūde mīta be
 neficiā attēbūt. pō emī sāmīab
 gō hī corrobōat. Sedō male cogitā
 cōes remouet. Cō nā gōtīgū
 mīolal mīlātōlīa tollit mīon
 mīlā mōrbi flēmīa gīpulsantū
 Et iō a hāly. tēo tēgū qz quōqz
 asueti fuerit uti actū veniō et
 nō abutūt mīlās cōtūdīes mī
 tūt. pōco qz mātīa pīmatīa. rēti
 nēt i cōtūdīz corpīs r dēm mī ve
 nēdū vīt mīon i pēdīt tūfīcū
 mītā dīgīlā corpīs mēbū vīde
 totū corpīs demācēt. Tērtio
 nota. Galīem mī tēo tēgū omīb
 hētīcū actū venērū vitupant
 dīcētē qz nīllū vīus ē salubīrī
 venērū. aō corpī ē illa quā
 hētīcū sūt de quādā sēta cui
 pīaret hēre lōgā colla ut eo dūcī
 pīorē abōrī r potū pīpē pos
 sūt rīfles dīdērābat hēre pul
 cras facīes ac dīspōtīōes cor
 porales r hābīlēs nō dīcūt qz
 tīs pulcītūdō r hābīlīas tollit
 pactū venērū quāf. Sbi
 pībat opīōnē corpī r dī qz mī
 flūcia utūf sēalīb mīlā con
 fē i rēgīmē sāmīabī si fit tī

Nota nota

cū i tūallīb i nā qz corpīs nō fēmit mīde sē
 tit sē allēuatū meliū comēdēs sēu appē
 titū hūb mīon meliū dōc. Nota. tō
 qz illa i flūcia utūf sēmalīb i ēst nīpī
 mīlīb pī gīuātōm. pīpē rīo dī mēffe
 rēpī dīffēntīōs i rē dē mīa gīuātō rīo qz cū
 a. fīōrā nō pūt sē pīa pīetūdē gītūlīt
 nīpī quādā aūtē qz dīcēna vocāt pīvq
 pī i sēcē apīe dēaso r mīd sē dēlīcītō rē
 tētūb. hī sēdī hāly. r tēgū aūtōrītātē
 arīstōtīlīs vocāt illā aūtē quādā
 tīllīgē. Sīmāy quā mētē pīa i dūndūa
 etīnalīt i ēē sēpīfīcā gīuāt. Sbi nōt
 sēxto sēdī aūtōrītātē r dē mīa r cāmētī
 dīcīt qz nō ēst dūbīd quā meliū ē hēre
 hāt aūtē quā nō hēre qz meliū ē ē
 etīnā quā nō ēē etīnā. r iō sēdī arīstōtī
 lēm. dē mīa tēo pō tractatūb sēdī i flūcia
 mātīe sīpīa ē opātō nātūalīssīa i tē
 rētīs opātōnēs nālēb. dēm fē nālēb. n
 opātōnēs vīetībz qz qz pīfīa sūt r nō orbātū
 opūtēfīcātōe fārē pūt nīpī talē quālē al
 tērū ēst ut aīal gītāt r pīlātū. Nota
 qz qz gīgnītō arīstīfīcātō mōd dīcīt illa mī
 flūcia sēmalēm mīlā gītāt ad sīpīa. Sbi
 dū gītāt vīlūt gītē pīcēdē ad actū venērū
 qz pīpī ad dīfīsa gītāt r pīo ad hābīlītātē
 dēbīt dīspōtīōm pīpī corpīs qz dī Galīem
 mī tēgū qz quōqz tīpē nō gītāt aūtē
 sēmalīb pōco qz nō ēst corpīs vī ēst mī
 mīb i amīdū ut mīmīs sātūatū mīmīs fūgī
 dū nē mīmīs cālīdū mīlōmī si dī si pīpī
 meliū ēst ut fīat corpīe alīquāt gītē
 rēplētō r hāudo quā mī amīdū r gītātō ē
 iō gītātē dīcūt mēdīcī qz illa i flūcia
 qz fīat gītāt pīlīs gītātē nō dī si nī sēdī dī
 gītātōe cēlēbrātā. hī ē mī dūorā pī
 sōpīa pī mēdīa noctēm. r i quīt r sī
 ad hābīlītātē r ad dīspōtīōm sēmalē qz
 quōqz tīpē corpī sēmalē nō ēst hā
 ad actū venērū dīcīt pīatō qz
 nē oī mēse ad mīnī dūobūb dīebz ut
 sēmalē qz ad mātīa ad amīb mātīb
 venērīt flūciō mēstīuōz pīcūt. vī si
 illo tīpē pīpī flūciō mātīe sēpīrmatīe vīlīs
 ad agīa nātīe fīet cōceptō. fētūb tīs fī
 erēt lēpīsub pīpī admīssīōnē sāmīgūb
 mēstīuālīs corruptī. vīde hōa illa

X corpalem + mātīa

Summe e caueda. Requiritur i spue ad qualita
tem seu ad disposicionem aeris / quia quouq; ve
niat est i domo sua ppa mltu cofert aere
de mlieres ut appaz m libello de affectibz
planetarum / simile qd lra est i bono pigno
tur gnuet fetus magis pulci a habiles
ad qcuq; bona opa qua qd est m malo sig
no sedm q hz videri i pressu illius libri
Quarto i spuedu est admodu accedendi
famellab / q aliquos possz accede talimo
q no fieret qcepto / mofu coapet oeo
q semen vile non debite pueret ad eum
locu ppa ita q elaberet / Et articuli i cellula
aliqua matris costringet ne fetus possit
here sufficiz sigloru membroru dilatacom
Octavo nota q scia m h libro tradita est
mai necessalia cuiq; hoi voleri habere nota
cuius sui ipius quatu ad singlas eus cau
sas ex eo q m h libro fit mero de causa
equiuoca ipius hoib q est m plueria pla
netaru Quare d Aristoteles m 2o phisi
coru sol a ho gnuet hoier / etia hic fit me
cio de causa efficiete vniuoca hoib q est
utub semialis i formans nrm fetu / Et hic
dicit de causa formali hoib q est aia educ
ta de potera matris / similiter hic fit me
cio de causa finali hoib q est saluato vni
uersi seu pfecto eiusdem p saluacionem
re. **Specifica** / Nono sciedu est q ex
quo gnuo rez nalu de qua dcm est ta
te est necessarius i nobilitatis quare cu di
ligentia qua potimz eus notu m sistem / et
cu liber pntis speculacionis tractet de
cognitoe gnucom rez nalu io diligenter
i mltu studiose eus acquisitoni diligenter m
sistem debemz q tractat de talibus m
sistem / Huius ratio specialiter possit esse
talib illius pte acquisitoni diligenter m
sistem debemz q tractat de talibus q fut
ura a plibz ignota / ut apparet qd dco po
ctio / mltu caru carp dilectat cotidiamu
Et scia m h libro tradita est huius / quia
tractat de formatoe embriomz p mflu
entis planetarum de signis coceptoibus
a m pedumetis eiusdem / similiter de sig
nis m mgnitatis seu castitatis i cor

ruptomb i de exitu fetus ab mto
matris mto de accidentibz et p
prietatibz cotigeribus ita pto
Similiter de natura signis men
strui mto de nra spmatis / hia
illa fut plibz ignota igit. **De**
cio nota q cu notitia pfectu scien
cie m h libello tradite voluerimz
here cognom causas eiusdem
acqumz Est eud causa materialis
su subiectu q idem est scie hic
tradite m aliquos femella cu
suis secretis / Et sedm alios dicit
secretu gnuatu i generabilu
no m se i absolute / Et m copatoe
ad gnuom seu actu gnuom accep
tu. **Nota** concordado illa fido
subiecta q scie m aliquo libro
tradite subiectu pt esse duplo
vnu i adequatomb aliud ub ad
equatomb / pmo pt susteri
q subiectu pntis potu sit pber
tu m h libro / Sed mo pt suste
ri q subiectu pntis potu sit
subiectu m h libro / pntis pbatu
illud est subiectu m adequatomb
i aliqua scia de quo pmo a pntis
paliter detiatu / Et eadem / ut
apparet de mathematica m qua
po a pntis paliter detiat de deo
et de mlligeyb quare pba abstr
ta pntis subiectu m adequatomb
m metaphisica / Et m h libro et
pntis paliter detiatu de femella
cu suis secretis io ille liber mntu
latur liber de secretis mlligeyb
Sedm pbat illud est subiectu ad
equatomb m aliqua scia q no ex
cedit de mnta tali scia n ex
cedet ab eadem ut apparet / Et
ideo eus m quatu eus ponitur
p subiecto adequatomb m metha
physica quia no excedit detiata
ipm n excedet ab eadem / Sed
subiectu scario potu q huius m

nota
nota

nota

nota

nota

nono

cu
m
h
y
i
f
t
a

[illegible]

nota quia qui dicitur et quibus in opituitatem
et ad alia. trahit intellectus meus
si albertus nobis intimat quod illo tempore
quo illi libro edidit fuit occupatus
diversis et multis aliis negociis unde
minimo potuisset denegasse copulationem
huius libri. **nota** Tercio nota put commut
hic dicitur quod albertus illo tempore quo
fuit rogatus pro illo libro colligendo
edidit summi naturalis et is etis scia
matiam nullam latam et difficilem in
clausit quod tota philosophiam in se
continet. **nota** Sed dicitur quod metellus fuit
fuit de tractatibus ad aliena. **nota**
quanto quod dicitur in libro in parte solo
et quod nulla littera elicitur. in quod dicitur
albertus in prelo huius libri non
solum proposuit uti doctrina seu scia
naturalis in eadem medicinali ymo vult se
qui doctrina aliis perit illa ma
tia per causam mouetis. **nota** perit
loco suo debito sequitur textus

ideo nulli horum puerorum

hic albertus dicitur spalem suppletionem
com ad illud obuium in scia illi libro
coposuit dicitur. Quare suppletio vult
quod dicitur diligencia qua valeo qua
tunc dicitur quod huius libro traditur. isto
celare debeat etiam rogo ut sitis
costas ipse non pupillando alium pu
erum tamquam quod in moribus. **nota**
in vobis promitto quod in prelo tempore
dicitur gratia fauete ac concedite plu
ma in venetis occupata de iuris
et in petitis in moribus multis aliis
anexis et huius et in modum precedere
medicalem. **nota** quod dicitur ne vult
puero. **nota** Sed puer et in duplici dicitur
quidam et puer etatis. **nota** quod in
fuit ut aliquis dicitur in fine tempore
septemium puer dicitur per. **nota** Alius et
puer in moribus quod ad modum ho
matibus in animis in opedite vult
et in epte et in disparte se regens
puer dicitur potest. **nota** Ad propositum. in
dicit albertus quod illi horum pueros
doctrina hic tradita debeat promi
seu putatur et non puto per dicitur per

to quia quicquid huius et opedite doctrinam hic
tradita et intelligere oportet non aliquam
et in structura fundata et causa et. **nota** in
et in naturalibus et medicinalibus modo et
quod puer in dicitur non huius cognoscere talia
quare sibi proponit. **nota** Hec doctrina in eam
puto sed dicitur. **nota** Hic est quod hec doctrina non
valet hoc abuteri. **nota** Seripte et non
opedite vult quia non sciet comodo
nulla scia in male vult certum est quod
si puer in moribus doctrina huius hanc sciam
male et in epte ea vult quare et puto doc
trina in hoc libro collecta non est perit
et dicitur in libro de lege scie
res scie huius opedite. **nota** prauis autem
nequaquam nisi puer moribus et scie format
Ad propositum scie res. a scia doctrina qua
lib et in huius libro tradita opedite scie
huius et in huius et fundatis in moribus honestis
moribus prauis ante nequaquam et in epte se
getis et in nullo fundatis nisi puer moribus
et scie in formatur et in et in medice puer
fident sequitur textus. **nota** Capitulo in huius libri

Sicut scribitur in libro de anima

hic est capitulo in dicitur ad conuentionem. **nota** postquam
albertus in precedenti capitulo opedite se de
phemio huius libri in huius capitulo adducat que
dam pambula ad suum propositum valeant. **nota**
dicitur in duo sed in quod illa pambula sunt
duo sed in ibi. **nota** Deo quod prima in duo primo oste
dit primo pambula primo conclusionis. **nota** in
huius libri et in huius in pbat sed reddere cau
sam eiusdem dicitur et in pbat sed reddere cau
re causa ante quare et in primo dicitur sic
dicitur in duo dicitur in disciplina sed de qua
coe et corpe. **nota** in alio est septima. **nota** Unde
causam elegit et in dicitur dat aristoteles
de anima dicitur quod nullum opedite est
vult quod in eam naturalis opedite quare sibi
pote in spe. **nota** huius papuit papuit et in
dicitur et de mortali quod aboibus appetitum et
potea quod in eam eadem in spe quod sub y
deputate naturalis pmane non put. **nota** Et in
dicitur. **nota** Affertur in de anima cometo et in octa
uo in solitudo diuina in non poterat
in in diuina facit pmanere idem

mto / msta est coferendo ei i diuino quadam
 ututem qua mediante subesse specificato p
 seuerari possit. Subdit Affertoyb dices. Q
 da ideo non e dubiu qu melius e hene hac
 utute qua ea no hene. **nota** p q hic assig
 nat qclusio pma q e illa gnao **nota** est
 sempiterna pbat m lra sic illud e sepiu
 q ptiapat esse diuino x m mortali seu m
 esse ppetuo cohuat put sibi coueit. Sed
 gnao. **nota** est huius i r pmaior **nota**
 qz eus dim diuino est ppetuo ut appar
 do duodecim physicor q est m variable x m
 mutabile. **nota** m aristotelen p Affertoyb
 ead apparet qdab Affertoyb m 2o deca
 qua allegat m lra. **nota** q alia p
 formari x raco ptra lra ad eade co
 clusioz sic Curcuqz effus ob cause fut et
 ne x pte effus e etius p q causa et
 effus fut x no fut ut d. **nota** pphysicor
 m ppetuas i causis arguit. ppetuenter
 m effus. **nota** q ob cause gnaom. **nota** est
 etne patet p de causa effectua x cohuat
 tua que e motus corpus celestis ut appa
 ret p **nota** p p d de gnao. **nota** pphysicor
 x p m metaphysice. quia totus ille mudo
 sensibilib subiectus est lraetibz corpus supi
 oru ut vrus corp m gubernetur. **nota** qz
 motus e ppetuo p p aristotelen pmo celi
 x mudi x m octauo physicor quare. **nota**
 am ad materialis pue pbiecta gnaois natu
 lu e etna ut apparet m maria pma p
 pphysicor x p de gnao. **nota** eus causa
 formalis est etna qz q corrupto vni
 est gnao alius x ideo no e dme uliam
 gnaom n corruptom. **nota** eus causa fi
 nalis est etna ut est pfecto seu saluato
 vni. **nota** quare. **nota** tto qu dicit i lra
 Qd gnao nalu e i cunctu. v cunctu
 paco huius est qz tto gnao sequit motu
 celi ut p 2o de generaco x tto e cunctu
 ut patet p celi quare. **nota** quarto
 qu d. naturalissim. **nota** dicit aliquib. Con
 tra qz apparet q masculu quqz generat
 femella. **nota** q masculu x femella no videt
 esse fides p tto qd aput aristotelen m
 libro de animalibz femella d. esse mstru

iua quare. **nota** masculu et **nota**
 femella esse fides potest intelligi
 q fut eusd ne specificat. v eusd
 quiditatis x essence sine eusd
 rationis formalis i **nota** x hoc
 est vni. Aliomo sic Qd fut si
 miles. v eusd dispositiois corpa
 lis quatu ad membra pncipalia
 corpus x h. no est vni x illomo
 pcedit cohuat. **nota** no pmo
 quare. **nota** quatu dices co **nota**
 tra qz p d. auicennam p. rano
 mb. **nota** pma pmo q pma doct
 na p d. capto pmo membra pnc
 apalia hois fut cor x cerebrum
 qz q m pncipalibz cohuat mte pma
 pma. **nota** acorde pcedit opaco vi
 talis acerebro pcedit sensus et
 motus. **nota** cor x cerebrum fut membra
 eusd speciei m masculo x m fe
 mella quare. **nota** **nota** mem
 bra pncipalia fut duplicia q
 d. d. pncipalia vite sicut
 illa q faciunt adesse i diuina vi
 te x fut cor x cerebrum x epa fut
 membra pncipalia q fut eusd
 spei m maslo x m femella. **nota**
 eadomo fut membra pncipalia
 quatu ad acta gnaom q faciunt
 adesse specificato cohuat ut
 fut membra genitalia q fut alia
 x alius spes i maslo x m femel
 la. **nota** p qz ad m pncipal qz pncipal
 dit p. x no sedomo. **nota** pncipal
 co q licet femella no h. habeat
 membra genitalia disposita ab op
 tra sicut masculu x no aristoteles
 m libro de animalibz dicit. **nota** m
 pncipal m natura nichiloqz habet
 elia membra ab mtra sed m me
 dices. **nota** qz mlires habet testicu
 los affixos matri vsus dorsu
 fut vnde pncipal fac tncipal vni
 x ideo dicit Affertoyb m tno m
 liget capto m gnaom testiculor

et vige vilis nōn vltue mltiens qd
fima dicitur ppe delectatione i testacu-
lis mltieru sicut fabula ab ore alioru
aliqui famelici qui vident alios co-
medetes et femella habet collum mac-
tis abmtra loco vige vilis et eia
habet matre loco dorsi testaculoz
abmtra. **Nota** Septio nota qd d. m. lra
naturalissimū et opaco naturalis-
sima est illa q. e. spūs vinctus i q.
tū vinctus et aptus ipse i m. oibz vi-
uentibz nō orbatibz ut sit planter
arbores q. gūnt sibi file rōe vir-
tutis femalis m. p. v. d. n. t. b. **Nota**
tauo nō qd d. m. lra naturalissimū
operu et q. gūnt sibi file i spe
est q. naturalissimū. huius illud
est naturalissimū ad q. natura iofatur
et dicitur si gūnt sibi file i spe
est huius et maior nota quia illud
est nāle ad q. natura se potedit
sedm p. p. m. eub iututez et illud e
magis nāle ad q. magis i tēco p.
desidia nature dicitur quare illud
maxie e naturalissimū ad q. nata
maxie se dicitur p. illaz aeglam
thopica et sexto thopicoz si sim-
pliciter ac simpliciter et magis ac
magis et maxie ac et maxie. **Nota**
p. h. m. tēco nē maxie se pote-
dit ad bonū comue iut apparet
p. aristotilem m. p. o. et huius i h.
eub bonū consistit m. gūnt sibi si-
mle i spe et maxie i nata specia-
lita. i. huius i t. q. d. n. o. p. o. g. a.
qd d. gūnt sibi file i spe i simpli-
p. intelligi dupliciter vno m. o. i. llo
spe specialissimū et sedmō aialia
ut i p. libz p. ducit sibi filia. Alio
m. o. file m. spe sualterna. Et salte
file filitudine i ducit ad spem
subalternam et illo m. o. queda aia-
lia p. ducit p. libz filia m. spe sub-
alterna sedm q. vident q. mltis
gūntur optaculaz equa et p. i-
culaz asmo quare et. **Decimo**

Nota qd d. m. lra gūnt sibi file q. ge-
nerare vno m. o. sumit large p. quatuor
transmutacōe de nō esse ad esse qualiter
sumit p. o. r. o. de gūnt p. albertu q.
dicit q. gūnt est via i natura Corruptio
nō e iua a natura et illam nō sū i p. o. o.
Sedmō sumit ut dicit quada potēda
p. o. tū de potēda ad aptu et illud i illi
git. **Dupl.** vno m. o. q. t. b. gūnt de potēda
ad actū fiat p. m. a. e. p. utrefacōem
et sit mediate iute celestis sedm q.
gūnt putrefabilia ut sit rōe mltis
p. putrefacōem gūnt et illo nō est hic
ad p. o. o. hic m. lra. h. alio accipit mlti
parte. s. ut h. fieri p. p. pagacōz sūe p.
desicionem semis sedm q. aialia p. f. o.
gūnt filia et illo accipit. hic m. p. o. o. **Nota**
Vndecimo nota ad illa gūnt ulio modo
dicitur quia plura de mltitate cōtut. s.
masculus et femella et iō mlti nature
s. naturaz ut deus mltis sollicitus iū i
i f. o. i. m. o. y. e. o. p. cōfūctōem gūnt
ordinant masculu et femella sic qd
masculus est calide et sūe cōplexiois
i spectu femelle. **Nota** femella est frigida
et hūda i p. tū viri et sic accessus hūdis
i cōplea cōplexioe ad est mitigari et
t. p. a. i. p. o. cōfūctōem alio cōplexi-
oibz q. o. d. u. o. b. z. q. t. a. n. y. b. ad m. b. i. c. e. cōcū-
retibus i p. l. i. a. t. cōfūctōem ut apparet de
aqua d. t. u. s. frigida et m. t. e. s. e. calida si ad
i v. i. c. e. m. p. o. o. i. o. n. a. t. m. m. s. t. a. n. o. n. **Sedmō**
nota q. ad illa gūnt cōtut de mltitate
eub alia s. m. e. m. b. r. a. p. r. i. n. a. p. a. l. i. a. ad gene-
racōem aialia i q. u. s. i. t. a. p. o. e. u. b. o. p. t. e. t. q.
i b. i. s. m. t. t. e. s. t. a. c. u. l. i. a. q. u. a. b. z. t. p. e. cōtut cōcom-
plicacōe viri et mltis p. r. i. n. a. t. u. r. s. p. m. a.
sicut q. collisione fir et petri. **Nota** q. d.
ignis ut apparet p. Galienū m. lib. o. de
sp. m. a. t. e. e. u. b. i. q. u. l. t. b. o. n. a. d. i. s. p. o. s. i. t. o. v. i. g. e.
vilis. s. q. nō sit mltis huius ut p. p. m.
sp. m. a. p. o. s. s. i. t. d. e. f. e. r. r. i. a. d. v. l. u. a. m. Et nō o. p.
t. e. t. q. illa v. i. g. a. s. i. t. m. l. t. i. s. l. o. g. a. t. a. c. q. t. u. t.
p. o. s. s. i. t. p. o. s. t. q. u. a. d. s. p. m. a. e. d. e. f. u. s. u. m. a. t. u. r. a.
v. i. g. e. cōtut t. b. s. s. p. m. a. t. i. b. a. d. v. i. g. a. v. i. l. i.
m. l. t. i. s. l. o. g. a. f. i. e. r. e. t. s. e. g. g. a. c. o. i. l. l. u. b. s. p. m. a. t. i. b. s.

et sic non competere fetus etiam ~~propter~~ quia
 igitur e mebru nervosum et venenosum quasi in
 toto et ideo de se e multu frigidu quare
 cone minn longitudinis in actu coeundi spuma fa-
 cet minniam motum in igitur angustia quare
 ad agnitionem et non est frigiditas membrum cor-
 ruptu spuma in via et de tunc spumate non fiet
 coceptio ~~ut~~ quia ~~quod~~ Galienus in septimo de
 ingenio similitudinis caplo sexto spuma propter eius
 subtilitatem ~~spuma~~ corrupta et non mlties coceptio
 et volentes statim per actu coeundi debet clau-
 dere crura ne aer frigidus subintrat ut
 et in trado de tridando matrem corrupta sp-
 ma vile ei in fusu. **Quintodecimo nota** quod
 ad illas gnae expte femelle etiam debet
 necessitate requiritur habitus membrorum
 genitalium. scilicet quod utraque sit disposita non
 minus latius matrem spuma in fusu nec
 labit. ab extra non etiam de eis minus stru-
 ta ut forandus possit subintrare et op-
 matie pfecta etiam matris de est huius dis-
 posita in suis qualitatibus. scilicet caliditate frigide
 et dealys. **Idem** de ypoanis in **Quinto am-**
 phorice querit quod mlties frigiditas et
 densitas habet mlties non coceptio propter
 frigiditatem et quare huiusmodi sunt matres
 non coceptio et quare in eis semen et
 quare habet matres scias et magis ar-
 matus. coceptio digniter semen quare
 quod non in utroque qualibet tunc huius mode-
 rate et humore generantes sunt etiam matris
 non de eis libertas et lubrica sit viscosa ut
 spuma ei in fusu habeat ad heretibus alias
 statit ut coceptio post eius infusionem. **Qui-**
notu **todecimo nota** quod dicitur in libro quod singula
 etiam appetit principare de in esse in mor-
 tali. **Idem** huius est. Quia de in pfectu ap-
 petit esse pfectu sed etiam etiam generabi-
 lia et corruptibilia sunt in pfecta. Deubat
 et esse in mortale sunt etiam pfecta quare
 ut maior nota de primo philosophorum quia
 matris prima propter eius in pfectum appetit
 formam ut peram pfecta. Similiter mu-
 lier naturaliter appetit virum quia est

in pfecta in spiritu viri. **Idem** propter in pfecto celi
 et mundi nam esse diuino et esse
 in mortale est quoddam bonum et
 optimu. scilicet pfectum. scilicet oia etiam
 appetit esse etiam quod dicitur in secundo
 de generatione quod melius e esse quod
 non esse. scilicet illud quod est melius
 magis appetitur. **Idem** de mltis
 tales in pfecto et huiusmodi quod oia bonum
 appetit scilicet quod esse diuino et mor-
 tale. scilicet pfectum est quoddam opti-
 quare singula etiam in appetit
 et desiderat. **Quintodecimo nota** quod **notu**
 de in libro quod non dicitur est quare
 luit et habere hanc utatem qua
 non habet qua mediate etiam co-
 suant in esse etiam in huius
 est quod sicut se habet esse abso-
 lute ad non esse ita se habet esse
 etiam ad esse absolute de in p-
 quod etiam quod in huius est pfectum
 et nobilior respectu aliorum sed
 esse absolute de in est melius
 et nobilior qua non esse ut apparet
 in secundo de generatione quare et sequitur
Causa ante in alberti
 Subdit causam. **Idem** de
 superius quod de in erat quod diuina
 non possit eternaliter permanere
 sed in corpore esse in diuina et in ma-
 le de illa reddit rationem permittit
 de quoddam de in aristotilibus in secundo
 de generatione in quod necesse e etiam
 in corruptibilia etiam in permanere
 Dicit etiam sic. **Idem** illa quorum
 substantia e in corruptibilia ne-
 cesse est quod erant etiam in
 quod motus sequitur id quod mouet
 scilicet quorum substantia e corruptibilis
 necesse e etiam etiam in specie
 scilicet in permanere ut regenerare
 scilicet sic est quod substantia huius est gene-
 rabilis et corruptibilis scilicet
 eis naturam inalem seu di-

indivisibilem ut p[er] adf[er]m[ationem] quare seq[uitur]
q[uod] g[eneratio] ho[m]i[n]is est se[m]piterna ut g[eneratio] no[n]
vniu[er]salis e[st] corruptio alterius e[st] equivo[ca] nota
nota Circa illa p[ar]tes nota p[ri]mo q[uod] alber-
tus intendit h[ic] p[ri]mo d[ic]tu[m] p[ar]te[m]
scilicet q[uod] i[n] diu[er]s[is] et[er]no t[em]p[or]e no[n] p[ot]est p[er]
manere s[e]c[un]d[u]m esse m[ater]iale & format[um]
r[ati]o sic illa necesse est eade[m] m[an]ere
m[an]ere p[er]manere q[uod] s[e]c[un]d[u]m corp[or]aliu[m]
r[ati]o & p[ar]tem p[er] corruptibilia sed
i[n] diu[er]s[is] s[e]c[un]d[u]m corp[or]aliu[m] & esse
i[n] diu[er]s[is] i[n] diu[er]s[is] no[n] fuit i[n] corruptibilia
p[ri]mo ut sic corrup[ti]o quare & maior
nota q[uod] h[ic] m[an]et p[ar]te[m] q[uod] t[er]cia[m]
diu[er]s[is] i[n]cludit qualitates ele-
m[en]tor[um] q[uod] ad m[an]u[m] v[er]it[atis] co[n]trariu[m]
ut p[ri]mo de g[eneratio]e & de celi
& m[un]di s[e]c[un]d[u]m co[n]trariu[m] co[n]mune
agit i[n] alio ut s[e]c[un]d[u]m corrup[ti]o ut
apparet ex deo m[an]et & s[e]c[un]d[u]m
de g[eneratio]e p[er] aristotelem i[n] b[e]n[e]d[i]c[t]o
Afferoyb i[n] quarto celi & m[un]di
q[uod] d[icitur] q[uod] n[on] i[n]te[n]t[us] fecit co[n]t[ra] h[ic]
corp[us] celeste ac co[n]trariu[m] quali-
tatib[us] ut et[er]no t[em]p[or]e possit p[er]manere
nota Sed no[n] q[uod] p[ar]te[m] h[ic] et[er]na p[er] for-
mari i[n] co[n]clusio[n]e p[ar]te[m] d[ic]ta[m] s[e]c[un]d[u]m
q[uod] g[eneratio] a[n]i[m]alis est se[m]piterna p[er]
b[e]n[e]d[i]c[t]o cu[m] t[em]p[or]e s[e]c[un]d[u]m est corp[or]alis
illius g[eneratio] e[st] se[m]piterna sed s[e]c[un]d[u]m
a[n]i[m]alis seu ho[m]i[n]is est hui[us] quare
i[n] illa r[ati]o p[er]cedit sic albertus
q[uod] p[ri]mo m[an]et p[ar]te[m] s[e]c[un]d[u]m m[an]et
p[ar]te[m] i[n] s[e]c[un]d[u]m a[n]i[m]e ho[m]i[n]is nota Et[er]na
nota q[uod] d[ic]tu[m] illius fuit illa co[n]t[ra]
s[e]c[un]d[u]m e[st] corp[or]alis illius g[eneratio] e[st]
se[m]piterna illa p[ar]te[m] albertus
cu[m] t[em]p[or]e s[e]c[un]d[u]m e[st] corp[or]alis illud ne-
cesse m[an]eat idem n[un]c et[er]na p[er] i[n]
est mobile h[ic] est vna motu n[atu]rali
r[ati]o q[uod] motus sequit[ur] id q[uod] mo-
uit q[uod] motus accipit vnitatem
amobili s[e]c[un]d[u]m illud cu[m] s[e]c[un]d[u]m e[st] cor-
p[or]alis necess[ar]io m[an]et idem s[e]c[un]d[u]m
s[e]c[un]d[u]m m[an]et & deo illud mouet d[ic]tu[m]
t[em]p[or]e motib[us] m[an]et si cu[m] illud debe-
at et[er]naliter m[an]ere co[n]seruari
op[er]et[ur] q[uod] h[ic] fiat p[er] g[eneratio]em sem-

p[er]tina q[uod] est m[an]et p[ri]ncipale nota nota
nota q[uod] s[e]c[un]d[u]m aliquos o[mn]ia h[ic] elicit
p[er] illius libri & est illa q[uod] h[ic] p[ar]te[m]
no[n] potest reuerari idem n[un]c i[n] g[eneratio]e
p[ar]te[m] s[e]c[un]d[u]m illud cu[m] s[e]c[un]d[u]m est corp[or]alis
no[n] p[ot]est i[n] g[eneratio]e idem n[un]c q[uod] et[er]no t[em]p[or]e idem
n[un]c p[er]manere s[e]c[un]d[u]m s[e]c[un]d[u]m ho[m]i[n]is p[ar]te[m] est
hui[us] quare & de illa a[n]i[m]e p[ri]mo p[ar]te[m] ma-
ioris s[e]c[un]d[u]m m[an]et i[n] s[e]c[un]d[u]m a[n]i[m]e ho[m]i[n]is
nota nota Qu[ia] nota q[uod] d[ic]tu[m] i[n] h[ic] q[uod] h[ic] est idem
n[un]c no[n] p[ot]est p[er]manere et[er]naliter d[ic]tu[m]
aliquis Contra illa t[em]p[or]e q[uod] est op[er]et[ur] p[er]
ho[m]i[n]em p[ar]te[m] i[n] esse co[n]seruari et[er]no t[em]p[or]e
p[ot]est quia aliter no[n] e[st] h[ic] op[er]et[ur] sed
deus est hui[us] ut videt[ur] d[ic]tu[m] aristoteles
i[n] quarto p[ar]te[m] p[ar]te[m] d[ic]tu[m] ibidem
p[ar]te[m] attestat[ur] i[n] b[e]n[e]d[i]c[t]o Afferoyb & illa
d[ic]tu[m] co[n]cedendo m[an]et i[n] ad m[an]et nota
q[uod] v[er]u[m] est q[uod] deus est op[er]et[ur] o[mn]i[um] r[ati]o
possibilis fieri s[e]c[un]d[u]m no[n] i[n] possibilis ut est
mat[er]ia q[uod] vna e[st] m[ater]iale i[n] esse et[er]no t[em]p[or]e
co[n]seruaretur & i[n] d[ic]tu[m] Afferoyb et[er]na
p[ar]te[m] p[ar]te[m] d[ic]tu[m] deo posse fieri ea que
sunt i[n] possibilis si i[n] d[ic]tu[m] i[n] co[n]seruari
i[n] co[n]fusione ab i[n]te[n]t[us] qui illud d[ic]tu[m] nota nota
to nota q[uod] d[ic]tu[m] i[n] h[ic] q[uod] necesse est
i[n] diu[er]s[is] reuerari s[e]c[un]d[u]m & sic g[eneratio] ho[m]i[n]is
e[st] se[m]piterna d[ic]tu[m] co[n]tra illud q[uod] p[ri]mo m[an]et
esse no[n] est se[m]piterna s[e]c[un]d[u]m n[atu]ra[m] h[ic] m[an]et
quo ad e[st] s[e]c[un]d[u]m s[e]c[un]d[u]m e[st] hui[us] g[eneratio]e
nota p[ri]mo celi & m[un]di m[an]et apparet quia
d[ic]tu[m] co[n]mune q[uod] ada fuit p[ri]mo ho[m]i[n]is & i[n]
cepit esse et[er]na apparet illud ex gene[si]
vbi d[ic]tu[m] q[uod] ho[m]i[n]is p[ri]mo p[ri]mo g[eneratio]e p[ri]mo
fuit p[ri]mo g[eneratio]e seu filius p[ri]mo ade
Ad illud d[ic]tu[m] co[n]cedo m[an]et ad m[an]et
rem neget[ur] & ad negato[n]em q[uod] d[ic]tu[m] q[uod]
adam & d[ic]tu[m] s[e]c[un]d[u]m Afferoy p[ri]mo p[ar]te[m]
p[ar]te[m] q[uod] d[ic]tu[m] q[uod] adam fuit p[ri]mo ho[m]i[n]is
resp[on]dit Afferoyb q[uod] v[er]u[m] est q[uod] ada fuit
p[ri]mo ho[m]i[n]is de quo ad h[ic] h[ic] m[an]et
aput ho[m]i[n]es p[ri]mo sua opa m[an]et que
fecit sed no[n] fuit p[ri]mo ho[m]i[n]is s[e]c[un]d[u]m
quia m[un]dus fuit ab et[er]no & et[er]naliter p[er]
m[an]ebit nota nota Nota d[ic]tu[m] aliquis illud

tamen committere concedit. apud iste theologos
 in ystoyb eor dicitur q causa illius non
 est alia qua opio vulgaru r xpi fidelu q
 magis mte dnt fmonibus fabulis qua mte
 veritati r io dnt aristotiles mte dnt
 phre sicut cosbi ita dignam dnt bu co
 suetudo audiendi fabulas r fmones mte
 tos distrahyt a veritate cognomib quide
 dnt affaroyb mte phre q fides
 volgi fortior est fide phylorophor r p
 mte dnt vulgaru mte co suetudinem a
 pncipio gntois audiendi fabulas r fmones
 licet fides phylorophor absolute sit veri
 or **Octavo** nota qu d mte q mte possit
 e eudem hoem mte posse ignat dnt
 aliquis Contra ptholomeu mte pncipio
 almagesti ubi w q p mte mte qui
 copletur infra tigma sex milibus an
 notu quilibz ho rntit sicut au fuit et
 id op h p q quibz ho rntit e gemitu
 r totidem corruptis **Nota** q qu ho ptho
 lomeu sit mte pncipia quare tuc ho utnt
 ut vives i mudo no rntit illor opm q
 pegit au tigma sex milia anor quera
 fuit mte mudo rntit **Respondet** q causa est
 q aliquis ho mortu tuc eub meoria
 r oib habitus scitifici cu eo mortu
 qui mte pntit r io dnt aristotiles
 q de mte **Mos** em nob no amfiam p
 mortem q quodam orfmo i nobis corrup
 to s fantasie os scie i nobis consistet
 esse de sumit **Q** qu ho de nouo gntur
 tuc denovo acquirit habitus scitificos
 r mte dnt ipi meoria de hyb que pte
 scitificiter offerut r pntit et quia
 denovo s meoria r fantasia aficuntur
 i hoie r generato **Certum** est q de pntis
 mte alia memoria fuis recordari non pt
 illa em via no valet pnto quia est he
 retica ut p q dnt r sctm uiam aristo
 tilis r comitatoris stare non potest
 eo eo q d q idem i diuidu mte rege
 neretur **Quo** huius est quia si sit seq
 retur q poteria aliqua esset ad pnta
 falsitas consequens p p affaroyb

pe reli r mudi pbi d q ad pnta
 nlla e poteria mte diuina net
 huana pnto consequens quia
 ho qui est mortuus est pntis
 si tuc ille regeneraretur seqre
 tur q tuc poteria gnti eet
 ad pnta **Etiam** s mte dnt non
 mte sctm dnt q licet idem ho
 mte regeneretur no mte eadem
 meoria r fantasia mte eade
 ff sps mte istis consistet rege
 neraretur pnto quia no est io
 quare idem mte regeneretur
 r no eadem fantasia seu meo
 ria mte ho r pntis idem
 hitus scitifici r pntis pntes i r
Respondendum e igitur ad dnt
 ptholomeu quatu ad illos qui
 ponit ultraz sps s fntamtu
 moueri pnto motu contra motu
 diuina mte gradu mte cen
 tu anor **Sed** sctm pntis bu coe
 detur q pntis mte ut dnt
 tu est corpa celestia oia ueni
 unt ad eudem pnt mte spe i quo
 fut ad pnt ita q ipi pntis fut
 mte pntis r no i diuina qui
 mte generat fut ita pntis illis
 q generat au tigma sex milia
 anor q si aliqui hoies veniet
 qui erit gnti au tigma sex
 milia anor tuc esset aliquibz
 no gntis ita pntis q nullus
 posset habere diuina mte illos
 et ideo dnt isti q totus mudi
 mte e directe dispositus fut
 fut au tigma sex milia anor
 r q hoies mte puenit ad ea
 pntis dignit r mte pnt
 tuc mte facit eadem opa
 tuc ut tuc oia mortu ea
 dem morte **Et** tuc mte est ead
 dem mte quor pntis phylor
 phor quare r pntis nota di
 cet aliquis videtur q adhuc

nota

fidem in quatuor potest q. idem vult seneca
 in Epistolis ad Lucilla. **Nota** primo q. ad hoc
 facit hanc tractat. **Nota** secundo q. est illa hanc
 libri. Generatio hominis est perfectissima inter
 generationes animalium probatur in libro sic. homo
 est nobilissima creatura et ideo eius generatio est
 perfectissima de illa ratione sic procedit q. primo
 ponit antecedens scilicet consequens tertio con-
 sequens. **Nota** tunc conclusionem in seculo scilicet ibi
 hanc etiam tunc philosophorum tunc ibi. Et ideo ad
 ad nam. **Nota** ibi nota scilicet q. antecedens hanc
 rationis est illud hanc est nobilissima creatura
 et haberi potest seu confirmari ex diversis
 passionibus in philosophia et maxime in se-
 cundo de anima. Tunc est. Quia per quatuor ali-
 res habet plures operationes merito nobilior
 sed inter cetera animalia habet plures operationes
 merito nobilior. Sed inter cetera animalia
 habet plures operationes quare est nobilissima
 creatura q. homo habet plures operationes ap-
 parent. **Nota** de anima. Quia habet operatio-
 nem vegetativam per quam differt ab inanimatis etiam
 habet sensitivam per quam differt a plantis etiam
 habet intellectivam per quam differt ab aliis
 animalibus ut apparet per assertionem in primo de anima.
 Tunc primo et dicitur aristoteles et in primo
 philosophorum q. primo est finis omni rerum bo-
 norum persequens. Et illud est de mercedem
 plurimum philosophorum et paucis de mercedem
 boarum. in secundo de consolacione ut per hoc in libro
 quare videtur q. est nobilissima creatura.
Nota Tercio nota q. consequens hoc rationis po-
 tesse per conclusionem primam fuit illa ideo ge-
 neratio hominis est perfectissima inter generationes
 ceterorum animalium probatur sic. Cuiusque muta-
 tionis est terminus nobilissimus et perfectissimus illa
 mutatio est perfectissima et nobilissima scilicet terminus
 generationis hominis est hanc. De illa ratione
 sic procedit albertus q. primo ponit maiorem
 ibi hanc etiam per 3° philosophorum. **Nota** quare
Nota tunc q. probatur maiorem rationis stat in hoc
 quia secundum aristotelem in primo in quatuor phi-
 sic generationis sue mutatio sortitur et
 capit eum de naturam et nam. **Nota** ad
 quem. Et ideo illa generatio est nobilissima
 et perfectissima q. hanc terminus ad quem nobilissimus

et perfectissimus. **Nota** Quarto nota q. minor
 hanc rationis stat in hoc q. natura hanc
 na est etiam transmutabilis sue ut superius
 habitus est ex prima ratione q. homo
 est in nobilissima natura creatura
 inter cetera animalia per 2° perfectissima. **Nota** Sexto
 nota dicit aliquis ad quid val-
 illud pambula. Dicitur q. ad hoc
 quia ex quo generatio hominis est nobilif-
 sima et perfectissima ideo diligitur a nobis
 desideretur. **Nota** nam illud q. est nobi-
 lissimum et perfectissimum maxime a nobis
 appetitur ut per 3° philosophorum et sic
 per illud pambula. Dicitur albertus
 multum incitat ad matiam sue op-
 rationis sui operis audientiam et stude-
 dam quare. **Nota** Septimo nota q. ante-
 cedens hanc rationis principalis
 hanc hanc per 3° multas locas philoso-
 phie q. dicit aristoteles in primo
 de anima q. nobilissimum et altissimum
 animal apud nos natus et maius
 fixum est hanc quia ob tunc finalem
 ordinantur ad hanc tunc in per-
 tunc ad perfectissimum. **Nota** idem vult philo-
 sophus in primo metaphysice
 ibi dicit q. animalia vivunt in ymagi-
 nationibus et memoriis quatuor autem
 ex primo principat solus autem
 homo arte et ratione vivit. **Nota** per
 q. homo est nobilissima creatura in
 ter cetera animalia. **Nota** Proterea secundum ar-
 istotelem in libro de igne prim-
 cipio ubi dicit q. nobilissimum ceterorum
 animalium est hanc per secundum aristote-
 lem quatuor ethicorum. Quia homo
 inter omnes creaturas ordinatur ad feli-
 citatem ultimam q. est finis nobilissimus
 et perfectissimus. **Nota** Tunc dicitur albertus in pro-
 logo primi philosophorum dicit
 q. felicitas est via q. est vita
 septima nullis ceteris creaturam
 inest per quod hanc et ideo dicitur
 esse nobilissima creatura et maxime
 ille qui adipiscitur. i. acquirit illam
 felicitatem que est dispositio ad
 perfectam speculationem ut per 1° philosophorum.

ferroꝝ ibidem a nō aristoteles scđo
thopicoꝝ dicit qđ illis pfecto et se
lucitas consistit in optima speculatioe
qđ est intelligētia et discētia apmssis ad
conclūqđ p optima potētia. s. mte
lecturam i spū optimi obiecti. s. qđ
dicitur a mte intelligētia et qđ solus homo
mteatens creaturā illam felicitate
pncipat quare concludit qđ homo
est pfectissimū et nobilissimū creaturā
hec est conclusio pncipaliter intentā
sequitur hūc autē ad pfectissimū

Et nū pfectissimū ite

hic albertus ponit scđam rationē
ad confirmandū conclusionem pūb
habitu et pō eā ponit et pbat
scđo dubiū imouet ibi et intelligit
demotū pmo dicit quādo gūatō
qđ nō est motus de nō esse ad
esse maxie ab intellectu nō cōsi
derat et pncipue gūatō hōib pūo
to qđ illis est motus hōib magis
excellens omib aliis motib inobi
litate et pfectioe et qđ pfectissimū
est illud qđ maxie a nobis appe
tatur mter illa qđ sunt eiusdem
gūis quare sequit qđ gūatō hōib
est pfectissimū mter gūatōes ce
terorū aialū. **Nota** illam pter
notandū qđ albertus in hūc mte
dicit illam rationem rationem illa
gūatō est pfectissimā et nobilissimā
qđ maxie a nobis appetitur scđ
gūatō hōib sū aialis est hūc et
in hac ratione sic pcedit qđ pō pbat
maiorē scđo pōt maiorē et
eā pōt ibi generatō qđ est motus
Nota scđo nota qđ maior hūc gūatō
est hēc illa gūatō est pfectissimā que
a nobis maxie appetitur illam
pbat in hūc qđ dicit nā illud est
pfectissimū mter aliqua eiusdem ge
neris qđ maxie a nobis considerat
qđ ut pō pō p hysicorū deside
rū nō nāle sū est ad pfectissimū
et ideo aristoteles in pō ethicorū
dicit qđ appetitus nātūe mte sū

et spū boni et pfecto qđ autē etia bonū appe
tūt ut pō p pōm ibidem. **Nota** scđo nota
dicit aliquis videt qđ nō appetitus nō
sū dicitur mte qđ est bonū qđ possit appetere
aliquā aliā mte sū et cōmūte fuit luxu
riam mteatū vltia et quā pūma alia
vicia cōsistū actū pōtō appetitū nō conlu
dit qđ illa sūt bona qđ destruit corpus
etiam. **Nota** pōt qđ dicitur est appeti
tus quidam est mteatū vltia recta ra
tione regulatū sū mteatū vltia. **Nota** est
irregulatū sū mteatū vltia nō ad pōtō
dicitur qđ dicit. **Nota** qđ appōt a nobis appe
tūt a nobis est bonū et pfectū vltia est. **Nota** si
appetit regulatū vltia ratione ad maiorem qđ
possit appetere dicitur qđ illis appetitus
est irregulatū et nō recto arbitrio ordi
tū quare. **Nota** dicit pūc cōmūte dicit
qđ bonū est dicit quoddam em est appetens
et nō pōtens. **Nota** est appetens sūc fuit
appetens sū nō p hē ad pōtō qđ dicit
ome qđ appetit et vltia et ut appetens ut
gōis appetens ad maiorem sū aliū mte sū
et. **Nota** dicit qđ illa nō sūt bona pōtētia
tū appetētia qđ est qđ hō qđ hē acquirat
dicitur ut pecūiam et appetitus irregula
ti sūcietatem. **Nota** scđo nota qđ maior nā
cōmū mte ad ducta est illa qđ gūatō hōib
maxie a nobis appetit illam ponit albi
tus qđ dicit qđ gūatō qđ est gōitū de nō
ēē ad ēē maxie abito nō desiderio et
pncipue gūatō hōib illam pbat sic gene
ratō qđ mter ceteros motus est magis ex
cellentior inobilitate maxie a nobis
desiderat sū gūatō est hūc quare. **Nota** scđo
quāto qđ in illa ratione albertus sic pce
dit qđ maiorē tū pōt mte qđ dicit
et gōitū generatō mter ceteros motus
est magis excellens inobilitate. **Nota** scđo nota
qđ maior a nobis in habite est illa illa ge
neratō est excellentior mter os motus ma
gis a nobis appetit illa tenet pūo qđ
ideo est pmo simpliciter p deus maxie
abmteatū nō appetit qđ est est nobilissimū
mte et ut nob pūc ad optima eā pōt
sū nobilitate et pūc et hē pūciet pō

in hunc sequenti deberet assignari cap-
itulu h' est intelligend' q' tu ad ptem
pocutur' hui' libri ac t'p illo no
obstare ad huc p' assignari a
capitulu p' q' tu ad ptem p'hemale
i hoc libro mion m' alia pte seque-
ti m' qua p'mittit' aliqua ad p'tu
hui' libri valeat a h' p' assigna-
ri capitulu p' q' tu sicut i p'tu illor'
capitulu tu capitulu assignatu m'
pte pocutur' hui' libri s'q' ibi p'
qua ante p'mo p' d'ca capitulu
t'p i ordie d' costat d'nsio p'
p'ota potest saluari ut putat' tunc
tatu' hui' libri p'us b' d' d'ui
sub m' quic' capitulu q' nlla cont'
d'ca e' m' d'ca. **Nota** q'd
d'ca m' l'ra de generat'oe embri-
onib' q' embrio no' aliud. m' si
quedam massa carnea p'p'ueat'oe
f'eb' viri & mulieris ul' femelle m'
matre agitata q' m' qua massa col-
ligit' p'p'mate viri & sanguine
menstruoso mulieris p'modu' coa-
guli ad fetus g'uat'oe. **Nota** q'
illa massa carnea antequa est
figurata & disposita dispositioe h'ab'
sue naturalis tunc p'p'e vocat' embrio
sed p'p' quia fuit suffic' disposita
& organificata p'ta q' qua h'ab' sue
naturalis de potetia matris sic dispo-
sue fuerit educta tunc p'p'e vocat'
matris p'bit. **Nota** quanto q'
d'ca m' l'ra q' d'ca n'ay g'uat'oe
embriomib' p'la videbitur p'nto
est q' p'mo videbit' p' quib' et
p' que modu' generat' embrio
Quia p' duob' semib' s'q' viri et
mulieris s'ed' m'ay opinionem
ead' quag'uat' p'nto s'ue ead'
videbit' a quib' quia acostellaco-
nibus d'nsis quia ageribus v'tute
i p'p'mate vili derelicta. **Nota** vi-
debit' a quo nuttur m' tpe quia
amestria i muliere tpe m' p'g-
nat'oe i t'eto ead' videbitur
vnde ueniat sibi nutrimentum

quia amantillib' fecit p' qua magnas venas
deferentes ab ipis ad usus cubile embrio-
nis cu' qua colligant'. Sequit' textus

Postquam autem sermo

hic assignatur capitulu t'p m' quo p'sequit'
albertus g'uat'oe embriomib'. Et d'ndi
m' duo p'mo p'mittit' tres p'tes p'ncipales
hui' libri p' d'ca tollit dubiu' ibi s'q' q' h'ab'
p'ma m' tres s'ed' tres p'tes p'ncipales
illius capitulu ita q' p'ma d'claret genera-
embriomib' s'ed' on ostendit modu' p' qua
g'uat' embrio m' v'teo matris t'p p'p'mat'
quoddam d'ca ibi p'p'e d'ca d'ca p'p'ig'
v'isib' t'ra ibi coape d'ca vocat' p'ma m' duo
p' cotinuat se ad d'ca p'ponedo m' t'etu p' d'ca
d'ca m' t'eto p'sequit' p'ponedo m' u' notable
Nota q' notanda p'mo d'ca sic p' d'ca quod
postquam se expedit de illis q' actuit m'
reflectu auditoris d'ca matiam h'ic t'etu
t'et m'ay est de s'ede admittet' finale
hui' libri p' p' ostendere g'uat'oe & for-
mator' embriomib' i v'teo matris. **Nota**
p'mo p' d'ca albertu h'ic m'unt' duo m' l'ra
p' q' p'p'us f'ey est m' capto t'io & p' hoc
cotinuat se ad d'ca. **Nota** d'ndi q' sit fa-
ciendu' m' capto p'mo & p' h' p'p'mat' suu'
m' t'etu. **Nota** notanda q' d'ca m' l'ra q' m'
reflectu auditoris actuit at' q' albertus
i capto p'cedet m' l'ra diligit' laborant'
ad h' ut reddet auditores benivolus addo-
ctum m' h' libro cu' d'ca audiendu' et
v'to est quia p'p'mat' ibi g'uat'oe h'ab'
de qua m' h' libro tractatur esse nobiliss-
imay & p'fissimay m' t'et ob' motib' & m'
h' audientes h'ic libru' reddet' ben-
uoli. **Nota** est q' quilib' reddet se ben-
uolu' ad nobilissimay & p'fissimay audiendu'
& no' d'ca v'to p' d'ca celi & mundi d'ca quod
i intellectus modicu' s'ciens de rebus nobi-
libus e' nobilior quā i intellectus p'la sa-
ens de rebus ignobilibus ut melius e'
p'mo p'ie de rebus nobilibus quā m' l'ra
de ignobilibus. **Tercio** nota q' d'ca m'
l'ra capto p'mo suo p'p'mat'oe e' p'mo vi-
dendu' de generat'oe embriomib' i v'teo
matris v'to q' m' generat'oe nature

h'ic v'to p'p'mat'oe
p'mo m' f'ey p' d'ca
Nota

irigione tunc in alia est co[m]pellacio ei
opposita quare non e[st] dilu[m]i[n]u[m] **Ad**
secu[n]d[u]m d[omi]n[u]m au[tem] negat[ur] a d[omi]n[u]o
q[uo]d g[ra]t[is] cadaverib[us] no[n] fuerit ge[n]e[r]at[us]
g[ra]t[is] q[uo]d g[ra]t[is] g[ra]t[is] sed co[n]se[m]bus
p[ro]p[ri]et[ur] d[omi]n[u]o co[n]stellat[i]o[n]ib[us] h[uius]
et aliquid calida. **Sic** t[ame]n co[n]stel
lat[i]o causa r[ati]o[n]e qualitat[is] acti
qua[m] passiv[e] facit ad dilu[m]i[n]u[m] et co[n]
tensionem corporis. **Sic** t[ame]n g[ra]t[is]
ut sic g[ra]t[is] co[n]se[m]bus. **Septimo**
nota d[icitu]r aliquib[us] videtur adhuc
q[uo]d h[oc] ad m[u]lt[u]m possit g[ra]t[is] sine se
me p[ro]p[ri]et[ur] q[uo]d d[icitu]r ab e[ss]e[n]t[i]a p[ro]p[ri]et[ur]
colliget caplo quo supra q[uo]d que
da[m] femella decem s[an]c[t]o b[ea]t[u]m
fuit co[n]fide[n]t[ur] i[n] o[mn]i f[aci]e i[n] n[ost]ra sua
q[uo]d fuit i[n] p[ro]p[ri]et[ur] att[er]n[us] m[u]lt[u]m fuit
auro co[n]g[ra]t[i]a co[n]t[ra]l[ite]r. **Sic** igitur
videt[ur] q[uo]d illud no[n] fuit semen vile
addit[u]m rei g[ra]t[is] videtur h[uius]
ab e[ss]e[n]t[i]a. **Sic** d[icitu]r q[uo]d h[oc] t[ame]n puella
m[u]lt[u]m futu[r]a auro fuit m[u]lt[u]m
co[n]cepit illa f[aci]e sine semen vile
et p[ro]p[ri]et[ur] e[ss]e[n]t[i]a. **Sic** d[icitu]r q[uo]d illa puel
la fuit balmata i[n] balneo aqua
calide ubi subito fuit i[n] p[ro]p[ri]et[ur]
auro q[uo]d mali ho[m]i[n]es i[n] eod[em] balneo
balmati s[un]t s[an]c[t]i s[an]c[t]i et t[ame]n v[er]u[m]
ua femelle acota g[ra]t[is] sibi
adit[ur] s[an]c[t]i et illud e[st] possibile
fieri p[ro]p[ri]et[ur] natu[r]e ut d[icitu]r **Ad**
ro[m]b[us] ibidem r[ati]o est q[uo]d finalit[er]
cet q[uo]d m[u]lt[u]m seque[r] f[aci]e p[ro]p[ri]et[ur]
s[an]c[t]i et no[n] cet p[ro]p[ri]et[ur] ut p[ro]p[ri]et[ur]
q[uo]d t[ame]n co[n]cepit no[n] fuit sine semen
vile. **Octavo** nota p[ro]p[ri]et[ur] ab e[ss]e[n]t[i]a
ibidem q[uo]d t[ame]n attrit[i]o s[an]c[t]i
no[n] fuit r[ati]o[n]e aliquid s[an]c[t]i
delat[i]o[n]ib[us] a m[u]lt[u]m adactu co[n]cepit
di[sc]ed[er]e op[er]a q[uo]d v[er]u[m] attrahit se
mey vile p[ro]p[ri]et[ur] p[ro]p[ri]et[ur] d[icitu]r qua[m]
h[uius] aformia s[an]c[t]i. **Sic** acota
s[an]c[t]i sed adhuc no[n] e[st] necess[ar]ia de
lat[i]o m[u]lt[u]m cu[m] mouet[ur] i[n] co[n]t[ra]t[ur]
et h[oc] i[n] o[mn]i p[ro]p[ri]et[ur] ab e[ss]e[n]t[i]a.

ibidem **Nota** nono q[uo]d quo stat[us] dictu[m] est **nota**
q[uo]d illa et igo fuit i[n] p[ro]p[ri]et[ur] s[an]c[t]i actu v[er]u[m]
cu[m] v[er]u[m] d[icitu]r q[uo]d illa uenit ad abe[n]t[i]u[m]
p[ro]p[ri]et[ur] h[oc] co[n]siliu[m] ut p[ro]p[ri]et[ur] sine p[ro]p[ri]et[ur] ut
q[uo]d abe[n]t[i]u[m] d[icitu]r ei co[n]siliu[m] illud ut
m[ag]it[ud]ie supponet[ur] ne p[ro]p[ri]et[ur] v[er]u[m] m[u]lt[u]m
m[u]lt[u]m p[ro]p[ri]et[ur] i[n]t[er]i[us]. **Sic** lores m[u]lt[u]m
et r[ati]o[n]e talia dolo[r]u[m] natu[r]a dissolueret
et seque[r]etur mo[r]t[is]. **Decimo** nota fuit ne illa
puella sit i[n] balneo i[n] p[ro]p[ri]et[ur] igo ut no[n]
p[ro]p[ri]et[ur] quod nota q[uo]d aliqua puella p[ro]p[ri]et[ur] **nota**
d[icitu]r igo v[er]u[m] p[ro]p[ri]et[ur] p[ro]p[ri]et[ur] t[ame]n q[uo]d
e[ss]e[n]t[i]a pellicule. **Sic** p[ro]p[ri]et[ur] m[u]lt[u]m qua
corrupta v[er]u[m] corrupt[ur] **Sic** homo potest
d[icitu]r igo p[ro]p[ri]et[ur] corrupt[i]o[n]em s[an]c[t]i p[ro]p[ri]et[ur] ad
p[ro]p[ri]et[ur] d[icitu]r q[uo]d p[ro]p[ri]et[ur] illa fuit igo p[ro]p[ri]et[ur] e[st]
qua[m] pellicula i[n] illa puella p[ro]p[ri]et[ur] v[er]u[m]
leny carneam no[n] fuit corrupta sed f[aci]e
no[n] fuit igo q[uo]d postqua[m] v[er]u[m] s[an]c[t]i
v[er]u[m] attrit[i]o s[an]c[t]i v[er]u[m] i[n] balneo
ad ag[ra]t[i]a natu[r]e t[ame]n p[ro]p[ri]et[ur] dilect[i]o[n]em ut d[icitu]r
co[n]t[ra]t[ur] illu[m] attrit[i]o[n]is m[u]lt[u]m illu[m] s[an]c[t]i
attrit[i]o[n]is t[ame]n p[ro]p[ri]et[ur] m[u]lt[u]m m[u]lt[u]m
talib[us] puella e[ss]e[n]t[i]a m[u]lt[u]m m[u]lt[u]m
s[an]c[t]i s[an]c[t]i et sic co[n]cepit et i[n]o ut sic
fuit corrupta. **Sic** d[icitu]r nota d[icitu]r aliquib[us] **nota**
potest ne fieri co[n]cepit sine semen matris
p[ro]p[ri]et[ur] ab e[ss]e[n]t[i]a i[n] p[ro]p[ri]et[ur] colliget caplo quo
supra q[uo]d sit r[ati]o[n]e q[uo]d testicu[m] i[n] mulierib[us]
no[n] habet efficaciam i[n] g[ra]t[is] co[n]cepit p[ro]p[ri]et[ur]
q[uo]d s[an]c[t]i mulierib[us] no[n] habet g[ra]t[is] i[n] v[er]u[m]
v[er]u[m] ut d[icitu]r ab e[ss]e[n]t[i]a ibidem. **Quode** **nota**
tio nota d[icitu]r aliquib[us] adm[ir]ando q[uo]d testi
culi i[n] mulierib[us] fuit i[n] v[er]u[m] ordiat[ur] **Ad**
h[oc] r[ati]o[n]e ab e[ss]e[n]t[i]a i[n] eod[em] caplo sic q[uo]d
u[er]u[m] m[u]lt[u]m i[n] v[er]u[m] habet aliqua i[n] v[er]u[m]
i[n] g[ra]t[is] co[n]cepit att[er]n[us] v[er]u[m] h[uius] m[u]lt[u]m s[an]c[t]i
m[u]lt[u]m testiculos et i[n]o p[ro]p[ri]et[ur] ab e[ss]e[n]t[i]a ibide[m]
p[ro]p[ri]et[ur] s[an]c[t]i debet q[uo]d e[ss]e[n]t[i]a i[n] v[er]u[m]
Tercio d[icitu]r nota d[icitu]r aliquib[us] d[icitu]r apparet
f[aci]e q[uo]d s[an]c[t]i mulierib[us] no[n] habet i[n] v[er]u[m]
m[u]lt[u]m p[ro]p[ri]et[ur] ab e[ss]e[n]t[i]a ibidem q[uo]d illud
manifestat[ur] et cognoscit[ur] p[ro]p[ri]et[ur] et p[ro]p[ri]et[ur]
q[uo]d h[oc] videt[ur] q[uo]d mulier i[n] p[ro]p[ri]et[ur] absq[ue] eo
q[uo]d m[u]lt[u]m s[an]c[t]i et d[icitu]r ab e[ss]e[n]t[i]a ibide[m]

dicat se de illo antea mulieribus quibus ad quod
sibi mulieribus responderunt quod si displicuisset eis
contus cum viris illo non obprate ad huc
ples fuerunt in pignari absque spuma propria
et etiam dicit ab eorum se vidisse ples postis
in pignationibus masculos esse unde apparet
quod in pignato per se in semine mulieribus. **Nota**
nota tunc nota dicit aliquis cum dicit albertus
dicit in libro quod semen tunc oportet mulieribus quam
prius requiritur ad generationem. **Nota** propter quod nota
quod semen accipit in omni parte puta est
suppluitas menstrualis et sic de necessitate
requiritur ad generationem hominis ut vult albertus
hic et hoc attestat auctoritas in secundo colligit
capitulo quo supra. **Nota** homo accipit per se quod
est suppluitas postea digestio delectata
et illomodo non requiritur necessario ad generationem
embryonem ut per pavidum ibidem et maxime
de semine mulieribus. **Nota** tunc nota quod quicquid
duplex est digestio quod fit more per abire
nam primo canonicum seu per. **Nota** Secunda vero fit in
stomacho tunc in epate quanta in venis
quia in mebris et tunc est quod alimenter in
stomacho rei alite seu alende. **Nota** spuma dicitur
suppluitas immanes per digestionem quicquid
tam. **Nota** Sextodecimo nota secundum abertum secundo
colligit capitulo quo supra quod testiculi sunt
generati in hominibus ad generationem spuma et ideo ca-
ro testicularis est alba et spongiosa sicut caro
mamillarum in mulieribus. **Nota** quod sanguis mulierum
subtilis in eis coactatur tunc transmutatur
ad soliditatem corporis. **Nota** facit spuma alba
et gradum osu et ad odoriferum et sicut epate
coactatur et sicut per sua ruborem rubescit
ad ruborem. **Nota** et quia in eis agitur est
sibi asper faciens. **Nota** Septimodecimo nota
nota secundum auctoritatem capitulo quo supra quod illud me-
bra. **Nota** quod testiculi non possunt habere virtutem
generatorem quibus debet illis sit in testicu-
lis. **Nota** et quia testiculi per suam operationem
faciunt non possunt nisi per spiritum eis accorde per
tunc in qualitate et quantitate et ideo apparet
quod deus cardinalis quod mens fuerat calore
in testiculis non possit facere suas operationes
et principium generationis et virtus quod est in hoc
membro. **Nota** per testiculis est eis faciens

et hoc est intelligendum maxime de te-
sticulis virorum. **Nota** Octavo decimo nota **nota**
secundum auctoritatem ibidem in omni me-
bra. **Nota** spuma viri et menstruum
mulieris ambo declinant ad ge-
nerationem embryonem. **Nota** per quod quod
corum dicit embryoni per se per qua-
ritur ille due partes sunt materia et
forma et unum eorum est dator ma-
terie et aliud est dator forme et
impossibile est ut fecundum dicit for-
mam et masculus materiam. **Nota**
quia dator materiei de necessi-
tate debet esse dator materie. **Nota** per
fecundum dator forme illud enim solum debet esse dator
dicit sub aliis verbis. **Nota** per quod spuma
vile habet in se virtutem actionem
in formationem fetus sed menstruum
femelle in cludit virtutem passi-
vam ad ipsum embryonem gene-
rationem. **Nota** et quod dicit quidam me-
bra quod utrumque illorum tantum spuma
vile quod menstruum femelle in-
greditur spiritum et materiam em-
bryonem. **Nota** Nonodecimo nota quod se-
cundum medicos spuma dicitur de se
mulieribus et vili equivoce et ideo dicit
auctoritas primo canonum seu secundo
et in libro canonum seu in secunda
capitulo de generatione embryonem quod
spuma vile non subministrat spiritum
fetus sed habet se inquam co-
agulatum in lacte ad faciendum ca-
seum quia lac in se spissat ad for-
mationem casei cum in se spiritum
casei et illud idem vult auctoritas
in secundo colligit capitulo quo supra
quia spuma vile non subministrat
spiritum et materiam embryonem sed
habet quoddam utilitatem pro eo quod in-
cludit virtutem formationem ad ipsum
fetus per ducendum et habet in se quod-
dam actualitatem transiendam et in
spissando menstruum mulieris ut
facit habile ad embryonem quod
qua utilitate fecundum et expedita

suba et materia spiritus animalis evaporant
sunt materiam nunciat post educationem
forme fetus de potentia materis sicut
virtute solis contrahunt vapores at-
ra et aqua et ideo semper vile est baptiza-
tum hoc nomine speciali quod est spiritus sed
semper inlece quod est natura substantia
ad generationem embryonis est bapti-
zatum hoc nomine speciali quod est mestrui-
um sicut mestruius sanguis quare et
nota Duo decimo nota. Bicesimo nota quod
dicitur in libro a quod aristoteles posuit
spiritum vile evaporabilem valere
dubium aliquibus. Biceps materis b
spiritus vile attrahit et videtur quod non
quod illud quod facit evaporare spiritum
non attrahit spiritum patet quia eva-
porare sit commutatio sicut attrahere
est motus suscipiendo materiam et huius
ut patet in libro. In oppositum est aberto
yber in secundo colligit capitulo deo ubi dicitur
quod voluit mulieris vomit spiritum pro
et attrahit spiritum vile ad se et ad
illam dubium dicens ubi **nota**
quod quedam est materiam apta et disposi-
ta ad embryonem generationem alia ad
hoc est in dispositum. Ite nota quod dicitur
est semper quodam convenienter et disposi-
tum ad generationem fetus aliud vero ad
hoc in dispositum. Iste visus dicitur
per ad illud dubium quod materiam non
attrahit spiritum ad generationem embri-
onis ipsa contra in dispositum seu se-
mper contra in dispositum. Ite patet
omni acciderit vale calefactum sim-
pli de puritate ad aliquid attra-
hedum attrahit spiritum et magnete cale-
facto attrahere ferrum et alios lapi-
dibus propter attrahentibus calaminum
capitulum sed materiam quoddam ordinatum
simpliciter anima attrahendum spiritum incoi-
tu ut patet per abertum in secundo colligit
capitulo quo super quare et pre-
ter confirmat se possibile attrahit
et appetit naturaliter ad quo perficitur
ut patet per primo philosophum sed materiam
sive mestrui materiam est quedam

possibile spiritus autem vile est quod perficitur spiritum ut
patet per abertum capitulo quo super quare dicitur
formatum dicitur huius inde in formas et perficitur
mestrui in materiam ut inde fetus producat
quare et per abertum patet sic quicunque aliqua
sit ordinata ad aliquem effectum producat quorum
natura per se sufficit ad productionem illius effectus
tub si unum illorum deficiat in dispositione tunc non
sequitur productio illius effectus patet ex eo quod
natura illorum se solo sufficit et sic est de materia
et de humore quare unum illorum contra in
dispositum non sequitur effectus. Et productio fetus
ad rationem in contrarium illud quod facit calidum
et ceterum quod ut sic spiritum non attrahit ad
motum dicens quod aliud et alio modo materiam
spiritum attrahit evaporat quod spiritum attrahit
ut facit suam utilitatem ad generationem embri-
onis quod est in forma fetus quod sit spiritum evapo-
rabit emittit. Bicesimo primo. Biceps spiritum
vile in gradat substantia fetus de qua co-
clusio nihil de terminat in libro et videtur quod
sic quia si non hoc est ideo quod sanguis mestruius
est principium materiale fetus ut patet per aristotelem
talem in primo et secundo de generatione animalium per
mistrum in secundo colligit capitulo deo sed hoc est
falsum quod sanguis mestruius est quidam superflu-
um secundum Galenum in tertio in quarta de morbo
caduco non superfluum non est materia generationis
quod fetus generatur ex materia valde subtili et
benigna etiam superfluum non nutritur. Biceps materia
generandis nutritur per aristotelem in secundo de
anima quod occidit super alimentum et nutritur. In
contrarium est aristoteles ut patet in secundo de gene-
ratione et animalibus in secundo colligit semper vile
non nutrit substantia fetus ante quod si sic se-
queretur quod materia et effectus quo materiam et fal-
sitatem consequetur patet per aristotelem in secundo phi-
sicon per abertum consequentem quod semper vile est
principium generationis effectus ut patet in locis
allegatis et per preter confirmat illud quod est
et materialis generatione etiam per esse materia nut-
ritur ut apparet secundo de anima sicut spiritum vici-
le non est principium materiale nutrimentis per
abertum capitulo quo super quare spiritum vile
accipit sibi formam ultimam quod in omni
habet ordinem ad materiam et non est apta ad

mitione et persequens in quatuor ad rationem
 motum cordi credatur maior mor-
 pbatue. quia sanguis et vires de sanguine
 mepuoso qui opellitur tpe fluxus me-
 stioris. Sed ex quo quatuor fetus non est sup-
 fluis maxie quatuor ad rationem specifica-
 ta. quia est subtilis alia non est per gros-
 sa et venenosa quod apparet ex eo quia si ca-
 nis inde gustaret efficeret anbidus sine
 furore sine leprosus non hominibus nocuus.
 Dubitatur utrum illud spiritus descendit
 in membris ut ab humoribus et videtur pro
 quod ab humoribus quia si non sequitur quod
 attracta pmatte et sicut et non hinc a-
 no quare trahatur in trahentem hinc
 fluit consequens per per aristotelen in ratione
 de generatione animalium et per consequens quod cum
 deciso hominis non fiet in membris tunc tunc di-
 minuto membrorum non possit esse in regna-
 ta. **Propter** et ab eadem primo canonis
 ut per doctrina capitulo primo ubi dicitur quot
 quedam est utus in alio quod facit ad rationem
 spiritus que est utus generatua et diuidit per
 spiritum seminalem ab humoribus corpus id
 vult ibidem in capitulo et quarto quot idem
 dicit aristoteles in secundo de generatione animalium
 ubi vult quod semen descendit ab ultimo alime-
 to itaque superfluum eius. **Et** aliam et hu-
 mori et non membrum quod et ad illud dubi-
 tationem dicendum nota almetu et eplex quod
 dam et non vultu. **Sed** et vultu et terti-
 um et per aliam almetu non vultu est
 sicut sanguis alie qui quatuor in epate. ta-
 lis cum sanguis nullam dispositionem membris
 ad huc habet. **Sed** almetu ultimum
 ut vultu est ille sanguis qui est in corde
 quia tunc habet dispositiones vultu me-
 brorum. **Propter** **Sed** almetu per et id
 quod spiritus vultu vultu illorum de pua-
 tunc dicitur ad dubium. **Propter** quod materia se-
 lis non discedit ab almeto non vultu. **Sed**
 dicitur quod descendit ab almeto vultu. **Et** per
 cordis. **Propter** pbat. ab eo non descendit ma-
 tia seminalis quod habet qualitates et pug-
 nantes ad generationem membrorum et pater
 ex eo cum tale semen facit saltem effec-

tue ad generationem embrionis. **Sed**
 almetu non vultu est hinc quod
 habet acuositate forme et ad
 mixta et humores superfluos que
 repugnant generationi membrorum
 fetus quod et. **Sed** pbat sic
 ab almeto illius membri desce-
 dit. **Propter** quod in fluit omnibus membris
 formam. **Et** cor et hinc quod et
 maior est nota per aristotelen
 in quanto ethicorum et octavo
 physicorum et pater quod
 agens dant formam dat et
 an essentia ad tunc formam
 mor per per Galienum et hinc in
 secundo regni capitulo de complexione
 cordis. **Ad** rationem in contra-
 rium. si non sequitur quod ubi tri-
 catu et. **Sed** dicitur quod non oportet
 ad generationem quod inde fiet deciso
 spiritus in membris et etia dicit
 potest quod illud fit id per quod
 dicitur est si absque spiritus fit
 acorde in quo ut in eum utute
 per via corpus membris et ideo
 ratione illius fit tunc quatuor et
Pluriter dicendum ut dicit aristo-
 teles in primo et secundo de generatione
 animalium quod illud fit per ymaginem
 vultu quod est in corde tpe et
 missionis spiritus cura cyat-
 tem per quod id fetus tunc dicit
 ponit. et id in thalibus ubi ma-
 sculus et femina conueniunt ratione
 coitus celebrandi pater de die
 non debet de pice figure dyabo-
 lice non mostra in crucifixus
 si pulcherrime domelle in domi-
 ne vultu pater in coitu cum vi-
 ro aspiciet tunc ymagines
 pueritute ymaginam talis
 forma extrema dyabolica
 ut coitus matie embrionis
 deducit. **Propter** dicitur quod
 per ad eadem primo canonis
 per secundo doctrina per per in

plō dēto quarto de hys que pro
ueiūt a motu aīalis ymagiāco
facit casu hūc utus estmātua
sue ymagiāta est supior dūte
m formatiā quare papit ei n
formam tlem matie i troducat
qualem ymagiāco coceptit et y
magiāt et hē est pōeo quia utus
ymagiāta mittit spūs i forma
tū tli forma qualem coceptit
p ymagiāco ad membrum seu
corpus q dī m formati sequit

Disis utis hic alb

hic Albertus ostēdit p que mo
dū quāt embrio coceptu pūb
et mēstruo mēis dicens q post
quā visū est de supioribz dēto
opionū s. medicorū ul phī
lozophor dēto postquā habi
tū est de una dēto opionū s
medicorū ul phīlozophor ut
spūa vīle i grediat sōm feto
q m hūc vīle de dēto mēis dēto
dū est p que modū feto cocepte
utūqz sexus i tūpū i mēre
dū s. mēis qū e actu venio cū
duo eodem tpe emittit mēstru
ū mēre i vīlū coceptū alī tē
fit cocepto embriōis **Nota**
hic assignat cōclusio quā hī
libri et est hēc Embrio quātū
coceptū pūb et mēstruo mēis de
bitū m matre i feto et vīlū pūb
feto quātūqz aliqua duo coceptū
adactū tū quātū tūc dēto
quātū nōy potest nisi illū ad
vīlū vīentur coceptū mōy
i debito loco i tūpū s. ut dū
cōclusio quarta embrio quātū
coceptū pūb et mēstruo mēis
ut dūcō cōclusio quarta seq
q pūb quātū nōy possz nisi
i debito loco i tūpū mōy coceptū
vīentur De illa rāōe alber
tus sic pcedit q mōrem pōū
m līd ut appūet i tū **Secūdo**

nota q utus maioris rāōis stat m h
quia fēdy aristotelen et nōy m quāt
to phīlozophor manifestū est est natūa loci
coceptū cū mōy locatū i esse vīde pū
ub locus mōy embriōis quātū ad cō
quātū e matre sū vīlū mulieris
ut pū pūbēdy fēdy colliget caplo dō
mātū vīlū et mātūlle quātū **Tercio**
nota q m līd i mōy p albertū fēdy
aliquos q ad quātū embriōis i quāt
cū feto sēms et mēstru i tūdo si masculū
pūb dissoluet m actu venio qū ad se
mōy pūcōm i gremiū natūe quā sēms
la tūc tale sēms pūctū possit dissol
ui **Et** ad alīd locū dīcē ad quē nōy
extēdet se mēstru mēis pūcō effū
sū et fē de tali dēlāōe dē sēms dī
soluōe i pūctū coceptū qz sū fēdy
nō coceptū q m ad embriōis quātū
i quāt ut pū m līd **Nota** quātū q
adhē q fīat tūb coceptū sēms i quāt
rūt aliqua quātū ad artificialem ac
tū modū coceptū gū pūb generat
de et dēto appūet m fēdy tractatū
hūc libri **Ubi** nota q si tūb sēms be
ne coceptū m matre si tūb matre nō
cet hūc dīspōitā ad hūc coceptū possit
mpleri ut appū m quātū amphiorū
pūcōtē et galienū mōy de h appū
rebus suffi m sequetibz **Quāto** nota
q fēdy aliquos coceptū līd **Alberti**
trahūt tūb cōdīōes nēcessāe ad
embriōis quātū quātū pūa est q
masculū et fēms pū pūcō se adpō
cōdū coceptū qz sēms pūcō illa cōdīōe
nō obstatē quātū pūcō nōy potest
cū m tū oppōitū vīlū cū pūb de pūcō
la m pūcōtē m balneo aq cūlida
Secūdo cōdīō est q m actu venio fīat
emissio sēms abutroqz sexu quia alī
ter embrio fīeri nōy possz et hē attē
tūc **Abertū** m fēdy colliget caplo
dē mātū mēis tēstīōis et i gē **Tercio**
i quātū q eodem tpe mātū emittat

das q hī hūc
est dēto dēto

q mātū pūa
ita q illa sū qōm
m vīlū **nota**

nota

no

no

mestrui tpe coitus quo vi sumatur ita
 q illa semina coarctantur tanquam due lancee in
 hastuludis aliter non fiet hō compositio
 agens et passus quā non fiet actio n. pcon
 sequens embryonibz gūto. **Nota** nota dubi-
 tat utp deasio sumatur i actu coeundi cāc
 delectationis et videtur q non subdita mutatio
 marie / s. ad tāta delectationem est deasio sum-
 at i actu coeundi e mutatio subdita / maior
 nota p abūtemm pō cōmōis seu quarta
 idem vlt galienus in pto de regie acutorp
 mōr p3 quia p9 deasione seib tpe coitg
 hō qui ad fuit hūidus statū iddūtur sicut
 et h. apparet q p9 coitū statū sicut / **proppo**
 sitū est aristoteles in qide de animalibz
 et apparet ad spm et pbat aōe et pmmā dñm
 abūtem in sexto nālū q delectio fit ex
 coitūde coemētis cū coemētis. **Nota**
 arguit sic **liber** libetūq e coitūde con-
 uementis cū coemētis ibi e delectio ut
 apparet q suppo sed talis est in actu coe-
 udi ubi est deasio semibz i spū illorū
 qui ad mētem i actu ordinatur ppe
 eorū pportione in agendū pariendo qre
 et **Nota** septio q licet in deasione semibz
 e delectio coeundi nichiloq mōr delectio
 e in pgnatō coeundi quā in alijs hūis
 e mēplex pō qz mētibz meatibz sū via
 semialibz e hū largā ita q spmā non fit
 ibi cū mōa n. titillatōm facit pto quia
 itlibz est pūctatō semibz qeoz q pcon-
 tinnū q sūctatū. **Tercio** quia tles em-
 tū illud non spmāntū loco spmāntū et
 e sūgūm in digestibz et cūdibz / quanto
 quia veni sensu itlibz efficiū quā mō
 sentit et mō delectantur / ad rationem
 i cōtinuū subitā mutatio et dñm est si-
 talis mutatio e de qōtmo nālū ad pte-
 mū in nālū / s. si fuit ad ppatū tūc non
 e nocua / s. ymo ut sic s. pte facē ma-
 xie delectatōm maxie quā est in ppo-
 sito quia licet p9 deasione semibz mco-
 itū tpa. hō iddū sūq i spū hūidū
 emissū non tñ qōh mōtremo q sūctat
Nota octauo dubitaret aliquibz ex
 quo in pgnatōe semibz tpe coitus causat

delectio tā i masculo quā i femela
 s. de delectio mri fit maior quā de
 delectio mlieris / illam em dubia
 cōm mouet aristoteles i pmo de
 gūtoe animalū / **ibi** nota q vna **nota**
 delectatō in actu venio esse maio-
 rem alia intelligit duplicat dñm
 itensue alio mō opresue / per h
 ad quēstionē dicit pma cōfide
 delectio tēpōe coitus e maior in
 mō mtesue cuius ratio est quia
 semey mri q emittit i tpe coitg
 est callidus et subtilis quā m-
 tēsiue mlieris / facit in tūb
 mēbri vltis ratioe cuius fit de-
 lectio quāe / **Secundo** dicit q in
 muliere tpe coitus e maior de-
 lectio ptesue pto quia emittit
 mestrui et enā spmā itēpū ur-
 uō tñ spmā / enā mulier tpe co-
 itū emittit semina in maiori co-
 pia quā masculus quare et pmo
 no nota / dubitāt utp delectio in
 coitu fit delectio maxia et vide
 q non pmo illud q e mortiforū
 eo non consistit delectio maxia
 s. coitus e hūis quāe et maior
 nota quia in morte nlla consistit
 delectio / **maior** p3 p aristotelen
 i pmo de gūtoe animalū ibidem
 vlt in libello de regie pncipiū
 ubi dicit q nullus sane mētibz
 debet esse i cōtinuū ad coitūm
 quia est appetitū portorū quid i
 gliaibz si pōres vna animalū n-
 rationabilū sū actus brutorū
 coitus em e abrenuō iute
 et destruit corpus agit et pcon-
 tinnū est aristotilibz in septio
 ethicorū et in pmo de animalibz / enā
 ad illud dubiū dīcedū q delecta-
 tōes sūt duplices quedā in-
 telligibiles et quedā sensibiles
 Ex h. ad ppositū dīcedū pmo qd

delectatio in coitu non est delectatio intel-
ligibilis et probatur sic illud quod obfus-
cat rationem hominis usum ratio-
nis et eius iudicium impedit hoc non
est delectatio intelligibilis sed
delectatio in coitu est huiusmodi quare
maior nota quod intelligibilis de-
lectatio plus fortificat usum ratio-
nis et eius iudicium quam obfuscat
motus per Aristotelem in septimo et
ethicorum etiam potest probari ex illo ut
ex alio quia delectatio intelligibi-
lis est etiam in intellectu sed
delectatio in coitu est in sensu tan-
tum quare etiam. Secundo dubitatur quod de-
lectatio in coitu est sensibilis probatur
sic illud quod hoc si per quantum in coitu
est sensibilis si hoc est delectatio tunc
est sensibilis sed sic est de delectatione
in coitu et si maior nota ex secundo de
anima quia tactus est quidam sensus
motus per ad sensum quia fit per con-
tactum ut ex ratione. Tercio dubitatur
quod delectatio in coitu est maxima inter
delectationes sensibiles probatur secundum
Averroem sexto naturalium et Aristotelem
in secundo de generatione animalium ubi isti
volunt quod natura maximam delectationem
ordinavit in coitu ne ratione talis
delectationis maxime animalia abhorre-
ant tales actus corporeus dicere
quare etiam. Sed dicit aliquis contra
delectatio in coitu non fundatur super
amiciam perfectam et perfectam ideo
non est maxima animi per ad hoc quia
in multis sociandis quia delectationem
in coitu fundatur super bonum delectabilem
non consistit perfecta amiciam nisi per
masculum quod in multis cessare coitu
cessat talis amiciam. Deinde nota quod
si aliqua delectatio esset maxima ta-
lis potius consistet in amiciam perfecta
et perfecta quam in non perfecta et in
durante ad illud dicens conceden-
do animi neque consequentia ad probandum
quia si esset aliqua delectatio et di-
cedit quod non oportet quia illa de-

lectatio in coitu potest esse maxima sic tamen quod
quod non fundatur super amiciam perfectam et perfectam
suam. Vbi nota aliqui delectationem esse ma-
ximam potest intelligi unam in se et alio-
modo potest intelligi. Et ad hoc dicens quod
delectatio in coitu est maxima in se et alio-
modo delectatio fundatur super amiciam perfectam et perfectam
masculum potest esse maxima potest intelligi quia
talis est duratura sed delectatio cessat cessare
coitu quare etiam. Ad hoc dicens in coitu in
illo non consistit maxima delectatio quod est mor-
tiferum concedatur per illud moderate factum est
mortificationem et sic motus est etiam quia licet
delectatio in coitu in moderate sit mor-
tiferum tamen illa quod consistit in coitu tamen non
fuit. Quare etiam. Deinde nota quod natura illa
maximam delectationem ordinavit in actu coitu-
di quia aliter omnia animalia abhorreret dicere
re talem actum et sic patet species universi
et perfectio eiusdem quare natura multum in ge-
nere egit in hoc quod tanta delectatione po-
tuit circa coitum sic quod talis actus delecta-
tionis aequalis animalis perfectio ut patet per
Aristotelem in secundo de generatione animalium unde
omnia animalia tunc coitus patere videntur
quod singulorum membrorum delectationem et quod
causat maximam delectationem et gaudium tunc
coitus in toto corpore. Nota unde dicitur et ultio non
dubitatur aliquis de delectatione coitus
sit in toto corpore. Et in aliqua parte delecta-
ti videtur per quod sit in toto corpore quod
sic se habet quod eius principium est in toto cor-
pore et non est in toto corpore ut patet
in secundo philosophorum quia principium et
principatum seu causa et effectus sit sit
et non sit sed principium coitus est actus
coendi talis autem est in toto corpore
quia dicitur per totum corpus ut constat in
sociandis aut se moventibus quare delecta-
tio est in toto corpore. In contrarium est
Aristoteles in primo de generatione animalium
ad illud dubium dicens. Vbi nota quod
cuiuscunque effectus delectationis est causa de-
lectata ita quod causa universalis et determinata
natura non sufficit ut apparet per mi-

stonem in sedo phisicor. Item nota aliqd
 esse in alio pnt sufficere sufficit ad pntu
 potest intelligi vno modo principaliter alio modo
 consecutiv. Item nota qd membra corpus
 sunt duplicia quedam spalia ad actum coeundi
 ordinata sicut uiga uilis et uisua mlieris
 ut apparet paberoy sedo colligit caplo
 pnt dco alia sunt membra no spalia adh
 ordinata. Ex hys ad pntu dcedu p. qd de
 latio coitus principaliter e in membris spali
 ad actum coeundi ordinatis sedo d qd de latio
 coitus consecutiv e in toto corpore pntu pnt
 in illo consistit principaliter coitus qd spali p
 nam e de putatu ad actum coeundi et pnt quo
 tibus actus acceri no pt ut apparet addab
 sed membra genitalia sunt huius ut constat
 a notatis quae et pnta confirmat in quocunq
 existit blia de latio semis et in quo e tibus
 mlieris uenap et nervoy in illo principaliter
 est de latio tpe coitus s membra ad actum
 coeundi spalia deputata sunt huius igitur maior
 nota qd de latio coitus maxie f pnta tati
 ut apparet ad se ad sensu tactus aut pt
 maxie pntu ut apparet pnta tati
 in sedo de aia mior pnt pntu medicos qd
 ad aia membra genitalia e coitus omni ve
 nary et nervoy ut de latio tpe coitus fiat
 maxia pnt causam supius dictam sedo
 pnta sic ut ut cois diffinit pnta cor
 pus et is situat cor in medio con corpus ut
 abut membris et flue possit sicut rex in
 medio sui regni paberoy in sedo colligit
 caplo de uenap cois sed de latio se
 mis radicaliter sit acorde quae de latio co
 sequens elem de latio de lationem in coitu
 diffinit pnta corpus et confirmat qd aia
 affiat de latio ut apparet pnta tati
 in septio edicor qd tibus de latio absorbt
 vso ratione et cognicom intellectus sed a
 mma e in toto corpore et in qualibet eus pte
 ut apparet tco de aia quae sequit qd de latio
 tibus e in toto corpore Ad rationem in coita
 tu Cuiusqz effectus et coe dnt sic qd sicut
 pntu illius effectus e in toto sic ead

et eus effectus ad more coitus co
 sistit et coe dnt tu accipiedo co
 tu p de latio semis in actu coe
 di et sic ead de latio coitus con
 sistit in toto corpore licet no pnt
 apalit pnt qd totu corpus pnt
 palit no est ordinatu ad actum coe
 udi sicut membra genitalia et hoc
 apparet pnt quia dato qd ho no
 heret manq n pedes ad huc pos
 sit coe et huc maxiam de latio
 in coitu supposit membris genitalibz ad gntu et co
 requisit. Sequit lra Coe pnt in nro

Concepe autem coitus

hic dnt quod pnt dnt et di
 uidit in duo pnt facit qd dictu
 est ostendit quid sit coe pnt sedo i
 radicaliter ostendit quid sit mester
 in mlieris ponendo notabile ibi
 pnt qd notadu pnta d i duo pnt
 ostendit quid coe pnt sedo pnt
 qd aia mlieris coe pnt mlieribz
 pnt coe pnt sedo ibi postqua
 uo pnt dnt Ex quo qd dnt
 ead de coe pnt fetus unde fa
 cundia quot coe pnt nihil aliud
 est qua qu illa duo semina s
 vni et mlieris itupit in matre
 a in loco spia anatura ad fetus
 gntu deputato. Circa illam
 pnt quada sunt notada pnt
 pnto hic sit mester de matrice
 quid matris no aliud est qua
 quada in pntu mulieris ner
 uosum et musculosum habes in se
 quada pelliculas in quibz distigunt
 qua pnta hntula ad gntu
 fetus de hntula et pnta latq
 pnta et latib dextora. Nota
 duo sedo abertoy in pnt colligit
 caplo ultio de mathomia uolue
 qd uolua si matris potera est
 iter vesica et testinu tnt sed
 est supius vesicam coe pnt supior

no

Tercio nota secundum albertum ibidem
q illa materia ligata in utero mulie
ris ligatur leniter et molsibilis ut
facile possit extendi et dilatari te
pore in pignatione quia fetus aug
mentatur et ut facile possit extendi
et dilatari tunc in pignatione quia
fetus augmetatur et ut facile possit
extendi et dilatari tunc in pignatione

no

Quinto nota secundum albertum ibidem
q illa materia ligata in utero mulie
ris ligatur leniter et molsibilis ut
facile possit extendi et dilatari te
pore in pignatione quia fetus aug
mentatur et ut facile possit extendi
et dilatari tunc in pignatione quia
fetus augmetatur et ut facile possit
extendi et dilatari tunc in pignatione

no

Septimo nota secundum albertum ibidem
q illa materia ligata in utero mulie
ris ligatur leniter et molsibilis ut
facile possit extendi et dilatari te
pore in pignatione quia fetus aug
mentatur et ut facile possit extendi
et dilatari tunc in pignatione quia
fetus augmetatur et ut facile possit
extendi et dilatari tunc in pignatione

no

Decimo nota secundum albertum ibidem
q illa materia ligata in utero mulie
ris ligatur leniter et molsibilis ut
facile possit extendi et dilatari te
pore in pignatione quia fetus aug
mentatur et ut facile possit extendi
et dilatari tunc in pignatione quia
fetus augmetatur et ut facile possit
extendi et dilatari tunc in pignatione

et non creatur fetus nisi spiritus patris et
matris misceantur quia voluta mixtura est
bona disposita et modificata. Nono nota
in libro de humana natura. et de spiritus
quod quantitas spiritus in feminis sit ex quantita
te materis. scilicet hinc quod si mater in muliere
fuit longa et pita tunc in feminis longus et p
stictus est et sic determinatur quod quanto est
ex parte materis de limbo. Nota secundum Galienum
ibidem quod in matre sunt septem spiritus
receptacula et tot creantur pueri una
vice in quod receptacula et creantur spiritus
duodecim nota secundum Galienum ibidem
quod si spiritus vile tempore coitus cadit in dex
tera parte materis tunc generatur masculus
vaco est quia illic calor et
humiditas ex parte patris et calor et siccitas
feminae sicut quare sit ibi bona semina
decocto quod requiritur ad generationem masculi
Decimo nota secundum Galienum ibidem quod si
spiritus debilis et cum hoc fuit associatus in
dextra parte materis spiritus formari
mulieris tunc generatur in feminis. scilicet masculus
habet fragilitatem mulieris et
feminae in feminis dicitur vir mulieris. Duodecimo
nota secundum Galienum ibidem quod in ovis
cellulis materis ex spiritus vili fragili
mixto cum spiritus mixto forti mulieris
potest generari in feminis utique sexus et vocatur
ermofodita licet quidam dicunt quod illis
in feminis tunc generatur in media parte materis
quod tunc negat Galienus hic. Quartodecimo
nota secundum Galienum ibidem quod si spiritus
vile cadit in sinistra parte materis tunc
generatur femella propter spiritus et fletum
tunc qualitates et si tunc spiritus vile p
ualet mulieris spiritus generatur femella
fortis et vilis quod dicitur virago. Nota tunc
spiritus vile si fuit nimis debile redditur
in feminam utique sexus ut vult Galienus
ibidem. Quindecimo nota secundum Galienum
in eodem loco quod si spiritus viri in generando for
te fuit tunc masculus generatur si vero debile

tunc univale loquedo apte formatis se-
mina gunt. Sexto dicitur nota dubitaret
aliquis quia dicitur e pub q illa duo seia
p coeunt in voluam mulieris et non in
matre. Ex h aliquis dubitaret unde
tunc semina veniunt ad muerem tpe concep-
tionis pro eo q muer e posita sup voluam
et illa duo semina se hnt tñq corpa gra-
uia deorsu cadencia. Potest dici amò
q albertus intelligit hic large paulu
matrem ita q no accipit hic voluam ppe
sicut n pub. Alio modo pt dici scdm aber-
roy scdo colligit de iuuamētis melioro
genitali q matre mulieris hz i se vtute
attractionis et altitiam solu et tota forma
specifici. sicut magnes et calibz habz
utute attractionis et altitiam fii et deo
sicut ferru altitiat mediate aere et
magnete et calibe sic nalis mouet for-
su ad magnetem su ad calibez et sic sp-
ma altitiat amate calie q ad matrem
suisu nalisit mo. sequit. lra postqua

Postquam uero uenerit

hic albertus ostendit iudicialit quoddam
nates euementis mulieribz p coepto
non dicens. Ex quo patet dñm est de co-
ceptione unde postqua dñm seia via re-
ceptois in matre sit recepta tuc ma-
trix undiq clauditur firmiter ita qd
nichil i ipa receptu possit emine et te-
pnta sit atcio mēstruor itali mulie
ipguata. Nota quā dñm i coepto ma-
trix firmit claudit se claudit unde
quā sit coepto tuc matris fortit claudi-
tāquā una bursa ita q semē ibi recep-
tū gōne non possit et est sile sicut in
aliquo cui abāto suo daret munuscu-
lu bñ coueniens et sibi placēs q apphe-
det manū sua. si tuc tñs emeret amit-
te ipm tuc utiqz firmit matris claude-
ret ne ipm pderet sic sicut est de sp-
mate uiri cuiq de mune placabili
dñe matri in fusu qñe fñm retinet ipm

se claudet. Sed nota q licet
matris ut sic e firmit mltu clau-
sa nichiloq ex quo e quoddam
corpus cūosū et musculosū ut
dictū est constat q fiet habet
poros quibz fetus coepto p-
habet itape nutmetu. Etia q
habet neruob quibz fetus at-
trahit sibi aerem spūs aquibz
possit habere i spūatione et i spi-
ratioz ne suffocet. Sexto nota
quā dñm i lra q postqua ima-
trix sit i coepto vudiqz
est firmit clausa q tuc sit re-
tēdo mēstruor. Vbi nota q i
tpe fci i tēdo mēstruor potest
intelligi vno modo sic q femella p-
coepto fetus amò dissalut
non potest quātū ad semē p-
duci i rēcom ita q quā fuit
i actu coeundi cu uiro no possit
emittē semē illonio lra alber-
ti non habet vitatē. Alio modo
intelligit sic q tpe coepto
stat i tēdo coepto mēstru-
or quātū ad corp fluxū ad
voluam q sit i mulieribz debite
etatis. adhuc i quitate dñm
se in mēstruor et sigulis mēstris
semel et h cetis paribz. s. q
se i firmitas mulieris n quā
pla alia i pedita i pedita et
intelligit dñm alberti in lra.
Quarto nota dñm tuc aliq. no
quare dñm matris mulieris
tpe coepto. dñm q una
causa est ne i pedita coepto
embriomb q si no claudetur
tuc semē nile pectū in ag-
natūe elaberet et sic no fiet
coepto quia illud semē necet
fariū est ad fetus quāconem
p albertoy in scdo colligit tñ

deumamens testiculos mebroru
 a vige **¶** ibidem vult copiam mē
 sue ite hōie quāe r/ alia causa ē
 ut cōfuitur mēstrua i vteō ma
 terio p/ hūc finem/ ut fetus pos
 sit ab eis nutiri quāe m mulieribz
 i pgnatis mēstrua nō fluit n
 mouet de volua **¶** sēdm abertoy
 sēdo colliget cap/ de iuuamēt
 volue a māmullaz s/ cōtūt ad
 māmullas mulieris a ibidem deco
 quit i natūm lactis a p/tea cau
 māmullaz ē alba a spōgiosa et
 h/ colligitur a volua p/ quasda
 venas magnas descēdentes a
 māmullis r/ sub matricem a ibide
 fetus p/ umbilicu recipit suū mu
 timentū alacte mulieris deorsū
 p/ dū venas dēuēns a dēo
 i mulieribz m pgnatis sams fetu
 p/ua sams nō cōtūt mēstrua
 ad voluam tpe mēstruor s/ cōtūt
 ut post i pgnatōm **¶** Quinto nota
 sēdm abertoy ibidem sēdo colliget
 caplo iā dēo q mulieres lactat
 iā p/ob p/ eandem causā iam
 dēam etiā nō p/ant fluxū mē
 struor tpe mēstruor q/ i p/ib
 mēstrua fluit ad māmullas et
 ideo nō cōtūt tpe mēstruor es
 a si fluit h/ ē m p/ua quātitati
 a ideo sēdm abertoy ibidem ali
 que mliēs sūt que nō possūt m
 pgnari/ licet egregie supponeret
 tū qd dīs matia mēstrualis
 descēdit ad māmullas ad voluam
 t/ p/uant lacte **¶** Sexto nota
 qd dicit m līd q matris fir
 mit claudit post cōceptōm **¶** Di
 ceres cōtra quia si sic seget
 q sup i pgnatō s/ nō possit
 falsitas cōsequētis p/ p/risto
 talem i p/ de gūatōe aialu/ p/ b
 cō cōsequētē quia postquam

matris ē firmē clausa p/ cōceptōnem
 q acūs nō possit subintrare q acūs nō
 possit subintrare/ tūc semen vile sēdo
 nō subintrare nō posset q tū i p/itū
 ad supra i pgnatōm quāe r/ **¶** Nota an
 illam dubitatōm q sup m pgnatō vocat
 illa que fit etiā die ut quarta p/ cōcep
 tōm p/iam a hoc sēdm aristotalem i p/mo
 de gūatōe aialu/ etiā vult ibi dīcē q ta
 lis sup m pgnatō ē possibilis m fin noue
 dies/ p/ m pgnatōm p/iam **¶** Dīcēdu
 ad illud dubiū q m mulieribz t/ p/ bone
 cōplexiōis q maxie delectat m cōitu
 sup m pgnatō ē possibilis a hūc causa
 p/ua ē hūa a p/ m p/lo q/ supposito q ha
 bet vnu florem m manu mē clausū
 si tūc vnu acōp meorū veniet ad me
 a dūcēt eae habēas tibi illū florem
 p/ amōe nō p/ntado mlti aliu florem
 ego p/nt aperuē m manu mē a p/cedo
 sēdm florem cū p/mo a utatō statū ma
 nu mē fortiter clauderem ut p/ua s/
 filius ē de matre p/ p/iam cōceptōm
 si sēdario supueit sociandus amicus ei
 p/ntado ei sēdario munusculū delectabile
 s/ p/ habile ad cōceptōm q se utatō ap/it
 p/ māmū delectatōm quā habet m
 cōitu quo munusculo habito p/nt se clau
 dit fortiter **¶** Ad ratiōē m cōtinuū **No**
 p/ **¶** Item nota septio qd dicit m līd
 q p/ m pgnatōm mēstrua mulierū s/
 sūt iteta **¶** Dīcēs cōtra cū mltiōes est
 p/ptū q illo tpe mulier p/ant fluxū
 mēstruor **¶** Dīcēdu q illud est b/ vū
 itibus p/mb mē s/ b/ fluit tū i modica
 quātitate **¶** Tūc quia fetus p/ eus
 nouitate mōn p/ntatem nō p/ cōsa
 mē totā matiam mēstrualē quāe p/ā
 aliē fluit i aliquibz mulieribz habētibus
 mēstrua istis p/mb tibus mē s/ibus
 i pgnatōm p/nt mē s/ nō fluit et
 si fluit hoc est p/ m firmitatem mliē
 r/ ut q fetus m uterō matris ē mortuū

No

No

No

No

et ratio quod tunc menstrua non decoquantur in
matris lactis eo quod fetus non indiget lacte
quia est mortuus ideo ad menstruum iterum
et iterum in corpore et per hoc natura ea laborat
expelle tempore morte. **Octavo** nota mulier
res omnia iterum menstruum quod non fluit
temporibus consuetis si solent coire indicat se
in pignatibus supra sanitatem corporis mulieris
Etiam si per pignatorem menstrua in capite
fluere statim indicat fetum esse dissolutum
et mortuum sequitur textus

Quarta quod notandum est

hic albertus magnus ostendit quod sit
menstruum mulieris ponendo notabile primo
fuit hoc sed ostendit tempore in quo solet fluere
menstrua in mulieribus scilicet ibi in quibusdam
ut primo dicit sic eo quod superius fuit estone
tio de sanguine menstruo ideo videtur
est notandum quod menstruum in muliere nihil
aliud est quam superfluum alimentum quod non
transit in partem rei alende sed prima vile mu-
tatur in corpus et vocatur illud superfluum
in muliere menstruum eo quod in mense admodum
semel fluit ad hoc si mulier fuit debite e-
tatis quod frequenter ad hunc fluxum
acquisita quod ut frequenter et crederetur moro-
tunc enim in capite menstrua fluere quolibet
mense per quod natura menstruum nate
pignatorem nota per hoc quod dicit mensuri-
um est superfluum. **Superfluum** est duppliciter quod
est autem emittitur per scilicet in digestionem
ut sit virum et procreare et tunc non obtinet sibi
naturam corporalem et naturam in natura enim non erat
per suas regiones adhuc deputatas. **Secundo**
ut superfluum est illud quod delinquit per digestionem
onem quanta et illud est utile et necessarium
in natura et vocatur in vivo prima in mulieribus
menstruum de illo est superfluum intelligitur
hoc et non de primo. **Secundo** nota quod natura
non erit illud superfluum sed ipsum et met-
tatur utile et nate. **Utrum** duo primo per con-
suere naturam et diuinalem. **Secundo** nota

solum per consuetudinem nature et diuina
dualem subesse in diuinalem ymo
etiam et magis subesse specificam
unde apparet quod illud superfluum valde
ad fetus quatenus secundum quam natura
et diuinalis succedere et natura
specificam continue in esse con-
uat. **Tercio** nota quod coheret hoc **no**
et per hoc apparet dicitur in prima
et menstruum quia menstruum est super-
fluum tunc digestionibus sed prima
est superfluum nature. **Quarto** nota **no**
dicit aliquis eo quod in vis est ita
digestio sicut in mulieribus quare
tunc viri non patiuntur menstrua
sicut mulieres. **Quidam** ratio est quod
digestio ita fit in epate quod epate
sufficiens calor in vis potens
alimenti sanguinem sufficiens de-
coque ut formam rei alende sibi
assuat. Et ratio ibi non absoluit
ad superfluum tamen menstruum
et sanguis feminis. **Secundo** in muli-
eribus est debilitas caloris quod
non potest sufficiens decoque alimen-
tum in quo quod totaliter efficitur
habile ad formam rei alende
susceptum et ita aliquid ibi super-
fluum est sanguis crudus qui dicitur
menstruum. **Ubi** nota quod quille
fluxus est in ita dicitur secundum quod
dicitur ita quod quida est malis et ita
lib accidet mulieribus alius est super-
fluum et talis viri copetere non
viris et hoc apud iudeos qui pa-
tuntur huius fluxum in signum consu-
sionis et dampnatis septuaginta et
ideo corietur in septuaginta annis dedit
quod dicitur et percussit eos in postiora
et obprobrium sempiternum dedit il-
lis scilicet fluxum. **Ego** in dicens
medicinalis et naturalis quod ille

fluxus efficitur iudeis puto q
fuit i cotinua tione de appetu da
pmae mo f e q tior e ca qua
cois saguis melancolia sedm
galieno quto demorbo e aate
a io melancolia sp tmet cu cau
sam tioris cotinue fecu portat
quae it ipis iudeis habudat
saguis melancolicus qui i eis vi
natue tpe mestruso p gatur
p amu/ si p emoroides/ Et tunc
fluxus mestrus e cotra nam
et talis vide acide vris opus
no tñ p ugam vntem/ si p amu
et h subcoloe saguis et sub corpo
re p matus vno matie melancoli
ce hute hnta m pib collecte deo
illud fit pte maliciau complexiois
i pib illo tñ saguis non eiusdem
ratoms cu mestrus mulieris/ q
no aptu natu gntom/ Sexto
nota dicit aliquis/ quis e pms
locus cōseruatiōis mestrus
an fluxu eor de corpe mulier
dicit sedm aliquos q matris/ si
illud valet/ quia matris e tñ
locus gntois sedm abertoy m
fido colliget cap de iugametas
vltie et m mullap et io dicit alie
q fut queda vene existet m
spma dorsi ad quas de leget san
guis mestrus ab epate et ibide
cōpnat/ don venit tpe fluedi
acorpe et ad h q h fit vñ p go
eo quia m tpe cult mēis qu me
stria tōpuit flue tuc mulier
fecit magnas puctias et fuit
tunc cura dorsi et vntem/ vno
q talis saguis ibidem collectus
illo tpe maxie comouet quae nā
mtu/ eus pōpulsion/ dñ fuit ibi
dolores pte fluxu hūor et transitu
eorum p tales meatus/ Septio
nota q qo illa hūa alberti habē

q mestrui i mulieribz dicit amese q cetis
paurbz i quobz mese ad mēsemel fluit a
mulieribz/ Octauo nota q illud mestrui
supflui est ordinatu i mulieribz p natu
pte causa specialen/ f. talem/ quia feda
e ordinata i natua tñq pte locus pms
fetus/ sicut tra e ordinata pms locus oñ
graminu elementoy mo certu e q pti tre
acostellatōibz e queda hūditas i fluxu
alias eet m ementa su momeu sic fili
femella e pvisa auteo m quadam hūdi
tate pte pms fetus gntom moy con
suntom/ Nono nota dicit aliquis q est
causa fluxus mestrus dicitu q vna
i trisea/ f. mēmetu bu coctu et dūspas
complexionis/ alia e cotrseca et fut pla
nete pncipalit tñ lūa/ dñ nota q qlibz
planetay i qualibz hōa diei i fluit sua
vntutem i istis m floribz/ Et qo quo ita
est q i mō planetay quida sūt frigi
di quidam calidi et fut de alijs/ dñ cou
pat q fetus qui pducit/ m illa hora di
ei qua i fluit planeta calidus erit cal
lide complexiois/ et qui tuc pducit/ i hōa
diei qua i fluit planeta frigidus erit
frigide complexiois/ vnde qoh patet
q ille mulier q fut gntaliter subm plu
entia planete frigidi mltu hnt de mē
stribz et mag paut/ eor fluxu qua
et ille qui fut gntate sub planeta cali
do/ Decio nota q mulier sūt m tco gra
du caliditatis/ que em fut calide m
suo gnt et ille no paut/ dñ fluxu
mestrus/ Cuius ratio est quia caliditas
i eis ato cōsūt hūmiditate i pib/ eam
melior digestio fit i pib et tales mulie
res vno cōpuit pte defectu talis ma
tie/ licet maxie coie appetit/ Alie sūt
mulier mediocres i caliditate et tales
no nimis dñ paut/ fluxu mestrus
etia tales ato et facilius m pēgnat
pte m teporata respectu modi cōpiedi

Alie sunt nimis calide et tales diu patiuntur
fluxum et multum habet de materia menstruali
et etiam tales maxime non coarctant nisi maxime
supponant et diu ut calefiant. Sed quod
aliter semper in eis non fluit tempore coarctatus
propter eiusdem scilicet congelationem ratione frigidi
et eis dominans. Unde nota dicitur ad
quod caput ille fluxus menstrualis et fe-
mellis et quod defuit defuit et eisdem
dicitur quod in terroderio anno etatis puel-
le mensura incipit fluere et defuit per
quingagesimum annum et hunc secundum communem
tempus non habet adde de eis tunc mulierum mensura
etiam ad quingenta durat purgatio
tota potest tunc tunc et tunc ille
fluxus incipit in ipso et defuit secundum diu
secundum alios et alios complexionum
mulierum. Unde nota dicitur aliquibus
que est causa quare femelle in terroderio
anno non patiuntur fluxum menstruum
dicitur secundum alios scilicet colligit caput
de ueneris dicitur et mamillas et tunc quod
tunc calor naturalis in femellis est multum in te-
sub et excellens. Unde ratione talis excellens
fit sufficiens digestio nutrimenti ita quod ab
ipso non delinquit humori superfluo quod
sanguis menstrualis quare in ipso aut tunc
decimo anno non apparet humori fluxus
terroderio nota dicitur aliquibus quare
post quingagesimum annum universaliter lo-
quendo non fluit mensura de mulieribus
dicitur quidam quod ratio huius est quia muli-
eres tunc immittuntur in humiditate naturali sic quod
deficiunt et ideo ratione talis deficiunt
in ipso talis fluxus defuit. Alii dicunt
quod causa huius est illud non est illa quia
tunc mensura generatur in mulieribus ad
quingagesimum annum maxime in mulieribus
mensura aggregatur et ideo secundum alios
capto in dicto causa huius potest esse ta-
lis quia natura et calor naturalis in mulieribus
per quingagesimum annum est multum debilis
quod non est potens expellere illam materiam

in mulieribus collectam si sit ibi in
magna quantitate. Unde nota dicitur in libro de illa
libro etiam habetur propter que
fuerunt fluxus menstrualis tempore me-
struo, accipere mulieribus quia
propter purgationem corporis et nature
ita talis materia menstrualis
in se est venenosa et ideo cor-
poris in fetura si intret ultra
tempus debet quare tunc mu-
lieribus adduntur morbi quod multum
et passus egredies et tunc propter
mensuram retentam. Unde nota
dicitur quod dicitur in libro quod me-
strua est superflua. Dubitatur
utrum hoc sit verum videtur quod non
superflua est in utero si mensura
non est in utero et maior nota
quia ideo dicitur superflua in mor-
pauet quia mensura intra
substantia fetus secundum alios
in se colligit capto quo super
de ueneris testiculos et uere
ibidem vult copulatur in utero sue
rathorice. Albertus in opposi-
tu in libro est probat ratione sic
est de spermate in uiribus sic est de
mensura in mulieribus ut apparet
per albertum hic in libro quod illud
quod in uiribus vocatur sperma hoc in
mulieribus dicitur mensura sed
sperma in uiribus est superfluum ut ap-
paret per albertum in libro etiam
quod hunc quod ingreditur fastidit
stadium rei alere quare et
ad rationem in contrarium superfluum
est in uale uiribus est si est super-
fluum simpliciter ad morem di-
cedit quod mensura non est super-
fluum simpliciter quod ingreditur
stadium fetus generandi in spec-
tu illius. Sed nota dicitur mensura

No

inlieris quia no cōtū i substa
corporeis mulieris i spectu
fetus e unū i nūc. Sexto
nota dubit. utp mēstruū sit
supplū alimēti p singula mem
bra decor. distibuti a hz tūc
mutatō ad totū corpus a videtur
q sic illud q. s. e supplū alimē
ti tūc e supplū alimēti p totū
corpus distibuti ul p oia membra
p3 quia argui. ad nō transicō ad
totū corpus s mēstruū e huius
i nō quā e i mēstruū sanguis qui
e i vemb p totū corpus. Ad illd
dubiu dīcedū q mēstruū est si
flū alimēti i totū corpore distibuti
p mēllig dupl pām q dupl e
distibuti / quedā est aptitudinalis
alia uō actualis. Aptitudinalis
e illa q est mēstruū appetibilis
a attrahibilis ad singula membra cor
poris / ita q ad huc nō pāt sub
illa dispoitōe sub qua aptū natū
e distibui p singula membra. Sed
actualis e qm alimēti ei actua
applicati a distibui p ptes corpis
ita q tūc alimēti pāt sub illa dis
poitōe sub qua actu e applicati
a distibuti p singulas corpis ptes
Ad rationes i oppositi q dīc q
h3 transmutatōz e dīcedū si apti
tudinaliter / habet elem transmutatōz
a nō actualiter sic similitur men
struū e supplū alimēti apti
tudinaliter a nō actualiter singulis
corpis membris distibuti a appli
cati. Septimo decio qu d i hāq
spma i vmb e supplū dubi
utp h3 s vñ a vidē q nō illd
q mētū est anātū h3 nō est
supplū p aristotilem i tō de
aia a i duodecimo methac / deus
a natūa nichil facit frustra illd
en q e supplū e frustra sed
spma i vmb i tēd anā ul pte

fetus quācōm a spci cōsuatōm ut p3 per
omē physsicos a medicos quācōm / Cōsu
mat illud q pēus absēcia e alternis
corrupti nō e supplū i spū illius sed
spma e huius i spectu illius cui e quācō
e maior nota / quia supplū nō videtur
aliqd corrupti p ei9 absēcia / mōr patz
p aristotilem i libro de rē pīcipū qz
corpus e abrematō mē a destruatō cor
poris a h3 nō e nisi p absēcia quācōm
Quoppōitū e albertus. Ad illud dubiu
dīc p q spma e supplū pbat sic
dīc spma e p nālis ul e p nō nālis
corpis dīc e alimēti ul supplū p3 p
dūspōe sufficiat / s nō e p nālis qz
cālis nō euenit frequēt / Et ad alio
q p nō nālis euenit pācides spma uō
nō nō p dīc p nālis corpis quālla
cōponit i natūalem / spma uō nō cō
pōit nē actiē gēitā cui e spma quācō
e nō eia est alimēti / quia illud euenit
abōtra spma uō saltē i mediate euenit
abōtra quācō e supplū. Sedo dubiu
q spma e supplū alimēti pbat sic / h3
lud e supplū alimēti q nō i gredie
substantiā rei alēde p3 p aristotilem
i sēdo de aia / qz alimēti cōtū i
substantiā alimēti a nō e supplū / s
spma e huius p3 p albertū h3 i tō
Ad rationē pīcipū h3 i cōtū / illud
q e mētū e dīcedū q aliqd e i tēd
tēd anā mētū dīpliat dūmō si
pliat a cōmōde / alimō sēdū quidā ali
qualit / nō p h3 ad aristotilem cōcedatur
si p mōmō e mētū anātū / ad mōrē
spma e mētū anā vñ e sēdū quidā ali
quomōd q. ad quācōm fetus a cōsuatōm
spci / s nō smp / q nō i gredie substantiā
illius cui e dīc i quātū ad h3 e supplū
alimēti. Ad fīdāz id q e corrupti a cō
cedat mōr / ad mōrē spma a vñ est si
e mētū a i mōdē a cōcedat a si fuit sup
plū alimēti nō sufficiat ad iustitiam

124 pollute quae sic no intelligit hanc si fu-
erit comoderate et si fuit supflum alime-
ti no sufficet ad iustauratorem et pollute to-
no e corruptum illius cuius et vno e saluati
eiusde quod hic intelligit i hanc sequit textu

Quibusdam uero mulieribus

hic albertus ostendit tpe i quo mulieres so-
lent pati mestrui fluxu mestrui
dicens q quibusdam mulieribus euenit illa
pigratio i noui lunio et quibusdam ad i defer-
tu lue quibus ante p q i i augmeto lue
et mprapio de creneti ipius uti q ob mu-
lies non patunt illa dolorem eode tpe
mensis et vocat illa dolore fluxu q vni-
salit et i differet ob mulieres gunt patunt
mstrui tpe tali fluxus et h e p d m
sion complexione quodam tunc maiore
dolore hnt quoda uo mmorey dolorem
etiam quibusdam mulieribus acut i caput
flue mestrui et acut de facit quibusdam
uo ducunt dunt talis fluxus et h e p
f d m diuision complexione et non i p
mulieribus nota p d dret aliquis q est ca-
q qdam mulieres patunt fluxu mestrui
u i noui lunio et quoda post uti q no oes
patunt eodem tpe pster q nota q q h
lun h q quor quod quadra et quelibet
illar habet sua complexi specialem ita
q pma i est complexi sanguine quia
e calida et humida et talis est apicio
i cione lue quousq lun e semplena
i lunia et h quo ad m m emipm quia lun
absolute loquedo p e p eus media pce
illuata msi qu lun patit eclipsm Sed
uo quadra est coleica quia e calide et
pae complexione et talis est abio tpe q
est semplena usq ad pleni lun Ter-
cia uo quadra e mlanolia q e frigida
et sicc et dunt ap pleni lun usq ad semi-
defectu Quarta uo quadra e complexi-
one plectmatice et est frigida et humida
et dunt a semidefectu usq totali defi-
lun quatu ad em luncom ubi p d illud
idem q mulieres i corp complexione diu-
sificunt bu licet ob mulieres i eam con-

plexione i p m vno dunt
complexione plectmatice ut p
p abuenam pmo eam fca
p d dret de complexione
et ut ead apparet m libello de
de complexione m h lora mter
se diuificat quo ad ob spes
complexione ita q p d est complexi-
one sanguine i p m alius
et alia coleice et p m alius
et sic de alijs Et ille mter que
declinat ad complexione sangui-
neam patunt illa fluxu men-
strui i noui lunio i pma quadra
q e ead magis declinat ad co-
plexione coleice patunt m p d
quadra et sic de alijs fit ead h d
diuifitas q pte etatis b sua
vetus uetis iuuenes noua lun
i quor ubi nota dret aliquis
q e causa illius q mulieres de-
clinate ad complexione sangui-
neam magis patunt illa fluxu
i pma quadra et sic de alijs
dret q raco hnt est q m
mulieribus sanguine complexione
mestrui sanguine e eiusdem
complexione quia m m q q at
testat ei aquo abscondi p d
regni modo pma quadra est
complexione sanguine bu dret
est quae pte eus humida et
ille hnt augmetat i mulieribus
p d i fluxu lue et ideo i noui-
lunio fit ille t fluxus p d m
sua nature i mulieribus sanguine
Similiter intelligedum est i muli-
eribus pportionaliter i alijs mu-
lieribus alijs et alijs complexi-
one i alijs et m alijs quadris
lue reddendo sigula sigulis
p d illa pte causa id dictam
nota q illo no obstate ut p d
m et ead p d mulieribus
fluxus mestrui accidit

No

ma fluxu inestior
in lyame q in estate
alichum

matie mēstrualis trāscit p̄p̄venas & eas
lēdētes a si sūt sanguineæ & colerice patiūt̃
illū dolorem quia tūc illis matia trāscit
& callida & acuta quā rāde mōdificācō
nis & pūgācōnis fit i eis illis dolor. Itē
nota qd dicit m̄ lra q vna mulier patiūt̃
illū dolorem plus & alia m̄ q huius cā
est diūfinitas cōplexionis quia in quibusdā
fleumaturis & miltacoliis sanguis mēstruas
ē grossus & digestus p̄t frigiditate cōplex
ionis qz deficiū caloris ē causa i digestio
nis mēstruē ut v̄t abūcena p̄mo canōis
fui p̄m̄ caplo scdo cōclusiōe de causis doloris
frigiditas nō pōit pedem in rā & quā p̄ est
iō vene in quibz mlticibz ledūt̃ p̄ quas trāscit
ille sanguis grossus. S; mulieres sanguine
& colerice m̄ patiūt̃ rācō huius quia habēt
plus de calore digerēte sanguinem mē
struosū & n̄m cōsumētē quare ē in p̄is
paucis & subtilis licet aliquālie mōdi
ficatibz & pūgēbz & p̄sequēbz nō patiūt̃ tūc
tūm dolorem ut alie etiā illā eadē
causa est quāe quibusdā mulibz duras
fluit mēstrua & quibusdā acutis cessat flue
Vnde qd mulies patiūt̃ illū fluxū p̄
tres dies cōtinue i quolibz mēse & quāqz p̄
sex ul p̄ septe cōtē p̄t causis dñis quia
mulies bñ cōplexionate p̄m̄ habēt mē
struū ex eo q parū dīlūt̃ in tūa digestiōe
i quibz de talibz sup̄fluitatibz p̄t calore for
tem i eis mēstruū digē potētē & iō modicū mē
struū fluit ab eis sed ita nō ē de mulieribz
fleumaticis & miltacolicis p̄t calore dīminuēte
ignātē. Itē nota q p̄stus p̄ q mulies
paciētes i tūa mēstrua quadra lūe et
quanta duras patiūt̃ & in maiori dolore
qz pessie sūt cōplexionate sed mulieres
paciētes i p̄a in sātā quadra nō dū ea
patiūt̃ n̄ tūm dolorem Itē alie dēo q
melius sūt cōplexionate inter alias ḡr
Itē nota q quāqz mēstrua fluit sicut p̄
i quantitate & qualitate & ordine tūc s;
mulies sūt sane caste & fecūde s; quā illa
mutat tūc sūt egrotātes i cōtēmetes
& steriles & si tūc generāt i beallēs et

¶ p[ro]p[ri]e m[en]struor[um]
p[ro]p[ri]e m[en]struor[um]
m[en]struor[um] h[ab]et
n[on] p[ro]p[ri]e m[en]struor[um]
p[ro]p[ri]e

sup[er] luborib[us] & e[st] massa carnea n[on]
vires q[uod] h[ab]et m[en]struos[us] cal-
lidus i[n] matre mulieris s[ed] s[ed] e[st] vi-
ri collecta h[ab]et q[uod] mulier s[er]uat
illa passio[n]e t[unc] op[er]at se esse
i[n] p[ro]p[ri]e licet n[on] e[st] ita i[n] talis
passio e[st] difficulter curabilis h[ab]et
mulier h[ab]et talem passio[n]e
q[uod] p[ro]p[ri]e fluxu m[en]struos[us]
q[uod] p[ro]p[ri]e admodu[m] t[em]p[or]e q[uod] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e d[ic]e
q[uod] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e ut p[ro]p[ri]e s[ed] m[en]struos[us] con-
m[en]struos[us] t[em]p[or]e colligit caplo de
accid[en]tib[us] v[er]o Et v[er]o h[ab]et est
q[uod] m[en]struos[us] caloris h[ab]et i[n] p[ro]p[ri]e ato
c[on]suet[ud]o n[on] e[st] m[en]struos[us] i[n] p[ro]p[ri]e g[ra]t[is]
alie n[on] m[en]struos[us] d[ic]it[ur] corrupte
p[ro]p[ri]e q[uod] i[n] p[ro]p[ri]e h[ab]et h[ab]et cor-
rupt[us] s[ed] f[er]o ad h[ab]et licet s[ed]
i[n]g[re]s & de talib[us] m[en]struos[us] h[ab]et m[en]struos[us]
h[ab]et alberti ¶ Quarto nota q[uod] t[em]p[or]e
adi v[er]o & m[en]struos[us] mulieris
quasi e[st] n[on] n[on] q[uod] utiq[ue]
e[st] e[st] t[em]p[or]e t[em]p[or]e & s[ed] p[ro]p[ri]e
¶ & i[n] s[ed] i[n] v[er]o g[ra]t[is] te-
m[en]struos[us] d[ic]it[ur] s[ed] p[ro]p[ri]e subcol[ore]
albo s[ed] s[ed] i[n] mulierib[us] g[ra]t[is]
m[en]struos[us] fluxu lac q[uod] e[st] m[en]struos[us]
t[em]p[or]e i[n] f[er]o subcol[ore] albo h[ab]et
apparet q[uod] i[n] f[er]o forma nat[ur]a
i[n]g[re]s causat albedie i[n] albu-
to quia s[ed] e[st] albu[m] s[ed] s[ed]
di gestu & e[st] albu[m] s[ed] a lac ex
illo em[an]at q[uod] i[n] mulierib[us]
n[on] corruptis corrupt[us] h[ab]et i[n]
ita digestio[n]e albu[m] e[st] i[n] p[ro]p[ri]e
te digestu quia sup[er]fluu[m] e[st]
¶ m[en]struos[us] h[ab]et colorem m[en]struos[us]
q[uod] albedie & i[n]g[re]s equalit[er] et
equalit[er] & talis color e[st] rubens
& sagittis ¶ Quinto nota q[uod] i[n] mu-
lierib[us] corruptis p[ro]p[ri]e malos h[ab]et
res calor n[on] e[st] m[en]struos[us] debi-
lis quia albu[m] i[n] eis mala
digerit & i[n] sup[er]fluu[m] e[st] n[on]
h[ab]et colorem absolute digestu s[ed]
i[n] digestu ut p[ro]p[ri]e e[st] color albus

ab albedie al[ia] rubedie ¶ Sexto nota q[uod]
i[n] talib[us] mulierib[us] color m[en]struos[us] p[ro]p[ri]e
esse videt[ur] ut v[er]o q[uod] e[st] e[st]
albus cu[m] h[ab]et p[ro]p[ri]e & i[n] s[ed] co-
i[n]g[re]s ut p[ro]p[ri]e & h[ab]et e[st] corrup-
t[us] & talis mat[er]ia m[en]struos[us] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
s[ed] m[en]struos[us] qui h[ab]et albu[m] sagittis & q[uod] co-
lor m[en]struos[us] i[n] talib[us] mulierib[us] e[st] i[n]g[re]s
& hoc est al[ia] i[n]g[re]s adu[m] s[ed] s[ed]
al[ia] i[n]g[re]s maioris caloris nat[ur]alis & s[ed]
¶ Sequit[ur] t[em]p[or]e Et cu[m] loquar

Et cu[m] loquar i[n]g[re]s

hic ita d[ic]it[ur] mouet aliud dubiu[m] q[uod] p[ro]p[ri]e
d[ic]it[ur] e[st] q[uod] i[n] talib[us] mulierib[us] p[ro]p[ri]e q[uod] cor-
ruptis m[en]struos[us] fluxu ut p[ro]p[ri]e subco-
lore sagittis d[ic]it[ur] aliquis ad albertu[m]
loquim[ur] ne de corruptio[n]e castitatis respo-
det q[uod] n[on] q[uod] i[n]g[re]s femelle s[ed] s[ed]
ut i[n]g[re]s s[ed] n[on] d[ic]it[ur] f[er]o debite
etatis cetis p[ro]p[ri]e ob p[ro]p[ri]e fluxu m[en]struos[us]
p[ro]p[ri]e s[ed] m[en]struos[us] corrupte castitatis ma-
rie p[ro]p[ri]e illa fluxu i[n] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
se de signis quib[us] cognoscat[ur] q[uod] mulieres
p[ro]p[ri]e fluxu m[en]struos[us] & d[ic]it[ur] i[n] talib[us]
d[ic]it[ur] i[n]g[re]s ¶ Et ita illud nota quod
puelle i[n] corrupte m[en]struos[us] e[st] postqua[m]
deuenit ad t[em]p[or]e debite etatis p[ro]p[ri]e
fluxu m[en]struos[us] aliqui magis acriter
qua[m] mulieres corrupte p[ro]p[ri]e quia h[ab]et
d[ic]it[ur] q[uod] co[n]suet[ud]o h[ab]et fluxu
i[n] mulierib[us] corruptis m[en]struos[us] co[n]suet[ud]o
g[ra]t[is] f[er]o q[uod] n[on] co[n]g[re]s i[n] femellis
m[en]struos[us] i[n] corruptis quia ut sic d[ic]it[ur]
& fortis fluxu m[en]struos[us] p[ro]p[ri]e
¶ Sed nota q[uod] d[ic]it[ur] q[uod] n[on] i[n] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
le s[ed] corrupte m[en]struos[us] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
fluxu m[en]struos[us] v[er]o e[st] p[ro]p[ri]e s[ed]
p[ro]p[ri]e m[en]struos[us] quos t[em]p[or]e m[en]struos[us] q[uod]
eles s[ed] n[on] dilatati qui p[ro]p[ri]e f[er]o
co[n]stricti ¶ Et ita alio quia i[n]g[re]s co[n]g[re]s
fit quia co[n]m[en]struos[us] i[n] v[er]o & co[n]m[en]struos[us]
co[n]m[en]struos[us] sequi caliditas de co[n]m[en]struos[us]
a[n]t[er] h[ab]et t[em]p[or]e m[en]struos[us] magis t[em]p[or]e
ad v[er]o a locis quib[us] antea fuerit

in quatuor quatuor fluxus in maiori copia expel-
lunt. Vnde constat quod uigiles quod aliqui multum graua-
tur amestrius quod in ipso non potest habere uerum
transitum neque facit transitum ad uoluntatem quare
in illo casu multum confert ut per se sonandi iope
naturae eas egerit accedat supponendo quia
ille casus maxime de preceptis meorum propter
causam quod huiusmodi sequitur hanc

Sed uero aliam

Hic Albertus circa primum dicit mouet secundum du-
bitum et dicit in primo primum mouet secundum solutio-
nem ubi adhuc breuitate primo dicit eo quo supponitur ha-
bitum et quod mulieres parant fluxum adhuc per ali-
quos dubitare de loco illius fluxus dicitur ha-
bitum si per paulum ne et huiusmodi recessus ubi per
uoluntatem et huiusmodi creatoris in me. Nota primo
quod illud dubium est rationabile motu primum quia
habetur per rationem dissensionem etiam accidit fluxus
ueteris sanguinis qui assimilatur fluxui
mestruo ubi apparet rationabile motum illius
dubium et eius solutionem ne est metetur quod
omnis isti duo fluxus sunt ad eundem. Sed nota
quod differentia est fluxus sanguinis per animum
et illud differet etiam uiri quia mulieres pati
possunt quod corpora eorum adhuc sunt disposita
etiam etiam naturae lapsa ubi dicitur lyen
simpliciter dicitur cum sanguine dissensionem sequitur hanc

Ad hoc breuiter

Hic Albertus soluit dubium aliud motu quod
dicebat. Sed mestruum fluxus primum ubi
per solutio dicit Albertus breuitate et ad hoc
dicitur quod non per animum sed per uoluntatem fluxus sub
dicitur quod non per animum sed per uoluntatem fluxus sub
forma sanguinis crudi aciosi. Nota primo quod
dicitur per uoluntatem quod illud dicitur et uiri attestat
aberrationem in eodem colligit capitulo de accide-
ntibus uoluntate ubi dicitur quod uoluntatem est locus et
receptaculum supfluitatibus corporis mulieris
quod sunt parte iope putrefactionem et maxime
est uia supfluitatibus digestionis iope cele-
bre ut sunt mestrua. Sed nota quod secundum
accidentalem in quanto mechanico illud dicitur
et idem dicitur et crudi quod non habet calore suffi-
cientem quo sufficiat et debite digestio po-
sit celebrari et ideo eo quo in mulieribus non con-
lor naturalis sufficiens ad diguendum aliam

et ad consumendum huiusmodi supfluitatibus
in ipso coctis quare in mulieribus in ipso
supfluitatibus semmotu per digestionem
iope et illud dicitur mestruum quod
fluxus suo tpe per uoluntatem sub tpe sag-
uimus crudi. Tercio nota quod in mulieribus
mulieribus turpibus et in mulieribus accidit
quod fit in meatibus uoluntatem et in mulieribus
naturae et tales multum iopepedite
et iope parant mestrua. Vnde
subueniendo est eis cum dixerit ut
pitomum et per carnosa iter uol-
untatem et aliam possit iopeformari et ac-
cidit quod talis ruptura quod per
est difficilis. Quarto nota quod licet
supfluitatibus modicum tactu fuit de flu-
xu mestruo quatuor ad uiros
adhuc in aliqua de his tibi possunt
ubi nota quod per uiri non parant
mestrua secundum galienum in libro
de semine quia masculus habet
aliquos poros ad quos ille sang-
uine supfluitatibus est descedes et ubi
ad poros ut per in brachys et in ar-
mibus et in diuersis aliis membris cor-
poris in quibus uiri sunt magis pilo-
si quia mulieres per galienum ibi
reddat huiusmodi dicitur aliam cum dicitur
quod masculus parant spiritum fortis-
simum quia fecit similitudinem per sudorem
plus emittit et per huiusmodi aspicantur sag-
uine in uiris quod non fit in mulieribus
ut dicit galienus ibidem quod sicut
aqua aspicantur quibus calore et
per fumum emittit sic ille sanguis su-
perfluitatibus in uiris a se pro calore as-
picantur et fumum a se quod igitur
poros et parant per per sudorem non
non pilos emittit poros quod sunt
periles in uiris sed non non est ta-
ti caloris neque uoluntatis seu caro-
sitatis corporalis quare et. Quinto
nota quod licet uiri non possint parant
mestruum melius possunt habere
passione coctam ut est fluxus
emoroidorum. Vbi nota quod in uiris
miltacoliis quatuor multum demola-

colia q̄ delegat̄ ad splenem r̄ desple-
ne usub sp̄mas dorsi aq̄bus des-
cedit ad quāq̄ venas existetes
cūta articulo nat̄e. r̄ aliter ite-
rit. q̄. f. vene vocat̄ emoroydes
r̄ q̄u tales minis r̄plem̄ sanguine
milacolicis tūc de se via n̄e appe-
rit r̄ inde fluit sanguis milaco-
licus q̄ semel corripit m̄stis vi-
ris i m̄se adm̄. f. i mulieribus
semel i m̄se adm̄. q̄st̄ flu-
xus m̄struor̄. **Secundo** nota q̄
ille fluxus emoroydorū q̄u fu-
erit t̄patus m̄ltū cōfert i passi-
ombz milacolicis. f. mania mēla-
coli a lepra morpheia ydropis
r̄ sic de alijs r̄ sicut p̄suat ab
istis egitudibz q̄u fluit t̄pate
ita ut cōsuevit fluere r̄ nō omo-
cessat talis fluxus om̄s p̄dce
egitudies quāq̄ cōpetit igit̄
t̄patus vsus illius fluxus i
mulacolicis. **Ubi** nota q̄ usub. i
fluxus ē q̄u patietes sentiūt
se x̄po allematos r̄ melius
comedetes. **Sed** q̄u sentiūt se ḡ-
uitates r̄ cū malicia appetitus
r̄ cū feds coloe faciei r̄ corpis
tūc stat̄ supfluit ille fluxus
quāe ille vene sūt i strigede.
Septimo nota q̄ illū fluxū pa-
ciūt isti viri q̄ melacoli q̄eo q̄d
nati sūt sub cōstellatione frigi-
da quāe alimēta assupta i p̄is
nō pūt digerere r̄ absolūt i p̄is
supfluit ab alimēto cuius sangui-
nis milacolicus quā natia per
locū dōm̄ debitis ad h̄ r̄ quisit̄
Ubi m̄t̄ expelle. **Nota** q̄ illā pas-
sio. f. fluxus emoroydorū ut
plim̄ i p̄itū apud iudeos r̄ d̄
fēdm̄ aliquos q̄ huius causa est
vndra dei q̄eo q̄ iudei t̄pē
passionis xpi clamabāt. Sic
sanguis eius sup̄nos r̄ sup fili-
os n̄os illa resposio fēdm̄ n̄e

q̄um nō v̄ p̄mo q̄eo q̄ eode dōm̄ defemellis
xp̄ians q̄ ead̄ p̄teret fluxū m̄struorū
p̄t̄ vndra dei q̄ t̄m̄ ē flm̄. **Sed** nō v̄ p̄t̄o
q̄ ut dictū ē m̄lti viri xp̄iani ead̄ sustineret
illā passionē. f. illi viri qui h̄nt cōplexiōis
m̄liebriem. f. quibz nō crescit barba sup̄ior
r̄ huius rō nō est r̄esposio sup̄ius d̄ca
ead̄ apparet q̄ nō ōs iudei paciūt illū
fluxū. **Propt̄** q̄ notādū q̄ aliqui iudei
nasūt̄ sub tā bona cōstellatōe q̄ efficiūt
ad h̄c cōplexiōis illo nō obstāt q̄ pa-
rietes eorū erāt male cōplexiōis r̄atōe
huius habuerūt malā passionē illā sic q̄ illi
nō paciūt̄ illū fluxū b̄ cōstellatōe m̄-
tū cōpat̄ ad cōplexiōis bonā ul malā
ut apparet i libello de cōplexiōibz. **Est**
igit̄ notādū r̄ ubi nota q̄ causa quācūq̄
illius sanguis milacolicus r̄ p̄seques illius
fluxus emoroydorū ē alimētu i digestiō
r̄ illius alimēti. **Digesti** causa ē duplex q̄a
tale alimētu m̄se ē difficilis digestiōis
r̄ mali nut̄mēti. **Sed** causa ē effectus
caloris n̄alis r̄ illa utraq̄ i p̄itū apud
iudeos quia iudei sp̄ v̄tutur cibarijs fr̄-
gidis r̄ milacolicis q̄eo q̄ ut plim̄ sūt i
cibala cōplexiōis sanguine r̄ colerem
eorū lege sūt ip̄is p̄hybūta ead̄ deficiūt
i caloe n̄ali p̄t̄ duas causas. **Uma** q̄
cōtinue sūt i m̄oio q̄eo q̄ nō sūt arti-
fices manuales b̄ nō laborāt necq̄
se mouet notabil̄ r̄ morāt̄ i locis te-
nebrōsis ut plim̄ r̄ iō calor n̄alis est
sopitus i eis r̄ tepidus cū nō muat̄ ip̄m̄
i digerēdo q̄ labor r̄ motus sūt causa
calefactiōis ut apparet p̄bitendū p̄mo
canonibz seu fēdm̄ capto de h̄ys qui pro-
mūt̄ q̄motu r̄ quiete venūt. **Sed** cau-
sa ē q̄ quilibz iudeorū asus parentibz cō-
traxit cōplexiōis frigidā q̄eo q̄ p̄a-
res eorū erāt frigide cōplexiōis quia
frigido ut nut̄mēto fuerūt cibati et
nut̄ti. **f. i libello** de cōplexiōibz p̄
q̄ p̄nut̄mētū bona cōplexiō potest mu-
tari i malā r̄ cōfuso r̄ sic est q̄ i
deus ut plim̄ fiat ille fluxus emo-

rogydoy tpe mēstruoy tūq fluxus mēstru
orū i mulieibz nota q ille fluxus tā
enoydoy i uideis q mēstru i mulie
ribus iddit tā mliēres xpianab quā
uideas aliquatiter licet mō oadēdali
astronomo xeo q aliqui uidei a aliq
mulieres patiūt hūoi fluxu i nouluo
bū tales pnoptāt nouluū sic quāq
pator illū fluxu ē nouluū h nūc pa
cor illū fluxu gōr vnde isti sic iferūt
cōclusiōz vniūsalēz q mliēz opēreay
iptas i pīs iō habet p pphylōzophū m
pheiō mēthacē q mliē opēreay i falli
biles. s. vōibz fallate causāt mferēdo s
vū cōclusiōz vniūsalēz vām quāe fit m
iptas ut dōy est gōr **Sequitur hā**

Terns dubitaret aliquis

hic mouet tūā dubitaciōm a pmo cā mouz
fado soluet ibi ad h. dīcedū pmo dīat
q aliquis dōsupioribz dāb possz dubitāe
xquo spma i vūis ē supflūū alimētū
tāquā mēstruū mulieribz ē supflūū ali
mētū i pīs quāe spma nō fluit i vūis
tpe mēstruoy sicut mēstruū i mulieibz
quā sic arquet sicut se habet mēst
uū i femellibz sic se videt habet spma
i vūis p q utruqz ē supflūū alit vūo
biqz h mēstruū fluit i mulieibz tpe
mēstruū quāe videt q smilit dī flūe
spma pmo nota illud dubiū ē mltū
rāconabilē motū addas rāto est quā
sicut dīctū ē mēstruū fluit i femellibz
p pūde ipi natūe ne xeorū retē
tōe femelle i cūnt dūas egritudies
sic smilit posset aliquis dīce de retē
tōe spmatis quā sctm galienū i libo
despmate solz cōtīgē q spma desē
dens de capite poros aurū a nariū
obtuat ita ut vitalis spūs mde xone
ul mēroue negāt sic q i vūis sūb
vūqz descedere i saguie massas massaz
vūd mīnuū gūat i uūeibz passione
ppter eūb āterom q i quā passio latē
dīat lupus i singula **Nota sctm ga**
lienū ibidem q licet i vūis nō fluit

tpe mēstruoy ut i mulieibz
mēstruū mēstloz quāz atadit
vūi natūe sī occasionatiter
quā fluxus spmatis i vūis
bū dīat tūc galienū sic solet
cū vūo spmate descedere
flecma acuosū quā spma q
a vūis vūit itmet i emittit
ul vigilado al dormēdo q sp
liqat xquo liquore acut
testiculi magnū p pūritū a
audore suscipiūt bū gūatū
volūtas coeūdi **Ad nota quā nō**
dīat mliā q spma ē supflūū
alimētū illud apparet p galie
i libo despmate ubi dīat q
spma dēlmgt xhuoribz tāqz
supflūū ita q pūcipalit ex
sanguie sctm a lalyb hūoi
bus effiat **Ad h. pbat tālī rā**
tione quā sctm galienū ibidē
i mltō coyū spma deficiēte
saguē emittit addit pnotāle
dīces si vūo spma acapite de
scēdēs nō i pēdit i vūa vūit ad
testiculos ita q ad vūū pvenā
a arteria vūa ad alīy vūo per
venā a arteria alterā

Sequitur ad hoc dubiū

hic soluet dubiū dīces pmo
q mulier ē nāltē frīgida
a hūide cōplexiōibz masculus
vūo ē cōplexiōibz calide a sic
ce **Ad hoc ad pōitū dēratione**
pūis hūidi ē flūe ut apparet
p aristotilēz quāto metaphi
sice a maxie illud itelligi
de hūido aqo q i pū i femel
lib bū licet i vūis ē hūidū
h tū nō ē atūm h aerē et
cū calor nālis sp agit i hū
mūidū vūta eūb possibilitēz
sī quā natūa mēstlī facit fru
stra ut p pmo celi a mīnu

heribz calor nalis debilis e r p t u
illius qui e r u r s quae totu al
metu p talem calore i femellis no
potest couit i sub p t a r i a l e n d e
f r a t i n a t a q m e l i u s e . f . p v i
d e d o i p i n a t u r e d e m e t u s i t a q d
p a a l i m e t i c o u i t i s u b p t a c i a a l e
d e i p d u a u o p t e m i t t i t i n l o c u m
q u o m e s t r u a i f e m e l l a i f u a t u r
d e q u o . f . l o c o s u p i u s d o n i t u t
t p e a d n e m e t e c o g n u o a d f l u x u
c a l u m m e s t r u o r u i q u i s i t o i n p u i t
f l u e n e a e o r u i t e c o n e c o r p u s
f e m e l l e m i n u s a g r a u e t i d e b i l i
t e t u r . E n t a i l l u d n o t a p m o q d
i l i a q f e m e l l a e f r i g i d i i h u
m i d a . V b i n o t a p d m d n a z t u l a z
d i a t e s i c i n a c t o r u m i s t a t i s . f .
d e u s i p m a m u d i c o s t a t u o e f i g u l a s
r e r u n a t u r a s u p t a f u i g e n u s
d i s t a x e r u t n a t u r a h u a n a s u p r a
c e t e r a n a l i a i d i g n i t a t e c o s e r a t
b o l e n s q p p e t u a s u b s i s t e g r a d o m
i f e r u d i s p a r i o r d i n a u t p u i f u t e
p u d e r e i t a q p u i d i d i s p e s a u t
d e l i b e r a t o e p p a g i e . f . m a s c u l u m
i f e m e l l a m c r e a u t u t a o e i s e m
g e t f e c u n d a p l e s b u i c o p l e x i o s
e o r u g r a t a s q u i d a m m o x i o n e t p a
u t . f . n a m m a s c u l u m c a l i d a r f i c
c a m c o s t a t u e s f i n e m i n u s i a l e n t o
n a t u r a m a s c u l u a b h o r r e t a b
h u d a u t o p p o s i t a f r i g i d i t a t e i h u
d i t a t e f e m e l l a a b a c c e s s u m i n u s
v e l u t c o h i b e u t q u a l i t a t e s f o r t i
r e s . f . c a l l i d i t a t e r f i c i d f i c i t a t e
f o r t i o r i a n o b i l i o r i p p a r u t i m u o
d e b i l i o r e s i u o . f . f r i g i d i t a t e r h u d i
t a t e u t p u t e f e m e l l e t a q u a h a b i l i
o r i d e b i l i t a t u r a u t q u a n t i t a t e
o f f i c i u i f e m e l l a t a q u a i a g r u n a
t u r e a n a t u r a c o c e s s a e f f u d e r e t
a d p l i s g r a d o m s u s t i n e r e t c u i q
m i n u s p m o d u u m i s a l i a p p i q
r e t . **no** **no** t a n o t a q u d i a t m l i a
q m e s t r u u i m u l i e r i b u s a g i m
d e c u s i n a t o e e f l u e r e h u i q r a t o

e qz abscondit ab illo q e aquaice natue
ut sut mulies q absolute loquedo sut
natue plematice f m q accipitur ei aq
descedit ut p p galienm scdo tegni et
libro de p m a t e g o t . **no** t a n o t a q u d
i l i a q h u d i t a s p m a t i s e a e r e a r a t o
h u i q e s t i n d e a q u a v u r a b s o l u t e l o q u e
d o s u t n e a e r e e a m a x i e c o p l e x i o n i s
f e m e l l e a t o p m a q e s u p f l u u i n p u s e t
d e s c e d i t a b a l i m e t o p o r e v i d e t p r i c a p a
r e e a d e n a m e u p u s . **no** t a n o t a e s t q a
p m a e s u p f l u u a l i m e t u v l a q e d i g e
s t u r m i q a l i q u a q a l i t o q a q u o d e s c e d i t
m e s t r u u q u a d e p m a a b u p s d e c i s u n o n
e a q u e u s e d p f e d i g e s t u r p p a s c o s e q s
a e r e u . **no** t a n o t a p m a m u r u n o f l u i t s i n
g u l i s m e s i b z d e c o r p o i b z e o r u s i c u t m e
s t r u u m u l i e r i b f l u i t a b u p s r a t o h u i q
p t t r a h i a l i a q u a u t d e m h u d i t a s p
m a t i c a e a e r e a . f . h u d i t a s m e s t r u a l i s
e a q u e a m o d e r a t o e f l n a t e a e r i s t u t
n o e s t f l u e f i c i d e d e r a t o e a q i n t . **no** t a n o
r a t o c o r p u s i f e c t u r u t v o l t a l b e r t u s m
p m o d e g r a d o e t a g e s a l i u m p e o q m e
s t r u u i t e t e r t r e s a f e m e l l a t a g e s r a m u
m e s t r u u m a c e s a t a q u a s i c e t u t n a
m a x i e m a t a p p e l l e m a t i a m m e s t r u a l e z
n e c o r p u s i f i c i a t a e a . f . q u a d p m a
n o e m f e c t u r u c o r p u s p p e d i g e s t i o n e m
b o n a m a p f r a m q u a d e n a t u r a n o l a b o r a t
p p i t p e m e s t r u a p p e l l e . **no** t a n o t a e n c a u s a
p u t v i d e t n o v a l e t p p e p u s d e a q u a
p m a p p t e u s i t e c o m i d e b i t a p t m f i
c e r e u t c o r p u s a c t e n u a n d o p p i m o y d i
i s a s e g r i t u d i n e s a d u a s i d u c e d o u t p p
d e m e s t r u g a l i e n m c a p l o q u o s u p r a .
P o t e s t i g i t s e p t i o a s s i g n a r i c a u s a t a l i s
f . q p m a m u r u s n o y e i t a t a c o p i a
s i c u t e m e s t r u u i m u l i e r i b z n o o p o r t e t
u t a p p e l l a t a n a t p e m e s t r u a t a t i s a c o r
p o r e m u r o s s i c u t m e s t r u u a p p e l l i t u r
a f e m e l l i s q u o b z m e s e d i c i t e n g a l i e n
i l i b r o d e p m a t e q s u f f i c i e t p m a p o t e s t
p u r g a r i a n a q u a l i m e s e q u h a b u d a t

p pollucioem dormiendo a vigilando quqz suffi-
emittit p9 emissionem urine ut patet i multis
no vris / nota hic potest moui aliud dubiu
cui9 solucioem albertus aliquale tngit m
h9 a est illud quo deueniat h9 dicitur sup
flua m mulieribz p9 frigiditate ipis reg-
natem / **Ad illud** r spoder q n9 saguo say
gnassia cui9 sanguinitas no e fruib p9
galiemo m decretis diebz illa n9 natura
vniuersalis cofert nature peculiarari i corpore
mulieris pte alimeti ita q illa coitit m
substantia rei alede p calore naturalen
q talis calor i femellis e debilis id9 pte
alia q no potuit coite i substantia rei
alende ubit ad loca mestruroru deqz
sup9 d9 est i p9ea rata h9 dicitur illi9
matie m corpore femelle fuit collecta quod
nata no pt ea ducius obtine pte eius
malicia st habudaria tuc cetis partibus
tuc talis matia coitit i natura inquit
flua ne mulieres nimis pumet al graue
atilibz supfluitatibz i eoru corpibz itenibz
Ad ratione fr9m totu textu qd dicebat
sic sicut e m mestruribz r dicitur q e pte
eodem9 quo p9as s9 diffile p9 alio quia me-
stru9 i mulieribus e aque9 nature spma
u9 i vris e nature aeris q9 eoru p9 alio
e diffile quia mestrui m femellis quat
i maiori copia qua spma m vris i r

sut itera x h9 alicui posset ee
dubiu bu fluit mestrui i mulie
p9uata i coitu vris quasi ngu-
eret i quocunq mestrui sut rete-
ta i tali ut sic no fluit ut appaz
otm9 sed i mulie p9uata men-
strua sut itera ut p9 osupus
d9as i r **Entra illa** pte nota p9
q illa dubitaco solim9 debet
itelligi de mulieribz m p9uatis
a no de alijs / ita h9 quia sup9
d9m est q postqua mulier con-
cepit matru vndiqz e ita firmi-
ter clausa q nihil p9ne possit
de semie quae mestrui sut rete-
ta a si sic tuc e dubiu bu fluit
mestrui itilibz mulieribz qd st
i coitu m eoru vris / **Nota** quoqz **no**
dicit albertus q i mulieribus
p9uatis mestrui sut itera q
qd p9uata utute attritionem
naturalem moueret sursu i sub-
mamillas r ibidem mediate
caloris cordis r epatis coitit
i naturam lactis p9uore de
cocone q inqua lac mouetur
deorsu p9uata venas ama-
nullis mulieris ad vtre / s9
ad habilitat9 totali lacte fecus
sic nutritur i utero matris seq9

Ad quod dicitur

hic soluit dubiu pmo facit hoc
scdo p9 quibusda d9as i hac l9a
adducit quada alia dubitaco
q saluit ibi quoqz / **Primo** dicit
sic p9mittendo cam finalen rete-
t9is mestruroru dices **Quia**
mulier cocepit tuc mestrui
sut itera pte huc fine ut fet9
possit nutrix de tali matia sic
reteat / s9 postqua mulier m
p9uata fuit i coitu tuc mittit
mestrui gra dilectiois qua
habet cu faciando p9eo quod

Ite p9 alio p9 diffile q mestrui e magis
spmat9 a venenos9 m femellis qua
spma m vris **Sequit9** l9a

Quarto dubitaret alijs

hic e quartu dubiu ita p9as d9 pmo
mouet qm scdo saluit ibi ad q dicitur
p9mo dicit sic **Ex quo** sup9 dictu est
q qd mulier cocepit tuc mestrui i p9is

nerui & vene consistens in volua co-
fricat in uita uile & talis fluxus
e naturalis ipsi coitus e in qua
violatus ipsi matie menstrual
pmo ordine aquo iungit matia que
e habilis ad expellendum coitu quae
ad ratione frangit hanc quicquid
mensura & coede eodem adami-
nare mensura i mulieribus est
illa q coeuerunt au i pgnationem
flue tpe mensura mensura adh
alia hancitas ipis cois abalimento
dissoluta p dissolui abm pgnat
tpe coitus. **¶** Nota illa pte nota
qu dicit q huius fluxus mensura
u qu mltu i pgnata est i co-
tu cu uro e naturalis coitus
huius ro e q femella & pcpue
mlt i pgnata coisctu ne appe-
tit coitu & si tali actu coeudi
emittit mensura tuc talis fluxus
e nalis q e op9 nate. **¶** Nota
scdo qu d q huius emissio ipsi
uor e quasi violata huius uro
est q ut dicitur est postq mltu co-
cepit tuc mensura sut naturalis
iteta si tuc tpe i pgnatione fit
emissio eor i coitu talis ut sic
vide esse violata. **¶** Tercio nota
qu d quid violata q illa emissio
mensura i coitu no e absolute
violata ipsi mensura huius
ro e q mensura i sut corp9 que
sp ostendit se flue de orsu & cu
i coitu p fluxus mensura de-
orsu. q a supioribus mltis adm
fiora quae ut sic no v totaliter
talis tps ee violatus. **¶** Nota
mensura e dup9 qdam i pua
sicut illud q fluit i mense i men-
sem & illud e m eptu & m dispo-
sitiu ad fer9 gnam bnd si acta-
li mensura fiet gnam fetus tps
iddet leysub. **¶** Et alio morbo
venenoso m fiet. **¶** Et fiet fragi-
lis m beillis quae mltis tpe
illo quo patit mensura non

debet admittit viros quatu ad actu vene-
riu celebrandu cu pps & q alio q talia
mensura non expedit ad gnam embri-
ons Etia eo q mensura vile e delica-
te ne mltu uro meporofu q facili-
t facit acali mensura. sicut coit cu mu-
liere. **¶** Sed q hys p q accessus uro ad
mltes gnd plus gande de illicita studio
abutroq sexu d pueri. **¶** Sed aliud e
mensura pmp & illud e habile & bnd dis-
positu ad fetus gnam & causat illud m
mltis p pgnatione mensura mensura
tpe fluctu qu n dicit illud mensura
pmp cetis paribz occit spmati uile co-
coitus ipso loco gnam. s. matre mltie
rib tuc pti de facili coisgit cocepto
q ut plm fit p fluxu mensura pmp
totalem i mono de gnam aialu bnd illud
sre mltu coisgit p salute corpis & ne
ut p pmpus dca bnd i tucti se text9

Et ex illo dicto

hic mouet ad dca alia dubitationem qua sol-
uit & e illa. **¶** Quid mulier i pgnate audig
cupit coire q ad m pgnatione & soluit q
pmp dca dca. Ex quo appetitus coitus e
pmp matiaz supflua abalimento i soluta m
corpe habetem qre cu tpe m pgnatione
mensura sut iteta mltu ordine o die ad
supflua iungit abalimento qre tps matia
auget mltu coisgit appetitus coeudi
i mediate i coit. **¶** Et eo q illa matia hnt
uolua mltis magis calefit rade cui9
fit minor appetitus coeudi. **¶** Etia m
pte p nota dca. **¶** Albertus vi mltu mltu
q mltis i pgnate plus deside coitu
q no i pgnate huius dca una e habita-
cia matie menstrualis q plus habudat
i mltie i pgnata qua ipa non i pgnata
quae nata mltu pgnat acali matia pmp
ta bnd appetitus acide m coit. **¶** Alia
causa est calefactio uolue mulieris rade
ne matie ipa itete. **¶** Et de rade calidi-
e gnam ipa appetitu coeudi quae
scdo nota q pmp aristotilem octauo de

gūatone aīalū nlla aīalia rōpūit coytū
p9 i pgnatōm pēq mltū x equa. Nota h9
causa de mltiere quā q quo mltū rōrda
ē de pītīs rōrde mēore quā mēoriam
nō habet alia aīalia bruta. Bū q quo hā
buit delectōm mēoriam i coytū pūb pātō
quāe cū rōrdat de tali delectōe mēoriam
iterp appetit coytū. Nota equa mltū appe
tit coytū p9 i pgnatōm rōrde quā ē aīal
mltū cōmedēs x cū h9 bū dūgēs dūgēs
bū i ea gūat mltū de bono alimēto x pō
sequēs mltū de semine al mēstuo x plus
quā m alīs aīalīb; brutis. Bū illa mltū
do semīs mēore calefacit vltū i equat
p9 i h9 i pūb ostēdit libido ad coytū p9 i
pgnatōm. Nota hū9 signū poss9 affigū
i equo bū equi mē oīa aīalia bruta gūel
lēt coytū appetit hū9 rō nō ē alia msi q
i pūb mltū gūat mltū de mēstuo quāe
mltūdo spūatīs abūpō rōmgt. Bū fit q
celles appetitus ad coytū. Sexto nota
p9 i egdū de vīmīs qū dūat rōpū aīa
tūx pātā ven9 sopitā rōrōio fluxus.
Discolor affūs vomitus cōpssio lūge. Ma
me grossicēs x pēbātō vētus x q p9 i p9
nātōm mltiēs mātō ems itū se pōtēdit
ad actus venerios ut pūb pātō q appetit
coyūdi i talīb; mltiēs i pgnatīs ē sopitā
qui amū pātūi venerio vocari cōsuevit
quāi veneriorū actū lūgior delectō
nō i nātū. Bū tūc tpe cōceptōm ven9
ē sopitā. Nota dūcēt aliquis sic ē cōtra
albertū h9 mōy cōtra mltos subaytōres
q dūcēt q h9 ē falsū bū isti sōy vna cū
alberto affirmt q amltis femellīs appe
titus coyūdi ē audior p9 cōceptōz fetus
quā ad x ad ill9 cōfirmatōm p9 adduci
vna pēpēcia q vīdēt p9 tēā bonē sōcīat
de f. mltiēs q ad i pgnatōm sub sōcīs
abūlōmīs vltū claudēbāt p9 cōceptōm
hūbilitū mōy crūa appetit al i lūat
quāe vī q al egdū i libro de vīmīs. Bū
albertus pātū m h9 dāb. Dūcētū p9 cōr
dū illoz q talis apcīo crūa. al iūmē
pudōis p9 cōceptōm lūge frām amltiē

būb sub sōcīandīs pōtē ē mēore
secūritātis q rōrde mēorīs. Bū uo
lūptatīs ad actū coyūdi. Nota. **Nō**
dūcēt aliquis quid dūcīs ad dūm
eggrāz subaytōz vna cū dū
alberti. hūc quidā dūcēt q rōy
tū fortī p9 i pgnatōm venēs m
mltēib; calefacit p9 hūbilitātē
sagūis mēstui itēti x pōtali
calore eo agētē mōy appetit
ul pūritus veneris vltūe m
nātū. Dūcētū ibi q vīm est p9
cōceptōm i nātū vltūe appetit
pūritātē veneris mōy q ad
cōceptōm nō tū ad vōluptuosq
sicut ad cōceptōm rōrde hū9 q
ad i pgnatōm mātō illūb mū
liēis totalit se appetit tpe co
ytū x applaudit suo sōcīo. Bū sē
vna i h9. Nota p9 tēā sōcī
aberrōy m pōtō colliget cūpō
de māmētīs rēstictōz x lūge
x h9 ē nō ut qm sōcīandū et
pōtē qm sēū mltū i mōrētā
f. mātūcē i cōmūtāt x illud
nō fit sic p9 i pgnatōm pāpue
ad octo dīs p9 qū nō p9 fī sup
i pgnatō quāe rō sē hū
De vīs ad formā
Cap. 1. quātū i quo ostēdit qū
fetus habet formā i utero
mātō x dūcēt m dūo p9 cōtī
māt dūcētā sēdē de mētō p9
ibi fetus vō sic formāt. p9 mōd
q p9 q vīdēt est de gūatōe emb
ōm mōy de nātū pūerō
pūcīpōz. f. spūatīs vīlīs x
mēstui mltiēs. nō i illo mē
redēdū ē ad formatōm fetus
i utero mātō. p9 mōtādū q
cōgnētō alīcūq rei hāb fī mōb
notīs ad notā nātūe ut hāb
p9 aristōtē p9 p9 p9. x ab
effectīb; ad gūatōm causāz. Bū
quātūq vlt q gūatō sē vēm

optz q pmo cognoscit. eius accide-
ti h' cognito apostiori q p' effus
illius rei ut e color qualitas qti-
tas figa a sic de alijs Sic si facit
albertus i vestigab qgnom fetus
qmo i h' corp' ostendit qgnom suoz
accidecia ut p ea taq' pfectus de
veram i qgnom causis ut pa-
tebit m' p' p' h' Sed nota h' q
embrio i mediate i cludit potea-
am ad ipm fetu formatu qude
i mediate postq' visu e de gnaoe
embrioms optz uide ead deforma-
tione fetus i Tercio no q gnao fetu
qru ad eius dispoicones accidecia-
les pcedetes forma substantialem
i matia h' i successu r' p' h' dicit
cometator p' p' h' q ptes h'
matris non cessat se seggari m
corp' ipn' gnaoms don' ptes ho-
mib' compleat' m' formaco hois
fuit i'roducta sequit' textus

fetus uero sic formatur

hic albertus p' sequit' dem' t' et
dundi i duo p' ostendit formatio-
fetus a'ute formatia seali i
sedo eius forma q' fit a'ute ce-
lesti ibi sut ac queda p' i duo
p' ostendit qude fetus formatu
a'ute seali a h' p' p' p' sedo
metre ibi a illud q' i' p' p' p'
i duo p' ostendit fetus formatu
i matre quo ad eius dispoicones
accideciales sedo facit h' idem q'
ad eius formam corpalem ibi pos-
tea no sol' r' p' i duo p' ostendit
qua' format' i matre matris quo
ad eius dispoicones accideciales q'
sunt color a m' b' r' co'olidaco sedo
u' formatu fetus quo ad m' b' r'
u' co'olidaco p' p' p' p' p' p'
ibi quia q' notadu sedm p' h'
p' ostendit qud' fetus format' m
utro matris successu quo ad aliud
a ad color p' successu m' m' m'
broz co'olidaco a h' a'ute m'
formatia p' p' m' m' dices

De aspe i'neade matie p' m' m' a' m' i' p' p'
matie p' sex dies p' m' m' m' m' m' m'
d' i' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
ad eius color a illud fit mediate calore
n'ali delecte m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
una cu calore matris i' m' m' m' m' m' m' m'
mediate illis duobz caloribz i' p' p' p' p' p'
es p' de albat' taq' lac deinde p' m' m' m'
es segres talis matia lactea p' m' m' m' m'
de co'om ap' d' caloribz i' m' m' m' m' m' m'
su calore sagu'is spissi a aliq' b' b' de co-
ti pura massa carnee deinde p' duodec
dies sequetes m' b' r' p' m' m' m' m' m' m'
co'olidari i' p' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
sex diebz h' calore albu taq' lac h' m' m'
no est calor matris una cu calore seie
vilibz qui de coquit a diget matiam fetus
ut p' b' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
p' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
albz qude a color fetus p' totu m' m' m'
u' coloru ad coloru p' m' m' m' m' m' m' m'
valet q' tuc m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
as vilibz i' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
similit' p' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
ut apparet p' p' d' b' Sed nota qu' dicit'
i' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
fetus p' b' affuit colore ruben' h' m' m' m'
e' quia tuc i' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
t' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
qui e color ruben' Tercio nota q' talis pig-
us no e fluxus sed coagulatu ad modu mas-
se carnee a h' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
aliquibz ho' m' e p' m' m' m' m' m' m' m' m'
d' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
p' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
Nota quanto q' sagu'is e p' m' m' m' m' m'
sed ad forma carnis a i' m' m' m' m' m' m'
m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
di q' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
to nota q' ab ipis noue diebz a p' duodecim
dies i mediate segres matia fetus co' de-
sat a fit co'olidaco m' m' b' r' ut p' m' m' m'
t' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'
p' sibi acq' r' figuram a e' p' m' m' m' m' m'
apparet p' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m' m'

fluente quia ptes ei sunt qd sunt qd quicq for-
ma no introduct. i quatuor matiam si solus
tm differtom ut pz ibidem quae si matia
fetus debz figurari ita qd vnu mebru con-
grue distiguet ab alio ut digitus a digito
a pes a pede tuc optz eius matiaz disponi.
a coe dicitur ita qd fuit habilis efficiat habi-
lis ad suscipiendu forma mebror corpus
huam nnon eadem forma possit itme. Seco-
to nota dicit aliquis hic qd dicit qd calor
e cu albedinis contra caloris cu ingreditur
ut apparet in carbombz a in corpe ethyopi
etia frigiditas e cu albedinis ut apparet in
mure quae ut dicit alberti e falsum
Dicit h' vno qd calor e h' p. sz calor cele-
stis calor elementalibz a calor nalis. modo
qda dicit qd calor celestis a elementalibz
e causa nigrit. dicit sz calor nalis e causa
albedinis i subiecto disposito. sicut calor
tunc no appaz in ossibz nalis i capto logo
tpe essentibz qd de albet p calorem celestem
a elementalibz quae e a calor nalis no solu
e causa albedinis vno etia rubedis ut appa-
ret in sanguine etia p e causa ingreditur
ut apparet i mylarolia nali qd e igitur dicitur
qd p dicitur alberti pmo metaphysicor qd ca-
lor h' duplici rationem. s. vna pnapalez
a adequata ut e calefage. Aliam h' rationem
psequenti ut e qd gage disage radicare
desine a etia coloris. Ad p dicitur dicitur
q calor absolute loquedo qtu ad eius
nam pnam tuc sz agit uniformit oco
q ut sic sz cale fiat sz quatu ad eius
nam pnam dicitur sz dicitur sz dispo-
tiones subiecto i q agit a io calor ut sic
q gage queda ut apparet de luto a pallea
maxie qu qd fuit ea q disage ut pz
demetallis qd auz ab angelo a queda
albefiat queda demigrat a sic de alyb
modo dicit sic ad p dicit q coloris aliqd
coloe mgro no e actio ad equata caloris
a io non solu calor de albet ingrat ali-
qua. sz combustibilia huia vno etia de
albet ut appz i combustibilibz sicut ut ossa
combusta a lapides combusti a idco constat
q pnam alia a alia subiecto disponom

calor p causari i duos colores et
p hoc appz ad pnam supus add. ta
Septio nota ita illa h' pnam co-
culam auctoritate galieni i x. am-
phorismor cometo pmo qd fetus
in eius formatoe ligat i vterem
mlieris sicut pnam in arbore q
sz fctz cu pcedit a floe. Quibus
e a qd qualz occasio corrut sed
cu adultus fuit a alioptid matris
te firmat ad heret arbore q non
facile cadit sz cu totalit matris
fuit tuc p se multu facile p aliq
ocasio corrut sic pnter e defectu
i vtero matris qd p educat qd se
concepto qd tuc teneat a non fma
fuit eius ligamta quibz ligatur
matris qd tuc de fualit emittitur
p abortu tuc mulier pnt tussim
dyar. sz diffetia lyetaz sz pnt
motu nimiu ul non sz nimiam
salta qd pnt potacom pmedia-
nam sz p pleurothomam a hoc e
i tibus pms mēibz sed ita se-
tui e m fusa mion i vno iudicata
tuc fms ad heret neq cito labi-
a hoc e i tibus mēibz medys
sz qu fetus incipit maturari ad
egressu tuc offio ut cito educat
a h' e mēibz ultis mēibz a m
comueni tuc mē et io nota qd q
ppocitab m quarto amphorismor
pmo pnt qd si mltu pgnas m
digeat pgnat pmediana sz per
pleurothomaz no dz pgnat ul m-
mū an p mēsem m quarto ul
i sexto mēse p pgnat ul m mū
a cum moderatoe aut cautela
a parū pnt utus pntetis tolle-
rare posset h' non dz si mlti tpe
necessitatis magne sz i tibus p
a ulomus mēibz i pgnatombz nullo
mo dz si aliquot illorū sequit

Iuxta quot notadi

hic albertus ponendo notabile iuxta for-
mationem ostendit melioris consolidationem
si i fetu dicitur quod quo patet deinde
de melioris consolidatione quod si i fetu p
duodecim dies a patre dicitur a quibus quibus
primus dies iuxta illud notandum per
aristotilem i primo a secundo de generatione quod
unum quod quod unum constituitur quod quod
elementis a i quod i m fetus e triestris
nature trans i m m seu substantia me-
bri triestris ut sit ossa illud uo quod
est uo aerie i materia fetus trans i
sua pte a sic de consiliis. Nota primo
quod dicitur quod unum quod quod unum
e quod secundum aristotilem i primo de genera-
tione a i primo physice quod quod quod
componitur i illud idem i soluitur. Sed secundum
componitur i p sue i thore oia unum
i soluitur i quatuor elementa quod de
claratur sic i aialibus mortalibus po-
caliditate pducit necesse e ut ad
igne iutatur spūs uo ad aerem
huores uo ad aqua. Si cab a ossa ad
tra similitur ut i m m m. Secundo nota
secundum compositum ibidem quod si hoc fiet
de uno elemento a no de oibus tunc
sequetur quod no subderet. Quibus passi-
oibus si diuisa no pateret tunc diu-
sis medicinis no i fieret. Si h. crede-
e absurdum huius constat quatuor esse e-
lementa quod sunt sensu sipta intellectu
uo composita quod quibus oia unum
esse constituitur. Tercio nota quod oia
elementa icludunt diuisas naturas
si quod i m m eor quod e grossum et
dura quod admodum tunc quod uo
molle a subtile ut alia elementa
ta huius quo de m m passiu fetus
optz aliquas esse duras a gros-
sas solidas taqua sustinere cor-
poris et optz aliquas ee molles
a subtiles apte melioris i flexionem
quod optz quod oia aialia quod e-
lementis componantur. Quarto nota
quod quod ignis e elementum subtile
a actiuum ceteris elementis ut appz

paristotiles i tto celi pto de generatione / m m m
aducantur pma canons seu pma doctrina pto
de elementis quod optz ut ptes subtilissime
corpus quod componatur ut e calor natu-
lis. Nota quinto quod tra e elementum grossum
iter cetera ut appz i locis allegatis patet
quod optz ut grossissime meliora seu ptes cor-
pus grossissime quod quod quod ut sit ossa
nerui muscoli a harthylaynos a consilia. No-
sexto quod quod aq e elementum subtile tra et
decuplo ut appz a pto de generatione quod
optz quod etia ptes corpus i decuplo subtili-
ores ptes triestris quod quod quod ut sit
huiores corpus unum. Nota septimo
quod quod aer e elementum i decuplo grossius quod
ignis ut p p aristotilem i primo a m pto et
i tto celi a mudi quod e necesse ut quod
quod ptes corpus i decuplo grossiores
pates ignis ut sit spūs vitales tunc et co-
silia i spū corpus nalis. Nota octauo
dicit aliquis contra illa dicit quod si esse
ita sequetur quod mixtu ad noy eet compositu
quod quatuor elementis falsitas consequetur
p i primo a pto de generatione a m tto celi
a pabucina i primo canons seu pma pba
consequere quod p eet tunc aliq mixtu
compositu quod secundum pba dicit ossa es-
set contra tunc composita huores uo tunc quod
aqua a sic de aliis si oia illa sunt mixta
i p dicitur quod quod dicitur superius sunt sic m
colligenda quod quod illas pba corpus unum
e constituta quod uno elemento tunc apdomio
illo tunc no obstat quibus e composita quod
elementis a m mixtis a sic ossa sunt co-
tiora tra apdomio meliora etia iclu-
dunt alia tra elementa similitur e m m m
dicit de aliis corpus suo m m. Nono nota
dicit enim e pba quod ceteris quod elementis
to i aeris adomio. Dicit aliquis
contra si sic sequetur quod cab a se natura
liter mouet. Similitur falsitas consequetur
pater ad se pba consequere quia
quotlibet mixtu m m. Tunc motu elementis
pdomio i ipo pdominant ut p i primo
celi a mudi a ideo sicut aer a se m m

officiu p mceit. **Octavo** notadu p dñm Galienū
ibidem qd i huius formatōe hoīs pūb format.
humeri coquibz lūm capud a brachiū vñe
gladiūz nēres a postea una forma sepatur
ab alia. **Deinde** format. acriūz vene postea nā
itior amittit sp. ariomūm suūm admittendū
corpus intus a totū pūbūm sed itētia
pōssū efficit. **Nota** p dñm Galienū ibidem
q pōpleta xpo diebz appz masculī forma
partis uō diebz quadringēta tūc natūa hu
mana ē partū a crescit m fūm a apitū
eūb os a mēpūit ossa m grossū gōnālī
calore uenēte amittit pspū naturalē
ille em calor hz ututem cōfortadi totū
corpus. **Nota** p dñm Galienū ibidem qd
sa i huius formatōe fetus sūt qd quatuor
hūoribz pūcipalit tñ qd gūmōri sūgūm
natūa medulla uō mōssibz fit qd faciliō
natū illūb gūmōrit. **Nota** p dñm Galienū
ibid pū formatōe fetus ossa pūcūitū
i dīspōitōe digitōz mānū a pedū itbz pūb
mētibz a illūb partibz tūc i māsculo vene
i cūpūit gōre i uingūm cōstitūit. **Sed** illud
fit tūdiūb m femellā a tūc mōuet. i fūm
i uicō mātē a sūgūm mēstrūz qui cōttidē
pōabū a potū qd i corpe mātēb aūgetur
ul effiat agūtū. i pōre uolens gōre sub
tilitate sua pōrōb quōb apit uenit m mā
māb ubi gōerū calore a hūditate mutā
i albu a dulce sed māior pū illūb dēspēdē
i mātēcem admittendū m fūmē. **Quode**
tūc nota p dñm Galienū ibidem tūc fetus
i uicō mātē gōstēns formatūb mūtūit
pō sūgūmē dēspēdēte m mātēcem qui
cū partū seu cōreptōm tpe mēstruorū
amitti solz. **Hor** testat. yporis dīcēs sic
vīdī fēmīnū pūgūntem ari mīnūisse sūgū
mēm p brachiū a sic tūc die aborūm
emīssī. **Dequit.**

Et ubi quo in loco

hic albz pūb formatōm fetus opēdit a
vūte fēmālī a hē mētre dīcēs q illā mā
tia qā pūā ē pūctatā sub sūmōne pspū
co pūbo breuiter cōphēndī potest sub qua
tuor vībz qui tales sūt cōreptū fēmē

ser pūb cōdō diebus pū quasi fac
ilīquibz qd nouem fit sūgūmē et
uīdē cōsolidat. **Quodēno** dīcēs bīb
nouā dēuēpēb. **Effigiat** tpe qd se
quēb dēduat adortū. **Primo** nota **nota**
q p dñm arīstotēlēm i lībro sēcto
dē aīalībz postquā fetus sit for
matūb i mātēce mulieris pūc dñm
est m līr tūc pūmō pōat opatōes
potēre uelutātē quā natūa
a aūgūmētāt. a sūpfluo alīmētī
mulieribz. **Deinde** pōet opatōes
nē fēuītāe qd eo qd fēuāt vūde
arīstotēlēs dat sic Embrio i pā
cūq formatōe uūit vītā plātē
dē uīde vītā aīalīs postea vītā
hoīs. **Secundo** notadu dē formatōe fē **nota**
tūb p dñm abertōy m sēdo collīget
cūplo dē uīuīetēb mātēceb et
māmūllay. **Sic** cū sic. **Et** si tū
qūab vīp vīlūa hz ututem i mū
tātūm a i formatūm pūmō fēq
hē mīdīget spēcūlātōe quā nō
potest dīcī qd vīlūa faciet mōu
bīa Embriōm sed utūb for
matūa pūa facit vīa cū carne
fūm i pūmāte vīlē. **Tercio** nota **nota**
p dñm cōculā q m pūmā mēse
cōreptōm a formatōm fetus
fetus pūgūntē sūgūmēb p dñm
fit qd pūssio sūgūmēi corpu
tēcō vīgūlāb a capīllōb natū
p dñm quātō mōtū facit a ideo
a tūc mīlīeres mātēce. **Quīto**
fetus accipit sīlītūdīem pūb
al mātē. **Sexto** mēuor cōpīcō
nēb. **Septīo** ossa a mēuor cōn
fūmāt. **Octauo** natūa mātē
mōue a m fūmōb rēu bīfīrīo
cōpletur. **Nono** uō pūmā arene
bīb ad lūcēy p dñm cōmūem
cūfū natē p dñm. **Quātō** **nota**
notadu p dñm cōculā q postq
fetus bī i mātē mātūratū

tunc puer mouet se dehemeris et
mitat adgressu. Unde natura ipse
epus voluit apere facit ut fetus qm
ad eius gressu i veniat libertatem
et ita fetus ut de fignre nate
pellitur. **Nota** quito qu dicitur
in lra conceptu semey q iste pimus
usus sic opomt q semey ad feta
gnation i quistu i mite susceptu
sex pms diebus e quasi lac ut co
lor lactis sed p nouem dies seges
fit sanguis et hz disponom sang
uimis spissi et coagulati et post h
tpe p duodeci dies cosolidatur
supple quo ad eius mebra. Deinde
p octodeci dies sequetes debite
figuata quo ad singula corpus mebr
et aia educat de potera matie sic
disponete et hz quatu ad aiam cogi
tationem ut cu alijs potecys ifero
ribz quia scdm aristotilem i octauo
de animalibus aia intellectua no i ducit
de potera matie s pmplici ema
nacione indiat et tuc fetus matat
usqz ad tpe sui gressu ab utero ma
terno sequit. **Quit aut quidam**

Sit aut quidam

hic albertus opedit formatione fa
tus q fit a virtute celesti et diuidit
i duo pmo pponedo mteru ponit q
dam notabile scdo demetru pfe
ibi gressu manifestu pma i duo
pmo i teta sua pponit pponedo dic
tu quorundam scdo mteru h ad
ducit quoddam notabile ibi nota
bitur dicit abicena pmo pmutedo
itatu sui ponit dicta quorundam
dicit q scdm aliquos figuato fetus
fit scdm tpe debite assignatu i
quo tpe deus plunetis spaliter
regnat et illud scie e mteru vtile q
tu ad illa que i hoc tractatu scbut
Unde ne albertus quat ad calia vi
deat ignarus et Et pte hoc aliquid
decalibz adduce pponit. **Prmo nota**
q causa efficiens ipius fetus est

Supra scz hminora et detali e supius dicit. scz
de virtute i formationis existere i semine vnt
li ipi matrici i fuso. **Qz** alia e causa eius
efficiens equiuoca et de illa fit mero ad pms
que e virtus celestis. scz quo fetus format
a virtute trahit q dicit causa equiuoca fetus
Secundo notadu. Ex quo hic fit mero de pla
netis q septem sunt plunete et quilibz corp
habz sui urbem et cu hz i celo e orbis stel
latus qui dicit firmamentu que celu stella
tu et quilibz corp habet urbem vna cu sua
pluneta habz sua pnam virtutem i fluendi
istis i floribus. **Tercio** notadu q inter ip
tos vites plunetis et stellis fixarum e
ordo talis q mteru a superioribz tuc vites
stellis fixarum e pms et vocat firmamentu
et i mediate cu sequitur saturnus ad vire
suo postea iupiter. Deinde marb postea
sol. Deinde venus. Deinde mercurius et ultio
lua cu suo vire. **Celu stellatu** pms i mteru
et marb sol venus hz sequit mercurius et
lua. **Item** alia bfu spaliter deplune
tis post fin su sequit vltia lua subit et
iste usus intelligitur sic pillam lram s m
hac diuoe i tlligit saturnus pms pluneta i
ordine et psta lram q intelligit i mteru p
marb. **Secundo** psta lram s i scdm diuoe
s su i tlligit fit sol p v venus p ch mercurius
et ultio sequit lua. **Quarto** notadu q sic
plunete su vites corp ordinat i mteru ita
etia pnt ordinari quatu ad corp i mteru
i psta istos i mteru ita q dicit vms pce
dit dicit alius sic q omes sit i eadem
hora diei ut noctis non regnant equalit
nec diuoe et pte hz uo et mteru e scie qua
ordiem habeat i fluendo ita illa i mteru
ut sciat quales effcus pducit i alijs et
alijs horis ita matiam fetus. **Quinto** no
pnt illa notabilia dicit q i mteru die pma
hora diei i gnat sol. **Secundo** uo venus i mteru mar
mercurius. **Quarta** lua. **Quinta** saturnus. **Sexta**
iupiter. **Septima** marb. **Octaua** sol. **et demceps**
precededo p viga quatuor horis scdm ordi
nem plunetis i mteru et i mteru scdm hora
pma diei regnat lua. **Secundo** uo saturnus ita

inquit et sic deinceps ut pub. et sic it. et sume
 de planetis sedm eundem ordinem p. v. q. i. q.
 tuor horis diei et noctis et tunc constet q. i. p.
 h. o. a. f. i. a. t. i. a. i. g. u. a. t. m. a. r. b. i. f. a. d. a. s. a. l. i. a. m.
 a. u. r. u. s. et sic ultimus p. r. e. d. e. n. d. o. p. o. n. i. s. f. i. a. s. t. o.
 t. u. s. s. e. p. t. i. m. e. et p. q. i. d. i. e. d. i. u. c. o. s. e. q. u. e. i. t. a.
 u. r. e. g. u. a. b. i. t. s. o. l. i. p. r. i. m. a. h. o. a. m. d. i. e. et sic de aliis
 ut pub. et illud est bonum scire quia hoc
 aliquis potest cognoscere naturam ipsam alio
 factus et tunc ut in tali hora diei concepti ut
 p. d. u. c. t. i. n. o. t. a. q. u. i. b. s. f. e. t. u. s. a. s. s. u. m. t. s. i. b. i. d. i. u.
 s. i. s. d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. n. e. s. s. e. d. m. d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. n. e. m. t. p. m. a. b. t. u.
 t. e. m. f. o. r. m. a. t. i. a. t. u. s. e. i. e. i. f. u. s. a. m. a. t. i. a. m. n. o. n.
 v. t. u. t. e. i. m. m. u. t. a. t. i. a. n. o. n. v. l. u. e. u. t. a. p. p. a. r. e. t. p.
 c. o. m. e. t. a. t. o. r. e. m. f. e. d. o. c. o. l. l. i. g. e. t. c. a. p. l. o. d. e. m. u. n. i. a. m.
 t. u. s. r. e. s. t. i. c. u. l. o. r. u. m. et v. g. e. v. i. l. i. s. m. o. n. m. a. l. i. o. c. a.
 p. e. t. u. l. o. s. e. q. u. e. r. i. d. e. m. u. n. i. a. m. t. u. s. v. l. u. e. et m. a. m.
 m. u. l. t. a. p. m. e. t. h. o. m. i. l. o. m. i. l. l. o. n. o. n. s. i. o. b. s. t. a. t. e. a. d. h.
 f. e. t. u. s. f. o. r. t. i. t. u. s. d. i. s. t. a. s. d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. n. e. s. q. u. a. t. u.
 a. d. u. t. u. r. e. s. i. f. l. u. e. n. t. i. a. s. c. o. r. p. m. t. e. l. e. s. t. i. a. d. i. s. t. o. p.
 v. n. a. c. u. s. t. e. l. l. a. c. o. n. s. i. d. e. r. a. t. i. o. n. e. s. p. l. a. n. e. t. a. r. u. m.
 s. e. d. m. a. l. i. o. s. et a. l. i. a. s. a. s. p. e. c. t. u. s. m. u. t. u. s. e. t. p. e. r.
 c. o. s. e. q. u. e. s. d. i. a. i. s. t. a. m. f. e. r. i. o. r. i. a. u. t. a. p. p. a. r. e. t. p.
 g. a. l. i. e. n. a. i. l. i. b. r. o. d. e. h. u. m. a. n. a. n. a. i. l. l. u. d. i. d. e. m.
 f. u. s. s. i. e. t. a. p. p. a. r. e. t. i. l. i. b. r. o. d. e. e. f. f. i. c. i. s. p. l. a. n. e.
 t. r. a. s. et i. o. u. t. a. l. b. e. r. t. u. s. h. i. c. i. d. e. s. f. u. s. n. o. n.
 v. i. d. e. a. t. e. s. s. e. d. i. m. i. n. u. t. u. s. d. e. s. t. a. s. p. o. s. u. n. t. a. l. i. q.
 p. r. i. n. c. i. p. i. a. l. e. s. d. e. p. r. i. o. n. o. t. a. q. u. i. n. t. e. r. s. i. n. g. u. l. a. s.
 e. m. b. r. i. o. n. i. s. d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. n. e. s. m. o. n. e. u. s. o. p. a. t. i. o.
 n. e. s. n. o. n. e. s. t. a. l. i. q. u. a. d. o. c. e. p. t. i. s. i. l. l. i. s. i. n. q. u. i. b. u. s.
 h. a. b. e. t. f. i. p. r. i. n. c. i. p. i. a. l. e. n. a. t. u. r. e. q. u. i. s. i. c. p. r. o. d. u. c. t. a. a. b. a.
 g. e. r. e. p. r. i. c. i. p. i. a. l. e. q. u. i. p. o. t. u. s. d. e. p. e. n. d. e. n. t. a. v. t. u.
 t. e. c. o. r. p. m. t. e. l. e. s. t. i. a. q. u. i. a. b. a. g. e. r. e. v. n. i. v. e. r. s. a. l. i.
 et a. b. a. g. e. r. e. p. r. i. c. i. p. i. a. l. e. et h. i. c. e. q. u. i. d. i. c. i. t. a. b. e. r.
 r. o. y. s. i. p. m. o. p. h. i. s. t. o. r. i. a. s. et s. e. p. t. i. s. m. e. t. h. a. p. h. i. s. t. o. r.
 a. c. c. i. d. i. t. e. m. p. r. i. m. o. q. u. i. m. e. g. u. a. n. t. u. r. q. u. i. s. i. e. g. o.
 f. u. s. s. e. m. q. u. a. n. t. u. s. a. u. t. e. o. p. m. t. u. t. e. e. g. o. p. o. t. u. s.
 s. e. m. n. o. n. g. e. n. e. r. a. s. s. e. n. u. d. e. q. u. o. a. c. c. i. d. i. t.
 i. l. l. u. d. a. g. e. r. i. p. r. i. c. i. p. i. a. l. e. q. u. i. s. i. c. q. u. i. d. i. c. i. t. m. a. g. i. s.
 d. e. p. e. n. d. e. n. t. a. b. a. g. e. r. e. v. n. i. v. e. r. s. a. l. i. s. i. v. t. u. t. e.
 c. o. r. p. m. t. e. l. e. s. t. i. a. q. u. i. a. b. a. g. e. r. e. p. r. i. c. i. p. i. a. l. e. p. r. i.
 c. i. p. i. a. l. e. n. o. t. a. q. u. o. h. i. c. f. i. t. m. e. o.
 d. e. p. l. a. n. e. t. i. s. et q. u. a. l. i. t. e. r. p. l. a. n. e. t. i. s. h. a. b. e. a. t.
 r. e. g. u. a. r. e. i. d. e. o. s. c. i. e. d. u. q. u. i. a. l. i. q. u. a. p. l. a. n. e. t. a.
 u. r. e. g. u. a. r. e. n. o. n. e. a. l. i. u. d. q. u. i. a. h. a. b. e. t. s. p. a.
 l. e. m. v. i. t. u. t. e. m. s. e. u. i. n. f. l. u. e. n. t. i. a. m. i. t. a. i. s. t. a. m.

f. i. o. r. a. v. l. t. i. a. v. i. t. u. t. e. m. et v. i. g. o. r. e. m. a. l. i. o. r. u. m.
 p. l. a. n. e. t. a. r. u. m. et h. o. c. a. c. c. i. d. i. t. q. u. i. a. l. i. q. u. i.
 p. l. a. n. e. t. a. r. u. m. s. p. a. r. i. t. h. a. b. u. i. t. d. e. b. i. t. u. m.
 et p. p. i. u. a. s. p. e. c. t. u. i. v. s. u. s. n. o. s. et q. u. i. t. a.
 l. i. s. p. l. a. n. e. t. a. f. u. l. t. i. n. s. u. o. d. o. m. i. c. i. l. i. o.
 s. e. u. d. o. m. o. p. p. i. a. s. u. i. n. a. l. i. c. o. n. e. s. i. b. i.
 a. p. p. a. r. a. t. a. q. u. i. t. u. t. e. m. a. u. r. o. r. i. s. v. i. g. o. r. i. s.
 et p. o. t. e. s. t. a. t. i. s. q. u. i. a. q. u. i. f. u. i. t. p. o. t. i. a.
 s. u. a. d. o. m. i. c. i. l. i. u. s. s. i. t. u. a. t. i. o. n. e. et q. u. i. n. o. n.
 h. a. b. u. i. t. a. s. p. e. c. t. u. d. e. b. i. t. u. m. et d. i. r. e. c. t. u.
 v. s. u. s. n. o. s. et i. d. e. o. p. l. a. n. e. t. e. et s. t. e. l. l. e.
 p. o. s. t. e. r. e. s. d. i. r. e. c. t. e. s. u. p. e. r. e. n. t. c. a. p. i. t. u.
 m. o. r. u. s. s. u. t. m. a. i. o. r. i. s. v. i. t. u. t. u. t. a. p. p. a. r. i. t.
 a. d. p. u. b. d. e. s. o. l. e. et c. a. m. u. l. a. et h. u. i. q.
 i. n. t. o. e. s. t. q. u. i. a. t. u. t. e. c. o. m. i. t. u. t. r. a. d. i. o. s.
 s. u. o. s. m. a. g. i. s. p. r. e. d. i. c. a. l. i. u. t. et d. i. r. e. c. t. e.
 v. s. u. s. n. o. s. q. u. i. q. u. i. a. s. p. e. c. t. u. n. o. s. d. i.
 r. e. c. t. e. o. b. l. i. q. u. e. t. o. t. a. l. i. t. u. t. a. q. u. i. t. u. t.
 c. o. r. p. m. n. o. n. i. n. v. e. n. i. t. o. b. s. t. a. c. t. u. m.
 et a. q. u. o. p. o. s. s. u. n. t. v. i. d. e. a. b. e. n. i. t. u. r. q. u. i. a.
 i. l. l. o. t. p. e. s. u. t. m. a. i. o. r. i. s. v. i. g. o. r. i. s. et
 p. o. t. e. s. t. a. t. i. s. c. u. r. a. m. f. i. o. r. i. a. et q. u. i. d.
 s. i. r. v. i. n. a. p. p. a. r. e. t. n. o. b. i. s. s. u. b. a. l. i. t. e. r.
 d. e. s. o. l. e. p. o. s. t. e. r. e. i. o. b. l. i. c. o. i. t. u. l. o.
 s. e. d. m. a. l. i. o. s. et a. l. i. o. s. a. s. p. e. c. t. u. s. v. s. u. s.
 n. o. s. q. u. i. a. i. e. s. t. u. t. e. q. u. i. s. o. l. q. u. i. a.
 d. i. r. e. c. t. e. e. p. o. t. u. s. s. u. p. e. r. e. n. t. c. a. p. i.
 t. u. n. o. n. t. u. t. c. e. t. i. s. p. a. r. i. b. u. s. f. i. t.
 q. u. i. n. o. i. m. p. e. d. i. a. t. a. b. a. l. i. s. p. l. a. n. e. t. i. s.
 s. i. b. i. c. o. t. r. a. r. i. s. s. i. c. u. t. m. a. i. o. r. i. s. i. n. f. l. u.
 e. n. t. i. e. et v. i. t. u. t. i. s. q. u. i. a. i. y. e. m. e. q. u. i.
 i. s. p. i. r. i. t. n. o. s. a. d. i. l. l. a. q. u. i. s. o. n. t. i. n. a.
 r. e. g. i. o. e. c. o. l. l. a. t. e. a. l. i. t. u. t. a. o. b. l. i. q. u. e.
 s. i. c. u. t. i. n. t. e. l. l. i. g. e. d. u. e. s. t. d. e. a. l. i. s. p. l. a.
 n. e. t. i. s. m. o. n. s. t. e. l. l. i. s. f. i. x. i. s. q. u. i. a.
 b. o. n. u. m. et v. i. t. u. t. e. a. l. i. q. u. i. s. c. i. e. d. e. n. a.
 t. u. r. i. s. p. l. a. n. e. t. a. r. u. m. q. u. i. a. d. i. n. f. l. u.
 e. n. t. i. a. et v. i. t. u. t. e. s. a. l. i. a. s. q. u. a. s. h. a. b. i.
 t. u. t. a. i. s. t. a. m. f. i. o. r. a. s. e. d. m. a. l. i. o. s.
 et a. l. i. o. s. a. s. p. e. c. t. u. s. s. e. q. u. i. t. n. o. t. a.
 n. o. t. a. s. i. c. u. t. d. i. c. i. t. a. u. t.
 t. e. n. a. h. i. c. a. l. b. e. r. t. u. s. c. u. r. a. s. u. a.
 i. n. t. e. n. a. p. s. e. q. u. i. t. q. u. i. d. a. m. n. o. t. a. b. i. l. e.

autonate abirene in fodo suffine
re ubi dicit qd accidentia sunt in
pluribus dicit qd quedam sunt in
tunc in toto coposto coconata in
ei attribuit. Alia sunt attributa
forme inon en coferut qdam
alia coferut a vno copostu co
matia a forma quae illud temp
gen9 accidentu ita matiam hua
nam e inuestigadu. **nota** primo nota
q autena p hac disctoe in lra
alberti potia no itedit aliud q
qda accidentia feru coferutia ra
cone matie qda at ratione for
me qda ratione utusqz ita qd
dam i simul nobis rationem ori
giem illoru accidentu sic qd
dam se tenet ppte matie que
dam ppte forme a quedam ppte
utusqz ita qd matia ut forma
ut totu copostu sit causa radi
calis talia accidentu in feru co
stetiu. **nota** Secundo notadu qd qd dicit
abirene hic in lra inuit tria co
phedi i natura huana. s. aia et
corp9 a totu copostu a pte h
ta accidentia in feru coferutur
ita qd qda qd coferut in qda
aie ut est suscepibile disaptie
a h9 qm fluctua planetar9 et
quedam ratione corp9 ut cyat
res a coptes dispocones cor
pales et quedam ratione utusqz
ut gaur a corup9. **nota** Tercio nota
du qd gaur gualit9 qlibz copo
stu a matia a forma sunt in aia
dena coconata ita qd in con
ferut ratione matie ut dispocones
medie quibz s. opacones a qdam
coferut in ratione forme ut
opacones. **nota** Unde comut in octavo
methaphisice sicut transmutaco
facit sic matiam sic opaco for
mam. **nota** Quarto notadu qd alber
tus hic in lra posuit dispocones

abirene qd eo qd apparet nobis qd feru
format a dispocones a corp9 celestibus
quatu ad singla eus mebia quatu
accidentia ita matiam quatu formam quatu
en totu copostu coferutia. **nota** Quinto no
qd dicit in lra qd aliqua accidentia con
ferut formam matiam a aliqua for
mam h9 non dicit in lra nisi in quantu ma
tia ut forma sunt i toto coposto quia
impossibile est matiam in puri sine for
ma ut apparet p aristoteli in primo de
gignone quia yle no sepat amorphes
a passionibz etia i possibile est forma
naley in puri sicut matia a io dicit come
tator primo physicor9 qd matia a forma
sunt i capto ad aliquid quia h9 lra in
elligit de matia a forma ut in puri
i toto coposto. **Sequitur**

Et ex isto manifesto

hic albertus psequit. in tertio a deditur
in duo primo facit h9 in gualit9 pte i spali
ibi abulio eno in be. **nota** Secundo dicit sic qd
qda dispocones in habita manifestat
qda alberti ita qd quedam sunt con
sideranda ppte aie. s. forma in puri
ta coferut qda accidentia tenetia i fe
tu a quedam ppte corp9 inon qdam
ppte totus. **nota** Unde ppte aie. s. forma
in puri feru coferut qda accidentia ut ut9
coferut essendi a utus modificandi qd
feru in puri phylozophor9 qui anto
nabiliter a cogru sunt locuti de natia
aia coconat ob itures quas poret
in corp9 a corp9 sup celestibz. **nota** Primo
nota qd dicit in lra qd aia coconat
et hui9 ratio est quia aia poret suas
opacones in puri corp9 sicut qd magis fu
erit inclinat ad pns a io sicut qd cor
pus aliter a aliter dispocones alitibz
corp9 sup celestiu sicut h9 a aliter
a alit inclinat ad tales idem tales
opacones a sicut qd diuisiade ad eas
est i clatu sicut h9 aia diuisiade opaco

Diversas operationes a corpore proprio. Secundo notandum
 quod operationes anime sunt tres quedam enim sunt natu-
 rales ut generare et nutrire quod in transire de pedet
 ab epore et membris licet principia ab anima
 non potest ut a corpore super celestibus alie
 ubi sunt operationes eius sensuales et ille
 sunt ad usus organum in corpore una cum anima
 et hoc in transire licet potest de pedet
 a corpore super celestibus. Alie sunt o-
 perationes rationales et intellectuales ut ratio-
 nari intelligere et sic de pedet ab anima una
 cum organum proprio ad hoc deputatis ut ap-
 pareret in se de anima. Potest etiam
 de pedet virtute corporis super celestibus
 eo quod ista inferiora secundum singulas eius ope-
 rationes de pedent a superioribus ut apparet
 per aristotilem in primo metaphysicorum. Tercio
 nota quod licet omnes operationes anime se tenent
 propter corpus illud in se secundum magis et minus
 quod ut videtur per aristotilem in primo de anima
 non in se de anima intellectus solus est
 compositus corpori secundum eius operari et non secundum
 esse quia non habet alias operationes quas
 non continent corpus sed ut non est de aliis
 potestibus anime quod ob videntur esse composita cor-
 pori non solum secundum operari immo etiam se-
 cundum esse sequitur.

Ab ultimo enim videtur.

hic albertus persequitur in textu in speciali et
 dividit in tres pro ostendit qualiter fetus
 formatur a virtute corporis super celestibus
 ad acciden- propter anime se tenentia. Secundo fit
 hoc idem quantum ad acciden- corporis et in
 quantum ad acciden- utique. scilicet totum con-
 ponitur et opus ubi propter corpus in primo
 hoc ubi primo in duo primo ostendit qualiter
 fetus assuit sibi diversa acciden- ad usus
 virtutibus diversorum corporis celestium propter
 anime se tenentia. Secundo in movet quodam dubio
 ubi quidam enim primo dividit in tres qua-
 tuor secundum quod fetus diversimode formatur
 virtutibus diversorum corporum celestium quod
 tunc ad diversa acciden- anime attributa preter
 patet de se primo dicit sic quod anima propria

fetus videtur intransibiliter incipit virtute
 essendi et movendi ab ultimo vire-
 be. scilicet nova species quod motu divino
 seu motu raptus principaliter
 movet omnes alias species in fel-
 ores eodem motu. Et a celo stel-
 lato anima suscipit in fetu quadam
 diffinitionem speciemque esse distinctam
 quod competat sibi in quantum est forma
 simul et contrahit ab isto vire be fi-
 guraciones diversas virtualiter in
 tali orbe consistens. Et postea
 species sicut aqua in ducit anime fetus
 virtus inordinandi et discernendi
 deinde sequitur species roris aqua
 una cum suo planete anima incipit
 magnitudinem non alias preter
 operationes consules postea sequitur
 species martis aqua non eius pla-
 neta virtus nascibilis non anima
 sitas in fluit ipse anime deinde sequitur
 species veneris non eius plane-
 ta aqua corruptibilis non
 desiderium ad corpus et dilectiones
 anime in ducit postea venit species
 solis aqua non eius planeta fetus
 suscipit propter anime virtutem sci-
 endi rememorandi et immiscendi
 deinde mercurius aqua attribuitur
 anime fetus virtus gaudendi et de-
 lectandi et sic de consilium. Ultimo
 sequitur luna aqua una cum sua spe-
 ra in fluit fetus virtus vehendi
 quod est radius omni virtute naturalis.

primo nota iustitiam contra alber-
 tum hic in libro quod dicit quod nove
 sunt species celestes quia secundum
 aristotilem primo celi et octavo
 physicorum solus sunt octo spe-
 cies celestes. scilicet celi stellatum
 et septem species septem planeta-
 rum. hoc dicit quidam confuso
 albertum hic in libro quod loquitur

nota

secundum theologos et astronomos non autem
secundum naturales philosophos. Alii
dicunt et aliter salvando aristoteli
et cum alberto hic in libro dicunt et
quod aristoteles quicquid posuit septem
species celestes hoc in non fecit
comparatione quia sed comparatione aliorum
isti et dicunt ultra quod aristoteles
fuit illius consuetudinis quod quicquid
pertinuit ad aliquam materiam non
secundum istum modum procedendi seu in
vestigandi quod tunc posuit opinionem
de tali materia magis famosam
motu motu notum est quod aristoteles
quantum ad propriam suam opinionem
non est locutus de astronomia secundum
istum modum in investigandi et idem
quod illud dicitur in primo libro octavo
physicorum posuit opinionem aliam
autem scilicet leucippo et emotti et suorum
sequebantur qui fuerunt illius opinionis
motu. **Nota** nota quod ptolemeus et
multi alii astronomi ponunt no-
niam species celestes ut quod species
prima vocatur primum mobile et talis
species non habet aliquam planetam vel ali-
quam stellam fixam in se et movetur
unico motu tunc scilicet motu diurno
qui completur in qualibus die naturalibus
deinde ponit celum stellatum in quo
sunt stelle fixae deinde septem
orbis stellares exatque ordine quod
super et quilibet horum spirituum habet unam
planetam in se aquo recipit suam
denotacionem. **Nota** nota quod primum
mobile recipit secundum motu diurno
omnes alias species ut quod tali motu
omnes species in flores etiam movetur
nichilominus quod illarum aliarum spe-
cies animae similiter habet motum proprium
quod vocatur motus remissionis quod
in celo stellato completur in viginti sex
millibus annorum quia species infra
terram annos talis species movetur
motu proprio contra motum di-
urnum sed in species satini motu

remissionis completur in viginti annis scilicet in species
solis in fine unius anni in species lune in fine
mense et sic de aliis ut apparet sufficiens per ptho-
lomeum in propria materia. **Quarto** nota quod dicitur
in libro quod anima in fetu animalia species radiat
recipit virtutem efficiendi. **Nota** nota quod primum
mobile dicitur primum esse quia inter omnes dispo-
siciones et rerum operationes esse virtutem est
esse primum in virtute primum in simplici videtur dicitur
esse primum in virtutem efficiendi in istis in finibus
Quinto nota quod ista novum species etiam dicitur
autem virtutem movendi ut dicitur in libro in ratione
quia sicut ista novum habet virtutem movendi
omnes alias species in flores motu receptus in
e motu directo ut etiam confert species autem
per virtutem movendi propriam corpus et in ratione
potest esse quod nichil alicui forme esse rati-
ponat talem formam substantiam contra species
tamen et illud non facit nisi etiam confert
motum naturalem species scilicet dicitur est statum quod non
natura species confert autem virtutem efficiendi quod
etiam virtutem movendi. **Sexto** nota quod dicitur
albertus quod ab orbis primo scilicet celo stellato
autem habet esse distinctum ratione huius est quia dicitur
virtutem primum est maxime naturalis etiam universalis
in fluendo et magis virtutem quod virtutem esse
virtutem unum sequitur tanquam necessarium ut co-
virtutem determinet. **Septimo** species naturales orbium
in flores scilicet quod in celo stellato est multitudo
stellarum habet diversas actiones similitudines di-
versas figurarum in motu in fluxibus et spales
sunt tale esse ut tale ut apparet in figuris
in odore et sic habet fetus disponit. **Nota** nota quod
se ut tale distinctum secundum talem ut talem
copellacionem ut quod anima talis facit hominem
et tale facit faciem ut leonem et sic de aliis
et quod materia suscipiens figuram fuit talis
ut talis disposita quod secundum habet aliter et aliter
alia et alia forma inducit ut apparet per
aristoteli in primo de anima libro cum omnes for-
me et figure quod de possibili sunt possunt re-
cipere in istis in finibus virtutem recipiunt in cor-
poribus super celestibus scilicet stellares dispositio-
nibus contrariis et oppositis quod tale

a tale esse figuratū illis i fciobz radicalit
a vtualliter deprecit asupioribz. **nota** sep-
tio sedm q dicit albertus de naturis la-
pidu q m quoda lapide diu fiat i vto
ymago hois illius causam reddit dicens
q h fuit pnto quia cōpellaco suprelest
erat ad vctūdu ipducoe natue huane
q ea mroduxit i matiam alienam ppter
defectu matie ppe admatiam hois iquisie
Quinto nota qū dicit albertus q spca
satiū dat aie fetus vntū i tmedi a dis-
cernedi iō est qz satūq disponit origina
sensitū fetus p eo q cōsolidat ipa et
iō p tali idem tali cōsolidatōe seu mebp
disponit pducit bona ul mala distictō ul
mācōmācō. **nono** nō qū dicit q spā iō
us dat aie magnitudiem iūcō huius est
quia mpt est quidam planeta regalis
x ppe h cōsilem ututem istis i fciobz i fluit
Decio nota qū dicit q amarte x eub spca fe-
tus iūpū ututē nascibilem causā est qz
māb x planeta calidus x satus h calidi-
tas x sātūtas sūt causā ut bñ aristoteles
ipheio de aia nā ē accēsiō aie sanguis
mā cora ppe h cōsilem ututē fetui seu aie
aug i dicit. **Sudario nota** qū dicit q aia
iūpū aie motū cōpūstēre x deside-
riū iūcō est qz veng p spali utute habz
dōm sup luxūmāy mōy opacōes sola-
cosas x iocūdas x ppe h cōfert aie mūtu-
tem cōy cōpūstēdi x desideradi. **Duo**
decio nota qū dicit aia asole iūpū ututē
sacdi memoriā x iūstēdi iūcō qz sol hz
p dōm sup mēoriam x iūstēciam iūcō
est ideo m iūmētū memoriā x iūstē-
di ē bñ dispositū i ducit bona memoria
x iūstēcia x psequēs faciliē faciliē
acqrit scia. **Si** nō cōtrariū tūc fit cōtra-
riomō. **Termodicio nota** qū dicit q mer-
tūus cōfert aie ututem delectadi et
gaudēdi huius iūcō est quia p spali utute
hz p dōm sup solacia delectacōis x gau-
dia x ppe cōsilem ututē aie i fluit i istis
supioribz. **Quartodicio nota** qū dicitur
q aia fetus iūpū ututē vehitadi aliā

huius iūcō ē quia hūa hz p dōm iū-
oia vehitabilia x iō ortulū qū uolūt
plācie suās arbores sū plantab
diliget aspiciūt aspectū seu cōsp-
tū lūne x an sit m plēnū sūe
i defcū sūe de fca. **Quintodicio**
nota qū dicit m hūa q vntus vehi-
tabilis ē iūcō oīy ututū natū-
lū causā est quia oī alie ututes
iūpū m fciobz pūitūē vehitati-
uam habet esse seu cōsuari ut
apparet ad sensū sequit hūa

Quamuis enim

hic iūmōet quoddam dicit q licet
ista accidēcia iū dū mōy plūa alia
intermedia de quibz parebit pcedat
abāia x duo accidēcia se tēneā p-
pte aie sūe forme nichilom qūa
cōfēcū x dūisibz pabz corpore si
celestū iō totū cōpōitō x aia et
corpore sūt attribūda iūcō quia
accidēs nōy fūda i subiecto simpli-
ci x ut vīū ē de accidētibz pūcipali-
ter aiam cōsequētibz licet totū
cōpōitō i esse assignātū. **nono** nō
q dubiū istud de hūa pte sit forma
x seu i fciū qz dictū ē supia qz
accidēcia pūb emūata sūt accidē-
asupioribz m fluxa x hūa aliquibz
dubitādo rēderet q accidēcia
fūdarētū i aia subiectie illud
dubū iūmōet albertus dicit q
nō sūt aia h iōto cōpōitō x hūa
iūcōne iūdit dicit q accidēs nōy
fūdar m subiecto simpliē sedm
q ē aia quā forma quāde x
Secdo nota q illa accidēcia de qbz
dictū est pūcipalit cōfēcū x
mūa ut vlt albertus m hūa m
chilōy cōpletie attribūat totū cō-
pōitō iūcō qz aia nō pte cōtere
aliquā opacōem nisi m corpore ut
apparet x p dōm de aia quāde sequit

nota

nota

nota

q' huius accidentia q' sunt operationes
aie complete toto composito attribuit
Dicit aliquis contra q' videtur
q' ista accidentia in dia non sunt acci-
dentia aie s' totu' compositu' q' est
contra albertu' in lra dicens q'
subiecte et complete sunt accidentia
totius compositi s' principaliter sunt
p'prie aie q' ut sic s' principaliter
p'cedit ab aia. **T**ertio nota quia
scdm compositum fido de aia
cometo quanto forma substa-
cialis et accidentalis de quibz hic
fit mentio dicit p'prie q' subiec-
tu forme substaicialis est p'prie
potencia ut matia p'prie s' subiec-
tu forme accidentalis e' eus in
actu compositu' composita et forma
q' tunc accidentia dia habet se
inqua forme accidentales q' re-
quirunt totu' corpus compositu' cu'
q' subiectu' complete et subiecte
Quarto nota q' virtutes aie de
quibz dictu' est possunt accipi in
mo p' potencies aie. Alio mo pro
operationibus consequentibus tales
potencias aie si p'prie sic sunt
quidem mo essendi aie qualiter
eius non sunt accidentia q' totu' co-
positu' subiecte licet aiam p'prie
copaliter consequuntur et po' intelligi
de p'prie hic in lra. Sequitur nunc
Hic vero ex p'prie cor-

poris. **H**ic albertus ostendit for-
mationem embryonis auitute cele-
sti quatu' ad accidentia corporis se
tenencia et dicit in duo p'prie ope-
dit qualiter ista accidentia habet
fieri a planetis successue fido ope-
dit h' idem de signis sodiudici
ibi e' aut adh' notadu' p'prie di-
uidit in septem p'prie fido q' feto
interio in no successue fido or-
dinem aliter et aliter disponitur
seu in format' a septem planetis

ita q' p'prie aiatino fido moue ibi p'prie hoc
iouis tunc amarte ibi tunc no mat' quarto
in sole ibi quarto tpe utub et xpo de alyb
ut patet in p'prie p'prie in duo p'prie
ostendit formationem fetus q' tu ad accidentia
corporis et h' aiatino se commuade ad p'prie
dia cu' h' p'prie in tunc dices postq'
de p'prie est de accidentibus consequentibus
p'prie embryone tenentibus se ope aie in
e' dicens de reformatione su' dispositione
quatu' ad accidentia se tenencia ope cor-
poris et p'prie de formatione embryonis q'
tu ad corpus accidentia q' o'pugnat auitu-
tibus seu constellationibus corporu' ce-
lestiu'. **I**n matia embryonis generandi
p'prie co'pugnat et disponit p'prie et
p'prie fatu' qui agit p'prie p'prie
mensuram post eus in fusionem et isti matie
sic disponit i' fides aia de p'prie et mo-
tus nalis a dno fatu' tunc i' tali matia
sic disposita seu in formata apparet ali-
qualiter opaco debita q' non e' aliud q'
vehitatis et p'prie h' dno medici ascribit
p'prie mesem sem embryonis postqua
matie fuit i' fuso quatu' ad uirtute fatu'
qui p'prie et p'prie sua illam
matiam p'prie fluidam reddit i' fuso p'prie
mensuram solidam et compacta. **P**rimo nota
qu' dicit q' nunc consideradu' est de acci-
dentibus corporis ubi nota q' accidentia corporis
dicuntur dispositiones eius quibz huius aia
educit de potencia talis corporis sic dis-
positi unde aiatiles i' fido de aia actus
actiones sunt et xpo cu' quolibz forma no
potest educi de potencia matie o'priet
q' talis matia spaliter disponat ad ali-
qua formam spalem de sua potencia
educenda. **S**ecundo nota q' medici ascribit
p'prie mesem p'prie i' fuso matie p'prie
fatu' fido no mesem ascribit aly pla-
nete seg' fatu' et sic de alyb. **T**ercio
est quia o'prie successue q' accidentia
corporis a planetis i' ducatur qui qd
planete fido alias et alias disposito

nes accidentales magis pfectas & magis pfectas
 tas corpus disponit ut operationes diu
 se pfectum ordinem pfectum in tali cor
 poe mediatur corpus aut potest aut
 possit abire. **Tercio** nota q quilibet pla
 neta habet domum suam pfectam consistit
 iure materno & h' p unum mensem & pfectum
 q visum est de ordine planetarum in situ co
 ra sic filii h' ordinem in regedo fetu quia
 sicut sicut pfectum in ordine situat. ita est
 pfectum in ordine regedo pfectum fetu p pfectum
 mensem post lapsu pfectum ad matrem
 rem & sic de aliis. **Quarto** nota q qd
 pfectum e planeta frigidus & sicut ideo
 pfectum fetu in pfectum mense regedo reddit f
 gendum & sicut quo ad eum accidentia apte
 corpus se tenet & requiritur ut inducat
 mensem mense copiant. **Nota** pfectum q sicut
 fetus postquam pfectus fuit receptu in
 matre e mense fluidu & rudo rudo ca
 liditatis pfectum in cluse. **Sed** de rudo
 caloris e rudo facit ut pfectum pfectum in
 pfectum regem quia si pfectum semine d' aliqd
 gaur seu formari necessarii est q copiat
 gaur & solida. **Sed** illud no fit ut b' p
 pfectum alicuius planetarum sicut pfectum
 pfectum pfectum pfectum q talis e frigidus
 & sicut & io sicut de matre caloris. **Sed**
 rudo facit sic de matre frigoris e costringe
 ut apparet in glacie. **Sed** de sicut sua frigi
 ditate & sicut pfectum pfectum costringit &
 copactum reddit ut dispoitoe embrioe
 possit mtrudua mensem mtrudua cofer
 uari. **Quinto** nota q pfectum dispoitoe
 pfectum reddit matrem fetus habere ad
 opationem vehutiam mensem motu mensem
 quia ad huius opationes necessarii requiritur
 corpus cohesio ut de se patet quare
Sexto nota quia dicit albertus q sicut e
 frigidus & sicut. **Dicit** aliquis contra
 quia sicut corpus celestia haberet in se
 qualitates elementorum contrarias cu
 illi planete dicitur oppositas qualitates
 q h' e contra aberrorum in de substantia

verbis q corpus celestia non recipi
 ut pfectum in pfectum pfectum aberrorum
 in pfectum celi cometo pfectum dicit q
 natura recte fecit in h' q coemut
 h' corpus celestia aqualitibus
 contrariis ut in esse possit pfectu
 ut alias coemut dissoluetur et
 pfectum totu uniuersu. **Item** qd alio
 pfectum aberrorum in pfectum celi ob pfectu
 le sicut calefacti ita q nulla frige
 facit rudo est quia ob pfectu seu
 planete lucet & mouet & rudo
 ne talis sit calor ut apparet
 ibidem quare. **Item** qd alio
 pfectum aberrorum in pfectum celi ibidem
 ob pfectu sicut celi sicut eiusdem ra
 tione & io una non e magis fr
 gida & sicut qua alia. **Sed** sicut
 e pfectum celi & pfectum pfectum e albi
 mensem ob astronomi ut apparet
 pfectum abeffu ad pfectum
 in celi mensem dicitur q tales qua
 litates esse in corpore celestia
 bus potest mtrudua mensem for
 maliter & h' non e uniuersu alio
 utualit & sic dicit albertus
 una cu aliis astronomis. **Sicut**
 e dicitur ad pfectum & ad pfectum b'
 licet ob stelle & pfectu celi abso
 lute calefacti utualit in pfectu
 m' cu queda pfectum magis calefat
 qua alia & illa d' calida alia
 id m' calefacti dicit frigidus
 qualiter dicit de planetis quare
 & ad aliud cu dicit q ob pfectu
 celi sicut eiusdem rationis veru
 est formalit & mtrudua no in
 quo ad aliquas rationes accide
 tales utuales mtrudua potest dicit
 cu dicit q omis pfectu celi sicut
 eiusdem rationis quia ob sicut al
 be uniuersu lucide pfectum magis t'
 & m' ut dicitur e dicitur
Existo mtrudua

^{dubium}
hic mouet quodammodo primo ipse mo-
uet sed soluit ibi circa illud no-
tandum quod materia prima primo dicitur
quod corpus in diebus dupli- ali-
cui possit esse dubium quod dicitur/ Bp
satur regnet in qualibet concep-
ne embryonibus cuiuslibet et si dicitur
quod non illud dictum videtur esse mi-
bile quia superius dictum est per
albertum quod in qualibet concep-
embryonibus satur igitur ipse fetu-
no p. primo mensem. [¶] Secundo nota quod
dicitur in libro utro satur quod ly re-
guat per accipi uno sic quod aliquis
planeta dicitur regere quod per iduce
suam dispositionem ita quod non i-
pediat per obstructum. s. per uterum
influentem alius planete et ipso-
modo non accipit oppositum. Alio
per accipere per ignare s. quod quod ab
planeta dicitur detrahatur seu depu-
tatur materia naturae ad
productionem talis vel talis effectus
et in quacumque parte celi fuit situa-
tus et ipso modo accipit oppositum
no Bado nota quod utrum unus plane-
te quod ad eum influentiam ad
aliquod impeditur quod conuincit seu
oppositione cum alia planeta in
aliquo signo sodiati sic quod tale
utrumque influentia quod habet quod
se non potest obesse quia eum uterque
influentia dicitur frenat per uterum alius
planete cum quo coniungitur ad pro-
prium ducendum quod impedimentum utrum
influentia alius planete non ob-
stat quod satur ipse habet dominum reg-
di et influentia sua utrumque non se-
tui per primo mensem materiam eius
ad debita embryonibus formatio-
no ne disponendo. [¶] Tercio nota quod illud
dubium hoc sic potest fieri quia
dictum est in precedenti paritula

quod satur per primo mensem regnat per in fusi-
onem seminis in matrice disponendo ma-
teriam embryonibus quantum ad aliqua cor-
poris membra seu accidentia ratione quorum
forma possit educi de potentia materie
quod hoc possit alicui esse dubium tale. [¶] Bp
in conceptione cuiuslibet fetus habeat regna-
re satur ipse per primo mensem quod si dicitur
quod non tunc est minime illud quod dictum est
in precedenti libro alberti quod eo quod illud
dictum est in precedenti libro alberti quod eo quod
illud dictum tunc omnino videtur esse falsum
et non potest sic dici quod sic probatur quia tunc
ipse regnaret satur per omnes menses concep-
tionis et dispositionis fetus cuius falsitas
per quod dicitur et sic alius planete esset o-
mnino si quantum ad corpus domini superius fetu-
per alios menses sequentes probatur quia
ponatur quod aliqua mulier hodie concipiet
tunc satur ipse fetu conceptum igitur ut
patet ex diebus tunc ponatur secundum quod pos-
sibile est quod alia mulier in octavo illius m-
is concipiat tunc sicut regnat satur
per primo mensem precedentem sic eadem reg-
nabit per mensem sequentem ut videtur
similiter possit fieri in duodecimo quantum ad octauum et ad
quantum et quantum sexum mensem et sic de
aliis. [¶] Quarto nota quod septem pla-
netae de quibus dictum est diuidunt iter-
se totum tempus conceptionis sic quod septem
primo menses unusquisque eorum complectitur suum
regimen per unum mensem secundum illam or-
dinem influentia quod habet in celo secundum
situm et tunc in octavo mense satur ipse unum
regit sicut fecit ipso et in nono
regit ipse superius sicut fecit in secundo et sic
de aliis et apparet hoc quicunque dicit satur
per omnes menses regere ipsum fetu ille non
loquitur iniquum medicum nec astrologus
nec philosophus. [¶] Quinto nota
quod ex illa libro alberti potest formari
in argumentum in forma sic Si satur

ignaret sup dispoitione matie cuius fetus
p pmo me fery sequet q ignaret poms
alios mescos sequetes nro m pgnatoms
faltas cosequens pz addas q bato
cosequens quia qd tpe potest fieri
corepro embrioms idd totumie ptp suc
cedens reguaret fatuq a sic planete
aliqua esset ocofi m regedo fetu gnte
teoy i matre tpe m pgnatoms q e fluy
ut apparet addas a ducedu quare seq

Cum illud nota q ma

hic albertus soluit d dubiu mo motu
i pma sua solucione poit sed ea adpoitu
applicat ibi a io cu matia pmo dicit q ar
ca illud dubiu qta motu e notadu q
matia pma e subituitatibz corpi sup celesti
um mon corp motibz a ideo dicit aristoti
les i pmo methauroz q oia ista m flora
egitue amotibz supioru mon abipis cau
sant mon opz q ista m flora ta vniuersalit
q ptiualiter i spiciatur a sup celestibus
illud intelligit de vniuersalitate nris cor
poribz qtu ad eus singulas speras ac stel
las fixas mon erraticas unde q ista m
flora vniuersaliter egit a sup celestibus pz
quia nichil denouo gnat q elemens msi
mediate utute corporis supioru a h act
stat aberrois duodecio metha q nata
non agit aliquo effecti usab m floribus
msi fuit directa apms supioribus si m
telligetis eia q ista m flora psonaliter
dependeat a supioribus pz oco quia vna
ps celi e nata iroduce aliquo formam
spalem i istis m floribus qua alia ps celi
iroduce non potest ymo potius corrump
a q h sit vny pz p aberrois i pmo de qua
cone a corrupcoe ubi vult q gna eleme
toru mon ptiu cosilio coru e ad vne
ordinata ita q vnu pt fi q alio etiam
ista gnao e m esse co puata aututibus cor
poru sup celestiu filu e intelligedu de cor
poribus mnotis q fut m esse delecta mon
quatu adeo atones a mutaciones amo
combis corporu sup celestiu mon amoti

elemetoz quia ordinatit sit situ
ata sedy maiorey a minore fluit
pfecton a didua aliqu a plame
taz fut delecta i esse quatu ad
causas corp mon opacones et ac
cones quae sequit q ta vniuersalit
qua ptiualit ista m flora i spici
ut a supioribz pmo nota q hic **nota**
assignat qcluo nona huius libri et
est ista oia ista m flora a spiciut
vniuersalit a ptiualit aututibz cor
poru supioru pbat pmo sic nichil
fit denouo i matia elemetari msi
fiat autute supioru pz p aberrois
sedo metaphisice a io oia ista
m flora i spiciut vniuersalit a pti
ualit a supioribz patz q sequet
quia de fery denoua i matia ele
metari aut e factu vniuersalit aut
est factu ptiualit vniuersalit ut
ut appz m hys q pducit p put
factis ptiualit ad m hys que
gunt p pagnatoy seu semus de
afion **nota** q oia huius **nota**
alberti patet trahi alia cocho
p huc modu q corpa celestia re
spiciut matiam pman a p con
sequeti oia ista m flora vniuersalit
a ptiualit pbat sic illud sub
icit corporibz celestibz i transmu
tado quia oquo su ocoi utute
fuit oia i flora q gunt pti
ualit a vniuersalit p matia pma est
huius a maior nota p pmo phy
sicoz quia matia pma e huius
quocunq aliquid fit tunc patz
pmo q supiora i spiciut ista m
flora sedy aristoteli pmo me
thauror quia nichil pducit
usab m floribz msi utute corpo
ru celestiu italia i spiciut su
piora vniuersaliter a ptiualit
ut appz ocois sed sic e de istis

in floribus iſſu utitur ſupioru
et ideo dicit abeſſoyſ i duodeſio
metaphyſice qd oia iſta in flora
habet corp natiam a ſupioribz
et ppter h^o nlla actio pducit i iſtis
i floribz niſi utute corporu ce
leſtiu qd apparet qcuqz effectus
qui pducit etia natia meliſ p
ducit p putrefactionem qd admodu
apparet de ramis vmbz et ſic de
coſilibz aut pducit p propagationem
ſemibz ſicut appaz i hoibz mon
quibusdam animalibz brutis pmo
em effectus ſit a ſupioribz ut appa
ret ſeptio metaphyſice quia oia
q pducit p putrefactionem i ee
fuit mediate utute corporu ce
leſtiu qtu ad corp in fluxu
etia effectus ſed ſit a ſupioribz
ut apparet p aristotalem i ſedo
phyſicor quia ho gnat hoem
nota qd materia i ſedo nota qd dicit
i lra q materia pma et ubi nota
du q materia pma i oibz i pma
potencia et o quo oia tranſmuta
bilis gnat p tranſmutationem cor
poru celeſtiu taqua ageriu
unſalut et particulari et e illud
iq oia talia iſolunt ſedm q
apparet opo phyſicoru i pmo
de generatione p aristotalem vnde
coſtat q aliquid no poteſt fi
x nichilo n^o ad nichila iſolui
et ideo dicit hic albertus i lra
q materia pma eſt ſubſtancia cor
poribz celeſtibz qtu admu
tationem om i ſioru gnatibilu
et corruptibilu **Quarto** no
q aliquid ee ſubſtancia p
intelligi duplicat ppter q nota
q duplices ſunt ptes o qbus
iſta i ee coſtitui queda ei
ſunt magis principales ut cor
pora celeſtia i quatuor ele

menta et tales inter ſe eſſentialit^r ſunt ordinate
ſz alie ſunt etia inq principales et tales
ſunt ordinate ordinate ut ſunt corpora imo
ta **Ex** h^o ad ppositu dicitur q materia p
eſt ſubſtancia corporibz eſſentialit^r ordinat^r
pinto quia e i ſimilitudine comue oibz ge
nerabilibz et corruptibilibz eo q de
eius tale i cludit actu g matie ſibi ſub
ſtante maxie actu et emittit et iſtomo
no accipit hic i pposito **ſz** alioſo coſide
rat ut eſt ens tale qd accipit tranſmuta
tionem ratione corporu celeſtiu ad introduct
ionem cuius forme gnatibz gnatibz et
corruptibilis et ſic e in pposito qd dicit
q materia pma obicit corporibz celeſtibz
exito nota **Subiunct** aliquis poquo
corpus celeſte eſt qdam ager unſale
vnde tuc poteſt pducit effectum pteu
lute i ee ut ta dicit i lra dicitur q ſic
ſz q i quatu utus talis . ſ. corporis cele
ſtis fuit in fluxu tali ut tali matie o
h^o tuc pducit effectum talem ut talem
particulari illius et illius ſpec **Secundo** no
qd d^r q utus celeſtis o ſe pducit ali
qua i iſtis inferioribz unſalut q ly un
ſalut p accipi unmo ſic ut dicit un
ſalut pducit alioſo ſic ut dicit
unſalut calitatis pmo no accipit
ſz ſedmo quia tuc iſta inferiora iſpiciunt
ſupiora taqua unſalut **Septio** nota
q pſpice unſalut ſupiora ad iſta
iſiora albertus no intelligit quia q iſta
qtu ad ob corp actiones operationes et tra
ſmutationes ſit a ſupioribz unſalut
mon i ee pducit comue et ſuat ab
eodem vnde pullus coſumitoe alber
tus adducit ductu cometarior i lra
o duodeſio metaphyſice qd op^o nature eſt
opus intelligere non erratis et ideo in
iſtis iſioribz meliſ agit niſi i memoriam
ta et directa abm intelligere q ſunt mo
tores orbis **Qu** patet q oia iſta i ſer

ora universalit' & spūat' a supioribz mon
 eia p'iculat' **Nota** nota dicit aliqb
 corā ista dīa si p' sequit' q' ista agēia
 p'iculat' ita ista m'fiora esset frustra
 falsitas cōsequēt' p' p'imo celi & m'io
 p'fido p'fioribz q' hō gūat hōiem p'fio
 cōsequēt' quia si oia ista depēdet ef-
 fectū tā i p' q' i cōsuari sūt q' ad singu-
 labz corp' op'atōes & t'ansmutatōes a
 supioribz tā universalit' quā p'iculat' tūc
 agēs & p'atēs erūt oīosa **Nota** q' cōse-
 quēcia non tenet q' licet supiora cau-
 sāt effectū ista m'fiora universalit' & p'icu-
 lat' ad huc tūc nō sufficiūt sū agētibz p'icu-
 labz & iō dicit ab iōibz i octavo p'fioribz
 q' p'mū atq' m'fior agēt m'fior m'fieri
 orbz sū p'fido antiquo **Nota** quā dicit m'
 l'ia q' supiora i spūat' q' ista m'fiora p'icu-
 lat' sū h' p' ead' formā ratiō sic
 q'ūq' sic se h'z q' corp' vna p' h'z m'flue
 effectū talē ut talē dētiat' alia ubi
 p' effectū alia & h' i supioribz talia i
 spūat' ista i f'iora p'iculat' ut p' p'fio
 h' p' e de p'ibz celestibz iōdie ad m'
 f'iora ut p' p'fio & dētiat' iōdie **Nota** sū
 supiora i spūat' p'iculat' illa i f'iora nō
 est a quā ipā respicit q' tūc ad aliquā
 mutatōem seu actōem dētiat' ab aliquā p'ie
 celi dētiat' & iō vlt' dicit albertus i l'ia
 q' supiora p'iculat' i spūat' ista m'fiora
 eo q' p'ies dētiat' celi dētiat' ista m'fiora
 orbz mutatōes spūales & dētiat' tūc
 vna p' celi e nata i t'roducere aliam for-
 mā & aliam & p'fior cōfirmatōe addu-
 cit albertus m' l'ia dicit cōmētatoribz
 p'fido de gūatōe h' dicit gūatōes elēme-
 tōz quēdā sūt gūatōes p'fio p'fio sūt
 asp'atibz p'ibz celi & eodēmo d' de gūatōe
 ne celi m'fior **Nota** q' dicit m' l'ia vna
 p' celi q' celi sūt h'ic p'agatōe om' spe-
 rari solibz supioribz cū sūb p'lanetis et
 stellis sūb m'fior errantibz & ut sic v'it
 est q' celi h'z dūfias m'flueat dūfias
 naturā sūb cūb p'ies dūfias sūb

quas i istis i f'ioribz dūfio fore
 spūales gūat' **Nota** quā dicitur **nota**
 m' l'ia & p'fio corp' p'fio p'fio q'
 corp' cōfiliū p'fio sūt ista quōz
 q'libz p' iōp'it p'fior tōtūb
 ut q'libz p' ignis e ignis dūde
 ut sic dicit q' ignis e corpus cō-
 filitat' p'fioribz cōfiliū quā q'
 libz cūb p' e eūfio ratiōibz
 cū cōtō h' corp' dūfiliū p'fio
 quōz q'libz p' non iōp'it p'fio
 tōtūb nō e eūfio ratiōibz cū cōtō
 ut p'ies aialis & p'fio quā q'libz
 p' aialis nō e aial dūde cōfiliū
 ibi q' aristotiles aial e corpus
 cōfilitat' p'fioribz dūfiliū p'fio
 cū corp' sūt elēmentā alia dū
 m'fiora & utiq' gūatōes acor-
 poribz celestibz ut vlt' albertus
 m' l'ia ratiō quā gūatōes cor-
 porū simpliciu & p'fio p'fio i
 spūat' dētiat' p'ies celi p'fio
 tūc quā cōstellatō caloribz et
 hūoribz e causa gūatōis aeris
 p'fio & cōfio cōstellatō calo-
 ribz & p'fio e causa gūatōis
 ignis p'fio sūt e de corp'o-
 ribz m'fior & dūfiliū corp'oibz
 dūfiliū p'fio ideo quā vna cōstel-
 latō sūe vna p' celi i spūat' m'
 gū hūanā naturā p'fio alia
 dū i spūat' naturā asinā & sic
 de cōfiliū p'fioribz vniū quā
 sequit' de p'fio ad alt' q' oia
 ista m'fiora i gūat' a supioribz
Nota sūb q' dicit aristotiles iōdie **nota**
 p'fio p'fio q' p'fio & eadē
 v'itūte aliquā dūfio v'itūte iōdie p'fio
 dūfio p'fio dūfio cōfiliū p'fio **nota**
 q' illud nō sūt n' p'fio q' talis
 cōstellatō spūalem h'z m'fio dūfio
 e p'fio & gūat' alia dū
 h'z m'fio dūfio cōfiliū p'fio
 sūt q' p'fio cōstellatōe celi
 gūat' vniū i dūfio vniū p'fio
 idē & p'fio cōstellatōe i dūfio

altius spei dū p̄ manifeste qd
ista m̄ flora p̄culat̄ i p̄tū a
supioribz q̄ dicit albius i h̄a seq̄

Et ideo n̄ materia p̄a

In ista pte applicat solucōm sup̄
p̄tū ad p̄tū a p̄mo facit h̄
i gualit̄ p̄do i spali ibi a p̄ h̄c mo-
dū p̄modiat̄ Ex quo materia p̄a
tā v̄salit̄ quā p̄culat̄ ē sub
stantia corp̄ibz supioribz iō necessa-
riū est q̄ i capiat formam p̄tū
laue alicuius sp̄i det̄ate ab aliq̄
agete spali q̄ nō potest esse
corp̄ celeste i ḡmū sic q̄ tale
corp̄us spali i capiat materiam
p̄mā quātū adhuc forma ul il-
lam p̄se introducēdā quā qua-
ritate tale corp̄us i ḡmū daret
v̄nā formam eadē ratiōe daret
aliā p̄tū q̄ om̄s forme q̄
sūt p̄tū i materia p̄ma v̄tuali-
t̄ cludat̄ i motū p̄mo a iō optet
dare aliquā p̄tū seu cōstellatōz
celi spali i p̄tū materiam
p̄mā ut disponat̄ ad introducēdā
illū formā spali a nō aliū

nota p̄mo nota q̄ h̄ assignat̄ cōclusi-
ōem et ē ista materia p̄ma i capiat
formam spali a det̄ata pte seu
cōstellatōe ideo materia p̄ma i ca-
piat formam det̄atā ul i capiat eā
i capiat corp̄ celeste i ḡmū i q̄tū corp̄
celeste p̄tū se totū q̄ eadē
ratione quā tale corp̄us i fluctu-
atōe p̄me v̄nā formā eadē
ratione a alia a sic nō daret sibi
aliquā formam spalem de ista
ratione sic p̄cedit albius q̄ p̄mo
pōnt cōclusiōem p̄do p̄tū mōre
a eā p̄tū iō i mouet q̄dam dubiū
p̄do ibi nō ē ab ip̄o 3o ibi a nō
sufficit p̄do notādū q̄ p̄tū mō-
r̄s sūt i h̄ quā tale corp̄us
celeste i ḡmū potest efficiē dū

*ut ap̄ta celi sine q̄stellatōe
coe d̄m̄ata celi nō ap̄-
paret q̄ sufficit d̄m̄at̄
p̄ nō recipit a corp̄e
celeste i ḡmū i q̄tū
corp̄ celeste*

os formas quas materia p̄ma p̄t i capiat ut
apparet p̄ cōmētatorē i d̄m̄at̄ me-
thaphisice quia dicit q̄ om̄s forme fūda-
te i fūdamēto nō v̄tute a i actu sūt i mo-
tū p̄mo a p̄tū h̄ iō assignat̄ nō possit
quā materia p̄ma a corp̄e celesti i cōmū
pōtū i capiat v̄nā formā spalem quā
alia v̄tute opt̄ q̄ p̄ disticta forma i d̄m̄-
at̄ mat̄e p̄me a det̄ata pte seu cōstel-
latōe celi q̄ ē p̄ncipale m̄ t̄tū seq̄tur

Et nō sufficit

h̄c tollit q̄dam dubiū quia dicit̄ est
q̄ ad formatiōem spalem i t̄ducēdā mat̄e
p̄me i quirit̄ spalis cōstellatō sū det̄ata
p̄s celi d̄m̄at̄ aliquibz videt̄ q̄ h̄ iō
i ḡrat̄ de necessē s̄ q̄ ad t̄lēm formā
spalem mat̄e i t̄ducēdā sufficit de-
t̄ata v̄tute p̄tū i semie i p̄tū i ma-
t̄ia ap̄tū a iō spalis v̄tute sp̄m̄at̄ v̄-
nā tū corp̄e celesti p̄t i t̄ducēdā formā
spalem i materiam p̄mā ita q̄ nō cōne-
quāt̄ spalis cōstellatō sū det̄ata
p̄s celi illud dubiū tollit d̄m̄at̄ q̄ nō
sufficit adh̄ q̄ v̄tute spalis i p̄tū sūe
agens p̄tū nat̄ale p̄tū p̄tū p̄tū
equali i p̄tū corp̄e sup̄celesti
quia post quā sp̄m̄a fuit det̄atā ap̄tū
a p̄tū i aḡm̄ mat̄e q̄m̄ illud habent
v̄tute p̄tū a quo ē det̄atā talis t̄m̄e
v̄tute nō aḡt spales actiōes q̄ materia
fetus n̄m̄ spali i formādo m̄ spali
h̄ gubernat̄ a det̄ata pte celi quā
aliter a sua actiōe det̄at̄ p̄tū p̄mo
notādū q̄ ista v̄tute semialis nō sufficit
ad spalem formā mat̄e i t̄ducēdā
sūe spalem i fluctuā celi h̄ p̄bat al-
bertus i h̄ p̄ aristotile i p̄do ḡrat̄
ubi dicit q̄ sol i obliquo t̄culo ul lato
solis ē causa ḡrat̄ i istis i p̄tū
h̄ addēdū loq̄tur cōmētator p̄mo metha-
ph̄ dicit q̄ materia p̄ma i diff̄rēt̄ nō i capiat
q̄m̄q̄ formam s̄ p̄mo formā v̄salēm
elementarē a mediatē illa suscepit for-
mam i p̄tū talis ul talis a talis ordo.

susceptio formae non potest esse nisi materia
spatialis gubernetur et ab aliquo disponatur.
Nota quod licet solutio huius dubii moti sit
in hoc quod materia prima ad susceptionem spatialis for-
mae sic disponitur ad determinatum partem suam costel-
lationibus celi et sic quo ad copiam et eodem
facionem necessario disponitur ad frigiditatem et siccita-
tem sicut in quolibet tempore conceptionis per primum
mensem. Nota quod dicitur in libro quod semper pa-
tris gerit in se unum suum uterum patris et uterum
quod ipse patris est affluat aie unum patris quod
sicut una patris in fluit et dicitur per esse et unum
et ita etiam semper decem ab eo gerit unum aie
sic quod disponitur mensem in matre per quatuordecim
fetus collectum per lineam et figuram. Illud
si non potest nisi mediante costellatione spatiali cor-
poris celestis et sequitur.

Et per hunc modum

hic albertus applicat solutionem ad primum in
spatiali et primo facit hoc primo respondens tunc quae-
stioni et si aliquis querat. Primo dicit quod sit super
dictum quod materia prima non suscipit aliquam
formam spatialem ab agente particulari phi-
sico nisi gubernetur et spatialiter disponitur ad spatiali
costellatione patris celi sic manifestat esse
propter modum de deo nostro sicut. Si quod sua
influentia spatiali huius per primum mensem in qua-
tundis disponit materiam fetus etiam introducitur
disponitur et formam spatialem motu generationis
sue naturae exponendo se dicit quod quod dicitur.
quod sicut in igne in principio conceptionis fe-
tus huius intelligitur sic quod sicut igne in hoc loco non
accipit. patris quod per influentiam disponitur talem
qualem ab alia parte seu alio planeta introdu-
ci non possunt quod tamen de necessitate ad fetus
generationem requiritur et ideo si in aliqua spatiali huius
dies vel noctis non dicitur. igitur sicut in
aliquibus aliis planetis huius non est eo quod
talibus uteris in fluit totaliter tollat a tali cor-
pore sed per tanto quod alius planeta seu alia
per celi in ista huius apta natura est in fluit tales
disponitur in materia quod sicut in introducere non
potuit patris quod actus actoris. Nota

primo quod hic assignatur conclusio octa
et est ista. sicut in igne in quolibet
conceptione embryonis per primum me-
sem perbat sic sicut in quolibet concep-
tione per primum mensem perbat age in ma-
teriam embryonis ipsam disponendo
ad spatialem formam introducenda quod
re sicut in igitur materiam fetus per
primum mensem in quolibet concep-
tione embryonis alia apparet per al-
bertum hic in libro et consequenter de
se est nota tunc sicut in illo tempore de-
bit perbat disponit materiam fetus
ad spatialem dispositionem et for-
mam introducenda quod alius pla-
neta sive alia costellatio celi
spatialiter facit non potest et. Sed non
quod corpora celestia non se agunt in
quatuordecim materiam et huius apparet quod
tunc quod fructus non in tempore quod
in igne in matre tunc quod libet non agunt
in quolibet si tamen de tunc agunt in
sua de tunc et proportionabile et
in quolibet corporis celestis dicitur
se regunt cura sua per materiam
tiam quod spatialiter est disposita ad
sua actionem in quod tunc et tunc
corpus dicitur non regunt in spiritu
alio materiam quod non est disposita
ad ipsam actionem seu in fluit
susceptio quod actus actoris
in parte disposita et huius apparet per
aristoteliem primo de anima et ideo apparet
quod tempore perbat aliqui homines
moriuntur et aliqui non quod quod perbat
disposita ad talem in fluit perbat
sicut tales recipiunt quod ubi
sunt uti fortes et boni dispositi quod
sufficiat tunc in fluit et sicut perbat
et tales non moriuntur sicut apparet
in tempore quod perbat huius quod ego tunc
et quod non et perbat aliam et aliam

dispositionem in corpore corporibus et non aliter
corpora celestia agunt in ipsa. **Item**
nota quod huius dicitur per respondere
ad dubium primum motum concedendo quod
scilicet si ignat super materiam dis-
positam ad suam actionem suam in
fluencia suscipienda non tamen dicitur
sequitur quod si ignat super quicquid
materiam et quia materia fetus in fusa
matrice per primum mensem conceptionis
est disposita ad suam actionem suscipi-
endam quare tunc ipsam regit. **Sed**
quia per primum mensem non est dis-
posita ad eam actionem ideo tunc ip-
sa non regit. **licet** tunc tunc regit
et materiam respectu sue materie proprie
sicut per dicitur de singulis planetis
quod quilibet eorum in tempore regit non
tamen super quicquid sed tamen super materiam
dispositam ad eorum actionem seu in-
fluencia. **omnis** suscipiendam proprie
habet tunc ipsam per secundum mensem
dicitur. **ergo** re et sic de aliis. **Quar-**
to nota quod istomodo loquendo quilibet
planeta in qualibet hora diei vel
noctis dicitur regere et spiritui actus
materie et spiritui alius potest di-
ci non regere et hoc seclusa contra-
dictione qualis. **Quinto** nota quod quilibet
planeta non sic dicitur regere quod
ad eum per dicitur in pensu sed solum dicitur
regere in qualibet hora diei vel noc-
tis et hoc quo ad eum in influencia
qualiter. **Sexto** nota quod spiritus
afficit spiritum in corpore humano ut
apparet in libro de effectibus planetarum
et est frigidus et siccus complexionibus
unde in hora spiritus malus est frigide
spiritum et bonus frigide spiritum
unde de ratione spiritus est contrarium
ut dicitur et quia materia semialis
in principio conceptionis est ita ipsa
quod nisi ita esset et colligeret mediam
te vigorem spiritus unde generatur
retur. **Sequitur** si si aliquis querat
Sed si aliquis querat

Hic albertus respondet tunc questionem de
superius dictis quod aliquis querat quare oia sa-
piens dicta habet si comodo quod dictum est
respondit albertus quod ideo quia si sunt ordi-
nata primo motore simpliciter qui est deus
et originaliter oia ista disposuit et ordinavit
ordine primo et sublimi ita quod quilibet conste-
tus subtili ordine constituitur propriam virtutem
sed exigentia proprie nature sibi competentem
nota primo quod utrum huius questionis patet
in hoc aliquis enim posset dubitare
quare corpora super celestia sunt eorum in flue-
tus diversificata ita quod quodam adeo una
in influencia habet in introducere aliquam for-
mam spiritalem in materia et quantum ad aliam
non adhuc enim est dicendum secundum albertum
hic in libro quod huius est in se deus qui ita
ordinavit quod diversis partibus seu constellatio-
nes celi spirituales possunt producere in ipsis in
floribus diversis formas quia causa prima
scilicet deus producit unumquodque parte celi sue
aliqui planete originaliter propriam virtutem
et hoc secundum exigentiam sue nature secundum
quod posset in flue ipsi materie ad eum operatio-
nem sue in influencia disponerem. **Nota**
quod dicitur in libro secundum exigentiam sue nature
quod dicit albertus primo quia oia corpora
celestia non sunt non sunt eorum per se et proprie
hoc etiam oia non potuerunt in tempore di-
tutem in fluere eorum per se et proprie a prima causa
non quilibet secundum eum possibilitatem talem vir-
tutem in tempore et secundum hoc ultimus in istis in
floribus in fluit. **Secundo** nota quod corpora ce-
lestia non sunt eorum per se patet ex eo quia
si sic sequeretur quod iterum ea non esset ordo et
totum unum non esset bene dispositum quia
secundum aristotilem primo methaphysice una dis-
positio totius unum si consistit in debito
ordine eorum unum et proprie hoc oportet quod cor-
pora celestia iterum se habeant ordinem per-
fectionis et in perfectionibus. **Quarto** nota
dicit aliquis contra in dispositionem alberti
in libro ad dubitationem sibi mota videtur
quod non valeat quod si esset bona tunc finalis
salvatio seu in dispositio primo possit fieri
ad quicquid quodam quodam posset finaliter

facile ad hanc questionem respondere quod quatuor
questiones et respondere possunt respondere quod
quod primum motor simpliciter. s. deus contulit sibi
talem virtutem et eodem modo si respondere ad quatuor
aliud quod dicitur quod deus alberti est suffi-
ciens ut patet et probatur per ad rationem et rationem
rati sequitur quod facilius respondere et non quia
est quod nota quod duplicia sunt causa quedam
quod de pedet a prima causa et naturaliter et a me-
te ut sunt intelligentie etiam prima et omnia corpora
caelestia et si queritur de talibus quid deus
contulit ipsis tales ut talem virtutem seu influ-
entiam tunc per assignari illam rationem quod deus
est si alia sunt causa prima causa simpliciter
depedentia mediate et de talibus non suffi-
ciens habita si oportet quod alie cause magis
mediate assignantur. **Quinto nota** quod dicitur
in libro quod prima causa dedit corporibus cele-
stibus primum et illud dicitur per intelligi quod illas
virtutes non contulit eis de novo sed ab eterno
ut in quibus cause efficientis per deum sunt meta-
physice quod patet cum cause finali ut apparet per
albertum in duodecimo methaphysice. **Sexto nota**
quod dicitur in libro quod prima causa ministrabit
eius virtutem primum virtutem et quod ad istud co-
firmationem loquitur aristoteles in duodecimo
methaphysice quod dicit quod primum ens est causa
omni aliorum virtutem quod sunt primum ad idem loquitur
aristoteles in duodecimo methaphysice quod dicit
quod primo ente depedet cetera et omnia naturalia
in primo ceteri etiam de primo quidem ente
omnibus divinitus esse et unum huius quidem
clarum huius non obscurum. et omnia causa ap-
depedentia non sunt eorum primum et non primum
eorum primum in fluxum seu eorum perfectum
esse primo et hoc est est primum de beatitudine bo-
na dispositionem totius unius ut apparet in duo-
decimo methaphysice et post huius rationem gratia

Post hoc iouis gratia

Hic declarat qualiter ipse iupiter huius dispo-
ne fetus primum ad sua in fluxum dicitur
quod per huius. per primum mensem tunc gratia et
bonitas ipsius iouis disponit naturam

ipsius fetus ad susceptionem forme
mebrote et sua caliditate confor-
tat fetus et ipsius sua humiditate
et sic fetus per primum mensem sube-
domo et ipso ipsius iouis. **Nota nota**
primo quod linea trahit conclusionem non
huius libri et est illa primum igitur
fetus per primum mensem per conceptionem
probat. sic ille planeta igitur
ipsius fetus per primum mensem qui huius
disponit mebra conformiter me-
bra primum et humorem et maiorem
per hoc quod si autem dicitur in introduci
oportet quod corpus sit dispositum et mor-
per in libro. **Sexto nota** quod primum
est calide et humide nature et propter
nobilitatem suam dicitur stella re-
galis per huius quod huius qui nas-
citur sub eo naturaliter sunt boe
complexiones. **Tercio nota** sicut **nota**
habetur in libro de effectibus pla-
netarum quod primum qui est calidus
et humidus augmetur et dilatat
naturam ut possit debite orga-
nizari et assimilari epati in corpore
humano in huius enim malum est
per gratia epati sequitur.

Tercio vero mens

Hic auctor ostendit qualiter fetus
disponitur in tertio mense primum talis
planeta disponit fetus quod sua
caliditate et siccitate dividit
brachia alaribus et colla separat
et caput format. **Nota primo** quod **nota**
colla linea habet. conclusio decia
et est malum igitur fetus in tertio mense co-
reptionis probat. sic ille planeta
igitur fetus in tertio mense quod mebra
distinguit membra et humorem et maiorem
per quod huius fit in tertio mense mor-
per in libro. **Sexto nota** quod maior **nota**
in rationibus et primum quod per duos
menses precedentes materia non fetus

no fuit disposita ad influentiam alicuius
planete et speciem et cupiedum
per illud quod est mater calida et siccum
cuiusmodi est mater. Tercio nota quod
in sexto mense ante partum corpus ma-
teria est disposita et mollificata que
est forma abilius ad separationem membris
et quia dicitur fecit quod potuit
quod tunc incipit mater in tertio me-
se sequi.

Quarto uero tempore

Hic auctor declarat per quem modum
disponit fetus in quarto mense co-
ceptionis dicitur quod in quarto mense
utitur spiritus solis ad uenies in primis
in primis formam et creat corpus et
sensibilem motum ac prout ad
in est secundum rationem medicorum et
quorundam astronomorum et philosopho-
rum qui inter omnes partes grandis cor-
pus primo generat et utitur spiritus sua me-
bra nascuntur et deo quarto mense
aspirat soli hinc dicitur quod sol est ra-
dio utitur vitalis hinc per se de ge-
neratione motus in obliquo circulo est

causa generationis. Nota primo quod ista
libra trahit quodammodo libri et
est sol igitur fetus per quartum mensem
quod creat et producit formam et materiam
si sol est humor et sic. Secundo nota quod sol
est calidus et siccus sed caliditas
solis multum differt a caliditate matris

et destructiva caliditas solis uni-

ficat. Tercio nota dicitur aliquis
etiam mater producit formas et dispo-
nit membra in libro philosophiae. Consequenter
et assumptum per philosophum predictum
videtur breuiter quod sol producit for-
mas intranscendentes et subiles et etiam
causas materiales si per mater producat
formas transcendentis et actuales.
Quarto nota quod dicitur ab inter-
medicis et philosophis medici di-
cunt quod caput primo generat si phi-

dicunt quod cor primo generat et per concordantiam fac-
tum quod media breuiter dicitur et philosophi quia
ad formationem partium sic caput primo ge-
nerat quod sic fetus primo partibus hinc quod
ad partem formam sic cor primo et principaliter
generat et sic utique opus breuiter per saluare
Quinto nota quod ipse sol creat cor causa
est quia sicut sol hinc in ordine ad alios pla-
netas in celo sic cor se habet ad membra prin-
cipalia spiritus corporis

Quinto uero tempore

Hic albertus declarat per quem modum
fetus disponit in quinto mense et dicitur quod uenit
sua uirtute per se ligatones quorundam
membrorum partium quia format aures
nares os et uagina uulnam et aliud membrum
et femellum. Et uulnam mammillas et separat
manuum digitorum et pedum. Nota quod ista libra
est conclusio duodecim et est uenit dicitur in
quinto mense super ipsum fetus ipsum disponen-
do et membra formando probatur sic ille pla-
neta igitur fetus per quartum mensem ipsa dis-
ponendo et formando qui producit prout dicitur
da minor quendam membra uenit et humor
et maior nota quia ista membra solu
disponit et format etiam quinta mense minor
per in libro. Hinc dicitur quod uenit hinc dicitur
super luxuriam etiam quod etiam format membra
quod pertinet ad corpus ut uenit uulnam sequitur

Tempore influentiae

Hic uult qualiter fetus igitur in sexto mense
dicitur dicitur et influentia et regimen mer-
curij format instrumenta uocis et corporis
supercilia et fabricat oculos et facit cresta
pupillos et facit ungulas et capillos
et igitur fetus in sexto mense. Nota quod ista
libra trahit conclusio triadecima et etiam
et est etiam igitur fetus per sextum men-
sem probatur ille igitur per sextum mensem
conceptionis quod producit instrumenta uocis et
supercilia et oculos capillos et unguibus et
ungues mercurius est humor et maior
nota quia humor membra format in sexto

mese mēse p m hū hūde faciedū q m sūre
mēta uocis sūt guttor pulmo a terree de
tes ligua palatū r a quia mēuū habet
dōm sup uore g r h formide i sūmēta
uocis a qui gūant subciū domo sūt bōi
tūtores. **Nota** faciedū q mēuū dūat
sup capillos a ungues nūb fetu bō
e q mēuū dūat sup hūores corpis
sūos a frigidos a potalibz gūant capil
li a ungues ut p p galienū m sūdo teg
ni. **Nota** mēuū e nāte sūre et frigi
de a opat p sēctū mēsem a si i uenit
aliqua bōi facit ea meliora a si aliq
mala facit ea pēyora seq.

Septio uero repore

hic ostendit qualiter hūa disponit fetū dūb
q hūa i pōnt finem a i plet aurigenas
carnes. i. poros i carne a i plet sup fi
nem a i pē uenit a mēuū una cū hūa p
tū hūditate corpis p q augmētāt. **Nota**
septū mēsis datus est opacōi hūe. **Nota**
conclusionem quarta a e ista hūa igit fetū
p septū mēsem pbat. ille planeta re
git fetū p septū mēsem qui i pōnt fi
nem opacōi a humectat fetū i plecto co
munitates corpis hūa e hūoi i r maior
nota q talia sūt i septio mēse mōr p
i hūa. **Nota** faciedū dūat i hūa hūa i pōnt
finem q dūp e finis sūp dūb a fi
nis sūm quid mō hūa nōy i pōnt finem
p mōio sūmedo finem quia tūc sūm
nichil disponet uldū q e falsū ut pteb
i hūa sequēti si bō i pōnt finem sūmō
sūmedo finem. **Nota** hūa dūat aurigenas
carnes. **Nota** hūe dūat porū i carne
pōstēres hāc de causa quia porū carnis
hauriūt hūditates cū quibz carne re
plent a talis i plecto fit m fetū p i flu
entia hūe mōra hūa dūat q hūa augmen
tat fetū q hūa e hūda a fetū mētur
p hūditate a ppat mēmetū quia aug
mētāt mēstruū sequit.

Postea influētia satm

hic declarat p q modū disponit fetū m
octauo mēse dūb q octauo mēse sūm
uerū m apit regnare iā fetū quia mētu

i frigidat nūy a p cōsequēs pēd
git a sūat fetū a g quidā ap
mimi dūat q puer quātū i octa
uo mēse erit moritūg a hūoi
causa i sequētibz apparebit. **Nota**
hic conclusionem quādecim a est
sūm igit fetū p octauū mēsem
pbat. ille planeta qui cōstingit
mēbriā mēteribz a nūy fetū ne o
eat igit fetū p octauū mēsem
sūm e hūoi i r maior nota
qā frigidat a sūat sūm cō
stingit mēbriā fetū ne oeat
de ures mētu quia m illo mēse
nō debz si pūb a iō malicia sa
tū cōstingit mēbriā mulieribz
hūde faciedū q puer nūy m
octauo mēse erit omo male cō
plexioibz a disponētibz. s. mor
bidus ppt mala cōplexioem sū
ni a cito moit ppt frigiditatem
a ppat sūm sūm. **Nota** sū
cūdu sūat habet m libro de ef
fēcōibz planetarū q i octauo
mēse pūpue nascūt cēci a clau
di a pēb sequit dūtu.

Decimo nono mēse

hic ostendit qualiter fetū disponit
nono mēse dūb q nūy sūp
sūa caliditate a hūditate rectifi
cat fetū a g fetū qui gūat
i pto mēse e fortis a bō disponit
a loge uite. **Nota** hūa hūet
conclusio sūm a est ista iū
pū hū dūy sup fetū i nono mē
se pbat. sic ille planeta qui ca
lescat a humectat fetū dūatur
sup nūy nono mēse sū sūpiter
e hūoi i r maior nota quia hū
opat si i nono mēse mōr p
i hūa a qualiter nūy sūp disponit
qū ad dūp fetū qū ad
cōplexioem pōstē ptebit seq.

Est autē adhuc no

tādū hic psequit de formatōe
fetū quātū ad accidētia cor
poris se tenētia a signis pōstētibz

et sic ambo huius dantur a tunc ad rationem mi-
 eborate sunt negat. consequentia causa e
 quia tunc i una pte pt esse nature sunt et
 i alia pte ne hude. **Septimo** nota aures
 e ps dignior celi quia e pceller pceller
 aoris complexiois a melior qd aliq alio
 signu qd hz naturam sanguineam a go possi-
 tate m illo signu maiore fiet gradu et
 cocepto pte calidu a hudu. **Septimo**
 nota qd ptem galienus i libro de humore
 qd dicitur planetarum cu diuinitate sig-
 norum i sodiaco pducit i fetu diuinitatem
 hz p i quia aliq quatuor puer q affila
 pte n m m n alio aucto a sic de alio pa-
 rentibz hude dicit galienus ibidem qd ois
 substantia corpora aucta e ligata i planetis
 a signis m sodiaco quatuor adeo m flue-
 cia capienda. **Octauo** nota huius dicit atha-
 ro quidam bbi auctor tangit conclusionem octa-
 uandem a est ista illa duodecim signa
 i sodiaco. s. aures thaurus gemu tauru ha-
 bet formam a disponit i corpore humano diu-
 sa actia diuisoru meboru pbat sic qd quqz
 hz figurale seu disponit meboru corpus
 diuisa diuinit sup diuisa accidentia diuisoru
 meboru m corpore hz ista thaurus gemu
 sut huius i. a. maior nota quia tales figu-
 rationes a dispositiones corporales sut accide-
 fetus a maior p m huius. **Nono** nota ptem
 galienus ob res nales utit formis i sp-
 tu superioru go m faus disponit p m plu-
 curu planetarum ptem qd nung fuit tali-
 ter dispositus apertibz. **Decimo** nota qd
 quod huius e i thauru tunc malu e pigne
 collu ut dicit m istis usibz. **Et medicus**
 caueat ad ptem collum ptem eode-
 mo cu huius e m gemis malu e tunc sig-
 norem i brachys ut d. m h. usu. **Brachys**
 no minuat cu lustrat huius gemellos. **Pre**
 tacer hz domi sup ptem hude ptem pul-
 moleculu i tunc no minuet. **Pre** leo i spi-
 ritu cor i d. cor grauet a ptem i tunc
 tunc huius leonem. **Sedecimo** nota de illis
 signis qda sut calida m pmo gradu pta
 q tunc sut frigida ul futa i alio gradu

et confuso qd p m medicos. **Quode-**
 no no qd illo i spiat costas et
 aliqua i tunc i quod huius e i tunc
 malu e tunc i tunc meboru
 ut p m hz i tunc huius i tunc
 nens i tunc dicit noli tunc
 i costas tunc tunc frequet
 ferent datur tunc tunc
 nam. **Terdecimo** nota ista duo
 decim signa diuidit celum equa-
 lit i duas ptes equales sunt m
 duas medietates quia pma sig-
 na cotinet una medietatem hz
 alia sex signa cotinet alia me-
 dietatem. **Ex illo** sequit qd superior
 ps hois e calidior a ferior quia
 formator a signis calidis i sodi-
 aco i fior no ps e frigidior et
 debilius qd formatur a signis fri-
 gidis. **Quarto** no huius dicit dya-
 frama. **Sed** dyafring e queda
 pellicula diuides corpus hois m
 duas ptes ita qd meboru spualia
 i cor a pulmo segreget. **me-**
 boru i tunc ut sut stomachus et
 epm sequit huius

Et non hoc expime

hic declarat dicit superior ptem
 enas. s. qd ista m fiora diuismo-
 de dispoite a superioribus a spualia
 illud declarat de huius a dicit
 nullus qd crede. **Ista** dicit sic
 futa quia possit cofuati plu-
 ribus ptem ptem ptem
 est quia venenosu e a malu
 tunc aliq meboru cu fto huius
 ptem i tunc istis meboru qd
 causa e hz quia huius causat huius
 ditatem ut p m si tunc i tunc
 denotte ponit ad radios huius
 res tunc ibi quibz i tunc hz
 no fit sp i spualia statu huius a ut
 melius intelligit ptem statu
 huius dicit qd huius m ptem i tunc
 e calida a huius usqz f. semple

et tunc dicitur esse in primo statu et tunc postea
est calida quousque est plena et tunc
dicitur esse in secundo statu deinde est
frigida et sic quousque id est semper
plena et tunc est in tertio statu et tunc ul-
tius est frigida et humida quousque non
soli coniungit et tunc est in quarto statu et
tunc in primo statu maxime huiusmodi humido
putrefacere et tunc exponit dictum
suum dicitur ledere sic membris et gra-
uitate voluerit et addit humiditate hu-
miditatem quod quo nota. **Nota** Albertus
in de anima sua confirmat opinionem
quod secundum philosophum octavo physicorum
opinionem de corpore primo ut cor-
dat in rebus specificis. **Nota**
Nota dicit quod non debemus tunc membris
fieri causa huius est per membris
quod tunc humida ad illud membris con-
tinet et ibi grauitate a partematurato
quod huiusmodi corpore in aere malum est
fleuothomari capitis venam. **Nota**
Nota dicit quod si carnes
ponunt de nocte et tunc est quod
radix huiusmodi maxime huiusmodi
quod huiusmodi sequitur putrefactio
et per consequens animi grauitate pollo
sequitur quod etiam malum est quod radix
huiusmodi tunc voluerit quod huiusmodi
et non possunt. **Nota** dicit quod huiusmodi
habet quatuor statum
habet exponit sic per quatuor quod dicitur
habet etiam per deum est quod prima quod
dicitur est sanguinea et sic coleia sequitur

Sonans soni mei

hic ponit unum documentum in forma
de ob suos socios volentes consue-
re et tunc in membris dicitur. **Soni**
mei debetis scire quod quibus mu-
lieres occultet huiusmodi causam
et tunc huiusmodi cognoscit effectum et tunc
huiusmodi ignorat doctore tunc per mala
nulla operantur. **Nota** aliquis vir tunc
eis est in coitu tunc membris aut
dicit in viris magna lesio et grauis

putrefactio et sic vilis et per suum apponit
sicut doctore quod membris in istis et in aliis co-
silibus huiusmodi sunt et si bonum est dicitur huiusmodi
berit. **Nota** quia per creatoris timore et igitur
ad per membris delectabo. **Nota** primo quod sit
deum est fuit quod fluxus menstruum in se di-
uisificat secundum diuisantem alius et alius
quadre et tunc in femelle cognoscit sta-
tu huiusmodi per membris. **Nota** secundo quod quod
per membris in ultimo statu huiusmodi sunt in
struete quod membris subtiliter sunt ledere viros
per membris tunc eis coitu per qua lesione co-
surgunt membris in membris in membris et
habet si in principio in membris non apponatur
quod in membris ob vere tunc sunt quod sunt se-
sibiles et quod quod vilis ledere sequitur
lesio totius corporis. **Nota** dicit
in huiusmodi quod aliqui sic exponit quod illud
fuit de quo loquitur Albertus sit acutum et
subtile et quod membris patitur in membris
si tunc vi tunc tunc per membris tunc aliqui per
videtur aliqui per membris solet volue-
runt et sic vilis tunc tali fuit et tunc me-
mbris per membris in membris membris in membris
tale voluit et in membris in membris suo veneno quod
habet vilis et membris in membris porosa et tunc
et quod talis membris tunc in membris et quod ob vere
tunc tunc tunc talis membris tunc tunc per membris
per membris. **Nota** quanto quibus dicitur exponit huiusmodi
sonat per textum non per opinionem et dicit
opponit quod in membris in membris tunc huiusmodi
sonat quod alius exponit quod fuit in membris
tunc tunc potestale per membris huiusmodi
membris duplo et tunc tunc potestale per
tunc ut sunt membris corrosive tunc
membris et membris tunc tunc in membris
aliqui aliqui in membris ut sunt ab ob calo-
vide huiusmodi et sic. **Nota** dicit quod tunc
attuale ut fuit in membris tunc quod fuit in membris
in aliquo membris ut ab ipo huiusmodi
membris in membris dicitur quod dicitur huiusmodi
de primo fuit et non de secundo. **Nota** pro quo sciendum
quod quod male membris potestale in membris po-
nunt tunc coitus de istis corrosivis ad
membris suum putrefactio et tunc membris

durile e ualde porosa & ideo pata corrodit
 & leditur a talibz corrosiuis // Dicit tñ aliq
 qre tñ mulier non ledit seipam in mebro
 cu qñb corrosis Respondet q uiaa muli
 eris no e ita porosa sicut uiaa uirilis // Et
 dicit alia & meli9 q auteq i ponit ista
 corrosiua ad uiaa iungit ipam cu oleo
 rosato & ita no ledit m uiaa // Item
 scieda si ista lesio fiet lua postere m
 ultra eus quadra .f. m scorpione & si esset
 comato lue & venereb tñ ista eet mte
 cupabilis & ista causa e qz scorpio et
 uen9 diuut sup uiaa uirilem & tñ ut
 latm9 pñ si qo sciatu hūoris de tali uol
 uere & p conseques m curio pñ mima
 i fluxu hūiditū sequit totus

Primo quide de luna

hic declarat illud dictu q dictu e pñ
 qpmatu q pñt qo eo q si indy laues
 de nocte submittat p fenestris pñt
 ad caput dormietis facit dolore capitis
 & fluxu reumatis & causa hui9 est pñ
 tacta & hñ papue intelligit iultra qua
 diu // Nota dicit aliquis qualis talis
 hūiditas causat dolore capitis // Respo
 det q pñto fit obstruio potu iere
 bio ita q f vapores & fumi no pñt qo
 alari // Unde qui tñ incipit laborare ta
 lem hūiditatem cerebro m fluxuam eam
 dissoluendo causat fluxus reumatis ad
 nates ul ad pectus ite fluxus reutis
 e arida matia & plectmatia & pñetes
 qñm debet modicu comedere & bibere m
 tid uigilare ne multitudo hūorū & vaporū a
 bo & potu dissolutor dignet ad Cerebru
 qñm hūectado & fluxu reumatū augmē
 tado // Epules pñes uigiles pñ reumate cu
 res // Unde scieda q ista passio fit maxie
 lua postere iultra eus qñm a go illo
 tpe bonu est q ho caueat se ne indy
 laues tpe dormitibz submittit angustia
 formula attigetes caput eñ feretes

diu i fumitate q pñ medic9 etib m
 fumitibz egrediet qñt i corpe hūano

Post her influēcia

Impedeti pte opedit nateus me qo
 pte me tñ & oppte corpis tñ / hic dñ
 oppte nateua oppte uelut .f. cor
 pus & me se theca corpi hūano abtu
 tibz corpi sup celestiu i fluxu di
 ceb // dñ referat ad m fluxu
 planetarū quos itaq notauerūt tu
 moeb natus sup hoies oppte corpis
 & me & tñ psequit ibi dñ qñdē
 de istis septē planetis p ordiem
 & pmo de satūno dñs // Satūne est
 et obscur9 & tardus & grauis & fat
 uatū qui subipo natus fustū i co
 lore & oppte corpis plan9 & flauos
 capillos & erectus & durus & non
 e hūidit9 & male disposit9 & pñus
 subtile & hñ assuū i calcaneis figa
 lit .i. pñ dispositū figuralem // Sed
 iste idem filiq scdm aum e mltu
 pfidie & tristitie & malign9 dili
 gens feridu & dñat pñtū de
 pñeta & est piger i ressu & est
 hūmōsus & fit socius luxurie
 & malice abhorret coitu // Obat
 q pñm iterū m mgtū i har
 matia qñm natus fust sub pñno
 hñ omo malis iudiciis oppte cor
 pus // Nota pmo q atq pñi uora
 uerūt planetas dñs matē qñ
 uiderūt pñ fluxu planetarū quā
 & corrup9 pñtū i fluxu // Et pñ
 alio q m tpe aristotilis no no
 uet aliqd de pñ causa puta de
 do m dñtelligeribz // hñ tñmō cor
 pa celestia dñerūt esse deos &
 ideo dñt Epedagū q salcer
 tñ q deus deop & alia de causa
 planete dñt dñm matē qñ nā
 igit ab ipis uita cu itelligeribz
 itelutibz Unde dñ comūt duodecū
 metra op9 nē e op9 itelligere
 no erratibz // itelligēda no dig
 nūm i medate pñm fust hñ
 medatibz corporibz sup celestibz

a planetis id est aristotiles qd istem
dus i fior est pfectus corpus sup
celestibz ut totu eus utus inde
gubernet. Itē p. celi & octavo phi
fior si non eet motu addo i corpus
sup celestibz tūc etia nō eet motu
iustis m fionibz & sic nō eet quāto
nō corruptio. Nota qd si satūg d
ee supior planeta qd magis dē
tūc atia qd i mediate seqt. sic
manetū bnde dicit astroni qd
tūc elōgātū atia qd si aliqū pūct
suisū dī die xvj milia tūc
ad illā pterū ubi satūg ē pūct
sue spere pueniet pūctū mī
liaia ānoꝝ & septuagēto ānoꝝ
& quāq septuagēto cū cūbus diebus
bnde satūg cōplet cū suis p
30 ānoꝝ & ē maior tota tūc
nonagesies fcl & qd ipe ē supior
planeta nō ē qd mltū totū
rat. pūctū mīc pūctū eus mī
liaia bnde si eet pūctū tūc de
pūctū oīa ista i fior & mīq p
mīct aliq mīl vīe & ipe ē
obstūor iter dō planetis quā
ē nā tūc itē nō qd filius sat
ni ē coloris fustū qd satūg iter
ceteros hz dō sup plūbū qd
ē fustū coloris. Itē nō qd filius
satūm hz cūctū i calcaneis hoc
pōpōm. vno mō sic qd hz cūctū
i pedibus figūalīc sicut equū
Alio pō claudēns pūmū pede
tercio mō qd hz cōstratōm i mē
bris nā qd mēbrū eus fcl fcl
cōstratū qd hz dūctū venas &
alio pō ielligi hz i lūo. Nota qd
etia mltū p fide nō est qd
hz malā cōplexiōem & sp mī
decipe hoīes & iō nō vītur
venere pūctū frigiditate sicut
mīlacolici eo qd dūctū ymaginā
Nota lūo d. i se qd iste filius hz

i se malis cōditiōes pōte corpus nō est
qd hz mīse pessias qualites. f. frigiditate
& pūctū aqū pūctū malicia tāquā
asus causis. Nota sicut d. i libro de ef
fectibz planetis pūctū mīq i fior satūm
ē mīlacolice cōplexiōis & acūs traditor
pūctū cupidus & fortuātū i oībz sibi
bū pūctū & hz iōne i mīctū & mē
cūctū dūctū & quāq cōūctū cū mēctū
tūc bonū ē sibi iōpe qd qd quāq cō
ūctū cū iōne tūc fcl cōtrariū bnde si
quū accipiat flores mēctū cū suā
ryzāo & illud de pūctū alīcū mīctū
i pūctū ad hūc apparet iōg & iō qd est
i aīete tūc ē signū mortis qd autē
i aquario tūc ē signū vite & tūc ē m
pūctū dōmō sequit. iupit

Jupiter quidā ē stella

hic declinat qualis filius iouis debet
ē tūc iōpe quā i mīctū dūctū qd iupiter
ē regalis stella dūctū pūctū lūctū et
pūctū & facit totū oppōitū satūo & qd si
ly iōis pūctū palaz facit hz oīctō
claus bnda rotūda duos supiores de
tes magnos & pūctū dūctū hz bonū
colorē. f. albu cū mīctū pūctū logg
cūctū hz pūctū mīctū iōis filius ē bonū
modestus logg dūctū honestatē & pūctū
cūctū vestes & dūctū dūctū cūctū lū
pūctū & cūctū potens lūctū iōctū & mī
serior. Nota pūctū qd d. stella rega
lis. qd hz nobilitatē i fūctū alūctū & mī
medate seqt. pūctū ut malicia satūm
pūctū mīctū pūctū pūctū qd alūctū
satūg iōa ista i fior mīctū malā faceret
bū d. qmūct si solū iupit ē cūctū mīctū
pūctū aliq corpus fcl iōia bnde ipe
iupit ē maior tota tūc nonagesies quā
qes & dūctū iōia ubi ē pūctū tūc
ut si aliq dī die pūctū volāe pūctū mī
liaia i fior duo mīctū dūctū & quāq
tōs & octo ānoꝝ & novem septuagē
nas cū quāq diebz pūctū mīctū

Nota ite nota ite e logewi nali' qui e calidus
 a huiusmodi i qbus consistit vna a go mlati dli-
 git luxuriam a go i spiat pte eus distrecoz
 vnde d' i pallegato libello si aliqbus natus
 fuit i hoi' rous est sagvies beniuoliq' ama-
 bilis delatibilis sapiens laudabilis a ho va-
 conabilis a hz vnu inimicu a vnu amicu
 Amicus eus e huius a inimicus eus e sol qd
 conuget. huc ante sue tuc gaudet tuc op9
 bonu e mape qua habebit bonu finem
 a bonu e loqui cu mlieribz qua tuc est
 huius saus desingvrie vnde dicit ppi
 meritoes si aliquis atculaz q etia voca-
 tremula a spianet i puluerem su cobureret
 a ponet puluerem adfurbula i caria si
 esset ibi aliq mltu mala latraret ut tuc
 qz qu conuget soli tuc amittit os dutes
 Item dicit si qd accipet lignu camu a m
 puluerem i diget a vitula i pastu daret
 ad comedendu statim morer' mortua videt'
 a si coliso ponet caput suu adaq' cessat
 bit vnde dicit q iupiter hz morte et
 vitam vnde eus mori e libia gemi
 e eus vita vnde qn e i gemis tuc e m
 honore a doio suo vnde si quis ipta hoi
 caperet vngues a capillos vi a mulier
 a puluerisaret abillo amoe liberi nou
 posset ite si quis accipet iustq' annu a da-
 ret equo ut alio aiali ad comedendu mini-
 um dormiret filiter ubi suscitile pone-
 retu m eus auriculam dextera Item
 qu iupiter e m pte si quis accipet sal-
 mandu a m puluerem i ducet a ponet
 puluerem i ante alicuius aialis pte moiet'

Mars ideo nunc sit pla

hic dicit Albertus opedit acadicia fetus
 quatuor ad acadicia corpus a me se tenenda
 a pte fecu marte i fluxa dices mars
 e planeta i pte i pte i caliditate a pte
 tate a facit filiu suu croci coloris cu
 quadam obscuritate a adustione sicut p3
 m hys q sunt passi calore ardyb solari
 a hz paucos capillos a pte oculu a hz e
 vnu corpus hz grossu a pte sedu aiaz e
 fallax i copas no viciuq' nasabilis pte
 facies discordias a bella a erit supbus
 nota pte q mars e calidus a pte et

a calor ipse e destruttu a cosup9
 a maxie mptatus a complexione co-
 leate a go facit filiu suu croci co-
 loris cu quadam obscuritate a hz
 corpus vnu croci est qua ante
 nimy caliditate fit cosup9 huius-
 tatis a est ite filius sicut corri-
 gia mudda pte m solen q pte
 ituat. Sed nota q tuc est sup9
 pte magnanimitate qui e ite m-
 toe ignis pte paucos hz capillos
 a pte oculos q modicu hz de hu-
 miditate qn caliditas i coduat
 Tercio nota qu mars i quat pa-
 pte facit discordias iter i qes et
 pntes iaco e q m talibz e hu-
 midu multu subale Quarto
 nota q filius eus e multu na-
 sabilis qua e complexione cole-
 ate a ois colera cito mptat
 ut p3 mptat de complexione
 Quinto nota q ho pt atige cu q
 a die deheret sur su pte line-
 am itam p dte mltaria m fia-
 derem a quadraginta a noue anob
 a duodeci septimanab a duodecim
 dies Sexto nota q i mptus fuit
 e mptus amicus fuit e iupiter
 Du qu conuget cu mptus tuc
 e bonu de bellu i pte pone
 qz qu conuget cu ioue tuc amittit
 vices suas sequit'

Sol qui est stella

hic declarat qualis sol format
 aliqua acadicia ipius fetus ex
 pte corpus a me dices q sol est
 stella regalib lumen mudi et
 oculus a facit filiu suu canosa
 a puleru i facie oculos magnos
 colore albu cu quadam m genio fte
 bu barbatu a hz loquib cimes
 hz pte mptu ut quida dicit est
 ypoacra ita q videat mptu m
 mptu pte hz pte alo aliq
 tuc filius solis est religiosus

20 No

30 No

40 No

70 No

60 No

et p[ro]funde deuorom[us] speculatiu[us]
sapies d[omi]nator dices iocundus dili-
gens bonos de p[ro]mis malos / n[on]
p[ri]mo aliquis dicit q[uod] aucto[ritas] dicit
q[uod] sol e[st] lux mundi dicit aliq[ui]s ali[us]
planete ead[em] illuam[us] t[em]p[or]e noct[em]
noct[em] n[on] resp[on]det s[ed]m[odum] comu[n]em
modu[m] q[uod] h[ic] e[st] p[ro]solem[us] b[er]nde dicit
comu[n]iter q[uod] om[n]es planete recipiunt
lumen suu[m] a sole s[ed] utp[ote] ead[em] p[ar]te
lumen h[ic] e[st] b[er]nde disputabile / nota
s[ed]o auctor dicit i[n] l[ine]a q[uod] sit oculus
mundi et ut p[er] m[odum] s[ed]o de auct[orit]e q[uod] totu[m]
v[er]su[m] ubiq[ue] recipit ead[em] illuam[us]
nota t[er]cio l[ine]a dicit q[uod] sit stella i[n]
galis r[ati]o e[st] q[uod] i[n]git ob planetas
b[er]nde aristoteles p[ri]mo metha[or]o
mou[et] ista qu[od]q[ue] sol q[ui]e sol mag[is]
calefacit qua[m] aliq[ui]s planeta p[er] quo
no[n] e[st] p[er]cellit[ur] calidus sicut aliq[ui]s
planete reddi[er]t causam q[uod] e[st] ma-
ior marte et p[er]p[et]u[us] t[er]ra et est ca-
u[m] velocior marte i[n] motu itroga-
do b[er]nde s[ed]m[odum] p[ro]tolomeu[m] sol e[st] ma-
ior tota t[er]ra ceteris sexagesies soo-
ies b[er]nde si o[mn]i die h[ic] uolaret s[ed]m[odum]
p[er]de[re] miliaria attinge[re] solem ubi
e[st] p[er]p[et]u[us] t[er]ra i[n] f[ra] quadraginta no-
uem annos et duodecim septimanas et
duodecim dies Quarto nota q[uod] m[er]cu-
rius solis bonu[m] e[st] loq[ui] cu[m] mulierib[us]
i[n] cape edificatiu[us] castro[rum] et
auct[orit]e eius e[st] m[er]cu[ri]us et i[n]micus ei[us]
e[st] l[un]a q[uod] conu[er]git cu[m] marte t[un]c
e[st] bonu[m] opari q[uod] l[un]a q[uod] h[ic] recipit
q[uod] q[uod] conu[er]git cu[m] l[un]a t[un]c amittit
vires suas quia t[un]c aliqui patit[ur]
eclips[is] s[ed]m[odum] Sequit[ur] Deniq[ue]

Mercurius e[st] stella beuio

hic declarat qualis fetus format[ur]
p[ro]p[ter] veneris dices q[uod] deniq[ue] e[st] stel-
la beuio[la] et facit filiu[m] suu[m] pal-
atu[m] i[n] oculis et sup[er] alijs mediocri-
t[er]minu[m] et medie p[ar]tie s[ed]m[odum] s[ed]m[odum]
auct[orit]e bladiu[m] et efficit loquere
et ornatu[m] i[n] corpe et diligere musi-
cala et gaudiu[m] et coream / nota
p[ri]mo q[uod] sup[er]it et ven[us] sit beuio-
li planete Saturn[us] et m[er]cu[ri]us maluo-

li aliq[ui]s at[que] habet se i[n] d[omi]no b[er]nde filius ve-
neris e[st] i[n]uolatus r[ati]o e[st] q[uod] e[st] m[er]cu[ri]us b[er]nde
dispositus quia op[er]at[ur] auct[orit]e depedet ad p[ro]p[ri]o-
p[ro]p[ri]um corpi ut p[er] p[ri]mo de auct[orit]e et ead[em]
i[n] p[er]hysonomia aristotelis m[odum] p[ri]mo ubi dicitur
dispositio auct[orit]e s[ed]m[odum] dispositio corpi[us] nota se-
cundo si aliquis uolaret s[ed]m[odum] o[mn]i die p[er]de[re]
miliaria posset attinge[re] p[er]ter[ra] i[n] f[ra] quadra-
gita annos et nouem septimanas et vnu[m] die[m]
Tercio nota q[uod] sup[er]it e[st] i[n]uolatus s[ed]m[odum] m[er]cu[ri]us
no[n] e[st] i[n]uolatus b[er]nde q[uod] conu[er]git i[n]uolatus
ita q[uod] e[st] m[er]cu[ri]us ven[us] et iocundus t[un]c mulie-
res gaudet et libet[ur] utit[ur] coitu Quarto
nota dicit m[er]cu[ri]us q[uod] diligit gaudia b[er]nde
hoies habetes cerebra frigidu[m] et p[er]tules
sunt calidi ibi q[uod] curat fura s[ed]m[odum] s[ed]m[odum] iocunda
et gaudet lude cu[m] lulis / Quinto nota q[uod] dicit
q[uod] diligit corea b[er]nde corea causat[ur] aliqua
p[er]p[et]u[us] s[ed]m[odum] letificatiu[us] aliqui p[er]p[et]u[us] bona digne
p[er]p[et]u[us] et sic no[n] e[st] p[er]p[et]u[us] aliqui p[er]p[et]u[us] auct[orit]e
tate et sup[er]bia s[ed]m[odum] p[er]p[et]u[us]

Mercurius uero

hic ostendit qualis fetus format[ur] q[uod] t[un]c ad
accidit mercurij corpi et auct[orit]e amer-
curio dices q[uod] mercurius quia astrono-
sequi dicit solen[em] et ead[em] r[ati]o illuam[us]
facit filiu[m] suu[m] cu[m] corpe gracili satis
p[er]ue p[er]sone h[ic] p[er]u[us] barba et r[ati]o s[ed]m[odum]
auct[orit]e et sapies diliges p[er]p[et]u[us] et p[er]p[et]u[us]
boi moris et e[st] p[er]p[et]u[us] s[ed]m[odum] et m[er]cu[ri]us auct[orit]e
ut auct[orit]e et m[er]cu[ri]us no[n] e[st] m[er]cu[ri]us fortu[n]at[us] est
auct[orit]e boi corpi et m[er]cu[ri]us p[er]p[et]u[us] et no[n] e[st]
i[n] fidelis / Sexto q[uod] filij mercurij p[ri]ncipa-
diligit p[er]p[et]u[us] philosophia r[ati]o est quia
sunt subtiles et o[mn]ia ista i[n]telligeda sicut fi-
lij mercurij ut sep[er]us s[ed]m[odum] p[er]p[et]u[us] et
no[n] curat deare p[er]p[et]u[us] s[ed]m[odum] s[ed]m[odum] s[ed]m[odum]
fuit seneca qui iactauit bona sua adma-
re dices / subm[er]gatu[m] dilisse diuicie me
ego subm[er]gatu[m] auct[orit]e b[er]nde plato dicit
berre b[er]nde p[er]p[et]u[us] i[n]uolatus et aliu[m] p[er]p[et]u[us]
p[er]p[et]u[us] p[er]p[et]u[us] no[n] dimittere et filios mer-
curij auct[orit]e sibi m[er]cu[ri]us auct[orit]e quia i[n]uolatus
et placabilis et no[n] e[st] fortu[n]at[us] et h[ic]
e[st] v[er]u[m] q[uod] mercurij e[st] i[n]uolatus cu[m] s[ed]m[odum]
ut marte q[ui]q[ue] nasat[ur] ista ho[n] erit i[n]
fortu[n]at[us] s[ed]m[odum] mercurius h[ic] se m[er]cu[ri]us

no
ha

diffaret ad os planetas cu frigidis e frigidis
cu calidis calidis cu siccis siccis cu humidis
humidus. Nota ha dicit q habent barbam
pua buda pauatas capillos accidit tbi
de causis pmo ppe m firmitate ut pz ydro
pms a lepis qui no habet multos capillos
Seco ppe poros pttos i capite ut tolera
Tercio ppe defectu hndi radicabilis a calo
ris nalis ut appz m senibz nota tto q m
curius coplet cursu suu i eodem tpe siud
sol unde m hora mercurij bonu e mape
scolas obaca cogitare incrimina emere
Bude hz domialia qu e i vge tuc gaudet
qu mrat capocno tuc amittit vres pte
qu e m scorpione tuc bonu e postulae lux
uram amulheribz a ne aute uidetur no
quanto q mercurij e mior mter ob plane
tas sequit

Luna quidem

no
po

20 no

qto
no

hic ostendit qualiter ferus disposuit ptego
tus p i fluxu lue qtu ad accedat cor
poris a me se teneat dices q lue sit ve
locis motus a facit filiu suu vagabundu
nullu pcury a tpe e rotundus i facie mediocis
statue a hz nequales oculos nota pmo fi
lius lue e nullus pcury rade q ad ser
uatu i qit stabilitas mpe ei e vagabu
dus a m stabilis quae q pmo nota quales
sunt p rotundi quia nullam cura gerit q
sunt mobiles m a vagabundi terto no
fcm astron quattas lue e paut tta ps
tre buda quattas tre habe plos usus d
drigita duo bis cetu milia noy plus de
pbat ambrosius tiam cotmet orbis ptem
facda q ho pt atige corpus lue ubi est
pquis tta si oi die pget dce miliaria
suisu m fia quagita anos a tres a eoa
quq septianus a tres dies Quarto nota
amicus eius e pape mmitus eius e mab
unde qucuqz cougit roni tuc gaudet tuc
e bonu pete pmocon ab aliquo a loq cu
mulieribz qu aute cougit marti tuc a
mittit vres suas a hz duo dotalia q sut v
go a thaurg qu e m vge t hz dory qu m
thauru tuc pte defectu sequit

Et intelligendum

hic ponit qda notabile a pmo
facit h pmo remouet dubiu
ibi hz quia Exstus vbi buda d
pmo q oia corpa celestia omis
stelle a planete q secat officiu
eius p aliqua causa i mta q no
ipedit a qtu e copte mptu
a si hntu est dice oia qta i fion
abyss p a gnt q nlla dona
sacficij ne etiaface orones ne
bestiarz imalaciones ne holocau
tu vnculoz ne aliqbz alijs que
mundus fingit corpa celestia
abifluency mpoz i pedu pos
sunt a no possut ipedire talia
corpa qu i fluat nobis subm
fluency nota pmo q motus re
li no pt ipedire ptes pto ad
dca directas ne p offer toia ne
p orones ne p elemosinas nec
p aliq hmo rito e dca ab
aristotele i p celi ubi d q no
e tenebu q celu a io no est
tmedu q hmo corpa possut
ipedire p pdras causas nota
pdo dicit aliquis astron put
ipediri corpa celestia qtu ad
eoz actones i hz fluy coseqa
tenet assumtu pz p ptolomeu
qui dicit ubi dicit q sapus d
duabit astus despoet q p
aliq astron ipedire corpa ce
lestia qtu ad eoz actones itel
ligit dup vno qtu ad cam
efficietem a sic no e cam q nq
mudi pt ipedire corpa celestia
d hmo qtu ad causam matiale
ita q ipediat efftus eoz a h
cam a sic itelligit auctoritas
sapies d duabit astus astro
mny fact futu pt disponet p
iectu pmoconetis abm fluency
planetaz porrigedo eis con
tra ut si aliquis astron videt
copellatm m fluency aliqua

Et quia existis

no po

11020

Est ac adhuc dicendum

hic auctor ostendit quò p[ro]p[ri]us fetus aliqu

Alis q^m ad ea que sunt in agentibus sic in facientibus
que agunt apparet p^rmittit

fil gūant i mīce a pō pōt vna digestio
fido idat ad pōtū ibi redā q go pmo fit
q dictū ē fido i mouet dubiū ibi dco ad
autē adhuc fcedū est q aliqu ples fe
tus fuerūt fuit x ples pui hoc autē est
ppe dimissionē semis i mīce qz mīce
hī mītas cellulas qo quo tūc qualibz me
se semē itupit fuit mīta fetus subdit
ut ostēdat ea q dū fūt clariū luce gūo
stāt oz nob tūsgredi agūatōe quibz hōibz
Et bide dū ē de gūatōe aīalia mīp fūit
q nō gūant qo semē hī opūte fūit et
declinat q fūt aīalia i p fūit fūit p mī
fūe aīalia mīp fūit aīe x oīa aīalia
q nō gūant p de aīone fūit hī opūte
fūit ut appz p mīthamoz nota pmo
o quo auctor dēclat i pcedē caplo de
augmētatōe quātū ad mī flūcā corpō
fūp celestū iō hī vō dēclatūe qualē
pōssibile fū q qū vna mīta gūat ples
pūob x hī cōtigit ppe dūfas cellulas
i mīce i qua fūit dūfio semis aliqu etā
cōtigit qo q p p q talis mīta ē i p g
nata tūc mīfūit fido die ul tū cōtū
mīthamoz vā q semē itupit ad aīa cellu
la mītas nota fido q auctor fūit dē
gūatōe appōtō ostēdes gūatōm i p fūit
aliqu q nō gūant qo semē ut vīfū est
hī opūte fūit causa ē quia talia aīa
lia p se habet q mīta corpō pōssūt fī dū
matia ut p dēramoz x demīfūit dēramoz
fido aberratō quātū mīthamoz quedā aīa
lia gūant p de aīone semis x ad illā gūatō
nem i qūit dēclatū copula mīfūit x femel
le vna tū i flūcā planetāz quedā aīa
aīalia gūant fū semē x ad illāz gūatōz
i qūit matia putrefacta ad i flūcā pla
netāz x dēclat illā aīalia i p fūit q forme
corū p i p fūit forme p p fūit aīa
lia p fūit x q mīta fūit aīalia i p fūit
q nō habet ob sensū ut aliq cūet au
dū ut apes aliq vīfū ut talpa aliq
autē habet salū habet sensū tūctū ut spō
ge marie dē ad est aīalia fūa affūa
petris mīmībz Sequit dē

Vnu at eadē aīalia

hī i mouet qdā dubiū pōtū pte
pōtūe abūcē fido i pbat q sol
ut a legat fū dū cōfēq ē ista q
dubiū est vīp eadē aīalia pōfē
x fū fūe pūit gūat tūc dēclat opū
abūcē ē i lībro de dūmībz q eadē
aīa qo fūe x fū fūe gūat pūit
hī ppe dēclat q ppe abūcē pōt
dūmīū vīfū pōfē fī i quo oīa vī
uēa corūpū corūpū oībz per
i flūcā planetāz dēclatūe mībz
mōtūz pūte fūit eadē aīalia ge
nēat ut pūit pūit x tūc ista aīa
lia vīfū gūat aīa aīalia fūia
i ppe q hī sequit q eadē aīalia
qo fūe x fū fūe gūat x hī ppe dē
clat vīfū ad sensū dēclat fī ca
pūli mīthamoz ponat fūia pūit
vī fūmīzaret tūc i epūte adūe
mīte calore solis gūat hī ppe
loqū x fūctūz i ppe autē fūpē
gūat opūte fūit x gūat aliq
aīa p pētem fūtem i ppe x dēclat
ut p alūd dū q ppe abūcē
fūit gūat mībz opūte fūit
x ppe mībz vīfū gūat aliq mī
vī opūte fūit fūit auctor q ppe
abūcē dēclat aīa pūa de pūa
matia hī ista fūfūit ad pūa
dēclat i pbat auctor opūtem
istā dēclat q nō fūit dēclat x i rācō
q fūit mīthamoz pūthamoz x
cōmētātōz pūthamoz fūit
em aliqū hī pūam matiam fū
etā hī pūa mī agēs talis ē ma
tia est quia talis ē forma aliq
em ē actū matie x aliq ē actū
forme dē dē i octauo mīthamoz
x tū dūfa aīalia habet dūfas
formas opū q habet dūfas
matias x p pētem dūfa a
gēra dū i rācō pūi ē octauo
mīthamoz q eadē aīalia fūit
pūem fī pōssūt q fūe x fū fūe

No 20

200 no

ut sanitas quqz f^r parte quqz anā
fz m h^r differt abicena quā npe uo
luit qz aialia p^r fca fieret fū seie qz
idifferet locut e de oibz aristotiles
alut nota qz p^r dū p^r m^r methamorp
diluuiū vilo e m possibile fit pag
fū p^r gne r^r m^r hū p^r osut alberty
quā diluuiū fit o^r copellatōe hū
mectate o^r tō si copellatō aliqua
hūda i^r spiat hū vna p^r e t^r e x^r
i possibile est f^r diluuiū vilo x^r fit
ipossile e qz dicit abicena nota
p^rmo auctor dicit m^r hū qz capilli
mulieribz x^r qz hūmōi gūatō serpen
tibz nō p^r f^r quolqz t^r p^r subdeputa
tā copellatōe v^r qū hūa est i^r forpi
one sol m^r arete x^r ven^r m^r v^r g^rie
si quibz em tūc accipet crines mu
lieribz x^r p^roueret fūp sub fūmo cali
do t^r p^r h^r yemali tūc sole aduenē
te o^r illa matia calida gūat^r ser
pēs x^r causa hūy est p^r dū qz dictū
est qz capilli gūat^r o^r hūmōibz
p^r auapōibz accrebitō eleuatis
tales autē hūmōes imbieie fū i
digesti x^r venenosi x^r p^r f^r frigida
tem imulieribz o^r p^r t^r e m^r x^r o^r p^r
crefate o^r t^r p^r fit h^r p^r e m^r / **no**
qz tales crines debet abscondi amu
lieribz tūc ipa mulier patit^r m^r e m^r
vato est quā ipō t^r p^r crines eub
fū venenosi x^r nālaet frigida x^r hū
mūdi p^r defectū caloris nālis qui
t^r p^r ipō de fcedat ad postiora / Di
cet aliquis nōne p^r talis h^r p^r ge
nerat o^r p^r t^r e m^r o^r t^r p^r vūo^r
debito t^r p^r p^r t^r ad fūmū / dicit
dū est qz nōy qz hūmōes m^r b^r e m^r
fū b^r digesti x^r iō nō fū veneno
si m^r ato p^r t^r e m^r e m^r ut crines
mulierū / **no** itō ibi breuiter
g^r t^r ibi tūg^r t^r decima nona cōclū
sio x^r aialia gūata o^r f^r e m^r deasio
ne x^r aialia gūata o^r p^r t^r e m^r
nōy fū e m^r d^r p^r e m^r q^r aūqz
habet formas specificas distinctas
nōy fū e m^r d^r p^r e m^r aialia ge

nerita o^r p^r t^r e m^r deasioe
fū hūmōi i^r x^r m^r uore et m^r uore ad p^r o
batoe p^r t^r m^r hū / **no** Quāto nota qz p^r a
aialia habet distinctas matias / quā aialia
e matia aialia qz generat^r o^r p^r t^r e m^r
x^r aialia e matia aialia o^r qz gūat^r o^r f^r e m^r
deasione / qā vna e matia p^r t^r e m^r
hūda x^r calida p^r o^r p^r celestia / sed aialia
e matia m^r e m^r p^r t^r e m^r f^r e m^r / **no**
nota qz solutō auctoris pat^r m^r h^r qz nōy
e cūm dū qz eadē aialia i^r p^r e m^r p^r t^r e m^r
o^r f^r e m^r x^r fū seie ut dicit abicena / quā
i^r h^r differt opio abicene ab opione a^r f^r
tōales quā licet aialia m^r p^r t^r e m^r
gūat^r o^r f^r e m^r x^r fū seie qz fū e m^r
p^r e m^r t^r p^r dū aristotilem aialia p^r fca
mūqz p^r t^r e m^r fū deasione f^r e m^r / **no**
Secūdo nota qz abicena p^r t^r e m^r vilo
ut p^r t^r e m^r p^r t^r e m^r f^r h^r m^r p^r t^r e m^r
ut fū dū i^r hū x^r o^r p^r t^r e m^r qz mūqz aia
lia tū p^r fca quā m^r p^r t^r e m^r fū e m^r
submersa x^r iō nōy p^r f^r e m^r fū diluuiū
vūsale / **no** Secūdo dicit aliquis h^r e cōclū
aristotile de p^r t^r e m^r e m^r ubi d^r
quā o^r p^r t^r e m^r veniūt ad signa calida
fū e m^r t^r e m^r i^r fū hūmōes erat dilu
uiū vilo ipius aque x^r si h^r e vū tūc a
ristotiles cōclū diluuiū vilo posse f^r e m^r
h^r dicit theologi qz ad h^r quā o^r p^r t^r e m^r
te veniūt ad signa calida p^r o^r t^r e m^r
dilū vilo ignis x^r totū mūdū tōbū e m^r
x^r h^r e m^r au nōy fū dū / **no** Quāto nota
ad illud dubiū dicit qz aristotiles nō edi
dit lib^r de p^r t^r e m^r e m^r qz alut
p^r t^r e m^r x^r melius cōcesso qz aristotiles
fecit^r ipō lib^r tūc uoluit dūc^r p^r t^r e m^r
e factū fecisse ut dilū f^r e m^r i^r vno cli
mato f^r nō p^r t^r e m^r / **no** Quāto nota ad
illud dubiū de gūatōe p^r t^r e m^r ad qz dū
alberty nō i^r p^r o^r p^r t^r e m^r potest responderi cō
cedendo o^r p^r t^r e m^r quā forte possibile e
fū dū nō qz talis p^r t^r e m^r p^r t^r e m^r
gūatū x^r alut p^r t^r e m^r gūat^r ab ipō
p^r t^r e m^r deasione e m^r p^r t^r e m^r p^r t^r e m^r
f^r hū sufficit qz seie sub alne / **no** Secūdo

nota qd eodem respodetur aditum dubium de
unde ut pz si qd oant dubitatio theologicis
deadam qui fuit gnatib su seie a de filio suo
abel qui fuit gnatq su seie dtp illi duo fue-
runt eusda spei spualie respodet breuiter na-
lit loquedo qd non sed fidem fidem dta qd sit
a deo fidem theologic qd iplex e gnatq q em
fit p seib deation alia putrefaction alia
pcreation ut pz deadam sequit

Redeam? ergo idimus

hic reddit adpoutu a dicitur m duo pmo
ostedit qualiter aalia gnatu alia su seime
Odo possib m fect causam quide aliqua ples
feris gnatu m mure i una mulie feda ibi
Id ante pmo dicit Redeam? g dnam q
quedam aalia su seie gnatu causa huiusmodi
dit phylosophy quarto methamorp dices
q calor daggat aliq corpus mixtu p h
q coactur subtile a grossu aluquit xio m
absolute calor dnde itacio pho est q imatia
poqua aial nasat su seie a aliq fluiditatis
a aliquid caliditatis i qua calor malis pportio
natus ppte celi agit iroducedo formam
talib aialib Et tuc ipe mouz unu dubat
ibi etia m edm x m edit sic Ex quo supus
dictu e q aalia gnatu fct su seie Aliquis
dubitaret dtp talis gnatu esset uniuoca
a arguit pmo qd non quia ome qd gnatu
possib pte uniuoca a pte m spe gnatu uniuoca
Et alia pte putrefactoz gnatu non fuit
possib pte uniuoca quia coactur corpus ce-
lestis q non uniuocat nate aialib In se-
me gnatu respodet m lra dny est iul vtuale
ul formalit mo licet dntu celestis non
sit uniuoca nate aialib gnatu su seie forma
lit ty vtuale a tuc soluit aliud dubiu ibi
Et ity Et est dubiu tale dtp dubiu pta
aalia ipsta pte fil gnatu goma matia
ipub possibib; diuisio figuru a diuisio
coloru respodet qd sit Nota dicit qd celestis
to daggat matiam q poqua talia aalia
gnatu a non iquatu calor rano est fidem
aristotilem quarto methamorp qd calor
iquatu calor hz illa opacon q e caleface
tuc calor hz istas opacones etia non segga
re a coagare hz hz non m quatu calor

Nota qd pte aristotilem i quarto
methamorp ista aalia ipsta ta-
liter gnatu qd ista istam matiam
pmo gnatu pellicula q coactur
coactur matiam tuc calor i ductu
vture celesti petat pcalitatem
a qua gnatu non potest pte pel-
liculam gnatu ibi quidem motus
su su a deorsu ad a retro go
eo q talis calor ubiq petat go
ad a gnatu non pte ideo causat
ibi spus pulsans a pcoseques
tale aial gnatu etia q goma ma
gnatu pta aalia m psta diuisio
sporu a diuisio coloru a hz mure
opat vture celestis qd alia a alia
coactur celi alias a alias for-
mas m pnt sequit

Causat autem diuisa

hic ostedit causam quide fetas
plures fetas generat m mure
a pmo facit hz pte ponit causas
quorundam accidentiu pte qua-
litatis a quantitat i corpe aialib
gnatu go seie a su seie qd ante
quedam sut loga dtp causa diuisa
istoz aialiu e diuisio seib i ma-
trice a illud tenet i aialib pfab
Subdit qd m matre mulieris plu-
res sut cellule quaz ead semen
deorsu apre sic raptu admitti-
re q vnaqz cellula matris
pree raptu a tuc e motu gnatu
m ad aalia m psta fct quia
iquatoc istoz aialiu est ibi lo-
cus matris a aliquid locu semis
quia talis pellicula e locu mat-
ris a matia putrefacta loco seib
pmo nota qd denno aialiu p
fctoz quedam sut breuis mte ut
pote a coactur a talia generat
pta aalia eusdoy spei ut pte
corp maneat salua a etia mto-
res generat mmo pte eande
causam dnde oia talia aalia
habent matres cu multis cellulis

recta multitudinem mamillarum sed
etiam quedam aialia sunt longe vite
ut homines equi asini et quia non ge-
nerant nisi semel in anno et etiam ut
separat in unum fetum et matris corpore
non habet tamen multas cellulas. Gra-
tius sciedum quod secundum aliquos matris
miliens non habet nisi duas cellu-
las. scilicet unam ad partem dextram
et aliam ad partem sinistram. Et mo-
tuum illorum est illud quod tamen habet
duas mamillas ut tamen posset
nutrire duo fetus. Alij dicunt
quod matris miliens habet tres cellulas
scilicet unam apertam dextram et aliam a-
pertam sinistram et unam in medio. Et
motuum corporis qui oportet est quod ali-
quod mulier tres partem peperit fetum
Alij dicunt quod ipsa matris nove
habet cellulas et ibi ponit tres pri-
cipales. scilicet unam apertam dextram et
aliam apertam sinistram et tamen in medio
et quod istas dividit in tres
magis principales cellulas. Et mo-
tuum eorum est quia aliqui per-
ceptum est quod mulier peperit nove
pueros. Pueritate istius fa-
cendum est quod secundum Galienum lib.
de humore tamen septem sunt cellule
et dicit ibidem quod tamen septem sunt
habitabilia in matre mulieris
in quibus recipit spiritus et tot pueri
in una muliere putant generari una vi-
ce si in corpore spiritus ad omnes cellu-
las colligitur. Nota quod recte
et similitudo inter generationem aialium
perfectorum est matris et ipsius fetus
semper loco ut sit similitudo in
generatione aialium imperfectorum pellicu-
la ponit loco matris et materia
putrefacta loco matris et sicut
divisio seminis in generatione aialium
perfectorum fit per plures cellulas in matre

sic etiam ista materia putrefacta plures
portiones dividit. Sequitur

Quot autem quedam aialia

Hic auctor ostendit causas quorundam acci-
dentium in corpore aialis quanto posere et
dividit in tres primo ostendit causam ac-
cidentium se tenentem propter corpus in qua-
ritate primo in qualitate et tamen in appetitatu
et patebit dicit brevis. Quia quedam aia-
lia sunt longa et secunda et quedam brevia
et spissa et sic de aliis et hoc est ut huius hu-
midi et siccitatis quia ex caliditate calido
et siccitate generatur aial longum et spiritum generat
quod calor multum potendat in ipsum quod
flegmaticum frigidum et humidum generatur aial
breve et latum quod huius in ipso est multum di-
latabilis et frigiditas non potendatur
se fit ex sanguine calido et humido generatur
medium inter longum et breve propter humidum et
calidum huius spiritum quod ex multitudine aial
generatur valde generosa et calor generatur se
multum potendat in ipsum sed siccitas in ipsum at-
tenuat in moderata tamen ostendit hoc idem
de qualitate dicit quod aial colericum est
tiores coloris ut frequenter sanguineus
rubeus ut frequenter in facie sed ipse fleg-
maticus est albus melancolicus autem
niger et quorum natura est promota illorum etiam
quantitas et qualitas promiscet et tamen re-
capitulat quod dicit sunt dices sic. Ergo ha-
bemus in hoc capitulo modum generationis aialium
in perfectorum ad similitudinem generationis perfectorum
et etiam habemus causam quare plures fetus
generantur tamen in aialibus perfectis quod ipse in
in perfectis et etiam quare aliqui sunt longi et aliqui
breves et sic de aliis et hoc sufficit de aia-
libus in perfectis tamen ut videamus ultimum de aia-
libus perfectis. Nota primo quod aialia sunt divisa in
significata in quantitate propter diversam complexio-
nem quia secundum aliam et aliam complexio-
nem generatur alia et alia quantitas in aialibus
Iste nota quoque in quo quali in motu sunt

omnes quatuor qualitates et etiam accedunt sibi
 facie dispositiones corporales in equalitate dispo-
 nitur. Tercio nota quod quo alia diversificatur
 in colore secundum diversitatem complexionum quia
 secundum aliam et aliam qualitatem habet alius et
 alius color quod quilibet patet ut est color de
 pedet aequalitatem primis ut est caliditas
 siccitas et. Quarto nota dicitur quod coloris
 et coloris coloris habet et vix si habet coloris
 siccitatem amara si autem coloris ruber tunc
 ruber est si autem coloris adusta tunc
 habebit colore purpureo cum quadam nigritudine
 facie eum. Quinto nota sagittas habet colo-
 rem ruber in facie purpureo cum albedine
 et potius corpus est albus non tamen perfectus
 sicut plectonatus quod albedo in sagittis ali-
 qualiter declinat ad rubedinem in plectonico
 autem non. Sexto nota quod ipsa milacholia
 est duplex quedam est adusta et ad illam sequitur
 quatuor qualitates corporis generalis et loca et colora
 meritis. Quod alia est milacholia naturalis et non
 adusta et ad illam sequitur quatuor corporis patet
 et brevis et color et spiritus habet de naturis
 spiritus plani per tractatum de complexionibus.
Quid autem ad ea que dicta sunt
 Tractatus secundus illius libri in quo vult de
 tractare de partibus ipsius fetus et conmutatur
 sic quod dicitur albertus opusculum sem-
 tractatu primo de generatione augumentatione dispo-
 sitione et formatione fetus in hoc tracta-
 tu vult de tractare de deo de partibus fetus tam
 naturali quam non naturali et de quibusdam accide-
 ntibus circa partem ipsius fetus et habet quatuor
 capitula primum capitulum est de formatione eum
 omnes partem de humanam sensitivam et intellec-
 tivam. In secundo capitulo dicitur de egressu
 fetus in hoc declarat quedam accide-
 ntia circa partem ipsius fetus. Quarto de
 tractat de partibus anime in generatione humana patet
 ibi tunc autem egressus. Tercium ibi ne
 autem redeamus quartum ibi sicut per
 secundo et primum capitulum dividit in quatuor partes
 primo permittit iterum secundo ostendit generationem
 fetus partem de humanam tunc partem

sensitivam quod per partem intellectivam
 Quinto cum firmat dea sua ordi-
 nis medicorum dicit brevementer. Nunc
 in hoc capitulo contineamus simonem
 ad illa que dea sunt superius de generatione
 ne et formatione fetus in vobis ma-
 trino et de partibus ipsius. Et primo di-
 cendum est quod tres potestates anime
 scilicet de humanam sensitivam et intellectivam
 veniat ad humanam fetus et etiam
 quo ordine quod habet brevementer in confu-
 se distinguere de partibus quia tunc est
 quod habet et alius negotii distinguere
 et quod aliqua brevementer in tunc in
 mens per habet. Et si quis velit per se
 cognoscere istas potestates vult
 ad librum de anima et tunc de claritate
 de anima de humanam quod prima quod
 incipit ad humanam mulieris sta-
 ti per coloris augumentatur quod matris
 vult et clausa per talis augmen-
 tationem habet ab anima de humanam hoc
 aut per secundo de anima quia prima
 re de caso anime spiritus est potestas
 anime de humanam et per ibidem quod po-
 testate de humanam sunt duo opera
 scilicet generare et alimere uti et deo pla-
 nete generant planetam animalem deo animalem
 generant quod ab ipsa anima fluat uti
 generant ad partem generationis eum
 brevis. Nota primo quod causa habet
 processus quod sicut naturaliter fetus
 primo in utero matris per consolidationem
 augetur disponitur et formatur. De-
 cio potest antequam sicut auctor
 postquam ostendit conceptionem fetus
 plenius nobis declarat. Secundo nota
 nota auctor vult in hac dicit quod
 anima de humanam tribuit fetus per
 semper anime de caso anime opera
 conebat sunt motus generant motus
 et habet per deo quia planeta generant
 planetam generant sibi utitur

mutua et vehitamentum duo secundum alios
quos iste tres sunt tales habet or-
dinem / quot primo educit. ad behuta-
tam / deinde sensitivam postea intellecti-
vum / **no** nota cum secundum aristotelem
in sexto de animalibus quod cum spiritus
de aere spiritus crescat quod dicitur spiritus
qui est virtus anime et calor solis et
calor naturalis quod est in spiritum causa
eiusdem est quod talis calor non est
ignis seu igneus ut per ibidem
est calor naturalis naturaliter augmen-
tat per ignem in principio conceptus
cum calor vero igneus destruit
et consumit sequitur postea vero pre-

Postea vero procedit

hic dicitur Albertus ostendit formam
fetus per animam sensitivam dicitur pro-
cedit vero procedit tempore secundum generationem
non super addit. matris animam sensitivam
primo et habet per modum sed per
potentiam et operationes et non differt
nisi quod sunt due per generationem et
hic est quod dicit philosophus in de aere et sexto
de animalibus quod embrio primo vivit
vita plantarum deinde vita animalis
postea vita hominis vel humor spiritus vel
illius / **no** nota primo quod anima sensitiva
in communi capite acorpe celesti / sed
anima sensitiva in speciali spiritus vel spiritus spec-
tibus fetus et virtute in formatione
existere in fetu vel in seculo Corpore
enim celeste est ut agens universale
et differtur tamen fetus in introductionem animae
sensitivae huius spiritus vel illius //

no nota secundo quod illa materia quod hic
tangit. est nimis lata in se quo-
tangit totum librum de anima unde
faciendum hic est duplex opus moder-
norum cum alii dicunt illi de istis
potentiis qui ponunt gradum in for-
mis et alii dicunt illi quod negant duo
secundum illos quod negant gradum in
formis negant pluralitatem for-

marum et alii dicunt quod iste tres sunt non
dicunt valiter et essentialiter sed solus ista
materialiter Et ratio eorum est quod una anima
secundum substantiam et essentiam per hoc dicitur
operationes per diversa organa et eadem dicitur
potentia ut est behutae sentit et intelligit
et secundum hanc viam solus est una forma sub-
stantialis in ipso homine quod constituitur dicitur po-
tentia naturales quod dicuntur qualitates de se
sunt qualitates et mediatae talibus qua-
litatibus et potentiis dicitur formatum forma su-
am ut docet dicitur operationes sicut
una et idem artifex potest aere et facere di-
versas effusio cum diversis instrumentis / sed
secundum illos quod ponunt pluralitatem formarum
in uno individuo Quod est dicendum secundum
quod ipse dicit quod ille tres potentiae differunt
realiter et essentialiter quod una eadem potest se
generari aut ab alia ut per per aristotelem
secundo de anima quod anima vegetativa potest separari
ab anima sensitiva et sensitiva ab anima intellectu-
tiva Sequitur addit. cum hinc

Additur enim humane

hic ostendit formationem fetus per animam intel-
lectivam dicitur quod in homine eadem est una anima
quod vocatur intellectiva et ista non generatur anima
terra / sed ista est a celo effluxa et ista apud
medicos sic solet dici quod prima anima
vita vegetabilis est latens et occulta
media vero anima sensitiva est manifesta ultra
ma vero intellectiva est excellentior et gloriosa
a prima vita est sensus anime anima sensitiva
animalis. sed visus auditus / alia vita
est sensus spiritualis ut est discretio in partem
persecutio // **no** nota primo quod ista anima intel-
lectiva non esteducta de potentia me-
dica ut per per aristotelem in de aere et sexto
animalium et ideo talis anima solus est apparet
secundum opus unde est simile ut aer a sole
illuminatur sic ab anima corpus et sicut luna
solis quod est in corpore adnotat aeri et
separatur ab eo secundum eum corruptione sic

plu' ma intellectua aduenit corpi humano sed
nota q' iteru cometatorib' e' iteru de ma
iquada degressioe q' ma intellectua sit
una i' m'io i' oib' hoib' & aduenit i' m'ionem
seu i' fusionem ma sensitiua & uelutaria sit
q' d'm' disposicione & ma intellectua pre-
dit quom' hoib' q' no' educit' de pote-
cia matie p' ages n'ale & p'utute for-
matiam formalem seialem / s' p'ossit
abert'no / s' theoloyce loquedo talis ma
intellectua de nouo creat' & fetui introdu-
cit q' ipe fetus p' d'm' intellectum ipom'
sub detaria spe' ita q' talis i' d'uo e'
a celo & a p'mo motore. s' deo a quo oib'
diutiu e' esse & q' dicit auctor m' h' d' q'
ma intellectua e' f'm' & p'f'cto om' for-
m' i' istis m' f'ionib' / h' d'm' dicit abert-
royb' t'ro de ma q' ma intellectua e' i' fi-
ma intelligencia / nota dicit aliquib' co-
tra cometatore' s' e' t'm' u'n' intellectus
i' oib' hoib' i' q' q' ego intelligo tu intel-
liges & ego q' u' e' falsu' coseq' / tenz
respondit abertroyb' adh' negado coseq'
ad reddidit causam q' cu' noy heb' eade
fantasmatu q' ego habeo i' / Sequit'

Ep' ante egressions i'

Capit' t'm' tractat' s' d' i' quo u' d'et'
m' de xatu fetus & diuidit' i' quatuor
p'mo d'et'at' de tpe n'ali fetus q' tu ad
p'tu' / s' d' de tpe m'ionali / t'ro ostendit'
q' d'm' corruptioem q' m'ionem corruptiois
fetus i' utero m'no / Quato i' d'icta
mou' dubia p'tes p'cebit' dicit q' t'p'
egressions fetus i' utero m'no ut f'eq'
cuius e' i' m'no m'ese / quibusda' at' i' septio
m'ese / quibusda' at' i' octauo q'busda' i' de-
no & no' ultra / Nota f'ido q' non i' m'no
p'is e' t'p' debitu' & i' t'm' d'm' depuatiu'
egressui fetus & i' t'p' fetus q' nascitur
i' m'no m'ese i' m'no m'ese e' f'eq' p'm'
& loge uite h'm' causa e' d'm' natural'
& astional' naturalis e' q' i' tali m'ese
e' maturus / Astional' q' t'm' i' p'p'ter
disponit ip'm' fetu ut p'ub' dictu' e'

s' q' d'it i' octauo m'ese t'm' e'
morbidus causa d'm' e' ut p'q'
patuit / q' i' octauo m'ese noy
e' maturus / & alia causa e'
q' t'm' p'at' regnat circa ip'm'
fetu nata t'm' q' dicit i' d'cto
m'ese h' no' e' absolute u'n'
s'm'p' intelligedo s' solus e'
u'n' s'm' e' p'at' m'ionem
q' d'm' quia aliqui credut se
i' p'gnari u'n' q' no' fit ac-
tus h'm' possibile e' q' possit
e' p'tem i' p'ncipio de om' m'ie
s' / Sequit' / Addit' aute

Addit' ante d'ctum

Anhar p'te auctor de t'm' n'ali
d'ct' ip'm' fetus q' e' ad
d'it' i' d'cto m'ionem & sic d'ct' q'
m'p'd'm'at' q' quoda' mali-
eres p'at' i' quato m'ese
s' q' no' p'ducit' n'm' hoib' s'
aliqua solida carnis s'm' m'as-
sa / & h' at' addit' p'mo / quia
n'm' cap' e' corrupta / s' p't'
m' motu / p' quia m'as' i' p'i-
s' p't' p'ua alia mala & i' d'cto
quoda' meret'es & alie muli-
eres m'p'ucte m' h'at' nequicia
q' f'euunt se esse i' p'gnatas
i' caput mou' de loco ad locu'
de uilla ad uillas & ducut' sal-
tus coreas & p'ia alia mala
faciunt m'ltu' coeunt & cu' duris
luctat' ut p'm'itu' coitu' et
luctatoz possit' adreptoe libe-
rari & t'm' p'oxytu' caput leti-
cia i' p'tu' tristitia quia habet
i' p'atu' fetus / Nota quiaq' se
tub' d'it' s'm' egredit' au' septu'
m'esem s' i' p'mo i' s'ido & i' t'm'
& t'm' s'p' u'ot' aborsus / ul' ab
ortu' / eo q' noy p'uenit u'n'
ad luce m'udi / s' mortu' / q'a

No

No

tunc aliqui ad hanc formam lactis
aliqui formam cunab. Sed non
q' primo mense fetus non e' for-
tit' affixus matri & ideo tunc
q' facili causa fit abortus si
fractus a'boris q' modica cau-
sa p'mo causa cadit & causa
huius e' mlti. Una e' q' matri-
cipis embryonis e' corrupta
& m'p'f' q' corpus non p't fi-
gurat' d'p'p'ito hoib. Alia
causa e' labor & motus mu-
lieris p'quid ligamenta intra
utero & corruptet' ita q' fe-
tus itine non p'ut & p't hoc
c'fultu e' mulieribz q' tpe m'
p'gnatibz no debet se fortit'
moue' v' saltado corzando
credo ul alia faciendo & q' ipe
q' facit arte ut autiq' fetule
dat c'fultu puellis nouit m'
p'gnatibz q' se moueat & sal-
tat hinc inde ut possint libe-
rari a'fetu. Etia alii docti
fetule i hac arte sunt c'fice-
spales decoctiones cu quibus
corrupt' fetus. It' matri m'
tali corruptioe mulieris magis
doloru patit' & ideo bonu est
tuc ut v'it' frequet' coitu
p' medio tal' i'f'it' & doloribz.

Hic auctor ostendit qualiter fetus
in utero matris aliqui corrupti ut
q' fit abortus p'mo facit h' p'o-
notabile p'edo assignat causam
ut patebit b'd dicit sic q' p'les
mulieris mulieris q'ctu t'om'itui
p't' t'orey q' t'om'is sic d'p'p'it
q' fetus i utero matris e' m'lti
subdit causa huius dicit q' q'
p'te t'oribz totu i'mutat' & d'f-
pant' ad p'g'ma i'p'fione et
ita fetus ledit' & q' t'ig'it'ur

Sed accidet h' etia q' p'te fetus submis-
q' penetrat i'f'ora & co'bu'it fetus i'vto
m'mo & t' q' t'us nlla co'bu'io ap-
paret & i'p'e vapor e' fortiss' utus q'
ledit' m'ebia m'rius alicuius hoibz q' t'p'
q' t'us nll' p'g' adustiois apparet
& sic talis vapor magis ledit' utu q'
calore & aliqui ledit' plus calore &
aliqui c'fult' totu h'udu i'ndicale ip'q'
fetus & sic i'p'e fetus q' t'ig'it'ur. Nota
p' q' q' d'ct' est q' aliqui fit abor-
sub i'o ostendit qualiter illud i'p'edi co-
gat b'd p'cedu q' utus t'om'itui sepius
e' causa huius & h' p'p'ue i'mu'ebz muli-
eribz q' eo q' m'f'iat & quq' mortificat
fetu i'utero m'mo & d' notat' mulieres
mulieres q' tales habet corpa poro-
sa & r'ua & mulieris autiq' non & p'con-
sequet' corpa e'p' s'ut magis p'utia-
bilia & q' c'fultu e' oibz mulieribz q'
t'p'e t'om'it' vadit ad loca secreta & ob-
f'ura. Nota p'edo q' d' q' m'mo t'ore
i'f'it' e' n'alis q' aliqui h'o q' m'mo gau-
dio morit' q' calor n'alis q' t'et' ar-
ca cor d'eliquet' ip'm q' t'ig'it'ur ip'm
sic etia co'rigit' q' m'mo t'ore b'ude
q' t'ol' t'ore sepe fit abortus q' corpa
mulieris p' t'om'itui m'mo alicui et
fetus q' t'et' i'vto m'mo e' debilis et
facilis patit' i' & facili' c'fult' & causa
huius q' mortificatio e' calor c'fultu
& adustio ip'q' submis q' p't' p'oro s'itate
corpus mulieris submittit ip'm co'bu'e-
do & h'udu i'ndicale c'fultu ita q'
nll' signu corruptionis appareat q'
t'us & t'ac' est quia talis vapor e' m'ltu
subtilis i'deo p't' e'us subtilitate et
etia p't' corpus mulieris porositate pe-
netrat corpus e'us facili' p' aliq'
lesioe q' t'et' & penetrat corpus
e'us h'udu i'ndicale ip'q' fetus e' m't'
tu subtilis abnata qua corpus mu-
lieris i'o abnata non fit lesio & illud
idem sepe accidit hoibz qui a'f'it'ur

afulme q ad qd tunc no videt aliq figur
refectiois a cu huius pat pz p dnm alber
tu i sua summa tractatu quanto ubi dicit
q talis vapor ppe subalutem penetrit
corpus hois quousqz nect ad mebra muti
tua .f. cor & exu & illa tuc ledit & sic
refiat ho q qd tunc no videt aliquot
volus sequit. Scitis soni mei

Scitis soni mei 19

hic dicit Albertus confirmat dca sua p p
pmetu & pte ta p pmetu & illud q illud
dca pte confirmat p albertu m tractatu
de opaco fulmib qd utus tonitruu aliqu
coburit cal reu msta pedem pede no
leso & ego Aliqua coburit pedem calco
manete illeso & etia aliqua coburit tues
ita loca libidib q ty mebra manet il
lesa ptem aliud opmetu q ptes
venenosus pcutus afulme vniculat
ifra paucos dies ptem etia opmetu
est q doleu plenu cu bmo consistere m
doleo q vnu ad h. pat p aliq tpe de
structo doleo tuc cocludit de istis oibz
& de causis istoz amplius supflau Et h
tractu // Nota pmo q dicit albertus
hic pte quasdam experientias cu quibz
vult pbare illud q pbs dca & tpe non
reddat causas i lra p m quanto tracta
tu sume nalu ponit tuc istoz effe
ctu // Nota scdo q causa pme pte esse
puta q utus tonitruu ledit aliqu pede
calco illeso & coiso dnde habemz p
mbs allega q vapor igneus iclusus m
nube aliqu fortissie ipellitur & sic est
multa subalis & noy agit i aliqua corpa
mfi ista q ifistat & h. e qu talis vapor
tingit calco quia calcois e de coreo
q e multu porosu & io trifu & penetrit
ipm su lesione & qu tuc tingit pedem
tuc pes ifistat & sic agit i pedem non
ledendo xoh etia accipit illud q p h
auctor msta aliud v. mfi si pte coplent
oia dca q hic deberet itatur pte m
uau coplementi coru Et ideo rogo
fres cernetes h. scriptu sibe suis da

bitatibz & tuc forte pillud ive
nit vny si no du ego iueni ut
fugo & tuc pillas hoies decla
rat vltas omo / Nota pmo q p
tota ista lra auctor no plus
intedit nisi q facit vna itape
tulatione omz illoz q dca pte p
totu libru ponedo pteclab et q
iqualibz pteclab pte declaratu
ut id patuit totalit m lra se

Itis ia igit intellectis

hic dicit Albertus ponit finem
dab suis dms grates oporteti
do dca istis pmaratis intellect
i ponemz mbs dab fine & grates
reddamz do qui clarificauit seu
illuat m m intellectu pteclab
hoibz q m m didicerut hac lram
& illi recte sut ples illis iguo
ratibus qui nesciut quopadit
ut pz p aristotilem nono metha
Subdit q dca grates oporteti
de bndictis & ego peto veniam
de illis que sut male dca si qua
talia sut m plore huius auxilia
di ne gracie aquo oib scientia
utis bndictio sut oite & vita et
na adque deus oportet glofz
& magnificus pducit nos qui
vunt & iquat deus p oia secula
la seculoz Amen asit e fms

No

No

Plasmauerat
 ante dñs de
 us paradisi volu
 ptatis apinapio in
 quo posuit hoīem

Ista vba scribitur genesi primo hystori-
 z in possunt allegorice promedi-
 cone philosophie adposita ap-
 tissie pducit ut exponat dñs deus
 plasmauit paradisu voluptatis
 i. deliciarū philosophia i qua
 posuit hoīem In quibus libis s. apo-
 sitis tā breuiter inuēit pmo
 phie pcellitas sedm eius de-
 liciabiles tūc hoīs phy digni-
 tas qmū tūc ubi dicit pla-
 smaueat dñs deus sedm ibi
 paradisu voluptatis tūc ibi i qo
 posuit hoīem Dñs pmo q iust
 vbi tūc phylo pcellitas
 x h pmo i h q a dñs deo est
 plasmauit nō em ē huana nō
 hūanitas ad m bēta sed ē dñs
 descēdēis apīe lūm q bñ p
 i libro sapie oīa sapia ad dñs dō
 est p q phie pcellitas q h
 q ē ad dñs dō creata x hoībūs
 dñm tūc inspirata Cōdo potest
 eius pcellitas pcellit f illud
 q excedit metā hūane capā-
 citat h ē pcellit phie ē hūan-
 itas a b quia nō p ab aliq
 ad hūanā totalit cōphēdi quā
 nō ē sedm hoīem ut pmo et
 sedo metha Tercio nota p
 phie pcellitas alit pcellit
 sic illud ē pcellit q ē omib
 tūc tūc pcellit phie pcellit
 sapit ē hūan it maior nota
 mōr p salomone i libro sa-

pie vbi dicit optauit x dñs ē mēti
 sensus x sapia x ptuli cūctis hoīb op-
 bus x gēne pcellit x mōr dñs fuit
 mēti Tūc i copāte eius dicit q
 phie pcellitas q tūc ubi dicit
 i libro p assumpto plasmauit aut dñs
 Cōdo dñs q m vbi pcellit tūc phie
 deliciabiles pcellit q paradisu copata est
 hūde pcellit tā paradisu copāte pmo q
 paradisu ē locus amēn x deliciabiles pcellit
 h dicit paradisu voluptatis sic etia phi-
 losophia ē amēn q amīstū delici-
 cones amīstū ut pcellit sedo ethicorū
 Cōdo i paradisu ē fons vīgū aquo flu-
 ut quatuor flūm etia qtuor plagas
 mudi totū mūdū vīgū sic iorto
 phie ē fons x m gōhanciblis subli-
 tatis pcellit aquo flūm quatuor
 flūm pcellit totū nēra philosophia
 vīgū quorū pcellit ē physicorū nā-
 lū sedm moralū ut ethica tūc phie
 pcellit sū aīa aīa nōalib q tūc
 phie mēti h qtuor flūm totū
 phie amīstū cūctū x mīstū vī-
 gū x fācūat q ad h paradisu potit
 copāte Tercio copāte paradisu pcellit q
 i medio paradisi ē lignū vite q est ligū
 fācūat x mīstū cūctū hōī fuit m
 hūitū sic etia i medio phie ē fācūat
 i dñs ut fācūat theolōg q ē fācūat vite
 boni x mali cūctū ē hōī hūitū m
 quā cūctū latitudo ē hōī hūitū m
 aptigū pcellit hōī gō tūc cōdīcones
 pcellit phie paradisu voluptatis copāte et
 sic pcellit pmo eius deliciabiles Cōdo
 phie deliciabiles pcellit sic pcellit illud
 est deliciabile q amīstū deliciabiles
 phie ē hūan it maior nō mōr pcellit
 q phie amīstū deliciabiles itnas
 mēti quā a fācūat mēti sicut pcellit
 i fācūat corpus deliciabiles mēti

predat os delatōis alia q^{ue} dicitur quia delatō
cones metis sit su^m t^{er}ra & dolor. Delatō
nes aut corp^{us} sequit^{ur} cōsequit^{ur}. Dolor //
Tercio p^{ro}bat^{ur}. p^{hi}ye delatōis sit q^{ue} q^{ue} e
utroq^{ue} e delatōis p^{hi}losofia e utroq^{ue} e
maior nota mior p^{er} p^{ro}bat^{ur} de cōsolatōe
p^{hi}ye qui uocat p^{hi}loz p^{hi}ye mior^{is} o^{mn}i^{um} p^{ro}u
tutu sit q^{ue} p^{hi}ye delatōis q^{ue} dicit^{ur}
tāg^{it}ur q^{ue} dicit^{ur}. p^{ro}bat^{ur} uoluptat^{is}
a h^{ic} erat f^{id}u alberti. Tercio m^{ag}is lib^{er}
tag^{it}ur h^{ic} p^{ro}bat^{ur} dignitas q^{ue} dicit^{ur} i quo p^{ro}
ponit^{ur} h^{ic} m^{ag}is n^{on} est i h^{ic} p^{ro}bat^{ur} uolup
tate ponit^{ur} a^{ut} ist al^{ia} al^{ia} ual^{ia} ual^{ia}
nabile s^{ed} h^{ic} m^{ag}is q^{ue} a^{ut} a^{ut} ad p^{ro}bat^{ur}
et ad p^{ro}bat^{ur} f^{id}u a^{ut} ist c^{on}tr^{ar}is al^{ia} dig
nit^{is} p^{ro}bat^{ur} p^{ro}bat^{ur} dignitas h^{ic} m^{ag}is p^{ro}
q^{ue} pot^{est} s^{ed} p^{ro}bat^{ur}. Ille h^{ic} est dignissim^{us}
q^{ue} g^{ra}du m^{ag}is ual^{ia} a^{ut} p^{ro}bat^{ur} est adeptus
h^{ic} p^{ro}bat^{ur} est h^{ic} m^{ag}is maior nota q^{ue} s^{ed} m^{ag}is
p^{ro}bat^{ur} q^{ue} pot^{est} ist stat^{us} h^{ic} m^{ag}is i h^{ic} ual^{ia} est q^{ue}
sit p^{ro}bat^{ur} s^{ed} ist ual^{ia} h^{ic} m^{ag}is p^{ro}bat^{ur} p^{ro}bat^{ur}
aliquis p^{ro}bat^{ur} ad p^{ro}bat^{ur}. Tercio h^{ic} m^{ag}is
pot^{est} p^{ro}bat^{ur} sit illud est o^{mn}i^{um} h^{ic} m^{ag}is dig
nit^{is} q^{ue} q^{ue} est o^{mn}i^{um} a^{ut} p^{ro}bat^{ur} p^{ro}bat^{ur} h^{ic} m^{ag}is
p^{ro}bat^{ur} est h^{ic} m^{ag}is maior nota mior p^{er} p^{ro}
seneca i epl^{is} dicit^{ur} p^{ro}bat^{ur} m^{ag}is p^{ro}bat^{ur} ut
me d^{ic}it^{ur} p^{ro}bat^{ur} ist sit q^{ue} p^{er} h^{ic} m^{ag}is p^{ro}bat^{ur} dig
nit^{is} q^{ue} tag^{it}ur ist dicit^{ur}. i quo ponit^{ur} h^{ic} m^{ag}is
m^{ag}is p^{ro}bat^{ur} h^{ic} m^{ag}is q^{ue} t^{er}ra cōd^{ic}it^{ur} ual^{ia} p^{ro}bat^{ur}
tū aff^{ic}it^{ur} s^{ed} q^{ue} p^{ro}bat^{ur} n^{on} est ual^{ia} p^{ro}bat^{ur}
de quatuor p^{ro}bat^{ur} h^{ic} m^{ag}is ad est p^{ro}bat^{ur} n^{on} est
tūbus a^{ut} ut est de g^{ra}du h^{ic} m^{ag}is p^{ro}bat^{ur} salu
tūbus a^{ut} ut est p^{ro}bat^{ur} q^{ue} d^{ic}it^{ur} q^{ue} p^{ro}bat^{ur} n^{on} est
ist dicit^{ur} lib^{er} aristot^{is} s^{ed} d^{ic}it^{ur} est p^{ro}bat^{ur}
tractata s^{ed} q^{ue} a^{ut} n^{on} pot^{est} p^{ro}bat^{ur} n^{on} p^{ro}bat^{ur}
d^{ic}it^{ur} loq^{ue} d^{ic}it^{ur} albert^{us} cōm^ue bono ist ual^{ia}
h^{ic} m^{ag}is n^{on} est d^{ic}it^{ur} q^{ue} est q^{ue} d^{ic}it^{ur} q^{ue} d^{ic}it^{ur}
ist dicit^{ur} a^{ut} p^{ro}bat^{ur} n^{on} est p^{ro}bat^{ur} n^{on} est ual^{ia}
a^{ut} n^{on} est p^{ro}bat^{ur} p^{ro}bat^{ur} h^{ic} m^{ag}is ut illi qui n^{on} poss^unt
os lib^{er} p^{ro}bat^{ur} n^{on} est aristot^{is} p^{ro}bat^{ur} s^{ed} s^{ed}
aliquid de h^{ic} m^{ag}is aff^{ic}it^{ur} d^{ic}it^{ur} de g^{ra}du
a^{ut} g^{ra}du ad p^{ro}bat^{ur} n^{on} est a^{ut} est uol^unt^{is}
f^{id}u n^{on} est a^{ut} g^{ra}du p^{ro}bat^{ur} ist dicit^{ur} p^{ro}bat^{ur}
g^{ra}du a^{ut} q^{ue} p^{ro}bat^{ur} est p^{ro}bat^{ur} q^{ue} m^{ag}is a^{ut} ual^{ia}
ut dicit^{ur} aristot^{is} p^{ro}bat^{ur} est a^{ut} est a^{ut} est
g^{ra}du ad h^{ic} m^{ag}is a^{ut} g^{ra}du ist dicit^{ur} ist dicit^{ur} s^{ed}
ist dicit^{ur} lib^{er} d^{ic}it^{ur} p^{ro}bat^{ur} s^{ed} de

causis a de cyclo a cui p^{ro}bat^{ur} p^{ro}bat^{ur}
supponit^{ur}. // Pro quo p^{ro}bat^{ur} q^{ue} h^{ic} m^{ag}is
lib^{er} ad bono ist dicit^{ur} quatuor
causis assignari p^{ro}bat^{ur} p^{ro}bat^{ur} causa
eff^{ic}it^{ur} a^{ut} d^{ic}it^{ur} f^{id}u d^{ic}it^{ur} albert^{us}
q^{ue} m^{ag}is f^{id}u n^{on} est q^{ue} p^{ro}bat^{ur} p^{ro}bat^{ur}
p^{ro}bat^{ur} aristot^{is} h^{ic} m^{ag}is lib^{er} colleg^{it}
s^{ed} causa n^{on} est s^{ed} subiectu p^{ro}bat^{ur}
est est mobile q^{ue} p^{ro}bat^{ur} p^{ro}bat^{ur}
de o^{mn}i^{um} subiectis cōf^usion^{is} p^{ro}bat^{ur}
p^{ro}bat^{ur} h^{ic} m^{ag}is lib^{er} ist dicit^{ur} q^{ue} est t^{er}ra
h^{ic} m^{ag}is subiectu p^{ro}bat^{ur} q^{ue} h^{ic} m^{ag}is est est
mobile d^{ic}it^{ur} de cōf^usion^{is} ut p^{ro}bat^{ur}
teb^{it} est si p^{ro}bat^{ur} assignari cau
sa formalis ad bono ist dicit^{ur}
ist dicit^{ur} cōf^usion^{is} est q^{ue} a^{ut}
d^{ic}it^{ur} ist dicit^{ur} a^{ut} a^{ut} a^{ut} p^{ro}bat^{ur}
teb^{it} m^{ag}is p^{ro}bat^{ur} Causa a^{ut} f^{id}u
ut h^{ic} m^{ag}is p^{ro}bat^{ur} lib^{er} ad p^{ro}bat^{ur}
los p^{ro}bat^{ur} lib^{er} aristot^{is} nob^{is}
facilior sit p^{ro}bat^{ur}. De p^{ro}bat^{ur}
notatu q^{ue} cyclo talis est p^{ro}bat^{ur}
p^{ro}bat^{ur} p^{ro}bat^{ur} n^{on} est p^{ro}bat^{ur} na
turalia a^{ut} n^{on} est p^{ro}bat^{ur} h^{ic} m^{ag}is p^{ro}bat^{ur}
a^{ut} colleg^{it} colleg^{it}. De p^{ro}bat^{ur} d^{ic}it^{ur}
d^{ic}it^{ur} q^{ue} supponit^{ur} p^{ro}bat^{ur} p^{ro}bat^{ur}
f^{id}u n^{on} est s^{ed} p^{ro}bat^{ur} p^{ro}bat^{ur} q^{ue}
p^{ro}bat^{ur} p^{ro}bat^{ur} a^{ut} causas r^op
n^{on} est sit q^{ue} p^{ro}bat^{ur} illud q^{ue} loco ist dicit^{ur}
n^{on} est erat p^{ro}bat^{ur} s^{ed} est

Phylozoophia diuiditur

m^{ag}is p^{ro}bat^{ur} p^{ro}bat^{ur} lib^{er} cui^{us}
subiectu est est mobile p^{ro}bat^{ur}
sua diu^{is}ioe ist dicit^{ur} t^{er}ra
p^{ro}bat^{ur} q^{ue} t^{er}ra lib^{er} cōf^usion^{is} est
q^{ue} lib^{er} m^{ag}is p^{ro}bat^{ur}
aristot^{is} p^{ro}bat^{ur} t^{er}ra
cōf^usion^{is} lib^{er} p^{ro}bat^{ur}
p^{ro}bat^{ur} lib^{er} de cyclo. Tercio li
bro de g^{ra}du a^{ut} cōf^usion^{is}
quatuor lib^{er} m^{ag}is p^{ro}bat^{ur}

liber de anima secundus incipit ibi quod dicitur
est de corpore mobili. Tunc ibi per
quam dicitur est quartus ibi dicitur
de corpore mobili. Quintus ibi sicut
dicitur demonstratur. Sextus tractatus
dividitur in duas partes. Prima de
motu de principijs et causis rerum
naturalium. Secundo de proprietatibus eorum. Tercia
ibi quod ut dicitur aristoteles. Prima pars
ad hoc dividitur in duas. Prima pars de
motu de principijs rerum naturalium in
secunda de causis. Secunda ibi consideratur
ad hoc consequenter quod adhuc in duas
primo dividitur de principijs rerum natu-
ralium in commune. Secundo in specialia. Specialia
secunda ibi materia ut dicitur aristoteles
prima adhuc dividitur quod primo permittit
quedam praenotanda. Secundo consequenter
ibi corpus sic diffinitur. Quod adhuc
huc in duas. Prima de philosophia ut videtur
de quo membro huc incipit. Secundo
permittit illa praenotanda illud ibi per
notantes. Alii per dicitur primo tractatus
tatus in capitula et sic introducit et introdu-
cit capitula in primo capitulo permittit illa
praenotanda. In secundo dividitur de
principijs rerum naturalium in commune et hoc
incipit ibi corpus consequenter patebit
intra capitulo in processu capitulo
primo per tres partes dividitur. Prima pars
albertus permittit praenotanda. Secundo
permittit quedam praenotanda.
Tercio ostendit ordinem praedictum
secunda ibi praenotanda. Tercia ibi
igitur subiectum dicitur primo sic per
philosophiam dividitur in tres partes
in logica et philosophia et philosophia
suam rationalem moralem naturalem
quod idem est de quibus duabus
alijs ad prius obmissis de sola
philosophia suam naturalem huc incipit. Non
primo de anima hanc remouit dubia
coram et sufficit dividitur. Ille li-
ber in quibus tractatus quod huius tractatus
tub de mobili ente et hoc per quod

capitulum consideratur primo in commune et absolute
et sic consideratur de primo in primo tractatu quod
est de communibus principijs et proprietatibus entis
mobilis. Alio per consideratur per hoc con-
mune ens mobile aliquibus differentijs con-
trahitur et hoc in triplici quod aliter contrahitur per hoc
dicitur ad ubi ut sic dicitur. ens mobile
ad ubi et hoc per hoc dicitur ad formam ut
dicitur. ens mobile ad formam. Si primo
sic consideratur de primo in secundo tractatu ubi
dicitur de celo quod est corpus mobile ad ubi
et non ad formam. Si secundo et hoc est adhuc
duplex quod aliter de enti mobili ad formam sim-
pliciter et ad formam mixti. Si primo sic de
motu de primo in tertio tractatu ubi agitur de
elementis quod sunt corpora simplicissima
mobilia ad formam. Si secundo non hoc est adhuc
duplex ut ens consideratur ens mobile ad for-
mam mixti in anima et anima si primo sic
agitur de primo in quarto tractatu ubi agitur de
passionibus metaphisicis quod sunt entia mobilia
mixta in anima si secundo sic agitur de primo in
quinto tractatu ubi agitur de motibus per se
autem. Secundo nota in tertio albertus etiam
est illa quod ille etiam communis philosophia dividitur
in illos in communes philosophia naturalem rationalem
ut logicalem et philosophia naturalem ut ethicam et
philosophia naturalem ut physicam et haec divisio non
est naturalis sed est logicalis quia dividitur generis
in species. Secundus dicitur quod uelut prima
duo membra in linguis. Sed rationales et ethi-
cam et uelut deinde de tertio sed de naturali.
Tercio nota quod logica capitulum duplex. Vno
logica vocatur orbis suum rationis quod est de o-
peribus rationis principijs de conceptibus
et de eorum operationibus et sic totum etiam per
vocatur logica triplex per uocatur logica. S-
cientia et philosophia logica et sic sunt albertus
in libro logica quod dicitur quod philosophia dividitur
in logicam et in scientiam rationalem. Alio modo
capitulum logica per et distincta sunt contra
grammaticam et ethicam et sic non incipitur
hic et dicitur logica secundum rationalem quia
iste tres sunt deinde de operibus animae

primo per
secundo per
tercio per

corpus mobile
ut per

mo qd grammatica et i thoria derivant de
 coposioe conceptu metib et loyca derivat
 de ipis i teoibz qd e de i teoibz sedib
 aduictis et pms ut dicit albertus. **Q**u-
 to nota qd filius ethica su modis pt
 capi dupl. uno qd quilibz scia derivat
 demouibus pt vocari ethica et sic poli-
 tica qd e de regie ciuitatis copledit sub
 etica et ycomica qd e de regie domus etia
 copledit sub etica et monastica qd e de regie
 vni solus etia copledit sub etica
 et sic accipit h qd albertus dicit qd phi-
 losophia diuidit i etica. i i sciam tunc
 tunc demouibus. **Q**uod caput etica p-
 ma sola scia qd distigunt pollicite etia
 ab alijs et sic de illa etia tinctat aristoti-
 les i deca libris ethica et d. etica ab
 etica qd e moib. **Q**uod nota qd physica
 su scia nalis etia pt capi du. uno d.
 os scia physica qd tractat de naturis re-
 rum et sic media et filia mathematica
 dicit scia physica et sic caput h. **Q**uod
 vocat scia nalis qd e de oibz pncipibz
 naliu ul scia nalis et scia illi libri est
 scia nalis et d. physica a physibz qd e n-
Quod nota dubitat utp illa dicit diui-
 sio sit bona et vide qd non illa diuisio
 no hmebris i no e bona coseq. tenz
 pbohectio i libro diuisionu aut pba-
 qd e i mebris et neg. qsequecia de
 spodet qd illa diuisio e bona adigba-
 no est hmebris et neg. qseq. et dico qd
 suffiat ad bonitatem diuisionis qd sit ac-
 ductibilis ad hmebriem si illa induat sic
 qd oibz pba d. est pba ul e specu-
 lata si speculata sit e pba nalis
 si practica sit labes corietur aliq duo
 mebra. f. etica et loyca. **Q**uod nota
 dicit albertus dicit in lra qd dicit h-
 de scia nali circa h dubitat utu
 de eantibus nalius possit ee scia p-
 dea et arguit qd non qd etia nalia
 sut i tota transmuta. i de ipis no pt

an de vniuersalibus nalius
 in scia

ee scia coseq. tenet qd scia e
 no potest nali se habere au-
 cedeb qd qd etia nalia sut
 gubalia. **Q**uod duo etia nalia
 no sut ppetua i de ipis no e
 scia coseq. tenet qd stat ee
 demio ppetua aut pba quia
 sut corruptibilia. **Q**uod ppetua e
 albertus qui pmetat se datur
 sciam de ibz nalius et no vni
 datur qd da alia ee scia
 intelligit d. uno qd qm scia
 et sic de rebz nalius no e scia
 quia sut etia in complexu d
 ostendit qd stat e complexu puta
 conclusio de mentibus seu demio
 pba. **Q**uod de illo d. ee scia
 qd sug. psubiectu conclusionis
 demone et sic de rebz nali-
 bus e scia qd de ipis formant
 pones subales. **Q**uod aduato
 nes ad pma etia nalia et
 nego cosequecia ad pbaam
 scia no potest alit h. e dico
 qd h. debz subitelligi qd p-
 posuob qd sunt d. ee sic qd
 quicqz formant sicut ve cu h-
 ty hmebris qd stat qd rebz ptales
 pones significante sut mutabi-
 les. **Q**uod qd etia nalia et
 nego cosequecia ad pbaam
 dico qd d. intelligi sicut illa scia
 e non potest se alit habere
De nominibus qd nali
 dicit nalis moib h. e scia p-
 pncipalis capli i qua albertus
 post duo pmetat p intellectus
 dicit diuisonem et diuidit i duobz
 ptes sciam qd puidat duo talia
 pmetat pmo eo ostendit qd
 moib d. nali sciam qd moib
 dicit naturale scia ibi naturale

e pma adhuc diuidi q pmo pot
q moib dicit na sdo pot unam
distinctionem emanere scilicet ibi bu ali
cena pma diuidit i quqz scdm
q pot quqz acceptones ne scdm
ibi dicit ead tra ibi dicit ead
na forma qita ibi dicit na pma
cena ibi dicit ead q pmo dicit
sic nos uolu q supple pmo
tes q na dicit nalis moib em
p qua na dicit nalis intelligea
scdm q dicit aristoteles i posterioribz
i i pmo posterior q vniuersalia sunt
magis nota i nata .i. i nali intelli
gea scdm q dicit aristoteles i
posterioribz .i. i pmo posterior q
vniuersalia sunt magis nota i nata
i i naturali intelligea qua pma
lura dicitur i lalia sunt fil na ut
dicit i p dicitur .i. nota pmo
da lra q quo pma nalis e de
nata albertus dicit se uelle trade
scdm nalem q pmo q moib
dicit nata sdo nota q iteo
he est hec q ille tunc nata e
idem q nalis intelligea i sic
capit i pmo posterior ubi dicit
q vniuersalia sunt magis nota i na qua
singula .i. nali intelligea i sic
sic capit i p dicitur i caplo
de racione ubi dicit q ralia
sunt fil nata .i. i nali intelligea
Tercio no q exponetes h q est
nalis intelligea .i. si na intelli
geret i sic dicit q qu dicit vni
uersalia sunt magis nota nali in
telligea dicit sic intelligi si na cog
nosceret pns cognosceret vniuersalia qua
singula .i. h p alie intelligi
q nalis intelligea tunc ualeat
qta naturalis ut qd dicit ralia
sunt fil na vniuersalia sunt magis nota
nalis intelligea ut sit sensus res
res nalis pns e ut pns inuenit
sub conceptu vniuersali confuse q sub co
ceptu particulari de iaro q nali
cognoscat rem pns confuse qua

deitate / Quarto eodem dicit intelligi q
intelligi ralia sunt fil nali intelligea q
quicqz intelligi aliquid ee rali nali
intelligi illud ad q ralie dicitur sicut si intelli
go aliquid ee duplu nali quo intelligo
aliq ee ad q est duplu sequit

Dicitur etiam natura materia

hic albertus pot scdm acceptom huiusmodi
na dices sic dicit ead na materia et
scdm subiungit tra acceptom dices dicit
ead na forma magis ppe q consuat res
nales meste .i. nota p dicit q sdo
nata dicit materia rei nalis h p p ar
istoteli m pmo phisicis q materia est al
ta pns copota nalis i materia e subiectu
transmutationis nali ut p p dicitur de generatione
i pmo phisicis ead q na sit materia
p p cometatore sdo methe .i. qui no
cat ea fundamentu ne dices i fundamentu
nate e ens distinctu .i. ead nalia no
distinguit pmatiam pnam q ois dis
tincto e a forma q forma sepat et
distinguit quia methe .i. nota q alio
na dicit forma a dicit magis ppe for
q materia q suat res nales meste i ee
q ee h e a forma materia aute no co
suat rem i esse h pocus machinat
ad maleficiu ut dicit albertus sup pmo
de generatione q coram appetit aliam forma
nota ptra clat conclusio conclusio p
illius tractatus forma e magis natura
q materia pbat q tra sic q consuat
res nales i esse h magis e na quibz
q no consuat eas i esse forma e huius
q no materia i p maior nota m pbat
q res no dicit ee talis nisi p formam
q qua dicit forma e talis res est q
forma consuat rem i esse sequit

Dicitur etiam natura via

hic albertus pot quarta acceptom
naturae dices q ead na dicit via i natura
sicut e generis i tra subiungit quia
acceptom dices dicitur ead nata

principium motus et quietus in quo est p[er] se et non
 p[er] accidens. Nota p[ri]mo q[uod] quarto d[icitur] n[on] v[er]a i[n]
 natura et h[ic] e[st] g[ra]t[is] ut p[er] aristotelem s[ed]
 p[er] h[ic] p[er] d[icitur] g[ra]t[is] v[er]a i[n] n[atur]a q[uod] d[icitur] i[n] n[atur]a
 i[n] forma est e[ss]e mutatio i[n] forma habet
 g[ra]t[is] h[ic] q[uod] g[ra]t[is] e[st] v[er]a i[n] n[atur]a. i[n] forma
 Secundo nota q[uod] quinto d[icitur] n[on] principium motus
 et quietus i[n] quo est p[er] se et n[on] s[ed] p[er] accidens
 h[ic] diffinitio n[on] p[ot]est aristoteles i[n] s[ecundo]
 p[er] h[ic] p[er] d[icitur] t[er]t[er]io p[er] t[er]t[er]io cap[itulo] p[er] d[icitur] a d[icitur] a
 sequenter q[uod] n[on] p[ot]est d[icitur] melior v[er]a et p[er] h[ic]
 p[ri]mo sic illa diffinitio e[st] bona q[uod] d[icitur] g[ra]t[is] d[icitur]
 finit[er] a quolibet alio illa e[st] h[ic] i[n] s[ecundo] p[er] h[ic] p[er] h[ic]
 m[od]o p[er] h[ic] i[n] s[ecundo] p[er] h[ic] p[er] h[ic] n[atur]a d[icitur]
 ferit an[im]o n[atur]a q[uod] h[ic] habet i[n] se p[er] h[ic]
 motus et quietus i[n] t[er]t[er]io. Tercio nota q[uod]
 illa diffinitio n[on] e[st] d[icitur] m[od]o s[ed] i[n] s[ecundo] p[er] h[ic]
 q[uod] sic de v[er]itate s[im]ilis esset falsa s[ed] h[ic] p[er] h[ic]
 d[icitur] i[n] s[ecundo] ad p[er] h[ic] e[st] p[er] h[ic] ad p[er] h[ic] e[st]
 ut sic d[icitur] n[on] e[st] p[er] h[ic] principium motus et
 quietus i[n] quo n[on] e[st] p[er] h[ic] accidens et p[er] h[ic] p[ot]
 ad d[icitur] artificiali ut d[icitur] ap[er]t[is] i[n] s[ecundo]
 p[er] h[ic] p[er] h[ic] habet p[er] h[ic] motus h[ic] n[on]
 e[st] p[er] h[ic] s[ed] medicus h[ic] i[n] se principium s[im]ile
 se sicut e[st] ars medic[us] t[un]c h[ic] e[st] principium
 p[er] h[ic] p[er] h[ic] e[st] p[er] h[ic] et n[on] p[er] h[ic] medic[us]
 s[im]iliter se accidens et s[im]iliter se e[st] medic[us]
 a se artificialia n[on] p[er] h[ic] habet principium motu
 s[ed] p[er] h[ic] p[er] h[ic] a g[ra]t[is] d[icitur] i[n] quo est n[on] s[ed] p[er] h[ic]
 accidens n[on] e[st] lectus p[er] h[ic] q[uod] e[st] lectus de
 s[ecundo] s[ed] p[er] h[ic] q[uod] e[st] lignu[m] g[ra]t[is] et g[ra]t[is] n[on]
 h[ic] artificialia principium motus i[n] t[er]t[er]io n[on]
 p[er] h[ic] n[atur]a. Quarto nota q[uod] l[icet] p[er] h[ic] debet
 fac[ere] s[ed] p[er] h[ic] cop[er]t[is] ut sit sensus hoc e[st] p[er] h[ic]
 n[on] e[st] p[er] h[ic] motus et s[im]iliter e[st] i[n] quo est
 Quinto nota q[uod] d[icitur] e[st] principium motus q[uod] d[icitur]
 e[st] s[im]iliter et h[ic] e[st] n[on] q[uod] d[icitur] e[st] s[im]iliter
 h[ic] e[st] motus violente et quilibet motus s[ed] h[ic]
 principium aliquid mouet i[n] t[er]t[er]io Sexto n[on]
 q[uod] ad h[ic] e[st] d[icitur] principium motus q[uod] d[icitur] ac
 t[us] motus sicut forma et sicut g[ra]t[is] et
 a leuitas i[n] g[ra]t[is] et leuitas et q[uod] d[icitur] p[er] h[ic]
 unum passiuu[m] motus sicut mat[er]ia i[n] s[ecundo] eo q[uod]
 n[on] e[st] necesse est ymaginari mat[er]iam eo
 s[ecundo] p[er] h[ic] m[od]o n[on] e[st] i[n] s[ecundo]

principium motu actiui et passiuui
 quedam habet principium actiui solum
 q[uod] d[icitur] habet principium passiuui solum
 sicut illa q[uod] alterat[ur] alterate p[er] t[er]t[er]io
 aliquo p[er] h[ic] actiui aut ante
 solum sicut q[uod] solum sicut mobilia
 sicut substantie sepeate q[uod] d[icitur] aut
 t[er]t[er]io actiui q[uod] passiuui sicut g[ra]t[is]
 una q[uod] d[icitur] habet g[ra]t[is] p[er] h[ic]
 p[er] h[ic] actiui et s[im]iliter p[er] h[ic] passiuui
 Septimo nota illa diffinitio nature
 copet[ur] nature t[er]t[er]io d[icitur] puta
 mat[er]ia q[uod] mat[er]ia e[st] principium pas
 siui motus e[ss]e copet[ur] nature
 quanto d[icitur] puta forme forme
 e[ss]e e[st] principium actiui motus
 Octavo nota dubiu[m] coram illis d[icitur] n[on]
 finit[er] q[uod] d[icitur] q[uod] n[on] e[st] principium
 motus et quietus t[un]c i[n] aliquibus
 sit p[er] h[ic] motus ubi n[on] e[st] p[er] h[ic]
 p[er] h[ic] quietus sicut e[st] i[n] corpore
 lesti q[uod] totu[m] mouet[ur] et n[on] quid
 quiescit etia[m] i[n] aliquibus et i[n] talis
 quietus et n[on] motus sicut i[n] ce
 tro t[er]t[er]io q[uod] s[ed] q[uod] d[icitur] a m[od]o m[od]o
 i[n] s[ecundo] q[uod] h[ic] diffinitio sit falsa
 Ad h[ic] dico q[uod] p[er] h[ic] com[un]e et
 p[ot]est i[n] diffinitio debemus s[im]ile
 illa com[un]e ut d[icitur] si d[icitur] n[atur]a
 e[st] p[er] h[ic] principium motus s[ed] quietu
 e[ss]e i[n] quo e[st] n[on] p[er] h[ic] accidens
 et sic n[on] p[er] h[ic] i[n] s[ecundo] q[uod] d[icitur]
 i[n] corpore e[st] unu[m] p[er] h[ic] motus pas
 siui et i[n] centro t[er]t[er]io e[st] unu[m] p[er] h[ic]
 motus sequit[ur] l[icet]

Unde Avicenna distig

hic albertus ponit s[ed] p[er] h[ic] motu
 acceptio[n]is n[on] q[uod] ponit abicena
 i[n] libro suo p[er] h[ic] et d[icitur] sic d[icitur]
 de Abicena d[icitur] d[icitur] duplicem
 naturam. s[ed] uniuersalem et particularem
 uniuersalem appellat v[er]itate diffi
 sam c[on]suetudinem p[er] h[ic] p[er] h[ic]
 ubi appellat illam q[uod] e[st] i[n] rebus
 singularibus ut i[n] d[icitur] ut illa

natura dixit

q̄ ē ī planeta h̄at al̄ ī isto ḡrmo
sc̄dm q̄ d̄r n̄a ē vis ī p̄ta rebus
op̄itibus s̄c̄la p̄creant̄ a ultioib̄
quor̄ modis p̄nt aristotiles
ī s̄do physicoz. ~~Sec̄do nota~~ ita
h̄am q̄ quāto modis acceptioib̄
nat̄e ē q̄ nat̄a ē p̄cipuū mo-
tus a quietib̄ a istū q̄tū motū
sub d̄stignit̄ abic̄na ī libro suo
physicoz p̄p̄o sic q̄ quedam ē
n̄a vis s̄c̄d̄ ut̄ motū celi
alia n̄a p̄cularis s̄c̄t ut̄
motū q̄ ē ī h̄. singulari s̄c̄
ut̄ illius planete quā p̄d̄t
sibi s̄c̄m a illam abic̄na d̄f-
finit sic nat̄a ē vis ī p̄ta re-
bus op̄itibus s̄c̄la p̄creant̄ et
subdit albertus q̄ ultioib̄ qua-
tuor modis acceptioib̄ nat̄e
p̄nt aristotiles ī s̄do physicoz.
~~Et s̄do nota~~ q̄ ut̄ celestis
p̄p̄o h̄. d̄r nat̄a vis quā
ē v̄le p̄cipuū motus a quiete
illoz ī s̄do a sic ē vis ī cau-
sando. ~~Terc̄o nota~~ q̄ illa ut̄
p̄t vocari ī intellectib̄ mouens
celū quā ista ē causa vis mo-
uens ī p̄o q̄ mediate mo-
tu celi mouet̄. oia ī s̄do. ~~Et~~
d̄r tu ē illa ut̄. s̄c̄ intellige
cia diffusa ī subp̄ncias celoz
cū d̄r aristotiles q̄ ē subp̄ncias
sep̄ata a mat̄a s̄c̄ magnitudine
a albertus d̄r h̄c q̄ sic diffu-
sa ī subp̄ncias celoz ad h̄. dico q̄
īlligēcia mouēte orbem esse dif-
fusam ī subp̄ncias celoz p̄t ī
telligi dup̄. v̄no s̄c̄ q̄ sic ote-
sit p̄ corpus celeste h̄ ē flū q̄
ī est ei ut̄ ī corpore alio q̄ sit
cometa corp̄ ut̄ualit̄ a op̄itō
ne a sic ē v̄m a h̄. v̄. albertus
īllā. ~~Quanto nota~~ p̄cularis
ē vis ī p̄ta rebus p̄creant̄ s̄c̄
milib̄ s̄c̄la p̄creant̄ singularib̄
h̄a sibi s̄c̄lō a h̄. nō d̄r ītelligi

sic q̄ sit alioq̄ d̄stignit̄ n̄a p̄culari super
ī s̄do s̄c̄m sibi s̄c̄ est n̄a met̄ p̄ducens
v̄m s̄c̄lō s̄c̄m illaz d̄stignit̄ nat̄e ab-
ic̄ne habem̄ h̄c solū. ~~Sec̄do nota~~
dup̄. a ḡm̄s q̄ d̄r ē ḡm̄s ut̄ualē
a sic rad̄us solis ḡm̄t h̄c ī s̄do
m̄ta aalia op̄ p̄creant̄ s̄c̄d̄ r̄nas
a m̄stas a h̄m̄o a h̄. vocat̄ ḡm̄s
equocū a ḡm̄o equocū alioq̄ ē ḡm̄s
formale quā aliquid ḡm̄t sibi s̄c̄lō s̄c̄
quā planeta ḡm̄t planeta s̄c̄lō ḡm̄o ḡm̄o
n̄a a h̄. vocat̄ ḡm̄o v̄m̄o. ~~Sec̄do nota~~
illos ultioib̄ m̄or modis acceptioib̄ nat̄e
s̄c̄ q̄ mat̄a ē nat̄a a q̄ forma ē nat̄a
a q̄ via ī n̄a ē n̄a q̄ p̄cipuū motus et
quietus a ē n̄a p̄nt aristotiles ī s̄do
physicoz tractatū p̄mo a h̄. d̄r albertus
īllā. ~~Sequit̄~~

Naturale dicitur etiam vnde

h̄c albertus p̄mittit s̄c̄m p̄p̄o d̄r
s̄c̄e op̄edo. s̄c̄ q̄ moib̄ d̄r n̄ale a d̄
v̄d̄. ī tres p̄tes s̄c̄m q̄ p̄nt tres ac-
ceptioib̄ q̄tū n̄ale s̄c̄d̄ ibi d̄r et̄
n̄ale. ~~Terc̄a ibi d̄r et̄ n̄ale~~ p̄mo d̄r
sic n̄ale et̄ d̄r m̄ultiplicat̄ v̄no q̄ ali-
cui ī est a sua creatōe s̄c̄m q̄ d̄r q̄ s̄c̄
a ad d̄sc̄e n̄alit̄ ī est h̄c quā v̄m̄o
ī est ei a sua creatōe. p̄mo nō d̄r h̄c
q̄ quo ille liber d̄r d̄s̄m̄a n̄alit̄
albertus p̄mittit q̄ moib̄ aliquid d̄r esse
n̄ale a op̄edit q̄ v̄m̄o d̄r n̄ale q̄
ī est h̄c a sua creatōe. v̄. p̄cipuū a
sui esse s̄c̄t s̄c̄ a ad d̄sc̄e d̄r n̄ale
h̄c quā ī est sibi ap̄e sue creatōis
~~Sec̄do nota~~ dubitat̄ ut̄p̄ s̄c̄e a ad d̄sc̄e
sit h̄c n̄ale ut̄p̄ ī sit sibi a p̄ma sui
creatōe a videtur q̄ nō quā s̄c̄ se
queretur q̄ p̄nt p̄mogenitus habet
s̄c̄m cōsequēb̄ falsū a cōtra p̄p̄m̄ it̄o
d̄r qui d̄r q̄ ī p̄cipuū n̄a n̄a
ē tāquā tabula rasa ī quā m̄p̄l̄ ē de
p̄ctū ḡo nō h̄z aliquid s̄c̄m. ~~Ad h̄. d̄r~~
cō q̄ h̄c s̄c̄e a m̄telligē p̄t capi dup̄

omnis actus. ~~Ad hoc~~ aptitudinaliter in q. sit ap-
tus ad fructum. Et ad intelligendum primo scilicet
et intellige non est hoc prima creatio ut p-
bat in eo si scilicet homo et h. ut albertus. Ita
tertio notandum q. albertus est hic theologus
q. potest creatorem non enim potest hanc tag-
phic q. ob phy abhorret creatorem ab-
horret enim consilio aliquid si scilicet hanc

Dicitur etiam naturale

q. sit scilicet. Et in hoc albertus ponit scilicet
acceptum naturale et dicitur p. facit
h. scilicet p. modum correlari. Distinguit ita
op. scilicet h. scilicet h. p. modum dat sic dicitur
nale q. sit scilicet. Et h. q. d. nale est q.
ex hoc fiat h. a quo equus fiat. Ita
subiungit distinctionem agere dicitur dicitur h.
h. ita distinguit op. a agere ut op. ne
op. artificis a op. creatoris. Opus ne
est cuius principium est natura. Opus artificis est
cuius principium agere est voluntas. Opus crea-
toris est cuius principium agere est creator.
Item subiungit etiam acceptum nalis. Dicitur
etiam ex nale q. considerant scilicet nalis. Et
primo dicitur prima prem. h. scilicet homo aliquid
d. esse nale q. contingit consuetudinem. Et
scilicet nale est q. h. gunt hominem a q. equi
gunt equum a h. communem. Et h. hoc co-
tingit. Secundo nota q. illa dicitur contingere
h. quem scilicet nale q. contingit ut p. ut
frequenter. Sicut q. h. gunt hominem a q.
h. gunt habent duos manus et duos
pedes et sic illa q. contingit acasui fortia
no dicitur nalis q. no contingit p. ut fre-
quent. h. rano. Tercio nota dicitur scilicet p. res
h. ibi h. dicitur h. q. h. h. distinguit
et agere a ita op. q. d. agere nale
a illud op. d. op. nale a illud op. q. d.
factum est a p. et gunt sibi file et m.
re et sentire sunt op. nalis a illud op. p.
et ab aliis q. e. aia q. e. forma. Aliud dicitur
et agere artificiale a illud op. d. ut
ut opus artis a illud principium effectum est
voluntas nalis sicut p. ut edificare di-
cunt artifices q. non sunt anima naturalis

et non p. dicitur domus h. sit ab al-
te illud principium effectum est voluntas
tas q. q. aliquid ut a q. ut
scilicet ut edificat. Tercio agere
est creatoris a cuius opus dicitur
opus creatoris a h. sit op. d.
sicut opus p. dicitur mundi po-
tensio. Quarto nota dicitur
ut illa distinctio operis p. boni
et arguit q. non q. nalis est
op. artificis. Et distinctio operis
non valet tenet consequentia in-
cedens p. b. q. op. artificis
no est aliud ab op. nature q. op.
artificis sunt eia nalis. p. po-
tensio nalis est opus creatoris
et distinctio nalis consequentia tenet
incedens p. b. q. creator mi-
nus agit effectum q. p. h. h.
de p. factum sua p. aade ut p.
p. dicitur celi. Ad hoc dicitur q. h.
distinctio est bona et ad rationes
et opposita. Et p. dicitur ad p. modum
nalis est op. artificis et nego ab
ad p. b. op. artificis et ibi
pono duas species opus artificis
et opus ne. Illa p. q. opus ar-
tificis f. aia scilicet opus artifi-
cis non est i. quid op. ne illa p.
q. i. quid p. dicitur a voluntate
et opus artificis i. quid ut
p. dicitur aia et op. ne. Ad h.
nalis est opus creatoris et nego
incedens. Ad p. b. dicitur na-
turaliter loquendo nalis est opus ef-
fectum creatoris ut p. dicitur in-
to h. h. me h. distinctionis ap-
ponit. Et theologice a no nalis
Quinto nota dicitur ita p. h. h.
q. h. illud d. esse nale de q.
considerant scilicet nalis etiam sic
corpus celeste a aia intellectiva
a substantie separate sicut deus
a intelligere dicitur nalis. Sexto

q^{uod} p^{ri}ncipaliter habet acceptiones nales q^{uod} po-
tunt iⁿ l^{ib}ro p^{ri}ncipaliter ad h^{oc} alie d^{ic}unt n^{on}
le d^{ic}unt q^{uod} est oportu^m q^{uod} natus ut q^{uod}
matia & forma & sic q^{uod} t^{er}ti^{us} eleme-
ta & p^{ri}ncipaliter & aⁿima & p^{ri}ncipaliter corp^{us}
d^{ic}unt n^{on} n^{on} n^{on} ut d^{ic}unt aristoteles iⁿ
p^{ri}mo & s^{ec}undo p^{ri}ncipaliter corp^{us} t^{er}ti^{us} aliq^{uod}
d^{ic}unt est n^{on} n^{on} q^{uod} n^{on} est uolentu^m sicut
motus elementor^{um} sicut & deor-
sa d^{ic}unt n^{on} n^{on} alio^{rum} d^{ic}unt n^{on} n^{on} q^{uod}
fit ab agere n^{on} n^{on} a sic effectus d^{ic}unt
est n^{on} n^{on} sic est sicut sicut mor-
tuu^m d^{ic}unt n^{on} n^{on} q^{uod} fit ab agere na-
turali p^{ri}ncipaliter sicut n^{on} n^{on} agere
t^{er}ti^{us} sicut legu^m de b^{ea}t^o martio s^{ec}undo

Cum igitur subiectu

nalis h^{ic} est t^{er}ti^{us} p^{ri}ncipaliter ca-
petu^m iⁿ qua albertus dat modu^m
p^{ri}ncipaliter iⁿ p^{ri}mo l^{ib}ro & d^{ic}unt sic
Cum iⁿ subiectu n^{on} n^{on} p^{ri}ncipaliter sit
corpus mobile p^{ri}ncipaliter m^uta specu-
lato est de corp^{us} mobili s^{ec}undo
sicut s^{ec}undo p^{ri}ncipaliter de celo t^{er}ti^{us} de e-
lementis Quarta de elementis q^{uod}
ta de aⁿima Nota t^{er}ti^{us} l^{ib}ro alberti
t^{er}ti^{us} p^{ri}ncipaliter d^{ic}unt h^{ic} l^{ib}ro d^{ic}unt
u^{er}o iⁿ q^{uod} t^{er}ti^{us} p^{ri}ncipaliter p^{ri}ncipaliter
iⁿ p^{ri}ncipaliter q^{uod} corpus mobile est h^{ic}
subiectu ut d^{ic}unt est p^{ri}ncipaliter & hoc
q^{uod} t^{er}ti^{us} p^{ri}ncipaliter p^{ri}ncipaliter ut p^{ri}ncipaliter d^{ic}unt
fuit s^{ec}undo h^{ic} q^{uod} est h^{ic} q^{uod} p^{ri}ncipaliter
corpus consideranda p^{ri}mo de corp^{us}
mobili s^{ec}undo & m^uta t^{er}ti^{us} de est
p^{ri}ncipaliter & sic est speculatio de
eo iⁿ p^{ri}mo tractatu alio^{rum} considerat^{ur}
corpus mobile ad ubi t^{er}ti^{us} d^{ic}unt hoc
alio^{rum} & sic est de p^{ri}ncipaliter considerat^{ur} iⁿ p^{ri}mo
tractatu qui est de celo aut con-
siderat^{ur} mobile ad formam s^{ec}undo
& sic est de p^{ri}ncipaliter speculatio iⁿ t^{er}ti^{us} tractatu
q^{uod} est de elementis aut con-
siderat^{ur} p^{ri}ncipaliter est mobile ad formam
m^uta iⁿ aⁿima & sic est de p^{ri}ncipaliter spe-
culatio iⁿ quanto tractatu aut co

siderat^{ur} mobile ad formam aⁿima & sic est de
p^{ri}ncipaliter speculatio iⁿ quanto tractatu h^{ic} q^{uod} q^{uod}
h^{ic} p^{ri}ncipaliter speculatio Nota d^{ic}unt tu
tu d^{ic}unt q^{uod} est mobile est h^{ic} subiectu
tu n^{on} albertus d^{ic}unt q^{uod} corpus mobile
est h^{ic} subiectu d^{ic}unt q^{uod} p^{ri}ncipaliter accipit corp^{us}
mobile p^{ri}ncipaliter mobile t^{er}ti^{us} d^{ic}unt d^{ic}unt
ut corpus mobile sit h^{ic} subiectu & u^{er}o
q^{uod} n^{on} quia h^{ic} totu^m corpus mobile n^{on}
est h^{ic} subiectu iⁿ t^{er}ti^{us} c^{on}sequ^{en}tia t^{er}ti^{us} n^{on}
p^{ri}ncipaliter q^{uod} mobile p^{ri}ncipaliter s^{ec}undo est est
corpus est mobile & de mobile corpus ibi
d^{ic}unt q^{uod} mobile p^{ri}ncipaliter h^{ic} speculatio
ita ut sit sensus corpus mobile est h^{ic}
subiectu iⁿ d^{ic}unt de corp^{us} subiectu u^{er}o
ne qua est mobile est m^uta c^{on}siderat^{ur}
corpus n^{on} t^{er}ti^{us} iⁿ q^{uod} corpus mobile s^{ec}undo

Corpus sic diffinitur

h^{ic} est cap^{it}u^m s^{ec}undo h^{ic} tractatu & co-
m^uta sic p^{ri}ncipaliter albertus p^{ri}ncipaliter iⁿ t^{er}ti^{us}
com^uta s^{ec}undo de duob^{us} p^{ri}ncipaliter s^{ec}undo h^{ic}
n^{on} ag^{er}at^{ur} iⁿ t^{er}ti^{us} de r^{ati}o de p^{ri}ncipaliter
u^{er}o n^{on} n^{on} iⁿ q^{uod} t^{er}ti^{us} d^{ic}unt illud cap^{it}u^m
iⁿ q^{uod} p^{ri}ncipaliter q^{uod} p^{ri}ncipaliter corpus s^{ec}undo
diffinit corpus mobile t^{er}ti^{us} ostendit
q^{uod} sit p^{ri}ncipaliter u^{er}o n^{on} n^{on} s^{ec}undo corp^{us}
aliud mobile aliud immobile Quarta quo
illa sit p^{ri}ncipaliter t^{er}ti^{us} ostendit q^{uod} m^uta
& forma s^{ec}undo p^{ri}ncipaliter omⁿⁱu^m corp^{us} n^{on} n^{on}
s^{ec}undo ibi corp^{us} aliud mobile t^{er}ti^{us} ibi
restare m^uta Quarta ibi est m^uta
Quarta ibi q^{uod} m^uta & forma p^{ri}ncipaliter d^{ic}unt
u^{er}o iⁿ duob^{us} p^{ri}ncipaliter s^{ec}undo q^{uod} p^{ri}ncipaliter duob^{us}
diffinit corpus s^{ec}undo ibi q^{uod} sit p^{ri}ncipaliter
d^{ic}unt sic Corpus sic diffinit^{ur} ab aliq^{uod}
Corpus est cause illud q^{uod} h^{ic} t^{er}ti^{us} d^{ic}unt
s^{ec}undo s^{ec}undo l^{ib}ro l^{ib}ro & p^{ri}ncipaliter Et p^{ri}ncipaliter
subiungit s^{ec}undo & d^{ic}unt h^{ic} sit & melius
sup^{er}le diffinit corpus s^{ec}undo algazaelen
& ab aliq^{uod} illis philosophis iⁿ quo est ap^{er}t^u
tudo intelligendi duob^{us} l^{ib}ros inter se
cantes se ad angulos rectos Nota

ita hinc p^{ma} diffinitio corpus sic d^r i^{ntelligi}
q^d illud d^r corpus q^d est i^{mpli} d^{im}ensionatu
f. q^d est logu latu x p^{fu}du x p^{fu}du nota q^d
d^{im}ensio n^{alis} m^{et}il aliud est n^o corpus
d^{im}ensionatu sicut logitudo linee m^{et}il est
m^{et}il linea loga f. logitudo plus conotet
dicut in aliqui q^d d^{im}ensioes s^{un}t accidentia
d^{im}ensionatoia sicut u^o s^{on}de cometator m^{et}
de substantia orbis. **Sec^{da} no** q^d illa diffi^o
corporis qua d^{at} agazelus x abicena sic
d^r i^{ntelligi} q^d illud est corpus iⁿ quo p^{ut} yma
gari due linee m^{et}erates se p^{mo}du
arias adangulos itos x t^{er}cia linea iⁿterse
c^{on}tem illas ambas etia adangulos rec
tos. **Anguli** ita s^{un}t iⁿ angli q^d s^{un}t
ita una lineam iⁿte p^{er}diculante stan
te sup^{er} alia lineam itam f. duas lineas
iⁿtersecate se adangulos itos. **metil aliud**
est m^{et}il duas lineas sic se m^{et}erates sup^{er}
duo puncta q^d q^d ita illud punctu s^{un}t q^d o^{mn}
anguli ito x h^{ic} est t^uc q^d due linee di
recte p^{mo}du arias iⁿtersecate se illud
corpus iⁿ quo p^{ut} ymaginari due linee
sic se m^{et}erates ut faciut ita uno p^unt
tu quor^{um} angulos directos x alia lineam
ita m^{et}erates itas duas ambas sup^{er} eode
punctu constitudo cu^m q^dbus corp^{us} q^duor^{um}
angulos itos x illas t^{er}cia lineam una s^{un}t
m^{et}erates logitudinem. f. illa q^d t^{ra}nsit a^{nt}er^{us}
usq^{ue} de^{re}visu iⁿ isto corp^{us} x alia s^{un}t la
titudinem. f. illa q^d t^{ra}nsit ad^{re}tro iⁿ sim
p^{er}u x ita s^{un}t p^{er}fu^{er}itatem. f. q^d t^{ra}nsit
ab^{an}tu usq^{ue} ad^{re}tro. **Quanto no** q^d diff^o
est g^{en}erale n^{alis} s^{on}da m^{et}hamu. **Qu^o**
nota nota dubia^r utp^{er} albert^{us} habent corp^{us}
diffiniri x arguit^{ur} p^{ri}mo q^d non corp^{us}
est h^{ic} s^{ub}iectu^m n^o est h^{ic} diffiniri p^{er}
coseq^{ue}ntia p^{er} b^{at} p^{er} aristotele^m p^{ri}o post^{er}io^r
q^d d^r q^d de s^{ub}iecto d^r p^{ro}gnosca q^d est
x q^d est si g^o q^d d^r p^{ro}gnosca quid est non d^r
p^{er} m^{et}hamu quid est p^{er} diffiniri^m d^ub
p^{er} p^{er}u iⁿ p^{re}den^{ti} h^{ic} h^{ic} d^r d^r q^d
corpus dup^{li}c^{iter} c^{on}siderat^{ur} al^{ia} m^{et}hamu al

corpus no d^r diffiniri

macho p^{ut} est quantitas totum
alio^{quin} c^{on}siderat^{ur} anali p^{ut} est sub
iectu^m t^{ra}nsmutatu^m n^{alis} x g^o p^{er}o^r
diff^o ut vident^{ur} quo h^{ic} s^{un}t s^{ub}iectu^m
p^{er} h^{ic} ad^{re}tratu^m corp^{us} est h^{ic} s^{ub}ie
tu^m nego a^{nt}is q^d corp^{us} h^{ic} que s^{un}t
h^{ic} s^{ub}iectu^m f. h^{ic} ut c^{on}trahitur
sic corpus mobile. **Sec^{da} nota**
ita p^{ri}ma diffinitio^m d^r corpus
habeat iⁿ d^{im}ensione x argu^{er}
q^d noⁿ q^d si sic seq^{ue}ntia q^d d^{im}ensioes
esset aliud a corp^{us} coseq^{ue}ntia p^{er} b^{at}
q^d h^{ic} d^r q^d corp^{us} habeat d^{im}en
siones tres uno corp^{us} m^{et}hamu hab^{et}
seip^{um} f. si h^{ic} d^{im}ensioes tres s^{un}t
aliqui ab^{an}tu. **It^{er} seq^{ue}ntia** q^d corp^{us}
poss^{et} est noⁿ d^{im}ensionatu^m x sic
potest est noⁿ quantu^m q^d est falsu^m
q^d seq^{ue}ntia p^{er} b^{at} q^d q^d est aliud
a corp^{us} p^{er} ab^{an}tu separ^{at}u^m. **Ibi**
nota q^d a^{nt}iq^{ue} d^r p^{er} d^{im}en
siones. f. logitudo latitudo x p^{er}
fu^{er}itatem esset corp^{us} iⁿ alia iⁿ corp^{us}
ita a^{nt}iq^{ue} op^{er}io est falsa q^d noⁿ
s^{un}t accidentia iⁿ alia f. h^{ic} loy^{er}alia
iⁿ etia diffinitio alberti de iⁿte
s^{on}de est falsa ut p^{er} b^{at} r^{at}io q^d
h^{ic} illa op^{er}ioⁿem s^{on}at de^{re}ntate
iⁿte^{nt}is q^d sic d^r iⁿte^{nt}is q^d illud
est corpus q^d est i^{mpli} d^{im}ensionatu^m
f. q^d est logu latu x p^{fu}du x c^{on}tⁱⁿ
h^{ic} noⁿ p^{re}dit r^{at}io. **Sec^{da} nota**
dubitat^{ur} ita s^{on}da diffinitio^m d^r corpus
sic bona x undest q^d non q^d si sic
seq^{ue}ntia q^d p^{er} b^{at} linee qua^m due
poss^{et} se iⁿtersecate adangulos
itos coseq^{ue}ntia p^{er} b^{at} q^d d^r d^r
corpus est iⁿ quo est aptitudo yma
g^{en}erari duas lineas iⁿtersecates
se adangulos itos x t^{er}cia q^d d^r d^r
d^r itas duas x f. g^o tres linee
poss^{et} se iⁿtersecate adangulos

Sexta no

76 no

Septio no

ut d^r d^r et m^{et}hamu sic a^{nt}iq^{ue} illam t^{er}cia d^{im}ensioⁿ
una p^{er} b^{at} Longitudinem f. illa que t^{ra}nsit
x d^{er}ectio x iⁿte^{nt}is que v^{er}o ab a^{nt}iq^{ue}
ad r^{at}io latitudinem et t^{er}cia que t^{ra}nsit
x iⁿte^{nt}is de^{re}ntate p^{ro}gnoscat^{ur}

itōs p3 cōsequē falsitas pbat q p3
sequet q dā unū pūctū pūc se p
plūct plūces angulū itō quā q
tuor cōsequē pbat qz due līnē
intersecātes se pmodū cūctis sūt
dā unū pūctū quatuor angulos
itōs p3 qz līnē possūt adh
istās intersecāde ad angulos rectos
p3 cōsequē p3 p3 i cōmeto
apōis 30 p3 elemētōr enclīdis
vbi dīcīt q spaciū cūstāt aliq
pūctū i supfīe ē equale quā
angulū rectis. Adh dīcīt q illa
diffīnīō ē bona a rāō i oppōitū
respōdeo qd arguit sequet. qd
plēs līnē nō cōcedo cōsequē
cōsequē admīssīōnē ad tūpū dīcīt
q ipse intelligit de hīs intersecā
tīb3 se eadē supfīe iste autē
tres līnē nō sūt i eadē supfīe
qz līnē p fūditatē nō ē i eadē
supfīe cū i līquib3 duab3 seqt.

Corpor aliud mo

bile nō hīc ē sēdā p3 pīncipālīs
ī quā albertus i bēstīgāt dīuīsiō
corporū x dīcīt sic Corpū aliud
mōbile aliud i mōbile i mōbile ē
corpus p3 q nō mōuet neqz
ad sūū nō ad formā nō celū em
purū. Corpus autē mōbile ē
q subīacet motui x quētū et
cū ē unū de pīncipālīs nātūe.
nota pmo albertus volēs m
bēstīgāt dīfīō aut corpus q est
mōbile pōt hāc dīuīsiōne. s3
q qdā ē corpus i mōbile x hīc
ē illud q nllā se mōtus ē mō
bile neqz ad sūū. i. localit neqz
ad formā. i. altēatīōē nllā augmē
tātīōē x tale dīcīt ē celū empurū
sed aliud ē corpus mōbile
x hīc ē illud q mōuet x qēstīō
Sēdā notū q celū empurū

atheologos vocat celū illud ī quo qēstīō
nō sūp x dīcīt abem x pīr q ē ignis quā
tūc ignis pīr claritātē qz ibi nllā tūc
quā sūille i cūndmeto dīfīnīt. Tercio nō
nō utp mōile loquēdo sūt pōtē aliq
corpus i mōbile x arguit q nō qz sē corpus
mōile subīacet tūc mōtū nātūb3 qz
i mōtū albertus i hīc quālis ē hīc nātūb3
qui pōt celū empurū i mōbile adh
breuīt dīcīt q pūc loquēdo pīlōzophīe
nllā ē corpus i mōbile s3 dīcēs tu tūc
tūc ē i mōtū quā dīcīt cōuenīet i de
substāciā vīb3. Adh si ob dīcīt dēscēderet
nō pōt mōue tūc de loco suo dīcīt ibi
q hīc forte tūc nō sūt mōbile loquēdo
tūc bō mōue alīb3. Dūcēs tu quid tūc
ad albertū dīcīt q hīc pūc pīlōzophīe
s3 theōr qz aristotiles nō pōt alīquā
spērā nō alīq celū nllā octauū celū
ut p3 sēdā celū. Quarto nō dubitāt
utp alīq corpus subīacet motui x qui
etiā vīdēt q nō qz sūt sequet qd
motus x quēs esset dīfīctā a corpore mō
bī cōsequēdā tenet qz nō subīacet
sibi nō falsitas pbat s3 cōtū substāciā
dīfīctā i ad accīdēciā dīfīctā nllō mōtū
i p3 mōtū nō qz sūffīcīetī dīcīt i mōtū
pbat qz sūt substāciā p3 ē mō subīecto
cōsequēdā tenet qz motus ē i mōbīlī
falsitas p3 p3 pīlōzophīe i pīdīcīetī nō cū
accīdēs qz quē de isto utp sūt cū
mōbile nllā nō sūt dīcīt q nō hīc ē pīlōzophīe
qz motib3 mōuet nōbīs oīd q i mōbīs
sūt. Si autē dīcīt q sūt mōbile qz pōt
sibi assignātī aliud alīq accīdēs qz ē
sūb mōtū x sūt i fīnītū qz ē mō quēmīes
Adh dīcīt q hīc dē mōtū sūmōis ē pīdīcīetī
x dīcīt i tūlīgī sūt q corpus mōbile q mō
uetur x quēsā x cōtū hīc nō p3 dīcīt
tūc. Quinto notū dubitāt utp corpus
mōile subīacet motui x quētī qz cōtū
mōuet qz vīdēt q hīc sūt pīlōzophīe cōsequē
nōb3 pbat pūmāqz pīr. Oppositū cū
pīlōzophīe pīdīcīetī i mōtū

Sēdā nō

videtur in me Albertus in libro quod dicitur quod corpus
mobile est quod subiacet motui et quieti
dico sicut prius quod nulla comode et debet
sua illa comode de se sic dicitur corpus
mobile est quod motus vel quietis et sic non
dicitur quod licet corpus et celeste non
quiescat tamen motus. **Secundo dubium** dicitur
corpus mobile sit unum de principibus nature
et arguitur quod non quod si se sequeretur
quod esset plura principia naturalia quod in falsi-
tas patebit in libro sequenti. **Primum**
consequens quod materia et forma et privatio
sunt principia naturalia si quod ad hoc corpus
mobile est principium per consequens. **Ad**
albertus in libro quod eadem est unum de prin-
cipibus nature ibi dicitur quod duplicata sunt prin-
cipia principia compositio sit materia
et forma et tale principium non est corpus
mobile ut patet auctore. **Aliud** et comple-
tum sit sit hoc complexum corpus mobile
est principium nature ut patet per aristotelem
per philosophum ubi dicit subiacet autem
autem plura moveri et ibi dicitur cor-
pore necessitate hoc principium non habet naturaliter
disputare et hoc iterum albertus cum dicit
quod corpus mobile est principium nature. et na-
turalis philosophus sequitur.

Amestare Aristonle

hic est etiam per principia secundum capitulum in
albertus ostendit quod sunt principia naturalia
et dicitur primo facit hoc secundo patet ibi
quod sit per dicitur quod primo sit. **Testare autem**
conle in primo philosophum tamen sunt principia
nature vel subiectum seu materia et duo contra-
ria videlicet privatio et forma et sub-
dit quodammodo dicitur quod sit per nam com-
aliquod subiectum quod sit in potentia ad illud quod
sit. **Subdit** per hoc quod dicitur aliquod subiectum
tamen subiectum seu materiam et per hoc quod
dicitur sit tamen forma et per hoc quod dicitur in
potentia tamen privationem ibi. **Secundo** ex

hoc non musico sit musicus et opus
non hoc sit hoc. et opus quod non est hoc
sit hoc. **Nota** primo etiam hanc quod ita
et hoc est ut dicitur. **Amestare** per philosophum
sicut in sunt principia rerum naturalium
si materia forma et privatio hoc albertus
tamen dicitur quod sit naturaliter opus
aliquid subiectum quod nihil naturaliter
producit compositum et hoc subiectum vo-
catur materia et quod illud subiectum vo-
catur in potentia hoc tamen ibi privatio
quod materia constituit in potentia ad aliquod
formam dicitur per privationem quia dicitur
non habet eam et opus quod sit in potentia
in se illud quod sit per illud quod sit
in forma quando hoc per exempla
ut dicitur quod si dicitur fieri opus
scire hoc opus quod ibi sit subiectum
et materia quod non substantia forme se-
mus et postea substantia forme huius
et opus eadem quod materia non habet
formam huius si sit in potentia ad
ista et sit dicitur privationem ipsam et equivo-
quod per de potentia istius materie
dicitur forma huius et sit eadem
ibi illa et dicitur si hoc non
musico dicitur si musicus opus quod ibi
sit subiectum quod prius non sit musico
et per hoc sit musico et hoc est hoc et
opus quod illud sit privationem forma
musici et hoc tamen per hoc si non musico
et quod ille sit musicus et per hoc tamen
forma. **Secundo** nota quod etiam dicitur
conclusio secundum librum. **Tercio** sunt prin-
cipia naturalia illa patet sit tot sunt
principia naturalia quod sufficienter ad pro-
ductionem rerum naturalium si tamen sufficienter
in maiore nota in more conclusionis
albertus ponit in libro in principio huius
Tercio nota dicitur hic ut patet
sunt etiam principia naturalia et arguitur
quod non infinita sunt principia naturalia

no

no

no

plura principia
patet 107

qd no tm ta consequentia tenet ambg-
 bat qd no sut i finita qd i finite sut
 res naturales & qlibz hz sua pma
 pta pta nota quatuor sut p-
 cupa nalia i no ta consequentia tenet
 ambgbat qd materia & forma sut
 pncipia ex quibus nalis res constati
 opposit d' albertus i lra pnta
 h' nota ta ee pnta nalia reru & h'
 e flm pnta p' alio mo qd sut ta m se
 i qd qd res tm specificati materia
 & forma & pnta pnt significat oia
 pncipia & sic d' conclusio intelligi d'
 tunc nota qd duplicia sut pncipia
 reru nalia qda pntificati sicut ef-
 fices & fimb qda mntificati sicut
 materia & forma & de illis loquit lra
 d' lra nota qd ad h' duplicia sut
 pncipia m fieri i qda r' qnt ad
 h' qd aliquid fiat de nouo & sic qda
 ta sut pncipia qd sut pnta est
 pncipiu opz em auteq fiat aliq
 matiam ee pnta forma illius qd
 fit alia sut pncipia fto ee qd sut
 pncipia rei qd causa fca est & p'
 sola materia & forma sut pncipia
 qd h' na respondeo ad rationes ad
 pman i finita sut & ibi dico qd illa
 ratio pnt i finita ee mto & h' p'
 coessu e / ad fcdm qtuor sut p-
 cupa dico qd illa qtuor no sut at
 oia pncipia mntificati de qbus loquit
 ad tca tm duo sut pncipia con-
 cedo qd tm duo sut m fto ee h' tm
 ta sut m fieri ut patuit Quarto
 nota dubitat pnta & forma sut
 pncipia contraria & ag arguit qd
 no qd si se sequit qd materia & for-
 ma esset contraria consequens falsu
 qd no faceret unu pse consequ' pba
 qd pnta nihil aliud e nisi materia
 pnta / pnta pnta sic sequit qd de
 eet contraria sibi consequens falsu
 pbat consequ' qd forma illa e pnta
 quia quid dui materia hz forma una

pncipio op
 forma pnt
 pnta pnta
 pnta pnta

ta dui materia e pnta alia / si go forma
 pnta sut contraria p' pnta & op-
 portu d' albertus m lra dices esse
 ta pncipia ne m pnta pnta materia et
 duo contraria .f. pnta & forma / h' no
 qd iste tm contraria aliqui apu pnta
 aliqui large dicitur sumedo contraria
 sic dicit contraria actia & passia ad
 ibidem sicut caliditas & frigiditas & sic
 pnta & forma no sut contraria quia
 pnta no e aliqua entitas a materia d'
 ut actia / matie autem nihil e contraria
 qd e substantia Alio mo aliqua de pnta
 qd no pnt se copari i eodem subiecto de-
 cut contraria & sic forma quanda & cor-
 rupta dicitur contraria qd no possit
 fil ee m subiecto eode & sic pnta & for-
 ma ead sut contraria Alio mo caput loq
 caliter pnta i pnta pnta qui non
 pnt fil & semel verificari de eodem &
 sic pnta & forma dicitur contraria qd
 no pnt fil verificari de eode matie ee p-
 uatu & habere formam i pnta eadem
 d' lra nota qd h' tm pnta aliqui ca
 pnt pforma corrupta aliqui significat
 pncipale matiam & connotat ee esse p-
 uata illa forma ad ad qua e i potetia
 qd ad rationes quoppositu ad pman
 quid d' sequit qd materia & forma nego
 consequentia ad pba d' dico qd ista tm
 pnta pncipale idem significat qd ma-
 ad plus connotat & ratioe illa no sp de-
 arificat de materia i pnta eadem forme
 ad pnta sequit qd forma & pnta
 coedo consequentia & consequens ad pba
 qd materia & dico qd h' no e i pnta eadem
 forme & sic no d' pnta eadem ad
 ita sequit qd idem ap negot consequentia
 ad pba d' dico quid d' forma e pnta
 nego h' & dico qd no e pnta i pnta
 eadem forme / h' i pnta alius qd mto
 nota dubitat utp forma fiat pnta & vide
 pnta qd non qd ma n' materia fit n' forma

1. bi
no

ola
no

no

uttm forma fiat

si totu copositu fit ut pz p qmetatorem
 21 methaco go forma non fit / Oppositu
 d^r alberti i ha dices p h^c q duo fit tago
 forma ibi dico q aliquid fieri intelligit d^r
 uno ppe a pte alio mo large / pmo
 mthel fit nisi totu copositu ut pbat rati
 Si aut scdm h^c e dupl aut em aliquid
 fit subiecte .i. q no pbat fuit subiectu
 eiusde a sic matia fit qz p q no fuit
 subiectu alioq forme fit subiectu eiusde
 alio aliquid eare / na q e t m q transmu
 tatiob a sic forma fit qz educta forma
 cessat transmutaco ad forma eria suste
 ri forma fieri a h^c forsan w^t albertus

Est igit materia

hic e quarta ps ista compli i qua alber
 tus ostendit quo ista tria sut pncipia
 nalia a dicit sic Est igit matia ut vnu
 pncipia mto a e duo ratioc pncipia co
 accidit matie na id e ad e esse hoc
 a m musico / qz ut d^r aristoteles ille sut
 pncipia h^c e dicit mto neqz pncipia
 bdo ppe id q alioq e eis esse pncipia
 Nota pmo qz albertus id ostendit q
 illa ta enaa pncipia nra a forma sut
 pncipia rep nalia sic no d^r quo pnd
 a matia fit pncipia a w^t dicit qd vnu
 a dcm pncipia q d^r matia a pncipia
 q si duo t m matia a pncipia significat vnz
 a eadem rem / si ty differet p dcm esse
 .i. p dcm rationem qualis e rati hoib
 a alia e rati i musici a h^c ppe cupmat
 p dcm aristotilib i pmo phisicor dicit
 q m^c e dicit sic sut ty duo pncipia
 h^c matia a pncipia / si ty isti no sut pncipia
 sub duo quia alia e rati matie p dcm
 q matia a alia rati eub p dcm q pnd
 ta forma a p^c p dcm a dcm matia et
 pncipia sut duo pncipia a sic no sut pe
 ntub duo h^c ta / bdo no duplicia sut
 pncipia quedam p se qda pncipia
 a h^c d^r sic intelligi q de quibusda ter

mbs signa pncipia nalia infiat
 ly pncipia ipse p sone a quibus
 do vfiat ipse pncipia qoy p
 sicut na a forma sut pncipia
 p se h^c em e p se matia matia
 e pncipia a filu h^c forma e pncipia
 qoy p dcm pncipia e pncipia pncipia
 dcm .i. h^c e pncipia pncipia e
 pncipia qz pncipia accidit pncipia
 p se pncipia mto si caput p
 se solu tuc ty duo sut pncipia
 nalia mto sicut matia a forma
 si ut caput pncipia p se a pncipia
 dcm fit sic sut ta filia pncipia
 matia a forma a h^c av^t illa aucto
 ritas aristotilib q albertus alle
 gat ~~Tercio no dubitat~~ hic vnu
 pncipia a matia fit vnu pncipia
 mto a vide q no qz si sic sequet
 q pncipia eet pncipia pncipia
 falsitas pbat qz sic no eet pncipia
 Oppositu illi videt imo alberti
 ibi dico q matia a pncipia
 faciut vnu pncipia pncipia h^c
 ty ille t m pncipia sicut illud p
 matie p h^c ad ratioc dico qd
 arguit sequet q pncipia eet
 pncipia pncipia distiguo coseq
 si e va ppo de actu qd sic core
 dedo q sequet a qus a sic e se sub
 cosequentis q ista res q est pnd
 to pncipia matia q ista e pncipia
 pncipia si aute caput p vna de
 actu figurata ut sit sensus q ille
 t m pncipia sicut alig pncipia
 pncipia sic nego q sequet a qus
 ad pncipia dico licet ille t m
 pncipia sicut nra pncipia h^c ty
 noy e m couemes Quarto no
 dubitant ut pncipia accidit
 matie a videtur q noy qz si sic
 sequetur q matia possz separi
 a pncipia coseq pbat qz nates

vnu pncipia
 a matia pncipia
 pncipia

Quid matia i for

hō pō

Edo no

[illegible]

q. nalis h. e. m. possibilib. cu. i. p. licet. o. d. i. c. t. o. n. e. s. i. d. e. u. s. f. a. c. i. t. s. i. c. e. r. i. a. e. i. p. o. s. s. i. b. i. l. i. s. n. a. l. i. t. q. z. o. s. f. o. r. m. e. e. s. s. e. s. e. p. a. r. a. t. a. m. a. t. i. a. s. u. b. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. c. u. p. o. t. e. r. i. a. d. i. h. n. o. i. p. u. g. n. a. t. q. z. q. u. o. r. u. m. u. n. i. n. o. e. e. s. s. e. c. i. a. l. i. t. a. d. i. l. l. a. d. e. u. s. p. r. s. e. p. a. r. s. e. q. u. i. t. l. i. n.

Quo autem fiet materia

hic albertus ostendit q. materia prima sit aliquid x dicit q. materia autem h. sit aliquid p. p. h. q. elementa composita admixturam x secundum contrarias qualitates s. p. formas secundum illas em. i. p. u. g. n. a. t. g. h. alie oibz que x h. e. p. r. i. m. a. m. a. t. i. a. g. o. p. a. m. a. t. i. a. e. a. l. i. q. u. i. d. n. o. t. a. p. r. i. m. o. a. t. q. u. i. n. e. g. a. t. u. r. q. z. m. a. t. i. a. p. r. i. m. a. e. s. s. e. a. l. i. q. u. i. d. x. d. i. c. i. t. u. r. q. z. e. s. s. e. p. u. n. c. t. o. c. o. n. t. r. a. i. l. l. o. s. d. i. c. i. t. a. l. b. e. r. t. u. s. i. l. l. a. l. i. n. e. x. u. t. q. z. m. a. t. i. a. p. r. i. m. a. s. i. t. a. l. i. q. u. i. d. h. p. z. o. p. p. r. i. m. o. d. o. e. l. e. m. e. n. t. o. r. u. m. a. d. m. i. x. t. u. r. a. m. q. u. i. a. e. l. e. m. e. n. t. a. p. r. i. m. i. s. c. e. t. a. d. m. i. x. t. u. r. a. m. d. i. c. i. t. g. o. p. r. i. m. i. s. c. e. t. a. d. m. i. x. t. u. r. a. m. a. l. i. q. u. i. d. d. i. c. i. t. s. e. d. i. c. i. t. u. r. i. d. e. m. n. o. s. e. d. i. c. i. t. u. r. i. d. e. m. u. t. p. z. s. i. s. e. d. i. c. i. t. u. r. a. l. i. q. u. i. d. d. i. c. i. t. g. o. s. e. d. i. c. i. t. u. r. q. u. a. l. i. t. a. t. e. s. q. u. i. a. s. u. n. t. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. t. a. t. e. s. s. e. d. i. c. i. t. u. r. q. u. a. l. i. t. a. t. e. s. x. c. o. n. t. r. a. r. i. a. n. o. p. u. n. t. s. e. c. o. m. p. a. t. i. s. i. g. o. s. e. d. i. c. i. t. u. r. a. l. i. q. u. i. d. c. o. m. p. o. s. i. t. u. r. g. o. s. e. d. i. c. i. t. u. r. m. a. t. i. a. m. c. o. m. p. o. s. i. t. u. r. q. z. e. p. o. s. s. i. b. i. l. i. t. e. r. e. t. u. d. o. n. o. t. a. q. o. l. i. n. e. l. i. a. t. c. o. n. c. l. u. s. i. o. q. u. a. n. t. a. i. o. d. i. c. i. t. s. i. i. l. l. a. m. a. t. i. a. e. a. l. i. q. u. i. d. e. n. s. i. l. l. a. p. r. i. m. a. q. o. l. i. n. e. i. l. l. u. d. p. q. e. l. e. m. e. n. t. a. a. d. m. i. x. t. u. r. a. m. m. i. s. c. e. t. u. r. h. e. e. a. l. i. q. u. i. d. e. n. s. m. a. t. i. a. p. r. i. m. a. e. h. u. i. o. r. i. t. e. s. m. i. n. o. r. x. m. i. n. o. r. p. z. m. l. i. n. e. d. i. c. i. t. n. o. t. a. d. u. b. i. t. u. r. u. t. p. e. l. e. m. e. n. t. a. c. o. m. p. o. s. i. t. u. r. r. a. t. i. o. n. e. m. a. t. i. e. x. a. r. g. u. e. t. u. r. q. z. n. o. y. r. a. t. i. o. n. e. i. l. l. u. s. e. l. e. m. e. n. t. a. n. o. c. o. m. p. o. s. i. t. u. r. r. a. t. i. o. n. e. e. u. s. n. o. s. u. n. t. c. o. n. t. r. a. r. i. a. u. t. a. c. t. i. u. a. x. p. a. s. s. i. u. a. s. s. i. r. a. t. i. o. n. e. m. a. t. i. e. n. o. s. u. n. t. c. o. n. t. r. a. r. i. a. n. e. a. c. t. i. u. a. n. e. p. a. s. s. i. u. a. i. t. e. s. m. i. n. o. r. n. o. t. a. q. o. p. r. i. m. a. d. e. g. u. a. t. i. o. n. e. q. z. m. i. s. e. r. i. a. l. i. t. a. t. e. d. e. b. e. t. e. e. c. o. n. t. r. a. r. i. a. x. a. c. t. i. u. a. x. p. a. s. s. i. u. a. a. d. i. m. i. x. t. u. r. a. m. m. i. n. o. r. p. z. m. l. i. n. e. q. z. d. i. c. i. t. l. i. n. e. q. z. m. a. t. i. a. s. i. t. o. i. b. z. c. o. m. m. u. n. i. s. g. o. s. e. d. i. c. i. t. u. r. m. a. t. i. a. m. n. o. s. u. n. t. c. o. n. t. r. a. r. i. a. x. s. i. s. e. d. i. c. i. t. u. r. m. a. t. i. a. m. n. o. s. u. n. t. c. o. n. t. r. a. r. i. a. n. o. s. u. n. t. s. e. d. i. c. i. t. u. r. e. a. a. c. t. i. u. a. x. p. a. s. s. i. u. a. u. t. p. z. p. o. d. e. g. u. a. t. i. o. n. e. o. p. p. o. s. i. t. u. i. l. l. u. s. d. i. c. i. t. c. o. n. c. l. u. s. i. o.

hic ibi dico ut magis videtur n. l. i. n. e. c. o. r. r. i. g. i. t. q. z. s. i. t. f. a. l. s. a. u. t. v. i. p. h. a. t. e. r. a. t. i. o. g. o. s. i. t. q. z. p. r. i. m. i. s. c. e. t. c. o. n. t. r. a. r. i. u. r. t. u. t. e. u. a. x. e. t. u. t. s. e. n. s. u. s. l. i. n. e. t. a. l. i. s. q. z. m. a. t. i. a. p. r. i. m. a. s. i. t. a. l. i. q. u. i. d. p. z. q. o. l. i. n. e. q. z. e. l. e. m. e. n. t. a. a. d. m. i. x. t. u. r. a. m. c. o. m. p. o. s. i. t. u. r. q. a. m. i. s. c. i. l. c. o. m. m. u. n. i. t. s. e. d. i. c. i. t. u. r. q. z. q. u. a. l. i. t. a. t. e. s. q. a. q. u. a. l. i. t. e. s. s. u. n. t. c. o. n. t. r. a. r. i. e. u. n. i. u. s. a. u. t. e. c. o. n. t. r. a. r. i. o. r. u. m. n. o. p. t. s. i. a. l. i. q. u. i. d. n. o. t. p. t. e. e. s. u. b. i. e. c. t. u. a. l. i. t. u. s. e. r. i. a. s. i. t. g. u. a. t. i. o. e. l. e. m. e. n. t. o. r. u. m. n. o. e. s. t. g. u. a. t. i. o. s. i. m. p. l. i. c. i. t. s. e. d. i. c. i. t. u. r. s. o. l. a. s. q. u. a. l. i. t. e. s. t. i. n. t. m. u. t. a. r. e. t. u. r. g. o. o. p. t. i. z. q. z. s. i. t. e. i. s. a. l. i. q. z. s. u. b. i. e. c. t. u. q. u. e. i. q. u. o. s. i. b. i. f. o. r. m. e. c. o. n. t. r. a. r. i. o. r. u. m. s. u. a. c. e. d. u. n. t. x. h. e. e. m. a. t. i. a. p. r. i. m. a. d. i. c. i. t. n. o. t. a. d. u. b. i. t. u. r. u. t. p. e. l. e. m. e. n. t. a. s. i. t. s. i. b. i. q. u. a. n. t. i. a. x. v. i. d. e. t. q. z. n. o. n. n. i. l. l. a. s. u. b. s. t. a. n. c. i. a. e. a. l. i. e. r. i. c. o. n. t. r. a. r. i. a. d. e. e. l. e. m. e. n. t. u. x. s. u. b. s. t. a. n. c. i. a. i. t. e. s. m. a. i. o. r. n. o. t. a. q. z. s. u. b. s. t. a. n. c. i. a. u. t. e. g. u. a. t. i. o. m. i. n. o. r. p. z. d. e. s. e. l. i. q. u. i. d. s. e. d. i. c. i. t. u. r. s. i. s. e. d. i. c. i. t. u. r. q. u. i. t. e. s. e. s. s. e. t. q. u. i. a. s. e. q. u. i. t. u. r. q. z. q. u. i. t. e. s. e. l. e. m. e. n. t. o. r. u. m. e. s. s. e. t. a. d. i. m. i. x. t. u. r. a. m. a. c. t. i. o. x. p. a. s. s. i. u. e. q. u. e. s. e. q. u. i. t. u. r. t. e. n. y. q. z. c. o. n. t. r. a. r. i. a. m. u. t. u. o. s. e. p. o. p. e. l. l. u. t. f. a. l. s. u. s. p. r. o. b. a. t. q. z. s. e. q. u. i. t. u. r. q. z. v. i. p. o. s. s. i. t. c. o. r. r. u. p. t. e. a. l. i. a. m. q. u. e. s. e. q. u. i. t. u. r. t. e. n. y. f. a. l. s. u. s. p. r. o. b. a. t. q. z. s. i. t. g. u. a. t. i. o. q. u. e. p. l. i. q. z. i. g. n. u. s. r. a. t. i. o. n. e. s. u. a. t. a. t. c. o. r. r. u. p. t. a. h. u. i. d. i. t. a. t. e. m. a. e. r. i. s. q. u. a. c. o. r. r. u. p. t. a. s. e. q. u. i. t. u. r. q. z. s. i. a. e. r. i. d. i. c. i. t. u. r. q. z. a. e. r. n. o. n. d. e. t. i. n. u. a. b. i. t. s. i. b. i. h. u. i. d. i. t. a. t. e. m. q. z. p. t. e. e. s. s. u. i. l. l. a. q. z. e. c. o. n. t. r. a. p. r. i. m. y. m. s. e. d. i. c. i. t. u. r. d. e. g. u. a. t. i. o. n. e. a. d. h. e. d. i. c. i. t. u. r. q. z. e. l. e. m. e. n. t. a. s. u. n. t. c. o. n. t. r. a. r. i. a. s. i. n. y. s. u. a. s. q. u. a. l. i. t. a. t. e. s. u. n. q. z. q. u. a. l. i. t. a. t. e. s. e. l. e. m. e. n. t. o. r. u. m. s. u. n. t. c. o. n. t. r. a. r. i. e. a. d. i. n. t. o. n. y. a. d. p. r. i. m. a. q. u. a. a. r. g. u. e. n. t. u. r. n. i. l. l. a. s. u. b. s. t. a. n. c. i. a. e. s. c. o. n. c. e. d. o. m. a. i. o. r. e. t. o. t. u. d. q. z. s. u. b. s. t. a. n. c. i. a. n. o. s. u. s. t. a. p. i. t. x. a. d. m. i. o. r. e. m. d. i. c. i. t. u. r. q. z. e. l. e. m. e. n. t. a. n. o. s. u. n. t. c. o. n. t. r. a. r. i. a. s. i. n. y. q. z. s. u. b. s. t. a. n. c. i. a. p. r. i. m. a. q. u. a. d. i. c. i. t. u. r. s. e. q. u. i. t. u. r. q. z. q. u. i. t. a. t. e. s. e. l. e. m. e. n. t. o. r. u. m.

20 nō

non est corado qd qd x qus ad m p
bacom sege q una potera corrupet
alia a ad m p bacom qu d agat q
ms i acem corrupedo hndatatem
eius admittat. tuc qu dat. sege
q aer no detmaret sibi hndate
nego h x dico q corrupta hndate
imanes no e amio aer h igrms
~~Qdo no~~ dubitatur utp matia p
sit qms oibz alyb elementis x vide
q no q sic seget q oia eleme
ta esset una elementu x unum m
diuidua conseques e falsu x cotra
p h m i p d o de g u a c o e q s e q a p h
p p h m octavo metha e qui dat
q cu id plurilitat i diuiduor
sub v a p p e e plurilitas portio
matie ubi go no sut ples portio
nes matie ibi no sut p l u a i d i
uidua si go oia elementa unam
habet matiam x oia sut una m
diuidua q e p p o r t i o O p p o r t u d e
albertus i l i a d i a b i g r i s s y d i a s
x o i b z q u e x h e m a t i a p m a
q i l l u s s o l u c i o p o n o a l i q u a s
p p o n e s q u a m p m a s i t o m e e l e
m e t u h z u n a m a t i a m i l l a p a t
i d u c t i e Q d o u n a m a t i a n o n h z
p e e l e m e t u i l l a p b a t i n t o a d
d u c t a T e r t i a o e s m a t i e e l e m e t o p
s u t e u s d i r a c i o n e i l l a i t e d i t a l
b e r t u s i l i a q u d d i a t q m a t i a
e q m s o i b z a l y b e l e m e t i s x p
h e p z a d i n t o m a d d u c t a s e q u i t

Et si obicitur de quod

hic e alia p t i c u l a i l l i q c a p e t u l i
i q u a a l b e r t u s i m o n z q d a o b
i c a t o m q p o t e s t f i e i q d o n E t d
s i c O i o b i c i t o r d e q e s t e a f o r
m a g o s i m a t i a e a l i q u i d h z f o r
m a m x s i c n o e m a t i a p m a p m o
s o l u t d i c e b q e e a c t u a l e e s t
a f o r m a x p o t e r i a n a l e x t a l e e e
h z m a t i a p m a x t u c s o l u t a l i c e s

dub albertus dices qd p d i a p t i t u d o
i c o p i e d i o e m f o r m a e e p f o r m a N o t a
p m o a l b e r t u s i p o r i l i a q m a t i a p m a
e s s e t a l i q u i d c o t r a h p o t e s t o b i c i s i c
q u i d q e h e h z e e p f o r m a m a t i a p a
e h u i o d i m a t i a p a h z e e p f o r m a m
x s i c n o e s t m a t i a p m a a m a t i a p m a
e q e i d i f f e r e s a d o e m f o r m a x m u l
l a m s i b i d e t m a t i l l a m o b i c a t o m s o l
u t i b i d i c e d u a p o n i t t a l e d i s t i n c t i o m
q d u p x e e s s e q d m y e e s s e a c t u a l e
x t a l e e q u i d q e d e t m a t h u t h
x t a l e e e e s t a f o r m a q f o r m a d a t
e s s e r e i x t a l e e s s e n o h z m a t i a m
A l i u d e e p o t e r i a n a l e x s i c e i l l u d
q n i l l a f o r m a e a c t u s i c a d o b i p o t e r
i a l e e s s e p o t e r i a n a l e h z m a t i a m T u c
i b i a l s i c s o l u t a l b e r t u s x d i a t q u a
a p t i t u d o i c o p i e d i o e m f o r m a e s i b i p
f o r m a h e s i c m i l l i g e d u q s i c u t r e s
e p s u d f o r m a s i c m a t i a e e e q p o
q v i f i c a t d e p a p o s s e i c o p i e o m e m
f o r m a q u a s e q u i t m a t i a p t i c o p i e f o r
m a m i m a t i a e p o t e r i a a t i p e f o r m a
x a l t e r a i m a t i a e Q d o n o t a d u b i t a
u t p m a t i a h a b e t e e p o t e r i a n a l e d i
u t p s i c i p o t e r i a q i d e m e x a u g m e n t
q n o n q u a q o h a d h e s e q u i t u r q
m a t i a n o e s t c o s e q u e s e c o t r a l i n z
p r e d e t e q s e q a p h a q i l l u d q e m
p o t e r i a h e n o d u e s t q u a p u e r a n s
q u a n d u s a d h e n o n e s t q a l i a s s e q
u e t q e e t m a t i a x m p o t e r i a e s i c
a c t u s a p o t e r i a n o e s s e t d i n m a x i m e
o p p o r t e q e c o t r a p h m i p m o d e a d
o p p o r t u p l i a m A d h e d i c o q d u p x
e e s s e p o t e r i a n a l e q m o m o c a p i t e e
p o t e r i a n a l e p e e m c o m p l e t o d i m p p o
x t a l e e e p o t e r i a n a l e h z m a t i a q x o
s e e m p p o n m s i p s i a n t p f o r m a m
A l i a m o c a p i t p o t e r i a d i c e p o t e r i a n a l e
p i s t o q n o e s t s i p t e e x d e q v i f i
c a t p t e e x p m a t i a n o n e m p o t e r i a

ut pbat inco. Alii pt dista. distigui q
aliquid ee i potera. itelligit. dup. vno
ad esse a sic matia no e i potera a h
itelligit p esse potera. p h. ad mco
ne dico q mco bu pbat q no e i pot
ad esse. Tercio nota dubitat. utp aliq
sic matia pma a arguit. q no qz si sic
seget q esse aliqua matia sepata aboi
forma coseq. p diffinitom matie pme
sepate qz implicat cotradictom. s. q
aliq sit matia a tñ illius forma sit
pma pma qualz matia data aliqua
matia pma pma. nlla e pma cose
qz tenet p ppositom illius tñm p
mco qz qualibz ente mco matiali da
dato aliud ens matiale fuit pma
pma a istius matia pma fuit matie illi
pma pma dico q matia pt dup. cose
pma vno pma pma diffinitom ad ali
qua forma pma q pt i differet
disponi ad illa forma dñ ad illa a
vocatur matia pma a sic nlla loque
do nlla e matia pma qz nlla matia
a sic aboi forma sepata. Alio pma
considerari cu diffinitom qbz e dispo
pma ad aliqua forma a sic vocat matia
pma ut diffinitom sicut matia fortis a
sic matia pma aliquid e i alie qua
matia pma licet alie consideret. oib
matia pma mco e matia pma qua
nlla matia fuit pma cu ob fuerit
abetno a nlla loquedo. S. dices tu
q matia fortis fuit abetno coseq. b
pma qz sic fortis fuit abetno pbi
dico duas ppositom matia pma fortis
fuit abetno h pma qz illud q no e ma
tia fortis fuit abetno. Sed no fuit
abetno matia fortis illa pma qz illa
matia no pma pma subforma fortis.
p h. dico ad rationes. ad pma dico q
pma pbat q una sit matia pma q se
pata actu aboi forma a h. e vñ ad

sedm qualibz matia data pma
go mco ad pbatom qz qualibz
ente matiali p pcedo h. a illi
matia fuit pma pma nego h. coctio
go oib matie pma eq pma. **No**
to nota dubitat. utp matia
pma sit apta nata pma oib
forma a arguit q qz no pt
pma oib forma coseq. a tenet
mco pbat qz no pt pma nisi
una forma. **Oppositum dñ alberti**
i lra dices q aptitudo pma
di oib forma e matie pma
qz pma pono duas pma oib
forma matia pma pt pma a
pma i ducte qz forma matia
pt pma a illam a sic de aliis
i. de mco e qz pt disponi ad
ista ut ad ista. Sed pma matia
pma no pt pma oib forma
illa pbat mco qz no recipit
nisi una forma una dice seq.

Vint ei aristoteles

pma albertus de tñm de
pma nlla mco qz h. de
tñm de eis mco pma a pma
pma de tñm de matia a dñ
dñ mco pma pma pma pma
pma pma pma pma diffinitom
pma pma pma pma matie
Quarto pma dñm dñm mco
matie. Quarto dñm matia
pma ibi matia. Eia ibi a h. dif
finitom. Quarto ibi a nota qz ma
pma ibi sic dñm pma dñ
sic dñm con aristoteles i pma
pma pma. Tunc em opmatur
pma vñm qz cu causab em
cognosom a pma pma pma
ad elementa de eis dñm pma
pma dñm a sigillat a pma
pma a pma de matia. Nota

Matia ut d^r Ariston^r

hic albertus diffinit matiam & e pda
 p pncipales illi qd capto & dicit p
 maria ut d^r aristoteles pmo physicor
 i fine e pmo pbiectū vnicuqz goquo
 aliq fit cu i sit no pdm accidens & p
 to declarat illa diffinitionem dicens
 cu i sit dicit qd i o e q fit pdm
 nāy necesse e m esse matia no pdm
 accidens nota pmo da hāy Alberto
 diffinit matiam pma ea diffinit q
 diffinit aristoteles pmo physicorū
 ita fine & e diffinitio hec matia est
 pbiectū vnicuqz goquo fit aliquid
 cu i sit p se aut pdm accidens & p
 declarat ipa diffinitionem dicit i illa
 diffinitioe q i o e q fit naturaliter
 necesse e matiam / & dicit etia i pda
 diffinitioe no pdm accidens ad dnm pua
 tom b q i est pny accidens / **Sed** nota q
 bā dicit^r matia esse pbiectū vnicuqz
 q matia pma e pbiectū transmutati
 naliū & illa pte esse transmutatiō naliū
 cui no fit pbiectū matia q alias p
 ret aliquid qm pbiectū q effugit natura
 Tercio nota d^r q matia n fit pdm ac
 cidens h^r d^r sic mllige q hec e p
 accidens q puaōe fit aliquid hec tū
 e p se q matia fit aliquid pny q ata
 dit matie q qua fit aliq ee puaō
 Quarto nota dices tu quāe albertus
 no pōt hic illa diffinitionem matie q
 matia e eub i pua potēcia q etiam
 ut aristoteles i p^o physicorū d^r illa
 q matia n e quid n e quale n quā
 tū n alius p dīamēti m septie me
 thace / qbi dicit q illa e pncipalis dif
 finitio / alie autē tēdūt ad illa p h^c
 q dicit^r q fit pbiectū vnicuqz i cludit^r
 q fit eub i pua potēcia **Quinto** nota
 dubitat utro matia pma fit diffinibi
 lis & arguit^r q non / nulla pmp^r est
 diffinibile / matia pmp^r e diffinibilis i
 & maior pbat^r sic Nulla no habens
 genū & dīū e diffinibile matia noy
 h^r genū & dīū i^r & maior nota q

omnib[us] bonis diffinitio coponit[ur] q[uod] q[uod] dicitur
 mo[do] p[ro]bat[ur] q[uod] n[on] h[ab]et p[ri]ncipale esse
 alicui[us] i[n] n[on] h[ab]et d[icitur] co[n]sequen[ter] p[ro]bat[ur]
 q[uod] alias non est p[ri]ncipale mo[do]
 p[er] de se co[n]positu[m] illius m[od]o albertus
 i[n] l[ib]ro p[ro]ponit diffinitio[n]e[m] mat[er]ie i[n] d[icitur]
 q[uod] illa diffinitio[n]e[m] no[n] e[st] diffinitio[n]e[m] q[uod] r[ati]o
 ut p[ri]ncipale d[icitur] ut b[ea]t[us] p[ro]bat[ur] r[ati]o[n]e h[ab]et d[icitur]
 f[act]o q[uod] no[n] e[st] al[ia] e[st] q[uod] d[icitur] de se p[ro]bat[ur] Sexto
 nota dubita[n]t[ur] utp[ote] illa de se p[ro]bat[ur] sit b[ea]t[us]
 i[n] d[icitur] q[uod] no[n] q[uod] p[ro]bat[ur] no[n] co[n]petit t[ame]n
 co[n]te[n]te subdescripto i[n] no[n] e[st] bona q[uod] se q[uod]
 p[ro]bat[ur] t[ame]n a[n]t[er] p[ro]bat[ur] q[uod] no[n] o[mn]i[m]o mat[er]ia
 i[n] est n[on] q[uod] o[mn]i mat[er]ia co[n]ponit[ur] aliquid sit
 p[er] de se mat[er]ia t[ran]scen[de]ns sit f[act]a est
 mat[er]ia t[ran]scen[de]ns t[ran]scen[de]ns p[ro]bat[ur] e[st] m[od]o
 t[ran]scen[de]ns utra t[ran]scen[de]ns f[act]a no[n] e[st] i[n] p[ri]ncipale n[on]
 e[st] m[od]o m[od]o n[on] d[icitur] co[n]ponit[ur] p[ro]bat[ur] m[od]o
 Ad h[oc] d[icitur] q[uod] illa de se p[ro]bat[ur] co[n]petit mat[er]ie
 p[ri]ncipale q[uod] co[n]siderat[ur] ut h[ab]et i[n] p[ri]ncipale ad o[mn]i[m]o
 forma[m] h[ab]et mat[er]ia t[ran]scen[de]ns e[st] mat[er]ia dispo[n]i-
 bita i[n] d[icitur] q[uod] no[n] p[ro]bat[ur] co[n]tra d[icitur]
 e[st] mat[er]ia t[ran]scen[de]ns i[n] e[st] b[ea]t[us] co[n]ponit[ur] licet
 no[n] sub e[st]de co[n]ponit[ur] quib[us] b[ea]t[us] co[n]po-
 sitio disponit[ur] Sexto nota dubita[n]t[ur]
 utp[ote] i[n] d[icitur] q[uod] sit sit mat[er]ia a[n]t[er] arguit[ur]
 q[uod] no[n] actu fuit a[n]t[er] e[st] no[n] i[n] est m[od]o
 i[n] d[icitur] a[n]t[er] p[ro]bat[ur] p[ri]ncipale p[ro]bat[ur] q[uod] actu i[n] d[icitur]
 ut esse postq[uam] no[n] fuerit q[uod] p[ro]bat[ur] p[ri]ncipale
 p[ro]bat[ur] q[uod] actu no[n] sit co[n]ponit[ur] co[n]mat[er]ia
 a[n]t[er] forma q[uod] sit e[st]et substantia co[n]ponit[ur]
 i[n] d[icitur] albertus i[n] l[ib]ro d[icitur] e[st] i[n] sit
 q[uod] m[od]o co[n] q[uod] sit p[ri]ncipale mat[er]iam necesse
 e[st] m[od]o mat[er]iam i[n] d[icitur] nota aliquid fieri
 caput d[icitur] vno l[ib]ro x sic de q[uod] e[st]
 postq[uam] no[n] fuit d[icitur] fieri a[n]t[er] sit a[n]t[er]
 de[n]tia fuit a[n]t[er] sit no[n] i[n] d[icitur] q[uod] sit neces-
 se e[st] esse mat[er]iam Alio caput aliquid
 si p[ro]bat[ur] a[n]t[er] sit m[od]o sit m[od]o q[uod] q[uod]
 q[uod] co[n]ponit[ur] i[n] d[icitur] sit sola substantia co[n]po-
 nita sit a[n]t[er] sit i[n] d[icitur] q[uod] sit necesse e[st] ma-
 t[er]iam esse subito a[n]t[er] p[ro]bat[ur] adu[n]t[ur] q[uod]
 a[n]t[er] de[n]tia no[n] p[ro]bat[ur] fuit b[ea]t[us] nota d[icitur]

i[n] d[icitur] co[n] q[uod] sit p[ri]ncipale mat[er]ia ad d[icitur]
 f[act]a i[n] d[icitur] co[n] q[uod] e[st] e[st] p[ri]ncipale
 e[st] vno m[od]o f[act]a i[n] d[icitur] i[n] d[icitur]
 no[n] e[st] mat[er]ia subiecta se q[uod] l[ib]ro

Et hec diffinitio est

hec e[st] e[st] p[ri]ncipale caput i[n] qua
 albertus p[ro]bat[ur] p[ri]ncipale mat[er]ie
 i[n] d[icitur] diffinitio[n]e[m] a[n]t[er] p[ri]ncipale f[act]a h[ab]et p[ri]ncipale
 co[n]firmat[ur] p[ri]ncipale i[n] d[icitur] b[ea]t[us]
 b[ea]t[us] dyonisy d[icitur] p[ri]ncipale sit et
 hec e[st] diffinitio[n]e[m] p[ri]ncipale mat[er]ie de q[uod]
 d[icitur] aristoteles i[n] d[icitur] i[n] p[ri]ncipale
 p[ri]ncipale q[uod] e[st] i[n] d[icitur] a[n]t[er] i[n] d[icitur]
 t[ran]scen[de]ns i[n] d[icitur] g[ra]t[ia] e[st]et a[n]t[er]
 q[uod] g[ra]t[ia] e[st]et Similit[er] p[ri]ncipale
 i[n] d[icitur] esse corrupta a[n]t[er] co[n]cor-
 peret Et p[ri]ncipale co[n]firmat[ur] p[ri]ncipale
 co[n]tate b[ea]t[us] dyonisy d[icitur] b[ea]t[us]
 dyonisy i[n] l[ib]ro de diuinis no[n]ib[us]
 capto quarto d[icitur] sit h[ab]et no[n] cor-
 rupta aliquid co[n]tate h[ab]et e[st]
 substantia a[n]t[er] h[ab]et r[ati]o mat[er]ie p[ri]ncipale
 se habet i[n] d[icitur] co[n]tate a[n]t[er]
 m[od]o a[n]t[er] co[n]tate illi q[uod] d[icitur]
 co[n]tate q[uod] e[st] p[ri]ncipale i[n] d[icitur] Nota d[icitur]
 h[ab]et i[n] d[icitur] h[ab]et p[ri]ncipale p[ri]ncipale
 hec q[uod] illa diffinitio[n]e[m] mat[er]ie p[ri]ncipale
 p[ri]ncipale d[icitur] co[n]petit illi mat[er]ie de
 qua d[icitur] aristoteles i[n] p[ri]ncipale p[ri]ncipale
 p[ri]ncipale p[ri]ncipale q[uod] e[st] m[od]o
 i[n] d[icitur] a[n]t[er] i[n] d[icitur] p[ri]ncipale h[ab]et
 sicut i[n] d[icitur] p[ri]ncipale q[uod] si e[st]et ge-
 nita fuit a[n]t[er] fuit genita
 Similit[er] si e[st]et corruptibilis e[st]
 postq[uam] e[st]et corrupta q[uod] m[od]o
 e[st]et m[od]o a[n]t[er] a[n]t[er] a[n]t[er]
 sequit[ur] b[ea]t[us] nota d[icitur] illa h[ab]et
 b[ea]t[us] dyonisy i[n] d[icitur] co[n]plet
 h[ab]et q[uod] mat[er]ia sit i[n] d[icitur] corruptibilis
 p[ri]ncipale q[uod] p[ri]ncipale b[ea]t[us] dyo-
 nisy i[n] l[ib]ro suo de diuinis no[n]ib[us]
 capto quarto e[st]et i[n] d[icitur] a[n]t[er] m[od]o
 i[n] d[icitur] a[n]t[er] q[uod] m[od]o corrupta
 p[ri]ncipale p[ri]ncipale i[n] d[icitur] co[n]tate

primam qualitatem suam quibus materia
non potest parere sub aliqua forma quod
iste sunt dispositiones proportionate tunc in fir-
mitate substantia sicut per in hoc hunc
etiam non secundum suam formam in ratione
materie corruptibilis per Aristotelem hunc quod quali-
tas per quam constituitur eius complexio
sunt contrarie et mutuo se destruant
Sed si hoc esset aliqua inpropterea pro-
curatur sit quod unum non destruat al-
terum potest in eternum valere consue-
turi

no

Tercio nota quod in illa auctoritate
vocatur debita proportio qualitatum ar-
moniarum quod in se sicut armonia constat
ex sonis musicalibus debite proportio-
natis sicut etiam materia per se etiam quod
materia maneat sub aliqua forma

aliquo genere
vnde dicitur

no

inquit debita armoniam ut proportio
aditalem formam Quarto nota quod
hanc elicit conclusio quia materia
prima est generata et corruptibilis illa
probatur solam sic si esset generata se-
quetur quod fuisse aliquando fuisse generata
quod est in possibili quia implicat quod
durum quod sequitur quod aliquid fuisse
antequam fuisse consequentia probatur quod
hanc sit de quod generatur generatur comata
sicut patuit exprocedenti hanc quod ma-
teria est subiectum unumquodque quod sit Si in
materia est generata et generata comata in quod
et subiecto in materia fuit in qua ge-
neratur materia quod est proportionata Omnis
probat quod sit in corruptibilis quia
si aliquid corrumpitur esset postquam esset
corrupta hunc quo sicut implicat quod
durum quod sequentia probatur quod de quod
corrumpitur hunc corrumpitur in materiam
nichil enim totaliter annihilatur in
matram quod alias corruptio unum non
esset generatio aliter quod est contra phy-
losophum primo de generatione si in materia
corrumpitur ipsa corrumpitur et in materiam
et per consequens materia est postquam
corrumpitur Quinto nota dubitat

utrum materia sit in generata et in corruptibilis
et arguitur quod non auctoritate cometatorum
in primo philosophorum ubi dicitur quod materia est quod
generatur et si est generabilis etiam est corruptibilis
quod de generato et corruptibile ut per primo
celi etiam per aristotelem septimo in fine
philosophorum ubi dicitur quod materia est aliter
generabilis Oppositum dicitur conclusio hunc ubi dicitur
quod per diffinitionem quod prius posuit materia
est hanc generata subiectum sic quod sit subiectum
aliquam forme postquam non fuit subiectum
eius et hunc in auctoritate adducta si non est
generabilis prope sic quod in corruptibilis postquam
non fuit et hunc in conclusio hunc possem
dicere si quod dicitur cometator super hanc alle-
gatum aristotelis quod aliqua generatur ut
corrumpi intelligitur dicitur primo prope et per se
et sic materia est in generabilis et in corrupti-
bilis Alio modo in prope suam patet et sic
generatur aliquid ut corrumpitur in quo aliquid
generatur ut corrumpitur quod forma in ipso generatur
et corrumpitur et ponit cometator ex exemplo
de dolore dolens etiam dicitur accessit per hoc
quod unum corerit in ipso accessit etiam sic
materia generatur et corrumpitur per hunc quod
aliquid in ipso generatur et corrumpitur sequitur

Et nota quod materia dicitur

hunc est quarta per principales capitula in qua
albertus ponit diversa nomina materie et dicitur
sic et nota quod materia dicitur in quantum apta
nata est in se forme substantia suam sub-
iectum in quantum substantia forme hunc acci-
dentia suam forme non hunc esse in materia
dicitur autem per se secundum quod non hunc aliquam
apparitionem rationem ad aliquid formam
si est mudum ab omni forma Origo ubi dicitur
in quantum est principium rerum naturalium Nota
primo in hanc quod albertus non dicit quod
illa nomina materia substantia subiectum per se
et origo sunt nomina synonyma quia significant
materiam diversis rationibus quod quia dicitur
materia per se hunc quod apta nata est in se
formam si dicitur substantia suam subiectum

no

i qtu substat formis 8; d^r yle i quatu co
siderat^r illa huc considerat^r ad aliquam
formam h; i qtu mudi salte p ymaginacem
aboi forma 8; d^r oigo i quatu e pna^r
iru nialia h; w^r m lra Sedo nota matia
e subiectu formis dñsimeode e em p
iectu quorudal ime^r sicut formis p
patalia x quatuodoy mediate sicut for
mari acideralia x p^r h^r dicit albertus
i lra q acideria non pnt esse imatia
su forma Tercio nota q matia pma d^r
ile i quatu considerat^r trusqms abus
disponibibus sedm q p^r differet^r dispo
adhat formam ut ad hat x sic no h; co
pation ad aliquam formam plus q ad alia
Quarto nota dubitat^r utp acideria
pnt esse m matia su forma x videt^r
q sic disponones quibz matia ad aliq
disponam disponit^r sut acideria illa
pnt esse i matia su forma i coseqcia
tenet^r sub pba^r q p^r pte q^r sut qua
litate p sedm pte p^r sub q^r pcedit
formam i matia q^r actus actionis sut
i pante dispoito sed de ma d^r p^r
id d^r albertus i lra acideria su for
ma non h; ee i matia p^r quo pono
duas ppones acideria pnt esse imatia
su illa forma qcuq; demuta illa p^r
q^r matia p^r ee i formata qu no est
i formata illa forma q^r no deat p^r
sibi plus illaz q^r aliaz Sedo p^r acideria
no pnt ee m matia su forma ista p^r
q^r matia no p^r ee naturalie p^r forma
q^r dico adincom q^r d^r disponoes
p^r dico q illa mco huc pbat q^r dispo
ponoes pcedat illam formam generat
dam si sic dematia su ista no t^r pbat
q^r pcedat oem formam h^r q^r p^r ibi p^r
forma q^r matia q^r ibi disponit^r est
aliqua i formata sequ^r h^r

Matia sic diuiditur

huc e quia p^r pncipalis capli x cotinat^r

sic p^r albertus diffinit matia
pma x p^r p^r eub codiciones
x dñsa noua huc diuidit ea x di
uidit^r i duas ptes quia pmo p^r
h^r p^r colligat^r dñs ibi q^r h^r
q^r dñs sut pma ad huc diuidit^r
q^r pmo p^r dñem vna p^r
subdiuidit^r alioz mch^r ibi x illaz
x pmo d^r sic q^r h^r p^r diuidit^r
queda spualis q^r dñ corruptibilis
spualis e illa q^r e i creatis q^r
no habet situ sicut angeli x p^r
i quibz matia p^r creat^r tñ p^r
Corruptibilis e illa q^r e i rebus
q^r habet situ Nota pmo q^r m^r **no**
teto h^r e talis q^r dup^r est
matia . s. spualis x corpalis
Spualis e illa q^r e i rebus spua
libz sicut i illis no h^r situ sicut
sunt intelligeae angeli ut aie
8; corpalis e q^r e i rebus cor
palibz ut f^r q^r habet situ ut sut
hoies Nota illa dñt^r habet **no**
situ q^r sut m loco x oia talia p^r
quata ista i^r q^r no sut no habet
situ x q^r sut q^rta habet situ
Tercio nota dubitat^r utp p^r aliq
matia spualis dñ utp angeli ha
bet matiam x aie x videt^r q^r no
quia si sic sequet^r q^r aie x ange
li esset substatie copoute nego
quam q^r habet matiam falsitas
pbat^r q^r sic no esset substatie
simplices nec si separe dñoi
tñ aliq ponit albertus i lra ibi
dico q^r h^r p^r dup^r mlligi vno
q^r p^r separe habeat matiam
q^r sut p^r essetialis corp^r x si sic
intelligit^r h^r tñ e p^r oio alio
no p^r matiam spualem p^r mlligi
gi potera q^r dñepa intelligeas
atm p^r illa potera no aliud

V. angeli possunt
esse in materia
sine forma

V. ma spualia
sine sit

Angeli no hnt
matiam pbat

e msi qdā pfectio q no sit na pfe
 ficut pmo a q talis potetia sit pma
 i mtegratib pz pcometator tto de
 na i pma de gressioe ubi dicit anillo
 sepant potetie n' pmo q p' h
 e actus pūssim9 remotu abod po
 teria alij ante atia p' no sit
 ita pur f3 habet anexu aliqua
 potetia h' e m pfectio i p' p' uo
 mi a talis potetia i p' p' uo
 ut matia spūalis a si sit i illig
 lūa tū p' aliquatū saluare d
 incom dū q bū pbat q spūalia
 no habeat matiam q sit p' esse
 talis corp q3 q albertus dicit
 q illa matia creat' cu' p' h' e
 loquit' theoloyce a no n' alit' Qūto
 dubitat' utp oia corpalia habe
 tia sitū habeat matiam a videt'
 q non corpa oia mathematica
 lia habet sitū a tū no habent
 matiam i' t' cōseq' tenet aūb
 pma pte pz quia sit q' a q' p' a
 pbat' q' mathematica abstract
 amata a motu Oppōitū illig
 videt' dū i' lūa ibi dū a p' oes
 pma ena mathematica habet ma
 tiam illa pz q' ena mathematica
 sit ena nalia ut pz p' dū p' h' e
 Qūto p' o ena mathematica no m
 q' ena mathematica habet matiam
 illa pz q' no sub ea rāte qua tō
 p' dūat' amate' habet una ma
 tiam al' alit' p' dū q' matia cor
 poralis e i corpōibz habetibz sitū
 a qualites actuas a passuas tū
 itū recedit m p' aia q' ena ma
 thematica p' dū q' mathematica no habz
 qualitates actuas a passuas Qūto
 nota dubitat' utp angeli a aie
 no habeat sitū a videtur q' ha
 beat angeli a aie sit m loco i
 habet sitū cōseq' tenet aūb p'
 qā mouet' localit' i' sit m loco

An omnia corporalia
 habent matiam

V' angeli a angeli
 habent sitū

artificialia an
 habent matiam

q' seq' p' aia tenet q' motus localis e
 i loco aūb pz q' aia mtelectia mouet'
 localit' ad hōm corpū i quo e Qūto an
 geli aliqui assumūt sibi corpa ad q' p'
 motū mouet' sicut legit' de iacobale
 i thobia Oppōitū d' albertus i lūa
 q' bi dū q' d' angeli a aie sit i loco
 nego aūb q' p' aie a tūspitue sit i loco
 sit tū quo ut aia i loco i p' e ut vide
 bit' postea Ad p' oitū aie a angeli
 mouet' localit' dū q' e p' accidens
 a nego quā i' sit m loco q' no op' t'
 illud q' mouet' p' aia e e m loco p'

Et illarū quidam est

h'c albertus subdiuidit alterū mēbrū
 diuisionis p'us p' oite a diuidit q' p' mo
 facit h' p' dū subdiuidit alterū mēbrū
 illig diuisionis ibi a illarū p' mo dū
 Et illarū suple matias corpaliū q' dū
 e nalis q' dū e artificialis Artifi
 cialis est illa q' e m rebus artificiatibz
 quā p' p' oitū e uolūtas creatura
 tualis q' e i rebz nalis q' p' p' oitū
 e natia nota p' mo tū h' aia q' albertus
 ut dū q' dū p' o e matia i' corpaliū
 q' dū artificialis Et h' e matia re
 artificialis a dūat' res artificiales q' p'
 p' oitū e uolūtas Alia e matia
 nalis a illa e aia nalia a dūatue
 res nales quā p' p' oitū e natia
 Qūto nota dubitat' utp aliq' sit matia
 artificialis a arguit' q' non q' si sit
 seq' a' q' aliqua matia eet p' ducta
 a uolūte n' ab artifice cōsequet' a
 f3 patz falsitas q' sit matia eet de
 nouo p' ducta a sit no eet i genta q'
 e corra p'us dū Oppōitū pz l' m
 lūa q' bi dū q' matia artificialis mē
 aliud est n' matia naturalis f3 q' ab ar
 tifice alit' a alit' disponit' p' e h' dū
 artificialis sicut liqua q' sit matia arti

facilia domus sunt ad entia naturalia si apte
 qd a competacio diuimode disponunt ad
 disponunt domus dicitur artificialia // Per
 hunc dico ad rationem quod arguitur sequitur
 qd aliqua materia est qd ubi dico qd materia
 artificialem produci ab artifice intelligitur
 dupl. primo factie sic qd de nouo faciet
 eam et sic nego quodam et quod alio modo qd
 disponunt ea secundum rationem et sic concedo co
 sequens // Pro isto pono duas rationes
 secundum materiam artificialem non facit arti
 fex illa pars qd est in rebus naturalibus quod non
 producit ab arte Secundo propositio dicitur Quid
 facit materiam artificialem hanc pars qd
 disponunt ea artificialiter Quid nota dubium
 utro volens sit principium rerum naturalium ar
 tificialium et arguitur qd non quia si sic sequi
 retur qd volens esset principium rerum natu
 ralium quod pars qd artificialia nichil sunt in
 entia naturalia artificialiter disposita falsum
 pars in se quia materia est principium rerum natu
 ralium artificialium et non volens ubi filio
 pono duas rationes Tercio artificialium
 principium non est volens Quid pro volu
 tas est principium rerum artificialium illa pars
 qd volens non producit illas res qd sunt
 artificiales Sed volens est principium mo
 uens artificem ut disponat res naturales
 artificialiter et per hanc pars ad rationem sequitur hanc

Et ista nota est vniuersal

Hic albertus subdiuidit alteram mebrum di
 uisionis in decem et diuidit rationes preter
 se facit hanc qd dicitur et secundo ponitur unum no
 table Tercio unum subdiuidit alteram mebrum
 illius diuisionis scilicet ibi et nota scilicet ibi
 particularia quodam primo dicitur sic Et ista
 quodam est vniuersalis sive prima quodam parti
 cularis secundum rationem vniuersalis est illa qd non
 habet aliquam ipsam ad aliquam formam specialem
 sed ad omnem formam et eam quodam appetit
 in materia naturali ad omnem formam et hanc apte
 omnem sui in perfectionem a forma vni
 quodam eam in quo magis deficit illud magis

apparet unde aristoteles dicit primo
 phylogophorum in se qd materia appetit
 formam sicut melle unum et turpe bonum
 Et particularis est illa qd facit et hanc ali
 quid et coartat a forma substantiali
 et a formis accidentibus // Nota primo
 dupl. est materia naturalis sive vniuersal
 secundum rationem particularis secundum rationem et hoc
 notum dicitur intelligi qd hanc sit distincte
 materie sed distincte entitates sed
 qd aliquam materia naturalis potest considerari
 transiens quibusdam dispositionibus
 secundum qd est in differens ad formam et sic
 vocatur materia prima sive vniuersalis
 qd secundum se considerata habet quedam
 appetitum naturalem qui omnem for
 mam appetit in differens et hanc apte
 in perfectionem quia in perfectionem est secundum formam
 et ergo appetit formam quia perficitur
 non in appetit hanc formam ut illa
 plus quam alia et ergo dicitur in differens
 se habere ad quatuor et qd materia
 habet tale appetitum ad formam confu
 mit albertus per aristoteliem in primo
 physicorum in se ubi dicit Quid materia
 appetit formam sicut fecit unum
 et turpe bonum sed materia secundum qd est
 disposita ad hanc formam ut ad istam
 et est coartata dispositionibus ad for
 mam substantialem ut artificialem
 vocatur materia particularis ut secundum
 qd plus habet et plus ipsam illam
 formam ad quam est disposita quia
 illam Quid nota dicitur in se qd
 materia vniuersalis est hanc non dicitur intelligi
 sic qd sit vniuersalis in perfectionem ut
 in essendo sed vniuersalis in differens
 reus Tercio nota est illa aucto
 ritatem aristotelis qd quod dicitur
 in illa non dicitur sic intelligi qd fecit
 appetit unum ad contrarium ut ad car
 nalia quia materia substantialis facit
 appetit stare sub forma vni quod
 illa est perfectionem qd fecit et unum contra

voluntatis et prim
 rationem vniuersalis
 hanc rationem

femina vniuersal app
 sit quod dicitur
 intelligit
 vniuersal est quod simplic
 iter propter bonum
 quodam in nomina
 et unum

appetit in ma²
naturalis

hic albertus ponit unum notabile dicens
 sic Et nota qd i materia particulari acti-
 uali e tunc potencia passiva s; m e e
 ipso statu i materia ut particulari nali
 non solu e potencia passiva s; etia actua
 ut pz m qno x aristologus vocat utub
 semialis x e etia aliquid forme. No
 ita hnt qd albertus v dicit qd materia
 artificialis e tunc potencia passiva x non
 actua sed es potencia artificialis sta-
 tue x solu h; potencia passiva. f. recipi-
 endi dispositionem statue x no h; aliquam
 virtute actiuam x etia passiva ut pz m
 grano grani cuius pfectu in etia hab;
 virtute actiuam x passiva qd e nalis
 aptitudo dispones ut ad h; corpus ge-
 neretur. pbi file ut aliud granum x
 illa d^r vocat aristologus inco semialis
 x e pb d^r futur e m seie Semey cui
 h; virtute passiva qua aliat etia h;
 virtute actiuam x h; fut quide spūs
 m clusi quia una cu virtute celesti dispo-
 nit materiam embrionis. Quid x nota
 dubitat utz materia nalis habeat virtute
 actiuam x videt qd non quia si sic se-
 qretur qd materia pma esset aliquid

actualitatis consequens tenet qd nra p[ro]p[ri]etate
n[on] est materia p[ri]ma falsitas consequens
p[er] p[ri]mo de g[en]eratione & corruptione for-
me e[st] agere mat[er]ie u[bi] p[er]tinet ad p[ro]p[ri]etate illius
d[icitu]r in l[ib]ro q[ui] d[icitu]r q[ui]d e[st] al[ia] mat[er]ia
p[ri]ma mat[er]ia p[ri]ma q[ui] e[st] ab o[mn]i forma
separata illa n[on] habet actualitatem e[st] ut
b[ea]t[us] p[ro]bat r[ati]o h[ic] aut[em] loquit[ur] albertus
de mat[er]ia p[ro]p[ri]etate d[is]p[on]it[ur] ut salte[m]
d[is]p[on]it[ur] i[n] t[er]c[io] nota dubitat[ur] utp[ro]p[ter]
r[ati]o[n]e s[ci]lis sit p[er] forme & arguit[ur]
q[uo]d n[on] q[uia] si sic seque[n]t[ur] q[uo]d aliquid
forme g[en]e[r]at p[ro]p[ter]et & in mat[er]ia
q[ui]b[us] e[st] co[n]tra p[ri]m[um] in p[ri]mo p[er]p[et]rat q[ui]a
t[er]c[io] q[ui] d[icitu]r d[icitu]r albertus i[n] l[ib]ro
q[ui] d[icitu]r q[uo]d r[ati]o b[ea]t[us] p[ro]bat q[uo]d n[on] sit p[er]
forme g[en]e[r]at e[st] q[uo]d h[ic] b[ea]t[us] p[ro]bat q[uo]d sit
p[er] forme h[ic] q[uo]d d[is]p[on]it[ur] ad formam

Principium quidam

hic albertus subdiuidit illud me[m]bru[m] d[ic]t[um]
s[ci]lis p[er] d[ic]t[um] p[er] p[ro]p[ri]etate q[ui]a
e[st] i[n] g[en]e[r]alib[us] & i[n] corruptibilib[us] sicut i[n] celo e[st]
corp[or]ib[us] i[n] quib[us] e[st] actus actualis i[n] s[ci]lis i[n] s[ci]lis
q[ui]a u[bi] g[en]e[r]alib[us] & corruptibilib[us] sicut in
elementis & elementis ut i[n] q[ui]b[us] e[st] actus
actualis & passiuus nota i[n] l[ib]ro albertus
ut d[icitu]r q[uo]d d[ic]t[um] e[st] mat[er]ia p[ro]p[ri]etate que
e[st] g[en]e[r]alib[us] & corruptibilib[us] queda[m] i[n] g[en]e[r]e
necesse e[st] & corruptibilib[us] g[en]e[r]alib[us] et
corruptibilib[us] e[st] mat[er]ia elementis et
elementis q[ui] sit actiuus & passiuus ad m[od]u[m] d[ic]t[um]
q[uo]d mat[er]ia g[en]e[r]alib[us] & corruptibilib[us] e[st] in
corp[or]ib[us] celestib[us] q[ui] solu[m] h[ic] h[ic] actiuus
i[n] s[ci]lis illis in s[ci]lis q[ui]a nota q[uo]d corp[or]a
celestia d[ic]t[ur] solu[m] actiuus p[er] h[ic] q[uo]d n[on]
sit passiuus n[on] e[st] sicut i[n]ceptiuus p[er]
n[on] in p[ro]p[ri]etate t[er]c[io] nota dubitat[ur]
utp[ro]p[ter] celu[m] habeat mat[er]iam & arguit[ur]
q[uo]d n[on] celu[m] n[on] e[st] transmutabile i[n] q[uo]d n[on]
h[ic] mat[er]iam consequentia tenet q[uo]d trans-
mutatio facit q[uo]d s[ci]lis mat[er]iam p[ri]mo de

g[en]e[r]at[ur] aut[em] p[er] ut p[ri]us d[ic]t[um] e[st]
albertus i[n] l[ib]ro q[ui] d[icitu]r q[uo]d celu[m] habeat
mat[er]iam p[er] m[od]u[m] d[ic]t[um] p[ri]mo q[uo]d
habeat mat[er]iam cui e[st] actiuus p[ri]o
u[bi] & talis mat[er]iam n[on] h[ic] celu[m]
ut p[ro]bat r[ati]o albertus q[uo]d habeat
mat[er]iam q[ui] sit subiectu[m] motus &
sic celu[m] h[ic] mat[er]iam licet i[n] p[ri]mo d[ic]t[ur]
q[uo]d aut[em] sic possit p[ro]p[ri]etate mat[er]ia
p[er] p[er] aristoteli s[ed]o metaphysice
i[n] o[mn]i q[uo]d n[on] necesse e[st] i[n]uaginat[ur]
mat[er]iam q[uo]d nota e[st] i[n] l[ib]ro q[uo]d
d[ic]t[ur] i[n] l[ib]ro corp[or]a celestia sicut actiuus
i[n] illa i[n] s[ci]lis dubitat[ur] utp[ro]p[ter] q[uo]d sit i[n] u[bi]
& arguit[ur] q[uo]d n[on] q[uia] si sic seque[n]t[ur]
q[uo]d corp[or]a celestia e[st] passiuus
ab ip[s]is i[n] s[ci]lis consequentia tenet
p[ri]mo de g[en]e[r]at[ur] q[uo]d agere in
agere i[n] s[ci]lis falsitas p[er] ut p[ri]us
q[ui] d[icitu]r q[uo]d d[ic]t[um] e[st] actiuus q[uo]d p[ri]o d[ic]t[ur]
& illa e[st] i[n] s[ci]lis co[n]tra co[m]mune[m] i[n]
mat[er]ia & tali actiuus n[on] agere cor-
p[or]a celestia i[n] illa i[n] s[ci]lis ut p[ro]bat
r[ati]o albertus actiuus e[st] metaphysice & tali
actiuus agere corp[or]a celestia & i[n] s[ci]lis
actiuus n[on] op[er]at[ur] agere i[n] s[ci]lis q[uo]d nota
qualit[er] h[ic] sit i[n] s[ci]lis q[uo]d mat[er]ia
elementis & elementis sit g[en]e[r]alib[us]
& corruptibilib[us] d[ic]t[ur] e[st] p[ri]us d[ic]t[um]

Ex his q[ui] d[ic]t[ur] s[un]t

hic albertus colligit o[mn]ia me[m]bra
d[ic]t[um] p[ri]us p[ro]p[ri]etate & diuidit
p[ri]mo facit h[ic] s[ed]o co[n]tra e[st] ad
i[n] s[ci]lis h[ic] h[ic] aut[em] p[ri]mo d[ic]t[ur] p[er]
Ex his q[ui] d[ic]t[ur] s[un]t p[ro]p[ri]etate colligi
q[uo]d mat[er]ia i[n] s[ci]lis corp[or]a
h[ic] p[ro]p[ri]etate i[n] g[en]e[r]alib[us] & cor-
ruptibilib[us] g[en]e[r]alib[us] & corruptibilib[us]
naturalis & artificialis & subdit
h[ic] sic se habet ad m[od]u[m] d[ic]t[um] q[uo]d sicut
i[n] g[en]e[r]alib[us] e[st] p[ri]mo g[en]e[r]alib[us] & sicut
i[n] s[ci]lis e[st] p[ri]mo p[ro]p[ri]etate i[n] s[ci]lis

in q[uo]d q[uo]d n[on]
n[on] sit

celu[m] q[uo]d n[on]
agit in i[n] s[ci]lis
inferiora
n[on] d[ic]t[ur]

actiuus

actiuus

metaphysice
i[n] s[ci]lis

Na

spūalis ē simplicior corpali ymo
ut verius dicam in finitū scdm
plus quia ad ipsam nullam pōtō
habet qd oē q ē alteri pōtō
nabile sup̄tū aliquoties reddit
illud s; matia corpālis. f. maces
sup̄tā nō facit spūalem. **Nota**
p̄mo dā p̄mā p̄tem hē v. dīc
q qd divisionib; matie p̄us pōtē
p̄t colligi q q̄tuplū ē matia. f.
spūalis & corpālis. **Sedō** nota
dā illā līnā hēc autē ē ibi cō
pūat illas matias ad m̄dicem
& dīc q p̄t i gūablis ē sim
plicior gūabli & sicut unīsalis
ē simplicior p̄culari sic spūal
ē simplicior corpali ymo verū
loquedo i finitū simplicior q. n. q
cōpātom i p̄pōrtōnādo h; matiam
corpālem ad spūalem qd si habe
rēt aliquā p̄pōrtōm tūc matia
aliquoties sup̄tā corpāle consti
tueret spūalem q ē impossibile
Tertō nota qd eīdem elīatur
cōclusio sexta matia spūalis &
corpālis nullā p̄pōrtōm habet
illā p̄bat. **Solutō** sic si haberet
aliquā p̄pōrtōm tūc matia corpā
lis aliquoties sup̄tā i dderet
spūalem cōsequēcia p̄bat. quia
q̄cūq; sūt p̄pōrtōnablia illorū
aliquoties sup̄tū i ddit aliud
falsū p̄bat. qd matia corpā
lis etiā si i finitū i p̄plicaret
nūq; i dderet spūalem. **Quar**
to nota dā hē q dīc i m̄ līnā
q ē p̄pōrtōnabile aliū aliq
ciens sup̄tū i ddit illud. **Contra**
hoc dubitat sic **Dyamenū** est
p̄pōrtōnabile. **Teste** tū testā nō
p̄t aliquoties sū ut cōstituat
Dyamenū igit. līnā f. līd cōsequēcia
q̄ aut p̄z q p̄mā p̄te p̄bat.

quā p̄pōrtō **Dyamenū** ad testā ē mede
cas duple ut p̄z p̄pōrtōnablia p̄pōrtō
nū **S; p̄** s. dā p̄te p̄z aut qd **Dyamet**
& testā sūt i cōmēsurabiles. **Ibi** dīc
q duple ē p̄pōrtō quēdā ē i rāōnalis
& ē illā q dēnotat ab aliquo m̄dō sicut
duple duple & illā q sic p̄pōrtōnatur
dēbet p̄us ē finitū quia finitū ad m̄
finitū nullā ē p̄pōrtō. **Sedō** dēbet ēē
eīusdē sp̄ci sicut līnā p̄pōrtōnatur
līnā sup̄ficiēs sup̄ficiēs & nō līnā
sup̄ficiēs qd nullā ē p̄pōrtō sup̄ficiēs ad
līnā. **Tertō** dēbet ēē cōmēsurabi
les ita q unū aliquoties sup̄tū i ddit
aliud. **Alia** ē p̄pōrtō i rāōnalis & illā
ē q nō dēnotat i mediate ab aliquo
m̄dō s; ab aliqua p̄pōrtōe sicut medietas
duple iā t̄ple & sic p̄pōrtōnatur **Dyame**
ter & talē p̄pōrtōnablia nō ē ēē cō
mēsurablia & sic p̄z ad i rāōm sēq̄t līnā

De materia dīcē
hic ē Caplū quartū tractatus p̄mi
& cōmūat sic p̄us albertus dēfīnī
de uno p̄ncipio rēp̄ nālū i spūali. f.
de matia. **hic** dēfīnī de sēdō. f. de
p̄ncipio & dīcīdī. p̄mo dīffīnī p̄ncipū
sēdō dīcīdī cā ibi ēt nota p̄mo
adhuc dīcīdī. p̄mo pōt dīffīnīrōm
p̄ncipio sēdō cā dēclārat sēdū ibi
cā aptitudīe p̄mo dīcīdī sic **Dūto**
de matia dīcēdū ē de p̄ncipio q sic
notīfīcārī p̄t. **Quāto** ē absēntia for
mē cū aptitudīe matie ad illā & sub
dīcīdī cū aptitudīe matie ad istā dīcīdī
p̄t corpā i gūablia i quorū matia
nō ē p̄ncipio qm̄ ad illāz formā est
i p̄pōrtō cōtīgē nālū ēē p̄ncipū aliud
dīffīrēt appetūb ut dīcīdī i rāōnabiles t̄to
p̄ncipio. **Nota** p̄mo cā cōtīgēcōm **Dūto**
de matia sūt dīcīdī ē de p̄ncipio q p̄ncipū

uato no significat aliq rem mfi
matiam a sic concedo ams a totam
rationem. **Quomo** caput ille tm p
uato materialit a sic nego ams. Sep
tio nota de illa auctoritate q poit
m lra. f. q corige mchil differt
abesse m ppetub. **Dubitat** utp
sit ul a arguit q noy **Contra**
celestia fut m ppetu ut ams mo
ueat a ty no actu ams mouet
i habet potera ad ams mouedi
a no actu igit ibi differt actus
a potera. **Ibi dico** q lra dz itlligi
q no sit i potera ad forma alia
a h. aut auctoritas sequit lra

Quod si puato sit

accidens hic e pda ps pncipalis
capli i qua albertus diuidit p
uatom a d. sic Et nota **Quod**
cu puato sit accides itlligit sicut
disparuit. Dupx matia. f. nalis
a artificialis. sic pt disparui pt
dupx puato. f. nalis a artificial
Nota pmo da lram. Ex quo
puato accidit matie gublatu et
corruptiblu i q moib d. una
sz una matia tot moib d. alia
sz puato go sicut qda e matia
nalis sic qda e puato nalis q
e cauera forme nalis a sicut q
da e matia artificialis sic ead
qda puato artificialis a h. e ca
uera forme artificial. **Sedo du**
bitatur utp sit aliqua puato ar
tificialis a arguit q noy q si
tuc sequet q essz aliqua forma
artificialis distincta a forma oia
li q sequera pbat. quia talis
puato artificialis noy dicit nisi
i ppetu forme artificiali/falsitas
consequens pbat q sic enia ar
tificialia essent distincta a nalis

q e falsa consequera tenet qd ens dicit
tale p forma. **Si** qo forma artificialis e
e distincta a forma nali ens artificale
e distinctu ab ente nali. **Oppositum** illig
d. lra. dd. concedo q puato artificialis
d. cauera dispoitibz introduce p artific
a h. mchil aliud est nisi matia nalis q
pt aliquale dispoit p artific quavis
adh. no e dispoita sicut eb q pt fi
statua a no du e statua d. puato arti
ficialis forme. **ph.** dico ad incom
qu d. sequet q forma artificialis e
nego consequera. **Ad** p bacom ibi dico
q d. puato artificialis i ppetu alia
forme distincte a forma nali. sz i ppetu dis
positibz artificialis q mchil e distinctu
ab ente nali licet aliter conoret. **Tercio**
dubitat utp puato sit accidens matie
a arguit q noy quia si sic sequet q
puato potest separari a forma consequera
tenet qd accides pt separari a suo sub
iecto falsitas consequens pbat. qd
sic matia pma no essz i potera ad oem
forma consequens falsu. qd pbat d. d. co
sequera pbat qd ratioe puatomis ma
e i potera ad forma si e esset septe
a ppetu puatoe no est i potera ad for
mam. **Ibi dico** duas ppones ex quibz dic
tis pma puato no e accides nalis ma
tie illa pbat ratio. **Sedo** puato e acc
dens locutu matie illa pbat qd de ma
tia accidetali p dicit esse puato a h.
ut albertus m lra sequit aliud capm

Sequitur de forma

hic e caplm quintu a cornunt sic pbat
albertus de inmat de duobz pncipibz
rem naliu. f. de matia a puatoe hic
de inmat de ito. f. de forma Et diuidit
illud caplm i septe ptes i pmb quqz
ptribz ponit quqz diuisiones forme
in septe ptes diuisas opiones de forma
in septe ptes diuisa nota forme pda
ibi a nota q forma. **Tercio** ibi forma

inquit divisionem Quarta ibi inter formas
Quarta ibi Et nota sicut abentoyb Geo
ta ibi Ite nota q forma pma ad huc di
uidit q pma ponit una divisione forme
ut elueat mebrs h i etia scdo diffinit
h mebrs electu ibi q ut dicit aristo
teles pmo d sic Sequit de forma de
qua e notandu q qda e forma q e ab
stracta aie amata a acoditombz matie
sunt e motus situs a locus a huc co
siderat metaphisicus e eia forma
abstracta qda amata s no acoditombz
matie a huc considerat phisicus. i. nat
qui e unu principiu nales phisosophie
Cura litan albertus no dicit q dicit
e forma qda e forma abstracta omo
amata a acoditombz matie eiusde con
ditiones matie sicut locus motus situs
a tales forme sicut intelligere mouetes
urbes celestes a detali forma non
e h considerandu quia de illis conside
rat metaphisicus ut p3 m scdo metaphy
sic Ite e forma q e abstracta a ma
tia a no acoditombz matie a detali for
ma detimat huc a h e unu principiu
nales phisosophie qd h phisosophus
considerat scdo nota q intelligere
h sicut forme quia sicut actus a ites
sunt separati amata a acoditombz matie
q nec mouet ut sicut m loco n habet
sicut n aliquas alias conditiones matie
sz dices tu ty sub dny e q iste m
intelligere habeat matiam spualem q
non sicut separate amata qbi dno qd
pe loquedo tuc matia spualis nlla
e matia s huc loquitur albertus de
matia nali cuius sicut h conditiones q
ponit m lra Tercio nota iste codi
nes ponit i lra motus situs a locus
dicit p3 h conditiones matie qa con

uenit cuius pncipatu matiam qa
rad eo q mouet. nate e ymagin
ri matiam qd scdo metaphis ubi
d motus no e sicut matia a de
q e m loco al q h sicut h dui
sibile ut p3 quarto phisicor
de aute q e diuisibile h est
matiale q nllm i matiale est
diuisibile qd sicut m iellige
rie no mouetur ut p3 octauo
phisicor q m mouet p se n
pactides a no h sicut n sicut m
loco qa nllm e i diuisibile i loco
s sicut abstracte ab oibz coditombz
matie Quarto nota dubitat
ut p3 substantie separate sicut ab
stracte acoditombz matie a ac
guit q non qa substantie separate
sicut mobiles i non sicut separate
ab oibz coditombz matie co seq
p3 qa motus e una coditio
matie ut p3 i lra sub pbat
quia mouet apmo taq appe
titus ab appetibili ut p3 scdo
metaphis Oppositu illius uidet
inuenire m lra qbi sicut dno q
lra intelligit de motu h q est
passio enciu naliu motus aute
quo appetibile mouet appetitu
no e talis motus s qdem motus
metaphisicus scdo no dubitatur
ut p3 forma substantialis sicut sepa
ta amata a no acoditombz ma
tie a arguit q non quia si sicut
sequet q alicui competere codi
tiones matie q eet i matiale
q e falsu ut id patuit co seq
aa pbatut quia forma nalis e
abstracta amata i e i matialis
si q no e abstracta acoditombz
matie ppositu Oppositu illius

no am sicut sicut
sunt abstracte
a matiam

qui est passio enciu
naliu motus
aut quo appe
tibile mouet
appetit no
est talis motus
scdo no dubitatur
ut p3 forma
substantialis sicut sepa
ta amata a no acoditombz ma
tie a arguit q non quia si sicut
sequet q alicui competere codi
tiones matie q eet i matiale
q e falsu ut id patuit co seq
aa pbatut quia forma nalis e
abstracta amata i e i matialis
si q no e abstracta acoditombz
matie ppositu Oppositu illius

*forma e separata a materia
forma du effe b ad formam
operari*

dicunt in libro qd dicit qd forma p se unomo
sic intelligi q materia sit separata afor-
ma p se esse licet in pncipz eis
contradictores qd p materia x eub
operari no possit qd e operari
sua sicut p i pmo de ma q non
habz aliqua operari quas qd
possit in corpore x alie p se dici h
forma sit abstracta ab hac materia
ut adhuc in no e simpliciter ab-
stracta a materia qd p se tunc ad
rationem qd arguatur sequetur
q alieu i materiali x dico q illud
q e simpliciter x omo materiale illi
no concut contradictiones matie sicut
sunt substantie separate x h b pbat
ratio x cu h in b pbat q copetant
contradictores matie q e separate p se esse
a materia licet non p se operari
to nota dicitur i libro q forma e v
pncipiu nalis physe h d intelligi
q h coplexu forma e pncipiu co-
plexu sive nalis sequit h

no

Quod ut dicitur aristotele

hic albertus diffinit forma nalem
sic hic i libro x pmo pte diffinitionem
sedo declarat ed ibi diffinitionem qd
dicitur sic q ut dicit aristoteles i p
physicorum i sic e qda diuisiua
x appetibile x optima Subdit diui-
siua dicit q forma dat ee rei i q
esse q e affilata deo Subdit op-
tima dicit q nllm pncipiu p dicitur
melius est Subdit appetibile dicit
q nra appetit a materia h no appe-
tit matiam neq pncipiu ut dicit
aristoteles ibidem. Nota qmo q
albertus v dicit q illud pncipiu
q e forma diffinit aristoteles in
sic pmi physicorum x d i sto caplo ad
gedo Sub forma qda diuisiua
x optima x appetibile x pna decla-
rat illa diffinitionem dicit q dicit

iusu q forma dat esse rei i quo ee
de eub affilata deo x dicit optima quia
iter oia illa tria pncipia q sunt materia
x forma x pncipiu forma e optima et
d appetibile quia forma appetitur
a materia forma cu no appetit matiam
n pncipiu sicut forma appetit ama-
tia Sedo nota qd dicitur ad hunc
octaua forma e q diuisiua x optima
x appetibile illa pbat qd dicitur sic q illud
p q affilatur eub deo x q e optima
iter oia pncipia x q appetit a materia
aget a materia h e diuisiua x optima
x appetibile forma e pncipiu i materia
nota optima mior p in libro Tercio no
quo p esse eub affilatur deo deus eo
est pncipiu eub i toto qe eub ag
alia oia eub dependet pmo qd
ente dependet relatiua a tota ma x hoc
e p se x absolute eub i quanto aliq
e magis eub x pfectus tato plus af-
filiatur illi pmo eub x q materia appetit
forma tunc p se pfecte i eub appu-
quet pfectio pmi eub quanto possit
Quarto nota dubitat utp forma sit
optima x videt q non qda sit melior
forma i forma no e optima consequenter
tenet p oppositam suplati aub p q
deus x substantie separate sit nobiliores
x meliores forma nali illud dubiu
satis soluit i libro q dicit q forma
e optima iter pncipia nalia x tota h
no pcedit mior Quinto nota quo for-
ma appetit a materia pbat dictu est sequit

Et notandum

hic e pda p pna
paliu caplo i qua
albertus pnt alia diuisiua afor-
ma x dicit sic x nota q forma dicit
multiplicat dicit eub forma x pfectio
co x p se h substantia tota dicitur
forma sicut ad e pfectio corpis orga-
niti cui e ad dicit eub forma in
i formis sive i heres x eadem forma

i qua albertus pot. diuisionem for-
mas et diuidit. q. pmo facit h.
pdo subdiuidit alio mebr ibi et
illap qmo d. sic forma caput
diuisione qtu admodu pmo in
spualem et corpalem. Spualis est
illa q facit spm su q e i re spua-
li siue etia i re corpali itaq
tota fit in toto Corpalis e illa
q facit corpus su q e i corpali
ita q i maiori pte maior et minor
moi. Nota ad hanc Albertus
dicit q dupl e forma. sc spua-
lis et corpalis. Spualis e illa
q e i re spuali q facit re spua-
lem et sic intelligea ul angelus
pt uocari forma spualis et ali-
qua e forma spualis i re corpa-
li q tñ no corpali. et a tñ
ue. Sicut e tota in toto et tota in
qualibz pte et sic ad intellectua
mud e forma spualis qm em
e i re corpali puta i hoie sed
tñ no corpali ter qua e forma
corpalis q potest ad exteione
corpus suu e totu in toto p b m
pte. Sed nota d. m hanc q aliq
forma spualis e i re spuali
h. no d. intelligi q sit eub for-
spualis bl pb effectalis p m
q dixi p b de matia spuali p
spualia spuale pt intelligi qm
met res spualis sit intelligea pt
ee forma q e actus purus
cosmilit pt dici de agelo. Ter-
co nota dubitat. utp ad intellectq
fit tota in toto tota i qualibz eub
pte et uidet. q no qua sicut se-
quet q. esset i pede consequentia
tenet. quia pes e aliqua pb
corpus falsitas pbat. qm sic hec

etia pes e ad cuiq i ant. Opponit illig
videtur dicit m l. p albertu qm dicit
q aliqua forma spualis e i re spuali
corpali tota in toto et tota in qualibz eub
pte et h. uidet. de ad intellectua et
spodes q ad intellecta e tota i qualibz
eub pte corpus de h. ty magis uidet.
i quo tractatu huius. Et ad rationem m
oppositu ibi dico concedendo q intellectua
e i pede et ultius nego consequentia i
pes intelligit qm ad intellecta no pt m
intelligi m pede qm ad h. ibi debet or-
ganu ad illaz opationem requisita et pte
h. p. pono duas pones. Ad intel-
lectua e i pede. pda no e i pede ad
intellectua et ratio q illa pt intelligere
Quanto nota q oibz for corpalis est
extesa ad mtercom sui tenet. qm dicit
ee tota in toto et pb m pte. Segit. l. m

Et illud qdam formatu

hic albertus subdiuidit aliud mebru
a pto et diuidit q. p. facit h. pdo utp
subdiuidit alio mebr et illa pmo
dicit sic et illaz formaz rationabiles qdm
e nalis qdm artificialis et illaz qdam
e i rebus artificialibz su h. cuiq forma pu-
capu e aub nalis naturalis e illa
q e i rebus nalis su cuiq pnapu e na
Nota ad hanc Albertus ut dicit q
dupl e forma corpalis qdm e nalis
qdm artificialis. artificialis e illa q
est in rebus artificialibz ul illa cuiq pna-
pu e aub q nalis e illa q e i rebus
nalis et cuiq pnapu e na. et q uidet
de potera matie. Sed nota dubitatur
utp sit aliqua forma artificialis dis-
tincta a forma nali et uidet. q non nlla
e res artificialis distincta a re nali i
nlla e forma artificialis distincta a for-
nali consequentia et eub p ppus dicit
Oppositu dicit albertus m l. m ibi dico
pda q forma artificialis nichil aliud

et n^o q^{uod} d^{icitur} d^{icitur} q^{uod} d^{icitur} ut f^{orm}a m^{at}er^{ie}
n^{at}ur^{al}em sicut forma statue nichil est nisi
d^{icitur} q^{uod} a^{ut} f^{orm}a d^{icitur} ad d^{icitur}
p^{ro}portioⁿem statue et illa est d^{icitur} n^o
est aliud d^{icitur} a^{ut} n^{at}ur^{al}is ut p^{ro}bat^{ur} r^{ati}o
no T^{er}cio nota q^{uod} n^{at}ur^{al}is p^{ri}ncipiu^m forme
n^{at}ur^{al}is q^{uod} n^{at}ur^{al}is est m^{at}er^{ie} est est p^{ri}ncipiu^m
s^{ub}ie^{ct}u^m cu^m q^{uod} d^{icitur} p^{ro}portioⁿem est d^{icitur}
q^{uod} n^{at}ur^{al}is est forma a^{ut} f^{orm}a est d^{icitur} est
de p^{ro}portioⁿem m^{at}er^{ie} s^{ed} est p^{ri}ncipiu^m d^{icitur}
est effect^{us} sicut de m^{at}er^{ie} a^{ut} d^{icitur}
et n^{at}ur^{al}is s^{ed} q^{uod} n^{at}ur^{al}is

Nullum q^{uod} est v^{er}u^m

h^{ic} albertus s^{ub}diuidit alteru^m m^{at}er^{ie}
d^{icitur} p^{ro}portioⁿem et d^{icitur} q^{uod} p^{ri}mo facit
h^{ic} f^{orm}a ut p^{ro}portioⁿem s^{ub}diuidit alteru^m m^{at}er^{ie}
ibi p^{ri}ncipiu^m p^{ro}portioⁿem d^{icitur} q^{uod} d^{icitur}
illud q^{uod} est v^{er}u^m q^{uod} d^{icitur} p^{ro}portioⁿem
v^{er}u^m est illa q^{uod} r^{ati}oⁿis iⁿ s^uo est est
d^{icitur} q^{uod} n^o est m^{at}er^{ie} a^{ut} f^{orm}a m^{at}er^{ie} ut al
bedo p^{ro}portioⁿem est q^{uod} s^{ig}nificat^{ur} est h^{ic}
s^{ub}ie^{ct}u^m ut h^{ic} albedo et s^{ub}diuidit
s^{ub}diuidioⁿem alteru^m m^{at}er^{ie} d^{icitur} p^{ro}portioⁿem
p^{ro}portioⁿem q^{uod} est corruptibilis ut f^{orm}a
element^{um} et est q^{uod} d^{icitur} m^{at}er^{ie} corruptibilis
lib^{er} ut forma celi. Nota p^{ri}mo Alber
tus n^o d^{icitur} q^{uod} n^{at}ur^{al}is q^{uod} est v^{er}u^m
q^{uod} d^{icitur} p^{ro}portioⁿem v^{er}u^m est forma s^{ed}
est s^{ub}ie^{ct}u^m r^{ati}oⁿis et n^o r^{ati}oⁿis p^{ro}portioⁿem
h^{ic} est m^{at}er^{ie} sicut albedo s^{ed} s^{ed} r^{ati}oⁿis
s^{ub}ie^{ct}u^m q^{uod} est h^{ic} albedo s^{ed} h^{ic} albedo s^{ed}
m^{at}er^{ie} ut m^{at}er^{ie} sicut h^{ic} albedo s^{ed}
f^{orm}a iⁿ h^{ic} s^{ub}ie^{ct}u^m q^{uod} d^{icitur} nota a^{ut} illa
l^{it}er^{am} p^{ro}portioⁿem a^{ut} ut d^{icitur} q^{uod} f^{orm}a
m^{at}er^{ie} p^{ro}portioⁿem q^{uod} est iⁿ g^{en}er^{al}is ut
forma celi q^{uod} d^{icitur} g^{en}er^{al}is et corruptibilis
ut forma element^{um} et est q^{uod} d^{icitur}
no nota d^{icitur} m^{at}er^{ie} q^{uod} alia forma s^{ed}
v^{er}u^m h^{ic} d^{icitur} iⁿtellegi sicut p^{ri}mo d^{icitur}
de m^{at}er^{ie} v^{er}u^m s^{ed} q^{uod} s^{ed} iⁿ d^{icitur}
ad q^{uod}cuq^{ue} m^{at}er^{ie} ut q^{uod} forma c^{on}si

derata nullo habita iⁿ s^uo ad f^{orm}a
m^{at}er^{ie} d^{icitur} m^{at}er^{ie} v^{er}u^m ut p^{ri}mo
d^{icitur} Q^uanto nota d^{icitur} d^{icitur} **no**
ut p^{ri}mo aliqua forma n^{at}ur^{al}is p^{ro}portioⁿem
est s^{ed} p^{ro}portioⁿem a^{ut} m^{at}er^{ie} et v^{er}u^m q^{uod} n^o
q^{uod} s^{ed} p^{ro}portioⁿem a^{ut} m^{at}er^{ie} est
est corruptibilis iⁿ n^o p^{ro}portioⁿem s^{ed}
iⁿ c^{on}sequen^{ti} a^{ut} d^{icitur} p^{ri}mo q^{uod} cor
ruptibilis est s^{ed} p^{ro}portioⁿem a^{ut} m^{at}er^{ie}
d^{icitur} d^{icitur} Albertus iⁿ h^{ic} q^{uod}
v^{er}u^m forma est q^{uod} n^o est m^{at}er^{ie}
m^{at}er^{ie} ibi d^{icitur} sicut d^{icitur} p^{ri}mo
de m^{at}er^{ie} q^{uod} d^{icitur} forma nichil
aliud est q^{uod} forma p^{ro}portioⁿem
q^{uod} c^{on}siderat^{ur} n^o h^{ic} iⁿ s^uo ad
aliqua m^{at}er^{ie} s^{ed} s^{ed} s^{ed} t^uc
vocat^{ur} v^{er}u^m q^{uod} a^{ut} c^{on}siderat^{ur}
r^{ati}oⁿis q^{uod} est iⁿ h^{ic} m^{at}er^{ie} ut m^{at}er^{ie}
h^{ic} s^{ub}ie^{ct}u^m ut vocat^{ur} p^{ro}portioⁿem
p^{ri}mo p^{ri}mo ad r^{ati}oⁿem q^{uod} h^{ic} p^{ro}portioⁿem
q^{uod} n^{at}ur^{al}is n^{at}ur^{al}is a^{ut} r^{ati}oⁿis possit
est s^{ed} p^{ro}portioⁿem a^{ut} m^{at}er^{ie} et h^{ic} h^{ic} est
v^{er}u^m Q^uanto nota q^{uod} forma ali
s^{ed} m^{at}er^{ie} corruptibilis sicut p^{ro}portioⁿem for
ma ali n^o h^{ic} c^{on}trariu^m iⁿ m^{at}er^{ie}
p^{ri}mo q^{uod} o^{mn}is corruptibilis est a^{ut} c^{on}trariu^m
m^{at}er^{ie} p^{ro}portioⁿem q^{uod} c^{on}trariu^m n^o s^{ed}
iⁿcepta p^{ro}portioⁿem iⁿ s^uo d^{icitur} **no**
to nota d^{icitur} ut p^{ri}mo forme ele
ment^{um} et element^{um} s^{ed} cor
ruptibilis et arguit^{ur} q^{uod} formas
element^{um} et element^{um} nichil est c^{on}trariu^m
r^{ati}oⁿis n^o s^{ed} c^{on}trariu^m c^{on}sequen^{ti}
tenet ut p^{ri}mo a^{ut} p^{ri}mo q^{uod} forme
element^{um} et element^{um} s^{ed} s^{ed} s^{ed}
a^{ut} nichil est c^{on}trariu^m ut p^{ri}mo
p^{ro}portioⁿem et iⁿ q^{uod} p^{ro}portioⁿem
d^{icitur} illud d^{icitur} albertus iⁿ
s^{ed} h^{ic} qual^{it}er r^{ati}oⁿis ad h^{ic} d^{icitur}
h^{ic} p^{ri}mo d^{icitur} a^{ut} p^{ri}mo de
m^{at}er^{ie} q^{uod} n^o corruptibilis s^{ed} q^{uod}

si si ad proportionem quatuor tota
ratio consequens illas formas
et sic per ad rationes alia dicenda
dicuntur sicut de materia dyo per
lari sequitur. et notum

Item formae alia substantia

Hic est quarta pars principalis capituli
in qua albertus ponit quatuor divisiones
formarum forme et dicit sic Item
formae alia substantiales alia
accidentales. Substantiales est illa quae
per aduersionem suam ad materiam non facit
quid si quale id est esse essentiale
ut ignitas. et substantiales ignis
accidentales est illa quae per aduersionem
suam ad materiam non facit quod si quale
ut quatuor ut albedo. Nota autem
librum Albertus vult dicere quod adhuc
dicitur est forma quod est substantia
alis et illa est quae quod aduersionem ma
teriae facit quid id est totum essentiale
ut per se sicut forma ignis ad
materiae materiae ignis facit hoc totum
essentiale quod est ignis quod est ens per se
Sed forma accidentalis est quae quod ad
uersionem materiae non facit unum esse
essentiale nisi per se si facit ens per accidens
sicut albedo aduersionem huius
facit ens quale ut patet
sicut hoc albus vocatur ens per accidens
et non per se. **Nota** nota dicitur est unum
illas formas. hoc quod sunt substantia
les immediate in materia forma
autem accidentales mediate
in materia forma accidentali
non habet esse in materia sed forma sub
stantiale ut prius dictum est. **Tercio**
nota dicitur in libro quod forma substan
tialis aduersionem materiae facit quid
hoc dicitur sic intelligi quod facit substantiam
compositam quia illa est quid et etiam
facit totum essentiale ut quidam
enim quod nihil ponit. composita et

for in substantia composita. Sed forma acci
dentales aduersionem subiecto facit unum ens
aggregatum ex substantia et accidente sicut hoc
quod est unum aggregatum in hac substantia quod
est hoc et hoc accidente quod est albedo et non
est ens per se si patet per se quale sequitur.

Item formae alia posita

Hic est quinta pars principalis capituli in qua
albertus ponit quatuor divisiones forme
et dicitur quod per se ponit ea modo in sub
stantia aliter in materia ibi formae non
immediate in materia dicitur sic Item formae
alia posita et in materia mediate alia
immediate in materia posita in materia
est forma substantialis mediate posita in
materia est forma accidentalis et in sub
stantia dicitur divisionem aliter in materia dicitur
formae non mediate posita in materia
quod ponit in materia ut mediate suppositae
quod per se possessionem suppositae potest
et hoc sicut. sicut una per se huius et aliam
ibi ut color est suppositae suppositae cor
pus corpus materia prima et alius non
resoluitur. quod non mediate suppositae
ut quod non habet sicut ut primas et filios et
huius. **Nota** per se ad librum prima per se huius **nota**
vult dicere albertus quod quod forma sunt
immediate in materia sicut quod nihil praedicat
eas sicut forme substantiales. Nunc autem
sunt in materia mediate sicut forme acci
dentales quod sunt in materia mediate forma
substantialis. **Quarto** nota ad illa librum for
mae quod dicitur et ibi vult quod formae me
diate posita in materia quod dicitur est in materia
mediate suppositae ut sicut ille quod habet
possessionem in subiecto ad possessionem sup
positae sicut color suppositae ens est per
subiectum coloris et subiectum suppositae
est corpus et subiectum corpus est materia
prima. Nunc sunt forme mediate re
ceptae materia quod non sunt de materia medi
ante suppositae quod non potest ad possessionem

suppfaei sunt p'mas & filio & h'mos
 Tercio nota dubita utp forma substanti
 i'cupat i' matia i' mediate & arguit q' no
 q'a m'ia p'cedit ead i' matia i' no i'cupat
 i' mediate i' matia cōsequētia tenet aut
 p'bat q' d'spositiones p'cedit formam
 q' actus actiois sūt i' p'p'iete d'spo
 s'io de a'ia. Oppositū d' h'ia ibi nota
 forma substantialem i' mediate i'cupi i'
 matia p't i'telligi dup' i' uno q' m'el p'e
 mtus p'cedit & sic e' falsū q' q'libet
 forma data aliqua forma p'cessit ead
 i' matia q' matia nō s'p' p'cedit sub illa
 forma & d'spositiones p'cedit ead ut d'
 i' l'io p't i'telligi q' p'cedit q'a i'cupat
 i' matia nō p'cedit ead aliqua forma s'
 p'cedit ut accidētia p'cedit matia p'
 actuetur & h' i' w' albertus. Quarto nō
 dubitat utp color sit i' corpore mediate
 suppfaei & arguit q' nō q' si sit tūc sup
 fices medietate i'ter colorem & corpus
 cōsequētia videt' tene' falsitas p' q'a si
 fices nō e' aliud d'spositū a corpore. Oppo
 sitū d' i' l'io. Ibi nota q' h'ec de i'tute
 p'mas e' p'ia color e' i' corpore mediate
 suppfaei h' videt' p'bat argumētū s'
 sic d' i'telligi q' corpus e' suppfaei & i'
 coloratū ut color p'cedit corp' ut aliq'
 cōsequētia. Quinto nota dubitat utp su
 p'fices sit p'mas p'biectū coloris & arguit
 q' nō q'a si sit sequet' q' e' ad equa
 tū p'biectū coloris cōsequētia tenet q'
 p'm ad & ad equatū idem valet ut p'
 p' p'p'iois falsitas p'bat q'a sic i' nullo
 est color nisi i' suppfaei h' cōsequētia fal
 sū q'a corpus ead e' coloratū & h'mos
 potest esse coloratū. Oppositū d' i' l'io
 Ibi d' q' h' de i'tute p'mas e' p'ia. Sup
 fices e' p'm p'biectū coloris sicut h'ec
 suppfaei e' ad equatū p'biectū coloris
 ut p'bat i' l'io s' ille de actu p'bat d'
 cōtū i' actus signatū ut sic d' d' de
 i' p'mo i' nullo suppfaei p' & ad equate esse

p'biectū coloris & sic i'telligi d'
 l'io. Sexto nota dubitat utp nota
 corpus sit p'biectū suppfaei et
 arguit q' nō q'a si sequet'
 q' suppfaei d'sp'gneret' a corpore
 cōsequētia p'bat q'a idem nō
 e' s'p' i' p'mas p'biectū i' h'ec d'ae
 sicut p'biectū artificis. Oppositū
 d' i' l'io ibi d' q' q'd e' p'bi
 ectū i' h'ec d'ae sicut p'biectū artificis
 realis & sic corpus nō e' p'bi
 ectū suppfaei i' quia suppfaei nō
 e' accidētia i' nullo q' ad quid d' uo
 luerit d' d' Aliud e' p'biectū p'
 d'icōis de quo aliq' p'cedit
 & sic corpus e' p'biectū suppfaei
 q' de h' i' nullo corpus p'cedit
 habet suppfaei i' l'io & l'io
 & p' l'io d' i'telligi q'a d' q' m'a
 p'ma sit p'biectū corpus id est de
 matia p'ma v'f'iat' & e' corp' &
 cōtū h' nō e' i' l'io & sic d'
 i'telligi l'io. Septimo nota dubi
 tat utp p'mas & filio sit forme
 p'p'ietes i' matia & videtur q'
 nō q'a si e'ent forme ut esset
 forme substantiales ut accide
 tales nō substantiales ut p' n'
 accidētia q'a s' sequet' q' p'h'
 aliq' d'sp'net esse i' corrupt'
 i' p'o accidētia cōsequētia tenet
 falsitas p'bat q' aliq' p' p't
 si nō p' p' d' mutator sui q'
 corrupto filio id nō e' p' i' l'io
 d' q' l'io d' i'telligi i' nullo q'
 p'mas & filio sit q'dem
 res i'ales accidētiales q' i' l'io
 sūt i' p'biectū & si sit i'telligit'
 tūc e' falsa quia tales res nō
 i'telligit' nō ponit. Alio mō
 q' p'mas s' d' illa p'dicata

prae filius qui quidam p[ro]ductum q[ui]
no[n] uisat[ur] de materia p[ri]ma i[n] me[n]te
et no[n] significat aliam qualitatem
potest i[n] subiecto et sic intelligenda
h[ab]et p[er] se sustinetur nota alberti
p[er] se ob illas diuisiones forme
p[er] se h[ab]et ut q[uod]libet elicitur forma
h[ab]et i[n]telligit q[uod] e[st] unum p[ri]ncipiu[m]
in n[atu]ra sequit[ur] h[ab]et S[ecundu]m d[icitu]r ab

Sicut dicitur au[tem]

hic e[st] sexta p[ar]t[is] p[ri]ncipalis capitulo
in qua al[te]r albertus p[ro]ut dicitur
op[er]es i[n] p[ro]ductio[n]e forme et s[ecundu]m
h[ab]et p[er] se h[ab]et d[icitu]r i[n] tres p[ar]tes p[ar]t[is]
q[uod] i[n] se i[n]tuitu[m] tres op[er]es h[ab]et
p[er] se et legat[ur] h[ab]et p[er] se d[icitu]r g[enera]l[iter]
p[er] se et nota sicut d[icitu]r d[icitu]r adu[er]s[us]
supple[m]e[n]t[um] i[n]telligit p[ro]p[ri]etate[m] i[n] p[ro]p[ri]etate
op[er]is de formis n[atu]ralib[us] quide[m]
et op[er]at[ur] formas esse ab
op[er]at[ur]e. s[ed] ab actio[n]e formatio[n]is
id e[st] ad aucto[r]itatem aucto[r]itatem p[ro]p[ri]etate
materia[m] et separat[ur] i[n] cop[er]at[ur]e
p[er] se ut p[ro]p[ri]etate[m] i[n]telligit. Tunc i[n]tuitu[m]
p[er] se op[er]is d[icitu]r al[te]r autem
op[er]at[ur]e p[ro]ut formas esse d[icitu]r ma
teria[m] actu s[ed] late[n]t et e[st] i[n] se s[ed] s[ed] s[ed]
i[n] nobis ut anaxagoras d[icitu]r dicebat
de i[n] se i[n]telligit. Tunc p[ro]ut i[n]tuitu[m]
op[er]is d[icitu]r i[n]tuitu[m] uo[n] op[er]is e[st]
aristotelis qui p[ro]ut formas esse
i[n] potestate no[n] i[n] actu ab op[er]at[ur]e
uo[n] agere educat[ur] de potestate ad
actu[m] et co[n]firmat h[ab]et p[ro]p[ri]etate[m] i[n]telligit
aristotelis d[icitu]r d[icitu]r d[icitu]r au[tem] aristo
telis i[n] libro s[ecundu]m de g[e]n[er]at[i]o[n]e et cor
rupt[i]o[n]e l[ine]a[m] solis i[n] obliquo cir
culo facit g[e]n[er]at[i]o[n]em et i[n] s[ecundu]m p[ro]p[ri]etate[m]
s[ecundu]m d[icitu]r q[uod] h[ab]et g[e]n[er]at[i]o[n]em h[ab]et
et sol co[n]firmat. Nota p[ri]mo co[n]
firmat i[n]tuitu[m] i[n]telligit i[n]telligit p[ro]p[ri]etate[m]
tres op[er]es aliquoru[m] p[ro]p[ri]etate

sophor[um] de mo[d]o p[ro]ducti forma et p[ro]
e[st] illa p[ro]p[ri]etate[m] qui d[icitu]r q[uod] forme
no[n] educat[ur] de potestate materiae s[ed] co
nfirmat effunderet[ur] ad actio[n]e formatio[n]is
s[ed] d[icitu]r et ad i[n]telligit e[st] actio[n]e p[ro]
p[ro]ut ad actio[n]e formatio[n]is i[n] cop[er]at[ur]e s[ed] s[ed]
et quod tunc materia e[st] s[ed] s[ed] s[ed] s[ed] s[ed]
d[icitu]r formatio[n]is i[n]telligit forma illa
op[er]is i[n]telligit i[n]telligit et co[n]firmat
i[n]telligit metha et i[n]telligit al[te]r locis
q[uod] no[n] e[st] op[er]is i[n]telligit et i[n]telligit lo
quendo h[ab]et al[te]r uo[n]tatis de actio[n]e i[n]telligit
h[ab]et q[uod] no[n] educat[ur] s[ed] actio[n]e i[n]telligit
Nota s[ecundu]m op[er]is fuit anaxagoras et
qui d[icitu]r forme e[st] actu i[n] materia
s[ed] i[n]telligit nob[is] q[uod] e[st] i[n]telligit nob[is]
et metha e[st] g[e]n[er]at[i]o i[n]telligit manifesta for
me i[n]telligit et d[icitu]r q[uod] q[uod]libet forma e[st]
i[n]telligit materia et motu[m] eius fuit q[uod]
uoluit quodlibet q[uod]libet g[e]n[er]at[i]o illa op[er]is
i[n]telligit aristotelis i[n] p[ri]mo p[ro]p[ri]etate q[uod] co[n]
sequit[ur] q[uod]libet e[st] i[n]telligit q[uod]libet p[ro]p[ri]etate e[st]
falsa. Tercia p[ar]t[is] op[er]is e[st] aristotelis q[uod]
p[ro]ut q[uod] forma no[n] adu[n]t ab op[er]at[ur]e
i[n]telligit e[st] actu i[n] materia s[ed] potestate
qua deducit[ur] ab agere op[er]at[ur]e de ma
ad actu[m] et h[ab]et albertus co[n]firmat p[ro]
aristotelis ut p[er] i[n]telligit et illa op[er]is e[st]
s[ecundu]m d[icitu]r et tenet mediu[m] i[n]telligit al[te]r
op[er]es i[n]telligit p[ro]ut forma ab op[er]at[ur]e
e[st] sicut p[ri]ma i[n]telligit p[ro]ut forma
actu e[st] i[n] materia s[ed] q[uod] ma[n] s[ed] de potestate
fuit ad forma[m] et illa potestate i[n]telligit
ad actu[m] p[ro]p[ri]etate op[er]at[ur]e. Quarto
no[n] e[st] aucto[r]itatem aristotelis q[uod] p[ro]p[ri]etate
i[n]telligit. s[ed] q[uod] l[ine]a[m] solis et d[icitu]r s[ed] i[n]telligit
q[uod] motus solis i[n] s[ecundu]m d[icitu]r e[st] causa g[e]n[er]
eratio[n]is illor[um] i[n] s[ecundu]m d[icitu]r i[n]telligit p[ro]p[ri]etate
circulo i[n]telligit i[n]telligit s[ecundu]m d[icitu]r q[uod]
p[ro]p[ri]etate d[icitu]r d[icitu]r obliquo q[uod] d[icitu]r ab
equocali et i[n]telligit e[st] ad angul[um]
obliquo i[n]telligit e[st] e[st] medietas de

clat usub septetione alia medietas d'
clat usub meridem q e apmario
acretis usq ad fine igitur tuc utub
eub disposi nūb matias illoz ifioz
x eduat formas de potetia eaz p
h q x ady eub tuc sut fortiores
p h q q dūacōes sup orfote mū
ut videm q tuc crescit segetes x
fleg mbores x gignit aalia h totū
e aūtute solis sedm q mūo i sedy
aco x appuquāt emspio mō x h w
aristoteles aucte p dca. **Quāto nota**
ia illa aūtūtate s q hō gūat hoies
x sol d sū mūllig q hō x utub ce
lestis sū cōtūit ad gūatōm hoib dū
hō semen i fūdit utub uō celestis
h semen disposi x ornat ad disposiōz
guāna sedm q dūat astrōm q m
pūmo mēse dūct fetui sūm i p dō
mūpū x sū cōsequet septe mēsiūb
x septe planete x octauo mēsiūb
sūm x gō pūer nātūb i octauo mē
se nō dū vūit q sūm q sūmū
mōitō sū p q qūo utub celestis q
agut p solē in aqua p m sūmūmū
e agēs qōtūfūcū dē dūcēs pō x edū
cēs formā de potetia matia q m
mediatū sicut pūcipale gūatō ad
mediatū ut cōtūes sūut ut celestis
fēq hā dē nota q forma

Itē nota q forma d'forma

hū e septid pū pūcipalib caplō i qua
albertus pōt dūfū nōd forme x
dūndū qā pūmo facit h p dō pōt
pūetates matie x forme ibi qtem
nota d' fūc Itē nota q forma dūat
forma x nūo x spc x e delectia sū
actūb forma d' i quātū dāt esse ma
tie sū i cōpōtōe ad matiam / spūb
ūo dūat i quātū e pūcipū cōgm
tōmūb pū cōsiderat mēse pūo
ūo dūat i quātū e fūmū matie b

i quātū e pōtōmāb matie em
delectia sū actūb d' cōpōt pūa
cōmū. **Nota** hā lūm Albertus **no**
ut dūc q illa nōd forma spūb
nūo endelechia actūb sū sūmū
mūm q sūfūcū eadē rēy sū
formā dūfūb nōb sū mōitōb
dūat end forma sedm q cōside
rat mōitōe ad matiam ut dūc
esse matie sū d' spūb i quātū
e pūcipū cōgmūb ut i quātū
cōsiderat sedm sū d' nūo
sedm q e nūo matie ut pōt
cōmāb matie sū d' actūb ut
endelechia q e idē i qūo pōt
mē pūatō. **Quēb tu alberty**
d' q forma dāt esse matie
si forma nō eēt adh matia eēt
gūidēt q sū pūm qbi dūcō fōr
ma nō dāt esse matie sūmū
sū bū eē actūale. si eū p pōt
ad d' aliqua forma sēpūet
a matia adh pōt esse eub
nō aūtē esse aliq aliud eub
i actū ut aliqū dē mōitōe
spūb. **Itē nota** dā h q dūat **no**
forma e pūcipū cōgmūb
h pū pūmo pūfūcū q matia
nō e cōgmūb nūf i cōmōlōy
ad formā / unāqz em rēb
cōgmūat p sūā formā. **Quāt** **nota**
to nota dūbitat utz forma sū
pōtōmāb matie x videtū
q nōy q pōtō e itē quātū
tēb mō matia mō x forma
nō sū quātūates i rē mōr
nō d' septe eūlūb / mōr
p q sū sūb. **Quōtū vidē**
velle hā q d' q nūo ut i q
tūatē sū matie. **It** quātū pōt
cōmāb matie. **It** nota q
dūp pōtō q dū pūe dūc et

illa e inter solas quantitates et
talis no e inter matiam & forma
i qtu matia & forma. **Nota** est
oportet large supia & h' m' h' e
m' qda copio. s. d' m' m' h' e
quo i quo concut quid q' sit il
lud & sic forma p' esse por
conablis matie. **Quinto nota**
nota quo forma opponit' p' uatoni
h' p' uat d' m' e seqt' i' n' o q' d' n' p'

It' nota qd' aristo

hic albertus ponit ap'etate ma
de & forme dices q' n' nota d'
aristoteles i s' d' o de g' uat' o' e
corruptioe matie e pati & moue
ri moue' aut' & face' alius e
pati. s. forme. **Ex h' t' u' m' f' e' t'**
correlatu dices vnde q' omo
curet matia passibilitate. **Sicut**
p' m' i alyb' aut' p' d' m' d' u' s' i' t' a' t' e'
matie d' u' s' i' f' i' c' a' t' & passioes &
t' u' t' e' p' y' l' o' g' a' t' d' i' c' e' s' & sic dep' n'
t' y' p' s' n' a' l' i' b' p' h' y' l' o' s' o' p' h' i' e' d' i' c' t' o'
sufficiat. **Nota** p' m' o q' aristo
t' e' l' e' s' i' l' i' b' r' o' d' e' g' u' a' t' i' o' e' & corrup
t' o' e' p' o' u' t' i' l' l' a' a' u' t' o' r' i' t' a' t' e' q' a' l' b' i' s'
p' o' u' t' i' l' l' a' d' q' matie e pati & mo
ueri mouere aut' & face' & alius
pot' e' a' t' e' s' i' z' f' o' r' m' e' **S' e' d' o** nota
no q' i' s' t' a' l' i' a' m' f' e' r' t' c' o' r' r' e' l' a' t' i' o' n' e' q'
i' l' l' a' q' o' m' o' c' u' r' e' t' m' a' t' i' a' m' i' s' t' a'
e' c' i' u' o' m' o' c' u' r' e' t' p' a' s' s' i' b' i' l' i' t' a' t' e' s' i' t'
p' m' e' u' s' h' e' & e' u' a' c' t' u' s' p' u' e' r' s' s' i' g'
i' l' l' a' m' h' a' b' e' s' m' a' t' i' a' m' n' e' s' p' u' a' l' e'
n' e' c' o' r' p' a' l' e' m' i' a' l' y' b' a' u' t' e' e' u' i' b' z'
a' t' r' a' p' m' u' **Sicut** u' a' l' d' e' m' a' t' i' a'
s' i' t' e' c' i' u' u' a' i' d' e' t' p' a' s' s' i' b' i' l' i' t' a' t' e' s' i' t' q'
i' l' l' a' q' h' a' b' e' t' m' a' t' i' a' m' c' o' r' p' a' l' e' m'
q' i' t' a' p' a' c' i' u' t' p' a' s' s' i' o' n' i' b' z' c' o' r' p' a'
l' i' b' u' s' s' i' c' u' t' i' l' l' a' i' n' f' i' o' r' a' i' s' t' a' q' u' e'

habet matiam sp'ualem sicut i' l' l' i' g' e
re mouet' p' m' o t' a' q' a' b' a' p' p' e' t' a' b' i' l' i'
p' m' u' e' u' d' m' o' u' z' t' a' q' a' m' a' t' u' & d' e' s' i' d' e'
r' a' t' u' d' o' s' e' d' o' m' e' t' h' a' t' **T' e' r' t' i' o** nota
a' n' e' p' y' l' o' g' u' i' l' l' a' m' m' a' t' i' a' f' o' r' m' a' p'
u' a' t' o' s' i' t' p' r' i' n' c' i' p' a' n' a' l' i' s' p' h' y' e' & u' i' d' e' t'
q' n' o' n' s' u' t' p' r' i' n' c' i' p' a' r' e' s' n' a' l' i' u'
i' n' o' s' u' t' p' r' i' n' c' i' p' a' n' a' l' i' s' p' h' y' e' c' o' s' e'
q' u' e' a' t' t' e' n' e' t' a' u' t' p' z' a' d' a' b' **I' b' i** d' i'
c' o' q' h' e' c' o' p' l' e' x' u' m' m' a' t' i' a' & f' o' r' m' a'
& p' a' c' t' o' s' u' t' p' r' i' n' c' i' p' a' r' e' s' n' a' l' i' u' i'
h' o' c' e' p' r' i' n' c' i' p' a' u' s' i' c' i' e' n' a' l' i' s' & c' o' t' i' n' h' e'
n' o' e' s' t' i' n' o' s' e' q' t' a' p' o' s' e' q' t' c' o' s' e' q' t' c' o' s' i' d' e'

Al' e' q' u' e' t' e' r' c' o' n' s' i' d' e' r' a' d' u' i' e

hic e caplm sextu & e t' i' a' p' s' p' r' i' n' c' i' p' a' l' i' s'
i' l' l' u' s' t' r' a' t' u' s' & c' o' m' m' u' n' a' t' f' o' r' p' u' s' a' l' b' i' s'
d' e' t' i' m' a' u' t' d' e' p' r' i' n' c' i' p' i' s' r' e' s' n' a' l' i' u' q' e'
m' a' t' i' a' p' m' i' p' h' y' s' i' c' o' r' u' m' h' i' c' d' e' t' i' m' a' t' d' e' c' a' u'
s' i' s' r' e' s' n' a' l' i' u' & h' e' e' m' a' t' i' a' s' e' d' i' p' h' y'
s' i' c' o' r' u' m' & d' a' u' d' i' t' q' z' p' m' o' p' r' i' m' i' t' i' t' i' t' e' r' o' m'
s' u' a' m' & p' o' u' t' d' i' c' a' m' i' t' e' r' p' r' i' n' c' i' p' i' u' e' t'
c' a' u' s' a' m' s' e' d' o' a' s' e' q' u' a' t' i' t' i' o' p' o' u' t' c' o' d' i' c' o'
n' e' s' c' a' u' s' a' m' q' u' a' n' t' o' p' o' u' t' m' o' d' y' c' a' u' s' a' m'
s' e' d' o' i' b' i' c' o' m' o' g' o' m' o' d' o' t' i' a' t' i' b' i' t' u' t' c' a' u' s' a' s'
q' u' a' n' t' a' i' b' i' i' t' e' r' n' o' n' p' m' o' d' i' a' t' s' i' c' c' o' n'
s' i' d' e' r' a' d' u' i' a' u' t' e' s' i' q' u' i' d' e' r' y' e' d' e' c' a' u' s' i' s' q'
& q' m' i' o' s' u' t' p' r' o' t' a' d' o' d' i' c' a' m' i' t' e' r' p' m' i'
p' i' u' & c' a' u' s' a' m' p' r' i' n' c' i' p' i' u' g' o' e' c' a' u' s' a' m'
t' r' i' s' i' a' & e' s' s' e' c' i' a' l' i' s' r' e' i' **C' a' u' s' a** u' o' a' o' t' e'
d' i' c' a' t' a' d' c' a' u' s' a' m' a' u' t' r' i' s' i' a' & m' e' t' r' i' s' i' a'
s' i' c' u' t' p' o' s' t' e' a' p' a' t' e' b' i' t' **P' o' t' a** p' m' o' a' d' l' i' t' z'
u' t' p' m' o' d' i' c' e' p' o' s' t' q' d' i' c' t' u' e' s' t' d' e' p' r' i' n'
c' i' p' i' s' n' a' l' i' b' u' s' c' o' s' e' q' u' e' t' e' r' d' d' m' e' d' e' c' a' u' s' i' s'
& h' e' c' e' c' o' n' c' l' u' s' i' o' n' e' s' e' d' o' p' h' y' s' i' c' o' r' u' m' q'
a' d' p' h' y' s' i' c' a' l' e' m' s' p' i' c' i' a' t' c' o' s' i' d' e' r' a' t' e' d' e' c' a' u' s' i' s'
S' e' d' o nota q' p' o' u' t' d' i' c' a' m' i' t' e' r' p' r' i' n' c' i' p' i' u'
& c' a' u' s' a' m' & h' e' q' p' r' i' n' c' i' p' i' u' d' e' c' a' u' s' i' s'
i' n' t' r' i' s' i' a' s' s' o' l' u' s' i' c' u' t' e' m' a' t' i' a' & f' o' r' m' a'
S' z c' a' u' s' a' d' i' f' f' e' r' e' t' d' e' p' r' i' n' c' i' p' i' s' i' n' t' r'
i' n' s' i' a' s' & a' u' t' r' i' s' i' a' s' & i' l' l' a' d' i' s' t' i' n' c' t' i' o' n' e' o' s' t' e'
d' i' t' a' l' b' e' r' t' u' s' a' b' o' p' o' s' i' t' i' o' e' a' l' l' e' x' a' n' d' r' i'

nota sup fido phisicor. Tercio nota qd alit' d'f
ignovit cometator sup pmo phisicor iter
pncipiu x causam x dicit q pncipiu vo
cat causa efficiens. Et causa vocat cau
sa finalis elementa aute vocat pncipia
transita sicut materia x forma. Quarto
nota Albertus incipit materia p'p' phisicor
da etia tractatu qz ibi aristoteles m
cipit pmo materiam de causis x i fido
tractatu fido phisicor illa sut m'adea
da x de f'is nichil albertus agit. Et m
cipit considerationem sua pncipali p'posito
sequit' l'ra

Uno ergo modo ha albertus
sequitur m
tentu suu de causis x dicit m quatuor
scdm m quatuor causas de quibz de
tinet quia pmo de t'nat de causa ma
tiali fido formali t'ro efficiere quan
to finali fido ibi alio d' causa t'na
ibi t'ro dicit causa quanto ibi quanto
dicit causa pma adhuc dicit qz p
pma facit h' fido p'nt una d'f'at'om
matie ibi nota in pmo d' f' d'no qz
mo p'nt aristotilem fido phisicor f'ra
e quo fit aliquid cu m'it sicut eb
statue cu m'it d' ad d'nam p'ntom' et
het e causa materialis. Tunc subdit d'f
t'at'om matie dices Aligua e materia
eo qua ut eb statue. Aliqua e materia
qua ut p'ntu accideat. Aliqua e
materia da qua ut obiectu poterie. Nota
pmo da l'ram qz unomo vocat causa
illud quo fit aliquid cu m'it x h'
e materialis causa sicut eb statue dicit
causa materialis x illa d'f'at'om matie
p'nt aristoteles i fido phisicor x dicit
cu m'it p'nt p'ntom qz p'nto licet
sit pncipiu i f'et cu no e d'composito
nali qz no materiam i f'et esse. Secundo
nota da illam l'ram qz nota qz p'nt
illa d'f'at'om matie dices qz quedam
e materia eoqua x quedam materia iqua
x qda da qua materia eoqua est qda

e diffinita eoqua res eff'cialit'
componit' x h' e materia p'p' d'ad
Et materia da qua e subiectu accideat
sicut p'nt e materia albedinis x p'
cipit m p'p' materia aute p'nt p'nt
tmeri qz accideat habent matiaz
Et materia da qua h' e obiectu ali
cuq poterie p'ntue da qz pncipiu
v'satur i f'et p'nt illa poterie et
fit color dicit materia v'sub qz
e obiectu illius poterie v'sine
Tercio nota dicit aliquis quare *nota*
albertus pmo d'f'at'om de ma
t'ia m materia sit qda o'ntu val
de x m p'nt x p'ntu f'ie d'
p'nt abignatibz ad noton
ibi p'nt da qz albertus facit h'
sequedo p'ntu aristotilis f'ra
phisicor Et dices quare tunc a
ristoteles facit. Ibi dico qz vnam
ordib x vna quatuor materia p'nt
dit alias causas qz tunc quatuor
nali necesse e subia materiam ut
p'nt patuit. Quarto no cu illa *nota*
illa d'f'at'om matie qz alia d'f'
t'at'om p'nt cometator i fido phis
icor da locu istu x est h'et qz
qda e materia alterat'om' m'p' alia
e materia alterat'om' x composit'om'
fit qz p'nt sicut facit e materia
alterat'om' p'nt qz alterat'om' x d'f'
p'nt ad materiam p'nt no t'nt est
materia composit'om' qz no manet
i p'nt qz f'ra sicut lapides x
ligna sut materia composit'om' dom' qz
qz qz illis dom' componit' no t'nt
sut materia alterat'om' qz no op'z
cas alterat'om' cu d'gredunt i compo
sitionem dom' qz t'nt sicut mat'ia
matie elementar' ille sut matie
composit'om' ut p'z x etia sut matie
alterat'om' qz elementa r'at'om' ma
teriam suu alterat'om' Quarto *nota*

materia dupl'p
alterat'om' x
composit'om'

~~Alio modo d' causa~~

View for me
in rate & gile

~~Tercio modo dicitur causa~~

hic albertus ponit eandem acceptam cause
q^d primo facit h^c. secundo ponit notabile ibi
et nota primo d^r sic. Cetero modo d^r causa
v^o mutationis principii principium autem q^d est
ut deliberans ponit et p^r filij et causa
efficiens. nota primo ad hanc Albertus
v^o dicit q^d tertio d^r h^c non causa de
illo q^d est primum principium motus et q^d est
sicut deliberans et deliberans et primum prin-
cipium motus aliq^d ponit et sic ead^e p^r
est causa efficiens filij et casualis loque

do qd pncipale facies d^r causa efficiens
 fa a h^r w^r aristoteles ~~q^{do} phisoy cu d^r~~
 q causa efficiens e unu motus ~~q^{do}~~
 nota q qd pncipalis hie p^r elia q mlti
 plex e causa efficiens qda e pncipale
 iudens sicut cupetarius d^r pncipale
 efficiens dom⁹ ~~q^{do}~~ d^r causa dispo
 nes a sic dispones ligua d^r efficiens dom⁹
 Tercio d^r causa efficiens qui cosila
 ad tale disposicionem a h^r t^r agut cu dicit
 e deliberas p^roito ~~Quarto d^r causa~~
 efficiens aliquis quoadmias q aliquis
 portat ligua ut lapides d^r causa effia
 ens quoadmias dom⁹ pncipale t^r m
 tendens d^r p^ruata alia aute p^rse ~~Ter~~
 to nota dubitat^r utp^r illa diffinitio cause
 efficiens sit bona a arguit^r q noy q
 no copetit oi subdiffinitio a t^r deo no
 copetit illa diffinitio i^r f^r cosig^ria tenz
 sub pba^r q deus e causa efficiens
 p^r pda pte q deus no e pncipale mo
 ty q deus e ca efficiens a t^r deo no
 copetit i^r f^r cosig^ria t^r sub pba^r q p^r
 pda pba^r q deus no e pncipale mo
 ty effect^r q mlti agut tota seibi
 duo q dup^r e efficiens qda e effia
 p^r de m a illi copetit illa diffinitio m
~~ter~~ aliud e effia mechanica a sic a
 liquid agens i^r mte cause finalis
 p^r dicit efficiens a sic deus d^r esse
 efficiens causa sequit^r

1 nota q duplex e efficiens

hic albertus p^ro unu noble a d^r d^r
 sedm q p^ro duob^r nobla pda ibi a no
 pmo dicit sic ~~Et nota q duplex e effi~~
 cieb an matiam .f. q^rificu a i^r i
 sicu ~~Interficiu e utus actiu i matia~~
 q actiologib vocat^r mte seualis ~~potro~~
 sicu e utus celi ~~sedm q d^r aristot~~
 les q allaco id e motus solis i obliq^o
 aulo facit g^ruam a subdit sedm no
 table dices ~~Et nota q media q p^ro~~

ad fieri i^r ducit^r ad causam effi
 cietem sicut ad sanitate sicut ma
 nes purgato a vna oia em
 h^r gra fms sicut ~~Nota p^ro pte~~
 hie nota ibi albertus w^r d^r d^r
 q dup^r sicut efficiens an matiam
 qda i^r i^r sicu sicut mte seualis
 de ut actiu seicndi de q p^ro
 dom e aliud e efficiens q^rificu
 cu sicut utus celestis sedm q
 p^ro dom est q alio solis m
 obliquo aulo ~~q^{do} nota an~~ ~~no~~
 sedm notable ibi w^r d^r q sicut
 plua media ad aliq^o fms q^rificu
 oia i^r ducit^r ad causam efficiem
 .f. matres a p^ro a sicut talia
 sicut media qbz p^ro ad sam
 tate t^r ad fieri illa oia d^r
 aut causa efficiens i^r p^ro sam
 tate ~~Terro nota dubitat^r utp^r~~ ~~no~~ ~~v. ratio p^ro~~
 mte seualis sicut pncipale i^r i^r i^r
 a arguit^r q no quid si sit seque^r
 q effi^r nalis forma cosig^ria t^r
 i pncipio illius aulo falsitas co
 sequens p^r de se ~~dispositio illi~~
 d^r hie ibi d^r q alio esse effi
 cieb i^r i^r i^r dup^r uno
 q sicut efficiens p^ro sicut p^ro p^r
 accides q i^r seic sicut qda p^ro
 disponeres vna cu utate celesti
 ad forma g^ruam a postea p^ro
 tat ~~Quarto nota q utus cele~~ ~~no~~
 stis sicut a causa q^rificu g^ruam
 h^r sup^r dom e i^r p^ro aulo
 Quarto nota dubitat^r an sedm
 notable b^ro mte media ad fme
 sicut causa efficiens a arguit^r q
 noy q vnu mediu e ca effi
 cieb finalis i^r p^ro alio i^r no
 e ca effi^r cosig^ria tenet p^ro
 q sicut disicte cause aulo p^ro
 q matres p^ro p^ro illud

ante gra cuius aliquid fit d^r causa
finalis i^r p^rgato e^r f^rms maaci. **Op**
positu dicit l^ro. **bi** duo q^r v^rm
mediu e^r b^rn f^rms p^riquib^r alia t^rn
oia fut effiaeres i^rsp^rtu f^rib^r v^ruati
i^rteri a^r h^r. no e^r i^r coueient q^r d^r de
fit causa i^rpluib^r g^ruib^r causau^r
i^rsp^rtu d^ruioz ut postea patebit
a^r e^r i^rpp^roito q^r tota p^rgato e^r f^rib^r
p^riquib^r maaci a^r t^rn maaci qu^r
p^rgato fut cause effiaeres sa
mtatib^r sequit^r l^ro

Quanto modo causa

hic albertus p^rot^r quatuor accep
com cause a^r d^r f^ru. **Quanto d^r**
causa cuius causa fit aliquid ut
i^relligi^r gra m^rcedi i^r a^r h^r e^r
ca finalis de qua d^r aristoteles
libro causaz. **no** a^r l^ro. **Albi**
w^r d^rce q^r quanto d^r causa cuius
gra aliquid fit ut cultellus fit
gra i^rcedi i^r i^rcisio al^r posse m^r
ide e^r causa finalis gra cuius fit
cultellus a^r de illa causa d^r aris
totiles i^r p^ro p^rhyoz q^r e^r potiss^r
causaz. **no** nota q^r cometator
p^ro p^rhyoz p^rot^r difficom f^rib^r
a^r d^r q^r d^rup^r e^r f^rms quide e^r f^r
ms quo a^r q^rde e^r f^rms gra cuius
f^rms quo v^ru^r corp^r p^ra a^r n^ralis
opaco sicut f^rib^r quo ocl^r n^ralis e^r
vide^r q^r f^rib^r gra cuius e^r adh^r d^rup^r
q^rde e^r f^rms g^ru^romib^r q^rde e^r f^rib^r
rei g^ru^rate f^rms g^ru^ratib^r e^r for^r
rei q^r f^rms rei g^ru^rate q^r aliq^r
nobili^r a^r p^rfecu^r i^r quo t^rn res
ordiat^r a^r f^ru^r h^r e^r f^rib^r q^ramodo
om^r om^r alioz a^r se ut d^r aristo
teles i^r p^ro p^rhyoz nob^r su^r
f^rms q^ram^r om^r a^r f^ru^r e^r p^ru^r e^r
puta deus e^r f^rms om^r q^r v^ru^r
mate ordnat^r i^r p^ru^r. **no** **Tercio** no
q^rilla diffimio f^rms couent
v^ru^rebuz non accepto q^r e^r e^r

*dux sp
f^rms*

nale corripit p^rot^r sua opaco^r e^ram
p^rducit p^rot^r sua f^rms a^r g^r d^r f^rms
causa causaz q^r oia agead agut p^rot^r
f^rms n^rlly e^r e^r p^ru^r sua n^rali
opaco a^r n^r sp^r agut p^rot^r f^rms ut p^r
p^ro p^rhyoz. **Quanto nota dubit^r** **no**
utp^r sit t^rn q^ruor esse a^r no p^rles neg^r
p^ru^riores a^r videt^r q^r sit p^rles esse q^r
quor^r quia i^rf^rms fut cause g^r p^rles
q^r q^ruor coseq^ra tenet a^r p^rbat^r
q^r i^rf^rms fut causata a^r q^rlib^r abalib^r
causatu h^rz f^rms causab^r i^r p^ro p^rhyoz
p^ro argut^r q^r sit p^ru^riores f^rms no
e^r causa disticta g^r t^rn n^res fut cause
coseq^ra tenet a^r p^rz q^r f^rms com
adit cu^r forma ut p^rz p^ro p^rhyoz. **Op**
positu p^rz p^ralbertu i^r l^ro i^r p^rrederib^r
q^r p^rot^r quatuor i^r l^ro a^r no plures
neg^r p^ru^riores. **bi** nota q^r d^rup^rles
fut cause ut p^rz p^ro p^rhyoz q^ram
fut cause effiaeres q^rda accidetales
effiaeres fut ille quatuor accideta
tales fut alie tota^r e^ram. **no** **no**
q^r quatuor cause i^relligut^r r^rom^ro
m^ro alio^r i^r p^ro p^rhyoz h^r p^ro^r ali^r
quas pono p^rma i^rf^rms fut cause
accidetales e^ram illa e^r nota p^ru^r
p^rotilem p^ro p^rhyoz v^rbi d^r i^rf^rms
adit e^ram f^ru^r i^rf^rms fut cause
effiaeres p^ru^r sp^ru^r illaz fut t^rn
quatuor t^rn sp^ru^ru^r sig^rificantes ob
causab^r effiaeres i^r p^ro u^r coseq^ra
tenet a^r p^rz q^r illa quatuor mat^ra
forma effiaeres finalis sig^rificat ob cas
effiaeres q^r h^r adu^rones p^rma e^r
p^ro^r p^rma q^r p^ru^r q^ru argut^r f^rms
no e^r causa disticta abalib^r a^r **no**
q^r ille t^rn f^rms a^r ille t^rn f^rms
aliqu sig^rificat r^rma a^r e^ram r^ru^r h^r
t^rn h^r e^r d^ru^ris r^ru^rib^r. **no** nota **no**
dubitat^r utp^r oia e^ram n^ralia habent
quatuor causab^r a^r argut^r q^r non q^r

V^rma n^ralia habent 4^r f^rms

entia mathematica / sunt entia naturalia
 & t[ame]n no[n] habet quatuor causas i[n] r[ati]o[n]e
 quatuor t[ame]n sub p[ri]mo p[ar]te p[ri]mo p[ar]te p[ri]mo p[ar]te
 corp[us] & p[ri]mo p[ar]te p[ri]mo p[ar]te p[ri]mo p[ar]te
 no[n] habet causam materialem / q[uod] mathe-
 maticus abstract[us] a materia entis subsp[eci]e
 septe sunt naturalia quia considerant[ur] ap[er]hy-
 lozopho naturalia & t[ame]n no[n] habet quatuor
 causas / q[uod] n[on] h[ab]et materialem n[on] forma-
 lem n[on] entia efficiet[ur] p[ri]mo iterum
 p[ri]mo s[ed] solum final[em] **Oppositum** videtur
 velle albertus qui assignat entibus
 naturalibus quatuor causas **Obi** breuiter dico
 vna p[ro]p[ri]e q[uod] o[mn]ia entia naturalia d[ic]unt[ur] q[uod] h[ab]et
 naturale & corruptibile h[ab]et quatuor causas illa
 p[ri]mo q[uod] talia habet materiale causam
 q[uod] o[mn]is g[e]n[er]atio e[st] & materia & h[ab]et cau-
 sam formalem q[uod] g[e]n[er]atio e[st] deductio
 forme de potentia materie & habet cau-
 sam efficiet[ur] q[uod] potentia materie non
 educit[ur] ad actum nisi p[er] agens p[er]fectum
 ead[em] h[ab]et causa[m] final[em] cause agens
 naturale agit p[ro]p[ri]e finem **Ad** rationem i[n] app[ar]e-
 p[ar]entem quod d[icitur] entia mathematica & p[ro]p[ri]a
 ratione pono duas rationes p[ro]pones p[ri]mo
 Entia naturalia h[ab]et quatuor causas p[ri]mo q[uod]
 entia mathematica sunt entia naturalia **Secunda**
 entia mathematica no[n] i[n]quantu[m] mathe-
 maticum habet quatuor causas illa p[ri]mo q[uod] non
 subest ratione qua[m] considerat[ur] a mathe-
 matico quia mathematicus no[n] considerat[ur] entia i[n]quantu[m]
 sunt entia naturalia q[uod] h[ab]et p[ri]mo ad rationem entis
 quod arguit[ur] de intelligentiis / dico q[uod] hec
 non sunt entia g[e]n[er]abilia & corruptibilia
Sexto nota dubium i[n] h[ab]entem ut p[ri]mo
 sit causa & arguit[ur] q[uod] non illud no[n] e[st]
 causa ad cuius esse no[n] sequit[ur] aliquid s[ed]
 finis e[st] huius i[n] r[ati]o[n]e **maior nota** p[ri]mo diffi-
 cultate / quia causa est ad cuius esse seq[ui]t[ur]
 aliquid **maior** p[ri]mo p[ri]mo de g[e]n[er]atione qua[m]
 quod finis ad est tunc & cessat agens
 age q[uod] h[ab]et p[ri]mo cessat o[mn]is actio
 ut dicit[ur] ibidem **Secunda** illud q[uod] no[n] e[st]

V finis p[ri]mo

efficit[ur] h[ab]et no[n] causa s[ed] finis e[st] ef-
 fectus i[n] r[ati]o[n]e **maior nota** / quia causa
 & effectus p[ro]p[ri]o distiguunt[ur] **maior**
 p[ri]mo q[uod] finis efficit[ur] & opposit[us]
 q[uod] agens efficit[ur] finem **Oppositum**
 illius dico q[uod] vna conclusio q[uod] finis
 e[st] causa p[ro]p[ri]o p[ri]mo p[ri]mo p[ri]mo
 illud q[uod] p[ri]mo videtur ad i[n]rogat[ur]
 finem p[ri]mo quid h[ab]et e[st] causa finis
 huius i[n] r[ati]o[n]e **maior nota** **maior** p[ri]mo
 q[uod] quod quid p[ri]mo quid e[st] h[ab]et
 respondet p[ri]mo finem **Ad** rationem
 i[n] oppositum respondet ad p[ri]mo quod
 d[icitur] i[n] r[ati]o[n]e **maior** **maior** **maior**
 ad p[ri]mo dico q[uod] licet mathe-
 sit esse finem via g[e]n[er]ationis i[n]
 b[ut] seq[ui]t[ur] p[ri]mo aliquid via p[ri]mo
 m[od]o **Ad** p[ri]mo quod d[icitur] illud q[uod]
 e[st] effectus & dico q[uod] vna e[st] no[n]
 efficiet[ur] i[n] eod[em] g[e]n[er]e cause t[ame]n b[ut]
 i[n] quo g[e]n[er]e sit finis licet sit effect[us]
 tus agens t[ame]n e[st] causa i[n] suo g[e]n[er]e
Sexto nota q[uod] finis sit potentia
 & nobilissima causa h[ab]et p[ri]mo p[ri]mo
 p[ri]mo q[uod] e[st] alie cause causant[ur] e[st]
 nobilissima causa finis e[st] huius
 i[n] r[ati]o[n]e **maior nota** **maior** p[ri]mo q[uod] agens
 agit p[ri]mo finem & disposuit materia[m]
 p[ri]mo finem & educit formam de po-
 tentia materie i[n] o[mn]ib[us] alie cause
 sunt cause p[ri]mo finem **Sequit[ur]** h[ab]et

finis via g[e]n[er]ationis
 n[on] e[st] i[n] p[ri]mo p[ri]mo

finis i[n] p[ri]mo
 i[n] r[ati]o[n]e

Cura causas nota

hic e[st] cura p[ri]mo p[ri]mo p[ri]mo
maior sic p[ri]mo albertus o[mn]e
 dicit q[uod] sit cause i[n] m[od]o & que sit
 & quo distiguunt[ur] **maior** p[ri]mo
 conclusiones causas & d[ic]unt[ur] i[n] r[ati]o[n]e
 p[ri]mo q[uod] p[ri]mo 3[us] conclusiones p[ri]mo
 q[uod] nota q[uod] ibi q[uod] i[n] r[ati]o[n]e p[ri]mo
 d[icitur] **Cura** causas nota / q[uod] causa
 finalis mouet efficiet[ur] efficiet[ur]
 mouet materia[m] / materia[m] mota i[n] r[ati]o[n]e

forma sicut p[er] i[n] artefactu[m] artefacto
en[im] p[ri]mo mouet[ur] a fine & postea dis-
ponit mat[er]iam i[n]troducendo disposi-
ta artificialia sicut p[er] i[n] carpent[er]ia
no[n] p[ri]mo en[im] mouet[ur] ab i[n]dig[er]entia
dom[us] s[ed] ab aliquo alio fine ad edi-
ficand[um] dom[um] postea disposi[t] lap[ide]s
deb[et] & ligna ut sit apta ad co[n]stru-
tione[m] dom[us] postea ordina[t] dis-
positio[n]e[m] dom[us] & q[uo]d h[ic] d[icit] albert[us]
p[er] q[uo]d finis sit potissim[us] causans
q[uia] sic alie cause s[un]t cause p[er] se
no **Secundo nota** Albertus ponit
duos i[n] rebus artificialib[us] q[uo]d i[n] illis
magis app[er]et p[er] t[er]m[inu]m q[uo]d ex p[ar]te
patere i[n] rebus n[atu]ralib[us] quia quia
re sibi s[un]t s[ed] al[iter] s[un]t co[n]p[ar]ate se p[er]
co[n]p[ar]atione[m] i[n] esse specifice[m] & causa
finalis mouet ad g[e]n[er]and[um] q[uia]
ut d[icit] co[m]mentator s[ecundo] de a[n]i[m]a en[im]
n[atu]ra no[n] p[ot]est esse p[er]petua eade[m]
na[m] & q[uo]d na[m] dat eis appetitu[m]
g[e]n[er]andi ut sit p[er] p[ro]p[ri]etate[m] con-
suetudine[m] i[n] esse eade[m] i[n] spe
Secundo & finis mouet p[er] ad g[e]n[er]and[um]
sibi s[un]t & p[er] co[n]sequens
p[ro]p[ri]etate[m] se p[er]petuare s[ed] al[iter]
idem i[n] spe & sic p[er] mouet vna
cu[m] uirtute celesti mou[et] mat[er]iam
& mat[er]ia mota & disposita educat[ur]
nota t[er]cio q[uo]d s[ecundu]m co[n]ditione[m] cau-
saru[m] no[n] p[ot]est i[n]telligi i[n] s[ecundo]
p[er] h[ic] p[er] h[ic] s[ecundu]m q[uo]d d[icit]ur
s[un]t ubi d[icit] q[uo]d eiusde[m] s[un]t p[er] se
cause **Quarto nota** dubitatur
no utp[ote] causa finalis moueat effi-
cientem & arguit[ur] q[uo]d non quia
si sic sequeretur q[uo]d causa finalis
esset causa efficiens co[n]sequen-
s p[ro]bat[ur] op[er]ibus d[icit] q[uo]d efficiens
& vnu[m] p[ri]ncipal[is] motus Si q[uo]d i[n]
finalis mouet efficientem q[uo]d n[on] e[st]
finalis & p[ri]ncipal[is] motus & causa

finalis & causa efficiens **Oppositio p[er] h[ic]**
h[ic] q[ui]bi[us] d[icit]ur ut p[ri]us quia finis bene
& efficiens met[er]ie licet non sit efficiens
p[ri]ncipal[is] **It[em] h[ic] p[er] ad i[n]t[er]m[in]u[m]** quia
ratio p[ro]bat q[uo]d sit efficiens p[ri]ncipal[is] h[ic]
ad i[n]t[er]m[in]u[m] d[icit] q[uo]d vnu[m] & vnde & p[ri]ncipal[is]
motus effectiue h[ic] b[on]u[m] & causa effi-
ciens p[ri]ncipal[is] finis aut[em] no[n] mou[et]
efficientem i[n] q[uo]d cause efficiens s[ed]
b[on]u[m] i[n] q[uo]d cause finalis **Sequit[ur]**

It[em] no[n] q[uo]d q[ui] ad i[n]uice[m] s[un]t

h[ic] p[ot]est s[ecundu]m co[n]ditione[m] causaru[m] & d[icit]
sic **It[em] nota** q[uo]d q[ui] ad i[n]uice[m] s[un]t sibi e[ss]e
& no[n] eode[m]o ut labor & causa efficiens s[un]t
talis & s[un]t causa finalis laborandi
Nota p[ri]mo albert[us] n[on] p[ot]est d[icit] q[uo]d q[ui] ad
ad i[n]uice[m] s[un]t h[ab]et q[uo]d vnu[m] & causa al-
t[er]ius & ego s[ed] i[n] h[ic] no[n] & eode[m]o id e[st]
i[n] eode[m]o q[uo]d cause s[ed] sicut s[un]t causa & ca-
finalis laborandi s[ed] labor & causa
efficiens s[un]t talis q[uia] aliquis i[n] fin[em] &
defectu uirtutis digestiue stomachi labo-
rando calefit q[uia] motus calefacit q[uia]
motus facit igni fin[em] & lapide[m] ut p[er]
s[ecundo] reli[qu]a aut[em] calefactio p[er] calorem
i[n]t[er]ius uirtutis calefactio & sic i[n]statu[m] s[un]t
mutati **Tercio nota** dubitatur utp[ote] aliq[ui]
posset sibi i[n]uice[m] e[ss]e cause & uidet[ur] q[uo]d
non q[uia] si sic sequeretur q[uo]d id e[ss]et p[ot]est esse
causa sui ipsius h[ic] q[ui]b[us] uidet[ur] esse fal-
su[m] p[ro]bat[ur] co[n]sequen[ter] quia q[uo]d q[uo]d e[st] causa
cause h[ic] & causa causati s[ed] aliquid
e[st] causa sue cause & s[ed] & causa cau-
sati sue cause q[uo]d e[st] causa sui ipsius
maior no[n] op[er]at[ur] lib[er] de causis m[or]u[m]
p[er] i[n] q[uo]d h[ic] q[uia] s[un]t causa & causa labo-
randi s[ed] labor & i[n] s[un]t talis q[uo]d labor
& causa laborandi i[n] sui ipsius q[uo]d p[ro]p[ri]etate[m]
Oppositio p[er] i[n] h[ic] d[icit]ur sicut d[icit]
h[ic] q[uo]d no[n] & i[n] eode[m]o q[uo]d cause s[un]t
effi[cient]e[m] i[n] eode[m]o q[uo]d cause t[un]c b[on]u[m] separ[et]
segr[et]

De contrariis causa opposita

hic aliter ponit aliam eodem causam
~~et dicitur primo~~ facit h. p. d. ponit duas
 acceptas cause ibi. ~~hic nota~~ p. d. p.
 hic contrariis ee causa opposita ut natura
 p. d. contrariis esse causa salutis nam
 eius no abscedit in p. d. Nota aliter
 tubus in q. d. aliquid contrariis ee causa
 opposita ut natura p. d. p. d. e causa
 salutis et p. d. abscedit in p. d. p. d.
 nam q. d. absente natura nam no i. q.
 tunc putant. ~~Secundo~~ nota dubitatur utrum
 de possit esse causa opposita et vide
 q. non idem i. quatuor idem aptu nature
 facit p. d. ut p. d. p. d. de g. d. d.
 g. d. no p. d. esse causa opposita.
 Abut. p. d. p. d. q. d. d. effectum
 no argueret d. d. d. causam p. d.
 tenet q. d. idem p. d. opposita effectus p.
 d. d. falsitas p. d. q. d. actus distinguunt
 p. d. d. p. d. d. autem p. d. d.
 Opposita d. m. l. n. ibi nota q. d. m.
 ee causa opposita intelligit. ~~d. p. d.~~
 i. uno q. d. cause alio i. d. d. q. d.
 causam p. d. m. l. e causa oppo-
 sita. ~~p. d.~~ h. p. d. ee causa oppo-
 sita. ~~om. p. d.~~ p. d. et aliter p. d.
 mo d. d. q. d. natura e causa effectus p. d.
 salutis. ~~p. d.~~ e causa p. d. d. p. d.
 d. d. q. d. absente natura addit nature
 p. d. d. ~~Ad~~ m. d. d. idem i. q. d. idem
 et p. d. auctoritate intelligenda pono
 una d. d. q. d. d. p. d. d. actus
 p. d. p. d. ut actus p. d. d. ut
 frigidi et frigefacit. ~~Ally~~ p. d. actus se-
 cundum. ~~Et~~ eo p. d. d. p. d. aliquid fr-
 gidi calefacit antiphrasisthesim q. d.
 i. quatuor idem p. d. no e aptu nature facit
 de p. d. p. d. in facit opposita unum.

p. d. et aliter p. d. tunc ratio no
 p. d. contra d. d. p. d. p. d. p. d.
 q. d. d. d. et d. d. d. d. p. d. p. d.
 et quib. ad d. d. d. actus d. d. d.
 cat. p. d. d. d. d. d. d. q. d.
 d. d. p. d. d. p. d. d. d. d. d.
 p. d. effectus t. y. no p. d. p. d.
 q. d. d. actus p. d. d. d. d. d.
 p. d. d. p. d. i. h. d. d. d. et
 audire p. d. d. actus et t. y. p.
 d. d. d. p. d. d. p. d. d. d.
 intellectum p. d. t. y. p. d. nota

De no p. d. d. d.

hic e aliter p. d. illi capto m. qua al-
 ter p. d. d. d. d. d. d. d. d.
 et d. d. d. d. p. d. q. d. p. d. d.
 d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.
 e causa. ~~Terna~~ ibi p. d. aliquid e
 e causa p. d. d. p. d. nota q.
 cause d. d. d. p. d. d. d. d.
 d. causa aliter p. d. p. d. p. d.
 t. y. et subdit p. d. d. d. d.
 p. d. aliquid e causa aliter p. d.
 et aliquid p. d. d. ut facit p. d.
 d. e causa p. d. p. d. p. d.
 id p. d. d. Et subdit t. y. d.
 d. d. p. d. aliquid e causa al-
 ter i. p. d. et aliquid i. d. ut
 edificator edificandi domum et sub-
 dit p. d. e m. d. p. d. i. d. d.
 Nota t. y. p. d. p. d. d. d. ~~Ally~~ no
 d. d. d. q. d. aliquid d. d. esse
 causa aliter h. d. m. d. p. d.
 aliquid d. d. e d. aliter p. d.
 et aliquid p. d. d. h. d. d. d.
 intelligi q. d. cause p. d. et p. d.
 p. d. d. p. d. q. d. d. d. no
 m. d. d. d. d. p. d. p. d.
 verificat. ee causa et de aliter
 p. d. p. d. p. d. d. d. d. d.
 p. d. p. d. p. d. d. d. d.

causam et in esse p. p. videtur
de medico q. e. immediate causa
sanitatis et p. p. v. v. v. v.
de h. n. o. i. e. a. t. i. f. e. x. q. c. o. s. e. q. u. a. t.
medicam e. a. t. i. f. i. c. u. q. o. i. b. m. e.
d. i. c. o. b. a. t. i. f. e. x. e. n. o. e. g. i. s. o. *nota*
no ita p. d. a. m. p. r. e. h. i. c. i. b. i. p. r. e. n. o. t. a.
q. i. b. i. r. u. t. d. i. c. e. q. a. l. i. q. u. i. d. e. a.
p. s. e. e. a. l. i. q. u. i. d. e. c. a. u. s. a. p. a. a. d. e. n. s.
h. e. e. t. i. a. n. o. d. z. a. l. i. t. i. l. l. i. g. i. m. s. i.
q. d. e. a. l. i. q. u. o. n. o. i. e. v. i. f. i. c. a. t. c. a. u. s. a.
p. s. e. d. e. a. l. i. q. u. o. p. a. a. d. e. n. s. i. d. e. d. e.
a. l. i. q. u. o. n. o. i. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. o. a. g. e. b. v. i. f. i. c. a. t.
p. s. e. e. s. s. e. c. a. u. s. a. m. p. p. o. s. i. t. o. e. p. s. e.
i. q. u. a. e. s. s. e. c. a. u. s. a. b. v. i. f. i. c. a. t. d. e. a. l. i. t.
q. u. b. p. s. e. p. p. o. s. i. t. o. p. a. a. d. e. n. s. e.
i. q. u. a. e. s. s. e. c. a. u. s. a. v. i. f. i. c. a. t. d. e. p. o.
p. a. a. d. e. n. s. s. i. c. u. t. p. o. l. i. c. i. t. e. t. u. b. e. p. a.
t. u. f. i. c. a. t. u. b. p. u. t. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. e. e. a. d. e. c. a. u. s.
s. a. m. e. t. i. a. h. e. r. e. p. s. e. p. a. t. i. f. i. c. u. s.
e. c. a. u. s. a. p. s. e. p. o. l. i. c. i. t. e. t. u. b. h. e. r. a. t.
p. a. a. d. e. n. s. p. o. l. i. c. i. t. e. t. u. b. e. c. a. u. s. a. p.
a. a. d. e. n. s. p. a. t. u. e. q. a. a. a. d. i. t. a. t. i. f. i.
c. i. p. o. l. i. c. i. t. e. t. u. b. e. s. s. e. *terto nota*
no a. n. e. t. i. a. p. r. e. h. i. c. i. b. i. r. u. t. d. i. c. e.
q. a. l. i. q. u. i. d. e. c. a. u. s. a. a. c. t. u. a. l. i. q.
e. c. a. u. s. a. p. o. t. e. r. e. e. t. h. e. e. t. i. a. d. z. i.
t. e. l. l. i. g. i. q. n. o. s. u. t. d. i. s. t. i. c. t. e. c. a. u. s. e.
h. d. e. a. l. i. q. b. z. n. o. i. b. z. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. a. b. u. s.
c. a. u. s. a. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. a. c. t. u. e. c. a. u. s. a. m.
d. e. a. l. i. q. u. b. z. p. o. s. s. e. e. c. a. u. s. a. s. i. c. u. t.
q. u. i. e. d. i. f. i. c. a. t. o. r. a. c. t. u. e. d. i. f. i. c. a. t. t. u. c.
h. e. r. e. u. a. e. d. i. f. i. c. a. t. o. r. e. a. c. t. u. e. a.
d. o. m. q. q. u. i. a. u. t. e. n. o. a. c. t. u. e. d. i. f. i. c. a. t.
t. o. h. e. u. a. e. d. i. f. i. c. a. t. o. r. p. e. e. d. i. f. i. c. a. t.
d. o. m. u. *Quarto nota* ita q. u. a. n. t. u.
no p. r. e. h. i. c. i. b. i. r. u. t. d. i. c. e. q. e. o. d. e. m. o. s. i. t.
d. i. c. t. u. e. d. e. c. a. u. s. i. b. s. s. i. c. d. z. i. t. e. l. l. i. g. i.
d. e. c. a. u. s. a. t. u. b. s. f. q. a. l. i. q. i. d. e. c. a. u. s. a.
t. u. p. p. u. b. e. a. l. i. q. u. i. d. c. a. u. s. a. t. u. p.
p. o. s. t. i. u. b. e. e. t. i. a. q. a. l. i. q. u. i. d. s. i. c. a. u.

factu p. a. a. d. e. n. s. e. a. l. i. q. d. e. s. s. e. c. a. u. s. a. t. u. s. i. c.
a. c. t. u. c. a. u. s. a. t. u. p. a. a. d. e. n. s. e. e. t. i. a. a. l. i. q. u. i. d.
e. c. a. u. s. a. t. u. a. c. t. u. a. l. i. q. u. i. d. c. a. u. s. a. t. u. m.
p. o. t. e. r. e. *nota* ita p. r. i. m. a. p. r. e. q. d. e.
c. a. u. s. a. p. r. i. q. u. i. v. i. f. i. c. a. t. e. s. s. e. p. s. e. p. u. b.
d. e. i. m. o. t. o. r. i. p. p. o. s. t. i. u. b. s. i. c. u. t. m. e. d. i. c. u. s.
e. p. r. i. q. u. i. o. r. c. a. u. s. a. s. a. m. e. n. t. i. b. z. q. a. t. i. f. i. c. o.
q. u. i. a. m. l. i. t. a. s. u. t. a. t. i. f. i. c. e. s. q. u. i. n. o. p. u. t. a. u.
t. u. e. m. e. d. i. c. i. n. a. s. i. d. o. d. u. b. i. t. a. t. a. n. s. i. d. a. m.
p. r. e. m. d. z. p. o. l. i. c. i. t. e. t. u. b. e. a. n. s. i. t. c. a. u. s. a.
p. a. a. d. e. n. s. p. a. t. u. e. e. a. r. g. u. i. t. q. n. o. n. p. o.
l. i. c. i. t. e. t. u. b. e. c. a. u. s. a. p. s. e. p. a. t. u. e. i. n. o. p.
a. a. d. e. n. s. q. u. a. t. z. a. u. t. p. z. *Quarto dubio*
p. o. n. o. d. u. a. b. p. o. s. t. i. u. b. s. p. r. i. m. a. p. o. l. i. c. i. t. e. t. u. b. e. s. t.
c. a. u. s. a. p. s. e. p. a. t. u. e. i. l. l. a. e. d. e. s. e. p. s. u. d. i. m. s. o.
e. i. l. l. a. p. h. a. t. r. a. t. o. *Quinto dubio* p. o. l. i. c. i. t. e. t. u. b. e. n. o.
e. c. a. u. s. a. p. a. t. u. e. p. s. e. i. l. l. a. e. d. e. s. e. p. s. u. c. o.
p. o. s. i. t. o. e. s. e. n. s. u. s. e. u. b. e. q. q. u. a. n. o. e. p.
s. e. p. o. l. i. c. i. t. e. t. u. b. e. c. a. u. s. a. p. a. t. u. e. e. i. l. l. a. p. o.
a. l. b. e. r. t. u. s. m. l. i. a. *terto nota* d. u. b. i. t. a. t. *no*
a. n. e. t. i. a. p. r. e. n. o. t. p. a. l. i. q. u. i. d. s. i. c. c. a. u. s. a.
i. p. o. t. e. r. e. e. a. r. g. u. i. t. q. n. o. n. o. i. b. c. a. u. s. a.
e. m. a. c. t. u. c. a. u. s. a. g. o. m. e. t. h. i. l. e. c. a. u. s. a. m.
p. o. t. e. r. e. c. o. s. e. q. u. a. t. e. n. e. t. a. u. t. p. h. a. t. q. u. a.
c. a. u. s. a. e. c. a. u. s. a. t. u. s. i. c. r. a. t. i. o. g. o. p. e. l. s. e.
e. n. o. s. u. t. *ibi* d. i. c. o. q. h. i. a. d. z. s. i. c. i. t. e. l. l. i. g. i.
s. i. c. u. t. p. u. b. d. i. x. i. s. i. c. q. d. e. a. l. i. q. u. o. n. o. p. o. s.
s. i. t. v. i. f. i. c. a. t. e. c. a. u. s. a. t. u. e. a. l. c. a. u. s. a. t. o. r. e. a. c. t.
i. t. a. h. e. n. o. p. r. e. d. i. t. r. a. t. o. q. u. i. a. p. h. a. t. d. e.
q. u. o. c. u. q. z. n. i. m. e. d. i. c. e. q. s. i. c. c. a. u. s. a. e. h.
a. c. t. u. s. i. c. c. a. u. s. a. e. h. e. s. t. n. i. m. *Sequitur ca.*

Post her d. i. c. e. d. u. i. e. s. t. d. e. c. a.
h. i. c. e. c. a. p. i. t. u. l. u. s. s. e. p. t. i. m. i. l. l. u. s. t. r. a. t. a. t. u. s.
e. t. i. a. n. o. t. a. s. i. c. p. u. b. a. l. b. e. r. t. u. s. p. o. s. u. n. t. e.
d. e. i. m. m. u. n. t. d. e. c. a. u. s. i. b. p. s. e. h. i. c. d. e. i. m. m. u. n. t.
d. e. c. a. u. s. i. b. p. a. a. d. e. n. s. b. s. f. q. d. e. c. a. u. s. a. e. f. o. r.
t. u. a. e. d. i. u. n. d. i. i. l. l. u. d. c. a. p. i. t. u. l. u. s. i. p. s. o. p. r. e. b.
p. r. i. m. o. p. r. i. m. u. n. t. i. t. e. t. u. s. s. i. c. u. t. p. o. s. t.
q. u. a. s. d. a. d. i. m. s. i. o. b. s. i. c. o. a. p. p. l. i. c. a. t. i. l. l. a. b.
a. d. p. o. s. i. t. u. o. o. s. t. e. d. e. d. o. q. u. i. d. s. i. c. c. a. u. s. u. s.
e. f. o. r. t. u. a. / q. u. a. n. t. o. p. o. t. d. i. c. i. t. u. r. i. t. c. a. u. s. u. s.

fortitudinem. Cuius determinat de p[ri]ncipalitate
Secundo exprobat q[uod] dicitur p[ri]ncipaliter ibi corp[us]
q[uod] fuit i[n] ibi quor[um] n[on] q[uod] quanto ibi
differunt autem forma et. Cuius ibi et
nota q[uod] i[n] h[uius]modi Secunda ibi. Sic igitur ad
p[ri]ncipaliter. ~~Secundo~~ Post hec dicitur
e de casu et fortuna quid sit et q[uod] corp[us]
dicitur i[n]telligi cum acc[us]u i[n]telligit quid g[ener]o
sit forma et casus s[ecundu]m aristotilem
investigari potest. Nota p[ri]mo ordo
illius cap[itu]li ad p[re]cedens p[er] q[uod] i[n] p[re]e
cedenti determinat de causis p[er] se. hic
determinat de causa p[re]cedens. sicut g[ener]o
p[er] se patebat p[re]cedit p[re]cedens sicut ca
p[itu]l[um] illud p[re]cedens p[re]cedit cap[itu]l[um] illud
Secunda nota i[n]telligi h[ic] e[st] q[uod] postq[uam] dicitur
e de causis p[er] se dicitur de casu et
fortuna q[uod] sit causa p[re]cedens. quid
sit et quo differunt et assignat ratio q[uod]
i[n]telligi fuit a casu et fortuna. g[ener]o n[on]
e[st] n[on]aliter s[ecundu]m q[uod] casu et fortuna et quo
sit causa et g[ener]o s[ecundu]m i[n]telligi aristotilem
w[est] h[ic] i[n]vestigat. Tercio nota q[uod] i[n]telligi
clat[ur] q[uod] i[n]telligi n[on]a p[er] se n[on]aliter h[ic] i[n]telligi
p[er] se i[n]telligi casu et fortuna. p[er] se quid
i[n]telligi i[n]telligit acc[us]u et fortuna g[ener]o p[er] se
n[on]aliter h[ic] i[n]telligi i[n]telligi casu et fortuna
i[n]telligi p[er] se. q[uod] p[er] se n[on]aliter h[ic] i[n]telligi
dicitur causis i[n]telligi n[on]aliter i[n]telligi p[er] se
i[n]telligi. Quarto nota i[n]telligi q[uod] d[icitur] q[uod] ve
lit h[ic] i[n]vestigat s[ecundu]m q[uod] aristotiles
dicit i[n] p[ri]mo p[ri]ncipaliter p[er] se qu[est]iones
aliquor[um] quas albertus i[n]telligi illas
i[n]telligi p[ri]ncipaliter albertus et i[n]telligi det[er]mi
nare de casu et fortuna s[ecundu]m i[n]telligi
p[ri]ncipaliter. Sequit[ur] h[ic]

Eor[um] que fuit q[uod] fuit

hic albertus p[er] se una d[ist]inctione vale
tem ad i[n]vestigand[um] q[uod] sit casus et
fortuna et d[ist]inctione q[uod] p[ri]mo facit hoc
p[er] se aliter e[st] i[n]telligi subdistinguit

ibi q[uod] corp[us] q[uod] fuit p[ri]mo d[icitur] p[er] se
corp[us] q[uod] fuit q[uod] fuit p[er] se h[ic]
i[n]telligi i[n]telligi fuit q[uod] n[on] p[er] se h[ic]
i[n]telligi ad e[st] q[uod] n[on] i[n]telligi fuit ut aliq[ui]d
i[n]telligi i[n]telligi q[uod] i[n]telligi q[uod] i[n]telligi
nota p[ri]mo q[uod] albertus i[n]telligi n[on]
i[n]telligi d[ist]inctione q[uod] corp[us] q[uod] fuit
q[uod] fuit p[er] se h[ic] i[n]telligi q[uod] fuit i[n]telligi
i[n]telligi ab agere sicut q[uod] h[ic] g[ener]o
h[ic] i[n]telligi et i[n]telligi effectus n[on]aliter h[ic]
i[n]telligi n[on] fuit p[er] se h[ic] i[n]telligi q[uod] fuit
p[er] se i[n]telligi ab agere sicut
si aliquis i[n]telligi et i[n]telligi i[n]telligi
i[n]telligi i[n]telligi n[on] fuit p[er] se h[ic]
q[uod] n[on] i[n]telligi p[er] se h[ic] q[uod] n[on] i[n]telligi
p[er] se i[n]telligi i[n]telligi h[ic] p[er] se h[ic]
q[uod] p[er] se. Secundo nota i[n]telligi e[st] i[n]telligi n[on]
d[ist]inctione p[er] se d[icitur] p[er] se sub aliq[ui]d
i[n]telligi ut q[uod] q[uod] fuit p[er] se f[aci]t
i[n]telligi et q[uod] p[er] se f[aci]t i[n]telligi
sit i[n]telligi i[n]telligi n[on] fuit p[er] se
f[aci]t i[n]telligi q[uod] p[er] se i[n]telligi f[aci]t
n[on] i[n]telligi ut i[n]telligi i[n]telligi
i[n]telligi et e[st] i[n]telligi d[ist]inctione e[st] i[n]telligi
i[n]telligi. Tercio nota albertus n[on]
p[er] se illa d[ist]inctione ut clat[ur]
illaz d[ist]inctione qualiter fuit ef
fectus q[uod] fuit a casu et a natura
q[uod] illi n[on] fuit p[er] se h[ic] Quarto
nota d[ist]inctione utp[ote] aliq[ui]d effectus n[on]
fuit n[on] p[er] se h[ic] et arguit q[uod] n[on]
q[uod] ob effectus fuit p[er] se f[aci]t i[n]telligi
g[ener]o ob f[aci]t p[er] se h[ic] q[uod] g[ener]o q[uod]
p[er] se h[ic] vocat[ur] f[aci]t i[n]telligi i[n]telligi
p[er] se q[uod] n[on] p[er] se agere p[er] se f[aci]t ut
p[er] se p[ri]mo p[ri]ncipaliter. Oppositu[m] habet
i[n]telligi ad i[n]telligi d[icitur] negando i[n]telligi
ad p[er] se q[uod] d[icitur] n[on] p[er] se agere p[er] se
f[aci]t i[n]telligi h[ic] n[on] p[er] se agere
i[n]telligi f[aci]t i[n]telligi et f[aci]t i[n]telligi f[aci]t
i[n]telligi et illud q[uod] p[er] se f[aci]t vocatur
f[aci]t p[er] se i[n]telligi f[aci]t et n[on] p[er] se h[ic]

Itē corp q̄ fuit p̄t hoc

Hic albertus subdividit alios me-
bra illius divisionis p̄te et dicit
dicit q̄ p̄t fuit h̄ p̄do it̄ sub
dividit mebris illis divisionis ibi
Itē corp q̄ fuit p̄t h̄ p̄t corp
q̄ fuit p̄t h̄ p̄t fuit appo-
id ē v̄su liberi arbitrii q̄da
naturā illa fuit anā ut d̄ aristo-
teles p̄do p̄t corp q̄ fuit p̄t
quodā i sensib p̄t corp cōtinuo
modo accedut ad aliquā finem
sicut i aliqua febre nā opatur
nota cū l̄m q̄ illor̄ q̄ fuit
p̄t h̄ p̄t q̄da fuit p̄t h̄ id ē p̄t
fme q̄da fuit appo- id ē a vo-
luntate alior̄ eū habetis
v̄su liberi arbitrii sicut si ego
uado domū p̄t cōmoda ille ef-
fectus fit p̄t h̄ appo- q̄
sunt i voluntate nā q̄ vadam
ut non. Alia autē sūt anā
et sic ut d̄ aristoteles p̄do p̄t
sicut q̄ illa fuit anā q̄da
fuit ab aliquo p̄t corp it̄
cedere ut opante ad aliq̄ finem
detinē sicut nā it̄ opat
febre. S̄do nō quo nā agit
febre febribus eū ē morbus
q̄sup habūdā alior̄ h̄uor̄
p̄t corp p̄t corp ut nā i f̄t
morbo et m̄t v̄t m̄t p̄t
cātem amorbo p̄t illa fme
ut cōpuct s̄mūtate et sic nā m̄t
cū p̄t opat i febre. Tercio nota
q̄ h̄ hic m̄t p̄t p̄t q̄ nā
p̄t agit p̄t aliq̄ finem detinē
tū et d̄ cōmetatōr p̄do p̄t
sicut q̄ nā agit p̄t finem et
v̄m p̄t nā p̄t p̄t et q̄ h̄ ne-
garet cū illo nō esset ultra
disputatō sequē.

Itē corp q̄ fuit q̄da fuit sp̄

Hic albertus subdividit v̄m mebrū
p̄t corp divisionis et d̄ p̄t Itē corp q̄
fuit q̄da fuit sp̄ ut solē mouet i ob-
liquo cūlo id ē i p̄dyaco q̄da fuit ut
frequet nō sp̄ ut plūmā plūmā f̄t
corapoe. Nota p̄mo cū l̄m Albertus
v̄t dicit q̄ de m̄o corp q̄ fuit anā
q̄da fuit sp̄ ut solē mouet i obliquo
cūlo et solē cūlō orit̄ et sic s̄tā. Q̄-
da fuit ut frequet et nō sp̄ sicut
q̄ plūmā quēt q̄ v̄poe h̄ sepe fit
i actu nō f̄t. S̄do nota q̄ sol sp̄
mouet i obliquo cūlo h̄ p̄t quia
motus celi ē p̄t corp et cōtinuo ut
p̄t p̄do celi et d̄ aristoteles nō est
tmedū q̄ celi p̄t cūlō p̄t p̄t
p̄t corp q̄ motus celi mouet
celū sū fatigatōe q̄ nō fatigat sed
cōtinuo mouet. Tercio nota d̄ q̄ sol
mouet i obliquo cūlo q̄ l̄m cūlō
f̄t p̄t corp cūlō et de signab v̄m
motū cūlō amagrat mouet i subso-
dyaco. Quarto nota cū h̄ q̄ d̄ q̄ oiet
plūmā corapoe ut frequet quā
aliquā v̄poe cōsumit a solē aliquā
quāt i p̄t corp igne aliquā quāt
alio p̄t corp h̄uē sicut m̄t ut ḡa-
do et sic nō sp̄ corapoe quāt plūmā
de h̄ t̄ magis videbit i quanto tra-
tatu sequē l̄m.

Itē itaq̄ q̄da fuit appo-

Hic ē t̄m p̄t p̄t corp i qua albertus
applicat illas divisiones ad p̄t corp et
d̄ p̄t p̄t corp p̄t corp h̄ p̄t corp p̄t corp
i f̄t cōtūsiō ibi cāsa p̄t corp
deb. Itā ibi op̄t fortūm. P̄mo d̄
f̄t h̄o p̄t corp q̄da fuit appo- p̄t
h̄ cū p̄t corp et p̄t corp et corp q̄da fuit
anā et p̄t h̄ cāsa p̄t corp et nā. Nota
cū l̄m q̄ v̄t dicit q̄ illor̄ effectū

app[er]to p[er] h[oc] causa p[er] se e[st] uoluntas et h[oc]
d[icitur] p[er] illu[m] q[uod] p[er] se uoluntas
e[st] causa corp[or]is q[uod] fuit app[er]to p[er] h[oc] id
e[st] finalis m[er]ita et m[er]ita e[st] causa p[er] se corp[or]is
q[uod] fuit a[n]i[m]a et p[er] h[oc] p[er] se i[n] f[er]re m[er]ita
f[er]re s[ed] casus et fortuna s[un]t cause p[ar]ci-
ales corp[or]is q[uod] fuit p[er] h[oc] id e[st] h[oc] e[st] p[ar]-
cialis casus et fortuna s[un]t cause corp[or]is
q[uod] fuit n[on] p[er] h[oc] S[ed] nota q[uod] corpus p[er] se
q[uod] fuit casus et fortuna s[un]t cause p[ar]ci-
ales corp[or]is n[on] q[uod] fuit p[er] h[oc] et h[oc] e[st] co[n]clu-
si[on]e s[ed] p[er] h[oc] p[er] se et p[ar]cialis. ibidem. Ter-
tio nota dubitat[ur] utp[ote] casus et fortuna
d[icitur] dist[inct]a causam a causis et uide-
re q[uod] n[on] / q[uod] idem e[st] causa p[er] se et causa
p[ar]cialis fortuna et casualis q[uod] n[on] p[er] se
dist[inct]a cause co[n]sequen[ter] tenet auct[orit]as
q[uod] aliquis fides sepulchri i[n]uenit the-
sauru[m] tunc causa p[er] se et fuisse et causa
p[ar]cialis i[n]uenit thesauru[m] q[ui]bi[us] dico
q[uod] e[ss]e causa p[er] se esse causa p[er] se et p[ar]-
cialis et casualis causa i[n] sp[eci]e diuisio[n]is
effectum h[oc] b[ea]t[us] p[ro]bat[ur] r[ati]o[n]e s[ed] in alia
uide[re] esse causa de causis p[er] se et causis
p[ar]cialis Sequit[ur] l[ite]ra

Causa p[ar]cialis est

hic albertus no[n] p[ro]bat quo casus et fortuna
n[on] d[icitur] esse p[ar]cialis et d[icitur] sic Causa
p[ar]cialis e[st] d[icitur] q[uod] fortuna et casus acci-
dent[ur] causis p[er] se q[uod] sic p[er] se aliq[ui]s ibit ad
foru[m] ut emeret carnes et d[icitur] i[n]t[er] i[n]ue[n]-
it thesauru[m] casu qui accidebat p[er] se. f. e[ss]e
ad foru[m] Nota it[em] l[ite]ra q[uod] quia id d[icitur]
q[uod] casus et fortuna esset cause p[ar]cialis
h[oc] m[od]o declarat quia casus et fortuna
accident[ur] causis p[er] se p[er] h[oc] d[icitur] cau-
se p[ar]cialis h[oc] p[ro]bat m[od]o Aliquis
uult ad foru[m] ut emeret carnes et i[n]ue[n]-
it thesauru[m] tunc i[n]ue[n]it thesauru[m] a casu
et q[uod] d[icitur] fortuna et casus S[ed] nota
q[uod] l[ite]ra eliat co[n]clusio de ad casus et
fortuna s[un]t cause p[ar]cialis h[oc] p[ro]bat[ur] p[er] se

q[ui]cuq[ue] accidit causis p[er] se s[un]t
cause p[ar]cialis s[ed] casus et fortuna
s[un]t h[oc] m[od]o et maior n[on] mor-
p[ro]bat[ur] i[n] l[ite]ra et d[icitur] q[uod] casus et fortuna
q[uod] causis p[er] se accidit esse casus
et fortuna et accidentalis p[ro]bat[ur]
de se n[on] p[er] se S[ed] nota aristoteli
les s[ed] p[er] h[oc] p[er] se s[un]t d[icitur] d[icitur]
iter causis p[er] se et p[ar]cialis
q[uod] causa p[er] se co[n]fert aliquid
et d[icitur] ad unu[m] finem i[n]t[er]u-
sunt uales n[on] ad foru[m] ut emer-
tarnes d[icitur] et sic q[uod] solu[m]
i[n]t[er]u[en]it i[n]t[er]u[en]it p[er] se eme[n]t car-
nes s[ed] cause p[ar]cialis n[on] s[un]t
d[icitur] s[ed] i[n]t[er]u[en]it acceptis effe-
tu sicut talis uide[n]s ad foru[m]
p[er] i[n]u[en]it thesauru[m] p[er] i[n]u[en]it
i[n]t[er]u[en]it s[un]t d[icitur] p[er] i[n]u[en]it
l[ite]ra et sic de alijs et illa o[mn]ia ca-
p[ar]cialis co[n]fert ad eunde[m] effectum
defectum Quarto nota come[n]-
tator s[ed] p[er] h[oc] p[er] se q[uod] cause
p[ar]cialis s[un]t q[uod] accipiunt causis
p[er] se q[uod] d[icitur] e[st] causa p[ar]cialis
q[uod] d[icitur] op[er]at[ur] aliquid ad effectum
et talis d[icitur] casus et fortuna alia
d[icitur] q[uod] nihil op[er]at[ur] ad effectum et
talis causa n[on] s[un]t fortuna et casus
Quinto nota utp[ote] casus et fortuna
s[un]t cause p[ar]cialis et arguit[ur]
q[uod] n[on] casus et fortuna p[er] se p[er] se
q[uod] n[on] p[er] se cause p[ar]cialis co[n]sequen[ter]
tenet auct[orit]as p[er] se q[uod] casus et for-
tuna s[un]t causa p[er] se App[er]to p[er] se
p[er] h[oc] q[ui]bi[us] dico p[ro]bat[ur] duas
casus et fortuna p[er] se s[un]t cause
p[er] se q[uod] s[un]t i[n]t[er]u[en]it ad effectum
S[ed] nota casus et fortuna n[on] s[un]t
cause p[er] se s[ed] cause p[ar]cialis
p[er] h[oc] p[er] se ad rationem casus et fortuna

nota

q[ui]bi[us]

nota

et concessio antecedente negat consequentiam
si non sunt cause praecedentes quia
arguitur a sensu diverso ad sensum
compositum sequitur licet

Opportet autem fortui

hic albertus inest consequentiam pri-
mariam vel inest correlatum dicitur
sic oportet autem sic fortuita et ca-
sualia raro si quod si enim fuerit
frequenter non diceretur fortuita
nec casualia ut si eadem frequenter
contingat habundantem. Nota ad hanc
no Albertus vult dicere quod fortuita
et casualia contingit non frequenter
sed raro quod si contingit frequenter non
esset fortuita nec casualia. Sed
magis appropinquat naturalia. Sicut si de
vadit ad foras et inuenit lucrum suum
quod ducit eum ad balneum habet balneum
autem contingit casu si semel ut
bis contingit si autem frequenter contingit
quod quicquid uenit ad foras quod sit ab
immo diceretur hoc non esset casu
no sed appropinquat. Secunda nota quod licet e-
sset conclusio non oportet conclusio
fortuita et casualia raro fieri
secunda probatur quod si tunc non esset
fortuita vel casualia quibus plerumque
quod implicat contradictionem quod tunc
no solutio. Tercio nota dubium an
licet si esset ut sequitur quod e-
clipsis solis et luna fieret acci-
su et fortuita quibus falsum quod tunc
lectis nihil contingit casu et
fortuita quod dicitur quod quod contingit raro
ubi dico quod aliquid contingere raro
intelligitur dupliciter. uno modo quod secundum
casualitatem praesuppositam talis
si tunc quod habet tale necessitatem
ipsum et tale non contingit casu si
eclipsis solis et luna sunt raro
quia tunc praesupponitur et eclipsi

solis et luna praedare et consequere et tunc
tale necessitate ad hoc ut uterque fiat et hoc
et in soluto licet tunc. Aliud est contingere quod
est contingens raro quod contingit ad utrumque
inducit et tale est casuale. Sequitur licet

Differit autem fortuna

hic est quanta pars illius capto et totum
sic quibus albertus ostendit quid sit casus
et fortuita hic modo ostendit quod differunt
casus et fortuita. ~~Ad hoc sic~~ Differit autem
fortuita accu quod fortuita tunc est in age-
ribus secundum praesuppositum tunc non in animalibus non in brutis
non in rebus inanimatis faciunt aliquid a fortuita
quod non habet appetitum neque enim fortuita
est in hiis neque fortuitum nisi secundum filia
Sicut dicitur praeterea in fortuitos esse la-
pides quod quibus non sunt autem sed casus non
est in agentibus et in brutis et non in animalibus
ut equus casu vult domum et saluatus est
aliquis non enim pro salute venit domum
sed ut cibum sumeret et trapes cecidit et al-
tu sedes facta est non enim cecidit ut se-
dem faceret sed ut diceretur quod esset sicut
de ponderosa cecidit ad terram. Sic ergo
patet quod casus fortuita et casus si non collat
Nota primo ad hanc quod albertus vult
dicere quod est differre inter casum et fortuitum
in hoc quod fortuita est solus in agentibus praesuppositum quod
nullum brutum non aliquid in animalibus non in inanimatis
facit aliquid a fortuita quod in animalibus non
agentibus praesuppositum non est fortuitum non in for-
tuitum nisi tunc vellemus dicere secundum filia
Sicut dicitur praeterea ille philosophus quod ille lapi-
des sunt felices quod quibus constituit alia
ita quia addat pedibus. Sed casus est
causa in agentibus praesuppositum quod non in agentibus
praesuppositum tunc in animalibus quod in animalibus ut equus
venit domum et casu factus saluus est ali-
quis non pro salute venit ad domum
sed quod sumeret cibum. Sicut enim contingit
in ambulans quod trapes cecidit deorsum

et casu sedes fin est id est accidit sup
pedes na q^{ue} est fin sedes acasa non
en^{im} accidit p^{er} h^{oc} ut sedes fieret
s^{ed} ut q^{ue}ret iⁿ centio mudi a subdit
q^{ue} h^{oc} p^{er} q^{ue} casus h^{oc} se m^{ult}us qua
fortua q^{ue} sub fortua est casus sed
non conso^{lido} nota q^{ue} h^{oc} eliatut
conclusio duodecim casus a fortua
actualit^{er} differunt illa p^{ro}bat^{ur} sic illa
actualit^{er} differunt quor^{um} unu^m est iⁿ p^{ar}te
qua^m aliud casus a fortua sut h^{oc} mo^{do}
maior notat^{ur} m^{ult}is m^{ult}is p^{ro}bat^{ur} iⁿ illa
q^{ue} casus est iⁿ p^{ar}te q^{ue} forma q^{ue} noⁿ
dubitat^{ur} ut fortua sit iⁿ brutis et
iⁿ iⁿtellectib^{us} a^{ut} u^t q^{ue} sit bruti agut appoito
q^{ue} iⁿ eis est fortua q^{ue} a^{ut} solia a^{ut} p^{ro}bat^{ur}
q^{ue} yudo facit n^{on}du^m suu^m alte ne
facit^{ur} caput^{ur} q^{ue} a^{ut} p^{ro}bat^{ur} facit do
m^{ult} suu^m a^{ut} p^{ro}bat^{ur} eadem m^{ult} ne
n^{on}du^m facit^{ur} eruit^{ur} a^{ut} coⁿfirmat^{ur} h^{oc} m^{ult}
ne sit q^{ue} agut opacones p^{ro}bat^{ur}
h^{oc} m^{ult} opib^{us} ista agut appoito q^{ue}da
bruti s^{ed} h^{oc} m^{ult} iⁿ p^{ar}te m^{ult} nota q^{ue}
opacones h^{oc} m^{ult} sut appoito m^{ult}
p^{ro}bat^{ur} q^{ue} p^{ro}bat^{ur} adfat loqui a^{ut} h^{oc} est
a^{ut} h^{oc} m^{ult} appoito p^{er} m^{ult} iⁿ di
co q^{ue} fortua noⁿ est m^{ult} iⁿ agentib^{us}
appoito a^{ut} p^{ro}bat^{ur} pono talem distic
com q^{ue} q^{ue}da agut cu^m cogitoe q^{ue}da a
gut suu^m cogitoe s^{ed} cu^m iⁿ p^{ar}te n^{on}
agena sut dup^{li}ca q^{ue}da agut cu^m cog
itoe iⁿtellectu a^{ut} q^{ue}da cu^m cogitoe
sensitua cu^m cogitoe sensitua agut
bruti a^{ut} talia a^{ut} h^{oc} est dup^{li}ca quia q^{ue}da
agut cu^m cogitoe sensitua cu^m memora
q^{ue}da noⁿ habet memora^m Alia bruti
a^{ut} p^{ro}bat^{ur} agut cu^m memora q^{ue} habet q^{ue}da
sensitua a^{ut} talia sut disapli^{ca} sicut a
m^{ult} a^{ut} p^{ro}bat^{ur} a^{ut} h^{oc} m^{ult} Alia at noⁿ habet
memora sicut bruti iⁿ p^{ar}te s^{ed} a^{ut} talia
reptilia a^{ut} h^{oc} m^{ult} agena n^{on} sut iⁿ a^{ut}

ta sicut g^{ra}ue n^{on}du^m destat
Alia u^o sut cu^m cogitoe iⁿtellect
tua ut solia h^{oc} m^{ult} agut a^{ut} solia
talit^{er} emia agut appoito h^{oc} m^{ult}
v^{er}isib^{us} dico adu^{er}sum m^{ult} appoito
q^{ue} agut^{ur} bruti a^{ut} agut nego
m^{ult} s^{ed} ad p^{ro}bat^{ur} de yudo et
ape^{re} p^{ro}bat^{ur} q^{ue} h^{oc} noⁿ facit a
appoito s^{ed} quada iⁿ dusta n^{on}du^m
a^{ut} coⁿfirmat^{ur} dico q^{ue} p^{ro}bat^{ur} noⁿ
loquet^{ur} p^{ro}bat^{ur} s^{ed} iⁿ p^{ar}te m^{ult}
sue ead^{em} iⁿ p^{ar}te facit ta
lem sonu^m Sequit^{ur} h^{oc} m^{ult}

Et nota q^{ue} iⁿ h^{oc} m^{ult}

h^{oc} est q^{ue}da p^{ro}bat^{ur} h^{oc} m^{ult} a^{ut} co
firmat^{ur} sicut p^{ro}bat^{ur} alit^{er} p^{ro}bat^{ur} dif
ferentia iⁿter casu^m a^{ut} fortua^m h^{oc} m^{ult}
declinat^{ur} q^{ue} fuit m^{ult} h^{oc} m^{ult} q^{ue} fuit a
appoito a^{ut} n^{on} a^{ut} destat a^{ut} nota q^{ue}
iⁿ h^{oc} m^{ult} q^{ue} fuit appoito p^{ro}bat^{ur} h^{oc} m^{ult}
fuit appoito s^{ed} fuit m^{ult} coⁿti
gu^m sepe si error^{is} ut m^{ult} faciendo
p^{ro}bat^{ur} ut m^{ult} ut m^{ult} debet aber
rore q^{ue} coⁿagut fuit m^{ult} h^{oc} m^{ult} appo
ito causat^{ur} p^{ro}bat^{ur} appoito b^ude si
gramaticus erat iⁿ p^{ar}te p^{ro}bat^{ur}
iⁿ orthog^{ra}phia s^{ed} si medicus m^{ult}
potado aberrore q^{ue} coⁿagut iⁿ h^{oc} m^{ult}
q^{ue} fuit m^{ult} causat^{ur} p^{ro}bat^{ur} n^{on} p^{ro}bat^{ur}
s^{ed} m^{ult} b^ude d^{icit} aristoteles
iⁿ p^{ar}te p^{ro}bat^{ur} m^{ult} s^{ed} a^{ut}
p^{ro}bat^{ur} illud q^{ue} p^{ro}bat^{ur} aliquid sicut
p^{ro}bat^{ur} error^{is} n^{on} coⁿagut si iⁿ a^{ut}
lib^{er} bougenab a^{ut} r^op^{er}at^{ur} a^{ut} m^{ult}
p^{ro}bat^{ur} utigene ougene^m p^{ro}bat^{ur}
p^{ro}bat^{ur} a^{ut} h^{oc} m^{ult} q^{ue} sepe coⁿagut error
suu^m p^{ro}bat^{ur} iⁿ h^{oc} m^{ult} q^{ue} fuit appoito
iⁿ h^{oc} m^{ult} q^{ue} fuit m^{ult} a^{ut} h^{oc} m^{ult} coⁿti
gu^m sup^{er} habundancia na q^{ue} p^{ro}bat^{ur}
fuit quaz q^{ue} deberet esse ut quaz

app' defectu / na q m' fit q' debe
ret a error q' fit i illis q' fit appo
to vocat' error p'p'it. **¶** Sicut cu
grammaticus errat i scribendo p'at
i orthographia / sic qu' medicus
p'at i p'ando i potendo qu' dat p'q
qua debz ut m' qu' deberet
h' totu vocat' p' p'at' appo'it' q'
p'p'it n'e vocat' mostri ut dicit
aristoteles i s'cto p'p'it' q'
mostri s'it p'at' n'e sicut qu'
g'ant' m'alibus ougene a i pla
tis uirge a ouge. **¶** S'cto nota
orthogenua e p'p'it' grammatice que
docet i'e s'be a qu' grammaticus
male s'bit tuc p'at' i orthogra
ua a h' vocat' p'at' appo'it' q'
s'be e appo'it' a q' talia p' p'at'
sepe fuit notu est. **¶** Tercio no
q' haugena e aliq' aial q' p'p'it'
e bob a p'p'it' aliud aial. **¶** Si vi
pa e aial q' p'p'it' e p'p'it'
a p'p'it' aliud aial. **¶** Si autem
e planta q' p'p'it' e uirg a p'p'it'
alia planta. **¶** Si oliuigena e
plata q' p'p'it' e aliud a p'p'it'
alia planta. **¶** Si go i natura fuit
talia aial s'it p'at' h' vocat'
p'at' n'e s'it mostri. **¶** Quarto
nota ~~aristoteles~~ s'cto p'p'it' q'
p'at' spalem digressionem demo
stra n'e d' p'at' utus illius nate
i duci ad quatuor cause em mo
stru f'it ut p'at' matie. **¶** hoc
tryp' ut em e defectus i quante
ut i n'io ut i utroq' Si e defectus
i quante p'at' de g'ant' aial de
finera i solita quantitate sue
spes sicut qu' g'at' g'auus
qui defuit i sola quantitate hu
mana. Si autem e defectus esse
ut p'at' habudacia matie ut p'at'
p'at' qualitatu ut p'at' anxi
Si sic p'at' defectu matie hoc e p'at'

tuc g'at' aial h'us defectu mebroru
sicut qu' g'at' aliquis no h'us omib
digitos ut os pedibus. Si autem e defectus
i utroq' sic g'ant' p'at' aialia a cu h'
deficiat i illis q' d'et' haberi sicut
si g'aret' g'auus cu uno pede. Si autem
e p'at' p'at' habudacia h' e p'at'
ut em habudat quantitas ut n'us ut
utroq' Si habudat i quantitate sic ge
nerat' aialia i solita quantitate sicut
g'gantes p'at' de b'it' g'itatem
humana. Si autem habudat n'us sic ge
nerat' aialia habere plura mebra qua
deberet habere. Si aliq' h'us h'us sex di
gitos Si at' habudat i utroq' sic g'at'
aliquis i solita g'itatis ad sup' habu
dacia mebroru. Sicut aliquis g'gans
habes m'or' capita a n'a h' p'at' alber
tus unu notabile dices q' quq' gemel
le g'ant' a p'at' hoc cu m'at'
e i coitu tuc m'at' appetit' tuc matie
mouet' tuc semine dissipet' i d'usa in
terstia sic g'ant' gemelle aliqui co
herentes ut q' m'at' portat aliud i dorso
Si autem e disporio qualitatu tuc p'at'
illud ead e p'at' illud e semine
est m'at' a sic g'ant' h'ores i t'us
p'at' p'at' semine illud e magis fir
gidu a sic g'at' h'ores m'at'at' d'el
ambo semina. f. p'at' a m'at' s'it p'at'
f'at' s'it unu callidu p'at'at' a aliud
frigidu p'at'at' a sic g'at' e m'at'
p'at'at' Si at' e p'at' p'at' anxi
h' e p'at'at' m'at'at' a p'at'at' d'el
p'at'at' m'at'at' ut p'at'at' Si p'at'
p'at'at' h' e p'at'at' matie ut q' ma
trix aliqui v'at' a ut g'ant' gibbosi
Si autem mat' e m'at' s'it p'at'
m'at'at' coitu p'at' coitu a sic ge
melli g'ant' a d' albertus q' p'at'

X

fit p^{ri}m^o motus & status p^{ri}us dicitur
dicta est sequit^r h^{ic}

Primo ergo nota

hic albertus ponit duas opiones
& dicit q^d p^{ri}mo ponit opiones
negat^{ur} motu p^{ri}mo ponit opiones
cor^p q^d ponebat motu p^{ri}mo ponit
motu ibi cor^p q^d ponebat motu
p^{ri}mo dicitur q^d duas p^{ri}es p^{ri}es
q^d ponit duas opiones p^{ri}mo ibi al^{ia}
aut^{em} ponebat motu non esse q^d
adhuc dicitur q^d p^{ri}mo ponit op^{er}
mon^{er} p^{ri}mo dicitur q^d mellissi p^{ri}mo
ponit p^{ri}mo dicitur q^d cor^p ad
ibi ar^{is}to^{te}les aut^{em} p^{ri}mo d^{icitur} sic

no p^{ri}mo q^d nota q^d apud p^{ri}mo
fuerit d^{icitur} opiones quide^m
an ponebat motu esse q^d q^d
no est possibile p^{ri}mo cor^p esse p^{ri}
eode loco & fuerit p^{ri}mo d^{icitur}
& mellissi & t^uc ponit motu
cor^p d^{icitur} dicitur e^m sic aut^{em}
al^{ia} mouet aut^{em} nichil si nichil
habet p^{ri}mo Si aliquid q^d p^{ri}mo
c^{or}p^{us} d^{icitur} p^{ri}mo Si p^{ri}mo q^d
qua^m r^{ati}o est ibi vacu^{um} q^d totu^m
nichil est Si p^{ri}mo q^d r^{ati}o
cor^pus est iⁿ d^{icitur} d^{icitur} v^{er}u^m cor^p
p^{ri}mo est iⁿ alio q^d p^{ri}mo cor^pus est
p^{ri}mo iⁿ eode loco q^d est iⁿ possibile d^{icitur}
d^{icitur} q^d t^uc est v^{er}u^m est p^{ri}mo
tu^m p^{ri}mo motu

no nota p^{ri}mo q^d h^{ic}
Albertus p^{ri}mo dicit q^d d^{icitur} p^{ri}
opiones p^{ri}mo d^{icitur} q^d d^{icitur}
e^m negabat motu & quide^m po
suerit motu & t^uc r^{ati}o op^{er}
p^{ri}mo d^{icitur} & mellissi qua^m r^{ati}o
ar^{is}to^{te}les iⁿ p^{ri}mo p^{ri}mo qui
negabat motu p^{ri}mo h^{ic} q^d vide
bat^{ur} est si aliquid mouetur q^d
op^{er}teret duo cor^pus esse iⁿ eode
loco q^d est iⁿ possibile p^{ri}mo nota
ad illa h^{ic} dicitur e^m ibi p^{ri}mo
motu cor^pus & r^{ati}o cor^pus d^{icitur}

ad p^{ri}mo nichil possibile mouet p^{ri}mo p^{ri}mo
m^o p^{ri}mo q^d iⁿ possibile est est vacu^{um} p^{ri}mo
iⁿ possibile est esse p^{ri}mo cor^pus iⁿ eode loco
d^{icitur} si p^{ri}mo d^{icitur} d^{icitur} q^d d^{icitur}
est p^{ri}mo d^{icitur} duobus p^{ri}mo d^{icitur}
iⁿ forma sic d^{icitur} al^{ia} p^{ri}mo moueri
d^{icitur} nichil habet p^{ri}mo Si al^{ia} q^d p^{ri}
p^{ri}mo ut p^{ri}mo Si p^{ri}mo q^d al^{ia}
quid est vacu^{um} & qua^m r^{ati}o ibi est vacu^{um}
eode r^{ati}o & alibi q^d ubiq^{ue} q^d est falsu^m
q^d totu^m v^{er}u^m est nichil q^d vacu^{um}
est nichil q^d est Contra p^{ri}mo p^{ri}mo
Si q^d d^{icitur} q^d p^{ri}mo mouet q^d p^{ri}mo
cor^pus est iⁿ eode loco & p^{ri}mo
est p^{ri}mo d^{icitur} d^{icitur} q^d est cor^pus
p^{ri}mo p^{ri}mo r^{ati}o r^{ati}o q^d illud
p^{ri}mo & cor^pus motu p^{ri}mo iⁿ eode
loco d^{icitur} nota ad illa h^{ic} d^{icitur}
d^{icitur} iⁿ f^{er}re cor^pus cor^pus q^d p^{ri}mo
iⁿ f^{er}rebat & est illud q^d p^{ri}mo h^{ic} p^{ri}mo
q^d aut^{em} est v^{er}u^m est & iⁿ m^oble & h^{ic}
p^{ri}mo p^{ri}mo q^d si est p^{ri}mo est est
t^uc iⁿter ea d^{icitur} vacu^{um} & p^{ri}mo d^{icitur}
p^{ri}mo vacu^{um} q^d est est v^{er}u^m est
& p^{ri}mo negat motu & p^{ri}mo est est

Quanto nota iⁿ quo illa op^{er}io d^{icitur}
q^d erat supra t^uc iⁿ t^uc op^{er}io ar^{is}to^{te}
t^uc est p^{ri}mo m^oble est sui illaz
op^{er}io ar^{is}to^{te}les iⁿ p^{ri}mo p^{ri}mo d^{icitur}

Aristoteles aut^{em} dicit q^d tal^{is}

hic albertus ponit d^{icitur} illi op^{er}io
& d^{icitur} sic Aristoteles aut^{em} dicit q^d
tal^{is} op^{er}io ut tal^{is} noⁿ p^{ri}mo p^{ri}mo
p^{ri}mo p^{ri}mo motu nota p^{ri}mo ad h^{ic}
q^d ar^{is}to^{te}les p^{ri}mo p^{ri}mo d^{icitur}
p^{ri}mo d^{icitur} & mellissi ad cor^pus
& d^{icitur} q^d d^{icitur} cor^pus noⁿ est p^{ri}mo
& illud p^{ri}mo ad est d^{icitur} q^d d^{icitur}
est negat^{ur} p^{ri}mo noⁿ est d^{icitur}
t^uc ut d^{icitur} ibidem q^d p^{ri}mo p^{ri}mo
q^d p^{ri}mo est est nota q^d p^{ri}mo

debet supponere motu hoc p3 per ibidem
ipso phisicor ubi dicit supponitur autem
nobis q subiacet ne oia aliud plus mo-
ueri. **Tercio** nota ratio pmeandis et mel-
lissi pt solui sic qud ipi arguunt qd ali-
quid mouet. ut nichil coedo qd aliquid
mouet. ad bonu intellectus sic qd i mete
ante h. mouebat et i mediate p3 h.
p mouet. et qud ultius arguunt. ut mo-
i pleno ul myatus dico qd i pleno
ad pbaam qud dicit qd duo corpa ef-
fer i eodem loco et neget. quia dicit qd
vnu corpus cad. alii sicut p3 qud aliq
descedit diuidendo aere tuc ptes aeris
cedit sibi et coedesant. **Quarto** nota
illa p3 in vno e. ens et nichil aliud
ab uno e. ens illa p3 qd de ens e. v.
si sic no repeit. illi vno illa p3 om.
Alio mo pt da qd ly in oportuit qd
pluribus na qd no pla fut ena qud
vnu et sic vno i tellexerut et h. e. p.
ut p3 p3 p3 p3 et e suffi. pbaam
ipso phisicor sequit. lra

Alii autem ponebat motu

hic albertus itat opioez p3 dany illos
no ponet motu et e opio zenomib
qua tigit aristoteles i sexto phisicor
ific et diuidit. q3 pmo p3 illa p3
p3 solucio aristotelis ibi qd aristo
soluit pmo d. sic. **Alii** autem ponebat
motu no esse q3 i m fitez spacy sicut
zero dicebat autem sic si possibile e
esse motu ponat qd aliq corpus mo-
ueat. de loco ad locu oportet ut p3 p3
at p3 spacy p3 mo autem totu spa-
ciu p3 p3 et ity p3 p3 et ity p3
q3 ad ifinitu q3 m fitez fut ptes
spacy h. i fmitu no pt p3 p3 i no
e motus. **Nota** ad hanc Albertus
itit hic opione zenomib i sexto phy-
sicor q3 ead negat motu q3 h. q
ad motu esse sequit. qd si mouetur

q p3 p3 i fmita spacia i fi-
mita autem no fut p3 p3 i f
Ordo nota ibi si possibile e ubi
ratio et motu zenomib et pt p3
et ratio sic qud pmo p3 p3
supponit. p3 illa est qd
i fmitu no pt p3 p3 illa sup-
posu sicut p3 qd m3 mobile
p3 p3 ad ity eus. **Secundo** suppo-
si fiet motus localis ille fiet
de vno spacio i aliud illa ead
sicut p3 qd p3 h. dicit motu
localis qd mobile cotinue est
e i alio et alio loco. **Tercio** sup-
ponit qd de spacio e cotinuu
h. b3 p3 p3 p3 p3 p3
phisicor ubi p3 p3 qd magnitudo
e cotinua sicut motus. **Quarto**
supponit qd de cotinuu sit diui-
sibile i fmitu capiendo i fmitu
h. arithmetica quatu illa vna
tib habeat p3 p3 p3
ne arguit sic si possibile e
esse motu fut qd et sequit. qd
p3 p3 i fmita et h. e. cotin
supponit p3 p3 p3
q3 op3 ip3 mobile p3 p3
sicut p3 spacy qud totu et ne-
ra p3 et ity p3 p3 p3
qud totu p3 p3 p3
i p3 p3 p3 m fmita p3
p3 i fmita cotinuu p3
q3 ille ob p3 fut vnu cotinuu
p3 p3 p3 et cotinuu e
diuisibile i fmitu p3 p3
aliu q3 sequit qd h. spacy
habeat p3 m fmita i quas
e diuisibile et si iste ob p3
sicut seqt p3 p3 q3 p3
sicut m fmita. **Tercio** nota illa
opio differt i h. opina qd p3
negat p3 p3 illa autem

no

2
no

no bñ concedit plūatē enā quā ptes
ptes cōmū pōt. *no* nota q pme
tes suppositiōes quās supposit sūt
satis bone & in quāta decipitur
quā caput hūc tñ ifmū bathe-
gramatice quā deberet capere fm
bathegram sicut enā cōmū ē
ē idūisibīlē ifmū ubi debet
dūc ifmū cōmū ē dūisibīlē
& qd hē nō sequit. i cōueniē ad
q dēduat sequit. līa

Aristoteles soluit hoc

hic albertus pōt solutiōm aristo-
telis pilla opioe & d. sic q ar-
istoteles soluit h. i. sēto p hysicorū
dūc q dūp. pē cōsiderari spā-
ciū sū quo ad actū & quo ad po-
tētiā. Ad actū uō sū ad extremi-
tates sūt spāciū nō ē ifmū. Ad
potētiā uō sū ad dūisīōem sūt ē
ifmū pē ifmū pētiā. *no*
tā līa qd illa opio pīnāli-
suo motu fūdet. sup h. q cōti-
mū ē idūisibīlē i ptes ifmū
q aristoteles uolēs illā opioem
describē p hys & dicit quālibet hoc
sit intelligēdū & d. illā dīstīnctiōē
quā albertus pōt i līa. s. q
cōti. dūp. pē cōsiderari unō
sēdū actū. Alio sēdū potētiā
Si cōsiderat p. actū h. nō ē cō-
mū ē idūisibīlē ifmū ut p
tā p hysicorū q ifmū i actū se-
cūdu pīnātes esset tūq exte-
mitates dīstīnct ifmū & h.
nō posset pīnāsi. Alio pē
cōsiderari ifmū sēdū potētiā id ē
q pē dūdi quā ifmū ē
dūisibīlē & sic & h. bñ ē pīnāsi-
bīlē quā ifmū ptes ē dūi-
sibīlē qlibz cū i. ē fīnā. *no*
nota p h. rēspōdet. rācōm se

nōm qd arguit si possibile ē motū
ponat. i. esse & cōcedit. tūc quā ultra
dicit q pīnāsi ptes spāciū quāto-
tū & pīnāsi ptes quā cōtū ptes
& sic ifmū h. cōtū cōceditur. qd
ifmū pīnāsi ifmū illa cōsequē
negat. h. bñ cōceditur ifmū pīnāsi
sūt. *no* nota q dicit aristoteles q
ifmū pē dūp. cōsiderari sēdū ac-
tū & sēdū potētiā. s. sic intelligi q ille
tūq ifmū pē capī dūp. unō
bathegram & sic mēl. ē ifmū actū
& si esset nō posset pīnāsi. Alio pē
capī sūbāce & sic cōmū pē dūc ifmū
fīnā ad pīnāsi intellectū q ifmū
ptes h. ut ifmū ē dūisibīlē & h.
ē bñ pīnāsi & quā sēno h. nō re-
sponēt qd pālogisē ab alia. Quarto
nota mō sēno pīnāsi i. q q pē ca-
pit hūc tñ ifmū bathegramatice
quā deberet sū sūbāce gramatice
& sūbāce gramatice d. cōti. ē dūisibīlē
ifmū uō deberet dūc ifmū
dūisibīlē cōmū & seq.

Cor uero qui ponebat

hic ē sēdū pīnāsi capīl. & cōmū
sic p hys albertus rācōm opioem a-
liquorū negatū motū hūc pōt opioem
ponētiā motū qd pō rācōm opioem
ponētiā motū si in uacuo sēdū pōt
opioem aristotelis sēdū ibi. q aristo-
telis d. qmā adhuc dūdit. quā pō
rācōm opioem ponētiā sēdū m pīnāsi
ēdū ibi aristoteles nūc & qmā dicit
sic Corp uō qui ponebat motū esse qd
ponebat ipm esse pīnāsi quāde p pīnāsi
nū pīnāsi ponebat dūcētiā & lē-
tūpū & sequatē corp qui ponebat
pīnāsi uō corp idūisibīlē quē p
actū dūc & dūc q cōtigit uide nec
age nō esse aliquē motū nisi pīnāsi

unde dixerunt sit si totum esset vacuum
contingeret musca videri in celo nota an
liam Albertus v^t dicit q^d ponetur
motus quide^r ponetur p^rvacuum sicut
demotus a leuappus ponit p^rvacuum
v^t n^o n^o n^o esse corpa actomalia id
e^r iduifibilia ut d^r p^r de g^ruade q^d
p^r p^rlemi sicut d^r aristoteles demotus
autem a leuappus ponit p^rvacuum in
n^o n^o esse corpa actomalia id e^r m^rdi
uifibilia ut d^r m^r p^rmo de g^ruade d^r d^r
v^t q^d illa corpa actomalia esset in
cuius p^rag^ruade talis fiet g^ruade a p^rse
gregatam corpa fiet corrupta a p^rse
agregatam a segregatam mouebatur
in vacuo a p^rse sequenti dixerunt q^d no
contigeret si v^t sion n^o aliq^d alia actom
n^o p^rmotu m^rsi p^rvacuum a v^t sion d^r
v^t q^d sitotu v^t sion esset vacuum co
tinget videri una musca in celo su^r ipse
ortu ista opio satis p^rbat^r de g^ruade
coe s^rdo nota q^d illa iduifibilia v^t sion
tut actomalia a d^rit actom^r aba
q^d e^r su^r a thom^r diuisio quasi su^r diui
sioe a iduifibilia nota ito q^d illa
opio sit satis mala in ipa e^r melior
qua opio negatu^r motu ut d^r aristote
les i p^rmo de g^ruade q^d illi s^rmp^r de
p^rvacuum p^rvacuum in n^o n^o sequit^r

Aristoteles autem dicit q^d

hic albertus p^rot ip^rbatom aristotel
qua ip^rbat illa opioem a diuidit q^d
p^ro fat h^r s^rdo q^d h^r i fert vnu nota
ble a theoloyu ibi a eadem r^rcoe a
p^rmo d^r sit d^r si causa esset vacuum
nullus esset motus no em^r contigit motu
esse p^rvacuum a h^r demet m^r g^roeplo
phylozophoy velocitab a tarditab
motus causant^r a g^ruade a leu
tate cuius q^d mouet^r a a subalitate
a g^ro s^rre medij p^r q^d sit motus

ponat^r g^ro q^d corpu^r mouetur
leuissim^r p^rmedu^r subtilissimu^r
constat q^d ille motus e^r velocissim^r
etia^r motus velocissim^r m^r s^ru^r
amo tpe velox em^r e^r ut d^rit
aristoteles i p^rauo tpe m^rltu^r
mouet^r tardu^r aut q^d i m^rltu^r te
p^roe modicu^r mo^r g^ro si esset
motus p^rvacuum t^ru^r p^rvacuum
i s^rmtu^r p^rcedat mediu^r subti
lissim^r constat q^d ille motus e^r
velocissim^r ut velocissim^r velocissim^r
a p^r q^d m^r s^ru^r tpe m^rore
sed h^r e^r i p^rossibile n^o q^d em^r mo^r
tub e^r uelocior velocissim^r n^o
aliq^d tpe m^r m^ro g^ro p^rvacuum
no e^r motus e^r em^r vacuum q^d
taret corpe nota ita liam
aristoteles d^r q^d si totu^r v^t sion
est vacuum i p^rossibile adhuc
esset videri bone in celo h^r for
san aristoteles formalit^r d^rit
h^r t^r sequit^r a d^rit s^ru^r s^rdo
de aut ubi d^r q^d si d^r si v^t sion
i q^d mediu^r differet s^res
v^t sion abobueto i organu^r
g^ro si est totu^r vacuum n^olla
fiet visio a p^r q^d n^o bob nec
musca videret a magis de
bone esset possibile qua^r demu^r
sa qua bob e^r magnu^r ual
v^t sion a p^r q^d i equali dista
cia maiori anglo qua musca
g^ro meliq^d videret sub maiori bz
angulis melius videtur s^rdo
nota ita liam d^rit q^d ita
bertus p^rot opione aristo
teles q^d no sit motus i vacuo
qua p^rot quato p^rysicoru^r
q^d velocitab a tarditab motu
causant^r a g^ruade a leu
tate mobilis localit^r q^d qua

v^t sion d^rit
a s^ro s^ro
v^t sion d^rit
a s^ro s^ro

No ca

v^t sion d^rit
a s^ro s^ro
v^t sion d^rit
a s^ro s^ro

grauius velocius descendit & leuius
 velocius ascendit & acuitate & vi-
 sitate medijs q. velocius descen-
 dit in rariore qua densiori
 capiat. q. corpus grauius. et
 ponat in medio rarissimo tunc ta-
 le descendit in tpe immo q. velo-
 citat & diuidit tpe q. velocissim.
 immo in immo tpe & ponat tunc h.
 idem corpus in vacuo tunc tale
 velocius descendit qua in pleno
 q. in finitum mouere in ista h.
 in vacuo qua in pleno quatuorq.
 subtili q. si mouebit. dabitur
 motus velocius velocissim in tpe
 immo si h. e. impossibile q. in pli-
 cat contradictionem q. in possibile e
 motu si in vacuo. *Secundo nota*
 soluta habet conclusio quatuor de
 cima in possibile e motu si in
 vacuo nullo ad illas conclusio-
 nes. *Secundo* supponit q. da suppo-
 sitiones in h. primo supponitur q.
 velocitatis & tarditatis motus
 causat. proportionaliter agraui-
 tate & leuitate mobilis & raritate
 & densitate medijs h. satis p.
 ad sensum q. si sumat duo la-
 pides equales in grauitate &
 in aqua. paucius & in aqua per
 aere in aqua mouet. paucius
 qua aliter in aqua. *Secundo* supponit
 qua si poneret corpus grauius
 si in medio subtilissimo p. h. mo-
 uet. in tpe immo h. satis p. p.
 rariore velox est q. in paucio
 tpe mouet. in tpe q. velocissim
 moueret. immo tpe. *Secundo* sup-
 ponit q. no sit dae in immo
 ut velocius velocissim h. satis
 p. q. h. implicat contradictionem
 Existens suppositus tunc arguit
 formaliter & pbat conclusio si.

sic si e. possibile motu esse in vacuo
 tunc daretur tpe in immo & motus ve-
 locior velocissim consequens falsum p. ad
 suppositionem q. illud q. quo sequit. co-
 sequens pbat. quia velocitatis & tar-
 ditatis motus sequit. grauitate & leuita-
 te mobilis & diuidit. raritate & den-
 sitate medijs p. supposito. p. ma. caput
 q. corpus grauius grauius & ponat
 in medio rarissimo tunc tale mouebit in
 tpe immo p. suppositionem. p. dam & ponat
 tunc in vacuo tunc in finitum mouebit. tunc
 qua in isto medio rarissimo in tpe mouet
 q. dabit tunc in immo & velocitatis ma-
 ior maior velocitate q. appositum
 consequens tenet. s. q. in vacuo moue-
 atur velocius p. qua medium q. in
 tunc subtili in finitum plus. in ista
 qua in vacuo ad q. velocitatis sequit.
 in ista ut supponit. tenet. q. velo-
 citatis mouet. in vacuo qua in pleno sub-
 tilissimo q. e. appositum. *Quarto nota* du-
 bitat. utro possibile sit motus in vacuo
 & arguit. q. sit q. si no sequit. q. no
 esset possibile motus localis consequens
 falsum. & tunc q. non esset possibile
 consequens pbat. q. ut fiet in vacuo
 ut in pleno no in vacuo si ante in pleno
 sequit. penetratio dimissionis. *Secundo* sic
 si no esset possibile tunc no esset possi-
 bilis ad corpus nullo consequens falsum
 ut p. ad experientiam consequens pbat. ut
 fiet densitas in vacuo. ut in pleno si
 in vacuo habes appositum si in pleno q.
 erit penetratio dimissionis ad corpus
 solidum trahit se. *Propter* arguit. p.
 quosdam experientias. qua caput aliq.
 vas & sic inmittit. emereb. tunc in
 p. in fudi aquas ad omes ac si omes
 no esset q. videtur q. ibi possibile sit
 vacuo & p. consequens motus possibile
 in vacuo. *Secundo* si sunt cracher ad cui-
 sia ut in pleno & inmittit aliqui

39 no

Secundo supponit

30 supponit

denarij adhuc no effluet si no effi si no
 esset vacuitates remissa ut inno. pte-
 reat p3 i ventos & fleubotom q ibi aer
 expellit p flama suppe & tuc coaptat
 suppe manet ibi vacuu i vetosa i vide
 ibi esse vacuu q possi e motus m
 vacuo coapta hys pt adduci q hys so-
 luti facit soluit. Oppositum illud est
 aristoteles i quarto phisicor & alber-
 tus h m lra qui simp: esse i possi le
 nali esse vacuu & adduci m oportu
 qu arguit tuc sequetur q effi m
 possiblis motus localis nege. cose-
 quentia. ad pbatom qu d: go fiet pe-
 netratio dimesionu nego cosequentia
 pte h: q unu corpus non subitint
 aliud s3 unu cedit ali p coadescom
 sicut p3 si alq graue descendit q aer
 cedit & coadesat. Ad scdm qu argu-
 tur esset i possi coadesco nego con-
 sequentia. ad pbatom dico q non fit
 penetratio dimesionu s3 ptes corpus
 alicuius coaptat coaptat qud ptes fa-
 ciunt ad coaptat. Ad pma dea-
 neribus d: cometator m quarto phy-
 sicor q no fit coaptat. tñ si ita esset
 tuc effi causa emere quia emeres
 st porose & ebibut aqua & sic appz
 q tñ itat vas sicut itepit su eme-
 ribus q p3 qz si aliquis coapta a-
 qua decemerbz misat no tñ erit ut
 pub. Ad scdm d: p cometatorem
 q isti denarij pusione padustioez
 habet aliquos vapores ageteos
 & illi coaptat aliud illud liquorib
 licet h: no sensiblitat appareat. tñ
 pt dici aliter q ibi sit coadesco liquo-
 rib. Ad quarta de vetosa concedo bñ
 q ibi expellit aer s3 nego q pte-
 ta suppa imaneat vacuu sed ibi ma-

net palatores aeree & fuma-
 les destuppa & ite attrahit
 carne ne ibi maneat vacuu
 vltius nota dabitur utp pos-
 sit dari motus dari motus
 velocissiq & videt q non qd
 talis ut effi i tpe ut i stati
 ut no i stati quia i stati no
 e motus no erit i tpe qd
 sufficit illud tpe & sit a si
 go i qto tpe esset motus
 velocissiq go a esset m tpe
 coseques flm quia e dūpse
 i duab medietates q sit mo-
 reb a cosega tenet qd qd
 velocissiq motus m fuitur
 mo tpe ead aristoteles dno
 i sexto phisicor q i m fuitur
 pt motus i locuri go no da-
 but motus velocissiq. Oppositum
 d: i lra ibi dico q nullus mo-
 tus e velocissiq ut satis pro-
 bat ratio s3 albertus dicit
 h: supponedo q sit possi le p
 no erit nullus e grauius q
 pt esse ut alig e m tpe
 q pt esse sed albertus suppo-
 hor p possi ut m possi et
 pte ad usacu ad ipossibile
 deducit sequit lra

nullus est tempus
 velocissimu m

Et eadem ratio valet

hic albertus galla ratione po-
 nit unu notabile theoloyu
 & dūdit quid pmo facit h:
 sedo soluit contradictionem ut du-
 bitationem quia d: cōtra h: p:
 dicit sic Et eade ratio valet
 ad intelligendu quid licet ange-
 lus moueat de loco ad locu
 no tñ pmediu motus com

no tra tra

20 no
Angelus possit
moveri de loco ad
locum

Ibi no

e di motu corpus i m f m t u a e a d
qz motus angeli no m e s u a t
t p e s z m u c o r o t a a n l e a m q l
b e t u s w d i c e q p e l l a m o d e z
q u a p p o s i t o r e q m o t u s n o n
p t e s s e i n d i c a t o p u t t h e o l o g i
f i c e q a n g e l u s m o u e t q z l u c e t
t r a n s i t d e l o c o a d l o c u c u n o t a
f i t p m e d i u q m o t u s e u s i n
i f m t u v e l o c i o r e m o t u c o r
p u s a e a d p z q o a l i o q m o t u
a n g e l i n o e i t p e f z i n u c
o r d o n o d u b i t a t u t p a n g e l u
p o s s i t m o u e r i d e l o c o a d l o c u
a v i d e t u r q n o n q n l l y i d e
u s i b i l e p t m o u e r i l o c a l i t a n g e
l u s e q d a i d u s i b i l e i t m a i o r
n o t a q z i l l u d q m o u e t d e l o
c o a d l o c u h p t e m i o a q u o
a p t o i t i o a d q u e s i c u t p z s e x
p h y s i c o r p a p r o s e q u e s e d u i
f i b i l e f z m o r p z d e s e i n p o s
p o s i t u e a l b e r t u s i l i a q u i
d q a n g e l u s t r a n s e a t d e l o c o
a d l o c u i b i n o t a a n g e l u t r a n
s u e d e l o c o a d l o c u p t d e l l i g i
d u p b n o m o q m o u e a t d e l o
c o a d l o c u m o t u a p o d r o a f i t
a n g e l u s n o m o u e t u t p b a t
r a t o q u a f i t p m e d i u t r a n s i
r e t q e r o t a n l i a q l i o m o q
m u t e t d e l o c o a d l o c u f i d m o
t u m t m e d i o a f i t a n g e l u s p
t r a n s u e d e l o c o a d l o c u a l i t
p t d i c a q a n g e l u s m o u e t u r
p a r a d e s q a a l i q u m o u e t u r
a d m o t u a l i u s s i c u t a l i q u
a s s u n t c o r p u s a d c u i q m o t u
m o u e t u t l e g i t d e r a p h a
h e l e i t h o b a i l l u d t y e t h e o l o g

tu a no n a l e d i c i t d u b i t a t u t p
m o t u s a n g e l i f i t i n f m t u a l o c a t
q u a m o t u s c o r p u s u t c u i q m o t u c o r
p u s a v i d e t q n o n q u i l i b z m o t u s a n
g e l i e p p o r t o n a b i l i s m o t u c o r p u s n a
l i s g o n o n e i n f m t u v e l o c i o r c o s e q n
t z a n s p b a t o s m o t u s l o c a l e s f i t
v e l o c i t a t e a d m b u t c o p a b l e s m o t u s
a n g e l i a m o t u s c o r p u s f i t m o t u s
l o c a l e s i t m a i o r n o t a a s e p t i o p h y
s i c o r p m o r p z m l i a q z a n g e l u s
t r a n s i t d e l o c o a d l o c u o p p o s i t u d m
l i a a d i l l u d r e s p o d e t u r n e g a d o
a n s f z q m o t u s a n g e l i f i t p p o r t o
n a b i l i s m o t u c o r p u s a d p b a t o r q u o
d o s m o t u s l o c a l e s a f g r e s s o m a
i o r e n e g o m o r e m a d p b a t o r q u a
m o t u s a n g e l i n o e m o t u s l o c a l i s
s e d q d a s u b i t a m u t a t o q u a n t o n o
q u o m o t u s a n g e l i m e s u r e t u r m u c
h s u p v i d e b i t s e q u i t l i a

Sed si obicit motus me

h i c a l b e r t u s m o u e t u n a m p l a t a d e t
s o l u t e a d d i c e b s i o b i c i t m o t u s a n
g e l u s m e s u a t m u c a m u c m e s u a t
t p e d i c e d u q q d a e m u c f l u e b a m
t e r d u o t a l i a m u c e t p e m e d i u a q d a
e m u c v i c i s s i t u d i n a t u a t e r d u o t a l i a
m u c n o e t p e m e d i u a t a l i m u c m e
s u a t m o t u s a n g e l i o r d o n o t a a n l i t
t e r a q a l b e r t y d u o q m o t u s a n g e l i
n o m e s u a t t p e f z m u c c o t r a h p o s s
o b i c i m o t u a n g e l i m e s u a t m u c a m u c
q l i b z d u o m u c c a d i t t p e g o m e s u a t
t p e h s o l u t i b i d i c e d u q d u p o e
m u c q d a m u c f l u e b a t e r q l i b z t a
l i a d u o m u c c a d i t t p e m e d i u a t a l i
m u c n o m e s u a t m o t u s a n g e l i a l i u d
e m u c v i c i s s i t u d i n a t u a t e r d u o
m u c n o c a d e t t p e m e d i u a t a l i m u c

Prmus e admodum facilis et mō dō
gras spūs sanctus qui e dō dō dō

P9

Summe pñe 147
74

mesurat motus angeli. Sed nota q pñe
plures nichil aliud intelligit nisi instans q
e cotinuatū pñe qñs a iter illa duo
talia nūc signata i tpe sp cadit tpe me
duo ite sicut qñs; it duo pñta signata
i linea cadit fine amēda na q alia seq
q tūc cōponeretur cōstitūbus q e fal
sū. Tercio nota q pñe vassitudis nichil
aliud dī intelligi nisi ut sup patet sub
iecto sepato sicut deus a mēlligēce nō
sūt i tpe sic q corp dūatō mēfaretur
tpe sed sūt i mēc cōmūtib hē e sūt m
cōmūte cōmūte eodemō se habētes
recte sicut aliquid i mēc qñs nō pē alit
se habē sicut qñ angelus cōsiderat
esse mēc i alio loco quā pñs fuit tale
mutatōm nō mēfaretur tūc hē e subita
fūa i mēc a hē e a d mēc vassitudis
q vassitudinalit mēc tps de hē tñ pñ
videbitur i sequētibz a nō optet q
mediat tpe inter mēc quo vñ e dīce
mēc angelus e i isto loco xit mēc i quo
vñ e dīce mēc angelus e i alio loco
quā hē tpe subito fit a eūb mutacō
nō mēfaret tpe sequit.

Sed dicit aristoteles qui

hic albertus pñt opionem aristotelis
vñ a dī breuit sic qñ dī motū fi
plēnū actu vacuū i potēcia sicut vidē
qñ aliquid mouet pñe nō pñt aqua
Nota pñt i tñt opioes enoneas mēc
albertus i tñt opionem aristotelis ve
rā a dīat q aristoteles dī q motus fiat
p plēnū i actu s; tñ vacuū i potēcia
sicut apparet sensiblt qñ aliquid mō
pñtōm ut p alique q mouet p plē
nū a corpū plēnū puta aer ut aq
cedit corpū veneti sū dīuidet. Sed
nota quilla opioe pñ falsitas omīa
latū opionū i tñtatur, falsitas pñt
tū dīuat pñ q aristoteles pñt mō
tū falsitas tñe pñ quā aristoteles
pñt motū p plēnū a nō p vacuū

Tercio nota dubitat utp aliquid
sit vacuū i potēcia a videt qñ
q aristoteles pñt quāto pñt
sicut qñ nō pē esse vacuū nō go
nichil e i potēcia vacuū. Oppō
sūt tñ dī albertus cōmēce
aristotelis q dī sic aristoteles
dī motū esse actu p plēnū
vacuū i potēcia. Ibi nota va
cū nichil aliud est ut pñ qñ
to pñs corp ut locus cōtēns
corpū corpū mō aliquid locū
pē esse vacuū i pñt illūb
corpū qñ cōtēmet sicut i loco
i quo mēc a aqua poss; esse
aliud corpū a sic intelligit al
bertus qñ dī q aliquid e va
cū i potēcia q corpū pñe
cōstēns i loco cōtē sequit
nō tñ nō dīce q aliquid locū
possit esse simpliciter vacuū
abō corpū qñ hē e falsū si
pñ qñto pñs corpū sequit hē

De motu igit dicitur

hic e sūda pñ pñcipalibz caplt
a cōmūat sic pñs albertus
posuit opioes de motu tā pone
cū motū quā negatū hēc ostē
dit qñ sit motus a dīuidit i quā
tuor pñes pñt pñt diffmā
nēb motus sūda ostēdit motū
cōmū esse tñ ostēdit quid
i qñt ad veritate motus qñ
to ostēdit quid sit motus pñe
a quid motus pñtōes sūda ibi
et nota q motus i tñ ibi qñ
nota q ad vñū motū qñtā
ibi qñ nota q aliquid mouē
pñt ad hēc dīuidit i duabz
quā pñt aliquas diffi
mōnēb motus. Sed aliquas
corp dīclat sūda ibi diffmā
cōnēb pñt potest sic legi

vacuū est in potē
cia quā mēlligē

motus diffinitio

9th immo
9th plus
no po

no

fil ad p^o de motu: dicitur est
quid sit et de eius divisione dif-
finitio: ad p^o ab aristotele eto phy-
sica: motus est endelechia co-
nstitutus in potentia secundum quod huiusmodi est
ut alterabilis in quantum alterabilis et
potest secundum diffinitionem dicitur
item in eodem motu est ipsius ac-
tus: tunc potest tunc dicitur: Ad-
tenda diffinitio sit motu motus
est conatus de potentia ad actum co-
tinuue et non subito: tunc potest
quantum diffinitionem dicitur sit
item diffinitio: motus est prima p^o
fectio eius quod est in potentia: **no**
primo ad hanc postquam recita-
te sunt opiniones de motu dicitur
dicitur est quid sit motus et quo di-
uidetur et potest tunc una diffinitio
motus est aristotelis et phy-
sica: motus est actus entis ut
endelechia quod est in potentia
secundum quod huiusmodi id est secundum quod est
in potentia et quia dicitur sit intelligi quod
motus est ipsum mobile continue
transiens: ut tendens ad illud
ad quod est in potentia sicut alteratio
est actus alterabilis secundum quod est
alterabilis quod sit est alterabilis et mo-
bile quod continue mouetur: ad ali-
quam qualitate per quam est altera-
bile: ut ad quam est in potentia
Secundo nota est secundum diffinitionem
quod dicitur motus est actus ipsius
quod est ponitur: item physica
dicitur sit intelligi: quod motus est ipsum
mobile quod actu mouetur ad
aliquod locum quod non dicitur habere
tunc quod nota quod dicitur est actus
quidem est actus perfectus quidem
est actus imperfectus: perfectus est al-
liqua forma totaliter acquisita

sicut albedo quod est totaliter acquisita sicut
in subiecto dicitur esse actus perfectus quod sit
rectum est perfecte ut prima in actu: Sed ac-
tus imperfectus est quod aliquid est primum
acquisitum et primum non sicut subiectum ha-
beret per albedinem acquisitum et non totum
dicitur esse in actu imperfecto et quod dicitur moueri
per albedinem acquisitum: ac si quod
cuius mouetur est actus imperfectus et quod dicitur
motus est actus imperfectus potest sit intelligi
quod motus est ipsum mobile quod potest est in
aquo et potest in itio ad quod: ut quod primum
est actus acquisitum et potest non et quod vo-
catur actus imperfectus: Tercio nota est
diffinitio quod est abutere qui dicitur quod motus
est conatus de potentia ad actum continue
id est successive et non subito: ita potest in-
telligi: quod motus est ipsum mobile continue
appropinquans ipsi actui ad quod est in potentia
sicut ubi gradus quod aliquid dicitur de alba-
ri tunc est in potentia ad albedinem et quod
metus est de albedo nisi successive
transiens subiecti ut ipsum subiectum suc-
cessive transiens de non albedine
ad albedinem acquisitum: Quarto nota
est quarta diffinitio quod motus est
prima perfectio eius quod est in potentia ista
potest sit intelligi quod quod mobile mouetur
tunc aliquid habet de illa perfectione acquirere
dicitur et aliquid non sicut quod aliquid
dicitur de albi tunc albedo acquisita est
ultima perfectio ipsius de albi quod
potest acquirere per de albi: sed quod habet
aliquid illius albedinis tunc habet primum
perfectum id est aliquid perfectum ultra-
mate et quod quicquid mouetur: sed sibi ac-
quirere aliquid ultimatam perfectionem
acquirere et sic dicitur esse in prima perfectione
quod mouetur: et sic motus potest dici prima
perfectio illius quod mouetur: Quinto nota
est quinta diffinitio quod aliquid mouetur: nunc est ipsum
se aliter habere quod prius se habuit

30

4th
1.0

quod
no

et h^{ic} fuerunt tres opiniones antiquorum
de motu q^{uo} dixerunt q^{uo} motus esset q^{uo}da
alteratio. Alij dixerunt q^{uo} esset q^{uo}da
inequalitas et alij dixerunt q^{uo} esset sim-
pliciter non ens. Et illas opiniones pro-
bat aristoteles in phyisicis. Sexto
nota dices tu q^{uo} q^{uo} est motus ibi di-
co q^{uo} de h^{ic} sunt plures opiniones q^{uo}da dicit
q^{uo} motus sit q^{uo}da fluxus et sit q^{uo} acci-
dens ipsius mobilis et q^{uo}da est op^{er}atio aliquo-
rum q^{uo} est sufficiens a modernis iⁿprobata
Alia est op^{er}atio q^{uo} quorundam modernorum
qui dicunt q^{uo} motus sit q^{uo}da modus rei
sicut ponentes significabile complexe. Alij
dicunt q^{uo} motus nihil sit nisi ipsa mo-
bile scdm q^{uo} mouet illa op^{er}atio est satis p^{ro}-
babilis et habet iste op^{er}ationes rationes p^{ro}-
ut contra de quibus sup^{er} sedeo causa hic
intatib^{us}. Septimo nota dubitat^{ur} ita quat-
ta diffinitionem motus q^{uo} d^{icitur} motus est
actus entis iⁿ potentia. Contra si esset
ut sequitur q^{uo} ad e^{ss}et motus q^{uo} ad e^{ss}et
actus entis iⁿ potentia puta matie p^{er}
sicut p^{er} s^{ed}o de ad illud dico s^{ed}
q^{uo} cometator iⁿ quadam digressioe sup^{er} q^{uo}to
vbo q^{uo} motus esse actu p^{er} intelligi du-
pliciter. Unomo iⁿ ipso forme habede et sic
motus noⁿ est actus entis iⁿ potentia et sic
ad e^{ss}et actus q^{uo} actu iⁿ format matiaz
Alio iⁿ ipso illius forme ad qua^m est iⁿ po-
tentia et sic motus est actus et actus en-
tis iⁿ potentia. Sequitur h^{ic}

Due diffinitiones ut ma

hic albertus declarat quiddam diffinico-
nis posita. scz quarta et t^{er}cia et diuidit^{ur}
iⁿ duo scdm q^{uo} ponit duas opiniones s^{ed}o
ibi h^{ic} autem q^{uo} sit iⁿpossibilis potentia
et p^{ri}ma diuidit^{ur} adhuc iⁿ duo q^{uo} p^{ri}mo
facit h^{ic} s^{ed}o declarat quiddam diffini-
cionem ibi et sic p^{er} p^{ri}mo d^{icitur} sic. Et sic
diffinitiones ut manifeste fiat est nota

duo q^{uo} q^{uo}da res sit iⁿ potentia
ut dicat^{ur} actus noⁿ subito et
taliu^m est motus subdit subd^ui
ponem^{us} dices hoc autem q^{uo} sic
est iⁿ potentia dupliciter habet
potentia una iⁿ ipso motus alia
iⁿ ipso e^{ss}et q^{uo} accipit^{ur} p^{er} motu
et subdit declarationem quate-
diffinitionem dices et sic p^{er} quat^{ur}
motus sit p^{ri}ma p^{er}fectio iⁿ spec-
tu sequentis est e^{ss}et motus ac-
tus quo consistere aliquid ad
h^{ic} iⁿmanet e^{ss}et forma autem
q^{uo} accipit^{ur} p^{er} motu est p^{er}fectio
qua consistere nihil iⁿmanet
ipsius. Nota p^{ri}mo ita licet p^{er} po-
tatem diuisionem q^{uo} aliqua esse
iⁿ potentia est dupl^{ic} q^{uo}da sit iⁿ
potentia sic q^{uo} possit subito
transire de potentia ad actu et
talis entis iⁿ potentia actus
noⁿ est motus sicut matie sine
dispositio ad forma asini est iⁿ po-
tentia ad forma asini et cu^m sub-
ito p^{er} transire de potentia ad ac-
tu q^{uo}da matia sine disposita
subito g^{er}at^{ur} et talis g^{er}atio noⁿ
est motus q^{uo}da alia autem sit iⁿ
potentia sic q^{uo} noⁿ p^{er}ut transire
de potentia ad actu subito sed
successive sic p^{er}gunt de pote-
tia ad actu sicut de albo alba-
ble est iⁿ potentia ad iⁿpotentia ad
albedinem et t^u noⁿ p^{er} subito
acquirere aliquid albedinem et
go tale m^odo q^{uo} sic successive
acquirat ad albedinem d^{icitur} moue-
ri. S^{ed}o nota q^{uo} illa diuisione
p^{er} intellectus t^{er}cie diuisionem
q^{uo} dixit q^{uo} motus esset potus
de potentia ad actu cor^{re}me et
noⁿ subito q^{uo} iⁿ ipso illa^m for-
matu q^{uo} noⁿ p^{er}ut subito fieri est

motus forte
quid

et mario
non q^{uo}
motus

20 no

39 nō

qto nō

tam

qto nō

motus & sic mobile sit successie
quibus de potentia ad actum d^r
moueri (Tercio nota ad illa
huc ostendit qd sit e i potē
ubi subdividit aliter mebrū qd
subdividit & ut qd illud qd id
qd est i potētia p^rimo ad huc
dupl^r e i potētia unius em
potētia ad moueri & talis potē
tia vocat^r p^rima p^rfectio & homo
e i potētia ad illud qd acquirit^r
p^rmotu & h^r vocat^r p^rfectio ul
tia ul p^rda Quarto nota ad
ita h^ram & sic p^rz/ Ex h^r de
clarat quanta diffinitio qd d^r
qd motus e p^rima p^rfectio & ut
d^r qd motus qd d^r p^rfectio p^ra
i p^rtu p^rfectio sequit^r qd qua
du e motus qua du mobile
mouetur sup^r aliquid sup^r e
illius qd acquirit^r p^rmotu & p^ra
forma p^rmotu e acquirit^r tūc
ul sup^r e i p^rtu illius motus h^r
mobile desinit moueri qd habi
tibz p^rutibz cessat actio & qd for
ma acquirit^r p^rmotu d^r ultra p^r
fectio motus aut d^r p^rima p^rfectio
Quinta nota ad ista h^ram Est
en actus motus/ quo qd p^rest
ad huc eiq^r immanet/ p^r i illi
dupl^ricat^r p^rmonio quāq^r e d^r
vū e d^r mobile i mediate
an h^r mouebat^r tūc ead^r v^r
e mobile p^rq^r mouebat^r d^r
p^r sic intelligi qd qua du mo
ble mouet^r sup^r aliquid immanet
istius forme qd acquirit^r p^rmotu
Sequit^r h^rad

Et nota qd motus

hic e p^rda p^r p^rincipalis illi p^r
rule i qua albertus ponit du
motus sit cōtinuū & diuidit^r
p^rimo facit h^r p^rdo i adētalit^r
p^rot differētia i t^r cōtinuū

& cōtinuū & cōsequēter se habēda p^rmo
d^r sic & nota qd motus p^rre nō men
suat^r nisi t^rpe tāquā p^ra passioe d^r
cū tūc sit cōtinuū & motus eū cōt^r
Tūc diffinit cōtinuū d^rces cōtinuū
e cui p^rtes cōplānt^r adānu cōmunem
iūm i^r motus h^r p^rer & p^rte & me
diū & qd p^r quidq^r mouet^r p^re mo
uebit^r & mouebat^r Est en p^ra aquo
tūm aquo & p^ra actio ad quē & p^ra m
medio talis en motus nō e nisi cor
pōrū qd p^re habet & p^re & mediu
Nota p^rmo ad h^ram w^r d^r qd me
tus mēsurat^r t^rpe & qd t^rpe cōtinuū
motus e cōtinuū & cōt^r e cui
p^rtes cōplānt^r ad cōmunem t^r p^r se
quit^r qd motus h^r p^res & mediu et
q^r h^r ult^rus seq^r qd q^r mouet^r hor
mouebat^r & p^ra actio aquo & p^ra
actio ad quē & p^ra de medio & q^r h^r
ult^rus seq^r qd mēsurat^r mouet^r p^re nisi
corpū/ quā tale h^r p^res sōm qd
e t^r p^ra actio aquo & p^ra actio ad
quā & p^ra i medio Sexto nota qd
h^r eliat cōclusio quactadētia et
e illa Cui p^rtes cōplānt^r ad t^r cō
munem h^r e cōtinuū p^res motus s^r
h^rmod i^r r^r maior nota p^rop^rrietatibz
& q^r h^r mōr p^rbat^r i h^r qd motus
h^r p^rer & p^rer & mediu qd eū
p^rtes cōplānt^r ad cōmunem t^r p^r s^r
ad mediu Tercio nota d^r m^r h^r qd
motus mēsurat^r t^rpe tāquā p^ra passioe
h^r de v^rute p^rmo e f^rlla/ sed
d^r sic intelligi qd de h^r t^ro motus p^r
sonalit^r capto v^rificat^r quādupl^ricat^r
mēsurat^r t^rpe sicut p^ra passio v^rer
ficat^r de subiecto/ quā oibz motus
mēsurat^r t^rpe & oibz t^rasmutat^r que
mēsurat^r t^rpe e motus Quarto
nota dubitat^r h^r utp^r motus habe
at cōmētes a t^rpe & arguit^r qd nō

aristoteli in quarto physico qui d^r
 q^d motus habet cōtinuitate amagitudie si
 quā ē motus & t^{em}p^{or}e habz cōtinuitate a
 motu g^o videt^r q^d motus cōtinuitate
 atq^{ue} s^z potius cōfuso. **Oppositū** t^{em}p^{or}e
 dicit^r iⁿ m^o iⁿ l^{ib} albertus iⁿ l^{ib} cā dicit
 unde t^{em}p^{or}e sit t^{em}p^{or}e cōtinuū & motus et
 cōtinuū ac si bell^u dicit^r q^d p^{er} h^{oc} q^d t^{em}p^{or}e
 ē cōtinuū motus ē cōtinuū q^d dicit^r
 q^d motu habet cōtinuitate atq^{ue} p^{er} m^o
 illi duplicat^r v^{er}mo causat^r ita q^d
 cōtinuitas t^{em}p^{or}is sit causa cōtinuitatis
 motus & sic ē falsū ut p^{ro}bat rāo. Alio
 m^o cōpōitā & ita ē v^{er}ū q^d aliq^u mot^u
 ē cōtinuū tūc t^{em}p^{or}e m^o m^o m^o ut m^o
 sūnt n^{on} cōsequēt^r ē cōtinuū. Et
 nota iⁿ l^{ib} dicit^r q^d motus habz p^{re}ter
 & p^{re}ter & m^o dicit^r h^{oc} d^r sic iⁿ illi illud
 q^d mouet^r aliq^u p^{re}ter p^{re}teribit & aliq^u
 p^{re}ter p^{re}teribit de spāto p^{re}teribit & n^{on}
 cōsideret^r iⁿ medio illorū duorū. Sexto
 nota illud q^d d^r iⁿ l^{ib} illud q^d mouet^r
 p^{re}ter m^o t^{em}p^{or}e aquo & p^{re}ter adit^r ad quā
 h^{oc} d^r sic m^o illi q^d n^{on} p^{re}ter acq^uisunt &
 sic ad h^{oc} ē m^o t^{em}p^{or}e aquo sicut quā aliq^u
 de albat^r tūc habz p^{re}ter albedinis ac
 quēde & sic p^{re}ter ē it^{em} ad quā & ad h^{oc}
 p^{re}ter n^{on} h^{oc} quā si totū haberet tūc
 desinēt de albat^r & si p^{re}ter ē m^o t^{em}p^{or}e ago
 & aliq^u cōsiderat^r iⁿ aliq^u m^o p^{re}ter sup^{er}
 aliq^u gradu iⁿ diuisibilib^u esse & sic iⁿ
 medio quā ille gradus cōtinuat^r lat^{it}
 audier^r albedis acq^uisunt & latitudinē
 acq^uisunt. **Septimo** nota dicit^r utru
 solū corpus sit mobile & arguit^r q^d n^{on}
 quā p^{re}ter ē mobile g^o n^{on} solū cor
 pus cōsequēt^r tenet & dicit^r p^{er} quā
 p^{re}ter motū p^{re}ter causat^r velocitatē
 iⁿ mobilib^u itulab^u ut p^{er} p^{re}ter
 p^{re}ter etia si p^{re}ter mouet^r linea
 p^{re}ter mouet^r quā aliq^u sēdyat^r itul^u
 p^{re}ter itul^u & illa ē linea iⁿ t^{em}p^{or}e. **Oppositū**
 dicit^r albertus iⁿ l^{ib} quā d^r q^d talis

motus ē m^o corpus. **Nota**
 q^d aliq^u mouet^r iⁿ illi
 dicit^r v^{er}mo p^{re}ter & p^{re}ter & sic
 n^{on} mouet^r m^o corpus ut dicit^r
 sibi ut p^{er} s^z p^{er} physico &
 h^{oc} iⁿ dicit^r albertus aliq^u ali
 mouet^r p^{re}ter & m^o p^{re}ter et
 forte sic h^{oc} mouet^r p^{re}ter
 & linea ut p^{ro}bat rāo ad motū
 corpus. **Sequit^r l^{ib}**

Et nota differētiā

hic albertus p^{ro}bat differētiā iⁿ
 ter cōtinuū & cōtinuū & cōsequēt^r
 cōtinuū sūt q^u q^u cōtinuū
 ad v^{er}mo cōtinuū iⁿ sicut h^{oc}
 ad p^{re}ter & p^{re}ter sup^{er} ad
 linea & p^{re}ter corpus ad sup^{er}
 facies. **Cōtinuū** sūt autē quorū
 t^{em}p^{or}e sūt sūt & n^{on} distāt ut
 p^{er} ap^{er} p^{er} q^u t^{em}p^{or}e
 n^{on} distāt sed sūt sūt. **Con**
 sequēt^r sūt q^u n^{on} habet it^{em}
 se m^o dicit^r iⁿ sicut q^u
 illud autē p^{re}ter esse m^o
 & sūt sūt g^o lauge ut duo
 asini & due dom^u & cōtinuū &
 nota iⁿ m^o iⁿ l^{ib} q^u al
 bertus fecit m^o de cōtinuū
 g^o p^{re}ter p^{re}ter dicit^r it^{em}
 cōtinuū & cōtinuū & cōsequēt^r
 se habēt & ē sup^{er} q^u
 & s^z p^{er} physico & ut q^u
 illa dicit^r cōtinuū quorū p^{re}ter
 cōtinuū ad cōtinuū t^{em}p^{or}e sicut
 p^{re}ter linea ad p^{re}ter & p^{re}ter
 sup^{er} ad linea & p^{re}ter cor
 pus ad sup^{er} & cōtinuū
 dicit^r quorū t^{em}p^{or}e sūt sūt
 sūt sūt q^u n^{on} distāt sicut p^{er}
 dicit^r esse cōtinuū p^{er}
 quā est sibi iⁿ distācia cōtinuū

ex m^o dicit^r
 dicit^r m^o dicit^r
 dicit^r m^o dicit^r

Et consequenter se habet ad illud qd
iter qd non mediat aliquid qd sit
sui generis eiusdem rationis cum
se habet ad pt mediate aliquid
aliud sicut due domus dicunt
consequenter inter se quia non medi-
at alia domus licet possit habere
aliud aliquid mediate sed non
dicitur in linea qd partes linee complant
ad communem terminum ad punctum huius
dicitur sic intelligi qd secundum ymaginem
comparatum mathematicorum quilibet linea
recta tractatur duobus punctibus quo
signatur aliquis punctus in linea
ille est terminus partes linee predictas
et etiam est terminus partes sequentes
et sic est terminus communis ad illa co-
plantur ipse due partes linee
ergo ipse sunt continue filum est y-
maginandum de linea ipsa super
ficiem et superficies ipsa corporis
ut Tercio nota dicitur qd ob
partes linee complantur ad punctum
non dicitur intelligi qd complantur ad
unum terminum punctum sed ob partes
partes linee complantur ad unum
punctum et aliter ad unum punctum
complantur ob partes linee Quarto
nota dubitat utrum diffinitio
contingens sit bona quod dicitur
q contigua sunt quorum terminus sunt
filum et arguitur qd non quia illa
presupponit unum falsum presuppo-
nit qd omnia naturalia habeant terminos
sed huius sit falsum pro quo probatur
pro aliquo terminum rerum naturalium et que-
ro utrum sit divisibilis de terminis divi-
sibilis non potest dici qd sit divi-
sibilis quia huius est contrarietate
terminum non etiam potest dici qd sit in-
divisibilis ponens illa divisionem

ita ubi nota de illis terminis qd mathema-
tica ymaginat terminos distinctos ab illis
illis qd terminantur sicut punctum dicitur esse
terminum superficies et superficies corporis et quia
huius finaliter intelligitur ista diffinitio quia
illa sunt contigua mathematica quorum terminus
sunt filum et non distat sicut duo corpora
sunt contigua quorum terminus superficies
et distat commutate sunt sed philosophus naturalis non
habet ponere terminos in divisibilibus tales
distinctos ab istis qd terminantur sed dicitur qd
corpora naturalia sunt de partibus tractata et primum
est distinctum et secundum huius huius illa diffi-
nitio glossari quod dicitur qd contigua sunt quorum
terminus sunt filum id est illa sunt contigua qd
superficies terminantur ut extremaliter sunt con-
tacta Quinto nota qd generis quique computatur
forte sit caput locutus ita qd illa sunt
eiusdem generis de quibus verificatur unum
terminum qui dicitur generis ad illa Alio modo ca-
pitur generis large et sic ostendit qd sunt eiusdem
rationis ut eiusdem speciei dicitur dicitur
eiusdem generis sicut duo asini et due
domus et huius intelligitur albertus ad dicit
et sunt generis large sequitur

Itē nota quod ad unum

hic est tractatus per principales capitula quia
albertus operatur quibus sit unum motus
et quibus duo et dividit quia primo facit
huius sed et fecit unum correlatum theo-
logum ibi et huius valet primo dicitur sic
nota qd ad unum motum nunc sicut dicitur
aristoteles quod philosophorum in quibus
sed illud qd motus sit unum nunc et forma
ad quod movetur sit unum nunc et terminus
mensuratur motus sit unum nunc et terminus
ita qd non intendat quibus et subdit et co-
firmat huius per philosophum aristoteles in quibus
philosophorum huius dicitur aristoteles in eadem
porus multum et non unum est motus quorum
quibus est medius quare si motus

in aliquo statu id e quiete occupat neq
 unq e neqz cōtinuū a subdit ifereb cor
 relatiū theologicū a h^e v^z ad cōgnoſcēdū
 qū fit unū p^{am} ut qū plura nota
 aa liam v^z dūe q^z ad h^e q^z aliquib
 fit motus unq mūo i^quūit^z tūa q^z
 q^z mobile fit unū mūo fēdo q^z forma ad
 quā e motus fit eadem mūo a tūo q^z
 tūc mēſurab fit ead unū cōtinuū a
 h^e tūc cōſumat p^{am} a^uſtōtalis in
 quāto p^{am} p^{am} ut p^z m^{am} dūo nota
 aa illam liam Et h^e valet^z ibi v^z
 dūe q^z q^z p^z a p^z ſūe qū aliquib
 p^{am} uno p^{am} a qū plūib^z Si autē
 cōtinuū a p^{am} tūc cōtinuū a ſic eſt
 unū p^{am} Tūc nota p^{am} forma ad
 quā mouetur i^qlligat^z tūc ad quā
 ſicut ad unitatem motus localis m^{am}
 lem i^quūit^z unitas m^{am}alis ſūe ſūp q^z
 e motus ut aliq^z quali^z ad unitatem
 alteratiōis i^quūit^z unitas m^{am}alis qua
 litatib^z q^z acq^zit^z p^{am} altera^z a ad unita
 tem augmētatiōis i^quūit^z unitas
 m^{am}alis qualitatis q^z acq^zit^z p^{am} altera^z
 a ad unitate augmētatiōis i^quūit^z
 unitas quantitatis de nouo Quāto
 nota dūe tu nōne ead i^quūit^z uni
 tas mouetib^z dūo q^z nōy quā unū
 a ead p^{am} a plūib^z motoribus mo
 ueri Quāto nota dūbat^z utū
 ſūe plūā p^{am} iter q^z cadit tūc
 mēdū ut nōy a videtur q^z nōy
 qū ſic eſſet graui^z p^{am} die
 quā cōtinuū a p^{am} p^{am} dūe h^e
 videt^z eſſe falſū i^z q^z ſeq^z
 p^{am} cōſequē^z a p^{am} q^z ſortes
 p^{am} uno p^{am} dūe a uno de
 veſſe a p^{am} p^{am} dūe a tūc
 ſortes plūā cōtinuū a duo p^{am}
 q^z ſortes graui^z p^{am} quā p^{am} q^z
 ſolū unū cōtinuū a Oppōſitū p^z

illa a i^z ſic q^zbi nota q^z dūp
 e p^{am} q^z dū e p^{am} obm^{am}
 ſionib^z a h^e ſit tūc qū aliq^z
 obmūt^z q^z dū e ſic dūe
 nō loquit^z ſic p^{am} e p^{am}
 cōmūſiōib^z qū ſi aliquib ſit
 q^z nō dūe ſic a dūe
 i^zlligat^z ſic q^z ſi aliquib cō
 tinuū a actū m^{am} p^{am} aliq^z
 tūc cōtinuū a unq actūb^z ſi
 autē pauſat a m^{am} quē
 tem tūc ſit plūes aduocē
 reſpōdeō qū arguit^z ſeq^z
 q^z cōt^z graui^z p^{am} nō nego
 cōſeq^z ad p^{am} dūo q^z q^z
 ſortes plūā p^{am} cōtinuū a
 illud unū p^{am} cōtinuū a
 p^{am} dūe e p^{am} cōtinuū a
 p^{am} ſeq^z ſic

Quid de diuisione

Itē nō q^z aliq^z mouet^z

hū e ſic p^{am} illic cap^{am} ſu
 quā albertus oſendit quib^z
 ſit motus p^{am} a quib^z p^{am}
 dūe a d^z ſic Itē nota q^z ali
 quā mouetur p^{am} aliquid
 p^{am} dūe p^{am} mouet^z ſi
 i^zctū p^{am} mouet^z ali
 quā dūp^z unū ſic q^z mō
 tū ſubiecto ut albedo mouet^z
 ſubiecti ſedū q^z d^z motus
 ud nō mouet^z ſic q^z i^z nobis
 ſit alio mō mouet^z aliquid
 p^{am} ſic p^{am} m^{am} ut
 ſubiecto p^{am} mouetur
 ad motū nūm^{am} dūo nota q^z **nō**
 p^{am} a p^{am} ut hū cap^{am}
 illū ſic ſic cōpōſitū et
 ſit ſenſus q^z aliq^z p^{am} i^zq^z

visitat de aliquo moueri sit
se qda patides ita sit p se
i quibz moueri d^r de toto con
posito sicut hec ho mouet. Aliq
sit patides sicut iste qb; mo
ueri p dicit de pte totius
ut de accide te ei9 sicut qd ho
mouet. tuc p accidens pes
mouet. x qd nauis mouetur
patides tuc clau9 i eo mouet
x situ patides mouet. albe
do. Tercio nota alia distictio
qua pnt aristoteles i quito
physicor9 q qda mouet p
se x pmo sicut totu qda aucte
p se no pmo sicut ptes totius
x etia qda patides sicut ac
cidens x illa distictio comad
cu ista sequit^r lra

hic dicitur e de di

hic e scdm ps pncipales capti
octauu x cotinuat^r sic pnt al
bertus posuit opiones demo
tu x cu h^r diffinitiones mot9
hic pnt diuisiones motus x
diuidit^r itres ptes pmo pnt
vna diuision9 scdm alia t^ro r
mouet dubiu de scdm diu
sion9 scdm ibi. Alio mo aristo
teles ipdicamotus ita ibi q
pe corrigat se pma diuidit^r
qua pnt diuision9 motus
scdm alia mebru subdiuidit^r
ibi motu violentu pma ad h^r
diuidit^r pmo facit q dom est
scdm pnt differetia iter mebru
diuision9 scdm ibi. hic nota // **no**
pmo d^r sic. Nunc dicitur e
de motu su de diuisione motus
motus vno mo sic diuidit^r ho
tiu alius nalis ali9 aialis
alius violentus naturalis

ille cui9 pncipiu e na. Aialis est
cui9 pncipiu intellectus e ad violentu
e cui9 pncipiu potin e no cofereb
vnu posse x hec diuio sunt^r qda
q dicit aristoteles quito physicor9
q de q mouetur ut a seipo mouet^r **no**
ut ab alio. Nota pmo ad lram post
qua dom e de diffinitione motus sup
e ut dicit^r de eub diuisione x est
vna diuio motus q quida e mot9
nalis qd aialis quida violentus
motus nalis est qui sit ab aliqua
matia i trisita sicut forma x talis
motus e motus ascesus x descens9
grauu x leui9 q sit ma i trisita
sz forma grauis x leuis. Sz motus
aialis motus qui sit effectue ab alio
sicut motus pgressu9 aialis sed
motus violentus e qui sit a motoe
potinso qui no cofert vnu pass9 ut
mobilo x talis e motus pncipio
lapidis ut cofilis x d^r albertus q
illa diuio e accepta q quito physi
cor9 ubi d^r q cause q mouet^r mo
uet^r a se ut ab alio. Sed nota q **no**
illa diuio p aduic ad h^r brem
hic sit qme q mouet^r mouet^r ab eo
triso motore ut i triso si ab i triso
co h^r e dupl^r ut talis motor e na
i triso qcuq; sit talis sit e motus
nalis ut e ad x sit e motus aialis
si aute e amote potinso sit est
motus violentus. Quarto nota du
bitat^r utp illa diuio motus sit bona
x arguit^r q noy quia e dae aliqua
motu qui sub neutro illor9 spetia
comphendit^r i illa diuio no e suffi
cofegia tenet aub pbo x capio mo
tu quo aliquis ho d^r dicit^r a se ipso
usq; deorsu talis no e nalis p se
quia e ab alio n e aialis p se q
grauie nalis appetit sic moueri n

etiam e violentus ut pz dese dicitur
capuo motu pteatibz alicuius lapidis
descensu talis nō ē nalis ut pz dese
nō ē nalis ut pz quia ē amotoe q
trifido nō ē violentus qz graue appe
ut sit descende pbat. scdo motus
plante ē aliquis motus x tñ non
cōphēdit sub ista diuisione itē psequi
tenet anē pbo nō nā ē violentus
ut pz nō etiā ē nalis qz rubor
nō nām habet nō etiā ē nalis ut
pz qz ē amotoe potissico nō etiā
ē violentus qz talis motus plante
est ad oem differēz potius ois x sit
motus nalis st ē tñ ad unā diffe
rencia potius dīpōsitū illius pz
p albertū de motibz simplicibz q
inuit q illa diuisione sit sufficiens et
debz illa diuisione itelligi de motibz
simplicibz x nō i cōpōitibz Ad in
tiones i oppositu ad pma qm dicit
de motu descēsu hōis dico q hōis
ē motus simplex sed ē cōpōitibz
q nali x nali x q nō cōtinet p
ase sub aliquo illorū meliorū silu
dico de motu pteatibz lapidis q
ē cōpōitibz a motu violento x motu
nali. Ad alia de motu plante dico
q ē motu nalis ad ipso dico ym
mo planta hz nām st ē nala nā
vegetatū. Quidā nota dubitatur
utp diffinitio motus violenti q d
motus violentus ē q sit apmāpō
potissico utp sit bona x arguit q
nō qz si sit tñ motus reli esset
violentus cōsequēz falsū qz sit
nō essz pteatibz qz nām violentū
ppetuū cōsequēcia pbat. quā mo
tus reli sit amotoe potissico pma
ab itelligēcia ad illa rāconū dico
negado cōsequēcia q motus reli

sit violentus x ad pbatū dī
co q licet reli sit mouetur
potissico scdm esse ad ē m
Quidā nota dubitatur. de ista **nō**
poe assumpta sz qz de qmō
mouetur ab aliquo utriū sit
uā x arguit q nō qz gra
ue simpz mouet. a sepo cō
tinue qz aliquid mouet qz
sepo cōsequēcia tenet ante
cedēz pbat. qz scdo aliquid
pt sepm alterat qz sepm
mouē cōsequēcia tenet qz alte
ratio ē motus nūz pbat cō
metator de aqua calefacta q
ponat i medio apate sepo
frigesat quā nō frige sit
nāstare medio qz hō pōnt
pōnt esse tpatū qz a sepo
sit frigesat x sit ē alterat
quā sequit ad pbatū dīpō
sitū d. Aristotiles quito pph
sicoz x ad rāconē i oppositu
dico Ad pma qm arguit alig
grāue simpz x mouz sepm
medio nego nūz x dico qmō
a forma ppe x grauitate
pācides / forma ē distincta
atoto cōpōito i. n. Ad scdaz
quā d. alig sepm alterat
neget nūz ad pbatū Con
metator d. q illa aqua nō
fuit calefacta sz qd rāpōēz
uota aqua x tñ isti qalāue
rūt utriū aqua ē frigidā
x sit sepm nō frigesat quā
nō fuit calida Sequit. lā
Itē nota q motus nā
hic albertus pōt differēcia
i ter meliorā diuisionē x dicit
pma sit Quidā nota q motus

diffinitio motus
violenti

no

malis e i principio i missus a i fine
i tensus malis i principio a i fine
ne i missus a i medio i tensus
violatus e i principio i tensus
a i fine i missus nota an hanc
albertus ut dicit q ille motus
sz malis aialis violentus dif
ferat abibicem qz motus na
lis i principio i missus id e tar
dior a i fine i tensus id e velo
cor ph differt ab aiali quia
ille i fine e i missior etia ph
differt de violento qz illem
fine e i missior sz motus aia
lis i fine a i principio e i missio
a i medio e i tensio a ph dif
fert ab aialis ut pz sz motus
violatus e i principio fortis et
i fine debilis a ph differt
ab aialis sz nota q motus
nalis e i principio debilis a i
fine fortis h causa e qz i pmo
i tensus e fortior a maior q
i fine a i tensus agens corre
spodet i tensus h quiaqz mo
rat resistere aliqua state po
tencia motu tuc velocitate mo
tus tensus motus a paribus
ut pz septio phisicor qz mo
tus nalis i tensus i fine
Tercio nota q motus aialis
e i principio a i fine debilis
illius causa e qz i principio
organum aialis sit i disposita
motu qz i clmation quia habet
ad motu nalem a sic mouet
corde sz i medio tuc ista or
gana sit assuefacta a applica
ta ad mouendu a sic tuc motus
e velocior i fine a sic tuc ad
parit qz i missio organorum

no

no

corporaliu q habet i clmation ad aliu mo
tu a sic qz lassitudinem cotigit i mi
ssio motus a h bñ pz m hanc ambu
lante Quarto nota q motus violentus
e i principio fortis a i fine hanc e causa
qa qua diu durat violentia mouetur
a i pellets vehemet mouet ista at
cessate i mittet motus sicut pz de
lapide pecto fusa violentus qua diu
durat vis i pellets valde i petuose
mouetur qua cessate i missus ne
qz valde lente descendit sz

Motu violento aristoti

hic albertus subdiuidit Alteru me
bñ diuisionis pub pte a pmo fit
h sz subdiuidit iteru alteru me
bñ diuisionis qz pmo dicitur sic Motu vio
lento aristotiles m septio phisicor
diuidit m quatuor species sz pulsione tra
ctione vectore iugiter a subdit sub
diuisionem aliu me bñ dices In
pulsio e qz motus qz q mouet
a no deficit Expulsio e qz qz opel
lens deficit Nota pmo an hanc
aristotiles m septio phisicor di
uidit motu violentu i quatuor species
sz i pulsione a tractione a vectore et
iugiter Et alius diuidit pulsione
i duas species sz i pulsione a opul
sione sz nota q m pulsione qz
motus no deficit motu id e no se
pat a motu sicut ille e motus qz
pueri i pellunt trocu qz e i tensus
pelles Quid e npi m pulso sz opul
sio qz opellect deficit ab opul
sione id e sepat sicut e motus teli
abalista a motus pectoris lapidis
qa ibi opellect no mouet i tensus
iugiter npi mobilo Tercio no Con

no

no

no

metator septio physicoz vocat spēs
pursi pulsiois eductiois et cunctiois licet
in eadem. Quarto nota albertus dicit
sup septio physicoz qd ois motus qd
in motore potest fieri iducit ad aliquid illud
specialem quatuor motu deservit. Et qui
e principio mouere ille e motus natura-
lis. Sequitur. lra

Tractatus est ad adimplu ut

Hic albertus diffinit alia media dui-
sionis pūb pūte et pūmo tractatū di-
ces. Tractatus est ad adimplu ut ad aliquid
velociter e motus trahens nō se-
patū ab eo qd trahit et adhuc re-
ducit. qd spūatio et mspūatio et spe-
culatio et radiatio qd sūt pūles tracta-
ti et subdit diffinitiois vertigine beato
e qd aliquid nō sēdū se sēdū
accidēs esse mouet. et hīc cōtingit m-
tibus motibz sēdū i pulsioe tracta-
ti et vīgine. Subdit diffinitiois vertigine
vertigo e motus cōpositus cōpūsi-
one et tracta-
ti. Nota dicit lra dicit
q tractatus est qd aliquid mouet p-
accidēs ad motū aliquid trahens
ad se ut ad aliud sicut qd trahit
aliquid aliud ad se tūc ille mouet
velociter pū trahentem quā pūse
mouetur et trahens nō sepatū attri-
to et talis e etia e motus rote qd
ab aliquo ad se trahit. Secūdo nota
ad illa pūter et addit qd ab aliquo
ad se trahit. alio ad hoc iducit
qbi vī dicit qd ad istū motū tracta-
ti iducit i spūatio et respūatio
qd i acc mspūatio et respūatio velo-
citer mouet quā sic pūse possit etia
radiari illūatio iduci ad motū tracta-
tioms qd vīdū mltiplicatur sēdū

motū lūosū et fecit lūosū
in quā tractū sequit trahes
etia ad eandem iducit. spe-
culatio et vīso qd spēs vīsi-
bles mlti i medio secūtur
motū spūis vīsibiles quia
sū vīso nō pūit i medio sub-
sistere et qd pū q tractatus
nō solū e motus vīolentus
pūmo etia i natē i mobilibz
nālibz quia i spūatio i spūatio
et illūatio sūt motus nāles
et illi iducit ad tractatū ut
pū. Tercio nota dicit illa lra. **nō**
beato e qbi diffinit beato
et dicit qd beato e qd aliquid
mouet pū accidēs sicut qd
aliquid vehit i curru ut
qd equitat ille motus vocat
tur beato qd mouet pū acci-
dēs ad motū trahens ut equi-
t. albertus qd ille motus
tractatus e cōmūis alijs tibus
spēs sēdū pulsio i pulsioe
ibi i pulsū mouet pū accidēs
ibi i pūllēte etia i vīent m-
tracta-
ti qd i tractū mouetur
pū accidēs ad motū trahens
etia i vīent i vīgine. Nota **nō**
ad lra dicit qd vīgo
e motus cōpositus cōpūatioe
et pulsioe qd aliquid mouet
sic qd nūc trahit nūc pūllit
sicut e motus pūerorū qd
ludat sic qd vīq pūit se ad
funē suspēdū ad trahent et
vīq m pūllit et alter trahit
ille motus dicitur motus vīti-
gine etia vertigo e qd dicit

firmatas caputis quod hoc apparet
quod etiam sic moueat Sequitur hanc

Alia ino aristoteles

hic eadem pars illius capituli in qua
albertus ponit aliam diuisionem mo-
tus dicitur sic Alio modo aristoteles
in predicamentis diffinit motum per
sex species scilicet generationem et corruptionem
augmentationem diuisionem alterationem
et loci diuisionem mutationem cuius
loca mutationibus sex sunt differre
scilicet aut recto sursum deorsum dex-
trorsum et sinistrorsum *Nota hanc*
nota Albertus ut dicit quod in pre-
dicamentis quod aristoteles in predi-
camentis diuidit motum aliter sic quod
sex sunt species motus generatio et
corruptio augmentatio diminutio
mutatio loci alteratio et subdit
quod sex sunt de positionibus ad quas
est motus localis sicut sunt sur-
sum deorsum et dicitur nota quod aris-
toteles ibidem diffinit illas species
ad hoc sic quod generatio est positus ad non
esse ad esse id est generatio est muta-
tio substantialis qua mutantur ens
qui desit esse et augmentatio
est motus amissionis quantitate in
minore et alteratio est motus in
quantitate qui aliquid mouetur
de una quantitate in aliam et mo-
tus localis est qui aliquid mo-
uetur super aliquo spacio sicut
qui aliquid mouetur super ali-
quo spacio sicut qui aliquid mo-
uetur sursum et deorsum de quibus species
motuum magis videbitur per se
Nota in hoc tractatu *Nota* nota
ille sex de positionibus putat ac-
cipi per se sicut per se celi ut quod
qui aliquid mouetur recto

recto ad auferendum dicitur tunc moueri sursum
et qui mouetur recto ad auferendum celi
ad rectum dicitur moueri dicitur orisum et qui
mouetur ab occidente in orientem dicitur moue-
ri dextrorsum quod ories est per se celi
dextrum ut per se rectum celi et qui aliquid
mouetur recto ab oriente in occidentem
dicitur moueri sinistrorsum quod occidens
dicitur sinistra per se celi Sed qui aliquid
mouetur a septentrione in meridiem dicitur
moueri antorsum quod meridionalis
per se nobilior et qui recto mouetur
a meridie in septentrionem dicitur moueri
retorsum *Tercio* mouetur a meridie in
septentrionem *Tercio* nota quod iste
differre positionibus qui considerantur
in istis in figuris tunc sunt variables
per se motu locale sicut aliqua
colupna que est magis in sinistram per
magis si dextrum per se motu locali
leni et sic de alijs Sequitur hanc

Sed ipse corrigit se in ipso

hic eadem pars illius per se in qua Al-
bertus remouet quod possit hic fieri
et dicitur sic et supple ipse aristoteles
corrigit se in physico id est in quinto
physicorum dicens quod generatio et corrup-
tio non sunt motus sed mutationes et hoc
dicitur in quinto physicorum motus est de sub-
iecto in subiectum de ente ad ens generatio
et corruptio uero de non ente ad ens Cor-
ruptio uero est de ente ad non ens Et
subdit item motus non est nisi in re
existente et tunc per se in ista generatio
et corruptio non sunt motus sed muta-
tiones omnis enim motus est mutatio sed
non conuenit tunc epilogat dicens de
his plenius per tractatum in capitulo de
elementis *Nota* per se in ista dubium
quod albertus remouet in dicitur sic dicitur
aliquis tu dixisti quod generatio et corrup-

notus motus s; mutationes x pbat hoc
duabus rationibus ut pz in lra Qdo
nota solia elicitur conclusio quaterdecim
gnatio x corruptio no sit motus s; mu-
tationes illa pp pbat. pz ratio i illa
lra motus eni est x format ratio sic
ois motus e de subiecto i subiectu et
de ente in eis i. x maior nota p p
pte qz ois motus hz eis i actu et
pre fixa x consistere intelligit eis in
actu opposito s; ois motus fit i tpe
h. pz opus deb qz motus men-
surat tpe tanq; p passioe mor-
pz qz gnatio e formatio q e eis in
poten x corruptio e imatio ut pz
prima de gnatioe. Qz q gnatio no sit
i tpe h. satis pz q e i pstantia
Quanto nota q alit pt solui h. p
una diffinitio q talis e q motus
ille imus motus pt capi dup. bno
large x sic qlibz mutatio pt vocari
motus. Alio modo pte x sic solutio
mutationes successive dicuntur motus
pmonio accepit eis aristoteles i
post predicamentis. Sedomo accepit ei
i qto physicor x sic illa dca stat
fil ois mutatio motus e mutatio x
no eduso nota q albertus occu-
sat se de ultimo ptnatioe de pns
spibus motus x dicit q magis
dicit uelut de illis i capto de ele-
mentis x h. cur i tto tractatu Seq.

De motu dicendum est de quiete et cotin

hic e caplm novu x cotinuat sic pz
Albtus de tmanit de motu hic de
tmanit de quiete x dividit. qz pmo
facit h. sdo pte diffinitio quietis
tub ibi Quid motus pmo ad huc
dividit pmo p pnt i tto suu x
ratio mteu Qdo diffinit quietem

ibi quies sic dividit. diffinit
x illa dividit qz p. pte una
diffinitio sdo alia. tto in
fert correlativu sdo ibi pte
Adicenda tto ibi pte pz pmo
d. sic dco de motu dicendum
e de quiete qz opposita uno
se posita mutuo clarescent
x subdit diffinitio quietis
Quies sic diffinit. Quies
e illud q e mte decurap-
titudine est q moueat. no
ty e motu x subdit illam
divisionem dices pte. Adice-
na diffinit sic quiete. Qui-
es e pntio motus i illo de-
curapitudine e ut moueat
no ty e motu x subdit in
ferendo correlativu. Ex h.
pz q sicut motus e i tpe
ita x qes e i tpe. Et sub-
dit i mouedo dabad dices
no aute i tdmus h. de qere
sdm q i deo ut i angelis
nota pmo ad lram w. dca
q postquad dictu e de motu
statu dcedu e de quiete
quia motus x quies sit
opposita dicitur. Opposita
aute iuxta se x p. capto
de qere posuo ad caplm
de motu magis unqz i ordine
ad aliq cognoscat. Qdo no
ad lram Quies sic diffi-
nit. Ibi pte diffinitio quietis
x d. q quies e aliquid q
e mte q apta e ad mouedo
x no mouetur x illud d. sic
intelligi q quies e aliq cor-
pus q aptu natu e moue-
ri x cu no mouet. Et nota
ad illa lram pte. Adicenda

primative

ibi potest alia diffinitionem querere
abdicere qui dicitur quod quies est privatio
motus et hoc dicitur sic intelligi quod
quies est terminus privationis et signifi-
ficat aliquid quod aptum natura est
moveri non est moveretur. Cir-
ca nota quod hoc per ibi in fortiori
relativum et ut dicitur quod sicut mo-
tus est in tempore sic etiam quies.
Quinto nota ibi in ratione in-
ducitur ibi in motu quodam dubium quod
aliquis dubitaret deus et intelli-
gere non movetur et possit move-
ri et non desit. Ad hoc in responso
dicitur quod non incedit hic de quiete
de angelis sed quod illa quies non
quiescit sed incedit de quiete cor-
porali in fortiori. Sexto nota quod
illa diffinitio quies est per quod in
non quiescit in retro ratio est quod
non est apta natura moveri localiter
de retro si enim ob hoc ob de mo-
veretur non posset incedit movere
de loco suo ut dicitur cometarum.
Septimo nota dubitatur quies est
aliquid quod est in parte et arguitur quod
non quia et quies est privatio ergo
non est in aliquo consequenter argui-
tur quod de quod est in aliquo est res
predicanda incedens per istam opposi-
tionem per istam dicitur Albertus in
libro quies est illud quod est in parte
ibi dicitur quod quiete esse in aliquo
per duplicem intelligi uno modo quod
sit in alio in aliquo et sic est secundum
ut probat ratio quod privatio non
significat aliquid rem positive
Alio modo potest intelligi localiter
ita quod quiescit in et quiescit
quod actualiter significat de termino
significat rem quod potest moveri

ita non quiescit

non tunc actu movetur et sic est unum et sic dicitur
intelligi. Octavo nota dubitatur utrum quies
quies sit in tempore et videtur quod non quia
quodam quies est in instanti et non omnis quies
est in tempore consequenter tenet in sub-
stantia quod in aliquo in instanti aliquid est aptum
natura moveri et tunc non movetur ergo
quiescit ergo in instanti et quies est oppositum
dicitur Albertus in libro quod hoc per quod sicut mo-
tus est in tempore ita quies est in tempore nulla
ratione pono duas oppositiones prima est in
instanti et quies illam aliquamlibet probat
ratio. Secunda non est quies in instanti illam
ut Albertus in libro. Sequitur libro.

Similiter motus dividitur

Primo Albertus diffinitur quietem hic
modo dividit quietem et dicitur sic. Sicut
motus dividitur in motum naturalem et localem
et violentum et sic et quies. Et subdit
quies naturalis est quod corpus est in suo
proprio loco et determinato sibi anata sicut
terra in centro et ignis. Quies naturalis est
quod naturaliter cessat in motu sine contrarietate ap-
parenti sine non. Quies violenta est
ista quod corpus est in loco sibi naturaliter
sed sic sita esset in alio et ignis in centro
Nota primo Albertus ut dicitur quod sicut
motus dividitur in motum naturalem naturalem
et violentum sic etiam dividitur quies in qui-
etem naturalem et quod quod motus dicitur unum
oppositum tot motus dicitur et aliquid. Secundo
nota in illa librum. Quies naturalis est
ibi diffinitur quiete naturalem quod est opposita
motui naturali et dicitur quod quies naturalis est
quod aliquid quiescit in loco sibi depu-
tato. An autem in quanto philosophorum dicitur
quod quod corpus naturale habet locum sibi de-
putatum anatum ad quod cum contingit quod sit
naturaliter ergo aliquid quod movetur ad istum
locum naturalem naturaliter movetur sic etiam
postquam attingit istum locum naturaliter quiescit.

ficut tñ dicitur qd tñ cñtū nālū mō
ad ipfū sic etiā adeptō ipō nālū q
est et filū sicut ignis nālū mouet
ad cōtāu oibz hū dū cōtā ipfū
sic nālū quiescit qd pñent ad ipfū
Tertio nota cū illam lñm quiescū
lib ibi diffinit quiescē aīalem q est
opposita motui aīalis et dicit q quies
aīalis qd aīal desinit mouere
ut cessat amotu sū cōiugat appeti-
bili sū non vnde oibz motus aīal est
pñt aliquid appetibile qd autē appe-
tibile aliquid adipiscit pñtū aīalis
aliquid autē non pñt difficultate qd
q 5° cessat moue sūe sit asseruta
appetibile sū non pñt d^o quies aīalis
Quanto nota cū illā lñm Quies
violēta ibi diffinit quietem violē-
tam et dicit q quies violēta est
qd aliquid corpus detinet i loco sibi
nādetali id ē nō nālū sicut si tñ
detineretur de oīfū Quanto nota m
pñt celi d^o q aquorūqz loco aliquid
corpus mouet violēter i illo qd sit
nālū sicut tñ violēter moueretur
i tñtō quiescit ibi nālū et aquorūqz
mouetur aliquid nālū quiescit i pñt
i tñtō violēte sicut ignis nālū mouet
ad oīfū sūfū q^o de oīfū quiescit
violēter Sexto nota q nō solū motus
localis hz sibi quietem oppositā vñ
etiā augmentatō et alteratō q cū ali-
quid desinit alterari tñ d^o quiescē
quiete opposita alteratōibz Sequit^r

Sequit^r de loco

hic ē Caplū de cōmū et cōmū sū
pñt Albertus detīnāuit de illis pñt
pñtūz entibz mobilibz q sū motus
quies hic detīnāuit de cōmū q etiā
cōgruit entibz nālūibz et cōrrespō
det illud caplū pñt tractatū qñt

physicorū et diuidit i quatuor
ptes pñt diffinit locū pñt
diuidit locū tñ pñt distīctō
de mōibz essendi i loco Quā-
to pñt una alia distīctō
loci Sēdā ibi ē autē diuisio
tñ ibi nota q tñ pñt qñt
ibi tñ nota pñt d^o sic Sēdā
de loco locus sic diffinitur
locus ē corpālis fñmz eūb
q cōtinet corpus aut cōtinet^r
Nota pñt vñ dicit q pñt
damascenū ille pñt diffinit
sic locū locus ē corpālis
fñmz eūb q cōtinet i quātū
cōtinet et h^o d^o sic intelligi
q corpus aliquid d^o locus pñt
illā pñt pñt quā cōtinet
illud sic illa pñt aeris que
cōtinet me dicit locus meū
i quātū cōtinet me postea
cū cōtinet me alia pñt nō
dicit amplius locus meū
s^o illa pñt tñ cōtinet dicit
locus meū Sēdā nota dūb
Albertus fuit magnū theolo-
gus q pñt posuit diffinitōz
theologi s^o damascenū et tñ
diffinitō illa cōtinet cū dif-
finitōe aristotilis i quātū
physicorū Nota aristotiles
quātū physicorū diffinit lo-
cū sic locus ē vltimū corpus
cōtinet i mobilibz pñt et esse
nālū et illā diffinitōem cō-
metator d^o paulū corpus
cōtinet d^o intelligi vltimū si-
ficat et d^o sic intelligi qñ
d^o locus ē vltimū supficies
corpus cōtinet id est corpus
locus locat supficiem nālū

Albertus theolo-
gus idē d^o pñt
loqut i fñmz
pñt

en corpus locat i p fido q no
xotedit loco sedm q fido x blis
d q p p m d i illi equali
q locus ppe d esse equali loca-
to s p i mobilis essentiali d
illig q iste fms qui e locus
no e fms nalis x substantialis
quia ita mouere p adens
ad modu corpus locus aute e
i mobilis x no mouet ad motu
corpus Q uanto nota ille dif-
finitiones loci s d amasteni x
corpus aristotilis idem i por-
tat q ubi aristoteles dicit
ultim corpus ibi ille d fms
corporealis subeade in eppollea
uboy Q uanto nota dubitat utp
locus sit ultimu corpus coti-
netis x uidet q non qdem ni-
hil e ultim corpus cotinetis
i locus no e ultim corpus co-
tinetis consequet s aut pbat
quia si esset alig ultim tuc p
gru exempli a tuc arguo sic
ol a e diuisibile ut non si dicit
q non go alig i diuisibile est
i corpe si aute dicit q sic di-
uisibile diuidat i duas ptes
medietates b c tuc medietas
c e supior q medietas b
go totu a no fuit ultim sedm
se totu x sicut arguo de illis
sic de quibusdam cuqz qre seq-
poutu p sedo seqt q fil et
semel esset i diuisis locis co-
seques e m possibile pbat
consequetia q caput aliqua
arbores illa pti e i aere et
pti m tra si go ultim cotinet
e locus cu cotineat ea aer
x tra ead fil x semel i aere

V locus sit vlti-
mum corpus qm
lib

x itia q e poutu oppositu d ita
ibi nota q ples erit opiones anti-
quor de loco sicut itat aristoteles
i quarto physicoz qui dixerut q
locus esset matia ppe h q rapit lo-
cu sicut matia rapit forma et alij
dixerut q esset forma q saluaret
pfect locatu sicut pfect matiam
Alij dixerut q esset spatium vacuu
contra latea ut inter latea corpus loci
cotinetis s illas opiones aristoteles
sufficeret m pbat i quarto physicoz
q n e matia n forma n distacia
inter latea corpus s vltia superficie cor-
pus cotinetis Ibi nota q illa ppo
q d locus e ultimu corpus cotinet
de vltute fmois e fto ppe pman m
plication implicat en q aliqua sit
vltia superficie q sint vltia sedm se
totu corpus h aute nalis loquedo
e falsu quia no dat simpliciter ultim
i corpibz nalis s d i illig sicut p
dixi q corpus supficietens locum
d locus sedm illa ptey sedm q locat
Ad moues i oppositu ipodeo ad pman
duo q bn pbat q nihil nalis corpus
se totu est ultim x h bn concedetur
Ad sedm qm dicit seqt q idem est
ut dico q aliquid esse i diuisis locis
i illig Dupr vno modo sedm se totu x
sic nalis loqdo nihil pt ee i diuisis
locis Alio mo sic q sic pti i vno loco
x pti i alio x h bn e possibile sicut
p i casu argueti seqt h

Est aut duplex locus scilicet
hic e scda ps principalis capto x con-
mutat sic pus albertus diffiniuit
locu hic mo diuidit locu dices sic
est aute duplex locus s intellectua-
lis x sensibilis Intellectualis e loci

creaturam spirituali ut angeli & aie coiste
tes id e acorpe separte q licet sint i lo
co corpali no ty corpali sed intellectua
lit ut d^r Damascenus. Et aute itelli
gibilis locus ubi itelligit & e itelligibilis
na i corpea ubi nimiru e & opatur ee
locus sensibilis ut corpalis e locus cor
pis sicut diffinitu e sup^r. Nota po
na hanc. Albertus ponit una divisione
loci theoloycales & ut q dup^r e locus
sz itellualis ut spualis & sensibilis ut
corpalis locus intellectualis e locus prop
creaturam spualiu i quo itelligit crea
ture sicut angeli & aie coiste acor
poris. Alius e locus sensibilis & ille
na pmo e diffinitu. Sed nota unum
mebru illius divisionis e unum naturaliter
loquedo sz q aliquis locus e sensibilis
sz q sit aliquis locus itelligibilis
ut q aliqua creatura spualis sit i loco
h^c e i conueniens naturaliter & ad hoc scatur
plura i conuenientia eadem dicit aristotilis
i quarto physicon de loco sz loquedo the
oloyce de loco h^c unum e p^rim^o fidem.
Tercio nota albertus imut illa una
distinctionem essendi & h^c e q qda sit
i loco corpali corpali sicut corpora na
lia q diuidit^r ad divisionem loci alia
aute q sit i loco corpali no corpali
sicut creature spuales sicut aliquis
angelus qui ymaginat^r moueri de ce
lo ad terram ille e i medio corpali no
ty corpali quia no co p^rtedit^r i loco
corpali & illa distinctio eadem e theoloy
calis & no naturalis. Quarto nota aliquem
esse locum itelligibilem p^r itelligi dup^r
vno modo q sit abstractu p^r intellectu
& sic locus eadem mathematicus
p^r vocatur itelligibilis locus qz sicut
intellectus abstractus eadem mathe
matica sit eadem p^r itelligere ea esse

i loco abstracto amata & sic p^r
aliquomo credi naturaliter esse lo
cum itelligibilem sz ad illu itelle
ctum no videt loqui albertus
Alonius p^r itelligi sic ipe d^r
i h^c & h^c e falsu naturaliter loq^r
do sed theoloyce loquedo satis
unum est sequit^r hanc

Et nota q tripliciter

hic e una p^r principalis capto
i qua albertus ponit una dis
tinctionem locum e diuisibilem & d^r
sic. Et nota q tripliciter aliquid d^r
esse i loco sz itelligit^r itelligit^r
tunc diffinitie & impletue
Et subdit. Cursus p^rie dicit^r
aliquid esse i loco cui p^r as
signari p^rincipiu medium & fi
nis i loco d^r cuius conuenientia
p^ribus loci & sic corpus e i loco
Subdit declarationem p^r mebru
dices diffinitie dicit^r i loco
aliquid q sit e hic q no al
ibi & sic angeli sit i loco au
gelus em est ubi opatur aie
coiste ut d^r Damascenus. Subd^r
aie coiste dicit qz una corpe
e i eodem loco cu suo toto. Et
subdit declarationem ity mebru
dices impletie d^r esse i loco
q implet oem locum & sic deus
implet oem locum & e i o^r loco
Nota p^r not^r dicit q aliquid
esse i loco t^r p^r itelligi vno
modo cursus p^rie aliquo diffinitie
t^romo repletie. Cursus p^rie
dicit^r illa esse i loco q assignari
buit^r a loco & quoru p^ribus sit
sunt op^rte se i loco & conuenientia
p^ribus loci & de q sit e i loco

et corpus quod solum habet tales partes
extra partes potestas. ~~Secundo~~ ibi
diffinitur ibi ut dicitur quod secundo
aliquid dicitur esse in loco diffinitur
et hoc nihil aliud est nisi esse
diffinitur in isto loco sic quod non
in alio et sic angelus et anima quante
sunt in loco in quo operantur et dicitur
quantum quod anima coniuncta corpori est
in eodem loco cum corpore et sic in
tunc quod sunt in loco corporali non
tamen corporali dicitur sic esse in
loco. ~~Tercio~~ nota ibi impletur
ibi ut dicitur quod repletur dicitur
esse aliquid in loco quod implet
omnem locum et sic deus dicitur esse
in loco quod per suam virtutem et potestatem
replet omnem locum. Quarto
nota quod philosophice loquendo
quod primum membrum illius divisionis
est unum si aliqua duo non quod
adhuc secundum aristotelem in quarto
physicorum dicitur quod est in loco
hoc est quantum ad id quod ostendit quod
illa quod sunt in loco in modo et
secundo non sunt quantum ad id quod sunt in
loco loquendo unum est. ~~Quinto~~
nota dubitat utrum anima coniuncta
corpori sit in eodem loco cum corpore
et arguitur quod non quod si sic tunc
sequetur quod corpus esset in finibus
tunc locis distinctis consequens per
probatur consequentia quod anima intel-
lectiva coniuncta corpori est in finibus
partibus corporis distincta si ergo
corpus etiam est sic in loco per
consequentiam. ~~Oppositum~~ dicitur Albertus
in libro ibi dicitur quantum ad id quod anima
unita corpori est in eodem loco
cum suo toto quod ibi dicitur quod dicitur sic
intelligi quod quantum ad id quod est quantum ad cor-

pus tunc nullibi operatur nisi ubi corpus est
et sic diffinitur et in loco in quo corpus
est et in seipso. ~~Ter~~ ad rationem in
oppositum quod arguitur sequitur quod cor-
pus est in finibus locis consequens
negatur. ad probationem dico quod non est eadem
modus esse in loco anima et corpus
et sic per non patet. ~~Secundo~~ nota dubi-
tat utrum deus replet omnem locum hoc
non dicitur intelligi de repletionem reali sed
de repletionem virtuali quod per operationem et
virtutem suam replet omnem locum. Sequitur.

Item quid sit illo in finibus

hic est quarta pars principalis capituli
in qua Albertus ingreditur ad ponendum
aliquas divisiones loci et dividit in
duos secundum quod ponit duas divisiones
secunda ibi per nota quod primo dicitur sic. ~~But~~
ergo quod dicitur per se in loco ut subiectum
et quod dicitur per accidens sicut ea quod sunt in
subiecto ut albedo ut partes integrantes
ut ut digitus in manu. Subdit ponens
alia divisionem dicens. Item nota quod quantum
est locus communis et quod dicitur per se. ~~Locus~~
communis est sicut relatio de quo dicitur
secundum quod relatio est communis visibilis et
invisibilis creaturae et domus est locus
communis omnium quod sunt in domo. ~~Locus~~ per se
est transcendens corpus re includens qui-
net est maior et minor corpore ut secundum
hoc est quantum ad id quod. ~~Nota~~ primo ut quod
sunt in loco per se et quod per accidens
sicut albedo ut aliquid aliud sicut
accidens subiecti et est idem per se integritas
liber sicut albedo dicitur per accidens esse in
loco in quo est suum subiectum quia acci-
dens subiecto quod per se est in loco et digitus
qui est per se integrantes manus est parti-
cipans in loco in quo est manus. ~~Secundo~~ nota
quia illa ratio per nota ibi ponit secundum

divisionem loci dicitur. Et quidem est locus
communis qui non est in aliquo loco
particulari sed est communis pluribus corporibus sit totus
et esse locus communis dicitur quod sit quid
potius celum metum est ut patet primo reli
et quod dicitur de materia quod celum est communis
universali et in diversis locis ac ut dicitur sic
domus dicitur esse locus quod communis pluribus
habetur existens in domo. Tercio nota
ita illa locum locus proprius est et dicitur
dicitur quod locus proprius habet corpus aliquod
in se habet locatum et non est maior minor
nor locato et sit locus est quantus et a
divino loco ubi est quod dicitur aristoteles
quanto physico quod plura corpora non
possunt esse in eodem loco quod est quod
in loco communis sunt plura corpora. Qu
to nota quod iste sit proprietates loci proprii
quas posuit albertus in libro. scilicet quod dicitur
unum solum continet corpus et non debet
esse maior neque minor id est cor. Sed
dicitur tu aer est locus alius corporis
et in est maior locato quod videtur quod habet
plurimum quod dicitur quod locus proprius debet esse eg
lis locato ubi dico sicut proprius dicitur
quod aer non secundum se debet totus locus cor
pus sed secundum illam partem secundum quam
continet corpus illud et secundum illa
est sibi equalis. Quarto nota ita hoc
quod dicitur locus sicut caput quod dicitur habet
et sic intelligi quod iste est locus ut
sit et de genere quantitatis quod ut sit
significat corpus locum esse quantum
quod sit proprius esse coextensum partibus
locati sequitur. *lin*

Sequitur de tempore

hic est capitulum de tempore et continetur
sic proprius albertus determinat de mo
tu et quiete et loco quod sit quodam pas
siones entis. modo hic determinat de
tempore quod est et passio
motus et cor respondet illud capitulum ultimum

tractui quarti physico et dicitur
indit illud capitulum in quatuor
partibus. primo autem ostendit quid
sit tempus. secundo quid sit esse in
tempore. tertio de differentiis temporis
quarto ostendit quod motus di
cat. tempus secundum philosophum ibi restat
dicitur quid sit. tunc ibi tempus di
indit. quanta ibi non prima
ad hoc dividit in novem partes
primo post determinationem et disti
ctiones temporis secundo illas deta
rat. tertio ostendit quod sit substantia
et tempus. Quarto ostendit quod
tempus est numerus numerus. Quinto oste
dit quod tempus est numerus numerus. Sexto
ostendit quod motus non est
numerus temporis. Septimo post diffe
rentiam inter motum et tempus. Octa
vo post dicitur inter punctum et tem
pus ostendit quod motus debet numerus. Non
no inmovet dubium ita motus
igitur talis tunc ibi sicut autem
ide est quarta ibi habet habitus
secunda. Quinta ibi per aliam
Sexta ibi per octavam ibi per septima
ibi per octavam ibi per nota nona
ibi per nota primo dicitur sic. Sept
de tempore de quo primo videndum est
quid sit tempus. secundo quid in tempore
tertio de differentiis temporis. quarto
de distributione eius et subdit
Tempus sic diffinitur ab aristote
le quanto physico. Tempus
est numerus motus secundum proprium et per
postulatum quod sit tempus est mensura
motus ut proprius subdit quod dif
ferentia melius intelligitur quod
comparatio temporis ad motum locale
tunc propria et per se passio est tempus
nota per philosophum habemus tunc
primo determinationem et ordinem dicitur

donum s; q; i isto capto e dicitur
quid sit tpe & quid sit esse i tpe
& q; sit differere tps & divisi-
ones tps s; habem; illam
diffinitionem. Tpe e n; motus
s; p;us & postus & q; e me-
surat. s; motus r; sicut ponit
i lra tpe habem; q; ille diffi-
nitiones tps melius intelligit
s; copacoe tps ad motu lo-
calem q; illius p; passio e
tpe s; nota diffinitio tps q;
ponit i lra d; sic intelligi q;
ad considerab; ipm mobile p;us
esse motu & p; h; debere mo-
ueri tpe b;de nichil mutat mo-
tu nisi ad q; em mouetur
intelligitur. // **Nota** q; ille tps
n; qui ponit i diffinitioe te-
poris p; dup; capi d;no p;
m;o m;ante & sic nichil e n;us
motus nisi ad q; ad habito
i tpe ad motu celi s; illa
mesurat & mutat ob istos motus
sicut ad considerab; alig; mobile
p;mo fuisse i uno loco & postea
esse i alio indicat ipm esse
motu & s;dm quantitate celi
motus celi quo ad spatium per-
transitu indicat quantitate spa-
cy illig; motus sicut ubi g;ra
Si aliquis vidisset aliquem h;oc
mane fuisse i praga & n;e
videret e; h;e estaret e; ce
motu & s;dm quantitate celi mo-
tus s;dm qua sol e motus
ab oriente ad mediu celi i d;ca-
ret e; esse motu p; mediu
diem & sic quo ad e tpe qua
mutat motu sic idem mesurat
q; alio p; capi iste tps
n;us p;mo m;ato & sic sume-

do tuc celi e tpe q; ad p;mo m;at ut
mesurat motu celi & isto m;ato m;at
alios motus & sic p; quo illa diffinitio
d; intelligi ead q; tpe no e aliud nisi
ad intellecta ut celi cui; opposit
q; dicitur. **Nota** q; s;dm diffinitio s; **n**
illa q; tpe e mesura motus r; e ead
ad p;ma q; oportet e; & ambe habe-
tur quarto p;physicis. **Quarto nota** **n**
Cometator i q;to p;physicis p;ut v; **n**
distinctionem ita ista distinctionem tps q; tpe
p; capi dup; d;no p;re tps **n**
& significato illig; tpe tpe Si autem ca-
pit & significato illig; tpe tpe sic est
n;us ista distinctio p; intelligi sic q;
dup; p; considerat iste tps tpe d;no
p; principali significato s; p; corpore ce-
lesti & h; absolute sup; no e n;us
sed potius m;ale. **Alio p; capi**
& comotato & h; e q; corpore celesti
s;dm q; mesurat locu & sic vocat
n;us motus. **S;dm nota** d; m; lra q; **n**
tpe sit p; passio motus h; maxie
d; intelligi de motu locali quia ille
e motor iter ob motus & p;sequen-
ti tuc e n;us o; motu & g; melig;
intelligitur ista diffinitio s;dm copare
ad motu locale qua ad alig; aliu mo-
tu quo autem h; sit intelligend; q; tpe
e p; passio motus p;us dictu est
& alia h;e d;ceda melius sup;ra di-
cunt. **Sequitur lra**

Motus igit talis. s; localis

h;e e s;dm p; principales capli i qua
albertus illa diffinitionem tps decla-
rat & p; fil legi & dicit sic. **Motus**
igit talis s; localis e sup;ra magni-
tudinem q; h; p;tem ad & p;tem post
& ille due p;tes dicit i tpe aliu
medie p;tes. Subdit mobile autem

q mouet sup nram e quid diffimble
e mpterea ad inuacionem celi ubi zlo
a x motus x cu nra sit diffimble
diuisibilib x ois diuisibilib sit mēsa
aliqua portus illius potēae ad actū
erit potēcia aliqua Subdit nram aute
q mouet i motu suo vnu x idē est
eius habeb tñ copaciones ad ptes
magnitudis i spū tñm aquo x ad
quā e motus cōtinue Subdit cu i
motus sit mēdu iter magnitudinē
x cu nram motus mēsat potēcie
pōunt i actū cōtinue habeb tñ cau-
sata i motu ab ipa potēcia cōtinue
i actū pcedere sñ pūb x postūb cau-
sata apōri x postōri i motu x mēdo
cōtinuū ita q i spōdea ei q fer-
tur ul mouet cōtinue aquo atmo
x aquo x atpe x ita pñ q motus e
cōtinuū acōtinuate magnitudis sñ
spaci sup q mouet x i motu e pūb
x postūb x mēdu Subdit si illud
mēdu nō ē maneb sicut ē i magne
x i vbi idē i situ nō ē idem mēdu
x nūc interquatūq ptem acceptam
aute ul accepta post i tota magne
Nota pmo q illa tota līa pōt i du-
ci ad septē ppos p quibz declarāt
tota diffimā tñs pūb dīa x ē her
q ois motus localis dñ esse sup mag-
tudine x spaco x tale spacu opōet
habē ptem pōre x pte postōriem
x mēdu illa ppo sñ q magnitudo
sup quā e motus localis sit diui-
sibilib qo scto phisicōz ubi pba
q magnitudo sup quā e motus e
cōtinua cōtinua x sic ē diuisibile
i mfmūm aut h ptem postōriem
x priorem x mēdu x illa ptem tā-
git i līa ista q dñ motus i talibz

usqz ibi mobile aute **Redo nota**
ita illa līam mobile aute ibi
tagit sctam ppon x talib
q oē q mouet localit ē diui-
sibile x pōt acqē nouū locū
x nouū situ illa ppo satis pñ
q oē q mouet localit pse
ē pte corpus oē aute corpus
ē diuisibile qo pñ veritas pē
pōis sñ mobile localit ē diui-
sibile sctm q possit inoude
ubi h pñ q cōtinue ē malio
x i alio loco x situ x illa ppo
tagit i ista līa mobile aute
q mouet sup nram e quid di-
uisibile x dñ potēcia q cōtin-
pōt ē i alio x i illo loco **No**
ita līam illa **Et** cu nra sit
diuisibilib ibi tagit tñm ppo
x ē talib q illa potēcia quā
hñ mobile ad inuacionē loci
illa ē i diuisibilib h dñ scto
~~illā q nram mobile nō pōt i~~
diuisibilib ul subito inoue-
re locū ul ubi successiue hoc
satis pñ quia ois esse tñs-
itus de loco ad locū e motus
localis nullus aute motus loca-
lis i diuisibilib qo nram mobile
pōt i diuisibilib inoude ubi
Quarto nota ita illam līam
Et cu ois diuisibilib qbi pōt
quarta ppon x ē talib qo quo
ois inouato ubi ul tñsitus
nram mobilis ē diuisibilib de
loco ad locū x q hñ diuisibile
pōt mēsurari necesse ē q sit
aliqua mēsa q mēsurat cō-
tinua pōit nram mobilis de
vno locū ad locū alū illag

Quinto

quanta q opz esse mesura aliqua
q mesurant motu mobili d loco
ad locu tangit ibi & cu eis du-
sitab & sic mesurat potius ipz
potere supple i nouitas adac-
tu eit mesura aliqua. **Quinto**
nota ibi q ipz ante nro ibi
pout quatuor poy & et illa
q ipz mobile q mouet locu
& continue rnu & idem hz du-
simode rspicit tny aquo & tny
idque illa satis pz qz sber
tu motus localis hz & ens
mobile ut pmo de gnatone
g mouet rnu & idem p tota
transmutacione sedm q continue
duisimode rspicit tny aquo
& ad qua hz pz qz continue e-
logat atmo aquo appiquat
tio ad qua & illa pte tangit
albertus dicit ibi ipz ante
q mouet usqz ibi cu igit
motus. **Sexto nota** ita illa
ptem cu i motus ibi pout
sexota poy & talis est q in
tra spaciū sup q e motus
& motus & tpe illa habeat
pus & postius a magnitudine
& tpe habeat pus & postius
a motu hz satis pz qz ut pz
den est motus hz cotmuna-
tem a spacio & tpe a motu
g sic hz pus & postius ad
ibidem & illa poy tangit ibi
cu igit motus sit mediu me-
magnitudinem & mesuram qnq
motus mesurat potere poe-
utis ad actu id e mesurat
motus localis habeat tra
causata i mobile ab ipa pote

aa id e ab ipa motu continue pcedi
actu id e ad tny ad qua sz pus et
postius causata apori & postiori
i motu & mediu cotmuna-
respodz ei q cotit ut mouetur.
Septimo nota ibi itaqz ibi pout sep-
timu poy & e talis q qoz pz q
motus localis e cotmuna acotmuna-
spaciū ad q hz pus & postius & me-
diu a poy & postiori & mediu mag-
tudis hz d sic intelligi q nra mag-
tudo sup qua e motus hz vna pte
porem qui vocat tny aquo & alius
postiorum qui vocat tny ad quem
& mediu inter illa sit ecia motus
qu e motus mobile consideratur
sedm q moueat apre postiori sicut
d postius & sedm q considerat i actu
esse i aliquo spaciū sic hz esse mediu
Octauo nota ita illa hanc. **Sz** illud
mediu ibi ut dicit q no e de me-
diu motus sup tota magnitudine sed
nec e idem mediu magnitudinis ne-
quastuz ptes consideratas sedm pz
& postius & hz d sic intelligi q ipz
mobile no pt p quolibz ista tps
esse i eode loco qz sic no mouetur
localit & hz tangit m ista lra sed illud
mediu usqz ad finem. **Nono nota**
q illa diffinico tps pus data de
clarat q ista poy. sz q motus
localis e diuisibilis & hz pus & p-
tius a magnitudine & o e q e diuisi-
ble hz hz mesura mesurante & ipz
g ecia motus localis hz mesuram &
qua tuc hz pus & postius a mobile
& pus & postius tps mesurat pus
& postius motus & sit tps e mesura
motus q e pposita. **Decimo nota** q
motus pt dup consideratur ad mag

tudinem unum ad magnitudinem mobilem
 et illa non habet prius et postius Alio
 ad magnitudinem spatii et ab ista habet
 prius et postius sicut dicitur in libro primo
 quod sit medium et per hoc soluetur inter
 istas que prius habentur. Unde nota
 ista habere illa ad igitur motus est me-
 dium et dicitur habere quod motus sit medium
 iter medium et magnitudinem et tunc habet
 non dicitur sic intelligi quod magnitudo et motus
 et tunc sunt res distincte quorum motus
 sit medium habet dicitur intelligi quod illa et ha-
 bet ordinem in priori et posteriori ita
 quod a priori et posteriori magnitudinis et
 prioritas et posterioritas motus et priori-
 tate et posterioritate motus est prioritas
 et posterioritas et sic motus est in medio.
 Construe habere motus igitur supple
 talis localis est super magnitudinem
 id est spatium quod supple magnitudo habet
 prius ante et postem per id est prius et po-
 stius et ille due partes sunt prior et po-
 sterior dicitur in spiritu alicuius partes medie
 molle ante quod movetur habet super ipsa
 supple magnitudinem et quid in divi-
 sibile et est in potentia ad inovationem
 loci et ubi et situs et continue per prius
 et in alio loco et situ et tunc ipsa supple
 potentia mobilis in novam ubi sit di-
 visibile id est ad supple mobile suc-
 cessive movetur ubi et omnis divisibi-
 litas sit aliqua mensura motus ad
 illius potentie ad actum erit mensura
 aliqua id est id est motus mobilis de
 loco ad locum mensurat aliqua mensura
 ipsa ante quod movetur id est mobile et
 unum et idem ens in motu suo habet
 diversum in spiritu ad partes magnitudinis
 id est spatium in spiritu tunc a quo et tunc

adque est motus continue et
 igitur motus sit medium puncti
 magnitudinis mensura ipsius
 motus tunc mensure potere
 existentis in actu id est tunc co-
 tinue habebit et causata
 de motu ab ipso potentia continue
 in actu predece id est tunc habet
 et causata de motu ab ipso
 potentia continue in actu pre-
 dece id est tunc habet et causa-
 ta a mobile quod continue move-
 retur prius et postius causa-
 ta supple in tunc a priori et po-
 sterior in motu et medium conti-
 nuans illa nunc quod supple
 nunc correspondet ei quod fuerit
 ut movetur id est mobile su-
 ple aliquo in spiritu considerato
 quod continue movetur. At tunc
 a quo et in quod et ita per quod mo-
 tus est continue ac continue
 magnitudinis super spatium super
 quod movetur et in motu est prius
 et postius et medium secundum id
 medium non est manens id est
 ipsum mobile non per quolibet in
 spiritu motus consideratur in eodem
 sicut etiam non est idem me-
 dium in magnitudine in ubi alius
 situ iter quatuor partes ac-
 ceptas ante et post tota
 magnitudine id est sicut non ab
 partes prioris et posterioris mag-
 nitudinis operantur ad unum et
 id est medium sic nunc iter prius
 et postius ipsius motus est
 continue unum medium de quo.
 Sicut autem idem est

No 2nd

pt esse substantia i diuisibilibz consequens e
 falsu quia si infirma diuisibilia pone-
 retur no faceret alig diuisibile ut pz
 p^o de quacoe coseq^a pbat^r qz nuc e
 i diuisibile tpe aut e diuisibile si go
 nuc e substantia tpe pz consequencia
~~opposita~~ cy uidet^r i nuc albertus in
 lra qbi nota q de h^o nuc fluenti pos-
 sim⁹ loqui dup^o Enomo mathe^o qui
 dicit q sicut punctus fluxu suo constitut
 lineam sic ead^o in sp^o h^o nuc flu-
 xus constituit tpe & sic uidet^r sonare
 dem alberti i lra ~~Alomo~~ possu^o lo-
 qui de h^o nuc & sic unu nuc i diui-
 sibile est de substantia tpe ut b^o pbat
 raco ~~Cetero nota~~ dubitat^r utp sit 30
 diuisibile alig nuc idem scdm subst^a
 ad q sic fluat p totu tpe scdm q
~~ignorat albertus i lra~~ ymaginat^r alb^o
 tus in lra & uidetur q no qz si sic
 tuc sequet^r q illa q nuc fuit & ante
 mille annos fuerit esset i eodem
 nuc consequencia uidet^r tenere qd
 e idem nuc q fuit au mille anob
 q nuc est falsitas consequentis pz
 p^o t^o p^o sicut se h^o punctus ad lie-
 am sic se h^o nuc ad tpe sz no e ide
 punctu p tota lineam go n^o e idem
 sp^o p totu tpe maior nota adoue-
 meti similitudine mior pz de se opposi-
 tio d^r albertus in lra & ead^o aristoti-
 les i quarto physicor^o i tractatu de
 tpe ubi mouet illa questione qbi
 nota q nuc suppono nichil aliud e
 nisi ipa ad considerans ipm mobile
 ubicunqz considerat^r sz e idem scdm
 substantia ut d^r in lra ead^o e idem
 nuc scdm substantiam & sicut eni se
 h^o mobile scdm diuisa quacumqz ad h^o
 aquo & ad qua sic ead^o diuisimode
 ipm considerat^r se habere & sic nuc

Distinguitur secundum esse a secundum rationem et
 et manet idem secundum substantiam p
 totum tempus et hoc videtur albertus in libro et
 etiam hoc probat aristoteles in quanto phy
 sicorum scilicet quod idem nunc secundum substan
 tiam manet per totum tempus sic si non est
 idem nunc per totum tempus tunc erit diu
 ita quod quando unum corrumpitur et aliud ge
 neratur consequenter tenet de se sed
 falsitas probatur quod si nunc corrumpitur
 ut si corrumpitur in tempore ut in nunc nullo
 illorum et maior nota quod sufficit diuisi
 one minor probatur nunc corrumpitur
 in tempore quod sic sequitur quod plura nunc
 esset sed hoc consequens falsum probatur
 consequenter quia idem nunc corrumpitur
 et erit nunc tempus in quo corrumpitur est
 idem quia de tempore nihil habemus nisi
 nunc ergo duo nunc sunt sed non eadem cor
 rumpitur in nunc quia ut corrumpitur in nunc
 potest se ut in seipso ut in aliquo nunc
 posteriori se non in nunc priori se quod hoc
 non est quia est corruptio per aduersum
 non eadem in seipso sicut patet per non in ali
 quo posteriori se quod ut quia ut in mediato
 ut non in mediato sibi non in mediato quod
 nullum est sibi in mediato quia duo nunc
 non sunt in mediato in tempore non autem in
 aliquo nunc sibi mediato quod in ter illud
 et ipsum caderet tempus medium et sic iterum
 sequitur quod plura nunc esset sed quod est
 possibile ergo relinquatur quod est idem nunc
 secundum substantiam per totum tempus et hoc est ap
 positum ergo videtur albertus in libro quod idem
 nunc secundum substantiam media per totum te
 pus tunc diuimode se habet secundum quod est
 prius ut posterius et qualiter hoc sit in
 telligendum dictum est sequitur libro

Et sic patet quod nunc est sub

hoc albertus in deis in fest correlatur
 et dicitur sic et sic per quod nunc est substantia

tempus quia tempus nihil aliud est
 nisi nunc quia nunc fluxu suo
 suscipiens esse continuum nihil
 eam est accipere de tempore quod in
 quod enim preterit non est sicut fu
 turum est nodum est nota primo
 albertus videtur dicit quod quoniam
 deus scilicet quod idem est nunc secundum
 substantiam per totum tempus per cor
 relationem quod hoc nunc fluxus apor
 in posterius est substantia tempus
 et per talem fluxum nunc fit co
 tinuum tempus quod nihil habetur
 de tempore nisi nunc quod preterit non
 est quia hoc preterit non futurum
 est quod hoc non dicitur et ergo illo
 quod quod solum habemus prius
 de nota dubitat hoc videtur
 nunc sit substantia tempus et ac
 quiritur quod non quod si sic ut esset
 ergo materia ut forma ut totum
 compositum sed nullum illorum in
 maior nota scilicet de materia quod
 de istis tribus dicitur hoc non sub
 stantia sed minor probatur quod tam
 materia quam forma quam com
 positum est res permanens et du
 rans tempore tempus autem non est
 res permanens nec durans
 per se nunc non est in tempore in non
 est substantia tempus consequenter
 minor probatur quod sicut se habet mu
 tatio esse ad motum sic se habet
 nunc ad tempus sed mutatio esse
 non est in motu ergo nunc est in tempore
 tota ratio per sextum physicorum
 oppositum dicitur albertus in libro
 ibi nota quod ille terminus substan
 tia aliquo capite parte aliquo
 large dicitur sumendo tunc
 nihil est substantia nisi materia

no pe

20 no

V nunc sit substantia
temporis

forma de corpore. Et luge tunc q
quid e de de effecia alius ut
q i quere ad esse eius pt dici
substancia eius sicut pres albe
dis put dici substancia albedis
Sicut nota q nunc esse de sub
stancia tunc pt dupl intelligi
Sic nota q sit ps effectalis ut
integralis tunc x sic e falsu
ut pbat bñ rationes. Alio
q sit cotinuatū ut tūctū sub
stancie tunc id e ptiū eius x
sic pt dici eius substancia x h
ualde m p e. Tercio nota q
illa auctoritas q ponit i lū q
nichil habem⁹ de tpe nisi nūc
illa d. sic intelligi q aia no
pt nūc considerari mobile nisi
scdm q e maliquo sibi deter
minato x sic no pt pny conside
rare put mouebat. ut pnt
mouebit. qz motus hz pnt
x postius pnt ante x post
us no sit i nūc i nūc no ha
bem⁹ ptiū nūc no considera
m⁹ mobile scdm q mouebat
n. eia habem⁹ futū qz nūc
no consideram⁹ mobile scdm q
mouebit. nichil habem⁹ i nūc
Sequitur lū hys habitis

hys habitis sciendi

Sub Albertus ostendit quid sit
tpe x que sit substancia tps h
ostendit quo tpe sit nūc mūct⁹
x diuidit i duas qz pmo pot
una distictōm nūc ualere ad
appositū scdo pot alia distictō
ne applicando ad appositū qbi h
nūc mūct⁹ pō ad huc diuidit
qz pmo facit h scdo subdivi
dit alterū mēbrū ibi nūc at
mūct⁹ pmo d. sic hz hys

ante habitis sciendi q dupl e nūc
nūc mūct⁹ x nūc mūct⁹ nūc mūct⁹
e nūc pmanens quo mltā pnt mūct⁹
ut denarius rigenarius x hmoi quo
mūct⁹ dēre asini ut duo nūc. ante
mūct⁹ e res mūct⁹ ut carnes oues
x filia subdit nūc ante mūct⁹ dupl
dicit scdm potēcia x scdm actū scdm
potēcia d. ppe mūct⁹ scdm actū res
mūct⁹ i actū. Nota pmo q albertus
inuit tale distictōm q ualebit ad ppo
sitū q dupl e nūc qda e nūc mūct⁹
x quidem e nūc mūct⁹ nūc mūct⁹
est aliqua res pmanens qua alique
res mūct⁹ sicut terrarū ut rigena
rius d. nūc mūct⁹ pilla nūc mūct⁹
tres asini ut dicitur d. sic unū due
Et nūc mūct⁹ h. sūt res mūct⁹ sicut
oues asini oues x consilia q mūct⁹
Scdo nota q illa lū nūc ante mūct⁹
tū ibi sub diuidit alterū mēbrū
pnt diuisionis x d. q dupl e nūc
mūct⁹ s. potēcia x actū nūc mūct⁹
potēcia e qui pt mūct⁹ licet actū
no mūct⁹ x h. vocat mūct⁹. Et nūc
mūct⁹ est actū e res actū mūct⁹
Scdo nota albertus no distiguit mūct⁹
merū mūct⁹. Et cometator quanto
physic⁹ pot talē distictōm nūc
mūct⁹ est dupl quide e nūc mūct⁹
effectiue x quide comēsuratiue nūc
mūct⁹ effectiue e aia qz si aia no
esset no esset nūc mūct⁹ effectiue
Et nūc mūct⁹ comēsuratiue e illud
quo mūct⁹ x q comēsurat. rebz
mūct⁹ x sic vltū e nūc mūct⁹ pmanens
mūct⁹ comēsuratiue qz mēsurat pmo
x eia denari⁹ e nūc mūct⁹ dērem
librorū quia p dēre denarios ali
quā mūct⁹ dēre libere Sequitur

Itē nūc mūct⁹ aduobus

hic albertus ostendit distictionem inter motum
et ostendit quo t[em]p[or]e sit t[em]p[or]e n[on] m[ot]us
et d[icitur] sic q[uod] t[em]p[or]e n[on] m[ot]us adu[er]s[us] m[ot]u[m]
s[ed] causa m[ot]us h[ic] e[st] causa q[uod] facit m[ot]u[m]
esse et sic t[em]p[or]e m[ot]us am[ot]u[m] q[uod] p[ri]us
et post[er]ius i[n] t[em]p[or]e causat[ur] a p[ri]ori et post[er]io
ri i[n] motu. Alit[er] m[ot]us m[ot]us m[ot]us
ap[er]tibus p[ri]us et a sua substantia si h[ic]
causam et s[ecundu]m h[ic] m[ot]us dupl[ic]i t[em]p[or]e
s[ed] a p[ri]ori et post[er]iori i[n] t[em]p[or]e ut ap[er]tibus
et am[ot]u[m] n[on] s[ecundu]m esse ad eodem
manere s[ecundu]m substantia m[ot]us sicut
a p[ri]ori sua nota p[ri]mo albertus v[er]ba
cere talem distictionem q[uod] aliquid m[ot]u[m]
ri ut esse m[ot]u[m] m[ot]u[m] p[er] esse dupl[ic]i
m[ot]u[m] a sua causa s[ed] q[uod] facit m[ot]u[m]
esse m[ot]u[m] m[ot]u[m] et sic t[em]p[or]e m[ot]us am[ot]u[m]
tu quia p[ri]us et post[er]ius t[em]p[or]e et ap[er]t[ur]
to et a f[ut]uro t[em]p[or]e a sua p[ri]us et
m[ot]u[m] ab ip[s]o m[ot]u[m] t[em]p[or]e a sua sub
stantia quia m[ot]u[m] e[st] s[ecundu]m substantia
p[ri]us sicut p[ri]us d[icitur] e[st] et sic p[er] quo
t[em]p[or]e e[st] m[ot]u[m] m[ot]u[m] m[ot]u[m] nota s[ecundu]m
q[uod] eade[m] distictio p[er] alit[er] formari d[icitur]
aliquid m[ot]u[m] s[ed] esse m[ot]u[m] m[ot]u[m]
et dupl[ic]i m[ot]u[m] t[em]p[or]e et sic aliquid m[ot]u[m]
sunt a sua p[ri]us sicut aqua d[icitur] ut
am[ot]u[m] t[em]p[or]e quia illa aliquocirca
sup[er]ta constituit ip[s]u[m] Alit[er] m[ot]u[m] t[em]p[or]e
et sic aliquid p[er] d[icitur] m[ot]u[m] a sua
causa. Tercio nota q[uod] l[ine]a d[icitur] co
clusio sextadecima. Temp[us] e[st] m[ot]u[m] m[ot]u[m]
m[ot]us m[ot]u[m] q[uod] p[ri]us t[em]p[or]e m[ot]u[m]
am[ot]u[m] q[uod] t[em]p[or]e e[st] m[ot]u[m] m[ot]u[m] m[ot]u[m]
consequenter t[em]p[or]e p[er] diffinitionem illius
t[em]p[or]e m[ot]u[m] m[ot]u[m] a[ut]em p[er] i[n] l[ine]a q[uod]
p[ri]us post[er]ius t[em]p[or]e m[ot]u[m] et a p[ri]mo
a post[er]iori m[ot]u[m] nota d[icitur] i[n] l[ine]a
q[uod] m[ot]u[m] facit t[em]p[or]e esse m[ot]u[m] d[icitur]
sic intelligi q[uod] ad considerat aliquid

moueri m[ot]u[m] d[icitur] d[icitur] illig
m[ot]u[m] et sic m[ot]u[m] e[st] causa
m[ot]u[m] q[uod] ad e[st] t[em]p[or]e et sic mo
tus facit t[em]p[or]e esse m[ot]u[m] n[on]
d[icitur] m[ot]u[m] q[uod] p[ri]us et post[er]ius
m[ot]u[m] sicut causa p[ri]orib[us] et
post[er]iorib[us] t[em]p[or]e sit d[icitur] i[n] l[ine]a
q[uod] ad considerat corpus cele
ste esse m[ot]u[m] et esse moue
do h[ic] e[st] q[uod] aliquid
h[ic] m[ot]u[m] e[st] esse m[ot]u[m] et
mouebit[ur] cui[us] m[ot]u[m] adu[er]s[us]
siderat p[er] m[ot]u[m] celi. Seco
nota quo m[ot]u[m] sit substantia
t[em]p[or]e et quo sit aliquid s[ecundu]m
substantia p[ri]us d[icitur] e[st] se
te alit[er] m[ot]u[m] considerat
hic e[st] quia p[ri]us p[ri]us
illius p[ri]us i[n] qua albertus
ostendit quo t[em]p[or]e sit m[ot]u[m]
m[ot]u[m] m[ot]u[m] et d[icitur] sic. It[em]
alit[er] m[ot]u[m] considerat m[ot]u[m] qu[od]
e[st] t[em]p[or]e ut e[st] m[ot]u[m] reddet
qualitatem m[ot]u[m] et sic t[em]p[or]e
e[st] m[ot]u[m] m[ot]u[m] m[ot]u[m] t[em]p[or]e
em p[ri]mo qualitatis t[em]p[or]e p[ri]us
p[ri]us p[ri]us et substantia sue
et h[ic] t[em]p[or]e m[ot]u[m] et h[ic] e[st]
q[uod] d[icitur] aristoteles sup[er] i[n] quat
to p[ri]us q[uod] t[em]p[or]e m[ot]u[m]
m[ot]u[m] aut m[ot]u[m] e[st] i[n] g[ra]t[ia] m[ot]u[m] d[icitur]
m[ot]u[m] m[ot]u[m] m[ot]u[m] m[ot]u[m] aut m[ot]u[m]
m[ot]u[m] m[ot]u[m] b[er]n[ard]us b[er]n[ard]us
t[em]p[or]e m[ot]u[m] m[ot]u[m] ut m[ot]u[m] s[ecundu]m
eodem quo duo m[ot]u[m] m[ot]u[m]
accepta q[uod] p[ri]us p[ri]us alit[er]
qualitatis d[icitur] p[ri]us p[ri]us
m[ot]u[m] b[er]n[ard]us t[em]p[or]e n[on] m[ot]u[m]
m[ot]u[m] ultra duo s[ed] p[ri]us et post[er]ius

no d[icitur] i[n] l[ine]a

*temp[us] q[uod] m[ot]u[m]
m[ot]u[m] m[ot]u[m]
79*

no pmo

sz illa mltiores accipunt sedm
ptes ipius motus itota qua-
titate motus x sic pz quo tpe
nub su mesura sedm pns et
postius nota pmo hic v^o
dicit q hic pt cat cap tpe
sedm q tificat qtitatem mo-
tus x sic e nub mltius mo-
tus sedm q tificat motu h^o
ipe declant qz pmo tifi-
cant ptes tps quibz tifi-
catos tificat ptes motus
x hoc ipe cofumat p nro-
talem i quanto phisicorp q
d q tpe e m9 nub m9 aut
nub mlti e x sedm m9m9
m9m9 e bmarus si go to
e m9 nub tuc e bmarus
al duo x e ite demante tps
sicut de aliquibz duobus
m9m9 p rplm9 ob ptes
alicu9 magnitudis sicut etia
pus x postius i tpe m9m9
ob ptes motus mltius re-
plicata x go h^o d^o ipe pz
quo tpe sit mesura motus
x nub motus ~~Secdo nota q~~
~~h^o eliat coelasio septia~~
~~deca tpe e nub mltius motu~~
~~pbat sic qz tificat ptes mo-~~
~~tus h^o e nub mltius motu~~
~~sz tpe tificat motu i r~~
~~maior nota m9m9 pbat m~~
~~h^o ita illa rcom alberty~~
~~sic pcedit q pmo pait co-~~
~~clusiom sedm m9m9 tco~~
~~em9 pbatom ~~h^o ibi x sic~~~~
~~ipe est m9m9 ibi tificat~~
~~pbatom ibi x h^o e q dicit~~
~~aristoteles ~~Secdo x nota~~~~
~~q pmo tificat ptes tps~~

Secdo no

x qus tificatis ptes tificat motus
h^o dz sic mlti q ad pmo tificat
quatu sedm celu ul ptes celi mo-
ueat ul sint mote x opillis tifi-
cat tuc quantitate motus sicut ubi
gen ad pmo tificat qtitate solis
ul aliud corpus celeste moueat
i una horn ul i uno die x go h^o tifi-
ficato tificat qua duu aliq mole
sit motu si e me illud motu q
sol e motus iter illa pucta signata
x sic tificatis ptes motus celi q
vocat h^o tpe certificant ptes motu
mesurandi ~~Quarto nota ita istam~~
~~auctoritate aristotilis q tpe e m9~~
~~nub illa dz sic mlti q tpe mlti~~
~~m9m9 nisi duo qua duo e m9m9~~
~~m9m9 dmtas end no e nub sed~~
~~pncipiu nuu no go m9m9 can duo~~
~~sz duo pus x postius i motu x go~~
~~e m9m9 nub m9m9 sz bmarus~~
~~Secdo nota ibi unde tpe m9m9 ibi~~
~~albertus pait qexlu qua ista duo~~
~~sz pus x postius tps mltiores i~~
~~placata mesurant ob ptes motus~~
~~x e h^o q sicut aliqua duo sepius~~
~~iplicata m9m9 ul mesurant ptes~~
~~alicu9 dmtatis sedm ptes m9~~
~~m9m9 sic illa duo pus x postius~~
~~i tpe sepius iplicata mesurant totu~~
~~motu ~~Secdo ubi gen caput lignu~~~~
~~duoz pedu sicut vlna illa sepius~~
~~iplicata itegru paim m9m9 sicut~~
~~pus x postius i tpe iplicatu mlti~~
~~cies mesurant ob ptes motus qn~~
~~quatuqz pte motus data sz h^o h^o~~
~~pus x postius p totu motu qz e edo~~
~~ad mesurab x de corp9 celeste p~~
~~q mesurab x sic pz tuc quo tpe e~~
~~nub x mesura motus q expositu x~~
Et hoc etia patet q motus

hic est p^{ro}ta p^{er} illud p^{er} t^{em}p^{us} & c^{on}tinu^{um}
 sic p^{ro}bat albertus ostendit q^{uo}d t^{em}p^{us} sit
 m^ult^{us} motus hic ostendit p^{er} modum cor-
 relati^{onis} q^{uo}d n^{on} ead^{em} t^{em}p^{us} est m^ult^{us}
 motus & motus m^ult^{us} t^{em}p^{us} est d^{ic}t^{us} sic
 Ex h^{ic} p^{ro}bat q^{uo}d motus n^{on} p^{ot} esse m^ult^{us}
 t^{em}p^{us} p^{er} se s^{ed} p^{er} accidens s^{ed} sit causa
 t^{em}p^{us} q^{uo}d n^{on} est iⁿ t^{em}p^{us} s^{ed} causa effi-
 ciens. Nota p^{ri}mo v^{er}o d^{ic}t^{us} q^{uo}d h^{ic}
 motus sit m^ult^{us} t^{em}p^{us} ut p^{ri}us d^{ic}t^{us}
 est & t^{em}p^{us} sit m^ult^{us} motus h^{ic} est d^{ic}t^{us}
 s^{im}ode q^{uo}d t^{em}p^{us} est m^ult^{us} motus p^{er} se
 id est h^{ic} est p^{er} se t^{em}p^{us} est m^ult^{us} motus
 s^{ed} motus est m^ult^{us} p^{er} accidens id est h^{ic}
 est p^{er} accidens motus est m^ult^{us} t^{em}p^{us}
 8° nota ibi licet sit causa ibi
 s^{ed} p^{ro}bat obiectum q^{uo}d poss^{et} f^uisse aliquis
 p^{ot} d^{ic}t^{us} motus est causa t^{em}p^{us} g^o
 m^ult^{us} p^{er} se aut & c^{on}sequencia p^{ro}bat q^{uo}d
 p^{ri}us d^{ic}t^{us} ad h^{ic} iⁿ s^{ed} p^{ro}bat q^{uo}d n^{on} seq^uit^{ur}
 q^{uo}d motus n^{on} est causa iⁿ t^{em}p^{us} t^{em}p^{us}
 s^{ed} sola causa efficiens. Nota a^ut^{em} h^{ic}
 q^{uo}d d^{ic}t^{us} q^{uo}d motus est causa efficiens t^{em}p^{us}
 quia dup^{lex} est efficiens q^{uo}d est q^{uo}d est
 efficiens p^{ro}ducens & sic motus n^{on} est
 efficiens t^{em}p^{us} alia est causa efficiens
 p^{ro}ductu c^{on}servans & sic motus est c^{on}
 efficiens t^{em}p^{us} alia q^{uo}d quia d^{ic}t^{us} mo-
 ble mouet^{ur} ad esse est t^{em}p^{us} q^{uo}d n^{on}
 sunt motu. Sequit^{ur} aliud

preterea i motu no e id

hic est sept^{ima} p^{ro}ta illud p^{ro}bat et
 c^{on}tinu^{um} sic p^{ro}bat albertus osten-
 dit q^{uo}d t^{em}p^{us} sit m^ult^{us} motus hic osten-
 dit d^{ic}t^{us} m^ult^{us} t^{em}p^{us} & motu & d^{ic}t^{us}
 sic p^{ro}bat iⁿ motu n^{on} est idem ite-
 ratu manens iⁿ substantia n^{on} est esse est
 idem q^{uo}d illud q^{uo}d accipit est de motu
 n^{on} est p^{er}manens idem s^{ed} m^ult^{us} q^{uo}d est
 accipit de t^{em}p^{us} est p^{er}maneri idem iⁿ
 substantia & est loco iⁿuicem ueritate

iⁿ m^ult^{us} sic p^{ro}bat q^{uo}d est t^{em}p^{us} quia
 q^{uo}d passio motus & q^{uo}d men-
 sarit motu. Nota albertus
 v^{er}o d^{ic}t^{us} q^{uo}d motus differt a
 t^{em}p^{us} iⁿ h^{ic} q^{uo}d iⁿ t^{em}p^{us} ibi est iⁿuicem
 idem m^ult^{us} s^{ed} iⁿ substantia
 manens p^{ro}ta t^{em}p^{us} s^{ed} sic n^{on}
 est iⁿ motu q^{uo}d sit aliquid idem
 manens p^{ro}ta motu & t^{em}p^{us}
 t^{em}p^{us} c^{on}cludit d^{ic}t^{us} q^{uo}d sic p^{ro}bat
 quid sit t^{em}p^{us} q^{uo}d est q^{uo}d passio
 motus c^{on}metat^{ur} t^{em}p^{us} m^ult^{us}
 motu. Tercio nota dubitat^{ur}
 ut p^{ro}bat h^{ic} sit v^{er}um q^{uo}d iⁿ motu n^{on}
 manet idem s^{ed} iⁿ substantia
 p^{ro}ta motu & videt^{ur} q^{uo}d n^{on}
 q^{uo}d p^{ro}ta motu manet idem
 mobile g^o p^{ro}ta manet idem
 s^{ed} iⁿ substantia c^{on}sequencia
 tenet q^{uo}d mobile manet idem
 s^{ed} iⁿ substantia p^{ro}ta motu
 c^{on}sequens p^{ro}bat q^{uo}d p^{ri}us d^{ic}t^{us}
 opposit^{us} d^{ic}t^{us} albertus iⁿ l^{ib}ro
 ibi d^{ic}t^{us} q^{uo}d motus p^{ot} capi
 dup^{lex} d^{ic}t^{us} q^{uo}d mobile n^{on} c^{on}
 notando v^{er}um moueri & sic cer-
 tu est q^{uo}d manet idem p^{ro}ta t^{em}p^{us}
 motus ut p^{ro}bat iⁿ l^{ib}ro alio
 p^{ot} capi motus s^{ed} iⁿ q^{uo}d m^ult^{us}
 uet^{ur} id est latitudo motus &
 iⁿ illa latitudine motus m^ult^{us}
 est q^{uo}d p^{er}maneat idem p^{ro}ta
 motu & h^{ic} est ap^{er}t^{us} h^{ic} q^{uo}d mole
 est c^{on}tinue iⁿ alio & iⁿ alio loco
 & c^{on}tinue app^{ro}quat t^{em}p^{us} ad
 q^{uo}d q^{uo}d illa app^{ro}quat c^{on}tinue
 cor^{re}spond^{et} alia & alia p^{er} la-
 titudis motus & sic d^{ic}t^{us} iⁿ l^{ib}ro
 d^{ic}t^{us} alberti iⁿ l^{ib}ro 3° nota
 q^{uo}d illa l^{ib}ro eliat^{ur} c^{on}clusio
 octauadecima h^{ic} motus & t^{em}p^{us}
 differunt illa p^{ro}bat^{ur} sic iⁿ t^{em}p^{us}

motus differt a:
 t^{em}p^{us}

no
 iⁿ motu manet
 id s^{ed} iⁿ substantia

no

no

no

no

continue e vnu & de nuc maneb
 p totu tpe in motu aut omo
 aliquid vnu & de maneb pto
 tu go tpe & motus differunt
 consequenter pbat q sic differ
 re e aliqua. afferre nms p
 ilia. Quanto nota d. i. lra
 q nuc i tpe e loco vnitatis
 i nro h. d. sic intelligi q sic
 i nro vnitatis mltiores repliat.
 & sic p aggrag. vnitatu constatu
 it nms sic etia de nuc sedm
 substantia i tpe mltiores repli
 catu sedm ymaginacionem suam
 constituit substantia tps aditeller
 tu pub dictu. Quanto nota q
 conclusio sit qd passio motus
 & quo mesurat motu pub den
 est sequit lra

SED NOTA q nuc

hic e octava pb illius pbs &
 terminat sic pub albertus of
 fedit quo tpe & motus habe
 ant se ad invicem hic mo pot
 distinctiones de nuc quo accipit
 & dividit i tres. na pmo
 pot una distiaon de nuc
 sedm mltitudinali mptet con
 put nuc i tpe ad punctu m
 linea tto declarat vnu sup
 positu q supponit ista copo
 tio sedm ibi & nota tta ibi
 duobz ante pma adhuc divi
 dit. pmo pot una distiaon
 de nuc sedm alia & si quis
 vellet pmo d. sic & nota
 q nuc duobz modis accipitur
 ut d. ab invicem supple i sep
 methare sue sz p nuc de
 de substantia tps de quo den
 est & nuc significato subd
 & illa dup. accepto suple

nuc ptedet. id e accipit ad similitudinem
 ad similitudinem puncti ponam q
 p possibile sit punctus fluxus p linea
 punctus ille fluxu suo continue facit
 lineam successivam q permanet no
 hz i pbs q m qua linea substantia
 no hz i aliqua n substantia puncti sz
 etia bn hz altera sedm q puaon
 hic ut ibi m loco longitudie ad ut p
 & cu isto puncto similitudinem hz nuc q
 e substantia pb & hno f accipit q
 nuc tps subdit sz d. i mathematicis
 longitudo e punctus terminus & cu
 opposito similitudinem hz nuc sedm
 q e tms tps sz no tms actu sz
 i copacoe ad intellectum ut ad aliq
 motu nota pmo q quo albertus
 fecit mltitudinem de nuc q sit substan
 tia tps hic tpe pot una distiaon
 de nuc & ut sedm ab invicem i sep
 methare sue nuc caput dup. vno
 pmo q e substantia tps de quo p
 den & h. vocat nuc fluxus. Aliud
 e nuc significatu ab invicem. Sed nota
 aa illa lram & illa dup. accepto
 ibi declarat illa distiaon p quada
 ymaginacione de puncto m linea & ut po
 nat p impossibile q aliquis punctus
 fluxu continue constituat una linea
 successivam tuc talis linea no hz ali
 qua substantia nisi punctu & ut est
 vna & idem sedm substantia p tota
 lineam fluxus unde licet dup. de
 i spuat pte pte & posteriore linee
 sicut etia e de nuc fluxu q p p
 fluxu suo constituat tpe continue
 sedm ymaginacionem alberti & e substantia
 tps ut pub den e & manet vna & de
 sedm substantia licet uaret sedm esse
 id est sedm rationem sedm q pub et

postius
 distiaon
 h. i. m
 ut sed
 imat
 e aliquid
 h. i. m
 tpe v
 ptes q
 ad invicem
 nota d
 ymagin
 i eodem
 i. i. m
 b. i. g
 t. i. m
 i media
 mediet
 mobile
 duab
 tu esse
 & tuc h
 signatu
 ble & m
 pbs p
 fore &
 tre q
 tunc u
 ens m
 p m m
 & i alia
 tabus
 continue
 nuc e
 albertu
 cu e
 consider
 the. i. m
 g. i. m
 cu go
 rat a
 p. m. m
 lineam

postius ipse q[ui] p[er] p[er]ceptu[m] p[ri]ncipii p[er]tis
distinctionis. Tercio nota ad illa l[ine]am
si in i[n] mathe[m]atica longitudine ibi dedit
rat[io]nem s[e]c[un]d[u]m m[od]u[m] a[n]t[er]ior[em] d[ic]t[um] q[uo]d sicut
i[n] mathe[m]atica longitudine id est i[n] l[ine]a
e[st] aliquis p[un]ctus t[er]m[in]us qui signatus
fuit l[ine]am ut e[ss]et p[ar]te[m] et sic est e[ss]e
ipse unu[m] n[un]c signatu[m] ab alia s[ed] fuit
p[ar]te[m] q[ui]bus s[e]c[un]d[u]m h[oc] n[on] e[st] actu s[ed] i[n] co[m]p[ar]at[i]o[n]e
ad aliam ut ad aliqua[m] motu[m]. Quarto
nota de isto n[un]c signato m[od]o e[st] plus
ymaginatu[m] nisi q[uo]d alia n[on] p[er] co[n]siderat[i]o[n]e[m]
i[n] eode[m] p[er]transisse aliqua[m] p[ar]te[m] spa-
c[i]i co[n]siderat[i]o[n]e[m] n[on] i[n] t[er]m[in]o illius spa-
c[i]i s[ed] i[n] p[ar]te[m] ponat[ur] q[uo]d aliq[ui]s mobile[m] debeat p[er]
transire aliq[ui]s spa-
c[i]u[m] i[n] una hora ita q[uo]d
i[n] medio i[n] sp[ati]o illius h[or]e p[er]transierit
medietate[m] illius spa-
c[i]i t[un]c q[ui] hoc
mobile[m] attingit p[un]ctu[m] co[m]mune[m] illas
duas medietates spa-
c[i]i t[un]c h[oc] muta-
tu[m] esse i[n] sp[ati]o medietatis p[er]transire
et t[un]c h[oc] m[od]o mediu[m] h[oc] d[ic]t[um] n[un]c
signatu[m] iter m[od]o alia s[ed] i[n] p[ar]te[m] mo-
bile[m] et n[un]c magnitudinis p[er]transire et sic i[n]
sp[ati]o signatu[m] e[st] t[er]m[in]u[m] p[ri]ncipii medietatis
h[or]e et h[oc] m[od]o albertus cu[m] d[ic]t[um] i[n] f[ine]
l[ine]e q[uo]d n[un]c n[on] e[st] t[er]m[in]u[m] i[n] co[m]p[ar]at[i]o[n]e ad
aliam ut ad aliqua[m] motu[m] s[ed] n[un]c flu-
ens m[od]o aliud est n[on] alia co[n]siderat[i]o[n]e[m]
n[on] mobile[m] p[er] quolibet i[n] sp[ati]o esse i[n] alio
et i[n] alio loco et sic co[n]siderat[i]o[n]e[m] o[mn]ib[us] co[n]siderat[i]o[n]e[m]
tabus m[od]o d[ic]t[um] illius motus
co[m]mune[m] et sic d[ic]t[um] t[er]m[in]u[m] et sic p[er] i[n]telligi q[uo]d
n[un]c e[st] substantia p[ri]ncipii. Quinto nota
albertus d[ic]t[um] ponam[us] p[er] impossibile n[on]
e[ss]e e[ss]e possibile q[uo]d p[un]ctus sit substantia
co[n]siderat[i]o[n]e[m] l[ine]am n[un]c ymaginat[ur] ma-
th[em]aticu[m] s[ed] solu[m] albertus p[er]tinet p[er]tinet yma-
ginatione[m] faciliore[m] illis distinctionib[us] non
e[ss]e p[er]cepta p[er]cepta q[uo]d ita s[un]t s[ed] ut se-
c[un]d[u]m addisces ut p[er] s[e]c[un]d[u]m p[er]cepta et
p[er] mathe[m]aticam longitudinem ipse i[n]telligit
l[ine]am q[uo]d ipse mathe[m]aticu[m] d[ic]t[um] co[m]poni p[er]

punctis alia q[ui] dicit[ur] et tacta p[er]
p[un]ctus sequit[ur] l[ine]a

Si quis uellet d[ic]t[um]

hic albertus p[er]tinet s[e]c[un]d[u]m dist[inctionem]
com[un]em de n[un]c et d[ic]t[um] Si quis uel-
let distiguere s[e]c[un]d[u]m n[un]c debe-
ret q[uo]d n[un]c q[uo]d e[st] substantia p[ri]ncipii
d[ic]t[um] p[er] m[od]o m[od]o et d[ic]t[um] m[od]o
quasi n[on] p[ri]ncipii n[un]c aut[em] q[uo]d
e[st] t[er]m[in]u[m] p[ri]ncipii i[n]tinet p[er] n[on] n[on] n[on]
illius n[un]c nota albertus d[ic]t[um] n[on]
d[ic]t[um] Si quis uellet d[ic]t[um] p[er]tinet
distinctione[m] de n[un]c p[ri]ncipii abutere
q[uo]d dist[inctionem] id est p[er]tinet ipse
p[er]tinet d[ic]t[um] q[uo]d n[un]c e[st] substantia
i[n] p[ri]ncipii quasi n[on] p[ri]ncipii q[uo]d n[on]
p[ri]ncipii s[ed] co[m]mune[m] fluit ut p[ri]ncipii
d[ic]t[um] est s[ed] sicut n[un]c signatu[m]
p[er]tinet uacari s[ed] n[un]c n[on] nota n[on]
illo n[on] obstat n[un]c signatu[m]
p[er]tinet uacari m[od]o q[uo]d e[st] t[er]m[in]u[m]
p[ri]ncipii i[n] p[ri]ncipii sicut capro h[oc] p[er]
f[ine]s n[un]c signatu[m] h[oc] e[st] t[er]m[in]u[m]
p[ri]ncipii et e[st] p[ri]ncipii futu[r]u[m] e[ss]e
p[er]tinet uacari m[od]o p[ri]ncipii n[on]
q[uo]d n[on] obstat illa diffinitio[n]e[m]
ad h[oc] unu[m] illor[um] t[er]m[in]u[m] cap[er]e
i[n] differet[ur] et alio s[ed] n[un]c p[ro]
i[n] p[ri]ncipii et ego sicut b[er]n[ardus] p[er] q[ui]to
p[er]cepta et d[ic]t[um] locis ubi
loquit[ur] aristoteles de h[oc] d[ic]t[um]
Et nota q[uo]d p[un]ctus

Et nota q[uo]d p[un]ctus

hic albertus p[er]tinet co[m]p[ar]at[i]o[n]e[m]
ad m[od]u[m] p[un]ctus et n[un]c p[er]
n[on] co[n]uenientia[m] et d[ic]t[um] et d[ic]t[um]
sic et nota q[uo]d p[un]ctus ad l[ine]am
et n[un]c ad t[er]m[in]u[m] i[n] quibusda[m] s[ed]
se h[oc] et i[n] quibusda[m] u[er]o diffinitio[n]e[m]
subdit de t[er]m[in]u[m] et co[m]mune[m]

n[on]

n[on]

n[on]

n[on]

q² admodum filii se h³ sed m²
essentia non est et substantia
no h³ se filii q² punctus no
facit linea neq³ fluxus neq³
no fluxus s³ nunc fluxu suo
facit t² ut d² est et no punctus
no e substantia linee no
p²mo q² quo albertus i² exem-
plo p²oris l²e copauit nunc
ad punctu q² q² adde² ostend²
quo nunc et punctus differunt
et quo conueniunt ut d² q²
nunc m² t² et punctus i² linea
i² aliquib³ h³ se filii et i² aliquib³
diffiliu habet se e² filii i² hoc
q² punctus no cotinuat substantia
sicut punctus fiat p²es
linee na nunc signatu fiat et
cotinuat p²es t²is s³ habet
se diffiliu m² h³ q² punctus no
cotinuat substantia et essentia
linee fluxus n²on fluxus
sicut nunc fluxu suo copauit
substantia sicut p²us dictu e
Sed nota q² solia p² elia co-
clusio non adde² s³ h³ punctus
i² linea et nunc i² t²pe aliquant
conueniunt et aliquant differt
s³ punctus et nunc sicut h³mor
i² et maior nota q² n²on mor
p²ont i² l²ia Tercio nota q²
punctus emat et cotinet linea
q² capiat linea linea et sig-
netur punctus e²us medius
t²ut s³dm ymagin² mat² q²
ille punctus cotinuat illas
duas cotinetes linea q² est
fi² q² n²on e²us et e²us t²iat
illas duas medietes quia e
t²im² ut²q² ut p² q² d² m²
p²dicamentis ad d² q² p²es li-
nee coplant² ad quere² fi²

ad punctu Tercio nota q² punctus no co-
tinuat substantia linea h³ s³as p²
q² linea e² q²da diuisibile s³dm logi-
tudinem et punctus e² q²da i² diuisibile
diuisibile ante no copont² q² i² diui-
sibilib³ ut p² s³exto p²hy sic² s³ di-
ces tu sic e²ia t²pe e² v²nu cotinuu
diuisibile et ad h³ copont² q² n²on m²
diuisibilib³ sicut sequens d² q² d² h³
duo q² t²pe copont² q² n²on h³ solia e²
p²ymagin²at² et no e² sic i² intelligedu
q² t²pe sit v²nu cotinuu p²manes q² co-
ponat² q² i² diuisibilib³ nunc s³ sola
ymagin²at²oe d² h³ ut p²us d² q² est
Sed nota dubitat² ut² punctus sit
substantia linea et arguit² q² sic linea
nichil aliud est nisi puncta i² puncta
sunt substantia linea consequentia t²
aut p²bat² q² ubiq³ i² linea e² punctus
q² linea nichil e² nisi punctus conse-
quentia t² aut p² i² ductie d² p²at²
illud d² albertus i² l²ia d² d² co
punctus no e² substantia linea Ad illa
rationem dico q² arguit² linea nichil
aliud e² nisi punctus nego h³ h³ et ad
p²ba² ubiq³ i² linea e² punctus igit²
linea nichil e² nisi puncta nego co-
sequens et duas p²oes ubiq³ i² linea
e² punctus illa p² i² ductie Sed punctus
no e² m² linea ubiq³ q² sic h³
sequitur q² linea nichil esset nisi
puncta Sequit² l²ia

Quintus autem q² punctus

hic albertus declarat supposito d²
res d²ixi² autem q² punctus i² cotinuu
do et e²ia emando q² i² aliq² filii se h³
q² m² linea e² ac²ipe duo emand
actu s³ aduena p²bat q² nunc no est
t²ans actu i² t²pe eo q² no e² i² cor-
rup² t²is s³dm natura s³ s³dm

intellectum in aliquid secundum copiam ad aliquem motum
 tractum sicut punctus continuus est principium
 et finis et ideo quibus utitur punctus continere
 bis utitur eodem et ideo quiescere accidit
 hoc est si motus sit super lineam utaque
 mobile utitur puncta continere nunc tempore
 in ratione finis ad predictam magnitudi-
 nem et ita utitur eo in motu esse quod
 motus secundum motus non est in fine alicuius
 magnitudinis ut patet sexto physicorum
 Si autem utitur eo in ratione principii et
 utitur eo in ratione principii ut postquam
 motus in sequenti magnitudine et quicquid
 utitur puncto utitur eo in nunc sicut utitur
 puncto id est utitur eo in duobus nunc secundum
 terminos duos nunc est tempore medium igitur
 ut nunc quo utitur eodem puncto ut fiat
 et principium est tempore medium et ideo est
 quies et hoc est quod dicit philosophus quanto
 physicorum quod quod mobile uno puncto
 ut duobus utitur id est quiescere accidit
 est igitur difficultas quod punctus continuus
 aut qui est in linea bis accipitur ut
 finis et ut principium utaque quod nichil est
 medium sicut nunc nunquam potest accipi ut fi-
 nis et ut principium utaque quod nichil est me-
 dium sicut nunc nunquam potest accipi ut finis
 et principium nisi erant tempore medium
 Nota autem hinc quod albertus in super
 ponit quod nunc et punctus aliquo co-
 ueniunt sicut in ratione et continuando illud
 suppositum hic declinat et vult dicitur
 licet punctus et nunc coincident in ratio-
 ne hoc est et diuisimode quod in linea potest
 assignari duo puncta actu lineam conti-
 nuam et ab eadem dicitur quod in tempore non sit
 sicut capere talia duo nunc et in actum
 actu sicut solum secundum ymaginacionem et in
 intellectu in copiam ad aliquem motum
 tractum sicut idem punctus est terminus et
 principium et hoc est vnde de puncto continere
 et ideo quod mobile utitur puncto conti-

netis necesse est ut utatur esse
 in punctu magnitudinis pertransire
 eo bis sicut talia sicut magni-
 tudinis pertransire tunc hoc omni-
 tatem esse in punctu magnitudinis
 pertransire et non mouet quod in
 fine alicuius magnitudinis non
 est motus sicut mouet esse ut
 patet sexto physicorum et quod vult
 ut ista puncto talia puncto
 magnitudinis pertransire tunc
 erant non mouet sicut in tempore mo-
 uetur super longitudinem se utitur
 eodem puncto utitur eo in duobus
 nunc in terminis autem duo nunc
 cadit tempore medium et ideo tempore
 quiescat et hoc est quod dicit aristoteles
 tales in quanto physicorum quod
 mobile utitur eodem puncto bis
 contingit quiescere ille ergo bre-
 uis intellectus licet quibus
 licet punctus et nunc sicut se
 habeat in hoc quod utitur et tunc
 in hoc diuisimode et punctus
 quod punctus est terminus actu nunc
 autem non est actu sicut solum
 secundum ymaginacionem in copiam
 ad motum et ideo est quod non est ali-
 qua in tempore tempore Nota
 quod albertus dicit in libro in linea pos-
 sunt capi duo puncta actu ter-
 minanda hoc est in punctum opionem
 mathematicam quod tempore punctus pos-
 possunt quia mathematicus
 sic diffinit lineam lineam est
 longitudo secundum latitudinem cuius
 extremitates id est terminus sunt
 duo puncta philosophice et
 loquendo nulla linea tunc par-
 tib (Tercio nota dicit quod in
 tempore non sunt duo nunc actus.

diffinitio lineae

inmanca s; s;dm intellectū h; d;
sic itelligi q; nūc nichil aliud
est nisi qū aīa cōsiderat ipm
mobile i diuisibilitate remanere
itē magnitudinem ptransitūmag
tudinem ptransitūmag aīa dīco i di
uisibilitate nō q; sit i diuisibile
s; q; e qā ptransitūmag tūb aīa
nō ē pōne s; duo nūc tūm
manca actu duas ptes tūb
sicut duo pūcta inmanca du
as ptes linee q; sit fiet m
terruptio itpe s;dm totū h;
ē s;dm intellectū cōpante mo
ble ad aliquā motū tūfactū
ut ad spaciū ptransitūmag
to nota q; dicit pūctus cō
tinuans ē pūctū et fūm
h; d; s; sit ymaginari capiat
una linea et capiat pūctus
medius q; s;dm mātgeō cō
tinuat illas duas medietes
linee ille pūctus ē tūm pte
tis medietatis et ē pūctū
et tūm i ualib; medietatis
sequētib; et sic idē pūctus est
tūm et fūm i spū diuisiū
pūctū linee et sic mobile q; ut
ipō utit ipō b; q; ymagiet
q; una mūsa moueat sub
linea qū illa uenit ad istū
pūctū tūc ē itio pūme me
dietais et sic h; mutatu ē
i spū pūme medietatis et cā
ē i pūctū pūde medietatis
et sic mūpū moueri linee ipā
utit eodem pūcto cōtinuere h;
~~pūctū i ualib; fūm sup se~~
cūdu medietatem et sic cōpat
ad diuisas medietates line ipā
utit eodem pūcto cōtinuere h;
semel i ualib; fūm semel i
ualib; pūctū et h; ē solu se
cūdu intellectū cōpantem

mobile ad diuisas medietates et sic d;
itelligi q; d; mātgeō q; quāq; mobile
utit pūcto cōtinuere utit eo b; Ter
cō nota dā illā auctoritatē pūcto
physicorū q; d; q; i tūm magnitudi
nib; nō ē motus s; mutatu esse
illius ratiō est q; tūm magnitudines
sūt i diuisibiles sicut pūctus ē ter
minas linee linea ē tūm supfi
aci sup i diuisibile aut nō nūc p
esse motus q; motus h; pūctus et
postūb a pūctū et postūb magnitudi
nib; sicut pūctus dictū est et g; mō
tūc nō mouet s; h; mutatu esse
Quāto nota d; q; quāq; mobile utit
pūcto utit eo i pūctū h; d; sic itelli
gi q; qū aīa itelligit mobile i pūctū
to ut itio magnitudines tūc nō
cōsiderat ipm moueri s; i diuisi
se habet et uocat nūc nota etā
d; q; iter q;lib; duo nūc ardet tpe
mediū h; d; s; itelligi q; aīa nō
pū ipm mobile cōsiderare nūc i di
uisibile esse i una pte magnitudi
et postea i alia nisi moueat qā
tūctū mobile de una pte ad
aliā ē motus s; autē motus ē
itpe g; iter duo inmanca nūc id
ē tales duas cōsideratōes aīe ardet
tpe mediū q; ē mēsuā motus iter
mediū Quāto nota dā auctoritatē
aristotilis quarto physicorū ubi d;
q; qū mobile utit eodem pūcto b;
cōtingit quiesce h; d; s; itelligi q;
si una aīa cōsiderat b; ipm ipm mo
ble sup eodem pūcto tūc cōtingit q;
se pūctū sit qālin q; quāq; mo
ble utit pūcto utit ipō i nūc g; si
utit ipō b; utit ipō i duobus
nūc g; iter illa duo nūc illa cōse

quædam est plana linea tunc ultra utitur
ipso in duobus nunc ergo iter illa duo nunc
cadit tempus medium consequens primo quia
iter quibus duo nunc cadit tempus medium
ut ergo in illo tempore motus est ut quæritur si
quæritur habet. propter hoc. Si autem ergo motus
est tunc duo nunc est super eodem puncto quod est
contra caput consequens a tunc autem per hoc quia
mobile quod movetur localiter non manet co-
tinuè in eodem loco ergo conclusio nota. Tunc
illa linea est diffinitio ibi. Tunc claudit
principale in tunc hinc quod licet punctum et
nunc commutentur hinc tunc est diffinitio quia
punctus commutatur potest esse principium
et finis nisi mediet tempus

Et nota quod substantia

hic est nota et ultra pericula illius peris
in qua albertus invenit quodam dubium et
dicit sic. Et nota quod substantia dicitur
unum quod quid est esse et sic nunc non
est substantia tempus et divisibile non est sub-
stantia divisibilis. Alio modo illud dicitur esse
substantia quod est res et sic bene potest esse aut
quod indivisibile substantia in divisibilis. Sed tunc
divisibile ab alio erit et sic nunc est substantia
tempus cum esse tunc est affluens unum in
deprito in futuro. Nota primo in linea
dubium quod albertus invenit in tunc redit
in cadit sic per hoc dicitur quod nunc est sub-
stantia tempus aliquis forsitan dubitatur
quod potest hinc esse tempus et divisibile nunc
autem in divisibile in divisibile autem non
est substantia divisibilis illud puerit
per aliam diffinitionem et tunc dicitur quod hinc non
substantia dupliciter accipitur unum modo per hoc
quod quid est esse id est per illo aquo sunt
diffinitio quidam tunc et tunc aliter
sicut forma ut materia et sic nunc non
est substantia tempus nisi aliter in divisibile
est substantia divisibilis. Alio modo dicitur
substantia illud quod est res per hoc et sic
indivisibile potest esse substantia in divisibilis

licet tunc illud in divisibile habeat
rationem divisibilis ab alio. Sed
nota quod per illud illud hinc et
predens quod motus tempus nunc
idem in substantia isti tunc significat
eandem rem quid motus sig-
ficat aliter distinctum in mobili
per quod illa motus motus mobile
tempus in substantia significat eandem re-
divisibile tunc rationibus quod dicitur mo-
bile secundum se consideratur. Sed dicitur
motus quod movetur. Sed dicitur tempus
quod nunc aut consideratur move-
ri quod tempus est prius et posterius
motus nunc ab alio. Sed dicitur
nunc in quatuor aut consideratur
nunc in aliquo situ in divisibiliter
id est non moveri. Sed dicitur
tunc tunc dicitur prius quod corpus
esset tempus et quod aut esset tempus
duo quod quod aut nunc motus
tunc tunc aliter et tempus. Sed aut
nunc dicitur tempus effectus quia efficit
tempus quod posito si non esset
aut nunc motus non esset tempus
ergo hinc tunc per formaliter distinctum
quod in substantia potest dupliciter considerari
seu capri unum modo per hoc cono-
tato ut sub ea ratione quod in
substantia et sic non est tempus nisi substantia
tempus et hinc notat albertus in
linea quod quid erit esse. Alio
modo potest capri per principalem re-
significato et sic in substantia est
substantia tempus ut in dicitur et
quod eandem res quod est tempus que
est tempus sic intelligitur distinctum
hinc et sic potest intelligi multa
propter hoc de tempus prius posite
quod sic nunc sit substantia
tempus et sic de aliis. Nota non

¶ dicitur qd tpe e diuisibile a fluxu
nunc apertio i futurum sic dicitur intelligi
q nra ad considerans ipm mo
ble i una pte spaci & postea
alia ipm indicat esse motu
ois motus autem diuisibilis &
successus qd mensurat & mutat
istud motu diuisibile & h^c est
no tpe diuisibile. ~~¶ nota~~ albertus
frequenter mysta ptecula qd
emplificat de motu locali
quo mensurat tpe pte h^c q
ipe e pmo motu & ead qd
melius apparet mysto qua m
alio suo no intelligeda est de
alys motibz sz alteracois aug
mentacois q ead mensurat
tpe capiendo m alteracois qua
litate acqieda locu spaci m
motu locali & i augmentacois
quantitate acqieda & applica
t^r exempla sub posita de
motu locali ead ad illos
motus sequit^r hnd alia

Restat dicere quid sit

hic e scda ps principalis apli
iqua Albertus cotinuat se
ad pcedere sic qus opesat q
sit tpe hic ostendit albertus
quid sit esse m tpe & diuidit
quia pmo pnt una distacois
sz q mois aliquid d^r esse m
tpe d^ro subdit alteru mem
bru ibi & h^c cotigit duobus
mois ad h^c diuidit^r pmo m
cidit scdo psequit^r ibi ad h^c
sciedu d^r sic restat dicere
quid sit esse m tpe & dicit
pmo no aliquid d^r esse i tpe
ut i subiecto & sic passioes
tpis sit i tpe ut logu breue
multu & paucu subdit scdm
modu dices d^ro no aliq

e i tpe sicut q e substa^r tps subd^r
icomo dices aliquid e m tpe sicut
& sic nunc signatu est i tpe subdit
quarto mo e aliquid i tpe simpliciter
ut e i mo & h^c tpe ut pte tps me
fuit^r nota pmo ad pmo liron q
id dicit q sit tpe mo no dicit quid
res sit m tpe & pnt talem distacois
q quadruplicat^r aliquid d^r pmo no e
aliquid i tpe sicut i subiecto sicut pas
sioes tps & h^c no d^r intelligi sic q ali
que passioes sit nalu^r m tpe sz loy
calit^r sic q sit aliqui tmo qui veri
fuit^r de h^c tio tpe psonalit^r capto
tanqua ppa passio de suo subiecto si
isti tmo logu breue multu paucu
& go loyaltit^r sit i tpe dicit ibi scdo
pnt scdm modu essedi i tpe & e q se
cudomo aliquid d^r esse m tpe quia
e i pba tps quo h^c sit intelligeda
dcm d^ro nota ibi posita ibi pnt tmo
modu & d^r icomo aliquid e i tpe in
qua tri i tmo dicit ibi Quarto ibi
pnt qtu modu & e talis q quanto
illud e i tpe q mensurat tpe ut p
bz tps & sic motus e i tpe & h^c vo
cat^r comut^r esse i tpe d^ro nota
q ille passioes breues tpe paucu
logu & sit passioes ut p3 qto
physicorp de tpe ubi d^r q velox &
tandu no sit passioes tps sz multu
& paucu Et d^r Cometrator ibidem
q tpe coponit^r q dualy quantitatibus
cotmua & discreta i tmo quantis
cotmue copetut sibi ille passioes
multu & paucu sz dices quid est
h^c dcm q tpe e copositu q quanti
tate cotmua & discreta d^ro q co
metator metel aliquid no nisi q tpe
dup^r p^r considerat^r uno no q pnapys

signatus p motu ul mobili a sic e qua
titas continua Alio mo p suo connotatio
ul p esse q hz ab aia a sic e qua
tas discreta q e nris p roris et
postioris motus Quarto nota tunc
a scdm modu a scdm rei veritatem
idem nuc est signatu a flucub
hz cu sut diuisoru aiaom scdm q
aia ipm mobile diuisimode considerat
Quinto nota aristoteles quanto phy
sicos potit alia distiaom de hz q
esse m tpe a d^r q aliquid e i tpe
iplicat dno mo q e i tpe ut e qu
tpe est Alio mo e i tpe q aliquid
tpe Tertio mo e i tpe q mesurat
tpe a illa distiaom conuenit cu ista
Sequit^r lra a hz cotigit

Et hoc cotigit duobz mo

hic e scda p illius pte i qua al
bertus subdistiguit alteru mebru
sub distiaom a diuidit m duo pmo
potit distiaom scdo de clauit mebr
distiaom ibi absolute a illa i duo
scdm q de clauit duo mebru scda
ibi p copation pmo d^r sic a hz coti
git duobz moibz scz mesurat tpe p
pibz tpe tpe absolute p copation
Subd^r absolute adhuc duobz mo
ibz scz p pibz a postibz p pibz est
i tpe motus a mobile scdm q e m
motu id e scdm q mouet^r p pibz
ques a quesies scdm iplicatur
ad motu Subdit p pibz esse m tpe
d^r adhuc duobz modibz scz toto tpe
mesurari a p se tpe mesurari to
to tpe sicut motus reli p se tpe
sicut alij motus Nota pmo ita
lram subdiuidit hic quartu modu
essendi i tpe a sicut quartus modus
q illud e quanto i tpe q mesurat

tpe p pibz tpe hz ante co
tigit dup^r absolute a p co
pation suple actus Qdo
nota ibi absolute ibi de
clauit illud mebru q illud
d^r ee m tpe absolute a sub
diuidit illud mebru a dicit
q absolute sit aliquid esse
i tpe e adhuc duobz modibz
scz pibz a postibz pibz m
tpe e motus a mobile scdm
q mouet^r q hz pmo a p
cipalit^r mesurat tpe Qz p
postibz e i tpe ques a qui
esies scdm q ifertur ad
motu Tertio nota ibi p pibz
ibi sub diuidit alteru mebru
a d^r q aliquid esse m tpe
p pibz e adhuc duobz mo
ibz pmo mo e iste motus p
pibz i tpe qui mesurat to
to tpe sicut motus reli
Alio mo isti sut p pibz i tpe
qui mesurant pibz tpe
sicut alij motus i feriores
Quarto nota aliquid esse
i tpe p pibz a aliquid p po
pibz hz d^r sic intelligi q de
aliquo tmo psonalit^r sup
ponere pibz nali^r verificat^r
e esse m tpe a p postibz
sicut de hz tmo motus pso
nali^r capto pibz verificat^r
esse m tpe quod de hz tmo
ques nota dubitat utz
ques sit m tpe a arguit^r
q no tpe e qd passio mo
tus go no copetit queti
consequetia tenet q qd
passio verificat^r conuenit
de subiecto suo antedeb p9

est positum per albertum. Oppositum
dicit albertus quod nota quae-
tem esse in tempore intelligitur. Dicit
vero modo quod per se et sic nihil
est in tempore nisi motus. Unde quod
non potest sentire motum non audi-
ciet tempus sicut dicit aristoteles
in quarto physicon de quibus-
dam dormientibus piscibus et
sic quibus non est in tempore sicut
beatus probat ratione. Alio modo potest
sic intelligi quod aliqua quibus
mensurant tempus inferendo ad
aliquid motum qui mensurant
tempus sicut ubi gerit aliquibus
pones se dormitum in meri-
die et dormiens usque ad ve-
spas indicat se quiescere per
duas vel per tres horas. Quod
quod videt sole tantum tempus per-
fisse quod dicitur in libro quod quiesces
est in tempore secundum quod inferitur
ad motum. Sexto nota et dicitur quod
celum mensurat mensurant. toto
tempore hoc dicitur sic intelligi quod tempus
non precessit motum celi ut se-
quitur motum celi. Quod si motus
celi esset unus alius motus
et per consequens alia nullus motus
videtur et per quod nullus tempus
et ergo totum tempus ad equatur
motu celi si alij motus me-
surantur per tempus hoc est
quod ob alij motus per motum
celi sunt temporales et ergo non
mensurant toto tempore sed per
eius correspondere sequitur. **lib.**

Comparationem vero

per albertum declarant secundum
mobilem distinctionis. Sed quid
sit esse in tempore per comparisonem

et dicitur in tres secundum quod ponit triplicem
modum essendi in tempore per comparisonem
secundum ubi aut illud quod comparatur etiam
ubi aut itaque primo dicitur sic per comparationem
ne visum esse in tempore dicitur et tribus modis et
subdividit illud quod comparatur in mobile
secundum esse et posse et agere. Si comparatur
ad rem mobilem secundum durationem
excellencie etiam in anima per se et sic dicitur.
Deus fuit deus et deus est sensus
etiam est ut dicitur jeromus deus fuit
id est nunquam desinit deus est id est
nunquam deest deus est id est per se
Nota ad hanc quod per comparisonem est in tempore
nihil aliud est nisi quod comparatur aliquid
quod per se non est in tempore ad aliquid quod est in
tempore et sic est maxime loquendo dicimus
ipsum esse in tempore et hoc est tripliciter secundum
quod explicat per si talis comparatio aut
est illud quod sit comparatio in mobile
secundum esse id est secundum actum et secundum
esse id est secundum potentiam et secundum pos-
se id est secundum potentiam et secundum agere
id est actum eius non est in tempore sed non comparatur
ipsa ad aliquid rem quod est in tempore et sic
verificamus de ipso verba in portu ad
ferrebas tempus sicut deus est mobilis
secundum esse et secundum posse et secundum agere
et aliquid accedit secundum durationem aut
quod sit ita ipsum et quod ipsum et eius esse
comparatur ad res temporales mobiles et mu-
tables si tunc dicitur tales appones deus
fuit deus et deus est unde accipit
de illa verba sic secundum quod connotat
dicitur tempus sic tales appones essent
falsae si tamen ad bonum dicitur sic intelligi
ut dicit albertus auctoritate de
rationi si deus fuit id est nunquam de-
sinit et ut per se lib. Secundo nota quod

in mobilis secundum esse et posse h. p. i. m. l. b. s.
 auctoibz comenatoris et aristoteli i. b. r. e. s. i. o.
 primo metha. et octavo physicoz et p. t.
 p. b. a. r. i. t. o. s. i. c. i. l. l. u. d. q. d. e. a. c. t. u. s. p. u. i. s. s. i. o.
 h. e. n. t. i. o. n. i. s. e. m. o. b. i. l. e. s. z. d. e. u. s. e. a. c. t. u. s. p. a.
 r. i. s. t. o. t. e. l. i. s. e. t. m. a. i. o. r. p. b. a. t. q. d. m. o. t. u. s. e. s. t.
 a. c. t. u. s. e. n. t. i. s. i. p. o. t. e. n. t. i. a. s. i. g. o. p. u. i. s. s. i. o. a. c. t. u.
 e. s. t. m. o. b. i. l. i. s. t. u. c. a. l. i. q. u. a. p. o. t. e. n. t. i. a. p. r. a. e. t.
 i. n. a. c. t. u. p. u. i. s. s. i. o. q. d. i. c. o. n. v. e. n. i. e. n. s. m. o. r.
 p. z. o. d. u. o. d. e. c. i. m. m. e. t. h. a. e. t. e. r. t. i. o. n. o. t. a.
 d. i. c. i. t. q. d. d. e. u. s. o. c. c. e. l. l. a. t. u. t. o. c. c. e. d. a. t. a. n.
 x. p. z. n. u. t. i. q. u. i. m. u. t. a. b. i. l. e. h. e. e. u. n. i. b. a. t. i. s.
 g. r. a. m. a. e. l. o. q. u. e. d. o. q. d. d. e. u. s. e. i. m. m. u. t. a. b. i. l. i. s.
 h. u. i. s. p. r. i. n. c. i. p. i. u. n. e. q. z. f. i. n. e. m. o. s. a. u. t. e.
 r. e. s. m. u. t. a. b. i. l. e. s. h. a. b. e. t. p. r. i. n. c. i. p. i. u. m. x. f. i. n. e.
 g. o. e. t. e. m. a. s. o. c. c. e. d. i. t. q. u. a. d. i. a. n. t. e. x. q. d.
 i. p. s. i. d. u. a. t. i. o. n. i. s. o. m. n. i. u. m. i. n. m. u. t. a. b. i. l. i. u. m.
 Q. u. a. n. t. o. n. o. t. a. d. u. b. i. t. a. t. u. r. p. d. e. u. s. s. e.
 i. t. e. m. x. a. r. g. u. i. t. q. d. o. i. a. q. s. u. n. t. i. t. e. m. s. e.
 n. e. s. c. i. t. x. d. e. c. r. e. s. c. i. t. i. n. t. e. m. s. i. d. e. u. s.
 n. e. s. e. n. e. s. c. i. t. n. e. d. e. c. r. e. s. c. i. t. i. n. t. e. m. a. i. o. r.
 e. a. r. i. s. t. o. t. e. l. i. s. q. u. a. n. t. i. p. h. y. s. i. c. o. z. m. o. r.
 p. z. d. e. s. e. o. p. p. o. s. i. t. u. i. m. u. t. a. l. b. e. r. t. u. s.
 i. l. l. i. n. q. u. i. d. i. c. i. t. q. d. d. e. u. s. e. i. t. e. m. i. b. i. d. i. c. i. t.
 q. d. d. e. u. s. n. o. e. i. n. t. e. m. p. o. r. e. p. r. o. p. r. i. e. l. o. q. u. e. d. o. n.
 t. u. t. v. e. l. l. e. m. u. s. d. i. c. i. t. q. d. e. i. n. t. e. m. p. o. r. e. q. d. e. s. t.
 q. u. o. t. e. m. p. o. r. e. e. s. t. s. e. c. u. n. d. u. m. q. d. h. i. c. d. i. c. i. t. h. e. e. s. o. l. u. o.
 q. d. a. d. c. o. p. a. t. i. o. n. i. m. u. n. i. u. m. q. z. n. o. s. c. o. p. a. m. u. s.
 e. s. s. e. d. e. i. a. d. e. s. s. e. r. e. r. u. m. m. u. t. a. b. i. l. i. u. m.
 q. s. u. n. t. i. n. t. e. m. p. o. r. e. x. s. i. c. d. i. c. i. t. q. d. i. l. l. a. b. p. r. o. p.
 d. e. u. s. f. a. c. i. t. q. d. p. o. n. i. t. i. n. l. i. n. e. s. e. q. u. i. t.
 d. i. c. i. t. i. l. l. u. d. q. d. c. o. p. a. t. u. r. s. e. c. u. n. d. u. m.

Aut illud q. d. copatur secundum

h. e. a. l. b. e. r. t. u. s. p. o. n. i. t. s. e. c. u. n. d. u. m. m. o. d. u. q. u. o. a. l. i.
 q. u. i. d. e. i. n. t. e. m. p. o. r. e. p. r. o. p. r. i. e. m. x. d. i. v. i. d. i. t.
 q. z. p. r. o. f. a. c. i. t. h. e. s. e. c. u. n. d. o. c. o. n. f. i. r. m. a. t. p. d. e. u. s.
 a. u. g. u. s. t. i. n. i. i. b. i. x. s. e. c. u. n. d. u. m. h. e. q. d. d. i. c. i. t. a. u. g. u. s.
 p. r. i. m. o. d. i. c. i. t. s. i. c. d. i. c. i. t. i. l. l. u. d. q. d. c. o. p. a. t. u. r.
 s. e. c. u. n. d. u. m. e. s. s. e. q. u. i. d. e. i. m. o. b. i. l. e. e. x. s. e. c. u. n. d. u. m.
 p. o. s. s. e. q. u. i. d. e. c. o. m. m. u. n. i. c. a. t. u. m. m. o. t. u. i. e. m. o. b. i. l. e.
 s. e. c. u. n. d. u. m. u. n. i. v. e. r. s. i. t. u. d. i. e. s. x. s. i. c. a. n. g. e. l. u. s. d. i. c. i. t.

e. s. s. e. i. n. t. e. m. p. o. r. e. s. e. c. u. n. d. u. m. o. b. d. i. v. i. s. i. o. n. e. m. t. i. p. o. s.
 q. z. p. o. t. e. n. t. i. a. a. n. g. e. l. i. u. n. i. v. e. r. s. i. t. u. d. i. e.
 n. a. l. i. t. s. e. c. u. n. d. u. m. a. c. t. u. s. i. n. t. e. l. l. i. g. e. d. o.
 d. i. v. i. s. a. x. v. o. l. e. d. o. x. h. e. q. u. a. n. t. u. a. d.
 c. o. g. n. i. t. i. o. n. i. v. e. s. t. i. m. a. d. d. u. b. i. t. a. t.
 x. s. e. c. u. n. d. u. m. h. e. d. i. c. i. t. a. u. g. u. s. q. d. d. e. u. s.
 c. r. e. a. t. u. r. a. m. s. p. i. r. i. t. u. a. l. e. m. o. u. e. t.
 p. r. i. n. c. i. p. i. u. m. c. r. e. a. t. u. r. a. z. u. n. i. v. e. r. s. a. l. e. m.
 p. r. i. n. c. i. p. i. u. m. x. l. o. c. u. m. n. o. t. a. p. r. i. m. o. d. i. c. i. t.
 l. i. n. e. m. n. o. d. i. c. i. t. q. d. s. e. c. u. n. d. u. m. a. l. i.
 q. u. i. d. e. s. e. d. i. c. i. t. i. n. t. e. m. p. o. r. e. p. r. o. p. r. i. e. m.
 q. u. i. l. l. u. d. q. d. c. o. p. a. t. u. r. i. m. o. b. i. l. e. e.
 x. i. m. m. u. t. a. b. i. l. e. s. e. c. u. n. d. u. m. e. s. s. e. x. t. i. m.
 e. m. u. t. a. b. i. l. e. s. e. c. u. n. d. u. m. p. o. s. s. e. i. d. e. s. t.
 s. e. c. u. n. d. u. m. a. g. e. h. e. e. t. i. m. d. i. c. i. t. q. d. q.
 h. i. s. s. e. s. i. c. q. d. s. e. c. u. n. d. u. m. e. s. s. e. n. o. n.
 s. u. n. t. i. n. t. e. m. p. o. r. e. s. i. n. a. d. c. o. r. p. o. r. e. m.
 i. n. t. e. m. p. o. r. e. x. t. a. l. i. a. d. i. c. i. t. e. s. s. e. i. n.
 t. e. m. p. o. r. e. p. r. o. p. r. i. e. m. s. i. c. u. t. a. n. g. e.
 l. i. u. t. i. n. t. e. l. l. i. g. e. n. t. i. e. i. l. l. i. n. o. s. u. n. t.
 s. e. p. a. r. a. b. i. l. e. s. s. e. c. u. n. d. u. m. e. s. s. e. s. i. n. a. d. c. o.
 r. p. o. r. e. h. e. e. c. o. g. n. i. t. i. o. v. e. s. t. i. m. a. d.
 h. e. e. i. n. t. e. m. p. o. r. e. x. h. e. c. o. n. f. i. r. m. a. t. p.
 d. i. c. i. t. b. e. n. e. d. i. c. t. u. m. a. u. g. u. s. t. i. n. i. q. u. i. d. i. c. i. t.
 q. d. d. e. u. s. m. o. u. e. t. c. r. e. a. t. u. r. a. m.
 s. p. i. r. i. t. u. a. l. e. m. p. r. i. n. c. i. p. i. u. m. h. e. e. n. a. d. s. p. i. r.
 a. l. i. a. c. r. e. a. t. u. r. a. m. a. l. i. q. u. a. d. e.
 p. r. i. n. c. i. p. i. u. m. s. e. c. u. n. d. u. m. c. r. e. a. t. u. r. a. m. c. o. r. p. o.
 r. a. l. e. m. m. o. u. e. t. p. r. i. n. c. i. p. i. u. m. x. p. l. a. c. i. d.
 s. e. c. u. n. d. o. n. o. t. a. i. l. l. u. d. q. d. d. i. c. i. t. i. n. l. i. n. e. n. o.
 d. i. c. i. t. t. h. e. o. l. o. g. i. c. u. m. x. d. i. c. i. t. p. r. i. m. o. q.
 a. n. g. e. l. i. n. o. s. u. n. t. i. n. t. e. m. p. o. r. e. s. e. c. u. n. d. u. m. e. e.
 h. e. p. z. a. d. h. u. c. p. u. b. q. z. o. i. a. q.
 s. u. n. t. i. n. t. e. m. p. o. r. e. i. l. l. a. m. u. t. a. t. u. r. i. n. t. e. m. p. o. r. e.
 a. n. g. e. l. i. x. c. r. e. a. t. u. r. e. s. p. i. r. i. t. u. a. l. e. s. n. o.
 m. u. t. a. t. u. r. s. e. c. u. n. d. u. m. m. u. t. a. t. i. o. n. i. m. t. i. p. o. s.
 g. o. n. o. s. u. n. t. i. n. t. e. m. p. o. r. e. t. e. r. t. i. o. n. o. t. a. n. o.
 q. d. a. n. g. e. l. i. h. a. b. e. t. d. u. p. l. i. c. e. c. o. g.
 n. i. t. i. o. n. i. s. s. q. v. a. c. u. a. d. x. v. e. s. t. i. m. a. d.
 v. a. c. u. a. c. o. g. n. i. t. i. o. e. q. u. i. c. o. g. n. o. s. c. i. t.
 c. r. e. a. t. u. r. a. m. u. t. q. u. i. c. o. g. n. o. s. c. i. t.

se a d^r matutina q^r clauor e
vespertina p^r nobilitate obiecti
et p^r illa no^r p^r m^r tpe sed
i^r et m^rate ut postea patebit
q^r obiectu e cognicio no^r e
t^rpale s^r et m^r. Alia habet q^r
d^r vesp^ria et illa cognio qua
cognoscit se et tu h^r alie res
sp^ruales t^rpales cognoscendo s^r
q^r creator etia causa istor^r et
volendo ad eas q^r creator et s^r
illaz cognio p^r tpe p^r co
pationem ad obiectu illius co
pationis i portatua cognoscit
et q^r fuerit et cognoscet q^r
fuit et cognoscet q^r erit et illa
cognio d^r esse viciissitudina
q^r cognoscendo se cognoscit
illas creaturas et cognosce
do alias creaturas et cogno
scet se et sic viciissitudina
et ut aliter i l^ro et h^r cofu
mat p^r auctoritate augustini
sicut p^r i l^ro no^r t^r e i^rllige
do q^r ille t^rac^ros p^r dist^rite
p^r m^r t^r s^r solu p^r m^r t^rcom
n^r etia sequit^r aliquid disa
pl^rmatu ad cognoscendu q^r
i se p^ratib^r amata et idem cog
noscens q^r g^ro et cognoscibilis se

Aut ita quidam

hic albertus ponit aliu modu
quo aliquid d^r esse i tpe et
diuidit q^r p^rmo facit h^r sedo
diuidit illu modu ibi et hoc
contigit duobz modis p^rmo
d^r sic Aut itaqz quida sup^r
e m^r tpe p^r copationem q^r e rei
totu e p^r p^r m^r t^r potencia h^r
ad motu cotinu ad d^ram
animi et subdit et h^r contigit

V m^r t^r s^r i^r m^r t^r

duobz modis p^r m^r t^r duplice modu pote
re Est etia potencia ad ubi t^r et pote
cia ad ubi et ad forma et p^rmonio et
la e m^r tpe p^r m^r t^r g^rato et corrup^r
fuit m^r tpe p^r m^r t^r nota ad l^ram q^r
etia modus quo aliquid e i tpe
ad copationem e qu illud q^r copatur
t^r e totu p^r p^r m^r t^r esse s^r e m^r
potencia ad motu cotinu et h^r est
dup^r p^r m^r t^r q^r dup^r e potencia quedam
solu h^r potencia ad ubi id e ad motu
localem et q^r ad ad ubi et ad forma
p^rmo d^r celu e i tpe q^r eub esse
fuit est et no e successue p^rductu s^r
t^r h^r potencia ad ubi ita q^r cotinue
p^res reli acquit nouu ubi s^r sedo
no g^rato et corrup^r fuit i tpe q^r
g^rato sicut est et no successua s^r
t^r illud q^r g^rat^r e i potencia ad ubi
id e ad motu localem et ad forma
id e ad alterationem et ad alias t^r
mutac^ros Sed nota ad illa l^ram
ad d^ram motus angeli ubi ut
ponere d^ram i t^r p^rmo motu et
p^r m^r t^r q^r ista q^r fuit i tpe illo t^rmo
h^r potencia ad motu cotinu et suc
cessua sicut celu successue mouet^r
et g^rat^r g^ratib^r et corrup^r Sed
illa q^r fuit sedo mo i tpe no suc
cessue mouet^r sicut i^rlligere et cog
noscere angeli no e successua s^r sub
ita et q^r d^r ad d^ram motus angeli
Tercio nota celu totu no mouet^r
capiendo totu p^r m^r t^r s^r solu p^res
mouet ubi q^r ista q^r n^r e
orientalis postea fit occidentalis
et sic de alijs Quarta nota dubitat^r
utp^r motus reli sit i tpe et arguit^r
q^r no q^r illa q^r fuit i tpe p^rcedit^r
i tpe s^r motus reli no p^rcedit^r
a tpe i^r et maior nota p^r aristotele

in quarto phisicorum mor p3 i octavo phisicorum q3 tunc no precessit motu celi nec est tpe post motu celi. **Oppositum dicitur albertus** ibi ibi dico quod arguitur de q3 est in tpe et dico q3 h3 e3 unum de illis q3 ppe sunt tpe ut q3 esse corp3 nesciat in tpe sic autem no est in celo alit3 p3 dicit q3 aliq3 p3 celi s3 involuto hodierna bu3 pte dicit a tpe no t3 totu3 motu3 celi potendi a tpe. **Quinto nota videtur q3 albertus** sibi ipse contradicit q3 p3 pbaunt i3 cal3 q3 g3uato x corruptio no sit i tpe h3 d3 q3 g3uato x corruptio sit in tpe ad huc dico q3 albertus no contradicit sibi q3 cap3 d3u3m3de esse i tpe h3 x p3 pbaunt eum q3 g3uato x corruptio no sit i tpe ppe x absolute q3 illa mutatio m3 furet3 tpe h3 autem d3 q3 sit i tpe p3 copatione x sic no e3 contradictio. **Sequitur**

Tempus autem dividitur

hic e3 etia p3 pnapalis cap3 x c3m3uat3 sic p3 albertus ostendit quid sit tpe x quid sit e3 in tpe h3 mo ostendit q3 sit die t3p3 x dividit i duab3 p3eb3 p3 ostendit quid sit die p3me x pnapalis p3eb3 q3 sit die c3m3uare x c3sequere ibi id3 no d3 sit tpe dividit3 p3eb3 d3ib3 s3 p3eb3 p3it3 x futu3 p3it3 q3 fuit s3 no est p3eb3 e3 f3m3b3 p3it3 x i3u3u3 futu3 c3m3uata i illud futu3 e3 q3 no e3 s3 e3. **Nota ad hanc t3eb3** sit die t3p3 s3 p3eb3 p3it3 x futu3 x illa d3st3ct3o3 p3ot3 aristoteles i quarto phisicorum tractatu de tpe cap3lo t3o t3u3 ibi d3ff3m3t illas d3ib3 x d3 q3 p3it3 e3 q3 fuit s3 r3u3o d3 sit i3t3l3g3 q3 p3it3 e3 motu3 i3m3 n3u3t3 ab3u3a s3 p3eb3 e3 i3u3u3 futu3 x f3m3b3 p3it3 q3 sit c3m3uata ad p3eb3 i3t3u3 h3 e3 p3eb3 e3 i3m3 m3b3le q3 ad c3f3derat i d3u3f3b3l3t3e3 n3f3 p3t3m3 sp3at3 p3t3f3u3a x p3t3f3eud3. **S3 futu3** est q3 no est s3 e3 id3 e3 futu3 ille

im3 s3g3t motu3 m3u3du3 ab3 u3a p3st3u3. **S3do nota** quod p3eb3 sit t3m3 p3it3 x i3u3u3 futu3 p3eb3 d3m3 est x ym3g3a c3e de p3u3to c3m3uare i l3m3a. **T3rto nota** d3b3t3t3 u3p3 p3eb3 i3t3u3 sit t3p3 x arguit3 q3 no e3 t3p3 e3 d3u3f3b3l3 n3l3m3 p3eb3 t3p3 e3 d3u3f3b3l3 i3t3f3 m3u3r3 nota q3 t3p3 h3 p3eb3 x p3t3f3 m3u3r3 m3u3r3 p3b3t3 q3 n3l3g3 t3m3 p3t3 esse d3u3f3b3l3 s3 n3u3 e3 h3 ut p3 i3 l3m3 i3t3f3 m3u3r3 p3 octavo m3t3f3e3 x m3u3r3 p3ot3 i3t3u3 ibi dico q3 p3eb3 d3u3p3l3c3 cap3t3 d3u3m3o p3m3e ut p3m3 p3t3a x sic no est t3p3 ut e3 p3eb3 t3p3 ut p3b3t3 b3u3 r3u3o s3d c3m3u3u3 p3t3u3 t3p3b3. **N3o m3o** p3t3 cap3i p3t3e p3u3o x i3 f3n3f3b3l3 x sic p3t3 esse t3p3 ut p3eb3 t3p3b3 s3q3u3t3 l3m3.

Primo e3 p3 futuri

hic albertus ponit alias c3t3n3as d3ib3 t3p3b3 q3 i3d3u3t3 ad illas p3t3eb3 x d3u3d3t3 q3 p3mo ostendit quid sit id3 p3eb3 quid sit m3o t3o quid sit o3m3. **Quanto q3 sit i3p3t3e** q3u3to q3 sit p3u3u3o p3t3eb3 p3t3eb3at3 p3mo d3 sit d3m3 p3mo e3 p3 futu3 x p3e p3eb3 n3u3 ut fa3iat x sic e3 p3eb3 p3it3 q3p3e p3eb3 n3u3 ut m3o n3u3 e3 s3d d3t3 o3m3 aut3 e3 q3 p3u3 e3t3 a p3t3a n3u3. **Subdit** i3p3t3e u3 e3 q3 i3 f3n3f3b3l3 t3p3 e3 p3t3e p3u3t3at3m. **Subdit** p3u3u3o aut3 e3 ut d3 d3yom3f3u3 i3 m3f3u3a de y3r3u3f3u3a id3 e3 i3 l3b3ro f3u3o id3 e3 de c3l3f3f3i y3r3u3f3u3a q3d

V; t3m3p3u3 p3t3f3u3 s3t3 i3p3

q3m3u3o x t3c3m3p3u3o q3u3o i3t3 i3n3 p3t3

agere no agere nali sicut casus et
motus angeli & considerat ita ista duo
supernaturalia q non put fi ab agere
aliquo nali nali agere & illa e the-
oloyca & no nalis naturalis eno
no h3 pone aliqua atom sup nam
Cito nota q albertus adhuc m-
mut una alia distictionem in lro s3
q qda e mutatio i formis corpibus
qda i formis spualibus da de vtu-
te i vtu fit mutatio in formis cor-
palib3 est sicut e mutatio de albe-
de in ingredien & acaliditate i fir-
giditatem & coisib3 qz ille dicitur cor-
pales qualitates apte h3 q pncipalit
& successive p idem pducit qz illa
e mutatio i formis spualib3 dno de v-
tute in vtu fit mutatio & coisio
& ead mutatio die de ignocia in
scia quia scia & vtu fit quali-
tates spuales sequit lro

Tempus em q adiacet

hic albertus declarat illas distictio-
es & dividit quid pmo facit h3 pmo ad
dit ita accepcom tps ibi & ita tpe
pma dividit ad huc ita res pmo
deat declarat pmo mebru pors
pdo in fort vnu correlatu tto ma-
detatit declarat qualis motus ce-
li e mesua alioru motuu dda ibi
vide ty motus tto ibi & h3 tpe
pmo d3 sic Tempus em q adia-
et motui nali appetus motus cui
adiacet & id na ipius & pncipia
de pedet a pncipib3 motub3 & sic
e appetu mobilis s3m q mobile &
idto pncipiat ab ipo Nota pmo
pnu mebru distictionis pors fit
q pmo d3 tpe q adiacet motui nali
h3 h3 declarat quid h3 sit qd no e
aliud nisi appetus ut qda nalis & ppe
h3 na e pncipia ipius tps d3 pedet

a motu s3 motus e appetus mo-
bilis s3m q e mobile q e ad
pncipiu motus de ped3 a
pncipib3 mobilis qda nota
q d3 v lro q tpe adiacet mo-
tui nali sit appetus motus
nalis de quolz tmo significat
motu nalem verificat i q
qda passio esset tpe ut habe-
pus & postius mesua tede
tpe sicut her e na angustia
e in tpe & similis her ois mo-
tus e in tpe Terco nota du-
bitat ut pncipia & natura
tps de pedet a motu & ac-
gunt q no tpe nichil e nisi
motus q tpe no de pedet
a motu consequera tenet qz
ide no de pedet a se ipo sub
p3 q pors d3 Oppositu d3
albertus i lro ibi dno notat
et ut q illa ppo tpe de ped3
a motu e mltiplex h3 em
sensu ppo & transuptu Sensu
qpus est q tpe & motus p3
distictio res quap vna de
pend3 ab alia & ille sensu
e falsus ut b3 pbat rto
qz sensu transuptu e iste
q de h3 tto tpe capto ppo
significatio formali p3 pro
conotato no p3 verificari
esse & opste nisi mobile mo-
ueat & sic motus vbi gnt
h3 no p3 esse na tpe est ni-
si illa sit na ut iste sit v3
aliqu mobile mouebat & ali-
q mobile mouebat qz sic
no esset ut tuc no esset
pors & postius motus & p3
no esset tpe qz tpe e mesua

Vna n pncipia
ipsi d3 pncipia
in motu

porus & posterioris motus & h^o b^o
p^o p^o comencatore quanto phisic
corps qui d^r si n^o esset motus ar
ticularis celi n^o esset t^o p^o & sic p^o
consequens n^o t^o p^o de peder a
motu Quarto nota eodem m^o d^r
intelligi q^d d^r consequet m^o l^o q^d
motus sit p^o p^o mobilis & q^d
p^o p^o p^o motus de peder a
mobili q^d d^r aliquo t^o p^o p^o p^o
ad mobile p^o illo t^o p^o quo m^o
verificat^r moueri & sic moueri
esse & p^o p^o p^o mobilis
p^o d^r q^d mouet^r & sic duo p^o p^o
motus de peder a mobili q^d
ad h^o q^d ille p^o p^o p^o v^o i^o m^o
i^o mediate ad h^o mobile moue
bat^r & i^o mediate p^o h^o mobile
mouebat^r i^o mediate ad hoc
fuit motus & i^o mediate p^o
h^o e^o motus necesse est q^d
ille sit v^o i^o mediate ad h^o
mobile mouebat^r & i^o media
te p^o h^o mobile mouebat^r & p^o
d^r intelligi ad d^r m^o l^o q^d n^o
motus de peder a mobili p^o d^r

unde de motu

Hic Albertus p^o p^o d^r i^o p^o
correlatur d^r sic unde ad
motus i^o n^o p^o diuisibile & sic
p^o d^r actio & quo & p^o d^r actio ad
que p^o d^r h^o e^o mediu p^o
mouet^r h^o r^o r^o f^o p^o p^o
ap^o i^o deo motus p^o p^o e^o p^o
f^o actus & h^o q^d sit actus
p^o p^o actio ad que q^d aut^r
sit actus h^o actio aquo & p^o p^o
t^o q^d adiacet ei cu^o p^o p^o et
postiori h^o p^o & postius q^d
v^o h^o actio aquo .s. p^o et
postius & alius actio ad q^d
.s. postius q^d de t^o p^o e^o accip
est n^o p^o p^o p^o p^o p^o

ori & posteriori & h^o e^o t^o p^o i^o quo n^o con
t^o p^o se n^o id e^o n^o p^o p^o p^o n^o
consequet^r p^o i^o d^r Nota p^o p^o p^o p^o
v^o q^d d^r e^o i^o p^o p^o q^d t^o p^o e^o p^o
passio motus n^o l^o p^o h^o sequit^r cor
relare q^d p^o p^o motus h^o p^o p^o p^o
p^o p^o p^o p^o actio aquo postius a
t^o ad que q^d sic e^o t^o p^o h^o q^d p^o p^o
& postius actio aquo & postius ad
t^o ad que & subdit q^d i^o t^o p^o sic accip
to n^o esset duo n^o p^o p^o t^o p^o mediu
Sed nota q^d t^o p^o habeat p^o & postius
aquo & t^o ad que sic d^r intelligi q^d
motus p^o p^o mobilis quo contine
mouebat^r actio aquo n^o p^o p^o p^o
p^o p^o t^o p^o & sic t^o h^o p^o actio aquo
h^o motus mobilis contine mouebat^r
actio ad que n^o p^o p^o p^o p^o p^o p^o
p^o p^o t^o p^o & sic t^o h^o postius actio
ad que Tercio nota illa p^o q^d p^o p^o
i^o p^o q^d motus e^o diuisibilis p^o d^r intelligi
q^d mobile diuisibile mouet^r sic p^o q^d
p^o p^o p^o p^o p^o p^o p^o p^o p^o p^o
& alia p^o postius Quarto nota q^d p^o
mediu p^o p^o q^d e^o motus h^o p^o
& postius & p^o d^r actio aquo & po
stius d^r t^o ad que sic e^o motus
mobilis quo sup^r p^o p^o mouet^r
d^r p^o & motus quo mouet^r p^o sup^r
p^o p^o postiore d^r postius & t^o ad
que & sic d^r intelligi q^d d^r illud q^d
motus e^o p^o actio aquo & p^o actio
ad que Quinto nota de h^o q^d d^r illud
q^d motus e^o actus i^o p^o p^o d^r sic intelligi
q^d p^o mobile quod d^r mouet^r m^o
p^o h^o actio illa quod acquirit p^o
motu sicut ubi g^o ad mobile q^d
d^r calefi^r h^o contine d^r i^o p^o p^o
ad illa gradu caliditatis q^d accipit

p'motū a d' actus in p'f'us / quia licet
 cōtinue acquirat aliquid p'p'us actus
 p'p'us caliditatis quā dū mouetur
 mūq' habebit p'f'um latitudinem ca-
 liditatis ac p'motū a sic d' esse in
 actu tñ in p'f'io. Sexto nota d' illud
 q' motus h' actio aquo q' sit actus
 in p'f'us / h' d' sic intelligi q' qu' mo-
 ble attingit tñm' ad quē ē motus
 tūc h' p'fectū actū illius q' erit
 acquirēdū p'motū a sic ē actus p'
 f'us a tūc nō mouet. **¶** Definit
 moueri q' habitibz p'ntibz cessat
 oib' motus actus a sic h' actio ad
 quē q' sit actus p'f'us illud cale-
 factibile qu' acq'siuit totā latitudinē
 caliditatis acquirēdū tñ h' p'motū
 q' sit actus p'f'us illius p' calidit'
 acquirēdū p'm' q' sit actus h' actio
 aquo quia p'p'us q' mobile cōtinue
 recedit a elogat' actio aquo cōtinue
 acq'siuit p'p'us actus acquirēdū p'motū
 a sic actus licet in p'f'us sicut a ca-
 lefactibile sicut i eo h' q' d' p'ducit
 frigiditatem q' ē tñm' aquo cōtinue
 acq'it aliquid p'p'us caliditatis
 a sic p'totū motū p'p'us d' esse actū
 licet in p'f'us a sic p'p'us quō h' intelligi
 q' sit actus actio aquo. **¶** Septimo nō
 d' i l'ia q' t'p'e nō p'nt esse duo
 nūc i mediata ul se cōsequēcia d'
 sic intelligi q' p'p'us mobile p' illo t'p'e
 p' quo mouetur nō p't signari bis
 p' dū m'p' iter ista duo nūc signifi-
 ca cōdat t'p'e mediū a ideo mobile
 q' mouet' sit t'p'e cōtinue aliter
 a alit' se h' a go nō p't bis signari
 sup eadē magnitudinē eodē t'p'e se
 h'us ubi g'at illud calefactibile q'

calefact cōtinue acq'it alit'
 a aliud gradū caliditatis a
 go nō p't bis signari ab aliud
 sub eodē gradū caliditatis
 h' p'p'us mobile nō p't aliter
 se habere quā nūc t'p'e h'
 s'p' motu go op'tet q' iter
 tales duab' signationibz cadat
 motus sub a sic motus ē
 t'p'e ut dictū go iter q'libz
 duo nūc signata t'p'e cōd'
 t'p'e mediū ad intellectū
 id dictū sequit'

Et hoc t'p'e mēsurā

Sic Albertus ostēdit quō
 motus celi sit mēsurā aliorū
 motuū a dū d' p'mo sit
 h' p'p'us imouet quā dū dū dū
 h' i eodē nūc mēsurā p'mo
 d' sit a h' t'p'e mēsuratur
 motus p'mi motus a p'con-
 sequē alij motus qui sūt
 sicut motus celi a tūc oste-
 dit quō alij motus mēsurā-
 tur motu celi d' d' d' d' d'
 motus sicut d' p'p'us mēsurā-
 tur motu celi tāquā p' p'm
 p'p'us sū g'at a sicut
 mēsuratur p'mi motus celi
 tāquā p' p'p'us adiacens
 q' nō ē i eodē g'at quia ē
 t'p'e ē esse i mō sicut d'
 p'p'us a subdit imouedo dū
 dū i eodē nūc mēsurā
 p'nt esse p'p'us mēsurā p't
 eadē p'nt i f'ari ad vnu
 m'm p'mo nota v' dū d' q'
 t'p'e p'p'us dū mēsuratur motū
 p'mi mobilis id est celi et
 p'consequē alij motus a tūc

no

Declarat quo alij mesurantur
p motu celi qz mesurantur
p motu celi tanquam simpliciter
sui sui gub ut pz p p h m
a h b u recordat ad cometa
toe i quanto physicoz ubi d
q licet oib motus mesuret
tpe no tñ eodem pmo ei
mesurat motus celi tpe se
cudario alij motus. **Sed** no
no ubi i eode nro munde pmo
remouet dubiu aliquib da
bitur tu diceb q motus
celi pmo sit m tpe a postea
illi motus i flores alij sit
i tpe q h sequit q ples
res possut esse m tpe i eode
nro nante al put nante
eode nro ~~consequet~~ conet
qua i tpe e esse i nro ut pz
i lro s3 falsitas uidet pate
de se ad h i p o d e t q hor
no e i conueniens q ples
nunt eode nro nante
sunt no e i conueniens q ex
dem vlna mesurat ples po
nob sic ead no e i conuen
ens q motus celi a motus
i flores mesurant eode tpe
qz tpe e nro nante motu
ut p u b dictu est. **Tercio**
no nota q motu celi mesuratur
tpe nichil aliud est nisi q
ad nunt p u b a postius
celi a tificat motu celi et
isto tificato consequet p illa
mesuratio tificata tificat
alios motus ~~ubi g d a d~~
pmo tificat alij tpe vni

uolucione a p illa tificatam p d m
p p o t o m d u a t o m m o t u u a d i l l o s m o t u s
sunt tificata tificat alios motus
Quanto nota q motus celi sit sim
pliciter motu h p p pmo celi qz
simpliciter corpus est simpliciter
motus s3 celi e corpus simpli
citer ~~ad maiore~~ nota q pmo celi
m o t u e a d p z d u d e m a l l e s i m p l i
c i t e r m o t u s i g n e m o t u u q z a p z
q v n o m o q z g n e v n o s i m p l i c i t e r
q d e a d m e t h a c e s i c e a d i g n e
m o t u u e v n o s i m p l i c i t e r q u i e s t
m e s u r a a l i o r u h e m o t u s c e l i
p o r a d i l l o q m o t u s i f l o r e s
m e s u r a t p a m m o t u s c e l i t a n q u a m
p o t e n s i u q n o e s u i g u b h o r
~~debet sic illis~~ q p u b a p o s t i u s m o
t u s c e l e s t i s n o e e u s d e g u b v n i
t a t e a p p i c u p o r e s a p o s t i o r e s
i l l o r u m o t u u i f l o r u h e p z q z s u p r a
r i b z a i f i o r u m e t h e l c o p e t i t v n i t a
t e s i p z p r o m o t a t o r e i d e s u b s t a n c i a
o r b i s s i t p p u b a d i a c e t m o t u u
c e l i a p p o s t i u s a l i j m o t u s **Nota**
i l l a a u t o r i t a s a r i s t o t e l i s q a l l e
g a t i l l o s q z q e s s e i t p e e s s e
i n r o p z q z t p e e n r o q p u b
d i c t u e s t q q u i d q e i t p e e i n r o
Est etiam aliud tpeus
h i c e q u a p s i l l u s c a p t o a d
~~t u n t s i c~~ p u b a l b e r t u s d e c l a r a
u t v n a a c c e p t o m t p i s h i c d e c l a
r a t s e d a m a d s i c E t e a l i u d t p e
q a d i a c e t m u t a t o m s u p n a t u r a m
s u n t e a c c e p t o q l i c e t n o d i c a t m u
t a t o m i c r a t o e i t q u a d a d m u t a t o

creatura q̄ mutatio creaturæ ~~mutatio~~
 est quæ consistit creaturæ p̄p̄ non eē
 i hac mutatioe ut ē accipe p̄uatoz
 n̄ t̄m̄ aquo nisi s̄dm̄ r̄com̄ & s̄m̄
 esse om̄m̄ cū em̄ d̄. h̄. fit p̄m̄ch̄i-
 lo p̄h̄. nichil nō p̄m̄t̄. mat̄ia s̄ t̄m̄
 nouit̄ aīdo s̄dm̄ r̄com̄ entis ad
 p̄uē moueb̄ s̄dm̄ iē em̄ nō est or-
 do m̄ion̄ em̄ & illud t̄p̄ nō ē diui-
 sibile sicut ē ip̄a mutatio sup̄le nō
 est diuisibilis nō em̄ ē ip̄m̄ accipe
 r̄com̄ p̄f̄i & ip̄f̄i s̄dm̄. quid ē m̄
 alio motu. **Nota** i l̄ra w̄. d̄ic̄ q̄
 s̄dm̄ d̄. t̄p̄ q̄ adiacet mutatioem
 sup̄ n̄ali sicut ē creatio aīdū itel-
 lectū & illa mutatio nō d̄. mutatio
 creatioe s̄ creatura educitur de
 non esse ad esse & de tali mutatioe
 nō ē mat̄ia subiecti n̄ ē ibi t̄m̄
 aquo realis positus s̄ forte b̄u
 s̄dm̄ r̄com̄. ~~et~~ illud p̄t̄ esse m̄di-
 uisibile sicut ē ip̄a mutatio ē diui-
 sibilis q̄ nō h̄z r̄com̄ p̄f̄i & m̄
 p̄f̄i sicut alij motus. **Nota** s̄dm̄
 q̄ t̄p̄ adiacet mutatioem sup̄ n̄ali
 d̄z sic itelligi nisi ip̄a mutatio met
 ab illa considerata nichil. **Tercio** nō
~~dubitat̄~~ utp̄ creatio sit i t̄p̄ & ar-
 guit̄ q̄ non creatio sit i m̄stati
 i nō i t̄p̄. ~~consequētia~~ tenet aīdū
 p̄m̄t̄. m̄ l̄ra q̄ d̄. q̄ illa mutatio
 ē diuisibilis. **Oppositū** t̄m̄ w̄. alb̄-
 tus m̄ l̄ra ibi d̄ico q̄ creatioem esse
 i t̄p̄ p̄t̄ ~~dup̄~~ itelligi. **Quomodo** q̄ sit
 i t̄p̄ sit q̄ m̄suet̄. t̄p̄ ita q̄ vna
 p̄s sit p̄or & alia postior & sic nō
 ē m̄t̄p̄ ut b̄u p̄bat̄ n̄t̄o. **Quomodo**
 p̄t̄ itelligi q̄ sit i clusue m̄t̄p̄ s̄d̄

si deus i hac die crearet
 nō aīdū t̄o aīdū consideret
 illaz mutatioem s̄ i aliquo
 ip̄f̄i i cluso i isto die & sic
 d̄ic̄t̄ ip̄a aīdū esse crea-
 ta illo die & sic p̄t̄ susti-
 neri creatioem esse i t̄p̄. **¶**
Nota q̄ creatio ē aliqua **nō**
 mutatio qua aliquid fit
 p̄m̄ch̄ilo & p̄m̄t̄a mat̄ia
 subiecti illā p̄m̄t̄. **theo-**
logi & fides catholica p̄h̄
 autē n̄alis ēd̄ ip̄bat̄ q̄
 ē aliq̄ fiet p̄m̄ch̄ilo h̄
 obhorruerūt ead̄ antiqui
 p̄h̄ ead̄ ip̄bat̄ p̄mo p̄h̄
 s̄dm̄ & p̄mo de ḡn̄acōne
 ubi d̄. q̄ cuīz mutatio neces-
 se ē esse mat̄iaz subiecta
 creatio autē nō h̄z mat̄iaz
 subiecta ut d̄. m̄ l̄ra & h̄
 est ~~physica~~ quid sit i t̄p̄
 aīdū s̄dm̄ fidem̄ fidelis
 b̄u nouit̄. **¶ Nota** q̄ aīdū
 nō d̄ic̄t̄ mutatioem i crea-
 tioe h̄. satis ~~p̄z~~ q̄z q̄d̄
 q̄ deus creat postquā nō
 creauit nō ē mutatus &
~~q̄ h̄. p̄z~~ q̄ de d̄o p̄t̄ veri-
 ficari & cōtradictoria s̄d̄
 motu successiue s̄d̄ motu
 & mutatioe sicut ille p̄t̄
 esse uē successiue deus
 creat deus nō creat sine
 d̄i mutatioe. **¶ Sexto** nota
 q̄ mutatio q̄ i creatioe
 i creatura & ibi mutatio
 suntur satis large quia

creatura mutare quod creatur
nichil aliud est nisi ea esse per
qua non fuit sicut per in linea. **Sep-**
no tio nota quod creatio non habet materiam
subiectam. ut tunc aqua per aqua
quia sic non esset somnihilum si
haberet materiam subiectam. ut tunc
et aqua posita tunc habet secundum in
com habet tunc aqua sicut sono
ente fit ens et sono musico
fit musicus tanquam actio aqua
no Octavo nota in illa littera
ad d. h. ea fit somnihilum quod
proposito de diversis tractatibus
importat in diversis propositibus. Ali
qua d. tractatus cause matre
lis. ut cum d. cultus fit osfero
et sic non fuit in illa propositio aliq
fit somnihilum ut d. in linea quia
nichil non potest esse materia entis
Aliqua d. tractatus cause effi
cientis sicut quod d. osfero
quod h. et sic ea non fuit
ista propositio quod nichil ut non
ens non potest esse causa efficiens
entis. etiam aliqua d. tractatus
ordinis ut h. osfero sit dies
id est post aurora fit dies et
pau fit un. **no** postquam fit
puer et un. et sic fuit h. quod
d. h. fit somnihilum id est per
no non ens fit ens. **Nono** nota
quod iter non ens et ens non fit or
do secundum esse sed solum secundum in
com quia ista quod habet secundum
ordinem. realem unum est prius al
ul postius sed non est nichil est prius
ul postius ente nisi solum secundum
rationem quia sequitur non ens et
prius ente id est non ens et argue
do ab e. tra adiacere ad est se

ad adiacere. **Decimo** nota quod creatio non
habet rationem perfectam et in perfectum h. per quod totum fit
est et illud quod creatur totum fit productum
et non secundum magis perfectum et magis perfectum quod
ante ratio fit in statu h. per quod si esset
ipse tunc esset verus motus ut alterum
augmetaco quod est in convenientibus. **Sequitur.**
Est item tempus id est
hic ponit tria acceptum tempus et primo fa
cit h. secundo applicat illa acceptum ad
motum angeli secundo ibi et scilicet h. tunc quod
d. sic. **Est** et tunc tunc id est tunc modo ac
cipit tunc quod adiacet motui tunc tunc mo
tus et actus perfectus d. **Abenoyb** et
h. maxime et quod mouet ad gratiam in quo
motu nulla est interceptio medij aquo
tenetur fluxus id est successio tempus
tunc enim primo h. est sub gratia ut sub
pau magis secundum quod sub gratia et secundum
quod sub pau sicut et de alteratione
de albedo in nigritudine ubi est interceptio me
dy coloribus. **Nota** primo de littera alber
tus w. dicit quod tunc accipit tunc p
eo quod mensurat motum tunc quo mouet
de gratia in pau d. de pau in gratiam
et h. secundum cometatorem et actus perfectus
quod itali motu non est aliq medij quod
causat successum successum sicut est
in aliis motibus realibus ita quod w. dicit
quod tunc vocat tunc mutato tunc italker
tunc qualis considerata ab alia. **Nota**
nota quod albertus allegat dictum con
metatoris quod mutato tunc et actus p
fectus h. cometator d. de mutatione
tunc de ignorantia ad scientiam ut in p
tiam h. enim ipse non est motus sed
est quidam salus et perfectio prius tunc
sicut et mutato de pau in gratiam est
actus perfectus prius tunc. **Tercio** nota **no**
quod nullus est medij iter gratiam et pau

qz necesse e oem anim esse i gra ut m
 pao x go no e aliqua successio i ipa
 mutatioe qz successio i aliquo motu cau-
 satur x diuisibilitate medij i reuocetib
 de tmm aquo x tmm ad q i alib at
 modibus e successio qpt intercepcom
 medij sicut de altitoe de nigro i albu
 medij coloris. **Nota** q dupl e pta
 tu mortale x uerale. Mortale pcom
 e illud pquo debetur mors etna
 si quis uitate pseruauit i illo et
 illi opposita gracia qz lapsus itale
 pcom pdat grm dei x resurgens
 atali pao pcofessionem x cotonem apta
 ad grm cosequendam x de isto vme
 q d mla q sp sua stat sub pao
 ut sub gra. **Aliud** est pcom venale
 x cu isto bu pat gra dei x d uenale
 le quia facilius cosequitur quis uenit
 illius qua mortalis sicut p aspionem
 aque bndre x parom dnam x con-
 filia. **Nota** q duplites sut habitus
 ne quidem sut quatu i aia po acade-
 tibz sicut hitus ututu mortaliu x
 habitus scie. **Alij** aute sut habitus
 i fusi x sut illi qui adeo ifudut
 sicut gra x hantab nullus em go
 suis opibus ut mris pt habere
 gratia ul hantate sed solu pogni
 dei. Sequit lin

Et similiter hoc tempus

Sic albertus applicat istam illam
 acceptom tps ad motu angeli x d
 sit. Et filu h tpe aduaret motui
 angeli sedm q dicim q angeli mo-
 uentur i tpe x itelligit sedm cursu
 angelice intelligerie sup res itelligi-
 bles ut e vesptia cognico dico aute
 vesptia qz sedm cognicom vespti-
 am matutina attingit etmatem

x nullu motu ta die qua ange-
 li mesurat nre uicissitudia
 tu sedm q aia ut angelus m-
 telligit de vno intellectua-
 lio i aliu id e de vno volu-
 tate i aliu x quilibz actus q
 e pfecto x h e q d aug
 q deus mouet creaturam
 corpalem p tpe a locu crea-
 turu spualem p tpe tm i h
 tpe no e iconemens q nre
 sit coseques nre su medio
Nota imo aia hram q tpe
 sic tcomodo acceptu mesurat
 ead motu angeli dictu e
 e pns q angeli sedm opur
 e sut i tpe h sedm voluta-
 tem x sedm intelligetia x h
 vesptiam cognicom x ibi ca-
 put tpe illo tcomodo. **Sed** no
 aia illa pte hie dico aute
 vesptia ibi pponit se q di-
 cit q angeli sedm vesptiaz
 cognicom sut i tpe h dicit
 ad dnam cognicom matutine
 qz sedm illaz sut i etmate
 qz obiectu cognicom puta
 deus e etms. **Quid** aute
 sit cognico vesptia x matu-
 tina dictu e pns x h cofir-
 mat pautoritate augstini
 q e ead pns posita. **Testo**
 nota q nre uicissitudia
 mesurat motu angeli x motu
 die h d. **Sic** intelligi q idem
 nre uera x uera acceptu
 mesurat illomo motus h
 est q possu nre m tpe an-
 gelu cognosce cognicome
 vesptina x posca aliud

fit tñ q̄ eodem se habent quop̄
a tpe angelus sit consideratus
ul aia uocat̄ nūc incassidua
no **Quarto nota d̄** m̄ lra qd̄
ob actus angeli e p̄fctus h̄ p̄
sic q̄ tpe ille cognosces ul
elutates sūt sūt nō successiue
in statu autē p̄t esse magis
p̄fectu n̄ m̄ i p̄tū eundem
q̄ ob tales mutaciones sūt ac-
no **tus p̄fcti** **Quinto nota d̄** i lra
q̄ i tpe m̄sunt̄ tales motu
angeli unū nūc p̄ esse cōti-
guū alii sūt tpe medio h̄ sit
p̄ q̄ sicut id d̄xi p̄t hoc
angelus nūc unū nō a p̄a
aliud nō d̄ n̄ m̄ mouer ul
transmutari q̄ s̄dm̄ esse est
transmutabilis ut patet **g**
no op̄t q̄ sit aliq̄ tpe men-
suras aliq̄ motu **g** it̄ nūc q̄
itelligo angelū nūc aliquid vel-
lem x iter nūc q̄ itelligo n̄m
postea aliud vellem nō op̄t
mediare tpe x sit illa duo nūc
sūt cōtigua sūt tpe medio **Se**

Et nota q̄ tempus

hic e alia p̄ illius p̄tiale
i qua albertus pōt p̄modū
notable una cōdiciō t̄p̄is
Se **Et nota q̄ tempus e cau-**
sa corrupciōis ut d̄ p̄h̄ sup̄le
i quanto physico magis q̄
gnatōis p̄t m̄ta. quā me-
surat q̄ facit distat a p̄ncipio
q̄ eū antiquat̄ x senescit
p̄t m̄tū **Et tūc** **Epylogat**
duces x h̄ de tpe sufficiat d̄xi
no **ad p̄b** **Nota p̄mo q̄ tpe est**
magis causa corrupciōis quā
gnatōis ut p̄ p̄p̄m quanto

physico x p̄t h̄ q̄ tpe m̄sunt̄ muti-
com x mutatio ista est causa senectutis
x distat a p̄ncipio x p̄sequens cor-
rupciōis **Secundo nota** solū eliat̄ cō
clusio tpe e magis causa corrupciōis
quā gnatōis x e conclusio septide-
cia quarta physico x p̄bat̄ ibi sic t̄p̄
mutat̄ e causa ibi corrupciōis q̄
tpe cōsequens tenet q̄ tpe m̄tū
est m̄si t̄p̄m̄tū m̄tū ab aia
aut p̄ m̄ lra q̄ t̄p̄m̄tū facit
distat a p̄ncipio x quāto plus aliq̄
elogat̄ a p̄ncipio t̄to plus appropiat
ititū **Tercio nota** i quanto physico
pōt q̄m̄ de h̄ quō p̄t tpe res s̄m̄-
cat x antiquat̄ de veste pedete sūt
aliqua lesione ul alteracōe p̄t t̄m̄
dū pede q̄ cōsūt̄ x ledit̄ quāto t̄
n̄lūb utat̄ **ca** **Quarto nota q̄ t̄o**
m̄tator d̄ quanto physico q̄ t̄p̄
mutat̄ e causa corrupciōis p̄t tpe
ūo p̄tides h̄ q̄ ut e p̄t t̄p̄m̄tū
e causa corrupciōis h̄ **Se** tpe nō p̄t
accidens e causa corrupciōis q̄ accid̄
t̄p̄m̄tū esse tpe ul m̄sunt̄
tpe **Quinto nota** dup̄ e corrupciō q̄
d̄ e i t̄p̄m̄tū s̄ q̄ aliquid corrup̄
a p̄ncipio i t̄p̄m̄tū p̄tā q̄ d̄sponit̄
qualitatu i t̄p̄m̄tū x sit corrup̄
h̄ ul alia aia **Alia e corrupciō**
ab ext̄is s̄ q̄ aliquis ab ext̄is
co aliquo corrup̄ sicut quā aliquis
corrup̄ sūt i t̄p̄m̄tū gladio **Sexto nō**
quō t̄p̄m̄tū sit causa corrupciōis
m̄b q̄ illa q̄ sūt m̄tpe sicut gnabilia
x corruptibilia illa habet m̄tū t̄p̄m̄tū
mutabiles x qualitates cōt̄nues quā
autē ille qualitates cōt̄nues ab i-
ce t̄p̄m̄tū tūc sit d̄spositio iter-
cas x eandē tenet̄ corrupciō **Septio**

nota quod transmutatio facit distare a
principio quia quanto diutius transmutatio
tunc tanto distat ab ista prior quia ha-
bet a principio et sic seorsum et appropinquat
tunc et tunc albertus epilogat et per hunc

Et quod dictum est de tpe quod

hic est capitulum duodecimum tractatus primi
et continetur sic quod albertus determinat
ut de tpe quod est mensura temporalium hic mo-
derat de eternitate quod est mensura eternitatis
et dividit quod primo determinat de eterni-
tate secundo de tunc eternitatis secundum ibi
sequitur de tunc eternitatis primo ad hunc
dividit in tres quod primo facit hunc quod dicitur
et secundum continendo illud capitulum ad preces
secundo ponit quasdam divisiones valentes
ad investigandum diffinitiones eternitatis et tunc
diffinit eternitatem. Secundo ibi quod non sunt
tres ibi eternitatis et primo dicitur sic. Quia
dicitur de tpe quod est mensura temporalium di-
cedit de eternitate quod est mensura et
nota. Nota primo cum littera v. dicitur
quod in precedenti et dictum et determinatum
de tpe quod est mensura temporalium tunc in isto
capitulo dicitur de eternitate quod est
mensura eternitatis et hunc modum aliunde
nisi continuo licet precedenti ut illud
capitulum ad preces. Secundo nota quod albertus
in precedenti capitulis determinat materias
scilicet librorum philosophorum hic modo dicitur tunc
materiam cuius putat de eternitate mundi
et motus. Et hunc non est theologicum nec theo-
logi ponunt hunc quod ponit illa materiam
de evo et de eternitate per illa. Tercio
nota dubitat utrum tpe sit sola me-
sura temporalium et arguitur quod non tpe est
mensura motus celi et est mensura aliorum
eternitatis consequenter et quod motus
celi est eternus tunc per consequenter
capitulum tunc ultra consequenter arguitur

tpe est mensura aliorum eterni-
tatis non solum est mensura temporalium
Oppositum videtur velle albertus
in littera ibi quod secundum iterum
alberti et aliorum theologorum mo-
tus celi non est eternus et sic me-
gretur consequenter prima argu-
mentum ad ductum ad probandum dico
quod tunc est falsum. Sed ista aliorum
motus celi est eternus quod prima
concluditur et tunc secundum nullum
motus celi est eternus si per
intelligitur ab eterno celi est motus
et eternus celi movebitur. tunc
quod hunc stat quod nullo motu abe-
tino est motus nullo motu ab
eterno movebitur. Sequitur littera

Queda tunc sunt ut

hic albertus permittit quasdam
divisiones secundo ponit aliam divi-
sionem ibi. Et ille tres primo
dicitur sic. Queda tunc sunt ut dicitur
in libro de causis quod substantia
et actus sunt in tpe sicut materia
et forma id est illa in ferrea cuius
suppleme esse est per generationem.
Queda vero sunt quorum substan-
tia et actus sunt super tempus sicut
materia supra simpliciter et filius et
spiritus sanctus id est sua eternitas. Que-
da vero quorum substantia contra
tpe facta vero in tpe sicut materia
media id est angeli et intelligere
cuius esse est per creationem. Quae-
ta membrum non potest stare per se
esset aliorum actus per quod substantia
ipsius quod est in possibile.
Nota primo cum littera v. tale
divisionem sufficientem quod de ens

ut habet se sic qd eum substantia
et eum actus et tpe. Et sic qd eum
substantia et eum actus sunt totum tpe
ut supra tpe et eum actus et tpe
Et sic qd eum actus sit totum tpe
ut supra tpe et eum actus et m
tpe. Et sic qd eum actus sit po
tpe et substantia i tpe illa diuisio e
sufficiens quia no pot dari
plura membra illius diuisionis
si est pmo s3 qd eum substantia
et actus et tpe sit sit illa
i fion gubla et corruptibla
et vocatur natura i fma. Si aut
e s3 dmo s3 qd eum actus et sub
stantia e supra tpe sicut pat
et filius et sps scus qd dicitur
na simplicissia. Si aut e tto
mo s3 qd eum actus et tpe et
substantia totum tpe sit sit au
geli et intelligere / quia illa p
pse s3 dmo substantia quodlibet t
actus eum sit tpalis ut sub
dictu e p quatuor membra qd
ti diuisionis no pot pte qd sit
ager aliquid sub qua esset qd
impleret contradictionem et sit illa
contradictio e theologialis et no
nota phylosophicalis. Secdo nota du
bitat utp substantia sit m tpe
et arguit qd non nichil e tpe
msi motus substantia no est mo
tus i et maior nota qd tpe e
ppa passio motus ut sub dic
to est / s3 ppa passio nlli com
petit msi suo subiecto i nlli
competit tpe et esse i tpe msi
motu mo mot p3 de se. Op
positu d^r Albus ibi dico qd
aliquid esse i tpe intelligit dupi
monio ppe et pse et sic nichil
e m tpe msi motus ut bñ pbat

utco. Alio modo procedens et m ppe et sic p
admitti qd substantia sit m tpe id est qd
sit tpalis incipiens et desinens i tpe. **no**
Tercio nota qd d^r na simplicissia quid
e nobilissia eum i gne entis sed illa
i fion dicitur natura m fma quia sit
ignobiliora a spsu i corpaliu. S3 angeli
et intelligere dicitur natura media qd
participat na supma et m fma participat
natura supma adhuc qd sit appetit et m
variabla. S3 participat na i fma adhuc
qd sit create s3 dmo theologus et eorū
actus et tpe. Quarto nota qd illa i fion
sit i tpe s3 dmo actum et substantia nichil
aliud e msi qd sit gentia et corrupti
bilia i tpe et sit tpalia s3 dmo qd deus
e supra tpe nichil aliud est msi qd
ipe nuqua incipit ne nuqua desinit
esse. S3 qd angeli sit supra tpe s3 dmo
substantia nichil aliud e msi qd sit
appetit et nuqua desinit actus eorū
puta cognico corp vesptia et tpe
qd pte i tpe et desinit ut sub dictu est
Quinto nota si quatuor membra esset **no**
vñ s3 qd aliquid esset cum actus esset
esset supra tpe et substantia i tpe et tunc
sequeretur qd aliquid ager sub qua esset
s3 facilius pbat quia eum actus po quo
est supra tpe etna et nuqua incipit
et eum substantia nichil esset quo e i tpe
aliquid incipit go actus eum fuit ante
qua substantia inciperet go ager ateq
esset go quo e i tpe aliquid incipit go
actus eum fuit antequam substantia i tpe
go aut anteq esset s3 h. includit cotra
dictionem sicut manifeste p3. Sequi alia
Itē iste tres mēsure accipiūt
hic albertus pmitat s3 dmo pambatio
et dicit sit Itē ille ipe tres mēsure

accipit i copacoe ad diuicem est em q
da diuicem habens principiu & finem sic
tpe Et e quedu n habes principiu n fine
ut etmtas Et e qda habes principiu
& no finem sicut elon illud mebru
supple q ad qua sit diuicem q no habz
principiu & habeat finem pte non
pt de em q habz fine habz principiu
Nota pmo ad hanc rō dicit q illa
tres mēsure pūb tate possūt sumi
i copacoe ad diuicem rēu quas mē
sunt & inuit tale diuicem q qda
diuicem nō hz principiu & finem Et nec hz
principiu n fine Et hz principiu & nō
finem Et hz principiu & nō finem Et
hz finem & nō principiu illa diuicem est
sufficiens Si e pmonio sic e tpe quia
de q dicit hz principiu & finem Quid
si est pmonio sic e etmtas quia illa
q sūt etna nō habet principiu n fine
Si tmonio sic sūt etna sicut angeli
quia isti habet principiu quia sūt cre
ati sed nō habet finem q sūt ppetui
S3 quantū mebru nō pte pte saluz
q aliq habeat finem q nō habeat
principiu & illa diuicem quo ad sua me
bra comadit tū pōri Sedo nota du
bitat utp tpe habeat principiu & fi
nem & arguit q nō qā sic tū se
qiet q tpe iceptū & aliqū desinet
esse cōsequētia p de se falsitas pba
q si tpe iceptū tū go iceptū i tpe
tū m stati hz nec sic nō e pmonio
nota q sufficiens diuicem pmonio pba
q si iceptū i tpe q pūb sūt tpe q
nō iceptū i tpe nō etia i tpe qā de
istans e cōmutatū tūb q ante illd
istans fuisset tpe nō iceptū tpe qe
cōm dictū aristotilib iactans phisice
corū p q pbat motū & tpe nō i tpe

posse appositū tū d' albertus
i lūbi dico q h' e rōm theo
loyre loquedo quia totū est
theoloyre q d' albertus i ista
lūa seu i ipso capto naturaliter
tū loquedo h' nō esset rōm a
lia q dicit satis patet ad
intellectū alberti theoloyre lo
quedo Sequit h' n
Eternitas est ideternitas
Hic albertus ponit diffinicionē
& cōmutat sic pūb pmonio qda
necessaria ad intellectū diu
sionis Hic nō pōt diffinicionē
etmtatis & diuicem qā pmo
pōt illa diffinicionē pōt pōt
q da notabilia ad eā pda ibi
Et nota q etmtas adhuc p
pba diuicem pmo pōt diffinicionē
pōt pōt eub declaracionē ibi
q diffinicionē & illa diuicem i tot
q declarat mebru diuicem
diffinicionē pteb pteb pmo d'
sic Eternitas est ideternitas
vire tota sit id e nō distans
& p fca possessio Subdit de
claracionē diffinicionē dicens q
diffinicionē pte pte pte pos
sessio em est cōmutat ad men
sura pte em mēsurā posside
ntes cui e mēsurā p se tūp
pā passio eub & tūc subdit
declaracionē illa pda mebru
p h' q d' i etmtatib vire tū
ge subiecta etmtatib pda
deu etna nō habet principiu
neq finem q tū mebru aliud
est ab etmtate nisi pda in
conem Tūc subdit declaracionē
tū mebru & d' pteb vire

quā esse p^h immensū differētia
ab ea q^u fuit iⁿ e^mitate iⁿ p^{er}sonis
nō habetū vna beatū neque
iocūdam licet vna suatū ab
solūte p^{er} qualibz vna t^u h^{ic}
p^{er} p^{er}sonam sū app^{er}atōm sūnt
p^{er} vna iocūda atqz b^{ea}tū tūc b^{ea}tū
d^{icit} quātū mēbrū declarāto
nem dicens tota sūt d^{icit} ad
differētia t^u p^{er} nō totū sūt
est licet p^{er} p^{er}sona t^u p^{er} sūt
futū t^u p^{er}sona ibi sūt nō p^{er} sū
mulatōe p^{er}sona s^{ed} d^{icit} sūt id est
nōn distātibz t^u subdit declarā
tōm alitū mēbrū p^{er} sūt d^{icit}
ad d^{icit} eū q^u nō est sūm^p
p^{er}fectū sūm^p p^{er}fectū s^{ed} eū
sūm^p p^{er} sūm^p p^{er}sona. Nota p^{er}sona
ā h^{ic} h^{ic} diffinitio e^mitatis
est q^u e^mitatis e^mitabilis
vne tota sūt t^u p^{er}sona poss^{et}
t^u illa diffinitio nō iⁿvenit^{ur} m^{en}
d^{icit} p^{er}sona s^{ed} p^{er}sona iⁿ libro b^{ea}t^u
h^{ic} de consolacōe p^{er}sona q^uto
libro t^u nōn d^{icit} aliter m^{en}ti
gi m^{en}ti q^u e^mitatis est deus
glosū qui e^m vna iⁿimābilis
t^u ille o^{mn}is cōditiones e^mitatis
sūt tota sūt t^u p^{er}sona idō id e^m
sūt t^u p^{er}sona n^{on} deus m^{en}ti. Q^uto
nota ā h^{ic} h^{ic} illa q^u diffinitio
ibi declarā mēbrū diffinitio
t^u p^{er}sona alitū s^{ed} quō e^mitatis
sūt poss^{et} t^u d^{icit} q^u talis poss^{et}
e^m cōmū mēsurē sūt q^u o^{mn}is
mēsurā possidet^{ur} ab eo tūqz
mēsurā tūqz e^mitatis sūt mē
surā ut dictū e^m cōpetit sibi
t^u q^u sūt possessio. T^{er}to nota
ā illa h^{ic} h^{ic} q^u d^{icit} ibi

declarat p^{er}sona mēbrū s^{ed} q^u iⁿimābilis
vne t^u d^{icit} q^u d^{icit} illa diffinitio iⁿimābilis
vne iⁿvenio subiectū e^mitatis s^{ed}
d^{icit} qui nō h^{ic} p^{er}sona neqz sūm^p
t^u h^{ic} subiectū s^{ed} deus nō d^{icit} iⁿimābilis
ab e^mitatis m^{en}ti sūm^p iⁿimābilis. Unde h^{ic}
nomē deus t^u h^{ic} nōn e^mitatis vna
t^u idem t^u eandem rem significat s^{ed} t^u
d^{icit} iⁿimābilis. Quia deus significat
illa substantia absolute s^{ed} e^mitatis sig
ficat idem sūm^p q^u cōsiderat^{ur} nō h^{ic}
b^{ea}tū p^{er}sona neqz sūm^p. Q^uto
nota ā illa h^{ic} h^{ic} t^u d^{icit} p^{er}sona ibi
declarat sūm^p mēbrū iⁿ ordīe s^{ed}
h^{ic} vne t^u d^{icit} q^u p^{er}sona d^{icit} vne quā
esse p^{er} illa q^u sūt iⁿimābilis e^mitatis sūm^p
ne e^mitatis cōsiderat^{ur} q^u nō d^{icit}
p^{er}sona vne p^{er}sona h^{ic} q^u nō h^{ic} habet vna b^{ea}tū
ā t^u iocūda t^u deo nō d^{icit} p^{er}sona e^m
iⁿimābilis quā licet ille e^mitatis vna
iⁿ differētia significat quātūqz vna sū
m^{en}ti sū b^{ea}tū t^u iⁿ illa diffinitio
e^mitatis p^{er}sona p^{er}sona iocūda sūm^p
b^{ea}tū p^{er}sona app^{er}atōm vne b^{ea}tū ad e^mita
tōm. Q^uto nota ā illa h^{ic} h^{ic} tota
sūt ibi declarā aliud mēbrū diffi
nitōis t^u d^{icit} q^u iⁿ illa diffinitio d^{icit}
tota sūt ad d^{icit} t^u p^{er}sona quā vna p^{er}
t^u p^{er}sona alia sūt est t^u nō e^m tota
sūt t^u ibi sūt nō p^{er}sona p^{er}sona sūm^p
p^{er}sona s^{ed} sūt eū nō distātibz e^mitatis
eū nō distat neqz differt ab e^mitatis
q^u o^{mn}is q^u attribuit^{ur} deo sūt idem d^{icit}
Sexto nota ā illa h^{ic} h^{ic} p^{er}sona d^{icit}
ibi declarā mēbrū aliud t^u d^{icit}
q^u iⁿ illa diffinitio p^{er}sona p^{er}sona p^{er}sona
p^{er}sona ad d^{icit} aliorū q^u nō sūt ita
simplicia deus eū simplicissim^{us}
o^{mn}is autē alia eū cōtra nōn iⁿimābilis
iⁿ p^{er}sona q^u d^{icit} p^{er}sona de

dicuntur atheologis esse aliquo modo topo-
sita ut prius dictum est et non habet per se
eternitatem quia deficiunt in aliquibus in-
dicationibus eternitatis ut pa-
tebit illa diffinitio quod est theologica et
non naturalis sic etiam declaratio est theo-
logica et non habet hic quidquam mutari in
declaramur nisi dicatur secundum quod linea dicitur
nisi quod eternitas est deus et ille condi-
tiones quod ponunt in diffinitione eternitatis
sufficiunt idem quod deus subdistinguitur
rationibus ut domus est sicut tempus nichil
est nisi motus mutatus ab alio dicitur
se in supple rationes de motu et tempore
sic eternitas nichil est nisi deus eternus
Alia in ratione est eternitatis et dei nulla
cum creatura citra deum et eternitatem sed
dicuntur bene esse propter hoc quod participat ali-
quas conditiones eternitatis et ut pa-
tebit. **Septimo** dubitatur utrum eter-
nitatis sit possessio et arguitur quod non
quod omnis eternitas differt a possibilitate
sed eternitas non differt a possibilitate
sed ab eo cuius est possessio et **maior**
nota de se **maior** placet in linea **Opposi-**
tu dicitur in ista diffinitione eternitatis ibi
dicitur quod illa verba quod ponunt in linea sunt
satis aliena sed dicitur sic intelligi quod de
eterno sufficienter rem quod est eternus puta
de hoc eterno deus verificatur ad equa-
te itaque ipsa passio eterna sicut de hoc
eterno motus personaliter supposito verifi-
catur mensura per tempus itaque ipsa passio
passio sequitur linea

Et nota quod eternitas per prius dicitur

Hic Albertus ponit quatuor notabilia de
eternitate et dividit istos secundum quod ponit
notabilia per tres patebit. **Primo** dicitur

sic **Et nota quod eternitas per prius**
secundo de creatore per posterius
de creatura et tunc ponit secundum
notabile dices tres sunt co-
ditiones eternitatis quod dicitur
scilicet simplex invariabilis et im-
mutabilis secundum quod immutabilis non
solum dicitur in ratione finis
sed etiam principii et sic soli cre-
atori convenit ille enim solus
simpliciter invariabilis et immutabilis
sed creature quatuor parti-
cipant rationem immutabilis sicut
suo modo sicut angeli et anime bo-
ne dicuntur bene et corpora pure
sive rationem participant rationem in-
mutabilitatis propter immensitatem
et non principii et ob hoc angeli
et anime bene dicuntur eterni
propter immutabilitatem et invariabilitatem
in eternitate. **Nota primo** cum linea **nota**
quod eternitas competit creatori
per prius et creature per posterius
hoc dicitur sic intelligi quod esse et
non prius et principaliter et ipse
primo dicitur verificari de deo
quia deus est substantia et im-
mutabilis secundum creaturam per poste-
rius competit propter hoc quod parti-
cipat ad aliquas conditiones
eternitatis puta invariabilita-
tem et immutabilitatem. **Secundo**
nota cum illa linea tres enim
sunt conditiones ibi ponit secundum
notabile et est tale quod tres sunt
conditiones quod requirunt ad ve-
ram eternitatem scilicet immutabi-
litatem secundum quod immutabilis dicitur.

quo intelligitur quod dicitur
quod eternitas est quod
per prius ponitur de deo
hic in textu bene
nota ut patet

nota

[illegible]

obito pulchra

apte carere finis sicut dicitur in ipso
 etne a ieternitate qz no picipant
 ratione i invariabilitatis i invariabilitas
 em bñ d^r de se s; codico q e simpli-
 citas simpli^r i illa creatura dei m
 veniri a filio ponens aliud notable
 Item etnitas dicitur mensura excellen-
 tie quatuor ad utrumq; et in s; ad cap⁹
 a sic creatur q sunt gradibilia a cor-
 ruptibilia clauduntur ab etnitate sed
 neq; sunt etna neq; i etnitate et
 tunc subdit una distinctio dicens
 Quaedam i sunt etna a i etnitate p
 participatione quedam no ppe a ille q
 no sunt ppe i etnitate qda sunt et-
 na a i etnitate p participationem q
 qda etna p participationem s; no i et-
 nitate qda n^r etna n^r i etnitate s;
 clauduntur ab etnitate Quatuor mem-
 bris scilicet non p^t s; q aliqua p^t
 i etnitate p participationem s; no etna
 de em i invariabile caret fine s; no
 coarctat^r Nota primo ita tenem^r v^r dicit^r
 q qda creatur picipat etnitate
 ratione i invariabilitatis p rationem finis
 s; cu sunt i etnitate apte h^r q no sunt
 i invariables a tales sunt ac q sunt m
 pems etms ille em picipat i etna-
 bilitate quia nunquam desinit esse n^r
 habebit finem a sic sunt etna p par-
 ticipationem s; tñ no sunt i etnitate apte
 h^r q deficiunt i illa codicione q e i in-
 variabilis ipe em coemue sunt variabi-
 les a transmutabiles p penas istis
 tibus etia i invariabilis d^r bñ esse ille
 autem ac no habet bñ esse s; mis-
 erus s; ita codico etnitate est sim-
 plicitas a talis nlli creatur cope-
 tit nisi soli deo Quid nota ita illa
 tenem^r Item etnitas ibi ipe ponit aliud

notable et tale qd etiam est una me-
sura qd procedit i ad p9 mesuram
temporalis h9 d9 sic intelligi qd deus est
nunc ante oem creaturam qd est ipse fut-
ur p9 oem creaturam qd erit i tpe et
sic qd creatura claudat i eternitate
id est claudat ab eternitate i ante et
m p9 qd nec fut i eternitate nec fut
eternitate sicut gradibus et corruptibi-
lia illa em fut etna qd habet p9m
et finem et no fut i eternitate qd non
fut i eternitate qd no fut i variablia
sed continue transmutat. **¶** Tercio nota
ibi qd d9 fut ibi p9m d9m qd
includit oia notabilia p9m et etale
qd qd fut i eternitate p9m et qd d9m
ipse p9m sic melius est etno. **¶** Et m
eternitate nisi solus deus ut dicitur
qd illor qd fut ipse etna ul i eterni-
tate fut etna i eternitate p9m
qd carebit fine. **¶** Et fut i eternitate
p9m qd fut i variablia sed
alut fut etna p9m p9m qd t9 no
i eternitate sicut d9m m9e qd fut m
p9m etna illa em fut etne p9m
p9m qd carebit fine. **¶** Et no i eterni-
tate qd no fut i variablia ut p9m d9
tu est. **¶** Et alia fut qd no fut etna ne
i eternitate sed claudat ab eternitate sed
gradibus et corruptiblia ista no fut
etna qd habet p9m et finem ne
fut i eternitate qd fut continue transmu-
tablia sed claudat ab eternitate qd et-
nas est una mesura procedens tpe ad
et p9 ut dictu est p9m qd quantum melius
illiq d9m no pt p9m qd alig
fut i eternitate p9m p9m et t9 non
fut p9m p9m p9m qd de qd
i eternitate p9m p9m qd m9m
ble de ante qd est m9m care-
bit fine licet h9 non claudat et de qd
fine h9 est etno p9m p9m

nullus pt esse m eternitate p9m
p9m qd no fut etno et h9
totu est theologu. **¶** Quarto no
qd h9 no claudat qd de qd est
no fut i eternitate sicut sequit
et d9 qd de qd est m eternitate
est etno h9 p9m p9m qd
de qd fut m9m etna p9m
etne et t9 no fut i eternitate
ut dictu est. **¶** Quarto nota d9m
ut p9m p9m qd est et
duo eternitates fut m9m
i aliqua creatura citra deo et
videt fut alig figure no fut
copose qd fut simplices et
si fut qd simplicitas copetit
eis and p9m de se de i eterni-
tate et copose celesti i eterni-
tate. **¶** Quinto d9m albertus
illud d9m qd d9m qd est sim-
plicitas et qd d9m qd ille
t9m copositu caput. **¶** Duplex
unomo scite alomo large
scite copositu sumedo fut illud
qd est copositu copitibz effec-
libz ul irregularibz d9m et copo-
situ. **¶** Et p9m p9m p9m d9m
qd fut no est copositu et fut b9 a
lig creatura citra deo fut si-
plices ut p9m d9m alomo
pt fut copositu qd quoda m
p9m fut p9m p9m p9m
fut ul d9m qd est p9m p9m
et fut melius est p9m nisi p9m
deus. **¶** Alia ante oia citra
deu qd fut copositu id est
i p9m et h9 etna p9m d9m
est sup illa p9m ubi albertus d9m
qd creatura spuales copositu
p9m materia et forma et fut debz
intelligi dictu licet sequit.

arguere hic qd
no fut etna p9m
p9m p9m qd
alig etna p9m
p9m p9m p9m

Sequitur de nunc et unitatis

Hic e pda p pncipalis capli
~~et unitatis~~ sic / qus albus de
emendat de unitate ~~huc det~~
mut de opuc emendat ~~et di~~
~~videt~~ mtrab ptes / pmo diffi
nit nunc emendat pda amouet
qda dubiu ~~et tpo~~ opoit que
dam dca i theologia ~~et ibi~~ h
ia videb / tra ibi pda p pda
adhuc dmdit / i duab / q pmo
pmit diffiniton nunc emendat
pda / ea declant ibi q melius
itelligit / pmo d / sic Sequit de
nunc emendat de quo d / bohem
i libro de emendat / q nunc pab
et nunc moueb sic se p e nunc
emendat / Nota pmo tra ltrm
q pda ostendit quid sit emendat
w / nunc ostendit q sit nunc em
tatib et pmit diffiniton / bohe
ty / q nunc emendat est nunc pab
et no moueb se se id e no flu
ens / Sedo nota q nunc emendat
pda loquedo meli e nisi deus
considerat nunc esse pnt e em
pnt nlla emendat no e aliud
nisi deus considerat nunc esse
pnt e em / p nunc pab meli e
nisi mobile considerat abacalis
pnt se h / nunc / Tercio nota q
d / i lra q nunc emendat est
p pnt et no fluens meli
aliud est nisi deus glosus e
i uariablis et i transmutablis
na q sicut nunc coquo deo esse
sic abetno fuit et i etno erit
et no transmutabit / pda se Reg

Ex pns dictu e melius

Hic albertus declarat aliam
diffiniton copando nunc emendat

ad nunc pab et d / sic q supple pns dictu
est melius itelligit / sed copacione su
ple nunc emendat ad nunc pab / Quid
ymagiet / magi linea a. et sic b. pnt
et moueat ad linea a. b. a. distigues
ptem pma apostiori. a. b. c. d. em
esse ptransit / ppostior uo no sit m
itligo p. a. c. totu tpe p. b. ante itel
ligo nunc pab q cotmuc mouet ab a.
m / et q ptransit e d. em pnt et
q no ptransit e d. em futur / et sic
i lra b. mouens p subtrahit aposte
riori et addit pda / sic nunc p sub
trahit futu et addit pnt et etia sub
pntus pnt i linea cu no moueret
no esset pns et postius i linea sit sic
si nunc pab no esset i pncipio pab non
fuisse pnt i futuro cu h / ante nunc
pab ymaginarem nunc aliquid q pnt
ab etno ia omo iusta emendat esset p
ntu et futur / h / totu pns et totu sit
i emendat et no tpe tota em emendat
e qda nunc i d. em / Nota pmo da
lra / et dca q illud q d / nunc em
tatib possem melius ymaginari et copre
hendem / si ferem copatn nunc em
ad nunc pab / quo scz h / possz ymaginari
q nunc emendat sit pnt et no fluens
ad ostendit q / quo nunc pab fluat pnt
pnt q sit una linea a. c. et q sit pnt
tus b. q fluxu suo constituat linea
illa sedm ymaginatn pns dicta / tuc
itali linea tra p pnt et postior p
eo q ille pntus una pte linee per
transit et alia no / Similit / pnt ymaginat
q sit una tpe a. c. et sic nunc b. q fluxu
suo causet illud tpe sedm ymaginatn
pns dicta et fluat cotmuc a. b. ai c.
i isto toto tpe a. c. d. una pnt pntu et
alia futur / sicut i linea una pnt dict

perasit et alia perasenda si mo illud
nunc no flueret s[ed] staret fixu tuc no
ess[et] p[ri]us et postius i t[em]p[or]e sicut nunc in
linea si ille punctus no moueret in
illo go nunc flueret ymagin[em] unu m[od]o
q[ui] no fluxit sed p[er]tinet abetno fixu et
tale no causat p[ri]us et postius et sic
nunc eternitatis e tale p[ri]us et no fluxit
et i eternitate no e p[ri]us et postius sed
tota eternitas e nunc i diuisibile p[er] p[ri]ncipiu
g[ra]ue quod nunc eternitatis p[er]tinet et no fluxit
et her e itemo l[et]e. Sec[un]do nota q[ui]d go l[et]e
p[er] alia dupl[ic]i d[ic]to it[em] nunc eternitatis
et nunc t[em]p[or]is p[ri]ma e q[ui]d eternitatis co
mune manet idem s[ecun]d[u]m esse ut p[ri]us d[ic]t
tu est p[ri]mo differunt i h[oc] q[ui] nunc et[er]ni
tas p[er]tinet et no fluxit nunc ut t[em]p[or]is co[m]mune
fluxit. Tercio nota q[ui]d d[ic]t i l[et]e q[ui] punctus
s[ecun]d[u]m motu suo causat lineam et nunc flu
xu suo causat t[em]p[or]e h[oc] s[ecun]d[u]m rei verita
tem no e ita nisi p[er] intellect[u] p[ri]us po
t[er]it. Et albertus d[ic]t her p[er]tinet faalis
re ymaginac[i]o[n]em p[er]empla p[ri]m[u] non q[ui] q[ui]
ita p[er]tinet s[ecun]d[u]m q[ui] distat ad discret[um]. Quia
to nota q[ui]d d[ic]t i l[et]e q[ui] nunc t[em]p[or]is abstracte
fuit et addit p[ri]mo h[oc] d[ic]t sic i l[et]e q[ui]
p[ri]m[u] mobile co[m]mune elogat[ur] admo ag[er]
et app[er]t[ur]at t[em]p[or]is ad que. Quarto nota d[ic]t
i l[et]e q[ui] nunc et[er]nitatis p[er]tinet et no mouet
h[oc] sic d[ic]t i l[et]e q[ui] glosus deus qui est
nunc et[er]nitatis no e immutabilis sed co[m]mune
reode statu p[er]manet unde et[er]nitatis et
nunc et[er]nitatis e unu et idem s[ecun]d[u]m
rem s[ed] differunt s[ecun]d[u]m r[ati]o[n]em q[ui] deus
d[ic]t et[er]n[u] i quatuor co[n]siderat[ur] p[er]tinet et[er]n[u] p[ri]m[u]
cuius et fine s[ed] d[ic]t nunc et[er]nitatis i qua
tu co[n]siderat[ur] nunc esse. Sexto nota dubi
tat[ur] ut p[ri]us nunc et[er]nitatis p[er]tinet et arg[uit]
q[ui] non ubi e p[ri]us et postius h[oc] non
p[er]tinet s[ed] i nunc et[er]nitatis e p[ri]us et po
st[er]ius i et maior nota q[ui] illa q[ui] habet
p[ri]us et postius s[un]t res fluxibiles sicut
t[em]p[or]e et motus m[u]lt[u]m p[ro]bat q[ui] nunc et[er]ni

tatis quo co[n]sidero deum nunc esse
e p[ri]us illo quo co[n]siderabo eu
cras esse. Ad illa r[ati]o[n]em respo
deo negato m[u]lt[u]m ad p[ri]ncipiu
d[ic]t q[ui] h[oc] solu e ad co[n]siderac[i]o[n]em
m[u]lt[u]m i se aut[em] et absolute
nunc et[er]nitatis e idem. Sequit[ur]
Ita vides unu mirabile
hic e p[ri]mo p[er] illu p[ri]ncipiu
et co[n]t[ra]t[ur] p[er]tinet. P[ri]us albertus o[mn]i
det quid sit nunc et[er]nitatis
hic mouet quada dubita
tiones oriens ad differenc[i]a
et d[ic]t i duo s[ecun]d[u]m q[ui] p[er]tinet
duas dubitac[i]o[n]es p[ri]mo ibi q[ui]
hic e q[ui]d mirabile p[ri]ma ad
hic d[ic]t i p[ri]mo mouet illa
dubitac[i]o[n]es p[ri]mo solu p[er]tinet ibi
Exemplu aute huius p[ri]mo d[ic]t
sic d[ic]t i ad vides q[ui]d unu
mirabile q[ui] p[ri]m[u] nunc et[er]nitatis
tu sit q[ui]d i diuisibile t[em]p[or]e se
potendit p[ro]t[u]m t[em]p[or]e capiens
t[em]p[or]e i f[ra]ctu. It[em] totu t[em]p[or]e cap[er]e
tu p[er]tinet cu quolib[et] i p[ri]ncipiu t[em]p[or]is
tuc subdit solues illa dubita
p[ri]m[u] p[er]tinet et d[ic]t. Exemplu aute
huius p[ri]m[u] de aia q[ui] e i toto
corpe et tota t[em]p[or]e i qualib[et] eius
p[er]tinet idem et si p[ri]us aia est sim
plex et no h[oc] p[ri]us et p[ri]us s[ed]
corpus cu p[ro]t[u]m corpus se p[er]tinet
d[ic]t. Nota p[ri]mo dubitac[i]o i p[ri]us
sic p[er]tinet q[ui] d[ic]t[ur] est p[ri]us q[ui] nunc
et[er]nitatis e i diuisibile et q[ui] co
mune m[od]o ut includit totu t[em]p[or]e
h[oc] videt[ur] esse valde mirabile et
p[er]tinet formari r[ati]o dubitac[i]o[n]is
sic n[on] i diuisibile includit di
uisibile. Et quo potendit diui

ratio formata
de h[oc] t[em]p[or]e

fible nunc etiam est et diuisibile
 et maior nota q. q. ostendit et di-
 uisibile h. et diuisibile h. minor
 p. q. p. d. d. **nota** nota ibi
 Exempla autem huius ibi soluit
 h. p. q. d. q. p. l. t. u.
 do illius est et ad intellectum q.
 licet sit et diuisibilis et u. p. a. e.
 et qualibz pte corpus et totocor-
 pe sit etiam nunc etiam est q.
 uis sit et diuisibile et ostendit m.
 quolibz m. p. t. i. t. p. s. et e. et quolibz
 i. p. t. i. t. p. s. et g. n. o. e. h. m.
no possibile. **terto** nota quo ad
 intellectum sit in toto corpore et in
 quolibz pte corpus magis vi-
 debit. in quanto tractatu huius
 p. m. t. sup. sedes sequit. l. i. d.
Adhuc est qda mirabile
 hic albertus mouet scdm du-
 bium et dicit q. p. m. mouet
 illud dubitacionem p. d. soluit ibi
 Exempla adhuc tale est p. d.
 dicit sic. **Adhuc** e. q. d. d. mi-
 rabile q. i. nunc etiam est q. m.
 diuisibile et contmuat. t. p. q. di-
 uisibile i. f. m. t. u. et q. p. t. e. b. p. r. o.
 res habet et posteriores et subd.
 soluto dicens. **Ex** m. adhuc ta-
 le est q. in eodem m. p. t. i.
 t. p. s. e. i. d. d. i. g. i. o. r. e. t. a. l. i. b. z. o. r. i. e. t. e.
 et i. o. c. c. i. d. e. t. e. s. u. b. i. t. o. t. o. t. u. m. m.
 e. m. i. s. s. i. u. i. l. l. u. a. n. s. h. c. o. t. i. g. i. t. e.
 p. u. r. q. i. u. n. o. m. i. c. t. p. s. e. p. u. s.
 et p. o. s. t. i. u. s. i. n. f. i. n. i. t. u. q. m. n. a. l. i. t.
 et n. o. n. s. c. d. m. t. p. c. p. m. o. i. l. l. u. a. t.
 p. p. i. q. u. o. r. p. b. i. d. e. p. p. i. q. u. i. s. s. i. a. p. b.
 q. u. a. i. l. l. a. q. e. a. m. o. r. e. e. m. a. g. e. b.
 et s. i. c. o. t. i. g. i. t. i. f. i. n. i. t. u. p. t. e. b. m.
no uenire. **nota** p. m. o. i. a. l. i. a. m.
 dubitacio qua albertus mouet

N. illuminatio
 possit fieri in
 instanti.

i. adit sic. quia p. u. s. d. u. t. q. m. i. c. e. t. i. a. m. a. b.
 ostendit se p. t. o. t. u. t. p. t. e. et e. t. h. q. u. o. l. i. b. e. t.
 m. p. t. i. a. t. i. t. p. s. h. c. u. i. d. e. t. u. a. l. d. e. m. i. r. a. b. i. l. e.
 et p. t. f. o. r. m. a. r. i. **no** d. u. b. i. t. a. c. i. o. n. e. s. t. a. l. i. s.
 illud q. n. o. h. z. p. t. e. m. p. r. o. r. e. m. et p. o. s. t. i. o.
 r. e. m. n. o. p. t. c. o. c. o. t. e. d. i. i. l. l. i. q. h. z. p. t. e. m. p.
 o. r. e. m. et p. o. s. t. i. o. r. e. s. h. z. n. u. c. e. t. i. a. m. a. b. **no**
 h. z. p. t. e. m. p. o. r. e. et p. o. s. t. i. o. r. e. m. g. n. o. p. t.
 c. o. c. o. t. e. d. i. p. t. i. q. h. z. p. t. e. m. p. o. r. e. m. et p.
 s. t. i. o. r. e. m. m. a. i. o. r. n. o. t. a. q. z. c. o. t. i. g. e. b. d. z. a. d.
 e. q. u. a. r. i. c. o. t. m. e. n. s. d. z. a. d. e. q. u. a. r. i. c. o. t. e. t. o.
 m. o. r. p. z. o. p. u. s. d. i. a. b. **terto** nota ibi. **Ex**
 e. m. p. l. a. i. b. i. p. o. n. i. t. e. x. e. m. p. l. a. d. e. h. c. i. d. e. m. o.
 q. h. c. e. p. o. s. s. i. b. i. l. e. et d. q. s. i. c. u. t. i. d. d. i. g. s. o. l. i. s.
 e. s. t. i. e. o. d. e. m. m. p. t. i. a. t. i. o. r. i. e. t. e. et i. l. l. u. a. t.
 s. u. b. i. t. o. t. o. t. u. m. m. e. m. i. s. s. i. u. i. et t. h. n. a. l. i. t.
 i. l. l. u. a. t. p. t. e. m. p. p. i. q. u. o. r. e. m. l. i. u. o. s. o. q. u. a.
 r. e. m. o. r. o. r. e. m. et t. h. i. t. o. t. o. m. e. d. i. o. m. p. f. i. n. i. t. e. a. t.
 s. u. t. p. t. e. b. q. u. o. r. u. n. a. e. p. o. r. a. l. i. a. i. l. l. u. a. t.
 t. a. n. a. l. i. t. p. z. q. z. i. e. o. d. e. m. m. p. t. i. a. t. i. i. f. i. n. i. t. a.
 s. u. t. p. o. r. a. et p. o. s. t. i. o. r. i. a. et s. i. c. t. e. n. e. t. p. o. s. s. i. b. i. l. e.
 q. m. i. c. e. t. i. a. m. a. b. e. t. d. i. u. i. s. i. b. i. l. e. **terto** nota
 q. e. m. i. s. s. i. u. i. d. i. a. t. a. b. e. m. i. q. e. d. i. m. i. d. i. a.
 et s. p. e. r. i. q. u. a. s. i. d. i. m. i. d. i. a. s. p. a. q. u. a. t. o. t. u. s.
 s. p. e. r. e. c. e. l. e. s. t. i. s. d. i. m. i. d. i. a. e. p. b. s. u. p. o. r. i. z. o.
 t. e. m. et i. l. l. u. a. t. d. e. d. i. e. a. s. o. l. e. et a. l. i. a. p. b.
 e. s. u. b. o. r. i. z. o. t. e. s. u. p. p. o. s. i. t. o. d. d. a. u. c. t. o. r. i. b.
 s. p. e. r. e. q. u. i. d. i. a. t. q. u. b. i. c. u. q. h. o. s. i. t. s. p.
 s. e. x. s. i. g. n. a. o. r. i. u. t. e. i. et s. e. x. o. c. c. i. d. u. t.
Quarto nota dubitat. u. t. p. i. l. l. u. a. t. o. **no**
 p. o. s. s. i. t. s. i. i. s. t. a. t. i. et a. r. g. u. i. t. q. n. o. n. q. u. i. a.
 s. i. s. i. c. s. e. q. u. i. t. q. u. i. s. i. o. f. i. e. r. e. t. m. p. t. i. a. t. i.
 c. o. s. e. q. u. e. n. t. i. a. t. e. n. e. t. q. u. a. e. q. d. a. i. d. i. a.
 u. i. s. i. b. i. l. i. s. s. u. p. u. i. s. u. f. a. l. s. i. t. a. b. p. z. p. s. i. d. i. z.
 p. p. o. m. p. m. e. p. t. i. b. p. s. p. e. c. t. i. e. q. d. u. i. a.
 q. u. i. d. e. t. t. p. e. c. o. p. h. e. d. u. t. **oppositum** d.
 albertus i. l. i. d. q. d. i. a. t. q. a. n. d. i. g. s. o. l. a. r. i. s.
 i. e. o. d. e. i. s. t. a. t. i. e. t. i. o. r. i. e. t. e. et o. c. c. i. d. e. t. e. t.
 s. i. c. i. e. o. d. e. i. s. t. a. t. i. i. l. l. u. a. t. o. r. i. e. s. et o. c. c. i. d. e. s.
 et p. c. o. s. e. q. u. e. s. t. o. t. u. e. m. i. s. s. i. u. i. i. b. i. d. i. c. i. o.

q[ui] ibi quida[m] p[ro]p[ri]a et quida[m] p[ro]p[ri]a p[er]fectiui d[ic]tor
d[ic]t quide[m] e[st] p[ro]p[ri]a sicut c[on]t[ra]dictor d[ic]t
q[ui] illud e[st] f[ac]t[um] i[n] p[ri]ncipio et de m[od]o illor[um] e[st]
d[ic]t albertus sicut p[er] m[od]o l[ic]et q[ui] p[ro]p[ri]a
t[em]p[or]e d[ic]t q[ui] illud e[st] f[ac]t[um] i[n] t[em]p[or]e et p[er] illu[m]
e[st] r[ati]o ad d[ic]ta et p[er] l[ic]et id e[st] alie[r]a
op[er]atione p[ro]p[ri]a p[er] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
habet r[ati]one h[ic] m[od]o de quib[us] n[on]
sup[er] sedeo Sequit[ur] l[ic]et

Expon[do] p[er] d[ic]t[um] n[un]c et i[n]t[er]m[ed]i[um] p[er]

Hic e[st] t[em]p[or]e p[er] p[ri]ncipalib[us] illu[m] p[ro]p[ri]a
et c[on]t[ra]dictor p[er] q[ui] albertus i[n]m[en]s
bat quida[m] dubit[ati]o[n]e q[ui] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
d[ic]t hic q[ui] d[ic]t[ur] p[ro]p[ri]a quida[m] p[ro]p[ri]a
h[ic] theoloycales et d[ic]t[ur] q[ui] p[ro]p[ri]a
f[ac]t[um] h[ic] p[ro]p[ri]a soluit quida[m] dubit[ati]o[n]e
f[ac]t[um] ibi p[er] et p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
d[ic]t p[er] de m[od]o et i[n]t[er]m[ed]i[um] p[er] quo d[ic]t
i[n]t[er]m[ed]i[um] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a theoloycales deus
et deus f[ac]t[um] deus e[st] d[ic]t[ur] e[st]
p[ro]p[ri]a i[n]t[er]m[ed]i[um] q[ui] deus e[st] de m[od]o et i[n]t[er]m[ed]i[um]
t[em]p[or]e cu[m] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a et f[ac]t[um] q[ui] d[ic]t
d[ic]t nota ibi p[ro]p[ri]a e[st] q[ui] soluit a
l[ic]et dubit[ati]o[n]e quida[m] e[st] d[ic]t[ur] q[ui] quida[m]
q[ui] deus f[ac]t[um] m[od]o p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a e[st] c[on]t[ra]dictor
d[ic]t[ur] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
f[ac]t[um] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
no[n] sedere et h[ic] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
duo c[on]t[ra]dictoria i[n]m[en]s t[em]p[or]e q[ui] m[od]o
i[n]m[en]s et i[n]t[er]m[ed]i[um] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
m[od]o et i[n]t[er]m[ed]i[um] i[n]m[en]s e[st] s[im]p[li]c[ite]r
qua[m] m[od]o t[em]p[or]e p[ro]p[ri]a q[ui] deus f[ac]t[um] h[ic]
f[ac]t[um] et m[od]o duo app[ar]et et m[od]o et i[n]t[er]m[ed]i[um]
q[ui] no[n] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a duo c[on]t[ra]dictoria f[ac]t[um]
e[st] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
m[od]o p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
d[ic]t[ur] h[ic] p[ro]p[ri]a q[ui] duo c[on]t[ra]dictoria no[n] p[ro]p[ri]a
verificari s[im]p[li]c[ite]r m[od]o p[ro]p[ri]a m[od]o no[n] p[ro]p[ri]a
e[st] m[od]o p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a q[ui] v[er]it[as] c[on]t[ra]dictor
p[ro]p[ri]a f[ac]t[um] p[ro]p[ri]a h[ic] deus no[n] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
duo c[on]t[ra]dictoria p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a h[ic] p[ro]p[ri]a quida[m]

deus f[ac]t[um] me e[st] de f[ac]t[um] et f[ac]t[um] me
no[n] e[st] de no[n] f[ac]t[um] q[ui] me e[st]
et no[n] e[st] f[ac]t[um] c[on]t[ra]dictor p[ro]p[ri]a
Ad huc d[ic]t albertus q[ui] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
op[er]at[ur] d[ic]t q[ui] m[od]o et i[n]t[er]m[ed]i[um]
f[ac]t[um] s[im]p[li]c[ite]r m[od]o t[em]p[or]e cu[m] co[n]t[ra]dictor
e[st] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
no[n] e[st] et f[ac]t[um] i[n] co[n]t[ra]dictor f[ac]t[um] duo co[n]t[ra]dictoria
p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
p[ro]p[ri]a h[ic] f[ac]t[um] (Tercio nota q[ui] de q[ui] no[n]
f[ac]t[um] me e[st] de f[ac]t[um] et m[od]o
e[st] de no[n] f[ac]t[um] h[ic] e[st] m[od]o theoloycales
loq[ue]do loq[ue]do n[on] e[st] et p[ro]p[ri]a
loq[ue]do loq[ue]do e[st] h[ic] f[ac]t[um]
f[ac]t[um] q[ui] deus m[od]o m[od]o p[ro]p[ri]a
se ut p[ro]p[ri]a i[n] t[em]p[or]e de m[od]o et i[n]t[er]m[ed]i[um]
e[st] m[od]o p[ro]p[ri]a q[ui] i[n] s[im]p[li]c[ite]r i[n]m[en]s
a m[od]o ut e[st] i[n]t[er]m[ed]i[um] et i[n]t[er]m[ed]i[um]
et i[n]t[er]m[ed]i[um] Sequit[ur] c[on]t[ra]dictor p[ro]p[ri]a

Sequit[ur] de e[st] q[ui] f[ac]t[um] d[ic]t

Hic e[st] c[on]t[ra]dictor p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
t[em]p[or]e illu[m] tractat[ur] et c[on]t[ra]dictor
p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
de t[em]p[or]e q[ui] e[st] m[od]o et i[n]t[er]m[ed]i[um]
h[ic] de m[od]o de e[st] q[ui] e[st] m[od]o
f[ac]t[um] e[st] m[od]o et i[n]t[er]m[ed]i[um] i[n]t[er]m[ed]i[um]
p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
p[ro]p[ri]a op[er]atione de e[st] (Tercio
p[ro]p[ri]a v[er]it[as] p[ro]p[ri]a ibi Et
nota e[st] ibi p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
d[ic]t[ur] f[ac]t[um] Sequit[ur] de e[st] q[ui] f[ac]t[um]
diffinit[ur] p[ro]p[ri]a f[ac]t[um] e[st] m[od]o
habet p[ro]p[ri]a et no[n] f[ac]t[um]
Nota p[ro]p[ri]a cu[m] l[ic]et q[ui] diffinit[ur] no[n]
m[od]o e[st] h[ic] e[st] e[st] m[od]o p[ro]p[ri]a
habet p[ro]p[ri]a et no[n] f[ac]t[um]
p[ro]p[ri]a nota q[ui] illa diffinit[ur] q[ui] f[ac]t[um]
i[n]t[er]m[ed]i[um] q[ui] e[st] e[st] v[er]it[as] p[ro]p[ri]a
et q[ui] h[ic] p[ro]p[ri]a et f[ac]t[um]
f[ac]t[um] angelus ut ad i[n]t[er]m[ed]i[um]
t[em]p[or]e c[on]t[ra]dictor p[ro]p[ri]a

sq no habes principium & finem
no Tercio nota erit solu pome pomy
theologu phylozophye supflue
pome qz phylozophye mehil e
qz hz principiu & non finem ois
en res phylozophye loquedo
e gubilis & corruptiblis & sic
mesurat tpe Et e etna & sic
mesurat eternitate & sic supfluet
erit Sequit lra

Et nota quot ide

Hic e pda ps principalis capli
i qua albertus pome opiones
de euo & dividit i duo scdy q
pome duas opiones ibi pda ibi
aly dicut qmo dicit sic & nota
q quidem dicut q sicut tpe e
i uno motu sq pmi mobilis quo
motu mesurat os motus i fero
res taqua sui gub pmo & sim
plicissio & p conseques mesura
motus pmi mobilis sit elva am
vno eutnoy simplicissio quo
oia eutna mesurantur Et sub
dit pones pda opione Aly at
dicut q no pda q qlibz euter
no hz suu elva nllm em elut
no e causa alioy sicut motus
pmi e causa alioy motu

no Nota albertus ut dicit q qda
opinat q sicut e vno tpe q
pmo mesurat motu pmi mobi
lis & p conseques alios motus
q etia sit vno euo q sit me
surat pmi eutni taqua simpli
cissio illius gub & postea sit
mesura om alioy eutnoy

no Sedo nota ibi aly aute dicut
ibi pome pda opion & dicit q
aly dicut q no sit ita sq qd q
libet eutnoy mesurat ppo

euo & no sit vno elva q sit causa alioy
sicut e vno motus mobilis causa alioy
motu Tercio nota illa opio pda phy
lozophye loquedo videt esse pbacon
& etia theloyre loquedo q erit mehil
est nisi nrm elutim sicut aliqua sit
plura elutim sit etia erit plura euo
Quarto nota q qao motus celi mesu
rat tpe & quo sit causa alioy motu
dictu est supra Sequit lra

Exsupradictis colligitur

Hic e rra ps principalis capli i qua al
bertus pome vno notabile dices Cosu
pudat p rcolligi q angeli quatu
ad subiecta sit i euo & quatu ad agere
simpliciter sicut e cognico vespru cog
com m tpe quatu p aute ad agere
sicut i cotemplat sicut i eternitate tuc ex
logat dices q h dca i pma pte suffi
ciat Tercio pmo da lram notabile q
pote e tale q addit q sit dca de
euo & de eternitate p rcolligi tale nota
ble q nrm angeli quo ad substantiam
sit euo hz nato corp q e cogito eoru
vespru e tpalis hz nato corp q est
cognico matutia ut cotemplat e etna
Sedo nota q illo notabili p rcolligi the
loyre loquedo q felicitas huanu m
tbus consistit sq m fructoe dei & i du
raco illius fructomb & i gaudio illi
fructomb Tercio nota videt q alber
tus hic contradicit i eo q pus dicit
q i possibile est q alicui nato sit p
qua sit substantia eub hic modo d
q nato angeloy sit etna & no habz
principiu neqz finem & substantia eoy
sit etna & sic hz principiu etno aut
est pus habenti principiu i nato e
por pda ibi dico & negado q dca
dicat sibi ad pba dca q no ut

[illegible]

De causis autē et alijs accēditur i primis
dictū est quod breues p̄uat sup̄ se
deo sequit̄. Quid dictū

Quia dictū est
de corpore uiuifi-

Iste tractatus correspondens libro de celo
 cuius subiectum est mobile contrahitur
 ad ubi tñ & contrahitur sic. **¶** Sub Alber-
 tus determinat de ente mobili scdm
 se & absolute supio & cum passionib;
 hic determinat de ente mobili put h
 ens mobile contrahitur ad differenciam
 sc ad ubi sc de ente mobile ad ubi
 Et dividit ille tractatus in septem ca-
 pitula. **¶** Primo capitulo albertus pbat
 q tñ unq sit mundus & no plures
 pbat q celū sit finitū. **¶** Intro
 pbat q oia corpā sit in celo & nllm ex-
 tra. **¶** In quarto pbat q celū nec ē ele-
 mētū nē cōpositū ex elementis. **¶** Quinto
 determinat de nobilitate celi. **¶** In sexto
 de motu celi. **¶** In septimo declarat corpū
 celestia & speras celestes. **¶** Scdm capite-
 tulū dicit ibi antequā pbeam⁹. **¶** Etiam
 ibi nūc pbatē debem⁹. **¶** Quatuor ibi
 nūc debem⁹ ostēdē. **¶** Quatuor ibi nobilitas
 celi. **¶** Sextū ibi & quid celū. **¶** Septimū
 ibi & nota q octava spera. **¶** **¶** Scdm capite-
 tulū ad huc dividit in duas ptes. **¶** 1°
 pmitit iterum sua loco pbeam⁹. **¶** Scdm
 pbat q sit tñ unq mundus. **¶** Scdm ibi
 q mund⁹ corpālis. **¶** Scdm ad huc dividit
 in tres pmo pmitit contrahitur ad pre-
 cedentes tractatus. **¶** Scdm dat causam
 contrahitur. **¶** Intro d^r ordinem dicendorū
 pbat ibi. **¶** Et cō d^r Aristoteles. **¶** Intro
 ibi pmo q ostēdēdū est. **¶** Scdm dicit
 sic. **¶** Quia dictū ē de corpore mobili
 scdm se dicēdū ē cōsequēt de corpore

Quinto dicitur est de nobilitate
celi. Sexto de motu celi. Nota
primo aliter dicitur quod sunt
deimundia in h. tractatu et primo
scilicet quod tunc sit unus mundus et non
plures. Secundo dicitur quod celi
est infinitus. Tercio dicitur quod
quod omnia corpora sunt in celo et nullum
potest celi. Quarto probatur quod
celum non est elementum nec ele-
mentum copulatum elementis. Quinto
de tractatu de motu celi. Sexto de
nobilitate et sic per arduum dicitur

no Nota dicitur tu tu dixisti quod
iste tractatus dividatur in sex
partes capitula. tunc aliter dividatur
et hoc in sex. Si dico quod sex
capitula includit in se duo et sic ad
hoc sunt sex. ut patet patet
Sequitur. lra

Mundus corporalis est

Hic est secundum philosophum principalis illius
capituli primi et continetur in sex
aliter continetur in istis tracta-
tu ad preteritum et ad primum or-
dinem dicitur. Hic non probatur per
propositum scilicet quod tunc sit unus mundus
et non plures et illa philosophus manet
indivisa et dicitur sic. Quod mundus
corporalis est tunc unus et non plures
aristoteles sic probatur super ipso
celi dicitur ponimus si sit duo mu-
di et ille alius filius illi mundo
in rebus aut in nomine tunc si in rebus
ergo illa terra filius est illi terre et co-
elo et illa aqua filius est illi
et sic de aliis. Si quod sunt eiusdem
nature ad eundem locum tendunt

ergo illa terra et illa terra ad eundem locum ten-
dunt et illa aqua cum alia et sic de aliis
si quod tunc tendunt ad eundem locum sunt res
eiusdem mundi ergo ob ille sunt eiusdem
mundi ergo tunc est unus mundus corporalis et
non alius. Et si dicatur quod sunt ille filius
in nomine tunc ergo cum non sit alie res qua
res illius mundi nomine iste mundus realis
si tunc intellectualis si intellectus de
quo non est dubium quid sit. Nota primo
ita lra ut dicitur quod non sit plures
mundi corporales quod unus quod probatur per
totales in primo celi et mundi sic si est pos-
sibile quod sunt plures mundi. Ergo illi duo
mundi ut plures sunt eiusdem speciei ut
convenit in rebus ut in nomine tunc ut in rebus
tunc. Si dicitur primo quod convenit in rebus ergo res
illius mundi esset filius rebus illius
mundi ergo terra illius mundi esset filius ut
eiusdem rationis cum terra illius mundi et si-
militer aqua illius mundi esset eiusdem ratio-
nis cum aqua illius mundi et sic de aliis. Ergo
quicquid sunt eiusdem rationis moventur
ad eundem locum ergo terra illius mundi moue-
bitur ad eundem locum illius mundi et aqua illius mu-
di mouebitur ad locum aque illius mundi
et sic de aliis. Ergo quicquid moventur ad eundem
locum sunt res eiusdem mundi ergo patet ad
hoc quod non sit nisi unus mundus. Si autem
dicitur quod illi duo mundi non conveniunt in rebus
sed tunc in nomine ergo ille alius non est rea-
lis sed tunc intellectualis ergo sequitur ad
hoc quod non sit nisi unus mundus corpora-
lis. Secundo nota per lra elicitur conclusio
prima illius tractatus et est h. tunc est
unus mundus corporalis et non plures
unde mundus capit. Hic per totum unum
illa conclusio probatur per rationem illam dicitur

tū & sit i forma si sit q^o sint plures mundi cor-
 pales sit q^o duo iste & aliq^o mundus ul q^o
 illi duo concutunt in die ul i rebus ul i more
 tū si sit sit sit sit sequit^r q^o sit msi v^o
 mundus i^o & maior nota q^o sufficiat di-
 uisioe mior p^oba^r q^o si concutunt i rebus
 q^o res illiq^o mundi sit eiusdem rationis
 cu rebus illiq^o mundi q^o mouet. ad eade
 locū cu p^oba^r consequentia tenet q^o q^o sit
 eiusde rationis mouet. ad eade locū si
 q^oq^o mouetur ad eadem locū sit res
 eiusde mundi q^o sequit^r q^o no sit msi v^o
 mundus si autē d^r q^o no concutunt in
 rebus si i more tū ille aliq^o mundus
 no ē realis si intellectualis & sic seq^r
 adhuc q^o no sit msi v^o mundus. **T**er-
 c^o nota illa rāo scdm q^o p^o eliciat
 videt^r esse defectuosa q^o dato q^o esset
 duo mundi & q^o elementa alius mundi
 moueret. ad loca elementorū illiq^o mundi
 adhuc illa p^oba^r esse elementa alius
 mundi si no sequit^r ali d^r concutunt. **S**i
 si adductū aristotilis adat^r i p^omo reli-
 g^oat^r q^o tū ē rāo suffi^rus. **S**unde
 aristoteles adducto rāo p^omo reli-
 g^oat^r albertus si h^o consequēb^r sequit^r
 q^o tū alius mundi moueret. ad motū
 tū illiq^o mundi adductū alia duo i con-
 uenientia p^oba^r ē h^o q^o sequit^r q^o gen-
 ue potest ascedē^r sursū & leuē scdm
 ē q^o p^o si scissio sp^oerū celestia ista
 sit i possibilia. **I**n possibilibus p^ome
 p^o i p^omo reli quia graue nālit^r descē-
 dit & ead^r celū no ē possibile n^o
 transmutabile q^o no p^o diuidi p^oba^r
 consequentia q^o si tū alius mundi
 deberet moueri ad ead^r illiq^o mundi
 op^oteret q^o p^ontet iūferēciā alius
 mundi & sic moueret^r ad iūferēciā
 & sic mouetur sursū & filit^r ignis
 si deberet moueri ad locū ignis illiq^o

mundi op^oteret q^o p^ontet ad ead^r
 ferēciā illiq^o mundi sui mundi
 & descēderet ad iūferēciā
Alt^o sp^oere ad ead^r orbis
 hūc & sic mouet^r v^osub ead^r
 & sic descēderet. **S**i consequēcia
 p^oba^r p^o p^o q^o tū & ignis
 no p^ont p^ont mundi illū msi
 iūderet iūferēciā illiq^o mundi
 & p^oderet^r sp^oere celestes. **Q**
 Quarto nota q^o d^r i l^o q^o illa **nō**
 q^o sit eiusde n^o mouet^r ad ead^r
 d^r locū p^o h^o p^o aristotilem
 tū p^ophysicorū ubi dicit q^o ad
 eadem locū mouet^r tū & p^otes
 ead^r. **Q**uinto nota q^o mundus **nō**
 architectū scdm theologū est
 exemplar illiq^o mundi nālis i
 m^ore debet scdm q^o exemplar
 formant deus istū mundū &
 dicit albertus q^o nūllū
 dubiū sit q^o ille sit q^o theo-
 logi p^ont cu & d^r architectū
 ab archos q^o ē p^onceps & typ^o
 fig^o. quasi p^oncipalis fig^o
 phylosoph^o tū loquedo nō
 ē sufficiēs p^ont p^ont istū
 modū sequit^r l^o

Insequā p^oleu^o celū
 hūc ē cap^o p^o illiq^o tūc
 tūc & tūc tūc sic p^oba^r
 albertus p^oba^r q^o tū sit
 v^omundus corp^oalis & nō
 plures hūc modo p^oba^r q^o re-
 lū sit finitū & diuidi. **A**d
 cap^o i duab^o p^otes p^oncipales
 q^o p^ont p^omo v^o d^r p^ont
 de m^o finitū. **S**ed p^oba^r q^o celū
 nō ē actū i finitū illa ibi ē stat
 p^oba^r p^oba^r adhuc diuidit^r

motus primo potest modum acceptum
in finitum sed copulat admodum accep-
tiones in finitum et sic diffinit in finitum
sed ibi et hys ibi ubi aliter motus
ita ibi et secundum hunc quod prima adhuc
potest dividere itot partes secundum quod potest
acceptiones finitum partes patebit
primo dicitur sic Antequam pbernas
celum esse in finitum. Nota primo quod
sicut dicitur aristoteles in libro physicorum
in finitum multis modis dicitur. Duo
supple dicitur in finitum quod impossibile est
pertransiri ut est vox in visibilibus et
dicitur in finitum negative quasi non finitum
sed non finitum et sic deus est in finitum.
Subdit secundum modum dicitur. Alio
modo dicitur in finitum habens transitum
perfectum quod non aptum natum
sic habere transitum non est hunc per
pertransiri aliquid spatium et non potest
ad finem et sic dicitur in finitum pertran-
sire. Quibus duobus modis aliquid
dicitur in finitum actu. Subdit etiam mo-
do dicitur. Tercio modo dicitur in finitum
secundum aptitudinem et appositionem si-
cut in quantitate discreta id est
in numero et subdit quantum modo di-
centibus. Quarto modo dicitur in finitum
secundum divisionem sicut in quantitate
continua. Et subdit quantum modum
dicentibus. Quinto modo dicitur in finitum
utroque modo ut est per. Nota secundo
ad litteram. Vltimo dicitur. Antequam p-
bernas quod celum sit finitum et non
in finitum ut permutat distinctionem
in finitum quod potest aristoteles in
libro physicorum et tunc potest primo
membrum illius distinctionis et dicitur
quod primo modo dicitur aliud in finitum quod
impossibile est pertransiri sicut est
vox quia illa non potest pertransiri
et sic dicitur in finitum negative

quasi non finitum et sic deus etiam potest de-
finiri quasi non finitus quod deus non
est finitus quod non est quantitas. Sed finitum
et in finitum quod et edigitur. Sed nota
ibi alio modo ibi potest secundum modum accep-
tionis in finitum dicentibus quod alio modo dicitur
in finitum quod habet hanc aptitudinem ut pertran-
seat et sic non potest pertransiri. Appert aliquid in
pertransiri sicut aliquid via vel aliquid
spatium quod habet hanc etiam et sic ille etiam non
potest attingi appert obstacula sicut appert
maris licet sit tale etiam difficultate
possit intelligi attingi appert in pertransiri
obstacula et sic dicitur in finitum pertransiri
etiam secundum rei veritatem non est in finitum
sed habet et copacoe ad nos quod nunquam pos-
sumus finem attingere. Subdit quod hys duobus
modis aliquid habet potest esse actu in finitum.
Tercio nota ad litteram etiam modo ibi potest
ita acceptum in finitum et dicitur quod etiam
modo dicitur in finitum secundum appositionem et
habet et tale cui non finitum potest fieri ad
deum sicut est quantitas discreta id est
numerus quod quocumque numero dato in finitum
plures virtutes possunt sibi addi per
appositionem. Quarto nota ibi. Quinto
modo ibi potest quarta acceptum in finitum
et ut dicitur quod quarto modo aliquid dicitur
in finitum per divisionem et est tale quod in finitum
potest dividere sicut est quantitas continua
in quocumque enim partes proportionales ad
continuum dividat in finitum in plures
potest dividere. Quinto nota ad litteram illam
quinto modo ibi potest quinta acceptum
in finitum et ut dicitur quod quinto modo dicitur
in finitum utroque modo id est etiam
appositione quod divisione et sic tunc est
in finitum tunc enim est continuum quodam
et sic in finitum est divisibile etiam est quod
ut ab discreta quod numerus motus et sic

sufficientia acceptum
in finiti vide Johanne
de magre

29

Summe plene
108

infinitum potest si sibi addito tota utroque
non est infinitum. Sexto nota ille acceptus
infinitum possit per quidam sufficit. De
quod est infinitum et est infinitum prout ut
negativum. Si primo modo sic est primo modus
Si secundo modo hoc est duplex. Si infinitum prout
actu ut tunc potentia. Si primo modo sic est
secundus modus. Si secundus modus hoc est tri-
plex. Et enim est infinitum potentia per appo-
sitionem. Et divisionem ut utroque modo
Si primo modo sic est tertius modus. Si secundo
modo sic est quartus modus. Si tertio modo sic
est quintus modus. Septimo nota videtur
quod illa sufficientia infinitum sit in sufficiens
quod ad hoc potest illos modus ad hoc
est infinitum rigore et infinitum ita sive
Ibi duo quod solus Albus dividit. Et
distinguit infinitum in quantitate et po-
tentia et per hoc dicitur tot modus et non plures
de aliis aut infinitum acceptis non curat
ad prout quod non sunt opposita. Octavo
nota dubitatur aliquibus quare non dis-
tinguit etiam finitum cum tunc potest ut de
rela finitum. Duo quod distinctione finitum
habet. Quod distinctione infinitum quod quod modus
dicitur unum oppositum tot modus dicitur et aliter
quod. Non nota ille tunc infinitum capere
aliquod et adhegrumatur et sic capere in
prout duobus acceptis. Aliquod autem
capere finitum adhegrumatur et sic capere.
In reliquis ibi acceptis. Decimo nota est
hoc quod dicitur quod deus est primo modo infinitus
negativum si hoc esset cum sequeretur quod
deus esset aliqua in perfectione hoc consequens
est falsum et illud ex quo sequitur falsum
tunc probatur et consequens probatur. Quia sic
ideo esset quodam potentia non adducibilis
ad actu et talis potentia argueret
imperfectum. Duo quod deus sit infinitus
vide opposita. Unde nota quod aliter videtur
sup de rebus et modo et aliter videtur

negativum hoc non arguit aliquam
imperfectum nisi quo ad nos
nos enim sumus apti nati in hac
vita deus perfectione cognoscere
sicut vox non est apta nata
percipere quatuor visibiles. Et
Et hys tribus ultimis
hic Albus copat illas accep-
tiones infinitum admodum et dicit
sic. Et hys tribus ultimis modis
metaphysice infinitum actu si tunc
potentia. Et subdit distinctionem
duos. Et secundum hoc est infinitum
et diffinitum. Sic infinitum est cum
quantitate acceptis per ali-
quod accipere potest. Nota po-
tensiam ut dicitur quod isti tres
ultimi modi infinitum differunt
a primis duobus in hoc quod in primis
duobus potest aliquid actu esse
infinitum. Si in ultimis modis non
est tunc potentia quod nullus potest esse
talis modus actu quod sit infinitum
Si infinitum potest augeri per additum
unitatem potest esse aliquid
commune quod potest esse actu divi-
sum in oia ique est divisibile. Si
infinitum potest dividi quatuor
quod sit divisum sicut est de pe-
nitentia et tunc actu infinitum sed
quod tunc infinitum potest addi
tunc. Sed nota ibi et secundum hoc
ibi ponit infinitum potentia. Et
dicit quod infinitum capere super
in potentia hoc est cum quantitate
acceptis per est aliqua quod
talis potest illa sicut non
possit imaginare tunc modum
quod ad hoc potest illa sit aliis

mus qd additio fit facit maiorem
min. Sicut no possu ymaginari tm
tpe qud extra illud sit adhuc tpe
q additio isti facit adhuc mag
Sicut possu ymaginari aliquid co-
tinuu itot ptes esse diuisibile
qu sit diuisibile i plures x pcpz
q fit e acipe aliquid extra m
finitu sedo mo dictu. Tercio no
no dices tu quare Albertus no dif-
finit m finitu actu. Dico q ppe
h q m finitu nllm tale pte pte
h de h totu i copone quo ad
nos sequit lin

Restat plane q celu

Hic e tra ps principalis illius
capli x continet sic. Quib Alber-
tus pmissit distinctionem de m finitu
hic mo pbat q celu no sit ifini-
tu h actu est qd aliud corpus
x diuidi m tres pcpz q pbat
ibid racionibus. pmo pbat hoc
p pte quantitatis corpus celestis
sedo pbat illud q figura celi
pbat illud p pte motus celi
ibi q pbat tunc ibi q celu
pbat. Tercio d. sic. Restat p-
bare q celu no sit ifinitu actu
x pmo pbat q nllm corpus
gradu sit m finitu x h. sic. de
corpus hz sufficiens x oib sup-
ficiet hz tunc q de corpus e
tactu hz idem tinctu e finitu
q de corpus e finitu. unde
pt m ferri sic. hz celu e corpus
no q celu e finitu. Nota pmo
Albtus ut dicit q pmissis istis
distinctionibz m finitu restat pbat
nuc principaliter intentu hz q ce-
lestis actu sit m finitu x non

m finitu x pmo pbat h de o corpore qe
finitu actu sic. Dico corpus hz sup-
ficiet e tactu q sufficiens e tinctu
h de q e tinctu e finitu. q de ome
corpus e finitu. hz tunc ultimus ifert.
h celu e corpus i. 2. Sedo nota celu
clat ad cluso pmo illi tractatus x
celu e actu finitu pbat. iforma sic
de corpus e finitu celu e corpus
e pbat sic de hns sufficiens e tinctu
tunc finitu e corpus hz sufficiens
e pbat q de corpus habes sup-
ficiet e tinctu i finitu consequentia
tenet q oib pbat q sufficiens
est figura oib tunc figura tinctu m
tinctu al tinctu q oib sufficiens est
tinctu hz pmo principalis est q celu
sit corpus hz p de se. Tercio nota d.
i lin restat pbat q celu est finitu
actu qz e bu ifinitu potera ad istu
intellectu pbat dictu qz e vnu contin-
m finitu diuisibile. Quarto nota dubi-
tat ut de corpus hz sufficiens x ac-
guit q non q si sit fectus q suffi-
cies distincta a corpore consequentia pbat
q m hz hz pcpz falsitas p pte
comueni opmone. Ibi dico si h m
illiget mathematica tunc est idem vnu
sicut vba sonat q de corpus hz su-
ficiet tunc metaphisice loquedo
si tunc caput phyllozophice loquedo
x nllt tunc hz e vnu x ppe amphig-
bolos i quo vnu sensu x aliquid trans-
scriptus sensus pbat est ille q de corpus
hz aliquid q est sufficiens x ille sen-
sus e falsus hz sensus transcriptus
est q de corpus e sufficiens tinctu
x ille est verus. Sequit lin
Item specialiter plm

Sic Albertus deducit illam rationem que
 deducit: quod per figuram quibus reliquum per quod
 probatur quod celum est finitum et dividitur quia
 primo ponit aliquas suppositiones quodque
 elicitur ratio illa sed format rationem de
 illis sed ibi deinde procedit. Dicitur pro
 sic item spatium per se ipsum celum esse finitum
 suppositum quod quod in finibus id est in caplo se
 quenti probatur quod de corpore est in celo
 et nullum potest celum deinde sic iterum
 corpus non nobilius et est celum celum est
 et inquantum et in corruptibile virtute
 actum habet in spiritu in finem. Item autem
 agens nobilius est et pariter. Et cor
 poris nobiliori datur nobilior forma
 et celo datur nobilior forma. Et forma
 sphericam est nobilior aliis formis sive
 figuris corporalibus propter sui capacitatem
 et immutabilitatem non enim habet principium
 neque finem una superficie tota quod
 sphericam forma datur celo quod celum est
 rotundum. Tunc declarat hoc in exemplo
 dices. Preterea videmus quod luna est
 semper plena. Illa figura est actualis quod
 non est nisi articulo articulus enim solus
 est in corpore rotundo quod luna est rotunda
 eadem ratione sol et alia omnia corpora sunt
 celestia quod celum est rotundum. Tunc videtur
 format rationem dices. Deinde procedit
 sic corpus rotundum suum sphericum est in
 cuius medio punctus est a quo omnes linee
 ducte sunt extremales quod celum habet medium
 et de medio habet potestatem habet quod habet potestatem
 ma est finitum suum finitum quod celum est
 finitum. Nota primo cum dicitur Albertus
 primo ponit tres suppositiones si
 quas incedit ratione sua et est prima ta
 lis. Quod de corpore totum continetur in finem
 transferentia reliquum et nullum corpus est totum
 illa suppositionem demonstrat probanda in

caplo sequenti. Ordo nota datur
 illa litem. Deinde ibi ponit se
 cundo suppositionem et est talis. Quod
 corpus tale celeste est nobilissimum
 iterum omnia corpora et hoc est conclusio
 ita illi tractatus et probatur
 sic illud quod est inquantum et in corruptibile
 virtute actum habet in spiritu aliorum habet est nobilissimum
 celum est habet. Et probatur nota quod
 litem quod agens est perfectius passio
 mor per medium. Tercio nota
 datur illa litem. Quod corpus nobili
 ori ibi ponit tertiam suppositionem
 et est quod celum est sphericam figuram
 et hoc est conclusio quarta illius
 tractatus et probatur sic nobiliori
 corpori debetur nobilior figura sed
 celum est nobilissimum corpus quod
 suppositionem sed ibi. Et iterum
 ob figuram figuram sphericam est no
 bilior suum nobilissimum quod ista datur
 corpori celesti quod corpus cele
 ste est sphericum illa tota ratio
 ponitur in litem. Quarto nota
 datur illa litem. Preterea videmus
 ibi declarat per experientiam quod
 celum est sphericum sphericam figuram
 quod videmus in augmentacione lune
 litem quod quod luna est semper plena
 ut autem quod tunc figuram eius est
 actualis. Et nomenclatur habet non
 est nisi corpus lune est sphericum
 virtute quod in nullo corpore est articulus
 nisi in sphericam et qua ratione luna
 est sphericam eadem ratione sol et
 alia corpora celestia cum sint eiusdem
 rationis quod per quod celum est spe
 ricam figuram. Quinto nota ibi
 deinde procedit ibi tunc datur

nota

nota

rationem itera et e ratio scda p co
clusioe scda et format sic omne
corpus spiritum et finitum / celu
et corpus spiritum et maior
pbat. i. lra de corpus spiritum
h3 mediu et potrema i. de corp
spiritum et finitum consequens pbat
q. de q. h3 potrema h3 et fini
tu sub pbat. q. corpus spe
ritu est i. cuius medio contigit
ymaginer punctus a quo omib
lineis ductu ad transferenda st
equales ut p3 p diffinitionem
spere q. corpus spiritum h3
mediu / h3 mediu d. i. spiritu
potremora q. etia h3 potre
ma / h3 mor principalis patz
p suppositionem etia. **Secundo** no
da pma suppositionem / **Dubium**
utp possibile sit totum celu
esse aliq corpus et videt. q. p
qa posito q. sit aliquis homo
ultra superficie ultie spere
tuc ~~q. tunc~~ / ~~utp~~ talis possit
potede manu sua ultra sup
ficie concepta illi spere ut
non. Si sit q. ibi p. esse aliq
corpus puta illa manu. Si no
h3 maxore est q. p. h3 q. aliq
corpus ipediret et sic adhuc
esset ibi aliq corpus pbi duo
q. ille casus qui ibi ponit est
i. possibilis q. si admittit possi
bi sequit. plura m. conveniencia
q. t. supposito q. ibi esset ad
h3 no posset potede manu
sua q. ut potederet ea ad ple
nu ut ad vacuu. q. nullu illor
i. et maior p3 q. sufficere de

uisione / mor p3 q. totu celu melius
est su n. et plenius n. vacuu ut p3
pmo celi. **Septimo** nota da etia suppo
sitione q. figura spiritum iter ob figur
corpales et nobilissima pte sui capz
citatem q. omni corpus ysymetron
spere et capnassia etia pte sui iter
mabilitate q. no h3 principiu neqz
fine h3 ubi i. caput ibi i. finit. **Sed**
~~dicet tu videt~~ q. alie figure sunt p
fectiores q. contmet. pluribz superficie
tibus ubi sp. contmet. una sola duo
q. bu sit copositiones q. no pfectio
res ymo i. pfectiores. **Octavo** nota **no**
illa diffinitio spere data i. nullo ele
mentor euclidis sp. et corpus ro
tundu una superficie conteta i. esse cuius
medio et ymaginer punctu a quo ob
lineas ducte ad transferenda sunt eq
les. **Sed** ~~dicet tu~~ quid valet pme
due suppositiones q. p sola etia p
bat. ratio. **duo** q. pma valz adhuc
q. p eandem pba. q. pbat. q. q. libz
corpus et finitum q. de corpus co
tinet. m. celo et celu et finitum ut p
bat. **q. de** corpus et finitum q. p
scdm suppositionem pbat. etia. **Sequit**
qte celu pbat esse finitu
Hic **Albius** adducit etia pbatone
p qua pbat celu esse finitu et finit
popte motus celi et ~~dundit~~ q. p
facit q. ~~scdm~~ pbat maiore sue ratio
nis ibi q. ante motus q. mo d. sic
item celu pbat esse finitu i. capz
coe ad motu et mesura ipius motus
q. e tpe / **oc** **en** q. mouet i. to tpe
ut finit tpe finitum est / h3 celu mo
ito tpe qm uno die nali auoluit.

et celum est finitum. Nota primo quod illa linea su-
mitur ratione etiam per has rationes sola per dicitur
in forma tali. Omne quod movetur in toto tempore et fi-
nito est finitum. Sed celum movetur in toto tempore
et finito. Et nota quod motus in finitum
non potest esse finitus tempore. ~~autem~~ per quod celum re-
voluitur in die naturali. Quarto nota hic sic
opinio antiquorum quod celum non moveretur
sed tamen movetur sicut videtur nobis per motum
et quod celum moveatur sicut sedere in circulo ut
quod luna vel sol moveatur ad motum circuli. Sed
illa opinio est satis improbat secundum reli-
quos. Quarto nota si celum esset infinitum in qua-
ritate non potest revolvitur in die naturali vel in
aliquo tempore finito. maior probatur quia si
traheretur due linee a centro ad circumfe-
rentiam iste linee in fine distaret sub
infinitum quia quanto plus tales linee
egredierentur a centro ad circumferentiam per
traheretur tanto plus distaret. Si ergo celum
esset infinitum in quantitate tunc illa linee
pertraheretur infinitum et sic distaret in-
finitum et sic motus esset infinitus in fin-
iti. Sed distans infinitum non potest pertrahi
tempore finito quod tempus et motus debet esse
comensurati. Sed tempus infinitum non est comen-
surabile motui finito ergo nullum corpus
celeste possit in die naturali vel in aliquo tempore
finito illa distationem iter duas lineas
pertrahere. Oppositum opinatur quod videtur
quod sol hodie oritur in oriente et transigit
videtur eundem oriri in oriente hoc non posset
esse nisi celum esset revolutum. Quinto
nota quod quidam est dies naturalis et quidam
artificialis. Dies naturalis est in quo et per
quod totum celum solis revolvitur. Sed dies ar-
tificialis per illud tempus per quod sol movetur
super medium orientem. Et sic etiam quidam
est non artificialis et est tempus per quod mo-
sol sub orizonte et dies et non artificialis
liber semel vel bis in anno sunt equales

et dies artificialis et non
artificialis per ante sunt equa-
les die naturali. Sequitur.

De autem motu infiniti

Hic Albertus probat maiorem
rationem sue posite et dividit
in duas secundum quod hoc dicitur probat
secundo ibi. Secundo demonstrat. Primo
dicitur sic quod autem motus in fi-
nitum non possit mensurari tempore
finito sic demonstratur sic. Illud
tempus A, B, et dividit per quod
partes una per tempus mensuratur
una parte motus et alia aliam
partem motus. motus autem cum
sit infinitus non in modo totus
est mensuratus a tempore finito. Sed
dicitur secundo. Unde demonstratur
quod motus in finitum non demonstrat
tempus infinitum dividendo motum
per quod partes proportionales
debent etiam esse motus et tempus
et sola in propria passione eundem
ita quod neutrum accedat illi quod
et sic ly tempus mensuratur motum
est finitum et motus est finitum
et si motus est finitum corpus
quod movetur est finitum restat quod
celum est finitum. Primo nota hic
lineam maiorem rationem pariter
fuit hoc. Illud quod movetur tempore
finito hoc est finitum illa revolvitur
probatur in illa linea quod si aliquid
in finitum movetur in tempore finito
sequitur quod motus in finitum
mensuratur finitum. ~~consequenter~~
probatur quod hoc corpus cum sit in
finitum est motus est finitum
Si ergo hoc corpus movetur

in tpe finito tunc p[er] consequentia
h[ab]et falsitas p[ro]bat in l[ib]ro q[uod] si est
possibile h[ab]et tpe finito m[er]etur
motu in finito p[ro]se sic g[er] illud
tpe .a. b. et motus in finito c
et dividat tpe .a. b. in quatuor
p[ar]tes et auferat[ur] a motu in finito
p[ar]tes equales istis quatuor
qualia istis quatuor p[ar]tib[us] t[em]p[or]ib[us]
tunc adhuc totus motus no[n] est
p[ro]se m[er]etur p[ro]t[em]p[or]e .a. b. sed
sola ille quatuor p[ar]tes q[ue] s[un]t
equales quatuor p[ar]tib[us] t[em]p[or]ib[us]
Secundo nota an l[ib]rum s[ecundu]m p[ar]te
Secundo d[em]onstrat ibi p[ro]bat co[n]s[ec]u-
t[ur]o q[uod] n[on] motus finitus p[er] p[ar]te
m[er]etur tpe finito si esset
et h[ab]et p[ro]bat in eo d[ic]to q[uod] dividat[ur]
ille motus finitus in quatuor
p[ar]tes et auferat[ur] a tpe finito
quatuor p[ar]tes m[er]etur quatuor
p[ar]tib[us] motus q[uod] s[ic] tpe et motu
debet esse p[ro]portionalis ad g[er]
q[uod] illud sit in finito et in fi-
nitu plures p[ar]tes h[ab]et quia illas
quatuor g[er] h[ab]et totu[m] no[n] m[er]etur
p[ro]se illu[m] motu[m] s[ed] d[ic]it tu
illa de d[ic]to supponit unu[m] fal-
su[m] g[er] no[n] co[n]cludit consequentia
tenet sub p[ro]bat[ur] q[uod] supponit
q[uod] in finito habeat p[ar]tes h[ab]et
est falsu[m] quia si in finito est
q[uod] ille p[ar]tes quatuor implitur
constituit totu[m] illud aut[em] co[n]s[ec]u-
t[ur]o g[er] finitus et finito ibi
d[ic]to q[uod] h[ab]et n[on] p[er] aliqua s[un]t
p[ar]te et sic p[ar]tes p[ro]portionalis
et g[er] d[ic]it p[ar]tes et sic in fi-
nitu si est no[n] haberet p[ar]tes
ut ratio h[ab]et p[ro]bat Alio m[od]o cap[itur]
tpe et sic q[uod] lib[er] q[uod] est d[em]onstrat

qualib[et] aliq[uod] vocat[ur] e[ss]e p[er] licet sit in
communi et tales p[ar]tes p[ro]maginatio[n]e
p[er] habere in finito q[uod] d[ic]it in p[ri]mo
celi q[uod] ab in finito licet auferri quatuor
lib[er] et ille deductiones s[un]t sup[er]e co[n]s[ec]u-
to p[ro]p[ri]etate ibi diffusus p[er]tinetur
Tercio nota q[uod] l[ib]ro p[er] s[un]t co[n]clusio in
co[n]siderat illa Nullus motus in finito
p[er] m[er]etur tpe finito n[on] aliquis motu
finitus p[er] m[er]etur tpe in finito illu[m]
p[ri]ma p[ar]te p[ro]bat i[n] p[ri]ma p[ar]te l[ib]ro q[uod] igit[ur]
motus in finito p[er] m[er]etur tpe finito
sic illud tpe finito .a. b. et dividat[ur]
in quatuor p[ar]tes et sic motus in finito
et auferat[ur] .a. c. quatuor p[ar]tes et sic
motus in finito et auferat[ur] quatuor
p[ar]tes .a. c. equales quatuor p[ar]tib[us]
a. b. q[uod] tpe et motus debet esse p[ro]p[or]-
tionalis ille quatuor p[ar]tes a. b. no[n]
auferat[ur] m[er]etur nisi illas quatuor
p[ar]tes ablatas g[er] no[n] m[er]etur totu[m] mo-
tu[m] q[uod] e[st] co[n]tra p[ro]p[ri]etate **Pro** s[ecundu]m
p[ar]te p[ro]bat in s[ecundu]m p[ar]te l[ib]ro q[uod] motu
finitus no[n] p[er] m[er]etur tpe in finito
eodem m[od]o quia dividat[ur] motus in quatuor
p[ar]tes et auferat[ur] a tpe in finito quatuor
p[ar]tes p[ro]portionalis quatuor p[ar]tib[us] motu
tunc ille motus no[n] m[er]etur p[ro]se illo
tpe in finito q[uod] tpe in finito adhuc
p[ro]cedit motu **Quarto** no[n] d[ic]it q[uod] tpe
et motus debet esse p[ro]portionalis sicut
subiectu[m] et p[ar]te passio s[un]t co[n]t[ra]dictoria
et quidq[ue] co[n]petit uni p[er]sona capto co[n]-
petit aliq[ui] s[ic] e[ss]e t[em]p[or]e isti motus et tpe
habet se ut si h[ab]et e[ss]e motus et finitus
tunc h[ab]et e[ss]e t[em]p[or]e et finitu[m] et equis
Quinto nota an h[ab]et q[uod] d[ic]it si motus
finitus corpus q[uod] mouet[ur] et finitu[m] h[ab]et
p[er] q[uod] i[n] o[mn]i corp[or]e i[n] finito no[n] p[er] esse
motus finitu[m] ut p[er] s[ecundu]m p[ro]p[ri]etate p[er] cel[um] se

Modo debetur p^hie q^u

hic e caplm triu illiq tractatus x cotmunt
 sic p^hus Albertus p^hauit q^u tñ sit
 unq mundus x q^u f^u celu sit finitu^h hic
 mo p^hat q^u nllm corpus sit p^htra celu
 sed oia corpa sūt m celo x dicit^h illud
 caplm m tres ptes q^u p^hmo p^hat q^u nllm
 corpus sit p^htra celu nallit^h Sed q^u
 bat q^u nllm corpus p^ht esse p^htra celu
 uolente^h feda ibi feda p^h Ad huc diui
 dit^h q^u p^hmo p^hponit mterone sua feda
 p^hsequit^h mterone feda ibi q^u nllm cor
 pus p^hmo dicit sic q^uodo debem^h p^hbat^h
 q^u oia corpa sūt m celo x nllm p^htra x
 p^hmo p^hbat^h q^u nllm sit p^htra celu nallit^h
 sed q^u n^o accideat^h n^o uolenti x subdit
 p^hsequedo mterone q^u nllm corpus sit
 p^htra celu nallit^h p^hbat^h sic tñ sūt q^ua
 corpm sūt elemetu x elemetu x celu
 x q^u celu nō sit p^htra celu sit p^hbat^h
 quia nichil ē p^hsemp^h ul p^htra semp^h
 q^u celu nō est p^htra celu q^u m^o oia
 elemetu m fuis ē tñ supra qua aqua
 supra aqua aer x eade p^hortone sub
 celo cōstans ē quide nllm corpus sit
 p^htra celu nallit^h p^hre graua nallit^h
 tēdūt ad cetū deorsū leua sua fū
 adāferēda ad celu x nō vltia q^u
 nllm elemetu fū p^htra celu nallit^h
 Salter p^h q^u nllm elemetu sit p^htra
 celu p^hme ead elemetu cōstat q^u
 elemetu sūt nllm elemetu ē p^htra ce
 lu ut p^hbat^h est q^u n^o elemetu nallit^h
 Nota p^hmo an l^him n^o dicit^h q^u quo
 id p^hbat^h est q^u celu sit finitu^h mo de
 bem^h p^hbat^h q^u nllm corpus sit p^htra
 celu x p^hmo volū^h p^hbat^h q^u nllm corpm
 sit p^htra celu nallit^h feda q^u celu nllm

fit p^htra celu celu uolente^h
 Sed nota an illa l^him q^u nllm nota
 corpus ibi p^hbat^h q^u nllm corpm
 sit p^htra celu nallit^h x q^uillo ē
 licit^h cōclusio quia illiq tractat^h
 sūt hēc nllm corpus ē p^htra ce
 lu p^hbat^h sic q^u aliq corpus
 esset p^htra celu ul ess^h ibi na
 tū nallit^h ul uolente^h sūt nllm
 modorū i^h x maior nō nō p^htra
 fūcti diuifio^h maior p^hbat^h
 q^u p^hma pte m l^him x ad p^hbat^h
 illa maiore suppoit suppoit
 oia supposicionem q^u de corpm
 ut est celu ul elemetu ul
 elemetu id ē cōpositū q^u
 elemetu x q^uilla supposioe
 tūc arguit^h p^hbat^h p^hma pte
 maioris modorū sūt aliq cor
 pus nallit^h esse p^htra celu
 ul q^u ess^h celu ul elemetu ul
 elemetu sūt nllm modorū i^h
 x maior nota q^u supposioe
 sūt mior q^u p^hma pte p^hbat^h sūt
 q^u celu nō sit p^htra celu q^u
 sic idē esset p^htra semp^h con
 sequēda tenet sūt falsitas
 p^hbat^h q^u m^hplicat cōtindicōm
 Sed nota an illa l^him Bile^h nota
 q^u elemetu ibi p^hbat^h feda
 ptem modorū q^u elemetu
 nō sit p^htra celu q^u o^hdie
 x sūt elemetu q^u m^o oia
 elemetu tñ ē m fuis elem
 tu x ē sūt m cetū mudi et
 supra illa ē aqua x supra
 qua aer x sup illa ē ignis
 i cōtūo oib^h lūc p^h q^u n^o

elementu e contra celum quia oia
continetur in inferiora celi. **Secundo**
nota nota est illa libri. Item grana
ibi pbat eandem ptem moris
sic si contra celum esset ut pos-
set esse aliud elementu naturaliter
tunc aliud elementu posset fieri
moveri contra celum consequenter
pbat qd elementa moventur ad
loca sua naturalia sed falsitas co-
sequenter pbat qd de elementu
nunc e grana aut e leue gra-
ne sicut terra et aqua leue si
ignis et aer sed grana moue-
tur ad medium mundi leuia ad
superiora et non ultra qd nullu
naturalu contra. **Quarto** nota ibi
fuit p3 ibi pbat tunc pte mo-
ris qd nullu elementu possit
esse contra celum et sic ubi
non potest esse aliud elementu ibi
non potest esse aliud elementu
et maior nota qd de elementu
e compositu ex elementis mor p3
qda pbat. **Quinto** nota ad sup-
positione qd de corpus e celum
ut elementu ut elementu sic
p3 qd de corpus ut e simple
ut e compositu. Si simple h e
duplex ut e igne ut corrupti-
ble ut igne ut corrupti-
ble si primo sic e elementu
si secundo sic e celum si autem
e compositu sic e elementu
Secundo nota Albertus notat
diat naturaliter qd theologice aliqua
corpora sunt contra celum sicut
corpora glorificata si illa pbat
preditur principibus naturalibus. **Se-**
tauo nota qd ille ordo eleme-
toru quod Albertus ponit in

ita et in eo alioq ordine habet sed de
gratione. **Sequitur** libro
Sed p3 qd nullu corpus sit exte-
hic e pda p3 tunc capli in qua Albertus
pbat pda ptem moris principalis
et dicit diuidit quia primo facit h pda
ifert conclusionem ibidem pda ibi et sic
p3 primo dicit sic. **Secundo** p3 qd nullu corpus
sit contra celum naturaliter sed violent
In quocunq loco qd corpus e natu-
raliter e possibile aliud corpus violent
ubi id e possibile e aliud corpus natu-
raliter ibi e possibile e aliud corpus esse
naturaliter ut violent. **Et** contra celum
corpus e natu- ut pbat e qd n. violen-
ter et sic p3 qd nullu corpus sit contra
celum violentes et confirmat h pda ptem
tamen Damasceni dicens h e qd dicit
Damascenus qd celum e continentia visibi-
liu et inuisibiliu creaturaru. **Nota** p3
pda p3 moris principalis fuit h e
qd contra celum nullu corpus esse potest
violenter sedam pbat hic quia ubi-
q potest esse aliud corpus mobile ibi potest
esse aliud corpus naturaliter ut pbat e
Nota secundo in eo potest formari in forma
sic si contra celum esset aliud corpus
violente tunc sequeretur qd ibi potest esse
aliud corpus naturaliter consequenter e falsu
ut id pbat est i. et tunc consequenter
pbat qd ubi- qd e aliud corpus vio-
lente ibi potest esse aliud corpus natu-
raliter et confirmat. **Secundo** nota h pbat qd ubi-
cunq potest esse aliud corpus violente
q ibi etiam potest esse aliud corpus na-
lente ut possit esse qd elementa sunt
disticta p gravitate et leuitate. **Et** qd
qda sunt leuia sicut ignis et aer et qda
grana sicut terra et aqua si grana moventur
ad celum leuia vero sursum qd in quocunq

loco & aliud corpus naliu ibi p^t esse a
 liud violente ~~et cetero~~ ubi p^t esse aliud
 violente ubi p^t esse aliud naliu sicut
 ignis uolent^r eff^r uolent^r m^r cetero mudi
 si esset ibi & t^ria uolent^r esset m^r cetero
 uo oib^r huc si eff^r ibi ~~ge~~ aliq^r corp^r
 eff^r m^r cetero mudi naliu puta t^ria et
 aliud esset i^r cetero oib^r huc naliu
 puta ignis ~~go~~ p^r q^r m^r cetero elementa sicut
 q^r ubiq^r ubiq^r est aliq^r corpus vio-
 lente q^r ibi aliud p^t esse naliu ~~q^r si~~
 p^r cetero cel^r eff^r aliud corpus violente
 h^r & elementu^r ut elementu^r ut cel^r sed
 no cel^r q^r esset p^r cetero sicut p^r q^r si ele-
 mentu^r tunc aliq^r aliud elementu^r poss^r
 ibi esse naliu. Si autem esset elementu^r
 tunc mouet^r ad motu^r elementu^r p^r cetero
 & ad h^r stat q^r ibi poss^r esse aliud ele-
 mentu^r naliu q^r cetero p^r cetero elementu^r
 & ibi uolente. **Quarto** nota q^r albertu^r
 confirmat illa conclusionem p^r dictu^r d^rma
 sciri qui d^r q^r cel^r & cetero cetero cre-
 tura^r uisibilis & m^r uisibilis sicut sp^rualia
 qua^r corp^ralia & si sic go nlla creatura
 & p^r cetero cel^r q^r & p^r cetero. **Quinto** nota
 dubitat^r utp^r p^r cetero cel^r sit aliq^r corp^r
 utp^r oia corp^ria sicut m^r celo & arguit^r
 q^r non q^r oia esset m^r celo tunc oia cor-
 pa moueret^r ad motu^r celi cetero cetero
 p^rbat^r q^r mouet^r oia q^r m^r nobis sicut ut
 q^r m^r p^ro sicut h^r falsitas p^rbat^r q^r cel^r
 mouet^r uolunt^r m^r p^r cetero autem moue-
 tur q^r d^r mouet^r motu^r ito sicut eleme-
 ta q^r d^r ad motu^r p^rgressiuo sicut nalia
 p^rpositu^r p^rbat albertu^r m^r l^ria. **ibi** no
 & q^r aliq^r d^r esse m^r alio m^romo sub-
 iecti sicut accidens & m^r subiecto.
 Alio m^ro cetero sicut cetero m^r cetero
 & q^r d^r m^r p^ro aliquas p^rpositiones
 nll^r corp^r & m^r celo subiectiue h^r p^r

q^r sic p^ret a uocato d^r m^r cetero
Sed de corp^r & m^r celo cetero
 tunc illa r^r auctoritas d^r
 m^r cetero ad d^rta. **Cetero** m^r
 corp^r & p^r cetero cel^r illa p^r
 bat albertu^r m^r l^ria q^r h^r ad
 r^rcom q^r arguit^r p^r cetero q^r
 oia corp^ria moueret^r ad motu^r
 celi nego cetero cetero ad p^rba
 duo r^r & quidq^r cetero cetero
 i^r corp^r subiectiue h^r b^r mouet^r
 ad motu^r corp^r s^r sic no sicut
 oia corp^ria cetero m^r celo s^r
Tunc debemus ostendere
 hic & cetero quantum & cetero
 sic p^rbat albertu^r p^rbat q^r
 t^r u^rq^r sit mudus & q^r cel^r &
 f^rmitu^r & q^r p^r cetero cel^r no sit
 p^r cetero aliq^r corp^ria h^r p^rbat
 q^r cel^r no & elementu^r nec go
 h^r cetero p^rpositu^r & d^ruidit^r quid
 p^rmo facit h^r p^r cetero q^r m^r p^ret
 q^r d^r cetero cetero p^r cetero ibi p^r cetero
 d^ras p^rma ad huc d^ruidit^r q^r
 p^rmo p^rbat d^ruidit^r q^r cel^r no
 sit elementu^r n^r elementu^r p^r cetero
 p^rbat cetero p^r cetero ibi sicut p^r cetero
 ad huc d^ruidit^r q^r p^rmo p^rbat q^r
 cel^r no sit elementu^r p^r cetero q^r
 no p^r esse elementu^r p^r cetero
 ibi cetero p^r cetero ad huc d^ruidit^r
 q^r p^rmo p^rat m^r cetero sicut p^r cetero
 p^r cetero ibi q^r cel^r p^rmo d^r
 sic q^r n^r debemus ostendere
 q^r cel^r n^r & elementu^r n^r ele-
 mentu^r d^ruidit q^r cel^r nec
 no elementu^r n^r elementu^r
 p^r q^r d^r cetero oia elementu^r
 & habet cetero p^r cetero agere m^r m^r

si uigat et corruptio nrm a ge-
neranda et sunt in sua spem. Si
go celum esset elementum tunc oia ce-
lestia haberent se ad celum sicut
punctus ad totum tunc id dudum cor-
rupisset et oia esset celum qd no
videmus. **Nota** primo qd oia elicta
~~et elicta sunt~~ qd celum no e ele-
mentum aut pbat sic si celum esset
elementum sequeret qd celum dudum
corrupisset oia alia elementa et
constitisset in unam rem / consequens
falsum ut videmus ad oppositum
pbat consequentia qd de elementis
cu hz contraria et ead illud p-
age et nrm corrupte si e sibi suf-
ficiet appropinquatum et si hz sufficiens
dormi sup nrm. Si autem nrm ce-
lum esset elementum nrm esset co-
trarium oibz alijs elementis et
haberetur sufficiens dormi sup oia
qd oia elementa respectu totius
sunt punctus respectu totius
tunc go dudum potuisset ea corri-
puisse. **Nota** pbat illud conse-
quentia fundat sup aliquas
proposiciones et illa prima e qd ele-
menta sunt sibi muticem contraria
ratione qualitate illa pz quia
ignis e calidus et siccus et aqua
e frigida et humidus et her sunt
qualitates contrarie / go illa
duo elementa sunt contraria. Si
militer aer e calidus et humidus
et terra e frigida et siccus et ille
qualitates aer sunt contrarie
go etiam illa elementa. **Secunda**
positio e illa qd de elementis
pot agere in aliud si sibi appoi-
natur h pbat quia contraria

contraria contrario si hz dormi sufficiens
sup nrm no pot suspenderi actionem suam
Tercia p- qd elementum fortius
pot corrumpere debilius et contra nrm in
naturam suam / pbat qd unum contrarium
si hz sufficiens dormi sup oia elementa
nrm pot nrm corrumpere. **Quarta** ppositio
est si celum esset elementum nrm habe-
ret sufficiens dormi sup oia elementa
illa pz in libro qd oia elementa sunt
sicut punctus respectu totius tunc sicut
dicit auctor sperere / qd terra e sicut
punctus respectu firmamenti constans qor
propositionibus pbat illa consequentia suf-
ficiet qd punctus e formatus. **Terro** no
cometator d m octavo physicorum qd
oppositum symoniam ubi est quia sensus
et experientia concordant cu ratione et qui
dimittit sensum et sequitur rationem debilis
est / modo videmus ad experientiam qd
elementa no sunt corrupta a celo co-
metis isti rationi credere est falsum
qd celum no e elementum. **Quinto** nota
qd albertus pbat h qd celum no sit
elementum / qd punctus dixit in precedenti
capitulo qd celum esset corpus ut ostendit
quale corpus sit celum. **Sexto** no
posito pz falsitas platonis / qui dicit
qd celum est ignis et ignis nature sit
etiam dixit qd esset totum celum / quia
eodem esset causa totius et partium
qd h sit falsum pz qd illa ratio / qd si
celum esset ignis cu ignis sit actus
elementum nrm oia elementa et celum sit
magis oibz elementis in celum corrupisset
oia illa in ferrea. Sequitur libro

nota

nota

nota

Eodem modo patet quod celum non est

hic Albertus probat quod celum non sit elementum
et dicitur sic Eodem modo patet quod celum non est
elementum quia de elementis est magis ele-
mento quod quibus componitur sed celum est magis
de elementis quod celum non est elementum

Nota primo in littera elicitur eodem modo
septima illius tractatus et est hoc celum non
est elementum probatur si celum esset ele-
mentum tunc esset magis elementis consequens
falsum sit et dicitur falsitas patet quia dicitur
elementa sunt quasi punctus in spiritu ce-
li ut prius dictum est consequens probatur
quia de mixto quod elementis est magis ele-

Nota secundo nota quod de mixto quod ele-
mentis sit magis elementis patet quia mixtum
est omnibus elementis totis si oportet ele-
mentis sicut tota terra et tota aqua et sic
de aliis elementis non ingrediuntur mixtum
quia tunc non haberemus nisi unum mixtum
quod esset mixtum omnibus speciebus eleme-
ntis et sic non haberemus elementa sim-
plicia cuius oppositum videmus *Terzo* nota
quod si aliquod elementum esset mixtum ex
omnibus elementis totis ad hoc non esset
tatum quantum esset celum quia si quibus om-
nibus elementis esset compositum adhuc quanti-
tas illa non potest ad equari quantitati

Quarto nota dicitur tu Ex quo celum
non est elementum nec elementatum quid est
tunc dico quod sicut patet in de substantia or-
bis quod descriptio motus celum est corpus
simplex et non compositum homogeneum et for-
ma et est neque grave neque leve *Secundo*

Item patet quod celum nec est elementum

hic Albertus probat patet quod celum nec est
elementum nec elementatum et dividitur
quia primo facit hoc secundo immovetur quidam

oblationem ibi si dicitur primo de
sic patet patet patet quod celum nec est
elementum nec elementatum nec
de quod est quod hoc motus hoc est deor-
sum ad medium et sursum a medio
sed celum non hoc motum autem
et sic est elementum nec elementatum
Subdit immovetur dubium
Si dicitur quod motus autem est
et talis autem motus autem talis
tunc contra motus autem talis
iterum et immovetur si quod motus
celi autem esset celo autem
talibus iterum et immovetur
hoc autem non videtur sed eodem modo
talis est autem talis *Nota*

primo nota dicitur quod celum non sit
elementum nec elementatum hoc
patet probatur sic de elementum ut
elementatum movetur motu re-
cto celum non movetur motu re-
cto et illa ratione probatur
alio conclusio probatur illa ratio
fundatur super duas propositiones
prima est illa quod de elementum
ut elementatum movetur motu
recto illa patet quia de elementis
quod movetur sursum ut ignis
quod movetur deorsum ut aqua
terra sed motus sursum et de-
orsum sunt motus autem recti et obliqui
de elementis patet quia de elementis
tunc movetur ad motum elementis
per duos modos primo ut patet quod
celi quod eadem movetur a medio
ad medium sicut elementum per
duos modos *Secundo* primo est talis ce-
lum non movetur motu recto illa
patet quia movetur autem talis autem
dicitur *Secundo* nota ad illa litteras

nota

nota

Sed si dicitur ibi vult dicitur quod si a-
liquis dicitur quod motus circularis
est celeris accidentalis ut violentus et
motus rectus est celeris naturalis hoc non
valet quia motus violentus
est intensibilis et immensibilis
in velocitate et tarditate sed
motus celi non intendit nec
minuitur. n. apparet ad experientiam
quia videmus quod motus celi est
uniformis. **nota** Tercio nota quod illa
sententia dicitur conclusio octava in
tractatus motus circularis
celi non est violentus illa probatur
sic quia si sic tunc esset intensibilis
et immensibilis in velocitate cose-
quens falsum et tunc falsitas
consequens per ad experientiam
consequens probatur quia omnis motus vio-
lentus est intensibilis et inten-
sibilis. **nota** Quarto nota quod omnis
motus accidentalis ut violentus
possit mutari ut immutari hoc per
quia est in pellet et immutabilis
violente potest fortificari ut de-
bilitari et ad fortificationem et ad
debilitacionem potestate mouetur
sequitur intensio et immisio motus
in velocitate. **nota** Quinto nota
dubitat utrum celi mouentur
motu recto et arguitur quod sic per
tres celi mouentur motu recto ergo
totum celum potest moueri motu
consequens probatur quia omnia cor-
pora celestia sunt eiusdem nature
tunc probatur quia sol et luna et
alii planete mouentur a medio
ad medium id est mouentur motu recto
consequens tenet quia motus
ad medium est motus descensus
et motus a medio est motus

ascensus / ascensus autem et descensus sunt
motus recti et tunc probatur quia quod sol
mouetur ad oppositum aug. qui ceteri
et tunc mouentur ad medium mundi et tunc
appropinquat centro et quod mouetur ad
aug. tunc mouetur a medio quia tunc est
logat accretio mundi sicut est de aliis
planetis. **Oppositum** dicit Albertus
m. ad illa rationem dico sic quod ar-
guitur per tres celi mouentur motu recto
nego autem. **Ad probationem** quod dicitur
planete mouentur motu recto nego hoc
et ad probationem quod dicitur non mouentur a medio
ad medium ergo mouentur motu recto nego
consequens hoc ad medium secundum rationem li-
neari ergo mouentur motu recto et sic ne-
getur autem. **Sexto nota** dubitat utrum
motus celi sit uniformis et videtur
quod non per tres celi mouentur difformiter
ergo motus celi non est uniformis con-
sequens tenet autem probatur quia pla-
nete mouentur difformiter in suis ceteris
ab et ceteris lib. quia aliqui mouentur
velociter ut qui sunt directi aliqui
tardius ut qui sunt retrogradi. **Ex-**
alio probatur illud autem quia per tres appo-
res retro tardius mouentur in eodem
tempore quod ille qui sunt directi quia
maiores arcus describunt ergo totum celum
mouetur difformiter. **Oppositum** dicit
ibi nota quod duplex est motus celi
quidem diurnus quidem ab oriente in
occidentem et inversus in orientem et vocatur
motus primi mobilis quia primo mobile
illo motu semel in die naturali inuoluitur
capies secundum ab aliis specibus plane-
tarum in fidei. Alius est motus pla-
netarum qui est ab occidente in orientem
et inversus in occidentem. **Sed nota** aliquid **nota**

V. motus celi
sit uniformis

V. celum mouetur
motu recto

diurnus
planisphericus

motus uniformis
quod ad ipsum
quod ad partem

motu esse uniformem intelligit. ~~Supra~~
vno modo quod sit uniformis quo ad tempus ita
quod ipse mobilis in equalibus temporibus equalia
spacia pertransit. Alio modo est uniformis
mobili quo ad subiectum ita quod quilibet pars
mobilis eadem velocitate mouetur ad subiec-
tum ita quod quilibet pars mobilis velocitate mouetur
ad totum. ~~Quod~~ pono aliquas propositiones. Prima
est motus primi mobilis diuinus est unifor-
mis quo ad tempus illa ~~probat~~ sic quod in equali-
bus temporibus equalia spacia pertransit igitur
propter illam consequentiam tunc notabili autem per
ad experientiam. Secundo motus primi mobilis
est difformis quo ad subiectum illa ~~probat~~
sic quod pars ipsius mobilis difformiter mo-
uetur propter illam consequentiam tunc notabili autem per
per rationem ad ductam quod partes antiquiores
centro tardius mouentur quod mores au-
tos deservit. Tercio motus planetarum
sunt difformes quo ad tempus et quo ad
subiectum illa ~~probat~~ quod corpora planetarum
in temporibus equalibus aliquando in equalia spa-
cia deservit. Quarto sunt difformes quo ad
tempus consequentiam tunc ~~ad id~~ autem per quod
planetarum directus plus mouetur motu
propter quod quod est retrogradus etiam mouetur
tunc difformiter quo ad subiectum quod partes
inferiores retro mouentur tardius quam su-
periores propter causam ductam quod deservit
in equalibus temporibus mores circuitus. Sequitur
Expositio etiam per quod celum non sit
~~hic est secundum per principalem et communem~~
~~sic~~ ~~quod~~ Albertus ~~etiam~~ ~~deservit~~
quod celum nec est elementum nec elementatum
hic quod in se fert correlata et diuidit
in tres secundum quod ponit tria correlata
ibi ~~quod~~ ~~propter~~ per tria ibi quod patet
primo ~~quod~~ sic ~~quod~~ ~~propter~~ etiam per quod celum
non sit quantum esse de eodem quod quantum

principio contrario quantum ut de
aristoteles in libro de celo et
mundo. Plato in deat methem
quod est quantum et principium habet
sui. ~~Nota~~ primo an situm ut nota
dicitur quod quod id ~~probat~~ est scilicet
quod celum non est elementum nec co-
positum quod habet sequitur correlare
quod celum non est quantum quantum
apud ipso contrario. Celum autem
non habet contrarium tunc tunc opo-
mouet platoni dices in pla-
to de methem in ipso libello
quod celum sit quantum et habeat
principium sui. Secundo non opo-
licitur. ~~correlare~~ celum non est ge-
neratum ~~probat~~ ~~quod~~ sic. Omne
quod quantum quantum ~~quod~~ contrario
celum non habet contrarium id non est
quantum maior per quod primo celi
et primo physicorum et primo
de generatione quod de quod quantum ~~hic~~
habet materiam cum est annexa primo
habet primo et forma sunt contraria
principia ut per quod primo phy-
sicorum et primo in primo tractatu
huius ~~hic~~ ~~propter~~ ~~probat~~ quod celum
quod quo non est elementum nec
elementatum non habet contrarium
tunc propter qualitatem primam
etiam materiam celi non est annexa
primo ut per id de substantia or-
bis. ~~Nota~~ quod de elementum id
elementatum habeat contrarium
~~probat~~ primo facit de eleme-
tis per quod illa sunt contraria
secundum qualitates ut primo dic-
tum est. Sed elementata ut mixta
supponunt mixtionem elementorum

et qualitates mixtorum insunt po-
tate et passione qualitatum eleme-
nota torum. Tercio nota sicut dicitur primo
reli simplex fuit opus de celo qui
dem dixerunt quod esset gentium et
corruptibile et ista miscebat faci-
lit quid de quod corruptum corru-
pitur a suo contrario sicut celum non
habet contrarium et maior nota quod
mixtum corruptum a se ut sibi sibi
mixtum per se non sed opus fuit hec
platonibus quod tangit illud et illa
miscebatur in primo reli quod de ge-
ntium et corruptum ut miscebat ibidem
Tercium opus est quod celum nec sit
gentium nec corruptibile et illa est
nota opus aristotelis. Quarto nota
quod illa opus platonibus bene recor-
dat cum opus theologorum qui
dicit quod celum sit creatum a deo
sit corruptibile. Si quis tamen velit
salvare platonem philosophum
possit dicere quod celum non habet principium
inque cause efficiet sicut bene in
grate cause finalis quod primo
ente de perdit celum et tota
natura sicut in gratie cause finalis
Sequitur liber

Expositio etiam per quod celum

Hic albertus misert secundum corre-
laturam addit et dicit sic Ex-
positio etiam per quod celum non
calefit nec frigidat quod non
est elementum nec elementatum
quod ille sunt proprie qualitates ele-
mentorum sicut calidum frigidum et
humidum et siccum et cum non recipit
humor in passionibus consistit quod non
est magis vetus quam fuit apri-

cipio sue creationis et cum consistit quod
mixtum per aggregationem librum quod a sole provenit
ad nos calorem sentiamus in corpore su-
periori non sunt calida sicut dicitur ca-
lida sicut sol calidus et luna frigida
et sic de aliis quod per effectum suum agunt
nulla in finem et non excoiso quod patet
videmus enim quod quod luna est plenis in
luna suo tunc mare crescit et mare
minuitur sicut luna mare de crescit unde
per quod luna est in mare humilitas unde
dicit aristoteles in de generationibus elementorum
quod quod planete fuerint coadunati in
signo piscium fuerit diluvium quod coad-
unati fuerint in signo geminorum fuit est
mortalitas id est pestilentia. **Nota**
primo ad librum vult dicere quod nullo sequi-
tibus quod celum non sit calidum nec frigidum
nec humidum nec siccum habet per quod ille qua-
litates sunt proprie qualitates elementorum
ex quo ergo celum non est elementum nec
elementatum ideo non competunt sibi iste
qualitates et hoc ultimum sequitur quod re-
li non veterescit quod non competunt sibi
ille qualitates et ille in passionibus. **Be**
tudo nota dicit aliquis tamen nos pri-
mum calefactionem corporum super celestem
quam primum calefactionem solis etiam per
primum humiditate lune quod quod luna est
in cremento sui librum tunc crescit mare
et sic de aqua et de humoribus quod tunc
est fluxus mensurorum et per hoc per aristo-
telis in de generationibus elementorum qui
dicit quod quod ob planete erant coacti in
signo piscium tunc erat fuit magnus
diluvium sicut fuit temporibus noe et
quod ob planete fuerint coacti in signo
geminorum tunc fuit fuit magna mortali-
tas et pestilentia. **Ad** hoc vult per re-

V. rylw sit cali-
dem

est in calido & humido unde di-
cunt quidam quod in novissio die ob co-
mugetur planete in frigidum & calidum
sicut est leo & sic patet mundus
pugnare. **¶** Sequitur. **¶** Item.

Item per quod celum non sit coloratum

Hic Albertus manifestat tria cor-
raria & dicit sic. Item per quod celum
non sit coloratum quia color causatur
per qualitatem elementorum. **¶** Nota
nota primo ad litteram quod si dicitur
conclusio duodecima celum non est
coloratum probatur quod quod est coloratum
est elementatum celum non est
elementatum & est maior nota quod
littera quia color est qualitas
quod insulatur per commixtionem qualita-
tum primarum admixturam & quid
quod est coloratum est commixtum per
qualitates elementorum & eleme-
ntum. **¶** Item per quod per se dicitur

nota Secundo nota duplices sunt qualita-
tes quod sunt qualitates prime et
sunt quatuor scilicet caliditas frigiditas
humiditas & ariditas. **¶** Item
dicuntur qualitates elementorum &
dicuntur prime quia per se aliter per
orbem se cognoscitur. **¶** Item sunt
qualitates secundae sicut colores
dulcedo amaritudo gravitas et
levis duritia & molle & ille di-
cuntur secundae quia sunt per commixtionem
qualitatum primarum & 5. per quod
quod quod est coloratum quod est per se quali-
tates elementorum. **¶** Item sicut sicut
nota illis qualitatibus. **¶** Tercio nota
quod duplices sunt colores quidam
sunt extremi sicut albedo & ni-
gredo & quidam medii sicut rube-
do viriditas glaucescentia & disse-

rent isti ambigunt quia colores extremi
mediate insulant per commixtionem & actionem
qualitatum primarum sicut per commixtionem
frigidi & calidi ubi dicitur frigiditas
ubi causatur albedo quia frigiditas est
in albedine. **¶** Item per actionem calidi & frigi-
di ubi dicitur calidum sit nigrum. **¶** Item colo-
res medii insulant per diversam commixtionem
colorum extremorum admixturam sicut per
commixtionem albi & nigri ubi dicitur al-
bedo ubi insulant colores medii. **¶** Item
plures declinat ad albedinem sicut glau-
cescentia & viriditas. **¶** Item per commixtionem albi
& nigri ubi dicitur nigrum insulant colo-
res medii qui plures declinat ad ni-
gredinem sicut rubedo & humilis. **¶** Item
per in de sensu & sensato. **¶** Quarto nota
dubitat utrum celum sit coloratum & ac-
guit quod sit & visibile est coloratum
celum & visibile est & maior nota quod
secundo de anima quia color est obiectum visus
maior per se ad experientiam quia nos videmus
pallas. **¶** Oppositum dicitur in littera ubi dicitur
quod color caput duplicem unum scilicet esse &
sit & qualitas secunda & subiectum est in
mixtis elementis. **¶** Alio modo sicutur
large putatur & communis color sit esse cap-
to & lucidati per se dicitur ad argumentum
quod arguitur de visibile est coloratum
credo maiorem secundo modo & sicutur
maior & conclusio est quia celum est lucidum
duo & 5. & large coloratum ut per se
notabili. **¶** Item per se negando maiorem
de visibile sit coloratum quia non oportet
sed sufficit quod sit lucidum quia non solum
color est obiectum visus sed etiam lux
ut per se in secundo de anima. **¶** Sequitur.

De nobilitate celi sive corporis

Hic est capitulum quatuor illius tractatus

et tunc sic. Sub Albius ostendit q
celū nō sit elementū nē elementatū
hic pbat q corpus celeste sit nobilius
oibz corpus uis m fionibz et dū dū
illud caplm m tres ptes scdm q pbat
h^o tbus racombus. **Sed** p^o et ibi q
nobilitas corpus tū ibi q nobilitas
corpus pmo d^o sic. Nobilitas reli sup
corpus supiorū manifestā p eleuatiōe
sui sup oīd corpus m fionū quāto oīd
corpus nobilius tāto altius debetur
et locus. **Nota** pmo ad hūm v^o dū
q corpus celeste est nobilius corporibz
m fionibz gūabilibz et corruptibz h^o
p^o q oīd loco q^o et eleuatiū sup oīd
corpus m fionū h^o illud q^o et nobilius corpus
illi det^o nobilior locū g^o q^o celū h^o
nobiliore locū g^o et nobilius corpus
nota **Sed** nota p^o ad hūm v^o dū
dū celū et nobilius corpus m fionū
fionibz pbat sic celū h^o altius locū
altior locū ipis m fionibz et nobilius
corpus cōsequētia pbat q nobiliore cor
pori detur altior locū antedeb p^o m
hūm q^o celū et eleuatiū sup oīd ipis m
fionū. **Tercio** nota q nobiliore corpus det^o
altior locū p^o pbat q oīd altior eleme
torp q^o mter oīd elementa tū est igno
bilissim q^o et fex oīd elementorū ut d^o
m dū p^o altior elementorū et g^o tenet locū
m fionū et aqua et nobiliore tū g^o h^o alio
rem locū et aer et nobiliore aqua g^o est
supior et aqua et ignis q^o et nobilissim
g^o h^o altissim locū m^o elementa p^o celū
dū quidē q sic et m fionibz planetarū
ita q nobiliores spere habeat alto
re locū q^o lūm et fex oīd planetarū
g^o h^o m fionū locū i oīd planetarū
et sic cōsequētia alij plane te scdm or
dinem nobilitatis ordinat^o sup illam

q dūcitur in sol et nobilissim
planetarū q^o illūat oīd plane
tas et tū nō h^o altissim locū
ibi dūcitur astronomi q nā oīd
mauit solē m medio planetarū
vū p^o h^o q^o et supiores quā
m fiores accipiūt m fluctuatiōe
ab eo dūcitur dūcitur q sol habe
at se ad alios planetas sicut
cor m corpe aialibz h^o se ad alia
mebra cor pōm^o m medio cor
pus ut oībz m fluctuatiōe quā
sic sol pōm^o m medio planetarū
ut oībz illūet. **Quanto** nota
dūbūat^o utp celū sit nobilius
oībz corpus m fionibz et m quā
q non nllm m mter et nobilius
mter celū et m mter plane
tarū corpus m fionū sit mter
g^o celū nō et nobilius ipis m
fionibz. **Oppositū** d^o hūm ibi
dūcitur q h^o p^o mter q celū
sit nobilius oībz corporibz m fionibz
mter corpus pōm^o motore et h^o
et falsū ut pbat vū q^o h^o
et mter alia sit nobiliore cor
pori celesti pōm^o motore
q^o celū ut sic et m mter vū
mō p^o mter mter motore
et sic et vū et sic. **Albertus** m
telligit. **Sed** dūbūat^o utp ce
lū habeat altior locū et vū
q non celū nllm h^o locū g^o
nō h^o altior locū cōsequētia
tenet gōmū mter pbat q^o ce
lū nō est m loco q^o gōmū
celū nō est tpe nē locus ut
pūb dictū est. **Oppositū** dūcitur
hūm ibi dūcitur q dūp^o p^o mter
gi dūmō ut totū celū d^o est

tota illa essentia sit i locotut ha
beat alior locu x h^o e falsu ut
pbat rno qz ultra p^o no est
m loco p^o mo qz queda spere
celestes sut m loco x ille habet
alior locu qua ille m fiores
su illa m fiores x h^o e rno qz
qlibz p^o maior locat moiem
qua mcludit eam x h^o suffi
p^o illa rno qz rno mcludit
q aliqua corpa celestia sut
nobliores istis m fiores x q
rno illa eadem rnoe alia
cu oia sit eusde rnois Be

Nobilitas corporu figuror

hic e pda ps illi caplo i qua
Albius p^o pda rno pbat
com celo esse nobilius corpus
istis m fiores x pmo facit hoc
pda qz m fiores qda corpe
laurd ibi x qz p^o pmo dicit
sic Nobilitas corpm supioru
p^o qz forma su qz figura p^ou
q e rotunditas/ rotunditas em
nobilior est oibus alijs figuris
ut d^o aristotiles m libro de ce
lo x mudo qz p^o qz eo qz ob
alia figuris habet imob rotu
dod aut figura h^o forma aila
rem x aila no h^o p^ou ne
qz finem h^o m se t^ouatus est
qz aut corpa supiora sut ro
tunda supra rno est **Nota**
pmo an l^ou p^ou elatit
rno pbat conclusio p^odicta
x e m forma hec Illud est
nobilius qz h^o nobilissim figuris
h^o celo e h^o m^o i^o r^o maior nota
qz nobiliore corpm debet nobili
or figura m^o p^o qz celo habz

figuram aila ul sperica x illa est
nobilissia figura sicut p^o p^o aristotilem
i pda celi x mudo **Nota** nota p^o nobi
litate figuris h^o p^o argui nobilitas
corpus qz qlibz corpus det^omat sibi
p^oam figuram x q^o ead nobilius corpm
det^omat sibi p^oam figuram **Tercio**
nota qz figura rotundalis sperica sit
nobilissia figuris h^o p^o p^o pbat sic **Quo**
culub e figura p^ou/ h^o figura sper
ica e aila i^o r^o m^o maior pbat
qz aila non h^o e^o sicut figuris an
gularis sed se p^o t^ouatus i h^o p^ou
d^oas r^o m^o p^o p^o de se **Quanto**
nota qz figura aila sit nobilissia h^o
ead pbat sic Illud qz e capacissim
h^o m^o ob figuris e nobilissim h^o figura
sperica su aila e capacissia m^oer
ob figuris i^o r^o maior nota qz t^ouatus
m^oer pbat qz nlla alia figura augu
laurd e ad capax sicut sperica qz
om corpm p^ou m^oer p^o e capacissia
Quanto nota ad huc p^o alit pbat qz
figura sperica sit nobilissia figuris
illa figura e nobilissia qz e apta ad
motu aptissim su spericu figura spe
rica e h^o m^o i^o r^o maior nota qz t^ouatus
m^oer pbat qz pda celi qz motus au
laurd e nobilissim om motu ut p^o
ibidem x ad illa figura sperica e ap
tissia ut p^o pda celi ubi dicit qz nlla
figura est est na apta ad motu aila
rem sicut sperica qz aut celo habet
at figuris sperica p^ou pbat est Be

Et ob hoc qd celi e rotundu

hic Albius p^o illa rnoe m fiores qd
corpe laurd x d^ouatus qz pmo facit h^o
pda p^o qda notable ibi x nota

Primo dicitur sic. Et ob hoc quod celum est rotundum
omne corpus in forma sua rotundum. Et hoc est
tunc manifestum correlativum dicitur. Et ob hoc
finitum de rotundum habet medium et de medio
habet extrema et quod habet extrema est finitum.
Et subdit quod ante omnia illa corpora sunt
in forma sua rotunda per se habentia et continentur
aerem quod est rotundum continent figuram ro-
tundam. Sicut dicitur in libro de celo et mundo
et alibi. Finitum est et aer cum continentur ab
igne per se rotundus est et ob hoc finitum
et sicut in aliis. Et nota quod terra est disco-
pata quia deus voluit habere habere
ea. Nota solus elicit correlativum
conclusio inadem. Quia elementa sunt cor-
porum rotunda. Illa probatur. Quia continentur
aerem rotundus et adequatus includit
in ipso habet et rotundum elementum quod libet
est sicut in forma. Propter quod continentur figuram
ad figuram continentur. In forma. Propter quod
ignis continentur. Aspera line quod est rotunda
geometria. Sicut ignis est rotunda et sicut
aeris includit. Aspera ignis quod est rotunda
et aer sicut de aliis. Nota solus
liber. Et ob hoc elicit conclusio quinquagesima
et correlativum illius correlativum positi-
onem elementa sunt corpora finitum. Illa pro-
bat. Sic. Omne corpus rotundum est corpus
finitum. Quia elementum est corpus rotundum
et in forma. Probat. Quia de rotundum habet extre-
ma et habet finitum. Sicut in forma. Propter quod
pori. Sed aliquis dicit. In aqua non est
sphaera. Quia non videtur tota in se por-
te. Ad hoc respondet in libro quod habet est
per se habet. Quia deus voluit ipse quanta sit
in habitabiliter ab aliis esse descripta
aqua adiacentia videri. Quia adiacentia
liber et sphaera et in sphaera non possunt ha-
bitare sub aqua. Quia non possunt ibi respi-
rare et in sphaera ut sicut aqua non per-

ret voluit deus illa parte sic des-
cripte cum aqua. Nota ad hoc non
obstat illo. Ad hoc aqua est spe-
rie figuram sicut probatur in secundo
celi et per auctoritatem celi sphaera
descripta. Unde probatur aqua sunt
sphaera figuram et tota aqua
consequenter tenet. Quia per eadem
est in totum et partem. Propter quod
quia aqua est corpus omogeneum
tunc ante per per quia quare
aqua sunt rotunde sicut per in
quibus rotis et hoc idem probatur
auctor sphaera descripta sic. Si alii
quibus descriptis in manu signat me-
ta non nota in littore et naviget
alio modo. In domo donec descriptis
in pede mali non videtur illa nota
si ante ascedit malum videtur
illa quia non potuit videtur in pe-
de mali et habet non est aliud
nisi per tuorum aqua quod aqua
est tunda et declinet ad sphaera
centrum. Nota dicitur tu descripto
videtur in forma quod prima nota
auctoris non bene sunt. Quia per
rationem probatur celum esse nobiliter
aliis corporibus. Propter quod habet figuram
nobiliter. Hic non dicit quod
elementa habeat illa figuram
et celum per se habet non est nobiliter
elementis. In libro dicit quod corpus
celeste principaliter et descriptum non
habet figuram sphaera. Elementa
autem habet ea per se habet quod in de-
scribit in corpore celesti locum. Et
ita nobilitas corporis
hic probatur per per rationem
concedit ad probandum nobilitatem
celi et est tunc per principalis

capitulum de motu Item Mobilitas
corpi supioru pz compassione
pocu fut em m gubla a mcor
ruptibla utute actua tm re
fita m fionu habecia **P**ota ita
linm x lin eliat raco tota ad
plandu nobilitate celi et est
illa de corpus m gubla a mcor
ruptibla ut m passibla a nobili9
corpi9 passibilib9 a gublib9
a corruptibilib9 sed corpus ce
leste est m gubla a mcorrup
tible a m passibile **C**orpi aute
m fionu fut gubla a corrup
tibia a passibia i. **r** maior
mior pz filu **S**edo nota q re
lu fut m passibile h. pbatu
x andab **O**me q e passibile
h. e elementu ut elementu
celu n. e elementu n. elementu
tu i. r. maior nota q aao et
passio e inter qualitates ele
mentu **S**ed m. qualitates i. sul
tates x qualitatib9 elementu
h. mior pz x p. d. d. **S**edo
nota q celu fut m gubla a
mcorruptibile h. eia pbat
x p. d. d. quia de q gubla
ut corruptu gubla ut corruptu
a suo contrario celu no h. con
trariu i. r. maior a mior pz
x p. d. d. **Q**uanto nota q
celu habeat utute actua re
fita m fionu h. eia pz quia
gubla m fionu a alterat i. fer
ora h. b. pz x p. d. d. mior
ubi dicit q ille mudus m fe
rior totigub a supiori latomi
ut utus eius inde gubernet
h. pz eia sedo p. d. d. **S**bi
dicit q ho gubla hoieru x sol

a m sedo de gubla ubi dicit q lato solis
m obliquo itulo e causa gubla a cor
ruptib9 istis m fionib9 **Q**uanto nota du
bitat utp celu fut m passibile a arguit
q no quia celu e mobile i. passibile co
sequencia pbat q moveri e pati mo
vere uo age amb pz dese **O**ppositu
dicit Albertus m lin **A**d illa ratione
duco quia arguit celu e mobile q e
passibile nego consequenz **A**d pbatone
tu d. moue e age moueri uo pati
ut pz p. d. d. **S**edo p. d. d. q
de ageb mouet no aute de moueb
agit sic de patiens mouet sed non
de q mouet patit **A**lit p. d. d. q
duplex e passio qda e passio corrup
ta ut cu obicaco contrariu a tale no
patit celu **A**lia e passio saluata ut
pfectina cuqmod e illudari a tale b. n
patit celu q illudat ut pz ad p. d. d.
receda **S**equit lin

Et q celu nobilior sit oib9
hic e capitulum sextu illu tractatu a
cotinuat sic quib Albertus detmit
de nobilitate corpi celesti **H**ic modo
detmit de motu celesti a **D**ividit
iduas ptes pmo pbat q motus celi
fut ppetuus **S**edo q motus celi necst
nulis n. uolentib9 **S**eda ibi q motus
celi ut fut **Q**uia d. d. d. m tres p. d. d.
q pbat h. ebus racionib9. **S**z q motu
celi fut ppetuus **S**eda ibi qe q nobi
litat celi aulac i. r. ibi p. d. d. motus
celi p. d. d. ad huc d. d. d. quia p. d. d.
p. d. d. m. d. d. sedo p. d. d. **S**edo
ibi q aute motus celi p. d. d. **E**t
quia celu nobilior sit oib9 corpi9
i. feriorib9 p. d. d. h. d. d. e motus
noblior sz aulac p. d. d. m. d. d. p. d. d.

aboi fatigacione et pena alicuius. Subdit p^h
 motum p^hatem motu celi esse p^hetuum
 dices q^d autem motus celi sit p^hetuum
 manifestum est eo q^d p^hncipiu motus
 n^o p^t separari ab ipso illud eni p^h
 cipiu e sibi p^hetiu ul m^hu. Si p^hetiu
 tunc motus celi esset accidentalis s^u v^o
 lentus sed de accidentale s^u violentu
 velocit^{er} t^unsit sicut d^r aristoteles in
 libro de celo et m^udo. Sic g^o motus celi
 in d^uda t^unsit restat g^o q^d illud
 p^hncipiu no p^t ab eo separari. Et ome
 q^d e m^hu h^o e m^hi p^h passionem et aliq^d
 continetate sed celum e m^hpassibile
 no habet continetate ab ipso g^o illud
 p^hncipiu no imouet^r ab ipso g^o motus ce
 li e p^hetuum. **Nota** ita l^um p^hmo no
 dicit q^d celum e nobiliss^u m^h m^horibz
 corporibz m^h ferioribz ut in dicto est
 g^o sibi debet^r etia nobilior motus. s^z
 motus circularis qui e p^hetuum ab omni
 pena et fatigacione alicuius q^d autem motus
 celi sit p^hetuum h^o p^hat sic quia p^hncipiu
 motus no p^t separari a motu g^o totu
 et p^hetue n^o m^huebit q^d autem no p^t
 ab eo separari h^o p^h q^d ul e m^hu celum
 ul p^hetiu celum non p^hetiu q^d sit motus
 celi esset violentus q^d fiet a p^hncipio p^h
 trisico no c^oferre v^o p^hasso et sic non
 esset p^hetuum q^d n^o m^hu violentu p^hetuum
 ut p^h p^hmo celi g^o est m^hu n^o m^hu celum
 s^z de q^d e m^hu aliquid no p^t ab eo
 separari nisi p^h passionem celum autem no e
 passibile s^z m^hpassibile g^o motor no p^t
 ab eo h^o separari g^o mouebit^r p^hetue. **Nota**
 nota hic elicit^r conclusio septimadecima mo
 tus celi e p^hetuum et illa d^r sit intelligi
 q^d celum p^hetue mouebit^r et p^hat sic
 Quid motus cuius motor no p^t separari ab.

n^o p^h motu e p^hetuum motus celi
 e h^omodi i^o r^h m^hu p^h q^d si no p^t
 separari a motu h^o c^otinue mo
 uebit n^o m^hu p^hat sic d^r
 motor celi e m^hu celum ul p^hetiu
 no p^t d^r q^d sit p^hetiu quia sit
 motus celi esset violentus quia
 fiet a p^hncipio p^htrisico et per
 c^osequens no esset p^hetuum q^d
 n^o m^hu violentu p^hetuum q^d v^o
 lenta successu t^unsit ut p^h
 p^h celi g^o r^h m^hu q^d e m^hu
 celum tunc v^oltu arguit^r sic q^d
 lud q^d m^hu aliquid ab ipso no
 p^t separari nisi cu pena ul pas
 sione g^o motor celi si deberet
 ab ipso separari separaret^r cu pena
 et fatigacione s^z celum no e passi
 ble g^o motus celi no e separ
 abili. **Nota** nota etia elicit^r **nota**
 eadem h^o conclusio septimade
 cim motus celi e nobiliss^u motus
 p^hat sic. Ille motus qui e no
 biliss^u corpus e nobiliss^u motus
 motus celi e h^o q^d i^o r^h m^hu
 nota q^d nobiliori corp^u debetur
 nobilior motus m^hu p^h p^hcedere
 ti capto. **Nota** nota q^d octa **nota**
 no p^hysicis p^hat^r adhuc alia
 ratio q^d motus celi sit et^um
 sic. Ome moueb^r q^d mouet sine
 fatigacione et pena illius motus
 e et^um celum e h^omodi i^o r^h m^hu
 nota de se s^z m^hor p^hom^u m^hu
 quia dicit q^d p^hncipiu n^o m^hu p^hetuum
 s^z de pena ul aboi pena et fati
 gacione. Galienus et p^hat^r ratione
 aboi v^oltuq^d motus m^ho q^d
 mouet n^o mouetur p^h se n^o per
 accidentis s^z mouet sine fatigacione

motu diuino s^um^mi mobilis / qua qui rap
secu omⁿib^u sp^{er}at^u planetar^u / de motu
aut^{em} p^{ro}p^{ri}o planetar^u n^{on} intelligit^{ur} nec
sic p^{re}cedit r^{ati}oⁿe. **Quanto** nota d^{ic}t^u l^{it}
tera p^{er}dam s^u p^{ro}tem h^{ic} p^{er}de b^{er}u^m mo
tus reli sit p^{ro}p^{ri}o aliqua fⁱⁿe ut p^{er}fecto
nem videtur q^{uod} sit / quia si n^{on} seq
retur q^{uod} deus & n^{on} faceret aliquid
f^{ru}str^u / frustra c^{on}sequens falsu^m / ~~et t^um~~
falsitas c^{on}sequens p^{er} p^{ri}mo reli / quia
mouet celu^m & n^{on} p^{ro}p^{ri}o aliqua fⁱⁿem
q^{uod} frustra / p^{at}et p^{er}do motus reli est
p^{ro}p^{ri}o c^{on}sp^{er}at^u / & g^{en}er^{at}om illo^{rum} m^oti^u fⁱⁿem
q^{uod} n^{on} est frustra c^{on}sequencia tenet / aut^{em}
p^{er} p^{ri}mo d^{ic}t^u **Oppositu^m** d^{ic}t^u m^oti^u l^{it}
~~Nulla~~ r^{ati}oⁿe d^{ic}o q^{uod} dup^{li}c^{es} s^unt moto
res quide^m s^unt qui mouet p^{ro}p^{ri}o aliq^{uod}
habitu de motu acq^uir^{en}du^m & tales n^{on}
mouet p^{ro}p^{ri}o. Alij s^unt qui mouet
p^{ro}p^{ri}o aliquid de nouo acq^uir^{en}du^m / sed &
habitu c^{on}sp^{er}at^u / & tales s^unt motores
celestes qui n^{on} mouet p^{ro}p^{ri}o aliquid
de nouo acq^uir^{en}du^m / sed ut p^{er}fectom q^{uod}
habet c^{on}sp^{er}at^u ut d^{ic}t^u m^oti^u d^{ic}o
metaphysice / **q^{uod} h^{ic}** d^{ic}o ad r^{ati}oⁿes
ad p^{ri}ma q^{uod} arguit^{ur} / sequit^{ur} q^{uod} deus
& n^{on} est nego c^{on}sequencia / **Ad p^{ro}b^{at}om**
d^{ic}o q^{uod} licet n^{on} moueat p^{ro}p^{ri}o aliqua
fⁱⁿe acq^uir^{en}du^m / t^um mouet p^{ro}p^{ri}o habitu
& fⁱⁿem c^{on}sp^{er}at^u & sic n^{on} mouetur
frustra / **Ad p^{ro}b^{at}om** q^{uod} arguit^{ur} / celu^m
mouet p^{ro}p^{ri}o c^{on}sp^{er}at^u illo^{rum} m^oti^u fⁱⁿem
c^{on}cedo tota r^{ati}oⁿe / quia p^{ro}b^{at} q^{uod} celu^m
mouet p^{ro}p^{ri}o aliqua fⁱⁿem / s^{ed} t^um ille
fⁱⁿis n^{on} est p^{ro}p^{ri}o reli ut motoris sed
alius / **S^{ed} l^{it}** intelligit^{ur} q^{uod} n^{on} mouet
p^{ro}p^{ri}o aliqua fⁱⁿem sibi de nouo acq^u
rendu^m / **Sequit^{ur} l^{it}**

Motus reli n^{on} est naturalis

hic est p^{ro}b^{at} p^{er} illig^u cap^{it}u^m & co
tinuat^{ur} sic p^{ro}b^{at} Albertus p^{ro}
b^{at} q^{uod} motus reli sit p^{ro}p^{ri}o
t^um / ~~hic p^{ro}b^{at} q^{uod} n^{on} est n^{at}alis~~
~~n^{at}alis n^{on} violentus / & d^{ic}it^{ur} q^{uod}~~
~~p^{ri}mo p^{ro}b^{at} / q^{uod} n^{on} sit n^{at}alis /~~
~~Sed q^{uod} n^{on} sit violentus / ibi~~
~~q^{uod} aut^{em} motus reli n^{on} sit vio~~
~~lentus / p^{ri}ma d^{ic}it^{ur} ad h^{ic}~~
~~m^oti^u d^{ic}it^{ur} / p^{ri}mo p^{ro}b^{at} h^{ic} m^oti^u~~
~~r^{ati}oⁿe p^{ro}b^{at} alia / p^{ro}b^{at} ibi~~
~~q^{uod} q^{uod} motus reli / p^{ri}mo d^{ic}it^{ur}~~
~~sic / q^{uod} motus reli n^{on} est~~
~~n^{at}alis n^{on} violentus p^{er} q^{uod}~~
~~eo q^{uod} o^{mn}is talis motus iⁿit^u~~
~~est / p^{ro}b^{at} q^{uod} q^{uod} aliq^{uod} cor~~
~~p^{us} s^unt n^{at}alis s^unt violentet~~
~~moueat^{ur} p^{er} aliqua lⁱⁿeam / s^unt~~
~~sp^{er}at^u fⁱⁿit^u / de c^{on} sp^{er}at^u~~
~~fⁱⁿit^u est / illud corpus ali~~
~~quale p^{er}it^u sp^{er}at^u illud~~
~~c^{on} fⁱⁿit^u sit / aut^{em} q^{uod} stabit~~
~~ibi aut^{em} n^{on} / Si stabit q^{uod} qu~~
~~est m^oti^u p^{ri}mo / q^{uod} motus reli~~
~~n^{on} est p^{ro}p^{ri}o / si n^{on} n^{on}~~
~~stabit / q^{uod} r^{ati}oⁿe m^oti^u est~~
~~t^um aliud m^oti^u alio / Si m^oti^u est~~
~~q^{uod} sit m^oti^u est ibi & re~~
~~d^{ic}it^{ur} / q^{uod} duo opposita er^unt~~
~~m^oti^u est t^um q^{uod} est m^oti^u possi~~
~~ble / Si q^{uod} quiescit m^oti^u medio~~
~~illo^{rum} t^um q^{uod} cessat^{ur} ille~~
~~motus iⁿ n^{on} est p^{ro}p^{ri}o / licet~~
~~p^{ro}b^{at} est q^{uod} motus reli n^{on}~~
~~est p^{ro}p^{ri}o p^{ro}p^{ri}o naturam~~
~~nec er^unt n^{at}alis nec violentus~~

no Nota pmo ad hanc qd dicitur
~~conclusio octaua~~ illud tunc
tatur & est hęc motus celi no
est nalis & pbat qd hanc pmo
motus naturalis & ppetuus
motus celi est ppetuus & non
nalis maior pbat sic nullus
motus itus est ppetuus & ois
motus nalis est rectus igitur
et maior pbat qd capiat
q aliquod corpus q mouet motu
recto p aliquod spatium tunc nate
est q hanc aliquod puenit ad fi
nem istius spatij qd hanc spatium
e finitum qd nullum spatium est
in finitum secundum extensionem ut
sub pbat est quod g puenit
ad finem illius spatij ul tunc
stabit ul no stabit Si stabit
tunc quiescit & p consequens
ille motus no erit ppetuus
q e ppositum Si autē no stabit
g redibit qd no p vltimus
pcedit cu sit in fine spatij
illius g optz q redeat p idem
spatium Si g redibit in eode
tpe quo sub mouebat ul
alio no p dicit q in eodem qd
sit sequet qd aliquid mouere
in eodem tpe oppositis motibz
hanc est falsa ut pz qd pmo
physicis consequentia tenet
in illud mobile mouet ad
oppositos terminos g oppositis
motibz Si autē dicit q in alio
tpe redibit g tpe medio m
ter illa duo tpa quiescit et
p consequens talis motus de
finit esse g no est ppetuus

Si moe sz q ois motus nalis sit mo
tus rectus qd hanc caput motus na
lis p motu elementor & elementator
suis ul deorsu & q ille sit rectus
pz **Si** moe pmi syllogismi sz q motus
celi sit ppetuus id pbatu est **Secundo**
nota q illa ratio fil pbat q motus
celi non sit nalis nec violentus
qd idem esset si poneret aliquod corpus
moueri violentu ubi ponit q mouet
nalis **Tercio** nota dubitatur utp
motus contrarij ul ad contrarios terminos
possit si in eodem tpe & videtur
q sit talis motus possit si in que
re media g possit si in eodem tpe
consequentia tenet de se sub pbat
in tali casu ponat q aliquis magnus
lapis sicut molaris descendat de
orsu & quiescat vsus sub lapillus
suis donec tangerit istu magnu la
pidem ul tunc immediate descendit
ul quiescit Si dicit q statim descendit
g sit ascendit & descendit in eode
tpe nulla quiete intercedere media
g in eodem tpe mouetur contrarijs
motibus sz ascendit & descendit
hanc est ppositum Si autē dicit q qui
esit g p isto tpe quietis sustinet
istu magnu lapidem ne descendat
& videtur esse in conueniens **Opposi**
tu pz in hanc quid sup hanc fudit tota
ratio ubi dicit quidem quid arguit
tales motus pnt esse sub quiete
media tpe negat sub ad pbatum
de isto lapide dicit q nec qui in
pellitur ab isto magno lapide sub

tagit prout lapidem quod ipse magis
 nūc ille facit eū quiescere & postea de-
 scende quia tagit a magno lapide. **Alit-**
 pt dicit dicit qd in primo instanti contactus
 desinit ascendere & incipit descendere & sic
 utitur in eodem punctu lib & sic contingit
 ut quiescat ut patuit ex primo tractatu
 tu sequitur **lib 2a**

Item talis motus iteditur

hic Albertus adducit secundam rationem
 ad probandam conclusionem predictam & dicit
 sic. **Item** talis motus intendit & re-
 mittit. **go** motus celi non est naturalis
 quia oib motus est ab aliquo. **Et** sub-
 dit tunc rationem ad idem probandum dicens
Item ad idem probat qd motus celi non
 sit est naturalis quia oib motus naturalis est
 ab aliquo in aliquid & sic intendit ad
 acquirendum aliquid quo acquisito quie-
 scit illud mobile motus autem celi non
 acquirit aliquid in quo quiescat. **go**
 non est naturalis. **Nota** primo ita licet
 ex prima parte huius elicitur ratio talis et
 est secunda probans conclusionem secundam in
 forma huius. **oib** motus naturalis intendit
 & immitit. motus celi non intendit
 & immitit. **Item** non est naturalis. **maior** nota ex
 primis dictis in primo tractatu qd motus
 naturalis in principio tardior & in fine
 uo intensior. **Item** maior p3 ex primis dictis
 qd motus celi est uniformis. **Sed**
 nota ita licet **Item** adducit ibi secundam
 tunc rationem ad eandem conclusionem proban-
 dam & probat sic & format sic. **oib**
 motus naturalis est propter aliquid acq-
 uirere quo acquisito mobile quiescit
 Sed motus celi non est propter aliquid
 acquirendum quo acquisito quiescit

Item maior p3 inductum quia
 graviter descendit propter huius ut ac-
 quat locum deorsum & leve
 ascendit propter huius ut acquirit lo-
 cum sursum quo acquisito quiescit
Item maior p3 ex primis dictis quia
 motus celi non est propter aliquid
 de motu acquirendum. **Item** nota
 nota causam quare motus nat-
 lis est in principio intensior &
 in fine intensior. **Item** nota est huius
 quia in principio est maior in fine
 quia in fine quia in fine resistit
 tardius & corrupta plus quia
 in principio ubi autem est maior
 intensior in fine eundem agere
 ubi est tardior motus quia ubi
 est minor. **Quarto** nota qd ille

Ex his huius ratio quia

hic Albertus adducit tertiam
 rationem ad probandam conclusionem
 predictam scilicet qd motus celi
 non sit naturalis & dicit sic. **Et**
 ex his sunt rationes quarta ad
 probandam conclusionem predictam
 & est in forma huius. **Si** motus
 celi esset naturalis tunc sequeretur
 qd oib spere moveretur sub
 eadem parte consequens fal-
 sum & oib falsitas consequens fal-
 sum in secundo celi & per astrum
 movetur commiter qui dicit

q^o octava specia mouet^r aborre
te m^o occidens redendo m^o oriens
redendo m^o occidens / h^o certu^m est
q^o oriens & occidens sūt appo
sita p^obat^r consequentia q^o oia
q^o mouet^r nali^m si sūt specia nali^m
eiusde^m & eiusde^m nature tūc
^{mouetur} si ^{mouetur} naturalit^r ^{mouetur} ^{mouetur}
ad eundem locu^m tūc mouetur ad
eundem locu^m sicut leua mouet^r
suisu^m & oia graua mouet^r sicut
ad centru^m mundi / sed ita est
q^o omⁿes specie celestes sūt eiusde^m
specie & eiusde^m nature q^o si mo
ueret^r nali^m moueret^r ad eundem

nota

locu^m / **Secundo nota** ad illam l^{am}
Item alia ratione / ibi sūt ^{inco}
p^olans conclusionem p^odicta^m & forma^m
sūt / Ille motus est causa omⁿi
motui nali^m nō est nalis sed
supra nali^m / **Et** motus celi est
causa omⁿi motui nali^m / **Et**
maior p^obat^r q^o causa melior
nali^m app^ote est causato^r / sed
mot^r p^oz op^ous / quia motus
celi est causa q^o illa m^ofiora
grauit^r & corrumpit^r & aliterit^r

nō

Terio nota q^o oia q^o sūt eiusde^m
ne mouent^r ad eundem locu^m
motu nali^m p^oz p^oaristotilem m^o
tū p^ophysicū / ubi dicit q^o ad
eundem locu^m tota tūc mouetur
& q^olibet eūb^o balub^o / **Quarto**

nō

nota videtur q^o omⁿes p^otes celi
mouent^r vsus eundem p^otem
quia ob mouetur ab oriente
m^o occidens & eod^o m^o oriens
redendo m^o uno die nali^m q^o
ob mouet^r eod^o motu / **ibi** dico
q^o dup^o est motus celi quide

est motus celi p^omi mobilis & vocatur
motus diu^o / quia cōplet^r m^o die nali^m
m^o isto motu mouetur ob specie cele
stes vsus eundem p^otem / quia p^omi
mobile rapit^r sicut ob specias m^ofiore^m
Alius est motus planetarū p^omi &
ille est ab oriente m^o oriens & vocat^r
motus immissionis abastrōm^o / q^o est cōtra
m^o p^omi mobilis / ut d^o m^o l^{am} d^o istu^m
motu quide^m plānēte cōpleat^r annu^m
& quide^m rādu^m / quia lūa cōplet^r
eū m^o uno mēse / sed sal^o m^o uno ano
& sic de alijs ut hab^oz vide^r m^o specia
& m^o alijs libris astrōm^o / **Quinto**
nota dubitat^r ad l^{am} m^o motus
planetarū sūt ab oriente m^o oriens
& videt^r q^o nō / quia si sūt tūc ad eū
mouet^r cōtrarijs motibus consequē
falsū ist & m^o / falsitas p^obat^r m^o quito
p^ophysicū & consequentia p^obat^r / q^o si
plānēte moueret^r ab oriente m^o ori
ens cū ead^o mouet^r motu p^omi mo
bilis ab oriente m^o occidens sūt moue
retur vsus oriens & occidens & h^o sūt
cōtrarij motus / **ibi** dico q^o nō
bū cōcluderet^r / si q^o idem motus est
sup^o eiusde^m p^ossib^o & sup^o eiusde^m
spacijs & h^o nō est quia motus p^omi
mobilis & motus rapoz planetarū
& sup^o polis mundi / **Et** motus immissionis
planetarū est sup^o polis s^odyaci ist / **Sexto**
nota quō motus celi sūt motu^m **nō**
m^ofiore^m p^omi dicit^r est / **ibi** dico l^{am}
sūt / **Item** alia ratio p^obat^r q^o motus
celi nō sūt nalis / quia ea q^o mouet^r
nali^m sūt eiusde^m specie & eiusde^m
ne mouet^r vsus eundem p^otem
sicut oia graua descēdūt ad ist &
& oia leua ascēdūt ad sup^oiora / **q^o**

ad multu celu sit eiusde spei & eiusdem nature. Si motus eius esset nalis mo-
ueret. vsus eandem ptem. sicut ad gra-
ua descendit ad cetera. & ad leuia al-
cedit ad superiora. Igo cu celu sit eiusde
spei & eiusdem nature si motus eius
esset nalis mouet. vsus eandem pte
& nulla esset ibi diu. ut diuisibilis. sed
pbatu est in astronomia & aristoteles
dicit in libro de celo & mundo q. octa-
ua spera mouet. ab oriente in occiden-
tem & alie septe spera mouerentur
contra in recessu pmi mobilis q. non
mouet. vsus eandem ptem q. motu
celi non est nalis. Et subdit quidam
rationem dices. Item alia ratione pbat.
q. motus celi no e nalis. quia motu
celi e pncipiu nature reru nalu. qz
mediate motu ille ob res nales gunt
& corrumpit & alterat. Illud aute q
e causa alius fortius est nobilius
eo cuius est causa & ita cu motus sit
pncipiu reru nalu no est subiec-
tus nature q. non e nalis s. supra
naturam. Sequit. h. n.

Quod aute motus celi no e

hic Albertus pbat q. motus celi
no sit violentus & diuidit. qz pmo
facit h. q. pbat ead q. non est
nalis. Sed ibi filu ostendit. est
pmo dicit sic. Et aute motus celi
no sit violentus pbatu est supra
de ead violentu velocit. transit. Nota
pmo ad hunc opm clat conclusio
monedea illi tractatu & e. h. e. ho-
tus celi non e violentus & pbatu
sit. Illud motus violentus est pre-
tius motus celi est ppetu. q. non
est violentus. maior pz opm qa

violentu velocit. transit. sed
mor. pbat. q. pbat. q. pbat. q.
Sed nota ead conclusio pt pro
bati alie sit. Si motus celi esset
violentus. sequer. q. diu
transisset. consequer. falsu ut
pz consequer. tenet ut pbat.
Tercio nota q. violentu velocit.
transit. huc ratio est. quia vio-
lentu d. h. q. copetit alia
contra in clucom nalam. hoc
aute non pt dici sustineri q.
e contraria rei. Quarto nota
q. ob motus qui mouet. hio
lent. mouet cu pena & fatiga-
tione. si q. motor celestis mo-
ueret. violent. moueret cu fa-
tigatone & pena & sic no moue-
ret ppetue n. v. uniformit. cuius
oppositu pbat dictu est. Sequi.

Similiter ostendit

hic Albertus pbat q. motus
celi non e nalis & diuidit.
quia pmo facit h. q. pbat. q.
da qualis sit motus celi.
Ibi pter. h. q. q. motus
ad hunc opm. pbat. q. pbat.
duas rationes pbat. h. q. pbat.
ibi. Item talis motus pmo
dicit sic. Similit. ostendit
est q. non sit nalis. quia
dicit. aristoteles. q. motus
nalis non sit su. pena et
alteratone & labore & timore
ne q. motus celi non est
nalis. Et subdit. pbat. q.
com dicit. Item motus celi
transit. & remittit. motus

celi non intendit n^o immittitur
g^o non est aialis. Nota p^omo
no solia elia^o ~~conclusio~~ vicesima
motus celi non e aialis pbat^r
p^omo sic oib motus aialis est
cu pena labore cu fatigacione
et e immatus motus celi non
est cu fatigacione n^o labore
maior pbat^r q^o aia mouet cor
pus tota mclmacione nalem q^o
aia mouet corpus pgressiue
corpus et sic non est aptu m
tu moue pgressiue sed motu
recto g^o aial mclmacione habz
ad motu^o quod mouet nra aia
oib autem motus qui est tota
mclmacione nalem ille est cu
pena et labore et cu resistencia
et proseques cu fatigacione et
proseques est immatus ut
immabilis q^o nullus motus qui
est cu fatigacione pt esse p
petuus sed mor pbat^r sz
q^o celi moueatur su labore
et fatigacione quia celi non hz
aliqua mclmacione ad aliud mo
tu quod ad istu quo utitur
mouet et suo motore et prose
ques non est ibi aliqua re
missio ~~etia~~ pbat^r q^o alio q^o
motus celestis m eo q^o mouet^r
n^o mouet^r p se n^o p mouens
quia non est utus materialis
et proseques non e facibilis
et proseques mouet su pena
et dolore et proseques mouet
petue h^o autem pz corpus
no dicit^r ~~etia~~ nota aa illam litz
ite talis motus ibi sunt etia
scdm pbat^r conclusionem pducta
sic oib motus aialis intendit^r

V motus celi si
aialis;

et immittit motus celi non intendit^r nec
immittit^r ~~etia~~ pbat^r p dictu m p^omo
tractatu m caplo de motu ~~etia~~ dicit^r
q^o motus aialis e m pncipio immittit^r
et m fine m reuertit^r et m fine immittit^r
itcedit^r et reuertit^r ~~etia~~ sed mor pz corpus
dicit^r q^o motu celi est uniformis ~~etia~~ **no**
nota dubitat^r utp motus celi sit aialis
et arguit^r q^o sit motus celi est ab aia
et motus celi e aialis ~~etia~~ ~~consequenter~~ ~~etia~~
p se aut pbat^r m p^omo celi pbi dicit^r
q^o celi est q^o d^o aial et pz pendeon
m desubstant^r orbis ~~etia~~ ~~etia~~ d^o m lra
ibi dicit^r q^o motu esse aialem intelligit^r
dupl^r vno q^o sit ab aia m heretice m
iformacione q^o p^o mobilis et sic non
est aialis ~~etia~~ ~~etia~~ pt intelligi q^o fiet ab
aia separata q^o non p^o mobilis sed
conueta solu p^o p^o et p^o pt dici aia
lis quia motus celi pt uocari aia celi
et h^o p auctoritates q^o allegatur m lra
~~etia~~ ~~etia~~ dubitat^r utp motus celi sit su
istencia et arguit^r q^o non quia corpus
celestis e mclmatio ad quietem g^o
motor mouet nrm tota mclmacione
nalem et mouet nrm cu labore et fatiga
cione ~~etia~~ ~~etia~~ tenet corpus dictis
aut pz dese ~~etia~~ ~~etia~~ d^o m lra ~~etia~~ ~~etia~~
dicit^r q^o dupl^r est mclmatio corpus mo
bilis q^o d^o e ad motu totu et
talis est causa istencie et laboris
Alia e mclmatio ad quiete et talis e
causa laboris ut resistencie ~~etia~~ ~~etia~~
Preter hos ergo motus
hic e vltia p^o illig caplo m qua Al
bert^o ostendit qualis sit motus celi
et dicit ~~etia~~ ~~etia~~ ~~etia~~ g^o motus celi
optz pone^r aliud motu celi sz aia
rem sicut dicit Aristoteles m libro
de celo et mundo de quo dicit ~~etia~~ ~~etia~~

q[uod] n[on] s[im]p[li]c[iter] a[n]i[m]alis sed p[er] s[im]ilitudinem quia
 sicut h[um]ana a[n]i[m]a mouet corpus h[um]anu[m]
 et corpus obedit ei ita angeli q[uod] quo cog-
 noscunt et uidet suu[m] creatore[m] p[er]lecticia[m]
 et desiderio mouet illas s[pe]cia[m] ita q[uod]
 p[ri]ma s[pe]cia[m] q[uod] e[st] maxima s[pe]cia[m] p[er]tinet
 desiderio mouet. p[ri]ncipio ordie. Unde
 ipse appellat istu[m] motu[m] s[pe]c[ie] motu[m] de-
 siderij et sic s[ecundu]m s[pe]cia[m] mouet illo or-
 die et sic de singulis p[er] ordiem. **Nota**
 ipse dicit q[uod] angeli s[un]t quasi angeli
 non t[ame]n s[im]p[li]c[iter] s[un]t a[n]i[m]e et ideo motus
 ille celestis dicit[ur] motus a[n]i[m]alis. **Pro-**
ta p[ri]ma l[ine]a l[ine]a elicit[ur] conclusio d[ic]t[ur]a
 p[ri]ma motus celi e[st] a[n]i[m]alis illa p[er]
 auctore[m] aristotilis p[ri]mo celi. **Sed**
 nota a[n]i[m]a l[ine]a de quo dicit[ur] **Adicenda**
 dicit q[uod] motus celi quodammodo assi-
 milat[ur] motu a[n]i[m]alis et h[ec] sicut a[n]i[m]a
 h[um]ana mouet corpus et corpus obedit
 ei. Sic intelligenda ut angelus mouet
 celu[m] p[er] desiderio et differat in hoc
 a motu a[n]i[m]alis q[uod] n[on] e[st] in fatigacione
 et pena sicut motus a[n]i[m]alis. **Tercio**
 nota q[uod] intelligenda motus effectiue
 mouet p[ri]mu[m] orbem puta octauu[m]
 s[pe]cia[m] et q[uod] d[icitur] de ordie p[ri]mo. **Sed**
 mouet s[ecundu]m orbem puta orbem
 s[ecundu]m et q[uod] d[icitur] de ordie s[ecundu]m et sic co-
 sequit[ur] de alijs et sic non s[un]t plures
 intelligencie mouentes effectiue quod
 orbem motu[m]. **Sed** p[ri]ma intelligenda ut p[ri]ma
 causa non mouet effectiue sed in
 ratione finis et a[n]i[m]a dicit q[uod] illi an-
 geli ut intelligencie s[un]t q[uod]modo a[n]i[m]e no[n]
 t[ame]n s[un]t s[im]p[li]c[iter] a[n]i[m]e. **Quarto** nota a[n]i[m]a
 rem appellat motu[m] motu celi motu
 desiderij quia ut p[er] p[ro]phetam
 s[ecundu]m methaphysice intelligencie mouet

sicut amates desiderantes quia
 q[uod] eo q[uod] cognoscunt p[ri]mu[m] et cog-
 noscunt se n[on] posse co[n]seruari
 in sua p[er]fectione nisi p[er] motu[m]
 q[uod] continue appetit mouere
 et sic mouet sicut amates de-
 siderantes. **Sed** p[ri]mu[m] mouet
 sicut a[n]i[m]a et desiderans quia
 a[n]i[m]a mouet p[er] finem p[ri]mu[m]
 ut assiluit p[ri]mo quatu[m] e[st]
 possibile. **Sed** nota a[n]i[m]a hoc
 q[uod] dicit p[ri]us p[ro]batu[m] e[st] q[uod]
 motus celi non sit a[n]i[m]alis
 quia n[on] e[st] caput d[ic]t[ur]a. **Secundo**
 lauge p[er]t[inet] distinguit[ur] totu[m]
 volentu[m] et sic quidq[ue] non
 e[st] volentu[m] e[st] n[on] e[st] a[n]i[m]alis et sic
 motus celi e[st] n[on] e[st] a[n]i[m]alis. **Alio-**
 modo motus a[n]i[m]alis dicit[ur] q[uod]
 fit a[n]i[m]a i[n]t[er]i[us] sicut mo-
 tus graui[us] et leui[us] fit ag[er]
 i[n]t[er]i[us] et leuitate i[n]t[er]i[us]
 et sic motus celi non e[st] n[on]
 a[n]i[m]alis ut p[ro]bat[ur] ratione. **Sexto**
 nota a[n]i[m]a h[ec] dicit q[uod] ange-
 li de p[ri]mo ordie mouet p[ri]m[u]m
 orbem h[ec] e[st] theologu[m] q[uod]
 theologu[m] p[ro]bat[ur] p[er] orbem
 angeloru[m] p[er] philosophu[m] n[on]
 n[on] p[ro]bat[ur] p[er] intelligencias
 nisi q[uod] sit motus s[pe]cia[m] or-
 bium s[ecundu]m p[er] glosas sicut p[ri]us
 dictu[m] e[st. **Secundu[m] cap[itu]lu[m]**

Et nota q[uod] octo d[ic]t[ur]

hic e[st] cap[itu]lu[m] s[ecundu]m et ultimu[m]
 illu[m] tractatu[m] et cotinuat[ur] sic
 p[er] albertu[m] de t[ri]nitate de
 motu celi hic de t[ri]nitate de

ptibz celi sui de speris celestibz
et diuidit in duas ptes / qz pmo
enunt speras celestes / ~~sedo~~
mouet quiddam dubitacionem et
soluit ibi et nota qz motus / ~~po~~
quiddam in tribz / pmo pnt nrm
speras celestis p dnm pte
nales / ~~sedo~~ p dnm astronomicz /
tro p dnm theologus / ~~sedo~~ ibi
ptolomeus ante tra ibi / the
ologi uo / pmo dicit sic et no
qz octo distinguunt speras celest
tes / quarum prima est sps fir
mamenti / qua stelle fixe st
immutabiles ut dicit aristoteles
sedo sps e satm / qua solu
modo e satm / tra e iouis
quarta martis / quinta solis
sexta uenis / septima mercurij
octaua lune / ~~no~~ ~~Octo sunt spe~~
~~re quas sic pnt itmere~~
~~Celi stellati satm iupiter~~
~~et martis~~ ~~Sol uenqz hos sequit~~
~~postea luna subit~~ / sub qua no
sunt nisi res corpales / sicut ig
nis aqua aer tra et alia corrup
tibilis sicut dicit macrobius / ~~no~~
pmo tra lrm octo sunt speras
celestes sicut p aristotele
sedo reli / prima spera dicitur firma
mentum / pl orbis stellarum fixarum
i quo sunt stelle fixe immutabiles
~~sedo~~ sps e satm / tra iouis
i qua nupit / quarta martis in
qua martis / quinta solis i qua
sol / sexta uenis in qua uenqz
septima mercurij in qua mercurus
octaua lune in qua luna / et illa
est ultima et nra et ordo sperarum

ultimam p3 p3stos usus positos in lrm / et
subilla sps s3 lue sunt quod speras celest
toru qz coponit speras quibz et corrup
tibilis / ~~sedo~~ nota aristoteles in sedo celo
septimo capto de duobz diffinitionibus que
stomibz mouet illa questione / quare
h3 sit q3 octaua sps sit infimite stelle
et in speris planetarum est solu una
stella / et soluit dices qz h3 est pte no
bilitatem / quia octaua sps est nobilior
aliqua alia / ~~sedo~~ nota qz quide astro
sunt diuisi in ordine planetarum qua
albtus pnt in lrm / quide dicit qz sol
immediate locet post lunam et alij dicit
sicut ad d3 m lrm / qz ptolomeus et
ptes astroz concordat in h3 qz sol lo
cet in ordine omz planetarum ut illucet
in superiores quam inferiores / ~~Quanto no~~ ~~no~~
~~Dubitat utz~~ stelle fixe sunt immutabiles
ut utqz sit in infimite p dnm nrm et uide
qz non / quia si sic tuc esset aliquid
in finitu p dnm multitudinem actu cose
queb falsu / et nra falsitas coseque
tis p3stis / ~~physicorum~~ coseque p3 qz stel
le fixe sunt in mutabiles ut dicit m lrm et
h3 non e pte aliud nisi constituit nrm
in finitu / quia quibz nra finitus e mutabi
lis / ibi dico qz non sunt mutabiles nob
in non sunt mutabiles p dnm se ut pro
bat inco / ~~Dequit~~
Ptolomeus autem assignat
hic albtus pnt nrm speras celestis
p dnm opm et dicit sic / Ptolomeus
autem assignat aliam speram sup illas
i qua sunt angeli et res spirituales et in
corpales et ista est e immutabiles mo
Nota tra lrm in dicit qz ptolomeus

et sui sequentes ponit ad hanc nona species vel
ita istas et dicit illa esse immobilem et in
ista sunt creature spirituales et non corpo
ree sicut autem intelligitur. Et nota quod
secundum rei veritatem non sunt demeritione
ptolomei quod illa nona species sit in mobilis
imo dicitur quod est mobilis motu diurno et non
habet aliquem alium motum nisi istum sed octa
ua species non solum mouetur motu diurno
sed etiam motu quidem accessionis et re
cessionis non in mille annis gradum uno
et per illam nona species saluat multas opor
tunitates quas non potest saluare de solo
motu octauae species. Tercio nota quod ratio
illoque ponitur illa nona species et talis
quod optime de diffinitione induci ad unum for
me non est motus octauae species est dif
formis quod habet duos motus quod optime
quod ponitur species quod mouetur uniformiter
uno motu et hoc est notitia species. **Be.**
Theologi vero distinguunt septem species
hic Albius ponit in ordinem species
celestium secundum opinionem theologorum et dicit
sic Theologi non distinguunt septem celos
sed sex scilicet aerem ethereum ignem
siderem crystallinum olympum empyreum
et immensum. ~~Nota celorum sit ordo no~~
~~tae eorum Empyreum primum huiusmodi est~~
~~crystallinus huiusmodi Siderem primum huiusmodi ignem~~
~~et substat olympum Ethereum primum aerem~~
~~sequitur locum primum et subdit unum~~
sufficiens illa species et dicit Et hoc
nunc sic potest accipi quod celum vel nunc
rem creatam vel in creatam Si in creatam
sic est celum immensum Si creatam vel nunc
re corruptibilem vel in corruptibilem Si corrup
tibilem dicitur quantum ad extremum dicitur qua
tum ad medium Si quantum ad extremum
est celum aerem et ignem Si quantum

ad medium sic est celum ethereum
Si vel nunc re creatam et mou
runtur huiusmodi et dupliciter
dicitur quantum ad extremum vel qua
tum ad medium Si quantum ad ex
tremum sic est celum siderem
et celum olympum Si quantum ad
medium sic est crystallinum non
ponit primo dea hanc theolo
gi ponit septem celos primum
celum est celum immensum et
in illo celo est immensum scilicet primum
filium et spiritus sanctus et vocatur
empyreum et dicitur empyreum ab
en quod est in primum ignis quasi
nunc ignem propter claritatem
primum huiusmodi ponit celum quod vocatur
olympum quasi totum ignem et
transparens et in illo dicitur esse
angelos archangelos. Secundum
ponit celum quod vocatur crystalli
num quod est clarum quod per speculum
admodum crystalli et in illo di
citur esse auras spirituum et auras
beatorum quantum ponit celum sy
derem non stellatum et hoc est
quantum ad speciem secundum octauam species
et septem species planetarum
sed super. Tertium ponit celum
ignem et hoc est species ignis. Quarto
ponit celum ethereum et hoc
est superior primum aeris et ordo
illorum in vobis in terra positus
Ordo nota autem hanc Quorum
nunc. Albi ponit sufficiens
illorum celorum et non dicitur
quod hoc nomen celum vel significat
rem creatam vel in creatam

empyreum dicitur
super dicitur

no

Si signat rem creatam sic e in celo
tinitatis Si autem significat re
creata ~~et~~ significat re corrupti
blem ul m corrupti ~~et~~ Si significat
re corruptiblen h. e. ~~ad huc du~~
~~et~~ significat rem corruptiblen
quatu ad mediu ul quatu ad op
trem Si significat rem corrupti
blem quatu ad optrem sic e
celu igneu a aeru a illa sit
potrema quoru e ethereu Si
significat rem corruptiblen quo
ad mediu sic e mediu ethereu
Si autem significat rem creatam
a m corruptiblen h. e. ~~in~~ du
ul quo ad mediu ul quo ad op
trem Si quo ad optrem sic
e celu oliviu a syderu q st
potrema m que mediat cris
tallinu Sz si significat re creatam
m corruptiblen quo ad mediu
sic e cristallinu ~~Quanto nota~~
~~no~~ ~~duces tu quare non vocat aqua~~
~~a igne celos sicut aerem a igne~~
~~Sic q celu non vocat aqua celu~~
~~q non e pfectione spera sicut~~
~~pūs patuit tū autē nō vocat~~
~~celu quia nō est transperans~~
~~Quanto nota golla lūa potest~~
~~solui questio talis~~ ~~Ibi deus~~
~~fuit antequā creavit mundu~~
~~dicēdu q m celo tinitatis m h~~
~~quo fuit abetno a est m crea~~
~~tū ut d. m lūa~~ ~~Quanto nota~~
~~theoloyce loquedo tūc hec que~~
~~dicūt m lūa sūt vā quo tū phy~~
~~lozophyce a nālī sit loque~~
~~du pūs dictū est~~ ~~Sequit~~
Et nota q motus octa
hic ~~Albus~~ ~~pōnt vnu notabi~~

le de motu celi / ~~a pmo fuit~~ ~~h. e.~~ ~~sed~~
imouet vna dubit^o a solut^o ibi ~~Qua~~
re autem ~~pmo dicit sic~~ ~~Et nota~~ ~~et~~
motus octave spere dicit^r viformis
motus autē planetaru a aliaru spe
raru m fōru d. esse ~~dup~~ sicut mo
tus solis d. ~~dup~~ sz tropicus et
diurnus ~~thotus~~ diurnus d. motus re
uolueb m die nālī ~~thotus~~ autē tropicus
dicit^r motus cōsumus vnde ob plane
te dicit^r tropici q retrogradantur
a motu pmi mobilis q est cū tato
desiderio / q ob speras iuoluit / ~~Nō~~
pmo ad lūm v^o dicit q motus oc
taue spere est viformis qz mouē
totū vno motu sz motu iuolueb
diurno a h. e. vny sēdm antecōm
aristotilis m p^o celi Sz cū sēdm the
ologus a astronomus octaua spe
mouet^r plūbz motibz / quā mouetur
motu diurno a mouetur motu aces
sus a iressus / sed plane mouetur
plūrbus motibus vno motu iuolueb
ms quo sē iuoluit^r pmo mobili et h.
vocat^r motus iūb a motus iūmissiō
ab occidēte m oriens a ille vocatur
motus tropicus / quasi cōsumus a
tropos q e cōfio / quā est totū m
cessū fumamētū a g^o ob plane
vocat^r tropici q sic mcedūt v^o sū
sū cōda fumamētū ~~Nota motus~~
~~raptus planetaru ille fit abmellige~~
~~ad mouere pmo mobili~~ Sz motus tro
picus cūlibet fit abmelligēcia sibi
ip^oata ~~Tercio nota q motus diurnus~~
~~planetaru cōpletur aboibz m vno die~~
~~nālī~~ Sz motus iūmissiōis m diuisis t^oibz
Satū^o em cōplet cū sū m tēta m
ms ~~Quāt~~ m duodeci ams a sic de alijs
ut p^o pūctore spere Sz octaua spe

~~Quanto nota~~
~~golla lūa potest~~
~~solui questio talis~~
~~Ibi deus~~
~~fuit antequā creavit mundu~~
~~dicēdu q m celo tinitatis m h~~
~~quo fuit abetno a est m crea~~
~~tū ut d. m lūa~~
~~Quanto nota~~
~~theoloyce loquedo tūc hec que~~
~~dicūt m lūa sūt vā quo tū phy~~
~~lozophyce a nālī sit loque~~
~~du pūs dictū est~~
~~Sequit~~

celo ut in libro de hie sunt se
~~indus tractatus illius forme naliu~~
~~qui tractatus correspondet libris~~
~~de celo et mundo et sic est finis~~

Inquit trinus tractatus forme naliu

Postquam dicti est de corpore mo

Hic est tractatus ~~trinus~~ correspo-
 dens libro de generatione et corruptio-
 ne et terminatur sic sub Albertus
 determinat de corpore mobili scdm
 se et in communi et eadem determinat
 de corpore mobili in generali et in cor-
 ruptibili sicut de celo. Hic modo
 determinat de corpore mobili simpliciter
 sicut sunt elementa et dividitur
 ille tractatus in quatuor capitula in
 primo capitulo primum quod vale-
 ria ad suum propositum. Secundo recitat
 opiniones antiquorum de generatione
 et corruptione. Tertio determinat de
 primis qualitatibus elementorum.
 In quarto determinat de generatione
 elementorum admixtionem. In quinto
 determinat de alteratione et augmenta-
 et alijs speciebus motus. Secundo
 capitulum incipit ibi. De elementis
 dicitur sunt opiniones. Tertium ibi
 restat nunc dicere. Quarto ibi
 Et quia elementa generantur. Quinta
 ibi. Alteratio et motus. Similiter
 dividitur: adhuc in duas partes princi-
 pales. quia primo primum in tres

sunt et ordinem dixerunt. Secundo primum una
 distinctionem de hie. Tercio elementum. Secundo ibi
 Antequam ponamus opiniones. Primum ad huc
 dividitur in duas quia primo primum in tres
 sunt et terminatur. Secundo primum ordinem dicit
 dicitur. Secundo ibi in primo quod ponamus. Primum
 modo dicitur sic. Postquam dictum est de cor-
 pore mobili in generali et in corruptibili. Primum
 dicitur est de corpore mobili generali et corrup-
 tibili. et primo de simpliciter. Secundo de composito
 Corpora nunc generalia et corruptibilia
 simpliciter sunt elementa. Unde nunc dicendum
 est de elementis quod distincta sunt sub celo
 in sub finibus ita quodlibet et subtilius alijs
 quod propinquior celo sunt ignis et subtili-
 or aer et propinquior et celo quod aer et
 aer quod aqua et aqua quod terra. Primum
 primo ita. Primum in predicti tractatu de
 determinat de corpore mobili in generali et in
 corruptibili et dicitur per ordinem illius trac-
 tatus ad predictum. Quia sicut in generali
 et in corruptibili primum est generalis et corruptibilis
 sic iste tractatus de generali et corruptibili
 predicti tractatus de generali et corruptibili
 quod de pari pari est speculatio. Secundo
 nota. Primum dicitur quod primo velut determinat
 de corpore simpliciter composito corruptibili. Secundo
 de corpore generali simpliciter et corruptibili
 composito. Insequenti tractatu quod sicut
 simpliciter in composito sic tractatus unus
 predicti tractatus alius. Tercio nota
 ita illam litteram. Primum dicitur est ibi
 primum ordinem et situm elementorum sub ce-
 lo et in dicitur. Et quanto elementum est
 subtilius tanto est eius locus et propinquior
 celo et est ignis quod est subtilissimum. Eleme-
 tum est propinquissimum celo et quod aer est sub-
 tilior aqua et est propinquior celo et quod
 aqua est subtilior terra et est propinquior

celo qua¹ tri² autē cū sit grossissim³ e-
lementū maiore distat a celo ~~et vocat⁴~~
aphylozophis ~~et~~ elementis. Quāto nō
^{no} dubitat⁵ utz elementa sūt simplicia et ac-
gūt⁶ q⁷ nōn ista q⁸ sūt coposita comatā
et forma h⁹ nōn est simp¹⁰ elementa sūt
hmo¹¹ et maior p¹² dese mōr p¹³ eo ed
q¹⁴ sit corpa māla. Inoppositū ē Albi¹⁵
m lra dices Corpa autē gūbilia et
corruptibilia simplicia sūt elementa. Ibi
dico q¹⁶ elementa esse simplicia p¹⁷ dū
mlligi. Uno mō q¹⁸ sūt simplicia oī co-
posiōne cūcū et h¹⁹ ē falsū ut pbat²⁰
auct²¹ quia sūt coposita comatā et for-
Alio mō pūt dū simplicia i spū mixto-
rū et sit est vñ et g²² aristotiles sp²³ ro-
tat ea vocata elementa. Quāto nota
^{no} dubitat²⁴ utz elementa sūt gūbilia et cor-
ruptibilia et arguit²⁵ q²⁶ nōn p²⁷ lly et mō
ē gūbilia et corruptibile elementa sūt
et mō ~~et mō~~ nota dese mōr p²⁸ q²⁹
mūdg et cūq³⁰ ut pbatū ē sup³¹ g³² ead
ob ptes mūdi sūt etne sed elementa
sūt ptes mūdi et sūt etne. Oppositū ē
m lra Ibi dico cōcededo maiore et ad
mōre dico q³³ elementa esse corrupti-
bilia p³⁴ mlligi dūp³⁵. Uno mō q³⁶ rote spe-
re elementorū seme semel sūt gūbiles
et sel sūt corruptibiles et h³⁷ ē falsū
nālū loquēdo ut pbat³⁸ auct³⁹. Alio mō
q⁴⁰ ptes elementorū sūt gūbiles et
corruptibiles et h⁴¹ ē vñ et sit mlligit⁴²
lra. Sexto nota dubitatur utz ignis
sit m⁴³ grauo orbis lue et arguit⁴⁴ q⁴⁵ nō
q⁴⁶ sit seget⁴⁷ q⁴⁸ possit videri eade
ques falsū pbat⁴⁹ cōsequēcia q⁵⁰ ignis
ē lucidus. De autē q⁵¹ ē lucidus. Et co-
loratū h⁵² ē visibile. Oppositū vñ Al-
bius m lra Ibi dico qū arguit⁵³ seget⁵⁴
et q⁵⁵ possz ibi videri mego cōsequēcia
qd pbat⁵⁶ dico q⁵⁷ mllil est visibile n⁵⁸
sit un⁵⁹ densū q⁶⁰ possit tūdre visu

ignis autē nō est un⁶¹ densus et
m⁶² ignis nō luet m⁶³ p⁶⁴ spū
sicut p⁶⁵ m⁶⁶ nocte m⁶⁷ absēcia lu-
as stellariū Sequit⁶⁸ lra

Primo ponam⁶⁹ opū

Ibi Albius ponit ordine dūcū
dūcū et dūcū sit p⁷⁰mo ponam⁷¹
ordīem opūonem aliorū p⁷²horū
de elementis. Sado dūcū de
quatuor qualitātibz p⁷³mo ele-
mentorū. Sado de gūbilitate et corrup-
tione elementorū ad m⁷⁴ dūcū. Ibi
rūq⁷⁵ queram⁷⁶ de alteratione et
de alijs sp⁷⁷ebz motibz. Nota p⁷⁸
ad lra vñ dūcū q⁷⁹ modus p⁸⁰
cededi sit ille q⁸¹ p⁸²mo ponit
opūonem antiquorū de elementis
ut visis opūonibz eorū et de
fectibz facilius cognoscāt⁸³ vñab
q⁸⁴ dubitatorū soluto et vñab
m⁸⁵ quiscūq⁸⁶. Sado nota ad illa
lra p⁸⁷mo dūcū Ibi vñ dūcū
q⁸⁸ p⁸⁹ q⁹⁰ vñ de tūdre de p⁹¹
qualitatibz elementorū. Ibi q⁹² dūcū
sūt gūbilia ad m⁹³ dūcū et tūdr
mutabilitate ratione qualitātū ead
nālū ē ut dūcū de qualitātibz
elementorū. Ibi dūcū fuerūt o-
pūonēs antiquorū de illis qua-
litātibz quide eū dūcū q⁹⁴
esset forme substantiales ut dūcū
comētiarū sup⁹⁵ celū. Tercio nota
ad ibi q⁹⁶ dūcū Ibi vñ dūcū
q⁹⁷ p⁹⁸ meliore cognōm⁹⁹ quo
elementa p¹⁰⁰ se generēt¹⁰¹ p¹⁰² se
mūcū et quo mūcū gūbilitate
p¹⁰³ elementis vñ de tūdre de
alteratione et mūcū. Ibi de gū-
com¹⁰⁴ et al¹⁰⁵ sup¹⁰⁶ p¹⁰⁷ dūcū alia
et ad mūcū nō gūbilitate p¹⁰⁸
elementis m¹⁰⁹si elementa comētiarū
ad m¹¹⁰ dūcū. Sado dūcū tu q¹¹¹ quo

cumq; p^r e aqua & filu^m m^o alijs elem^{en}tis
 & scdm^{us} h^{oc} distinguunt^{ur} elem^{en}ta scz ignis
 aqua aer terra quia oia m^o mat^{er}ia con
 ueniunt s^{ed} non scdm^{us} formam frigidu^m hu
 midu^m calidu^m siccum & ~~durum~~ contraria
 ratione suam formam Unde substantie
 met^{er}ial^{is} est contraria scdm^{us} mat^{er}iam s^{ed}
 scdm^{us} formam substantie aliquid est eade^m
 vi^a Nota p^rmo ita l^{ine}am d^{icitur} d^{icitur} no
 Antequam ponat^{ur} op^{er}iones aliquoru^m
 de elem^{en}tis videnda est una distⁱⁿctio
 q^{uod} modis d^{icitur} elem^{en}tu^m Subdit ponet^{ur}
 una acceptioⁿ elem^{en}ti d^{icitur} d^{icitur} quia
 elem^{en}tu^m accipit^{ur} ~~unum~~ & p^rincipio
 co^mplexo alicui^{us} substantie sicut est
 h^{oc} p^rincipiu^m / o^{mn}e totu^m est sua p^{ar}te mai^{or}
 & h^{oc} de quob^{us} affirmato ut negato
 & de nullo fit & sic caput aristot^{elis}
 elem^{en}tu^m m^o libro p^hysicor^{um} ibi d^{icitur}
 q^{uod} dispo^sitio v^{er}itatis & scie^{ntie} est ip^si
 cap^{it}u^m & elem^{en}tis / ibi vocat^{ur} p^rincipia
 p^rima elem^{en}ta Secundo nota ita l^{ine}am no
 illam / d^{icitur} eade^m elem^{en}tu^m ibi ponit^{ur}
 scdm^{us} acceptioⁿ elem^{en}ti d^{icitur} / q^{uod}
~~scdm^{us} d^{icitur} elem^{en}tu^m illud q^{uod} est co~~
 mune oib^{us} rebus alicui^{us} g^{en}eris & q^{uod}
 quo co^mponit^{ur} oia q^{uod} sunt & sic l^{ine}a
 d^{icitur} elem^{en}ta vocu^m significatiua^m
 q^{uod} o^{mn}es uoces co^mponit^{ur} q^{uod} l^{ine}a fac
 etia^m lapides & ligna d^{icitur} elem^{en}
 tu^m dom^{us} Tercio nota ita illa l^{ine}am
 d^{icitur} etia^m q^{uod} ibi ponit^{ur} t^{er}cia acceptio
 ne elem^{en}ti d^{icitur} Ipsa p^rip^rissie cupie
 do elem^{en}tu^m / t^uc illa d^{icitur} elem^{en}
 ta q^{uod} quo co^mponit^{ur} m^ulta & illa
 sunt quatuor ut p^rz m^o l^{ine}a ut ignis
 aqua aer terra Quarto nota ita il
 la l^{ine}am & scdm^{us} h^{oc} diffinit^{ur} elem^{en}
 tu^m ibi ponit^{ur} diffinitioⁿ elem^{en}ti quod

aristoteli ponit in secundo methaphisice **3** **alber-**
 tus allegat in quarto quia quatuor liber
 aristotilis methaphisice est in qua primo
 vult aristoteli non composuit et est hec
 q. elementum est ex quo res componitur
 primo et q. est materia et non dicitur per formam
 nulla diffinitio tangit tres diffinitio-
 nes elementum per se dicitur **1** **prima** est
 q. mixta debet componi ex illis ele-
 mentis **2** **Secunda** q. debet esse in mixtis
3 **Tercia** q. non sunt divisibilia secundum for-
 mam id est non divisibilia secundum partes
 formam divisam q. sunt omogenea q.
 quibus per ignis est ignis et sic de aliis
4 **Quinto** nota ad illa litteram q. omnia in
 matiam conuertuntur **1** **ibi** ponit aliquas co-
 ditiones elementorum **1** **et prima** ista
 q. omnia elementa conuertuntur in matiam id
 est habet matiam eiusdem rationis
 alias enim non esset admixtum trans-
 mutabilia si non haberet subiectum co-
 mune **2** **Alia** conditio est q. sunt contraria
 secundum formas id est secundum primas qua-
 litates **3** **et per** quia caliditas contrari-
 at frigiditatem et humiditas siccitati et
4 **Sexto** nota ad illa litteram unde sub-
 stantia **1** **ibi** mouet unum dubium Aliquis
 dubitaret **1** **tu dicit** q. elementa sunt
 contraria **2** **Si** hoc esset unum tunc substantia
 esset aliquid contrarium ipse respondet
 q. elementa non sunt contraria secundum
 substantiam q. est materia q. in illa omnia
 conuertuntur **3** **sed** bene contraria sunt se-
 cundum formas id est secundum qualitates
 accidentales **4** **Sexto** nota ad primam
 acceptam elementum q. dupliciter sunt
 principia secundum complexum et in con-
 plexu **1** **in complexu** sunt tria **2** **sed** co-
 plexu sunt ille propositiones per se voce

q. vocat. dignitates sicut et illa
 de totum est sua parte maius **1**
Octavo nota q. philosophus accepit **no**
 to primis elementis et tria **2** **sed**
 alie ob dicitur ad similitudinem
3 **Primo** nota q. illa diffinitio **no**
 elementum q. ponit in littera et in
 secundo methaphisice per principaliter
 componi de materia prima ut per
 per elementum ibidem q. illa
 est unum elementum q. posita res
 componitur et ista manet in et
 non dicitur secundum formam sed etiam
 per applicari ad ista quod
 elementum **3** **quod** mixta co-
 ponuntur ex illis et quod ista sunt
 in mixto videtur postea quod
 dicitur de compositione **4** **Decimo** nota **nota**
albertus vocat primas qua-
 litates elementorum formas
 eorum q. dicit compositorum
 secundo celi q. forme substantia-
 les elementorum sunt nobis ig-
 note q. non percipimus eorum
 operationem **5** **aliqua** forme ac-
 cidentales per formas substantiam
 alibus q. per notiores **6** **Sequitur**
De elementis diuise
 hic est capitulum secundum illigant
 tatus et continetur sic **1** **ibi**
albertus promittit ordinem di-
 cedorum et una distinctionem ele-
 menti **2** **hic** modo restat opinio-
 nes antiquorum philosopho-
 rum de elementis et diuidit
 quia primo ponit opiniones alio-
 rum ponentium plura elementa
 Secundo recitat opiniones ponentium

cui unus elementu sedo ibi coru
q dicebat pma diuidit m tres
scdm q tres erat opiones / qd
pmo erat empiditib & arist
sedo erat opione demotri et
no leantip / Tercio erat opionem
anaxagore / sedo ibi demotrius
era ibi anaxagores autem
pma adhuc diuidit qz pmo
pmitit mteru suu / sedo dem
tatu opsequit / sedo ibi emp
iditib & aristotiles pmo d
sic de elementis diuise diuisio
de sue opiones / quide em po
nebat plia elementa quidem
unum / mter eos qui ponebat
plura fuit diuisib / Nota
no pmo ca lram q ob antiqui
phy concordabat m h q ele
menta esset pncipia reru / sed
discordabat m modo ponendi
elementa / qd quide ponebat
plia / quide unu solu / sedo
no nota q illi qui ponebat pla
elementa adhuc fuerut diu
sificati / qz quide ponebat m
finita sicut anaxagores / qd
id finita sicut empiditib
no Tercio nota q illi qui pone
bat plia elementa unu ele
mentu nem fuerut diuisificati
quide ponebat illud unu m
mobile & quide ponebat nrm
mobile / qz tñ nllus eoru dco
de materia pma nisi aristot
ut p3 p cometatore pmo phy
sicos / qd aristot fuit pmo
m dextor pme matie Beq
Empiditib uidet tñ
hic Albertus erat opionem

empiditib cu suo motuo & diuidit
qz pmo facit h q sedo pot eub i pba
ibi pdaib empiditib pmo dicit
Empiditib nichil tñ dicit / de hoc
ponebat em nra quatuor elementa ce
pncipia materialia om corpny & pone
bat duo formalia pncipia scz litem
& amicitia & dicebat q qualitates
su differere ille calidu & fridu / fr
gidu fridu & sicut sepebat ab eis
tuc coclutabat ad unu massam p
amicia & postea illis qualitatibus
su differens aducentibus sepeba
bat p litem & h colegebat / hoc
colegebat q p9 magnu am id est
post p milia annu Subdit eub m
pbatom dices Exstis dco empida
tib nesciebat utp elementa essent
pncipia spūs malle & massa effe
pncipia elementor / Nota pmo an
lram Empiditib & aristot ambo
conuenit m h q ponit quatuor
elementa scz illa igne aer & qz d
ferit i modo ponendi ut patuit Be
tudo nota modus ponendi empida
tib e ille q ppe d q illa quor
elementa st pncipia materialia om
corpny & cu illis pot duo pnc
formalia scz litem & amicitia q st
actua ad gnatom & corrup / unde
d q qualitates auferit ab ele
mentis tuc habet amicitia / qd t
no st amplius coclutata / scz tuc p
amicia coclutmat illa massam
& illa massa vocat chaos confusa
postea nrm aducentibz qualitatibz
habet litem qz sut tuc coclutata
golla massa & pmo dicit demotri
& q illa coclutatio i alia massam
fit semel p9 p milia annu & hoc

vocat magnum an. Tercio nota an illam
 hanc qd dicitur impedire. Si dicitur opmone
 impedire et dicit qd opmone ~~impedire~~
 e m sufficiens ppter hanc qd no ppter haberi qd dicitur
 sub utro illa massa sit principium
 elementum. Et utro elementum sit principium
 illius masse si hanc opteret si deberet
 esse opmone ~~sufficiens~~ et qd hanc no ppter haberi
 qd dicitur sub hanc qd dicitur sic qd elementum
 quod segregantur illa massa tunc illa
 massa e principium elementum qd nulla
 guntur. Sed quod elementum conclusum tunc
 in massa tunc elementum sit principium illius
 masse qd elementum coponit illa mas-
 sa et sit non ppter ite si qd dicitur ~~impedi-~~
 clis qd illius sit principium alius. ~~Qu-~~
 to nota qd eade hanc elicit conclusio
 pma illius tractatus et hanc e opmone ~~compi-~~
 clis qd ponit elementum conclusum in
 chaos confusum e m sufficiens qd dicitur sic
 illa opmone e m sufficiens qd nihil est dicitur
 de illo de quo deberet dicitur sed illa
 opmone e hanc ~~et maior nota qd omnis~~
 maior pbat m hanc. Tercio nota qd
 opmone ~~impedire~~ ead e m sufficiens
 adhuc qd m qd legitur in aliquibus hysto-
 rijs qd aliquis precepit talem cogita-
 tionem. Sexto nota qd nulla opmone
 ne impedire fallit modum gaudi
 mostro sic qd aliquis illa separato de
 ista massa fieret ita velocior qd p-
 tes aliqui ut planetarum i debite ymagi-
 nentur et cogitarentur. Quise spes no-
 strum sicut aliquis cogitaret ppter velocita-
 tem veloce separationem qd caput asini ca-
 deret super caput corpus hominis et sic ge-
 neraretur ho habens caput asini et sic

primo dicit de alijs. Septimo nota
 impedire defendebat opmone
 ne sua sit quod dicebatur ppter si
 sit esset tunc utiqz videretur
 ut ppter qd aliqui adhuc
 dicit qd ppter hanc qd rursus cogitaret p-
 logu tunc qd ead illa ppter ror-
 dare de hanc qd sit ppter magnam an-
 nu quam ipse dicit esse ~~omnis~~
 annorum sed tunc astronomi dicunt
 qd sicut sexaginta quinqz milia
 annorum qd non capuit magnam
 annu penes involucom et tunc
 ppter ppter accessus et recessus
 et ut completum m ipso tunc quod
 octava spes movet m tunc
 tunc uno gradu sed tunc spes
 sexagesies tunc am facit
 tunc sexaginta annorum. Octa-
 vo nota aliquis forsan dicit
 salvando impedire. Impedi-
 clis intelligit ppter chaos confusum
 materiam primam et illa oia
 i soluitur qd i fundamento nature
 id est i materia prima nihil est
 distinctum ut ppter ppter ~~compositum~~
 ppter metaphysice qd dicitur
 dicit qd intelligat adhuc no
 possit si dicitur utro eleme-
 ta sit principia materie prime et
 confuso ppter conclusionem suam ppter
 conclusionem quod ipse potest
 sequi.

DEMONSTRATIO AU

hic Albtus dicit opinionem
 democriti et leucippi et pmo re-
 citat opinionem et motum eoru

diversimode secundum quod sunt diverse figure et per hoc
soluitur diversitate in entibus naturalibus per diversita-
tem figurarum actus ut dicitur primo de generatione
Sequitur littera

Anaxagoras autem ponebat

Hic Albertus recitat opinionem Anaxagore et dicit
quod quia recitat opinionem sedo ponit in proba-
tione aristotelis illius opinionem. Tunc ibi
aristoteles autem dicitur sic Anaxagoras
autem ponebat in figura elementa et dicebat
continuum aristoteli et empiricis. Dicebat
enim quod illa quatuor elementa ignis aer
aqua terra essent elementa et omnia alia essent
elementa sicut ignis aer ligna lapides et
sic de aliis ceteris et quod illa postea in hunc
mundum dicitur quod illa quatuor elementa sunt
et per illas constituitur ceteris. Et lapis ut constituitur a
terra illa terra quod constituitur ex eis autem et in eis alia
non. Si non et in eis quod non omnibus consti-
ret eis quod est falsum. Si vero et in eis terra quod
eade ratione ossa et medulla quod ea quod sunt
motus sunt elementa et alia quatuor ignis
aqua terra sunt elementa. Item subdit Ana-
xagoras dicebat quod quilibet esset in quolibet
dicit enim quod maxime esset ob et terra et in
illa osse et carni nervi et nervi in nervis et
sic infinitum. Nota tamen litteram Anaxa-
gore ponit infinita elementa et tamen quatuor
sunt elementa et in his contradicit aristoteli
et empiricis quia isti dicunt quod illa quatuor
ignis aqua aer terra sunt elementa et omnia
alia puta ligna lapides et sunt eleme-
ta. Anaxagoras autem dicit quod omnia alia
cum istis quatuor elementis sunt elementa.
Sed nota tamen illa litteram quod non esse
ibi albertus ponit probationem Anaxagore
putat enim potest formari ratio sic omnia ista
sunt elementa quod sunt de elementis sed
omnia quod sunt per illa quatuor sunt in istis
quatuor elementis et per maiorem partem quia
elementa componuntur ex elementis sed mo-
rem ipse probat sic tunc dicitur quod ratio ge-

neret quatuor elementis et
quod est in istis et non. Si non quod eis
constaret ex non entibus quod est
falsum. Si autem et in istis tunc ha-
bet appositum scilicet quod ratio est in istis
istis et eade ratione probat quod
os et medulla et omnia alia per
illa sunt in istis et hoc est appositum
et cum infinita sunt talia per quod in
finite sunt elementa. Tercio
nota tamen illa litteram Item Ana-
xagore ibi recitat Albertus
opinionem Anaxagore et dicit quod
Anaxagoras dicit quilibet esse
in quolibet et motum suum fuit quod
videt quod quilibet quatuor quatuor
etiam quod probat quod esse in
quolibet per rationem quod ponit litteram
Quarto nota aristoteles ponit
locutionem formatam scilicet quod omnis
forme esset actu in materia et
nichil esset generatio nisi manife-
statio forme latente et alii
dixerunt quod illa quatuor scilicet ignis
aer et esset principia materialia
verum quod ipse conclusit quod in
istis quatuor esset ob forme
et per consequens illa esset ele-
ta quod sunt composita ex formis omni-
aliorum entium. Sequitur littera
Aristoteles autem probat

Hic Albertus ponit probationem
aristotelis quod probat opinionem
predictam et dicit sic aristoteles
autem probat illam opinionem
primo philosophorum sic dicens
Aligua ratio est minima una quod si
dividetur illa ratio non esset
ratio in illa quod minima ratione esset
ea ut dicitur et in illo osse alia
ratio quod illa quod est in illa est

et in mobile et p^{re}habere in hunc modum q^{uod} est
 in mobile aut aliquis mouet^r. a^{ut} m^obil ut
 sup^{er} de motu iⁿ p^{ri}ma p^{ar}te. Nota p^{ri}mo illi
 qui ponebat unum elementum erat adhuc
 diffinitio / quia quide^m dixerunt q^{uod} illud
 esset in mobile sicut p^{ri}memdes et mellissus
 quide^m aute^m dicebat q^{uod} esset mobile ut
 eruditus. Sed nota q^{uod} op^{er}io p^{ri}memdes
 et mellissus est p^{ri}mo q^{uod} sit unum p^{ri}ncipium
 c^om^{mu}n^um et etia^m in mobile q^{uod} h^{oc} p^{ri}ncipium
 sit in mobile sit p^{re}bat / m^obil est mobile
 q^{uod} illud p^{ri}ncipium est in mobile c^onsequen^{ter}
 tenet / aut p^{re}bat q^{uod} ut aliquid mouet^r
 ut m^obil si m^obil habet^r. p^{ro}positu^m Si
 mouet^r aliquid aut in p^{re}mo a^{ut} in d^uo
 et u^{er}itate sicut u^{er}itate est de ducta in
 p^{ri}mo tractatu de motu. Tercio nota q^{uod}
 t^{er}cio esset unum p^{ri}ncipium h^{oc} p^{re}bat sic eno
 et unum c^ontut^r s^{ed} oia^m s^unt ens q^{uod} oia^m
 s^unt unum. Et q^{uod} oia^m s^unt unum c^om^{mu}n^um
 et discretu^m Si unum c^om^{mu}n^um habetur
 p^{ro}positu^m Si aute^m discretu^m t^uc^u noⁿ esset
 unum s^{ed} p^{re}bat s^{ed} illa p^{re}bat p^{er} fallaciam
 accidens q^{uod} ibi causat^r mediu^m s^{ed} v^{er}
 q^{uod} iⁿ illa ens et unum c^ontut^r caput^r
 unum p^{re}bat est passio ens / s^{ed} iⁿ alia cu^m
 d^uo ens est unum ibi caput^r unum p^{re}bat
 est p^{ri}ncipium unum. Quarto nota aristote^{les}
 r^{es} d^uo in p^{ri}mo p^hysicoru^m q^{uod} c^om^{mu}n^um
 p^{ri}memdes et mellissus noⁿ est diffinita
 du^m n^otal^r q^{uod} c^om^{mu}n^um negat^r p^{ri}ncipium noⁿ
 est diffinita. S^{ed} p^{ri}ncipium n^otal^r p^hysic^o
 est esse motu et pluralitate m^ontib^{us}
 et h^{oc} p^{ri}ncipium ip^{si} destruunt q^{uod} noⁿ est
 c^om^{mu}n^um p^{ro}pos diffinita. Quinto nota
 op^{er}io p^{ri}mo elia^m c^onclusio q^{uod} ita op^{er}io
 p^{ri}memdes et mellissus negat^r motu
 et pluralitate ens est erronea p^{re}bat^r
 q^{uod} ita t^{er}cio illa op^{er}io est erronea q^{uod} ne
 gat sensu illa est h^{oc} m^ont^r iⁿ f^um^ont^r nota
 m^ont^r p^{ri}mo q^{uod} ad sensu apparet esse

plus enca h^{oc} t^{er}cio negat illa
 op^{er}io. Sexto nota ad ratione
 illius op^{er}io iⁿspodet^r. sicut
 fuit dictu^m in p^{ri}mo tractatu q^{uod}
 mouet^r in p^{re}mo et in actu et
 iⁿ pot^{er}ia ut dicebat^r. ibi d^uo. Beⁿ
Eruditus autem dicit
 hic Albius r^{at}at op^{er}io Er
 cliti et dicit sic Eruditus at
 dicit q^{uod} esset unum solu^m ele^{me}ntu^m
 mat^{er}iale et mobile sicut ignis
 et q^{uod} illa esset duo formalia
 p^{ri}ncipia s^{ed} r^{at}u^m et densu^m et
 p^{re}bat in hunc modu^m de corp^{or}ib^{us}
 est mobile et oib^{us} motus est ab
 igne q^{uod} n^oll^um corp^{or} est aliud mo^{do}
 d^uo q^{uod} ignis est elementu^m omⁿi
 alio corp^{or} in p^{ri}mo et p^{ri}mo q^{uod}
 c^odensat^r fit aer et q^{uod} plus
 c^odensat^r fit aqua et q^{uod} it^{er}m
 magis fit spissus vocat^r t^{er}cia
 quare solu^m ignis est elementu^m
 Nota p^{ri}mo oia^m s^unt q^{uod} op^{er}io
 erudit^r fuit q^{uod} t^{er}cio est unum ele^{me}ntu^m
 mat^{er}iale s^{ed} ignis et duo
 formalia s^{ed} r^{at}u^m et densu^m
 et h^{oc} p^{re}bat sic illud aqua oia^m
 fuit illud est p^{ri}ncipium omⁿi corp^{or}
 sed ab igne ab igne oia^m fuit
 iⁿ f^um^ont^r p^{ri}mo p^{ri}mo p^{re}bat iⁿ p^{ri}mo
 sic q^{uod} q^{uod} ignis c^odensat^r ali
 qual^{it}er sic est aer et q^{uod} plus
 c^odensat^r sic est aqua et q^{uod} it^{er}m
 plus c^odensat^r sic fit t^{er}cia
 Sed nota h^{oc} idem p^{re}bat iⁿ p^{ri}mo
 alio q^{uod} de corp^{or}ib^{us} est mobile
 et oib^{us} motus est ab igne q^{uod} de
 corp^{or}ib^{us} est ignis c^onsequen^{ter}
 tenet aut p^{ri}mo p^{re}bat f^um^ont^r

Restat mihi dicere
que e capten tuu istius tracta-
tus & cōtinnat^r sic Sub Al^o
tus itatuit opionēs aliquorū
philosophorū de elementis. Sic

determinat de primis qualitatibus elementorum
 et dividit illud capitulum in duas partes
 principales. prima pars ostendit in primis
 materia qualitatibus et elementis. secunda
 diffinit primas qualitates secundum ibi red
 am. 9. 1. ~~prima~~ adhuc in duo quod prima pars
 in primis qualitatibus et elementis
 secunda probat quod ille qualitates sunt prime
 secundum ibi differunt autem ille qualitates
 prime. ~~prima~~ adhuc dividit quod primo pars
 in primis qualitatibus secunda probat in secundis ele
 mentis secundum ibi quatuor enim qualita
 tes primo dicitur sic. Restat nunc dicere de
 primis qualitatibus contrariis elementorum
 quod sunt calidum frigidum siccum humidum
 aquibus determinata sunt elementa. Ignis
 enim est calidus et siccus. Aer calidus
 et humidus. Aqua humida et frigida.
 Terra frigida et siccus. Nota primo an
 tiquum vult dicere quod veritates istas optimo
 moribus antiquorum restat nunc dicere de quo
 libet elementorum et tunc post in primis quali
 tatum primam et dicitur sic quod quatuor
 sunt qualitates prime ut patet in libro
 Octavo nota quod talia determinant sibi illas
 qualitates et sunt determinata per illa quod
 trius qualitates quod ignis est calidus
 et siccus et siccus est siccus patet in libro. Quanto
 nota sicut videtur commentator super quod
 ta celi. Opto aliter dicitur fuit quod ille qui
 lantes esset forme substantiales
 elementorum. ita quod quilibet elementum de
 terminat sibi unam qualitatem per formam
 substantialem et aliam tanquam inmediate
 sequente istam formam sicut ignis de
 terminat sibi caliditatem per formam substan
 tialem et siccitatem per formam accidentalem.
 Et commentator in probat hunc ibi sic si

h^{ic} eff^{icitur} v^{erum} sequit^{ur} q^{uod} substantia esset m^{axime}
vno & accidens m^{axime} alio consequens & fil^{ius}
s^{ed} q^{uod} q^{uod} v^{erum} est n^{on} illi accidit ut p^{rimo} p^{rimo}
physicor^{um} consequentia tenet q^{uod} p^{rimo} al^{ter}
lexandru^m caliditas est forma substan^{tial}
calis ignis & t^{er} est forma accidentalis
aeris & g^o concludit q^{uod} ille qualitates
n^{on} s^{unt} forme substantiales elementar^{um}
Quarto nota dubitat^{ur} utru^m aer sit ca^l
idus & humidus & videt^{ur} q^{uod} n^{on} q^{uod} m^{axime}
medis m^{axime} p^{rimo} aeris est p^{rimo} p^{rimo} frig^{idus}
g^o aer n^{on} est calidus q^{uod} bi dico q^{uod}
aer de su^a n^{atura} est calidus s^{ed} p^{rimo} n^{on} n^{on}
frigidat^{ur} ibi s^{ed} p^{rimo} h^{ic} q^{uod} iⁿ medio a^{er}
eris g^o n^{on} ille m^{axime} p^{rimo} frigide
est q^{uod} ille locus m^{axime} differt asup^{er}
fice t^{er} ubi est calor p^{rimo} reflexionem
indior^{um} solariu^m & g^o p^{rimo} n^{on} aer m^{axime}
frigidat^{ur} Sequit^{ur} l^{ineam} **Qua^{do} eni^m q^{uod}**
Quatuor eni^m qualitates
hic Albertus d^{icitur} q^{uod} qualitat^{um} p^{rimo}
est n^{on} m^{axime} elementor^{um} & d^{icitur} sic **Qua^{do}**
tuor eni^m qualitates p^{ossunt} facere sex
com^{posiciones} quor^{um} quatuor s^{unt} possi^{biles}
ble^s & duo n^{on} possibiles s^{ed} calidu^m
frigidu^m & sicc^{um} & humidu^m quare illis co^m
binationib^{us} duab^{us} m^{axime} elementu^m det^{er}
minat contraria eni^m s^{unt} m^{axime} eodem esse
n^{on} poss^{unt} Nota p^{rimo} ita l^{ineam} d^{icitur}
p^{ossunt} quatuor qualitatib^{us} p^{rimo} p^{ossunt}
fi^{ci} sex com^{posiciones} quor^{um} quatuor s^{unt}
possibiles & det^{er}minant quatuor eleme^{nta}
ta p^{ossunt} s^{ed} duo s^{unt} m^{axime} possibiles s^{ed}
com^{posiciones} qualitat^{um} contrariar^{um} q^{uod} co^m
traria n^{on} p^{ossunt} s^{ed} p^{ossunt} m^{axime} eodem s^{ed}
p^{rimo} com^{posiciones} caliditas cu^m siccitate & sic
fit ignis **Sed** com^{posiciones} frigiditas cu^m
humiditate & sic fit aqua **Tercio** com^{posiciones}
caliditas cu^m humiditate & sic fit aer

Quinto com^{posiciones} siccitas cu^m
frigiditate & sic fit terra et
quatuor com^{posiciones} s^{unt} pos^{sibiles} **Sexto** com^{posiciones} calidi^{tatis}
cu^m frigiditate & illa co^m
binatione est m^{axime} possibiles q^{uod} con^{traria}
traria n^{on} p^{ossunt} sibi com^{posiciones}
eodem **Sexto** com^{posiciones} siccitas
cu^m humiditate & illa est co^m
binatione p^{ossunt} eodem r^{atione}
Sed nota solia elicit^{ur} co^m
clusio septima & est talis t^{er} p^{rimo}
quatuor elementa & n^{on} pla^{ceat}
p^{ossunt} tot s^{unt} elementa q^{uod} s^{unt}
com^{posiciones} qualitat^{um} p^{rimo}
possibiles s^{ed} quatuor s^{unt} q^{uod} s^{unt}
p^{rimo} com^{posiciones} possibiles
et maior nota & maior p^{rimo} m^{axime}
Tercio nota ita illa l^{ineam} due
ud m^{axime} possibiles ibi s^{unt} con^{traria}
clusio octava de m^{axime} sex co^m
binationu^m qualitat^{um} p^{rimo}
due s^{unt} m^{axime} possibiles p^{ossunt}
sic com^{posiciones} qualitat^{um} s^{ed}
impossibiles s^{ed} ille due s^{unt}
com^{posiciones} contrariar^{um} qua^m
g^o et maior m^{axime} l^{ineam} q^{uod} contra^{ria}
ria n^{on} p^{ossunt} s^{ed} p^{ossunt} eodem
m^{axime} p^{rimo} q^{uod} ille due s^{unt} co^m
binationes calidi cu^m humido fr^{igiditate}
gido & sicc^{um} cu^m humido **Qua^{do}**
ta nota d^{icitur} tu q^{uod} est causa
illius q^{uod} m^{axime} quolib^{et} element^o
s^{unt} due qualitates p^{rimo}
dico q^{uod} illa causa est q^{uod} quolib^{et}
element^o p^{ossunt} g^o n^{on} aliud ut
supra patebit & h^{ic} n^{on} poss^{unt}
esse nisi p^{rimo} actione & passi^{one}
one elementor^{um} modo q^{uod} lib^{er}

p^{rimo} frigidi et
calidi s^{unt} m^{axime}
com^{posiciones} p^{ossunt}
humidi et sicc^{um}
videt^{ur}

et sic sibi s^{unt}
in com^{posiciones} p^{ossunt}
det^{er}minat

elementu habz duas qualitates
 una ratione cuius e actus / aliam
 ratione cuius e passus sicut ignis
 ratione caliditatis e actus
 ratione siccitatis e passus. **Quo**
 to nota dubitat utp tñ fut
 quor qualitates pme e non
 plures **et arguit** q fut plures
 q octo fut coseqñ tñ aut pbat
 q quor fut elementa ut dicit
 mltā q qñz hz duas qualita-
 tes ut pz m lra pcedeti hz bus
 quor fut octo **et** **Oppositū**
 d^r Albertus m lra quatuor ei
 fut quates **q** bi dico q tñ qor
 fut esse qualitates p^r illi
 dupl^r **unam** scdm mñ q sic fut
 ples ut pbat **et** **Alia** modo
 scdm spem id e q fut quor
 tñm specfici significantes omes
 pmas qualitates a h^r fut tñm qñ
 quor caliditas frigiditas af
Secundo nota dubitat utp tñ
 fut quor ele^r **et arguit** q fut
 plura infmita fut elementa
 plura quā quor coseqñ tñm aut
 pbat q infmita fut elementa
 q infmita fut elementa co
 sequencia pbat q qñz ele^r
 costat ut costat q quor ele^r
Oppositū d^r Albertus m lra
 q bi dico sicut ad patet q dñ
 p^r mlti **et** **unam** scdm mñ
 et sic bñ fut plura ut pbat tñm
Alia modo scdm spem et sic fut tñm
 illa quor ignis nec **et** **Septio**
 nota dubitat utp ille qualita-
 tes quor pnt fit pñe rele^r
 et videt^r q sic qñ ille pnt fit

pñe qñtates
 ut pbat qñ 4

pñe qñtates
 ut pbat qñ 4

An qñtates
 pñe possint
 ut pñe

pñe i elementis qñ m elementis cose
 quā tñ qñ no e maior mto de uno
 quā de alio aut h^r pz qñ h^r costat
 q quor elementis **Oppositū** dicit m
 lra qñ respondes negative q contrarie
 qualitates non pnt stare formaliter
 i eodē subiecto **et** **Oppositū** qñ d^r
 costat fit m elementis nego aut et
 dico qñ no fut ibi formaliter fit h^r fut
 ibi vñt^r **Sequit^r** lra dicit^r ante
Dicit^r autē qualitates
 hic Albertus pbat qñ ad supposit^r h^r
 qñ ille qualitates quor fut pñe qua
 litates **et** **dund^r** qñ pñe facit h^r
Sed ostendit q fut due qualitates
 scdm ibi contraria autē pñe d^r sic
 dicit^r autē ille quates pñe qñ non
 fluit ab alijs qñ ob alie quates fluit
 ab eis sñ pcedit ab illis sñ caliditas
 non pñet **et** **de pñe** asicitate nec
 eodē m frigiditas de pñet ab ab
 hūiditate **et** **eodē** **et** **fit de alijs**
 qñ h^r fut vñm **et** **bat^r** sic qñ si caliditas
 de pñeret asicitate qñ quidqñ ess^r
 sūme sūtu esset sūme calidus **et** **fit**
 ignis qui esset sūme calidus esset
 sūme sūtu h^r e falsū sicut pbat^r
 iñs pñi^r sicutat^r qñ tñ e sūma
 sūtu eodē mō m alijs et sic pz qñ vñm
 contrarietas no de pñet m alia quā
 dicit^r pñe quates ut dictū est
Subdit ostendit q fut due quates
 duces pñere autē fut qñ causant^r
 ab ipis sicut dñm molle dulce
 amarū albu mgnū **et** **fit** **et** **fit**
 ita tñm Albertus pñe sup^r qñ ille qñ
 litates quor fut pñe hoc mō pbat

et conclusio nona illius tractatus que q^u
 sunt p^{ri}us emittit sunt p^{ri}me qualitates illa
 p^{ro}bat. sic ille quater sunt p^{ri}me q^u antea
 p^{ro}bat se de p^{ri}mo. si ille sunt h^umoⁱ iⁿ q^u
 maior nota. si moⁱ p^{ro}bat iⁿ p^{ri}mo m^ultu^m q^u
 si ille qualitates de p^{ri}mo ab alijs q^u
 maxie esset q^u una c^on^uer^uetab de p^{ri}mo
 deret ab alia sicut caliditas a siccitate
 et frigiditas a humiditate c^on^uer^uetab q^u
 quia n^o p^ot alit^{er} i^maginarⁱ q^uo de p^{ri}mo
 ab alijs nisi de p^{ri}mo a se i^mbu^{er}et mutuo
 si falsitas c^on^uer^uetab p^{ro}bat q^u si calidi-
 tas de p^{ri}mo a siccitate tunc illud q^u
 est s^ume calidum iⁿter oⁱa elementa est
 s^ume sicut c^on^uer^uetab q^u q^uo caliditas
 de p^{ri}mo a siccitate q^u maior caliditas
 sit a maiore siccitate et maxia amara
 p^{ri}giam topuram. si falsitas c^on^uer^uetab
 p^{ri}mo quia ignis e s^ume calidus iⁿter oⁱa
 elementa et t^u n^o e s^ume siccus q^u t^u
 e s^ume sicut ut p^{ri}mo et sic p^{ri}mo q^u ille qua-
 litates n^o de p^{ri}mo ab alijs nisi a se
 i^mbu^{er}et mutuo q^u s^unt qualitates p^{ri}me.
 no Sed nota d^um l^uam Albertus sic p^{ro}-
 cedat q^u p^{ri}mo p^{ro}bat c^on^uer^uetab p^{ri}mo m^u-
 re t^uo p^{ro}bat moⁱre p^{ri}mo ibi q^u n^o fluit
 t^uo ibi d^um caliditas. Tercio nota p^{ro}bat
 l^uam p^{ri}mo aut^{em} ibi s^unt c^on^uer^uetab de
 c^om^u d^um et molle et alie qualitates
 q^uas qu^o d^um qualitates. p^{ri}mo illa
 p^{ro}bat. ille qualitates q^u s^unt p^{ri}mas
 et a p^{ri}mo causat^{ur} s^unt qualitates s^ude
 si ob alie qualitates s^unt h^umoⁱ iⁿ et maior
 p^{ri}mo et moⁱre c^om^u. Quarto nota illam
 d^um q^uda iⁿ s^unt a p^{ri}mo qualitatib^{us}
 iⁿmediate et q^uda mediate iⁿmediate
 s^unt qualitates extreme sicut albu^m
 et nigrum et c^ospites qualitates. Queda
 mediate iⁿ s^unt p^{ro}commode p^{ri}maru^m
 qualitatu^m si mediate s^unt qualitates

medy sicut colores q^u iⁿ s^unt
 iⁿmediate p^{ro}commode s^unt
 extreme sicut albi et nigri
 Q^uanto n^o q^u ille qualitates
 p^{ri}me s^unt obiecta tactus ut
 p^{ri}mo de m^u et t^u q^uda qua-
 litates s^ude s^unt g^ustus et
 leues d^um et molle asper
 et leue et q^uda qualitates s^ude
 s^unt obiecta visus sicut s^unt co-
 lores et l^ux et q^uda obiecta
 gustus sicut amara et dulce
 et sic de alijs et sensib^{us} ut p^{ri}mo
 p^{ri}mo de m^u. Q^uanto nota d^um
 ut p^{ri}mo ille qualitates s^unt p^{ri}me
 quatuor et arguit^{ur} q^u non ali-
 q^u qualitates s^unt e^q p^{ri}me cu^m
 iⁿ p^{ri}mo q^u n^o s^unt p^{ri}me co-
 sequ^unt^{ur} t^u p^{ro}positio^m
 s^uplati aut^{em} p^{ri}mo q^u caliditas
 aeris e e^q calidum cu^m caliditate
 ignis q^ubi d^um q^u ille s^uplati
 p^{ri}me p^{ro} d^um p^{ro}positio^m s^u p^{ri}mo
 t^une et p^{ri}mo d^um m^u q^u s^unt
 s^upposicio^m et ille qualitates
 qu^o s^unt p^{ri}me et ille s^unt es-
 pores q^uq^ubus iⁿ s^unt et h^u
 e v^um q^ubus e s^unt ille s^unt
 p^{ri}me qualitates id e tactus
 alijs pores et ille s^unt eque
 p^{ri}me cu^m iⁿ p^{ri}mo q^u licet ille s^unt
 pores n^o p^{ri}mo qualitatibus
 Sequit^{ur} l^uam p^{ri}mo igit^{ur}.

Reuertam^{ur} igit^{ur} ad p^{ri}
 hic e p^{ri}mo p^{ri}mo p^{ri}mo cap^{it}
 et c^om^uat^{ur} s^unt p^{ri}mo Albertus
 ostendit n^um p^{ri}mo qualitatu^m
 et p^{ro}bat eas esse p^{ri}mas qu^o

litate hic no diffinit eas et di-
uidit. in quatuor ptes scdm q diffi-
ordmare illas quatuor qualitates
~~ita~~ ibi frigidu autem ~~ita~~ ibi
huidu uo ~~ita~~ ibi sicut autem
prima adhuc diuidit. qz pmo po-
diffinitio calidi. ~~scdm~~ opponit
contra diffinitio esse soluit ibi
obicit contra diffinitio p dicitur
~~scdm~~ dicitur. Reuertamur ad pte
tates diffinitiones illarum quali-
ta- scilicet calidi sicut et subdit calidu
sic diffinitur ab aristotele in libro
de generatione et corruptione. Ca-
lidu e congregatio homogeneorum et
disgregatio ethiogenicorum congre-
gat enim aurum cum auro et separat
aurum a ferro et plumbum ab argento
Subdit et dicitur omogeneum q
sunt eiusdem generis et speciei. Ethio-
gena dicitur ab ethio q e diuisio
et genes unde dicitur ethiogenicum
q sunt diuisio speciei et diuisio
generis. nota pmo dicitur hanc
dicitur postquam patefecit e nris
elementorum et qualitatibus pma-
rio reuertamur ad diffinendum q-
litate pmas et dicitur Calidu
diffinitur ab aristotele in pto de
generatione et corruptione sic Ca-
lidu e congregatio omogeneorum
et disgregatio ethiogenicorum sicut
calidu congregat aurum cum auro
q sunt homogenea et disgregat
a ferro et plumbum ab argento que
sunt ethiogenicum. nota nota ita
hanc illa et dicitur omogeneum ibi
oportet illos terminos homogeneum
et ethiogenicum et dicitur q hanc nomen
omogeneum dicitur ab amicis q humu

et generis unde homogeneum q e eodem generis
id e eiusdem materie ut melle ut speciei et
ethiogenicum dicitur ab ethio q e diuisum
et genes unde ethiogenicum q e diuisio
generis ut melle. Et nota. Ex hanc pte sua
~~conclusio~~ unde Calidu e congregatio
homogeneorum et disgregatio ethioge-
norum illa pbat exemplum in libro
Quarta nota. Ista diffinitio Calidi no
e pte dicitur diffinitio sed quedam descriptio
ut notificatio q fit p effectus calidi
quia sicut transmutatio facit fieri melle
sic opaco formam cum q caliditas sit
quedam forma ille operationes disgre-
gat et congregat ducit in eum cognos-
Quinta nota q ille operationes congrega-
re no sunt actus pmi pmi calidi q
actus pmi e calefacere sed sunt actus
consequentes actu pmi ut patet de
Quinta nota contra diffinitio
sic Albertus mouet in pte contra
illa diffinitio calidi dicitur et diuidit
quia pmo mouet ea ~~scdm~~ soluit eam
ibi ad q respondet pmo dicitur sic obicit
in contra diffinitio p dicitur quia uidetur
q adueniente calore congregat paleam
cum luto q sunt ethiogenicum q no disgre-
gat ethiogenicum Subdit solucio ad hanc
respondet q principalis e actus calefacere
p dicitur no sunt condensare disgregare
subtilizare et huiusmodi et isti actus p dicitur
non sunt p dicitur agere sed p dicitur
sitate materiarum in quibusdam enim materiis
habet subtilizare sicut in terra quibus-
dam condensare sicut in luto. Diffinitio
q data est in compassionem ad actum se-
cundum quo ad quiddam materiam et non
quo ad esse. nota pmo dicitur hanc in pte
ita contra hanc inquit sic sub dicitur

est qd calidū cōgregat omogēna & disgre-
gat ethrogēna cōtra h̄ distat sic **Opposi-**
tū enī videm⁹ qd advenire caliditate solis
cōgregat & cōstringit lūtū cū palca & illa
enī sūt ethrogēna. **Sed** nota ita illam
lūtū. **Ad** qd īspōdetur **Ibi** Albertus soluit
h̄ & videt. mūere una distatōm tales
q. **dupl.** & actus calidi quidē actus &
p̄marus quidē sedari⁹ actus p̄marus
& calefaci & ille s̄p̄ & idem iōibus & nō
dīstīctus. **Sz** actus sedari⁹ sūt isti s̄p̄ co-
densare & disgregare & subtiliare et
illi dīstīcti s̄p̄m dīstīctatē matīe ca-
lidū ī aliqua matīa subtiliat sicut ī
terra quā liquefat & ī alia matīa con-
densat sicut ī luto. **q. s̄p̄** tūc soluit et
dīcat qd dīstīctō calidi p̄us data est
ī cōpōsīte ad actū sedari⁹ quo ad alīq̄
matīam & nō quo ad s̄m itaq. v̄. dīc
q. nō est intelligēdū qd calidū s̄p̄ disgre-
gat ethrogēna s̄z ī aliqua matīa & ī
aliqua nō. **Tercio** nota qd de agens quo
ad actū sūm p̄marus s̄p̄ & aptū natū
face h̄ idem s̄z quo ad actus sedari⁹
aliqui p̄t ī actū oppositos rācōe dīstīcti
matīe sicut calidū s̄p̄ aptū natū cale-
face s̄z alīq̄ disgregat alīq̄ cōgre-
gat qui sūt actus oppositi sedari⁹.
Quarto nota isti actus cōdensare et
subtiliare dīcūt actus sedari⁹ quia
secūt p̄maros calidū enī mēp̄l sub-
tiliat n̄ cōdensat n̄ alīq̄ op̄a alia
facit sedari⁹ nisi p̄mo calefaciat. **Sz**
frigidū ē cōgregatū homoge-
neū ē s̄p̄da p̄b illius p̄tīcūle ī qua **Al-**
bertus dīstīct frigidū & dīvidit qd
p̄mo facit h̄. **Sed** pōt una notāle ita
dīc s̄p̄da **Ibi** **Nota** qd p̄ncipalis actus
p̄mo d̄ sic frigidū ē cōgregatū ho-

mogēnorū & ethrogēnorū **Iude**
cōgregat aurū cū aurō & argē-
tū cū argēto & p̄tū cū argēto
q. nō facit calidū ymo videm⁹
ī estate qd rācō rācēsat & porī
aperiūt & hūmīdīas nālīs gōiūt
& sudor ī hyeme autē cōstringit
rācō ita qd hūmīdīas nō gōiūt
& mēdē est qd celebrīor ē dīge-
stīo ī hyeme quā ī estate. **¶**
Nota p̄mo ita dīstīctōm frigi-
dī & est h̄ **frigidū** est qd cō-
gregat homogēna & ethroge-
na & h̄et ē **cōclusio** duodēna
illius rācōatū & p̄bat. **q. s̄p̄**
plurē ī lūtū qd frigiditas cō-
gregat aurū cū aurō **argēto**
cū argēto & ferrū cū argēto
q. nō facit calidū ymo videm⁹
ī estate qd sūt homogēna et
p̄tū cū aurō qd sūt ethrogēna
Sed nota ita illa lūtū videm⁹
ymō ī estate **Ibi** p̄bat p̄ s̄m
sibīlēm cōpōnētām dīc sūi s̄z
q. frigidū cōstringit tūc cōgre-
gat qd ī estate p̄ calorem
aperiūt porī rācōe nālīs &
palat calor nālīs & ī sūlāt
sudor. **¶** ī hyeme nō illi porī cō-
stringūt & calor nālīs itūb mātīz
& vērēb hōī sūt ī hyeme ca-
lidi & sic p̄ qd frigidū ē cōn-
gēdē & disgregare cōstringere
Tercio nota ita ista lūtū **Iude**
ē **Ibi** gōstā cōpōnētā īfert cor-
relatū & ē tale qd mēlior et
p̄fīcīor ē digestīo nālīs ī hye-
me quā ī estate. **¶** Et rācō est
quā ī estate qd porī sūt apti
tūc calor nālīs gōiūt & palat
p̄poros & sic calor īstīctus de-

debilitat. **¶** calor nalis est in fine
metu digestionis ut p^r **¶** dicitur
q^o digestio debilitat. **¶** sed in hye
me tuo p^r frigus austus ca
lor nalis inflectit. admittit et sic
fortificat. **¶** digestio et q^o h^o est
q^o h^oies facilius iridet morbos
mestate quā in hyeme. **¶** Quia
no nota dubitaret aliquis tū h^o
q^o dicit q^o frigidū coegregat
aurū et ferrū. **¶** q^o m^oid^o videtur
esse coegregabile nisi sit coegela
bile modo aurū et ferrū non s^o
coegelabilia. **¶** q^o videt^r q^o non sūt
p^r frigus coegelabilia coegregabi
lia. **¶** Dico q^o l^o Alberti debet
sic intelligi supposito sufficientia
agentis et dispositione matie q^o
frigus posset esse ita itē q^o
h^o coegelaret aurū cū s^o ut
aucto. **¶** sicut videm⁹ q^o p^rnter
sū frigus dūa corp^o valde
coegelat. **¶** sicut lapides et h^omodi
no. **¶** Quia nota dubitaret aliquis
tū h^o q^o mestate digestio est de
bilis p^r h^o q^o calor nalis pot
p^r p^rnta. **¶** Quia dicit aliquis.
Si calor nalis pot tū calor po
trificus et cōso m^oit et sic adh^o
p^r s^o bona digestio dico q^o p^r
calore solis potrificū nō sūt di
gestio s^o p^r calore nalem solū
p^rntis nalis. **¶** Sexto nota q^o illa
no. **¶** diffinitio frigidi etia non est p^r
diffinitio. **¶** sed q^oda defect^o s^o p^rco
ut diffinitio quid nōb^o sequit^r
Et nota tamen q^o p^rncipal
sic Albius ponit unū notabile
cū dicit de frigido et d^o Et nota

h^o q^o p^rncipalis actus frigidi est frige
face. **¶** sicut autē actus sūt coegre
homogena et eterogena et alij quāples
sicut m^ogrossare et densare. **¶** un⁹ e^o rei
un⁹ e^o actus p^rncipalis sicut dicit abi
cena p^rles sūt actus sicut d^o **¶** Unde d^o
Aristoteles i^o actus p^rncipalis q^o calidū
h^o frige face. **¶** frigidū califacē. **¶** ubi g^o
adueniente calore solis p^rnt ap^rit et
h^ouores nalis coalat ita q^o corpus m^o
tūb frigesat. **¶** s^o frigus costringit po
ros et co^o h^o h^ouores calidi mouet^r m^o
corpe et ita corpus effiat^r calidū q^o
autē effus sūt p^rntades. **¶** Nota p^rmo. **¶** no
cū h^oam^o v^o dicit q^o sicut actus sicut
calidi sūt etia sūt actus sicut p^rles
frigidi sicut costringē et densare et h^omodi
¶ Nota q^oda elicit^r conclusio etia. **¶** no
cū illud tractatus. **¶** Coegre homo
gena et eterogena est actus sicut
frigidi p^rbat^r quia illi actus sūt sicut
i^o frigidi qui sicut actus p^rntes
ut p^rmos s^o isti sūt h^omodi et m^oior
nota et m^oior sūt. **¶** Tercio nota. **¶** Alber
tus v^o dicit unū obiectum cū h^oam^o
dices. **¶** Aliquid un⁹ rei un⁹ e^o actus
q^o frigidū nō h^o p^rles actus e^ousdem
rei p^rles p^rnt esse actus sicut
un⁹ e^o q^o un⁹ rei un⁹ e^o actus p^rnci
palis cū t^o h^o e^ousdem rei p^rles pos
sūt esse actus sicut. **¶** Quia nota cū **no**
illa h^oam^o **¶** Unde Aristoteles ibi confirmat h^o
p^r Aristoteles qui d^o q^o calidū frigesat p^r
accidens. **¶** et frigidū calefat p^rntades
et sic unū et idem h^o duos actus et h^o
accip^r sūt q^o ut p^rnt dicit^r est i^oestate
p^r calore potrificū p^rnt ap^rit et coalat
calor nalis et sic m^oiora aliqua r^oliquet^r
frigidū et sic calidū frigesat p^rntades

et frigidum calefacit calefacit patet et sic
unum et idem habet duos actus et hoc accipit
sic quod ut sub dictum est in estate per
lorem extrinsecum porum aperit et opalat
calorem naturalis et sic in terra aliqua in magis
frigida et sic calidum frigescit patet
quia ad calorem apertum porum accidet
sequitur opalatio caloris naturalis in hyeme
converso porum costringit per frigidum et sic
calor confortat in terra in frigidum aialium
calefacit quia ad calorem costringit porum
sequitur calefactio in terra. **Quinto nota**
no quod hoc patet quod unum et idem agens per
actus contrarios in unum per se et alium pati-
entibus quod calidum per se calefacit et pati-
entibus frigescit calefacit et frigescente
sunt actus oppositi. **Sequitur** hinc

Humidum uero est per se male

hic est secunda pars principalis capiti in qua
Albertus diffinit humidum et contrarium sic
sub Albertus diffinebat calidum et
frigidum. hic modo diffinit humidum et
humidum quia primo facit hoc. **Secundo** tunc in
fuit correlatum secunda ibi unde patet et illa
etiam in duo secundum quod ponit duo corre-
lata primo dicit sic humidum est quod est
male imabile pro primo tunc in magis autem im-
abile tunc in alieno. **Subdit** autem in fere
do correlatum unde patet quod aer sit humidior
quam aqua quia magis est fluxibilis
et hoc etiam patet error illorum qui di-
xerunt quod de corpore sit porosum quia
si aer esset porosus haberet contraria-
tes ad quas timeretur et sic bene esset
imabilis tunc in pro quod est falsum. **Nota**
no primo ad hanc partem diffinitio humidum
est male imabile pro primo tunc in magis autem im-
abile tunc in alieno et hoc est conclusio quarta
decima et probatur per hoc quod dicitur fluxu

ibile et imabile male imabile pro
tunc in bene imabile tunc in alio
non de humidum est fluxibile et
maior nota quia fluxibile per
difficultate contrariis ne fluat
Sed tunc in quia est molle et liquidum
bene ergo bene contrariis ab alieno
et suscipit in passionem aliam sed
maior principalis patet de se. **Secundo** **no**
nota ad illam partem tunc in unde patet
ibi in fere correlatum et est
conclusio quaterdecima per hoc est hu-
midior quam aqua et probatur per hoc
per hoc est fluxibilior et facilius
timeretur difficultate timeretur tunc in
pro primo est humidior consequenter
ergo diffinitio humidum quod ponitur
in libro autem patet de se ad contrariis
Tercio nota ad illam partem quod **no**
hic etiam patet quod ibi in fere secundum corre-
laturum et est remotio contrariis
oppositis ratione et dicitur contra
diffinitio humidum patet quod aer non
est porosus et hoc patet error eorum
qui dicunt quod de corpore sit po-
rosus sed quod aer non sit porosus
probat quia situm est imabilis
tunc in pro consequenter est falsum
ergo diffinitio humidum in libro quod
aer est humidus consequenter probatur
quod si esset porosus haberet
contraria et contrarietas ad quas
timeretur et sic est bene im-
abilis tunc in pro. **Quarto** **no**
dubitat ad diffinitionem humidum
positam ut patet humidum sit im-
abile tunc in pro et arguitur quod sit time-
reus male est bene imabile tunc in
pro humidum est ens male et
maior patet ergo secundo de aia ubi

2° q^o si nā cōstatū ē tūc tūc
māgitudinib⁹ & augmētū sed mōr
p³ dese. **1°** bi dīco q^o illa mō bñ
pbat q^o hūidū sit tūmātū & tūmā
ble tūmō p³o. **1°** si nō pbat q^o hūidū
sit bñ & facit tūmāble tūmō p³
prio & g^o nō pcedit cōtra līam
2° mō nota q^o h^o q^o dīat q^o aer
ē hūidior quā aqua. **3°** q^o p³ q^o
iūuenes mīlīes cūcū & faciliū
patiūt mēstruū quā senes, q^o
mīlīes ē ille hūor aeris et
g^o ē fluxibīlīor & diffīalīus ter
māblī & retēblī & mēmb⁹
ē aquatīus & q^o h^o q^o quāto mīlī
res fuerūt pulcrīores & melīor
cōplexīōib⁹ tūto cūcū patiūt
fluxū mēstruū. **1°** si forte nō
tū fluxū patiūt sicut senes
q^o m^o es ē fortīor calor dīgerēs
hūorē illū. **2°** nota ad hoc
q^o dīat q^o si aer esset porosus
q^o tūc esset bñ tūmāblī tūmō.
p³o illa cōsequēd⁹ pbat sicut dīc
densa est bñ tūmāblī p³o tūmō
sed aer si esset porosus esset
mīlī densībīlī g^o esset bñ ter
māblī g^o **1°** mōr p³ p³ p³ p³
cūcū cūcū p³ q^o de porosū ē
mīlī rārū & g^o ē bñ cōdensa
ble. **2°** sequēd⁹ līa dīat autē
Sicut autē ē q^o ē bene
hūc ē quātā p³ illī q^o alba
rū diffīnit quātā qualīatē
sīz sīatū & dīuīdīt q^o p³mo facit
h^o sed pōmē q^o dīa notāblīa ibī
Et nota p³mo d^o sicut dīat mō
ē q^o bñ ē tūmāblī tūmō p³o et
male tūmāblī tūmō alīeno et
h^o ē cōclusīo sexadecīa illū
tractatū & pbat sicut cōmplū
ter m^o līa q^o lapīdē & tīn & hōrē

sīatū sicut bñ tūmāblī tūmō p³o & male
tūmāblī tūmō alīeno. **2°** nota p³mo ad līa
hūc ē diffīnīō sīatū q^o sīatū ē bñ tūmā
ble tūmō p³o & male tūmāblī tūmō alīe
nō sicut lapīdē tīn & līgnū. **3°** nota
dīatū ē bñ tūmāblī tūmō p³o p³ h^o quā
p³tes bñ ad hēret sibi mūtū & nō diffīlī
ut & g^o p³ fīgūrā bñ & cōmūtāt p³o
sī male ē tūmāblī tūmō alīeno q^o p³tes
cūcū dīuīdīt diffīlīt aptē fīgūrē alī
cūcū alīus cōmūtāt sicut p³ ad cōpīen
tīam. **1°** si lapīdē ut alīquā alīa dīcū pō
nūt ad alīud quadrātē fīgūrē p³tes hōr
nō fūt quadrātē fīgūrē mīlī tūc mōg
nō labore. **2°** nota diffīnīōes sīatū
& hūidū sūt opposītī ut p³ sexto tōpīcō
sī sīatū & hūidū sūt opposītī ut p³ dīc
tū est q^o opposītōes diffīnīōes sūt op
posītē. **3°** nota q^o iste diffīnīō
nō sūt p³mo qualīatē nō sūt diffīnīōes
p³tes dīc sī sūt q^o dīa dīspōnēb⁹ q^o aīa
denā nō possūt diffīnīr diffīnīōe
p³tes dīa ut p³ cōmūtātōe p³ septīmo
mētaphīscīe. **2°** līa. **Et nota**

Et nota ut dīat aristotiles

1° Albus pōt notāblīa densīb⁹ quali
tatib⁹ p³mo & dīuīdīt m^o duo & sīdī q^o
pōmē duo notāblīa. **2°** nota ibī q^o dīa
p³mo d^o sicut. **Et nota ut d^o aristotiles**
hūidū est cāsa grossīcīe q^o dīat
grossīcīe hūorū. **2°** autē cāsa sub
tīlītātī q^o cōsīstītīe pūcīt subīlītātī
Et subīdīt sīdī notāblīa dīcēs **1°** nota
q^o ut d^o aristotiles p³mo qualīatē due
sūt actīue sīz calīdū frīgīdū & due p³tes
sūt sīz hūidū sīatū & dīat p³tes q^o
nō sūt adēo vīcīnītātī actīōib⁹ sicut
alīe due. **2°** Alīquī nō cōtīgēt optīa ge
nerācīe aquā nō īgne / ut cū elemētā
cōuenīūt ī frīgīdītātē mīlī g^o mīlī sīatū

tie & humidu aque est; actio & passio no con-
 gret nra gñat adhibem / gñatō em non
 fit nisi in habetibz cōtinuitate actōis et
 passiōis eodemmo intelligit de aere et
 de igne. **Sicut** alie due sūt calidū & fri-
 gidū dicūt actio non q̄ omo no sūt pas-
 sive / s; q̄ inq̄ sūt passive quā humidū et
 sicut / aliq̄ op aqua non fieret aer qui
 cōuenit & humidū nō gōtin ignis quāt q̄
 cōuenit in sicutate tū in sicutō. **Nota** pō
 an līam aut dicit q̄ humiditas ē causa
 grossitiei & sicutas ē causa sicutitatis
 subtilitatis & h̄ ē conclusio septuaginta &
 pbat̄ p effus / quia humiditas introducit
 grossitiam sicut p̄ in pignibz / sed sicutas
 subtilitatem sicut p̄ in caliditatibz.
no **Sed** nota ad illā līam q̄ nota ibi sūt
 m̄t conclusio octuaginta / calidū et frigi-
 dū sūt qualitates actiue humidū & sicutū
 sūt qualitates passiue. **illa** pbat̄ sicut sic
 calidū & humidū sūt debilitates actōis
 & humidū & sicutū sūt debilitates passiōis
 & conclusio ad cōsequēt tōz m̄b p̄ m̄līa
no **ad experientia** / **Tercio** nota ad līam q̄
 quibz dubitaret cōtin cōclusiōm / quia si
 est ignis / sequit̄ q̄ tūa nō possit gñari op
 igne nō cōfuso & q̄ aqua nō possit gñari
 in gōtin nō cōfuso s; h̄ cōsequēs falsū
 q̄ q̄libz elementū p̄t gñari op alio cō-
 sequēt pbat̄ / q̄ nūlla p̄t gñari gōm-
 brem nisi inter q̄ ē actio & passio nō
 ignis & tūa cōuenit in sicutate / s; diffe-
 rit in caliditate & frigiditate. **Si** gō
 ille qualitates solū sūt actiue & non
 passiue / gō ignis & tūa nō sūt actiua
 & passiua adhibem & p̄sequēs non
 p̄t gñari gōmbrem. **Sicut** ē de tūa
 & aqua illa cōuenit in frigiditate & diffe-
 rit in humiditate & sicutate & gō. **Humida-**
 tas & sicutas sūt solū qualitates
 passiue & nō actiue / tūa & aqua tūc

nō sūt adhibem actiua & passiua
 & p̄sequēs non gubnabūt gōm-
 brem. **Admullam** in p̄tūa alber-
 tus īspodit ī līa & dicit q̄ cali-
 dū & frigidū nō dicūt q̄ ē quā &
 lūatēs q̄ sūt passiue / s; quid
 plūa sūt actiue quā passiue
 & sic non p̄cedit in p̄tūa. **no**
 tū nota ad h̄ q̄ d̄ humiditas ē
 causa grossitiei & sicutas causa
 subtilitatis / s; h̄ ē effus r̄m sequē-
 t̄ q̄ tūa ē effus subtilior aere et
 aqua cōsequēs falsū & falsitas
 cōsequēs p̄z q̄ aqua est ī du-
 plo subtilior & aer ē ī cōtuplo
 subtilior / cōsequēt tū p̄z quā
 tūa ē sicutior quā aqua & aer
 ibi d̄ aquibz d̄ q̄ sicutas cū
 caliditate ē causa subtilitatis &
 sic ignis est subtilis & sicutas
 cū frigiditate ē causa grossi-
 tiei & sic tūa ē grossa / sicut
 humiditas cū caliditate est causa
 subtilitatis & sic aer ē subtilis
 & humiditas cū frigiditate est
 causa grossitiei & sic aqua est
 grossa. **Sequit̄** līa. **Et** quā

Et quia elementa

hic ē caput quatu illigat
 tatus & cōtinuat̄ sūt. **Sub** p̄-
 bertus determinat de p̄m̄b
 qualitatibz elementorū. **Hic** mō
 determinat de mō gñandi eleme-
 torū gōmbrem & dūdit̄ in du-
 as p̄tes / q̄ p̄mo op̄edit̄ utz
 elementa sūt gñata / tū non / **Sed**
 op̄edit̄ q̄ sūt gñata sūm̄p̄ / tū
 quō elementa sūt gñata gōmbi-
 rem p̄dū ibi post h̄. **Sicut** dū

Subdit inferendo correlatum dicitur inquit
 5° q^d elementa non sunt generata sed creata q^d
 concordat cu^m augustinus qui dicit q^d omnia
 elementa id est id est ob ptes mudi filie
 ata sunt in materia et forma. Nota primo
 an^{te} litteram dicitur fuisse opinio ptholomei
 q^d elementa sunt genera p motu celi q^d
 sub elementu^m cadentibus deorsu et sup^{er}
 illud cadit aqua et sup^{er} illud aer et su^{per}
 p^{er} illud subtilissim^{us} putat ignis. Secundo nota
 ita illa littera contra q^d obicit^{ur} q^d ibi
 tus imbat illam opinionem et sunt q^d ibi co
 clusio dicitur illi tractatus et est h^{ec} q^d ibi
 noⁿ sunt genera p motu celi et pbat^{ur} q^d ibi
 sic q^d 5° celi egresset^{ur} iⁿ aliud corpus ut
 iⁿ magnam mudam noⁿ p^{ot} dici q^d egress^{us} iⁿ
 matiam mudam q^d materia magna est
 munda. Si autem d^{icitur} q^d egress^{us} iⁿ aliud corp^{us}
 5° aliud corpus fuit sub elementis 5°
 elementa noⁿ sunt elementa q^d est p^{er} pbat^{ur}
 consequenter quia noⁿ sunt principia omⁿium
 corp^{or}um. Tercio nota ita illa littera q^d sic
 ostendit^{ur} q^d ibi pbat^{ur} q^d p^{ro}positum scilicet q^d ma
 teria p^{ro}stat munda p^{ro}ponat^{ur} q^d aer regat^{ur}
 iⁿ ignem corripedo n^{on} p^{ot} tunc corrup
 ta n^{on} igne materia p^{ro}stat munda et non
 si d^{icitur} q^d non habeo p^{ro}positum. Si autem
 d^{icitur} q^d sic 5° materia illa non esset iⁿ loco
 q^d nichil est iⁿ loco nisi corpus. Si 5° est
 iⁿ loco tunc est corpus et p^{ro}sequens noⁿ
 est munda. Si p^{ro}stat consequenter p^{ro} q^d si
 non esset iⁿ loco et noⁿ est iⁿ loco quare ignis
 forma fuit ignis fuit sibi coⁿducta iⁿ isto
 loco plus qua^m iⁿ alio. Quarto nota
 ita illa littera inquit 5° p^{ro}modu^m cor
 relatu^m iⁿ fert coⁿclu^{sio} iⁿ tentu^m et est con
 clusio dicitur p^{ri}ma elementa noⁿ sunt ge
 nerata sed creata illa pbat^{ur} p^{ro} p^{ro}posito
 scilicet augustinus ut p^{ro} iⁿ libro. Quinto nota
 q^d p^{ro}phylozophyca loquedo elementa noⁿ
 sunt generata n^{on} creata sed abetno fuerut
 una cu^m mudo et h^{ec} est iⁿ v^{er}o de locis spe

ris elementoru^m de h^{ec} l^{ittera} post h^{ec}
~~Post hoc sciendum~~

hic est p^{ro} p^{ri}ncipalis cap^{it}u
 et coⁿtinuat^{ur} sic p^{ro} Albertus
 pbat^{ur} q^d elementa non sunt
 generata a p^{ri}ncipio. Hic mo^do pbat^{ur}
 p^{ro} diffinit^{ur} g^{en}eratu^m et d^{icitur}
 q^d p^{ri}mo facit h^{ec} p^{ro} p^{ro}posito
 q^dda notabilia ibi et notanda
 q^dda d^{icitur} p^{ri}ma adhuc d^{icitur}
 p^{ri}mo ponit una divisione p^{ro}posito
 p^{ro}sequit^{ur} m^ultas divisiones p^{ro}posito
 ibi g^{en}eratu^m p^{ro}posito p^{ri}mo d^{icitur} sic
 post h^{ec} p^{ro} p^{ro}posito q^d d^{icitur} est g^{en}eratu^m
 scilicet g^{en}eratu^m p^{ro}posito et g^{en}eratu^m q^dda
 et p^{ro} p^{ro}posito quid p^{ro}posito est g^{en}eratu^m
 forme substantialis scilicet g^{en}eratu^m
 q^dda et p^{ro} p^{ro}posito quid est alteratio ut
 mutatio id est p^{ro} p^{ro}posito forme
 substantialis accidentalis. Subd^{icitur}
 unde g^{en}eratu^m p^{ro}posito p^{ot} diffinit^{ur}
 sic g^{en}eratu^m est matiam p^{ro} p^{ro}posito
 aut a forma substantiale et mo
 ueri iⁿ alia forma substantiale
 cu^m 5° oib^{us} p^{ro} p^{ro}posito fit acon
 trario ap^{er}t^{us} g^{en}eratu^m et corrup
 tio si mediantib^{us} coⁿtinuata
 ab^{us} p^{ri}maria qualitate et p^{ro} p^{ro}posito
 d^{icitur} inferendo correlatu^m unde
 est p^{ro} q^d materia est iⁿ genera
 et iⁿ corruptibilib^{us} quia si est
 generata h^{ec} est q^dda materia 5°
 materia haberet aliam matiam
 et sic iⁿferendu^m est p^{ro}cedere
 h^{ec} autem est falsu^m 5° materia non
 est generata sed creata. Nota p^{ri}mo
 ita littera d^{icitur} coⁿstat iⁿ hoc
 q^d q^dda est g^{en}eratu^m p^{ro}posito et que
 da p^{ro}posito quid g^{en}eratu^m p^{ro}posito
 est g^{en}eratu^m forme substantialis
 scilicet g^{en}eratu^m p^{ro}posito quid est g^{en}eratu^m

accidentalis non pmi sicut gñaco
hous d' gñaco smp⁹ ~~non pmi~~ sicut
gñaco albadmib d' gñaco smp⁹
no quid **Secundo** nota smp⁹ q d' i p^odo
de gñacōne gñacōm / queda vo-
cat gñaco smp⁹ quid / qda vocat
substantie sū smp⁹ / **Gñaco** sbe
smp⁹ qñ gñat substantia nobi⁹ or
pignoblior ut qñ gñat ignis
atq⁹ / **Si** gñaco smp⁹ smp⁹ qñ
d' qñ gñat ignoblior pignoblior
sicut qñ gñat tñ gñacōne **Tercio**
nota sicut e m gñacōne accidenta-
liū formatū / qñ qda gñaco for-
me accidentalis d' smp⁹ ~~qñ~~ qda
smp⁹ quid ~~qñ~~ pmi sicut qñ gñat
forma nobilior format⁹ qñm⁹
formali d' gñaco smp⁹ sicut qñ
gñat calidū qñ frigidū / qñ autē
eō u^o m⁹ formaliū format⁹
de formatōe tūc vocat gñaco
smp⁹ quid / sicut qñ gñat frigidū
tūc qñ caliditate **Quinto** nota
no aī illam līam **Unde** gñacū smp⁹
p^o sicut diffimū / **Gñacū** smp⁹ est qñ
spoliari matiam aliqua substantiali
a mutari ~~ad~~ aliam / **Hic** etia p^o d' s'
fimi gñacū smp⁹ quid qñ solum
qñ spoliari aliqua forma accide-
tali a moveri ad alia **Et** p^o sicut
diffimū gñaco smp⁹ e spolia-
matie de forma ignoblior et
motus ad forma nobiliore a gñacū
Secundo quid p^o sicut diffimū gñacū
smp⁹ quid e qñ spoliari matiam
forma nobiliore a moveri ad for-
ma ignobliore **Secundo** nota sicut
Quinto **no** diffimū sicut diffimū corrup-
tū qda e corrup- smp⁹ qñ
corruptū forma substantialis d'
forma nobiliore **Et** queda est

corruptū smp⁹ quid qñ corruptū forma acci-
dentalis ul forma ignoblior **Secundo** nota aī **no**
istā līam cū qñ qñ spoliato sicut acci-
dērio a gñaco e talis qñ spoliato qñ gñaco
sicut acci- dērio a matie gñaco elementorū
h' e matie cōtinuitatū pmiū quā
Secundo nota aī illā līam **Unde** etia p^o s'
ibi m⁹ sicut correlatū tale qñ qñ sequi-
qñ matia pmi e gēnta a m⁹ corruptib⁹
aī eēt gēnta esset gēnta qñ matia
cōsequē pbat⁹ qda⁹ / qñ gñaco est qñ
spoliato matie una forma aī dūto alia⁹
qñ matia est gēnta matia matie eēt
spoliato forma aī rēp^o forma s' flūib⁹
p^o qñ sicut matiam h' habet matiam
aī illā m⁹ alia matiam aī sicut p^o d' m⁹
finitū s' ille p^o cessus e p^o h⁹ b⁹ ut p^o s'
duodecimo metha e sequi līa

Nota differētia iter creare

Hic **Albicus** p^o sicut notabili⁹ aī dūdi⁹ **Secundo**
smp⁹ qñ p^o sicut duo qñ nobilia sicut ibi **no**
qñ gñaco pmi ad huc i duo p^o sicut p^o
nobilia sicut m⁹ sicut correlatū **Secundo**
dūdi p^o s' p^o s' sicut **Nota** dūdi m⁹ sicut
gñacū aī creare aī sicut / **Gñacū** e aliqñ
sicut qñ aliquo **Secundo** u^o e aliqñ sicut
qñm⁹ sicut u^o e que aduētiū⁹ **Sub**
dūdi qñ dūdi p^o qñ illa elementa facilius
transmutant⁹ aduētiū⁹ qñ dūdi i aliqua
qualite quā illa qñ i nullo cōueniunt / **Facili⁹**
eū e u^o e una quā duab⁹ ut tñ fa-
cilius transmutant⁹ maqua quā m⁹ aere
cōueniunt eū cū aqua m⁹ una qualitate
cū aere u^o m⁹ nlla ~~qñ~~ h' e qñ p^o d'
accipies m⁹ s' d' de gñacōe aī corrup-
tū qñ s' sicut dūdi aī cōueniunt aduētiū⁹
qñ **Secundo** u^o e corp⁹ transmutatū / qñ sicut
lūb e u^o quā nlla transmutatū **Secundo** **no**

distate in formales prout fil m
eodem materia et materia per aliquo
tpe prout materia de materia afor
ma illud autem in convenientibus est
quod illud quod sequitur falsitas
primi quod dicitur quod unus materia et actus
est fluitas sed per se de materia
quod materia nunquam separatur afor
ma et passionibus consequenter
quod dicitur et pono quod in materia per se ge
neret forma ignis per se de
quod in eodem materia corruptus for
matus ut non si sic habeo propo
sitionem quod generatio ignis est corruptio
aeris si non ut generatio motus ut in
aliquo materia per se corruptetur
sed non sequitur primum sed quod forma
aeris et ignis prout fil in eodem
materia si autem dicitur quod in aliquo
materia posterior corruptus generatio per se
toto tpe corruptus in medio
materia prout sub forma ignis
et sub forma aeris si autem dicitur
quod est ante hanc materia corruptus
capitulum illud materia in quo cor
rupta fuit et sic per se et per se
materia mediat tpe et illo tpe
materia prout materia quod est secundum in
convenientibus per se consequenter quod
in materia forma aeris corrupte
bat generatio per se materia non fuit et
in materia forma ignis aeris
corrupte bat generatio per se materia non
fuit et in materia forma ignis
primo generatio si autem autem hanc
materia non fuit generatio per se inter
medio materia per se et per se materia
materia non fuit in formata for
matus in forma aeris generatio per se
materia cum materia non sit aliqua in
forma inducta ut per se per se

Sed nota in illa littera unde quidem dicitur
quod per se quod generatio et corruptio sunt idem
secundum subiectum id est sunt una et eadem mu
tatio sed differunt secundum terminos quod terminus
generis generatio in quo est non esse ut non
prout sed terminus ad quem est esse et forma
et corruptio terminus in quo corruptio est per se
esse a forma et forma sed terminus ad quem
est non esse forme quod declaratur a se quod
eodem est una ab autem ad habere
et illas duas mutationes et corruptio ad he
beris ad autem sed terminus dicitur secundum terminos
in quo et ad quem sit eadem de generatio
et corruptio quod est una et eadem mutatio
sed dicitur in terminis nota quod per se diffi
cultates generatio et corruptio quod
generatio est prout res ut materia de non
esse in esse sicut mutatio non musica in
musica et generatio sed corruptio est prout
ab esse ad non esse id est mutatio materia
ab esse forme ad non esse sicut quod po
musica sit immusica Quamto nota in
illa littera dicitur quod generatio et corruptio
non sunt idem secundum subiectum sed dup
liciter uno quod sit idem quod generatio et quod
corruptio et hoc est unus alio modo quod non
sit eadem mutatio quod est generatio unus et
corruptio alius et hoc est secundum Quamto
nota in glossa quod ponit in littera generatio
unus est per se corruptio alius si ibi post
dicit posterioritate tpe secundum est quod
in una et eodem materia et generatio et
corruptio simpliciter sed per se post dicit postio
ritate non per se est unus quod natus corruptio
est per se generatio quod natus oportet primo for
ma corruptio corruptio ante quod for
matus generatio Sed nota quod generatio
substantialis capitulum dupli modo capitulum
generatio simpliciter id est generatio forme sub

qualitates de quatuor specie qualitat
~~in materia p3 septio physica~~
~~motus pbat qz rotunditas et angu~~
~~latus significat figuram~~ Opposi
tu inmut ~~albus~~ i huius ponit illas
qz ~~ut alias~~ pbi nota q al
teratio capz ~~imp~~ ~~mo~~ stete et
p3e et sic e m^t reales qualita
tes contrarias a mediis et sic
ad obiectione contrarij et ceteris
codicibus q i quirit ad eoditionem
ad alteratio ~~et sic~~ accipiendo altera
tionem e subiectu ad qualitatem
de tra spe qualitat ut p3 ~~sep~~
~~imo physica~~ et sic mutatio de
rotundo et angulato non e altera
tio ~~ut pbat~~ ~~imo~~ ~~alio~~ alteratio pui
lunge et sic mutatio q licet p q
subiectu vixit alia de nouatione
p3 vocari alteratio et mutatio
de rotundo i angulato p3 dicit al
teratio Sequit huius

Differet autem alteratio

hic e scdm p3 illi p3e i qua
albus ponit dicit m^t altera
tio et g^rationem ~~imp~~ ~~con~~ et dicit sic
Differet alteratio a g^ratione q
i alteratione e mutatio de quali
tati accidentali ad qualitatem
accidentalem ~~in g^ratione~~ e mutatio
de forma substantiali ad substan
tialem Subdit qz i alteratione
nate est manet idem subiectu
sensibile ~~in g^ratione~~ ubi non sed
scdm totu sit transmutatio et p3
ut subiectu sensibile dicit ppter
mutatam p^mam q licet maneat
eod eadem in g^ratione in p^m
q talis no e sensibilis p^mo
nota ~~solu~~ ~~sunt~~ ~~conclusio~~ dicit

~~ima quatuor~~ ~~h~~ Alteratio et g^ratio ~~imp~~
differut pbat p^mo qz scdm ille muta
tiones differut quoz eim aquibz et ad
quos differut g^ratio et alteratio p3 h3
~~modi et~~ ~~maior~~ ~~nota~~ qz dicitur mo
tus pui adu^ritate eimoz ad quos
~~maior~~ p3 in l^r qz eim ad que altera
tio e qualitas accidentalis p^mo eim
ad q g^rationis e forma substantialis
Sed nota an illa l^r qz in altera
tio ~~sunt~~ ~~maior~~ p^mo p^mo ~~conclusio~~ h3
Ille mutationes differut quoz p^mo
differut ~~altera~~ ~~et g^ratio~~ ~~imp~~ ~~sunt~~ ~~h3~~
~~et~~ ~~maior~~ p3 qz ad unitate motus re
quirit unitas substantie ~~maior~~ p3 in l^r
qz in altera^rione manet idem subiectu
ad et p3 p3 in g^ratione ~~imp~~ ~~no~~ manet
qz e idem subiectu g^rationis et altera
tio ~~com~~ ~~ter~~ nota qz illa r^rone p3 q
mutationes differut ~~imo~~ p^mo p^mo ter
mos ad quos h3 p3 in p^mo r^rone
Alio mo distinguit p^mo subiecta h3 p3
i scdm r^rone ~~Quarto~~ nota qz i g^ratione
sunt ~~imp~~ ~~non~~ maneat idem subiectu
sensibile h3 p3 qz magis est sensibile
nisi p formas accidentales qz acciden
talia p se sunt sensibilia ut p3 p^mo de
ad qz forme accidentales no p^mo ee
a matia nisi mediate forma substantiali
q corrupta forma substantiali no manet
illa accidentia et p consequens subiectu
no manet sensibile ~~Qualitatem~~ autem
licet fiat transmutatio i uno accidente in
ad huc plura manet r^rone quoz sub
iectu est sensibile ~~Quinto~~ nota an l^r qz
Subiectu sensibile dicit qbi ut dicit
q matia p^mo huius manet eadem p^mo
substantia in g^ratione q in corrupto in
subiectu disposicionibz manet et g^ratio
est sensibilis in quatuor est subiectu for

me quādoque qz e est i pura potētia & non
qualificat. aliqua qualitate ratione cui sit
sensibilis. Sexto nota dubitatur hic ut pignora
concre simpliciter nunciat subiectu simpliciter et
augur qz sic qz m gūcone elemētorū op
mūcon qz habet symbolicū manet qualitas
symbola & illa ē sensibilis i rōsequē
tenet aut p pma pte p3 p dēis & p3
pda pte p3 quia qualitas pme fuit ob
iectu sensus tactus. Oppositū d. m lra
bi duo qz lra d3 intelligi qz subiectu no
sensibile ratione aliter qz sit qualitas
illius qz ē corruptū & p hē p3 ad rationem
quia licet qualitas symbola manet in
pda non manet qualitas eiusde subiecti
qz pignora & ardens genti. Sequitur
Sequitur de augmentacione
hic & tū p3 illius capli quia & cōmū
sic quibz Albertus determinat de una spē
motus s3 de alteracione hic determinat de
alia spē s3 de augmentacione & diminutione
& dūdi qz pmo diffinit augmentacionem
& diminutionem pda ponit qda notabilia
in augmentacione & diminutione. Sed ibi et
nota qz augmentu pmo d. sic. Sequitur
de augmentacione & diminutione. Augmentu
sic solz diffinitur. Augmentu est de maiore
quantitate in maiore. Diminutio est motu
de maiore quantitate in maiorem. Nota
pmo ita lram ut dicit postqua dictu
est s3 de alteracione dūdi & de pda
spē s3 de augmentacione & diminutione
& subdu diffinitionem aug augmentacionis
& est hē qz augmentu ē motus dūdi
quantitate ad maiorem s3 diminutio est
de maiore quantitate ad maiorem & ille d.
ffinitiones sū sufficientes qz cōponuntur
pignora & dūdi pignora. Indiffinitio autē
augmentu ponit ly motus p gūe sed
hē totū de maiore quantitate in maiorem
loco dūdi & p hē differt augmentu ab obz

alijs spēbus motus ut sic p3 de
diffinitione diminutionis. Sedo nota
nota dubitatur hic quādo Albertus
dicit hic qz augmentu & diminutio
sunt motus & p3 dūdi qz alter
ratio esset mutatio. Ibi p3 qz ratio
illius est qz ab augmentu & di
minutio ē successiva & qz ab al
teracione motus ē. S3 nō ab altera
tione motus ul successiva. S3 qda
alteracio est subiectu sicut altera
tio m qualitatibz de pma spē qz
& g. dūdi qz ab alteracione est
mutatio. Tercio nota qz augme
tacio & diminutio sumuntur dupl.
dūdi p3 & sic solz ē m rābus
Alio sumuntur longe & m p3 &
sic est m mātā dupl. augeri et
minui s3 ille diffinitiones cō
venit utqz augmentu & dimi
nutioni. Sequitur lra

Augmentu & augmentas

hic Albertus ponit nōble ita
augmentu & diminutionem & dūdi
itēb qz pmo facit hē pda
augmentu & diminutionem esse
motus. Ito pbat augmentacionem
& diminutionem differre ab alte
racione. pda ibi qz autē augme
tacio sit motus. Ito ibi differt
autē pmo d. sic qz augmentu
augmentas necesse ē esse filia
& dūsa. Filia quādo i mātā
dūsa sū cōtina i formis et
mātā est qz agēcia & pācia
ad mūcon nō ē ad mūcon
esse dūsa & filia. Augmentas
autē & augmentu agut & pā
ciunt. Nota pmo ita lram qz
qda hē habet qz augmentas

hic determinat de terra spe scilicet de loco
mutacione et dividit quia primo diffini-
motu localem secundo dividit eum
ibi et talis motus est primo dicit
sic sequitur de loco mutacione
mutacio loci est motus de uno lo-
co in alium subdit dividendo eum
duos quia est motus scilicet violentus
naturalis vel artificialis de quibus dictum
est superius in primo tractatu. Nota
primo contra litteram diffinitio motus
localis est hic motus localis est
motus de uno loco ad alium et
illa diffinitio est sufficiens quia ibi est
genus et dicitur sufficiens distinguitur
diffinitio ab aliis suis generibus quia
ibi ponitur motus tanquam genus
et hic totum de loco ad locum tanquam
dicitur. Secundo nota quod motus dicitur
adubi quia in motu locali mobile
continue acquirit novum et novum ubi
Tercio nota quod motus localis dicitur
primo omni motui et maxime motui
localis celi ut patet in octavo philosophorum
Quarto nota quod est motus lo-
calis quidem naturalis quod violentus
quidem artificialis et de illis speciebus
dictum est in primo tractatu. Sed di-
ces tu none est motus celi motus
localis quia non continetur sub aliquo
speciei speciei celi. Dico quod sic quia
educitur ad motum naturalem prout natura
distinguitur contra violentum sequitur

Transcursus est in die

hic est capitulum ultimum illius tractatus
et continetur sic. Iste albertus de
elementis de generatione elementorum
et de speciebus motus. Hic modo
determinat de motu elementorum
et dividit in duos partes quia primo

determinat de casu qui est necessarius ad
mixtionem secundo determinat de mixtione
secundo ibi sequitur de motu primo ad hoc
dividit quia primo ponit unam distinctionem
de tactu secundo eligit meliorem hanc mixtionem
secundo ibi tactus primo dicitur sic. Transcursus
est et dicitur de mixtione ut patet in littera.
Nota primo contra litteram ut dicitur post hoc
dicitur et transcursus de mixtione quia
tactus necessarius est ad mixtionem quod
dicitur est de tactu et hic est conclusio
octagesima secunda illius tractatus. Tactus
est necessarius ad mixtionem probatur illud
est necessarium ad mixtionem in quo mixtio
non potest esse tactus est huiusmodi et maior
nota quod mixtio non potest esse nisi sit
esse actus et passus scilicet actus et passio
sit per tactum ut patet in primo de generatione
Secundo nota quod tactus dicitur per hoc. Secundo tactus
in ceteris et hic est applicatio dictarum specierum
metaphysice secundum similitudinem id est duorum
corporum secundum superficies in medio de-
terminando dicitur tactus metaphysice secundum
similitudinem et sic dicimus quod aliqua res
tangit ceteram nobis et non tangimus eam
Tercio dicitur tactus in ceteris et sic di-
citur se tangere parte continue quod complentur
ad communem terminum sicut dicitur quod partes li-
nee tangunt se in puncto et hic est quod dicitur
aristoteles in secundo philosophorum quod mixtio
puncto ut tangit. Tercio nota quod tactus
primo modo dictus est tactus proprie dictus
et ille est necessarius ad mixtionem quia
est necessarius ad actum et passionem et
diffinitur sic. Tactus est applicatio duorum
superficierum in medio scilicet quod actus et
passio operentur se sic tangere quia si dicitur
actus et passio aliqua corporis celestis in quibus

m^ofiabz optet ut corpus celeste p^{mo} agat in
 ignem ut ignis ultius agat in aerem & sic
 consequenter p^o tractu. **Quanto nota ita hanc**
unde d^r q^d actus **ibi ut dicit q^d gradus**
 e causa ad aptas m^obia actus & passio
 ad agendum & patendum. **Sz lux e causa ad**
 aptas calorem aduendum licet em calor sit
 obiectu usus cu no pt actu uide dya
 phano no illuato & go lux habilitat colo
 rem ad monendum usum sicut etia licet cali
 du & frigidu sit actua & passua non
 in p^ote actu age & pati nisi se contigat.
Quanto nota dubitat ut p^o tractus sit neces
 sarius ad actum & ad passionem & uidetur
 q^d non m^olia sit passio actua q^d tagit
 sua passua go h^o p^o tractus ~~consequenter~~ tenet
~~ut p^o q^d superior agat~~ illa m^o fia
 & in no tagit ea. **Sicut admodum attribut**
 f^o & in no tagit f^o & sic de alijs m^olis
 in oppositu e. **Ad q^d dicit q^d dup^o e actus**
 q^d e p^ote d^r q^d e m^ote contraria & in qua
 ages i^o patit & ad talem actum & passionem
 necessarius est tactus. **Alia e actio m^olia**
 p^ote & e ubi passio no contraria ageti
 n^o ages i^o patit & ad illa actum no i^o quirit
 tactus & talis actio superior illa superior
 sz de admittit d^r q^d aliter m^olia & sic
 mediante medio agat p^o tractu & sic p^o
 p^o tractum ad ducta. **Sequit^r hanc**

Sequit^r de mixtione Et nota q^d

hic e p^oda p^o illius capli & contrarietate
 sic p^oda p^o illius determinat de tactu q^d
 i^o quirit admixtionem. **Hic m^o determinat de**
 ipa mixtione & diuidit^r in duas p^otes
 q^d p^omo facit h^o p^oda p^ont d^r m^ote co
 positum confusum & mixtum. **Sed re**
 mouet unu dubiu p^oda ibi diuiditur
 ante elementa p^oma adhuc diuidit^r q^d
 p^omo facit h^o q^d dicit e p^oda m^ote q^don
 correlata p^oda ibi unde p^o p^oma adhuc
 diuidit^r p^omo facit h^o p^oda p^ont unu

noble ibi & nota p^omo d^r p^oda p^oda
 de mixtione. **Subdit^r et nota q^d dup^o**
 e mixto q^don est ad sensu & m^ote
 q^don e q^don o^oden m^ote cu f^ou
 m^ote & illa q^don uidet^r esse m^ote
 co & non e alia p^oda veritatem
 & illa diffinit aristoteles i^o p^omo
 de g^one & corruptione. **mixto**
 e m^ote aliterum uno. **Et sub**
 dit ponendo notabile dices. **Et no**
 q^d oia q^d sit m^ote optet esse
 agere & pati. **agere m^ote q^d di**
 uidit^r. **Subdit m^ote q^don correlata**
 du p^o q^d ea q^d no h^o contrarietate
 non sit m^ote. **Subdit m^ote**
 do p^oda correlata p^oda q^d e
 lem^ota p^ont m^ote & facit gose
 unu aliquid q^don q^don elementu
 e contrariu alteri. **Nota p^omo**
 ita hanc ut dicit q^d dup^o est
 mixto q^don e mixto m^ote d^r
 & illa e q^don m^ote o^oden cu f^ou
 m^ote & ipa vocat^r mixto ad sensu
 q^d illa m^ote manet saluata
 & p^ont d^r p^ont quid sit
 unu & quid i^o liqu. **Alia e mixto**
 q^don d^r & illa diffinit m^ote p^o
 de g^one sic q^d e m^ote
 aliterum uno. **Sed nota ita illa**
 hanc & nota q^d p^ont unu codi
 com m^ote & est q^d oia m^ote
 p^oda debet esse actua & passua
 admixtionem. **Ad q^d est q^d optet**
 q^d m^ote diuidat se mutuo
 & diuidant^r sz diuidere & diuidi
 e age & pati. **Tercio nota ita**
 illa hanc unde p^o p^o m^ote cor
 relata & e conclusio non age p^o
 p^oda q^don no habet contrarietate
 tem no sit actua & passua
 admixtionem p^ont sit q^don no

sunt actia et passiva non sunt misablia
si quicquid non habet contrarietate non
sunt actia et passiva in maiore nota
ex hoc maiore per quod actia et passiva
sunt contraria. **Quanto nota** ita illa
littera per eandem ibi inest aliud cor
relativum et est conclusio inest illius
tractatus. **Elementa** sunt admixta
mixta et quare esse unum mixtum
differebunt misablia. Illa probatur
quicquid habet contrarietate et sunt
actia et passiva admixta et illa
sunt admixta mixta. **Elementa** sunt
hinc in maiore nota ex hoc maiore
per quod probatur. **Quanto nota** pro
bat quod mixta et misablia alia
tota uno. **Dubium** utrum misablia
maneat in mixto et sunt mixta opio
nes et rationes hinc inde quas
causa brevitatis relinquere si brevit
dico quod elementa non videntur nec
formaliter. **Pro** formaliter hoc per quod
tunc esset compositum et non mixtum et
eandem non videntur. **Pro** quod sicut mix
tum est aliud species qua fuerit
misablia sic et eius qualitates sunt
aliud species. **Si** mixtum sit fit quod cor
ruptis elementis mixtis insulatur
unum tunc differebunt species abutroque
misablia et hoc vocatur mixtum et sic
non maneat misablia si corruptum
est illa pro diffinitio mixtum dicitur
sic intelligi quod mixtum est quicquid
unum mixtum ex misablia quare
aliter et corruptis et illa ex dicit
causam ordinis id est per misabi
lia aliter. **Sequitur** littera

Dividit aut elementa

Hic aliter innotet unum dubium
et dividit quod primo fit hoc secundo pot
est una proprietatem mixtum ibi pro

nota primo dicitur. **Dividit** aut elementa
in mixtum non usque ad mixtum misablia.
Omne corpus est divisibile sed ad quosda
mixta pertinet anima determinata. **Si** usque
ad mixtum secundum speciem. **Subdit** ponendo pro
tate mixtum ibi. **Item** nota quod proprietatem
mixti est quod quilibet pars mixti et dicitur esse
homogenea id est debet esse eiusdem
speciei cum suo toto quod si aliud esset non
esset mixtum secundum veritatem. **Nota** primo
ex quo probatur dicitur quod misablia debet di
vidi in mixtum et insolui et quod aliquis du
bitaret utrum debet dividi ad mixtum misabi
lia. **Ad hoc** respondetur quod non quod nullum corpus
est insolubile ad mixtum misablia etiam tunc illud
mixtum corporeum esset compositum ex illis
in divisibilibus quod est falsum. **Sed** nota dicitur
quod debet dividi respondetur mixtum quod
debet dividi in minutissimas partes deter
minatas secundum speciem quod si aliud divider
ret non retineat illam speciem et sic aut
totales in primo physico creditur mixtum
carnerum secundum speciem non secundum qualitatem.
Tercio nota ita illa littera. **Item** nota
ibi ponit proprietatem mixti et est illa quod
quilibet pars mixti dicitur esse homogenea id
est eiusdem speciei cum toto sicut quilibet
pars cruris est cruris et quilibet pars ossis est
os et sic de aliis. **Quod** tunc non est mixtum
secundum veritatem et hoc dicitur aristoteles in primo
designacione quod quilibet pars mixti debet esse
mixta. **Quanto** nota dicitur tu tu homo
et unum mixtum et tu non quilibet pars hominis
est homogenea cum toto videtur hoc esse
falsum. **Dico** quod hoc non est unum mixtum sed
compositum ex partibus mixtis sicut ex carne
et osse et sic de aliis. **Quanto** nota quod
pertinet elementum conclusio inest prima ele
menta in mixtum non dividit ad mixtum
misablia probatur. **Nullum** corpus est divisi

ble in diuisibilia elementa sunt corpora
maior nota qd primo de generatione
desse. Secundo nota qd illa pte lre sunt
conclusio tgeia pda qlibz ps mixti d
esse homogenea cu toto pbat qd si no
tuc no esset mixtu pda vitatem Seq²
Et nota differena inter
hic e ultra ps illius capli quia albertus
ponit differenciam int coposicionem confusioem
a mixtionem a dicitur sic Et nota dnam inter
coposicionem confusioem mixtionem a subdit Co
posicio est qu utraqz coposicionis manet
in sua utute a ponit ps mixtu ad prem
sicut qu ponit oideu cu frumeto Subd²
confusio no e qu no pportione ututes a
trahit ad spem a tuc ~~quilogat dices~~
q de elementis dca sufficiat Nota po
ita lram ut pone dnam int coposicionem co
fusione a mixtionem a e h. Et coposicio est
qu coponit ples quatu qlibz retinet
sua utute a sua forma sicut qu misce
oideu cu itico tuc ponit oideu gramu
cu gramu itici a th qlibet retinet sua
forma a sua ututem Sz confusio est qu
illa q coponit no habet debita pportioem
admixtionem ut sunt acta a passiva a qres
aliqua no i pulsat aliqua noua spes
ul noua forma a h. intelligit auctor cu
dicit a no trahit ad noua spem id est
inde non pducit noua spes ubi gra
caput unu cu aqua sub eadem qua
tute a confudit illa no retinet suas
ututes qz h. pt dici unu ut pt dici
aqua sz e qda confusio q th no e alia
spes ab ipis confusis Sz mixtio est
qu ututes misablu sunt pportione
a trahit ad spem id e pducit unu
tunc alius spei amissibilibz sicut u
tutes elementis sunt admixtionem ppor
tionem qz elementa sunt actua a passiva

admixtionem acta autem sit qd ita q
potione agelis ad passionem a tra
hit ad spem quia quib corrupt
grat unu mixtu alius spei id
p mixtionem speibus mixtionem Sz ~~no~~
tudo nota qd ita eliat conclusio
tgeia tda a ultra illius tracta
tus sz her. Coposicio confusio
mixtio differunt pbat illa diffe
rent quor de pportione differunt
illa sunt h. mo. i. f. maior nota qd
tunc mixtio p mixtionem Sz ~~no~~
q tuc epilogat mixtionem a p a f
finit summa tractatus tcy a sic e fi
Explicit dca sup tunc tractatu
summe naturalis a mixtionem dca sup
quantu tractatu illius summe
qui tractatus correspondet quor
libris methaphisicorum

Inquit qdus libez de elementis

Dato de cor
pore mobi

**h i simplici ducedu
e tunc de corpore it**

Hic e tractatus quartus illius libri
a cdmuat sic qdus Albertus de
tmdut de corpore mobili quib
corruptibili simpliciter hic no de
tmdut de quiblibz a corruptibili

libus mixtis et mixtis ~~et dicitur~~ in p^{ri}ma
capitula scilicet q^{uod} ipse de pluribus determinat
bit et illa capitula patet in legendo
q^{uod} p^{ri}mo ~~capitulum dicitur~~ in tres p^{ar}tes
p^{ri}mo p^{ri}mitur in totum suum sed ope
quit^{ur} ponendo una distictionem de compo
sitis et mixtis ~~et colligit illa~~
q^{uod} dicitur in illo capitulo sed ibi de
quibus p^{ri}mo notandum ~~et ibi sic igitur~~
elementis et p^{ri}mo d^{icitur} sic dicto
de compe mobili g^{en}erali et simplicia
dicendum est nunc de compe g^{en}erali
mobili composito su^o de elementis
no Nota p^{ri}mo c^{on}tra l^{it}eram v^{er}o dicit^{ur} q^{uod}
in p^{re}cedenti tractatu dictu^m est de ente
mobili g^{en}erali et corruptibili simp^{li}citer
dicendu^m est nunc in illo tractatu de cor
pe mobili g^{en}erali corruptibili con
posito su^o mixto sicut de elementis
~~et p^{ri}mo p^{ri}mo~~ ordo illius tractatus ad
p^{re}cedentem q^{uod} simp^{li}citer p^{re}cedit con
posito sic tractatus de simplicia
p^{re}cedit tractatu de composito p^{er} 3
ecce ordo d^{ic}endor^{um} q^{uod} v^{er}o hic
no dicit^{ur} de elementis **S**ed nota q^{uod}
causa illius ordinis est q^{uod} tracta
tus illius libri ordinat^{ur} correspo
det libris magne p^{ar}tis n^{at}u
acq^{ui}sitalis Sicut g^o aristoteles or
dinavit libru^m de g^{en}eratione in libris
meteoru^m Sic tractatu^m p^{re}cedes q^{uod}
corresponde^t libro de g^{en}eratione or
dinat^{ur} in istu^m q^{uod} ille correspondet
libro meteoru^m Illa ecce cau
sa q^{uod} de g^{en}eracione p^{ar} est spectat^{ur}
sicut p^{ri}us dictu^m est **E**t q^{uod} scia
tractatus p^{ri}mi q^{uod} est de ente mo
bili adubi t^{em}p^{or}e g^{en}eracione q^{uod} scia
adubi et ad forma^m simp^{li}citer q^{uod} tracta
tus it^{em} tractatu^m et scia de ente
g^{en}erali et corruptibili simplicia est.

por q̄ sua de ente mobili graduabili & corrup-
 tibili composito q̄ tractat̄ in h̄ tractatu go
 debito ordine p̄m̄ tractat̄ p̄cedit scdm̄
 & p̄dus r̄m̄ & r̄m̄ m̄. **T**ercio nota
 q̄ m̄ p̄ssiones meteoroloyce de quibus hic
 det̄at̄ cuiusmodi sūt grado m̄o & s̄ila
 nō sūt simplicia elementa s̄ sūt m̄p̄ta
 & ḡant̄ p̄p̄oribz qui sūt r̄soluti q̄
 aqua & tra ut patebit. **Q**uarto nota q̄
 q̄dā sūt m̄p̄ta p̄f̄a & q̄dam m̄p̄f̄a
 m̄p̄ta p̄f̄a sūt. **M**̄p̄ta m̄ta de quibz
 t̄m̄at̄ in sequenti tractatu & in libro de
 animalibz & vegetabilibz & plantis. **S**z m̄p̄ta
 i p̄f̄a sūt duplicia q̄dā sūt m̄p̄f̄a et
 q̄dā m̄p̄f̄a. **M**̄p̄f̄a sūt ut m̄m̄ta
 sicut sūt metalla aurū & argentū &
 & illa nō cito r̄soluūt̄ in ista in quibz sūt
 ḡenta. **S**z m̄p̄ta m̄p̄f̄a sūt in p̄ssio-
 nes meteoroloyce cuiusmodi sūt m̄o grado
 & illi c̄m̄ r̄soluūt̄. **Q**uinto nota nob̄
 videm̄ m̄ltas m̄uabiles effectos cōtingē
 in aere q̄m̄ p̄ssionibz meteoroloycis sicut
 aliqui comit̄s p̄cutit & f̄ndit̄ alii
 gladiū & nō ledit̄ vaginā. **I**nf̄icit̄ h̄or̄
 & non apparet in eo lesio & sic de alijs ef-
 fectibz m̄uabilibus & q̄ m̄m̄ de illis
 effectibz iueſtigam̄ causas s̄as p̄p̄o
 q̄ p̄t̄ am̄ari m̄ceperūt antiqui p̄do-
 res in egypto phylozophari ut p̄ p̄mo
 metaphysice & ḡo in isto tractatu alberti
 iueſtigat̄ causas istor̄ effectū m̄m̄
 bilū. **S**equit̄ l̄ra de quibz p̄mo

hic e[st] s[e]c[un]da p[ar]te p[ri]ncipalis illius capli erat
tutus quanti in qua Albertus exsequit[ur]
m[er]itu suu[m] ~~et d[ic]it~~ illa p[ar]te in quib[us] p[ar]tes
~~ip[s]a~~ p[ar]te de t[er]minat de mixtis p[ri]ma
mixt[ur]is / s[e]c[un]do de t[er]minat de mixtis s[e]c[un]do
mixt[ur]is ul[tra] co[m]posi[t]io[n]ib[us] / ~~et d[ic]it~~ q[uo]d s[un]t
mixta e[ss]e mixt[ur]is quanto ostendit q[uo]d

sunt quate mixtura et quate q sunt mixtura quate
te mixtura / **secundo** p^o ibi qui cum eleuet
sup^{er} t^{er}ra / **tercio** ibi sunt autem quate elementa
quate ibi et q^{uod} vapores quate ibi et h^{oc} ibi
autem **primo** d^{icitur} sic **supple** ex quo hic d^{icitur}
e de elementis **primo** Notandum e q^{uod}
quate sunt elementa p^{rimo} compositionis sicut
vapores soluti in aqua et t^{er}ra et p^{er} calore
sunt manet clausus in visceribus t^{er}re sicut
eleuet^{ur} in aere plus et minus iuxta t^{em}p^{us} m^{odum}
h^{oc} autem aeris **unde** q^{uod} etiam causat^{ur} ab ipso
d^{icitur} passiones sicut in passionibus aeris
Nota p^{rimo} ad l^{ibrum} m^{et}eo alberti est h^{oc}
q^{uod} t^{em}p^{us} e gradus mixtura quate cum sunt
mixtura p^{rimo} mixtura et quate sunt mixtura
sede mixtura et sic illa d^{icitur} simpliciter
ex quibus illa m^{ixtura} d^{icitur} elementa **secundo**
nota q^{uod} ut d^{icitur} q^{uod} vapor sit elementu
p^{rimo} mixtura q^{uod} soluit^{ur} immediate
ab aere et t^{er}ra ut aqua et p^{er} p^{rimo} error
quorundam aliquorum qui dixerunt q^{uod} vapor
est elementu fluitans p^{er} q^{uod} e elementu
p^{er} albu m^{ixtura} **tercio** nota d^{icitur} notat^{ur}
p^{er} t^{er}ra et aqua ad denotandu q^{uod} illa duo
elementa aqua et t^{er}ra solum sunt vaporabilia
et non aer ut ignis et h^{oc} p^{er} q^{uod} ois vapor
e grossior aere ut ignis et subtilior t^{er}ra et
aqua solutu et sic d^{icitur} esse subtilius illo
ex quo sequit^{ur} soluit^{ur} q^{uod} p^{er} q^{uod} p^{er} aere
ut igne non soluit^{ur} vapor / q^{uod} ois va
por e grossior illis **Quarto** nota d^{icitur}
solutu p^{er} calore solis p^{er} h^{oc} agit effiac
tem solut^{ur} vaporis h^{oc} e calor solis
q^{uod} d^{icitur} tu m^{ixtura} etiam alij planete p^{er}
solue^{re} et eleuare vapores d^{icitur} q^{uod} sic v^{er}
mo maris et alij planete soluit^{ur} et ele
uat vapores / s^{ed} t^{em}p^{us} non tot ut t^{er}ra p^{er}
sol et q^{uod} p^{rimo} palat^{ur} attribuit^{ur} soli p^{er} p^{er}cell^{ur}
ad q^{uod} sol maior et calidior e alijs **Quinto**
nota q^{uod} sol e aliqui e ita debilis

q^{uod} non p^{ot} eleuare vapores sed
in p^{ot} solue^{re} eum et t^uc manet
in clausis in visceribus t^{er}re et p^{er} eo
g^{er}ant^{ur} metalla et sunt t^{er}re motus
et h^{oc} agit ibi eum d^{icitur} sicut manet
in clausis in visceribus t^{er}re **Aliqu**
autem e ita fortis q^{uod} sufficit eum
h^{oc} eum eleuare et h^{oc} d^{icitur} modo
aliqui eleuat eum alius q^{uod} est
fortior utitur / sol aliqui eleuat
eum m^{ixtura} alte et sicut h^{oc} d^{icitur} g^{er}ant^{ur}
t^{em}p^{us} m^{ixtura} tota id est sicut aere
vis d^{icitur} m^{ixtura} p^{er}tes que
vocat^{ur} m^{ixtura} / p^{rimo} m^{ixtura}
e p^{er} aeris m^{ixtura} p^{er} t^{er}ra et
vocat^{ur} m^{ixtura} regio aeris et ad
ipm eleuat^{ur} vapor qu^{od} utitur solis
e debilis et ibi g^{er}ant^{ur} alique
ip^{er}ssiones sicut p^{er}uina rob et
nebula **Aliqu** autem qu^{od} utitur so
lis e fortior et eleuat vaporem
ad mediu p^{er} aeris q^{uod} vocat^{ur}
regio aeris et mediu m^{ixtura}
et ibi g^{er}ant^{ur} m^{ixtura} frigide
sicut g^{er}ant^{ur} m^{ixtura} **Aliqu** autem
utitur solis e fortiss^{us} et t^uc eleuat
vaporem ad sup^{er}ma p^{er} aeris q^{uod} vocat^{ur}
regio sup^{er}ma et ibi g^{er}ant^{ur} m^{ixtura}
nec igne et calide / cuiusmodi sunt
comete et q^{uod} sicut d^{icitur} autem g^{er}ant^{ur}
adus illor d^{icitur} m^{ixtura} et h^{oc}
agit albertus ad d^{icitur} sicut eleuat^{ur}
in aere plus sicut m^{ixtura} **Nota** t^{em}p^{us}
m^{ixtura} aeris **Sexto** nota sicut
albertu sup^{er} p^{rimo} m^{ixtura} d^{icitur}
e vapor quide e calidus et h^{oc} d^{icitur}
et ille p^{er} vocat^{ur} vapor **Aliu**
e calidus et sicut et ille p^{er} no
cat^{ur} palato / sicut ibide d^{icitur} q^{uod}
ois vapor p^{er} e frigidus / et ita
est quia soluit^{ur} ab elementis sicut

gido pua aqua ut tñ sed accide
taliē calefit pūitatem solis. **Sec**
no tio nota Albertus tagit m lñ
duplē causa m pssionē meteloy
calad sz causam matialem que
ē vapor a causam efficietē q
ē calor solis a etia locū gñā
comē qz tñ mēsticiū aeris
no Octauo nota dubitat utp vapor
solū isoluē qz aqua ut solū q
tñ a videt qz nō qz si sic fie
ret aliqz elementū mnotū qz
vno elemento dñs falsū cōsequē
tenet dese. **Oppositū** pñ i lñ
ibi dicit qz pñā pñā nō isoluē
vapor nē aqua sed qz aqua mmo
ta ut tñ mnotū qualis est hū
apud nob a hē satis pbat vñō
Sequit. lñ Qui em vapor

Qui em vapor ele

hic Albertus ostendit qz sūt ele
mēta sēdē mnotōm a dūdit
qz pñō facit hē sēdē imouet
dubū ibi elementoy pñō dicit
sic Qui em suple vapor eleuē
sup tñ pñm a corū qz sūt m
aere sēdē dñsa mēstia sicut
sūt comete cometa fulgura
chorusaco nubes pluuia gñdo
mō pñina rob qui uō m visce
ribz tñ manet nē calefacit
fontes m hyeme nē etia est
pñcipū tñ motus qz gñant
corpa mnotū sicut sulphur qz
cuqz cōbustione sūt tēme id est
balnea calida lapis vñū arge
tū qz ē pñcipū omī metallorū
sicut sūt plūbi stannū es aurū
cū cuprū argetū a aurū Subdit

imouedo dubū dicit. **Electū** autē nō
ē smp metallo qz quidē sit abante et
nā quāc a nā melius ē a illa sūt elemta
sēdē cōposicōm. **Nota** pñō dñ lñm ut
dicit qz m pssiones meteloyce qz mñant
m lñ a qz gñant m aere sūt mnotū sēdē
cōposicōm a mēstia pura metalla a
sulphur a argetū vñū sūt mnotū sēdē
cōposicōm. **vñō** est qz illa sūt plūb
altera quā vapores qz m medietē
sūt qz vapores qz sūt mēstia pñe
mnotōm. **Sēdō** nota pñō dñū est
ab Alberto qz vapor p calorem solis ele
uetur m aerem a tñ gñant qz cō m
pssiones qz sūt m aere sicut comete
a cometa a sic qz mñant m lñ aliqz
autē manet m dñsa m visceribz tñ
a tñ gñat qz motus tñ a mēstia
a metalla sicut ē aurū a argetū a illa
qz mñant m lñ. **Sēdō** nota vapor m dñsa
mēstia calefacit fontes m hyeme pñat
modū vapor ille ē calefactus a sole
a m hyeme pori tñ sūt clausē pñg
optus crustas a sic vapor talis manet
m tñ a calefit aquas subteraneas pñ
sūt fontes a hē Albertus tagit cū dñ
qui uō manet m visceribus tñ nē cale
facit fontes m hyeme. **Quarto** nota
qz illo vapore m dñsa gñat sulphur dñ
sulphur gñat qz vapore viscoso tñstū
cōbusto p calorem solis etia qz illo va
pore gñat argetū vñū a illa duo
sulphur a argetū vñū sūt pñcipū
omī metallorū sicut dicit Albertus m
mēstia. **Unde** dñ qz m cōposicōe me
tallorū argetū vñū sicut mēstia a mēstia
sz sulphur tāquā pñ sūt forma a gñat
admixcōne sulphur cū argeto vñō ge
neratur dñse spēs metallorū dñ dñs
cōstellacōm. **Unde** sub dñō sūt m ge
nerat a cū plūbi qz sūt a dñs

pluuii Et subdois iouis cuius gnat[ur] est q[ui]a
 iupit[er] e[st] d[omi]n[us] eius Subdois maris gnat[ur]
 cupru[m] q[ui]a maris e[st] d[omi]n[us] cupri Subdois
 solis gnat[ur] auru[m] q[ui]a auri d[omi]n[us] e[st] sol Sub
 dois mercurij gnat[ur] argetu[m] vniu[er]su[m] q[ui]a mer
 curius e[st] d[omi]n[us] argeti vniu[er]su[m] S[ed] subdois ve
 neris gnat[ur] stannu[m] q[ui]a ven[us] e[st] d[omi]n[us] stanni
 S[ed] subdois lune gnat[ur] argetu[m] q[ui]a luna
 e[st] d[omi]n[us] argeti et h[ec] s[un]t alchimiste sub
 quib[us] co[n]stellacio[n]ib[us] debet metalloru[m]
 spes fabricari et g[er]m[in] alchimia no[n] me
 talloru[m] vocat[ur] pes no[n]a planetaru[m] sicut
 argetu[m] vniu[er]su[m] vocat[ur] mercurius et sic p[er]
 quo[m] o[mn]ia mixtura[m] sulfuris cu[m] argeto
 vniu[er]su[m] gnat[ur] d[omi]n[us] spes metalloru[m] q[ui]a et
 p[er]ducit sulfur i[n] mixtura[m] tunc gnat[ur]
 q[ui]a habet colore[m] sulfuris sicut auru[m] cupru[m]
 et q[ui]a ante co[n]fuso p[er]ducit argetu[m] vniu[er]su[m]
 tunc gnat[ur] q[ui]a habet colore[m] argeti vniu[er]su[m]
 sicut argetu[m] stannu[m] pluuii q[ui]a ante gnat[ur]
 d[omi]n[us] albertus i[n] suis moralib[us] S[ed] dicit co[n]tra
 dicitur d[omi]n[us] i[n] suis moralib[us] sicut ante
 se alchimiste spes reru[m] transmutare no[n]
 posse q[ui]a v[er]o q[ui]a argeto vniu[er]su[m] et sulphure
 no[n] gnat[ur] alie spes metalloru[m] dico q[ui]a
 vniu[er]su[m] est q[ui]a aliqui alchimiste no[n] p[oss]u[n]t sim
 pliciter transmutare spes reru[m] si p[er] magnas
 transmutaciones p[ri]mas ut faciunt argetu[m] q[ui]a
 argeto vniu[er]su[m] etis co[n]fuso et declarant h[ec]
 ip[s]i etu[m] e[st] q[ui]a salua et spes s[un]t d[omi]n[us] factu[m]
 spes et t[er]m[in] salua p[oss]u[n]t transmutari ut inde
 gnat[ur] spes si co[n]fuso e[st] p[er] hunc modu[m]
 Caput salua subdois scorpioms et po
 nit[ur] i[n] aliquo vase subfimo p[er] aliquo t[em]p[or]e
 tunc ibi salua putrescit et co[n]fusa matia putre
 fit gnat[ur] spes et si h[ec] possibile est no[n]
 m[ag]is possibile e[st] gnat[ur] auru[m] ul[tra] argetu[m]
 q[ui]a sulphure et argeto vniu[er]su[m] subdebita con
 stellacione sit q[ui]a p[er] quo[m] argetu[m] vniu[er]su[m] et
 sulfur s[un]t p[ri]ncipia o[mn]i metalloru[m] **¶**
 Q[ui]nto nota co[n]fusione sulfuris

g[er]m[in] calida balnea maria p[er] hunc
 modu[m] vapor sulfuris e[st] calid[us]
 et q[ui]a p[oss]u[n]t t[er]re s[un]t clausi q[ui]a no[n]
 p[oss]u[n]t p[er]ire tunc co[n]fortat[ur] et i[n]flam[ma]t[ur]
 co[n]fusione q[ui]a sup[er]ficie t[er]re et
 q[ui]a tunc t[er]ra aqua co[n]fusione
 ul[tra] p[er]motet ubi e[st] alius et vapor
 i[n]flamatus aqua calefit ad apo
 re sulfuris et sic gnat[ur] ibi bal
 nea calida sicut co[n]fusa myrtalia
 et m[ag]is locis p[er] h[ec]
 p[er] ad co[n]fusione q[ui]a talis odorat[ur]
 co[n]fusione et h[ec] i[n]g[er]it albus m[etallu]m
 h[ec] cu[m] d[omi]n[us] co[n]fusione t[er]re
 me id est balnea calida gnat[ur]
 Sexto nota ita illam t[er]ram **¶** Elect[ur] **no**
 t[er]ra ibi aut[em] p[oss]u[n]t notabile tale
 q[ui]a electu[m] no[n] e[st] s[im]p[li]citer metallu[m]
 q[ui]a aliqui s[un]t ab arte co[n]fusione
 q[ui]a co[n]fusione auri ul[tra] argeti ul[tra]
 stanni ul[tra] eis **¶** Aliqui s[un]t m[etallu]m et
 h[ec] e[st] melius electu[m] qua[m] illud
 q[ui]a s[un]t ab arte **¶** Septimo nota d[omi]n[us] **no**
 utp[ote] metalla s[un]t electa et ac
 gnat[ur] q[ui]a no[n] s[un]t q[ui]a s[un]t t[er]re mi
 xione q[ui]a co[n]fusione m[etallu]m m[etallu]m
 t[er]ra p[ri]mo gnat[ur] sulfur et arge
 tu[m] vniu[er]su[m] q[ui]a s[un]t sede mixione
 et gnat[ur] alius gnat[ur] alia me
 tallu[m] ut p[ri]us dictu[m] e[st] g[er]m[in] vident[ur]
 esse t[er]re mixione **¶** Oppositu[m] d[omi]n[us]
 albertus m[etallu]m dicit et illa
 s[un]t electa sede co[n]fusione
 ibi dico q[ui]a gradus sede mixione
 no[n] s[un]t m[etallu]m s[im]p[li]citer h[ec] adhuc
 alios gradus sicut i[n] p[ri]mo gradu
 sede mixione sicut sulfur et
 argetu[m] vniu[er]su[m] et m[etallu]m alia me
 tallu[m] q[ui]a m[etallu]m co[n]fusione m[etallu]m
 m[etallu]m i[n]fecta est **¶** m[etallu]m gradu s[un]t
 metalla me mixione sicut e[st] elec
 tu[m] et aurum **¶** Sec[un]do nota d[omi]n[us] **¶** Sicut ut
 quedam

metalla s[un]t
 q[ui]a m[etallu]m

Sunt autem quedam

hic albertus determinat de elementis
tunc mixtis et dicit sic sunt autem
quidam elementa media quae sunt sub
terra non super terram et hoc quidam fixe
sunt tunc sicut tunc nascuntur ut sunt
platee arborum et herbarum et quidam non
sunt super fixas tunc sicut aëria subd
ponuntur tunc quidam media esse inter aë
lia et plantas ut spongia marina quae
mutatur ut planta et tactu sentiat
autem aëria hanc principia sunt
vapores quod cum quatuor primo platee
gignuntur per se autem ut mediate
pluviam sine mixtione mutantur con
tine nascuntur compositionem tunc et aque
et ille sunt tunc mixtis sunt composi
tione in qua compositio in constructa
est contrarietas quae prohibeat eleme
ta primo et secundo compositionem habe
ant ut planta habet aërem vehe
mentem Nota primo in litteram
non dicitur quod planta et herba sunt ele
mentata tunc mixtis et tunc co
ntrarietas elementorum et plus itera
tas ad medium quam in elementis
primo et secundo mixtis et igitur habet
aërem vehementem quam non potest
habere elementata primo et secundo
compositionem Sed nota quod dicit
illa sunt media iterum nota hanc per
quod elementata primo mixtis putat
vapores sunt super terram totaliter ut in
terra tunc totaliter Sic elementata
secundo mixtis quidam sunt supra terram
sicut in passionibus meteorologicis quidam
sunt mixta sicut metalla illa autem
sunt mixta tunc mixtis tenet
medium per se sunt mixta productores
et per se supra terram sicut sunt per

aqua per se apud
nos non est pura
sed mixta

ramos hanc albertus tangit cum dicit quidam
elementata media quae non sunt super terram non sunt
terra sunt Sed nota quod mixtis tunc m
compositio sunt quidam sunt in fixa tunc sicut
tunc nascuntur puta platee et arbores et
quidam non sunt in fixa tunc sicut aëria
in per se Nota quod aëria in per se
quod inter aëria et plantas sunt mota spongie
marine et aëria affixa petris quia
illa sunt per se plantas quae habet per se
tactus et in hanc coheret in aëria
hanc mutantur productores et in hanc affliguntur
platee Nota quod elementata tunc
mixtis mutantur quod elementis primo mixtis
sicut arbores crescit quod semina et mutantur
quod aqua pluviali et compositionem tunc et aqua
sicut per se colorem fundit super radices
arborum mixtum aquae et flumini autem ut
et melius crescit et hanc est mixtum aqua
et tunc Sed dicitur tunc videmus quod si aqua
fundit super radices arborum in bibunt et
attendantur ab eis quod videtur quod possint mu
tari puta aqua hanc dicitur quod illa aqua
quae est apud nos non est pura sed est mixta
quod vapores tunc quod melius mutantur apud
nos puta aqua Sed nota quod aëria non
potest esse nisi in corpore dispositio et orga
nizatio et igitur quanto aliquod corpus melius est
reductum ad medium et melius dispositum
tanto nobiliore aërem recipit et igitur mixta
tunc mixtis sunt melius disposita quod
contrarietas et ibi ad medium melius
reducta quod hanc aërem vehementem quam non
potuerunt habere mixta primo mixtis
et secundo et hanc albertus tangit cum dicit
inqua compositione in constructa est contrarietas
tab Sed nota dubium quare albertus
non locavit alia aëria in per se sicut sunt
spongie marine inter quod mixta et mixtis
quod mixtis sicut alia aëria ibi dicitur

q^{uod} p^{ro}p^{ter} h^{oc} q^{uod} n^{on} p^{oss}et habere sensu tactus m^{ultu}m di-
 minute q^{uod} n^{on} sentit nisi valde dolorose
 q^{uod} c^{on}trarietas n^{on} est m^{ultu}m ut b^{ea}t^{us} iⁿ d^{ic}t^o
 ad mediu^m sicut m^{ultu}m alyb^{us} aⁿimalib^{us} **Octavo** n^{on}
 dubitat utp^{ote} adhuc de illis sp^{eci}alib^{us} mari-
 nis utp^{ote} debent dici platee ul^{tra} aⁿimalia q^{uod} b^{ea}t^{us}
 dicit q^{uod} est quide^m p^{er}isab^{us} iⁿ p^{ro}funde maris
 sicut alia p^{ar}tem sentit q^{uod} coⁿstingit esse
 si pugit^{ur} et dilatat^{ur} si de sentit delatib^{us}
 le est q^{uod} est d^{ic}tedu^m q^{uod} h^{ab}et sensu tactus
 s^{ed} d^{ic}tes tu quid est q^{uod} d^{ic}tedu^m ad aut
 torem qui dicit q^{uod} est mediu^m m^{ultu}m plantis
 et aⁿimalia **Secundo** q^{uod} sic d^{ic}t^{ur} m^{ultu}m illi q^{uod} aliq^{ui}s
 h^{ab}et codices plantaru^m et aliquas aⁿimalia
 habet quide^m sensu tactus ut aⁿimal sicut
 nut^{ri}mentu^m p^{er} p^{ar}tes affixas sicut plante
 p^{ro}duces tie m^{ultu}m fixas **Sequit^{ur}** l^{ine}a

Et quia vapores sunt p^{ri}ncipia

hic Albertus d^{ic}it de elementis
 quate^m m^{ultu}m p^{ri}ncipia et d^{ic}t^{ur} **Et quia** vapo-
 res s^{un}t p^{ri}ncipia tie nascit^{ur} et coⁿtr^{ar}e
 nascit^{ur} g^{ra}nt^{ur} h^uores aⁿimalia q^{uod} quib^{us}
 h^uorib^{us} n^{on} aⁿimalia nut^{ri}ent^{ur} et s^{em}ine ul^{tra}
 sua g^{ra}nt^{ur} format^{ur} de quib^{us} aⁿimalia ge-
 nerat^{ur} **Amplius** est q^{uod} vapores s^{un}t p^{ri}ncipia
 aⁿimalia iraconabilia q^{uod} s^{un}t quate^m
 coⁿpositioⁿis et alia iraconabilia h^{ab}ent q^{uod}
 est c^{on}trarietas qu^{od} m^{ultu}m iⁿrenascit^{ur}
 ideo iⁿcapit^{ur} nobiliorem aⁿim^{am} s^{ed} sensibilem
Nota p^{ri}mo aⁿimalia n^{on} d^{ic}t^{ur} q^{uod} aⁿimalia
 iraconabilia bruta s^{un}t quate^m m^{ultu}m coⁿtr^{ar}e
 q^{uod} m^{ultu}m eis est c^{on}trarietas m^{ultu}m redit^{ur}
 ta qu^{od} m^{ultu}m elementis tie m^{ultu}m coⁿtr^{ar}e et q^{uod}
 iⁿcapit^{ur} nobiliorem aⁿim^{am} sicut aⁿim^{am} se
 sicut **Secundo** nota q^{uod} c^{on}trarietas eleme-
 tor^{um} vocat^{ur} c^{on}trarietas op^{er}is p^{ri}ncipia
 qualitat^{um} et de m^{ultu}m coⁿtrarietas
 est iⁿfrigit^{ur} id est iⁿmittit^{ur} q^{uod} op^{er}is m^{ultu}m

blea actua est et passiva ad m^{ultu}m
 ut dictu^m est m^{ultu}m p^{re}cedet^{ur} tractatu^m
 et q^{uod} v^{er}u^m c^{on}trarietas iⁿmittit^{ur} ali^{ud}
 et q^{uod} qualitates c^{on}trarietas m^{ultu}m
 iⁿmittit^{ur} et magis iⁿfracti qu^{od}
 qualitates c^{on}trarietas m^{ultu}m
 quate^m q^{uod} maior sit m^{ultu}m c^{on}tr^{ar}e
 maior iⁿfractio et p^{ro} coⁿsequens no-
 b^{il}ior forma m^{ultu}m iⁿfractio et p^{er}
 fecit et q^{uod} m^{ultu}m m^{ultu}m quate^m
 m^{ultu}m coⁿtr^{ar}e et maior iⁿfractio
 qu^{od} iⁿmittit^{ur} tie ul^{tra} s^{ed} m^{ultu}m
 coⁿtr^{ar}e et q^{uod} iⁿfractio ibi nob^{il}ior
 forma m^{ultu}m qu^{od} m^{ultu}m alyb^{us} puta
 ad sensu **Secundo** nota d^{ic}t^{ur} m^{ultu}m
 l^{ine}a q^{uod} vapores s^{un}t p^{ri}ncipia ter-
 renascit^{ur} **Et** p^{ri}mo q^{uod} coⁿtrarietas
 b^{us} g^{ra}nt^{ur} p^{ri}ncipia et coⁿtrarietas h^uor^{um}
 et coⁿtrarietas aⁿimalia plante et herbe
 et q^{uod} d^{ic}t^{ur} coloni q^{uod} plus p^{ro}dest
 aqua p^{ri}ncipia ad arbores q^{uod}
 alia aqua **Quarto** nota q^{uod} coⁿtrarietas **nota**
 tie nascit^{ur} g^{ra}nt^{ur} h^uores
 h^uor^{um} q^{uod} coⁿfructibili alyb^{us} et
 herbaru^m sicut aⁿimalia g^{ra}nt^{ur}
 h^uor^{um} ul^{tra} h^uidu^m abale et q^{uod} coⁿtrarietas
 p^{ri}ncipia g^{ra}nt^{ur} s^{em}ine m^{ultu}m
 et m^{ultu}m m^{ultu}m et coⁿtrarietas
 p^{ro}creant^{ur} p^{ro}pagat^{ur} et aⁿimalia
 iraconabilia qu^{od} iraconabilia coⁿtr^{ar}e
 coⁿtrarietas h^uorib^{us} iⁿ alyb^{us} volat^{ur}
 lib^{us} s^{un}t oia q^{uod} quib^{us} g^{ra}nt^{ur}
 aⁿimalia volatilia volatilia sicut
 oia m^{ultu}m est nisi s^{em}ine sicut
 differat disposicione aⁿimalia
 l^{ine}a **Quinto** nota p^{ri}mo quomodu^m **nota**
 g^{ra}nt^{ur} s^{em}ine coⁿtrarietas p^{ro}creant^{ur}
 coⁿtrarietas m^{ultu}m colliget sicut
 p^{ro}creant^{ur} tres digestiones iⁿ p^{ro}creant^{ur}

*Secundo quomodo
generatur*

ibi abus assumptus digerit & illius
supplum est vna & ptaus / ~~Secundo~~
pote mepare & illis supplum est
mestruum / ~~tercio~~ pome i corde & illis
supplum e semen al pma & sic
p3 quo pte nascentibz comest
abulabz pcreat semen & quo
ulius alia aulia gnaut / ~~Secundo~~
nota go id dicit p3 quod vapores
sunt pncipia omz tiznascentiu mix-
torp ase qz i mediate sunt pncipia
mixtorp pte mixtorp / mediate
autem sunt pncipia mixtorp tice
& quate mixtorp & quate ~~Secundo~~

In hominibus autem

Hic Albertus ostendit qz sunt mixta
quate coposicionibz & dicitur quid
pma fiat h3 pte mfect vnu cor-
relatum pda ibi qz go ho / ~~Secundo~~
dicit m hoibz autem quid maior
est de pancia & minor de cotra-
rietate pda actu ideo cor corpus
huanu ad nobilitatem & dignitate
nam habet disposicionem quid alia
ideo itupit nam nobilissimam qz
incomabilem & nobilitatem & dig-
nitatem m hoies habuit **Nota**
pma in liam ut dicit qz ele-
metata quate mixtorp ut ho-
mies m alio cotraietate optie
existit ad mediu corpus huanu
m h3 disposicionem ad itupieda
nobilissimam nam **Secundo** nota
qz mte ob hoies xpt habuit
nobilissimam formam & optiam dis-
posicionem & go dicit quide pte
nobilitate coposicionis xpi & ho-
na coposicionem xpt potuissz ietnu
vixisse si non fuissz morte iter-

*Chrys m
eterm v
nere potuit
mfi esset solus*

fectus violenta & redditur in com / quid
matia xpi fuit subnobilissima forma &
go potuissz habere ut habuisse appetitu
ad aliam formam / h3 ut p3 dictu e
corrupto m entibz gnaibz & corrup-
tibilibz contigit qz qz matia h3 appe-
titu ad aliam formam go x3 potuisset
valit metnu vixisse h3 h3 tenet theo-
logi qz phylosophice esset h3 ante di-
cedu **Secundo** nota in liam d3 qz xpt
habuit nobilissimam nam quid aliquis
alius ho no d3 intelligit pda spem / qz
sic x3 potuisset spem huanu qz e pda
qz d3 intelligit quo ad opcom qz pda fuit
m corpe melius coposito & disposito
ideo potuit pfectus opari **Quarto**
nota ~~Secundo~~ in liam utp corpus
huanu pte h3 sit susceptum nobilitat
ae eo qz e nobilissimam idactu ad mediu
& videt qz non qz ad intellectum qz
e forma hois illa optius m fudit & non
isulit go aliqua mixtorp tice ~~Secundo~~
ut mnuere albertus m liam pda dico qz
ifacio cotraietate m hoie no requirit
pte educacionem forme / h3 pte disposicionem
corpus ad itupieda forme / aut em m
intellectu no m quicqz corpus ifudit
h3 m corpus dispositu **Alit** pte dicit
qz ad cognita hois e forma m hoies
& optiens optensa & ista ifulit go
mixtorp **Sequit** liam ~~Secundo~~

Quia igit homo iter os

Hic Albertus addit mfect com corre-
latu & dicit pma fiat h3 ~~Secundo~~ mfect
pfectum vnu ibi mnuere pma d3
sic ~~Quia~~ h3 mte ob creaturas sumu
pancia t3 & ab h3 itmet nam nobilio-
rem & ite dicit f3 omz creaturatu

Unde aristoteles in secundo physico sumit
 q[uod] animo nob[is] finis om[n]i[um] finis aut[em] homin[um]
 e[st] x[p]i[us] q[uod] h[omo] e[st] finis et co[n]suetudo om[n]i[um] crea-
 turar[um] aliar[um] p[ro]p[ri]e aut[em] e[st] finis homin[um]
 om[n]i[um] recte d[icitur] in p[ri]mo p[ar]te finis o[mn]i[um] co[n]sue-
 tudinis e[st] x[p]i[us] Nota p[ri]mo ad l[itte]ram con-
 clusio[n]em sic / quia p[ri]us dictu[m] e[st] q[uod]
 h[omo] h[ab]et nobilitate[m] p[er] suam et co[n]suetudine[m] meli[us]
 redacta[m] et p[ro]p[ri]e h[ab]et nobilitate[m] suam qua[m]
 aliquis alior[um] et ead[em] e[st] dictu[m] q[uod] x[p]i[us]
 habuit nobilitate[m] co[m]plexio[n]em qua[m] aliq[ui]s
 ali[us] h[omo] q[uod] h[ab]et sequit[ur] q[uod] h[omo] sit finis om[n]i[um]
 aliar[um] creaturar[um] a se q[uod] o[mn]i[um] q[uod] e[st] nobi-
 lius ordina[tur] in nobilitate[m] et p[er]fectio[n]e[m] tal[em]
 in fine et h[ab]et p[er] aristotelem in secundo phy-
 sico qui loquit[ur] de h[om]i[n]e dicit sumit et
 nob[is] q[uod] animo finis om[n]i[um] ead[em] sequit[ur] eode[m]
 mo[do] q[uod] ip[s]e x[p]i[us] e[st] finis om[n]i[um] h[om]i[n]u[m] et aliar[um]
 creaturar[um] q[uod] o[mn]i[um] ordina[tur] in p[ri]mo p[ar]te
 p[er]fectio[n]e[m] et in p[ri]mo p[ar]te p[er]fectio[n]e[m] loquit[ur]
 o[mn]i[um] co[n]suetudinis uide[re] finem ibi l[itte]ra vocat[ur]
 p[ri]mo co[n]suetudine[m] finis Sed nota p[ri]mo
 p[er] elia[m] g[e]n[er]ale p[ri]ma illi[us] tractatus et
 e[st] h[ab]et x[p]i[us] e[st] finis om[n]i[um] creaturar[um] p[ro]-
 bat[ur] o[mn]i[um] ordina[tur] in p[ri]mo p[ar]te qua[m] in p[ri]mo
 p[ar]te ip[s]e finis e[st] x[p]i[us] e[st] finis om[n]i[um] co[n]se-
 quenter aut[em] p[er] in l[itte]ra Certe nota d[icitur]
 ut h[omo] sit finis om[n]i[um] creaturar[um] et uide[re]
 q[uod] non q[uod] si sit tunc e[st] finis angelor[um]
 co[n]se- quenter tenet p[ri]mo p[ar]te p[ro]bat[ur] q[uod] angeli sit
 nobiliores et p[er]fectiores ho[m]i[n]ib[us] Oppositu[m]
 uide[re] inui[us] p[er] albertu[m] in l[itte]ra ibi d[icitur]
 q[uod] theoloyce loquedo h[omo] e[st] nobilior an-
 gelo q[uod] ho[m]i[n]ib[us] d[icitur] e[st] adeo tractare
 corpus x[p]i[us] q[uod] no[n] e[st] co[n]cessu[m] angelis q[uod]
 angeli ead[em] sit deputati in m[un]do homin[um]
 et sic ordina[tur] in h[om]i[n]em taqua[m] in fine
 licet no[n] ultimu[m] p[er] phylosophice loquedo

ut dicit q[uod] intelligere sit finis
 homin[um] q[uod] sit nobiliores eis et
 possit d[icitur] q[uod] ut possit elia[m] g[e]n[er]ale
 q[uod] metat[ur] duodecim methaphy-
 sice intelligere p[ri]mo mouet ho-
 minem p[ro]p[ri]e co[n]suetudine[m] in fine
 et sic mouet q[uod] animo p[ro]p[ri]e illa
 in fine talia p[ro]p[ri]e finis de

In unione e[st] diuini

hic albertus g[e]n[er]ale ostendit p[er]
 fectione[m] uniu[er]si et diuini q[uod] p[ri]mo
 facit h[ab]et p[ri]mo mouet dubiu[m]
 ibi n[on] e[st] d[icitur] p[ri]mo dicit sic
 in unione e[st] diuine et hu[m]ane
 ne[que] ordo uniu[er]satis co[m]pletus
 e[st] fuit e[st] abet[ur] uno t[er]m[in]o
 p[er]sonar[um] in uniu[er]sa[m] s[e]c[un]d[u]m p[ri]m[u]m et filiu[m]
 et h[ab]et fuit et in p[ri]mo p[ar]te creatio[n]is
 id e[st] angelice fuit uno u[er]o
 ne in uniu[er]sa p[er]sonar[um] ut p[er] in an-
 glo et p[er] h[ab]et fuit uno diuina
 n[on] in uniu[er]sa p[er]sonar[um] ut i[n] h[ab]et
 h[ab]et uide[re] et ut uide[re] co[n]se- quenter
 p[ri]mo op[er]e de ratione co[m]plexio[n]is
 uniu[er]si q[uod] sicut p[ri]m[u]m h[ab]et fuit uno
 p[ri]mo fuit uno t[er]m[in]o p[er]sonar[um] in
 uniu[er]sa n[on] ita q[uod] ultio e[st] uno
 t[er]m[in]o n[on] in uniu[er]sa p[er]sonar[um]
 q[uod] co[m]pletu[m] e[st] in p[ri]mo p[ar]te p[er] h[ab]et
 p[er] h[ab]et et diuinitate[m] uniu[er]sa[m]
 nob[is] deo p[er]fectio[n]e[m] et p[er]fectio[n]e[m]
 ut sic d[icitur] h[ab]et ad p[ri]m[u]m ag[er]
 fuit e[st] et sic d[icitur] n[on] e[st] ubiq[ue]
 esset[ur] q[uod] app[ar]et p[er]fectio[n]e[m] p[er]
 t[er]m[in]os et in fuit p[er]fectio[n]e[m] q[uod] app[ar]et
 p[ri]mo p[ar]te e[st] in h[ab]et p[ri]mo
 q[uod] app[ar]et filio et sic e[st] uniu[er]sa n[on]
 hu[m]ana i[n] p[er]sona filii sicut n[on] fi-
 liu[m] in celo localit[er] co[n]se- quenter

homo et finis
 creaturaru[m]
 quo d[icitur] magis

ei q̄ ē esse ubiq̄ in pluribz altariis
in sacramento q̄ respondet ei q̄ est
esse in sab̄ & in diuina n̄a p̄vni
one q̄ correspondz t̄o mō. **Nota**
p̄mo ad l̄am p̄cedet l̄a d̄it
q̄ x̄p̄c ē f̄m̄b̄ cōsuetudinibz / modo
v̄t ostēde q̄o oīdo v̄m̄si cōpletz
& cōsuetz est p̄ x̄p̄m / **et** q̄
in natiuitate x̄p̄i oīdo v̄m̄si fuit
cōpletus & cōsuetus i h̄uc modū
q̄ abet̄no fuerūt tres p̄sone di
uine v̄m̄te in v̄na essentia & in
v̄na n̄a / postea q̄ deus creā
angelū fuit v̄na p̄sona v̄m̄ta
v̄m̄i n̄e / q̄ angelus ē v̄na p̄so
na & v̄na simp̄s essentia / postea
in creatōne h̄ōibz fuerūt due n̄e
s̄q̄ corpus & aīa rationalis v̄m̄te
in v̄na p̄sona p̄uta in h̄ocem q̄
natiuitate autē x̄p̄i fuerūt
tres p̄sone n̄e v̄m̄te i v̄na p̄
sona / sicut abet̄no erāt v̄m̄te
tres p̄sone in v̄na p̄sona s̄q̄
n̄a d̄ia diuina & n̄a aīa ratio
nalis & n̄a corpus / **et** fuerūt
v̄m̄te in p̄sona x̄p̄i & sic alia
correspondet p̄mo & sic oīdo
v̄m̄si fuit cōpletus / q̄ in v̄to
ordine debet alia correspondē
p̄m̄b̄. **Secūdo** q̄ nota q̄ adhuc d̄g
cotidit v̄m̄t tres n̄as in v̄na
p̄sona s̄q̄ aīam rationalem & cor
pus h̄ūana & cū h̄c v̄m̄t seip̄m
p̄ h̄ūanitatē & q̄ d̄r q̄ h̄ūanitas
ē indissoluble v̄m̄ctm̄ v̄m̄ens
nob̄ deo & sic & d̄a i d̄uct h̄ōiem
ad p̄m̄ū p̄ncipū v̄nde p̄ouit
Nota Tercio nota essentia d̄ia est
ubiq̄ & h̄c opetit p̄sone patris
& est in sab̄ p̄ gr̄am & h̄c opetit

sp̄m̄ sc̄o & ē in h̄oc p̄m̄one & h̄c opetit
filio / sic ead̄ n̄a h̄ūana assumpta a x̄p̄o
est in celo & h̄c correspondz ei q̄ est ee
ubiq̄ & est in sacramento in pluribus alta
ribz & h̄c correspondz ei q̄ ē in s̄c̄is & v̄
m̄t. h̄ōm̄ p̄ h̄ūanitatē & h̄c correspondet
v̄m̄on̄ filij in d̄ia n̄a & sic alia n̄a p̄
correspondz p̄m̄e v̄m̄on̄i t̄o p̄sona x̄p̄i
i v̄nam essentia & sic oīdo v̄m̄si ē cō
pletus p̄ x̄p̄m. **Quarto** nota d̄it
tu q̄o ē h̄c possibile q̄ p̄sona filij
v̄m̄t h̄ūanē n̄e & t̄m̄ maneat p̄ itota
aīa p̄re d̄icēdū q̄ ē possibile & po
nit eccl̄ologi q̄m̄ de h̄c sicut sal mutit
lūm̄e ad illa m̄fiora t̄m̄ p̄ h̄z lūm̄e
sic p̄ m̄fior filius in m̄dū & t̄m̄ p̄ t̄o
eo m̄fior s̄c̄ l̄a

Mer est d̄icēdū q̄ x̄p̄c

hic **Alb̄us** i mouet v̄m̄ dubiū & d̄
sic. **Mer** ē d̄icēdū q̄ x̄p̄c fuit septe
cōposicionibz sicut p̄m̄ h̄ocēbz quēda
talibz v̄m̄o nō dat ei aliqua n̄a cō
posicionē q̄ apponit simp̄s q̄ q̄dualibz
natiūbz nō ē v̄na n̄a sup̄le media
nō ead̄ ē mixta ut cōfusio. **Sz** v̄m̄o cō
posico q̄d op̄tibz fit v̄m̄ inascrib̄ibz
p̄tibz p̄ncipalibz & s̄d̄aribz ut p̄z q̄
p̄uere & tecto & fidameto fit d̄m̄q̄
Cōfusio ē q̄d op̄tibz fit v̄m̄ inascri
tibz p̄tibz s̄d̄aribz & nō p̄ncipalibz ut
q̄o modio frumēti & adai fit v̄m̄
th̄x̄o est q̄d op̄tibz fit v̄m̄ n̄e re
manētibz p̄tibz p̄ncipalibz n̄e s̄d̄aribz
ut q̄o aqua & melle fit cōdico mel
V̄m̄o est q̄d plūā i manēcia in sua
n̄a cōueniūt in aliquo sicut plēbz h̄ocēbz
v̄m̄m̄t in creatōne n̄aibz & due n̄e s̄q̄
h̄ūanitatē & d̄iuitatē i v̄na p̄sona sicut
in x̄p̄o. **Nota** p̄mo ad l̄am dubiū
m̄d̄it sic / quia id d̄icēdū est q̄ x̄p̄o

et n^o d^{ic}ta q^u n^o est m^ultis h^oib^us p^{er} h^uic
liquib^us crederet q^u x^po fuit septe m^ultis
m^ultis h^uic albertus remouet et d^{ic}it m^ultis
est d^{ic}endu^m q^u x^po fuit septe m^ultis
q^u talib^us com^uno d^{ic}it n^o est h^uic n^o
fuit coposico n^o cofusio n^o m^ultis h^uic fuit
vno h^uic si i^{bi} n^o fuit noua coposico n^o
noua m^ultis n^o deb^{et} d^{ic}it septe m^ultis
nota ad coposicoⁿes. Sedo nota q^u m^ultis n^o
fuit coposico n^o h^uic cu^m d^{ic}ta q^u copo
sico est q^u p^lu^ria coponit^r et coponit^r vnu
t^um d^{ic}istinctu^m ab^uis sicut p^lures et textu^m
et fudametu^m coponit^r et coponit^r domo re
manet^r in p^lib^us p^lincipib^us et p^ledib^us et
p^l p^ltes p^lincipib^us **intelligit** p^ltes formales
h^uic p^ltes p^lincipib^us **intelligit** p^ltes p^lincipib^us
matiales modo m^ultis coposicoe domos ma
net p^ltes formales sicut manet lapis et
lignu^m etia^m et eadem r^uione manet p^ltes
matiales ut p^lincipib^us h^uic m^ultis d^{ic}it
n^o est h^uic m^ultis n^o q^u p^ltes n^o fuit
et fudametu^m **nota** d^{ic}it q^u illa
n^o d^{ic}ta cu^m h^uic n^o fuit cofusio q^u
cofusio est q^u p^lu^ria fit vnu i^{bi}manet^r
p^ltes p^lincipib^us et non p^lincipib^us ut p^l q^u
m^ultis modus frumetu^m cu^m modio oidei
ibi manet p^ltes matiales q^u non alterat^r
h^uic n^o manet p^ltes formales quia h^uic
totu^m n^o p^l d^{ic}it oidei ut frumetu^m h^uic
n^o fuit m^ultis r^uione illas p^lincipib^us n^o
ut ibi vtraq^u n^o i^{bi}manet **Quarto** nota
nota d^{ic}it q^u illa vno n^o fuit m^ultis et h^uic sic
coposico est q^u p^lu^ria fit vnu n^o i^{bi}manet
ibi p^ltes p^lincipib^us n^o p^lincipib^us sicut q^u
p^l aqua et melle fit p^lincipib^us ibi non ma
net p^ltes formales q^u n^o est vnu d^{ic}it
q^u h^uic sic aqua ut mel n^o etia^m manet
matiales q^u m^ultis fuit alterata sic
ante n^o fuit m^ultis q^u ibi m^ultis vtra
q^u n^o saluata **Sedo** nota **Quinto** nota

q^u illa com^uno n^o fuit vno q^u
vno est q^u p^lu^ria i^{bi}manet m^ultis
sua n^o com^uno m^ultis aliqua sicut
p^lures habereb^ut m^ultis n^o
ut sic fuit m^ultis q^u illa due
n^o h^uic et d^{ic}ta p^lincipib^us m^ultis
sua n^o fuerit vnu m^ultis p^lincipib^us
p^lincipib^us q^u m^ultis r^uione illas n^o
n^o est f^uit aliqua noua copo
sico ut m^ultis q^u n^o d^{ic}it d^{ic}it
septe m^ultis ut coposicoⁿes
Sexto nota q^u coposico debet **nota**
fieri q^u aliqua p^ltes coponit^r
aliqu^u totu^m s^u ad alteracione h^uic
cofusio fit q^u p^lu^ria fit vnu
cu^m alterac^o m^ultis h^uic m^ultis est
q^u p^lu^ria fit vnu et m^ultis
alterat^r alteracione p^lincipib^us **Sexto** **nota**
nota illa etia^m coposico cofusio m^ultis
p^lincipib^us quida^m oidei s^u
q^u p^lincipib^us h^uic p^lincipib^us p^lincipib^us
non d^{ic}it h^uic m^ultis op^l p^lincipib^us q^u
m^ultis coponit^r etia^m op^l et
q^u ibi sic cofusio aut^u m^ultis
se mutuo corrupat et f^uit eadem
fit m^ultis p^lincipib^us h^uic

Sic igitur elementator

hic est p^lincipib^us et vtra p^lincipib^us
illius cap^l m^ultis qua^m albertus op^lo
g^l et i^{bi} fuit d^{ic}it m^ultis cap^l et
d^{ic}it m^ultis p^lincipib^us q^u p^lincipib^us
i^{bi} fuit d^{ic}it m^ultis d^{ic}it
f^uit d^{ic}it ad ad d^{ic}it d^{ic}it
m^ultis h^uic m^ultis f^uit ibi et nota
q^u h^uic p^lincipib^us d^{ic}it f^uit h^uic est ale
metator q^u fuit p^lincipib^us coposi
coⁿes ut vapor v^ute solis et
salus op^l et aqua qui est p^lincipib^us
cap^l m^ultis alio^r f^uit coposicoⁿes

ut mineralia / tunc mixta ut tunc
nascantur ut vegetabilia / quare co-
posicionis ut animalia bruta / quare
composicionis ut homines Subdit et nota
q. elementariorum quintuplex divisio
potest induci ad binariam Si una ele-
mentariorum quodam sunt animalia quodam in
animalia In animaliorum quodam sunt imedi-
ate causata ab elementis sicut
vapores quodam mediate sicut cor-
pora mineralia Subdit et animaliorum
quodam non mutant locum motu progres-
sivo sicut plantae herbarum et arborum
quodam mutant locum et illos quodam
agunt anima sicut irrationalia quod-
dam vero a voluntate moventur si
rationalia rationalia Subdit de
elementis in animalibus dicendum
et sub Nota primo in libro ut
dicitur q. corpus dicitur per q. quodam
elementata sunt prime mixtionis
sicut vapores qui insoluntur potius
et aqua qui sunt principium omnium
elementariorum et quodam sunt mixta
ut sunt mixtionis sicut sunt animalia
puta metalla et homines q.
generantur mixta compositionibus et quodam
sunt mixta tunc mixtionis sicut tunc
nascantur sicut plantae et herbe q.
habent animam vegetativam et quodam
sunt mixta tunc compositionibus sicut
transcendentia sicut philosophi plantae et
herbe q. habent animam vegetativam
et quodam sunt mixta quare composi-
tionis sicut animalia bruta per se et
quodam sunt mixta quare compositionis
sicut homines Sed nota tunc in libro
Et nota ibi forte aliquis dicit
q. illa divisio mixtionis esset ma-
la quia omnis bona divisio debet esse

binaria q. dicit q. illa quintuplex divisio
potest induci ad binariam sic elementariorum
quodam sunt mixtionis quodam sunt animalia
quodam in animalia Si in animalia q. autem dicitur
est ut cum in mediate causantur ab ele-
mentis et sic sunt elementata prime mix-
tionis puta vapores et causantur ab elementis
mediate et sic sunt mixta quare compositionis
puta mineralia Si autem sunt animalia quare
dicitur ut cum moventur motu progressivo
ut non si non tunc sunt mixta tunc mixto-
nis puta herbe et arbores Si autem mo-
ventur motu progressivo q. et adhuc
dicitur ut cum moventur tali motu valent et
voluntate Si primo modo sic sunt mixta quare
mixtionis puta animalia bruta Si autem
moventur voluntate ut sunt mixta quare co-
posicionis puta animalia rationalia puta
homines et in illa anima in illo tractatu dicitur
duo et de mixtionibus Tercio nota q. quidam
dicit q. in passionibus meteorologicis sunt sicut
composicionibus q. insolentur compositionibus q.
sunt prime mixtionis Alii autem dicunt
q. sunt prime mixtionis et illius meteoris
videtur esse albertus in libro qui dicit esse
mineralia sicut compositionibus tunc de mix-
tionibus istis Sequitur libro

Restamus ergo adu-

hic est capitulum secundum illius tractatus et co-
munitur sic plus albertus promittit unam
dispositionem de elementis hic modo videtur
ad propositum de terminando de mixtionibus
meteorologicis et in illo capitulo ostendit ma-
teriam et causam efficientem et locum generationis
in passionibus illarum et dicitur illud capitulum
in tres partes principales in prima parte ostendit
q. sit causa materialis illarum in passio-
nibus Sed ostendit q. sit loca generationis
earum tunc ostendit q. sit causa efficiens

In passionibus earum
sunt compositiones

nota

ita ibi loca quoniam sunt / ita ibi causa ef-
ficentis / prima ad hoc dicitur quod primo pro-
ut intentu suo ~~sed~~ consequitur / ibi scilicet
primo dicitur sic ~~redemus~~ ad vaporem
ex quo causantur elementa quanta cum
sublimi qua inuenerit hic Subdit scilicet
duo quod aer vapor / aut est sub aqua
ut ita / aer enim vaporabilis non est / aut
enim inuenerit ultra illud quod est sue nature
et tunc statim erit ignis / aut in spissatur
amplius et tunc non est vapor / quod vapor
grauatur per subtilitatem et rarefactionem / sed
aer tunc efficitur aqua et ita supple quod
sic in spissatur Subdit hic ita ~~duplex~~ vapor
causa materialis est nullum corpus quod in ymo
ut in alio grauitur et distinguatur eo sic
Quia in spissatur aut est de uapore facto
tunc tunc ut quid tunc / ut ab utroque ~~Nota~~
~~Nota~~ primo in hanc dicitur nota redemus
inuit per hanc in precedenti capitulo digressionem
~~Nota~~ per egressum ~~Nota~~ nota nota dicitur quod aer va-
por isolatus ut est ab aere ut ab aqua
quod aer non est vaporabilis / quod si aer
sublimatur ultra naturam suam tunc fit ignis
et non vapor Si autem in spissatur / ut code-
sat ultra naturam suam tunc uero non fit
vapor / quod vapor fit per subtilitatem et
rarefactionem et tunc grauitur aqua ut ita
~~Nota~~ Tercio nota solida elicitur ~~quod~~ sed
illius tractatus aer vapor isolatus aere
ut ab aqua probatur solida fit aer et ig-
nis non sunt elementa vaporabilia quod aer
vapor isolatus ab elementis isolatus aere
ut ab aqua consequenter tenet contra aer
probat de aere in libro et formatur ita
sic Si aer esset vaporabilis et hanc aer
per subtilitatem et per spissationem nullo mo-
do infirmior per hanc minor probatur non per sub-
tilitatem / quod quod aer subtilis ultra suam
naturam sublimatur tunc fit ignis non erit

per spissationem quod vapor est per
subtilitatem eo et quo isolatur
et fit per subtilitatem eodem probatur
quod ignis non sit vaporabilis quod ignis
non potest sublimari / hanc quod in spissatur
ultra naturam suam fit aer ~~Nota~~ ~~Nota~~
nota quod ab isto uapore isolato a-
ria ut ab aqua grauitur sed quod ge-
neratur multo id est in aere in ymo
id est in superius tunc ~~Nota~~ ~~Nota~~
quod quidam vapor est calidus et siccus
sicut ita qui isolatur aere et quod
est calidus et humidus et sicut ille qui
isolatur ab aqua ~~Nota~~ ~~Nota~~
illa hanc et distinguatur ibi ut dicitur
quod quidam sunt in spissationibus et grauitur
de uapore facto et calido sicut in spissationibus
ignite ut comete et talia
quod grauitur de uapore humido tunc id est
de uapore humido et calido sicut
grando nix et pluuia et quod grauitur
sicut de illis postea videbitur
~~Nota~~ Septima nota dubitatur utrum ille va-
por sit materia corporis grauitur in
aere et ymo et uidetur quod non quia
si sit tunc materia grauitur et cor-
rupta esset ens in actu consequenter
falsa ut dictum est in primo tractatu
tunc probatur consequenter quod uapo-
res isti sunt eadem et actu uenerunt
ut dicitur in libro ~~Nota~~ ~~Nota~~
materia prima duplex potest capi unum
autem quod dispositum est et uocatur
materia prima et illa est ens in potentia
ad ut probatur ita ~~Nota~~ ~~Nota~~
disposita et materia secunda et sic va-
pores potest esse materia grauitur
et corruptibilis ~~Nota~~ ~~Nota~~
Locus autem quoniam
hic est sed per principales illius

word

not

Superior autē ps aeris

Not

obusibile. Quanto nota fuerit p[er]
p[er] aristot[el]e[m] sed de ad d[icitu]r est
i[n] flexio s[ed] directa & i[n]directa
Directa e[st] q[uod] r[adi]us p[er]directu[m]
m[er]ito & m[er]ito i[n]flexit[ur] & p[er] illa
non g[ra]t[is] lux ut talis m[er]ito
q[uod] no[n] m[er]ito i[n]flexit[ur] r[adi]us. Alia e[st]
i[n]directa q[uod] r[adi]us oblique m[er]ito
adit & p[er] tali i[n]flexione fit
lume[n] & calor. S[ed] h[ic]

Ultima vero regio

Hic Albius ostendit qualitates
quanti loci s[ed] vlt[im]e regionis &
dicit sic. Vlt[im]a v[er]o regio s[ed] m[er]ito
fior q[uod] e[st] a[n] nob[is] tangit elementu[m]
solidu[m] q[uod] e[st] politu[m] & plane sup[er]
ficii sicut est aqua & ideo fit
hic i[n]flexio r[adi]us magna. B[on]a
v[er]o d[icitu]r lux q[uod] g[ra]t[is] m[er]ito p[ri]mo
a[n] h[ic] m[er]ito d[icitu]r q[uod] m[er]ito re-
gio e[st] l[um]inosior qua[m] aliqua alijs
& illud v[er]o est q[uod] p[er]a tangit
elementu[m] b[on]u[m] politu[m] & plane sup[er]
ficii & ab illo fit bona i[n]flexio
& q[uod] p[er] i[n]flexione g[ra]t[is] lux v[er]o
fortior lux g[ra]t[is] b[on]a. Q[uod] nota
aliqui p[ro]ponunt illa h[ic] & d[icitu]r
q[uod] albius p[er] illa regionem
m[er]ito illa qui e[st] m[er]ito r[adi]us
t[er]re puta m[er]ito m[er]ito aquosus
t[er]re ille tangit h[ic] elementu[m] poli-
tu[m] & plane puta t[er]ra & aqua
Al[bi] dicit q[uod] p[er] illam regionem
m[er]ito aerem h[ic] a[n] nob[is]
qui e[st] mediate a[n] t[er]ra & aqua
ille e[st] p[er] t[er]ra & aqua aq[ui]bus
fit bona i[n]flexio & g[ra]t[is] p[er] for-

cus illuat. S[ed] d[icitu]r tu ubi go locat
albius t[er]ra regionem dicit q[uod] locat
illam m[er]ito distat a[n]a licet modica
forte modica sit illa distat[ur] S[ed] quat[er]
ta regionem locat m[er]ito a[n]a q[uod] t[er]ra et
aque & g[ra]t[is] p[er] q[uod] p[er] v[er]o t[er]ra p[er]
m[er]ito illa a[n]a q[uod] t[er]ra t[er]ra & v[er]o e[st]
q[uod] p[er] sola diffinit regiones aeris m[er]ito
quib[us] g[ra]t[is] m[er]ito p[er] m[er]ito m[er]ito
dicit tu Albius v[er]o sibi contradicere
q[uod] p[er] d[icitu]r q[uod] sup[er]ma regio esset
l[um]inosior h[ic] modo dicit q[uod] i[n]fima sit lu-
minosior q[uod] d[icitu]r q[uod] sup[er]ma regio e[st]
l[um]inosior p[er] se q[uod] e[st] v[er]o illis sed illa
e[st] l[um]inosior p[er] accidens r[adi]us i[n]flexio
r[adi]us. Quanto nota q[uod] ad h[ic] q[uod] sit
bona i[n]flexio r[adi]us q[uod] illud corpus
aque sit i[n]flexio sit densu[m] & non po-
t[er]it q[uod] sit planu[m] & non aspectu[m] r[adi]us
aspectu[m] sit bona i[n]flexio. S[ed] h[ic]

Regio autem aeris q[uod] est p[er]a

Hic Albius ostendit qualitates medie
regionis aeris & d[icitu]r q[uod] p[ri]mo fit
h[ic] s[ed] r[adi]us r[adi]us ad ostendit qualitates
regionis t[er]re s[ed] a[n] ubi regio q[uod] est m[er]ito
illam p[ri]mo dicit sic. Regio aut aeris
q[uod] e[st] p[er]a distat sup[er]a ab alijs duob[us]
frigida e[st] valde p[er] causa opposita
Nota p[ri]mo a[n] h[ic] v[er]o d[icitu]r de qua
l[um]inosior medie regionis aeris & d[icitu]r
q[uod] illa regio sit p[er]a distat ad
regionem sup[er]ior[em] ad m[er]ito r[adi]us & h[ic] non
d[icitu]r m[er]ito q[uod] sit i[n] media sp[er]a aeris
eq[ui] distat a[n]a & a sup[er]ior regione
q[uod] albius d[icitu]r sup[er] p[ri]mo m[er]ito
q[uod] m[er]ito & g[ra]t[is] g[ra]t[is] v[er]o ad dista-
tiam sex miliaru[m] a[n]a & illa g[ra]t[is]
i[n] medio regione ut d[icitu]r m[er]ito modo tota

gra aeris e multo spissior q duodecim mi-
 liaria na q sex sunt miliaria usq ad me-
 dia eius igitur a sic p3 q non d. me-
 dia igitur pte h. q directe sit in medio
 superioris et inferioris et in medio totius
 quare aeris ~~h. q~~ intelligi q sunt p3 q
 distacia illuacionis et caloris itaq sicut
 superior igitur e calida illuata pte vici-
 nitatis stellaris et inferior regio e calida
 et lucida pte reflexionis radiorum sic illa
 e media q neutra causa h3 illuacionis
 ut calor. **Secundo** nota dicit q media re-
 gio aeris sit frigida illud ratio est q
 caret utraq causa caliditatis quas h3
 superior et inferior regio Superior no regio
 e calida ut dictu est pte vici-
 nitatis et radiorum stellaris modo media re-
 gio non e propinqua igni nec stelle et illa
 inferior igitur e calida pte reflexionis radiorum
 solarium ita no in media igitur aeris
 pte si reflexio talis radiorum q aer non
 est densus s3 e transparentis no reflexio
 non fit nisi a corpore denso polito et isto p3
 e speculu ut tñ ut h3. **Tercio** nota d.
 q illa regio media e obscura q caret
 utraq causa illuacionis quid habet alie
 igitur superior e lucida pte vici-
 nitatis stellaris et inferior e lucida
 pte reflexionis radiorum modo media igitur
 caret utraq causa no e vici-
 nitatis ut dictu est ne sit reflexio radiorum
 ita ut pte ad q caret utraq causa
 illuacionis. **Quarto** nota d. q illa re-
 gio e impenetrabilis et caliginosa illig ratio
 est qui ibi gñant repertures aeris si
 est grando mixta et gelida ut p3a dicitur
Quinto nota dicit q quide p3 dicit
 q in medio regione aeris sit infimus

et ibi sunt demones et h3 p3a pbat
 sic q demones mouet aerem
 et faciunt ventos et temeraria ut
 timent homines et confirmat galieno
 q aliqui in aere audunt sonum tanq
 mugitus ut volutus et dicitur
 q ille sonus sit demonum infimo
 et aere q sunt illig opionibus fuerit
 ead quide p3i unde d. ead
 aristoteles in p3o posterioris q quid
 dixerunt q temeraria fuit ut tme-
 ant h3 qui sunt in tactato. **Secundo** nota
 q temeraria et chorustaco
 sunt effectus males et no sunt ade-
 monibus ead illi soni qui audunt
 in aere sunt percussione vaporum
 vapores aliqui tñ gñant q
 percussione corp fit sonus sicut
 percussione corporum durorum unde
 p3a dicit aristoteles in de gñeta-
 ribz elementorum q ad mare p3
 quide motus audientes in qbz
 sunt inuicibiles soni percussione
 lapidum ita q nante transientes
 credunt ibi esse infim q unde
 ibi igne et audunt sonum. **Secundo** nota
 ad h3 q p3a e dictu
 q medio igitur aeris sit frigida
 aer de sui nat e calidus q
 media igitur aeris cu sit p3a re-
 gis no e frigida s3 calida qbi
 duo q aer bñ p3a e calidus
 et tñ p3a aeris in frigida aqua
 multo vapores frigidi m3 ele-
 uat ad illa igitur aeris media
 cu aer sit facilius passibilis in
 frigida ab illis vaporibus. **Secundo** nota
 dicitur dubitatur utp illa me-
 dia regio aeris sit obscura

hic e pda p pncipalis illi q capi x co
 tinuat sic pbus albius ostendit causam
 materialem m pssionu metrologorum et
 bona quacumq loca quacumq eoru
 hic determinat de causa efficiente eoru
 et dicit q pmo distinguit causas effice
 tes m quali pda m spali. Qda ibi dicit
 ante pmo dicit sic Causa efficiens
 istoru m pssionu m spali e multiplex q
 igne na e msi dupl q solis eleuato
 oem vaporu x loci calidu distregado
 et m flammado eleuatu. Nota pmo de
 lram albius inuit talem distiam. Et
 cause efficientes illar m pssionu su du
 plices qda spales x qda qmues. Spe
 ciales cause efficientes su multiplices
 scdm q postea desiglis dicit. Et cause
 communes su tm due scz calor x frigus

nota scdo ibi calidu autē ibi distigunt de
calido et d^r q^d dup^l e calidu qdam elenat
vapores et h^c e calor solis et qdam e calid^u
q^d elenatu vapore distigunt et m^ocedit
et h^c e calor loci et q^d ad qua elenat^u va-
por s^z supior^u igroneb^u n^ois. *Nota* nota
q^d calor solis est causa efficiens elenat^u
et galatomb^u vapor^u s^z tūc calor locoru
p^higub^u distigunt et m^ocedit ut cōst^u
et g^lutiat elenatu elenatu vapore
et sic dūse sp^us m^o p^hion^u g^lut^u ut pa-
rebit. *Nota* h^c d^r autē calidu

Dico autē calidu solis dup^l

Nota h^c d^r distigunt calore solis et dūdit^u
q^d p^hmo f^u h^c scdo distigunt ead^u f^ug^u
scdo ibi f^ug^u ead^u p^hmo d^r f^ug^u. Dico
autē calidu solis dup^l s^z ad m^ocedit et
euenit q^d m^o fuffit m^o p^hosito m^o
et subdit. Adm^ocedit autē duab^u de causis
quorū una ē directā supposito aut fere
directā m^o sole g^lutens m^o fignis m^o p^hte-
trionib^u p^hopue m^o d^r n^o p^hopue estuale
ut sūt g^lut^u m^o p^hopue l^ug^u et tūc r^udy sui
indirectis suppositis igroneb^u m^ocedit tūm
ad m^ocedit p^hedicti cadentis de cetero solis
et reflectit^u m^o p^hopue et efficit^u m^o p^hopue
et dūdit m^o p^hopue colorem ad m^ocedit et
ideo tūc n^o spūat m^o p^hopue locis aliquid
de t^u s^z totū cōbūet^u antequā elenat^u
m^o p^hopue autē dūdit q^d p^hopue dūdit aac
dūc ad aqulone id ē ad septentrionem
quāto plus recedat aua solis tūto plus
oblique i^u p^hopue sūp^ule eob r^udy solares
et anguli r^udy m^o p^hopue amplificat^u et
m^o p^hopue p^hopue f^u calor et m^o p^hopue g^lutens et
magis euenit spūat m^o p^hopue vaporis sūp^ule
p^hopue et sic p^hopue latitudinem aua
solis sū equinoctialis facile ē p^hopue
p^hopue caloris plus et m^o p^hopue m^o p^hopue
nota *Nota* p^hmo aū h^c d^r q^d calor

solis ē dup^l ut suffi^u m^o p^hopue
quāto ē calor ad m^ocedit et h^c ē
calor qui g^lut^u et m^ocedit vapo-
res antequā elenat^u plus
et calor euenit qui p^hopue
vapores et elenat eob ad m^ocedit
et g^lut^u calor spūat m^o p^hopue
vapo^u. *Nota* *Nota* q^d dup^l e causa *nota*
q^d calor solis sū ad m^ocedit quāto
una est q^d illa igroneb^u sū p^hopue
recte fignis septentrionib^u ita
q^d q^d sol ē r^udy fignis tūc
directe ē sup caput coru^u g^lut^u
r^udy eub sū p^hopue
sup eob et sic sū fortissimi
et q^d reflectit m^o p^hopue et g^lut^u ca-
lorem fortissime ad m^ocedit et
forte sū sū et p^hopue et quāto
Alia ē causa quā illi qui m^ocedit
p^hopue vā solis vā septem-
trione illi habet sole aliquid
magis elenatu sup orientem
eob sū tūc q^d ē m^o p^hopue
septentrionalib^u et magis aū tūc
p^hopue estuale s^z q^d sol ē m^o
causa m^o p^hopue et m^o p^hopue et g^lut^u
r^udy solis m^ocedit p^hopue
et fortissime calore g^lut^u ad
m^ocedit fortissime. *Nota* *Nota*
ita h^c q^d dūc sole g^lutere
m^o p^hopue septentrionalib^u q^d q^d
dūc fignis sū meridionalia
et sū illa sex lib^u sc^upio
sagittarius cap^u m^o p^hopue
p^hopue et dūc meridionalia
q^d sū m^o p^hopue medietate sū
aū q^d dūc m^o p^hopue
Alia autē dūc septentrionalia
et sū illa sex lib^u aū
r^udy g^lut^u m^o p^hopue l^ug^u et

nota

dicuntur septentrionalia quia in illa medietate
sodari in qua sunt illa declinat ad
sub septentrione. Quarto nota est illa
quia in tropica estualis quia aulab
in ista que desebit sol qui est in primo
puncto cancri vocatur tropicus estua
lis atropis quia est quies quia tunc sol co
ditur quia non plus elevatur super orizontem
minimam. Quinte aulab quia desebit mo
tu diurno quia est in principio capricor
ni vocatur tropicus hyemalis eade
ratio est quia tunc sol quat et non
plus declinet ab orizonte nostro.

nota

Quinto nota est illa quia quod dicitur quod radius in
adit ad modum predicti. Ibi nota
quia ille regiones quia habent in ista
posito orizonte quia est in equatore
et tropica cancri sunt directe suppo
siti sic quod aliqui sol pertransit per
caput eorum et tunc radius solis sunt
predictores super capita eorum et in
adit ad modum predicti et reflectitur
in se quia omnis radius predictus re
flexus in se reflectitur et sic minus sol
ascendit et adit illas regiones.

nota

Sexto nota est illam lineam et ideo
tunc nihil spiritus quia in illis regionibus
vapores absoruntur et consumuntur a sole
magis elevatur et ibi tunc non spiritus
vaporem. Et forte ratio pluit et
magis ibi quia vapores ibi consumuntur
a sole.

nota

Septimo nota est illa linea
in laos autem quia per latitudinem aut
quod longitudo regionum causatur. Ibi
orientis et occidentis per distantiam
meridianorum regionum. Et latitudo
causatur. Ibi septentrionem et meri
diem per altitudinem poli et distan
ciam cent ab equatore non illi qui
morantur. Ibi septem septentrionem quato
plus declinet. Ibi septentrionem
tato maiore habet latitudinem et
tato radius solares sunt eis magis.

predictores et obliquiores et perseques debi
tores et qui reflectuntur anguli meridiani et
reflexiones sunt ampliores et radius solares
magis adit. Et plus evocat spiritum
et sic secundum distantiam regionum versus septem
trionem proportionabiliter maior et minor per su
porto calorem magis et minus ad ventum. **Septimo**
Duplex est enim frigus costringens

Ibi Albius distinguit frigus et dicit frigus esse
decreto. Duplex est enim frigus quod stringit et plus
costringit costringit quia sol elevatur vel evocat
et hoc impedit omnem vaporem costringens pre
ter et super finem aque ne radius solis in
adit in ea possit extrahere vaporem. Est
etiam frigus spirituum quod tenet quidem solem
ut moratur si non prohibens ne moratur et
hinc etiam est causa latitudinis regionum circa
solis et motus solis secundum latitudinem equi
noctialis in meridionale plagam tunc enim
sole contra tropica hyemalem secundum magnitudinem
na capricornio in aquario valde inmovetur
acclimatibus septentrionalibus et ideo radius sui
non nisi valde obliquus inspicitur habitantem
illorum climatum. Quod dicitur frigus locis
illis et abscondit evaporabilem in questione
superfuerit et aqua tunc evaporat. **Nota**
et dicitur sunt de causis efficientibus enim

nota

Nota primo est illam rationem dicitur quod duplex est
frigus quod dicitur frigus quod stringit et hoc impe
dit simpliciter omnem evaporationem sicut in hyeme
quod est in frigus quia parit tunc costringit
et superficies aqua congelantur tunc non fit evapo
ratio. Aliud est frigus spirituum quod non impedit
solem quia evocat si bene impedit enim ne in
cedat hoc est in bere quod elevatur sed evocat
vapores si non morantur si gravantur in possi
ones hinc sicut in pro gradu pluviae. **Secundo**
nota est illam lineam quia illi frigus costringens
causa est declinatio regionum versus septentrionem
et declinatio solis versus meridiem. Ille enim
regiones quod declinet versus septentrionem
ab illis minus inmovetur sol quia est in signis me

nota

et vide qd no qd ficut sequit qd gra-
ue nullo ascederet fufu qd est
falfu ut in confequencia pbat qd ille
vapor teneb e grauis cu fit ne
trefus. **O**ppofitu vide dicit alibi
m huius pbi dico qd ratio bu pbat
q ille vapor de fufu na non mo-
uet illic et h e vny fimoet
illat tractus p calore folis p d
adamas mouet ad fufu de huius

Si autem ille vapor

hic pbat psequit mretu fufu
et dicitur quia pmo dicitur de illis
m pffionibz fufis q grauit gora
pore calido illa ibi Si autem va-
por pmo de fufu Si con ille va-
por e vehemet calidus et fufus
pfitur ad duas rignos aeris. fz
m fufu et mediu eo qd fufus
no pt gntere in p ad alia rignu
trahit qd d e fufus ad fupm
regionu aeris et ibi fufu fufu qd
qz m pffiones ppo Subdit autem
pfit m oibz pibz e subtilis equa-
lit et bu rignu p q m flammam
pocaloe loci a m equalit Si me-
qualit qd hz m fufu ptes mltas
trefus dilatables aut no fufu
pauas Si mltu trefu hz m fufu
tuc denatate ibi dilatabit qd
illud trefu ibi habudus ipug-
nat eleuato ad equalitate aliap
pfit fufu et calidu ignis rufi-
cat et dilatat illas ptes et plus
calide gntue plus et plus redut
tactu et effiat ipm fufu colup
na pffionibz et pte logiqate vi-
debi de fupiori ette diuifu p d
preditu q m fufu hz maffam
et qd ufu ad lunc lunc cordu
et sic mteufo abefu loci et ignis

et aplyb d ignis peditatus Subdit Si
autem e aliquat calidu et subtile subtile
no hz mltu trefu qd de dilatatur que-
rit pofa dicta tuc i eade causa m
flamabi et vocabi luncu pte logu sub-
tile et pedit m fufu et pte erectu acume
huf fufu fufu ignis peditatus Si at
ille fufu vapor e aliquat pffionibz et
tenus aptu m flammam tuc ead equi-
afcedit m oibz pibz et e equalit difgre-
gabilis calore m ptem dmeffionibz et sic
effiat latu quafi rotidu natu m fufu
fufu aeris et illud e qd vulgo vocat
radela accensa Subdit licet con latu
fit m fufu trefu vide rotidu et pffionu
et pte longiqate rufu m Subdit ead
equalit subtilis fz no e pteuiffibilis mfi
m vna ptem pte pntate mltie fufu
coru qd m ad vna ptem pteuiffibilis
coru ad alia et tuc vapor ille af-
cedens Subdit a e equalit subtilis fz
no m coru n e ad hert sibi fz vna
pffionu aliquatula diftat ab alia et tuc vi-
debi afubafcedit pffionu fufu fufu
fi euolaret de formate et hce quinqz m
pffiones dte conuenit m h qd oia eleuet
fufu m igne et mteufo corp de fufu
deafu **N**ota pmo da huius qd qd est
ille vapor fufu e vehemet calidus
tuc eleuat ad fupiori rignu aeris
q vocat fufu ppo grauit qd m pffio-
nes igne pffionu diuiffitate illu vapor
qz ut ille vapor fit vehemet calidus
e equalis caliditate et subtilitate m oibz
pibz ut m equalis Si e m equalis h
e dup ad h qz ut hz mltas ptes trefu
ptes et grossas m fufu ut no mltas Si
h mltas ptes et grossas m fufu fit gnt
vna m pffio ignita q vocat ignis pffi-
culatibz aplylozophybz et illa e difpofita

solam **Si** primo sic e tria m pssio
sz candela accesa **Si** autē p domo
h' e dup' ul' em ille vapor est
qtmuub ul' dsgtmuub **Si** pmo mo
sic e quarta m pssio sz a sub afte
nota d'ns p q a sub **Nota** nota ille os
quqz m pssiones gūant' qo supio
re rione aeris q vocat' estus
a go d'cūt' m pssiones ignite a
qua sūt gompoe sūo a calido
a go ille vapor eleuet' sūp' a
trāsīt p media rionem aeris et
p m fūmū sūt q frigidū aeris me
die rionis nō p' nūm vūce
nota **De** nota q ille m pssiones ap
paret moveri ab oriente m oades
illiq' rāo e q aer m supiori pte
sūt mouet' **Si** dices tu quāe est
h' q ille m pssiones nō dūi dū
rāt sz cito eūmesūt dūo q illiq'
rāo e q ille vapor e sūus et
nō h'z mltam mltam q rāus
est a dco cito q sūt a caliditate
loci **Unde** nota q os ille m pssio
nes epqz sūt idē forma' sz diffe
rūt mltaliter sēdm dūificatē va
por q e illay causa mltalis
Si dices tu q sūt go cause illay
m pssionū **De** q causa e mltia
lis e vapor sūt dūificat' **Si**
causa efficiēs e caliditas supior
rionis aeris q sūt calore m
cendit locus gūacōis e supior
regio aeris **Se** hū

Si autē ille vapor

hū e sēda p' pncipalis illius
capli m qua **Al**bus pōnt modū
gūandi illay m pssionū ignitay
pōllo vapore sūo nō vehemēter
calido a dūdi' qz pmo facit h'
sēdo epilogat sūam illiq' capli

sēda qbi a sic p' pma ad hūc dūdi' itot
q pōnt m pssiones causat' pōsto va
pore ptes paret' m pcessu ul' illegēdo
hūm pmo d' **Si** autē ille vapor nō
vehemēt' calidus a sūus est tūc nō
p' penetrare media rionem aeris q est
frigidissia a tūc causabo itū quqz m pssio
nes de illo vapore **Subdit** si autē ille
vapor calidus a sūus e bñ qtmuub ita
q eūb ptes fortit' quāt' a' e dsgregat' q
id e dūfus sz e dsgregat' tūc p'p'
calorem quā h'z m se qn e m aere m fūe
si oāt' ei frigidā mltas fugiēdo illam
qfricat ptem ad ptem a qulla cofrac
tione m flamat' a qz ptes eūb dsgre
gate sūt dco apparet q ignis dūfus
a qz fūg fugit frigidā mltas tūgent
se dco vidē dsgregat' egredi suple
tū m pssio sūt si stūpa m censa sūf
flaret' de cāda **Nota** pmo ad hūm q
aliqu' ille vapor sūus nō e vehemēter
calidus a go nō p' penetrare media
rionem aeris qz medio regio e frigi
dissia ut pūb dictū e a go vūat p'p'
caliditatem illiq' vaporis a ipentit eū
a sic pōsta ipentit' gūant' quqz m
pssiones ignite sēdm q ille vapor dūsi de
dūificat' **De** nota d' ille vapor e bñ
qtmuub m ptes sūt q ptes eūb forma'
quāt' d' e dsgtmuub ul' dsgregat' q
sz e dsgregat' tūc p'p' calore quā
h'z m fūmū rione aeris si oāt' sibi
aliqua mltas frigidā ipentit' qz nō p'
trāsīt p'p' debilitate caloi a sic ptes
eūb qfricat se a pōllo qfricatione m
cendit ille vapor a sic sūcessive dēstē
dit qz dsgtmuub e m ptes ac si ignis
sufflaretur pōtina id e qfracta a p'p'
h' vocat' abigo ignis dūfus **De** nota **nota**
q aliqu' tantus gūat' ignis talis q dūat'
q pūat ignis a dēstīūt cūtatē qst'
a velle sūud accidit sēdome a gomōre

multis civitatibus. Quarto nota q illa mpsio
vocat aristoteles in primo meteororum caput
salientis q ppter diffinitivitate pcedit mte
hic mte e illic sicut caput salientis. Quinto
nota quo gotti cofructio vapor mcedit
q ille vapor ut in dicto est no e ta cali-
dus ut possit media igitur aeris et tunc est
calidus et sicut qd go sit oarit mbes fir-
gda ipaciete cu et no pmitit ascedere sup
et sic pmitit ptes vime mbe reflectit
deorsu et ibi sunt ptes calide et sicut que
appetit ascedere sursum et sic ibi pcedit refle-
xio et mcedentia ostendit et sic comotu
et tunc qd fructio gunt ignis et mpla
malo vato vaporis sicut qd fructio
duos lapidum gunt ignis. Et hinc
Si vero vapor continue est

Hic Albtus ostendit quod gunt illa mpsio
q gunt ex parte vaporis no vehemet ca-
lido et dicitur sic Si no vapor gunt est et
expellit ambe frigida tagere et sic tunc
e compactus et globatus et fortis sub aut
e modicus no multu compactus Si no est
multu compactus no multu tunc cadit gunt
deorsu et non dividit. Et ppter gunt ca-
su vide quasi stella cadens loga q re-
linques vestigium sui casus p se et vocat
apthys candela accendens candelam
gunt q dicitur p decessu. Nota primo
an hanc posuit mpredeci hinc una divi-
sio q aliqui ille vapor non vehemet
calidus e gunt aliqui diffinitivus Si
e diffinitivus gunt qd illa mpsio q
vocat ignis divisus Subdividit alteru
mbeu et dicitur et ut Si ille vapor e con-
tinuus hinc e ad huc dup qd ut e mte
ut q globatus et hinc compactus mptibus
aut e modicus et non fortis compactus
Si est sedo mo scz qd e rarus et non
hinc compactus tunc ipaciete ambe frigi-
da mflamatus gunt cadit deorsu

agpt hinc vocat vulgo stella cadens
hinc apthys vocat pter candela accen-
dens candelam q reliquit p se ve-
stigium sui casus ppter hinc qd no
e multu compactus hinc rarus. Sedo nota
nota q ille vapor ead ipaciete
ambe frigida et sic cofructio
cone pcedit mflamat et ead
frigus loci e causa efficiens
illius mpsio. Tercio nota
aristoteles vocat illam mpsio
in primo meteororum dices et eges
hinc vulgares vocat stella caden-
tem ppter figuram casus. Et hinc
Si vero e multu materia

Hic Albtus ostendit quod gunt
illa mpsio q gunt ex parte va-
poris non vehemet calido et
dicitur sic Si no e multu materia co-
globata tunc nappit tres divi-
siones aduissas q sibi oarit
m aere et videt hinc e q dicitur
discretas in nocte dicitur esse
lumen pcedens eos. Nota po
an hanc q aliqui ille vapor
e gunt et hinc compactus et co-
globatus mptibus tunc gunt
ab eo tres mpsiones scdm q
ta diffinitivus m aere et ead
seuat ad aerem et tunc una m-
bes oarit q ipm reflectet et
mcedit qd fructio pcedit p
tunc et pcedit aliqui dicitur m aere
et hinc vocat ambulantes in nocte
lumen pcedens eos. Sedo nota
ille vapor mcedit ppter hinc qd fr-
igus loci gunt ptes et sic con-
fructio aduissas et gotali con-
fructio mcedit ut pcedit dicitur
et ppter quod frigus non e tunc

ut possit simp^r depelle^r & q^o q^u au-
ra e^t tranquilla pat^r p^rpe fixa m
nota aere. **Tercio nota** Albertus dicit
m^o p^rmo meteo^r de illa m^o p^rssione
q^u fit solu^r iⁿ g^roib^z calidis & non m^o
iⁿ g^roib^z frigidis. q^u m^o iⁿ g^roib^z
calidis ibi ille vapor g^ratib^zu^r
alocis paludosis & a^ria pigra &
sic ille vapor e^t pigrius & cito m^o
nota flammabilis. **Quarto nota** causa il-
lius q^u vide^r vulgari^rz ambulanti^rz
q^u illa m^o p^rssio p^rcedit eos est q^u
illis p^r distat ab eis p^r duo milia
ira ul^r p^rtra & q^u ip^sis ambula-
ntib^z g^remie e^t ad octos app^rz eis
q^u p^rcedit eos. **Quinto nota** dubi-
nota utp^r frigidu^m loci possit vapor e^t m^o
cede & vide^r q^u non. q^u si sic tunc
frigidu^m possit e^t caleface^r co-
sequens falsu^m q^u sic eade^m causa
possit p^rduce^r oppositos effectos con-
sequens falsu^m q^u idem m^o quatu^r
idem sp^r e^t aptu^m face^r idem cose-
quens p^rba^r q^u frigidu^m frigeat
& sic q^u cu^m h^{ic} calefacit p^rz coseq^r
ua. **Oppositu^m p^rz m^o l^ria q^u ob ille**
m^o p^rssiones m^ocedut^r a frigore
causate Ibi duo q^u frigus p^rse
no^m m^ocedit h^{ic} p^rcedens q^u frigus
causans cop^rmut p^res frigidis
vapori^rz & m^oli q^ussione p^res co-
fiant & sic p^rmotu q^ussionis
m^ocedit. **Ad r^rcom m^o oppositu^m**
q^u arguit^r sequit^r q^u frigus ca-
lefacit concedo p^rcedens **Ad**
m^o p^rssionem sequit^r q^u eade^m causa
p^rducat oppositos effectos con-
cedo m^o vnu^m p^rse & m^o aliud per
cedens **Ad m^o p^rssionem duo q^u a**
auctoritas pat^ris n^ri q^u idem quatu^r
sp^r e^t aptu^m face^r idem p^rse de^r
Si aut^r aliquid occurr

hic Albertus ostendit quia g^rat^r quanta m^o
p^rssio q^u g^rat^r m^o p^rssio v^rz q^u p^rssio vapore
no^m vehemens calido & dicit sic. **Si aut^r**
aliquid occurr ei m^o aere aut h^{ic} de sup^r
excellens ip^sum m^o f^rus & h^{ic} vocat^r vulgo
stella cadens a p^rssio a^rsubascedens. **Nota**
p^rmo cu^m t^ram aliquid ille vapor e^t h^{ic} co-
muni^rz & aliquid g^ratobatus & q^u eleuat^r
p^rssio occurr sibi frigida nubes p^ropell^r
ip^sum m^o f^rus & sic p^ropellat^r p^rem m^o
flamat^r & descedit & vocat^r vulgo **stella**
cadens ul^r p^rgato stellap^r a p^rssio aut^r vo-
cat^r a^rsubascedens & p^r vocari ut p^rz
a p^rssio p^rmo meteo^r eges & dices. **Secundo**
nota q^u e^tia^m vocat^r vulgo cap^ria salies
q^u h^{ic} quida^m p^res f^rus p^rextensas p^r
leuitate q^u apparet quasi com^ria & aliq^u
grossiores m^o f^rus q^u apparet quasi pedes
& sic app^rz quasi cap^ria salies. **Tercio**
nota q^u m^o medio m^o p^rssio aere p^rut
re nubes frigide & grosse quas vapor
ille no^m p^r p^r penetrare cu^m no^m sit ve-
hemens calidus & q^u tangit ad illas
vehemens p^ropellit^r & m^oli p^ropulsionem
p^res q^ussionis & m^o p^rssionis & sic descedit
q^u mat^ria e^t t^restis q^u no^m p^r sustineri
f^rus. **Sequit^r h^{ic}**
Aut frigida nubes est adlatus
hic Albertus ostendit quia g^rat^r quanta m^o
p^rssio q^u g^rat^r p^rssio vapore non vehe-
mens calido & dicit sic. **Aut frigida nubes**
e^t adlatus vnu^m & calida adlatus aliud
& tunc p^r p^r conuenientiam quia h^{ic} cu^m calida
nube contrahit^r ad calida nubem & f^rumi
g^rat^r aliqua m^ocedit p^r p^rssionem p^rem & dila-
tat^r m^o media & tunc p^r p^rssionem p^res
vnu^m & p^rssionem aliud **Isus h^{ic} dicit^r et**
frigidu^m & h^{ic} efficit^r ut dicit^r volans
q^u altior p^r a^rcessa vide^r quasi sp^ratime
dracomb^z media aut^r e^t m^o p^rssionem quia
attrahit^r ap^rima p^rte a^rcessa & ibi m^o tunc

nat se ut serpens & sp uolat ad illud latus
ubi astat cu mbes calida qz file attrahit
file i cotinuu opellit cotinuu **Nota** pmo
na hiam qm mpsio colla uapora gema
no uehemet calido quat sic q qd illa ma
e mltia & globata & ascedit fusu tue oc
cit mbes frigida no supius sed ad latq
sed ad aliud latus astat pbi mbes ca
lida & tue pte quemetia qua hz vapor e
cu mbe calida attrahit ambe calida et
opellit ambe frigida & sic pma pte m
cedit a mbe calida & attrahit alias ptes
& pte talem attrahom ambe calida & op
pulsionem ambe frigida fit qda actiaco
& pte hz appz m medio quasi vete draco
ms & mltia pte vapor e gracilis & mten
sus & io apparet quu spume dracoms
& hnt m pssiom vulgares rudetes dicunt
se uidisse dracone volante & go vocatur
draco volans **Sedo** nota q ille vapor ali
qualit est vtruosus & humidus & go cu
opugnat ambe fumit sicut lignu hndu
opugnat & hz e q d' **Albus** m lra & fuit
anteq mcedit p pma ptem **Seco** nota
q q ille vapor no hz mbeu supius de
pmente sed ad latus opellitery go cadit
deorsu ptra & no pt ascedit fusu ppter
mediu mspacu aeris ut pbs dictu est
go mouet ad latus & go d' volat maere
& hz e q dicit m lra q uolat sp ad illud
latus calidu qz attrahit & opellit vpus
illud latus ubi e mbes calida **Quanto**
nota q hz figm dracoms qz m antiori
pte ubi ptes sut grales vaporu & ubi p
mreusi ibi habet disposicom colli dracoms
finitis m medio aute qz ptes attrahit
hnt ambe calida & opellunt violente
ambe frigida go m tnat & appz quasi ve
nota dracoms **Quito** nota q vulgares di
cut & albus d' m pmo metoys opptu
esse qz m tra ubi cadit draco d' hnde
venit sit ingetu & amru & alia metalla

anno est quia ille vapor est pig
rus & salutus nra sulphurea
ibi aute e tra sulphurea ibi ge
nerat metalla ut pbs dictu e
sulphur e pncipiu omz metalloz
Sequit lra **Si** at vapor
Si aute ille vapor est
hic **Albus** ostendit modu scote
m pssiom q quat collo vapore
no uehemet calido & dicit sic
Si aute ille vapor e sicut & te
muis & mflamabilis medio mo
tue ptingit ad regionem & non pt
penetrare pnam tue quat tnu
asub qz ille vapo asfrigo sue
asfrigo loci opellit & q mltia
mbes sub eo sut ideo idesceden
do qz cura hiam pmo nota **Seco**
ta m pssio q quat vapore ca
lido fiao & non uehemet calido
quat sic q aliqui e vapor tenu
us eia medio mo i flamabilis
& eleuetur fusu usq ad mediu
m spacu aeris & qz no pt pene
trare mediu regionem aeris go
opellit & opofuacione mcedit
& qz hz subse mltas mbes go
qn penetrat illas mbes ocul
tat pte densitate mbeu & itep
qn egredit appz & itep qn m
gredit alia mbe oculat & sic
aliqui appz & aliqui no go vocat
m pssio **asfrigidens** qn appz
quqz non **Sedo** nota q pt illas **nota**
videt m pssiones ignitas aristo
teles m pmo metoys auctore
senere enunt alias ipssiones
de qbz no dicit hic hnde qda
vocat ignis magnus & qda dolen
audens & qda trape audens &
alia vocat fuso audens alia vo
cat spens volans & alia vocat

hic ~~Albus~~ ponit notabilia & dividit
in quatuor scdm q quatuor ponit notabilia
scdm ibi ad hunc uo scdm scdm ibi qre
notandu quanta ibi dicit ante pmo dicit
Secundu ante q uapor humidus q cu pt
aquis no e inflamabilis ppter h q iduobz
qualitatibz igni contrariat scdm q quatuor
frigida potera & humida licet in actu
sit calidus & siccus tpte Subdit scdm
notabile Ad hunc uo scdm requirit ut scdm
quid e convertens & convertere potes uapo-
rem in aqua & quid costringes & costringe
potes aqua in glacem Subdit igit co-
uertit uaporem e nrm in spissando ad ma-
turi aque idigere Cu aute frigoris

fit in spissare sicut calidi disgregare p^z quia
 ois g^uso vaporis fit p^z frigus cōgelato aut
 fit p^z idem frigus magis cōgelato a g^urigens
 aqua q^u g^usa est **Nota** ita h^um^um p^zmu nota
 b^ule stat m^z h^u q^u vapor h^uidus aq^uis nō est
 m^z flammabilis & rāco est q^u contrariat^r igni m^z
 duabz qualitatibz & cō h^uidus potē ubi
 ignis & sicut h^u p^z q^u & i^zsolubilis m^z aqua
 etā & potēria frigidus ubi ignis & calidus
 & h^u p^z q^u m^z p^zssiones gēnte p^zillo vapore
 sūt frigidē & t^z i^zpe actu calidus & sicut
 ipate **Secundo** nota ita h^um^um ad h^um^um nō sūt
 q^u p^zbi p^zont s^zdm^z notabile & stat m^z hoc q^u
 ad h^um^um s^zdm^z i^zquirit ut sūt quid sit cō
 nemens ueritē vapore m^z aqua & cōgelat
 aqua g^uisam & tūc ostēdit quid sit g^uso
 uapores dices q^u g^ute vapore m^z h^uil ali^z
 est quā n^zm m^z spissando i^z aqua g^uter sūt
 aqua g^uter m^z aqua pluuiālem Subdit^r ostē
 dens quid sit g^uter vapore m^z aquam
 dicens quia frigus & m^z spissat & cōst^r
 gere sicut calidi & disgregare & rareface
 p^z p^z q^u d^zis g^uso tū sit q^uda m^z spissatō
 fit a frigidē & g^uat q^u frigus loci ad quā ele
 uat^r ille vapor p^znta mediū m^z spissatō aeris
 cōt^rit n^zm & tūc ostēdit sūt sūt cōgelatō aq^u
 g^use dices q^u frigus g^utes sūt frigus loci
 cōgelat aqua g^uisam & tū t^z & fortius frigus
 & magis g^urigens q^u cōgelat quā illud q^u
 solum g^uat **Tercio** nota dubitat ita hoc
 q^u dicit q^u vapor aq^uis nō sit m^z flammabilis
 Contra & q^u aqua & g^uitilis m^z ignem i^z
 m^zto magis vapor aq^uis cōseq^rit^r p^z locū
 immōri aū p^zbat^r q^u q^ul^z elemētū & g^uā
 b^ule p^zquāq^z p^zbi d^zco cōcedo totā rāconē q^u
 vapor aq^uis p^z m^z flammari sūt t^z h^u & p^z
 magna t^zasmuta^r & cūb^z p^zstacōm^z & sic
 manet subdisposicōne aq^ua & h^u v^z **Albius**
 q^u manens subdisposicōne aq^ua nō p^z m^z
 flammari **Quarto** nota ita h^u q^u dicit q^u
 vapor aq^uis & potēria frigidus & h^uidus
 h^u p^z q^u actu & calefactus p^zvirtutē solis
 & aliqua^r sicut sūt t^z potēria h^u id est

utualit^r & frigidus & h^uidus
Quinto nota ita h^u q^u dicit q^u frigus **nota**
 loci g^uat & g^uat^r vaporem quā
 media regio aeris d^zuidit^r m^z t^zes
 p^ztes i^z p^ztem sup^zriorem & app^zuat
 sup^ziorē regiōm & m^z p^ztem m^z f^zmā
 q^u app^zuat m^z f^zmē regiōm aeris
 & mediū m^z f^zmā m^z illa duo &
 h^u & h^u mediū & p^zcellit^r frigidus
 & p^z g^ute vaporem & g^uisā cōst^r
 gere m^z f^zor autē p^z mediū i^zg^uo
 m^z sufficit b^u g^ute sūt nō cōst^r
 gere & m^zto magis m^z f^zmā p^z me
 die i^zg^uo m^z g^usequēcia t^z m^z p^z
 m^z h^ueme q^u m^z f^zmā i^zg^uo aeris
 cōst^rigat sūt h^u p^z accidens p^z f^zz
 g^uditati t^zre & aque **Secundo** nō
 illud notabile rāz ad ea q^u postea
 dices q^u q^uda h^u f^z p^z m^z p^zssio
 sūt m^z p^zssiones q^u g^uant^r p^zova
 pare solum g^uso & nō cōgelato
 ut pluuiā & q^uda q^u g^uant^r p^z
 vapore g^uso & cōgelato ut m^zo
 g^uando & **Sequit^r** sicut h^u nota

Hic Albius p^zmittit ita notale
 dicens item nota q^u aliqua m^z
 bes g^usa m^z p^zabz sūt sūt q^u est
 aqua sūt & aliqua & m^z via cō
 i^zsiōm sūt illa q^u & m^z aqua fieri
 Subdit de h^uibz i^z p^zssio^r loque
 dū & postea q^u sepe uerit^r m^z
 tractatū id est s^zmore Subdit
 quāctū notabile dices dūa i^zg^u
 q^u q^uda g^uant^r p^zovapare h^uido
 m^z h^uil & m^z flammabile p^zre q^u aqua
 & elemētū magis tenue quā
 t^zia p^z h^u calor solis m^z talibz
 t^zes vapores nō m^zto itinet^r
 ab^z ab^z uapores sūt p^zala
 b^ule est p^z frigus g^urigens vā
 pore & rāco nullus vapor t^zis

prigitur prigionem frigoris ad regionem
tub / s; elevet plus ad regionem fir-
goris q; flatis calentis ut ipse
a p;dm q; calidiores fut ut m;g cali-
no **di** Nota in hanc rem notable pat-
m h; q; q;dm nubes actu e; gusa m;
aqua a q;dm e; adhuc m;bia gusa
a m;fi aqua a h; m; valet q; con-
ufo m;bis m; aqua fit successue
a h; p; gmetuore sup; quanto reli-
vbi e; d; q; g;uato elevetator
e; successua a g; e; eia successue
gunt aqua a g; aliqui aliqua
nubis p; aquose e; actu a aliqua
e; m; ficudo aqua a h; b; p; de
pluvia q; successue cadit p; h;
vapor ille successue gunt; si em
totus fit quateret; tota fit ca-
nota deret pluvia. Secundo nota nubes e;
vapor aggrans qui e; m;dispositioe
p;qua ut coarctat; m; aqua a h; est
cotin quosda qui dicunt q; nubes
fit actu aqua q; tunc tota caderet
fil a no successue. Tercio nota de
no p;bis nubib; op;ssus dicit; postea
q; sepe veniunt ad p;positu s; nunt
e; m; dictu q; nullus vapor aquosus
no p; m; flammam. Quarto nota q;bi
q; aqua q;bi p; suu quiescentis
notable quantu a pat m; h; q; d;
aqua e; elevatu magis reme q;
ita a vapores attracti p;solon fut
e;ia magis remes quid vapores
res p;res a g; calorem no fortit;
retinet q; materia aura no fortit;
retinet a g; cito exalat calor p;
frigus loci a;stantis a sic p; ille
no vapor gunt; m; aqua. Quinto nota
q; gallo sequit; q; ille vapor aqua
tenuis q; p; elevat; ultra media
regionem aeris a illi causa e; m; hanc
dia a p; e;us remutator; non

itmet fortit; calorem a g; p; frigus medie
regionis potigunt; m; co cito calor a sic no
potit; ultra elevat; s; m; b; elevet; p;lo
a m; m; media regione q; e; aliqui magis
a m;g calida. Sexto nota q; illa quatuor
nobilia valet; addidit; de m; p;ssionib; fir-
gidis q; p; p;miu notifiat; materia illam
m; p;ssionu p; p;dm notable inmut causam
efficiem puta frigus q; p;dm inmut modu
gunt; q; successue p; quantu inmut locu
gunt; puta media regionem aeris de
Sic ergo fit vapor humidus
hic Albus m;tetu osequit; d;icando de-
m; p;ssionib; frigidis a d;uidi m;tot
p;res q; fut m; p;ssionib; p;res p;atib; m;
legedo p;ma ad huc m; duo quia p;mo o;te
dit modu gunt; gradib; f;do declarat
h; p;ssionu h; figura fut p;mo d;at sic q;
g; p; vapor humidus calidus valde erit
vapor ille valde rarus a;cedens usq;
ad regionem frigoris cu; aut; sit rarus;
frigus a;stantis m; loco penetrabit p;fidu
videt; eo q; rarus m; plus oib; ingressu
dat frigori cu; aut; m; gredit; frigus a;
a;fil egredit; calor frigus m;capit gunt;
a coarctat; id e; m; spissat; d;usas p;res
vapores a q; forte e; frigus m;capit velo-
cit; p; defluat; ad p;rem a q; e; valde
dudus q;stingit aqua gusa a gunt; m;da
gradumem magnam ul p;ua p;dm q; est
frigus magis ul m;g potens sup; vapor
Nota p;mo sua h;e stat m; hoc q; gundo
gunt; sic q; ille vapor humidus aliqui no
e; satis eia calidus a g; p; elevat; usq;
ad media regionem aeris a q; ille vapor
e; rarus p; h; q; calidus a frigus loci
medie regionis penetrat p;fidu illius
illius vapores p; h; q; materia aura dat
bonu m;gressu frigori a m;gressu frigoris
calor expellit; a frigus coarctat; a m;
spissat; p;res vapores a p; h; forte frigus
coarctat; p;res a q;stingit eas velocit; a sic

grat^o grado aliquo magna aliquo p^oat p^oat
 q^o h^o figur^o e^o magis ut m^o d^oat^o sup^o va
 pore^o s^odo nota q^o illo d^oo h^o habet^o q^o sit
 causa malis gradibus q^o vapor h^oudus e^oca
 habem^o quib^o sit locus gradibus gradibus
 q^o v^oet id e^o mediu^o medie i^ogionis aeris
 a^o sit habem^o q^o sit causa efficiens q^o figg^o
 illius loci. Tercio nota q^o q^o figur^o est
 fortius tunc g^oant^o gradibus maiores
 a^o q^o e^o m^o forte tunc g^oant^o mores et
 r^oat^o est q^o figur^o fortius sup^omit maio
 res p^otes vapor^o q^ogelat^o quid debilius
 Quanto nota q^o p^oo d^oo h^o habem^o
 q^o cu^o cadit magis gradibus q^o tunc mu
 bes illa m^o qua g^oant^o fuit alius ime
 dio i^ogione aeris q^o figur^o co^ostigens
 fuit fortius. Quarto notatu^o q^o a^oristo^oles
 m^o p^omo metrop^o tractatu^o p^omo mouet
 talem q^ostionem quid aqua g^oisa r^oqua
 g^oant^o grado no^o p^ous descedit antequa
 co^ogelet^o a^o salit^o sic q^o motus co^ogelato
 nis e^o uelocor^o quid motus descedit a^og^o
 r^oat^o co^ogelat^o quid descedat. Sequit^o
~~hinc ante grado sic gene~~
 hic declarat d^oat^o sua p^o q^oda signa a^o diui
 dit^o m^odiab^o p^otes p^oat^o q^o p^oat^o duo signa
 p^odo h^oic. Aliud signu^o p^omo d^oo sic. Hinc
 supple^ogrado sic g^oant^o signa a^o fuit q^oo
 una e^o q^o grado no^o cadit nisi m^otpub^o
 calidib^o a^o p^oapue m^overe a^o tpe fructu^o
 sicut m^o autumno q^o tunc calor ad v^oes
 r^oaput a^o m^oltu^o p^ostionis a^o calefacies va
 pore^o a^o alie eleuat^o ipm^o sicut ad ve
 trem i^ogionis a^o q^o h^o vapor r^oarus v^oid^o
 q^o co^opositu^o frigori d^oat m^ogressu^o et co
 p^ogit fortissie sicut aqua calefa^o p^oo
 f^oo. Subdit^o a^o m^o hyeme ante aqua cali
 da plus co^ogelat^o quid frigida m^o eodem
 loco p^ostia eo q^o aqua calida magis va
 ra magis d^oat m^ogressu^o frigori. Nota

p^omo ita l^oat^o dictu^o e^o m^o p^ocedat
 l^oat^o q^o grado g^oant^o vapor^o h^oud
 do calido h^oic p^oo declarat p^osignu^o
 tale q^o v^oidem^o q^o gradibus non
 g^oant^o m^otpub^o calidib^o sicut d^oare
 a^o tpe fructu^o sicut i^o autumno
 q^o tunc calor solis a^o fortis a^o m^oltu^o
 calefacit vapor^o a^o alie eleuat^o
 a^o q^o h^oic sequit^o p^oo tpe gradibus
 sicut f^oer a^o autumno q^o d^oat^o tu
 quid no^o gradibus m^o estate d^oat
 q^o p^oo h^oic q^o m^o estate r^oady solis
 ut p^ol^o sit adu^oer^oes a^o co^osumit
 vapores ut m^o p^oamat eos a^o p^oo
 g^oant^o m^o p^ossiones i^ogite. Secundo
 nota dictu^o fuit q^o ille vapor co
 usus fortis q^ogelat^o p^oo h^oic quia
 e^o r^oarus a^o v^oid^oq^o d^oat m^o t^oat^o
 frigori h^oic p^oo declarat p^osignu^o
 q^o si fuit m^o hyeme aqua calida
 a^o aqua frigida a^o p^oat^o subcymo
 id est ad aliq^o locu^o p^otra domu^o
 tunc aqua calida fortis q^ogelat^o
 quid aqua frigida a^o r^oaro est
 q^o aq^o calida e^o r^oarus q^o vapor
 res grossi p^oalat^o a^o sic figur^o a^o
 eus penetrat^o a^o p^oo q^o fir
 gus applicatu^o suo cotu^oo p^oat^o
 calido fortificat^o a^o sic fortis m^o
 frigida sit e^o m^o p^oposito q^o ille
 vapor e^o r^oarus fortis penetrat^o
 ipm^o figur^o a^o fortis co^ogelatur
 Tercio nota a^oristoteles d^oo p^omo
 metrop^o q^o p^ostionis m^o hyeme
 calefacit aqua m^oar^o a^o facit
 ea co^ogelari a^o ligat^o ad v^oes ut
 trahat v^oes ad p^ofu^odu^o h^oic a^o p^oo
 h^oic q^o calida aqua fortis co^ogelat^o
 quid frigida a^o p^oo p^oo f^oo g^oant^o Be
~~Aliud signu^o quot~~

hic **Alb**us ponit signum p^{ri}mum dicens
Aliud signum q^{uo}d gradus non est recte ro-
tunda s^{ed} in forma lentis disposita
guttas congelatis et h^{ic} accipit p^{ri}mum
q^{uo}d cum vapor esset expansus in latum
frigus contrahens ipsum magis contra-
xit de materia alacibus quia asup^{er}
ori ut in f^ore p^{ar}te et non esset frigus
magnus congelant p^{ar}tem antequam a-
lia fluat ad ipsam et ibi aqua co-
nflua fluens ad ipsam adhaesit ei
sicut gutta congelata. Si autem quicunq^{ue}
dicunt gradus rotunda h^{ic} est p^{ar}ca-
dens et est p^{ro}p^{ter} illam causam p^{ro}p^{ter}
quam h^{ic} est liquescens et non sicut quia
quod cadit in regione frigoris tra-
sit p^{er} in f^orem aerem q^{uo}d coarctat
ratione radiis a^{er}is et aqua et p^{ro}
motione vaporis et ipse calidus
et idem motu et caliditate aeris
illius liquat p^{ro}p^{ter} h^{ic} et inuenit
no cadens liquidus. Nota p^{ri}mo an
liberum **Alb**us declarat p^{er} aliud
signum q^{uo}d ille vapor aquae g^{ra}u^{is}
gradus est valde calidus illius sig-
num est q^{uo}d gradus non est recte ro-
tunda s^{ed} est forme lentis et illius
causa est q^{uo}d frigus plus contrahit
de materia alacibus quia asup^{er}
ut in f^ore q^{uo}d ille vapor fuit multum
in latum expansus et h^{ic} est signum q^{uo}d
fuit calidus dilatat se et p^{ro}p^{ter}
no dicit. Secundo nota q^{uo}d gradus non est
p^{ar}te rotunda s^{ed} p^{ar}ca est q^{uo}d frigus
plus congelant unam p^{ar}tem ante-
quam alia efflueret et sic alia p^{ar}te
adhaesit p^{ar}ti congelati plus sicut v^{er}
no gutta congelata alie. Tercio nota
forte aliquis dicit contra h^{ic} q^{uo}d
videmus aliquos q^{uo}d gradus est rotunda
ipse respondet q^{uo}d h^{ic} est p^{ar}ca dens s^{ed}

h^{ic} etiam est p^{ar}ca dens q^{uo}d gradus cadens s^{ed}
est liquidus et t^{em} in medio m^ultis et sicut et
forte congelata cuius utiq^{ue} causa est h^{ic}
q^{uo}d quod gradus cadit de medio regione t^{em}
p^{ar}te p^{er} illam regionem m^ultis et est ca-
lida coarctat radiis calidioris et
illo aere et sic p^{ar}tes p^{ar}tes extremas liquant
et sic cadens gradus est liquidus et sic etiam
p^{ar}tes tortuose liquant sic q^{uo}d aliqui est rotunda
et t^{em} in media regione est lentis et fige
et t^{em} h^{ic} sicut et forte congelata. Quarto
nota q^{uo}d sic p^{ar}ca dens assignat^{ur} duc^{it} cau-
se quare gradus liquat et aliqui est rotunda
Est enim una causa caliditas regionis
p^{er} quam transit alia est velocitas motus
q^{uo}d motus calefit ut p^{er} s^{ed}o celi. Sequit^{ur}

De autem quo ad tempus

hic est s^{ed}o p^{ri}mo p^{ri}ncipalis cap^{it}uli et g^{ra}u^{is}
sic **Alb**us ostendit modum graduum
graduum hic non ostendit modum graduum
minimis et diuidit^{ur} in tres q^{uo}d p^{ri}mo facit h^{ic}
s^{ed}o ostendit dictum s^{ed}o p^{ri}mo q^{uo}d signa
t^{em} dat causas quorunda accidentia in
minem s^{ed}o ibi et h^{ic} signum t^{em} ibi h^{ic}
et accidit p^{ri}mo dicit sic p^{ri}mo autem quo
ad t^{em} contrare se h^{ic} gradum in quibusda
in materia concut^{ur} eam p^{er} quam sup^{er} m^ultis ge-
nerat^{ur} p^{ro}p^{ter} vaporis calido g^{ra}u^{is} sicut g^{ra}u^{is}
do. Nota p^{ri}mo an liberum dicit q^{uo}d m^ultis h^{ic} se
contrare gradum quo ad t^{em} q^{uo}d gradus
g^{ra}u^{is} t^{em} calido sicut m^ultis ferib^{us} et m^ultis
p^{ri}ncipio autem m^ultis autem g^{ra}u^{is} t^{em} fr^{ig}
g^{ra}u^{is} p^{ri}mo m^ultis et sic p^{ri}mo t^{em} gradum
minimis. Secundo nota dicit q^{uo}d gradus et m^ultis
concut^{ur} aliqua in materia q^{uo}d utraq^{ue} g^{ra}u^{is}
p^{ro}p^{ter} vaporis humido et calido t^{em} vapor coquo
m^ultis g^{ra}u^{is} non est ita calidus sicut ille q^{uo}d
quo g^{ra}u^{is} gradus et m^ultis differunt. Ter-
co nota aliquis dicit quib^{us} est g^{ra}u^{is} locus
graduum minimis. Ibi dico q^{uo}d in f^ore p^{ar}te
medie regionis q^{uo}d est sub isto loco in qua g^{ra}u^{is}

no quando. Quia nota quod ille potest elici modum quod
tunc minus. Quia in hyeme calor solis est debilis
et ideo non multum calefacit solum vaporem quod
potest huiusmodi vapor non potest alte elevari
nisi et ita rursus sicut vapor gradus ita manet
in terra media igitur et tunc frigus illius
loca sufficit istum vaporem quod est et congelat magis
rem in partem et huiusmodi cadens vocatur nix
Sed dices quod potest in hyeme calor solis ele-
vare vapores. Ad id in primis dictum sit quod si
generans impedit evocari vaporem dico quod
calor solis aliquando in hyeme sufficit extrahere
vaporem licet non sufficiat ipse formaliter
calefacere etiam non est in hyeme tale frigus

no costringens. Quia nota. Albius per gradum
prati dicitur de nix quod gradus et nix in aliis
bus coarctat. Sed licet et huiusmodi signum est

Et huius signum est pronosticatio

hic Albius declarat dictum suum per quodam signum
et dicitur in duas secundum quod ponit duo signa
prout ibi. Aliud non signum verum est primo
dicitur sic. Suppletur quod nix generatur. Sic huius
signum est pronosticatio rusticorum qui in hyeme
quod amittit. Frigus possunt minorem nisi sit
nubes obscurae. Subdit ostendit secundum signum
Aliud non signum verum est ego absque nix et
non invenio fallaciam in eo supple signum su-
tunc lucidus et pallidus est et videtur. Inter
et huiusmodi signum varietatis nix quod dicitur stat
maior quod per octo dies et huiusmodi est signum cal-
ris. Nota primo ad huiusmodi dictum fuit quod nix
generatur per vaporem humido et calido sicut gen-
do non tamen ad nix calido sicut est vapor gen-
dum huiusmodi nix declarat per duo signa. Primo
est pronosticatio rusticorum quod in hyeme quod
frigus imittit. Possunt minorem quod vapor
minis et calidus et aptus tempore in quo elevari
esse aliquando calidus et huiusmodi est signum quod ille va-

no por calidus est. Secundo nota secundum signum eodem
est quod vapor minus et lucidus et pallidus
et huiusmodi est signum quod est rursus aptus huiusmodi est licet possit
cuius et quod est rursus et signum illius quod est cali-

dus quod calidus nixificat. Tercio
nota ibi quod si dicitur stat in aere per
per octo dies vel plus et huiusmodi est etiam
signum caloris et aptus huiusmodi stat dicitur
in aere non potest facilius quod affrigere
nisi quia. Quia nota. Albius dicitur
quod rusticus in hyeme immisso frigore
possunt minorem nisi nubes sunt ob-
scure illius ratio est quod si nubes
sunt obscurae tunc circuitus generatur plu-
via quod nix quod nubes quod qua-
drat pluvia est obscura per hoc quod
est densa. Quia nota quod dicitur quod
signum secundum est verum quod primo
huiusmodi ratio quod secundum signum dicitur quod
et causam et ideo rursus est quod primo
est licet et non elevari

Sed non elevari

hic Albius dat causam quoniam
accidentia ad minorem et possit dandi
in totum secundum quod declarat accidentia
partes patet. Primo dicitur sic. Sed
non elevari nisi tempore hyemis supple
vapor minus et huiusmodi est ideo quod sol
tunc debilis est et ideo cum advento
rio lucet ut aliam aliam stelle ut
pluvia stellam sufficit tunc istum
vaporem elevari et non sufficit ip-
su accendere et calefacere sicut in
estate deinde in fest causam per
accidentia per dices huiusmodi nix
quod vapor minus pergit usque ad re-
gionem frigoris. Si minet circa in
regione per frigida frigida tunc
regioni debet dicitur rursus quod tunc
deinde in fest causam tunc accidentia
dices et ideo quod frigus quod non
ideo forte super nix supple vaporem
nisi vapor ideo rursus ut det un-
dique in gressu frigori ideo contingit
quod vapor minus per coarctat et conge-
latur. Deinde in fest causam quod

accidit dices & quia i quos est
diffusus vapor sicut carpmata lana
ideo mo cadit late sicut ptes lime
spatse. Deinde mferat causa quia acci-
dentis qz uo fit frigus no fuit for-
te sup illa vaporum ideo m ipso m
gressu caloris coelatur & quia mpe
vapor m grediens aliquatulu i solut
illud q e debilitat qgelatu ideo mo
e molliis & facit qphensibilis q non
est si est omo glacies sicut gra-
do. Deinde mferat causa sexti acci-
dentis dices hic autē locus suple
i quo quat mo e mferat quā locū
gradibus ideo mestate no pt face
minem qz tūc i flexio radior solā-
rū e minis fortis ideo illud frigg
e m suffiūb coelatur qz mo suffi-
gusioni sicut accidit m pluuib ut
postea ptiā dicit. Nota qmo ad
lūm qma p b hie mferat sic qz
queret aliquis quō pt vapor mi-
nis eleuari m hyeme cū tūc radij so-
lares pte obliquitate sup m m e
missiū sūt ualde debiles. Ad hie re-
spondz albus qz m hyeme calor so-
lis de sole no solu sufficit eleuare
vapores s; adiutorio lūc ul alius
planete sufficit bñ eleuare s; no
suffi mestate ut calefaci ut m
estate. Sed nota causa debilitat
calor solis m hyeme e obliquitas
radior quia qz sol e m signis
meridionalibz radij obliq mferat
ad nos & obliq i spiciunt emissiū
m m magis quā mestate. Sed
quāto aliquis radij e obliquior
tāto debilius mferat & qz debiliq
lumen & calorē quat. Tercio nota
hūc hie qz accidit ibi pōit p dūm
causam qz aliquis queret quāde
vapor minis no eleuet ad media

regionem aeris sicut vapor gradibus. Respon-
dē albus q e pte debilitate caloris qz
licet sol adiutorio stellis sufficiat qz
trahit calorem vaporis no tūc alie eleuare
sufficit pte i spiciat frigoris & ideo vapor
minis manet in regione media tūc p p p p
manet medie regionē quā pme sic & qz
illo p causa quāde malissis motibz no quat
mo ul pluuia qz circumd motu illorū
ptiguit ultra locū gradibus minis ul
pluuie. Quarto nota ad illa lūm & rādo
qz frigus ibi dat causam tūc accidit
qz dicit aliquis quāde vapor minis no
contit pūb m aqua & postea qgelatur
sicut vapor gradibus. Respondz albus
q hie e pte hie debilitate frigoris quā
frigus illius loci no e tūc sicut frigus
medie regionis erā vapor ille no e adeo
rarus qz det m gressu frigori dūqz &
qz pte quat & coelatur. Sed si aliquis quat
m aqua & quat pluuia pūlo vapor hoc
e p accidens qz frigus est ita debile
qz no pt mpe qgelare. Quinto nota ad
illa lūm & qz m quāsiōe. Ibi reddit causa
quāti accidit. Queret aliquis quāde
est hie qz mo cadit p p a lata sicut lana
carpmata. Respondz q illius causa est
qz m quāsiōe illius vaporis vapor dis-
pūb sicut lana carpmata & quia frigus
no sufficit vaporum coelare qz cadit p
lana dispā. Sexto nota ad illa lūm
quia uo frigus ibi reddit causam quā
accidit. Queret enī aliquis quāde e hie
qz mo e molliis & bñ qphensibilis cū tūc
grado sit dura. Ad hie i spōdz albus qz
frigus loci m quo quat mo e debile
qz non pt calore omo qpelle sed debi-
litat qgelat & calor qrens i solut illud
aliquat qz debilitat qgelatu & sic mo
e molliis & bñ qphensibilis qz no est
glacies n tūc q p p p sicut grado & p dūm
qz frigus fuit fortius ul debilius p dūm

^{no} h^omo e durior ut molli^o Septio nota an
ita l^oum h^o aut^o locus q^o reddi
t^ousd^o sexoti accidit^o dicit aliquis quide
m^o no p^ot g^ou^ore m^oestate illo loco iquo
g^ou^ore m^ohyeme t^ospod^o quia m^oestate loq^o
ille calefit q^o forte i^oflexione radior^o p^o
l^ou^o l^ou^o d^o g^o no suffi^o agelacomi m^ou^o
f^o m^o suffi^oat g^ou^oioni vaporib^o maqua
pluvialem sicut postea dicit^o q^o dicit^o
d^o g^ouacome pluvie d^o l^ou^o q^ohyb^o duob^o

Ex his duabus causis

hic e quarta p^o p^oncipalis cap^ol^o d^ooti
mat^o sic p^ous albius op^oedit mod^o g^ou^o
com^o g^ouacomi m^ou^o hic modo op^oedit mo
d^o g^ouacomi p^ou^o g^ouacomi d^ou^odit^o
i^odu^o p^otes p^omo op^oedit mod^o g^ouacomi
cor^o p^odo declarat p^osign^o p^odo ibi et
h^ou^o sign^o e p^omo dicit sic q^ohyb^o duab^o
causis f^o g^ouacomi et m^ou^o g^ouacomi causa
g^ouacomi q^o calide co^oueuerit i^omarcio
et q^oli i^ou^orb^o climatib^o id est i^o p^oto et
septio et ultra i^o p^ote octavi sup^ole clim^o
q^o sup^ole p^o plus distat a^oia solis qua
alia sup^ole p^o clim^o i^ou^odem^o e^o g^ou^o
dula rotunda et frequet^o habet^o cet^o talis
g^ouacomi rotunde habet^o form^o et g^ouacomi q^oea
m^ota p^ou^oq^o h^ou^o sup^ole vapor^o f^o vapor^o
magis calido et magis elevato qua m^o f^o
m^o qua g^ouacomi et m^ou^o duob^o locor^o nota
tor^o et i^o m^ou^o h^o r^oitate m^ou^o f^o no mol
liorem eo q^o magis f^og^ou^o viguit sup^o ea
m^ou^o p^ou^o u^oo t^odit ad g^ouacomi co
pact^o cu^o aut^o g^ouacomi aliquatulu^o ille va
por q^og^ouacomi sub^o dilatat^o et sup^o
magis attahit de calido sub^o et i^o ef
f^oit acutu^o t^ou^o declarat dictu^o f^ou^o
p^osign^o dicit^o sign^o est q^o f^o m^omedy^o
t^ou^o g^ouacomi f^o m^o vere et m^o p^oncipio ve
re magis qua p^ou^o mediu^o t^ou^o p^ou^o t^ou^o
sole p^ostere m^o p^ou^o et m^o p^oncipio m^ou^o
^{no} nota p^omo a^o l^ou^o q^o granula de quib^o

d^o m^o l^ou^o f^ou^o q^ou^o m^o p^oncipio q^o
g^ouacomi et t^ou^o m^o vere et f^ou^o p^o
u^o et alba q^o f^ou^o densiores qua
m^o et r^ou^oores qua g^ouacomi
d^o nota q^o l^ou^o habet^o mat^o
illo^o granulo^o g^ouacomi et p^ou^o
r^ou^o qua f^ou^o vapor m^ou^o et p^o
t^ou^o qua qua f^ou^o vapor g^ouacomi
d^o t^ou^o nota q^o l^ou^o etia^o habet^o ^{no}
locus g^ouacomi illo^o granulo^o
q^o g^ouacomi i^o loco medio m^o l^ou^o ge
neracomi g^ouacomi et loco g^ouacomi
com^o m^ou^o et r^ou^o e qua vapor
ille e r^ou^o et calidior qua va
por m^ou^o p^o alci^o elevat^o
qua vapor m^ou^o et m^o calidior
qua vapor g^ouacomi no p^o t^ou^o
elevat^o et sic manet i^o medio r^ou^o ^{no}
duob^o locor^o p^ou^o q^ouacomi ^{no}
d^o m^o l^ou^o q^o granula p^o m^ou^o
habet^o r^ou^o et m^ou^o et non
molliorem illius r^ou^o est / quia q^o
quo vapor ille no e r^ou^o f^ou^o
vapor g^ouacomi g^o f^ou^o loci
no penetrat t^ou^o et sic p^otes
i^o p^ou^o app^oet r^ou^o sicut m^o
et no copacte sicut g^ouacomi et qua
f^ou^o loci magis viguit sup^o et
qua m^ou^o g^ouacomi q^ouacomi
et non f^ou^o molli^o sicut m^o ^{no}
nota q^o ille vapor h^o sup^o p^otes
subtiliores g^o m^ou^o dilatat^o et
sup^o acutu^o f^o app^o q^o m^oforma
per m^omedu^o ^{no}
f^ou^o modus g^ouacomi illo^o granu
lor^o f^o q^o g^ouacomi q^ouacomi calidi
or qua m^o et m^o calido qua
g^ouacomi f^o declarat p^osign^o q^o
t^ou^o g^ouacomi illo^o granulo^o
e mediu^o m^o t^ou^o g^ouacomi m^ou^o
et g^ouacomi f^o p^o q^o m^o g^ouacomi

Argumenta contra
auctoritatem in personis
estimatum

degenera
plumie

Sic e quinta p^o p^oncipalis capli
 & cōtinuat^r sic ~~Sub~~ ~~Albus~~ de
 timideut de quācone g^o ad m^o
 m^oib^o granulo^o sic ~~m^o m^o~~ det^r
 m^oare de quācone pluuie & dicit
 sic vapor nō aq^u ut frequēter
 nō ē rarus subtilis & calidus
 s^o potius ē humidus grossus & fu-
 mosus & nō alte non ascedit ad
 regionē magni frigoris s^o ~~m^o m^o~~
 m^oiorē regionē cui^o frigus suf-
 ficit quāsoni s^o nō g^ogelationi nisi
 p^oaradesib^o & nō utali vapore

recedit aqua fluit **Subdit** dico ante p
 accidens qd ex frigore accidetali consistit
 macie nre gutte plume antequam uen-
 ent ad hanc congelat^{ur} & cadit ut glacies
 nota pmo ad hanc qd hanc habet ma
 plume qd e vapor humidus & frigidus et
 no mltu calidus ead habet^{ur} locus qua
 comis plume qd m fior regio qua pice
 gio ubi quat^{ur} m **Secundo** nota qd modus
 gūatōis e ille qd vapor humidus e ali-
 qu grossus & frigidus & no mltu calidus
 & go no pt alie eleuari & go cleuetur
 m fiores regionem go figns sufficit solu-
 mo gūfioni vaporis m aqua sz no co-
 gelatōis & sic vapor gūfius m aqua pluit
Tercio nota ad illa hanc dico ante ubi
 aut dice qd aliqu p accidens gūgit qd
 gutte plumales congelant^{ur} qd transit
 p m fiores regionem qd aliqu e frigida
 & sic p accidens congelat^{ur} gutte plume
 & cadit quasi gradies **Quarto** nota
 dicit aliquis hic **Alberus** dicit qd ille
 vapor plumalis no sit calidus & postea
 declarabit p fignm qd e calidus qd hz
 virtute pspatua vetris go videt^{ur} pbi
 contradice hic & ubi **ubi** dico qd no ut dice
 qd no sit calidus sz ut qd no sit adyo
 calidus sicut vapor hū gūat^{ur} m ut gū
 do & go no cleuet^{ur} ita alie & go locus
 gūatōis plume e m fia locu gūatōis
 minis **Quinto** nota dicit aliquis quidē
 ead no d^{icitur} tpe gūatōis plume sicut
 dixit m alijs dico qd pluma pt gūatē
 i qualibz pte ani m differet^{ur} & go non
 gūat sibi tpe spale **Sec^{undo}** m estate no
~~metestate uenit qd e calor fortis~~
 hic e sexta ps pncipalis capti & gūat^{ur}
 sic **Alberus** detinuit modu gūa-
 tōis minis gradibus & hic ostēdit mo-
 du gūatōis magnam gūatōem qd ali-
 qu cadit m estate & dūdit^{ur} m duab

ptes qz pmo facit qd dicitur est pmo declarant
dictu fuit p signu q ante sit her quaco
pmo dicitur q mestate no qua tuc calor
factor est quia m alyb pibus ani ides tuc
impetuose eleuat vaporem no bu gglutatu
qui suple vapor diuisus m ptes grassas ele
uat paru subdesufu sed ptes frigide iue
te m aere diuidit acalore eleuate vapo
rem m ptem vapores spissi a pnt ibi tu
mube aqa a frigida a ides frigus illud
sic fugiens tngit ptes grossi vapores
patis m mube ibi a subito couit cab a no
fuit gutte magne cadetes m estate sine
aero a videt p lumen solis trasue ut cam
dele pue a sut calide a mltu humecta
tes Nota q gutte magne q quq cadut
m estate gunt sic quia ille vapor aqua
tous grossus a fumosus aliqu mestate
eleuat mpetuose fufu a diuisu ita q
ptes sint disforme a tuc qu vnt adre
gion frigidis patu quat m aqua a ca
dit ille gutte magne Sed nota q lita
habet matia illam guttas qz a vapor
ualde grossus eleuatus cu alyb vaporibz
plumalibz a ead habet locus quacois
eand qz a alior locus quacois plumie
qz h q mpetuose acalore solis alous
eleuat ead habet causa efficiens
qz frigus loci couertens Tercio nota
dict aliquis q qua ille vapor eleuat
cu alia vapo plumali qre g rous co
uit qud ille dico q ille vapor e gros
sior a go circus couit m aqua Quia
to nota dicit m lita q ille gutte trasen
tes pndios salares apparet quasi qdam
pella ut cadele illius raco est qz cu ille
vapor sit grossus aqua gusa e grassa a
go fit mde fortior iflecto radorz salaru
qua ab alyb plumalibz guttis a go sit ibi
lmositas a sic apparet quasi cadele Quia
to nota dicit q iste gutte cadut su ve
to a raco qa circus couit qud vapo ve
ris appellat a sic bu sequit eas vetus

si no pcedit Exoro nota dicit q
ille gutte sut calide a mltu hu
mectates illius raco est quia ille
vapor fuit grossus go bu itimue
calore m pssu a qua gutte sut
magne a mltu aquatice go mltu
humectat qz magna ps aque plg
humecta q pue Se lita her sit
hec sit quaco plumie
hic Albus declarat illa quaco
illius guttas p signa a dicit
qz her sit quaco plumie a gut
tatu magnatu signu est q m
aquis plumalibz eo q capiedu
vaporatu ut vaporatem no abeis
imotu a ides manet m eis vis
costipatu ventris aqua em
plumalis costipat ventrem a va
let diffenterias id est patiens
fluxu ventris Nota pmo an
tam dictu est q plumia quat
gouapore humido grosso m fion
pte medie igrionis acris a pnt
gutte magne no ubi e frigus
qatens s no gglans q h sit
vnt declarant p signu q pnt hor
q plumia a ille gutte no gglan
tur qz no amo euapont cali
du m pssu a sole qz p gglatoy
plus opellit calor qua pcon
uision a go aqua plumalis a
aqua illam magnam guttas
habet luitem costipatu vent
a go valet patiens fluxu ve
tris Sed nota q aqua plumat
ut aqua illam magnam guttas
costipat ventrem illius raco p
esse dup pma qz illa h calore
euapontu a ille m pedit dige
stion a sic iflugit fluxus Alia
pt esse causa qz illa aqua est
grossa a no bu dige pabilis a go

atque dicitur digestio et instigatio flumina
no Tercio nota dicitur aliquis qd est
causa qd illud calidum evaporatum
impedit digestioem dico qd tale ca-
lidum e calidum solis cuius ppter est
apertis poris et sic apertis poris et
oportet calorem naturalis et debilitat. di-
gestio ppter hanc qd calor naturalis non

no ppter super calorem solis. Quarto nota
differentia vocatur. Pluvius ventis
inde differentibus qui patitur plu-
viam talem et illi vix bibere aquam plu-
viam ppter dicitur causas. Quinto

nota nota qd ppter eandem causam aqua
pluvialis plus valet segetibus et
alibi tamen ppter quod aqua alia
qd ab adhuc hanc calorem quam non
hanc alia aqua. Sequitur. Item qui vider

Consequenter videtur

hic e septima pars principalis capituli
et terminatur sic ppter aliter ostendit
modum generationis gradibus nimbis et
ostendit modum generationis rores et
dicitur qd ppter facit hanc ppter ppter
quo vapor rores generatur ppter ibi fit
cum generatio ppter dicitur sic. Consequenter

no videretur. Nota ppter in hanc dicitur
qd rores hanc similitudinem cum pluvia hanc
ppter qd generatur in aqua et non coe-
lat. sicut etiam pluvia. Et tamen dif-
ferentia pluvia qd non generatur in eodem
loco etiam non ppter vapore et non
ppter eandem causam. etiam dicitur qd
pluvia hanc similitudinem cum nimbis qd
etiam congelatur in glacie in ppter
sicut nimbis et tamen differunt amine in loco

no generationis et in materia. Sed nota
solent habere causa naturalis rores
qd e vapor grossus magis quam

no vapor pluvius et magis calidus. Ter-
cio nota solent habere locus generationis
rores et est in firma regio aeris qd

De rore

ros generatur ppter tunc aliquam adspersionem vni-
cupiti aliquam vni palmi, aliquam adlatitudinem
vni qd tunc et tunc et qd vapor iste non est
nimbis calidus et etiam hanc nimbis vapore tunc facit
adspersionem et go non ppter aliter aliter elevatur.

Quanto nota solent etiam habere tunc generationis
rores qd generatur in tunc ppter ppter ppter et in
autumno non in tunc magni cronometeris et calidus
in tunc magis frigoris. Et in tunc ppter ppter in
vere et in autumno et tunc est qd tunc magis
in frigoris ppter tunc et non solent vni-
pares go tunc magni cronometeris ppter
calore solis qui e tunc fortis ppter tunc

Nota Aristoteles dicit in primo meteororum
tractatu quanto capitulo ppter qd rores fit vni-
pore et facit quibus in aqua et hanc ppter
ppter generationis qd generatur in tunc ppter
ppter et go vapor non e nimbis calidus et go
tunc calidus. Sed hanc ppter cum generatio

Sic etiam conversio duplex

hic ppter ostendit qd fit causa effectus
rores ppter quod generatur in aqua et dicitur
sic fit cum generatio et nota ppter in hanc
duplex e causa effectus convertens vapor

et rores vni e ppter alia e ppter dicitur
Causa ppter e frigidity aeris de nocte
qd de nocte qd sol recessit ab eis ppter
tunc tunc aer in frigidity et illa frigidi-
tas aeris sufficit convertens vaporem in a-
qua. Et tunc est qd ille vapor hanc modi-
cum calorem et go tunc convertens et debili frigi-
dore. Sed nota qd de die sol tunc con-

nota sunt rores et aeris quod alia aqua et
illius tunc est qd vapor hanc generatur
fuit ppter hanc et go tunc ppter generatur

no Tercio nota qd calor solis nimbis accendit
vorem hanc ppter est qd si fuerit tunc
qui et in ppter aqua rores et ponit ad-
solis vni hanc hanc et ppter tunc sol

illa tunc accendit vorem illa hanc
Quanto nota alia est causa conversionis

an illam hanc dicitur ante qbi
dicit aliqis quare est h q pma
e rigidior qua nro illius causam
reddat qz m nre ut pns dicitu est
e calor suatitue populus ingit
a m gextendo isoluit aerem vapo-
ris cogelati a sic apparet liquida
pma aute qz frigus tustis tra
a corpa densa e ualde m rsta a
g copellit totu calorem ab illo va-
pore a sic manet ibi q mollescat
h pma manet rigida a eade est
causa quare pma e frigidior nre
q totus calor e populus Sep
no nota aristoteles dicit m pmo meteo-
ru q pma a rob no gunt mfi
mpe tranquillo qz si esset veri no
gunt ex rano est qz veri diffi-
geret uapore a no pmutaret co-
gelari et ead qz illi vapores
verosut calidi **Es** hnd fit aute

fit aute qda rois

hic **Albus** ingredit ad opedu
aliu modu gnamib rois a diui-
dit qz pmo facit h **Es** opedit
quid gollo uapore pnotat de
norditibz futis **Es** pnotat
cat hys duo accideia pmo dicit
fit aute qda rois gnto
plus apastoribz qua apstys ineta-
tuz defesa ego aductus opasto-
ribus frequet abpauu a diligit
Quid est aute uapor ille mten
pntus id est fum9 olei ut acceri
ut altius adpis id e pignedis
a ille uapor e gnto qz m pome
tu elemetop **Es** rre a aque aeris
a calidu ignis e m eo uigens id est
calidu solis a ideo effit qeo qda
huiditib uictuosa ualde dulcis
admodu mellis a qz cadit suple

mellis

talis dulcis uictuosa suple sup rehetabi-
lia a suple sup platan a hbas pma effia-
talis platan ut hba quasi pmuta melli-
ut p fusa postea aute euaporato hudo
subtili aereo immanet grossus trestre
a qz bn pmutu a digestu erit a uidet
quasi forma moleculi spsa sup folia a-
boru oleu a hbaru pnotate quqz
mcut illa folia a cotrahit a sic m dicit
subalitate platis quqz erit euaporate
calido go se po ad sup fine cotrahit seu
huiditatem a go frigore aeris gntac
pellicula gotub an talem foliu a ideo
nec melius suple m tali pellicula ge-
nerat ad spem sensibilem id est qeo
gunt spes aialu sicut imes a pue
musce **Nota** pmo an hanc q ad h **no**
alia gnto rois a pda a d **Es** pntus
q illa plus abpauent pastores q
phy qz forte **aristoteles** aute de illa
duo a d **Es** se q i formatoe pastop ob-
guasse a opitu fuisse illu roem **Es** **no**
nota pntur tuc causa materialu illius
rois a dicit q e qda mptu qacere
aqua a tra a qz h **Es** cotrahit fit qda hu-
miditib uictuosa q e ualde dulcis
pnt h q calidu solis bn digestu illu
huidu a go qz pnt supra folia plan-
taru a herbaru facit quasi sint mel-
le pnta a go uocat rob mellis **no**
Tercio nota q ille rob sepe cade solet
mestate post pluuiam qz fit qz hudo
pluuiali pmutu **Quanto** nota q po-
tea qz pcalidu solis hudo illi9 rois
pnotat tuc immanet sicut trestre a
qz hudo fuit bn digestu **Es** i fidu
apparet quasi forma moleculi i spsa
sup folia hbaru a oleu a go rustici so-
let uocat illu roem rois firme **Es**
mellis **Quanto** nota q illud sicut ibi **no**

immanens quod contrahit folia et attrahit oem
humiditatem aplatibus et sic platee sunt pariter
Sexto nota quod illud sicut sic contrahit hu-
miditatem aer contrahit quod in superficie
foliorum quadam pellicula et tunc aer myla-
tus nulla pellicula petu^goritur mouetur
hinc et inde et sic putate solis opputere
fructos quod ibi sic vult et sic quantur
illa pellicula quide^z ames pue mure et
alie et h^{ic} apparet quod in arboribus **Sepo**
nota dubitat de h^{ic} quod dicit quod ille vapor
quod exmixto vaporis quodbus elementis
aqua et terra et aere et inde sibi contradice
quod p^{ri}us dixit quod aer non esset vaporabilis
quod quod rursus fieri ignis et quod condensa-
retur fieri aqua ut terra h^{ic} autem dicit quod
ille vapor resoluatur ab aere et videtur sibi
contradice sibi duo quod p^{ri}us dixit quod aer se
solo et seorsum superius non est vaporabilis h^{ic} ut
dicit quod quodbus tribus sit aqua aere et terra
resoluitur vapor innotus et h^{ic} bene p^{ri}us sit cu
p^{ri}us Sequitur h^{ic} et p^{ri}us notatur

Et p^{ri}us notatur in hoc textu

hic **Albinus** ostendit causam eiusdem accide-
tis quod rursus p^{ri}us notatur de generatione illius va-
poris et dicit quod p^{ri}us facit h^{ic} **Sed** ita
petulat et ponit unum accide^z quod oib^z
in p^{ri}us gentis quod vaporis humido et p^{ri}us
p^{ri}us ibi in p^{ri}us ad h^{ic} **Sed** ita duo p^{ri}us
quod assignat duas causas illi accide^z
Sed ibi alia causa p^{ri}us p^{ri}us duo acci-
dencia **Sed** reddit causa ibi et h^{ic} causa
p^{ri}us dicit sic et p^{ri}us notatur in h^{ic} **Sed** ita
duo accide^z ut frequet^z et quod t^{ri}um quod
duo p^{ri}us suple accide^z unum est morbus
omni et p^{ri}us sed p^{ri}us omni **Sed** ibi
causa dicit et h^{ic} causa dup^z assignat quod
una est quod quod dulcedine t^{ri}um comedunt inde
quod fel canu quod m^uta colera augmetat ita quod
frangit et p^{ri}us testina diffudit quod m^ultitudine
et acume sui p^{ri}us ea et p^{ri}us sequens m^ultitudine
mouit **Sed** ibi p^{ri}us causam alia causa

et quod oues inde sumedo dulce re-
pleat epa^z et m^ultitudine m^ultitudine at-
tractu ab ipso epa^z tunc non potest ul-
tius digerere **Sed** ita suple m^ultitudine ad ali-
a m^ultitudine p^{ri}us p^{ri}us m^ultitudine veniunt
epa^z et ibidem manens suple
m^ultitudine coactat et ebullit et illa
ebullit sequit^z putrefactio et p^{ri}us
transposito quoquo sequit^z transposito
p^{ri}us ad est noua r^ug^uo na
putrefactio m^ultitudine et quod inde
~~transposito~~ et p^{ri}us totu epa^z
et subdit et v^urg^u oclis et p^{ri}us
et tunc ep^ulogat et dicit quod h^{ic} d^ua
sufficiunt de vaporis humido quod
in p^{ri}us **Sed** ita p^{ri}us ita h^{ic} quod **nota**
quod quod talis res de quo dictu
est supra quod h^{ic} rursus p^{ri}us notatur
aliqua accide^z quod unum est
morbus p^{ri}us et m^ultitudine omni **Sed** ita **nota**
nota quod causa illius quod oues mo-
runt quod r^ug^uo r^ug^uo est ut dictu est
p^{ri}us gramina et herbe et p^{ri}us illo
aere sunt m^ultitudine dulces et oues
et alia p^{ri}us m^ultitudine delectantur
comedere h^{ic} ab illo r^ug^uo p^{ri}us
et t^{ri}um comedunt quod quod colericus
fellis nimis augmetat quod p^{ri}us
medicos de dulce augmetat hu-
more colericu et quod p^{ri}us dulce
t^{ri}um augmetat quod fellis quod pel-
licula quod m^ultitudine istu quod r^ug^uo
et sic fel diffudit p^{ri}us corpus
et p^{ri}us m^ultitudine et quod fel acuto
et mordax et corrosiuu corodit m^ultitudine
testina m^ultitudine et quod illa corrosioe
testino^z moriunt^z m^ultitudine **Sed** ita **nota**
nota ita illa h^{ic} alia causa **nota**
ibi reddit alia causa eiusdem et
est illa quod p^{ri}us dulcedine h^{ic} ab ipso
et gramina illo r^ug^uo p^{ri}us oues
t^{ri}um sumunt de alimeto quod epa^z
non potest digerere et tunc p^{ri}us m^ultitudine

plerumque nutrit partes nutriti indige-
re ad alias partes corporis et alias venter
et illic manet indigestum in epate
et hinc abulit et putrefcit et generatur
inde comes illi qui dicitur sanguisuga
et ibi consumit epatam et aliam et sanguinem
et sic aliam moritur et dicitur albus quod
ipse videtur utriusque actus sub **Qua-**
nota nota nota ipse dicit quod in primis
accidit inde et dicit tunc solam cau-
sam unam quod sunt quod alia duo dico
quod secundum et subtilitas habetur et pla-
titudinem et illius causa est quod sicut re-
lictum porce consumpto attrahit semper
humiditate in huius et platur et sic
fuit pater. Tercium autem accidens
est pestilencia huius et illa est propter
corruptionem causam sicut in omnibus quod ho-
mines nimis comedunt de herbis et
fructibus isto rore perfusis et sic acci-
dit eis sicut omnibus. Quarto nota est
pilogat tunc et dicit quod multum dicit
sufficit de primis gentibus quod
vapores id est humido in sublimi. **Be.**

Innotis at phabitis

Hic albus declarat unum accidens
quod accidit tam gentibus quod vapores
sicut quod illis quod generatur quod vapores
humido et dicitur quod primo facit hinc
secundo declarat dictum suum per signum
secundo ibi et huius signum est. Tercio ad
huc dicitur in duo secundum quod affligit
duas causas illius accidens. Secundo
ibi alia in prime. Tercio dicitur sic
Innotis autem phabitis sunt magnas
quod vapores humido et ignis quod vapores
sicut in flammabili et est unum accidens
quod non est preteritum silentio id est
quod non dicitur subire sed quod quod est tem-
pestuose quod est subito tempestuose
descedit super in primis ille et
quod sicut et morose cadit et hinc

Duplex est causa frigoris expellens contrarium sibi
et una sicut accipit in subascedere et in stella
addeute et in draconem volat et primo mouetur
ad latum non directe in finem quod ille vapor non
est equaliter levis et gravis et ideo est in finem se
per motum nubium et in flammam quod in flammatione
super vaporis adhibetur quod dicitur unum latum
pellit frigus obuius et calidum cosile id est
calida nubes attrahit eam ad alterum latum
asub ante descedens cadit expulsa contrarij
quod super contrarium inclinat se ad unum platum
mudi et dicitur maxime quod vetus subtilis
sufflat ad secundam partem super in primis illa
et subdit albus puto unum esse. Subdit
allegando secundam causam dicens Alia causa est
fortissimam in pulsio quod duplici impellere quod
unum est frigus loci ut dictum est. Subdit
declinando dictum suum per signum dicens huius
signum est quod fudit ignis in aqua rursus ibi
fit in pulsio et expulso unum ab alto subita
et impetiosa. Tunc super in pelles et va-
por sicut expellens humido et confuso et hinc
super signum est quod impetiosa in flammam et
velo pretere et volute et in pulsate super
acrem et tunc expilogat dicens hoc dictum
sufficit de generibus in alto quod vapores sicut
in flammato ut de vaporibus humido non in flammato
nota ita tamen dicit albus quod accidens
est que tam in primis quod generatur quod vapores sic
co in flammabili quod illis quod generatur quod va-
pores humido in flammabili et hinc non est preteritum
sub silico et hinc accidens est quod aliqui ille in primis
siones descedit valde tempestuose. Aliqui
autem descedit sicut et morose sicut videtur
de stella cadente et de subascedere quod ali-
qui valde velociter descedit et aliqui valde
morose sicut de draconem volate videtur quod
aliqui volat velociter et aliqui successus et
morose quod sit causa illius. Sed nota quod illi
velociter albus assignat duplicem causam
quod una frigus expellens vaporem quod
ut sub dictum est. Vapor hinc generatur draco

frigoris illuc aspidit vapor teneus
et ad se p[er]m[an]ens gravis et frigidus
simple ille vapor obuiat et frigus
loci et in spissat et grauat n[on] et fit
desiderare aliquantulum ~~calor~~ ante solis
qui est in n[on]o n[on] e[st] facili[ter] separabilis
ab ipso q[uod] sup[er] calorem solis magis
cofortatur in s[ic]co t[er]re q[uod] sup[er]
in vaporib[us] humidis et ideo n[on] reuelat
n[on] et ideo fit in voluta in pulsio
aeris q[uod] vetus vocat[ur]. Nota p[ri]mo
in l[ine]am q[uod] causa materialis vaporu[m]
vetoru[m] e[st] vapor t[er]restis grossus
et ille vapor p[ro]p[ter] grossitatem n[on] e[st]
inflamabilis sicut vapor t[er]restis sub
tilis. Secundo nota ad illa l[ine]am efficit[ur]
dicit ibi q[uod] causa efficiens veti p[er]
esse dupl[ic]e. Una dispones et h[ec] e[st]
calor solis qui eleuat istu[m] et vapo-
rem. H[ec] t[er]cia n[on] co[n]suet n[on] et causa
p[ri]ncipalis vaporu[m] veti e[st] frigus. No-
ta ad illa l[ine]am h[ec] e[st] signu[m] ibi. Al-
bius declarat h[ec] p[er] signu[m] q[uod] vapor
vetoru[m] sit eleuatus a sole et n[on] co-
sup[er] ab ipso q[uod] p[ro]p[ter] q[uod] m[an]-
t[ur] sepe fuit fortis venti q[uod]
sol e[st] in equinoctio antipodale. p[ri]mo
illud e[st] q[uod] tunc sol co[n]bussit elemta
et attraxit vapores illos t[er]reos et
tunc p[ro]p[ter] debilitate[m] n[on] n[on] sufficit
eos co[n]sue[n]te et sic g[ra]uit[ur] veti. Nota
quanto ad illa l[ine]am p[er] locu[m] ad
g[ra]uitate[m] ibi dicit quib[us] sit locu[s]
vaporu[m] g[ra]uitate[m] vetoru[m] e[st] in f[er]ma p[er]
medie r[eg]ionis aeris q[uod] frigus ibi
co[n]stans sufficit co[n]pelle[re] istu[m] va-
porem. Quinto nota p[er] isto dicto
p[er] colligi modu[m] g[ra]uitate[m] vetoru[m]
q[uod] q[uod] vapor ille grossus t[er]restis
eleuat[ur] d[icitu]r ad f[er]ma p[er] medie
r[eg]ionis aeris et tunc frigus ibi co-
n[on]t[ur] in grossat eu[m] et pellit eu[m] de-
orsu[m] et q[uod] ille vapor e[st] desub q[uod]
e[st] matie t[er]restis g[ra]uitat[ur] et met

calorem sibi a sole in p[er]f[ec]tu[m] et calor iste it[er]u[m] to-
eleuat eu[m] et tunc frigus obuiat iterato re-
p[er]it eu[m] et n[on] calor reuelat eu[m] et sic coti-
nue g[ra]uitat[ur] in voluta in pulsio aeris q[uod] vocat[ur]
vetus. Sexto nota dubitat[ur] utp[ro]p[ter] vetus
g[ra]uitat[ur] vaporib[us] t[er]restis et videt[ur] q[uod] n[on]
q[uod] si sic tunc videt[ur] q[uod] vetus deberet esse
grossior qua[m] ille vapor. H[ec] e[st] co[n]sequens e[st]
falsu[m] ut p[er] ad p[ro]p[ri]etate[m] p[ro]bat[ur] in co[n]sequen-
q[uod] e[st] co[n]p[er]et[ur] qua[m] ille vapor. Oppositu[m] d[icitu]r
albius in l[ine]a. Ibi dico q[uod] desu[m] n[on] vetus
deberet esse grossus et h[ec] p[ro]bat[ur] b[er]n[ard]o ad
ducta. H[ec] t[er]cia valet in clausu[m] nota ad h[ec] q[uod]
dicit q[uod] locu[s] g[ra]uitate[m] vetoru[m] r[ati]o[n]at[ur]
eu[m] et subtiliat et sic b[er]n[ard]o e[st] p[ro]bator. Septimo
nota ad h[ec] q[uod] dicit q[uod] locu[s] g[ra]uitate[m] vetoru[m]
sit in f[er]ma p[er] medie r[eg]ionis aeris et videt[ur]
q[uod] n[on] q[uod] aristoteles dicit in p[ri]mo meteoru[m] in
p[ri]ncipio tractatus scilicet ubi sic loquit[ur] deve-
rit q[uod] uelit de t[er]mine de illis q[uod] g[ra]uitat[ur] ad
t[er]ra[m] sicut sit vetus et t[er]re motus g[ra]uitat[ur] etia[m]
videt[ur] in m[er]ito aristoteles q[uod] vetus g[ra]uitat[ur]
ad t[er]ra[m] et n[on] in f[er]ma p[er] medie r[eg]ionis
aeris. Ibi dico q[uod] g[ra]uitat[ur] veti e[st] in loco p[ro]dicto
licet flatus eius e[st] hic ad t[er]ra[m]. Octavo
nota quide[m] h[ec] q[uod] dicit q[uod] antip[ro]p[ter] dat[ur] co-
plexio melancolica q[uod] totus e[st] e[st] quadruplex
in quatuor p[ar]tes et q[uod] h[ec] quanta h[ec] co[m]plexio[n]u[m]
correspondet[ur] h[oc]mo hu[m]ore in corpe a[n]i[m]alis
q[uod] uer[um] e[st] calidu[m] et humidu[m] sicut e[st] sanguis
n[er]ua. Sed etia[m] e[st] calida et siccata sicut e[st] cole-
rica. Antip[ro]p[ter] aut[em] frigidus et siccus sicut e[st]
melancolica. p[er]m[an]ens ita e[st] frigidus et humidus
sicut e[st] flegma. Sequit[ur] Sic i[n] de t[er]minata

Sic igitur determinata causa

hic Albius d[icitu]r causas quoru[m]da[m] accide-
tu[m] ad uetab et diuidit in quatuor p[ar]tes scilicet
q[uod] quatuor sit accide[n]cia. p[ri]ma p[ar]te ostendit cau-
sam quide[m] vetos sup[er]uenient alacritatib[us] et
n[on] desinens. In p[ri]ma p[ar]te ostendit causas
quide[m] flatu discotimue. p[ri]ma p[ar]te ostendit
causam tortuositate[m] n[on] vetis. In q[ui]nta p[ar]te
p[ar]te ostendit ressa[n]t[ur] vaporu[m] vetoru[m] in quatuor

pre dicit causam quare vetus no cadit directe
 sup nob sicut pluuia ul mo pda qd ibi causa
 ante ita ibi hys rursus qm ibi qd hys qm
 ibi qd hys etia liquet pmo dicit sic igitur
 debita causa materialis et efficiens et locu m
 quod veti m quod optz magis ad spem id est
 ad spalia trasire ut fiat quae vetus sup
 uenit alitibz mibz et m descedit m petu
 plata sui desublimi de fusu quadamodu
 pluuia tunc reddet causa dices dicit qd q
 locus gntatibz veti pda qd plate mapit e
 m pntatibz tie et non sup tnd directe
 causa ante huc e qd inflexio radiop i pnta
 mibz e debilis et m medio fortis et h e est pnt
 angulz mntatibz qui est m pntatibz ob
 tusus ualde qd m medio tie ualde erectus
 ut acutus ut rursus cu i causa efficiens
 calor debilis et euotus m i coformit veti
 m pntatibz tie mte habitacombz et no directe
 sup tnd **Nota** pmo ita tiam qd m pntatibz
 lra alitibz opedit causa efficiens et materia
 lem locu gntatibz vetis m quod hic modo
 ut rursus ad magis spalia et ut reddere
 causa quoniam accidet ad vetos et est
 rursus accidet qd vetus flat alitibz abone
 re ut abocidete ut ab alia plaga mudi et no
 directe flat a fusu sicut pluuia qd sic cau
 sa illius nnt ut dicit **Secundo** nota ita tiam
 illa dicit qd qd i dicit causa et dicit qd causa
 est qd vetus gntat m pntatibz tie mte
 habitacombz et qd ab illis pntatibz
 et ab illis latibus flat **Tercio** nota dicit
 aliquis qd e causa qd magis gntatur i pnta
 mitatibz tie qua directe sup tnd a spo
 det et dnt causa causa ante dices qd causa
 est qd calor solis e debilior qua directe sup
 tnd et qd calor eleuas mntatibz vetis est de
 bilis qd canocaty sola et no qsumes et qd ille
 calor gntat vetos **Quarto** nota dicit aliq
 quae e h e qd m pntatibz tie mte habi
 tatombz calor solis e debilior qua m medio
 ad h respodet **Aliter** qd e pnt h e quia calor
 solis gntat i mte m fiantibz p inflexionem radiop

atq ubi e debilis inflexio ibi e debilis
 calor et ubi fortis inflexio ibi fortis
 calor **Quinto** nota dicit aliquis quae
 e h e qd m pntatibz tie est debilis re
 flexio magis qua m medio respodet
 qd h e est pnt h e angulz mntatibz
 angulz gntatibz uocat ille angulz
 qua copatut aliqua linea i dntatibz
 radiu cu tntatibz radiu cu autem
 ita sit figure pntatibz et radiu solatibz
 ymagietur itaqd linea ille angulz
 qua facit radiu solis i dntatibz obliq
 ad tntatibz tie pntatibz vocari
 angulz gntatibz et ille id angulz
 vocat angulz i dntatibz qd fit i dntatibz
 mntatibz tntatibz tie qd gntatibz
 obliques mntatibz tnt ille angulz fit
 acutus et radiu mntatibz gntatibz ita
 et sic radiu gntat debiliu calore
 et sic e m pntatibz tie **quod** autem
 mntatibz directus tnt ille amplior
 fit angulz et sic radiu fortior fm
 git et p consequet fortior calor gntat
 et sic e m medio tie **Sexto** nota qd
 vetus no simp gntat m pntatibz
 tie h e m pntatibz mte habitacombz
 fit et dntatibz qd gntat m pntatibz
 tie qd appz uoluntatibz qd pntatibz
 tie mte habitacombz fit pntatibz fm
 pliat licet no sit m **Septimo** nota
 qd de h dubitat qd d e qd vetus
 gntat m pntatibz tie qd pntatibz dnt
 qd gntat m fiant pntatibz medie i gntatibz
 aeris **Octo** qd no sic e intelligendu
 qd gntatur pntatibz i pntatibz tie
 h e gntat mntatibz pntatibz medie i gntatibz
 aeris qd e ad pntatibz tie
Beati h e causa ante qd flat
Causa aut quare flat
 hic **Aliter** i dntatibz causa pntatibz accidet
 ad vetos et dntatibz sic causa ante
 qd flat vetos desgrime rursus flatu
 et cessat ad hanc et nnt flat est

debitus caloris solis q̄ e m̄sto vaporē
et f̄gus loci est ead̄ causa q̄m̄ natura
eū vaporē e talis q̄ sup̄ior p̄b de
p̄mit m̄ f̄orem p̄tem vaporē ualde
vehement̄ et q̄ ille vapor sit latus
raro q̄m̄ est m̄ sp̄ssatus a f̄gore m̄ltū
augmetat aerem et dat flatū cōtē
donc̄. descēdat cōfuso sup̄ior p̄tem
tūc sup̄ior t̄e deū a f̄gore
calor sup̄ior t̄e t̄am m̄ltū p̄b
lib̄ nota p̄mo a t̄am q̄m̄ aliq̄s
q̄ sit causa q̄ vapor sit dis̄gēme
sic q̄ nūc facit unū flatū et manet
ad hōm̄ facit aliū flatū m̄. Sedo
nota q̄ causa illius accidētis est
q̄ vapor rēti eleuat̄ ad locū suū
grāuē tūc f̄gus ibi p̄stent̄ m̄
sp̄ssat et m̄pellit p̄b sup̄ior de
orsū usq̄ ad t̄am et sic facit unū flatū
deū calor solis p̄stent̄ a t̄am
eleuat̄ eū cōfuso et m̄stiat sibi p̄b
demaria et calefacit ibi et rarefacit
et sic pellit sup̄ior et h̄c e p̄b flatū
et tūc m̄ p̄b ibi m̄ sp̄ssat et m̄
depellit et m̄ calefacit et pellit
sup̄ior et sic cōtinue et p̄b h̄c flatū
dis̄gē. Tercio nota a t̄am h̄am
Opt̄ nob̄ p̄b a t̄am q̄ vapor t̄e
nō p̄t equalit̄ eleuari m̄ ab̄ p̄b
q̄ m̄ eo sit rētes cōtinue s̄q̄ cali
ditas solis et f̄gūtas t̄e et p̄b
calidior ultius eleuat̄ et p̄b f̄gū
f̄gus manet et sic eleuat̄ p̄b
ut locū grāuē et t̄am sicut pellit
et latitudo illius est v̄sa ad nob̄ et
q̄ venit nob̄ rētes alacere uidet̄
dictū est. Quarto nota aristoteles
m̄ p̄b m̄tōp̄ soluit h̄c q̄ h̄c m̄
ptalem distictōm q̄ vapor rēti p̄t
dup̄. cōsiderat̄ unū quo ad ma
tiam id est quātū a t̄am et sic sit
descēdit et q̄ motus descēdit et

ascēdit nō p̄t esse q̄ flatū dis̄gēme p̄b
h̄c v̄sis facilius est

Hys v̄sis facilius est videre

sic albius declarat causa et accidētis
et diuidit̄ q̄ p̄b facit h̄c p̄b m̄stiat causa
v̄tōp̄ sonoy p̄b ibi et a causa q̄m̄ dicit̄
sic h̄c v̄sis facile e amōno vidē quare
unū locū rēti factor e alio et quib̄ corp e
factor q̄ cū sup̄ior p̄tem t̄e m̄ sp̄ssat
a f̄gore loci descēdit et m̄ sp̄ssat aerem factor
m̄pellit quā rēti et deo factor e flatū
descēdit quā m̄stiat. Tūc p̄b illa ascē
sion et descētion vaporis vocat̄ p̄b motū
tortuosū t̄e sit vaporis et ead̄ vocat̄ m̄ va
pore p̄b magis f̄m̄ p̄b sui t̄e struitate
et vaporē aq̄ magis p̄b dicit̄ vocat̄ p̄b
noce vaporē. Subdit h̄c autē et nūc e fac
q̄ aer e eleuāt̄ et obediēs m̄ pulsioni et fortit̄
cū motus sit ad oem p̄tem p̄m̄ sui id e
ad oem differētiā positiōis et signū. h̄c est
p̄b sagittay m̄ aqua leui m̄pulsā uolētē
fortit̄ m̄pellit aqua et m̄pulsat et p̄b
m̄pellit quousq̄ cessat v̄b uolētē. h̄c est
p̄b e pellēt̄ ad eo forte dat sibi motū
nō e m̄tū si f̄m̄ latiss̄q̄ dicit̄ flatū h̄m̄
factōm et forte motū aeris. Tūc m̄stiat causa
soni dicit̄ h̄c ead̄ e causa soni rēti q̄ sit
ad motū uindictā cōstingēt̄. h̄c q̄ ille quā
p̄b q̄ una m̄pulsio aeris p̄cedit alia
et effudit se sup̄ ead̄. Nota p̄mo a t̄am
tortuositas v̄ti vocat̄ q̄m̄ duoy flatū
quoy unū ascēdit et alit̄ descēdit et quā illi
obruūt sibi q̄ descēdes dep̄mit ascēdētē
et descēdes r̄sistit ascēdētē et sic fit tortuosū
motus v̄tōp̄ et m̄tū. Sedo nota quē ad
q̄ e causa tortuositatis v̄tōp̄ adh̄c r̄spōd̄
albius m̄ h̄c q̄ causa illius est q̄ sup̄ior
p̄b illius vaporis m̄ sp̄ssat a f̄gore tūc de
scēdit et dep̄mit m̄ f̄orem q̄ adh̄c est calida
et m̄ f̄or q̄ adh̄c e calida et calefā p̄b
appetit ascēdere quā tūc sibi mutuo occurrūt
tūc m̄pulsat et fit motus m̄tū quā

no mior qut agredi alare & sic fit tortuositas in
motu veti. Tercio nota qd corpus dicitur p qd
flatus sit fortior utp ascedeb ul descedens
q flatus descedens & fortior quid ascedens
p qd qd supior p vaporis m spissata a
fide m pellit fortius spissata aeris quid rursu
a go flatus descedens & fortior quid ascedens
no Quanto nota ita illa hinc hinc mte e sole
q aer e elementu fluxibile obediens in
impulsioni & e defuali mobili ad oem ptem
posicionis & go m pulsio vaporis dat forte
soma & h p qm est qd si puiat sagitta ut
aliq aliud ad aqua tuc comodico m pulsa
violente aqua m pellit & p m pulsa m pellit
alia & sic p mte don cessat vis m pellens
ut p qd ut qmne fuit m pndaciones quasi
culi qu puiat lapis ad aqua si go ta pu
m m pellens dat forte ta forte soma mo
tu aq no e mru si ille vapor lacus i pulsa
afgore fat forte motu aeris q aer e
noblior quid aqua. Quarto no ita illa hinc
bet e causa ead idit ibi causa qude ve
ti sibi facit soma fortiori sicut unde ut
pelle aquaru se mducem r ptingeres dicit
q illius causa est qd una inudato aeris
pucit alia & effudit se sup ea & potali
gustioe quat sonq vetor sicut sonq aqua
pucit qd q m pndato aquaru effudit
se sup alia & potali gustione fit sonq m
vndans. Sexto nota d q vapor e spiss
d fumi h p qd qd h be facit generet
vetuositates & fumi sicut p d raps q
gunt vetuositates i verre. Et ha. Et hys

Quis que dicta sunt de plauo

hic albus idit causam quacti nardes
a dicit sic. Et hys suple q dicitur de
plano parte q causa absosionis veteru
quaru pma e mte f gub fda e iteq
calor & h duo absodit vetos fimp pma
causa e pluuia sequet vetu & hys suple
pluuia absodit vetu p qd qu f gub
absodit h p qd r ptingit poros r etno

pmitit ita aperire ut eleuet fumi
fusu fdu q mte sub calor ead ab
sodat vetu p qd qbuut fumu ad
e vapore ead q pluuia sit causa
absosionis veti p qd qd pluuia
f gdat aerem & debilitat vapore
itq & quat mte q ad descedit sub
no q p eleuet adabili calido ead
pluuia hucfat ita & obstruit poros
supfieri p qd qbuut vapor & adeo
absodit matia augmetas vetu
a q qd no qmne quat & rege
nerat cito desit ideo cessat vetus
post magis pluuia h qd cessate plu
uia itq i surgit calor mte & mte
a p pdat & eleuat vapore veti et
de frequet p aliqua hoca qd
pluuia cessant itq i surgit vetus
pluuia sic ualde loga q p mte
f gdatate facit victoria i fno veti
Nota pmo ita hinc hinc e causa
cessacionis & mte f gub pmo
e mte f gub & h i surgit poros
terre q vapores no pnt eleuari
a sic vapor veti eleuat cosuit qd
no eleuat. Pma matia ad augme
tas ead & sic iteq f gub absodit
vetu & facit ead cessare. Secundo nota
q causa effus veteru e mte sub ca
lor qd qbuut & r ptingit ita et co
sunt oem vapore mte q guctur
vetus & sic absodit vetu huda
mte sub calor & mte f gub ipe
dicit oem quao mte f gub sicut
pns dictu est h mte calor qmte
a f gub qmte p mte quao ead
Tercio nota ita causa facies cessa
re veteru e pluuia ita q qd fuerit
veti & sequet pluuia i aduetu pluuie
cessat veti illi causa e q vapor
plu i f gdat & mte spissat aerem
ita q vapor veti descedens no p

no m mte u
re saret

no

no

facile elevari ex calore loci. **Alia** causa
est qd pluvia repellit poros tunc huius-
modi et obstruit poros qd non potest elevari
in aliqua ex parte tunc est qd istud va-
porum veti ad augeat et qd vapor veti
elevatus cito deficit. **Quanto** nota
qd pluvia non abscedit veti simpliciter sed
ad hoc cessante cum pluvia non aer ca-
lescit et porus huiusmodi opacatur et sic non
elevatur vapor veti et sic vetus et qd
ut sepe per pluvia redit. **Vetus** in-
tunc pluvia ita dicitur dicitur qd tunc in
figiditate et tunc humectatur qd non possit
deficere calere et opacatur tunc huiusmodi
tunc suspenderet pluvia. **Alia** qd huiusmodi

Huius ergo patet 16

Hic aliter idem causa quare vetus
non cadit directe super nos sicut alie
impressiones puta pluvia in corpore et dicitur
qd huiusmodi et opacatur primo ita huiusmodi qd
revertitur aliquis quare et huiusmodi qd vapor
veti non cadit directe super nos
sicut pluvia ut sicut in corpore. **Sed** autem
tunc aliter illud in huiusmodi assignat du-
plex causam in huiusmodi et huiusmodi et quare
accidit ita veti. **Sed** nota ita illa
huiusmodi huiusmodi dicitur super nos qd huiusmodi
dicitur causa una qd est principalior et est
habet qd vapor veti et sicut per huiusmodi qd
et huiusmodi et qd non est huiusmodi generabilis
habet differtur sicut cum huiusmodi aliquid
huiusmodi qd est generatum per se cum et
qd tunc materia veti in soluit tunc non
manet continua ut sensibile deficit
sicut pluvia ut in corpore quare per se huiusmodi
coheret. **Sed** differtur admodum ad
choy id est differtur in aere inquam
illa minima corpora qd videtur in radiis
solariis. **Tercio** nota ita illa huiusmodi
Alia et causa huiusmodi assignat alia causa
et est qd vapor non vaporat super nos
sicut vapor pellit pluviam ut in corpore
habet quare in corpore tunc et generant

de late et non directe de super. **Quanto** nota
Aristoteles et aliter dicit alia causa huiusmodi
est qd vapor veti per calore solis et laus
et qd aer in pellit eum qd non potest ita per di-
claret de se de ac si esset generans et generans
directe deficit sicut pluvia ut in corpore et huiusmodi
videtur ad generantem qd huiusmodi sicut laus
ut si deficit multo perpenditur quare
leue aliquid sicut per se ut huiusmodi per se
causa. **Quanto** nota ita illa huiusmodi dicitur autem
qd conplexu huiusmodi videtur in corpore dicitur qd dicitur
qd vetus generat in corpore tunc et in corpore
aliam aeris conplexu tunc habitabilis. **Sed**
aliquis in huiusmodi et in corpore qd per dicitur in corpore
in corpore qd in corpore non potest capere principium
neque finem. **Ad hoc** in corpore respondetur qd non generat
simpliciter in corpore tunc huiusmodi in corpore tunc
in qua flat. **qd** aliquid flat in corpore in corpore
et non in alia et tunc generat ita tunc aeris
conplexu correspondet illi in corpore de super
fieri conplexu tunc qd licet ita sit specula
in corpore eius quantitate et in corpore ad in corpore
non consideramus conplexu tunc in corpore quare nos
habitamus. **habet** credimus ea esse pluviam. **Be**

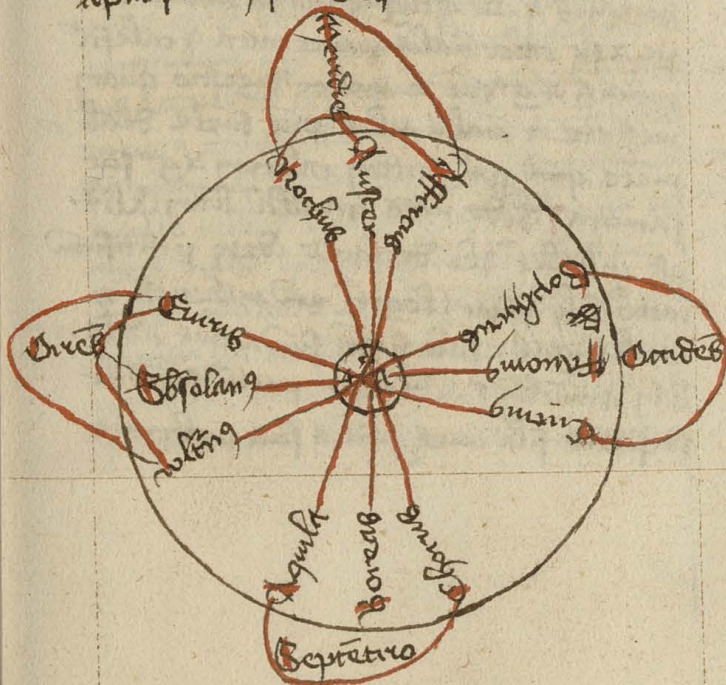
Huius visus ut supra

Hic et supra per principalem capto et continetur
sic quod aliter ostendit causas quorundam
accidit ita veti. **Hic** dicitur modo
in corpore de veteri et dicitur in corpore per se
prima per se ostendit distinctiones veteri per se
loca. **in corpore** per se ostendit dicitur causas
accidit ita veteri spales. **in corpore** huiusmodi que
autem dicitur. **in corpore** dicitur sic huiusmodi visus et
Nota primo ita huiusmodi qd non in corpore de veteri
veteri et loca generans et in corpore corpore. **Sed**
nota solida per se alia qd digressus sunt veteri
et illorum sunt quatuor principales illi per se qd
plures principales plures et angulis
tunc et alii octo per se collaterales qui per se medi
et illos. **Tercio** nota qd in corpore veteri principales
primo et boreas et ille flat apolo artico visus

meridien[em] et flat ab angulo septentrionali Sed
p[ri]ncipalis e[st] subsolan[is] qui flat ab angulo orient[ali]
locat[ur] et p[ri]ncipalis e[st] auster qui flat
ab angulo meridei et sub septentrionali et q[ui]t[ur]
p[ri]ncipalis e[st] fauon[is] qui flat ab angulo occide[n]ti
et orient[ali] et q[ui]t[ur] p[er] boreas et auster
directe contrari[us] et p[er] subsolan[is] et fauon[is]
q[ui]t[ur] uenit ex opposit[is] plagis. **Q**uanto nota q[uod]
et boreas et subsolan[is] sunt duo vet[er]i collate-
rales s[ed] aquilo ille q[ui]t[ur] boreas et uolens ille
q[ui]t[ur] subsolan[is] sicut m[er]it[ur] subsolan[is] et auster sunt
duo collaterales s[ed] eurus qui e[st] q[ui]t[ur] subsola-
nis et notus qui e[st] q[ui]t[ur] auster sicut et sic de
alijs ut d[icitur] m[er]it[ur]. **Q**uanto nota it[em] illa l[inea]
duos ead[em] angulos ibi u[bi]t[ur] adhuc q[uod] aliqui
ponunt adhuc duos vet[er]os p[ri]ncipales illos sed
in illi p[ossu]nt iduci ad illos et sic p[er] q[uod] g[ra]t[is] ve-
tor[um] illa fit m[er]it[ur] sic t[er]t[er]u[m]q[ue]. **S**exto nota
illa loca vet[er]os p[ossu]nt disponi in figura sic de-
scribat[ur] culus et trahat[ur] linea ab orient[ali] m[er]it[ur]
et ab orient[ali] ponatur. Subsolan[is] et ab oc-
cident[ali] fauon[is] sicut trahat[ur] linea a meridei
et septentrione et ex p[ar]te meridei ponatur auster
et ex p[ar]te septentrionis boreas alij aut[em] collate-
rales ordina[n]t[ur] in ordien[em] qui d[icitur] linea. **S**eptimo
nota q[uod] p[ri]ncipales vet[er]i p[ri]ncipales sunt illi q[ui]t[ur] complexio[n]es
boreas e[st] f[rigidus] et siccus et auster ex quo oppo-
nit[ur] boreas e[st] calidus et humidus. **S**ed subso-
lan[is] e[st] calidus et siccus fauon[is] aut[em] ex quo
sibi opponit[ur] e[st] f[rigidus] et humidus collatera-
les aut[em] vet[er]i p[ri]ncipales illas complexio[n]es sicut
magis et minus sicut appropinquat[ur] et immod[er]at[ur]
p[ri]ncipalib[us] sibi. Sequit[ur]

Super est autem

hic Albinus declarat causas quoru[m]
du[m] accideru[n]t ita vet[er]os spales et
du[m] in quatuor p[ar]tes p[ri]ncipalia p[ar]te
ostendit accideru[n]t p[ar]te s[ed] sept[entrionalis]
et p[ar]te p[ar]te ostendit acci-
dencia vet[er]os australia s[ed] meridio-
nalis. **I**nter p[ar]te ostendit accide-
cia vet[er]os orientalis. **I**n quarta
ostendit causa accideru[n]t vet[er]os
occidentalis. **S**ed p[ar]te e[st] ibi meridio-
nalis at[que] p[ar]te e[st] ibi Subsolan[is]
aut[em] p[ar]te e[st] ibi fauon[is] aut[em]
p[ar]te p[ar]te adhuc du[m] i[n] duab[us] q[uod]
p[ar]te facit h[ic] s[ed] declaratur d[icitur]
sua p[ar]te q[uod]da[m] figura s[ed] p[ar]te e[st] ibi
et h[ic] figura p[ar]te d[icitur] sic. **S**up[er] e[st]
aut[em] p[ar]te nota p[ar]te aut[em] l[inea] ut
d[icitur] q[uod] m[er]it[ur] e[st] d[icitur] de accideru[n]t
vet[er]os q[uod] habet d[icitur] accideru[n]t
sua d[icitur] effectus. **Q**uod e[st] p[ar]te
fortis flatus et p[ar]te pluvie s[ed]
sunt vet[er]i septentrionales. **S**ed at[que]
sunt debiles flatus et cu[m] h[ic] m[er]it[ur]
pluvie sunt p[ar]te vet[er]i meridionales
illor[um] effectus seu actus h[ic] d[icitur]
Quanto nota q[uod] Subsolan[is] et fauon[is] p[ar]te
m[er]it[ur] conueniunt m[er]it[ur] q[uod] sunt fortis flatus
ambo s[ed] in differunt m[er]it[ur] q[uod] subsolan[is]
sunt pluvias s[ed] fauon[is] m[er]it[ur]
sunt pluvias. **T**ercio nota it[em] illam
l[inea] duo aut[em] ibi u[bi]t[ur] d[icitur] q[uod] bo-
reas et sui collaterales s[ed] fortissi-
flatus et h[ic] e[st] una accideru[n]t corp[us]
et illi accideru[n]t causa e[st] q[uod] uenit
aloco f[rigoris] s[ed] ap[er]to actio ibi e[st]
locus f[rigoris] p[ar]te causa p[ar]te d[icitur]
s[ed] p[ar]te minimam distanciam aia et q[uod]
f[rigus] m[er]it[ur] vapor[em] et
condensat[ur] cu[m] et q[uod] talis vapor
fortit[ur] flat et fortit[ur] m[er]it[ur] m[er]it[ur]
aerem. **Q**uanto nota q[uod] sicut acci-

dens illorū veterū septentrionalium
 illud qd abscedit & tollit pluviam
 causa illius est illa qd ppter frigiditatem
 coarctat ptes rē qd nō possit
 vapores pōne dētra aut absceden-
 do mātiam pluvie putā vapores
 abscedit eadē & pluviam. **¶** Quinto
 nota ille veterū frigidus eadē coarctat
 ptes corpū mōis ne calor nā-
 lis possit exalare a nobis & sic plā-
 re illo veterū calor nālis fortificatur
 i malibz. **¶** Sexto nota dicit qd quidē
 veterū p corruptis auri qd p
 dupl. intelligi dno. sic qd faciunt
 aurū mēbilissimū sū mēbilissimū
 sicut p istū qui pūorat pluvias
 Alio. p intelligi sic qd faciunt aurū
 finam sūmā. **¶** Septimo nota dicit lūā
 qd veterū boreales. Contra h. aliq
 dicit illud qd coarctat ptes pūapū
 vite h. nō ē sūmā sū ille veterū
 borealis sū septentrionalis est hūior
 i. t. p. maior p. g. olemus / mōr pūbā
 qz pūapū nūb p. calidū & hūidū
 pūta eadē coarctat mē calidū & hūidū
 ille eadē ē veterū frigidus & sūcus
 qd coarctat pūapū vite ad pūā
 ināy dno qd ille veterū borealis
 nō est sūmā pte ut pbat argumētū
 sū tū ē sūmā pūadens quā con-
 pūgit ptes corpū & coarctat ca-
 lore nālis qz qd pūit sic p. co-
 pūcti & clausi tū calor nālis nō
 pū habere pūitū & pūseques for-
 tificat i corpū nālis. **¶** Octavo nota
 medici dicit qd ille veterū septem-
 trionalis gōficiat pūia hōm at
 gūant rūssū & h. p. ad pūpūentū
 m hyeme illo veterū flate & gūlla lūā
 p. qd pū veterū septentrionalis ē sūmā
 pūemūat & cessat pluvie. **¶** Et lūā
 Et hūiū sūple qd iā dictū

Quomodo bore
 as de rff
 jam b vid
 pūto hā fol
 103

hūc pūbū dēclatū dictū sūa p qdā signū
 dūmā m duo sūmā qd pūit duo signū sūmā
 ibi. Aliud est qd habet. **¶** Imo d. sic Et hūiū
 sūple quā dictū ē pūit duo signū quōdā
 vūm est hūpūatū talis mōr dicit m hyeme
 veterū aūlū calidiores esse quā m estate
 hūiū causa ē eadē tū pūit aliud signū
 dūmā qd aliud signū ē qd habet pūitificā
 iacob sūmā vūi qui pūit vūas ad aquā
 quā pūm fūit admittū sūple aūm ad aūe-
 res id ē m pte coarctat aūm & h. fūit quā
 flaut aqūlo sicut ista pūitū quā tū
 aqūlo coarctat pūas sūmā m gūatōne qd
 vūitū nō pūit eūpūatū & qd m nō debi-
 lūat. **¶** Coarctat tū sūbūit. **¶** Et Aristotiles
 dicit i lūbō dē aūlū qd pūitū qd vūitū
 qd aūes gūent mūstos faciūt aūfūōnes
 aūm vūas aqūlōm tūe veterū aqūlōm
 sūbūit h. eadē veterū sūple boreas & sūi
 collatēales d. aūpūas flate recte id est dī-
 recte nō mōtū clēatōm ut dē pūstōis
 m fūme flatus & illū causa est quāto plū
 flatus ē qd ab aqūlō m mēdīem tūto &
 quāto plū vūit m mēdīem tūto plū as-
 cēdit ad calidū pū qd mūficiat vūpū &
 sūbūit & nō dē pūit n. mēuat. **¶** Nota **no**
 pūmā lūā dictū ē veterū boreales co-
 pūgit pūas h. dēclatū p duo signū
 sū pūas pūpūatū sūmā & qd pūatū
 dicit m lūbō eūpūatū qd veterū
 aūlū sū calidiores i hyeme quā m estate
 & rācā est qz m hyeme ut plū flate veterū
 boreales & illi pūitū pūas aūlū i cor-
 pū & sic calor nālis mūet mūa & calēfāt
 mūiā & g. tū ē mēlior digestio quā
 m estate & aūlū plū pūit sūcū dēclatū
 mēto quā pū fortūm calōm & g. sū
 sūmā. **¶** Sedo nota lūā illā lūā qd
 est qd habet. **¶** Ibi dēclatū idē pūitificā
 iacob filij ysaac. **¶** Legit. eadē m bēnefi qd
 iacob fugas e sūbū sūmā sūmā vūit ad lūā
 Bāy mūitū sūmā & fūit pūitū sūmā ut
 pūitū sūbū aūes qd filia sūa pūitū

rachel elapsis ~~et~~ ~~supra~~ ~~ante~~ laban deceptu
 ad tradendo sibi hanc q̄ erat deformior ra-
 chel. tunc iacob videns se deceptu fecit tale
 pactu ad laban q̄ oves q̄ gñant hñtes
 mactas vel colerate q̄ ille esset sue et albe
 esset laban quo fco accepit agas et colorat
 eas duobus coloribus et posuit eas ad aquam
 unde bibebant oves et admittunt ad ardetes
 id est tpe coitus et sic ymaginatio omnia sup tales
 agas oves gernerunt agnas coleratos et pelle-
 bat eas contra aquilonem ut costringeret pari-
 fas ne fetus debilitaretur. **Tercio** nota q̄
 i h. signo duo inveniuntur: inveniuntur enim pmo q̄
 vetus aquilonarius fuit causa q̄ oves ge-
 muerunt masculos et illig causa est q̄ d. i. hñ
 q̄ vetus tales costringit poros ne vitus se-
 mens exeat et sic semen fortificat et quia
 bat masculi q̄ fortior vitus inquit ad gñatōz
 masculi quia facit su femelle et inveniuntur hñ
 q̄ ille age colerate fuerunt cause illig q̄ isti
 agnelli gñabāt colerati illig rñco est q̄ go
 forti ymaginatio illas omnia sup illas agas p
 diuimode coleratas sagibris mutabat et p
 costringit semen et ymmebat semē figura
 et forma illas agas et sic gñti ardetes
 fuerunt coiles colorat agnas. **Sed** quid talis
 ymaginatio habeat efficaciam hñ albus pbat
 alibi opposito tali fuit q̄da regia qui
 tpe coitus vidit rñm depictu ethyope
 et tñ ymaginabat sup illo q̄ cocepit ethyope
 et tpe ptus peperit ethyopem. **Sicut** tñ causa
 ipa tam ipa quā rñs fuerunt albi. **Aliud**
 pñmetu q̄da gallina debuit parare ova
 vidit an se sedente accipitrem et pforti
 ymaginatio sup accipitrem parauit rñm
 tos accipitres et sic fuit yposito hñ. **Quarto**
 nota ad illa hñm et dicit aristoteles
 hñ confirmat dictu suu p auctoritate ar-
 istotelis m libro de animalibz qui d. q̄ qui pa-
 pores uoluit q̄ oves gñant masculos tñ
 pellit eas contra aquilonem plate vñto q̄ a-
 qlonari pñ causa dicta sñ ut costringatur
 pari et fortificat semen et vitus semē et sic
 gñant masculi. **Quinto** nota ad illam hñm

hñ erat vetus hñ addit causam q̄
 dñm accidetis vñtor borealis et
 et talis q̄ veti boreales sñ flat de-
 recte q̄ no elevat n. de pñmuta-
 et illig rñco est q̄ illi veti flat co-
 tra meridiem et quāto rñco et fñdor
 tato plus subtiliat ille vapor calidus
 et quāto plus subtiliat tato duratius
 inedit et no mēdit et illa causa
 q̄ dñrecte mēdit. **Sed** hñ

Meridionalis aut vñ

hñ albus ostendit accidetia ad
 vetu meridionalis et causa corp
 et dñm rñtes pñ fat hñ fñdo rñmo
 uet q̄dam dubiu. **Sed** ostendit tpe
 flatu istius veti. **Sed** illi hñs at
 rñco hñ tpe ante flatu. **Sed** pñmo dñt
 sic meridionalis ante vetus oppo-
 sitis de causis et sic. **Nota** ad hñm
 dñt q̄ vetus meridionalis hñ con-
 traria accidetia septentrionali p oppo-
 sitas causas q̄ isti veti sñt oppo-
 siti pñ q̄ uenit p oppositas locos
 et veti caput sua colectionem pñco
 pñco locor. **Sed** nota m hñm et
 gñt ad accidetia veti meridionalis
 rñm et q̄ vetus meridionalis ad-
 dñt morbos illig rñco est q̄ ille
 vetus et calidus pñ hñ uenit aloco
 calido et go dñggat et apñt poros
 corpus nati et sic exeat calor nā-
 lis et subintrat calidu aeris q̄
 corruptu et sic mñficiunt aialia et
 fñt morbida. **Tercio** nota pñm
 accidetis illius veti q̄ rñgit illud
 etale q̄ vetus meridionalis flat
 tortuose et no recte illig causa est
 q̄ flat amerdie q̄ et regio cali-
 da et sic pñt fñgñtate aqlonis m
 spñsat et p costringit m coruatur
 et sic flat tortuose. **Quanto** nota
 rñm accidetis q̄ causat m hñm est

q̄ v̄etus meridionalis adducit pluui-
as & illi causa una est q̄ e calidior
& q̄ ap̄t poros tie & facit vapores
pluviales q̄ alia causa est
q̄ cu venit vsus aquilone i spissat
vapores pluuię m̄ v̄etos i aere co-
dit eos p̄t f̄ḡitate loci & sic f̄t
deorsu eade pluuiam & c̄ h̄a

De autē dictū ē vni

Hic Albius imouet q̄dū dubiū ē
dicit sic **De autē dictū ē vni**
duos v̄etos s̄z meridionalē &
septentrionalē flāte tortuose puta
meridionalē & alterū dicit puta
septentrionalē h̄z quq̄ m̄ p̄d̄m̄era
p̄t̄idens s̄z d̄t̄ m̄st̄oriles q̄
iuxta t̄m̄etū id ē calē i s̄ulm̄
flāt aquilo tortuose & h̄z q̄t̄iḡit
p̄t̄ i t̄uacō i v̄idat̄is vapores
ad quosdā m̄ores alac̄s ibidem
p̄st̄entes & sic eod̄so quq̄ v̄et̄
meridionalis t̄t̄it̄ p̄lora calida
& p̄t̄ h̄z d̄iḡit̄ i t̄y flātū Subdit
eadem de causa i m̄res clim̄atibz
s̄z s̄exto & s̄eptio auster nō cōducit
m̄oribz eo q̄ m̄q̄ ad nōb̄ uenit
m̄ f̄ḡit̄ m̄ibz m̄otū m̄aere
septentrionali & nō ap̄t̄ poros corp̄is
adeo id ē i t̄y poros corp̄is q̄ nōc̄
at m̄lū s̄m̄b̄ **Nota** p̄mo i t̄y h̄z
dictū est p̄us q̄ v̄eti septentrionalis
flāt directe meridionalis nō tor-
tuose **Contra** h̄z d̄ubitat̄ aliquis
q̄ v̄idēq̄ aliqui ap̄positū ad h̄z i e
p̄odet̄ albius q̄ p̄t̄idēs m̄ p̄d̄m̄era
h̄z aliqui p̄t̄idēs ead̄ cōt̄iḡit̄
q̄ boreas flāt tortuose & h̄z ē m̄
t̄ia tortuosa s̄z m̄otosa Subdit
m̄st̄oriles i l̄bro m̄et̄or̄p̄ d̄icit q̄
i t̄a cōm̄tū calē m̄ s̄ulm̄ boreas
flāt tortuose q̄ i p̄t̄uāt̄ ab al-
t̄iss̄ m̄otibz ibidem p̄st̄et̄ibz &
sic p̄t̄idēs i c̄uāt̄ **Sed** nota q̄

ead̄ aliqui s̄t̄ p̄t̄idēs q̄ v̄eti meridiona-
les flāt i t̄e & h̄z q̄ t̄t̄ificat̄ aliqui per
i ḡones calidas & sic p̄t̄idēt̄ & nō m̄ c̄uāt̄
t̄u nō tortuose flāt **Sed** nota i t̄a illa
l̄am̄ eadē d̄it̄ **ibi** v̄t̄ d̄ic̄ q̄ p̄t̄ eadē
aliqui accipit p̄t̄idēs q̄ v̄eti australes
nō m̄ducit m̄oribz & h̄z m̄ s̄exto & s̄eptio
clim̄ate & i t̄co est q̄ anteq̄uā uenit ad
illa clim̄ata m̄ f̄ḡit̄ati s̄t̄ p̄m̄otes alac̄s
s̄ob̄ quos p̄t̄ificat̄ & sic nō s̄t̄ i t̄a ca-
lidi q̄ possunt poros ap̄re t̄y q̄ nōc̄at̄
s̄m̄t̄ati s̄z m̄t̄o & q̄t̄o clim̄ate m̄t̄ab̄l̄
nōc̄at̄ s̄m̄t̄ati p̄t̄ causa s̄up̄ius dicta & c̄

Tempus autē flatus

Hic Albius ostēdit t̄p̄ flatus illi v̄eti
& d̄icit sic **Tempus autē flatus** p̄us aq̄i-
lons est m̄ v̄ere plus & i aut̄p̄no m̄q̄
& p̄m̄i quidē t̄p̄is causa ē q̄ i t̄co f̄ḡis
m̄hyeme m̄lū vapores cōclusi cōḡati s̄t̄
qui t̄p̄iditate v̄er̄is euac̄t̄ & faciūt̄ v̄e-
tos & p̄p̄ue m̄ aquilone id ē vsus s̄exte-
tionem ubi magis ē d̄ef̄ḡoe & t̄m̄us ca-
lor qui nō p̄t̄ cōf̄uere m̄ aut̄p̄no autē
t̄ia ē p̄st̄at̄a caloe solis & nō s̄t̄ tot
vapores i t̄ia i aut̄p̄no s̄t̄at̄ i uere & t̄u
q̄ calor solis debilis est id ē t̄m̄us de-
f̄ic̄ali euac̄t̄ vapores eo q̄ t̄ia nō ē cōn-
p̄t̄a & c̄u egred̄t̄ vapor s̄t̄at̄ ē valde
t̄ibi elat̄at̄ alia ad aēron̄ & m̄ap̄uit̄
flāt & idē p̄b̄uū v̄lgi est q̄ alie flāt
i aut̄p̄no **Nota** p̄mo i t̄y h̄z t̄p̄ flatus
v̄et̄or̄p̄ & magis borealis ē m̄ d̄ere et
i aut̄p̄no magis t̄y i uē quā i aut̄p̄no
q̄ m̄hyeme p̄t̄ f̄ḡis s̄up̄f̄ic̄es t̄ia f̄uit
cōclusa sic q̄ vapores t̄ie nō potēnt̄ ḡonē
& ḡ m̄t̄ia erat cōḡati & cōclusi m̄lū va-
pores & t̄u m̄ v̄ere p̄t̄ calorem solis qui
t̄u fortior est quā m̄hyeme tales vapo-
res elat̄at̄ & m̄lū v̄eti ḡuāt̄ & magis
i p̄t̄ibz septentrionalibz q̄ ibi calor solis ē
debilis nō p̄t̄ ḡuere vapores s̄z t̄y ele-
uare & ḡ m̄lū ille vapor cōt̄it̄ur ead̄

no mlti sunt veti in aere in multis partibus. Tercio nota in autumno tunc sunt pauciores quia restant predere calor solis ad ventos qui dissipant etiam et dissipant vapores sic quod calor solis in autumno paucos possit. Quarto nota quod ubi vult quare quod veti in autumno sunt aliter illius causa est quod vapores tunc elevati sunt sicut a quoque aut aliter elevati quod propter siccitatem boni et metit calorem. Quinto nota dicit aliquibus non flat propter eandem sicut in aliis quibus dico quod sic non tamen in frigore sicut in istis propter duas causas. Et hoc.

Subsolamus autem vetus

hic Albius ostendit causas accidentium Subsolamus id est veti orationis et dicit sic. Subsolamus autem vetus est calidus et siccus abscondens pluvias sicut aquilo abscondit autem pluvias eo quod quia ipse propter sequenti solem qui siccus est et motus etiam firmamenti movet adhuc quod illud est motus veti illius et motus diurnus et deo dissolvit vapor super pluvias et quod est nota primo in istam quod Subsolamus est calidus et siccus et eius effectus est quod est abscondens pluvias et illigatio est quod est calidus et siccus et quod contrahit vapor pluvie et sic soluit eum. Secundo nota quod Subsolamus non tamen pluvias abscondit sicut aquilo ut boreas propter hoc quod non frigit poros terre sicut illi et quod habet vaporem elementarem consumit ad non impellit quod materia alias elevat. Tercio nota dicit quod ille vetus movet etiam ad motum diurni firmamenti illi ratio est quod ille vapor siccus et calidus et elevat aliter usque ad aethera et quod aer movetur etiam ad motum firmamenti quod ille vapor etiam movet etiam ad motum aeris. Quarto nota alia causa est propter esse quod ille vapor sequitur solem quod proportionabilis est soli in qualitatibus quod calidus et siccus et quod dissipat et consumit in meridie. Et hoc fauonem autem.

Fauonem autem propter causam
hic Albius ostendit causam accidentium in fauonem et dicitur in istis primo facit quod dictum est sed ostendit nona veterum collationem et ponit unum notabile sed ibi de medius autem tunc ibi ubi et notandum. Primo dicit sic fauonem autem propter causas oppositas adducat pluvias. Subdit de medius autem intelligendum est mixtum solum nam veterum mixtorum solum veterum principalium. Nota primo in istam dictum est in predere bonum quod Subsolamus propter hoc abscondit pluvias quod est calidus et siccus. Hoc autem dicit quod fauonem adducat pluvias propter hoc quod ipse est opposita complexionis et quod habet oppositas effectus. Secundo quod Subsolamus abscondit pluvias sic ille augmetat et propter hoc quod fauonem est humidus et frigidus quod est contrarius complexionis ad vaporem pluvie quod augmetat eum. Secundo nota in ista istam de medius autem ibi videtur quod veti medius sicut collationes habet mixtum solum nam veterum principalium sicut aquilo qui est medius inter boream et subsolanum propter naturam eorum et sicut in aliis et tamen propter aperturam boreae et propter quod boreae quia subsolanus sic est eandem in aliis. Tercio nota dicitur in istis vapor fauonem adducat pluvias et videtur quod non quod est frigidus et non adducat pluvias eo quod propter contrarium dictis quod frigidus contrahit poros terre et abscondit pluvias sicut per mixtum. Ibi dico quod unum est frigus exaltatus bonum abscondit pluvias sicut tale non est frigus fauonem sicut poros boreae. Et hoc nota et notandum. Item est notandum quod ut

hic ~~liber~~ ponit quodam notabile et
dicitur in duo q. uno fit h. ~~sedo~~ ~~ex~~
logat dea sua i illo caplo pda. bi
a her detimata sui pmo dicit sic
Ita e notadu q. ut frequet demane
m. dicitur diluata e vetus a quqz
cessat de die a flat de nocte iul e
coliso. huius aute causa e demane
emittit i. n. dy. vapore copse p. g. di
tate noctis m. arete a deo eleuat
m. p. a npe m. p. g. ditate loci de fa
dit a sic facit vetu qui quqz cessat
sole aduenire. quqz confortat q.
sal sufficit no sufficit vice si suffi
eleuato i. p. g. ditate continue i. p. s. i. om. va
poris i. p. g. ditate expellit de nocte
a eleuat de die a vult coliso vapor
calidior vult de die a aliquatula
de f. g. o. noctis de p. m. t. a p. p. o. calore
m. illud eleuat a deo vult de nocte
re. Tunc expylogat dicitur her detimata
sui de quatuor g. o. v. p. o. e. f. m. p. a. h. u. d. o
a s. i. a. o. i. l. o. c. o. a. l. t. o. a. t. u. c. p. o. m. t. i. s. u. b
densis dicitur huius subfolam dicitur
voluntatis quibus e. o. s. i. d. e. a. r. e. t. i. C. u. o. m. a.
causa p. p. h. y. n. u. s. f. a. u. o. m. a. p. p. l. a. t. u. r.
Ita die medio noctis erat a aff
cus auster p. p. u. e. n. t. a. p. l. o. b. o. r. e. a. s. e. r.
chorus abartico id e aseptetone.
Ita pmo in huius i. d. d. i. t. c. a. u. s. a. v. e.
t. o. r. p. a. c. c. i. d. e. n. t. i. i. g. n. a. e. v. m. a. c. c. i. d. e. n. t. i. s.
q. aliqui sui vetus demane i. o. t. u.
solis i. l. c. u. n. q. u. n. o. s. u. i. n. o. t. e.
a eus causa est q. vapor ille est
fuit de p. s. s. u. b. p. f. g. d. i. t. a. t. e. n. o. t. i. s.
q. no potuit flat de mane aute
aduenire sole calefit a sole i. n. t. e. p.
i. e. l. e. u. a. t. a. f. l. a. t. ~~Ita nota q. aliqui~~
illa vetus de die m. merdie res
sat aliqui aute confortat a f. f. f. f. o. r. t. o. r.
causa p. m. i. e. s. t. q. aliqui vapor est

pauca q. no p. t. o. f. u. a. s. o. l. e. a. s. i. c. e. l. e. u. a. t. o.
sole co. s. u. t. a. e. s. s. a. t. v. e. t. u. s. ~~Ita causa p. d. e.~~
q. aliqui e. t. u. s. v. a. p. o. r. q. n. o. p. t. q. s. u. a. s. o. l. e.
h. p. l. e. b. s. o. l. e. b. a. u. g. m. e. n. t. a. t. e. b. v. a. p. o. r. e. b. n. p. m.
eleuat a sole a sic fortificat. ~~Ita nota~~ ~~no~~
Ita accidens est q. aliqui flat vetus de die
de a cessat de nocte huius causa est q. vapor
veti t. m. de p. m. t. p. f. g. d. i. t. a. t. e. n. o. t. i. s. q. n. o. p. t.
i. e. l. e. u. a. t. i. m. a. b. s. e. n. t. i. a. s. o. l. i. s. a. s. i. c. m. e. t. c. o. p. s. s. q.
a n. o. f. l. a. t. ~~Ita nota q. aliqui vetus flat~~ ~~no~~
de nocte a cessat de die huius causa est a h. e. s. t.
Ita accidens a illius causa est quid vapor
veti t. m. de p. m. t. e. m. a. c. a. l. i. d. i. u. s. q. n. o. p. t. p.
f. r. i. g. d. i. t. a. t. e. m. n. o. t. i. s. t. m. d. e. p. m. i. q. i. e. l. e. u. e. t.
se p. c. a. l. o. r. e. s. o. l. i. s. a. s. i. c. f. l. a. t. d. e. n. o. t. e. d. e. d. i. e.
aute t. m. n. a. r. e. f. i. t. a. c. a. l. o. r. e. q. n. o. p. t. f. l. a. t. i. l. t.
aliqui q. s. u. t. a. s. o. l. e. ~~Ita nota d. a. i. l. l. a. h. u. i. s.~~ ~~no~~
a her detimata a. b. i. e. p. y. l. o. g. u. i. l. l. u. s. c. a. p. l. o.
expont quatuor v. s. u. s. i. q. u. i. b. z. t. a. g. u. e. m. o. d. u. v. e.
t. o. r. p. p. o. r. d. i. n. e. m. a. m. q. u. o. l. z. v. s. u. p. o. m. i. t. n. o. t. a. d. u. o.
v. e. t. o. r. p. f. l. a. t. u. m. a. b. a. m. a. p. l. a. g. a. q. u. o. r. p. v. i. n. g. e. p. m. i.
c. y. a. l. i. s. a. l. i. y. d. u. o. c. o. l. l. a. t. e. r. a. l. e. s. s. i. a. u. t. p. z. b. e.
d. e. m. t. e. p. s. u. i. n. a. m. y. t. e. o.

D Enceps tua itendo

hic e caplm p. p. t. u. i. l. l. u. s. t. r. a. c. t. a. t. u. s. a. c. o. t. i. t. u. s.
sic p. s. u. b. p. l. e. b. u. s. d. e. t. i. m. a. t. d. e. g. u. a. t. i. o. n. e.
v. e. t. o. r. p. ~~Ita mo de t. m. t. d. e. g. u. a. t. i. o. n. e. t. o. m. t. r. u. i.~~
a c. h. o. r. u. s. t. a. c. i. o. n. u. s. a. d. i. u. d. i. t. i. p. m. o. p. p. o. m. t. i. t. e. t. u.
f. u. i. d. a. m. o. d. o. p. r. e. d. i. c. t. i. m. p. o. d. a. p. r. e. d. i. c. t. u. m.
d. e. g. u. a. t. i. o. n. e. t. o. m. t. r. u. i. a. c. h. o. r. u. s. t. a. c. i. o. n. u. s. ~~Ita o. s. t. e. n. d. i. t.~~
q. m. o. d. u. s. f. i. t. s. o. n. g. i. n. u. l. i. b. z. p. d. i. c. t. u. a. b. i. d. i. c. o. a. u. t. e.
i. t. o. a. b. i. c. o. s. i. d. e. r. i. d. u. t. m. y. a. p. m. o. d. u. s. f. i. t. s. i. m. p. l. e.
f. o. r. q. p. o. s. t. q. u. a. d. d. i. c. t. u. e. s. t. d. e. m. i. s. s. i. o. n. u. m. b. u. s.
q. g. u. a. t. g. o. m. p. s. s. i. o. n. e. s. i. m. p. l. i. c. i. ~~Ita m. y. t. e. o. o. s. t. e. n. d. i. t.~~ ~~Ita~~
p. o. s. t. h. e. r. m. i. n. a. m. y. t. e. o. o. s. t. e. n. d. i. t. t. a. g. e. c. a. u. s. a. s.
m. y. s. s. i. o. n. u. m. c. o. p. o. s. i. t. i. v. a. p. o. r. e. b. s. f. i. a. u. t. e. m. y. s. s. i. o.
q. g. u. a. t. g. o. v. a. p. o. r. e. f. i. a. o. a. f. i. a. o. a. f. i. a. o. e. s. t. m. y.
p. f. f. i. a. a. h. u. i. d. o. a. f. i. a. u. t. e. m. y. s. s. i. o. q. g. u. a. t. p. o.
v. a. p. o. r. e. f. i. a. o. a. f. i. a. o. a. f. i. a. u. t. e. m. y. s. s. i. o. q. g. u. a. t.

aporum hudo in hudo conueto in line solis
 et aliam stellam qz tunc habebit qd q gunt
 alto vaporis Subdit pma ante coposito va
 poris hudo in pto no go compositis vaporibz
 si distinctis et illa coposito causat contraria et
 horufaciones Subdit pto dabitur causa si
 et motu id e de tie motu q causat pva
 pto pto no composito si mclusa mcloneto pto
 et solido pto e tunc tunc dabitur causam de
 vcto hmois qui causat aucto pto obuianti
 vcto pto go coposito Subdit mclia causabz
 pndoy et calores nubiu et nebulis et come
 ta et galaxia et tunc pntemq ad dca ad
 q gunt vaporis m alto Nota pmo ad
 hmo oido illi caph ad pcedens pz qz pnt
 dictu est de illis q gunt vaporis pnt
 hic ante dicit de illis q gunt vaporis
 nly copositas sicut go pnt e ad coposito
 pto alia cupla pnt illud pto nota q
 auctor no ut hic de tmda e de vaporis con
 mpto coposibz vaporibz no mptis si dis
 tictis qz aliqui ples vapores diusi distincti
 qnt ad gntom um mptissimis ut pnt
 hic pto nota mclia imut oido dcedop
 talis qz pmo dcedu e de tmda et hq
 rufatoe qui gunt pma coposicoe vapo
 ris pz pnt in hudo pto dceda e causa
 tie motus qui fit p coposicoe pnt in hu
 mudo no in gnto si rclaso ita pto
 dcedu est de vcto hmois q gunt pma
 bz vctis pnt sibi oaribz p coposito
 pto erit de tmda de pnt qnt
 de coloribz nubiu pto de nebulis pto
 no de cometa pnt de galaxia et sic
 et pnt illi tractatus pto nota ga
 laxia vocat via illa alba q vo videt
 icelo ubi e mltitudo stellaru et vocat via
 lactea ut dicitur lacteus pnt eus albedinem
 de lnd Dico ante q matia

Dico autē qd matia tontuui

hic albus psequit mretu pnt et dnt p

Dico autē q matia tontuui est ad
 et alig locus ul vas gntomibz eus
 matia ante e q e vapor pnt val
 de et calidus ille em suple calido
 vapor et pnt defacili mcedit
 totus tunc declarat dictu pnt p
 signu dnt pnt signu est licet tbo
 cu conueto m pposito i vcto pnt
 vctis qz q pnt sit et trestres
 deo emisse si modicu tangit ab
 igne mflamat et trapidat et tunc
 dnt locu gntomibz dnt locu
 ante et vas matie illy et nubes
 aquosa et cauma eleuet id e forti
 calore nubes pnt vapores pz aq
 nubis et ille pnt cu ante vapor
 trestres no fit adeo dilablis go
 pnt ad pnt sicut rctoru et qz
 vapor pnt e hudo itior aut
 pnt pnt fugit cotactu pnt
 pnt nubis pnt pnt pnt ante
 locu frigiditate cotactu et am
 plius mptem pnt et mptor
 pnt mflam pnt pnt et pnt ad
 latera pnt et pnt motu
 pnt cotactu pnt pnt igni
 ignis ante pnt asus cotra
 ro et nubes ignis pnt nubem aq
 pnt et mclia illa auctu cotra
 calo et pnt qui pnt pnt tpe et no
 pnt coposicoe qz vntus velocor
 e auctu et hce e pnt aristotil
 Nota pmo ad hmo alia e matia
 thontuui et cotactu et alig
 et locu gntomibz coru et hoc
 pz q matia e vapor calidus et
 pnt valde si gntomibz e nubes
 aquosa pnt et cotactu et q illa
 differat pz et go hce matia
 et locu gntomibz tontuui et cotactu
 cotactu pto nota ille vapor

factus et calidus est de finali in flama
bilis et h^o declaratur in h^o ~~per~~ ~~ex~~ ~~empla~~
de vetustatibus veteris q^o emisse si
tagut^r hunc ut igne p^o h^o q^o sit
ficta et t^o reses facit in c^o d^o t^o t^o
et mouet^r h^o inde t^o repudat^r et hor
p^o licet male sonet t^o et conuen
eius adpositu^r ~~terto~~ nota d^o t^o tu
i^o h^o habet mat^o et locu^o g^o t^o t^o
q^o et g^o causa eff^o ~~terto~~ q^o causa
eff^o et dup^o calor solis qui i^o t^o
vapores s^o aqua et sicut sit eleuat^r
et f^o t^o loci q^o p^o accide^o m^o c^o d^o t^o
vapore sicut g^o t^o t^o p^o t^o ~~terto~~ ~~terto~~
~~terto~~ nota solis p^o haberi modus
choruscationis et tonitru^o et ille est
q^o calor solis et fortis sicut i^o t^o t^o
et i^o me veris et m^o p^o t^o t^o t^o t^o
t^o eleuat^r sit vapore aqua et t^o t^o
p^o t^o ad media i^o t^o t^o t^o t^o t^o
vapor et sicut no^o ita b^o d^o t^o t^o
et sicut aqua p^o g^o t^o t^o t^o t^o
aqua delat^r t^o t^o t^o t^o t^o t^o
audat i^o t^o t^o q^o sicut coru^o
ut coru^o et vapor t^o t^o t^o t^o
manet m^o t^o t^o et q^o vapor i^o t^o t^o
et coru^o t^o t^o q^o et calidus
et sicut et t^o t^o et h^o t^o t^o t^o
g^o fugiendo coru^o t^o t^o t^o t^o
nubes ill^o aquose et nubes aquosa
ut vapor t^o t^o q^o q^o t^o t^o
at^o t^o loci magis agitat vaporem
i^o t^o t^o et sic vapor t^o t^o t^o
g^o t^o t^o p^o t^o t^o t^o t^o t^o
t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
ignis et q^o ignis coru^o t^o t^o t^o
l^o t^o t^o nubes f^o t^o t^o t^o t^o
coru^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
s^o t^o et facit sonu^o qui vocatur ton
trus et ignis egredies vocat^r coru^o
~~terto~~ ~~terto~~ nota q^o semel sit ton
trus et coruscato h^o p^o q^o qu^o ato
ille vapor i^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
et d^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o

interqua^o audiam^o sonu^o respondet albus q^o
h^o et p^o h^o q^o visus et velocit^o qu^o audiam^o
id et acus m^o p^o t^o t^o t^o t^o t^o
exempla p^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
de m^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
et p^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
~~terto~~ nota dubitaret aliquis de h^o q^o d^o t^o
q^o sit sit coruscato et tonitru^o q^o aliqui
de m^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
sit sit h^o aliqui sonu^o no^o audat^r p^o t^o t^o
q^o et modicus illu^o causa supra d^o t^o
et h^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
Observandū tamen est
hic albus p^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
sit p^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
tonitru^o et coruscato^o h^o t^o t^o t^o t^o t^o
sit sonu^o tonitru^o i^o t^o t^o t^o t^o t^o
facit h^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
vapor de nube sicut h^o t^o t^o t^o t^o
p^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
et h^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
sit sonu^o tonitru^o i^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
t^o t^o et illu^o modus sit egressio vaporis v^o
ab alio sicut d^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
qu^o t^o t^o no^o sit egressio violata h^o t^o t^o
p^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
paulat^r egredit^r et m^o t^o t^o t^o t^o t^o
et h^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
facit sonu^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
et qu^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
~~terto~~ t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
et flammatus nube t^o t^o t^o t^o t^o t^o
vide^r ille ignis sub alba flama p^o t^o t^o
nu^o et no^o facit sonu^o m^o t^o t^o t^o t^o
et alia nubes valde aquosa et h^o t^o t^o
ideo q^o debilis et i^o flama t^o t^o t^o t^o
nube aquosa fumido potius qu^o t^o t^o
sicut sicut ignis fumat p^o t^o t^o t^o
~~terto~~ p^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
de nube facit t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
tonitru^o et p^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o t^o
aliqui violere ~~ex~~ ~~ex~~ de nube aquosa
et facit eam et h^o sit q^o t^o t^o t^o t^o

notat magnam sonum. Sed non fit sonus talis
q vapor non egreditur ne repellit valente
de nube p^ha si paulatim aut si inveniunt subse
alid mube aquosam spissam & illa pene
trando facit sonum & h^o est sed⁹ modus. **Ter^o**
no nota t^omo q^uat⁹ son⁹ q^u ille vapor est te
nuus & rarus & mubes in qua continet⁹ est
tenuus & tunc videt⁹ p^h illa mubem sicut fla
ma alba p^hima & non facit sonum p^hima mu
be. **Sed** t^o obuiat sibi alia mubes aquosa
ualde & spissa & tunc ille vapor cu^m fit te
nuus & tenuis & debilis contigit⁹ alia
mube aquosa & tunc facit sonum & facit p^h
f^u calefactu^m contigit⁹ aqua ille son⁹ q^u
facit f^u vocat⁹ fum⁹ q^u nomen oromatho^z
no p^hon⁹. **Quarto** nota q^u p^him⁹ son⁹ vocatur
ruptura p^hus aut vocat⁹ m^umuratio. **5°**
no vocat⁹ fumit⁹. **Quinto** nota q^u ad p^him⁹ so
nu^m iⁿquir⁹ q^u ille vapor sit fortis & m^ultu
t^hestis & mubes continet⁹ p^him⁹ sit m^ultu a
quosa & spissa & tunc fortis m^upellit⁹ mu
be & cretus impedo mube spissa facit
ruptura magna & sonum magnu^m. **Sexto** nota
nota q^u ad sonu^m p^him⁹ iⁿquir⁹ q^u ille vapor sit
fortis & p^ha mubes continet⁹ p^him⁹ sit tenuis
& mubes obuians sit spissa tunc cu^m paulatim
egredit⁹ p^h p^him⁹ mubem & paulatim m^ugre
dit⁹ p^him⁹ & sic facit sonu^m ut m^umuratio.
nota **Sexto** nota q^u ad t^omo sonu^m iⁿquir⁹ q^u va
por t^hestis iⁿ flatus sit debilis & q^u mubes
p^ha sit tenuis & mubes obuians sit fortis
& sic tunc sufficit contigit⁹ istu^m debilem va
pore & quare talem fumit⁹. **Octavo** nota
nota son⁹ p^him⁹ & t^omo differunt a p^himo m^u q^u
p^him⁹ sit m^ultu mube p^hus aut t^omo
non⁹ eria differunt m^u q^u m^ultu ul vapor
est magis ul m^ultu calidus & mubes q^u mubes
magis ul m^ultu spissa & p^him⁹ h^o d^uisficant⁹
sonu^m Sequit⁹ h^o t^hestis aut egredit⁹

Triphater aut egredit⁹

Sic Albus opedit t^hestis egressu^m in
p^hus ill⁹ de p^ha mube & d^uat sic Tripli

at aut egredit⁹ vapor q^u p^ha mube
p^him⁹ iⁿ flama^m & m^u flama^mone
p^ha & p^him⁹ m^u flama^mone. Subdit aut
qualib⁹ m^u flama^mone q^u m^u caput co
p^him⁹ m^u p^him⁹ acumen sui co q^u
sicut est & penetrat mubem & egre
dit⁹ ad aerem & motu p^him⁹ fortit⁹
ut debili⁹ p^him⁹ d^uisficat⁹ sue v^uit⁹
& h^o est causa quare cu^m t^omo sit
v^uit⁹ validi & fortis. Subdit impa
aut m^u flama^mone egredit⁹ q^u v^uit⁹
q^u suple vapor p^him⁹ m^ucludens & m^u
clausus sit rarus & debilis & tunc
q^u noⁿ inveniunt iⁿ flatus egredit⁹
era p^him⁹ sono & v^uit⁹ qui p^him⁹
ad auditu^m m^u sicut m^u estate acci
dit m^u serotinis p^hus coruscationib⁹
Subdit q^u postquam ille vapor m^u
flama^mone q^u p^him⁹ tunc p^him⁹
mubem facit sonu^m debile h^o m^ultu
p^him⁹ mubem contigit⁹ & tunc
videt⁹ son⁹ p^him⁹ coruscatione. Subd⁹
& ille d^uisficat⁹ ap^him⁹ coruscatione
rate sit h^o ob iⁿuenit⁹ p^him⁹ coruscatione
cu^m si quis obp^him⁹ noct⁹as au
tis m^u estate. **Nota** p^himo d^uat let
not⁹ q^u t^hestis est egressio vaporis
de nube p^ha & aliqui egredit⁹
m^u m^u flama^mone aliqui p^him⁹ m^u flama
com⁹ & aliqui iⁿ flama^mone. **Sed** **nota**
nota q^u ille vapor t^hestis aliqui
m^ultu cap^him⁹ mube t^hestis &
g^urali q^u p^him⁹ m^ultu acut⁹ & tunc
p^him⁹ penetrat mubem antequam m^u
t^hestis agitet⁹ & q^u sic penetrat mu
bem m^u m^u flama^mone tunc comouet
aerem & facit m^ultos vetos & h^o
est signu^m q^u vapor & t^hestis m^ultu
m^ultu iⁿ flama^mone & q^u m^u estate
q^u m^ultu v^uit⁹ p^him⁹ aliqui mube
signu^m est q^u m^ultu mube g^uant⁹
m^ultu coruscationes & t^omo q^u

qdam e nigra & qda rubea & qda viridis
nota qda alba. Secundo nota nubes nigra color
forte tonitru & e signu forte tonitru q
una pte sz opte nubis gmetas. Unde ad
forte tonitru duo iquunt pmo q vapor
e stris sit mltus i claus sit mltus & for
tis sadendo nubem facit magna ruptum
modo illaru causaru una e nigra nube
nubes e spissa qd pto ptoe & q no dat m
gressu radijs solarebz qui i mfaciendo de
albent em & qu tuc vapor i claus e mlt
tus & nubes coctus e fortis tuc fit mag
ruptu & forte tonitru. Tercio nota q
nota illa hia ead habe causa quae illa nubes
e nigra q npr e spissa & radij solares
no pnt npr penetrare qui faceret em
albam & pte illa spissitudinem fortit con
tinet matiam m clausu & q vapor mltus
qrens cu difficultate penetrat nubem
& qrens facit magna ruptum & sic est
signu magni tonitru. Quarto nota q
nota hanc rubescens q rubea nubes significat
mlitudinem utusq vaporis sz mltus et
claudens q pte rubedinem significat mlti
tudinem vaporis ignis i clausu p npr
& ead mltitudinem vaporis nubis aquati
ce gmetis & sic pte facit fortit pmo
arg utu qua nigra q nigra solis significat
spissitudinem nubis coctus ille aute sig
ficat mltitudinem utusq. Quinto nota m
nota bes viridis e fortissimi utus pte h q
significat fortitudinem utusq vaporis q
e mixta qoruboe & nigredie. Rubor aute
q significat mltitudinem vaporis ignis
i clausu & nigredo significat mltitudinem
nubis coctus & fortitudinem & mlt sig
ficat maiore aquositate qua m nube vir
bea & qo fa ibi fortissima pugna calidi cu
fido & huius cu fido & qo qrens vapor e
nota dat fortissios utus. Sexto nota q corusca
tiones illi q nubis snt maiore timede. Ibi
illa nubes fuit supra aliqua civitatem
ut region q ut frequet coburit domos

et hores & e difficulte ptingibilis
ead tonitru e timedu q aliqui
tut de nube magni lapides qui
rupit ties & mltos & ideo est
q ille vapor pte fortitudinem co
tinetis nubis fuit fortit compactu
& coctus & q fuit mltia coctus
ties & qo pte ptingit cadit qua
si lapis & pte duritie difficulte
dissoluit. Septimo nota qntus color
nubis e albus & ideo no est mlt
tu timedu q significat paucitate
& debilitatem utusq vaporis
sz gmetis & coctis & ideo si co
rustaco cadit sup aliqua edificia
ptingit antequa defecet mlt
tut est valde pta & cremabilis
sicut suppa ut pta liqua ut huius
modi. Qda hia valde obsequade p
valde obsequade fuit
hic albus ostendit duritatem
coloru coctus & dicit m
duo qua pponit h. Secundo ostendit
causas illor coloru ibi pnt causas
pmo dicit q coloru coctus
comu valde obsequade pte q npr
snt mltiplices emat eos dices
sz rubens claus & albus flame
us & rufus quasi vinosus. Et de
clausu pte colore dices pmo co
lor causat q vapor no mltu sic
co huius dicit dat ei colorem
rubens sicut e flama viridus lig
nora & timedus color ille q
huius coctus matiam q no cito
dissipat & ideo facilius & ead for
tus mredit. Tunc ostendit causa
pde coloru dices flama albe ca
lor suple causat q vapor sicut &
tuc e dissipata sicut flama lig
nora sicut & ideo cito dissipat
no cremat mlt facile cremabilia
sicut e suppa & huius. Declinat

causa tri coloris color autem rufus
vniuersus pnotabilis id est valde no-
tandus est eo qd coruscato illius va-
poris e gglutinati vaporis valde
trespas et ut frequenter fit fadit et
nota mredit **Nota** pmo an hanc golu
habet tres colores coruscationis
qui valde sunt obquadi qd coruscato
vni vaporis magis e huda et no-
nota qua alia **Sed** nota qd pmo
color e rubeus et clauus et ille cau-
sat qd qd vapor mclatq m nube
e trespas admixtus cu humiditate
et go appz illa coruscato sicut flama
vndu liquoris coarctat ubi etia
siccitas cu humiditate pmixta et go
apparet ut rubei coloris et clari
et pte h' talis coruscato et tmedu
qd huda coarctat matiam ne dis-
pergat et go quid qd tigit cito et for-
nota tuc mredit **Tercio** nota fadus color
e albus et flameus et ille causa
qd vapor e mltu siccus i vete
nubis et m flamatut qd siccitas
illius vaporis e causa illiq cla-
ritatis ut apparet coruscato illa
sicut flama ubi gburut sicc lig-
na et ille no e mltu tmedus qd
ppte h' qd materia e sicc cito dispe-
rit et no mredit nisi valde cie-
nabilis sit sicut suppa ul ligna
sicc et hmoi facili et crenabilis
nota Quarto nota qd tunc color corus-
cationis vocat rubeus vniuersus
et ille fit gematria trespas bu co-
pacta et coarctata et no apparet
ut rufus sicut pbs sz apparet
rufus pte trespas tatem et appa-
ret mixtus ingredit pte copat-
am et sic apparet quasi vniuersus
de color rubei vini et e pnotabi-
lis et valde tmedu pte h' qd ma-
tia e forte compacta et go qd quid

tigit forte fadit et facili mredit **Nota**
nota qd ille vapor coarctat cu vapor pri-
mi coloris m h' qd e huda sz differt m
h' qd e copacta et go mredit fortius
ut fadit **Sexto** nota ille omis coruscato
coarctat m h' qd mredit et fadit **Sed**
coruscato ruffa flama et ruffa vniuersa
plus mredit et fortius fadit qua alie
etia alba no fadit nisi facili scissibilia
et pte h' e mltu tmedus ille color qua
aliquis alius **Et** hanc descensu pms
Descensus illi vaporis
hic e sda ps pnapalis illiq capto quia
Albus ostendit dursitate ascesus desce-
sus vaporis de nube et cu h' ostendit tpe
calidit tontui et coruscationis et dundit
m diuis ptes **In** pma pte ostendit diu-
sente descensu eius de nube et sda ostendit
pms tpe m quo gnat tontui et coruscato
fada h' et h' aduadu est pma
ps dundit m quq ptes fadit qd pmt
quq su qntuplice modu egressus de
nube ptes patebit pms dicit sic tunc
p h' descensu suple illiq vaporis sicut
gnat coruscato et tontui et qntuplex
quor descensu pms e qd aliqui tontui
por i flamatut de nube vndi et p fudo
Subdit et hic suple vapor gnat lapidem
qui vocat ~~clauus~~ tontui et ille suple lapis
gnat h' modo qd coarctat fit trespas va-
poris et ille vapor tuc mredit et tuc ta-
git vndem nubem qd e m gnatone
ad aqua tuc ille vapor coarctat suple
m lapidem sicut pma gglutiat i pastu
aut p h' fortissia m resio obuat **Nota**
pms an hanc qd qntuplex e modus cap-
tontui et coruscationis de nube et pms
modus est qd de nube vndi tontui va-
por rufus vniuersus et h' e valde tmedu
qd ubi e pntu ut pbs dictu est qd pte
nubis qd e densa et qd pte vaporis et co-

visitationibus ruffe ruffe q̄ eualde tmeda ut
dictu est. **Nota** nota **Albus** dicit quide
coruscaco est tmeda q̄ p̄ coagulatione
illiq̄ vaporis gūat lapides qui vocat. tela
conturri & illi scidut quidq̄ obuat & dicit
tela q̄ mittit m̄petuose demube sicut te
lu de balista. **Nota** nota modus gūandi
illius lapidis e talis ut p̄ q̄ solia q̄ ille
vapor t̄rens e aliquale hūidus sic q̄ e
bū coagulabilis sicut t̄ra q̄ vocat glis &
q̄ coagulat i mube coagulat m̄pastu & q̄
tūc agitat & anube t̄upate m̄cedit
& m̄cesus aforti calore deroguit sicut
luter m̄ fornice & sic erit. demube &
ille lapis e e acutus i m̄fiori p̄te & m̄
supiori grossus p̄te h̄. q̄ m̄fius p̄tes
m̄caput vaporis distillat & sic e acut
i m̄fiori p̄te. **Nota** nota ille lapis p̄te h̄
q̄ e durus & compactus & q̄ m̄fius est
acutus & q̄ m̄petuose emittit anube
gō scidut quidq̄ antequā t̄uqua s̄empe
ut sicut m̄bores lapides & h̄mō & quia
matia e copata & densa & cōmet fortit
ignem & gō fortit m̄cedit. **Nota** nota
dubitat utp̄ i illa mube possit gūari lapis
ille ut alius & videt. q̄ non q̄ i m̄erialibz
assignat. locus i quibus possit gūari lap
des & illor nlla est illa mubes erā la
pides gūat op̄tia & aqua. **Oppositiō** p̄
m̄ h̄a quia e possibile. **Ibi** dico q̄ abicent
i m̄erialibus loquit. de gūatōe lapidu
nali & successu ista autē lapides gūat
p̄acident. **Ibi** dico q̄ licet ibi nō sit t̄ra
ut aqua t̄m e ibi matia vapor t̄rens &
aq̄us & h̄ sufficit p̄ matia illiq̄ lapidis
Se h̄a s̄adus modus

Sci⁹ modus suple delecte

Sic **Albus** ponit t̄dm̄ modū delectus
demube vaporis & dicit sic. **Sedus** modū
suple delectus vaporis suple demube
est q̄ vapor m̄q̄ gglutatus & e i mube

m̄q̄ aquosa & tūc nō cōtinet ille va
por. **Sz** q̄ m̄tesus est egredit
cū m̄petu & scidut m̄q̄ & m̄cedit
sz nō t̄m scidut m̄si ligna & non
lapides m̄si i m̄o scidut d̄ gōm
pulsu & m̄cedit op̄m flāmatōe
Nota p̄mo i m̄erialibz scidut modū **nota**
delectus illiq̄ vaporis demube
est q̄ quq̄ vapor & m̄q̄ gglutatus
& e i mube m̄q̄ aquosa quā va
por p̄mo nō egreditur & gōm
cōtinet ut gūet lapidem. **Sed**
q̄ e m̄ flāmatibz egredit cū
m̄petu & erā scidut & m̄cedit
sz nō scidut m̄si ligna & alia
facile scidut & nō lapides et
scidut op̄m pulsū & itendit op̄m
flāmatōe. **Sed** nota dicit q̄ **nota**
nō scidut lapides m̄si i m̄o quia
aliqui i m̄uro iacet lapides anti
qui qui sūt facile scidut p̄te
vetustatem. **Sed** nota q̄ ille va **nota**
por nō est ut b̄u gglutabilis
sicut vapor p̄mo delectus
de quo p̄us dictū est q̄ nō h̄z
t̄m delecto & erā q̄ nō est
ita grossus & t̄rens & q̄ nō
h̄z ita forte calorem nō m̄cedit
ita forti caloe gōm dico quide
sic n̄ sic lapis. **Causa** autē q̄ nō
scidut ita forti caloe est quia
mubes aquosa cōtinet m̄q̄ non
est ita aquosa n̄ t̄m spissa & gō
nō t̄m fortit agitat m̄q̄ & ideo
nō m̄cedit ita fortit. **Sed** nota **Nota**
Albus sup̄ s̄ado m̄erialibz dicit
q̄ ille vapor ut illa coruscaco
corpa q̄ nō sūt ita dura m̄tū
dura sicut corpa m̄alia redyt
i m̄eres & totalit̄ m̄cedit et
ponit op̄m de duobz fortibz ambu
latis i m̄a quozp̄ v̄nq̄ sūt totū

inductus i amens a alteri melius notuit
a causa est qd ppter eius densitate for-
at penetrat a multu incendit corpa
rura qd pte submatur. **Secundus**

Tertius modus defensus

Hic albus ponit tertium modum defensus
illius vaporis de nube a diuidit. **Modus**
duos ptes scdm qd ille ^{terius} modus
suple defensus subdiuidit i duos mo-
dos. **Primus** pte e ubi ^{terius} modus primo d-
fit ~~terius~~ modus suple defensus va-
poris e vaporis rubei clari qui nunq
facit lapidem s; cu sua flama no se-
pat a vaporis a sic suple vapor in qua
fendit nisi ualde compacta corpa q
no sut maxie quantitate qd si esset
magna corpa resisteret ei a sic ille
vapor mesciat hoies a apparet in
eis odor corp combustione a no vide-
runt qd cu sit subtilis submittit su
whore a si ille vapor in uent auz
i bursa gmmuit aurum a bursa no
ledet qd bursa e corpa rura dms
locu mtrantui a go facit a alut ad
aurum aurum e corpa compactu et
resistit vaporis a ideo cominutu quq
iptes quqz m puluerem id est mruos
subdit a h idem accidit tpbz mris
qd suple ille vapor gladiu cuspda
pforauit a no lesit vagma a con-
minuit pnuu lapidem. **Nota** primo
nota ^{nota} **nota** qd vapores pmi a scdm
modi defensus conuenit m h qd p
colores ruffi vmosi cadentes de
nube vnde s; uti scdm magis a
mag ut patuit vapor ante auz
modi defensus e ruffus clarius
a cadit de nube magis. **Secundo** nota
nota qd ille vapor e subtilis a go non
facit lapidem a pte h no fendit
nisi corpa compacta q no sut magis
quantitate qd si esset magis qua

titut a ppter sibi qd no pte penetrare
magna s; pua. **Tercio** nota qd ille vapor
deficit hoies pte h qd cu hoies est poro-
sa go penetrat ad a cosuit mtrus hndu
radicale a pte h sequit mors hoies. **Quarto**
nota qd mtrus hoies sic mfectis aful-
mie sentit odor combustione a ty no vide-
runt a rura pmi est qd licet no sit combusti-
otius ty sit combusti mtrus a go habet o-
dorem combustione. **Secundo** causa pte est qd
vapor e subtilis a go submittit poros sine
whore. **Secundo** nota ille vapor aliquo comi-
nuit aurum m bursa a ty bursa vide ille
sa a illius rura est quia bursa e corpa
rura porosa a go vapor penetrat ipm
in lesione aurum aurum e compactu a resistit
vaporis a go facit scdm cominuit ipm
quqz m ptes. **Secundo** nota albus dicit
qd tpbz mris accidit qd fulme pforauit
gladiu vnu a no lesit vagma a illius
causa est ad dms de bursa a go facit whore
res dicit qd pte chousuam a tmtari
dyablu mtrus fragmas gladiu ut abscidit
se abntu tmtari a qd tuc m uenit gladiu
lesu a no vagma dicit dyablu h facit
albus dicit m h qd tpbz mris iste vapor
cominuit pnuu lapidem qui erat m h
fastidius. **Secundo** nota albus dicit modus

Etia alius modus defensus

Hic albus declarat aliu modum defensus
illius vaporis dicit. **Etia** alius modus
suple defensus eiusdem vaporis magis
ruri a go m aqua nube egredietur a
submittit a no ledit diuidendo m apte mte
dedo s; suple occulte mcedendo. **Secundo**
rura e ualde rubea a ualde notua a illa
coruscans notet vmeis a pcpue botris
a duxerit vmeatores a magis illis botris
qui sut mtrus folijs coopti ty pte foramen
aliqu illa coruscans quat illa vaporem illuc
cu radio suo a notet suple vmeis eo ad e
ppter h qd iste rura lese vaporis no possit

Simple p^r multitudine folior^{um} & her^e coruscato
 noⁿ est t^{em} noctua corp^{or}ib^{us} sup^{er} q^{uod} cadit di-
 recte / s^{ed} etia^m sub^{ter} radu^m est noctua^m per-
 aspic^{it} **Nota** her^e d^{icitur} qui^{bus} m^{ultitudine} p^{er}flati s^{unt}
 m^{ultitudine} facie^{rum} & quide^m m^{ultitudine} p^{er}flati s^{unt} **Nota** p^{ro}
 a^{nt} h^{ab}u^m aliud est modus descens^{us} vaporis
 rubei clari^{us} est q^{uod} ille vapor est m^{ultitudine} de
 sub^{ter} & descens^{us} de nube m^{ultitudine} aquosa qua^m
 ille de quo dictu^m est m^{ultitudine} p^{re}cedi^t h^{ab}u^m & corus-
 cato illi^{us} vaporis noⁿ sicut sicut coruscato
 m^{ultitudine} vaporis p^{ro} h^{ab}u^m q^{uod} vapor noⁿ est t^{em}
 compactus & noⁿ iⁿcedit ita q^{uod} sicut ille / s^{ed}
 t^{em} occulte m^{ultitudine} cedit cor^{por}u^m m^{ultitudine} aliq^{uod} que
 sub^{ter}minat **Sed** nota q^{uod} illa coruscato nocet
 fructib^{us} q^{uod} p^{er}flati fructus & maxie
 nocet vmeis & botris q^{uod} s^{unt} coacti m^{ultitudine}
 folijs sicut d^{icitur} vmeatores & illud r^{atio}
 est q^{uod} p^{er} aliq^{uod} forme descens^{us} radu^m
 illi^{us} coruscationis sub^{ter}minat sup^{er} botros & t^{em}
 vapor manet ibi & p^{er}flati botros quia
 noⁿ p^{er} p^{er}flati p^{er}flati folijs p^{er}flati latitudine^m
 & m^{ultitudine} folior^{um} **Tercio** nota q^{uod} corus-
 cato illi^{us} vaporis noⁿ solu^m nocet illis qui
 directe tangit / s^{ed} etia^m nocet illis q^{uod} radu^m
 aspiciunt ut illis q^{uod} radu^m aspiciunt & sic ali-
 q^{uod} m^{ultitudine} botros sup^{er} q^{uod} noⁿ cadit ille radu^m
 directe p^{er}flati p^{ro} h^{ab}u^m q^{uod} radu^m m^{ultitudine}
 sup^{er} botro sibi p^{ro} h^{ab}u^m iⁿfluit cu^m oblique
 etia^m p^{ro} h^{ab}u^m quide^m aspicietes illa corus-
 catione^m s^{unt} m^{ultitudine} p^{er}flati m^{ultitudine} facie^{rum} & dispositi ut
 l^{ex} p^{ro} h^{ab}u^m q^{uod} ille radu^m sub^{ter}minat
 poros t^{em} m^{ultitudine} facie^{rum} m^{ultitudine} facie^{rum} carne
 & qui m^{ultitudine} p^{er}flati p^{er}flati s^{unt} q^{uod} ille va-
 por sub^{ter}minat poros o^{mn}i^{um} p^{er}flati h^{ab}u^m
 o^{mn}i^{um} **Sed** h^{ab}u^m **Quantus** modus

Quartus modus dicitur

hic albus ostendit quantum modum egres-
sus vaporis istius de nube dices quia
tunc modus super defusus e vaporis al-
bi q egreditur de nube i flammata sicut nisi

coadunata & ideo iste vapor ~~spiga~~^{signa}
 i nescit si cu egreditur cu magno impetu
 tu ppter p fudm nubem in qua est
 q e aquosa mltu & ideo fudit &
 fudedo potigunt ita q ea q fudit
 uidet alba & signa combustionis
 no appz in eis q fuple fudit & ille
 vapor quqz m ficit quqz eub in
 pulsus e bu fortis & qu ppter
 sui disgregatcom prout vnu in
 loco vno & no ledit foru eub
 apud cu pntem si prout vnu
 aliu qui stat a remotis quqz
 etia e vapor i flexus apparete
 vno p gredit ad aliu & prout
 cu qui stat ibi & qu talis vapor
 e debilis tuc cofat in vestem
 & potigunt & cessat eub violentia
 & no ledit hntem & dicit Albus
 q talis casus accidit sibi. Nota
 pma aut hnt. Quartus modus
 egressus illiq vaporis de nube
 est qu egreditur vapor albus
 clauis de nube aquosa & ille va-
 por disipat in aere ppter h qd est
 fixus in humiditate humiditas enim
 est causa coagulationis vaporis
 & ideo spiga qu no h humiditatem
 coagulationem & cu ascedit aliqu
 quqz cu magno impetu ppter p fudm
 nubem aquosam de qua egreditur
 q illa impetuose expellit ppter
 h q e mltu totius vaporis qu
 vapor calidus est & fixus & mi-
 bes fida & humida & ille vapor
 fugit ppter impetu si no fortiter
 coheret ppter disgregatcom q fa-
 dedo potigunt & ideo illa q fudit
 ab illa rapide apparet alba alba
 & in appz in eis signa combustionis

nota diffusa est. **T**ercio nota qd aliqui ille
vapores etia debiles qd no m^t fiat
hocis s; bñ coheret vestimenta corp
et h^oe p^ot debilitare qd p^omando
vestimenta contrahunt et no p^ocedit
ultrius et d^r albius qd talis casus
accidit sibi. Sequit^r hñ qñq; mo9

Sic Albitus ponit modum egressus
 quia illi vaporis & dicit sic. Quia
 modus est egressus eiusdem vapo-
 ris siple albi. gemine mltu debili-
 & ille vapor nihil nocet quia pati
 attractu aeris potiguit & recedet
 ita qd nil restat exmpresio & uole

14011

hic dicitur declaratur quod tunc contrarii et
corruptionis in spali in diversis climatibus
et dividit. in tres partes primo facit h
secundo imouet quod dicitur primo declaratur
dictum suum per experientiam rusticorum secundum
n. et contrarietatem. tunc dicitur unde rusticus primo
dicitur sic et h. adducendum quod primo tunc contrarii
et in frigidis regionibus scilicet in climate sexto
et quinto septimo et calidus scilicet in quarto cli-
mate ita et in secundo et primo in regionibus
et in frigidis raro comit fortia nisi sole au-
dente ad tropicum estualem quod est in capite
cancri eo quod tunc calor solis fortis gressus
fortiter eleuat vaporem aque et tunc quibus
iunctis causatur contrarium malis autem scilicet
calidus regionibus quantum contrarium in equi-
noctio h. et sale gressu in capite arietis
et libra quod est in cancio tunc accens
ascendit vapor quod eleuat. Nota primo in
hanc ut dicitur quod non est idem tunc quantum
in contrariis et corruptionis in quibus regionibus
scilicet aliud est tunc corpus in regionibus calidis et
aliud est tunc corpus in regionibus frigidis et alia
causa est diuersimode distans regionem ab
equinoctiali. Secundo nota quod quantum et sextum
et septimum climata vocantur regiones frigide pro
h. quod plus distat a via solis quam alia
ut patet in speculo scilicet primo et secundum et tertium dicuntur
regiones calide quia plus appropinquat equi-
noctiali. Tercio nota quod tunc quantum contrarii to-
trarii in regionibus frigidarum in quinto sexto

101

note

notil

viati

et facit ea volare per aerem et etiam fortiter
calor elevat grossos vapores. **¶** Tercio
no nota in estate tunc isti vapores tunc
sunt et aquarum sunt multae et sunt
vapor et spiritus et fortiter et nubes a-
quarum et densa et sic sunt magne
rupture nubium et persequens fortiter
comitua. **¶** Sed. **¶** Unde rursus.

unde rursus observatur

¶ Hic **¶** Albius declarat dictum suum per
quendam experientiam rusticorum et dicit
sic. **¶** Unde rusticus absqueverit simple
vnu populeum quod ego populus suum
esse vni et illud populeum est quod
non audit comitua in duobus signis
hiemalibus scilicet capricorno et aquario
quod tunc imitatur veris et forte protum
am plus verabitur quod in alio anno
et huius causa est quod illa comitua
significat multam materiam vaporis et
veris esse in aere quod materia non
abscondit de facili etiam protum.

no **¶** Nota primo in libro albius sub
duo quod in ignibus imoribus avia solis
elevatur multa vapores et spiritus
aqua in estate et quod huius generis for-
cia comitua. **¶** Hic declarat hic per
experientiam rusticorum quod aliqui tot
vapores elevat in estate quod etiam
in hyeme corruptiones sunt sic per
vnam huius legi. **¶** Albius per huius legi
quod albius respondet tunc questionem
quod quid aliquis per quo plus duo
quod plus tunc comitua et corruptiones
et estate vix etiam non per si in hye-
me. **¶** Ad hoc respondet quod populus sit
quod audita sunt comitua sole po-
stere in aquario vel capricorno
quod sunt signa hyemalia. **¶** Tercio non
quod vulgares per observationem huius vnu
populeum et dicit albius se populum
esse. **¶** Sed quod quod audit comitua
sole postere in illis signis hye-

mialibus quod huius significat magnum vetum protum
ubi et protum am sequere plus verabitur
quod in anno et causa est quia comitua quod
tunc sunt significat multos vapores et spiritus
esse in aere qui non sunt abscondi protum
am et pollis quibus veti etiam nante
solet per huius experientie protum am in estate
aeris. **¶** Quarto nota quod talia comitua etiam
aliqui sunt in hyeme per alia spali cor-
ruptione quod aspicunt planete qui elevat
multos vapores. **¶** Sed. **¶** Hic videbitur ante.

videbat autem aduicis phylozo

¶ Hic est quia per principales capitula in qua albius
declarat quosdam effectus mirabiles comi-
tui et corruptionis et dicitur in duo primo
comitui illos effectus sedo declarat cau-
sas naturales propter sedo ibi sicut quod comitua
sunt prima ad hoc dicitur quia propter itera
sunt sedo persequitur ibi per quod in venitur
primo dicitur sic videbat autem aduicis phylozo
id est naturalibus quod comitua esset res divina
per mirabilitate et divinitate effectus eius
scilicet propter diceret corruptionis esse in divi-
nam fuerit et magni phylozo per huius di-
minis videtur per huius per huius et Genera
et isti dixerunt tunc esse causa illorum
eo quod dicitur et in mirabiles effectus tunc simple
corruptionis tunc persequitur comitua illos
effectus dicitur effectus primo et corruptionis
quod corruptionis aliqui videtur ledere flores vi-
nentia et multos auellunt et in magis
apparet in eis signa corruptionis. **¶** Sedus
effectus est quod corruptionis videtur aliqui liquore
autem et non ledere crumena sed sicut in quo
est. **¶** Tercius effectus est quod corruptionis ali-
qui comitui sed liquore gladii et perora-
tis multos foribus absque lesione vagre
Quartus effectus est quod corruptionis aliqui
comitui calceos vni et non ledit pedem
Quintus effectus est quod corruptionis aliqui aduicis
tunc aliquid in toto corpore suo et non ad
vnu corpus eius et dicit albius. **¶** Dico autem

pilos tam ingime id e' r'ga vultu quid sub a
stellis id est sub brachys & ceteris locis oculis
& no' ad vultu suple vultu ut brachys quia
ignia ut acellus apert' Sextus effectus e'
corpus aliqui alterat colorem aliorum hanc
ut alius q' patit & metul aliud facit
Septimus effectus q' aliqui coruscato i' fiat
hanc ut aliq' aliud aial & nllm signu
su vultu aduptionis su p'ustione apparet
meo Octauus effectus est q' aliqui na iter
fuit q' n'ustas appz signu diuisionis & no
aduptionis & h' e' p'apue m lignis p'ustis
atomtru q' i' uent' albus i' loco diuisionis
Nonus effectus est qui e' dignu admirare
p'obz q' d' seneca q' sicut coruscato ali
qu' patit h'ec aduirt d'oleu & in aliquid
patit stat vnu q' no' defluit & effluit
Decimus effectus q' sicut dealigbz phis q'
venenatu p'ustia atomtru emittit vne
nu & hunc signu q' scapet afulme p'ustia
i' f'ra p'ucos dies immutat p'ustia q'
no' facit s'p'ens alit' m'fectus eo q' ve
nemu phisbz vices nasa & p'eco abari
Undecimus effectus est q' oibz fulminatis acci
dit q' de p'ustia afulme h'z odor sulphu
reus Duodecimus effectus est q' aial p'ustia
afulme s'p' vult capud coru mpetu ful
minis subor aial ut planu si patit ha
stulas exstas fulmen coru fulme erit
erigit Subdit & alia mltia m'effectibz
fulminis s'ut notata ap'ly m'abla & p'
h' hanc qui antiquis theoloyabat d'ice
re q' fulme dirigeret i' uone id e' ab
aioe d' & attribuebat s'p' effectus illos
regi deor quid appellabat iouem Mo
notu p'mo an tiam q' antiqui phis videtes m'
nabiles effectus tonitru & coruscationis no
poteres causas coru redde d'icerit
q' esset opa d'ma & attribuebat ea d'ys
& h' s'ut illi m' m'abiles effectus q' m'ia
notu s'ut m'ia Sedo nota motu coru tale fu
q' os effectus nales q' p'cedit ab eade causa

ut cosili s'ut eadem ut q'stes q' de
iquatu idem s'p' aptu natu e' face
idem 10 effectus fulminis ut p'z i' l'ia
s'ut m'ia d'usi q' no' s'ut effectus
nabiles s'z diuini Tercio nota auctor
d'iat q' i' f'ri duo phis yranus & seneca
fuerit p'apales m' illos qui di
xerit q' fulme esset res d'ma
illi fuerit magis i' plus i'putati
p'aly & fuerit p'ces m' diuins ydo
lop id e' plus sapiebat de ydolis
aial quid alij & ydola d'ma itel
ligit planetas qui ageribz colatue
ut d' 11 Tercio nota d'icerit q' m'p'it
ess' causa tonitru & coruscationis
& illos effectus mirabilissimos q'a
ne e' p'inceps & deor id est
planetaru d'icerit antiqui phis
q' i' m'is abis illius aaioms tonat
fulminat itelligit m' natus m'p'it
qui aut s'ut effectus e' m' p'z i' l'ia
S' h'ia Sicut q'

Sicut ergo uariata e'

hic Albus reddat causam illoru
effectus duodecim & d'icidit q'
p'mo p'ponit m'etru sua s'ed q'
sequit' ibi d'icidit q' & illa d'icidit
id duodecim s'p' q' redd' causam
duodecim illor effectus o'ia
vie m'ia p'ces patebat p'mo d'
s'ut Sicut q' m'ia s'ut ita red
d'ant causas coru nales q' error
attribue ea d'ys & postea redde
causam si m'p'it qui e' vng plane
tatu habeat aliquid vultis m'
tonitru & fulme Nota p'mo ad
liam auctor v' m'as nales
illor effectus mirabilis emat op
ut appareat q' error e' attribue
illas opationes & postea v' d'ice
Si m'p'it habeat aliquid vultu
supra tonitru & coruscationes

nota

nota

nota

nota **Secundo** nota polia pt sui talis conclusio
q illi erant qui attribuit effectus
comitui a corruptionis nris dñs illa
qbat sic q illi effectus quorū pt assig
nari causa nalis nō sūt attributi
dñs qñ effectus sūt hñmōi iñ qñ q
fuit p dñs fuit miraculose mōi pñ
nota **Tercio** nota dñs notat iñ qñ q
velit causas iñ dñs illoz sicut sūt
emūti pñ qñ q sicut sūt emūti
sūt soluti ea dñs dñs qñ

Dicam⁹ ergo q manūte

hic **Albus** iñ dñt causa pñi effectus
a consequet alioz a dñdñt qñ pñ
iñ dñt causa illius effectus deomēis
a uellānis pñd pñt una dñstioz
de lignis pñd ibi mñ ligna porosa
pñm dñs sic **Dicam⁹** qñ q mñ hñ
bitis pñ qñ iñ fulmē aliqui vapor de
scēdat iñ tñd a aliqui dñstignitū
autēqñ dñscēdat **Subdit** ille autē
qui nō dñscēdat debilis est a nō
adurit a nō pñt ille autē qui
dñscēdat aliqui subtilis aliqui gross⁹
Subtilis autē penetrat⁹ est valde
qñ dñm fct aer quā attrahit lu
moso igne sū vaporē a effect⁹ ad
huc magis subtilis a ideo qñ nō sūt
magis porosa penetrat a ea cūq
pñnt licet nō videat⁹ vestigiū
adurionis sicut ligna uinearū
flores a uellānas rāo qñ lignū
illud valde ē porosū **Nota** pñm
ia hñm auctor uolēs iñ dñt cau
sam effectū emūtoz iñ sūt qñ dñt
dñstionē vaporis comitui pñs
positas a ē pñm talis qñ aliqui
vapor ille a corruptionē fedit
ad tñm aliqui autē potignitū
antequā uēiat ad tñd qñ potignit⁹
hñ ē pñt debilitatē a tñt nō
iñcendit nec fēdit nē aliqñ aliū
nota effectū fuit **Secundo** nota qñ illa

dñstio est qñ vapor qui uēit ad tñd ali
qñ ē gross⁹ tñt fortit⁹ pñnt hñ nō bñ
penetrat pñt gross⁹ / aliqui autē est
subtilis a tñt bñ est penetrat⁹ a pñt
mñat aliqui corpa qñ fēdit sic qñ nō appz
vestigiū a tñt cūa calefat aerem a rā
refat nñm sūo calōe **Tercio** nota gallo **no**
tñt iñ dñt causa pñi effectus pñs dñt
sūt quāe corrupō aliqñ vaporis fēdit in
neis a uellānas a nō appz signū cobu
stionis rāo est qñ illa ligna sūt porosa
a vapor ē subtilis qñ vapor submñat
a penetrat facili⁹ a nō facit vestigiū
cobustionis sicut pñ **Secundo** nota qñ lignū poro

Inter ligna porosa scēdū est

hic **Albus** pñt differētia dñt ligna
qñ quā melius pñt mñtigi causa illius
effectus a dñt qñ ligna porosa scēdū
est qñ aliud hñ poros directos aliud
obliquos sū tortuosos sicut bñmōi et
illa ligna nēdosa **Subdit** lignū autē
nō hñb poros rōs nō rāpū subalem va
porem sū mñtaciū aerem iñ fēdit sū
ideo nō adurit mñ flore qñ autē hñ poros
rōs **Subdit** hñ eos autē em hñ eos asce
dentes abymō id ē abym⁹ sū p logici
dñm sū ligni hñ rā mñtaciū ariditē
autē hñ eos dñm dñlla uenientis ad
sup ficiem ligni mñtaciū sicut rā dñt ali
cūq stelle dñt uenire aerem uno
Subdit a illud qñ hñ pñm nō poros nō
hñ eos patulos id ē aptos cōtra fulg⁹
a ideo aliqui dñfiali adurit a fulgore
pñpue si hñ corticem durū a spissū pñd
querens a pñm a malis suple illē car
bores hñ autē qñ hñ pñdōmō poros hñ
eos patulos id ē aptos ad fulmē vñ
dñq iñtū uenit a hñmōi ignē sub
alem emissū a fulgore a pñpue hñ cor
ticē dñm dñt id ē rā a subtilē
quasi mñtaciū ad uenit **Subdit** a ideo
pñbz illis mñtaciū lignū uitis adurit

q[ui] h[ab]et poros talit[er] dispositos & cortice suis
no[n] b[e]n[e] adheret ei. Subdit q[uo]d sic disponat[ur]
pori sui p[er] p[ar]tes v[er]as m[er]it[ur] in modo
tunc apparet radij albi poro[rum] de medulla
sup[er]le ad corticem p[er]tine[n]t ad modum ra-
dijs stelle ad sup[er]ficiem & retro v[er]itatem
nota p[ri]mo ita h[ab]et q[uo]d quo facit m[er]itum
delignis porosis & e[st] d[ist]inctio talis q[uo]d q[uo]da[m]
ligna porosa h[ab]et poros a[ut]em s[ed] ita t[er]ra
seu[er]es i[n] p[ar]te alia aut[em] habet poros
obliquos ut tortuosos id e[st] valde t[ra]nscu-
tos obliq[ui] sicut s[un]t ligna nodosa ut b[er]beris
& h[ab]et. Sec[un]do nota q[uo]d ligna no[n] habent po-
ros itos s[ed] tortuosos & cu[m] h[ab]ent corticem
du[m] & b[e]n[e] adheret eis illa no[n] adu[n]t m[er]it[ur]
flos afulgo[re] p[er]t[ine]t q[uo]d no[n] i[n]cipit i[n]tra vapo-
re subtilem. Tercio nota q[uo]d lignu[m] h[ab]et po-
ros itos dupl[ic]i[ter] h[ab]et eos q[uo]d ut h[ab]et eos aspen-
tes ab ymo sup[er] p[ar]tem q[uo]d suscipit m[er]itum
m[er]it[ur]e sup[er] ut h[ab]et eos t[ra]nscu[n]t[ur]es ame-
dulla d[ist]incte ad corticem m[er]it[ur]e sicut ra-
dijs alij stelle p[er]t[ine]t a[ut]em adu[n]t
nota Quarto nota q[uo]d lignu[m] habet poros itos
p[ri]mo no[n] h[ab]et eos p[ar]tulos id e[st] aptos
directe co[n]tra fulgur & go no[n] p[er] facili[ter]
co[n]tine[n]t i[n] p[ar]te q[uo]d fulg[ur] no[n] m[er]it[ur] facili[ter]
du[m] no[n] e[st] h[ab]et cortice du[m] & b[e]n[e] adheret
sicut h[ab]et quatuor p[ar]tes & malus & h[ab]et
nota Quinto nota q[uo]d ligna habent poros & cor-
ticem demarcatu[m] id e[st] v[er]u[m] & no[n] b[e]n[e] eis
adherentem illa facili[us] co[n]tine[n]t a fulmine
q[uo]d h[ab]ent ignem subtilem fulminis p[er] poros
& talit[er] h[ab]et poros lignu[m] v[er]is & go facili[us]
adu[n]t i[n] p[ar]te quid alia. Sexto nota q[uo]d
de lignu[m] h[ab]et poros p[er]t[ine]t de medulla
ad sup[er]ficiem h[ab]et ead[em] poros aspedere ab-
m[er]it[ur]e ad sup[er]ficiem q[uo]d egredit[ur] almetu[m] h[ab]et
no[n] adu[n]t. Septimo nota ita illa h[ab]et q[uo]d
sic disponat[ur] p[er]t[ine]t op[er]it q[uo]d lignu[m] v[er]is h[ab]et
ut poros egredietes amedulla ad sup[er]ficiem
q[uo]d madat[ur] v[er]is v[er]is i[n] modo tunc apparet
radij albij poro[rum] p[er]t[ine]t de medulla ad
corticem sicut radij alij stelle egredunt[ur]
nota De retro ad a[n]tefere[n]t. Octavo nota ita illa

h[ab]et. Et ideo m[er]it[ur]e p[er]t[ine]t i[n]fect cor-
relatu[m] tale. Quos v[er]is h[ab]et cortice
m[er]it[ur]e & m[er]it[ur]e & facili[us] ledunt
qua[m] aliqua alia p[ar]te go na[m] m[er]it[ur]
geose e[st] ita cu[m] dedit sibi lata
folia quib[us] defendit se & fructu
suos ab h[ab]et t[er]p[er]stib[us] p[er]t[ine]t
nota ita illa h[ab]et q[uo]d facit sapie-
tes p[er]t[ine]t i[n]fect aliud correlatu[m]
go h[ab]et q[uo]d sapientes v[er]it[ur]e v[er]it[ur]e
debet co[n]tine[n]t folia q[uo]d v[er]is p[ar]te
refat & debet co[n]tine[n]t fructus q[uo]d
no[n] t[er]p[er]stib[us] ab h[ab]et t[er]p[er]stib[us] t[er]p[er]
nunc m[er]it[ur]e debet auferre
folia ut sol possit t[er]p[er]stib[us] & ma-
t[er]ie. Decimo nota q[uo]d eodem d[ist]incto
du[m] e[st] de m[er]it[ur]e q[uo]d s[un]t ligna
porosa & go eadem d[ist]incto m[er]it[ur]
eis co[n]tine[n]t qua[m] v[er]is d[ist]incto no[n]
ita i[n]tra h[ab]et eadem causa
p[er]t[ine]t i[n]tra causam alius m[er]it[ur]
go eadem & d[ist]incto h[ab]et eadem causa
e[st] q[uo]d m[er]it[ur]e fulg[ur] m[er]it[ur]
m[er]it[ur]e & alij p[er]t[ine]t q[uo]d v[er]is
h[ab]et e[st] porosa & go vapor sub
m[er]it[ur]e & caloe suo rarefacit t[er]p[er]
p[er]t[ine]t & facit t[er]p[er]stib[us] & m[er]it[ur]
o[st]is v[er]is & go m[er]it[ur]e o[st]is
ledit h[ab]et o[st]is & sic o[st]is
Duodecimo nota q[uo]d p[er]t[ine]t p[er]t[ine]t causa
p[ri]mo effat[ur] & ead[em] p[er]t[ine]t quid no[n]
signu[m] co[n]tine[n]t m[er]it[ur]e afulgo[re]
q[uo]d vapor & subtile & m[er]it[ur]e p[er]
refugio co[n]tine[n]t. Si fuit ignis
Si fuit ignis chorulca
hic albus i[n]tra causam p[er]t[ine]t ef-
fectus & d[ist]incto Si fuit ignis co-
n[ist]it[ur]e magis ad h[ab]et sibi
no[n] p[er]t[ine]t s[ed] subtile & b[e]n[e] co[n]tine[n]t
& co[n]tine[n]t vaporis ille p[er]t[ine]t
porosis sicut tota quasi no[n] re-
sistit & fragit dura sicut dura
& fuit & ideo e[st] m[er]it[ur]e m[er]it[ur]e m[er]it[ur]

petus utus quod calores & qd comminuit
tm qd tinguat ut forte quod calores coe-
rit in puluerem tunc reddit causam tui
effus dices Si autem e ibi impetus
utus & calores liqfuit aurum ut fca
a no corru eo qd ppe porositate corru
ut ligni coqgat mltu ignis n dui
nat ipius mpo h trahit p nym
mchil em phibz q ignis i vapoe
disso no adurit qui cu gggatus
m duro corpe copmte nym effiat
fortissime aduptionis Subdit decla-
rando p signu dices a huius qm est
calor feda i qua e dissipus ignis
qui no gggat ad vnu locu pph q
repellit ignis m quibusdam pphz
caliditatis ad alias quosda pag
fcedam m fusa calu effiat aduies
nota Nota pma an hanc pphz effus
supra iuratus fuit qd coruscato
aliqui comminuit ut puluerisat aurum
ibusa & tñ no ledit busam illius
causa est qd aliqui ignis coruscato
nis e magis aduies sibi quid ille
de quo dictu est m pceden lra et
magis cotinus & subtilis & hz fortio
re potera adutu quid adigne &
tuc qd e subtilis penetrat corru
busse su i ftecia qd no i fte
sibi aurum aut qd i fteus est co-
minuit nym & puluerisat qd ppe re-
fpecia dicit utus q fuit pus h
se vnt & sic fortius agit & sic
comminuit illud dicit aurum ut fca
ut hmoi aliud **nota** Nota an illa
liam Si autem e m petus ibi red-
dit causam tui effus su accidet
& fuit tunc accidet qd aliqui coruf-
catis liqfacit aurum m busa & gla-
dum m vagia & tñ no nocet busse
nec vagie illi causa e eadem
q fca qd ille vapor e dissipus &
deo penetrat pcorru qd e porosa
qd no fugit ibi h trahit sicut v

nt & fortificat sup forte i fteus & qd ma-
iore hz virtutem caloris quid utus qd liqfat
aurum ut fca qd no est m possibile ut dicit
lra qd ignis m vapoe disso no adurit qd
quid est m corpe dno copmte nym effiat
fortissime copmteus sic fit huc qd vapor
penetrat corru ut fcedam e spfus & qd
adurit hz qd fugit m corpe dno tuc
coqgat & fortificat & adurit ut fca
Quanto nota illius exempli pome alio
de calce qd calce hz calore dissipat i se ad
h qd aduptione quid tuc m fca aqua
fceda tuc ptes calide expellunt
illis pphz & coqgat m alys potuli corp-
sione calidi qd ignis calce ignis p m fca
one ag fceda ut pz ad copmteia deq
lra **Ex autem dicit qd hz thoulcaro**

Ex autem dicit qd hz thoulcaro
hic albus iddit causa quanti effus
pus dno dices qd ante dicit qd hz coru-
scato adurit calces ut alias vestes &
no ledit horem dicens qd ille vapor de-
bilis est aduptionis alterius aduptionis
fca qd tinguat m mediate & no pte nore
hod ut alio alij qd hz hnditatem sagis
ut alius potiguere ignem m fusa **nota**
dit causa quanti dno dices debilibz autem
vapor est & dimanant ualde d est aurum
qui tm pilos porrat qui pili fca fum m
aere opmteia fca ualde & fca hme m fca
& deo vapor ille mchil aliter pte ppter
flame sue debilitatem **Deinde iddit cau-**
sam fca effus dices vapor ante subtilis
aliqui e magis fortis utus quid aduies
i fca pusti calorem & fca tte fanguinez
Nota pma an hanc qd effus pus dno
fuit qd coruscato aliqui adurit calces
ut vestes hoi & no ledit pedem ut cor-
pus hoi **Causa** e qd aliqui vapor illius
coruscatois e m debilis qd no pte i fca
m fca ualde fca & pte potiguere & qd ad-
urit vestes ut calces qd illa fca fca

in fido physionum de huius si ante credat

hic albertus inquit illam opinionem et potest
illam opinionem et veritatem et dicitur
quod primo facit huius fido soluit motum et
opinionem fido ibi quod ante obicit prima
ad hoc dicitur in duo primo inquit et
opinionem fido ponit opinionem etiam fido
ibi quod huius et huius filia primo dicitur fido
Si autem supple predicta credat tamen
et opus ne et nota primo ad hanc
albertus inquit opinionem prius posita
dicitur primo fido quod illa opus est in fido
quod deus deinde quod sibi placet
et quod effectus consequens effectus opus
dei inmediate tunc sequitur quod perit
opus ne et quod in illas habere opus
cones consequens fido quod in illa sunt opus
ne consequens quod quod si deus in me
dante sine causis naturalibus producat
illos effectus eadem ratione producat
et alios effectus et sic perit oia
opus ne et contra huius et commentator et
tunc physionum qui dicit primo ante
quod non agit nisi per se atque in
id est prima causa non agit aliquid
nisi mediatis causis secundis et cor
poribus celestibus et illa sua agere na
lia et nota fido nota primo inquit huius
quod aer et vapor non sunt fide cor
pa dicitur sicut ipse dicitur quod aristoteles
dicit in primo de anima quod aer in
actu tantum fide ligna modo ligna
na sunt corpora dicitur quod aer et vapor
sunt continua corpora dicitur et nota
nota primo veritate per dicitur quod deus
sit causa efficiens illorum effectuum me
diatis causis naturalibus quod ipse est
supremus motor nature ut dicitur in duodecimo
metaphysice quod non regit aliquid
non errat et quod cause naturales sunt
anobis acquirere et investigare et quod
sunt nobis propiores quam prima causa

quod fide abstractor et nobis multum deficiat
ut per se nota metaphysice et nota nota ponit
tunc opinionem etiam quod illud dicitur deinde
et quod sic inquit et aer et vapor sunt aliquid
ante et aer solus quod vapor non inquit
usque ad hanc inquit ante et vapor solus
quod si vapor et inquit aer et nota nota
quod ponit tunc quod vapor et aer sunt fide for
tissimos et tunc quod illud quod fortissime inquit
et fortissime primo inquit pellere huius per fide for
tes inquit pulvis et aer et vapor sunt huius
et inquit nota quod motus violentus est
per fortis inquit principio et debilis inquit fide sed
inquit per quod primo inquit pelles puta fide
loci fortis inquit pellit vaporem et vapor in
pulsus inquit pellit aerem et aer fortis inquit pul
sus fortis inquit pellit alia et nota nota de
clant per signum quod aer et vapor fortiter
inquit pulvis possit inquit pelle huius inquit motus
quod vapor vel inquit pulvis agere medie ignis
facit fortis inquit pulvis vel inquit pulvis inquit
motu vapor inquit pulvis agere tunc fortiter
amovet tunc et sic per quod vapor inquit pulvis et
aer per alia inquit pellere Sequitur huius et ab

hic albertus soluit motus predictae opinionis et
dicitur quod primo soluit duas rationes per
opinionem fido soluit duo opposita eiusdem
rationis sive addit causam naturalem duorum
principiorum ad ductor fido ibi quod ante inquit
quod nota fido et ante obicit primo et nota
id est primo et fido argumento facile soluit
Nota primo ad hanc opinionem quod dicitur quod deus
sub deinde motu tantum nec effectus aer
et vapor soluit per se duas rationes quas
albertus ponit inquit et fuit prima talis quod
illud quod est tenue et facile credes non non co
minuit duas corpora et vapor et huius inquit
Ad hoc respondet albertus quod aer et vapor sunt
dicitur considerari uno modo secundum se et absolute
considerato inquit pulvis violento et huius inquit
quod sunt violenti inquit pulvis modo primo considerat

et collis guttas congelatis gnet massa
ali autem dicit q. gollo trespice mane
te tunc gnet et h. e. magis coforme
sic q. dicit q. illis massa sit opus
no in **no** nota epilogat in den
et dicit q. sic sit dicit cause nales
effectum p. dicto. sequit. l. d. t. p. at
Tempus autem hanc in
hic e. septu. ps. illius capli in quo
albus opedit t. p. v. u. f. a. l. e. coru-
oncoms et tonitruu. et d. u. d. i. m. t. r. e. b.
q. p. m. o. f. a. c. i. t. h. p. d. o. o. p. e. d. i. t. l. o. c. u.
g. u. a. c. o. m. s. e. a. u. t. i. d. o. p. e. d. i. t. q. p. u. p. u. l.
h. a. b. e. a. t. u. t. u. r. e. s. u. p. t. o. n. i. t. r. u. a. e. c. o.
n. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. s. f. e. d. u. i. b. i. o. d. d. i. b. a. u. t. e. f. a.
c. i. l. i. t. f. a. c. i. t. i. n. a. i. b. i. q. a. u. t. e. u. t. u. r. e. m.
h. a. b. e. a. t. p. u. p. u. l. q. u. a. d. h. u. c. d. u. d. i.
q. p. m. o. f. a. c. i. t. h. p. d. o. o. d. d. i. b. m. f. e. t.
c. o. r. r. e. l. a. t. i. o. n. e. s. f. e. d. u. i. b. i. o. p. l. i. t. a. u. t. e. f. a. c. i.
p. m. a. a. d. h. u. c. d. u. d. i. m. t. r. e. b. f. e. d. u. i.
q. p. l. a. t. d. i. c. t. u. s. f. u. i. t. i. b. u. s. m. o. m. b. z.
f. e. d. u. i. b. i. a. d. h. u. c. a. u. t. i. n. a. i. b. i. a. m. p. l. i. q.
g. u. a. c. o. q. u. a. d. d. i. c. t. u. s. f. i. c. i. t. e. m. p. u. s. a. t.
h. a. u. t. m. i. s. s. i. o. n. e. m. q. s. u. t. t. o. n. i. t. r. u. a.
e. c. o. r. u. s. f. a. c. i. o. s. u. t. p. e. p. u. e. d. e. s. t. a. t. e. r. f.
nota **nota** p. m. o. o. p. u. l. l. a. l. i. a. c. o. n. c. l. u. s. i. o. v. n. a.
e. t. e. s. t. t. a. l. i. s. q. t. p. g. u. a. c. o. m. s. i. p. s. i.
o. n. i. d. i. l. l. a. u. t. o. n. i. t. r. u. i. e. c. o. r. u. s. f. a. c. i. o.
n. i. s. e. m. e. s. t. a. t. e. i. l. l. a. p. l. a. t. f. i. c. i. n. y.
l. i. a. i. p. l. u. i. n. a. t. o. e. p. m. a. e. h. e. t. q. l. l. a.
m. i. s. s. i. o. n. e. s. g. u. a. n. t. d. o. v. a. p. o. r. e. e. r. e.
t. o. g. o. p. f. u. d. o. t. r. e. g. g. u. a. n. t. m. e. s. t. a. t. e.
t. p. m. a. g. n. i. c. a. l. i. m. i. t. u. s. c. o. s. e. q. u. e. r. a.
p. l. a. t. q. a. d. e. r. u. e. d. u. v. a. p. o. r. e. s. d. e.
u. s. i. b. z. t. r. e. i. q. u. i. t. f. o. r. t. i. s. c. a. l. o. r. e. t.
t. a. l. i. s. e. m. e. s. t. a. t. e. a. u. t. m. o. s. p. l. a. t.
q. i. n. g. r. e. s. s. i. v. a. p. o. r. e. s. n. o. e. l. e. u. a. t.
a. s. u. p. f. i. c. i. e. t. r. e. u. b. i. t. r. a. e. r. a. u. a. e. t.
s. u. b. t. i. l. i. s. e. s. i. l. i. t. a. q. u. a. e. p. f. i. d. o. u. b. i.
t. i. n. e. g. r. a. s. s. a. e. a. q. u. a. f. i. c. g. e. v. a. p. o. r. e. s.
p. o. q. u. i. b. z. i. l. l. e. v. a. p. o. r. e. s. g. u. a. n. t. e. r. u. n. t.
a. n. i. f. e. r. i. b. z. t. r. e. q. a. u. t. e. t. r. a. e. a. q. u. a.
s. u. n. t. m. s. u. p. f. i. c. i. e. s. u. b. t. i. l. i. o. r. e. s. q. u. a.

ipfudo h. e. est p. calorem solis lenificatem
et subalutem ea m. sup. f. i. c. i. e. **nota** **nota** ibi
sunt f. d. i. a. r. a. d. o. a. d. i. d. e. m. p. b. a. n. d. u. e. t. f. o. r. m. e. t. u. r.
f. i. c. i. l. l. u. d. q. g. u. a. n. t. d. o. v. a. p. o. r. i. b. z. t. r. e. s. t. i. b. z. f. i. a. n. s.
e. a. d. u. s. i. b. z. h. e. g. u. a. n. t. t. r. i. m. e. s. t. a. t. e. f. i. l. l. e. m. i. s. s. i.
o. n. e. s. f. u. t. h. m. o. d. i. t. r. e. f. m. a. i. o. r. n. o. t. a. q. c. a. l. o. r.
a. d. u. i. u. s. e. t. r. i. m. e. s. t. a. t. e. f. i. a. n. t. p. u. b. d. i. c. t. u. e.
f. i. m. o. d. p. z. e. r. i. d. g. o. p. u. s. d. i. c. t. u. s. **nota** **nota** **nota** ibi
i. b. i. a. m. p. l. i. u. s. i. b. i. s. u. n. t. r. a. d. o. t. r. i. a. e. p. t. f. o. r. m. a. t.
f. i. c. i. l. l. u. d. q. f. i. t. a. s. s. g. o. e. f. o. r. t. i. s. s. i. e. m. p. e. l. l. e. t. e.
h. e. f. i. t. m. e. s. t. a. t. e. t. r. i. m. f. i. l. l. e. m. i. s. s. i. o. n. e. s. f. u. t.
h. m. o. d. i. t. r. e. f. m. a. i. o. r. n. o. t. a. q. m. e. s. t. a. t. e. e. f. i. g. u. s.
m. e. d. i. e. i. g. i. o. m. s. f. o. r. t. i. s. s. i. e. m. p. e. l. l. e. n. s. f. i. a. n. t.
p. z. g. o. p. u. s. d. i. c. t. u. s. **Quanto nota auctor. redd.** **nota**
c. a. u. s. a. m. i. l. l. a. q. u. a. t. e. m. e. s. t. a. t. e. f. i. g. u. s. i. p. e. l. l. e. s.
q. i. e. s. t. a. t. e. i. p. e. l. l. i. t. f. i. g. u. s. a. d. u. i. u. d. l. o. c. u. f. i. q. a. d.
m. e. d. i. a. i. g. i. o. m. a. e. r. i. s. e. g. o. v. m. e. t. e. f. o. r. t. i. f. i. c. a. t.
i. b. i. q. a. u. t. e. f. i. c. i. p. e. l. l. a. t. p. z. q. c. a. l. o. r. e. t. f. o. r. t. i. s.
a. n. t. r. a. m. e. p. o. s. f. l. e. x. u. o. e. r. a. d. i. o. p. s. o. l. a. r. i. u. m.
t. a. l. l. e. p. e. l. l. i. t. o. e. f. i. g. u. s. h. e. a. n. t. r. a. m. a. d. m. e. d. i. a.
i. g. i. o. m. **Quanto nota dicit aliquis in aut.** **nota**
p. u. b. d. i. c. i. t. q. t. o. n. i. t. r. u. a. e. c. o. r. u. s. f. a. c. i. o. n. e. s.
h. a. b. e. r. e. t. f. i. c. i. a. n. e. q. u. i. n. o. x. i. a. e. h. e. e. i. v. e. r. e.
e. a. n. t. i. p. n. o. m. o. d. i. c. t. u. s. o. p. p. o. s. i. t. d. i. c. i. t. q. p. u. b.
d. i. c. i. t. m. i. l. l. i. g. e. d. u. e. m. a. l. i. q. u. i. b. z. c. l. i. m. a. t. i. b. z.
h. i. c. a. u. t. e. l. o. q. u. i. t. v. i. l. i. t. d. e. o. d. t. o. n. i. t. r. u. a. **Ex** **nota**
t. o. n. o. t. a. d. i. c. i. t. a. l. i. q. u. i. s. a. u. t. a. u. t. o. r. v. i. d. e. t.
e. s. s. a. s. u. p. f. l. u. i. u. s. q. c. e. r. a. p. u. b. d. i. c. i. t. d. e. t. p. e.
g. u. a. c. o. m. s. i. l. l. a. u. t. m. i. s. s. i. o. n. e. m. e. n. t. i. d. e. m.
i. f. a. u. t. d. i. c. i. t. q. n. o. n. q. u. i. a. p. u. b. d. i. c. e. b. a. t. t. p. e.
e. a. u. t. m. i. s. s. i. o. n. e. m. q. u. i. b. u. s. d. a. c. l. i. m. a. t. i. b. z.
e. a. n. t. i. p. n. o. m. o. d. i. c. i. t. q. a. l. i. q. u. i. a. u. d. i. u. t.
e. o. m. s. e. a. n. t. v. i. l. i. t. q. u. a. t. u. e. d. e. p. p. e. **Sed**
d. i. c. i. t. t. r. i. m. p. u. b. d. i. c. i. t. q. a. l. i. q. u. i. a. u. d. i. u. t.
t. o. n. i. t. r. u. a. m. h. y. e. m. e. d. i. c. i. t. q. h. e. e. p. a. a. d. e. s.
e. g. o. l. i. a. d. d. i. c. i. t. p. o. p. u. e. h. e. l. i. a. d. g. o. l. i. a. t. f. i. c. i. t.
Ex hoc autem q. dictu est
h. i. c. m. f. e. r. t. c. o. r. r. e. l. a. t. i. o. n. e. s. p. o. d. i. b. z. e. d. u. i. d. i. t.
q. p. m. o. f. a. c. i. t. h. e. p. d. o. i. m. o. u. e. t. m. i. s. s. i. o. n. e. m.
i. b. i. l. i. c. e. t. a. u. t. e. a. l. i. q. u. i. p. m. o. d. i. c. i. t. f. i. c. i. t. e. o.
h. e. a. u. t. e. q. d. i. c. t. u. e. f. i. c. i. t. q. g. u. a. c. o. i. l. l. o. r. u. f. i. g.
t. o. n. i. t. r. u. i. e. c. o. r. u. s. f. a. c. i. o. n. e. s. **nota** **nota** p. m. o. **nota**

an lram dictu e p^his q^u ille due m^hssiones s^z
 comitruu & coruscaco no g^uant nisi m^hestate
 p^h magnu canna & t^he magni cannae p^hss
 m^hss talem conelauru q^u p^hss sequit q^u ge
 nerat^r post serementem aeris licet in m^h
 g^uaroe ead obmibilet^r q^u ille m^hssiones
 no g^uant p^h serementem nisi s^z nubes. **Nota**
 nota ut sic p^hss habet^r duo p^hss q^u ille
 m^hssiones g^uant^r post serementem **Nota**
 est q^u m^hsserementem e fortis iflexio radior
 solariu an t^ha q^u qua g^uat fortis calor
 qui p^h illos vapores p^htrahit^r p^h si esset
 nubes p^h m^h p^hduet fortem iflexionem quia
 p^hduet iflexionem radior m^h sup^hficie t^he
 & q^u q^u e fortis calor h^{ic} an t^ha m^h p^hellit
 totu f^hgus ad media r^hgionem aeris & p^h p^hg^u
 ratione illoru vaporu f^hgus fuit fortia
 ead p^halis q^u ipi vapores grossi no p^hut
 in eleuari t^he nubiloso sicut sereno. **Ter**
 to nota p^hss q^u habet^r p^hss e q^u q^u licet
 ille m^hssiones g^uant^r p^h serementem q^u
 in g^uant^r s^z nubes & inco illud est quia
 comitruu m^hss alud e nisi r^hptia nubes a
 quose & coruscaco m^hss alud e nisi vapor
 iflamatus & p^hulsus de nube f^hgida go
 necesse e esse nubes i^hg^uarone ead. **Nota**
 nota an illa lram licet ante p^hss i^hmonet
 m^hssia. **Nota** dicit aliquis tota h^{ic} q^u h^{ic} dicit
 q^u m^hss fuit ille m^hssiones nisi aer sit m^h
 bilosus quia videm^r aliqui m^hestate co
 ruscaciones devesse & cu m^h e serentab
 & no s^z nubes p^hss h^{ic} p^hss albus q^u ibi
 utiq^z s^z nubes ubi g^uat^r coruscaco licet
 nob p^hss d^hst^hcia videm^r & h^{ic} p^hss est
 q^u tales coruscaciones apparet p^hss or^hfonte
 & ibi apparet aliqua m^hgredo p^hss nube
 ead color albus & lucid^r p^hss videt^r imocub
 quia color niger & ignis coruscacionis est ta
 lus colorat^r nubes id e m^hg^ua go videm^r
 coruscacionem & no nubes. **Nota** q^u d^hst^hcia aut ost^hso
Exdictis autē facilliter fatu
 h^{ic} albus ost^hdit lara g^uarone ead

& dicit sic **Exdictis autē facilliter fatu**
 dup^h locus illoru m^hssionu s^z la
 cus ubi g^uat^r p^hss formas suas &
 locus unde p^htrahit^r & eleuat^r m^hss
 illoru. **Nota** p^hss an lram q^u dup^h **nota**
 e locus g^uarone illoru m^hssionu
 sicut alud s^z locus ubi g^uant^r
 & locus unde p^htrahit^r m^hssia. **Nota**
 nota q^u locus m^hquo g^uant^r ille
 due m^hssiones e albus m^h media
 r^hgione aeris quia loca m^hquib^z
 g^uant^r alie m^hssiones h^{ic}nde et
 illud dup^h e causa quaru vna
 tangit^r m^hssia & q^u f^hgus fortiter
 depellit^r acaloe h^{ic} an t^ha m^h p^hellit
 go fortit^r fortificat^r i^hnetre medie
 r^hgionis & go t^he potuit vapo
 rem fortit^r p^hg^uit^r & facit for
 ra comitruu. **Nota** causa est q^u
 ille m^hssiones ut dictu est ge
 nerat^r m^hss q^u e fortis calor
 & t^he p^hut vapores albus eleui
Nota **Nota** nota declarat h^{ic} p^hss
 q^u ille m^hssiones g^uant^r albus quia
 alie m^hssiones h^{ic}nde quia q^u p^h
 fortia comitruu t^he e magnu spaciū
 t^he m^hss q^u videm^r coruscacionem
 & audim^r sonu comitruu & h^{ic} arguit
 longinq^uitatem p^hss comitruu ab au
 dito mo q^u t^he s^z sicut sonu m^hss
 triplicat^r nob. **Nota** **Nota** nota q^u loc^u **nota**
 in illa m^hssia p^htrahit^r e grossus
 & h^{ic}ndus habet^r h^{ic}orem aq^u & t^he
 s^zre co^hglutiatu q^u ille vapor p^hut
 co^hglutiatu p^hut acaloe nubes for
 t^he codensare & m^h spissari & ille
 locus e m^h p^hssido t^he ubi t^ha e
 grossa & aqua t^he s^zre. **Nota** dicit^r
 tu q^u e causa illud q^u aqua & t^ha
 p^hssido t^he s^zre grossiores quia h^{ic}
 p^hssificat^r p^hss nob. **Nota** dicit^r q^u inco ill^u
 est q^u t^ha h^{ic} apud me nob m^h

suprae q^{ue} in d^{icit} arduis solibus
a q^{ui} p^{ro}culore subtilitate cam m^ultis
fice a p^{ro}culore de aqua s^{ed} q^{ui} a^ut^{em}

Quod autem virtutes habe

hic albus ostendit virtutes quas h^{ab}
up^{er} sup^{er} contraria a d^{icit} quia
p^{ri}mo facit h^{ic} s^{ed} q^{ui} a^ut^{em} d^{icit}
sua illo capto ibi a q^{ui} de t^{em}poribus

Quod autem virtutes ha
beat sup^{er} itonando a d^{icit} p^{ri}mo
an h^{ab}eat albus n^{on} h^{ic} r^{ed}de cu^m
fas quae p^{ro}ph^{et}ia attulerunt q^{ui} to
nare q^{ui} n^{on} s^u causa a n^{on} v^{er}o r^{ed}

de re d^{icit} augurum qui contrariu^m
ih^{ic} p^{ro}ph^{et}ia s^{ed} nota quae sup^{er}
d^{icit} h^{ab}eat virtute tonandi a quia sup^{er}
e planeta calidus a h^uidus a q^{ui}
p^{ro} leuare m^ultos vapores unde ge
neret^{ur} contraria a maxime q^{ui} co
tingit m^ultis afflu^m fortis h^{ic} affi
at morte m^ultis s^{ed} m^ultis
sepe r^{ed}onab^{il} ut g^{er}mis ut r^{ed}on

canas ut m^ultis l^one **Tercio** nota qu^{od}
sup^{er} a m^ultis s^u m^ultis costellat^{io}
ut d^{icit} m^ultis q^{ui} p^{ro} duo p^{ro}ph^{et}ia
cau^{sa} p^{ri}mo q^{ui} m^ultis a^ut m^ultis
coru^m r^{ed}onab^{il} a contraria p^{ro} ca^u
cau^{sa} m^ultis d^{icit} m^ultis **Sed** p^{ro} p^{ro}
f^{ac}it q^{ui} erit pestilencia h^{ic} p^{ro}ph^{et}ia
coru^m r^{ed}onab^{il} aeris q^{ui}llis vaporibus
q^{ui} sal a sup^{er} d^{icit} istos vapo
res a m^ultis costellat^{io} m^ultis cost
vapores a sic aer cui costellat^{io}

fit venenosus **Quarto** nota alia
causa aut eundem p^{ro} esse quia
m^ultis a s^uctus a s^uctus h^uidus
radicale i^hic a aly^m aly^m
a^ut q^{ui} r^{ed}onab^{il} s^uctus p^{ro} talem
s^uctat^{io} s^u p^{ro} s^uctat^{io} p^{ro} aly^m
a^ut d^{icit} m^ultis **Quinto** nota q^{ui} r^{ed}onab^{il}
cau^{sa} costellat^{io} m^ultis a i^hic
p^{ro} p^{ro} p^{ro} r^{ed}onab^{il} h^{ic} q^{ui} m^ultis
p^{ro} s^uctat^{io} costellat^{io} t^{em} ca^u p^{ro}ca^u

costellat^{io} p^{ro} p^{ro} bella a m^ultis
guerram q^{ui} m^ultis p^{ro} s^uctat^{io} facit h^{ic}
colericos a q^{ui} cito costellat^{io} ad h^{ic} a ma
p^{ro} facit p^{ro}ph^{et}ia colericos a bellicosus
q^{ui} illi h^{ab}eat h^uidus subtile q^{ui} cito p^{ro} s^uctat^{io}
a cito costellat^{io} a t^{em} costellat^{io} ut p^{ro} m^ultis
h^{ic} s^{ed} a^ut^{em} t^{em} motus

De motu autem

hic est cap^{it}ul^um octauum illius tractatus et
costellat^{io} s^uctus d^{icit} m^ultis de t^{em}poribus
a costellat^{io} q^{ui} q^{ui} d^{icit} p^{ro} s^uctat^{io} s^uctus
n^{on} d^{icit} m^ultis de t^{em}poribus motu a d^{icit} m^ultis
t^{em} p^{ro} p^{ro} p^{ro} op^{er}at^{io} cau^{sa} m^ultis
t^{em} motus a locu^m q^{ui} d^{icit} m^ultis a cau^{sa}
effici^{en} s^uctus p^{ro} op^{er}at^{io} h^{ic} egress^{us}
eub d^{icit} m^ultis d^{icit} m^ultis q^{ui} d^{icit} m^ultis
a^ut m^ultis s^uctus ibi q^{ui} d^{icit} m^ultis duobus
t^{em} ibi egress^{us} a^ut eub s^uctus a^ut
d^{icit} m^ultis q^{ui} p^{ro} p^{ro} cau^{sa} m^ultis
t^{em} s^uctus cau^{sa} effici^{en} s^uctus locu^m
q^{ui} d^{icit} m^ultis eub s^uctus ibi effici^{en} s^uctus
a^ut m^ultis t^{em} ibi locu^m a^ut s^uctus d^{icit} m^ultis

Tercio motus a^ut h^{ic} cau^{sa} m^ultis
vapore grossu s^uctus ualde t^{em} s^uctus
nota p^{ro} m^ultis a^ut p^{ro} h^{ab}eat cau^{sa}
m^ultis t^{em} motus a est vapor gross^{us}
t^{em} s^uctus **Sed** d^{icit} m^ultis talis vapor est m^ultis
t^{em} vaporu^m r^{ed}onab^{il} q^{ui} n^{on} est m^ultis t^{em}
motus a a^ut illi s^uctus d^{icit} m^ultis m^ultis
d^{icit} q^{ui} ille vapor gross^{us} t^{em} s^uctus d^{icit}
p^{ro} costellat^{io} m^ultis q^{ui} d^{icit} m^ultis s^uctus
ad aerem aly^m n^{on} p^{ro} m^ultis m^ultis
i^hic s^uctus t^{em} s^uctus m^ultis a^ut m^ultis
s^uctus n^{on} est m^ultis t^{em} motus **Sed** nota
q^{ui} d^{icit} m^ultis cau^{sa} effici^{en} s^uctus t^{em}
motus a est cau^{sa} effici^{en} s^uctus eub vapor
salis qui est p^{ro} s^uctat^{io} a p^{ro} s^uctat^{io} de
t^{em} t^{em} a q^{ui} p^{ro} ad q^{ui} d^{icit} m^ultis t^{em} motus
i^hic fortis calor q^{ui} talis p^{ro} p^{ro}
t^{em} adven^{it} t^{em} **Tercio** nota q^{ui} d^{icit} m^ultis
h^{ab}eat locu^m q^{ui} d^{icit} m^ultis t^{em} motus est
locu^m op^{er}at^{io} a costellat^{io} m^ultis sup^{er} ad

est vet' t're cuius por' sit' co'stit' m' sup'ficie
no Quarto nota auctor assignat tres causas qua-
re t'ra e' opulata & e' p'ma talis q' quedam t'ra
no e' arenosa & t'ra e' p'p'ua mar' ita q' plu-
vius & influxus maris fit ad terminos eius t'ra
humiditas maris r'p'z poros t're & sit t'ra opu-
no lat' q' humidu' r'plere poros. Quinto nota q'
p'p'ua causa opulacionis t're e' q' q' sit m'lt'e
pluvie continue tunc p'p'ua p'p'uditate r'pellat'
no por' t're & sit t'ra opulata. Sexto nota t'ra
causa opulacionis t're e' q' aliqui t'ra e' m'ltu'
saxosa & m'erosa ita q' m'et' g'unt m'lt'e
lapides & mine & p'p' h' e' solida & co'stitu-
& vapores no' p'ut' p'one. Septimo nota q' h'
nota tunc habet modus g'itacionis t're motus et
e' talis q' q' calor solis e' fortis & pene-
trat' ad venterem tunc p'p'at' m'ltos vapo-
res grossos p'atos & calefacit eos & qua-
tunc t'ra e' opulata q' isti vapores no' p'ut'
p'calare p'poros s' manet m'clusi & m'lti
pluat' q' h' q' fortis agit' acotario s'z
af'g'itate t're & tunc p'et' p'p'at' & tunc
olent' p'p'udo p'adit t'ra & comouet eam
aliqui ad magna spaci' ab ipso loco p'p' h'
qua' iste vapor diffusus fuit m' t'ra talis
vapor p'p'of'it' ad p'p'os p'p'as m'clamat'
& sit p'p'at' ignis d'et'ra & m' t'ed'it edificia.
no Octavo nota auctor q' t'ra t'ra d'ist'ac'o'm
vapores qui e' mat'ia t're motus d'ic' q'
aliqui e' m'ltus aliqui paucus aliqui est
subtilis & aliqui grossus aliqui e' calidus
adustus aliqui e' frigidus m' t'p'ate & p'p'm
calorem d'ist'ac'o'm d'ist'ac'o'm & t're motus
p'p' h' d'ist'ac'o'm aut'

Ex hys aut'

h' e' p'p'ua p'p' p'napalis m' qua' albus o-
p'ed'it t'p' egressus illius vapores d'et'ra
& cu' h' p'ont' m'p'licate modu' g'itacionis t're
motus & d'ividit' m' duo p'mo facit h' p'p'uo
incomet' dubiu' ibi videam' t'ra p'mo d'ic'it
sic q' h' aut' duob' s'z loco & mat'ia
nota Nota p'mo ita t'ra q' t're motus est

an' equinoxia id e' sole p'p'etere
da' auctem & libram & ita est q'
tunc sit m'lti vapores t're t're & p'p'
si m' v'it'ac'o'm t're & illa no' p'ut'
p'p'at' p'p'itute solis n' p'at' p'one
p'p' opulacionis t're & p'p'at' p'one
eudo p'adit t'ra & facit t're motu'
Sexto nota d'ic'it aliqui & t'ra p'p'ud' **nota**
m'clamat'ia e' t're motus p'p'
logu' t'p' sole p'p'etere an' tropicu'
hyemalem q' videt' q' h' sit falsa
r'p'p'at' albus q' auct' p'p'at' d'ic'
qua' m'clamat' e' m'lti vapores
t're t're & grossi p'p'olati p'p'olati
solis & no' p'p'at' d'et'ra & illi
tunc p'p'ud' m' t'ra & tunc diffusi p'
auctem totu' p'p'ud' & tunc m'clamat'
por' t're e' opulata & isti vapo-
res t're af'g'it' aqua' tunc m'clamat'
t're t're t're comouebat t'ra & t'
p'p'at' motus t're & d'urabat d'ic'
t're motus b'u' p'p'at' d'ic' p'p' h'
q' vapores e' m'lti t're t're **nota**
q' ille t're motus cessabat d'ic'
t're t're de nocte an' media nocte
& illud m'clamat' q' m' die p'p'olati
solis p'p'at' q' no' p'p'at' m'clamat'
m'clamat' t'ra m' nocte aut' af'g'it'
noctis m'clamat' & sit m'clamat'
in nocte. Quinto nota q' p'p'at' **nota**
t're motus est q' si e' d'ic' id e' ma-
gis e' d'ic' de mane & m' m'clamat'
qua' m'clamat' alia p'p'at' d'ic' t'ra
e' illud qua' aliqui ille vapor
e' paucus & fuit co'densatus af'g'it'
noctis q' no' m'clamat' d'ic' de mane at
adueniente sole qua' paucus e'
subtilis & m'clamat' de mane
q' aut' e' m'ltus & grossus & tunc
noy p'p'at' subtilis p'p'itute solis m'
an' m'clamat' q' sol e' fortis & p'

nota tunc venit ad meridiam. Quinto nota q
frequenter e de nocte tunc motus q
dedie sed aliqui p. audeb e dedie
qu no e tunc subtilitatis de nocte aut
tunc condensat p. gub e sic fortior
ad comouendo dedie aut ut frequ
tunc subtilitatis de sole q no p. face
fortem motu. *Se* hia egressus ut
Egressus autem

hic albus ostendit diuisa audea
an tunc motu. *Ad* dicitur quia imo fit
h. sed ponit unum exemplum de tunc
motu. *Se* hia exemplum aut de
tunc motu. *Ad* dicitur p. dicitur in tot
p. q. ponit effectus tunc motus
p. tunc patet. *Ad* dicitur p. dicitur
p. sed egressus tunc motus quia
p. e paucis subtilis e p. tunc
p. laxi id est no multum opulati
e tunc p. tunc sono e no. *Ad* dicitur n.
nota p. tunc tunc tunc p. tunc p. tunc
h. albus in hia ponit alias
diuisiones e conditiones tunc motus
q. quibz ipse reddit causas effectum
e e p. tunc talis q. aliqui ille vapor
e paucis e subtilis e p. tunc
laxi id e no multum opulati e tunc
p. tunc sono e m. dicitur p. tunc tunc
tunc tunc ille vapor e p. tunc pau
cus e subtilis e tunc egrediens
facit p. tunc tunc tunc p. tunc sono
nota p. tunc sono serpentis. *Se* nota
quod vapor cu sit paucis e sub
tilis e p. tunc tunc p. tunc laxi egredi
p. tunc sono e p. tunc sono q. e paucis
e no p. tunc fortis mouere e q. sub
tilis tunc p. tunc tunc tunc no multum
opulatus p. tunc moleculis e facit sono
no *Se* nota causa illius qu vapor
e subtilis e paucis e p. tunc tunc
p. tunc opulati fortis q. tunc facit sono
ut vni subtilis e q. e paucis e no
facit sono e q. debilem cui modi

est subtilis. *Quanto* nota ibi diuisio que. *nota*
immut. in hia e talis q. q. qu. ille vapor
e grossus e spissus e p. tunc tunc fortiter
opulatus. *Quinto* nota diuisio q. immut. in hia. *nota*
q. sit talis vapor e spissus e grossus
e p. tunc tunc fortiter opulatus e no aduies
e calidus e aduies. *Se* nota quarta. *nota*
diuisio e illa q. ille vapor aliqui e vapor
vni vni e aliqui aut vapor vni vni opposi
torum p. tunc aquilans e m. tunc subtilis e fa
uoni. *Se* nota quinta diuisio est q. tunc
motus e aliqui e in loco ubi sit aque
p. tunc tunc m. tunc m. tunc tunc tunc aque
aut in loco ubi no sit aque. *Se* hia sic
Si e minus frigidus

hic albus p. tunc diuisionibus p. tunc tunc
dit causas effectum tunc motus. *Ad* dicitur
supple vapor e m. tunc frigidus illo no aquoso
e m. tunc tunc p. tunc tunc opulati. *Ad* nota p. tunc. *nota*
an tunc p. tunc vapor e m. tunc tunc frigidus
illico ubi no sit aque tunc eleuabit tunc
e facit uocem e videbit. p. tunc tunc tunc
lib. *Se* nota q. aliqui talis vapor
e ita fortis q. tunc eleuata p. tunc de lo
co suo e tunc manet una p. tunc tunc et
alia p. tunc uocem. *Se* autem no e ita fortis
tunc postquam iste vapor p. tunc tunc tunc
tunc ad fudum ad locum suum e tunc p. tunc q.
aliqui p. tunc tunc motu tunc tunc tunc tunc
tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc
opulatus p. tunc no p. tunc vapor p. tunc tunc
aliqui eleuat tunc tunc e p. tunc tunc tunc
tunc motus. *Se* nota an illa tunc
Se autem e frigidus m. tunc tunc tunc tunc
si ille vapor e frigidus m. tunc tunc tunc
p. tunc opulati e in loco ubi sit aque p. tunc
p. tunc tunc tunc aliqui ille vapor absque
illis aquas ad tunc donec illa tunc eleua
ta tunc ad fudum. *Quanto* nota de h.
ponit albus p. tunc tunc q. in p. tunc tunc
illico qui d. tunc tunc tunc tunc tunc
pluuus absorptus p. tunc tunc tunc tunc

Sic aliter ponit exempla de his
 qd sit hic motus & dicit qd primo
 facit h. ~~scd~~ ostendit signa prede-
 cia & sequencia hic motu ~~scd~~ ap-
 plogat ~~scd~~ ibi signa autem ~~scd~~
 dicit sic ~~scd~~ autem dicit
 motu ponit in ouo & in castanea
 qd si ponat. no co fractis contrariis
 et nota primo an tiam ~~scd~~ nota
 hinc ymaginet de motu hic autem
 ponit exempla sensibile ~~scd~~ Quia
 quicqz ponit cum ut castanea ad
 ignem no fracta contrariis tunc in-
 par. mior subtilit. acalido gaudi
 et tranfit ~~scd~~ h. occupat maiore
 locu quid ad ~~scd~~ quid tunc tranfit
 qd no pt comit. in resta corrupt
 valet resta & aliqui quod cum
 ut castaneam ad ignem no co fracta
 contrariis nota igne & sic cum
 in hic motu quod tiam e opulata &
 vapor no pt gaud. comouet vio-
 let. tiam & aliqui quod ea delo-
 co suo ut sub dictu est ~~scd~~ nota
 signa predecia hic motu sunt duo
 primo e signatib an tiam quod
 pte ignis h. supere manu non
 pt an tiam & h. e an tiam pte
 vaporis ~~scd~~ idem isulante de reu-
~~scd~~ signu est quod subia au-
 dit. quide sonu sicut subia h.
 pte motu vaporis subiaueu
 quibz duobus signis pt pnoti-
 care hic motus ~~scd~~ nota. qd signa
 sequencia hic motu sunt caligies
 & tenebre obnublantes pelles &

nota

etiam huiusmodi vaporibus grossis pos-
teris de terra quod obumbrat aerem et
sic dicitur quod in passioe et erit tunc
breve fuit usque ad hunc nona quia
tunc fuerit et multa et motus. **no**
et nota epilogari hanc et per se hanc
se tamen vide

Equit tamen vide

no hic est capitulum novum illius tractatus
in quo albus determinat de vero et
et dicitur quod primo fuit quod ostendit
quoniam cum per se per ostendit quod
cum per accidens per ibi fit etiam
quod tunc per accidens primo ad hunc
dicitur et duo primo ostendit cum ge-
nerationem per ostendit cum effectus
per ibi effectus autem cum primo
sic sequitur tamen vide de vero
et hunc. **nota** aliud est nisi confusio
duorum vectorum et quod fortiter venientium
proposito obumbrant sibi quibus
fit una conclusio vectorum ostendit
et deservit qui vocat torbo et de
cum determinat et facile per per
dicitur quod per dicitur et facit de ve-
tib et quod non differt ab aliis verbis
nota nisi per accidens. **nota** nota de motu
quorum unus est equestris alteri
si unus esset fortior alii tunc fortior
depelleret debiliorem et sic non
no fit verus et hunc. **nota** nota quod
verus et hunc apparet tunc in
motore in aere quod per se illorum
duorum vectorum oppositorum fit quodam
conclusio et unus resistit alii nemo
neat. **nota** istud plagam autem per se
et sic fit quod obumbrat aerem
nota Quarto nota quod adducit et hunc
inquit duo primo quod sunt duo veri
oppositi sicut orientalis et occide-
ntalis aut meridionalis et septen-
tionalis sedo inquit quod sit equestris
res per causam dictam. **nota** et hanc

Effectus autem eius est

hic est per se capitulum in qua albus ostendit
effectus et hunc et dicitur sic. **nota** Effectus autem
cum est quod elevatio pulvis de terra et
quod eradicatio arborum per quod super illi
verbi sunt fortiores vel debiliores et **nota**
primo ad hunc autem dicitur quod duo sunt effectus
et hunc per quod elevat pulveres et alia cor-
pa levia de terra sicut sunt stramina vel ve-
luta. **nota** Sedus effectus est quod eradicat ar-
bores et hunc quod illi veri sunt fortiores. **nota**
nota addit causam illam quod elevat pul-
veres quod contingit aliquod quod vectorum pro-
prio venientium unus est debilior alio et tunc
resistit sibi et tunc aliquid impellit eum et sic fit
quod pulvis elevatur et impit ab isto vento et
impulsi per aerem tunc apparet et hunc
moveri tunc ad hunc sicut nota male
dicitur tunc ostendit et tunc deservit. **nota**
nota quod multa alii effectus mirabiles contingunt
per et hunc per subiecto edificiorum et etiam
aliquid impit hunc per istum ventum et dicitur
ad aliquid spiritum sicut quidam ventus per istum
ventum credit se ductum esse ad habitum et ego
dicitur vulgares quod dyaboli sunt per in istis
ventis qui ista operentur. **nota** Quarto nota
et hunc aliquid quod per accidens quod unus ventus
non potest habere meatum si impit in flatum
suum et hunc frequenter in partibus locis et an-
gulosis ubi ventus non potest habere meatum
Quinto nota quod illi veri et hunc quod per
accidens sunt etiam effectus tales per eleva-
tionem de terra si sunt alia sicut vento et
hunc per se quod et etiam aliquid elevat
hunc de terra sicut addit illis meatum
culis sedentibus aut emittentem in carminibus
quod elevat ab illo vento perculso ad carminibus
partibus et sic creditur hunc ad habitum factum esse
et hanc et restat vide

Restat videre

hic est capitulum decimum illius tractatus et

no Nota primo an hanc dicet aliquis
quod nubes non est colorata cum in sol
a quo fit nubes sit colorata et cum luna
si spectat descendit luna per speciem
ad hunc respondet albus quod sol est multo
maior quam est nubes et ideo non potest
imbuere sibi quare figuram silem et
facit semicircularem et cum ad op
positum dicitur quod luna sit proportionabilis
quantitas medius quod illuminat bene et
tripliciter luna speciem et illuminat non
no speciem. Secundo nota dubitatur quare
nubes apparet actualis figure et non
recte. Ad hoc dicitur quia sol est
speciem figure ut in dicto est et
illuminat nubem in proportionabilibus
et non in medio ideo apparet figura
semicircularis et non recta. Tercio
no nota dicitur et in qua distantia
nubes fuerit. Nota et dicitur albus sit
tunc metrop quod ad distantiam tam mi
liarem et ibi habet esse ille grosse
et spisse nubes ad quas fit reflexio
no 10. Quarto nota quod nubes sit est
in opposito solis ut si sol est in oriente
nubes est in occidente et converso. Quinto
no nota dubitatur quod sit illius causa
quod dicitur in libro quod quanto sol est propinquior
orienti vel occidenti quod tanto nubes est
maior. Dicitur quod causa est quia quanto
est propinquior orienti in occidente vel
occidente tanto radij eius sunt fortius
tunc magis ad nubem et ideo maior
propter nubes illuminat et ideo fit maior
nubes quanto aut alius ascendit
tanto magis radij mittuntur per se et ma
gis deorsum ad terram et sic mox
per illum illuminat nubes et ideo maior
propter nubes illuminat et ideo fit maior
nubes et mox causat ydem
cum in meridie raro fit nubes quia
tunc sol est magis elevatus nimis
et radij eius magis perducuntur ad

dit ad terram. Et licet colores autem ydibus
Colores autem ydibus causantur
hic est ratio per principales impli in qua albi
determinat de coloribus ydibus et dicitur quod primo
facit hoc secundum opinionem philosophi secundo secundum opinionem
aliorum ibi quidem tunc dicitur. Quia adhuc
dicitur quia primo ostendit unde causatur colo
res secundo quod sit colores secundum aristoteliem secundum
ibi sunt autem colores primo dicitur sic colores
autem ydibus causantur ex eo quod nota primo
ita tamen secundum aristoteliem et methaphysicorum
dicitur colores ydibus causantur ex eo quod nubes
nubeculas habet aliquas partes albas
et aliquas dimissiores et aliquas grossio
res quas non potest radius solis penetrare
et alias subtiliores qui non potest radius solis
solis inflectere et potest ducere prout nubes
diversimode permiscet lumen cum umbra et sic ge
nerat ibi mirabiles colores ydibus. Secundo
nota quod ille sit cause quales illorum colorum
sed si alii sunt speciales non habet philosophus dicere
sed per philosophum. Tercio nota quod secundum aristoteliem
et methaphysicorum tres vel quatuor sunt co
lores ydibus scilicet unusus vel subrubens
et ille est extremus in concretionem actus et
ideo nubes est alba et spissa raris alba
dimis apparet clara raris spissitudinis
apparet quasi nigredine permixtus et sic est
subrubens quasi unum rubrum et ipsum
nubis et ille quod in parte nubes depressa
et spissa et ipsa sequitur albus qui quod
in parte nubes raris et albi et ipsa se
ntemur et ipse est in parte depressa et raris
Quarto nota quod pictores non possunt facere co
lores tales coloribus ydibus et maxime illi
in tempestatibus et ratio illa potest esse quod forte
nesciunt quomodo permiscet illi colores vel
quod non habet res per quas permiscet. Quinto
nota ut dicit aristoteles in quarto me
taphysicorum quod antiqui dicebant quod quatuor
esset colores ydibus et esset causari aqua
elementis per quas dicitur illa nubes et

esse coposum q^{uod} est rubra ab igne & p^{er}uener
ab aere & glauca ab aqua & viridis ab a^{er}e
illa op^{er}o est p^{er}batu ab aristotele t^{em}p^{or}e m^{er}itum
v^{er}o quia ille colores n^{on} p^{oss}unt causari ab ele
mentis q^{uod} ab igne n^{on} g^{er}unt color q^{uod} ignis
n^{on} est coloratus alias p^{oss}ent v^{er}id^e n^{on} p^{oss}unt
p^{er}ia q^{uod} est falsu^m s^{ed} l^{icet} autu^m iste

Uirus ille siuple yndis

hic est quarta p^{ar}t^{is} p^{ri}ncipalis cap^{it}uli in qua al^{ic}u^{is}
ostendit q^{uod} diuise p^{ro}pheticones p^{oss}unt fieri de
ynde iⁿ diuisis t^{em}p^{or}ib^{us} sign^{ific}at^{ur} adu^{er}s^{us} ill^{ud}
siuple illa siuple yndis iⁿ diuisis t^{em}p^{or}ib^{us} n^{on}
no p^{oss}unt p^{ri}mo ad hanc v^{er}o d^{ic}e q^{uod} yris appa
ret iⁿ diuisis horis diei diuisa significat^{ur} q^{uod}
est apparet iⁿ meridie t^{em}p^{or}e significat^{ur} m^{ul}tas
mat^{er}iam aquar^{um} & v^{er}toru^m esse m^{er}it^{um} aere q^{uod}
ante apparet ad occasu^m t^{em}p^{or}e significat^{ur} q^{uod} to
nabit & pluet q^{uod} ante ad ortu^m solis t^{em}p^{or}e
est signu^m serenitatis aeris fut^{ur}e **no** d^{ic}o n^{on}

nota q^{uod} causa p^{ri}mi s^{ed} quare yris apparet iⁿ meri
die significat^{ur} m^{ul}titudinem aquar^{um} & v^{er}toru^m
n^{on} est q^{uod} t^{em}p^{or}e s^{un}t m^{ul}ti vapores grossi
elevatori q^{uod} quib^{us} fuit pluui^a & v^{er}ti alias
est n^{on} fiet yris ad hanc t^{em}p^{or}e **no** d^{ic}o nota q^{uod}

no causa s^{ed} q^{uod} yris apparet ad occasu^m
solis significat^{ur} pluuias est q^{uod} ille nubes
aquar^{um} ad quas fit yris n^{on} p^{oss}unt t^{em}p^{or}e
calare solis q^{uod} sol recedit t^{em}p^{or}e de nocte
et g^o m^{er}it^{um} s^{un}t t^{em}p^{or}e de nocte & t^{em}p^{or}e m^{er}it^{um}

nota pluuiam **no** d^{ic}o nota causa t^{ri}q^{uod} quare
yris apparet de nocte ad ortu^m solis est
signu^m serenitatis est q^{uod} t^{em}p^{or}e ille nubes
aquar^{um} p^{er} calore solis ascedent^{ur} t^{em}p^{or}e
mut^{ur} & sic serenabit^{ur} aer **no** d^{ic}o nota q^{uod}

nota n^{on} s^{ed} iⁿ eff^{ic}us sequit^{ur} s^{ed} frequet^{ur} aliq^{uod}
magis & m^{er}it^{um} s^{un}t s^{ed} l^{icet} de nocte n^{on}

Aristoteles ait de nocte

hic est quinta p^{ar}t^{is} p^{ri}ncipalis cap^{it}uli in qua al^{ic}u^{is}
d^{ic}it ostendit q^{uod} p^{ri}mo apparet yndis
adu^{er}s^{us} q^{uod} p^{ri}mo ostendit in quib^{us} t^{em}p^{or}ib^{us}

diei frequet^{ur} apparet p^{ri}mo iⁿ die
causam quare n^{on} & apparet iⁿ meri
die p^{ri}mo iⁿ t^{em}p^{or}ib^{us} n^{on} est iⁿ die p^{ri}mo
d^{ic}it sic Aristoteles ait de nocte
yndis q^{uod} p^{ri}mo est q^{uod} m^{er}it^{um} m^{er}it^{um}
qualib^{us} hora diei iⁿ p^{ri}mo **nota**
iⁿ t^{em}p^{or}e q^{uod} frequet^{ur} yris fit iⁿ au
tumno & q^{uod} t^{em}p^{or}e eleuat^{ur} & s^{un}t ele
uati m^{ul}ti vapores q^{uod} quib^{us} fuit
nubes aquar^{um} iⁿ flexione fit yris et
p^{ri}mo eandem causam fit est iⁿ v^{er}o
s^{ed} m^{er}it^{um} n^{on} p^{oss}unt frequet^{ur} fieri
q^{uod} t^{em}p^{or}e sol est calidus & t^{em}p^{or}e va
pores grossos ut subleuat^{ur} eos t^{em}p^{or}e
q^{uod} n^{on} p^{oss}unt si nubes ad qua^m iⁿ flexa
indus solis & g^{er}etur yris q^{uod} tales
nubes ut dictu^m est debet esse
fuisse & grosse & tales n^{on} s^{un}t fie
quet^{ur} m^{er}it^{um} **no** d^{ic}o nota q^{uod} de nocte
ta alacudo solis iⁿquir^{it} ad qua^m
yris ita q^{uod} si alacud ascederet
ut si plus descender^{et} n^{on} posset
b^u si yris & illa de nocte alacudo
est m^{er}it^{um} autumno p^{ri}mo est q^{uod} m^{er}it^{um}
festu^m m^{er}it^{um} helis & g^o t^{em}p^{or}e qual^{is}
h^{ab}et diei p^{ri}mo si yris est q^{uod} p^{ri}mo
q^{uod} sol n^{on} facit yndem nisi opponit
obliq^{uod} nubes s^{ed} m^{er}it^{um} autumno p^{ri}mo
de nocte m^{er}it^{um} obliq^{uod} nubes iⁿ p^{ri}mo
h^{ab}et diei p^{ri}mo obliq^{uod} nubes iⁿ p^{ri}mo
no d^{ic}o nota ad illa t^{em}p^{or}e t^{em}p^{or}ib^{us} **nota**
n^{on} est iⁿ die iⁿ die causam quare
m^{er}it^{um} n^{on} p^{oss}unt si yris m^{er}it^{um} meri
die q^{uod} t^{em}p^{or}e sol t^{em}p^{or}e d^{ic}et
sup^{er} nubes & n^{on} opponit^{ur} eis obli
que & g^o colunt eas & rarificat^{ur}
eas q^{uod} n^{on} p^{oss}unt si eis m^{er}it^{um} yndis
g^{er}etur sua s^{ed} m^{er}it^{um} ut de nocte
die q^{uod} t^{em}p^{or}e sol n^{on} est m^{ul}ti vapores
coloris & est obliq^{uod} opponit^{ur} nubes
& g^o p^{ri}mo de nocte & de nocte fie
yris **no** d^{ic}o nota saltem opponi **nota**

nubibz multaz ~~dupl~~ uno qd opponit
est sicut p^{ri}mo ~~alio~~ sicut forma
~~quomo~~ opponit eis s; no sicut
no Quid nota aristoteles m^o me
no^o addit causam illius quare a
liquo apparet plures yrides qd duo
s; qd videtur solis aliquo reflectit
ab una nube ad alia opposita & cau
sat ibi ambabus yrides. **Secundo**
no nota aristoteles m^o me^o me^o
dicit qd aliquo fit yris aliud s; illa
apparet causa & fit raro no nisi in
plenitudo. **De** h^o de yride d^o yridy
De yride dicit yridy

hic e sexta p^o & ultia illius cap^o
In qua albus ostendit quid atq;
dixerit de yride dicens de yride
d^o yridy qd **nota** p^{ri}mo in hanc
nota Antiqui dixerunt actu istu m^o celo
& ge vocabat istu actu celi. **S; h^o**
sicut res veritatem no est ita qd
fit m^o aere ut dictu est sed aliquo
alio apparet in aere p^otea volu^otes
credut cu esse in celo. **Secundo nota**
nota pat^o tuc m^o p^oteat^o illius nois
yris & dicit sic yris quasi aere
qd de p^oteat^o p^oteat^o ad tiam
qd videt^o h^o vide^o p^oteat^o m^o tra
no Tercio nota yridy ponit causas
duas coloris qd aqua tenues in
nube & aer lucidus & nubes ca
ligiosa illucata a sole & cu h^o di
uisi^otes nubes in eminecia & de
p^ossione & raritate & densitate
sunt cause duae illius coloris
ut p^ous dictu est. **De** **Enclausat**

Quibus autem

hic e cap^o yridy illius tractat^o
~~etiam~~ sicut p^ous albus de
t^ominat de yride hic no dicit
de haloe qui e oculis qui aliquo
app^o a^o solis ut m^ota luan
& d^ondi^o in duas p^otes p^oncipales

De halone

p^{ri}mo d^ominat de quatuor illis oculis p^odo ostendit
quid significat ille oculis p^odo ibi oculis istis p^odo
d^ondi^o in tres. **p^{ri}mo** declarat quatuor illis e
culis p^odo inuouet dubia qd d^ondi^o p^odo ostendit in
quibz s; apparet ille oculis p^odo ibi & h^oet
oculis t^oia ibi & h^oet oculis. **p^{ri}mo d^ondi^o s; ille**
oculus qui aliquo videt^o in actu solis & h^oet
p^{ri}mo a^o luan qd ille oculis qui apparet in
solis q^ondi^o & luan qui greci vocat^o halo la
ne no corona aquibus d^ondi^o causat^o materialit^o
vapores egresso ut h^oudo m^ota p^odo in aere
sed effectiue fit aliue solis ut h^oet ut aliue
p^oteat^o m^ota d^ondi^o sup^o illu vaporem & reflect
tut^o ab isto vapor grosso & q^ondi^o causat^o ille
oculus. **Secundo nota** qd aliquo ille oculis app^o **nota**
maior aliquo minor sicut fortitudine & debi
litate visus m^o qd si visus e debilis app^o
oculus magnus. **Si** aut^o e visus fortis app^o
oculus minor. **Tercio nota** exemplum illius quod
halone app^o in locis frigidis & vaporosis
sicut m^ota d^ondi^o in quo si ponat^o cadela app^o
eand^o esse oculis a^o luan & maxie illi q
habet debiles oculos sicut p^o in habebat
colorem oculos qui si m^ota p^oteat^o opt^o eis
oculis oculis esse a^o luan. **Quarto nota** **nota**
auctor d^ondi^o qd vapor grosso m^ota p^odo ma
re quia si vapor esset subtilis no fiat halo
qd radij no reflecteret^o ab isto s; disgrega
ret^o ab isto p^oteat^o. **Quinto nota** auct^o inuouet **nota**
dubia qd aliquo posset d^ondi^o ubi causat^o
halo v^ota esset a^o stellis sicut apparet
ad hoc ostendit qd ille oculis no fit in more
a^o luan & h^oet p^o p^odo quia vapores illi gras
si no p^ont alie eleuari s; ut apparet a^o so
lem ut stellis h^oet p^oteat^o debilitate m^o vis
qd visu m^ota d^ondi^o erit a^o luan dispo
sitiones obiecti q^ondi^o moderata d^ondi^o et
p^ondi^o d^ondi^o dispositione argui & p^ondi^o d^ondi^o
posu^ote m^ota no p^oteat^o debilitate visus et
p^oteat^o d^ondi^o visus no p^oteat^o d^ondi^o m^ota d^ondi^o
a^o luan solis & illi oculis. **Secundo nota** dicit qd **nota**
ille oculis frequens app^o a^o luan & a
las stellis luan habet quia a^o luan

no est q[ui] calor solis e[st] fortior qua[m] aliaru[m]
stellaru[m] & q[ui] co[n]sue[n]t vapores grossos ut disgre-
gat eos q[ui] no[n] p[ossu]nt si halo[rum] s[ed] t[ame]n aliq[ui]d fit ita
sole[m] & h[uius] causa e[st] quia tunc tot sunt va-
pores elevati ad aerem q[ui] no[n] p[ossu]nt co[n]sue[n]t
no[n] Septimo nota aristoteles d[icit] in p[ri]mo meteoru[m]
q[ui] q[uo]d fit inflexio huius solis ut aliis p[ar]te
vapores densi ad nubem s[ed] illa nubes e[st]
revoluta sup[er]fici causat halo[rum] s[ed] h[uius] h[uius]

Curuli in si dilapsi

hic e[st] p[ri]mo p[er] illius capli in qua albus
p[ar]te q[uo]d signa q[ui] significat ille a[n]i-
ma d[icit] q[ui] p[ri]mo facit h[uius] p[ar]te p[ar]te vno
notabile de colorib[us] solis p[ar]te ibi videtur
ecce p[ri]mo d[icit] sic Curuli in si dilapsi e[st]
qualit[er] in p[ar]te p[ar]te evanescit & nota
p[ri]mo ita h[uius] & corruptio illor[um] coloru[m]
d[icit] p[ar]te p[ar]te p[ar]te quia aut p[ar]te equalit[er]
colorib[us] p[ar]te evanescit a[n]i- ad vna p[ar]te frangi
aliq[ui]d aut p[ar]te locis frangi Si p[ri]mo
evanescit s[ed] p[ar]te p[ar]te & tranquillitate
aeris Si p[ri]mo no[n] evanescit significat ve-
tu[m] Si aut[em] co[m]mo evanescit s[ed] p[ar]te frangi
s[ed] p[ar]te p[ar]te & solis diliges obsuat
p[ar]te volgaribus m[ul]ta p[ar]te p[ar]te

nota causa p[ri]ma e[st] quia q[uo]d sic totus
p[ar]te evanescit ille color s[ed] p[ar]te q[ui] illa color
vapores s[ed] co[n]sue[n]t & solis e[st] signu[m] t[ame]n
lucis & serenitatis fuit

no[n] causa p[ri]ma e[st] q[ui] q[uo]d ille color frangit
vna p[ar]te q[ui] tunc s[ed] p[ar]te p[ar]te e[st] q[ui] s[ed]
q[ui] q[uo]d p[ar]te vapores fit maria veti q[ui] p[ar]
frangi & disgre[n]t vapores

no[n] causa t[er]cia e[st] s[ed] q[ui] q[uo]d illi color frangi
in p[ar]te locis q[ui] tunc s[ed] p[ar]te p[ar]te
q[ui] tunc e[st] signu[m] q[ui] maria m[ul]tor[um] veteru[m]
oppositio e[st] macie & p[ar]te m[ul]ta p[ar]te

no[n] tempestas Quinto nota q[ui] notabile q[ui] p[ar]
in h[uius] e[st] tale q[ui] sol aliq[ui]d videt[ur] rubredine
sicut p[ar]te audens aliq[ui]d videt[ur] albu[m]

aliq[ui]d videt[ur] pallidus causa
p[ri]ma e[st] q[ui] videt[ur] p[ar]te vapores
res t[ame]n sicut sicut tunc apparet
rubens sicut flama vnde lig-
norp apparet rubra q[uo]d videt[ur]
p[ar]te p[ar]te & grossu[m] q[uo]d
sol videt[ur] p[ar]te vapores tunc & p[ar]
tunc tunc apparet albu[m] sicut
flama p[ar]te lignorp apparet
alba q[ui] videt[ur] p[ar]te p[ar]te tunc
aut[em] videt[ur] p[ar]te vapores grossu[m]
aliq[ui]d aut[em] apparet pallidus
e[st] sic p[ar]te d[icit] p[ar]te medij p[ar]
videt[ur] apparet d[icit] p[ar]te colores
q[ui] aut[em] h[uius] fit possibile p[ar]te
q[ui] possibile e[st] in p[ar]te m[ul]ta p[ar]
q[ui] apparet d[icit] p[ar]te colora
ta p[ar]te q[ui] d[icit] p[ar]te media vnde
videt[ur] e[st] p[ar]te e[st] possibile de astis
q[ui] p[ar]te d[icit] p[ar]te colora p[ar]
d[icit] p[ar]te medij q[ui] videt[ur] p[ar]te nota
q[ui] p[ar]te e[st] p[ar]te causa quare sol
apparet rubens q[uo]d e[st] in orientem
& occidentem & in medio celi apparet
albus ut pallidus q[ui] q[uo]d sol e[st]
in orientem ut occidentem tunc videt[ur]
in vapores grossos p[ar]te
hic ita t[ame]n & q[ui] tunc app[ar]et rubes
q[uo]d aut[em] e[st] in medio celi tunc videt[ur]
in vapores celi subalem iacere
subalem calore solis & fit app[ar]
not[ur] albu[m] Sexto nota d[icit] p[ar]te tu nota
tunc q[ui] coloris e[st] sol p[ar]te sui nam
d[icit] q[ui] n[on] illius q[ui] nichil e[st] colora
tu nisi m[ul]ta q[ui] eleme[n]tis s[ed]
sol no[n] e[st] corp[us] m[ul]ta eleme[n]tis
p[ar]te q[ui] d[icit] p[ar]te h[uius] de visibile
e[st] coloratu[m] sol e[st] visibile i[n] p[ar]te
ior p[ar]te q[ui] de q[ui] videt[ur] videt[ur] sub
vnde coloris p[ar]te de se q[ui]
d[icit] q[ui] de q[ui] e[st] visibile sub vnde
coloris ut lucis modo sol videt[ur]

Subiugatione lucis & colores uo nubi
Colores uero nubi

hic e caplm duodecim illius tractat
in quo albus dicitur de duobus co-
loribz nubi & dicitur i duobz ptes
principales. **Imo** ostendit unde causat
colores nubi sz albus rubens pul-
ludus & ceteri. **Secundo** ostendit unde cau-
sat rubedo matutina & serotina. **Secundo**
ibi rubedo uo **Imo** adhuc dicitur
quia pmo declarat in quali rube-
dine causantur colores nubi. **Secundo** in spali
Secundo ibi color i albus. **Imo** dicit
sic. **Colores** uo nubi sz magis
causat qd dicitur & luis solis cu
ipis. **Nota** pmo da lram. **Albi**
mredit qd colores nubi dicitur
sz dicitur uaporu i nube. **Unde**
ut pib patuit quadruplices snt
colores nubi sz albus subrubens
niger & cinerius & illi dicitur
sz dicitur nubi p qua rubeat
radij solares. Si eni illa nubes fuit
rara dyaphana tuc qd illucit a so-
le apparet alba. **Et** est spissa & no
dyaphana & tuc apparet nigra. **Et** e
grossa & respuis & fusa & sic apparet
rubra sicut flama uindid lignoru
p fumum. **Si** at vapor e motus ha-
bes plures ptes sic i nube appz co-
lor cinerius. **Secundo** nota ita h. qd dicit
illa qd sz dicitur comitator e colores
fuit qd dicitur luis cu dyapha
q dicitur e lumen qd e lumen qd
trifidum & qd dicitur trifidum qd dicitur
fuit luy solis ul alius stelle pmo
qd dicitur luis pmo mo dicit qd cau-
sat i motus qd dicitur pmo quia
lucido fit color non ante qd luis
pdm mo dicit qd luy solis ul alius
stelle no facit illa m fura colorata
sz color nubi qd dicitur qd luis solis
penetrat nube dicitur modo varia-
tam sz dicitur magis & minus. **Secundo** nota
dicitur utp isti colores fit i nube

ialu ul apparet & aliqui dicit qd fit ibi
solu iale sicut albus dicit sup pmo me-
tore qd fit ibi realit & no pmanet quia
coquunt. alius solis qd dicitur. **Quarto** nota
h. qd dicit qd medij colores iter alba & nigr
causat. **Quarante** illor sz dyaphaney
nubi & radior solariu sz dicitur magis & minus
qd aduancem causant sequi. **Varia** effec-
tu sed illa snt cause istor coloru qd colo-
res variat. **Varia** illor effectum. **Quinto**
nota dicitur utp alba & nigr fit ele-
mentata medior coloru & uidet qd non quia
si fit tuc medij colores componeret qd alba
& nigr consequentia tenz qd electa dicit pmo
cupia compositionis. **Plur** plur pbat qd sic
contraria posset fit pte i eodem. **Propositu**
dicit albus aucto te comitator ad h. dico
qd medij colores no componit realit qd alba
& nigr pnt h. qd dicit iustitiam ordinis
qd i motu qd dicitur color corruptis
q dicitur qd dicitur medius color. **Secundo** dicit
tu unde e qd h. qd in gitudine medioru
coloru medij aliqui plus dicit ad alba &
aliqui plus ad nigr. **Secundo** qd h. e. id e qd
i motu magis alba dicit minus alba uel
era nigr qd e. **Secundo** rubedo uo

Rubedo uero serotina

hic e pmo p principalis capli i qua albi
ostendit causam rubedis matutina & dicitur
qd pmo dicitur de rubedie uespertina. **Secundo**
de rubedie matutina. **Secundo** ibi matutina uo
pmo dicit sic. **Rubedo** uo serotina id e
uespertina i nube causat qd dicitur i nube. **Secundo**
pmo da lram qd serotina rubedo nubi
causat qd nube spissa adusta p calore
solis cui cu aduigit lumen solis causat
illa rubedie. **Secundo** mredo matutina causat
q dicitur h. dicitur grossis ascedentibz qbz
du aduigit radior solares demane cau-
sat meridie matutina. **Secundo** nota qd rube-
do serotina e signu futue serentatis dicit
sequenti sz rubedo matutina e signu pluuie
causa pmo e qd de die sol coluisset istu uapore

De galaxia

et confusio et tunc etiam nubes in confusio confusi
per frigus noctis et alia die aura serenabit
Et causa scilicet est quod de mane significat multos
vapores aquos esse in aere et cum insoluitur a
lucitate solis fit pluuia. ~~Et nota quod ruber~~
~~color non dicitur esse feruor et in rubis non~~
~~est signum pluuie. Et nota ponit poeple~~
de h. sicut quod videtur flama per fumum insoluitur
aureolam lignis apparet rubea flama solis
per vapores fructos apparet rubens et etiam
etiam nubes nubes per quod videtur apparet rubea
Quarto nota contra etiam habet causa illorum
etiam de luna pallida luna pluit rubea flama
alba serenatur quod quod luna videtur vapores
aquos multos tunc apparet pallida et h. et signum
pluuie fuit quod ante videtur per multos vapo
res etiam grossas tunc apparet rubea et
h. et signum veterum quod quod illis vaporibus tunc
pluit quod videtur et quod videtur per vapores
subtiles et paucos tunc apparet alba et h.
et signum feruoris quod pauci vapores per aere
qui per h. etiam solis pluuia. Quarto nota
dicit aliquis quid non per si die rubedo ma
tutia et vesperia cum in se pellat frequet
se nubes per vapores ita ortu et occasu
solis per in non se disponit ad rubedinem et
5. non se fit rubedo. Quinto nota dicit aliquis
quid et etiam non fit rubedo in meridie. ~~Et nota~~
quod per h. quod calor solis et ita fortis quod nimis
subulat nubes et sic non h. dispositionem ad
rubedinem. Et de galaxia dicit aristoteles

Aristoteles dicit

hic et capitulum reuocandum illi tractatus
in qua albus determinat de galaxia et dicit
de in duo quia primo ostendit unde gnat
galaxia primo reddit causa quare se apparet
in uno loco scilicet ibi et quia stelle primo
sic aristoteles dicit de galaxia quod est ignis
purus purus ubi celesti et nota primo
ita litem galaxia et via quod transit per clu
ameridie ad septentrionem et vocatur via lac
tea vel aquibusda vulgaribus via romana

et causat secundum aristotilem quod dicitur
conne lumb pluu stellatum super specia
ignis unde in loco galaxie sunt multae
te stelle fixae purae et nomine et igne
nominate comit in lumb accepto
asole et quod dicitur lumb illam stellam
lumb cum lumb ignis causat galaxia
Et nota quod galaxia non est mer
lo h. in se ignis causata quod ad
munde lumb illam stellam cum lumb
ignis causat galaxia ut secundum
alios et in superiore parte ignis. Et nota
et nota quod galaxia et via diuidetur
celum per mediam ameridie et septen
trionem et apparet in ipso loco et non
in alio quod stelle fixae quod quibus cau
sat sunt fixae in celo et galaxia
manet in fixa. Quarto nota dicit
h. quod dicit quod galaxia causat quod
ad dicitur lumb stellatum quod in ipso lo
co sunt multe stelle purae et multae vi
cine et quod lumb corp cauge mutuo
et quod dicitur lumb illius cum alio
apparet galaxia. Quinto nota aristoteles
in primo meteororum tractatu ter
capitulo octauo dicit de galaxia quod
et ipso causata in aere solue
munda stellam et per bat h. et quod
sicut h. se halo ad vna stellam
planam sic se h. galaxia ad m
tas stellam sed halo ut dictum est
causat solue solis vel alius stel
le in aere et nota dubia. Et nota
et aliquis quid galaxia se apparet
quod aura et serena adhuc per dicit
quod iste stelle sunt multe et calide ne
et quod se galaxia et se fit in ipso loco
vapores subtiles in causat et quod
h. apparet quod galaxia fit in aere et
non in igne. Sexto nota dubium
aliquis quod secundum aristotilem illa
galaxia et ignis purus quod quod
apparet alba et non ignea. Et nota

pt dicit q illi vapores sunt rari p qd
videt q pocius appz alba qua ig
nea et etia q ignis i pta sua spira
no lucet Se Cometa sunt stelle

Comete si stelle

Hic e capitlm quartu de am et ultra
illius tractatq in quo albtus dicit
de cometa et dicit in tres ptes
pmo ostendit quid sit cometa qd
pore pta ptem opion alioru pto
ostendit quid sit cometa qd opione
ppta pto pto qd ptem pdeclara
toe ptem pto ibi dico qd ptem
ego aute cu multis pmo dicit sic
Comete aute sunt stelle hntes
comas q sit ptem ptem pto
pmo da tram q opio quoridam
fuit q cometa esset stella ptem
pntz planetaru ptem ptem ptem
venit et mtem et q illi ptem ptem
tem motus in flammis aerem sub
se cotatu et sic cotatu lue cu cotu
aere et sic cometa nichil aliud est
su effz msi aliq planetu et cometa
effz ptem talem causam i aere Se
tudo nota q illa opio videt esse
insufficiens p qd tunc cometa esset
se subpodyaco sub planeta cui e
cauda signi coma consequencia tontz
sz fluitas patebit qd quodam dco
poto qd pta aeris tny distat ab
illis planetis q no videt veritate
q possit se in flammis ab eis Se
Tercio nota isti valde bn dixerit
de pncipio effatus comete qd h
e calor solis et alioru planetaru
Quarto nota qd hnt habet etia
illi q nois cometa dicit cometa
quasi ptem stella comata Se dico q

Dico qd scdm item

Hic e ptem ptem illius capitlm in qua
albtus ponit diffinitionem comete

De Cometa

scdm opione ptem et declarat ea dices
sic dico qd ptem mtem ptem q cometa
nichil aliud est et nota pmo da tram auc
tor ostendit quid sit cometa ptem mtem
pud et aristotilib et dicit qd e vapor teneb
et grossus cuius ptes fortit comet et ad
heret qui ascedit ab inferiori ptem illi re
gionis aeris q vocat estus usq ad supio
re cotantate ignis tibi diffudit et non
i flammis acalor solis et alioru stellaru
et h vocat cometa et qd ptem q causa ma
tialis est vapor teneb grossus et visco
sus et causa effz acalor solis et alioru
stellaru Se nota da illa tram dico qd
q vapor ibi ut dicit qd opz illu vapore
no gnat cometa esse teneb et grossu
et viscosu ut sit bn in flammis et talis
vapor ptem ptem in estate acalor vis
cosus et dures Se Tercio qd ille dicit esse bn
ad heret sibi i ptem et mtem cotensatus
q si esset subtilis dissiparet antequam
ascederet et sic no esset in flammis qd
opz de in flammis esse aliquant de fa
Quanto nota albtus dicit causam quae ala
taribz apparet tanquid habet comas et ratio illa
est qd vapor diffusus ad latera ille e magis
tenuis quia sit in medio qd in medio cotinue
e densus ptem subelatum alioru vaporu de
nouo cotinue Se illi vapores subtilis ad latera
diffusi et in flammis apparet diffusi sicut come
Quanto nota q cometa dures dicit quid
aliqua alia in ptem ignita et h q cotinue
mut et augmetat ptem vapores ascedetes
eiusde ne quos auctor vocat mtem thezaura
pud et dicit qd tunc dicit quid dicit coten
nat ptem ptem ptem et ptem vapores regi
et dures sicut teneb ptem Se Sexto nota
q ratio dicit dures quia ptem dices
quia non ptem dures nutri a vapore qd
dicit Se lra Ego aute

Ego at nltis alijs

Hic albtus ponit unu qd ptem ptem qd

et videtur quod non quod aristoteles in primo de anima quod
 sicut habet maius et intelligere et consequenter tenet falsum
 sicut probatur quod intelligere non fit per fantasiam
 fantasiam autem in corpore et est opposita illi
 per maiorem quod anima est substantia et habet ipsam operam
 contra ibi dico quod anima habere ipsam operam
 intelligitur simpliciter uno quod habeat aliquam operam
 quam possit exercere seorsum operibus separata a
 corpore et sic quod habeat operam quam possit ex-
 ercere in corpore per aliquo corporeali organo sibi
 id est deputato / mo dico quod anima separata a
 corpore non habet aliquam operam ipsam philosophice
 loquendo quod non modicum potest gaudere ut respicit
 per corpore / unde loquendo secundum sicut taxere
 ut metere ut primo de anima per loquendo secundum
 fidem et vitam anima habenda separata a corpore
 potest exercere omnes operationes sicut gaudere et tristari
 et sic secundum anima bene habet ipsam operam philo-
 sophice loquendo quod non requirit aliquod
 organum ad suas operationes cum non sit verus
 organica / si ratio bene probat quod non habeat operam
 ipsam primo modo / unde nota dubitatur utrum non
 potentia medietur inter operationem et substantiam
 et videtur quod non quod sicut sequeretur quod po-
 tentia distingueretur a substantia consequenter per
 falsitas probatur quod de anima ibi dicitur quod
 in separatis a materia id est in intellectu intellectus
 tuus et intellectus et probatur ratione quod capatur
 aliqua substantia et eius potentia ut illa sit distinc-
 ta ut non / si non habes oppositum si ergo potest au-
 firi ab ea consequenter per quod quicquid sit distinc-
 ta unum potest auferri ab alio / si falsitas probatur
 quod sic est substantia aliqua carens potentia
 et operatione ipsa quod est contra tertium / Oppositum dicitur
 in libro primo quod ista res est substantia operans
 potentia significat unum et eadem rem / sed in di-
 versimode connotat quod substantia absolute significat
 si potentia significat substantiam et connotat ad ali-
 quid agere posse / si operans significat et connotat
 ad actu aliquid operari / et ad hanc dico quod
 debeat intelligi quod nulla substantia est quod sit
 potens aliquid operari et non operans nisi prius
 habuerit potentiam / unde sic dicitur intelligi quod dicitur

opio ~~et dicitur~~ prima et talis ~~et si illa~~
opio esset uia sequitur qd tunc esset una
potencia aie qd est ut esset relata
ad diuersos actus ~~consequens~~ est falsum
qd ~~autoteles~~ in se de aie ples
potit potestas aie ~~et dicitur~~ consequentia
nulla opione qd potestas aie sit
idem essentialiter cu aie et aliqua q
una eia potestas e una ~~et dicitur~~ Sed no
no ito pt formari s de huius ~~et dicitur~~ qd si
pno esset uia sequitur qd una potes
verificaret de alia ~~et dicitur~~ sic po
tencia rationalis e potestas irrationa
lis ut potestas rationalis e potes
tate rationalis consequens tunc qd sit idem
realiter ~~et dicitur~~ sed falsitas pbatue qd sic
no esset diuise potestas ~~et dicitur~~ Tunc no
no dicit auctor mltas adun qd dicitur ac
cidents qd forte aliquis solueret
illa rationem dicens qd no pducit de
sempiternum p se s p accidens ~~et dicitur~~ no
ut auctor qd eque huius stat ~~et dicitur~~ ito
si solum accidens una e pducibilis
de alia alie rationes posset ad
duci quas auctor no facit ~~et dicitur~~ Sed huius
Supple isti a p p o d e t

Supple isti respondet

hic ~~et dicitur~~ ostendit quo illa opio
soluit illas in statibus et dicit sic
Supple isti a p p o d e t qd no sequitur
no Nota pmo ita tiam qd isti de illa
opione soluit illas rationes nega
do consequentia utriusqz et ad p batores
dicit qd potestas s mto illas ra
tiones et in obliquo signit aias ~~et dicitur~~ Tunc
tunc nota qd aliquis tunc e
connotatus tunc illud qd op p m t u r
i recto et in euis de se p o d e t huius signit
principaliter et in recto illud autem
q op p m t in obliquo huius connotat
et significat in obliquo modo n p
~~et dicitur~~ potestas sit ~~et dicitur~~ Potestas est

relatio aie ad actum ~~et dicitur~~ relatio ponit ad actum in
ito et aie in obliquo et qd potestas solum eos
principaliter significat illa relationem sedario
aie et connotat aiam et quia relationes tales
solum eos sicut ples licet in sedario significat
eandem aiam et p p r a t o m no op p r e a m
p d i c a t u r de aia et sic soluit ambas rationes
~~et dicitur~~ Nota qd illo eia p z falsitas illius **no**
opione si intelligat sicut ubi sonat qd
ponit illa relatio ad actum esse distincta ab
aia ~~et dicitur~~ Tunc nota qd ille tunc potestas eia **no**
connotatus et significat principaliter et in recto
aiam et connotat ea posse op p r e sicut po
testas rationalis signit pmo et principaliter
aiaz rationalem et connotat ea posse ra
tionaliter ~~et dicitur~~ Tunc nota dices tu quo de **no**
bet solui ite rationes solum intellectus op p
monis solum quia e uia dicit ad p m t qd
arguit sequitur qd tunc esset una potes
relata ad diuersos actus ~~et dicitur~~ credo consequens
et consequens qd tunc e una potestas solum
substantia qd p m diuersas op p r a t o n e s ~~et dicitur~~ Ad
i p b a t o m d i c o qd ~~et dicitur~~ autoteles in se de aia
no potit ples substantias substantiales distic
tas s p o i t p l u r n o r a c o n n o t a t a a i a m
posse diuise actus p o r e e c u i p m o s s u t p o t e
aia uelocitatis et sensus ~~et dicitur~~ Ad solum
rationem qd dicitur sequitur qd una pducit de
alia credo consequens et consequens ~~et dicitur~~ her e
e uia potestas rationalis e potestas irrationa
lis s t u n o e a d e r a t i o n e e i r r a t i o n a l i s e r a t i o
n a l i s ~~et dicitur~~ Sed huius ita sic op p m a t e s

Ita sunt opinantes sic in dicitur

hic ~~et dicitur~~ Albus ponit motum istius opione et
illius p b a b i l i t a t e d i c e s ~~et dicitur~~ Iti sic opinantes
interd habet p se ~~et dicitur~~ Nota pmo ita tiam
illa opio e p b a b i l i s et huius p se auctoritate
ba d i a m s i i l l i b r o d e d i a s p i r i t u s e t a c e
qui dicit qd aia e s u e p o t e s t a t e t i l l a
auctoritas d i c i t u r s i c u t p u b d i c i
q potestas principaliter significat idem q

q^{uo} aut^{em} si diu^{er}sissime cono^{tra}t / Sed nota q^{uo}
adificari solunt h^{ic} et dicit b^en^ed^{ict}u^m Augustinu^m
illu^m libru^m noⁿ fuisse q^{uo} m^ultu^m tractatu^m
noⁿ fecit m^ultu^m de^us ubi t^um conat^{ur} ob li^{ber}
bro^s suos / sed quid^{am} sit de h^{ic} ut^{er} facit ip^su^m
ut noⁿ h^{ic} non au^{tem} sed conu^{er}ti^{tu}r sibi adu^{er}sus
atq^{ue} ille lib^{er} est allegab^{ilis} et ad h^{ic} stat^{ur} aut^{em}
Tercio nota b^en^ed^{ict}u^m aug^ust^{inu}m iⁿu^{er}itate m^ultos m^ultos
bles et m^ultitudine p^{ro}legit ob lib^{er}os suos
et iⁿuocant u^{er}ores quos m^ultu^m iⁿuocant
ad conu^{er}si^{on}em ad fidem factu^m et t^um iⁿdegit
illa ad adam^u lib^{er} et illu^m uocant lib^{er}
tractatu^m ubi conu^{er}ti^{tu}r ob lib^{er}os suos Sequi^{tu}r
h^{ic} d^{icit}ur id est q^{uo} p^{er} h^{ic}

Unde id est ppter hoc

hic albus uocat illa op^{er}am de^upotent^{er}
ue^{re} et d^{icit}ur d^{icit}ur id est q^{uo} p^{er} h^{ic} op^{er}o alio^{rum}
est et nota p^{ri}mo q^{uo} illa op^{er}o uidetur
esse albi q^{uo} p^{er} p^{ro}cedo d^{icit}ur est q^{uo} p^{er}
sollempⁿⁱor et uerac^{ior} q^{uo} p^{ro}cedens et est op^{er}o
talib^{us} et pot^{er}ia ue^{re} p^{er} adu^{er}sus de^u
ute p^{ro}ced^{er}e eff^{ic}ia / s^{ed} noⁿ p^{ro}ced^{er}e p^{ro}ced^{er}e id
est s^{ed} ob m^ultu^m p^{ro}ced^{er}e s^{ed} m^ultu^m adu^{er}sus
a^ug^ust^{inu}m assignat^{ur} h^{ic} p^{ro}ced^{er}e d^{icit}ur
illu^m uocant^{ur} q^{uo} pot^{er}ia ue^{re} differ^{er}e
p^{ro}ced^{er}e eff^{ic}ia s^{ed} noⁿ p^{ro}ced^{er}e p^{ro}ced^{er}e et p^{ro}ced^{er}e
s^{ed} sicut s^{ed} h^{ic} q^{uo} est ad quo^m est s^{ed} s^{ed} h^{ic}
q^{uo} p^{er} et quo^m p^{er} adu^{er}sus q^{uo} p^{er} et quo^m est diffe^{re}
r^{er}e q^{uo} p^{er} s^{ed} adu^{er}sus et quo^m p^{er} s^{ed} pot^{er}ia dif^{er}
fer^{er}e m^ultu^m nota p^{ro}ced^{er}e p^{ro}ced^{er}e p^{ro}ced^{er}e
m^ultu^m p^{ro}ced^{er}e q^{uo} totu^m p^{ro}ced^{er}e est q^{uo} est et
forma quo^m est / quia forma d^{icit}ur est ei
forma aut^{em} noⁿ d^{icit}ur est p^{ro}ced^{er}e d^{icit}ur
nota q^{uo} illa conclusio de^ute p^{ro}ced^{er}e est
p^{ro}ced^{er}e s^{ed} de^ute m^ultu^m p^{ro}ced^{er}e s^{ed} s^{ed} iⁿte^l
ge^{re} q^{uo} t^um p^{ro}ced^{er}e m^ultu^m p^{ro}ced^{er}e d^{icit}ur act^{us}
s^{ed} pot^{er}ia m^ultu^m et pot^{er}ia m^ultu^m
differ^{er}e p^{ro}ced^{er}e est id est h^{ic} d^{icit}ur de^ute
noⁿ quid^{am} noⁿ et s^{ed} conu^{er}ti^{tu}r p^{ro}ced^{er}e sub
p^{ro}ced^{er}e s^{ed} s^{ed} una et eandem p^{ro}ced^{er}e
ue^{re} et s^{ed} conclusio est u^{er}e q^{uo} d^{icit}ur q^{uo} pot^{er}

sunt distincte ab aliis id est habet alias
descriptos quid^{am} noⁿ quid^{am} ille t^um ad
Tercio nota q^{uo} eodem^o d^{icit}ur iⁿte^lge^{re} q^{uo} d^{icit}ur
q^{uo} aliud est q^{uo} est adu^{er}sus et aliud est quo^m est
de adu^{er}sus des^{er}it^{ur} ut cono^{tra}t et iⁿte^lge^{re}
f^{ic}as u^{er}e ap^{er}tas n^utas esse adu^{er}sus
conu^{er}ti^{tu}r ut ad u^{er}itatu^m q^{uo} ille t^um
m^ultu^m ad s^{ed} p^{ro}ced^{er}e p^{ro}ced^{er}e absolute adu^{er}sus
et s^{ed} est p^{ro}ced^{er}e d^{icit}ur illu^m et m^ultu^m iⁿte^lge^{re}
d^{icit}ur m^ultu^m q^{uo} aliud est q^{uo} p^{er} et quo^m p^{er}
q^{uo} aliud des^{er}it^{ur} et cono^{tra}t t^um
qui p^{ro}ced^{er}e adu^{er}sus p^{ro}ced^{er}e sicut est
ille t^um p^{ro}ced^{er}e r^{at}ionalis ut
t^um et ille t^um adu^{er}sus qui p^{ro}ced^{er}e
p^{ro}ced^{er}e p^{ro}ced^{er}e Quarto nota
albi^{us} uidet^{ur} s^{ed} iⁿte^lge^{re} m^ultu^m
q^{uo} d^{icit}ur q^{uo} actus noⁿ s^{ed} s^{ed} p^{ro}ced^{er}e
ab aliis et noⁿ p^{ro}ced^{er}e s^{ed} s^{ed} et d^{icit}ur
est q^{uo} m^ultu^m ei et ab aliis ei et h^{ic}
uidet^{ur} conu^{er}ti^{tu}r d^{icit}ur d^{icit}ur q^{uo} op^{er}
conu^{er}ti^{tu}r act^{us} adu^{er}sus aliqu^{os} et
aliqu^{os} ab aliis adu^{er}sus id est noⁿ s^{ed} adu^{er}sus
d^{icit}ur act^{us} op^{er}o s^{ed} s^{ed} m^ultu^m p^{ro}ced^{er}e
p^{ro}ced^{er}e ap^{er}tas id est adu^{er}sus p^{ro}ced^{er}e
n^utas est op^{er}o et h^{ic} b^en^ed^{ict}u^m p^{ro}ced^{er}e
Quinto nota q^{uo} adu^{er}sus d^{icit}ur d^{icit}ur
noⁿ d^{icit}ur est adu^{er}sus m^ultu^m adu^{er}sus
corpus / s^{ed} d^{icit}ur p^{ro}ced^{er}e iⁿte^lge^{re} sub
p^{ro}ced^{er}e et eandem u^{er}e d^{icit}ur p^{ro}ced^{er}e
ut p^{ro}ced^{er}e uocabulu^m et h^{ic} t^um
albi^{us} q^{uo} d^{icit}ur p^{ro}ced^{er}e autem
est iⁿte^lge^{re} act^{us} m^ultu^m ei / s^{ed} ei
d^{icit}ur m^ultu^m q^{uo} d^{icit}ur m^ultu^m q^{uo} p^{ro}ced^{er}e
ue^{re} conu^{er}ti^{tu}r m^ultu^m s^{ed} differ^{er}e m^ultu^m
iⁿte^lge^{re} id est s^{ed} una p^{ro}ced^{er}e
ue^{re} s^{ed} diu^{er}sissime cono^{tra}t et h^{ic}
diu^{er}sas diff^{er}ent^{er} quid^{am} noⁿ nota
nota q^{uo} adu^{er}sus illa l^{ib}er^{er} p^{ro}ced^{er}e aliq^u
diu^{er}sas tales q^{uo} pot^{er}ia cap^{er}e
m^ultu^m / uno^m cap^{er}e et solo
pot^{er}e Alio^m p^{ro}ced^{er}e ap^{er}tas ad
op^{er}o Alio^m p^{ro}ced^{er}e ad act^{us}
noⁿ d^{icit}ur q^{uo} pot^{er}ia noⁿ differ^{er}e
et p^{ro}ced^{er}e s^{ed} p^{ro}ced^{er}e et t^um modo

p^{ro}ced^{er}e s^{ed} p^{ro}ced^{er}e

Et illa opinio non valet ut patet per contrarium
liberum per contrarium de huiusmodi accidentibus

Utrum accidentibus

Hic est capitulum secundum illius tractatus
et continetur sic quod albus potest
iterum suum scilicet quod est determinatum de
potencya anime et potest opinionem deinde
potencya et diversitate potencya anime
hic modo sequitur. Dividendo potes anime
et dividit in duas partes quod primo
dividit potencies anime fide sequitur
membra divisionis ibi dicitur quod
primo adhuc dividit membra secundum
quod potest tres divisiones potencya
anime quare primo est secundum aristotelem
tunc secundum Avicennam tunc secundum
Damascenum primo ibi Avicenna autem
tunc ibi Damascenus autem primo dicitur
adhuc quod primo ponit divisiones
potencya anime secundum aristotelem
et Avicennam primo movet primo ibi
quare autem aristoteles primo ad
huc dividit primo ponit divisionem
aristotelis primo ponit divisionem
Avicennae primo ibi Avicenna in sexto
naturalium primo dicitur sic Avicenna in
nono libro ad divisionem potencya anime
et nota primo ad hanc quod movetur
hic loqui de potencya anime quod primo
ut divisionem anime ut quod huiusmodi
passim determinat de singulis me-
bris. Secundo nota aristoteles in secundo
de anima tractatu capitulo quinto eiusdem
dicit quod vivere est multipliciter quodam
modo dicitur vivere per principium vehe-
tationis et quod per principium sensum et
quod per principium motum secundum locum
et quod per principium intellectum et sic
distinguit quatuor gradus vite et huiusmodi
sunt quatuor potencies anime secundum ar-
istotelem de primo gradu vite sunt
ista quod vivunt solum principium vehe-
tationis sicut plantae et de secundo gra-
du vivere sunt quod vivunt principium
vegetationis et sensus et solum habet

secundum tactus sicut animalia sicut petrus et coeli-
lia maris et huiusmodi et in primo gradu sunt anima
bruta quod habet sensum et movetur
motu progressivo et in secundo gradu sunt animalia
rationalia quod vivunt per principium intellectum
Tercio nota dicitur tu et sic adhuc non esset
nisi quatuor anime potencies dico quod principium ap-
petitum comprehendit sub principio sensitivo ut
per aristotelem in primo modo de anima tractatu
primo capitulo decimo ubi dicit quibusvis
est sensus illis est appetitus. Quarto
nota quod aliquibus animalibus ista potencies sunt
ob sicut in herbis ut patet per aristotelem in secundo de
anima capitulo per allegato et quibusdam autem sunt
in quatuor sicut in brutis animalibus quod habet pote-
cia vegetativam et sensitivam et appetitivam
et motuam secundum locum qualibus autem est
in una sicut in plantis quibus in est potes-
cia vegetativa. Quinto nota ut patet per
commentatore super primo physicorum commento oc-
tavo duplex est appetitus quidam est naturalis et
quidam est animalis. Naturalis est duplex quidam est
intellectus quidam sensitivus et sensitivus
quidam vegetabilis et quidam concupiscibilis et de
illo intelligitur illud membrum divisionis posuit
de huiusmodi Avicenna in sexto

Avicenna in sexto naturalium

Hic Avicenna ponit divisionem illam pote-
tencya anime secundum Avicennam et dicitur sic ibi
tamen in sexto naturalium ponit tres potencies
anime. Nota primo ad hanc quod Avicenna in sexto
naturalium ponit tres potencies anime scilicet vehe-
tationis et sensitivam et rationalem et con-
prehendit sub sensibili appetitivam et secundum locum
motuam. Secundo nota quod illa divisio Avicenne
non bene concordat cum divisione aristotelis
quod illas potencies anime quas aristoteles
ponit explicite illas Avicenna ponit im-
plicate et sub principio sensitivo comprehendit
duas potencies scilicet appetitivam et secundum locum
motuam. Quinto nota quod licet Avicenna
opponat vitam motuam secundum locum sub vite
sensitiva tamen non simpliciter comprehendit sub ea
quod non de quod huiusmodi sensu est mobile progressivo

sicut p^h in ualibz affixis potest et go aristoteli-
 les i p^ho de a^u distiguit motum scdm locu
 contra sensum h^u in p^ho de a^u aduene pt d^ui
 q^u subditur sensu p^ho de a^u cophe^u motus scdm
 locu q^u de a^u h^u a^uam sensum p^ho de a^u
 mouet^u localit^u **Quanto nota q^u plures sunt**
motus ut p^h in p^ho de a^u p^ho de a^u q^u altera^u
et augmentaciones h^u h^u caput p^ho de a^u motu
p^ho de a^u motu localit^u **Quanto nota mlti**
et motus localis quide e motus localis quo
totu mobile et q^ulibz eius p^h mutat locu et
vocat motus p^ho de a^u et de a^u intelligit^u locu
Alus intelligit^u motus localis ubi totu no
mutat locu h^u in p^ho de a^u accipit maiorem
et moue locu et e h^u motus augmentaciones
et diuisiones Plus e motus augmentaciones et di-
lataciones q^u totu accipit maiore locu ut
mouem p^ho de a^u ut dilatacom p^ho de a^u et
motu mouet^u a^u m p^ho de a^u sicut corhila
maus et de illo no intelligit^u q^u d^u de p^ho de a^u
motu ut p^h in p^ho de a^u h^u de p^ho de a^u motu
p^ho de a^u no de motu **Quanto nota dubitat**
qualis sit illa diuisio qua diuidit^u a^u m
poterab suas **Adhuc dicit quide q^u sit di-**
uisio subiecti m sua accedat h^u male q^u
poterab no sit accedat a^u ut dictu est
pt g^o d^u q^u sit diuisio q^ulibz i suas spes
q^u isti em a^u sensu a^u rationalis et
sut m fiores ad huc t^u a^u sicut sut ad
sua g^o de h^u **Quae aut aristoteli**
****Quare aut aristotiles diffi-****
huc **Albus inuenerit vnu dubiu et dicit**
Quae ut aristotiles diffinit sensum contra
alias poterab s^u appetitum et ead motu
scdm locu **Quae p^ho de a^u motu dubita**
caput sic dicit aliq^u go quo poterab appe-
tua et motua scdm locu cophe^u sub-
poterab sensu **Quide g^o aristoteli p^ho de a^u**
a^u distiguit illas poterab s^u appetitum
et motu scdm locu contra sensu **Adhuc**
et p^ho de a^u d^u q^u r^uo e illas q^u sensu
equat^u e de vi uoibz sigt passionem h^u appe-
tum et motu scdm locu sigt actum go
contra sensu distiguit in qua actum et

passionem et actum sola potest et
 poterab a^u ubi aristotiles ponit
 quq^u cophe^u sub sensu appetitum
 et ead scdm locu motu **Quanto nota**
dicit q^u sensibile de vi uoibz s^u motu
sigt passionem h^u p^ho de a^u p^ho de a^u g^o
maius q^u non emat^u i bilis sig-
ficat apatitudinem et poterab et go
alio q^u sentit e pati go sensus
est utus passiu ut p^ho de a^u de a^u
mouet^u a^u et appere e quomodo
ago go appetitum et motu dicit actum
Quanto nota a^u illa liam **Adi-**
centa aut **Adi-**
q^u illa poterab sensu vegetata
intellectua ubi sut m ead d^u m d^u
induo no debet dicit tres a^u
sed tres poterab **Sicut m h^u a^u**
vegetata et a^u sensu et a^u m
intellectua no debet dicit tres a^u
h^u tres poterab eusde a^u id est
a^u quana significat pillos et mos
tres qui connotat a^u posse m
tres opaciones distinctas sicut a^u
vegetata significat i h^u a^u
et connotat ead posse vegetare cor-
p^u et sicut sensu significat a^u
et connotat ead posse sentire et sic
de aliis **Adi-**
i diuisio m diuindus **Tuc debet**
dici diuise a^u sicut si sicut a^u
vegeta m plura et a^u sensu
ibruo et a^u intellectua m h^u
h^u sut distincte a^u et no solu
distincte poterab **Adi-**
conclarie illas p^ho de a^u m diffini-
tas posse sit p^ho de a^u m intellectua
et a^u sensu et a^u vegeta
no sut distincte **Adi-**
vegeta et a^u sensu no sut a^u
intellectua et quaptes coples q^u
i diuisio m diuindus sut diuise m
eodem no non **Quanto nota**
dubitat^u utp^u a^u sensu sit utus

an appetitus sit
alius passiva **no**

no

3407

quod

[illegible]

et arguit ad utrumque primum et soluit eam
secundo determinat de potestate aie velhe
secunda ibi ad eam quod prima adhuc dicitur
tres quod primo mouet vnde dubium et
arguit ad vnam partem secundo arguit ad
partem oppositam ita soluit dubium quod
sua opinio et soluit rationes oppositas
secunda ibi et contra quod per vtrumque super
et contra ibi ad id quod primo obicitur prima
adhuc dicitur in quatuor partibus secundum quod
arguit quatuor rationibus ad vnam partem
secunda ibi ad idem vnam causam ita quod
vtrumque quia ibi ad idem quod sunt eadem
primo de se secundo de potestate aie
velhe primo in hunc calorem et nota primo
ita hanc quidem dubium de hunc quod
fuit prius dictum quod in hunc non sunt
tres aie sed tres potestate et tenent
quod in hunc esset tres aie substantia
disticta et illorum opinio albertus per
tractat in hunc capitulo et ponit rationes
illorum per et contra secundo nota quod prima
ratio eorum procedit ex auctoritate diuina
secundum et formatur sic vbi quod sunt dis
tictae operationes ibi sunt distictae substantie
si in hunc sunt distictae operationes
si velheabili sentur et ibi sunt dis
tictae substantie a quibus ille operationes
procedunt quod in tali quod habet eam
dem substantiam illa habet eandem
operationem quod ex opposito consequens
quod non habet eandem rationem non habet
eandem substantiam si distictas a quibus
ille operationes procedunt si maior probatur
quod velhetur et sentur et rationem
sunt distictae operationes quibus quod in
aliquibus inueniuntur vna in quibus non inue
niuntur alia in alie inueniuntur sicut
in plantis inueniuntur velhetur ubi non
inueniuntur sentur ut rationem et quod
per quod nota fuit super hunc quod distictae op
erationes aie non putantur procedere ab eadem
substantia secundo nota de dicto et
primo de potestate aie velhe per hunc
tenet quod hic esset determinandum de
potestate velhe si quod facit dignum

secundum hunc et ex accideret per illa dubitationem
ex parte nota dubitatur utrum prius sit deter
minandum de potestate velhe quam de aliis
et videtur quod non quod de potestate prius est speculatio
si potestate rationalis prius est aliis quod de illa
prius esset determinandum in oppositum est aucto
ritas per se per aristotem in secundo de anima qui prius
determinat de velhe et postea de aliis ubi
dicit quod dupliciter aliquid est prius vno modo via doctrine
alio modo via perfectionis primo modo et aie velhe
est prius aliis quod communior est et de illa est prius
dictum in via doctrine alio modo potestate rationalis
est prius aliis quod perfectior de illa non valet ut
prius consideret. Secundo nota

Ad hunc spalius arguitur

Hic albertus ponit secundam rationem pulla opinio
dicitur ad idem spalius arguitur et nota primo
ita hanc heret et secunda ratio ad idem et formatur
in forma sic vbi quod sunt distictae effectus per
et accideret prius et per se ibi sunt plures substantie
a quibus procedunt isti effectus ut quod sunt isti
effectus heret accideret si in hunc sunt distictae ef
fectus et accideret prius et in maiorem probatur
magna sic vni substantie vni et effectus prius
et plures substantie sunt plures effectus et ex oppo
sitis non est de accideret prius ut vni prius effectus
cuius non est vna substantia si plures in maiorem probatur
magna quod velhetur et sentur et rationem
si plures effectus non habet. Secundo nota ita
illa hanc oportet esse et aliquid ponere quod
auctor incedit talem consequentem operationes
aie humane non putantur procedere ab vna substantia
ut probatur per illam rationem quod quod ponere
et quod aie humana sit diuisibilis in plures aias
ut quod sit composita ex plibus aibus et quod
in hunc sunt plures aie si prima duo non putantur
dicta quod relinquuntur secundum et hunc et oppositum eorum
et tu arguitur totum tenet atota distinctiua
ad alteram partem cum discretoe aliam partem
sed apparet ex sufficienti diuisione quod alie
non posset imaginari quod ille operationes
procedunt aduersis substantiis nisi alie istorum
tamen modorum si maior per prima parte per hunc quod
aie humana non sit diuisibilis ex parte de

aut si sunt p^h / p^h p^h q^h no sit coposita q^h
dicit m^ho de ad q^h m^h e m^hllem esse m^ho
tu q^h p^hte a^hoe r^hlmu^h t^hu q^h p^hles
tu me i h^hoe q^h e p^hositu corp d^h h^h q^h

ut unus no e su eo r^h e v^h

hic d^hl^htus adduat r^hu r^hcom q^hus conclusio^h
d^hu^hdi m^htes p^hes p^hmo format r^hcom p^h
d^hu^hdi e^h t^ho solut / s^hu^h i^hbi e^h p^h d^hu^hat / t^hu^h
i^hbi m^hl^hom^h t^hu^h p^hmo d^hu^hat sic q^h arguit^h
aliqua v^hus no e su eo cu^hq^h e v^hus of no
p^hmo a^h h^ham solut s^hu^h t^hu^h t^hu^h p^hba^hs
a^hu^hm v^hel^heu^hm d^hiffe ab al^his e^h p^h forma^h
i^h r^hu^ho s^hu^h illa v^hus d^hiffe ab al^his que
p^hre^hit al^his i^hcode s^hu^hbe^hcto / s^hed a^hu^h v^hel^heu^h
t^hu^h e^h m^hcode s^hu^hbe^hcto h^hu^ho i^h t^hu^h m^hu^ho^h
n^ho^h q^h illa no s^hu^h i^hdem qu^ho^h v^hu^h p^hu^hs
e^hst al^his q^h i^hdem p^hu^hs no e s^hu^ho s^hu^h m^hu^ho^h
p^hba^ht q^h m^hembrone e^h a^hu^h v^hel^heu^h / q^h e^h
e^hmbro v^hu^hit v^hu^h p^hl^hante ut d^hu^hat a^hu^hsto
e^hor s^hu^hptodecio de a^hu^hl^hib^hus / s^hed v^hu^h p^hl^hante
e^h v^hu^h v^hel^heu^h t^hu^h e^hmbro^hne t^hu^h no e^h ad
h^hu^h a^hu^h r^hu^ho^halis ut s^hu^hptu^h t^hu^h e^h q^h q^h
forte al^his d^hu^hat q^h m^hembrone n^ho^h e^h
a^hu^h v^hel^heu^h licet v^hus e^h h^h i^hmu^ho^het d^hu^hat
q^h v^hus no p^hte s^hu^h eo cu^hq^h e^h v^hus /
s^hed nota a^h illa h^ham Et s^hu^h d^hu^hat / i^hbi
o^hbiat t^hu^h s^hu^h q^h d^hu^hat q^h v^hus no e^h s^hu^h
eo cu^hq^h e^h v^hus d^hu^hat al^his v^hus e^had
i^hg^hus e^h m^hu^ho^h ut d^hu^hat a^hu^hsto^hles m^h s^hu^ho^h
de g^hu^ho^h e^h t^hu^h i^hbi no e^h i^hg^hus formal^h
q^h v^hus e^hst s^hu^h eo cu^hq^h e^h v^hus / s^hed h^h re
s^hu^ho^hz a^hu^htar i^hbi m^hl^hom^h t^hu^h q^h licet v^hu^hq^h
i^hg^hus s^hu^h i^h a^here t^hu^h no p^hte i^hbi a^hu^h m^hsi q^h
a^hu^hta a^hig^hue q^ho ad h^h s^hu^hat p^hositu q^h s^hu^h
v^hus a^hu^h v^hel^heu^h e^h i^hembrone q^h no p^hte
a^hgere m^hsi p^ho^hret a^hu^h v^hel^heu^h t^hu^h e^h q^h
e^h i^hbi a^hu^h v^hel^heu^h / s^hed nota e^hmbro
e^h m^hu^ho^h r^hu^ho^h m^h m^hu^ho^h q^ho^h q^hu^h format^h
e^h h^hu^ho^h m^hemb^hra a^hu^hl^his p^hu^hte celeste
e^h v^hu^hte formatu^h a^hu^hl^his i^h s^hu^hme p^hu^hs
a^hu^harto nota e^had d^hu^hat d^hu^hat / i^hbi cu^hq^h
s^hu^h v^hus e^had s^hu^h illud cu^hq^h e^h v^hus v^hu^ho^h
s^hu^h v^hu^h e^h arguit q^h n^ho^h / q^h m^h s^hu^hme a^hu^h

s^hu^h e^h v^hus a^hu^hl^his p^hu^hs / e^h t^hu^h i^hbi
no e^h p^ho^h p^hositu d^hu^h m^h l^hu^ho^h / s^hu^h
p^hte d^hu^hat q^h d^hu^ho^h e^h v^hus q^hu^ham e^h
s^hu^hu^hat^hu^h ut s^hu^hu^hat^hu^h e^h illa no
p^hte s^hu^h illa cu^hq^h e^h v^hus a^hu^hl^his e^hst
v^hus i^hl^hu^hta e^h illa p^hte e^hst s^hu^h s^hu^h
eo cu^hq^h e^h v^hus e^h tal^his e^h v^hus s^hu^h
m^hu^hl^his s^hu^h l^hu^ho^h

Ad id q^hu^hq^h e^h t^hu^h

hic d^hl^htus adduat q^hu^h r^hu^hcom
ill^his op^hio^his d^hu^hat / s^hu^h q^hu^hq^h s^hu^h
e^had^hem v^hal^hie m^h s^hu^hl^hu^hat^hu^h / s^hu^h v^hu^h e^h
s^hu^hl^hu^his i^hl^hu^h e^h m^h s^hu^hl^hu^hat^hu^h / s^hu^h nota
p^hmo a^hu^h h^ham q^hu^h r^hu^ho^h q^hu^hl^hla op^hio^h
m^ho^h e^h h^hu^h m^h forma / q^hu^hq^h s^hu^h
v^hu^h e^h i^hdem s^hu^hl^hu^hat^hu^h s^hu^h v^hu^hde
s^hu^hl^hu^his a^ho^hpe e^h i^hl^hu^h e^h s^hu^hl^hu^his
a^ho^hpe / s^hed a^hu^h r^hu^ho^halis e^h s^hu^hl^hu^h
l^his a^ho^hpe a^hu^h a^hu^h v^hel^heu^h no
e^h s^hu^h s^hu^hl^hu^his a^ho^hpe i^hno q^h no
s^hu^h i^hde s^hu^hl^hu^hat^hu^h / s^hu^h q^hu^hq^h
s^hu^h e^had^hem g^hu^ho^h g^hu^ho^h e^h r^hu^ho^h
r^hu^ho^h / s^hu^h s^hu^h v^hu^h e^h s^hu^hl^hu^his e^h
a^hu^h / s^hu^h m^hu^ho^h p^hte p^hte q^h a^hu^h
r^hu^ho^halis s^hu^h s^hu^hl^hu^his a^ho^hpe i^hno
de a^hu^h i^hbi d^hu^hat / op^hio^h a^hu^h h^hu^h
m^hl^hem e^hst i^h m^hu^ho^h / s^hed q^h a^hu^h
v^hel^heu^h no s^hu^h m^h s^hu^h s^hu^hl^hu^his p^hte
q^h e^h v^hus m^ho^hpe / s^hed nota
d^hu^hbat^h m^hu^ho^h a^hu^h r^hu^ho^halis
s^hu^h s^hu^hl^hu^his a^ho^hpe e^h arguit q^h
n^ho^h / q^h s^hu^h s^hu^h a^hu^h r^hu^ho^halis
h^hu^ho^het al^his op^hio^h s^hu^hl^hu^his
c^ho^hq^hu^h e^h c^ho^hna p^hl^hu^h i^h p^hl^hu^ho^h p^hu^h
de a^hu^h / s^hu^h s^hu^h c^ho^hq^hu^h / q^h s^hu^h e^hst
s^hu^hl^hu^his a^ho^hpe t^hu^h no c^ho^hmu^hat^h
i^h op^hio^his c^ho^hpu^hs / s^hu^h p^hositu d^hu^h
m^hl^hu^h / i^hbi d^hu^ho^h q^h a^hu^h r^hu^ho^halis
e^hst s^hu^hl^hu^his m^hl^hu^hg^hit d^hu^hl^hu^hat^h
d^hu^ho^his q^h s^hu^h s^hu^hl^hu^his s^hu^h e^hst a^h
o^hpe h^hu^ho^h e^h h^h e^h p^hl^hu^h q^h e^hst
forma s^hu^hl^hu^hat^hu^his c^ho^hpu^hs h^hu^ho^h

7 m

nota

nota

licet forte illa sit inter cometatores
supra de anima. Alio: ut sit intelligi
q. anima sit separata a corpore id est non habet
aliquod organum corporeale sibi ipsa operante
adequate deputatum et hoc est animus q.
mellius non est virtus organica. Et licet

Sed contra istam opinionem

hic est seditio principalis illius capitulo
in qua albertus arguit adpterem opposi-
tum illius quoniam probat q. non
sit tres in eis hanc si una in eis de-
iudicet q. primo probat q. per rationem seditio
confirmat per auctoritates seditio. Et
ad hoc facit primo dicit q. contra q.
ista opinio simpliciter arguitur sic primo
primo ad hanc conclusionem. **Conclusio.** anima illius
tractatus tantum est una anima in hanc
probat q. si non sequitur q. non esset
aliqua frustra plures per primo colligit
q. deus et non melius facit frust
et in modo deus non non deficiat in
necessariis nisi habundat in superfluis
consequenter probat q. anima rationalis potest
operari omnes operationes q. sunt hominibus
frustra poneret plures consequenter
tenet q. partem et si per plures q. per
si per auctoritates probat q. si anima ra-
tionalis non posset ob operationes fa-
cere hoc maxime est q. non posset
vegetare et sentire consequenter tenet
per aduersarium sed falsitas probatur q.
quid q. per inferior virtutes hoc etiam per
inferior virtutes superior virtutes si virtus
rationalis est superior vegetativa et
sensitiva sunt inferiora q. q. per
ille possit et illa q. per vegetare
et sentire q. sunt opera corporis. Cum
illa rationem albertus sic procedit primo
ponit probationem consequentie seditio fal-
sitate consequenter tunc conclusionem
seditio. **Ad istam rationem** ibi quare non
erit in hanc. **Seditio nota** anima illam
per rationem ut in se ut in suis partibus ut

dicet q. talis potentia sensitiva quia vegetativa
habet duas potentias q. potentia vegetativa et
nutritiva et generativa et augmentativa sed pote-
rie sensitiva sunt virtutes visiva et auditiva. **Ter-**
to nota illa propositio quid per virtutes inferioris hoc
per superior per q. quid q. per causa primaria
mediate seditio hoc per secula. Et q. virtus
rationalis sit superior virtutibus hominibus hoc per q. est
perfectior et nobilior. **Quarto nota** quod illa licet
per q. isti tamen potentia vegetativa et ratio sensitiva
et potentia rationalis in hanc significant una et
eundem rem et ideo iste in definire potest esse
vere potentia vegetativa potentia rationalis pote-
sensitive. Et licet hoc per hoc facit

Itē adhuc facit se ad illa

hic albertus confirmat conclusionem suam per auctori-
tates et dubitat q. primo confirmat per aucto-
ritate cometatores seditio per auctoritate aug-
ustinum. **Itē per auctoritate** aliorum librorum de
causis seditio ibi q. de causis augustinus dicit
et in libro de causis primo dicit sic per ad hoc
facit q. ad illam compositionem confirmat q. d.
Nota primo ad hanc cometator supra de
anima ipse dicit platone qui ponit tres animas
sibi distinctas una scilicet in capite alia in equate
tertia in corde et comedat aristotelem in hoc q. per
una sola anima in hanc q. unde seditio in rebus
aristoteles esse causata una anima et hoc
pulla opinio. **Seditio nota** confirmat q. idem
per dictum beati augustini in libro de spiritu et anima
ibi dicit q. eadem anima vidit oculos et audit aurem
et rationem et intelligit q. tamen est una anima
q. licet anima operatur. **Terro nota** dicit aliquis
illud videtur esse contra intellectum aristotelis
in seditio de anima ibi dicit q. in aliquibus
animalibus sunt ob animam et in aliquibus due tamen
aliquibus tamen una sicut in plantis. **Ibi dicit**
q. aristoteles inquit q. in hanc q. est anima
perfectissima est una anima potest operari ob opera-
tiones et in animalibus brutis est una anima potest
operari tamen duas operationes scilicet sentire et
vegetare in plantis autem est una anima
potest operari una operationem scilicet vegetare
Quarto nota dubitat de auctoritate sa

Augustini uero sit una ratio quod uidet in actio
et uincit et uidet quod non quod tunc ad ratio
nalis et ad uisum esset una ad consequentia
tenet sed falsitas probat quod sicut tunc esset
una corruptibile et in corruptibile consequentia
tenet sed deinde quod ad sensum et corrupti-
bilis ad autem intellectum et in corruptibilis
et perpetua differunt plus quam quod ut per quod
metaphysice ad hoc respondet concedendo primam
consequentiam sed quod in hoc ad uisum sit ad
rationalis ad metaphysice quod dicitur sequitur quod
ide est in corruptibile et in corruptibile negat
consequentiam ad metaphysice quod dicitur ad intellectum
et in corruptibilis sed nego quod ad uisum
habet corruptum sit si bene dispositio organi
et corruptum et illa uocat aliquando uisus et
dicitur tunc si ad uisum factus esset perpetua
id fortis perpetua est uidens consequentia
tenet quod ~~potencia uidens fortis~~ quod quod for-
tis hanc potencia uisum tunc et uidens nego conse-
quentiam quod potencia uidens fortis non solum con-
sistit in ad hoc etiam in dispositione organi cor-
palis et illud non manebit perpetua sed ha-

hic dicitur in libro de causis

hic albius confirmat dictum suum puritate
libri de causis et dicit sic quod dicitur in libro
de causis quod operationes propriae sunt rationis
ad hanc rationem potest formari solum sit quod illa
conclusio probat posita ad rationales non
potest probare de operationibus potenciarum ad rationem
non solum potest probare plures ad metaphysice consequentia
tenet quod prima et si per plura quod per si per
pauca consequentia probat quod ad rationales
potest sensus et uelut et hoc probat auctoritate
auctoris libri de causis quod operationes pote-
nciarum manent in posterioribus si ad uelut
tandem et sensum in hoc sunt potest ad rationem
nali ergo operationes earum manent in ipsa ergo
ad rationales potest probare operationes earum
sed nota quod probat dicitur interpretatur ut per
in posterioribus duo modo dicitur probat quod est
absolutum et perfectum et sic ad rationales et
perfectum alius per alius alio modo dicitur

sub aquo non tunc subsistendi conse-
quentia sicut bene sequitur hoc autem habet
autem rationabilem ergo hoc autem sensi-
tiam et uelut tiam sed non conueniens
hoc hoc autem uelut tiam et habet
rationabilem sic ad sensum et uelut
tiam per potest ad rationalem
Tercio nota libro de causis dicit quod
ad superioribus hoc prima causa na-
turalis inferioribus quod inferioribus sunt inferioribus
prioribus sicut effectus in causis quod
totus ille mundus inferioribus subiectus
et superioribus latenti ut eius uelut
ad gubernat ut per primo metaphysice
Quarto nota quod ad superioribus hoc
sicut et intelligit ad intelligencia quod
motus celestes non hoc de potest
tunc autem in intellectu ut dicitur
cometator in de substantia orbis
et ille intelligencia sunt conueniens or-
bitibus secundum quod non solum esse
et sic superioribus dicitur intelligere
per intelligencia Quarto nota quod auct-
de causis dicit quod ad superioribus hoc
potest mouere celum ut fiat in ipso
ratio de potest hoc inferioribus quod
motus celi et causa inferioribus
istis sicut per sed de generationibus
Sexto non auctor in libro de causis
uide loqui in illa auctoritate
secundum opinionem quod inuenit platonem
qui dicit quod celum et ad magnam et
hoc autem mouetem ipsum effectum
sibi quod per intelligencia Septimo
nota ad hoc quod albius dicit et hoc
concedit quod illis opinionibus est quod
non sit nisi una ad in hoc et
ergo credit illas auctoritates esse
ueras Octauo nota dicit quod in
ultime rationi non est in ipso quod
est philosophice fides et contraria quod

q^r dicit q^d aia reli habeat posse mo-
uere celo h^c autē ē contrariū fidei
q^d aliquis sit effus qui nō p^rincipi
pcedat ad eo sē. h^c ad illud q^d

Ad illud q^d p^rimo

hic etia p^r illud cap^l m qua alibi
soluit rationes quor^u p^rus f^ras p^rba-
tes q^d i h^cie sūt tres aie realit^r
dist^rite & diuidi^r q^r p^rmo facit hoc
sēto cōfmat illā op^rom q^d nō sūt
m^rsi una aiam i h^cie sēda ibi ad
verificat^r autē p^rma adhuc diuidi^r
i quor^u sēdm q^d soluit quor^u rāo-
nes sēda ibi ad sēdm d^rcedu^r t^ria
ibi ad t^ria d^rcedu^r q^rta ibi ad q^r-
tū d^rcedu^r p^rmo d^r sē. h^c ad illud
q^d p^rmo obiat^r id ē ad p^rma rāo-
oppositū q^d arguit^r quor^u opaco-
nes & p^rma p^rmo ad h^cam auctor
soluit rationes p^rmas quor^u duas
aut nō soluit q^d vide^r fuisse illi
op^romib^u q^d m h^cie nō sūt p^res aie
dist^rite realit^r sēdo nota q^d i m^rit
i h^cia una dist^ritoz q^d qua soluit
ista rāo p^rma ē dist^rito talis ē
opaco^ru diuisiō q^d sūt de
p^rate sē q^d una nō ordiat^r mali-
am sicut forte p^r opaco^res contra-
rior^u alie p^r d^ruse sē h^c q^d una
i h^cia alia ordiat^r & sē illa op^ro-
q^d ē uelutū & sentur & rāo-
m^rit p^r d^ruse & m potēcia sensi-
tūa ordiat^r intellectūa q^d illas
potēcias ordiat^r nā i m^ritū intel-
lectūa sēdo nota p^r h^c tūc adia-
tūc q^d arguebat^r sē ubiq^{ue}
p^r dist^rite opaco^res ibi p^r dist^rite
subp^rit^r v^m est d^rmo ille opaco-
nes nō sūt ad i^ruice ordiat^r & t^r
negē m^rit q^d opaco potēcie ve-
hetūe & sentūe ordiat^r mo-
paco^ru rāo^rales sēdo nota
dicit q^d opaco uelutū & sensūa
sūt nāles ad illā h^c debz sē m

no

no

no

no

colligi q^d sūt m^r p^rre q^d sūt aia uelutū
mplantis est m^rablior quā aia sensūa
i brutis aialibz sūt opaco uidēdi est m^r p^rre-
aor quā opaco rāo^rali & sūt opaco sē-
cedi ē m^r p^rre & g^r dicit^r m^rales ad
nam sēdo nota dicit q^d aia rāo^ralis ve-
hetat corpus h^c nō m^r quāto rāo^ralis h^c d^r
sē m^ritū q^d de aia rāo^rali verificat^r
illa p^rdicatūa uelutū sēntur h^c m^r nō cūa
specificatōe i quāto ē de aia rāo^rali vide^r
posse rāo^rari cū illa specificatōe i quāto
q^d aia rāo^ralis m^r quāto rāo^ralis rāo^rmat^r
sēdo nota op^ro contraria obuiat^r ist^r solu-
tōi sē p^rte opaco^res p^rcedit adist^res sub-
stācijs licet h^c sūt sub ordinate i h^cie qui
sūt abm^ricem separab^les h^c ille opaco^res ve-
hetur & sentur sūt h^c m^r i^r p^r maior p^r m^ror
p^rbat^r q^d opaco uelutū ē m^r plantis ubi nō
sūt alie adhuc p^r d^ria q^d h^c v^m ē sē tales
opaco^res esset separab^les abm^ricem m^r eodem
subiecto sēd tūc negē m^rit q^d m h^cie nō
ip^rit^r una eia sūt alia sē. h^c ad sēdm

no

Ad sēdm est d^rcedu^r

hic alibi soluit sēdm rāo^ru p^rus f^ram
q^d opaco contraria contraria & dicit sē q^d sē
adū sūple argumētū d^rcedu^r q^d v^m est
q^d v^m effus est v^m esse & sēdo nota p^rmo
ita h^cam rāo sēda p^rus f^ram fuit h^c d^rmo
causa ē v^m effus illā auctor cōcedit &
tūc ultra h^c aie sūt p^res opaco^res g^r
p^res effus negat cōsequē^r q^d opaco
nō ē idem q^d effus q^d aliqui op^romibz
opaco^ribz rēp^rit^r v^m effectus sicut p^r
de uirtute & de uirtute q^d h^cit^r g^rant^r op^romibz
opaco^ribz sēdo nota q^d aliter possz respo-
deri ad auctore p^ralē dist^ritoz q^d d^rmo
sūt effus q^d sūt effus p^rma^r & q^d sēda
sēdū^r m^ro q^d dicit^r m^r maior d^rmo causa
v^m ē effus v^m est p^rma^r & p^rincipalis
possibile est m^r q^d sūt p^res sēdū^r & cōseq^r
tes sicut rāo^rali p^rincipalis cōsequē^r sēd q^d
cōsequē^r d^rg^rat & lēmficat & sē de

no

no

alijs opationibz. Et dices tu idem in quatuor de
h. e. mptu natu facit idem ut file p. o. o. p. e. q. i.
toredo q. p. mario e. ap. u. natu facit idem ut
file p. o. o. p. e. q. i. in plura facit de. h. a. d.

Admū argumētū dices

Hic albus soluit tertia rationem p. u. s. f. r. a. m. d. i.
u. d. i. q. p. m. o. f. a. c. i. t. h. e. s. e. d. o. s. o. l. u. t. u. n. d. a. b. i. e. r.
t. o. m. f. r. a. m. i. n. e. o. d. e. a. r. g. u. m. e. n. t. o. s. e. d. a. b. i. q. u. i. d. e.
q. o. b. i. e. r. i. t. p. r. i. m. a. a. d. h. u. c. d. i. c. i. t. q. p. m. o. f. a. c. i. t.
h. e. s. e. d. o. d. e. c. l. a. r. a. t. d. i. c. t. u. s. u. n. d. i. f. i. l. i. s. e. d. a. b. i. f. i. c. i. t.
p. z. d. e. l. o. c. o. p. m. o. d. i. c. t. u. s. i. t. a. d. t. e. r. m. a. r. g. u. m. e. n. t. u.
d. i. c. i. d. u. q. u. t. u. s. i. r. e. h. e. t. a. b. i. l. i. s. e. i. n. e. m. b. r. i. o. e.
n. o. i. n. u. b. i. e. a. u. d. v. e. h. e. n. t. n. e. s. e. n. s. i. b. i. l. i. s. n. e. r.
r. a. t. i. o. n. a. l. i. s. / N. o. t. a. p. m. o. d. i. c. t. u. s. a. l. i. a. m. o. p. l. i. a. p. t.
s. o. l. u. t. u. n. d. a. t. i. a. p. u. s. d. i. c. t. u. s. a. d. a. r. g. u. e. b. a. t. p. i. c.
i. l. l. e. p. o. t. e. r. e. n. o. s. u. t. e. o. d. e. s. e. d. i. n. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. m.
q. u. a. n. p. r. i. m. a. p. r. e. d. i. t. a. l. i. a. c. o. r. e. s. s. a. m. a. i. o. r. e. n. e.
g. r. a. t. m. o. r. e. m. / e. a. d. p. b. a. t. i. o. n. m. o. r. e. s. q. u. i. d. i. c. e.
b. a. t. q. i. n. e. m. b. r. i. o. n. e. e. a. u. d. v. e. h. e. n. t. s. i. n. a. l. i. s.
n. e. g. a. t. h. e. s. q. i. b. i. s. i. t. a. u. d. v. e. h. e. n. t. a. d. p. b. a. t. i. o. n.
q. i. b. i. e. i. t. u. s. a. u. e. v. e. h. e. n. t. e. q. i. b. i. e. a. u. d. v. e.
h. e. n. t. c. o. r. e. s. s. o. a. n. t. e. d. e. r. e. n. e. g. a. t. c. o. s. e. q. u. e. n. t. i. a. m.
a. d. p. b. a. t. i. o. n. q. u. i. d. i. c. t. u. s. n. o. p. t. e. s. s. e. s. u. e. s. c. u. i. q.
e. i. t. u. s. n. e. g. a. t. h. e. s. / e. a. d. p. b. a. t. i. o. n. q. u. i. d. i. c. t. u. s. a. c. c. i. d. e. s.
n. o. p. t. e. s. s. a. u. e. s. u. b. i. e. c. t. o. / s. i. v. t. u. s. e. a. c. c. i. d. e. s.
i. l. l. i. q. c. a. u. s. a. e. i. t. u. s. i. c. o. r. e. s. s. a. m. a. i. o. r. e. n. e. g. a. t.
m. o. r. e. m. / q. i. v. t. u. s. n. o. e. a. c. c. i. d. e. s. i. l. l. i. q. c. u. i. q. a. u. s.
s. a. c. u. i. q. e. i. t. u. s. / s. e. d. v. t. u. s. b. i. e. a. c. c. i. d. e. s. i. l. l. i. u. s.
i. q. u. o. e. s. t. s. u. i. t. u. m. e. t. s. i. c. u. t. v. t. u. s. a. c. t. u. a. l. n. o. n.
e. a. c. c. i. d. e. s. a. u. e. v. e. h. e. n. t. e. s. e. d. e. b. i. n. a. c. c. i. d. e. n. s.
e. m. b. r. i. o. n. i. s. / S. e. d. n. o. t. a. i. t. a. a. l. l. a. l. i. a. m. s. i. c. u. t.
p. z. d. e. l. o. c. o. q. i. l. o. c. u. s. n. o. d. i. c. t. u. s. a. c. c. i. d. e. s. l. o. c. a. t. i.
s. e. d. l. o. c. u. s. d. i. c. t. u. s. a. c. c. i. d. e. s. l. o. c. a. t. i. s. i. d. e. s. t. a. c. c.
d. e. a. t. v. e. r. s. i. f. i. c. a. t. d. e. l. o. c. a. t. i. e. e. s. s. e. l. o. c. u. s. s. i. c. i. n.
p. o. s. i. t. o. v. t. u. s. a. u. e. v. e. h. e. n. t. e. n. o. d. i. c. t. u. s. a. c. c. i. d. e. n. s.
a. u. e. v. e. h. e. n. t. e. s. i. v. t. u. s. d. i. c. t. u. s. a. c. c. i. d. e. s. e. m. b. r. i. o. n. i. s.
e. a. u. d. n. o. t. a. i. t. a. a. l. l. a. l. i. a. m. a. d. i. l. l. u. d. q. o. b. i. e. r. i. t.
i. b. i. i. p. s. o. d. i. c. t. u. s. o. b. i. e. c. t. i. o. n. i. f. r. e. i. e. d. e. a. r. g. u. m. e. n. t. o. c. u.
d. i. c. e. b. a. t. q. i. v. t. u. s. a. u. e. v. e. h. e. n. t. e. n. o. n. a. g. e. r. e. t. n. i. s. i.
p. o. t. e. r. a. t. i. o. n. e. v. e. h. e. n. t. e. c. o. r. e. d. i. t. h. e. s. e. d.
h. e. s. e. a. u. d. v. e. h. e. n. t. e. i. p. s. i. q. s. u. b. i. e. c. t. i. s. i. z. m. a. t. r. i. a. s.
q. i. s. i. b. i. a. l. l. i. g. a. t. p. a. l. i. q. u. a. s. v. e. n. a. s. e. p. u. n. c. t. a.

p. que attrahit m. m. m. t. u. r. e. t. o. p. t. q.
i. l. l. a. m. a. t. a. i. n. q. u. a. p. u. e. r. n. a. s. c. i. t. u. s.
s. i. c. u. t. d. e. c. l. a. r. a. t. a. s. i. t. d. e. r. a. m. o. q. u. i.
m. s. e. r. i. t. q. u. i. m. u. l. t. u. e. e. v. e. h. e. n. t. a. n. d.
t. u. r. e. v. e. h. e. n. t. s. i. c. e. o. d. m. p. o. s. i. t. o. e. m.
b. i. o. v. e. h. e. n. t. e. p. a. u. a. m. v. e. h. e. n. t. i. a. m.
m. a. t. r. i. a. s. / s. i. i. n. p. a. a. d. h. u. c. n. o. e. a. u. d. v. e.
h. e. n. t. a. s. / d. i. c. e. s. t. u. q. u. i. d. g. e. d. i. c. e.
t. e. d. u. a. d. a. u. c. t. o. r. e. a. r. i. s. t. o. t. i. l. i. s. a. l. l. e. g. a.
t. a. m. i. n. a. t. i. o. n. e. d. i. c. o. q. d. i. z. m. i. l. l. i. g. i. t.
q. i. e. m. b. r. i. o. n. e. p. u. s. a. p. p. a. r. e. t. o. p. a. c. i. o. s.
a. u. e. v. e. h. e. n. t. e. q. u. a. s. e. n. s. i. t. i. e. e. a. u. d. h. e.
i. n. s. t. a. t. q. i. b. i. n. o. s. i. t. a. u. d. v. e. h. e. n. t. a.
i. b. i. a. u. d. s. u. b. i. e. c. t. i. t. / S. e. d. l. i. a. a. d. q. u. i. d.

Ad quartū dices

Hic soluit quarta rationem p. u. s. f. a. c. t. a.
e. d. i. c. i. d. u. q. p. m. o. f. a. c. i. t. h. e. s. e. d. o. i. m. o. u. z.
i. n. a. n. c. i. a. c. o. r. a. s. o. l. u. c. i. o. n. i. e. m. i. t. o. m.
m. u. t. s. o. l. u. c. i. o. n. e. u. s. s. e. d. a. b. i. e. i. a. t.
a. l. i. q. u. i. b. u. s. u. e. l. l. e. t. i. e. r. a. i. b. i. e. i. a. u. t. e. m.
v. e. n. i. a. t. a. b. a. c. c. i. p. o. l. e. p. m. o. d. i. c. t. u. s. p. i. c. i. d. u.
q. u. i. d. i. c. e. d. u. q. u. i. d. e. a. d. e. m. s. i. t. a. u. d.
v. e. h. e. n. t. i. l. i. s. e. s. e. n. s. i. b. i. l. i. s. e. r. a. t. i. o. n. a. l. i. s.
i. n. o. t. a. p. m. o. d. i. c. t. u. s. a. l. i. a. m. o. p. l. i. a. q. u. a. t. a. n. o.
p. u. s. f. o. r. m. a. t. a. s. u. t. h. e. s. q. u. i. q. u. i. s. i. t. u. m.
e. i. d. e. m. s. e. d. i. n. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. m. s. i. v. n. d. e. s. t.
s. e. p. a. r. a. b. i. l. e. e. a. c. o. r. p. e. e. i. l. l. i. q. u. i. d. / S. e. d.
a. u. d. m. i. l. l. e. c. t. u. a. e. s. e. p. a. r. a. b. i. l. i. s. a. c. o. r. p. e.
a. u. d. a. u. t. e. v. e. h. e. n. t. e. e. s. e. n. s. i. t. i. a. n. o. n.
a. d. i. l. l. a. r. a. t. i. o. n. e. i. p. s. o. d. e. t. a. u. c. t. o. r. m. a.
i. o. t. e. c. o. r. e. d. e. d. o. m. o. r. e. n. e. g. a. d. o. s. q. q.
a. u. d. v. e. h. e. n. t. e. e. s. e. n. s. i. t. i. a. n. o. s. u. t. s. e.
p. a. r. a. b. i. l. e. s. a. c. o. r. p. e. / q. z. t. u. t. s. i. c. e. o. d. e. m.
a. u. e. m. i. l. l. e. c. t. u. e. i. t. a. b. i. n. o. s. u. t. s. e. p. a.
r. a. b. i. l. e. s. a. c. o. r. p. e. s. i. c. u. t. i. t. a. s. e. d. a. u. d. a. u.
v. e. h. e. n. t. e. e. s. e. n. s. i. t. i. a. s. u. t. s. e. p. a. r. a. b. i. l. e. s.
a. c. o. r. p. e. n. o. i. q. u. a. t. u. v. e. h. e. n. t. e. u. l. s. e. n.
s. i. t. i. a. s. i. z. m. q. u. a. t. u. m. i. l. l. e. c. t. u. a. s. e. d. o.
n. o. t. a. i. t. a. l. i. a. m. o. p. l. i. a. s. i. a. l. i. q. u. i. b. u. s. u. e. l. l. e. t. m.
f. a. c. i. t. q. u. i. s. o. l. u. t. u. n. d. a. o. b. i. e. c. t. i. o. n. i.
Q. u. i. d. d. i. c. e. t. a. l. i. q. u. i. b. u. s. a. u. d. v. e. h. e. n. t. a.
e. s. e. p. a. r. a. b. i. l. i. s. a. c. o. r. p. e. q. u. a. n. o. i. t. a. u. d.
v. e. h. e. n. t. a. m. q. u. a. t. u. v. e. h. e. n. t. e. e. s. e. p. a.
r. a. b. i. l. i. s. n. e. g. a. t. c. o. s. e. q. u. e. n. t. i. a. / q. z. a. u. d.

vegetalia i quatuor aia vegetalia idem
est quidam copetit vni eoru copetit
et iliquo **Ad h.** i. h. p. o. d. e. t. auctor negado
consequencia ad p. b. i. o. m. negat q. u. g. z.
fuit vnu et idem quidam copetit vni
copetit et iliquo et h. m. s. i. l. i. s. u. p. p. o. e.
fortes iuues et fortes senex fuit idem
scdm substantia et fortes iuues non
crefat in no se fortes senex crefat
h. in fuit idem scdm substantia etia
imposito no sequit aia vegetalia
et separabilis a corpore i. aia vegetalia
i quatuor vegetalia Tercio nota de o.
p. o. p. h. i. s. m. a. t. e. q. p. o. m. i. t. m. l. i. a. f. o. r. t. e. s.
iuues et fortes senex fuit idem scdm
substantia illa p. o. s. i. t. o. p. t. d. i. s. t. i. g. u. i. q.
ut ille t. m. i. p. u. e. r. q. ille t. m. i. s. e. n. e. x.
supponit p. s. o. n. a. l. i. t. p. h. y. s. q. f. u. i. t. e. t. f. i. c.
et falsu q. f. i. c. e. s. s. e. t. s. e. n. s. u. s. q. i. d. e. m.
fortes e. s. s. e. t. s. e. n. e. x. et p. u. e. r. f. i. l. i. t. e. s. e.
mel q. e. f. a. l. s. u. d. i. l. i. o. m. o. p. t. m. i. l. l. i.
q. q. v. n. i. c. o. r. p. s. u. p. p. o. n. a. t. p. s. o. n. a. l. i. t.
p. e. o. q. e. s. t. e. t. a. l. t. e. r. s. u. p. p. o. n. a. t. p. e. o. q.
fuit ut p. t. e. s. s. e. t. f. i. c. e. s. s. e. t. s. e. n. s. u. s. f. o. r.
tes senex et idem scdm substantia qui
fuit p. u. e. r. ut fortes p. u. e. r. e. i. d. e. m.
scdm substantia qui erit ut p. t. e. s. s. e. t.
senex et f. i. c. e. s. s. e. t. a. i. a. e. t. f. i. c. e. s. s. e. t. m. e. d. i. t. a. u. t.
q. m. p. o. s. i. t. o. e. d. i. s. t. i. g. u. e. d. u. d. e. i. l. l. a. p. p. o.
f. i. c. e. a. i. a. v. e. h. e. n. a. i. q. u. a. t. u. o. v. e. h. e. n. a.
p. t. i. d. e. s. c. d. m. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. q. p. t. f. i. c. m.
t. e. l. l. i. g. i. q. a. i. a. v. e. h. e. n. a. i. s. p. p. o. c. e. a. t.
o. p. a. t. i. o. n. e. s. a. i. e. v. e. h. e. n. e. et h. e. t. f. i. c. m.
**Ad h. m. o. q. e. a. p. t. a. n. a. t. a. p. o. t. e. r. e. o. p. a.
t. i. o. n. e. s. v. e. h. e. n. a. s. et h. e. t. v. n. i. o. i. t. o.
n. o. t. a. d. i. a. l. i. t. m. Si a. l. i. t. p. b. i. v. t. d. i. c. e.
q. p. i. m. d. i. s. a. r. i. s. t. o. t. e. l. i. s. i. d. e. m. t. o. p. p. o.
f. i. c. i. t. u. i. l. l. u. s. o. p. i. o. n. e. s. s. q. q. a. i. a. v. e. h. e. n. a.
et s. e. n. s. i. t. i. u. a. et m. e. l. l. e. c. t. i. u. a. s. i. t. d. i. s. t. i. c. t. e.
d. e. b. z. m. e. l. l. i. g. i. m. d. i. s. t. i. c. t. i. s. s. u. p. p. o. s. i. t. i. b. p. u. e. r. a.
i. p. l. a. n. t. a. m. b. r. u. t. o. m. h. o. i. e. Q. u. i. t. o. n. o. t. a.
p. b. i. u. t. e. r. a. i. h. o. i. e. p. b. i. v. t. d. i. c. e. S. i. m.
v. e. n. i. a. t. m. d. i. s. a. r. i. s. t. o. t. e. l. i. s. q. i. h. o. i. e.
a. i. a. v. e. h. e. n. a. s. i. t. p. o. r. a. i. a. s. e. n. s. i. t. i. u. a.**

fuit i libro de animalibus d. q. ambrosio pmo vult
vna plante deinde aialis h. est intelligendu
q. opationes aie vechere snt communes qua
opationes aiaia h. patz q. opationes vech
tatie s. snt p tota vna aialis q. qua diu
sua causa diu mutatur / s. opationes sntus
et intellectus no s. m. s. i. t. s. c. d. m. m. e. l. l. e. c. t. u.
sicut p. m. s. o. p. i. n. o. u. t. m. a. l. i. q. u. i. b. u. s. p. a. s. s. i. o. n. i. b. z.
S. e. t. l. i. a. d. d. i. v. e. r. s. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. s. a. u. t. e. h. u. i. q.
Adversificacoe auct hui?

hic albus at redit sup pnapalem conclusionem
et confirmat eam et dandi in duo / q. pmo co
firmat ratiu nali / s. d. i. a. r. a. t. i. o. n. i. t. h. e. o. l. o. g. i. c. a. l. i. s. p. e. d. a.
b. i. d. i. d. e. p. t. m. d. u. a. p. m. a. a. d. h. u. c. m. d. u. o. p. m.
q. c. o. f. i. r. m. a. t. d. u. a. b. z. r. a. t. i. o. n. i. b. z. n. a. l. i. b. z. p. e. d. a. b. i.
Ad idem pmo d. s. i. c. Adversificacoe auctem
hui s. q. ille aies differencie Nota pmo **No**
an l. i. t. m. q. i. l. l. a. l. i. a. f. u. i. t. v. n. a. r. a. t. i. o. a. d. c. o. n.
f. i. r. m. a. d. u. c. o. n. c. l. u. s. i. o. n. e. m. p. d. u. c. t. a. s. i. c. / S. i. i. l. l. e. p. o.
t. e. r. i. e. s. q. p. o. t. e. r. a. v. e. h. e. n. a. et s. e. n. s. i. t. i. u. a. et r. a. t. i. o. n. a. l. i. s.
e. s. s. e. t. d. i. s. t. i. c. t. e. et h. a. b. e. r. e. t. m. g. u. a. t. i. o. n. e. q. v. n. a.
g. u. a. r. e. t. u. r. p. o. s. t. q. u. a. d. a. l. i. a. / s. i. c. u. t. a. d. i. s. t. i. c. t. u. m. d. i. c. i. t.
s. e. q. u. i. t. q. v. n. a. c. o. r. r. u. p. t. e. t. p. u. b. a. l. i. a. u. t. s. e. p. a.
r. a. t. i. o. n. e. p. b. a. t. c. o. s. e. q. u. e. n. t. q. h. z. o. r. d. i. n. e. m. g. u. a. t. i. o. n. e.
h. z. o. r. d. i. n. e. m. m. c. o. r. r. u. p. t. i. o. n. e. u. t. i. n. s. o. l. u. t. i. o. n. e. q. q. q.
s. c. d. m. c. o. s. a. i. a. v. e. h. e. n. a. p. u. b. q. u. a. d. a. i. a. s. e. n. s. i. t. i. u. a.
et v. e. h. e. n. a. p. u. b. q. u. a. d. r. a. t. i. o. n. a. l. i. s. q. s. e. p. a. t. p. t.
a. c. o. r. p. o. h. u. i. a. n. s. p. l. u. r. a. b. p. b. a. t. q. m. m. o. r. t. e.
h. o. i. s. p. q. s. e. p. a. t. i. o. n. e. a. i. e. r. a. t. i. o. n. a. l. i. s. n. o. m. a. n. e. t.
p. o. t. e. r. a. v. e. h. e. n. a. d. i. et s. e. n. e. n. d. i. / q. a. i. a. r. a. t. i. o. n. a. l. i.
s. e. p. a. t. a. p. a. t. a. et h. o. m. o. r. t. u. u. s. S. e. t. l. i. a. d. d. i. d. e. m.
Ad idem arguit vni pfecti

hic albus adduat scdm apionem ad confir
mationem ad dices Ad idem supla arguitur
vni pfectibile i. p. o. d. e. t. v. n. a. p. f. e. c. t. i. o. n. e. m. a. i. a. p. o. **No**
i. a. l. i. t. m. t. n. o. f. o. r. m. a. t. d. e. l. i. a. d. s. i. c. S. i. m. h. o. i. e.
a. i. a. r. a. t. i. o. n. a. l. i. s. et s. e. n. s. i. t. i. u. a. et v. e. h. e. n. a. n. o. e. s. s. e. t.
e. o. d. e. m. s. c. d. m. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. s. e. q. u. e. n. t. q. v. n. i. p. f. e. c. t. i. b. i.
c. o. n. e. s. p. o. d. e. r. e. t. p. l. u. r. e. s. p. f. o. n. e. s. c. o. s. e. q. u. e. n. t. e.
f. a. l. s. u. u. t. p. z. m. l. i. a. / q. v. n. i. p. f. a. b. i. l. i. s. n. o. e. s. t.

digestiomb gunt fomen sc^o h^o
postea dudu

Poster dicendū ē

ille differēcie sz apphēsiua

suu obiectu p spes spuales & no corpales. si aia
vehementia no dicitur obiectu suu p spes corpales spua
sed corpales. no e apphesua maior pbat par
portem m pto de aia ubi dicit q vniuersaliter
e accipe h de quolz sensu q e susceptiu spuo
si matia si mor pbat. de se q utus mteu
no opat. aia spes ubi sed aia eius substantiam
Quia nota illud q auct. d. de aia vehem
dz mtege de aia vehem m plantis no auct
de aia vehem m brutis ut m hac q illa est
apphesua q mtege aliud est quia aia mtege
tua & sensu q pte apphesue e lra q

Sed illa differentia q dicitur

hic albus ostendit q pte vehem ductionis
pus posite no coequeat ac vehem & dicitur q
pimo facit h. pto imouet obiectum pda ibi q
no obiat. pmo dicit sic illa dicit q dicit po
tencia motus e ibi suple m aia vehem. nota
pimo aia hiam op lra fuit conclusio qta illud
tractatus illa potencia motus no coequeat ac
vehem eo q coequeat ac sensibili pbat. quia
si coequeret pbi tuc de habes aiam vehem
moueret localit de loco ad locu consequens
falsu ut videt esse m plantis consequentia
p3 op quo q coequeat ac vehem go appetit
oi q h3 aiam vehem. Sed nota dicit ali
quis de h3 aiam vehem & augmeratuo
go mouet localit consequentia pbat. q i on
augmeratuo e motus localis q ptes aug
acquit maiorem locu qua pus habuerit
& psequens aliu locu ad h3 i spodat al
bus m lra q licet m augmeratuo sit motus
localis no m talis qui pcedit ab aia rati
nali ut sensibili fuit motus pgressiu q
e loco totali ad locu totalem. q ille motus
e motus dilatois ut coequeat ac. Tercio
nota tangit causam quae aia mouet motu
pgressiu quia ut plus dictu est obiectu
potentia apphesua e distas ab eis &
qu h3 apphesua substantione boni simplici
ut boni apparet ut mali simplici ut ma
li apparet tuc melnat. ut ad psecuom
ut fuga istius apphesi & sic mouet. locu
pgressiu ad psequendu h3 bonu ut fugadu

malu & ad amendu bono. Quia
nota op lra elicit una distas de
bono q qda e bonu simplici. et
qda e bonu apparet bonu simp
q oibz e bonu & nlli malu et
tale obiat intellectui ptractato p
e no esse formidandu & hmoi
Bonu apparet est aute q apparet
bonu h3 m no est ne bonu sicut
bona delectabilia carnalia & talia
obiciunt sensui ut plura e lra
Sicut obiat q de

hic albus mouet una dubitatio
& dicitur m duo q pmo mouet ea
pda soluit ea pda ibi dicitur pmo
dicit sic Si no obiat. q no de aia
mouet. Nota pmo aia hiam op
lra format. dubitatio contra pcedere
sic no oia aia habetia aiam sen
sitiu mouetur motu pgressiu i
dictu pcedens lic falsu consequentia
tenet m pcederi lra dicitur q po
tencia motus no coequeat ac vehem
tate sed ac sensitiu Si no coe
queret ac sensitiu coequeret oi ha
beti aiam sensitiu cuius oppositu
dicit h3 m3 pbat de aialibz coequeat
libz & affixis petris & hmoi qua
mouet motu pgressiu q aristoteles
pda de aia vocat maneria ppter
eandem causam q no sit mobilia
localit pgressiu localit h3 mouet
motu dilatois & pgressiu p
plante Sed nota aia ista hiam ad
illa obiectum i spodat albus illa
qu arguit. sic potencia motus no
est oibz aialibus ne negat aia
ad pba dicit q licet m illis aialibz
no sit motus pgressiu pfi de loco
ad locu m ibi ad h3 e motus coequeat
p3 forma apphesua qui no est
i plantis h3 p3 q motus dilatois
& coequeat ac corp fit cu delectatione

et ista sensuali in eis sentiunt aliquid
delectabile dilatatur se et in sentiunt
aliquid triste contrahitur se delectatio aut
et ista sensuali sentiunt per se delectatio de
aut per se per se potentia motu se
quere apphensum. Tercio nota est
illa linea per se ibi soluit quod per
fuit dictum in obiectione per se in istis
animalibus esset motus contrarius sicut
in plantis adhuc dicitur quod non solum in
istis animalibus est motus secundum appetitum
per se sicut in plantis sed ibi est diffusio
spiritus vitalis cum cor quod talia animalia
sentiunt aliquid delectabile diffunditur
per se vitales et contrahunt membra illius
animalis ad eum per se et talis dif-
fusio non est in plantis. Quarto nota
est illa linea per se quod melius facit ibi
dicitur quod quod melius facit per se talis dif-
fusio spiritus adhibendum quod talibus ani-
malibus sit alius motus quam in plantis
sed ibi probatur quod motus ille in animalibus
est cum appetitu et consequens apphensum
motus plantarum non est quod sufficit
propter quod plantae non habent motum
sequentem apphensionem. Quinto nota
est illa linea per se quod non est obiectione ibi
invenit aliam modum quo possit solui
illa obiectione quod per se dicitur quod in ista
non procedit de istis animalibus quod sunt
animalia valde imperfecta sicut non acci-
dentales in se de aut dictum autem
per se intelligitur de animalibus perfectis. **No**
Sexto nota est illa linea per se quod solui illa
obiectione quod animalia habent motum pro-
gressivum per se quod possit persequi
ut fugere inimicum ab eis distantibus
conveniens ut in conveniens eis illa anima
animalia imperfecta non habent motum
distantibus a se sed eis complacentibus per se huius-
modi viscosum et huiusmodi calore debilem et
per se quod ducit ducit illud huiusmodi tam-
quam ducit non autem contrahit motum
et per se non oportet quod habeat motum pro-
gressivum de loco ad locum quod non

habet illud per se quod est motus de loco Apphensum quod sit

hic est per se per se principalis illius capli in qua
albertus persequitur membra divisionis per se po-
tere et dividi in duo quod primo consequitur. huiusmodi me-
bra quod est apphensum per se illud quod est motus
per se ibi per se membra apphensum prima adhuc in do-
cimo consequitur de eis adhuc in generali per se ipsi
per se ibi primo dicitur quod prima adhuc dividitur in
duo primo per se divisionem potest apphensum
per se consequitur membra eius per se ibi apphensum
de foris primo per se per se apphensum quod sit
apphensum de foris et nota primo cum linea auc-
tor in se dicitur talem divisionem quod potest app-
hensum quod est apphensum de foris et quod
apphensum de foris apphensum de foris est que
apphensum obiectum suum per se per se in mo-
dum per se corpus situm sicut visus qui apphe-
dit visibile per se quod est organum per se in
corpe. Sed apphensum de foris dicitur quod ap-
phensum suum obiectum de foris per se sicut
visus imaginis et sensus communis. Sed nota
ille tres potest et apphensum de foris quod
visus dicitur visus sensus per se apphensum
de foris dicitur sensus per se et per se quod
per se visus auditus olfactus gustus et tactus ap-
phensum de foris dicitur sensus per se sicut
et fantasia et imaginatio. Tercio nota est illa linea per se **No**
per se forte huiusmodi invenit ibi invenit unum
in ista quod dicitur quod sensus per se senti-
unt per se quod est potentia in corpe. Sed dicitur
aliquis tactus et sensus per se et non huiusmodi organum
in corpe quod cum quod est potentia non est
organum tactus sed est medium. Sed huiusmodi per se dicitur quod
habet organum tactus non sit in extremitate
corpus in se sicut nervus sit per se cum nervo
et illi sit organum tactus. Quarto nota est
dicitur utentes apphensum de foris et de foris
differunt quod sensus per se non per se sentire
in absentia sensuali sicut illud per se unde in se
solum colore per se et huiusmodi in dicitur ap-
phensum rem in materia per se per se utentes sensi-
tunc per se per se apphensum rem in absen-
tia sensuali sicut aliquis per se imaginari de

illo qd e absens & p^{er} h^{oc} h^{oc} utres fensie itenores
fuit p^{er}fectes optioribus & p^{er} h^{oc} ead p^{er} vocat
apphetes demtus quia no m^{er}quit rem qd
tunc p^{er}tem ~~Quo nota aliquis dubitat de~~
h^{oc} qd dicit utus apphetua m^{er}tus apphetit
obiectum p^{er}tem ~~Cetera ois spes abstrahit ab~~
obiecto qd ead spes m^{er}iores tales utus su
mut ab obiecto / h^{oc} obiectu e qdtra go utus
m^{er}ior apphetit ab optia & p^{er}seques e app
hetua deforis / ~~Ad h^{oc} p^{er} dicit qd utus m^{er}ior~~
itape spes ab obiectis optioribus p^{er} m^{er}elligi
dup^{er} dno mo mediate / alio mo i mediate
p^{er}do mo no itape spes ab optia h^{oc} p^{er}mo modo
qd spes p^{er}mo itape m^{er} sensu optiorum p^{er}do
mo m^{er} sensu communi & p^{er}fecta m^{er}magratom
& c^{on}sequet m^{er}tellectu & h^{oc} dicit m^{er}tra & sic
no p^{er}cedit m^{er}stacia ~~De p^{er}to nota utres fens~~
tue m^{er}iores differunt a sensib^{us} optioribus
m^{er} h^{oc} qd organa sensu optioru fuit m^{er} p^{er}te
m^{er}atib^{us} corpus fuit fuit & h^{oc} mo
h^{oc} organa ututu sensu optioru demtus fuit iterius
fuit fuit c^{on}te caput qd fuit organa sensu
communi & f^{er}at h^{oc} ead differunt m^{er} hac
q potere fensie demtus fuit commuones
& m^{er}iores quia fensie optiores qd fensie
optiores de pauciorib^{us} m^{er}dicat quia m^{er}iores
qd visus solu m^{er}dicat de luce & coloribus
sensu aute communi & f^{er}at h^{oc} no solu de
coloribus v^{er}o ead deforis & alijs f^{er}ualib^{us}
h^{oc} m^{er} vide^{re} m^{er}tra ~~Se^{nt} h^{oc} apphetue defo~~
apphetue deforis fuit quqz
hic Albertus p^{er}sequit^{ur} m^{er}bra diuisionib^{us}
p^{er}us p^{er}te & diuidi^{re} qd p^{er}mo p^{er}sequit^{ur} m^{er}bra
q e apphetua p^{er}do illud q e motus p^{er}do
ibi p^{er} m^{er}es apphetuas p^{er}ma ad h^{oc} i duo
Subdiuidit alteru m^{er}bra p^{er}oris diuisionib^{us}
& diuidi^{re} m^{er}tres p^{er}mo facit h^{oc} p^{er}do ostendit
quid r^{er}quiat^{ur} ad h^{oc} q sensu actu fensiat
p^{er}do ostendit qui sensu fuit necessarij audi
& qui non p^{er}do ibi ad h^{oc} alit^{er} q sensu p^{er}
cat / ead ibi fensu duo fuit necessarij p^{er}mo
dicit fuit apphetue deforis fuit quqz f^{er}
sub Nota p^{er}mo da h^{oc}am p^{er}or diuio fuit
qda apphetua potera est deforis & qda

demtus h^{oc} subdiuidit h^{oc} m^{er}bra
q e apphetua deforis & v^{er}o q p^{er}
quqz v^{er}tes apphetue f^{er} quqz f^{er}
sub optiores f^{er} visus odoratus au
ditus gustus & tactus / nota q ista
quqz potere dicit^{ur} potere p^{er}ssue
ut p^{er} p^{er} aristotlem m^{er} p^{er}do de dia
ubi p^{er}bat q ois sensu fuit utus p^{er}
fuit sed m^{er} passio a^{er}se^{nt}ib^{us} no e cor
ruptua dno sensibile fuit p^{er}orto
nabile spes h^{oc} passio saluatur & go
no dicit^{ur} utres p^{er}ssue m^{er} m^{er}tra
p^{er}horre ~~De^{nt} nota qd m^{er}fect~~
q ille qualitates sensibiles vocat^{ur} **no**
passibiles q^uantitas q fensit^{ur} a^{er}se^{nt}
fuit optioribus p^{er} h^{oc} q fensit^{ur}
passio^{es} p^{er}ssiones sensib^{us} c^{on}uodi
fuit qualitates de^{nt}ra f^{er} quia
~~Quarto nota optia elicit^{ur} c^{on}clu~~ **no**
fuit quia illi tractatus & e h^{oc}
quqz sensu optiores fuit potera
p^{er}ssue p^{er}bat^{ur} fuit ille potera fuit
p^{er}ssue quatu obiecta p^{er} quali
tates passibiles h^{oc} illa p^{er} h^{oc} mo
& m^{er}ior p^{er} optia qd qualitates
passibiles dicit^{ur} p^{er} h^{oc} q fensit^{ur}
passio^{es} sensib^{us} m^{er}ior p^{er} qd ille
qualitates de^{nt}ra f^{er} dicit^{ur} pas
sibiles qualitates & illa fuit obiecta
fuit fensu ~~Quinto nota obiecta f^{er}~~ **no**
fuit aliqui fuit p^{er}ortanabiles sensu
fuit q no fuit m^{er}imis p^{er}cellera nec
m^{er}imis deficiencia p^{er}ortae & t^{er} p^{er}
fuit fensu a^{er}se^{nt}ib^{us} & ead p^{er}fecto
aliqui aute fuit p^{er}cellera & t^{er}
passio fensu atalib^{us} obiectis est
corruptua / qd fensu p^{er}cellera
corrupt sensu ut p^{er} p^{er}do de dia
Se^{nt} h^{oc} Ad h^{oc} aut dicit q f^{er}
Duo p^{er}te p^{er}ius fuit
hic Albertus ostendit quid r^{er}quiat^{ur}
ad h^{oc} q fensu actu fensiat dices
Duo p^{er}te p^{er}ius fensu f^{er} p^{er}us &
organu & duo p^{er}ortis f^{er} obiectu

et media. Nota primo da hanc ut dicitur
q. quatuor requiruntur ad h. q. sensus ac-
tu sentiat duo oportet aut et duo op-
portet potestatem oportet enim aut requiruntur
organum visus sicut organum visus q.
e. pupilla et requiruntur spiritus vitales qui
disponunt oculos h. p. q. lesio illis spi-
ritibus licet. Sed maneat organum tunc
non fit visus in actu sicut videmus in
oculis habentes pupillas oculos non
videt pro defectu illorum spirituum.
Tercio requiruntur oportet obiectum quo
spiritus accedat quarto requiruntur me-
dia p. q. spiritus deesse ab obiecto de-
ferat ad organum. Secundo nota de h.
tunc ponit exemplum sicut in visu spiritus
primo immutat ibi medium et postea im-
mutat ibi organum et tunc per se ta-
les deferuntur ad nos usque ad or-
ganum sensus communis et ibi completur
iudicium de re sensitiva. Tercio nota
dictum auctoris videtur esse contra que
dictum quo dicitur q. tunc tunc requiruntur
advisionem s. debita dispositio obiecti
et debita dispositio medij et debita
dispositio organi. Hic autem dicit
q. quatuor requiruntur ad h. dicit q.
quatuor requiruntur ad h. q. visus non
deceperet. Ita pro obiectum illa aut
requiruntur ad actualis sensationem. Qu-
to nota dubitat p. de illo ordine q.
ponit in h. q. spiritus primo sit in medio
postea in organo et postea in sensu
communi. Verum sit idem spiritus in medio qui
e. in medio et qui immutat organum.
Ibi dicitur brevitatem q. non eadem in medio s.
in spiritus q. si esset eadem in medio tunc
oculos ingereret de subiecto in sub-
iectum h. e. in possibile s. sit postea
in medio quod sibi sit in organo et
consequenter sit q. e. in organo quod
sibi sit in sensu communi. Sed sensus

Sensus duo sunt

hic aliter ostendit qui sensus sunt
sunt magis necessarii et qui magis

et diuini mures q. primo ostendit qui sensus sunt
necessarii ad esse animalis et qui non sunt neces-
sarii ad esse animalis sed probat quod dicitur
tunc ponit unum notabile scilicet ibi q. autem terra
ibi preterea scilicet primo dicit sit sensus duo
sunt et nota primo da hanc ut dicit q. duo
sunt sensus necessarii ad esse animalis s. gustus
et tactus et heret et conclusio sexta illius tractatus
et probat per spiritus sensus sunt necessarii ad esse animalis
per quos animal suat s. spiritus sunt huiusmodi et maiorem
motus probat q. per tactum discernit illa q. soluat
et deperit corpus suum corrumpit et illas fu-
gendo et persequendo et sic saluat corpus per gustum
autem discernit spiritus conueniens et discouenientem
tem et sic ita conueniens et discouenientem fugit
fugit discouenientem et sic saluat. Sed dicit ali-
quis contra illam conclusionem tunc aristoteles dicit
in secundo de anima solus tactus esse necessarium
ad esse animalis et non gustus q. dicit q. animal
e. animal per sensum tactus. Ad h. dico q. ipse co-
phedit gustum sub tactu q. gustus e. quid
tactus ut p. ibidem. Secundo nota q. per hoc
q. spiritus sensus sunt necessarii naturam ordinant
eis media mixta et conata puta carnem
ne per defectum medij ipsorum operationes impedi-
antur alijs autem sensibus qui non sunt necessa-
rii s. debent esse sicut visus auditus odoratus
tactus ordinant media mixta puta aerem
et aquam et ipsi aliqui per huiusmodi media in
dispositio in perditur in suis actibus accidentibus
sicut apparet de visu in nocte q. non potest videre
q. medium non e. illuminatum. Tercio nota spiritus
tres alij sensus superiores videlicet visus
auditus odoratus non sunt necessarii animali
in quantum animal s. sit debet esse tunc in aliquibus
animalibus puta animalibus progressibus sunt necessa-
rii qui quod multum suum auerent ut
ut aristoteles in secundo de anima. Quarto nota
q. animal saluat per gustum et tactum per p. q. necesse
se e. animal uti est non autem omnis est et conue-
nientis animalis et q. per gustum discernit q. sit sibi conue-
nientis ut discouenientis ut pullus saluat et non
pullus corrumpit sicut alij qualitates tangibi-
les cum fuerint nocentes corrumpat animal sicut

ledit aut quā abus corruptus illius
ratio est qz subalior ē quā abus et
psequens citius penetrat mioria
sic citius ledit aut mfiat aut quā
abus. Qūto nota qz obfctus pfectus
cofert aliquid ad faciem qz p odore
vñ odonferu boni odoris conculant
carebū a illa confortatio carebū mltū

Non uat ad rōmādu Sgōto nota
dubitat dā hī qz dicit aut qz video
me uidere si hī est vñ sequatur
qz sensus potiores possēt aāones
suas sentire cōsequēs falsū ut p3
fido de aīa cōsequēcia tenet gōlā
ad hī dīo qz hīa debet mlti gē de
sensu cōmū a de alijs ututibz sen
sitūibz mioribz a sic nō pcedit m
pācia Sē hīa de pmo dīcedū

Mediū est qd' obier

hic ē caplm scōtu illū tractatus a
cōmūat sic qz abltus posuit dī
uisiones potētiā sensibltū hic
mō psequit de obiectis potētiā
apphēsuā de foris a diuidit m qū
qz scdm qz dētmāt de obiectis qū
qz scdm mīorē scdm ibi obiectū
autē auditū tū ibi obiectū olā
frus qūta ibi obiectū gustū qūta
ibi tactū autē pma ad hūc diuidit
qz pmo ostēdit quid sit obiectū
visū scdm qz mediū pto quid orgā
mū scdm ibi mediū autē eius tūa
ibi instrumentū qūma ad hūc diuidit
pmo facit hī scdm pōnt dīam iter
lūce a lūmē scdm ibi lūx aī m
pō obiecto pmo dīcit sic dīcedū
est qz obiectū visū ē color. Nō
pma aī hīam gōlā elīat cōclū
octaua Talis color ē obiectū visū
pbat m hīa sic illud qz iūmutat
visū ē obiectū visū color ē hīmod
tū maior p3 mīor pōnt aī hīa

Nō nota autē mouet īpācia a
aī illā cōclūsiōm ibi mltā enūci
dēt qz mltā sūt qz uidēt qz nō

sūt colorata sicut calū a clāmētā qz mltū
est coloratū mīo mīorū scdm hī pōd3 a dī
qz hī illā rācōm aīdīt qz lūx sit ad equatū
obiectū visū a cōclūsiō alia lūx ē ad
equatū obiectū visū a pbat illud. Cūq
rācōne aīa uidēt īpācia uidēt est
obiectū ad equatū visū lūx ē hīmod tū
maior nota mīor pbat m hīa qz color est
visibltis sub rācōne lūcis a dī cōclūsiō sic m
telligi lūx ē ad equatū obiectū visū id ē
de hī tūmo lūx uerificat ad equatū esse ob
iectū visū S3 dīcēs tū illā cōclūsiō cōtra
dīcat pōri dīo qz nō qz cū ista cōclūsiōne
hīa pāt qz color sit obiectū visū licet nō
ad equatū. Tūto nota qz lūx a lūmē a pōla
dōr a rādus sūfīat vñ aīdēm s3 tū dīfī
mōdē qz qū ē mīpō subiecto pūta ī corpē lūx
sō tūc uocat lūx qū aī ē ī mēdīo rāspāntē
tūc uocat lūmē sicut lūmē solis iācie. Sed
qū ē ī aliquo obiecto sibi dēso tūc uocatur
pōlador qū autē ē ī corpē mīor pūta qū
ē qualitas pōdā tūc uocat color a sic aliquid
color caput qūm p lūce a colore S3 rādus
ē idē qz lūx s3 ad hī dīrecto id ē mīg qūm
tūm qūa lūx qz cōtra hī pōlā dīrecta itaq
rādus ē idēm qz lūx dīrecta ad aliquid obier
tū a pōnt gōmplū thēolōgū qz grā a vñ
idēm sūt s3 tū vñū addit sup grām qz ē
spālor sup grām qz ē spālor quā grā qz
āltus ē grā dīrecta ad opus. Qūarto nota
duplō ē lūx qdā ē lūx gōtīfīca a lūx
pcedens aī corpē lūcoso. Alia ē lūx mīfīca
a ista ē qualitas pōdā causata m corpūbus
mīoribz gō cōmōtōe lūadi cū opaco ut patet
p cōmētātōem sup dēfensū a sensū Sē

Mediū autē eius suple

hic albtus apēdit quid sit mediū visū
a dīcit sic mediū autē eius suple visū
ē aer. Nō nota pmo aī hīam gōlā sūt
cōclūsiō nōa dīar mediū mī obiectū et
visū ē mediū uidēdi qz cōclūsiō pbat
sic illud ē mediū uidēdi p qz mltiplicat
spēs ab obiecto ad organū aer ē hīmod tū
maior nota dēfē mīor p3 m hīa. Sēdo aliqz
mīpāet cōtra cōclūsiōm p dīctā qz si esset

Deinde sequitur qd visus possit fieri in tenebris
consequens falsum ut pz ad experientia consequens
qbatur qd in tenebris e obiectu & organu
& mediu & illa sufficiunt ad visionem qd tunc pt
visio fieri. Sed si respodetur qd aer scdm q
aer no e mediu videndi sed optet cu esse
illuminatu & actu dyasim & tunc admpbationem
duo q licet ibi sit aer in no e dispositus q
advisu adhuc sit mediu videndi. Tercio no
dubitat utp aer sit solus obiectu visus
mediu videndi & videtur q non qd aer videtur
p aqua & p vna & p cristallo & p quod sit
appz qd no solus aer e mediu sed qd duo
q n. aqua n. aer e mediu s. e qd in ma
tid ut pz pto de aud. Et passus hic mediu
q e magis cognitu ad pte videndi qd hoc
e aer. Et pt dici qd pte caput hic aerem
lange pte eo qd e p pte & sic aer e mediu
videndi. Sed hanc instrumentu

Instrumentu siue organu

Hic alibi ostendit quid sit organu pms
visus dices instrumentu p organu pms vi
sus q magis pte d. oculus ad qua pms
non ex opacis & pte pms ad hanc dno
e organu pms visus s. mediu & imediu
Immediatu organu est pupilla i qua imete
incipit pte visibiles p hunc. Et organu
mediatu sit pte visuales qui pte inemo
optico qui deferat pte ad sensu communem
& inemo opacis neru qd pte pte
acrobio ad actum qua pte visuales defe
dit pte visibiles. Sed nota pupilla con
ducit pte visibiles oculus generibz hunc & t
pallidum ut glaucum & quato illa pupilla
fuit subtilior & magis tenuis tato pte pte
e confus visio & quato grossior tato debior
Nota qd hunc cristallu e quide hunc oculo
p pte & clarus & p pte & t pte
p pte & t pte ead aduersos opacis
& quato ille hunc fuit clarior tato melior
e visio qu auto de pte pte pte visio
ut saltem debilitatur. Et illa hunc e b
pollutus & pte inflectit aliqu pte visibiles & hunc

signu e qd in oculo aliquos habent da
in cristallu hunc e apparet qd in pte
omnes cu pte qd ibi sit inflectio
p pte visibiles videtur ab hunc oculo
pallidus. Quanto nota neru optici pte
duo qui pte acrobio ad duos
oculos & inflectit ita qd in pte pte
aliu pte pte & hunc e causa
quae res visibiles aduersos oculos appz
vna & no due quia pte visibiles
vna in memo optico inflectit ead
Se hanc obiectu ante

Obiectu aut auditu

Hic e pte pte pte caput et co
tinuat. pte pte alibi d. d. d. d.
de obiecto & organo & mediu visus h
no facit h. idem de auditu & d. d.
itabz qd pte ostendit quid sit obiectu
auditus pte. quid sit ead. d. d.
no quid organu pte ibi & mediu
i h. pte pte ibi instrumentu est
pms ad hunc d. d. qd pte ostendit
quid sit obiectu auditus pte quid
equat. ad h. qd pte pte pte
ibi d. d. duo pte d. d. pte obiectu
tu aut auditus e pte pte pte
pms ad hanc ut d. d. qd pte qui
gunt pte pte duo pte pte
pms tale e obiectu auditus & ead
d. d. illud tractatus & pte pte
pte hanc pte. Quia illud e obiectu
tu auditus qd pte & pte pte
ab auditu s. ille pte & hunc i pte
maior nota qd h. e pte obiectu
mior pte qd licet h. ut alig alid
aut auditu h. pte & pte qd i qua
tu pte. Sed nota pte pte
calid pte duo pte. qd pte
remor in aer qui vocat pte et
ille pte pte aeris format
usqz ad aures & sic fit auditus
Tercio nota ad illa pte duo pte
ut d. d. qd duo equat. ad hunc
soni s. qd ibi sit collisio pte pte

~~Obiectū gustus est~~

~~Obiectū gustus est~~

40

福

一

~~Tactus at p̄t duplicat deno~~

卷之四

一

q. ad illa quae quia visibile audibile odorabile gustabile tangibile inducunt sua obiecta
ta sensus ratione de m. r. d. e. a. 9

Cedant ad potestatem

hic e. caplm septim illi q. tractatus a. co
munt. sic q. albus detmunt de
potere apphese ratione. hic detmunt
de potere me sensu mioribus et
dundi. m. quz p. r. s. d. m. q. p. e. detmunt
de quz potere me mioribus. pmo
de sensu comu. s. d. de ymaginacione
s. d. de f. h. a. s. a. quato op. d. de potere
stimulata. Q. uo de potere memora
tua. s. d. ibi ymaginacione. s. d. ibi s. r. a. po
tere e. formatia. quata ibi p. r. illas
sequit. effectua. quia ibi quia pot. a.
p. ma adhuc dundi. m. r. e. b. q. p. mo
op. d. de quos s. r. sensus mioribus et
diffinit. s. d. m. r. comu. sensu. s. d. o. s. t. e.
d. e. q. s. r. op. a. c. o. n. e. s. s. e. s. u. s. comu. s. r. a.
ibi apphede. a. u. t. e. p. ma. a. d. h. u. c. dundi.
q. p. mo. a. m. a. t. p. o. t. e. r. a. s. a. u. e. s. e. n. s. i. t. i. e.
mioribus s. d. de s. b. u. t. s. e. n. s. u. comu. m.
s. d. ibi sensus comu. e. p. mo. d. i. c. t.
s. r. e. d. e. a. m. q. a. d. p. o. t. e. r. a. s. a. u. e. s. e. n. s. i. t. i. e.
Nota p. mo. a. d. h. u. c. s. i. a. u. t. s. t. q. u. i. q. s. e. n. s. u.
s. u. s. g. o. t. i. o. r. e. s. s. i. c. e. a. u. t. s. t. q. u. i. q. s. e. n. s. u. s.
mioribus et illor. organa s. r. d. i. s. t. i. n. c. t. a.
i. n. t. e. p. u. e. t. a. q. u. a. m. c. e. l. l. u. l. a. n. a. q. o. r. g. a. n. u.
s. e. n. s. u. s. comu. e. q. d. a. c. e. l. l. u. l. a. m. a. u.
r. o. r. i. p. t. e. c. a. p. i. t. u. s. s. q. m. o. t. u. p. u. e. o. r. g. a.
n. a. a. u. t. e. a. l. i. a. n. d. p. o. t. e. r. a. n. d. d. i. s. t. i. g. n. u.
p. c. e. l. l. u. l. a. s. i. m. e. d. i. a. p. r. e. c. a. p. i. t. u. s. s. d. o.
n. o. t. a. q. i. l. l. e. p. o. t. e. r. a. e. m. i. o. r. e. s. n. o. r. e. c. i.
p. u. t. s. p. u. s. i. m. e. d. i. a. t. e. a. b. o. b. i. e. c. t. i. b. s. e. d.
m. e. d. i. a. t. e. q. m. e. d. i. a. t. e. s. e. n. s. u. a. l. i. b. q. o.
r. i. o. r. i. b. u. s. n. a. q. s. u. t. i. n. t. e. p. t. e. i. s. e. n. s. i. b. u. s.
g. o. t. i. o. r. i. b. u. s. g. r. a. n. t. a. l. i. a. s. s. i. b. i. p. l. e. s. m.
s. e. n. s. u. comu. e. s. i. c. u. l. t. i. u. s. r. e. c. t. e. s. i. a. u. t.
o. m. n. i. s. p. e. c. u. l. u. m. p. r. i. f. l. e. c. t. o. m. i. p. s. e. n. t. a. t. o. b.
i. e. c. t. u. a. l. i. j. T. e. r. t. i. o. n. o. t. a. q. i. l. l. e. p. o. t. e. r. a. e.
h. a. b. e. t. o. r. d. i. n. e. p. r. i. f. l. e. c. t. o. m. i. n. t. s. e. n. a. q. s. e. s. q.
c. o. m. u. s. e. o. r. d. i. n. e. m. p. f. e. a. t. o. r. a. l. i. s. e. t. y. m. a.
g. n. a. t. o. e. p. f. e. a. t. o. r. s. e. n. s. u. comu. e. s. i. c. t. o.

no

sequit. Quarto nota a. illa h. a. m. sensus
comu. s. i. b. i. n. o. t. q. s. e. n. s. u. s. comu. e. p. o. t. e. r. a. a. p.
p. h. e. s. i. a. o. m. a. b. i. e. c. t. o. r. s. s. e. n. s. u. p. r. i. c. u. l. a. r. u. m.
g. o. t. i. o. r. s. q. p. t. a. p. p. h. e. d. e. o. i. a. o. b. i. e. c. t. a. p. r. i. c. u. l. a. r. u.
s. e. n. s. u. s. e. t. q. u. a. t. u. o. r. q. d. i. f. f. e. r. e. n. c. i. a. o. b. i. e. c. t. o. r. s. s. e. n.
s. u. s. p. r. i. c. u. l. a. r. u. a. d. m. o. d. u. m. e. x. i. t. o. n. o. t. a. s. e. s. q. u. o.
c. o. m. u. s. a. m. i. s. t. r. a. t. s. p. e. s. i. n. t. e. p. t. u. s. a. b. o. b. i. e. c. t. o. a.
l. y. s. s. e. n. s. i. b. i. m. i. o. r. i. b. u. s. e. t. h. i. q. a. u. t. o. r. d. i. c. t. m.
h. i. a. a. q. u. o. s. e. s. u. s. e. s. e. s. o. t. o. n. o. t. a. d. u. b. i. t. a. t. h. i. c.
u. t. p. i. l. l. a. d. i. u. s. i. o. p. o. t. e. r. a. n. d. i. t. o. r. s. s. i. t. b. o. n. a. e.
v. i. d. e. q. n. o. q. b. o. d. i. u. s. i. o. d. e. e. b. i. n. e. b. r. i. s. s. e. d.
i. l. l. a. n. o. e. b. i. n. e. b. r. i. s. i. n. t. p. a. d. h. i. c. d. i. c. o. q. e. i. d. u. a.
b. l. i. s. a. d. b. i. n. e. b. r. i. m. e. t. h. i. s. s. u. s. t. i. a. t. p. t. e. n. d. u. a.
s. i. c. o. i. s. p. o. t. e. r. a. s. e. n. s. i. t. a. m. i. o. r. u. l. a. p. p. h. e. d. i. t.
s. e. n. s. i. b. i. l. e. i. n. p. r. i. a. o. b. i. e. c. t. i. s. a. l. i. a. u. l. p. t. n. p. m. a. p.
p. h. e. d. e. d. e. i. n. a. b. s. e. n. c. i. a. s. i. p. m. o. m. o. s. i. c. s. i. c. e. s. t.
s. e. s. u. s. comu. s. i. s. e. d. n. o. s. i. c. s. u. t. a. l. i. e. v. i. t. u. t. e. s.
S. e. p. t. i. o. n. o. t. a. d. u. b. i. t. a. t. u. t. p. s. i. c. u. n. a. e. e. a. d. e. m.
s. p. e. s. i. n. m. o. q. e. p. m. o. m. s. e. s. u. c. o. m. u. s. e. p. o. s. t. e. a. m.
y. m. a. g. i. n. a. c. i. o. e. t. a. l. i. y. s. i. n. t. u. r. b. u. s. e. t. u. i. d. e. q. s. i. c. p. e. r.
a. u. t. o. r. e. m. i. l. l. a. q. u. i. d. i. c. t. q. y. m. a. g. i. n. a. c. i. o. i. n. t. e. p.
s. p. e. s. a. p. s. e. u. c. o. m. u. q. n. o. p. o. s. i. t. u. a. r. g. u. i. t. s. i. c. s. e.
q. u. i. e. t. q. a. l. i. q. a. c. c. i. d. e. s. m. i. g. r. a. n. t. d. e. s. u. b. i. e. c. t. o.
i. p. u. b. i. e. c. t. u. c. o. s. e. q. u. e. n. t. t. e. n. e. t. q. i. l. l. e. s. p. e. s. s. u. t.
a. c. c. i. d. e. s. s. i. m. p. o. s. s. i. b. i. l. i. t. a. s. p. r. c. o. s. e. q. u. e. n. t. p. r. d. e.
s. e. a. d. h. i. c. d. i. c. o. q. i. l. l. e. s. p. e. s. n. o. s. u. t. e. e. d. e. m. m.
m. o. s. i. m. s. p. e. q. i. s. p. e. s. i. n. t. e. p. t. e. m. s. e. n. s. u. c. o. m. u.
g. r. a. n. t. s. i. b. i. s. i. l. e. m. i. n. y. m. a. g. i. n. a. c. i. o. e. t. s. i. c. c. o. s. e. q. u. e. n. t.
e. t. g. o. d. i. c. t. u. a. u. t. o. r. i. s. m. i. l. l. a. d. e. m. p. t. l. l. i. g. i. q. y. m. a.
g. n. a. c. i. o. i. n. t. e. p. s. p. e. s. a. s. e. n. s. u. c. o. m. u. n. o. e. a. s. d. e.
i. n. m. o. s. i. p. l. e. s. m. s. p. e. e. x. t. r. a. n. o. t. a. d. u. b. i. t. a. t. u. o.
d. e. h. i. c. q. a. u. t. o. r. p. o. n. i. t. q. u. i. q. v. i. t. u. t. e. s. s. e. n. s. i.
t. i. a. s. m. i. o. r. e. s. c. u. t. i. n. c. o. m. e. n. t. o. r. s. u. p. t. i. u. d. e.
a. u. a. n. o. p. o. n. a. t. m. s. i. q. u. a. t. a. d. h. i. c. d. i. c. o. q. i. n. t. e.
c. o. p. h. e. d. i. t. f. a. t. i. a. s. i. a. e. y. m. a. g. i. n. a. c. i. o. m. s. u. b. i. n. a.
v. i. t. u. t. e. s. e. t. h. i. a. h. i. c. a. u. t. s. e. n. s. u. s.

Habet at comu. sensus

hic albus ponit op. a. c. o. n. e. s. s. e. s. u. s. comu. s.
e. t. d. u. n. d. i. m. i. o. r. e. s. s. e. n. s. u. s. q. p. o. n. i. t. t. r. e. s. a. c. t. u. s.
c. u. s. p. e. d. a. i. b. i. a. l. i. u. s. a. c. t. u. s. i. n. t. i. a. i. b. i. t. i. u. s.
c. u. s. a. c. t. u. s. p. m. o. d. i. c. t. s. i. c. h. i. c. a. u. t. c. o. m. u. s.
s. e. n. s. u. s. e. t. **Nota** p. mo. a. d. h. u. c. s. i. a. u. t. s. e. n. s. u. s. c. o.
m. u. s. h. i. c. t. r. e. s. a. c. t. u. s. p. m. o. e. q. i. n. t. e. m. i. d. i. c. a. t.
d. e. a. c. t. u. s. p. r. i. c. u. l. a. r. u. s. s. e. n. s. u. s. g. o. t. i. o. r. s. s. e. n. s. u. s.
e. n. d. p. r. i. c. u. l. a. r. i. s. g. o. t. i. o. r. n. o. p. t. i. f. l. e. c. t. i. s. u. p.
s. e. s. i. c. q. c. o. g. n. o. s. c. i. t. u. l. a. p. p. h. e. d. i. t. a. c. t. u. s. s. u. o. s.

sicut visus non potest iudicare se uidere et igitur quod aliquis
iudicat se uidere et dicit se sentire hoc est per
sensum communem qui potest dicere uideo me uidere
audio me audire et etiam illa via non apparet
10 dicit nisi unum sensibile ut patet in libro **Secundo** non
dicit aliquis dicit etiam facit alie uirtutes
interiores quod iudicat de actibus sensuum potentiorum
et uidet quod hoc non sit per sensum communem con-
sequenter tenet autem patet de se de ymaginacione
et alijs **Ad hoc** dico quod sic communis iudicat illos
actus in propria obiectis alie autem uirtutes in
absentia et in hoc differunt **Tercio** nota dubitatur
10 de hoc quod dicitur in libro quod sit sensus communis non
apprehendit nisi unum obiectum Contra si sit tunc
non differet a sensibus potentioribus consequenter
fieri probatur consequenter quod isti etiam non apprehen-
dunt nisi unum sensibile sibi proprium **Ad hoc** dico
quod licet in ipso actu sensus communis non apprehen-
dat nisi unum sensibile in se per se alia obiecta
et per se actus sensuum apprehendit et hoc non potest
sensuum potentiores **Secundo** nota alius actus est

Alius actus est discernere inter

hic albus ostendit per actum sensus communis
dices alius actus est discernere inter sensibilia
10 et nota primo ad hanc quod sensus actus sensus
communis est ponere dicitur in se sensibilia diversorum
sensuum potentiorum si quod sit eius actus probatur
quod talis dicitur apprehendere per sensum quod est sensi-
bilium ut igitur per aliquem sensum potentiorum sit per
sensum communem non per sensum potentiorum igitur per
sensum communem si quod hoc non fiat per sensum po-
tentiorum probatur quod quicquid uirtus debet iudicare dif-
ferentia inter plura obiecta quod illa comprehendit mo-
nitus sensus potentiorum comprehendit obiecta di-
versorum sensuum in quo licet hoc obiectum proprium
ita quod verificatur **Secundo** nota sensus communis
iudicat differentia inter albedinem et dulcedinem
in parte quod utraque comprehendit non enim vi-
sus potest ponere differentia inter ea quod non ap-
prehendit dulce nisi gustus quod non apprehendit
10 album **Tercio** nota ad hoc quod dicitur quod discernit
inter quicquid autem se comprehendit hoc debet sic intelligi

quod si aliqua potentia iudicat differentia
ad inter aliquid presupponit quod compe-
hendit ista et quod sensus communis com-
prehendit sensibilia diversorum sensuum
per hoc potest ponere dicitur in se ea sensus
ut per se non **Quarto** nota ut
dicitur in libro isti duo actus sunt prin-
cipales sensui communi et magis prin-
cipales quam tunc **Quinto** nota
dubitatur utrum sensus communis potest
se apprehendere sensibilia plura sensuum
et uidetur quod non quod tales non potest
intelligi et igitur in libro sensus com-
munis potest apprehendere plura consequenter
tenet quod magis uidetur quod intellectus
possit plura comprehendere quia sensus
communis quod est materialior magis pro-
bat per Aristotelen in quarto methaphisice
philosophice qui dicit quod intellectus qui
non unum intelligit metaphisice intelligit
oppositum in unum in libro et probatur
ratione quod plura sensibilia potentiorum
potest se mouere sensum communem
per sensus potentiores hic quod dicitur
quod nullus sensus potest plura apprehen-
dere et hoc potest rationem fieri et ad hanc
com fieri dicitur quod plura sensibi-
lia non potest eam in se mouere sen-
sum communem et tunc illud quod mouet
in sensum hoc apprehendit **Sed** non quod
hoc deficit quod possibile est quod fiat
iudicio et uisio eam in se mouere per igitur
alio dicitur et tunc audibile et uisibile
mouet sensum communem eam in se
potest igitur alio dicitur quod sensus com-
munis hoc apprehendit plura in dicitur
sit determinate in iudicio non iudicat
sit nisi de uno et ad rationem dico
consequenter quod intellectus non apprehen-
det determinate appropinquat sit nisi unum de
iudicat in libro plura **Secundo** nota alius actus

Tertius autem eius est

hic albus ponit tunc actus sensus co-
munes dicitur sic **Secundo** autem cum
actus est apprehendere rem in loco
no **Nota** primo de hanc / tunc actus sen-
sus communis est qd apprehendit rem in loco
in quo non est h in quo erat ponit p
desilla id e gutta q cadit de recto
taqua phreum cotinuum usq ad tunc
illud indicat m fuis qd ad huc est
supius & cetero & sic p apprehendere
rem in loco ubi non est & cetero p
qd non est **Sed** nota dicit q ille ac-
tus non e pbus communis sensus h cetero
conuenit qui est / cetero p indicat
rem in loco ubi non est paut pz dese
densu in speculo indicat end rem
no **Itro** qui est ante / **Tercio** nota dicit
aliquis contra h si sensus indicat
esse in loco in quo non est tunc m dicit
rem alit quid est & sic indicat esse
falsu **Ad** q dicit q bnd p indicat
rem alit se habentem quid est acci-
dentale quo ad pnt ul ad locu quid
se habeat sic ty q indicat ad esse
res no p falsu **Sed** hanc communis h

Communia sensuaria it

hic e dicitur p illis pntis iqua albi
inman dubiu & dicit sic **Communia**
sensuaria pnt quqz sz motus qbus
no pnt & magnitudo **Nota** primo de
hanc dubiu modit sic **Ex** quo ali-
qui sensus pnt communes & p aliqua
sensibilia communia / crederet aliquis
sicut aliqui aliqui crederent q
sentire sensibilia est pnt pntz comu-
nis h in mouet & conclusio pntade
sentire sensibilia communia no est
pnt sensus communis pnt quid erat
secut asensibz pntade i pnt sen-
tire no e pnt sensus communis coseq
ad tenet aut pz pntade i pnt
no **Sed** nota dicit qnto pnt
q illa quqz motus quibz nris fi-
gura magnitudo no dicit sensibilia

communia pnt h q solo secut asensu communis h
pnt h q pnt communis pluribz sensibilibz pnta
rely pntade **Tercio** nota **Albus** dicit
sup pnt de qua q sensibilia communia esse ob-
iecta sensu pntade pnt mntelligi dup bno
pntade & pnt **Alis** no pnt no pntade **Sed**
no pnt obiecta sensu pntade pntade non
pntade q qui e h obiectu pnt quid pnt
pnt & pntade ut pnt dicitur est **Quarta**
nota **Comentator** dicit sup pnt de qua q
illa quqz no differunt sensibilia sensu pntade
pnt h q pntade abobz sensibz pntade
h qnta secut abobz qnta non / **Sed** omz
pnt sentire pntz sensibz pntade **Sed**
Imaginatio e sensibilia pnta

hic e pnt pnt pnt pntade & cotinuat
sic pnt albus dicitur de pnta dicit
sensuaria pntade sz de sensu communis / hic de-
tinet de pnt sz de ymaginatio & dicit
q pnt facit h pnt pnt notabile tunc
mouet dubiu / **Sed** ibi pnt pntade h
ibi & p q pnt dicit sic ymaginatio e sen-
sibilia pntade **Nota** pnta de hanc yma-
ginatio e tunc tunc sensuaria inior & cetero
opus e pnt pntade tunc sensibilia m
absentia cetero q aliqui ymaginatio dicit
bus absentibz pnt sensuaria ac si pntade
sunt & h pnt pntade absentias mntz sen-
sibilia **Sed** nota **Albus** hanc hanc hanc
ibi sunt conclusio pntade ymaginatio et
sensuaria communis differunt pntade sic pntade
tutes differunt quare una ad sui copiam
indiget pnta obiecti reliqua non / **Sed** pntade
communis indiget pnta obiecti ymaginatio non
e pntade nota pntade mnt pntade mnt
Tercio nota de illa hanc pnt differunt ibi
sunt inior pntade pntade conclusio & format
sic pntade differunt quare una con-
seruat pnt seu ydola m absentia tunc sen-
sate i aliqua non / **Sed** sensuaria communis no abso-
seruat pnt i absentia obiecti & ymaginatio
capit eas pnt & copiat eas usq ad ab

hic dicitur inuenit dubium dicitur
 Et si quatuor quare non sit et nota
 primo da hanc dubium modum sic
 qd dictum e mpredece hanc qd m sop
 no aliquid fantasie et ymaginatio de
 sedur aduente mpredece puta ad
 sensu comuem dicit aliquis dubi
 tando an ead ille uirtutes m sompnis
 depredece aduente supior qd ad
 nam rationabilem qd hanc respondet
 m hanc qd sic qd aliquid cotigit i sop
 nis qd aliquis i sompnis copont bono
 uisus et format bonos syllogismos
 hanc hanc fit ratio et talis distictus fit
 p copositione ut diuisione ymaginatio
 blum qd no pot fieri p intellectu
 et rationabilem unde cotigit qd aliq
 dedie p fide ymaginat de aliquo
 pntones pntones qd m sompnis
 intellectus iharat p fides pntones
 m fantasie et sic m sompno format
 rationes quas de die tractant
no **Sed** nota qd utus intellectual
 copont fantasie et ymaginatio
 i sompnis du cotigit sompnia ve
 riora et hanc et p media noctem et
 ad diluculu qd tunc e p digestio
 supior et p tunc p subleati go
 uirtutes pnt tunc pfectus opari
 unde dicit albertus dicit sup desom
 pno et uigilia qd sompnia an me
 dia noctem fuit ut frequet fuit
 de pntis illa ante qd fuit post
 media noctem ut frequet fuit
 defutius cotigebat et go aliq ha
 bet cotecturam de sompnis corp
 qd sibi dedie cotigit et aristoteles
 dicit m desomno et uigilia qd m
 lictolici habet sompnia ueriora
 pnt hanc qd habet p fudiores yma
 ginationes et qd pnt pnti fantasie
 et cotemue ymaginatio **Tercio**
 nota da illa hanc unde opo est
 ibi tigit opom quoruam qui di
 cut qd hanc pnti facietes silogis

no dormiunt hanc na festa quiescat quo uirt
 sensibus pntionibz uirt. et hanc uirtu da in
 de quibz fuit soluta illa opom no pntat
 et nec opbat hanc p confirmatio dicit sui ad
 duat ea de hanc Tertia potera e forma
Tertia potera est forma
 hic e forma pnti pnti capli i qua albertus de
 timat de tertia potera dicit sensu apphe
 dentus hanc de potera formatua et diuidit
 m tres ptes qmo copont illa uirtu ad ymagin
 com pntes cotemuea et differetia sedo ote
 dit qui fuit actus eus et opationes tunc ante
 diuidit eam pnti pnti pnti actus ante pnti
 ibi diuidit ante pnti ad hanc diuidit qd pnti
 facit hanc pnti copont illas uirtutes ad ymagin
 pntes cotemuea et differetia sedo pnti o
 pnti alior de fantasie et ymaginatio pnti
 ibi alij dicit qmo dicit sic **Tercia potera**
 suple apphecia dentus et nota pnti da
 hanc qd tertia pnti potera dicit sensu apphe
 sua uirtu dentus uirtu dicit formatua
 et aquibzda uirtu uirtu ymaginatio et pnti
 pnti talem dicit m ymaginatio et uirtu
 ymaginatio qd ymaginatio et uirtu qd uirtu
 pnti sensu pnti pnti hanc uirtu ymaginatio
 seu forma copont pnti ad hanc et illa vi
 get m media cella caputis et pnti uirtu
 hanc mntia fngit hanc casta m hyspania et
 et hanc et hanc uirtu uirtu motem et pnti per
 talem ymaginatio copont ymaginatio
 ad ymaginatio **Sed** nota an illa hanc ab
 alij ante hanc iharat opom alior et est
 opo cotemuea sup tunc de tunc cotemuea pnti
 ho qui dicit qd no pnti mnti uirtutes quoru
 dicit sensu pnti uirtutes et ille dicit qd illa uirtu
 uirtu fantasie et sic eadem uirtu ad ymagi
 natione **Tercio** nota an illa hanc alij di
 cut qd alij uirtutes opom illa dicit qd pnti
 fantasie no differet ab ymaginatio mnti pnti
 ratione na qd dicit ymaginatio i quatuor pnti
 pnti sensu pnti sed dicit fantasie i quatuor
 intellectus agens illa fantasie dicit afor
 pnti uirtu et pnti uirtu et pnti uirtu
 intellectu pnti **Quarto** nota ante de dicit
 illaz opom uirtu uirtu fantasie pnti uirtu

no

no

no

no

no

no

capitulum tunc non est error. Et hinc dicitur
Dividit enim hoc potest

Hic Albius ponit unam divisionem illius
opinionis et primo facit hanc sedem ponit de
finitione iter media divisionis. **Secundo**
ibi quibus quod est dicitur primo dicitur sic dividit
enim hoc potest. **Nota** primo ad hanc quod
opinio illa quod dicitur formale est compositio
nec spes sensatas et talis compositio
fit duplici. **Secundo** fit per augmenta-
tionem id est diffinitionem aliquid ad eum
augmentum id est ad diffinitionem. **Secundo** dicitur
fit per quod simpliciter indicat hanc esse ad hanc
non esse hanc ad diffinitionem autem fit quod
compositio sensata per accidens componendo
unum ad alio syllogismo. **Secundo** nota quod
hanc utrius aliquid erat ut dictum est
in componendo ut dividendo aliquid autem
non. **Quid** autem erat in componendo hoc
congruit si duplici aliquid enim erat in
diffinitione committit fallaciam accidentis
aliquid ad committit fallaciam consequentis
et ille error congruit sibi quod est debilis
utrum dicitur dividendo et non per bonum
videtur ut dividere per diffinitionem aliquid
per accidens prope sicut autem aliquid
uocare et postea iudicare immo compositio non
per simpliciter bonum iudicare dicitur iter
vocat autem nisi apparetur et sic dif-
ferentia in componendo ut dividendo er-
rat dupliciter committendo duplicem
syllogismum. **Tercio** nota quod fallacia
accidentis ut per se loquar est deceptio
utrumque quod quod aliqua duo potest
congruit in conclusione qui conueniunt ma-
liquo modo de eis predicato ut eis subiecto
impossibile sicut est fallacia consequentis
accidentis cupit et rubrum autem et au-
rum predicat in promissis de cupro et auro
componit autem et cuprum in conclusione
quod in non potest sic adprobat illa utrumque
syllogismo non compositio et divisionem
speciem committit fallaciam accidentis quod
per se rubrum per quo patet autem et au-
rum ut debet et cognoscitur cuprum per

quod dicitur syllogismo sic hanc et rubrum deinde
autem cuprum et rubrum quod hanc et cuprum ibi enim
fallacia accidentis ut per se dicitur et hanc tunc ibi
accidentis. **Quarto** nota quod fallacia consequentis
est deceptio quoniam quod quod cuprum videtur
iter autem et consequens non videtur quod creditur quod sicut
consequens sequitur potest antecedere quod sicut autem sequitur
potest consequere ubi gratia hanc et rubrum bona consequens
hanc et cuprum quod est rubrum si quis non argueret eum
utrumque hanc et rubrum quod est cuprum ille committit fallaciam
consequentis cum spes per se puta sensata per se puta
rubrum dicitur in materia. **Quinto** dicitur nota est
eadem erat componendo fallaciam consequentis ut
si sic diffinitionem et hanc et rubrum deinde autem
hanc et cuprum committeret fallaciam consequentis licet
enim sequatur hanc est cuprum quod est rubrum in eadem
utrumque non valet per illam fallaciam. **Sexto** nota
ad illam per se in hanc quod est dicitur ponit dicitur in
deceptionem quod fit per fallaciam consequentis et iter
deceptionem quod fit per fallaciam accidentis et talis dicitur
in fallacia accidentis non fit recordatio nisi de
sensata per accidens quod est absens si per se in mouendo
per se in spe in fallacia ut consequens fit recor-
datio per accidens de sensata per se per se in mouendo
et eadem de sensata per accidens absente ad quod mouendo
mouet spes sensata per se per se in mouendo per se in mouendo
illa utrumque sic dicitur autem esse rubrum hanc est
rubrum ibi solum est in mouendo autem per se in mouendo
bedimus quod est in cupro per se in mouendo quod sic dicitur
mouendo fallaciam consequentis rubrum et autem
hanc et rubrum quod hanc et autem ibi fit in mouendo de
utrumque subiecto per se in mouendo ut absente et hanc est
quod dicitur aristoteles quod accidentis et primo id
est fallacia accidentis et unum quod quod est subiectum
ut predicatum utrumque ut unum in quo plura conueniunt
dicitur si consequens est in plura id est fallacia conse-
quentis sumit per se in mouendo per se in mouendo
illa hanc dicitur quod hanc dicitur aristoteles in dicitur
per duplicem intelligi unum quod fallacia consequentis
fit et in plura consequentis per se in mouendo in una
consequens sicut fit arguendo hanc et rubrum quod
hanc et autem si fallacia consequentis fit et in plura
consequentis quod una est in qua sequatur autem
potest consequere et alia in qua consequens eodem
sequatur potest antecedere si committit fallaciam con-
sequentis ubi gratia sicut hanc et autem quod hanc
est rubrum bonum sequitur eodem autem non hanc et rubrum

per de plantis q. potestur ramos ad istu
prem ubi melius possit habere colo
rem si fuerit aliquo loco copioso et sic
de alijs. **¶** Tercio nota ita q. q. dicit q.
nec no habet astringit ad leone q.
inclinat nalis no videtur aliquid
immediat leonis ad asinu q. q. bino
aut x. q. no i. claret adsequendu
ad nali melioris s. potius ad fu
gandu q. q. libz hz melioris nali
fugredi sibi disquens. **¶** Quarto no
q. p. p. m. t. l. s. d. i. r. a. q. fuga ul
secla conuersus ul disconuersus p.
fieri d. i. p. d. i. m. o. e. u. d. i. c. o. g. n. o. v. e. / a. l. i. o.
p. u. d. i. c. o. g. n. o. v. e. s. i. c. e. p. a. s. t. u. i. t. u. t. e. i. a. u. d. e. p.
p. f. i. s. / **¶** Si autem s. i. c. o. g. n. o. v. e. s. i. c. e. s. t. p.
t. a. l. e. m. i. n. d. i. s. t. i. n. c. t. u. m. n. a. l. e. m. s. e. l. i. a. i. t. a.

Quinta potentia est

Hic e. q. n. a. p. o. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. s. c. a. p. i. t. u. m. e. t.
t. u. m. s. i. c. p. u. b. a. l. b. i. u. s. d. e. t. i. m. a. n. t. d. e.
q. u. a. t. u. o. r. a. c. t. u. p. o. t. e. n. t. i. a. m. e. s. e. n. s. i. t. i. u. e. a. p.
p. h. e. s. i. u. e. d. e. m. o. n. i. t. u. s. h. i. c. d. e. t. i. m. a. d. e. q. u. i. t. a.
p. r. i. m. o. d. e. v. i. t. u. t. e. m. e. m. o. r. i. a. t. a. x. m. a. n. e. t. m.
d. i. u. i. s. a. d. i. c. i. t. q. p. r. i. m. o. p. o. t. e. n. t. i. a. e. s. t.
m. e. m. o. r. i. a. r. e. n. o. t. a. p. r. i. m. o. a. d. l. i. t. a. m. p. l. l. a.
p. o. t. e. n. t. i. a. m. e. s. e. n. s. i. t. i. u. e. d. e. m. o. n. i. t. u. s. v. o. c. a. t. u. s.
i. t. u. s. m. e. m. o. r. i. a. t. u. s. u. l. m. e. m. o. r. i. a. t. a. x. i. s. t. a.
h. z. s. e. a. d. i. u. i. t. u. m. e. s. t. i. t. u. a. s. i. c. u. t. s. e. h. z.
y. m. a. g. i. n. a. t. i. o. a. d. s. e. n. s. u. c. o. m. m. u. n. i. s. i. c. u. t. e. n. d.
y. m. a. g. i. n. a. t. i. o. i. c. a. p. i. t. s. p. e. c. i. a. s. e. n. s. u. c. o. m. m. u. n. i. s.
c. o. s. u. a. t. e. a. b. s. i. c. e. m. e. m. o. r. i. a. t. u. s. i. c. u. t. s. p. e. c.
a. d. e. s. t. i. t. u. a. x. c. o. s. u. a. t. e. a. b. s. i. c. o. t. a. n. o. t. a. g. o.
l. i. n. p. e. l. i. a. c. o. d. i. s. i. s. a. c. t. u. a. d. e. c. a. d. i. t. u. s.
m. e. m. o. r. i. a. t. u. s. e. p. o. s. t. i. o. r. x. p. r. e. c. e. d. e. i. t. u. t. e.
e. s. t. i. m. a. t. u. s. p. r. o. b. a. t. s. i. c. u. t. s. e. h. a. b. z. y. m. a. g. i. n. a.
t. i. o. a. d. s. e. n. s. u. c. o. m. m. u. n. i. s. i. t. a. s. e. h. z. m. e. m. o. r. i. a. t. u. s.
a. d. e. s. t. i. t. u. a. s. i. c. y. m. a. g. i. n. a. t. i. o. e. s. t. p. o. s. t. i. o. r.
x. p. r. e. c. e. d. e. s. e. n. s. u. c. o. m. m. u. n. i. s. i. t. a. m. a. i. o. r. x. y.
m. l. i. a. m. i. o. r. p. r. o. b. a. t. q. z. y. m. a. g. i. n. a. t. i. o. i. c. a. p. i. t.
s. p. e. c. i. a. s. e. n. s. u. c. o. m. m. u. n. i. s. x. c. o. s. u. a. t. e. a. b. s. i. c. x.
g. o. v. o. c. a. t. e. t. h. e. z. a. u. r. u. s. m. y. t. e. n. o. m. i. n. i. T. e. r. c. i. o.
n. o. t. a. q. a. c. t. u. s. i. l. l. i. u. s. i. t. u. t. i. s. e. r. i. o. d. i. a. i.
d. e. p. r. i. t. i. b. z. x. m. p. a. i. n. o. r. i. t. u. e. a. d. m. e. m. o. r. i. a.
a. c. s. i. s. m. e. t. p. r. i. m. o. d. u. d. e. a. d. i. p. s. e. c. i. t. a. t. i. o. n. e. b.
i. n. q. u. a. d. p. r. i. m. o. i. l. l. a. q. p. u. b. s. e. n. s. i. t. u. s. u. l. q.

p. u. b. c. o. l. l. e. g. e. r. u. t. n. o. b. i. s. h. i. f. i. t. n. o. b. i. s. p. r. i. m. o. i. t. e. n. t. i. a.
x. m. l. i. i. l. l. a. i. t. u. s. m. l. i. u. d. e. s. e. r. u. i. t. m. y. t. e. l. l. e. c. t. u. i. q. u. a.
u. t. d. i. c. i. t. i. d. e. m. e. m. o. r. i. a. x. i. m. p. e. c. i. a. d. s. e. q. u. e. t. u. s. m. e.
d. i. t. a. c. i. o. n. e. s. p. o. l. u. a. t. m. e. m. o. r. i. a. x. f. i. c. i. q. u. e. t. m. e. m. o. r. i. a. p. o. l.
u. a. t. m. y. t. e. l. l. e. c. t. u. i. q. z. a. l. i. q. u. i. s. t. a. i. t. u. s. i. d. u. a. t. i. t. e. l.
l. e. c. t. u. i. m. y. t. e. l. l. e. c. t. i. o. n. e. s. y. m. a. g. i. n. a. t. q. f. u. i. s. s. e. t. a. b. l. i. t. e.
x. m. l. i. i. l. l. u. r. i. g. e. a. t. i. n. o. n. e. s. m. y. t. e. l. l. e. c. t. u. a. d. u. d. e.
b. o. n. i. m. e. m. o. r. i. e. f. a. c. i. l. i. u. s. p. a. d. e. t. x. s. p. e. c. u. l. a. t. a. l. i. y. s.
q. u. i. t. o. n. o. t. a. i. l. l. a. i. t. u. s. x. i. t. u. s. e. s. t. i. t. u. a. x. y. m. a. g. i. n. a. t. i. o. n. e. s. n. o.
t. u. a. s. i. t. c. o. q. u. a. n. t. i. t. a. d. i. m. p. e. c. i. o. n. i. s. i. c. u. t. p. r. i. m. o. m. e. t. a.
t. o. r. i. a. m. s. u. p. t. i. o. d. e. a. d. q. z. u. n. a. c. o. p. a. t. a. l. i. a. x. h. i.
e. q. d. i. c. i. t. e. t. h. e. b. i. s. t. u. s. s. u. p. p. r. i. m. o. d. e. a. d. i. t. u. e. s. t.
q. n. o. d. e. d. i. t. m. y. t. e. l. l. e. c. t. u. i. d. e. d. i. t. e. i. a. l. i. a. s. i. t. u. t. e. s.
i. m. p. r. i. m. o. m. y. t. e. l. l. e. c. t. u. s. d. u. d. e. i. t. u. t. e. s. s. e. n. s. i. t. i. u. e. m.
i. d. e. b. z. m. m. e. d. i. a. t. e. i. t. e. l. l. e. c. t. u. i. i. l. l. e. a. u. t. e. m. y. t. i. o.
r. e. b. i. m. e. d. i. a. t. e. x. h. i. n. o. t. a. r. i. s. t. o. t. e. l. s. m. y. t. i. o. u. b. i. d. i. c. i. t.
q. o. p. t. e. r. q. u. i. u. z. m. y. t. e. l. l. i. g. e. r. e. m. f. a. n. t. a. s. t. a. s. p. e. c. t. a. r. i.
d. u. d. e. s. p. e. c. s. e. n. s. a. t. i. o. n. i. s. i. c. e. p. t. a. b. a. l. i. y. s. t. u. s. i. t. u. s. n. o.
i. b. z. v. o. c. a. t. f. a. l. s. a. s. i. c. a. Q. u. i. t. o. n. o. t. a. q. i. b. i. i. l. l. a. n. o.
i. t. u. s. u. o. c. a. t. m. e. m. o. r. i. a. t. u. s. a. s. u. o. a. c. t. u. e. s. t. e. n. s. i. t. u. s.
a. c. t. u. s. m. e. m. o. r. i. a. r. i. d. e. p. r. i. t. i. b. z. q. p. u. b. s. e. n. s. e. r. a. t. e. s. z.
d. i. c. i. t. e. n. q. u. a. d. e. g. o. n. o. v. o. c. a. t. i. t. u. s. i. m. p. a. t. u. a.
d. e. c. u. s. a. c. t. u. s. s. i. c. e. a. d. i. m. p. a. s. i. d. i. c. o. q. e. a. d. p. r.
v. o. c. a. t. s. e. d. i. l. l. u. d. e. s. t. e. u. s. n. o. m. e. c. o. m. m. u. n. i. q. u. i. l. l. e.
e. e. u. s. a. c. t. u. s. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. o. r. s. e. l. i. a. d. p. o. s. t. m. o. s.

Post vires sensibiles apphe

Hic caplin octauum illi tractatus et dicitur
sic p. u. b. a. l. b. i. u. s. d. e. t. i. m. a. n. t. d. e. p. o. t. e. n. t. i. a. s. a. c.
a. p. p. h. e. s. i. u. e. h. i. c. m. o. d. e. t. i. m. a. n. t. d. e. p. o. t. e. n. t. i. a. s. m. o. t. u. s.
x. d. u. i. d. i. t. q. z. p. r. i. m. o. p. o. n. i. t. a. p. p. l. i. c. a. c. i. o. n. e. s. p. o. t. e. n. t. i. a. s.
m. o. t. u. a. s. s. e. d. p. o. n. i. t. u. n. o. t. a. b. i. l. e. s. e. d. i. b. i. s. a.
e. n. d. i. d. a. u. t. e. p. r. i. m. o. d. i. c. i. t. s. i. c. p. o. s. t. v. i. r. e. s. s. e. n. s. i. b. i. l. e. s.
a. p. p. h. e. s. i. u. a. s. d. i. c. e. d. u. d. e. m. o. t. u. s. i. t. n. o. t. a.
p. r. i. m. o. i. t. a. l. i. t. a. m. p. o. s. t. q. u. a. d. d. i. c. t. u. e. s. t. d. e. p. o. t. e. n. t. i. a.
r. e. b. a. p. p. h. e. s. i. u. s. s. e. n. s. i. b. i. l. i. b. z. p. o. s. t. h. i. d. i. c. i. t. u. s.
d. e. p. o. t. e. n. t. i. a. s. m. o. t. u. s. x. p. z. a. d. d. o. q. i. t. u. t. e. s. m. o.
t. u. e. p. r. i. s. u. p. p. o. n. i. t. a. p. p. h. e. s. i. u. a. s. q. z. a. l. i. u. d. m. e. t. h. d.
m. o. u. e. t. a. n. a. l. m. s. i. p. u. b. s. i. t. a. b. e. o. a. p. p. h. e. s. i. u. s. u. b.
r. a. t. i. o. n. e. b. o. n. i. u. l. m. a. l. i. n. o. t. a. s. e. d. q. z. a. r. i. s. t. o. t. e. l. s. n. o.
p. o. n. i. t. q. z. p. r. i. a. p. i. n. m. o. t. u. s. p. r. o. g. r. e. s. s. i. u. e. s. i. c. a. p. p. e. t. i. t. u. s.
u. l. d. e. s. i. d. e. r. a. t. i. u. a. q. z. i. d. e. m. x. t. a. l. i. s. a. p. p. e. t. i. t. u. s.
e. d. u. p. x. q. u. i. d. e. e. a. p. p. e. t. i. t. u. s. s. e. n. s. i. t. u. s. x. i. l. l. e. v. o.
c. a. t. a. n. t. h. e. o. l. o. g. i. s. s. e. n. s. i. t. a. t. u. s. u. t. p. z. m. l. i. a. a. l. i. u. s.
e. a. p. p. e. t. i. t. u. s. m. y. t. e. l. l. e. c. t. u. s. x. i. l. l. e. p. t. v. o. c. a. r. i. n. o.
l. u. a. s. x. a. p. p. e. t. i. t. u. s. s. e. n. s. i. t. u. s. m. o. u. e. t. a. d. b. o. n. u.
a. p. p. e. t. i. t. u. s. q. z. m. o. u. e. t. a. d. h. i. c. q. z. a. p. p. e. t. i. t. u. s. s. e. n. s. i.
b. o. n. u. / a. p. p. e. t. i. t. u. s. a. u. t. e. m. y. t. e. l. l. e. c. t. u. s. m. o. u. e. t.

un bonu & effectus p^r h^{ic} q^{uod} p^rfectus cognoscat
 apprehensio quod sensu cu no creatura rationalis
 mouet^r ab appetitu intellectus & p^rbi obedit ap-
 petitus p^rfectus tunc e bonu regi^r / cu at co-
 uiso tunc erit malum. **Secundo** nota q^{uod} illam p^rte
 p^rcedu ante ibi ponit rationem diuisionis q^{uod} qdam
 e actus apprehensio cuius actus no subiacet libe-
 ro arbitrio id est uoluntati. Aliq^{uod} at e cuius actus
 subiacet motui exemplum sicut actus pulsualis
 q^{uod} e in membris & nervis cuius p^rincipiu e corde
 s^{ed} p^rimodu s^{ed} p^role & dyuisione illa e actus mo-
 ues it^risita de qua no loquit^r philosophus
 q^{uod} solum loquit^r p^r h^{ic} de potestate motus p^rgressi-
 uis s^{ed} p^r h^{ic} p^rocaus medius ut patet ibi & desti-
 dicebat^r supra diuisione potestatis in illa
 no obedit libero arbitrio q^{uod} no e in arbitrio no
 q^{uod} pulsus moueat^r ut no & de h^{ic} dicebat^r sup^r
 q^{uod} e in p^rsuasibilis ratio exemplum sicut e de
 potestate motu apprehensio de qua agit^r in illa
 illa cu obedit motui uoluntatis q^{uod} in motu uoluntatis
 e si uoluit mouere p^rgressu ut non. **Quarto**
 nota q^{uod} actus motus q^{uod} obedit rationi est
 dup^r q^{uod} e in p^rincipio & qdam in p^rima p^rime-
 rans e corruptibilis & uasibilis actus quia
 ad eum in p^rima aut mouetur cu cu illa actus
 apprehendit obiectu sub ratione boni ut mali
 suadet fugiendum ut p^rsequendum q^{uod} e aut
 e actus in p^rima & h^{ic} e q^{uod} actus q^{uod} e in p^rima
 & omnes innes q^{uod} se p^rcedunt ad motu d^ratus in
 p^rima p^rocaus & mouet membra officia & ta-
 lis e in p^rima q^{uod} ad in p^rima in p^rima d^ratus
 mouet. **Quinto** nota q^{uod} actus corruptibilis et
 uasibilis differunt in h^{ic} q^{uod} actus corruptibilis
 lib^{er} mouet ad modum & apparet bonu ut
 aut uasibilis mouet ad modum & uiam
Sexto nota dicit^r aut^r illa q^{uod} eadem p^rte
 esse uoluntatis apprehensio & motus ut postea
 dicit^r s^{ed} h^{ic} e q^{uod} quodam ordine ita q^{uod} p^rus
 dicit^r apprehensio quia motus. **Septimo** nota
 q^{uod} membra officia dicit^r membra & deser-
 uancia ad motu sicut in uoluntatis p^rgressu
 sicut pedes & in uoluntatis ala & h^{ic} motu e
 motu media uoluntatis & in uoluntatis sicut in

Item dictu est breuiter

hic e cap^ritulu nomen & admodu sic q^{uod} p^rus
 albus det^rminat de potestate in s^{ed} de
 potestate uoluntatis & de potestate sensu
 & de potestate motu. **Hic** dicit^r de po-
 testate intellectus & p^r h^{ic} q^{uod} actus ve-
 heu & sensu sicut nob^{is} motus go
 de eis e actus p^rus dicit^r in ordine doctrine
 & diuisione illud cap^ritulu q^{uod} p^rimo p^rimatu
 q^{uod} da demittit^r p^r h^{ic} ponit diuisionem
 intellectus in duos p^r h^{ic} q^{uod} p^rimo p^rimatu
 in & intelligibile sicut p^r h^{ic} e ibi diuide
 aut^r in p^r h^{ic} sicut in p^rimo
 dicit^r sic q^{uod} p^r h^{ic} dicit^r est breuiter de po-
 testate in sensu p^r h^{ic} p^rimo p^rimo
 dicit^r q^{uod} id breuiter dicit^r est in p^r h^{ic}
 dicit^r cap^ritulu de potestate in s^{ed} p^r h^{ic}
 p^r h^{ic} q^{uod} in p^r h^{ic} ultra actus est
 tunc & memoratam id e q^{uod} no includit
 aliquid potestate superioris quam me-
 moratam q^{uod} illa e ultra in p^r h^{ic} pote-
 rans in sensu ut dicit^r fuit s^{ed}
 actus rationalis e dignior ut dicit^r fuit
 q^{uod} h^{ic} ob actus sensu includit
 ob p^r h^{ic} q^{uod} p^r h^{ic} p^r h^{ic} p^r h^{ic}
 p^rus dicit^r s^{ed} in p^r h^{ic} e actus in p^r h^{ic}
 rationalis id e actus rationalis in p^r h^{ic}
 no in p^r h^{ic} rationalis e sensu
 ut uoluntatis s^{ed} in p^r h^{ic} rationalis ad
 dicit^r sup^r illas uoluntatis intellectus et
 rationem & go ultra de estatura &
 memoratam sequit^r intellectus
Sed nota aliquid uoluntatis esse p^r h^{ic}
 p^r h^{ic} intelligi dup^r in p^r h^{ic} p^r h^{ic} or-
 dibus alio p^r h^{ic} p^r h^{ic} nobilitatis
 & dignitatis p^r h^{ic} illa uoluntatis sicut
 nobilitates intellectus **Sed** modo aut
 intellectus nobilitat^r e oib^{us} **Tercio** no
 auctor e illud op^rans ut p^r h^{ic} p^r h^{ic}
 tunc q^{uod} in p^r h^{ic} sicut in p^r h^{ic} actus q^{uod}
 habeat ob illas potestas & p^r h^{ic} h^{ic}
 actus intellectus includit ob alias uoluntatis
 res q^{uod} p^r h^{ic} in p^r h^{ic} alio p^r h^{ic} q^{uod}
 p^r h^{ic} ut supra dicit^r e s^{ed} h^{ic}

Diuid autem aristoteles

passibilem q abstrahat sz intellectus agens. Sed nota da illa prem respondet qd aut dicit qd pde-
do q no e filia m hie q sensus communis x ymaginatio
fuit potere unius ac sz fuisse fuisse sensibile sed
fuisse fuisse x intellectus passibilis no go fuit diu-
fuit potere unius ac dicitur licet eundem spec quia
fuisse fuisse x potere passibilis sensibile intellectus
passibilis incommensurabilis. Tercio nota q maxima
necessitas intellectus agens q intellectus pot-
no eodem inquit spec sicut alie virtutes sensi-
tue mioris puta fuisse fuisse x ymaginatio x q
illa coaptat m individualit x particularit. Intellectus
aut passibilis inquit incommensurabilis x go e ne-
cessaria virtus abstrahens spec illas ymaginatio
incommensurabilis x fuisse fuisse virtus inquit x h
e intellectus agens x aut virtute no idiget i-
tutes sensibile q eodem inquit omib. Nota
nota q intellectus agens x passibilis licet co-
necunt m subiecto in differunt ratione talibus
x talibus conveniunt conveniunt eund m h q fuit
m passibilis x no mioris h differunt m hoc
q intellectus agens h inquit intellectus
actus passibilis h ratione potencie. Sed hie fuit

Sciendum aut qd fuit intel

hic aliter distinguit intellectum intelligibilem
x dividit q primo fuit h pde ponit duas
acceptiones intellectus. scilicet si fuit aut
q intellectus prima ad huc dividit q ponit
primo una distinctionem intelligibilem scilicet aliam
fuit ibi hie intelligibile primo dicit sic. Scilicet
aut q sicut intelligibile dicit sic x intellectus
Nota primo da hanc v. dicit intellectus scilicet
distinctionem intelligibilem x dicit sicut qd est
divisibile intelligibile divisibile x qd i divisi-
bile sic quidem intellectus x qd divisibile x
qd m divisibile intelligibile divisibile correspo-
det simpliciter spec q primo inquit m sensu x post-
ea fuisse fuisse x alio intellectu. Sed nota
q illa eadem distinctionem ponit aristoteles m
tuo de anima sub hys verbis q duplex e opaco intel-
lectus prima x scilicet prima e simpliciter apphensio
compositum ul divisio x illa vocat aut. illa
divisibilem intellectum x prima intellectus simpli-
compositum scilicet aut e ppo mentalis. Tercio no

q illa divisio q ponit m hanc q qdam
e intelligibile divisibile ut sic. Intellectus
q intellectus ut iam dixi. Intellectus
liget x uno no simpliciter ad apphen-
dendo x h vocat intellectus i divisi-
bile. Intellectus apphensio ad complexum co-
ponendo ul dividendo conceptus x h
vocat intellectus i divisibile. Quarta
nota q no fuit eadem spec in
prima m fuisse fuisse x m spe communis
postea intellectus h eadem m spe ut
supra dixi. Sed hie qd intelligibile
Intellectus intelligibile si e divisi-

hic aliter subdividit alterum membrum
distinctionis prius posite scilicet intellectus
divisibilem ul compositum x d. Item
intelligibile si e si e divisibile ul
compositum ut e compositum simpliciter
ul. Nota primo da hanc subdivi-
dit alterum membrum distinctionis prius
scilicet intelligibile compositum ul divisibile
x dicit qd divisibile compositum e
compositum simpliciter x qd qd
positum simpliciter primo sicut compositum
ut qd qd qd compositum simpliciter
abz compositum hanc pde sicut hanc
gism x hie spec argumentationis
q compositum x enumerationis q e
ipso intelligibile sz simpliciter x compositum
simpliciter x compositum qd compositum
x hie ipso intelligibile compositum x
intellectus ul actus intellectus. Primo eundem
intelligibile correspondet opaco intelle-
tus q vocat simpliciter apphensio
scilicet correspondet scilicet opaco sz co-
positum x divisio x hie correspondet
tunc opaco intellectus quia qd po-
nit qui e distinctus ad conclusionem
Sed nota utrumq membrum distinc-
tionis ut subdividit q enumerationis ut
duplex apphensio ul e compositum ad
veritatem no habet maiorem certitudi-
nem ad una partem quia ad aliam
q de compositum futurum no e deter-

nota

nota

in habitu. Aliquid autem intellectus putat promissas
ut per cognitionem principiorum venit in notitiam aliorum
cognitionis deinde et sic vocatur intellectus adeptus.
Sed nota quod commentator in isto deinde ponit
alias acceptationes intellectus qui est intellectus
speculativus et huius est intellectus formatus specibus
speculativis et ille usat de ratione. Illius est intellectus
practicus et ille obiectum est bonum et malum deinde
agibilibus et ille indicat bonum et malum et fugam et
sequam appetituum subiacent boni et mali. **Ter-**
tio sunt intellectus quatuor ymaginatus et per
imaginem et huius est intellectus et sic accipitur in isto deinde
ad dicitur quod intellectus est corruptibilis ibi per intel-
lectum formatum deinde. **Quanto** modo intellectus
per se per cognitionem intellectus et sic accipitur in isto
deinde et huius ubi dicitur quod quid est intellectus in divi-
sibilibus et quidam est operatio in divisibilibus. **Ter-**
tio nota quod intellectus in actu est intellectus in formatus
in actu et intellectus in habitu est intellectus in habitu
in habitu et intellectus in habitu est intellectus in habitu
in habitu. **Quanto** modo de intellectu adeptus dicitur con-
mentator in isto deinde commentator in isto deinde quod non
congruit nobis nisi in se vice et possibile ipsum nobis
adungi in hac vita et redditur rationem quod tunc adun-
git nobis intellectus agens per se quod tunc est sufficienter
in formatus specibus speculativis et aliter accipitur intel-
lectus adeptus in una alia digressionem ubi dicitur
quod quod intellectus fuit sufficienter in formatus specibus
speculativis in aliam rem tunc per intellectus super se
et cognoscere se et huius fit per intellectum adeptum et dicitur
intellectus adeptus ab adiutor quod fit quod ad-
eque specibus intelligibilibus in habitu rem sequitur.
Sed **autem** quod anima rationalis
hic aliter potest dicitur in ista aliqua nova intel-
lectus et dicitur quod primo facit huius sed potest una
divisionem intellectus per dicitur ibi quod intellectus in isto
distinguit de propria memoria in huius et illa ibi
et nota quod ad huius dicitur quod per facit quod dicitur
est per potest notabile per dicitur ibi sed huius ad dicitur
est per dicitur huius. **Sed** **autem** quod anima ratio-
nalis intellectus in isto. **Nota** primo de anima ratio-
nalis quod anima illa quod ponit in ista per anima ratio-
nalis intellectus in habitu ubi rationalis valde
liberum arbitrium significat unum et eandem rem
sed duobus modis id est duobus rationibus quod vocatur

intellectus in habitu ubi intellectus rem ut qui-
ditate rei absolute et vocatur in isto tunc dicitur
est et per collationem promissam ad cognitionem
unius rei ad aliam rationem deinde sed
vocatur in habitu in habitu per dicitur de novo
cognitionem rei promissam. **Sed** dicitur in habitu
in habitu dicitur una rem ab alia deinde
beatus de fuga ut de secula rei et indicat
et dicitur voluntas ad appetit rem et eligit
et dicitur liberum arbitrium in habitu liberum appetit
et eligit per quod anima illa significat idem
rem et differunt per rationem. **Sed** nota
de anima huius potentia non est potentia
autem contra alias distincta et bona dis-
positio ingenii per quam quibus sunt per mag-
nam cognitionem et inveniuntur per veni-
re mediam ad aliquid cognitionem per dicitur
aliquid rei ut inveniuntur rationem. **Ter-**
tio nota de anima huius per huius ad dicitur
quod eadem est potentia per dicitur per dicitur quod
est in habitu abiecti et notitia ad aliam
et dicitur in habitu in habitu et apphetus dicitur
intellectus in habitu et inveniuntur. **Ter-**
tio nota de anima huius per huius ratio autem
ibi ubi dicitur quod ratio est per cognitionem
motus quod deo quod cognoscit obiectum
motus obiectum et in isto quod est cognoscit
dicitur ab intellectu in modo meditati
quod narratio ut dicitur apphetus
simpliciter et absolute quiditate rei
ratio autem apphetus rationem deinde et
ferendo unum aliam. **Quanto** nota de anima
illos commentator in isto unum per se per
dicitur de alio et unde quod per quod
unum et alium unum per dicitur de alio
illa per huius in ista in habitu autem
quod quod differunt per dicitur rationem
non est verificabile de alio et illa per
huius in ista. **Sed** per dicitur quod per
ratio illos in motus per quod per dicitur
significat per unum unum et verificabilis
de alio et huius per dicitur per dicitur
per considerat quod commentator in ista modo
et per unum per inveniuntur de alio verificabile
et huius per dicitur per dicitur et
Intellectus autem putat est

hic albus dicit intellectum et dicit
quod primo ponit divisionem sed sequitur
memoria divisionis per ibi. Iste autem
qui cognoscit quod dicitur sic Intellectus
putat et cognoscit dicitur quod quod
est intellectus. **no** primo nota ad hanc
ut ponit talem divisionem intellectus
principalem quod quod est intellectus
speculativus et quod est intellectus practicus
Intellectus speculativus est qui apparet
de re substantia verum ut sit quod unum
et secundum speculativum ut per se
mensurat si intellectus practicus est
quod apparet de re substantia boni ut ma-
li quod cum sit et bonum ut malum per
tunc ad opus ut per ibi. Sed nota
ad hanc. Ille autem qui cognoscit quod
subdividit intellectum practicum quod quod
est intellectus practicus per se quod app-
hendit et iudicat bonum et malum et
illa vocatur. Synderesis quod quod est cog-
noscit universale et illa dicitur per se
universali ad bonum et malum et
hic confirmat albus per auctoritatem boetii
quod ponit in libro per quod intellectus
possit habere quod quod universale per
particulare. **no** Tercio nota ad illam
hanc. Illa per ibi subdividit talem
bonum per illa dicitur quod cognoscit bonum
non in se quod quodam est quod contemplatur
solum etiam et illa per se nota dicitur intellectus
Alia est quod contemplatur illa in se et est
superiora. **no** Quarto nota ad istam partem
quod duas habet partes ibi subdividit quod quod
dicitur in se et etiam quod quodam est que
vocatur verum et quodam quod vocatur malum. Iude
ubi vocatur pariter cognoscit bonum
et malum quod se potest ad intelligendum
id est rem de se per se cognoscit sicut in-
tellectus illa verum et vocatur verum quod per
verum est perfectior intellectus per illa dicitur
per contemplationem superioris et perfectior
illa verum quod vocatur intellectus et confirmat
per auctoritatem beati augustinus per se ibi
exple apostoli per ad corinthios quod ubi non
est venerare caput ubi sit in quod sit
dicit in libro quod molem calefacta sicut

per intellectus quod in verum et illa per se verum autem quod vocatur
quod se extendit ad illud quod est etiam et contemplando
et per se per se superioris etiam et illa est ymago
de de per illa habet contemplationem affluere de quod per illa
utitur elevat ad divina per cognitionem et illud totum
est theologia per quod nata. **no** Quarto nota vide
in mente in libro quod intellectus et ymago cognoscit
intellectus per debiliorem viam et eadem in perfectiora et
hic eadem per se per se superioris et est ubi dicitur quod
intellectus et per se non appetit in consilio nec ad
mutat in consilio quod habet debilem viam. **no** Et
in oppositum arguitur per quod per eandem speciem viam
et malum. **no** Sed nota per se esse perfectior alio. **no**
hic dicit quod per se per se intellectus verum non
est nobilior quam malum si per se dicitur et apparet
intellectus quod perfectior opus in verum quod in
miliari per se dispositionem per se et dispositionem
Sexto nota dicitur de hoc quod quod quod intellectus
lectus per se cognoscit bonum in se hic non
videatur quod per se ut per se de ad dicitur intellectus
speculativus appetit quod intellectus practicus non
per se cognoscit sicut speculativus. **no** Sed dicitur
quod intellectus per se non per se iudicat universale
hic in speculativus hic per se in se per se iudicat
verum in speculativus et hic in se. **no** Sed hic

Sed in hoc est dicitur eius

hic albus ponit dicitur iter dicitur intellectus
quod vocatur verum et inter dicitur quod vocatur intelligere
de quibus et locus supra dicitur per se. **no** Sed hic est dicitur
eius. **no** Nota primo ad hanc dicitur dicitur sicut
quod per se dicitur quod illa dicitur intellectus quod vocatur
verum potest se ad intelligere et ad intellectum intel-
ligere et in se dicitur dicitur verum quod non per se
ne dicitur iter eas et non dicitur quod hic est dicitur in
ter intelligere id est intellectum intelligere et
intellectus per se separatus et per intellectum
in quo cognoscit superiora quod vocatur verum per
intelligere quod quod intelligit intelligit intuitum per
ad ma nihil intelligit de superioribus nisi de
cuius per se. **no** Sed nota quod intelligere intuitum
est intelligere per se potest recepta et per se
dicitur intelligit ad eum cognoscit illud in
per se sicut in speculo per se quod per se
tunc per se intelligere abstractum ut dicitur per se

emellige psses itisicord supras a cofere a opas
vni ad aliud a sic mltas in mltiget i har via
Tercio nota da illa hnm bnde notabile ubi cofi
mat h. ~~fructuante~~ ~~hnd augustin~~ qua pssus
allegant ubi dicit etms mltisb coipcedum
heret a no dicit solu etms ~~hnd~~ inuat q rco ma
no solu isat da supora itutue sicut itellige
at h. etia da mltia a etia cofimur h p dcm
~~hnd augustin~~ i libro de cmitate ubi ponet dif
feretia iter vni a mlticm a ~~da~~ q m m di
cat de suporibz a i corpibz vni q fut supra
se i mlti mlticm da rco mlticm na qv
q dup p p p aue rconalis supor q vocat
vni a mlticm q vocat mlti q isat da illa m
fiora **Quarto nota** q i supori pte aue rconal
lis a sapia q illa cognoscat supora cognos
aue suporis vocat sapia quasi sapia facia
mptior no pte q cofiderit i fion a prudera
moralis q prudera moralis vnt da agibla
mundana a mptiora **Quinto nota** da illa hnm
p mptiora q ad huc vni dicit a hloya
sz q i supori pte rconalis aue vnt festur
quis i ggncom iu suporis i diuidus ul aea
rcois p mlticm a voluntate id e cognoscom
a coformate voluntat de hnd a nota

Et nota qd triplex est memo

hic albus pssus pmt quada dgnom me
more a diuidi q pmo facit h. f. d. pmt
vni alia dgnom pmt aue pda ubi pcedu
quoz pmo d. f. Et nota q pmo memoria
esse distiguit i hoius fu m hore **Nota pmo**
da hnm vnt distiguit memoria pdm eius
opaciones a vnt q pmo a opaco memoria q
qda a opaco memoria a illa a cofunco fops
sensiblu a ppetatu sensiblu quas apphed
itub estitua de qua supra dicebat q e
thezaurus mptcom a illa memoria a vnt
aue sensue Alia e opaco memoria q e cof
uato pssus itelligiblu a talis e vnt rconis
a ruget i postiori pte rcebr **Tercia e opaco**
memoria q e mptco esse nalis plicidmub
vnt a boni pdm qua aua nata a cognosce
a amae bonu **Sexto nota** q ille rco memo

rie cofeant dnfas potencias aue pa
em cofeant dnfam sensiblu quda
cofeant i mediate estitua pda
cofeant itellctu speculatu a pnc
vnt fil qui cognoscat vni a bonu
Tercio nota dubia vnt ille rco **nota**
memore fut vna pdm essentia
ul plures ad q dca q m hore pte
rco potere pdm potera a essentia
p vna h differat pdm rconem
pdm q dnfas opaciones a potencias
cofunt a h dicit auctor m hnd
Quarto nota da pda hnm ubi vnt **nota**
dca q pda hnm actuali aue sup
illa plicidm aue nales vnt et
boni causat itelliget boni a plicid
duabz pcedit voluntas a amor boni
taqua rco q cognos boni pssus
plicidm boni q no cognosceat
mpti aua habet eius plicidm
essentia a amor a voluntas boni
causat qd hnt duabz q bonu no
cognosceatur mpti cognosceatur
voluntas a amor boni pssus pda
rconem itelliget boni pdm ordi
nem nate a d. q m hore aua est
ymaginato imitans id e plicid se habz
imitati psonatu sicut aua fclz hnt
itellctu ul cognos boni gnatu
p essentia plicidm boni sic i diui
nis filius a genitus a pte a pnt
hic qd duobz hnt sz plicidm nali
boni a cognosce pcedit voluntas a
amor boni ~~hnt~~ diuinis pte pnt
pcedit a pte a filio a h. a q dicit
i simbolo auctasie pte pnt nec
fuit n. auctus n. genitus n. pda
pcedens ~~hnt~~ hnd auctu quoz
Sexto nota quoz qd her
hic albus pmt quada quada
duisiam p pnt a dca sic auctu
quoz q her id e qda p p aue a

hic e caplm de miora illa istius tractatus i quo
 albtus colligit ista q sub dno de ad mrell
 tua **nota** i quatuor ptes scdm q colligit
 pda ibi post ad eia ibi post ad est qm ibi
 post ad est pmo dicit sic **recolligo** q dicit
 cu e **nota** pmo dicit hinc miora i appetula
 do pms dicit dicitur tunc pdaas mreller
 rub q qda e qui vocat **synderesis** e h
 utus qui cognoscat intellectus qnoscat bonu
 a malu i miora e miora se ad seqla boni
 a ad fuga mali a miora em synderesis m
 gico quatuor rub cognoscat boni a malu pda
 potera e intellectus q abstrahit ptes afo
 casuibus a illa vocat **intellectus agens**
 synderesis aute vocat alio noie intellectus
 pnticus **tertia** potera e intellectus qua
 agnoscat etia a mcorruptibilia a illa vocat
intelligencia **Secundo** nota q damasteny vocat
 synderesim voluntatem nalem q rapit bona
 nalia mcorruptibilia sicut voluntas nalis **tercio**
 nota dicit illa hinc ibi differt a synderesi
 coponit duplici dnam m synderesim et
 intelligencia q synderesis illa no deliberat
 p miora deliberat ad bonu a miora
 malo illa aute intelligencia no deliberat a m
 alio differt q synderesis sicut affectat
 bonu ita miora malo **q intellectus ab**
 strahit intelligencia no e aliud malu q usit
 ad miora etia i quibz no iunt malu **Quinto**
 nota ille tres utus no differt scdm esse
 cu e vni a idem intellectus s notatur
 duobz noibz scdm q copat ad duobz apco
 nes q vocat synderesis i quatuor agnoscat
 bonu miora s vocat intellectus agens
 i quatuor abstrahit ptes afo casuibus
 s d intelligencia i quatuor usit ad etia **Quinto**
 nota q intellectus merito vocat **intelli**
 gencia q sola cognoscat etia a no sola pda
 i fion q sicut intelligencia miora cognoscat
 potra se de ptes miora s sicut intellectus
 cu e intelligencia cognoscat sola etia a no
 sola ista miora **Sexto** nota dicit ista ptem
 a s dicit ibi imouet dubiu q dicit aliq
 q intelligencia q e pfectior debet pordinari
 ad synderesim i pda q non oportet q intel
 ligencia illa cognoscat q appetit s synderesis
 pda s miora no e adie doctine commu

sc pcedit pda de hinc p q ad e

Post ad est

hic albtus caplat de alijs ututibz
 de quibz sub dno s de illis q vo
 cat **ut** e miora q pmo ostendit a
 quatuor ad cognoscat obiectis pda
 sub dicitur etia miora ibi **Si**
 aute amplius pmo dicit sic **nota**
 pmo dicit hinc auctor v q ad h
 pda pda ututibz sicut dicit alie v
 tutes intellectus q vocat **ut** e miora
 a vocat **ut** s pda dicit q sicut **ut**
 e pfectior a nobilior miora s pda illa
 utus q vocat **ut** q dno e pfectior
 no quo scdm substantia s scdm ap
 coneb q obiecta ad q usit **ut**
 s pfectior quid illa ad q usit
 miora **unde** **ut** e potera intellectus
 qua cognoscat supiora a sicut etia
 coram a miora s dicit bonu
 a malu **q miora** e utus intellectus
 p qua dicitur ad illa pda appa
 ra bona a her sepe allegatur
 ad pda p appera sensualia
 sicut miora sicut **ut** ad seque
 du appetitu sensitiu p fragilitate
Secundo nota q de uno dictu est **nota**
 pda q sicut ymagia miora nob a her
 p speculatio a go miora breuitate
 miora est pda breuitate tractat
tercio nota dicit ista hinc **ut** aute **nota**
 aug q scdm hinc **ut** miora
 due ututibz **ut** e miora no differt
 scdm substantia s e una potera
 s differt scdm officia id e habet
 duos modos pda officia **ut**
 to nota dicit ista hinc **ut** pda **nota**
 ibi **ut** dicit q illa utus e illa
 potera q vocat voluntas q miora
 utp obiectu s psequenda ut su
 genda a q coscat i seqla ut fuga
 obiectu **Quinto** nota q dupl e con **nota**
 sensus ut d miora **ut** e q cos
 tat i bono sicut bonu v a talis
 cosensus e pda intellectus pda
 cui obiectu e vni **ut** e cosensus

grā assistere & malū grā deficiente / q̄ sicut
p̄cia grācie & causa iustitias liberi arbitrii
p̄t eius defectus p̄t aduersus & causa defor
mitatis liberi arbitrii & intelligit h̄ de grācia
suis s̄cō qua assistere bonū eligit & bonū
opaciones opant & qua deficiente illa opaco
nes p̄t esse meritorie qua nob̄ cōcedat
p̄ oia s̄cō vult & iugit

Nota ita tractandū in principio diuisi totū
tractatū in quatuordecā capitla quos secūdo
autē nō posui nisi decem p̄t h̄ q̄ illa
p̄t de sensibz opacionibz i quibz capitla diui
sionē qua tū mōsecūdo submo capto cō
phendi grā breuitatis s̄ h̄ q̄ distiguit
si placet & sic t̄māt & huius libri sūma p̄t
q̄ vniuersus dei filius sit cū sua pia m̄re
v̄gie mara b̄dictus s̄cō s̄cō p̄t

Finis & iste lib̄ m̄ano d̄m̄at 1010 p̄g
pentagesimos sit laus d̄i

117

212

Nature philosophice considerationis studia

hinc iocundius afficit meditates me magnalia
mathematica p[er]tinetudo demarationu p[er]latius
potollit inuestigantes p[er]p[et]ua igitur
h[uius]modi traditomb[us] p[er]fectur recte i[ta]q[ue] area
radiosa linea demarationu nealib[us] applicat
Inqua tam tam mathematica qua p[er]hye
sta i[ta]t utus q[ue] florib[us] adornata cuq[ue]
fmas magis adductis ab agib[us] melius a
coperenda coartabo motis unpta mediu
me malib[us] a mathe demarationib[us] mit of
fectus q[ue] causis a mit luce tractate lino
om deus dignabit illu[mi]nare p[er]is etiam
opul[en]t[ia] m tres portuclab p[er]tinentes

Luce opari i[n] visu adipline

hor p[er]bat p[er]fectu q[ue] visus m[er]itudo
lucis fortes dolet a patit lucis etiam m
teatse simulat i[ta]t i[n]manet p[er]q[ue] asstum
a loca amoris lino facit apparere tene
brosu donec aboto vestigiu maioris lu
mis eulminit Se a

Colore illuati i[n] visu opa

ri m[er]itu hor p[er]bat q[ue] p[er]m[en]s p[er]l[us] Am
plus octus sup colorem illuati luce
forti fixa m[er]itudo m[er]sus Si ad colo
rem debilius illuati se deflexit m[er]ven
et colorem p[er]mu s[er]do apparet p[er]m[en]s
p[er]is cu vestigib[us] i[ta]t delectis of

Quelib[us] p[er]ctu huius ul illu

mati obiectu sibi totu mediu s[er] illuati
tem p[er]bat p[er]fectu q[ue] quilib[et] p[er]ctu
lucosi ul colorati visibilib[us] e m qualib[et]
pte mediu sibi obiecti h[uius] no vide m[er]i
p[er]m[en]do supra visu q[ue] m[er]m[en]t oem pte
mediu sibi obiecti tuc sequit

Totu illuati ul illuati

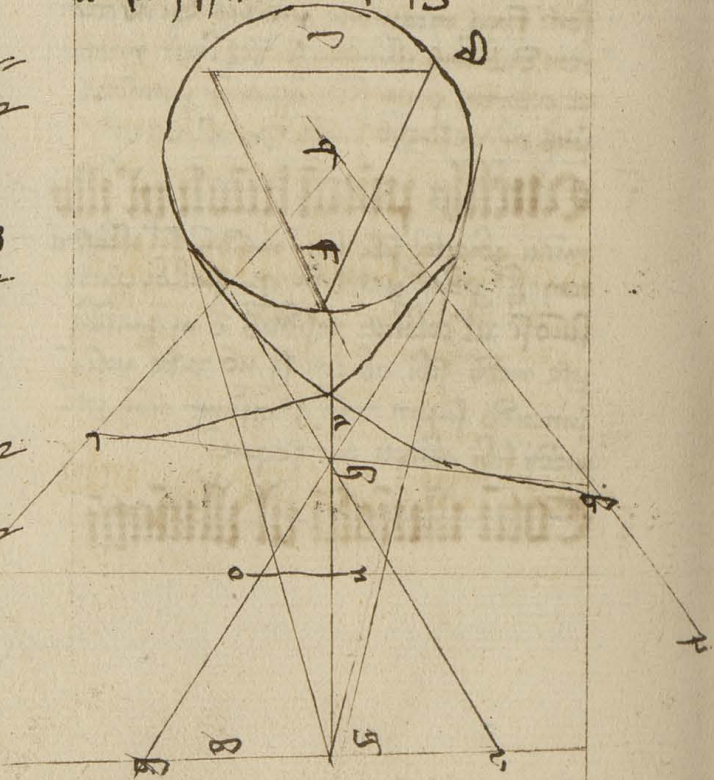
pyramide sui lino i[n] quolib[et] p[er]ctu me
dy i[n]manet h[uius] p[er]bat q[ue] si quilib[et]
p[er]ctu lucosi illuati quilib[et] p[er]ctu
tu mediu q[ue] totu illuati illuati
quolib[et] p[er]ctu q[ue] esse no p[er]t m[er]i lu
re pyramit i[n] quilib[et] p[er]ctu cadete
p[er] que pyramidem videri p[er] totu lu
mosu ul p[er]s eius q[ue] visu apt corp
hendi

Inclinas radiolas p[er]ang

gulara forma tr[an]scentes m[er]itudo
magnitudinis i[n] obliquis corpib[us] totu
dant h[uius] e fieri eo m[er]iores quo re
mores h[uius] sequit q[ue] q[ue] p[er]t p[er]m
radij m[er]itudo p[er]ctu x mediu p[er]na
m[er]ta i[n]manet no s[er]tut ibi sed m[er]ter
fecido se p[er]dunt i[ta]t q[ue] p[er] forme
madur anglare radij qui i[n] forme
a m[er]ta se m[er]f[er]ant m[er]p[er]t dila
tatur a m[er]esse est ut radij se m[er]
fecates m[er]ducere p[er]ducti cu m[er]tata
distata p[er]uenit quata e q[ue] alia
pte distata solis dilacerat ad qua
tate solis a m[er] si anguli tota
se positi equales a latera q[ue] alia
utraq[ue] pte pyramidis equate p[er]
necesse est a bases equales esse
ut p[er] p[er]mo enclitab. 5. q[ue] q[ue] ubi
a q[ue] i[ta]t eiusdem causam aute totu
ditatis d[er]si d[er]simode m[er]i p[er]
assuare quidem p[er]l[us] solari atri
buit rotunditati ut sicut radus a
sole ita rotunditas m[er]itudo a
h[uius] m[er]m[en]tu p[er]l[us] assumet q[ue] tpe
etlysis solaris h[uius] m[er]itudo fuit
nouatiles p[er]m[en] p[er]m[en] quia ab
f[er]ndit lino a sole q[ue] p[er] rotunditas
videt esse a m[er]ote Sz si h[uius] causa
p[er]f[er]et m[er]itudo i[n] p[er] rotunditatem
acchet h[uius] p[er] foramen sicut loge

a foramine cuius rotundum videtur. **Al**
 pbalus causam attigentes soluem
 rotunditate hic medietate ponit cau-
 sam imitetur radiis autem ita fecit
 ut piqua causam pbat modum. **De**
 cupat foramen tangente a b c ac-
 cupat qz superficies tangente cor-
 pore solido. e d f. et sic basis pyra-
 midis tangente medietate p dictu fo-
 ramem et latera f. sua lateribus de
 foraminibus applicatis qz et hinc ita p-
 ro g. intra foramen. **Amplius** yma-
 gines. cu dictu m sole dictu tri-
 angulu no potius trusebentem. **qz**
 paulo maiorem neqz in truseptu at-
 angulo. **qz** medie quantitate m. **et**
 trusebentem triangulu et truseptu
 ab ipso et sic. **et** truseptu sua fere
 illis angulis applicantem ab ipso. **cu**
 lo pcedit pyramides rotunde qru
 una pt potius angulo usqz et an-
 gusta foraminibus imitetur pt in aliq
 ptinge forata ad punctu aliq for-
 amibus piquorem ul saltem in pa sup-
 ficie foraminibus correntu. **ubi** gra sit
 punctus h. etu est qz angulus pyra-
 midis imitate m puncto. **h.** maior e
 qua angulus pyramidis imitate m
 puncto. **g.** qz longe breuioris e pyra-
 midis. **Certum** est autem qz radij bre-
 uioris pyramidis ratione maioris
 anguli qua corrent ducti i cotinuu
 et ductu ferantur radios pyramidis
 longioris et qui ante m. **et** f. fu-
 erit totu ul m. **et** f. p. qz ita fecit
 fuit mcludetes. **qz** cu pyramis
 breuior sit rotunda sequit. ut post
 ita fecit. **dictu** i ad eam facit no-
 tudinem sicut p. **et** figura quatinus
 pt planiores figuras solidas de-

clare. **pz** etia qm radij pyramidis
 rotunde de hinc radii m. **et** f. **et** f. **et** f.
 secures contra triangularem pyramide
 se se dilatat. **Amplius** si accipiat
 radij a sole totalit. egredietes qui p-
 forores alij radij sicut q. b. et q. **et** f.
 clat m. **et** f. dictu rotunda pyramides
 eam secantes i punctis. **et** f. **et** f. **et** f.
 ita fecit. **et** pyramis rotunda. **et** f. **et** f.
 m. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f.
 magis figure quadrate i pa. **et** f. **et** f.
 aliquis angulus qui possit foramen tri-
 angulare ducere ita p. **et** f. **et** f. **et** f.
 triangulu fere truseptu aquo possit py-
 ramis rotunda pcedit et ibi rotunditas
 solis neqz esset causa piqua neqz i-
 mota. **h.** rotunditas. **Amplius** p. **et** f. **et** f.
 pyramis rotunditatem accipit subito
 qz m. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f.
 i n o ul ad m. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f.
 ultra n o ul ad m. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f.
 p. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f.
 rui m. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f.
 lumen n. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f.
 tatem. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f. **et** f.
 tudinem posse coferre. **h.** no tota
 causam. **h.** mutare se figura

Sciendum q^d figuram sphericam lucis esse cog-
natam et dicitur mundi corporibus principalibus
esse consonam utpote ne m^o saluaturam
q^d omnis ptes suo m^o p^rstare conuenit. In
stella motu rotunditatem madit. Adhuc q^d na-
le l^uis mouet et eam p^relata distans
paulatim acquirit. In pte aute eclipsis
fit nouatitas p^rda q^d impedit. Vnde aut
dormalis et p^rda lucis ut l^uis diffusio
ip^re illa m^o q^d radij solares abscondit
deficiente em p^rncipali l^uis necesse est
p^rda deficere. Amplius si rotunditas
esset p^rntis tunc si sol eclipsaret
ip^re orientali deficeret m^oda ip^re
occidentali et no^t eade pte cu sole. Amplius
radij n^o x et r p^r applicat se lateribz for-
mis et secatur figuram eius et t^ru est
q^d n^o os aliquos m^ocludit qui rotu-
ditatem possunt radiositate n^o g^rare p^r-
modu q^d radiositate ut dictu est m^o-
possibile est e^t causam rotunditatis per-
ficere ip^ru se.

¶ Omne punctu huius emissio
ualiter sup^r mediu radium. Hoc p^rbatu^r
q^d si punctus lucis m^o dyaphano ponatur
orbiculari se diffundit. Cu aute ponit^r
puncto iⁿ superficie corporis densi medietas
filii p^rcedit. Spaciu quatu^r s^r abscondit
densitas corporis iⁿ quo situat^r. Et restat
sibi diffusio emissionalis et h^o m^ollige
iⁿ planis et sphericis superficiebus q^d m^oo
caus alia est ubi rotunditas p^rhibet l^uis
libere ampliare se.

¶ Radios visibilibz iⁿ p^rte
mediu illustrare. L^uis em no^t coⁿfu^m iⁿ
medio p^r p^rmbas q^d m^oant^r p^rdm^o
lucis. m^ote em cande^re ad vnu opa-
tu tot facit vmbas q^d sup^r cande^re se.

¶ Luce forte oriente sup^r visu
et mediu q^d visibilibz occultare. h^o p^rz
supra. Hec em est ratio quare stelle

de die no^t vident^r q^d lucis solaris
vehementia occupat tota capacitate
visus p^r q^d et omⁿis mo^res motus
et tactus sit m^o p^rceptibiles p^r q^d po-
cessu maioris motus. Vnde q^d p^rz
p^rpositu^r q^d sole consistente l^uis
maneat radij stellari ip^rera solis
usu motus t^r no^t est sensibilibz p^rz
opressu fortioris m^ossionis q^d p^rz
p^rpositu^r. Q^d sole consistente iⁿ me-
ridie ille q^d e^t m^ossio videt^r stellis
p^rcedunt^r suppositis quoru^r ra-
dijs plus descendit iⁿ fudo q^d radij
solis obliq^u sup^r punctu orientes p^rz
q^d e^t motus p^r esse o^rlo p^rz
n^oblis. Amplius iⁿ pte noctis vehemens
ignis iⁿ medio auster m^oucon^rti-
ficat^r corp^u q^d p^rz ult^r ignem p^rz eade^m
l^uis forte sup^r q^ddam.

visibilia orientem n^o o^rlo abscondere
consistenti loco lucis ip^rte. Hec p^rz q^d m^o
lucis forte oriente sup^r corpus scul-
tu subtilius m^ossionibz sculptur^r no^t
apparet excessu splendore usu o^ru-
p^rntis impediante. Q^d m^ota p^rz
q^d iterebus posita lucecia vident^r
lucis uo^t apposita diffundit ut ad m^oo
no^t l^uis ut squone p^rstia et ignis
mediocritas p^r sup^r tacta ratio id est
p^rz excessu fortioris m^ossionis se.

¶ Luce forte infra visibilia o^rle
dere q^d debilis occultat. Hec p^rz p^rz
ostendit q^d q^d m^olucis modica non
apparet ad fortioris ducta decla-
rant^r. h^o m^o p^rpositu^r p^rmissu^r videt^r
contra. Si em lux fortis ostendit
qualit^r abscondit. Et lux fortis ab-
stodit q^d p^rarom^r p^rcedit q^d tunc
occupat tota capacitate sensus
¶ Luce ignea exmatia flamma
radiantem maiorem nocte qua de
die et de longe qua de p^rte apparet.

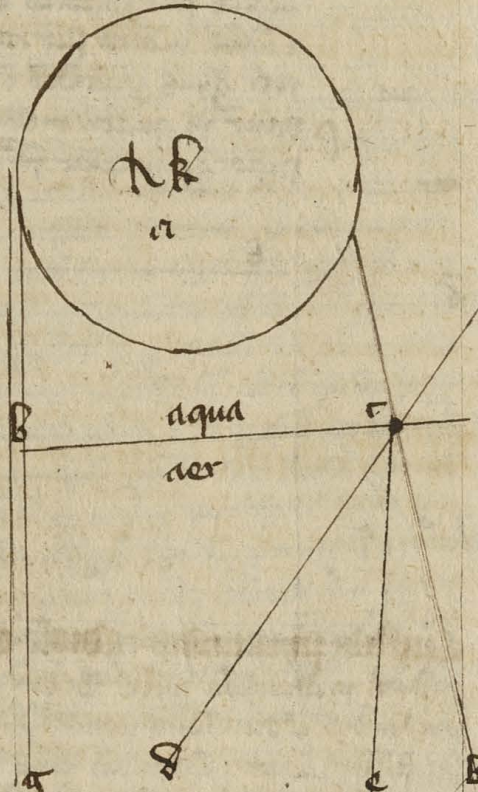
12

~~Cōphētio rei vife avifu seqt²~~

~~Radus lūis aut colone ad ppē~~

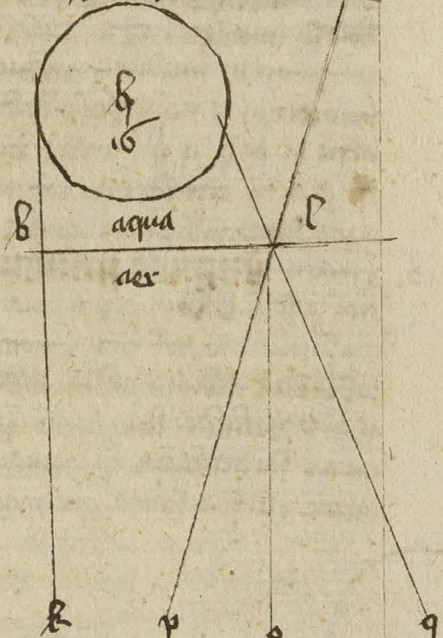
scdm pportom transiui pmo indus
 declinat ad ppedulare ergibilatorem
 apuctu casus sui sup scdm mediu
 vid pz q ppedularis situs for
 cor est no tn p egressu a cone
 luso pmo p casu ppedula
 rem plic mediu neqz m
 telligediu est indus ad fi
 tu forcere declinare p
 elevatorem pmo transiui
 pmediu pmo ad plic
 pportom abtem i pto
 m plicere sicut pz
 i figura indus 17

ante aliuoso sup quicqz media ppendi-
cularit cadens omo no frigit q fortitu-
do sua nullus dyaphaneitatis obiectu ebe-
tatur Aprus em mouet omib radius
recte q oblique ubi gra atorpe lioso
a. l. aliq libri no hnt n' unu t'm' f'q' f'
A. i. f'us uo pome. l. r. aliq hnt / a. a.
r. f' no e ruidu pacem sup aquam
cadit ppendicula. a. g. n' omo frigitur
e cadit obliq a. c. ut b. c. ut maria figa
pate m'ia a qui pcedet i b si esset
mediu f'le frigit i f'us ppendiculaem
d. c. cadit m' e tuc sequit f' a

Radius lias ul coloris appediculari di-
uerit cu media subtilius oart. Hor
sequit' q' p'missa q' cu media p'dm
m'g' i'fistit minor fortitudo cognuit ra-
dyb m'p'm' adensiori cadentibz unde
frigit' appediculari ubi gra sit lioso
h' i' aqua constans aquo cadit radius
h' b. i' r' e. h' l. obliq' i' aerem. Dico q'
ipe p'z h' b. no p'cedit. Ducte i' o. neq'
frigit' i'fist' p'pendiculaem p' l. sed
h' ab illa cadit i' figura sicut p'z i' figura

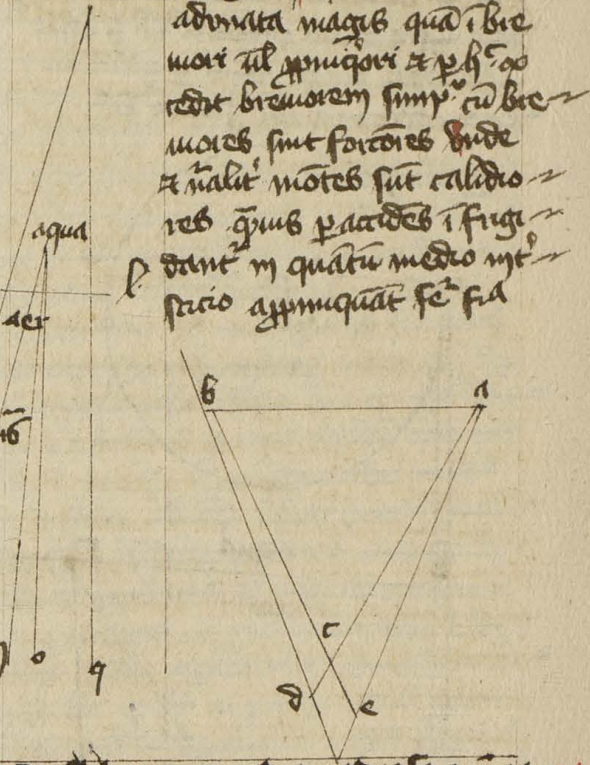
et h' e' ratio quae nos i' quibusda me-
dyb apparet maiores i' quibusdam
mores ut m'fius patebit

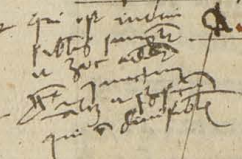
18

maiores tanto autē sunt calidiores ut quod
quiores ut et d. tanto quod maior et angulus
et et cōfuso quāto maior et angulus
d. et c. ~~Est autē~~ ~~lunas~~ ~~pietas~~ ut quāto
to quod maior et alteri tanto fiat fortior
dracō i. p. d. h. fortiores sunt pyrami-
des breuiiores nālit nō solum p. causa
i. d. assignata Et cōtra i. pyramide
longiori lux citra comū et
admirata magis quā i. bre-
uiori ut quod maior et p. h. co-
redit breuiorem simp. et bre-
uiiores sunt fortiores Unde
et nālit motēs sunt calidiores
res quās p. accides i. frigi-
dant in quātū mēdo mē-
pacio quod quātū fē. fia

~~En~~ ~~libr~~ ~~pyramidis~~ ~~radios~~ ~~duos~~
radios incommensibiles totie Si enim unus
pyramidis e dimisibilis ponat. habere
latitudinem lineam latitudis eius duode
cies plus qm prima sit a. b. pda. b.
tra. c. d. ¹² 50 radius cuius unus e a b line
getit ad radio cuius unus e c d q flm
et ut pz igit. necesse e hinc radios
totos ultm si i puncto manifestat se
a. b. c. d.

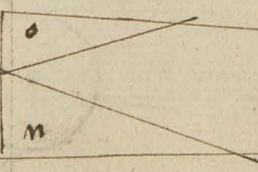
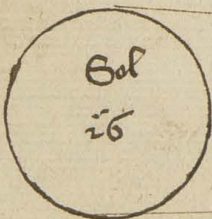
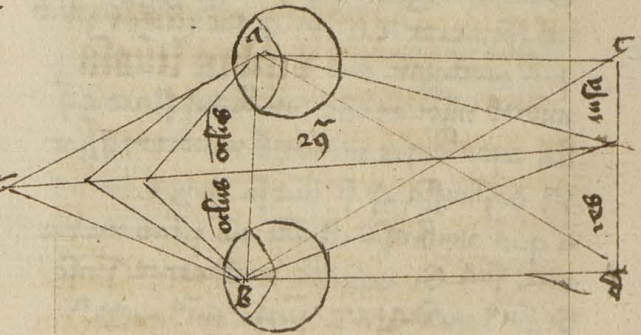

1820
 1821
 1822
 1823
 1824
 1825
 1826
 1827
 1828
 1829
 1830
 1831
 1832
 1833
 1834
 1835
 1836
 1837
 1838
 1839
 1840
 1841
 1842
 1843
 1844
 1845
 1846
 1847
 1848
 1849
 1850
 1851
 1852
 1853
 1854
 1855
 1856
 1857
 1858
 1859
 1860
 1861
 1862
 1863
 1864
 1865
 1866
 1867
 1868
 1869
 1870
 1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245
 2246
 2247
 2248
 2249
 2250
 2251
 2252
 2253
 2254
 2255
 2256
 2257
 2258
 2259
 2260
 2261
 2262
 2263
 2264
 2265
 2266
 2267
 2268
 2269
 2270
 2271
 2272
 2273
 2274

et loquor de ambrosio et quatuor ipsa
 no et dico etiam quatuor ad latitudinem
 umbre **Umbrosi** specialiter ludo
 so in umbra perire pyramalem
 colymarem magis cuncta et cultam
 pyramidem in finem tunc huius sunt
 proficimus opus habet quod odore
 sua sua per quod umbroso in ludo
 ut in sole illud plus quam in medietate
 in radiis alio modo cadentes in umbroso
 equidistantes esse non possunt tangit et
 astra non maximis diametris sed in pro
 portione alicuius corde minoris corda
 semiatuli in anguli recti non erunt in
 contactu sicut per quod septemdecim tunc
 erunt ad in radiis a maiori mag
 nitudine descendat necesse est angulos
 istos esse mores quos copatiunt
 radiis ex parte corde per dicit alio modo
 in motu conueniunt in necessitate ad pte
 illa ut doret quia perit in pmi enti
 tis quod si equalia sibi sunt umbroso
 et illud radiis necessario cadit in
 extrema diametri umbroso et pro
 sequens equidistantes erunt in quod co
 currites si in finem perducant Si non
 magis sunt umbroso necesse est um
 bro esse contrarie dispositionis tunc
 pmi istum tunc quod erunt conso
 et tunc pyramides in finem tunc
 longitudinem qua figura calceos
 appellat Dico autem ad ludo et um
 brosi sunt super idem planum se
 umbra esse ludo diminuta
 Sicut per quod quatuordecim quibus
 opacum in perit tunc ludo di
 rectum et principalem non in perit
 quod in finem se diffundit In
 enim differt umbra a tenebris quod
 umbra est ludo diminuta ubi est pua
 to ludo in mare et in dicio ludo
 tenebris non est sicut alicubi

e ubi nihil e deluc. Nefcio en si
 aliq corpus mudamoy pt omen
 trasitu lucis impedire cu nllm pe-
 mtus natia pspiciu sic puatu ad
 mny miferia lucis pbarre no pt
 impedire **Quanto sol e ppruor**
 luc tato magis ed illuat potensue
 x mtenfue. **Q** mtenfue pz ois
 potensue pbat qm ois dicesu fda
 ppe pz q mcludit pyramidibus
 vidiofis a sole puctis x quato so-
 li e ppruor tato breuori pyrami-
 de tangit ymaginē q pyramide
 aliqua logiore cuiq latera tangit v-
 truzq m linea o n ptea q fut tmi
 actus n o ampliq latera pyramidis
 breuoris tangit no pnt potensua
 actus n o. Si en faceret tu fm ab
 eadem basi pyramides esset equa-
 les neq possit tangit extrema actus
 maioris q sic mo ubi q p q qm
 sic breuorem pyramidem cotatue
 no possit ut vtruzq latera logora
 pyramidu secant q e impossibile
 tu ab eadem tms vtruzq pcedit ta-
 les en lineas m possibile e cotre
 latera m luc p illuata supior n
 est x vi pto eus modica doner
 a sole paulati elonget **linea corp**
 28 **disibile vidius habere** vidius en
 nihil e aliud est msi plic visibil
 idrecte portatione Corpa m luo
 fa dicit pnapalit radiare q vidus
 cetera illuatur x sol papue cuiqra
 dy sensibiles fut ut pz pfiguram
 m spacio **visione fieri plures**
 29 recte sup actm omentes **Q** pz q
 msi ff i visibilib disticta actm sigil-
 lauet ois pres idisticta non ap-
 phederet n possit esse distictam
 paulu spex i rpsentem msi p

lineas rias alit adhibere consideret et
 rem cofuse ois i pntet amplius ab
 faso lineas rias m visibilib x visum
 visio cessat q oppositu oppositi e causa
oculus quantitati capietu no co
 30 **grueret** si rotundus no effi pnt mlti
 en actus capienda necessao est ois ro-
 tudas x pnt finalitatem motus x iuolu-
 tions amplius si ps pma i qua iuuat
 no est spacia no videret vno affia
 msi sibi equale q pz q msub plures
 rectas e sup visu oment pmedicant
 quatu rotundus e i rem ois ut vide-
 bit m fia. Si en esset sup facie plane
 no ueniet sup cu pmedicant msi
 asup facie equali ubi qm. Sic pposse
 sup facie ois plana a b res msa e d
 i apucto b ducit pmedicant sup d
 i apucto a potat alia pmedicant
 q a cadet m c aut non si sic tu a b
 e d sit equitales h supponit q mde
 i conueniens no sequit erit linea a c
 pmedicant cotacta p pportiesm
 equalis b d x psequens linea b a
 equalis linee e d sicut pz qoz x qo
 x enclitib x na her res msa visus
 latitudinem pcedit non pt q si falsu
 est sequit q ois no sit figure plane
 si magis spere i cuiq actm put in-
 dy ppendicant cadere a longe maio-
 ri magnitudine amplius capnitate
 itiori conuenit rotunditas qm figura
 capatua e vsymmetria id e figuris
 comensurabilu se.

31 **Alqua corpa oculi collatue ueni a**
 sperere necesse deficit coplemeta ubi
 gra solidamca pinguedo sz albugo q
 audat oculm si totu cecidit oclm m
 equi uideret qz illa dyaphate cunct
 mult uia hz foramen i sua antior
 pte a filis glacialis defiat mouditate
 32 **Corpa diuisa disponetui re**
 quunt necessario ad oculm construendu
 hz p q ps illa iqua uiget ubi visua
 e tenetia a mltu passibilis qz p spua
 a aqua a tenente copositionis alit em
 no congruet subtilitati spirituu visibi
 liu mtebro mouetur alit ff. pubee
 imatuali a depurato mme impet
 negz papi posset tactus eadu msi
 subtilissio corpa corupt corpe h
 ante huor facit corupt msi alijs
 fortioribz nrm copuabz audaretur
 hec disposio talis e oculi ut sit cuncta op
 terna q d' solidatua fortis a pinguis
 ad rmedu oculm totu mdisposioe sua
 h e alba cuncta q d' cornea qz cornu
 e filis q fortis est qz aeru opponitur
 a est dyaphana ut sit spsz plena
 Intia qua e cuncta q dicit uia q ma
 gis e ad filitatem rme ut obscuratur
 mea huor mquo magis uiget visus
 qui huor msi obscurat aliquatulo
 fit visibiles no apparet rco a h cuncta
 fortis est ne rfuat qea huor iea
 totentus habens i antior pte sua fo
 rramen aulac ut taseat pcam spsz
 cuiq forams dyametri est aut qu
 atate lateris quadrati m fia spcam
 uicem distabilis Intia ista cunctam
 e hmoi albugmeus filis albugme
 sui dyaphany ut pcam spsz libere
 deferant huius ut huetat huorem
 glacialem ne tela cu cunctis sicat
 re corupt Intimq huor est huor
 glacialis glaci filis huius ut sit
 aluce passibilis nosolido qz pspuitate

sz passibilitate sensus sz subtilis e
 ut facit moueat a est aliquatulo
 spsz ut spsz m eo figi possint a
 lias euanesceat a huius huius
 m duos hz em antior pcam ma
 ioris sperere pcam disposioem a
 toti orto qtema a copositionem antio
 ri pte msi hz ead postior qm
 tres dicit ut diuidi q e subtilior
 antior pte a huius due diuiditur te
 la quadam subtili q amica dicit
 q e filis amice tele cuiq tele of
 ficu est huorem illu fluidu co
 tinere a illa pcam illu pcam sz
 auctore pspuitate oclm hz 3 huores
 a 2 cunctis Nly ut qui antior
 delicti pspuitate ponit sicut la
 libro de elementis qz uia habe
 at ortu a pua mte sicut cornea
 adia mte q sut due tele cereb
 cunctantes a subuigt q oclm co
 stat opibus huoribz a qmca quip
 pma est solidatua a quictua Cor
 nea ead diuidit m duos ptes an
 tior uotis corneam mior uis
 feram ul fcam appellat Sicut et
 uia diuidit cuiq antior ps dicit
 uia postior secunda Sicut uia
 nea diuidit cuiq antior ps dicit
 amica postior rerna Sicut in diu
 dere huius pld cuncta no est q solu
 considerat q ad cunctitatem ptnet
 ut ad cunctitatem finem ut di
 rcom **Oculi dualitate uia** 33
 se e iduci ad uiam a duo sut
 oculi opbenignitate creatoris ut
 si un accidit lesio alt rmaneat
 Origo aute corp huius est qz aban
 tior pte oruit duo nerui corui
 ducti ad antior pcam faciei
 qui pmo coniungut a sunt unum
 qui inde ramificat m duos ad duo

foramina coram sub fronte i qbz dilatat
 et timore oclor fit sup nro timore
 similes Spec i visibilia pntur
 itur q si iste spec no uideat res una
 die apparet Sicut etia pz qm si
 digito supposito ipi oculo oclor a suo
 situ eleuaret res una die eleuaret
 uideret qm si p duos oculos recepit
 i comu huc no qm quingit necesse e
 i spec m qm huc qm quingit et umri
Specu oculi collutetur a
 liquas necesse e aliquas esse mutuo
 erentias. **hac pz q cu spec ren**
 sibilis pntur sibi oclm orat cuq
 pyramidis comis e mte
 no oclm si nlla est dyaphaney dcl
 sitas rdy illi m oclm correntes et
 ultius pcedentes i uento ferunt se
 a dextra apparet sinistra et cetero
 hic mgenat nlla ut antior glacial
 idem temp habeat cu cornu et cu hu
 more albugineo ne spec pntur tra
 pcedentes frangat antequa ptingat
 ad oclm sensitiu q m glaciali uig
 demde gientes sibi i antiori glacia
 li q e eis erentia i huore uuo q e
 subtilior qua antior glacialis dcl
 gant rdy et frangat appediculari
 et hic pntur sibi deferut spec usq
 ad locu iudici m oclm **Dim cornu**
 uo et huore temp una comz linea
 h perfectu q alio no possz luo
 pomb tuas et huores rglare m
 tiore neq aliquis possz rduas no
 fractus immanere et pseques dcl
 anto no possz esse p de pntu oculi
 sup uisibile ab oclm ad oclm
 q e falsu **Dim radior super**
 uisio arantio dno solu necesse est
 transire no fractis. **Cum q nro e**
 qm sup speras erentias i possz
 ble e plures q una linea esse
 ppediculares pyramis i radiosa

sub qua nos cofragit m gressu antior
 glacialis concepta illa linea radiosa q
 trasit p oclm centu q uis appellatur
visu uigere i glaciali humore 36
 hac gommato docet qm si alia tute
 ul huore lesio acciderit saluo glaciali
 p mediu rntion itur et saluatur
 et i fatut usub hac uo corrupta cor
 ruit usub irrecupabil **uisione** 37
 fieri p h q m glaciali e ordinato spe
 rei sicut gottus. **Cum possibilibz pz**
 no obstat pntate glacialis q tot
 fut pres mme sicut maxie magnitu
 dis Spec em amata itur q qua
 tuuq fit uisibile q uidetur fit spec
 eius distite et ordiate itur no possz
 i glaciali huore q msi fieret oclm
 rem distite no uideret Si em spec
 duap pnt uisibilis eade pre gla
 ciali itur et pres distite no cog
 noscerent profusio formam moue
 cu oclm m eadem pre **Rei uisibilis**
tophelo fit p pyramidem radi 38
 osam apphensionis itificatio pntem
 sup uisibilem transportatam. **Pyramis**
 em radiosa uisibile oclm m pnta rem
 oclm i pnta h itificatio fit de uisibili
 p uocem sup rem uisam q basis e
 pyramidis licet em tota pyramis
 pcedatur sit sup temp oclm id e
 glacialis antior non m sup totu
 oclm unde sola ppedicularis illa q
 uis dcl q no frangat re efficitur
 i pnta et alij etia rdy quo ei fut
 pntares eo et fortiores m ipso oclm
 et potiores. **Ad h e oclm uocat ut**
 res q fit ei ppyramide pntatur
 p hac pyramidem successue oclm
 efficitur distat et de hac itificatioe
 dcl auctor libri de visu q nllm
 uisibile totu uidet h p m mutacione
 pyramidis dcl etia comut loque

mouet actum p[er] radios in ingressu
oculi fructus ad oculum declinantes
ut talia ab oculo debilius auertantur
illa autem que sunt in oculo facilius obiecta et
fructus ipsorum quod in re que
in flexu apprehenduntur. Quare punctus
putatus p[er] radios radios in uno lo-
co appareat / tunc in tractatu de ra-
dys fructus ~~opaco inuisibile~~
inuisum esse colora / h[ic] p[ro]bat. Cum
opaco inuisibilis inuisum est unum quia
comis cum quo opaco fortior lucido
inuisum est leuio sensibile leuio et dolo-
rosa se. omni lucido opaco inuisum
esse quibus non p[ro]vidat. et h[ic] est ar-
gumtu p[ro]bi de qualitate inuisibilis
et uidet[ur] sequi necessitate quod inuisum
est visibile in oculo delectabile quod non
contrarietur in spectatione ip[s]i faciat
fatigatu cuius fatiga[ti]o causa uidet[ur]
precedens in specto / h[ic] quidem sapit
ipse auctor p[er] se quibus aliud
dicit p[ro]bi nalia tractantes / quod
sensibile est p[er]fecto / sensu in actu sen-
sibili non est ad h[ic] in iducens
invisibile sit in moderatu neque uidet[ur]
cogitatio. Si excellens sensibile in-
ducit dolorem quod moderate motu
est vehementer grauatur moderate
inuisum et delectat inuisum quod quod
dicit aduersionis cuius p[ro]logat[ur]
non ad quatuor breuiter in specto
82 ~~Mathematicos ponentes in~~
in fieri p[er] radios et ab oculo inui-
tes superflue conari visus est suffi-
cit p[er] modum p[ro]p[ri]u[m] p[er] quod saluari
putat ad tota inuisum appareat / quod
superfluo est ponere sic radios h[ic]
dico auctor p[ro]p[ri]e sequendo
vestigia quibus aliud docet / al-
t[er]ius de aspectu / aliud plato
mei senserunt / aliud p[ro]bi sapere

videtur in multis locis aliud augere inue-
ditur quod inuisum aduersione aliud inue-
nitur aliter quod ad huc sit in uesp[er]at[ur] se
~~Radios quoslibet ab oculo inuicem~~ 97
et omnes sunt inuisibile / impossibile est ad-
uersionem sufficere. Si ponat[ur] radii ab oculo
conne sup[er] rem visibilem et contingam
ad uident[ur] ad oculum a non. Si non uident[ur]
inuisio p[er] eos non fit cum amara acorpe
non ocat. Si non uident[ur] qualiter inuisum
est fit. acia sit inuisum oia visibilia
specta p[er] radios in flexu. Implus
si uident[ur] in forma rei inuisibilis ad
oculum frustra ocat / quod lino ip[s]i ut
forma rei inuisibilis utate lucis totu
medu se diffundit quod non est necesse
ut radii quod inuisum inuisum. Implus
quod aliqua inuisum oia inuisum aduersione
p[ro]videt etia si totu conne in h[ic] re
soluet. ~~Lumen oculo inuisibile~~ 96
sua inuisum conferre. Oculu end ut dicit
inuisum no solu p[ro]bat. h[ic] agit qua-
admodum p[ro]p[ri]a h[ic] uo[ce] quod n[on] ne-
cessariu[m] est oculo ad alteradu[m] spec[ie] vi-
sibilis et efficiendu[m] p[ro]p[ri]a utati
inuisum quod solue solari diffundit
h[ic] solue oia materiali oculo p[ro]p[ri]a
h[ic] d[icit]ur. ~~h[ic] p[ro]p[ri]a~~ quod cum motu aduersionis for-
tis inuisum fit / ad autu motus fit ad
inuisum fortis est p[ro]p[ri]a in radio solis
obruit inuisum n[on] p[ro]p[ri]a se p[ro]p[ri]a
inuisum. Et quod p[ro]p[ri]a quod aliquomodo fit em-
isso radiis sed no mo p[ro]p[ri]a ut radii
ab oculo emissi quod in forma inuisibilis inuisum
et in actu inuisum oculo inuisum ad
opant[ur] radii inuisum mo p[ro]p[ri]a quod etia
p[ro]p[ri]a quod inuisum in oia inuisum et unus
Cum igit[ur] quod ad acia p[er] lumen
oculor[um] suor[um] sufficere colorib[us] utate
multiplicam dare ut ab eis nocte vi-
deri possint / sequit[ur] ut lumen oculi

73
p[er] se esse sicut aer lux i eo
figi no p[ot]t poss[et] cui[us] m[od]o n[on] illa
sp[eci]es p[ot]t r[ati]o[n]e ut p[er] 20 q[ui]d q[ui]
p[ot]t moueret lux & color / ~~ita q[ui]~~
~~videt[ur] q[ui]d c[on]p[re]h[en]dit~~ Illu[m]inatio eni
sensibilis no fit nisi i t[em]p[or]e sicut
doret illu[m]inoses s[er]u i ueloci q[ui]
r[ati]o[n]e transportat[ur] Amplius d[icitu]r
d[icitu]r re no i t[em]p[or]e fieri p[ot]t q[ui]
i corpe cu[m] agitato p[er]fectus uidet[ur]
caulus Amplius celu[m] uelocissi-
me mouet. n[on] eni p[er]dit[ur] nisi
i t[em]p[or]e p[re]p[ar]at[ur] Amplius p[er] d[icitu]r q[ui]
dam q[ui]d nisi si i mutatio possit i
p[er]tinentie h[ic] eni ab ista p[er]ia co-
tineat[ur] est ut i f[aci]a dem[on]strabit[ur]
et i f[aci]a cu[m] deusibili no fit nisi
i t[em]p[or]e ut transportat[ur] q[ui]d r[ati]o[n]e
alib sup[er] re[m]p[or]e uisam ut p[er] 138
79
uisionem no luat[ur] fieri h[ic]
q[ui]d r[ati]o[n]e o[mn]i h[ic] id[em] d[icitu]r
q[ui]d error uisus aliqui est accusa-
tion[is] p[er]gressu[m] & p[ro]p[or]tione i aliqua
q[ui]dione adu[er]s[us] necessariu[m] ut dista-
tia & oppositio & h[ic] 9. Aliqu[ando] accusa-
tion[is] sicut p[er] o[mn]i debilitate et
pau[er]tate sp[irit]u[m] ut i f[aci]a o[mn]i
ab op[er]atione h[ic]ore ut ab alia le-
sione s[er]u. **75** ~~varias i multis esse in-~~
tensiones uisibiles & quasda[m] p[ri]mo &
quasda[m] p[er] d[icitu]r c[on]p[re]h[en]dit. Si quide[m]
22 s[un]t i[n]tensiones visu c[on]p[re]h[en]sibiles
lux & color i[m]m[en]so ut distata sit
compositas fig[ur]a magnitudo co[m]m[un]is
distat[ur] ut se[par]at[ur] m[od]o motus q[ui]
es as[er]tas leuitas dyaphanitas
sp[irit]ualis umbra obscuritas pul-
chritudo t[em]p[or]alio s[er]u d[icitu]r & diuisibiles &
hec s[un]t p[ri]ncipales i[n]tensiones et
alie p[er] d[icitu]r q[ui]d sub h[is] ordina[tur]

sicut ordinatio p[er] se p[ot]t. & s[er]u &
sculptura p[er] fig[ur]a & ordinatio r[ati]o[n]e &
uirtus sub fig[ur]a. Amplius m[od]o & pau-
citas p[er] m[od]o / equalitas & augm[en]tatio
p[er] similitudine & diuisitate / alacritas &
uirtus & h[ic] 9 q[ui]d c[on]p[re]h[en]dit[ur] c[on]fig[ur]a facie
& sic de alijs m[od]is p[ri]mo / si quidem
mouet lux & color uisus s[er]u sp[eci]es
sue o[mn]i figillat[ur] & c[on]sequen[ter]
alias uisui representat[ur] q[ui]d p[er] se de
qualificat. **76** ~~Non o[mn]es i[n]tensiones~~
uisibiles c[on]p[re]h[en]dit[ur] sensu spoliato.
Dico sensu spoliato sola sensum
q[ui]d quidem c[on]p[re]h[en]dit[ur] no sola sensu
h[ic] c[on]p[re]h[en]dit[ur] uirtute distincta & argum[en]-
tatione animi quod i p[re]p[ar]at[ur] i m[od]o
q[ui]d ead[em] e adu[er]s[us] t[em]p[or]e acq[ui]sita ubi
q[ui]d Cu[m] c[on]p[re]h[en]dit[ur] duo m[od]o diuisibilia
esse s[er]u / n[on] p[er] similitudo neutra e for-
matio neq[ue] c[on]p[re]h[en]dit[ur] solo sensu / h[ic]
p[er] distat[ur] p[er] uis e[st] quas facit uis
distincta mediate uisua. Sicut res af-
fuerit cu[m] uidet[ur] h[ic] p[er] t[em]p[or]e uise cogni-
t[ur] / no e nisi g[er]it[ur] sp[eci]es accep-
te ad habitum memorie & h[ic] quasi p[er]
uisionem. **78** ~~Indistinctio uisibilium in~~
com[un]i m[od]o p[re]p[ar]at[ur] op[er]at[ur] Nullu[m] e
uisibile cognoscit[ur] sine distat[ur] m[od]o
tensionu uisibilium ut sine collatione
& r[ati]o[n]e uirt[ut]is notis cognitoru p[er] uis
asensib[ile] abstracta q[ui]d fieri no p[ot]t
absq[ue] r[ati]o[n]em h[ic] t[em]p[or]e no indig[et]
p[re]p[ar]at[ur] uis distat[ur] m[od]o h[ic] conueni-
ent[ur] app[er]ent[ur] / q[ui]d arguit ad appo-
sitionem ad sibi notissima n[on] arguit
p[er] opposit[ur] & ordina[tur] p[er] uisionem
d[icitu]r cu[m] distat[ur] nata e argueret
sine difficultate / q[ui]d ead[em] aptitudo
n[on] alit[ur] g[er]it[ur] / ~~Inde ead[em] m[od]o~~

19 apparet q magis pulchra m⁹ pulchris
 solet p⁹one nō m⁹ n⁹ali f⁹u corp
 copare ~~Lucē i colore pphedi sensu~~
 spoliato p h⁹ t⁹ m⁹ apphndit quia ul⁹
 fancies h⁹is distiguit ~~inter luce~~
 i colore luce oculi mouētes so
 lam distigē ututem distiguiam
 Tangut siquidam pupillam i mouet
 sedm eandē prem i m⁹ sensu confuso
 itupuit i illa p sensu distigūe ne
 quē i nō distiguit m⁹ p⁹propriat
 de luce i corpe h⁹u i sciam accipit
 6° ~~Quidditatem lucis i coloris solo~~
 sensu m⁹me cōphendi h⁹ p⁹ qm q⁹
 ditab coloris i spēs coloris q non
 distigunt m⁹ p i⁹atōnes ad formas
 cōfuetas sicut quidditas q em sit
 lux solis i lucē ut ignis p⁹scia lucis
 dmasat nō p⁹sensu cū t⁹ color i qua
 tū color i lux m⁹ quātū lux sensu
 spoliato capiant ~~Nulla itentio~~
 6° ~~visibile p⁹ter luce i colore solo~~
 sensu cōphendi h⁹ p⁹ qm sicut q⁹
 tab coloris m⁹ omis dras est media
 assid coloris sic i q⁹ditab lucis luci
 Si i quidditates nō solo sēsu capu
 t m⁹to fortius n⁹ alie q⁹uq⁹ m⁹te
 fiones visibiles h⁹ p⁹distigui arg⁹
 i sciam q⁹ quo p⁹ q⁹ solu lux i co
 lor i nō q⁹ditab lucis i coloris
 p⁹ p⁹u obiectū i p⁹u obm⁹ m⁹sub se
 6° ~~Colore meo q color p⁹us cōphē~~
 di sua quidditate h⁹ p⁹ p⁹missis
 p⁹ qm color mea q color p⁹ola p⁹
 tūclōe cap⁹ q⁹ditab a⁹ ei⁹ nō m⁹si p⁹
 sciam i argu⁹ h⁹ cū p⁹missio p⁹
 qm coloratū m⁹ luce p⁹ obscura posi
 tū coloratū nō esse cū tū color

q⁹ditas ignorat ~~Sola distigui~~ 63
 medioris i visu distigibilis
 i visu i h⁹ p⁹ corpa i⁹atōna cō
 tūata i adūata ~~Distigui~~ s⁹
 de visibilib⁹ visu nō cōphndit
 h⁹ ratiōnate colligit docere h⁹
 p⁹h⁹ sic Si em clausis palpe
 bris res nō uidet q uidet seq⁹
 i cōsequet colligit ut illud q
 uidetur nō sit visu ad herens
 i h⁹ cū m⁹ ad quietū sūe i⁹be
 itā m⁹te argu⁹ itāde m⁹
 qualib⁹ uisione dico i q cōphn
 so quātū distigui accipiat
 agitate corpm m⁹atōna ubi
 q⁹ m⁹bes m⁹ia plana uidet
 celo quāde itā m⁹uosa uidet
 i⁹ p⁹mqua q⁹ alicubi m⁹uū
 alitudinem nō p⁹cedit distigui
 i⁹ distigui m⁹uū causat acon
 p⁹h⁹ioe corpm i⁹atōna q
 si corpa m⁹atōna nō sūt i⁹atō
 ta nō sūt h⁹ q⁹usa distigui non
 potit apphnsio quātū distigui
 si nō i⁹ distigui medioris nō p⁹
 tūq⁹ visu ad plena tūatōm cor
 pm i⁹atōna i⁹atōna p⁹ de
 bilitate spēs visibilib⁹ q⁹distigui
 sicut supra i⁹ ~~Certificari quātū~~ 62
 tate distigui p⁹ resoluam i⁹
 iatē spāi ad magnitudinem
 mēsurē scilicet uoce Si em cor
 pa m⁹atōna sūt sēdm p⁹tem i
 totū effectualit⁹ mēta m⁹ p⁹pus
 distiguit i⁹ta distigui i⁹ necesse
 est i⁹ distigui ad etū i⁹ p⁹te tūq⁹
 quātū notia p⁹ p⁹missio p⁹
 nota ad q⁹ totū spāi i⁹ soluat
 sicut ad pedem ut ad quātū

corpiū mēsuratibz ut aliq qd pmp-
tu adymagat mēsuratibz ~~Distan-~~
67 ~~cia orizontis maiore appere quā~~
alāz cuiqz pās emiserit p3 qd
qd qd corpiū distācia qdabz dmostrat
ubi maior magnitudo itācē uidetur
nō ē eadē ut maior distācia uide-
at. ~~68~~ mē orizontē & uidetur iter
uacē uidet. tota latitudo tē mēu-
dere & semit mēuē g. i. copāblu
plus distācie uidet. orizontē qd alia p3
66 celi qdūqz ~~orizontē appere tē~~
coheretionē cuiqz rāto ē qd nō cop
hūdi alāz nō spaciū mē uāam
p3 tē uisibilem & nōm celi sē
~~longitudinem radiorū autuā~~
65 ~~phūdi~~ Qd p3 p3 p3 p3 p3 p3 p3 p3
libz ubi res credit. esse

radicalū quāz estāt p
gi i. gōmū & dūctū & p3 dū illas
induat ptem qd uisū mouet unde
spēs mouebz oclm nō solū ostēd
oclo nōm oclm p3 dū mēdū radu
c. nō spēs ē gōmū i. quāz uā
dū figi nō p3 p3 p3 qd totus
nō radu sūm dū & alāz qd hāc
p3 p3 radu p3 egredientū fortissim
p3 p3 p3 nōm. ~~Sitū oppositū~~
68 ~~uis rei i. tē deūale pphūdi~~

Intensio siquidē p3 p3 & mēludē
oppositū redymetralē & po-
tentialē i. p3 p3 oclm p3 p3 rāto
nō & obliquū. & oclm p3 p3
i. mēdū p3 p3 i. mōz difficile di-
mostrat. res em p3 p3 oppositū faa-
lū esse p3 p3 qd forma eūz
sup uisū p3 p3. orit. qd esse
nōm p3 p3 mē p3 p3. qd p3
cū nō opponi uidet cū opponi latet
69 ~~Sitū obliquitatis cophūdi cop-~~

hūiois dūctatibz distācie exte-
riori i. uisibilibz cū i. distācia distācia
p3 dū qd dūctatibz dūctatibz i. dū nō ē
ut si gōma i. oclm distācie repānat
nisi res i. p3 p3 oclm obliq uidet
10 ~~Certa lūis dūctatibz oclm i. p3 p3~~
lo cophūdi. Qd em agnoscat oclm p3
cū distācie ut p3 p3 p3 p3 p3 p3
p3 p3 p3 dmostrat figurā rei i.
11 ~~libilis cophūdi cophūdi uisibilibz~~
p3 p3 p3 p3 p3 p3 p3 p3 p3 p3
mēdū quā gōmū p3 p3 p3 & cōfō
cōfōmāz & oclm figurā mēdūz cophū
di. p3 p3 p3 oclm p3 p3 p3 p3
12 ~~libilis figurā rei uisibilibz distācie~~
mē distācie. Cuiqz rāto ē qd nō
distācia distācie p3 p3 p3 p3 p3
nō sitū nō figurā. ~~Quāntitate angli~~
13 ~~thūa res uidet mēuē sufficere~~
~~quāntitate rei uisibilibz capiēte~~
Qd p3 p3 i. cūlo p3 p3 p3 qd ma-
dūa. cū dūlo fēz facia. i. lūqz
p3 p3 oclm ualde obliq i. p3 p3
p3 lōge mōz anglo oclm apparet
sicut i. figurā nō tūto mōz qd cā-
gulus alio mōz sit em nō apparet
bit dūlo p3 obliq figurā globus
q. & falsū. ~~Cōphūdi quānti-
tas ex cōphūdi pcedere p3 p3~~
14 ~~uicis radiale i. uisibilibz quāntitate~~
ad qd anguli & longit. distācie
Sola gō cognō quāntitatis anguli nō
sufficit ad quāntitate distācie cū
fiet. cū ad h. p3 p3 p3 p3 p3
quidē cophūdi. p3 p3 p3 forme
i. oclm p3 qd nō radu cū caputū
ab anglo ut docuit dū nō ē dū-
tudo notare quāntitatis mē referē-
do angulū equalē cū i. equali lō-
gitudine radiorū p3 basim m. equalē
q. & dū dūctatibz ab angulo p3
cedentes i. tūto amplius ab angulo

distine q̄ i motus se p̄cedit a p̄q̄s
 tato maiore basim cōtine q̄ autē ita
 apph̄nsua quā t̄ ad loquidit̄ dista-
 ac itupnat n̄ fua d̄ ad angulū p̄p̄-
 meto p̄bat̄ q̄m si momculo i sp̄at
 aliq̄ p̄ietem magnū & quāitate ei
 distinet deinde oculo suo manu sua
 apponat p̄a manū uidebi. Sub eodem
 anglo ul̄ subaliori quā p̄ares appa-
 ret q̄ m̄ distat ~~Certū quā~~
~~tatis fit p̄lete p̄motū q̄is a p̄~~
 h̄nsio em̄ p̄m̄ certior est & deo d̄
 basim & sup̄ sp̄atū & m̄ra angulū p̄
 quo res uidē sicut p̄z eo q̄z ~~Nulla~~
~~quātas rei i moderate distans~~
 e oculo distatilis ~~et em̄ m̄ra dista~~
 te q̄is q̄ suo motu distat uisū m̄
 p̄ua p̄te rei uisibilis traslatū n̄llm̄
 facit angulū sensibilem̄ i retro uisū
 q̄ ut supra p̄z res m̄ra distat ab
 adicōibz angulū & iō trasla-
 to q̄is m̄ra acutū angulū modica
 n̄ e uisū p̄ceptū n̄ satis efficax
 apph̄nsiois Amp̄ n̄ distat q̄tas sp̄a-
 ti i iacens ut docet p̄o 6 2 ~~Distans~~
~~uū uisibilū ex distāde colligi for~~
~~uū uisibilū~~ Quā em̄ sp̄es oclm̄
 mouet̄ se d̄iūse res d̄iūas m̄re
 e apparet n̄si distāda eap̄ ab oclis
 d̄iūitate abscondat & p̄ oppositū n̄ll-
 ge quātu p̄m̄uitas apph̄dit q̄ est
 noua m̄re p̄h̄ m̄llige q̄l̄ cop̄
 h̄di m̄is q̄ e iō m̄usio motus co-
 ph̄dit ex d̄iūitate sitis i mote ad
 aliud i motū ul̄ ad uisū p̄m̄
 Quā em̄ d̄iū eadē h̄z p̄a ad ali-
 i motū & p̄m̄ mobile uidet̄ & q̄ usq̄
 nichil uidet̄ n̄si subforma sp̄a-
 p̄ceptū motus tū apud cētū usq̄
 i motū uisat̄ angulū declināōis
 sensibile d̄iūe uisibile aduūq̄

oclm̄ maiori p̄te cōtine situat
 Et p̄z q̄m q̄m uisūq̄ oclū i sp̄at
 uisūq̄ pupilla ad rē d̄iūgitur
 & ab eis duobz oclm̄ i eodē p̄u-
 to iūse frigit̄ qui oppoi cētū
 uisūq̄ & uisū moto alē cōp̄lit
 mouet̄. Alij autē rādij singulorū
 oclm̄ h̄nt i maiori p̄te p̄a con-
 silēm̄ i sp̄atū uisū & iō res appa-
 ret i maiori p̄te una & eodemō
 distans utq̄ oclū q̄ sicut sup̄
 p̄z distatō d̄eare uisibili e p̄ares
~~Exuatiato sensibilibz sitū vi~~
~~uilibz resitū duobz uisū p̄m̄~~
 duo apparet Si em̄ uisibile ad
 uisū uisū sit d̄eare ad aliud si
 m̄ra sensibili d̄iūitate apparet
 uisū duo ubi ḡa Si figit̄ q̄es
 oclm̄ f̄ ḡ i p̄ueto h̄ diligēciā m̄
 tūcōe apparet & duo p̄lū & h̄ q̄
 utp̄q̄ & uisū uisū d̄eare & alij si
 m̄ra Amp̄ si p̄eade p̄te i sp̄at
 aut ab eis p̄m̄a d̄eare d̄eare
 ad p̄tem una sit sensibilibz uisū
 angulū q̄ cōp̄lit rādij sub quo
 res uidet̄ tate d̄eare ad uisū
 q̄e apparet p̄lū uisū duo ubi ḡ
 m̄ p̄ueto p̄eade p̄te i sp̄at
 utp̄q̄ a c̄ & b c̄ t̄ p̄ magnā
 uisū angulū m̄ a c̄ & m̄ b c̄ f̄
 d̄iūfiam̄ sitū i oclū & app̄ uisū
 p̄alys eadē modis app̄ uisū p̄
 sup̄ ostēd̄ est p̄m̄p̄h̄tione vi-
 libilū uisū sensū sitū & rādij
 ul̄ p̄lū uisū eadē ubi ḡa p̄lū
 t̄ & colore q̄ s̄p̄a cōp̄h̄dit eadē
 p̄distāda m̄ra em̄ m̄m̄i colores
 uisū q̄ distāda uisū color p̄lū &
 i luto debili uisū color uidet̄ aliud
 esse q̄ si d̄iūis sensū n̄ deap̄iā
 p̄m̄ obiectū forte p̄m̄ obiectū

esse colore tm & luce no ante aliq
 spem coloris ut lucis q solo sensu
 minime capiunt ut sup ostesa est si
 a psm suam & ration accidit de qu
 to unde nota aliqui vnu qe se
 tes & coaso ~~Stellas ionzote ma~~
83 ~~iores appare quia i alia pte a~~
 li h pba pz em qbz q magis
 distat vnu qua p m onzote & q
 equali agulo ad maiore dista
 nam i lata res maior esse uideat
 ut pz qd qd m onzote sub eode
 angulo pntet acto fb quo alibi i
 celo & sub maiori spacio uideat
 pntet qcludi i onzote re appare
 maiore tu si psm distatate dif
 tacia esset maior angulus esset
 minor & res uideat minor no a se e
 ymo angulus eqlis ad apparet
 maior spaci collatus no mdr
 cat ee maiore & h e itposito
 vapor de qua tngit m fia ~~Co~~
82 ~~pa spacia distacia apparere pla~~
 na cu em spaciab ut grauitas
 distm no possit nisi p qphusa
 i equali distacia m equali pnu
 re m se mte est i hui pcepte vi
 su de fce p i moderatoe distanc
 fid pz qd qd Si g vna pb i use
 plus altera distat uideat mte
 e vnu distancione appare tota
 sup faciem i use ~~Quadratas~~
81 ~~ingui ues i distacia apparere~~
 oblogas Cui ratio qm cessus m
 diop cadentiu m latera quadra
 oblog spaciab eam no e ppta
 nabilis ppta sensibili ad radios
 cadentes m latera quadra di
 recte otm i spaciab p opotiom
 ad bona distacia & uisus no suffi
 distancie obliquitatem lateris q no

uideret obliq uide & subradys loqont
 a miori angulo & ideo tale lateris appa
 ret m q si angulus quadra ite
 opponit visu apparet quadratu
 rotundiu visu angulu p distacia mne
8 ~~ores pmas i distacia pmas~~
 & colores adetor corpm sup facieb
 iueberari h p opotiom pz i specu
 lis fies & hui alus imp pte
 flexiom mdr a sup facie terre e
 calor mtesior ppe tra qua i medio
 aeris i spacio & m uallibz ad aquas
 utruq mdr densitas i flectit mdr
 Cui ratio est qm mdr lucis & coloris
 p dyaphanu natus e mcedere & qm
 otrete corpe denso pmo dyaphano
 utus radiatomb & mfluencia tiata
 no e q m directu tnsue no pt
 i flectom ducit diffusionis impulsu
 no solu otretebz corpbz opas a
 trestibz vni & p spaciab mdr go
 p spaciab auz mdr e aqua et
 utp m radio solis quo ad sui nobi
 liorem puritatem i flectit ab aqua
 ad m psm sui ad aqua ingredit a
 qua illustans m aqua pntes
 quis pt mde solen & lunan ~~Refle~~
2 ~~ros solas aregulant sup facieb~~
 fies aboto semu ~~Quo sup facies~~
 reglures duas q fut disposicione
 uniformis i oibz ptabz suis ~~ubi qua~~
 planas coruab conuab & h q m me
 glares a fut sup facies corpm aspm
 i quas cadens lux dissipit & dista
 bit ne i glare sup actm orit poss
 a sup faciebz aut reglures eodem
 i flectit ordinate quo i pibz appt
 psm pyramides radiosab & ideo q
 insus no fit p pyramidibz radios
 ptales & no alias sup facies mnt
 spectari Sicut em mdr si esset m

idem p[ro]p[ri]a ostendit o[mn]i d[icitu]r au[tem]
 sic et r[eflexi]o ostendit sed alio m[od]o esse
 tale e[st] e[ss]e m[od]o e[st] co[m]p[ar]at[i]o coloru[m]
 quor[um] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a l[uce]s i[n]fl[ex]as
 s[unt] i[n] colores debiliores e[st] d[icitu]r
 radiat[i]o. Cui[us] causam p[ro]bet n[on] sola
 eloquio a fonte p[ro]p[ri]a magis debilita
 co[m]p[ar]at[i]o e[st] i[n]t[er]itudo siquidem l[uce]s
 cognata p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
 d[icitu]r et co[m]p[ar]at[i]o n[on] m[od]o e[st] m[od]o
 tato e[st] fortior quato e[st] i[n]t[er]itudo p[ro]p[ri]a
 sequens i[n]t[er]itudo sublat[i]a n[on] e[st] o[mn]i
 l[uce]s p[ro]p[ri]a i[n]t[er]itudo p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
 quide[m] l[uce]s solis t[ra]sp[er]dens p[ro]p[ri]a
 colorat[i]o coloru[m] n[on] f[aci]t f[aci]t
 radiat[i]o et t[ra]sp[er]dens o[mn]i p[ro]p[ri]a
 fortitudo s[ed] radiat[i]o adu[er]to radiat[i]o
 n[on] e[st] p[ro]p[ri]a radiat[i]o a solido i[n]fl[ex]as
 fortitudo e[st] l[uce]s n[on] e[st] coloru[m]
 n[on] sola m[od]o n[on] p[ro]p[ri]a e[st] m[od]o
 do e[st] i[n]t[er]itudo m[od]o i[n]t[er]itudo p[ro]p[ri]a
 d[icitu]r fortitudo v[er]itudo p[ro]p[ri]a
 aliquatulu[m] f[aci]t. Reflexiones
 factas i[n] sup[er]ficie fortitudo colorat[i]o
 m[od]o e[st] t[ra]sp[er]dens v[er]itudo m[od]o
 i[n]t[er]itudo e[st] q[uod] ut p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
 i[n]t[er]itudo fortior quato i[n]fl[ex]as p[ro]p[ri]a
 lor[um] q[uod] si illa sup[er]ficie si radiat[i]o
 m[od]o p[ro]p[ri]a res m[od]o videri potest
 si n[on] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a i[n]t[er]itudo p[ro]p[ri]a
 v[er]itudo m[od]o e[st] f[aci]t n[on] l[uce]s n[on]
 i[n]t[er]itudo l[uce]s i[n] colores aspectu[m] r[eflexi]o
 vob[is] reb[us] quatu[m] p[ro]p[ri]a o[mn]i
 q[uod] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a g[er]ma are i[n]f[er]itudo
 essentialen[tem] h[ic] rem cui[us] m[od]o e[st] p[ro]p[ri]a
 do ostendit q[uod] cui[us] e[st] quatu[m] i[n]fl[ex]as
 tat[ur] manet sibi essentia sua et deo
 rem ostendit i[n]t[er]itudo alio cui[us] m[od]o
 f[aci]t p[ro]p[ri]a Angulos m[od]o

i[n] reflexione equales esse
 radiat[i]o i[n]t[er]itudo i[n]fl[ex]as
 i[n]t[er]itudo p[ro]p[ri]a e[st] e[ss]e i[n]t[er]itudo
 erigib[ile] ap[er]to i[n]fl[ex]as
 d[icitu]r Angulus m[od]o quato
 co[m]p[ar]at[i]o radiat[i]o e[st] sup[er]ficie
 culu[m] i[n] sup[er]ficie speculi alio
 v[er]itudo p[ro]p[ri]a alio alio i[n]t[er]itudo
 ymagin[i]o erigib[ile] p[ro]p[ri]a i[n]fl[ex]as
 Angulus i[n]fl[ex]as q[uod] e[st] e[ss]e
 co[m]p[ar]at[i]o Angulus i[n]fl[ex]as equa
 l[uce]s ante Angulus co[m]p[ar]at[i]o
 colligit[ur] et radiat[i]o v[er]itudo p[ro]p[ri]a
 q[uod] si radiat[i]o m[od]o t[ra]sp[er]dens
 possit i[n] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a i[n]t[er]itudo
 p[ro]p[ri]a sup[er]ficie i[n]fl[ex]as
 i[n]t[er]itudo ducta co[m]p[ar]at[i]o Angulus
 equalem Angulus m[od]o quato
 Angulus co[m]p[ar]at[i]o p[ro]p[ri]a equa
 les p[ro]p[ri]a e[ss]e q[uod] e[ss]e m[od]o
 i[n]fl[ex]as q[uod] n[on] p[ro]p[ri]a e[st] e[ss]e
 ad equalem Angulus i[n]t[er]itudo
 d[icitu]r si p[ro]p[ri]a e[st] i[n]t[er]itudo
 d[icitu]r i[n]t[er]itudo i[n]fl[ex]as si obliq[ue] radiat[i]o
 obliq[ue] i[n]fl[ex]as i[n]t[er]itudo alio
 e[ss]e i[n]t[er]itudo co[m]p[ar]at[i]o p[ro]p[ri]a q[uod] n[on] p[ro]p[ri]a
 ponderosa d[icitu]r m[od]o i[n]t[er]itudo
 i[n]t[er]itudo alio p[ro]p[ri]a l[uce]s p[ro]p[ri]a
 te p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a l[uce]s p[ro]p[ri]a
 i[n]t[er]itudo Si obliq[ue] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
 i[n]fl[ex]as i[n]t[er]itudo p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
 p[ro]p[ri]a radiat[i]o fortior e[st]
 alio n[on] sola p[ro]p[ri]a radiat[i]o
 absoluta f[aci]t p[ro]p[ri]a m[od]o
 sup[er]ficie rem obliq[ue] p[ro]p[ri]a
 clauat[i]o i[n]t[er]itudo p[ro]p[ri]a fortitudo
 i[n]t[er]itudo radiat[i]o p[ro]p[ri]a quatu[m]
 radiat[i]o Angulus alio quato radiat[i]o
 m[od]o i[n]t[er]itudo f[aci]t fortitudo radiat[i]o

reflectando secundum fortitudinem ad idem
modo quod modus reflexionis secundum modum
incidentie simpliciter illas tres lineas
esse in eadem superficie per quod videtur
necessari in istis ut possibile est se
conformari quod in ista et sua virtute
quod si superficie illa esset dupliciter
virtutis deficeret et insilendo
et dicens **Dyaphanitate spe-**
culi **essentia non itare ei cu per-**
nantes alicubi esse Si enim res
in speculo pariter reflexas ut in
per quod perspicuitas per quod si perficiatur
ignotum speculi ipse non potest
dat visionem quoniam reflexus est ad idem
quod densa per quod specula consuetudine
inter alia plures sunt subiecta quod si
ut quidem fabulantur dyaphanitas et
essentia speculatio specula non sicut
deficit et calide adyaphanitas imo
tunc non est de marmore polito
cuiusmodi contrarium videtur in fimo et huius
per quod uigilans intercom non est efficax
speculatio in quibusdam cum lapidibus
debilibus coloris multo clarior et spe-
culatio quod in vino **inspeculis vi-**
tris plures abstrahit nichil appa-
tere Cuius ratio est quoniam licet a-
me superficie fiat aliqua reflexio
quod cum inter se non alia parte non obstat
tunc per se lux directa quod reflexa
omni fortitudine sua sed per quod op-
posita et huiusmodi quod si opponatur
per quod obstat et niger vel huiusmodi
ad tunc potest videri quod tunc nichil
transit directe prout quod si in
grate manifestando efficacie
superficies insilant specularis
septiformes esse est enim spe-
culum planum et speculum tunc ad idem

quod conuenit et pyramidale causa intra
quod contra politum et etiam colupide po-
litum intra et contra et in huiusmodi sepe dif-
ferentibus plures speciosos quod et con-
tra pyramidali interior et exterior sunt per signa
diuisa apparentur ubi quod ut patet
quod ad superficies irregulares quod quod
sunt politae sed per quod quod ut conue-
nit in facies apparentur distorte propter
irregularem reflexionem superficies di-
stare magis per **Materiali speculi**
est leuitas interius foris non per-
politum huiusmodi leuitas quod quod
formis sensibilibus omni in lignum et huiusmodi
corpa non potest esse specula leuia pol-
lita non omni aspectus amoris Si in
per corpus leue multum et inter se po-
litum est speculum essentia **Ad huiusmodi quod**
speculum lucide insilant in inter se
quod non sit coloratum color sensibilibus etiam
ignotum quod non pulchrum et ambelitu in huiusmodi
more sit in se et huiusmodi quod dicitur quod
speculum esse rectum **Res in speculis**
appare vili debili quod directe
Cuius ratio est ut per contra forma in
flexe debiles per et ideo debiles
in inter se et ideo debiles mouet per
quod huiusmodi sue forme in inter se
color speculum in inter se luci reflexe et
obstat et per quod facies apparentur
etiam obstat facies multae per debi-
litate reflexionis in quolibet puncto
speculi obiecto huiusmodi duas luas
timare pyramides una in inter se
alia in inter se prima per huiusmodi per
et per per et quoniam lux reflectitur in pol-
lito se sed per per ut etiam py-
ramides in inter se aequalis puncto reflectitur

18

19

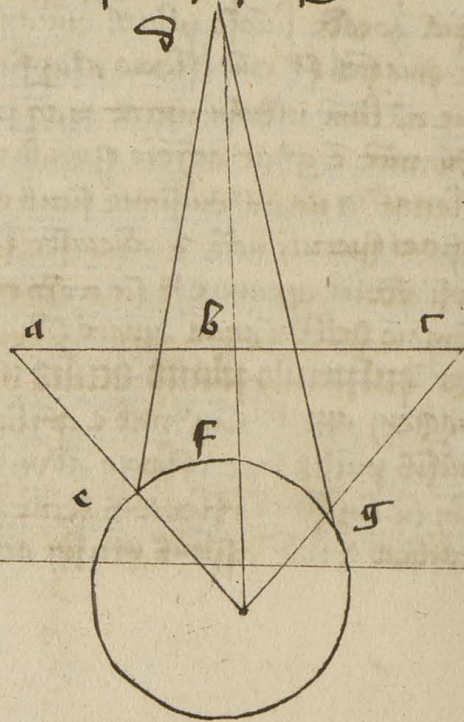
29

flexus est ad eundem angulum ~~in~~
angulus incidence est maior inde
et q. e. potius ad angulum et ita magis
a. et. erit angulus reflexionis et totus
tunc maiori angulo reflexionis q. m.
possibile e. totum angulum. et. et. et. f.
si punctum vnu. p. p. et. et. f. angulum
a. b. c. et. e. maior vno. filii. et. angulus
b. c. f. g. o. alia pte. q. erit et non
p. q. ta. p. et. q. p. m. euclidis
~~speculus fractus multa sunt p. m.~~
d. u. s. a. s. apparet ymagines h. p. p. p. p.
metu. q. si speculi fracti ad eundem comp.
tut. adq. anfractu non apparebat yma.
ges in fracto q. no. fracto plurifido
em. apparere non est p. fractum. h. p. p.
f. et. p. m. m. u. t. a. q. m. speculo. g. r. u. o. i. t. e.
g. r. o. p. l. u. r. e. s. apparet ymagines ut i. f. a. p. a.
tebit. q. ut. docuit. h. p. p. q. a. q. u. a. l. i. b. e. t.
p. t. e. speculi reflexio sit. h. m. o. s. p. t. e. s.
sive d. u. s. a. s. commutatio. f. a. u. s. p. a. u. f. i. a. c.
t. o. r. u. f. i. e. r. i. p. t. u. t. i. f. l. e. x. o. a. d. e. u. n. d. e. m.
p. t. e. m. a. p. q. u. s. d. u. s. a. s. y. m. a. g. i. e. s. a. p. p. a. r. e.
et. n. o. p. l. u. r. e. s. h. v. n. a. p. t. e. n. d. e. t. a. m. p. q. o. d.
f. i. l. i. c. a. u. s. a. a. c. c. i. d. i. t. q. u. s. p. e. c. t. i. m. p. o. n. i. t. u. r.
i. a. q. u. a. p. o. e. d. e. l. u. o. s. o. p. l. u. r. e. s. e. n. d. a. p. p. a. r. e.
r. e. y. m. a. g. i. e. s. f. r. e. n. d. i. f. l. e. x. i. o. a. s. u. p. f. i. c. i. e.
a. q. u. e. a. d. l. u. m. i. n. i. d. i. o. s. u. m. i. t. a. t. m. a. g. i. s.
f. u. d. u. n. a. t. e. e. g. o. u. t. o. c. c. i. d. e. r. e. s. p. e. c. u. l. o. n. o.
r. e. f. l. e. c. t. a. t. a. m. o. t. a. d. i. s. t. i. n. c. t. e. s. i. t. u. s. e. t.
s. u. p. f. i. c. i. e. s. p. e. c. u. l. i. n. o. t. e. e. a. d. e. u. n. d. e. l. u.
m. o. s. i. y. d. o. l. u. a. p. p. a. r. e. r. e. h. p. s. i. c. a. r. e. d. o. t. u.
s. o. l. e. m. n. o. p. r. e. l. l. u. i. a. q. u. a. a. p. p. a. r. e. s. i. d. m. l. e. f.
v. i. d. e. t. ~~speculus planus oculis vna~~
y. m. a. g. i. e. m. a. p. p. a. r. e. t. C. u. i. p. r. a. d. o. e. q. m. l. i. c. e. t.
a. d. u. s. i. s. p. u. c. t. a. s. f. i. a. t. i. f. l. e. x. i. o. a. d. v. n. u. s.
a. c. t. i. m. i. n. s. u. p. f. i. c. i. e. s. i. f. l. e. x. i. o. n. i. s. s. e. c. a. t. s. e.
m. c. a. t. h. e. r. o. a. t. i. a. t. a. s. p. p. t. u. s. u. t. u. s. q. o. c. t. i.

addidit sicut p. aptado d. m. a. c. o. z
et p. p. o. m. s. u. t. q. o. c. t. o. ~~speculus~~
~~planus i. u. e. n. i. r. e. p. u. c. t. u. r. e. f. l. e. x. i.~~
o. m. s. p. i. e. n. d. a. p. u. c. t. u. s. u. s. u. s. b.
c. e. r. u. u. s. u. s. s. p. e. c. t. i. m. d. g. h. a. d. u.
c. a. t. c. a. t. h. e. r. o. s. h. g. a. p. d. u. c. a. t. u. l. t.
s. p. e. c. u. l. u. q. u. a. e. a. s. u. p. s. p. e. c. u. l. u.
u. s. u. s. c. a. d. u. c. a. t. i. t. u. s. b. z. a. p. u. c. t. u.
s. p. e. c. u. l. i. g. d. i. c. o. q. g. e. p. u. c. t. u. s.
i. f. l. e. x. i. o. n. i. s. d. u. c. a. t. e. n. i. d. i. u. s.
a. g. a. n. g. l. o. e. t. a. g. h. e. q. l. i. s. a. n. g. l. o.
d. g. b. q. e. i. c. o. r. a. p. o. s. i. t. q. e. p. r. e.
e. c. i. d. e. q. u. a. l. i. s. e. a. n. g. u. l. o. h. g. a. d.
g. b. g. o. a. p. u. c. t. o. g. e. i. f. l. e. x. i. o. a. n. o.
a. b. a. l. i. o. c. o. t. i. g. i. t. t. y. v. n. u. a. p. p. a. r. e. d. u. o.
i. s. p. e. c. t. o. p. l. a. n. o. p. r. e. e. l. o. g. a. m. u. s. i. b. i.
l. i. s. a. b. a. p. o. s. i. t. e. c. i. d. u. s. i. b. i. d. i.
r. e. c. t. o. s. u. p. o. s. t. e. s. u. e. s. t. a. c. c. i. d. e. r. e.
~~speculus planus figure et~~
~~quantitates uitate apparere~~
S. i. c. e. n. d. s. p. e. c. u. l. u. p. l. a. n. u. f. a. r. a. u. i.
s. u. p. e. m. i. n. a. t. l. o. g. i. t. u. d. o. z. h. a. d. u. c. a. t.
r. a. d. i. q. d. a. h. i. i. f. l. e. x. i. o. a. d. o. c. t. i. m. e.
d. u. c. a. t. a. c. a. t. h. e. r. o. a. p. u. c. t. u. z. a. h.
g. o. q. u. a. n. t. i. t. a. s. a. p. p. a. r. e. t. z. f. a. h. b.
q. m. i. f. a. c. t. i. e. r. e. q. u. a. n. t. i. t. a. s. s. u. t.
e. r. i. t. y. m. a. g. o. c. a. t. h. e. r. o. s. c. u. i. d. a. m.
q. u. a. n. t. i. t. a. t. a. u. t. a. h. g. o. q. u. a. n. t. i. t. a. s.
a. p. p. a. r. e. e. a. d. e. m. q. d. u. c. t. e. i. f. i. g. u. r. a.
e. a. d. e. m. q. m. q. l. i. b. z. p. s. a. p. p. a. r. e. t. y. s. b.
s. p. e. c. u. l. o. q. u. a. n. t. u. e. s. u. p. s. p. e. c. u. l. u.
u. t. q. p. l. u. r. i. t. a. s. p. y. n. a. t. e. e. i. p. r. e. s. m.
u. i. c. e. m. e. u. d. e. m. o. r. d. i. e. m. i. t. i. n. e. q. u. a.
p. e. d. i. m. u. i. t. a. t. o. n. h. u. t. c. o. t. i. g. i. t. t. y. r. e. m.
i. s. p. e. c. u. l. i. s. p. l. a. n. i. s. a. p. p. a. r. e. m. o. r. e.
q. u. a. s. i. c. o. c. c. i. d. e. c. a. u. s. i. s. q. u. a. b. z. m.
u. i. s. u. d. i. r. e. c. t. o. s. i. b. i. d. e. d. i. s. t. a. n. c. i. a. h. p. i.
v. n. u. q. m. m. i. n. i. q. e. r. o. r. a. c. c. i. d. i. t. m.

hys speculis e m situ tñ a i hys qst
 oi speculo qm sicut supra patuit
 extra ppe h⁹ p⁹ a⁹ x⁹ a⁹ alius no
 27 ~~illis speculis speculis extra~~
 pollus omis accipit errores qui
 i planis communes sūt cause errandi
 cu q⁹ lux debilitat cu q⁹ apparet
 extra locū suū a sibi nō opposita
 ut supra usū est accidit a plures
 errorē quā i planis ut patet
 27 ~~speculis speculis exterioribus~~
 appz ymago i q⁹ tñ rñdū cu cūctis
 id ē linea ducta i rēp⁹ spere h⁹ p⁹
 p⁹ bari q⁹ p⁹ mēto a p⁹ mēto causis nā
 libz ut sup⁹ patuit i speculis pla
 nis a cu h⁹ ē dūctas q⁹ i planis
 ut supra usū ē res appz i speculo
 tñ quātū ē supra hēc autē ymago
 aliquā appz i nō p⁹ spec⁹ sup⁹ fac a
 liqñ mēta aliqñ extra ubi g⁹ p⁹
 p⁹ctus usū ē oculus a i flexione
 nō tēp⁹ spere d⁹ planū ē q⁹ loco y
 magis dūctis ē h⁹ q⁹ si ponat⁹ usple
 i b⁹ apparet ymago mō q⁹ alia m
 uenēdo p⁹cto ē maior p⁹litas
 quā difficultas ul utilitas sicut
 p⁹ mēti cap⁹ de ymagine a hōc
 etiā appz q⁹ ymago i hys specu
 lis ē p⁹ mēto speculo quā res usū
 a est i planis ut supra patuit
 27 ~~speculis speculis exterioribus~~
 p⁹tes rei sicut sūt ordinatas ap
 parere ubi g⁹ sit res usū a b
 c tēp⁹ speculi d⁹ oculus d⁹ e pla
 nū ē q⁹ rñdū ē h⁹ cōtū tū p
 p⁹edialat i p⁹cto e f a rñdū
 ē h⁹ i p⁹cto g⁹ erit g⁹ ymago a f
 mōr quide reusa cu p⁹tes i rōn⁹

fuisse apparet a ordiare q⁹ si res usū
 ponat⁹ i eodē situ cu dūctis f⁹ b
 idē ē iudiciū apparet sicut p⁹
 ductis lineis ad e b sicut a b c
~~speculis speculis extra i maiore~~
 rē p⁹te apparet h⁹ mēllige nō adē
 nō spec⁹ i flexa h⁹ aspecto eusa
 ubi g⁹ sit res usū a b c oculus
 d⁹ q⁹ nō sit i eodē sup⁹ fac cu rēu
 sa a i flexat⁹ ad oclm p⁹ d⁹ e d f d⁹
 g⁹ appz i res rñdū q⁹ ad p⁹ m d ma
 tū nō p⁹ i plano h⁹ i solida fig⁹
 fac⁹ apparet q⁹ p⁹ mēti rēu res est
 qm i oibz speculis fig⁹ ymagis
 sequit⁹ modū sup⁹ fac i uerberant⁹
 p⁹ em asup⁹ fac i flexo p⁹ m mō
 dū sup⁹ fac h⁹ q⁹ res usū appz oclm
 ut a tūctas rei nō apparet i re
 flexioe ad speculū h⁹ i aūscōc a
 speculo a h⁹ ē mēlligēdu qm usū
 nō ē i sup⁹ fac cu linea usū a tēp⁹
 spere p⁹ causa etiā sūt apparet q⁹
 i sup⁹ fac i rēg⁹laribz sicut i speculis
 quida fallidōis facies apparet
 modo forose p⁹ fig⁹

~~Inspeculis tñ speculis aliqui recta~~
 apparet nō recta Si uidelicet res in
 sa & cetera spere sūt mēte supfīe
 cū ipso usu ubi grā Sic res usa in
 oculus n punctus inflexionis o planū
 ē q n erit ydolu linea recta
 33 ~~speculis speras ymagines ima~~
 ion pte mores esse ibi insubstū
 rati sūt qm ut supra ostēdū est cō
 tū ratiōis cū cetero ppor & spe
 cto quā in planis ratiō at abeode
 puncto pcederet quāto magis pcedet
 cū habet magis qdā mgt dēstā
 & cetera quāto mgt dēstā it g pō
 dematū ē i planis esse ymagē
 eglem rei use sē m speras m
 nore esse. Et dco q amāiore
 supfīe sit inflexō aplānis quā
 i speras sicut pbat auct. libe
 de speculis cuius causa ē qm ratiō a
 cōgōis inflexōis magis dīgregā
 quā aplānis pte declinā cū
 aquo ē inflexō ut g ratiō adui
 sū qrit ut opz ut amōri supfīe
 fiat inflexō & psequens rem ap
 pare mōrem & q mēto est aucto
 ris libri de speculis qdā mēllige
 da sūt i maiori qm d m quo situ
 cōcunt rem appare i hys speculis
 eiusde quantitatē cui ē m aliquo
 alit sicut pbat m 6to pspete tñ
 valz ymago rei use nō eqdistat
 tñ cetera facit angulū acutū cū
 ratiō ei casus casus ē ppor
 centio nūc em p ymago esse ē
 qualis ul maior latuit auctorem
 de speculis siquidē pte sitū obliq

rei i spū speculi uent quomē
 vnu ratiō i spū alius breui
 ri ut q obliq mēssu possit q
 mago rēy pcedē ul ei equari
 Inspeculis cōnexis quo mī 37
 uores sūt i eis mōres yma
 gies appare Cui ratiō est pla
 na q quāto spū mōr fatō qdus
 cū cetero ppor & locus yma
 gis angustior quō breuior & ei
 semdy obliq dēstā. Inspe 37
 culis columbarū extra po
 litis de acutū errores qui
 i planis & speras hūc ē symo
 de columna ratiōa q i loge cōtē
 cū planis i ratiōitate cū sper
 cas iō vtpqz enōes pte pte
 Inspeculis columbarū extra 35
 politis tñ pte fieri reflexio
 pte em fieri inflexō a loge colup
 ne ul a ratiōis ul a ratiō mēdiō m
 tñ m q obliq tñ d sit inflexō a
 loge acutū sicut m planis cū
 em linea usa ē cōdistas linee
 longitudis colupne & tñ ē locus
 ymagis cōtus ratiō cū pte dūla
 rē dūte sup colupne longitudis &
 m pte res sicut m planis h ppor
 to q inflexō sit alia alinea nāli
 opz rem cūa appare sicut sup
 de speculis usu est cōgōis qsi
 fiat inflexō amāia fusa colup
 ne erit locus ymagis cōtū dū
 li inflexionis & appō assimilā
 grāmo ei q m speras est pte
 tū ut locus ymagis aliqu appa
 reat m fia dūlu aliqu uotia
 cūlu aliqu m ipso cūlu res

34

39

90

dicitur id quod si per adit et f. planum est
 quod reflectit ad eundem angulum et erit
 linea reflexa et per omnia corda equalis por-
 tionibus sicut et f. q. esse non potest
 illa quod nunc est ut in ptem alia re-
 flectat. **Quilibet punctus et dy-**
speculi quoniam qualibet puncte esse
 potest locus ymagis ubi quod sit ad
 a m g sit q dy. a g tunc sit d.
 sicut alia dy. re sit q. actus et pa-
 lam e. qm l. unde i. 3 si anguli d. c.
 b. desint equalis sunt et punctus c.
 reflectit. a. b. ad e. a. unde l. m. ipse dy.
 amet q. tunc q. puncte du. in ptem
 q. tunc ptem **puncti ubi in spe-**
culo totius speculi apertus
 locus specti reflexi possibile est om-
 nem habere ymaginem. Quoniam cum
 a pluribus locis fiat reflexio sit
 non in ptem h. nunc e. habere duas
 ymagines quoniam ob id ubi in talis
 speculacione i. eode puncto q. tunc cu-
 antequam et h. illi tunc in subare
 visa consistere i. eode diametro tunc
 cum possibile est aequalis puncto tunc
 fiat reflexio una tunc consistere yma-
 ge ubi quod sit specti. a. b. g. g.
 dy. a. z. i. qua sit h. rebusa a. tunc
 in sub dico q. reflexio a puncto g. qm
 tangit b. g. d. e. equalis tangit d.
 g. e. ut p. p. latibz et angulis qui
 sit sup. d. et erit locus ymagis puncto
 e. sicut sit reflexio b. eade ratione et
 idem locus ymagis ymo sit apertus
 flexio a. tunc tunc q. p. lineam b. g.
 intelligit et tunc una e. ymago sit e.
 dico tunc q. dy. a. z. ymaginatur
 mota desit g. punctus obiculaue
 motus figura sequet **possibile est**
idem i. speculo duas habere y-

magis intelligo q. ad h. q. res
 duas habet ymagines duo regu-
 l. m. e. ut sit reflexa a pluribus p-
 ribz speculi sup. otm ptem e. ut
 locus ymagis sit alia et alia ptem
 d. i. sicut reflexa alia in q. a.
 l. m. sensibili distat et mota h.
 ptem d. i. sicut sit ad specti
 p. res habere duas ymagines ut
 res ut quod et non plures ubi
 quod sit duo dy. speculi se or-
 thog. ptem b. d. g. a. d. g. dy.
 i. ta dy. e. d. 3. q. dividit angu-
 lo. b. d. g. p. equalia et apertio rei
 dy. metri mota dy. due p-
 dictares si. duos dy. metros p. ab.
 f. e. h. erit g. tangit e. ad
 equalis tangit e. d. h. q. si otm
 ponat i. h. et in sub m. c. reflecte
 forma a. apertio e. ad h. et erit
 locus ymagis i. e. qm e. h. e. d. f.
 ta e. d. tunc c. reflecti p. apertio
 h. q. tangit d. c. z. a. h. d. z. sit e.
 quales sicut f. a. l. p. b. p. p.
 cu. d. 3. f. qm et anguli tunc se-
 positi sunt equalis et angulus q.
 d. h. dividit p. equalia i. h. ante
 sita non p. sit i. flexo a. p. libz p-
 ribz speculi sicut p. i. p. tunc de
 m. tunc p. tunc p. tunc locus
 ante p. tunc e. f. **possibile est**
i. speculo totius unius rei sit
 ymagines apparere ubi quod sit
 speculi ut supra. a. b. g. sit q.
 tunc d. p. tunc duo dy. metri
 a. g. q. b. sit q. z. e. z. dividens
 angulo illis tunc p. equalia
 sicut q. punctus e. i. diametro
 e. b. p. tunc tunc q. puncto.
 i. illa de duabz ymagibus sicut

Res p[ro]p[ri]as exiles in aqua p[ro]p[ri]a
i[n] aere fracta p[ro]p[ri]a. Sequit[ur] e[ss]e
Si p[ro]p[ri]as in aqua p[ro]p[ri]as ap-
p[ar]et q[uod] sic s[e]c[un]d[u]m veritatem res
ut op[er]a aqua app[ar]et in loco suo
g[ra]t[is] p[ro]p[ri]as directe c[on]tinuare
app[ar]et no[n] p[ro]p[ri]as app[ar]et g[ra]t[is] d[ic]it[ur]
c[on]tinuare m[od]o directe p[ro]p[ri]as e[ss]e
Al[ia] q[uod] uideri p[ro]p[ri]as fractos
q[uod] p[ro]p[ri]as ad o[mn]i[n]o no[n] p[ro]p[ri]as
h[ab]et p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]as q[uod] si ponat[ur] in
p[ro]p[ri]as uasib[us] m[od]o c[on]tinuare alitu-
dib[us] latebit forte uisui q[uod] aqua
sup[er]ficiat[ur] p[ro]p[ri]as o[mn]i[n]o manifestat[ur]
cu[m] q[uod] d[ic]it[ur] h[ab]et q[uod] p[ro]p[ri]as ad
o[mn]i[n]o p[ro]p[ri]as no[n] p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]as m[od]o
op[er]a fracti cu[m] p[ro]p[ri]as u[bi] g[ra]t[is]
Sic res uisui g[ra]t[is] o[mn]i[n]o a[ut] sic
g[ra]t[is] i[n] aqua p[ro]p[ri]as e[ss]e q[uod] no[n]
uideri p[ro]p[ri]as b[ar]a g[ra]t[is] sed
sub b[ar]a g[ra]t[is] fractus ad a g[ra]t[is]
quāuis i[n]pediat[ur] u[bi] g[ra]t[is] a[ut] b[ar]
a[ut] ne p[ro]p[ri]as ad o[mn]i[n]o no[n] in
i[n]pediat[ur] fracti m[od]o a[ut] si
et uisui sub g[ra]t[is] a[ut] b[ar]a u[bi] g[ra]t[is]
i[n]p[ro]p[ri]as no[n] poss[un]t uideri adueme[n]-
te at formate adueme[n]te me-
d[ic]i poss[un]t uideri **R**es uisui sub
u[bi] g[ra]t[is] fractis i[m]p[ro]p[ri]as e[ss]e
i[n]p[ro]p[ri]as quantitate[m] Cui[us] r[ati]o
e[ss]t q[uod] ad quantitate[m] i[n]p[ro]p[ri]as
i[n]p[ro]p[ri]as g[ra]t[is] d[ic]it[ur] r[ati]o
h[ab]et anguli p[ro]p[ri]as sub g[ra]t[is]
res uideri quor[um] utruq[ue] d[ic]it[ur]
cu[m] u[bi] g[ra]t[is] m[od]o fracti
a p[ro]p[ri]as angulus d[ic]it[ur]
q[uod] quo seq[ui]t[ur] q[uod] quantitas stell[ar]u[m]
natura[m] amo no[n] g[ra]t[is] q[uod]

celo e[ss]e corpus p[ro]p[ri]as qua[m] aer ut
u[bi] g[ra]t[is] u[bi] g[ra]t[is] u[bi] g[ra]t[is] u[bi] g[ra]t[is]
aphano u[bi] g[ra]t[is] qua[m] sic o[mn]i[n]o
a q[uod] p[ro]p[ri]as habet p[ro]p[ri]as n[on]
e[ss]t m[od]o sic app[ar]et h[ab]et q[uod]
res uisui app[ar]et p[ro]p[ri]as qua[m] sic
p[ro]p[ri]as e[ss]e p[ro]p[ri]as angulo qua[m]
uideri poss[un]t s[e]c[un]d[u]m r[ati]o[n]e[m] d[ic]it[ur]
g[ra]t[is] m[od]o app[ar]et qua[m] s[e]c[un]d[u]m uerita-
tem m[od]o e[ss]e angulus ad equalen[tem]
ut m[od]o d[ic]it[ur] r[ati]o[n]e[m] m[od]o
e[ss]e m[od]o sicut p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]as
p[ro]p[ri]as u[bi] g[ra]t[is] sit res uisui p[ro]p[ri]as
m[od]o g[ra]t[is] uideri m[od]o sub angulo
g[ra]t[is] uideri e[ss]e m[od]o suo h[ab]et
aqua fracti u[bi] g[ra]t[is] e[ss]e g[ra]t[is] m[od]o
gressu u[bi] g[ra]t[is] uideri res sub angulo
b[ar]a qui e[ss]t m[od]o illo qua[m] d[ic]it[ur]
g[ra]t[is] a[ut] no[n] app[ar]et m[od]o suo h[ab]et
linea h[ab]et ut supra p[ro]p[ri]as h[ab]et r[ati]o
flur q[uod] q[uod] u[bi] g[ra]t[is] cu[m] corp[or]e d[ic]it[ur]
p[ro]p[ri]as m[od]o d[ic]it[ur] p[ro]p[ri]as
e[ss]e m[od]o u[bi] g[ra]t[is] u[bi] g[ra]t[is] **C**oncauita
te d[ic]it[ur] u[bi] g[ra]t[is] u[bi] g[ra]t[is] u[bi] g[ra]t[is]
u[bi] g[ra]t[is] e[ss]e u[bi] g[ra]t[is] q[uod] q[uod] co-
u[bi] g[ra]t[is] ad o[mn]i[n]o q[uod] u[bi] g[ra]t[is]
m[od]o u[bi] g[ra]t[is] p[ro]p[ri]as quantitate[m]
d[ic]it[ur] p[ro]p[ri]as d[ic]it[ur] p[ro]p[ri]as
u[bi] g[ra]t[is] sit q[uod] u[bi] g[ra]t[is] q[uod] r[ati]o[n]e[m]
p[ro]p[ri]as fieri q[uod] u[bi] g[ra]t[is] u[bi] g[ra]t[is]
ut res possit i[n] quantitate[m] o[mn]i[n]o
p[ro]p[ri]as e[ss]e m[od]o a[ut] no[n] r[ati]o[n]e[m]
e[ss]e o[mn]i[n]o p[ro]p[ri]as qua[m] res ut equal
in q[uod] u[bi] g[ra]t[is] e[ss]e m[od]o u[bi] g[ra]t[is] m[od]o
e[ss]e m[od]o ab o[mn]i[n]o qua[m] res u[bi] g[ra]t[is]
Stellas extinctione u[bi] g[ra]t[is] e[ss]e m[od]o
u[bi] g[ra]t[is] app[ar]et q[uod] sicut i[n] q[uod] d[ic]it[ur]
ta r[ati]o[n]e[m] d[ic]it[ur] app[ar]et u[bi] g[ra]t[is] e[ss]e
res p[ro]p[ri]as m[od]o p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]as o[mn]i[n]o

16
appz in loco suo ubi dicitur radius
fractus cu predictari & quibus i qz
puncto predictari obducit fractu
cu radij fracti adhuc ualeat ut res
clarus uideat. qd qtu utiqz la-
mis ~~multa pfractone videtur~~
~~extra pfractone radiolam~~
qz pfractone radiolam est aggregata par-
te predictari eademque sup cor-
neam mtrantibz sup forame uice
q pui est mtra qd pfractone
videt in pfractone q mtra pfractone
ramidem no cotinet sicut ad pfractone
pfractone q sic uidet pfractone in pfractone
tos omib mgressu corneae frangit
17 ~~Extraculum radior fractoru~~
possibile e mtra qm pfractone sup
ipsofractone ut pfractone pfractone qm pfractone
illud idem i corneae dyaphanibz
rotundis solaribz radiis pfractone
et mtra specula et dyaphana her-
et dicit qm in speculis qm mtra
ita specula et solem qm dyapha-
nis aute eadem qm dyaphanibz
ipsofractone ubi qm Sit cristallus
rotundus cuius dyamet. y. a. z. a.
dicit qz a sole radij sup pfractone
x. f. x. q. ita e q sola pfractone
dicit mtra pfractone qz no frac-
tus mtra alij qd frangit ad pfractone
penditatem et cadit in mtra b.
am b. f. m. g. a. q. m. m. a. q. m.
o. u. e. m. e. b. ad
supfractone aeris corneae no pfractone
dit duerte m. e. f. frangit appe-
dictur b. f. usqz m. h. a. sic rane-
fractone aeris ultra timor suos
sedo no mtra qm pfractone sequit

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Ois radius directus reflex
ut fractus tunc debitor est adue-
do quato mtra figi. mobilis h. p.
esse ut homotu obiecti ut lino si
si obiecti quid sicut pfractone mtra
tu pluri no fuit mtra pfractone
nes tante sicut i aqua mtra pfractone
q et pfractone caret pfractone mtra
lorem lino accidit adue-
tpa et hitato subequinoctiali tunc
qua subalio paleto mtra solaris
qm solaris equator pfractone diuidit
iduo equalia et e maior alij sibi
paleto pfractone diuidit tunc mtra
equalia subequinoctiali maior est
quatuqz alio sibi equidistant q sol
qm e mtra aliquo paleto alio radius
pfractone mtra locu sibi sub
iectu mtra mtra figi. qua mtra
eo tpe radij solaris declinat mtra
tunc maiori subequinoctiali q mtra
~~Augmentatione videtur tunc pfractone~~
genera mtra pfractone radiolam
De radiis rectis qz pfractone qm
pfractone de reflexis tunc est
qm stelle pfractone qm pfractone
res et supfractone leuibus mtra mtra
aque reflectentes defectu supfractone
pfractone lum solaris mtra pfractone
qm pfractone pfractone ~~Causam totu~~
~~ditatis videtur pfractone~~
i mtra qm mtra mtra realiter
supfractone e tunc equidistant tunc est q
mtra defectu pfractone pfractone
bituraton supfractone alie mtra
supfractone et mtra no habet mtra
pfractone pfractone pfractone ante po-
nit causam pfractone radiolam dices
q lum radiolam tunc mtra mtra

tunc & inde ultra nubem q̄rit i puncto
 uno sicut declarat. in sexto huius
 p̄ q̄ sū ante n̄m lūm n̄m dila-
 cerat in pyramidem cuius medietas
 cadit in nubem & p̄sequens facit in
 p̄ssionem semicircularem si q̄ coplis
 passio copilem h̄z causam optet ut
 causa figure q̄da sit in nube & no
 in radio. Alij ponit rotunditatem
 in radio q̄ sēp q̄ dicit q̄ in dy
 p̄a d̄s̄ḡd̄nt a sole & medietas
 pyramidis cadit in nubem & facit
 dictā figuram h̄z m̄t̄p̄l est q̄m
 si de radio lūe solari agit no p̄
 pyramides a sole d̄s̄t̄e & diuise
 sed ē unū corpus cōtinuū lucis
 cōtinuū in se ponit pyramides in
 finitū q̄p q̄da cōmū i lūso q̄da
 i octo ul medio. **Qualitate color**
vidis tam crubis quā lu-
nis narratōe puenit. Nubis
 narratō q̄h̄z accidit q̄ i radio de-
 p̄dit ad c̄p̄ & ad angulū q̄ p̄
 cōsequens ē in finis p̄rior & sup̄ius
 aut̄ cuius in cōtinuū quida dicit
 nimis r̄uālit̄ & cū d̄t̄ sit oīa gra-
 ua d̄s̄p̄d̄e ad angulū & illa non
 p̄t esse ut pyramis rotunda habeat
 cōmū sūp̄ū & latitudinem d̄c̄s̄ū
 i sup̄ius lata & paulatim d̄s̄p̄e-
 dendo d̄c̄s̄ior est cū apt̄ pyramis
 cōm̄ḡs̄t̄at̄ q̄ d̄s̄p̄e sū ad angulū
 pueniente tū apt̄ h̄z q̄ grossiores
 p̄tes cūm d̄s̄p̄d̄e apt̄a ē sup̄ius
 ad colores sup̄iores nobiliores & lūa-
 formiores & in finis m̄q̄ p̄t cōd̄e
 d̄s̄p̄e apt̄e lūis d̄uēte cadentis
 in nubem magis q̄ fracti in figuris

p̄tes nubis h̄z & i f̄l̄eoi a p̄t̄l̄is
 sup̄ alius p̄t̄l̄is q̄ cū i lūe
 magna d̄s̄p̄e cōmū solet eff̄e
 ut s̄l̄it̄ in sū est q̄ d̄t̄ d̄c̄t̄
 quid i eadē nubis p̄tes di-
 uersos ḡn̄r̄ colores ut m̄o-
 bus locis app̄at̄ h̄z i cū in
 atq̄ in dy eos cōstituetes reflec-
 tūt no capio q̄ in p̄ssiones
 q̄cūq̄ no uident̄ p̄t̄d̄s̄p̄e cōp
 q̄da h̄z p̄ssionem p̄ssionem q̄da locū
 d̄s̄p̄e cōmū sicut p̄z d̄c̄t̄ d̄c̄t̄
 n̄s̄p̄e p̄t̄m̄ coloratū usq̄
i corpus oppositū sicut p̄z ge-
 n̄r̄ color lapidis p̄agonis
 q̄ uidet̄ q̄d̄m p̄te q̄ autem
 p̄t̄ d̄c̄t̄ d̄c̄t̄ d̄c̄t̄ m̄t̄p̄t̄
 i f̄l̄eoi p̄h̄z q̄ i h̄z lapidibz cō-
 t̄p̄l̄am. **Qualitatem vidis ta-**
chadiliū excludere lūe
solarem i p̄ssionis p̄t̄o
efficere galaxiam Quidā
 tū in h̄z p̄h̄z cōt̄d̄c̄e no uer̄t̄
 Amen.

Canones nomi qua
dratis

Utilitates nomi quadrat
brevis et lucide collige
le michi scripsi e eo qd cano
bus sup eo oportet aliquo
mi lucide sit pte ac bap
obscuritatis et volute pona
igit ems utilitates no per
capitula s per paragraphos
distinctiones

Sic fac altitu et polis
id e que sit eleva ei
sup iculu emispem ei qd
alti stelle centro quadra
tis up ad polum ut ad stella
radio tunc pte putz qd fa
men qd dno qui sit inter
linea alti me et ppendicu
m mēnoxi li mēgala dno

Sic fac declina et polis
et stellaz id e qd sit
distancia ems ab equox li
pone filu sup gradu polis
pntis dei et alimmi super
ei et ecliptica alimmi mane
te pvo dno ad linea alti
et si ceciderit al mē enox
et cetera e declina pte li
si ex enox lem et mē li et
idem est declina si post
alimmi si ei cetero opam
ut pnt dno e

Sic fac i quo sit
polus stellata pte sup
dorsu et dno pntis dei et dno
ems nulla tact et qd pte
qnto fias die pntis pntis

Sic fac alti et polis m
mei die vide qd sit orizo
tue regionis et qd dno acen
usq ad horizontem vocat tue
regionis lati dno dno no ab
orizante usq ad enox lem
diant alti et polis et mē die
mē mēnoxi aiet et libere et
et dno septem tunc adde

declina et polis alti m aiet
no iustitiali ea subtrahere abea
dem et collam et addi ut re
sidum ex subtrahere altitu
et mē die declarabit

Sic fac alti et polis
et mē die stelle et mē
diana pte al mē sup ceteru ems
et dno ad linea alti mē de
clina ems fuerit pte li
adde ea altitudin ariet et
aut mē die subtrahere ea abea
et collam ut residum e ala
ei mē die et ut mē die
desclit qd dno et occidit et de
altis stelle qd orizant occidit
si e opandu et pntis dno
eorum aiet dno de polo et cetera
usq ad mē die et si addidit
ad de levationem poli et e orizant
maxime ei alti mē die

Sic fac qd ex orizontib
ad tua pntis regionem accipe
polis declina et alti et mē die
et si declina fuerit mē die
adde eandem declina et alti
polis et mē die Si pntis
fuerit pntis ea abea et
ut pntis qd pntis alti et caput
aiet mē die regionem qua sub
trahere a go et residum e alti
tunc orizont et idem pntis fac
pntis que orizant et occidit
em declina et ems subtrahere
amēdiana ems alti ne pntis
fuerit pntis ut si mē die
addidit ad eandem et collam
ut residum e eleva caput aiet
et tua regionem qua si subtrahere
a go extat longe tunc orizont
et mē die pntis declina q
mē die occidit accipe ems mē die
et mē die alti ne et angari ex

exhibetur diuide p 2 . 1 . p mte
mediu et mte quotiens est
ala do poli ut orizonte qd
desce gradus ascensionis
a centro usq ad alimiri ab
elenaos r debis sic man
stelle altitudinem

Si vis scire gradu solis in
notu accipe altitudines
solis et meridie que si sunt
maior alitudini arietis
pone sup dnt alimiri abari
ete usq tetro ut si sunt mai
subtrahere ab alit ne arietis
et alimiri sup residu m
hdm m linea declinatoris
pos et p m redne ad eclyp
et absadit et gradus alimiri
sup m. **U**nd ecia p stella qe
ont octavo potis scire ut p
ea q mte oritur et o occidit
q p ea orizonte q mto sciet
gradus solis mo p dnto

Si vis scire hoas diei meq
les scita ala ne solis
mei na pone sup ea motu
menoxa h m dnto ibidem
remanete fvo pone alimiri
m dnto h o e septe et cu sol
radiauit p b t p m q f o a m e
p t q a l r m arcus horales ho
ra pntez e indicabit r si ce
adert me duos arcus dnt p
pendiclm ad arcus p m q m
et co p dnta dnta eius r g d b
ad locu p m dnt dnt p p m
dntm ap m arcus usq ad ecly
p m e et tuc co p dnta qual sit
p m o a ad totu arcu talis est
p m o a q m q de hora fluxit
ad tota hora **N**ota q arcus

qui e finis sexte h o e an
meridie e p m m septe p m
meridie et qui e finis q m
te e m m octave r y b

Si vis scire arcu diei et
nocti r q e gradus
astendit in enoxi h d d e
et q e denotte pone filum
sup gradu diei de q q u e b
et al r i sup eclyp a p m
r dnt m m ad orizonte ob
liq m et gradus qui sit me
filu et orizonte rectu adde
ad 90 r si sunt g dnt septe
nt subtrahere a 90 r si sunt m
et totu d m p la et erit arcus
diei q a subtrahere a 7 60
et residu erit arcus nocti

Si vis scire arcu horas
requalm diei diuide
arcu diei p 12 et mte q u e b
e qua as h o e q m si subtrax
eis a 70 p b hoas nocti re
manebit r si equales hoas
diei ut nocti scire voluis di
uide arcu diei p 12 r mte
quo u b p m q t hoas eq les
heat dies r tuc si subtrax
a 72 exibit hore equales
noctis equales

Si vis scire dnt temp diei et
nocti r d m p s climaticy
dato q si posuerit orizonte
r elena 03 6 6 q d b r d m m d n
tuc cu pl e p m m g d n r m m
erit dies et hoas p m e nocte
Si uo posuerit cu 10 q d b
et d m m d n r e f e c a b i t d e 70
dato p m m g e r o 20 r t a c c i
et erit dies q t m m a p m e nocte
duos m e s m . Si uo cu 18 q
d b r e t d m m d n r e f e c a b i t
e o r p m et erit dies p m e nocte

per menses si 90. gradibus
una mensis am est dies sine
nocte et alia mensis et non sine

12

Sine scire quam die
de gradibus et non sine
in gradibus 30. et in spera
ita pone filum super gradum 30.
de quo queris et gradus et non
quos filum refertur sunt ascen-
dentes gradus 30. et in latitudo
ascendens a signo arietis et
equino per gradus ascendens et non
et bemes gradus 30. et in latitudo
corruentes. In scias quod gradus
alinea alia mensis usque ad orizontem
rectum sunt gradus arietis
tham. geoz. libere. scorp.
omnes. sagittarii. gradus non est
precedentes sunt cancri. leonis
virginis. aquarii. et piscium.
corruentes et quibus gradus equi-
distantes arietis arietis sunt
mensis equales ascendens in
sibi oppositi in spera recta ex
quo patet quod sunt ascendens
et non signorum sunt omnes

13

Sine scire ascendens super
nostrum in spera obliqua
scias per ascendens in spera
ita demum pone filum super
signum de quo queris et alium
super eum et scias et duc ipsum
ad finem orizontem et gradus mensis
filum et orizontem rectum adde asce-
ndens omnes in spera recta per gradum
mensis huius subtrahere per gradum
super huius et exibit gradus ascendens
gradus queris quia quanta
potis per ipsum mensis gradum
solus ignom.

14

Sine scire ascendens et
minia 12. domoz. vide quot
hoc transierunt de die et in ipas

qua partes earum in gradibus et solue
et istos gradus adde ascendens
gradus de quo queris in spera obliqua
et gradus subiaci ascendens tunc
augurati corruentes et tunc ascen-
des et in ipsum mensis domum postea
ab eodem gradibus subtrahere 90. per
potes. In autem adde 360. et post
ea 90. subtrahere et gradus 30. et
ascendens tunc relictum in spera recta
corruentes et gradus mensis celi
et in ipsum mensis domum 10. mensis
qua tunc hoc et equalis gradus
ascendens et in duplicatu adde asce-
ndens gradus mensis celi in spera recta
corruentes et in ipsum mensis domum 12.
ascendens quoniam gradus si addideris
in ipsum hoc ascendens mensis per hoc
bis in ipsum 12. et domum cum domum
12. et in ipsum in spera recta si addideris
hora ascendens. In duplicatu habebis mensis
per ipsum mensis. In duplicatu cum hoc
subtrahere a 60. et adde residuum
ascendens ascendens in spera recta
et habebis mensis per ipsum mensis et domum
cum augurati si addideris residuum
subtrahere omnes hoc duplica
a 60. habebis mensis per ipsum mensis
et domum. Porro mensis quante
domum et nadir 10. et in ipsum quante
et nadir 11. et in ipsum 6. et domum et
nadir 12. et in ipsum a mensis domum et
nadir per ipsum mensis gne et nadir 2.
et in ipsum gne et nadir 3. et cum
gradus fuerit ascendens potis
per hoc scire quod hoc de die plus
na subtrahere arcum residuum diei
et ascendens gradus solis ab
ascendens ascendens et residuum di-
mide per quod oportet per quanta tem-
poris ista diei per hoc et equalibus

ut per hōis equalibz diei

Sis scie arcu diurnu et
nocturnu stellaz q orit et
occidit pone almmi sup stella
et dicit ipm ad tnu orizonte et qd
me filu et orizonte rōm adde ad
90 p stella septet hū ut subthe
pmei hū et collecti ut relictu
duplica et habis arcu diei q
si subtraxeris az 60 habis arcu
nocti Stelle aut q ponit me
culu p pōt ab al r pōt i lūa
almmi intactu orizonte et iduc
ta i orizonte rōm nō orit nō
occidit s hnt maxiaz et miniaz
destinacōem

Sis scie qdum in zodiaco
cu quo stella celu mediat
pone filu sup illa et scies pfi
ai et dnam cui signi sit et qdus
que filum tangit et ille cu q
celu mediat si orit et occidit
et gradus maxie eius alta mē
et ei nadir et gradus minie
eius alta mē

Sis scie qdū cu quo stella
orit et occidit i spēa obliq
adde 90 ad astesciōm qdus ei
i spēa rēa cu quo celu mediat
et ab illo angulo subthe medm
arcu diurnu stelle et grad qm
pmet ad ista astesciōm qm in
culo obliquo oritur cu stella
addita med te arcus diei Si
nō i spēa rēa sume gradu ip
celu mediat 90 addit astesciō
et nadir qdus cu illa astesciō
i orizonte rēo ppetit cu orit
cu ipa stella Nota qu stella
fuit bifa mpte occidit tunc
nō debet sume hōis ult mē
penam sicut fac pēq mēdiem

et sume arcu sup qua cadde
almmi sicut fac m mē
diem et eius nadir occidit
cu stella pducta

Sis scie pstellas q
orit et occidit astesciō
et dnam et domoz vide al
titu et stelle pmentu
Deinde pone filu sup mē
diana eius alatu et al r
sup arcu hōis septē Sem
reduc filu sup altitudme
pūs accepta et hōis rēq
les ad ptes eius qē teugit
almmi resoluē in grad
quos qdus sume si stella
fuit mpte orient Si nō
i pte occidit tūc subthe
gradus ista arcus horaz
atoto diurno culo ipm
stelle et sua remanetem
tūc vide me tōm arcus diei
illi grad cu quo stella ce
lu mediat et me arcus
diei stelle et vide istaz
me cu dnam qua adde q
dibus hōis pūs sup dcaz
Si fuit stella m hū ut p
trabas ea ab eisdem si stel
la fuit septet hū et collom
ex hū ut residu addes
astesciō 19 qdus cu quo
stella et ime celi et hoc
i spēa obliqua et gradus
zodi om copetit tūc astesciō
et astesciō et dnam dom
pme post hoc actū astesciō
subtrahē 90 qdus et qdus
30 a corn et astesciō
i spēa rēa et imē dom
10 mē et ultra p dnam mom
fuit dca cetaz domoz

quenda q. d. mpla qua te vni
hoe aste et p. d. dom e pue
et inemes omis dom

Si vis scire certu locu pla
nete denotte accipe ala nez
i medio celi et insup al nez
altia stelle in nocte et g. d. g.
cu quo stella e i medio celi
e illa cu quo planeta e i
medio celi si accipis ala
stelle et planete i eadem
hoa et si ala do ista g. d. g.
et pla te sunt equales tunc
habet bern locu planete et
p hoc scias dectiacoem Si
aut ala do et dectiaco
fuit dmsa r. d. m. p. d. tunc
morem mme de maiori
et p hoc scias residuu r. d. m.
manete p. d. p. d. h. e. l. m. e.
apolo signoz quo usq tan
gat almmi et ubi linea
abstatit 30. cu e v. d. l. o. p. l. a. e.

Si vis scire p. m. r. m. p.
gradu q. d. voluis et eq.
tunc p. d. filu g. d. g. enox. l. b.
quos voluis r. almmi sup
arcu hoe p. d. te et duo filu
ad horizonte r. m. et ubi almmi
quienerit erit p. d. m. p. d.
ra apolo q. p. t. a. t. a. r. e. q. d. g. e. z.
scias g. d. g. p. m. r. m. d. n. p. i.
al. r. i. a. b. i. s. t. o. g. d. n. q. m. i. e. q. t. a. t. e.
ab al. r. i. usq. ad 6. d. dom. a. r.
cu d. m. p. e. r. p. filu ondit g. d. n.
q. p. t. a. Si aut bis scie sym
v. d. n. fac cu linea oppoita
facie sicut fecisti cu arcu
hoe p. d. te et almmi ondit
tibi p. m. i. s. t. u. m. a. p. i. e. n. d. o.
adulo cap. m. v. s. u. e. p. o. l. i. m. y.
et si habueris duo almmi

pone filu sup gradu q. d. g. v. o.
l. m. i. s. e. n. o. x. l. b. pone p. m. almmi
sup 6. t. a. z. h. o. r. a. r. p. e. a. d. sup cu
cu oppo. cu r. p. e. p. t. i. n. e. m. e. s. a. m.
bas cordas recta et usam

Si p. m. r. m. r. m. bis scie p. m.
v. s. u. m. e. g. n. i. s. o. pone filu
sup arcu p. m. i. e. c. t. i. r. d. u. c. almmi
sup arcu oppoita deinde duo
r. m. filu ab horizonte r. m. et
al. r. i. m. d. i. c. a. b. i. t. e. s. i. m. r. m. p. e. r.
s. i. m. i. s. t. u. m.

Si vis scire digitos vmb. r. e.
nel ipe p. d. l. b. almmi r. pone
filu r. enox. l. b. sup p. d. l. b. al. e. z.
r. d. u. c. ad horizonte r. p. t. e. s. c. o. r. d. e.
r. e. i. n. e. n. t. a. s. sup p. m. o. almmi
multiplica p. 12. r. p. d. u. c. t. u. d. i. n. d. e.
p. t. e. s. e. n. i. s. e. z. c. o. r. d. e. i. n. e. n. t. a. s. p. d.
z. almmi et n. u. s. q. u. o. n. e. d. i. g. i. t. e. s.
v. m. b. r. e. et e. g. n. i. s. o. f. l. a. t. i. n. l. a. d. o.
p. t. e. s. v. m. b. e. i. p. e. p. 12. et d. i. n. d. e.
a. g. g. a. t. u. p. p. e. t. p. t. e. s. v. m. b. c. o. r. d. e.
r. e. et n. u. s. q. u. o. n. e. d. e. m. o. s. t. r. a. t.
v. m. b. r. a. v. s. a. m.

Si vis scire al. n. e. p. d. l. b. p. m.
b. r. a. z. r. a. z. d. u. c. p. t. e. s. v. m. b. r. e. r. e.
m. s. e. p. a. s. q. u. m. b. a. d. d. e. i. e. e. z. t. o. a. z.
a. g. g. a. t. i. q. u. e. r. e. r. a. d. i. c. e. q. u. a. d. r. a. t. a.
p. q. u. a. d. i. n. d. e. 120. et pone sup
q. u. o. n. e. almmi r. s. i. m. r. e. o. r. d. u. c.
ad arcu hoe 6. t. e. et g. d. g. que
filu r. enox. l. b. r. e. p. e. c. a. t. o. n. d. e. a. l.
t. i. u. d. i. n. e. p. d. l. b. i. s. a. n. t. a. p. l. i. o. s. e.
c. e. i. s. d. e. v. m. b. r. a. i. s. a. p. d. d. r. e. t. a. t. u. t.
p. u. b. l. i. c. e. g. r. a. d. u. e. n. o. x. l. b. i. s. i. p. e. c. t. u.
a. g. o. et r. e. m. a. e. b. i. t. a. l. a. d. o. v. m. b. e.
i. p. e. d. i. g. i. t. o. r. z. I. l. l. u. d. t. y. m. s. t. a. l. a.
a. l. t. i. m. e. t. r. a. s. i. m. e. l. a. b. o. e. i. n. e. m. i. e. s.
r. p. e. t. a. v. m. b. e. i. p. e. d. i. n. d. e. s. i. e. e. p.
v. e. n. i. u. t. d. i. g. i. t. i. v. m. b. e. r. e. z. e. g. b.

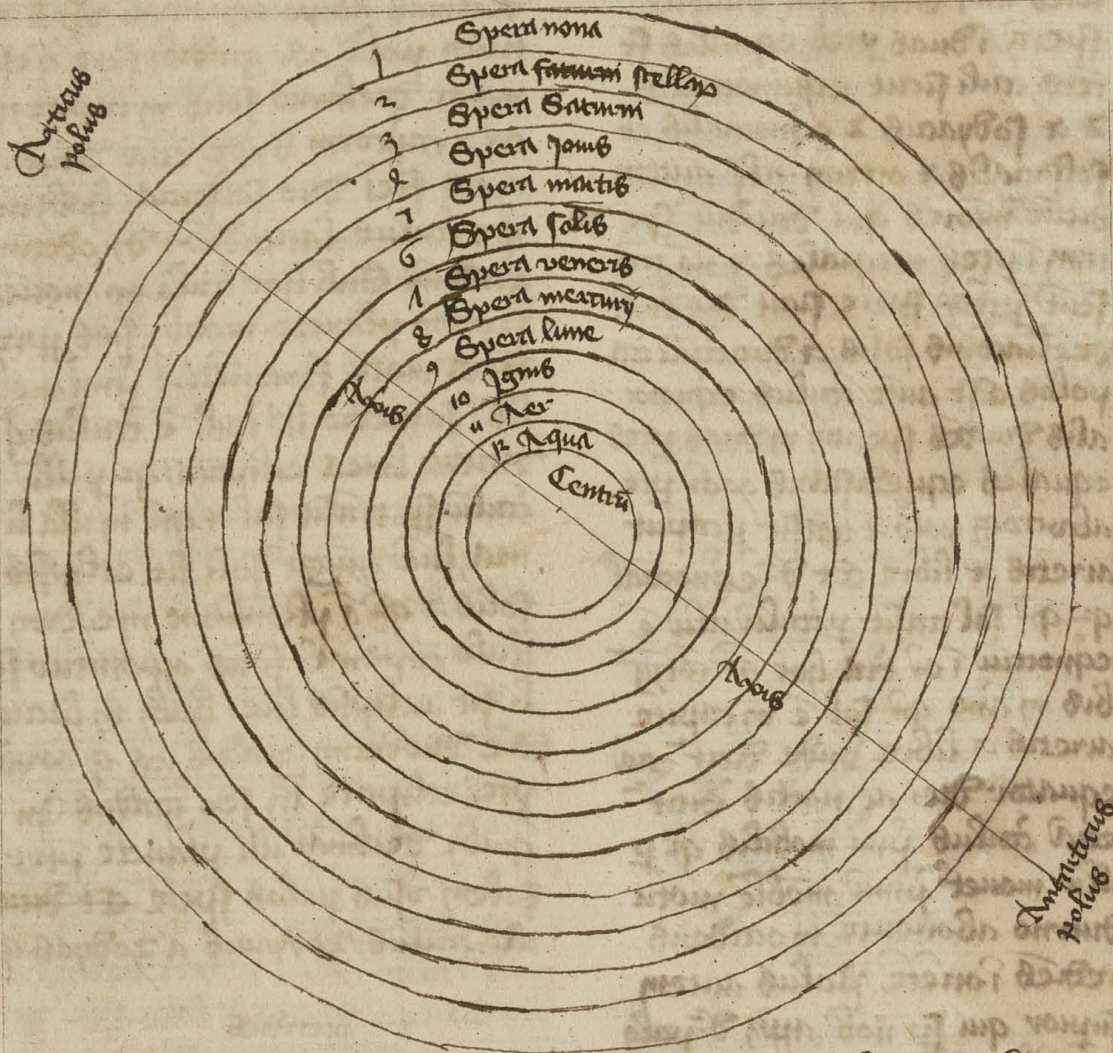
Si vis scire al. n. e. p. d. l. b. p. m.
d. u. e. i. e. q. u. a. l. e. s. pone filu

sup pntē alatu ne solis / r p m
alimmi sup cūlu hōe sexte
Semde pōe filu sup medm ar
ai dnm pnt dīci et alim
ri sup cūlu oppoai sine cēnt
r dnc filu ad orizonte rectu
et mltiplica corda rāz mēta
subp. p corda vsa sub 2. al
immi ibidem recepta r rēpna
mūm corde nō et mūm pductu
et tūc pōe filu sup dīci mna
alatu / et alr sup cūlum
mīdīci et mūm pductu pūo re
tentu. dīde p corda rāz mē
wenta subalimmi et mūm quo
ries subthe acorda vsa pūo p
nata et sup rēpdm pōe alr
corda vsa et dnc ipm ad cūlu
cēnt et abscidit filu rēnoxi
g dūo hōz mē te r mēdie / cūc
subthe ame te arcu dnm r p
amīdie et hēbis arāi hōz
et ipm eīd adde si pō p mē
dīem r hēbis arāi hōz dē pōp
amae vqz tūc que dīdes ptes
ēnoxi hōz 19 dīci r hēbis
r mūo quo nō cūcūdiat
S mō scīe p stella pna scīe
ascēdes / r vīa 12 domoz et
etia hōas noct / sine alatu dīez
et / et pna tūc pōe filu sup arāi
medm dīci stelle et alimmi sup
cūlu rēnt / Semde dnc filu sup
pna stelle alatu ne / et pōe
alimmi sup cūlu 6. te hōe / r dnc
filu ad orizonte rēnt / r mltip
corda rāz p corda vsa / r pductu
r corda vsa pna dō / Semde dnc
filu sup mī naz stelle alu nem
et alr sup arāi hōe sexte / r p
corda rāz mēta dīde pductu
ut rēpna et mūm / quo nō pōe
de corda vsa p m r sup rēpdm pōe
alr r corda vsa / r dnc ipam

ad cūlu rēnt / r g dūo abscidit
f. p filu m ēnoxi / r subthe
abscidit hōe r pna rā g dūo
qm stella mē at / r stella
fuit i pūo oīente / r eīd adde
si fuit i pūo occidente / r g dūo
30. r mī / r a pte pō r pna rā
corruē / r g dūo medm cūlu
tūc eīd vīa 10. domoz r pna
rā hūc ascē / r adde 90 g dūo
et g dūo cūi a pte qmā corruē
dē r cūlo obliquo d ascē
des r vīa p mē domoz / abi
toto aqūato subthe g dūo
ascē / r nadm pūo r cūlo
obliquo et qd sup eīd arcu
hōas ab occipū solis usqz
ad pūo m quo eīd / r qd dīde
ptes hōz r ēnoxi hū 19 dīci
et habes hōas noct r rēples
et eaz ptes
S vīo scīe ortus et occipū
solis alu nem r orizonte rēnt
r obliquo pōe filu r ēnoxi
sup alu em arēt / r tūa reg
one et p m alr sup cūlum
septēbas mīdīci oppoai / de
mde dnc filu r ēnoxi sup
dētia 93 19 g dūo cūi alu
ortus r occipū bis scīe tūc
pōe alr sup hōm 6. tēz / r dnc
r orizonte rēnt / r corda 6. p
60. mltip / r pductu ad de
p corda vsa / r sup mūm
quo nō pōe alr r corda rā
et dnc ipaz ad 6. tēz hōa
r g dūo ēnoxi quā filu
rēpna lat dō ortu r occipū
S vīo scīe arāi hōz
ab ortu solis r pūo cēnt / r
qu sol eī pūo septēbas pōe
alr sup g dūm pūo / r dnc
ipm ad tūm orizonte / r g dūo

me filu r orizontem r am.
medians adde ala m aiet
itua regios r m m i d e p u e i
ente. d m i d e p p t e s h o r p i e d
l u i l l u s d i e i r e x i b u n t h o e
a b o r t u p l i s u p q a d p e c t o m
e m s i c o n l o c e m t e t e o o p a
b i s a i s t e l l i s f u o i s s e p t e b
p i m a z o d e d i a c o n o e x p e d e
a l a e m p o l i. S i a n t e m s d e
d m a s i t f i l i s a l t r p o l i t u c
s t e l l a t i s t p o e m t a p m s
m i S i n o s i t i c a p i t e a i e t
n t l i b e t u c i o r t u u l r o c a s h
e i g t a q u o c e m t e t u l u p f e m
S i u i s s t a e i q u o p i g n o
p o l u a i d o r p o i s o m t i n d e
l o t u e m s a i f u n t i g m a t e
a i s o l e e t m i a a b i o l o c o d i e s
q m i p t i e m s q m i t o e a i p l e
e t u b i t m a t m i s d i e z p o
n e v o n e l l a e t o n d i t b i g d u
m a f o m s t u e r p i g m i d e l o
p i g n o r p r f a o s i p a m a s o
i a p i t a i o i g d u a i e t e t s i
m a p i e t a p m a i e t t u c o p s
t e v o l l u e l l a m e p o n e a d
i o u l z o i g d u p p e m o t u q u e
s p e r e r t u c o p a b i s p d p u s
S i u i s m e s u a r e a l a d a r
r e i u i d e s m i t a t e e i g p o t z o p
f o a i r s i p p o d i c t u c e a d e i t
s u p d y a m e t z o q d r a t e t a q t
a l a d o l o n g i m s p a c y m e t e
r r a d i c e r e i a d d i t a s t a t u a a b
o t t o t u o a d m e d i t e z p e d i s
t m i S i a t c e c i d i t s i p o t a v b e
r e t u c i q u a t a p p o r a o e s e
h u t 12 a d p o t a i t a t a p p o r
a o e s e h z a l a d o r e i a d l o n
g i e t e r t e z r p a z S i a n t
c e c i d e i t s i p o t a v m b e d p e
t u c q u a t a p s e r u t p o t a
d e 12 t a n t a p s e r t a l a d o

r e i r o l o n g i s i t e r m a z r r a d i c e
a d d i t a s t a t u a t u a b t d o n e
S i u i s s t a e p u b r a s o l e r a d i a t e
p b t o p f o a i r s i f i l i o c a d e p m
d i a t z e a l a d o e q l i s s u e v b r e
S i a t c e c i d i t s i p o t a v b e r e
t u c s i d i l l i q d u s s e h u t a d i z
i t a s e h z v b r a a d a l a e i n o c a
d i t s u p p o t a v b e i p e t u c p d s e h z
i z a d i s t a p o t a a b s t a s a s e h e
a l a d o r e i a d b m b r a
S i u i s m e s u a r e r e a l a s i i
p l a n o s i i v a l l e c o s t i t u t a t u c
n o p u n t u a q i r e b i s a a t e f i l o
c a d e t e s i h e a z q u a d r a t r n o t a
p o t a i z e t n o a a r a b a l a e z q e
a b o t t o t u o a d t r a s l o c o i s t a l a
r a l a d o p u n t u s i o n a t r a t e q u a m
i d p e d e t m a r r e m e s u a r a t a t a e
a l a d o a p o t o n o t o s u p p q u n c i d o
e t a d d e i l l i a l a m a l a e z p o t a e n o t a
a t r a e t h e b i s q u e s t i o n
S i u i s m e s u a r e a l a e z a c c e p l e z
i n d e c a r u r e i p u t z o p f o a i r s i p p e
d i c t u t a y v b r a r a z t u c p o t a
r e s u a s i a t c a d e s i v b r a i s a p i t a
i e e d i d e e t i t a e m m q u o n e z i l o c o
s t a c o n s p o e p o t a d e i m a c c e d e n t
i c e d e z i l o s t a b i s z p o e p o t a b r
t e s b e h e v b r a a o r e z a b o r e q a c c e
p i s a i p a r i z a s t a o e v b e d m a e p l a
v i d e q t p e d e s s u n t i l s t a o z p a z r a z e t
i s t a m m i n t a p a p i z r p d u c t a d i d e p
d i a z p o t o r o v b e p u s a c c e p t o r z m i s
q u o n e a i s t a t a c u a a d d i t a a b o t t o t u o
a d e r a e a l a d o r e i r a c c e p l i s
S i u i s m e s u a r e l o n g i p l a n i s t a i m a
p o e p l a n i r p o e a n g u l u e p p e o c t u m r p i e
i l l a z i p y f i e z p l a m a c i z q s i d a p o t a v b e
i p e p p o e e l e u a o c t u m a t r a m l a p a p 12
z c o l l e m d i d e p m m p o t o r o v b e i p e p a c c e p
r m i s q u o n e e l o n g i d o p l a n i
S i u i s s t a e p u n t e i p f i d a t e s t a i o l a t e r e
p u n t e i r t e n e a n g u l u e p p e o c t u m r p u n t u
a l i i p y t m i i p f i d o p u n t e i e o p p o i t u
d e m q u e d y a m e t z o p u n t e i r i p p i z m l a
i t o t u c o l l e m d i d e p m m p o t o r o v b e r e
q s a c c e p s a r m i s q u o n e o n d e t i b i
p u n t e i p f i d i c a t e r e e f i n i s

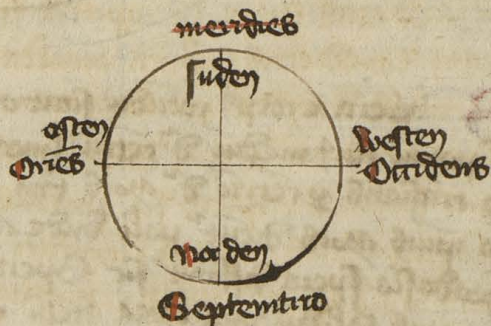

Spera e corp[us] rotund[um] sicut ovu[m]
 ut p[er] om[n]ia cui[us] mediu[m] d[icitu]r cen[ter]u[m] linea
 n[on] transiens p[er] cen[ter]u[m] d[icitu]r axis t[er]mi
 n[us] p[er] om[n]ia axis d[icitu]r poli. Unde a
 theodosio spera diffinit[ur] sic Spera
 e corp[us] solidu[m] una linea p[er] cen[ter]u[m] m
 cui[us] medio e punctus a quo om[n]es linee
 ducte ad circumferentia[m] s[un]t co[n]f[er]eb[ile]s sicut
 p[er] i[n]figura[m] S[un]t aut[em] novae sperae q[uod]
 una m[ult]a co[m]met[ar]ia. Una d[icitu]r p[ri]mu[m] mo
 bile q[uod] movet[ur] ab oriente i[n] occide[n]te
 2 e stellae fixae i[n]tra sat[ur]ni q[ui]nta
 jovis q[ui]nta martis sexta solis sep
 tima ven[er]is octava mercurij nona lu
 ne decia ignis. Undecia aeris duo

decia aque. Undecia t[er]re agone
 aut[em] totu[m] firmamentu[m] cu[m] o[mn]ib[us] suis
 speris i[n] se co[n]f[er]eb[ile]s ab oriente i[n]
 occide[n]te & p[er] occide[n]te i[n] agone
 i[n] orientem q[uod] p[er] q[uod] sol d[icitu]r ma
 ne orit[ur] movent[ur] planete i[n]
 septem p[er] istu[m] motu[m] s[un]t motu[m]
 quosda[m] p[er] ab occide[n]te i[n] agone
 orientis totu[m] motu[m] duum totu[m]
 firmamenti. Ordo n[on] planetaru[m]
 habet p[er] ordinem. S[un]t p[er] lu[m]i[n]a ut
 p[er] sat[ur]ni 7 em[er]it[ur] i[n] p[er] martis p[er]
 p[ri]mas lineas suas s[un]t facit[ur] p[er]
 sol ven[er]is mercurius facit[ur] s[un]t
 S[un]t at[em] i[n] spera quida[m] oculi
 maiores & quida[m] minores ma

iores autem dicuntur qui diuidunt
 speciem in duas partes equales si-
 cut autem sicut equinoctialis
 et zodiacus et equinoctialis et
 solstitialis et orizon alij autem
 dicuntur mores qui diuidunt spe-
 ciem in partes inaequales et non tunc
 sunt partes sicut sunt duo autem
 declinationes solis et duo autem ad
 polos Est autem autem equinocti-
 alis diuidens speciem in duas partes
 equales equinoctialis per partem
 ab oriente polo et transit per caput
 arietis et libra Et dicitur equinoctialis
 quia quod sol transit per autem illam et
 equinoctialis in autem hoc autem contingit
 bis in anno quod sol est in capite
 arietis et libra Unde dicitur etiam
 equator diei et noctis Dicitur
 etiam autem primi mobilis quia per
 illam mouetur primum mobile motu
 diurno ab oriente in occidentem
 rediens in orientem Polus autem
 superior qui est nobis oppositus dicitur polus
 septentrionalis quia est in parte plagae
 septentrionalis et dicitur polus arcticus
 ab arctos quod est uersa quia stelle
 quae sunt circa ipsum dicuntur uersae
 maior et minor apud uulgares
 autem dicuntur circulus ut plures
 circuli et unus Oppositus autem
 polus dicitur polus meridionalis
 ut australis a plagae mundi et
 antarticus id est oppositus
 uersae Est autem autem magnus
 diuidens speciem in duas partes
 equales intersecans equinoctia-
 lem in capite arietis et libra

declinas ab ipso equinoctiali versus u-
 trumque polum 24 gradibus fere quod est
 minor declinatio solis in capite ca-
 ri et capricorni Unde etiam dicitur
 mens fere duo solsticia habet autem
 iste autem latitudinem duodecim
 gradum Sub hoc autem latitudo non mouetur
 septem planete motibus suis propriis
 contra motum finem et primi mobi-
 lis Immediatus huius autem est autem quod
 dicitur linea ecliptica quia per illam
 autem transit sol et quod in illa li-
 nea sua quingenti soli fit eclipses
 solis et quod in plenilunio in eodem
 autem tempore solis oppositus so-
 li fit eclipses lune habet in latitu-
 dine duodecim gradibus ita quod quicunque
 parte ecliptica habet sex gradibus in
 quibus declinat illi planete per
 solem versus polos speciem Et dicitur
 ille autem zodiacus a zodiaco quod

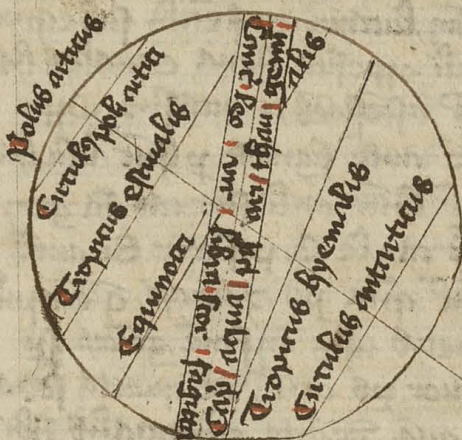

Et dicitur ille autem zodiacus a
 zodiaco quod est animal quia in ipso yma-
 gines et signa duodecim animalium
 describuntur Unde dicitur etiam latere signum
 fere sine autem signis diuiditur
 autem quilibet signum in triginta gradus
 Unde totus autem diuiditur 360
 gradibus per se autem dicitur diuidi ab

Antulus celestis fuit maior fuit minor
 itor gradus. Breve uo fuit qd fuit
 contra latitudinem huius mundi. Visus uo
 trius polus dicitur esse in signis
 illis zodiaci qd fuit in partibus sperie
 correspondentibus. Nunc signis usq; ad
 utriusq; polus. Nunc autem signorum
 hys in partibus. Quid autem aures thauri
 gemi cancer leo uirgo libra scorpius
 aquarius caput anfora pisces. Imprimis
 capio uo aures et libra et equinoctium
 id est tria. Imprimis autem cancer et sol
 stitium estiuale et imprimis capricornus
 et solstium hyemale. Item hoc visus
 huius duo solstia faciunt cancer ca-
 pricornus. Et noctes equat aures
 et libra diebus. Quid etiam duo poli
 magni diuisores speram in partes
 equales transeunt per polos mundi
 quorum unus transit per caput aures
 et libra et alius transit per caput can-
 cri et capricorni et dicitur coluri. Quid
 in medietas sperie se apparet si-
 citam et medietas sub terra occultat.
 Antulus diuides per superiorem
 ab inferiori dicitur. orizon dicitur etiam
 rem summam capitis sui punctus
 celi suppositus capitis summam
 orizon uo habitaculum per equinoctiali
 dicitur spera ita habitaculum autem contra
 equinoctialon orizon dicitur spera obli-
 qua. Unde constat qd quantum polus
 mundi eleuat. super orizontem magis
 tantum rem distat ab equinoctiali.
 Quantum etiam zodiacus declinat ab
 equinoctiali tantum plus zodiaci distat
 a polo mundi. Antulus autem que

desebit caput canceri dicitur tropicus
 estiuale. Antulus autem que desebit
 caput capricorni cum motu su-
 merenti dicitur tropicus hyemale.
 Item antulus que desebit polus
 zodiaci ita polus antici dicitur
 anticus polus antulus. alius autem
 antulus que desebit polus zodia-
 ci ita polus anti antitici dicitur
 antulus antitici sicut ostendi
 in figura.

SPERA MATERIALIS

Signorum autem ortus et occasus
 pluribus modis accipitur. Uno enim
 modo dicitur ortus per aliquam celi ut
 stellam que moriente super terram ad
 aspectum hominis eleuat. opposi-
 sito autem dicitur occidere quando in parte
 occidentali descensu suo abspici-
 dit. per ortum. Alio modo dicitur
 aliqua stella ut signum orti quod
 peritessu solis visibile efficitur
 quod prius per claritatem radiorum so-
 larum non visibile videbatur. Et con-
 trario autem dicitur occidere quod
 appropinquatum radiorum solarum
 uisum homini occultatur. et

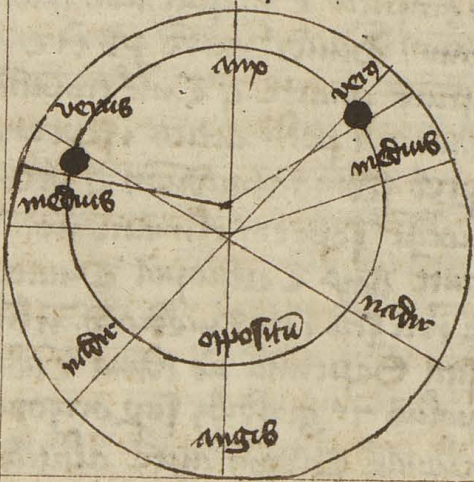
Signorum ascensiones sine elevatio-
nes habet. Quedam enim ite di-
cutur oriri et sunt illa cum quibus ma-
ior pars equinoctialis oritur. Oblique
autem dicuntur oriri cum quibus minor pars
equinoctialis oritur. Solus autem intelli-
gendus est de occasu. Dicitur autem
de ascensionibus signorum una regula
talis. Quod quilibet duo arcus zodiaci
equales et equaliter distantes ab
aliquo puncto in dictis equales
habet ascensiones in spem in du-
plici lumen posteribus sub equino-
ctiali opposita signa equales ha-
bet ascensiones et occasus. Oppo-
sitis autem signorum per hunc usum ha-
bet. Sunt autem per hunc usum si gen-
itum canle. A per vii. Si autem
sunt quanta pars zodiaci quod est apud
arcibus usque in finem gradus per
maior pars oritur. De quarta scilicet
et quanta de quanta equinoctialis sibi
commensurabilis. Et in ille due qua-
drate sunt per oritur. Idem intellige
de quanta zodiaci quod est apud puncto
capituli usque in finem per hunc
Insperat autem obliqua sine decli-
ni medietate zodiaci ad equa-
tur suis ascensionibus. Ita quod nulla
medietate zodiaci quod est apud
arcibus usque in finem gradibus per
maior pars oritur. De zodiaco quod
de equinoctiali et in medietate
ille ambe sunt per oritur. Cuius
autem contigit in reliqua medietate
zodiaci quod est apud gradus libere usque
in finem per hunc. Per hunc enim ma-
ior pars oritur de equinoctiali quanta de

zodiaco et in ille medietate sunt per
oritur. Exponitur per quod dies naturales
sunt in equales. Est autem dies naturalis
tempus involucri equinoctialis cum ta-
ta parte zodiaci quanta per hunc sol
per motu contra firmamentum. Dies
in naturales sunt in equales per ascen-
siones in equales. Insperat autem ita
sunt in equales solus per obliquitate
zodiaci. Insperat autem obliqua
per obliquitate zodiaci et per ob-
liquitate orizontis obliqui. Tertia
causa in equalitatis est obliquitas
elevationis solis in quo movetur motu
suo naturali. Si de his non est multum cu-
randum apud simplices quod ille di-
stinctus de his naturalium in spem ob-
liqua sunt in sensibiles apud vulgum.
Dies vero artificiales sensibiles ha-
bet distinctum. Dicitur autem dies
artificialis tempus motus solis per
orizontem. Quod non tempus motus per
sunt per arcum qui est sub orizonte.
Insperat namque recta cum orizonem tra-
scat per polos mundi. Dicitur omnis
arcus quod describit sol in sua
noctem et diem in partes equales.
Unde sunt tantus est arcus diei quod
noctis. Insperat autem obliqua
orizonem solus dividit equinoctiale
in duas partes equales. Quod sol est
in principio arcibus et libere tunc ar-
cus diei et noctis equantur. In
ita. In toto vero tempore quo sol movetur
a principio arcibus per arcum usque
in finem gradibus maiorat. Dies sunt
noctes et tanto plus quanto sol vi-
cinius est cancio. Sole enim postere

in principio canari dies e longus Quia
do em uo sol e in aliqua medie bre-
uiore p dies noctibz ita q breuissiq
e dies Qui sol e in principio capite
in loca uo duo solis egdistana ac-
pute canari faciunt dies equales in
terse a filu loca egdistana ac-
pute capite habet ad semidrem dies
a noctes equales Item qu sol est
in oppositis locis uo uo e equalis
diei alius a e q Qui aute magis
elevant polus artius sup orizonte
tato maiores p dies etatis a breu-
iores p dies hyemis **Nota** etiam
q sex signa q p apnatio canari usq
in finem sagitari dicitur Logu a se-
sionu a dicitur directe ascedenda
eo q in suis ascesionibz sunt erecta
reliqua uo sex apnatio capite usq
in finem georg dicitur breuiss ascesion
a dicitur in oblique ascedere eo q in
climata orit **Nota** ~~recte meam ob-~~
~~liq cadat ascedere canari~~ ~~donc aucti-~~
~~tenes transit~~ ~~si recta signa nascuntur~~
~~pua nascuntur~~ ~~transit recto~~ ~~Quia~~
~~tuncq ante plongerit~~ ~~dies ut bre-~~
~~uior~~ ~~se sex orit~~ ~~id e a sex in~~
~~nocte~~ ~~unde cu sunt 22 hore diei a~~
~~noctis constat q hora e spatu tps~~
~~quo medietas signi p orit~~ **Nota**
du aute q illis q habitant subequi-
natori in principio arietis a libra
sole consistere iady solis predictant
cadit sup capita eor **Qui** uo sol
declinat usq canari a capite
mutant umbre eor usq austru
septentrionem qu uo sol e sup ca-
pit eor mane habent umbram
usq occidente a respe usq orie-
tem a ita habet quat umbras in

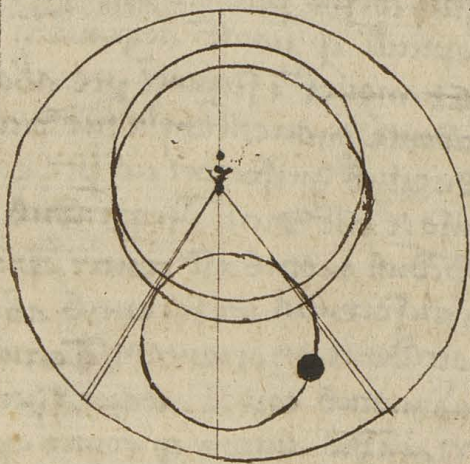
anno **Sicut** accidit illis qui habi-
tant in t tropicos canari
a capite q bis in anno sol tra-
sit cent capitibz eor sicut et
illor qui habitant sub equinoc-
ali Qui uo habitant sub tropico
canari sel in anno sol transit cent
capitibz eor alib uo tps habet
umbras usq septentrionem
a talis e sicut in illis ead
magis occidit pelle uise maior
a moris a magis apparet illis
pelle consistere in tota polu ant-
artico illis aute qui directe
habitant sub polo artico p sex
menses sol continue manet sup
orizontem eor apnatio arie-
tis usq in finem uis a pre-
liquos uo sex menses quibz
transit apnatio libri usq ad
finem pistu continue occidit
eis sol unde totus f eis una
dies a nox alij aute scdm ma-
iorem a moiem itessu apolo
artico habet solem longiorem
a breuiore tpe si etiam tpe
etatis Et filu habet noctes
tpe hyemis longiores Quarta
uo ps tre q e m polu artico
a tropicu e in qua nob habi-
tam **Diuidi** aute ps tre
usq quarte q e m tropicu
canari a polu artico in septem
ptes scdm latitudinem q ptes
uocat septem climata pnu
aute hore a ethiopia Quarta
e tra tra in qua medio d ntm
tra Septima uo clima e ubi
polus 70 gradibz sup orizonte
elevant **Eadem** aute alitudo

e poli a regione a latitudo regi-
 onis / qz quatuor cent capitibus
 distat ab equinoctiali in polis
 sup arizonem elevat. / latitu-
 do autem climatis in a altitudo
 poli in in sphaera est 12 gra-
 duum / longitudinē regionis a cuncta-
 tu accipit. ab occidente vsus ori-
 entem secundum distantiā graduum
 ab initium q si cent i habitaculo
 collocat. / Notandum autem q sol
 unum h3 anulum eccentricum i quo
 movetur in superficie ecliptice ab-
 occidente vsus orientem in
 die uno gradu fere motu at
 firmamenti movetur. motu diu-
 no ab oriente p occidentem i-
 deo i orientem movetur. a mo-
 tu octave spere aliqui ab ori-
 ente in occidentem aliqui co-
 ntra. Dicit autem eccentricus distans
 cuius centrum e terra totus tunc
 quia id eccentricus est a i sup-
 ficie ecliptice p vna magis
 elevat. vsus eclipticam qd
 angulus fuit angulus q e summus
 p autem oppositi magis distans
 ab ecliptica d. oppositi angulus
 sicut p3 in figura 12

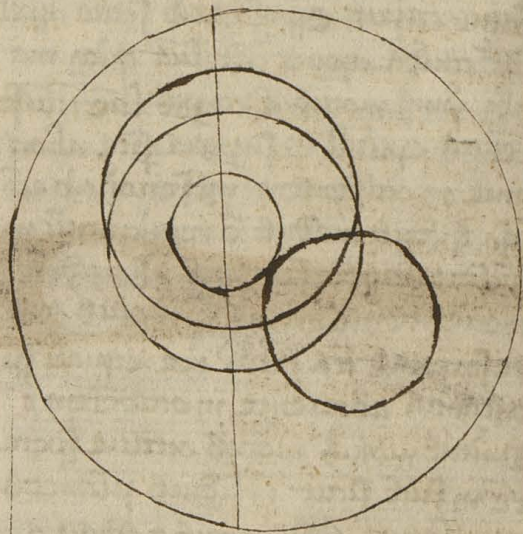

Dicit autem habere tria loca scilicet
 apparentem a medio verus / locus
 autem eius dicitur. climatis linee in 30-
 duco ducte in centro tunc p temp
 solis in eclipticam / apparentem autem
 locus solis e climatis linee ducte
 a centro tunc ad firmamentum e q
 distans linee a centro eccentrici
 solis p temp solis ad firmame-
 tum p temp autem tunc dicitur octo
 videtur p temp solis usq ad
 firmamentum seu podyum. Et ad
 medium locus solis cuius linee duc-
 te a centro tunc ad firmamentum ad
 firmamentum e q distans linee a ce-
 tro eccentrici solis p temp solis
 ad firmamentum qdem autem co-
 fucunt dicitur motus a locus pla-
 nete qz motus eius ad locum ter-
 minatur. motus autem a locus ap-
 parentis a verus eodem modo accipit
 i planetis alijs ut i sole / locus
 autem oppositus id loco solis i firma-
 mento dicitur nadir solis / argumē-
 tum solis d. distans a medio loco
 verus a medio. / Cuiuslibet i fiduciam
 planetarum assignat. tres tunc s3
 equas differens a epiculus e
 quas d. tunc sup cuius temp
 movetur. temp epiculi planete
 uniformi. Differens appellat tunc
 p temp tunc tunc movetur corpus
 planete. medius autem medius
 fuit medius locus cuius planete
 te p temp solis a temp linee ducte
 a centro tunc temp epiculi. Epiculus
 id e primus tunc p temp tunc
 verus movetur corpus planete tunc

epitoli consistit in opposito angulis
 equationes maxime **S**uccessus uo
 equacionis magne et in opposicione
 angulis in luna appellat. **D**istitas
 dyametri oculi brevis. **I**n alijs
 autem planetis appellat. **L**ongitudo
 longior et prior ut altitudo ma-
 xima et minor. **I**tem descendentes centro
 epitoli ab angulo ecliptice usque ad
 opposicionem angulis crescit equa-
 nes proportionales uo minor secundum quod
 et crescit vocatur minuta por-
 tionalia. **C**entru etiam deferens
 mercurij non est fixus sed mouetur
 in quodam puncto cuius puncti tan-
 ti in inferentia ducit lineam que
 mittitur sui centru et centru
 terre per equalia super centrum equa-
 tis unde huius motu plus huius mer-
 curij super quatuor planetas
 predictos. **D**eflectio uo planete
 ab ecliptica ubi sub meridiem ut
 septentrionem uocat. **L**atitudo pla-
 nete. **I**nfectio uo equans et defe-
 rentis uocat. **G**ehonazar qui in
 luna uocat. caput ut cauda et

Si autem due linee ducantur a centro
 terre ita que includant epitolum una
 propter orientis reliqua propter or-
 cidentis punctus contactus propter o-
 rientis dicitur. **S**icut prima punctus
 uo contactus propter occidentis dicitur
 sicut secunda. **I**n superiori non propter epi-
 colu dicitur. **P**laneta directus in infe-
 riori retrogradus. **L**una uo non dicitur
 stationary neque directus neque
 retrogradus sed dicitur uelox et in-
 inferior propter epitolum tamen ante
 in superiori et

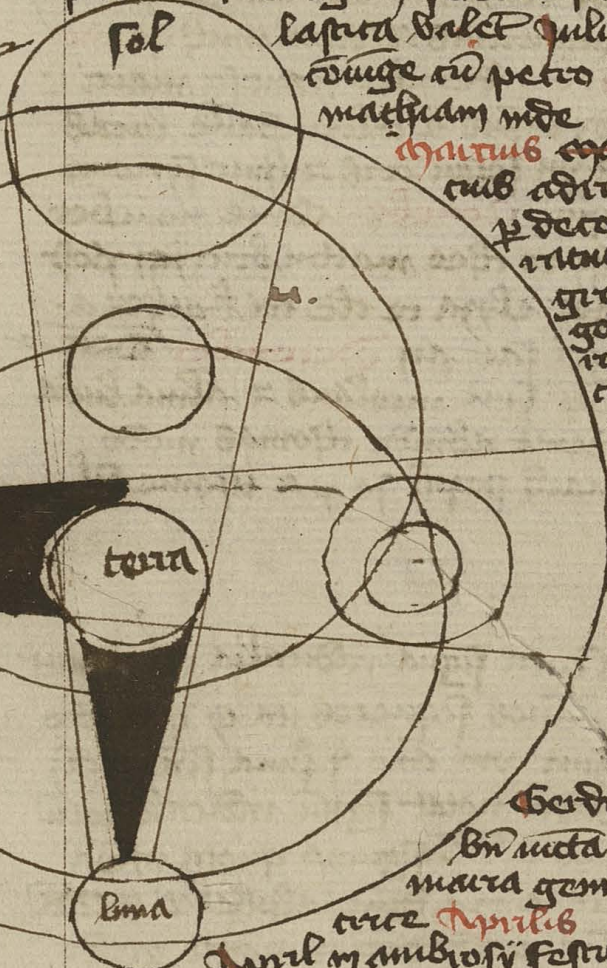
Cum sol sit maior terra necesse est
 ut medietas terre sit in illius
 umbra uo terra poterit incommo-
 datur solis. **U**nde cum luna recipit
 lumen a sole in una medietate sui
 corpus quod luna est directus opposita
 medietati solis in ecliptica ponit. **L**una
 propter terram et eodem modo quod
 luna cometa est soli in ecliptica ab-
 scedit. **P**ropter motum corpus solis
 quod tunc directe mittuntur inter nos
 et solem. **S**i autem non contingit nisi

quod hanc est in capite ut munda
quod ut dictum est caput et cauda
abscipitur. In qua est una solis no
declinat. Si fuit in punctu capi
tis ut caput in quatuor ut oppo
sitione est eclipsis quales tota
lib sine fuit prope est eclipsis
pericularis. Quod uo declinat in
latitudine draconis non fit eclipsi
s ut per in figura.

C B. fuit contra de f. m. n. g.
quod fuit supra. Adam dege
bat ergo eis ob ad f. n.
Filius esto dei celu
bonis accipe grates
Cambat edens qui
fobonib. deens
fuit augus

Quater septem
duo p. diuersis annis
Octo p. tractis cyclis
inuenit et solis. Tunc
bisextus est ptes per
quatuor equas. Annos
p. t. u. u. p. t. u. u. p. t. u. u.
m. qui hanc p. d. u. c. t. u. u. p. d. u. c. t. u. u.
nonos du. d. u. l. f. e. r. s. a. n. o. s. d. u. i. n. g. e. s.
v. m. q. i. q. i. f. u. p. e. n. o. t. a. t. i. l. l. i. o. T. e. r. m. i. n. i. s.
3. a. v. d. m. u. n. o. d. i. q. o. c. t. o. 8. f. e. d. i. b. q. i. q. i. q.
i. n. e. d. i. q. a. m. b. o. 2. d. e. c. e. m. i. o. d. o. g. i. b.
S. e. p. t. e. m. 1. q. u. i. d. i. t. q. i. t. u. s. 2. d. u. d. i. t.
i. o. t. a. i. n. o. u. e. m. 9. f. e. p. t. u. i. l. v. i. 6. q. u. a. d.
p. S. e. p. t. u. a. d. i. a. p. a. s. t. a. i. o. p. e. n. p. r. a. b.
p. r. u. n. e. a. g. o. r. d. a. t. o. f. e. d. e. m. T. e. m. e.
v. m. p. o. s. t. a. d. e. n. o. u. e. m. p. o. s. t. d. u. d. e.

ducenti quereb tota fit f. quora
mactis est. Si p. quidens du
ducentis annos hys itz abiet
tis mactis plana patebit. **I**a
nuarius. Si f. i. o. u. m. q. e. p. y. p. b. i.
d. e. n. d. i. c. a. t. o. c. f. e. l. i. m. a. r. t. e. l. p. r. i. s. c. a.
f. a. b. a. n. g. d. u. n. c. e. n. t. i. m. p. a. u. p. o. n. o.
b. i. l. e. l. u. m. e. n. **f** e. b. r. u. a. r. i. u. s. d. u. i.
p. u. e. b. l. a. s. i. u. s. a. g. a. t. h. f. e. b. r. u. o. f. r. o.
l. a. p. t. a. d. a. l. e. t. q. u. l. i.
c. o. u. n. g. e. t. u. p. e. t. r. o.
m. a. t. h. i. a. m. i. n. d. e.

Gerardus
b. n. i. c. t. a.
m. a. r. i. a. g. e. m.
t. r. i. c. e. **A** p. r. i. l. i. s.
A. p. r. i. l. i. m. a. m. b. i. o. s. i. f. e. s. t. i. b.
a. u. t. a. g. t. i. b. u. i. c. a. b. a. l. e. r. f. a. q. z. g. e.
o. r. m. a. r. t. i. q. z. d. u. a. l. i. b. **q** u. a. n. t. u. s. p. h. e. l.
a. u. s. g. o. d. g. o. d. i. o. h. a. n. l. a. t. i. n. e. p. i. y.
n. e. s. e. r. a. f. o. p. h. **q** u. a. n. t. u. s. i. h. a. c. f. e. r. e.
t. e. n. e. t. u. r. b. a. n. h. u. i. c. b. e. d. e. t. r. i. s. t. a. n.
I u. n. i. u. s. h. u. i. c. m. a. r. t. e. l. l. e. b. o. n. i. d. a.
n. i. m. p. i. n. i. b. a. t. e. r. i. u. s. f. u. t. u. r. q. z. m. a. r.
p. r. o. t. i. s. o. b. a. l. f. a. g. o. h. a. n. i. o. d. o. l. e.
p. e. p. a. u. **I** u. l. i. u. s. h. u. i. l. p. r. o. c. e. s. s. i. t. e. l.

1710

Emptus vij of albis vorat 29 Anno
salutis nostre .M. lxxv

§

96

In nomine domini Anno dei millesimo
quingentesimo vigesimo nono .M. lxxv
millesimo .M. lxxv .M. lxxv .M. lxxv
millesimo .M. lxxv .M. lxxv .M. lxxv
millesimo .M. lxxv .M. lxxv .M. lxxv

